

မူဆင့်သံဂါယန
သုတ္တန်ပိဋကတ် သံယုတ္တနိကာယ်

မဟာဝဂ္ဂ

ပါဠိသံယုတ် ဘာသာမန်

(ကုပ်တတ်ယ)

ကြီးပတ်တိ နှစ်ကော်ပါဠိပိဋကတ် ကွဲစွဲဘာသာမန်

သာသနာ- ၂၅၅၈

ချင်း- ၁၃၇၆

ခရစ်- ၂၀၁၄

မာတိကာ

မူဆဋ္ဌသံဂါယန
သုတ္တန္တပိဋကတ် သံယုတ္တနိကာယ်

ပါဠိသံယုတ် ဘာသာမန်

မာတိကာ

မဂ္ဂသံယုတ်	ဗောဓိပက္ခိယဝဂ်
ပဋိပတ္တိဝဂ်	သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ်
ဗြဟ္မဓမ္မပေယျာလဝဂ်	ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်
ဗလကရဏီယဝဂ်	အယောဂုဠဝဂ်
ဩဃဝဂ်	အနုရုဒ္ဓသံယုတ်
ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်	အာနာပါသံယုတ်
နိဝရဏဝဂ်	သောတာပတ္တိသံယုတ်
အနာပါနဝဂ်	ပုညာဘိသန္ဓဝဂ်
ပုနအပ္ပမာဒဝဂ်	မဟာပညဝဂ်
သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်	သစ္စသံယုတ်
အနုနုဿုတဝဂ်	ကောဠိဂါမဝဂ်
ဗြဟ္မဓာနဝဂ်	အဘိသမယဝဂ်
မုဒုတရဝဂ်	အမကဓညပေယျာလဝဂ်
သုခိန္ဒြိယဝဂ်	ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ်

သွက်ပုံသမ္ဘိ ဗွဲကိုပ်ကွာ

ဧကောသံ သံယုတ္တနိကာယ်

မာတိကာ

ပါဠိမဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဘာသာမန်

* * * * *

ပရူပရာ

မုခ်လိခ်

၁။ မဂ္ဂသံယုတ်

၁။ အဝိဇ္ဇာဝဂ်

၁- သုတ်အဝိဇ္ဇာ	၁
၂- သုတ်ဥပမု	၂
၃- သုတ်သာရိပုတ္တ	၃
၄- သုတ်ဇာဏုသောဏိဗြာဟ္မဏ	၄
၅- သုတ်ကိမတ္ထိယ	၅
၆- သုတ်ပဌမ အညတရဘိက္ခု	၆
၇- သုတ်ဒုတိယ အညတရဘိက္ခု	၇
၈- သုတ်ဝိဘင်္ဂ	၉
၉- သုတ်သူက	၁၁
၁၀- သုတ်နန္ဒိယ	၁၂

၂။ ဝိဟာရဝဂ်

၁- သုတ်ပဌမ ဝိဟာရ	၁၃
၂- သုတ်ဒုတိယ ဝိဟာရ	၁၃
၃- သုတ်သေက္ခ	၁၄
၄- သုတ်ပဌမ ဥပ္ပါဒ	၁၅
၅- သုတ်ဒုတိယ ဥပ္ပါဒ	၁၅
၆- သုတ်ပဌမ ပရိသုဒ္ဓ	၁၅
၇- သုတ်ဒုတိယ ပရိသုဒ္ဓ	၁၆
၈- သုတ်ပဌမ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမ	၁၆
၉- သုတ်ဒုတိယ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမ	၁၇
၁၀- သုတ်တတိယ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမ	၁၇

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၃။ မိစ္ဆတ္တဝဂ်

၁- သုတ်မိစ္ဆတ္တ	၁၈
၂- သုတ်အကုသလဓမ္မ	၁၈
၃- သုတ်ပဌမ ပဋိပဒါ	၁၉
၄- သုတ်ဒုတိယ ပဋိပဒါ	၁၉
၅- သုတ်ပဌမ အသပ္ပုရိသ	၂၀
၆- သုတ်ဒုတိယ အသပ္ပုရိသ	၂၀
၇- သုတ်ကုမ္ဘ	၂၁
၈- သုတ်သမာဓိ	၂၁
၉- သုတ်ဝေဒနာ	၂၁
၁၀- သုတ်ဥတ္တိယ	၂၂

၄။ ပဋိပတ္တိဝဂ်

၁- သုတ်ပဌမ ပဋိပတ္တိ	၂၃
၂- သုတ်ဒုတိယ ပဋိပတ္တိ	၂၃
၃- သုတ်ဝိရဒ္ဓ	၂၃
၄- သုတ်ပါရိဂမ	၂၄
၅- သုတ်ပဌမ သာမည	၂၄
၆- သုတ်ဒုတိယ သာမည	၂၅
၇- သုတ်ပဌမ ဗြဟ္မည	၂၅
၈- သုတ်ဒုတိယ ဗြဟ္မည	၂၅
၉- သုတ်ပဌမ ဗြဟ္မစရိယ	၂၆
၁၀- သုတ်ဒုတိယ ဗြဟ္မစရိယ	၂၆

၅။ အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်ရာဂဝိရာဂ	၂၆
၂-၇- သုတ်တြိသုတ်မပ္ပိသံယောဇနပ္ပဟာန	၂၇
၈- သုတ်အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန	၂၈

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၆။ သူရိယပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်ကလျာဏမိတ္တ	၂၈
၂-၆-မသုန်သုတ်မပ္ပံသီလသမ္ပဒါ	၂၉
၃- သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ	၂၉
၁- သုတ်ကလျာဏမိတ္တ	၃၀
၂-၆-သုတ်သီလသမ္ပဒါ	၃၀
၃- သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ	၃၁

၇။ ဣန္ဒြေပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်ကလျာဏမိတ္တ	၃၁
၂-၆-သုတ်သုတ်မသုန်သုတ်မပ္ပံပဌမ သီလသမ္ပဒါ	၃၂
၃- သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ	၃၂
၁- သုတ်ကလျာဏမိတ္တ	၃၂
၂-၆-သုတ်မသုန်သုတ်မပ္ပံသီလသမ္ပဒါ	၃၃
၃- သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ	၃၃

၈။ ဒုတိယ ဣန္ဒြေပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်ကလျာဏမိတ္တ	၃၄
၂-၆-သုတ်မသုန်သုတ်မပ္ပံသီလသမ္ပဒါ	၃၄
၃- သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ	၃၅
၁- သုတ်ကလျာဏမိတ္တ	၃၅
၂-၆-သုတ်မသုန်သုတ်မပ္ပံသီလသမ္ပဒါ	၃၆
၃- သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ	၃၆

၉။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်ပဌမပါစီနနိန္ဒ	၃၇
၂-၅-သုတ်ပန်သုတ်ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္ဒ	၃၇
၆- သုတ်ဆဌပါစီနနိန္ဒ	၃၇
၁- သုတပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒ	၃၈
၂-၆-သုတ်ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒမသုန်သုတ်	၃၈

၂။ ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-သုတ်ပဌမပါစီနနိန္ဒ	၃၉
၂-၆-သုတ်မသုန်သုတ်ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္ဒ	၃၉
၇-သုတ်ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒ	၄၀
၈-၁၂-သုတ်မသုန်သုတ်ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒ	၄၀
၁၃-သုတ်ပဌမပါစီနနိန္ဒ	၄၁
၁၄-၁၈-သုတ်ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္ဒ	၄၁
၁၉-သုတ်ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒ	၄၂
၂၀-၂၄-သုတ်ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒ	၄၂
၂၅-သုတ်ပဌမပါစီနနိန္ဒ	၄၃
၂၆-၃၀-သုတ်ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္ဒ	၄၃
၃၁-သုတ်ပဌမသမုဒ္ဒနိန္ဒ	၄၃
၃၂-၃၆-သုတ်ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒ	၄၄

၅။ အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်တထာဂတ	၄၄
၂- သုတ်ပဒ	၄၇
၃-၇-သုတ်ကုဋ္ဌာဒိ	၄၇
၈-၁၀-သုတ်စန္ဒိမာဒိ	၄၈

၆။ ဗလကရဏီယဝဂ်

၁- သုတ်ဗလ	၄၈
၂- သုတ်ဗီဇ	၅၀
၃- သုတ်နာဂ	၅၁
၄- သုတ်ရုက္ခ	၅၁
၅- သုတ်ကုမ္ဘ	၅၂
၆- သုတ်သူက	၅၂
၇- သုတ်အာကာသ	၅၃
၈- သုတ်ပဌမ မေဃ	၅၄
၉- သုတ်ဒုတိယ မေဃ	၅၄

ပရူပရာ

မုခ်လိပ်

၆။ ဗလကရဏီယဝဂ်

၁၀- သုတ်နာဝါ	၅၅
၁၁- သုတ်အာဂန္တုက	၅၅
၁၂- သုတ်နဒီ	၅၆

၇။ ဣသနာဝဂ်

၁- သုတ်ဣသနာ	၅၇
၂- သုတ်ဝိဓာ	၅၉
၃- သုတ်အာသဝ	၆၀
၄- သုတ်ဘဝ	၆၀
၅- သုတ်ဒုက္ခတာ	၆၀
၆- သုတ်ခိလ	၆၁
၇- သုတ်မလ	၆၁
၈- သုတ်နီဃ	၆၁
၉- သုတ်ဝေဒနာ	၆၂
၁၀- သုတ်တဏှာ	၆၂
၁၁- သုတ်တသိနာ	၆၂

၈။ ဩဃဝဂ်

၁- သုတ်ဩဃ	၆၃
၂- သုတ်ယောဂ	၆၃
၃- သုတ်ဥပါဒါန	၆၄
၄- သုတ်ဂစ္ဆ	၆၄
၅- သုတ်အနုသယ	၆၄
၆- သုတ်ကာမဂုဏ	၆၅
၇- သုတ်နိဝရဏ	၆၅
၈- သုတ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓ	၆၅
၉- သုတ်ဩရုမ္မာဂိယ	၆၆
၁၀- သုတ်ဥဒ္ဓမ္မာဂိယ	၆၆

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၂။ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

၁။ ပဗ္ဗတဝဂ်

၁- သုတ်ဟိမဝန္တ	၆၈
၂- သုတ်ကာယ	၆၈
၃- သုတ်သီလ	၇၁
၄- သုတ်ဝတ္ထု	၇၄
၅- သုတ်ဘိက္ခု	၇၆
၆- သုတ်ကုဏ္ဍလိယ	၇၆
၇- သုတ်ကုဋ္ဌာဂါရ	၇၉
၈- သုတ်ဥပဝါန	၈၀
၉- သုတ်ပဌမ ဥပ္ပန္န	၈၁
၁၀- သုတ်ဒုတိယ ဥပ္ပန္န	၈၁

၂။ ဂိလာနဝဂ်

၁- သုတ်ပါဏ	၈၁
၂- သုတ်ပဌမ သူရိယူပမ	၈၂
၃- သုတ်ဒုတိယ သူရိယူပမ	၈၂
၄- သုတ်ပဌမ ဂိလာန	၈၃
၅- သုတ်ဒုတိယ ဂိလာန	၈၄
၆- သုတ်တတိယ ဂိလာန	၈၅
၇- သုတ်ပါရဂ်မ	၈၅
၈- သုတ်ဝိရဒ္ဓ	၈၆
၉- သုတ်အရိယ	၈၇
၁၀- သုတ်နိဗ္ဗိဒါ	၈၇

၃။ ဥဒါယိဝဂ်

၁- သုတ်ဗောဓာယ	၈၇
၂- သုတ်ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာ	၈၈
၃- သုတ်ဌာနိယ	၈၈
၄- သုတ်အယောနိသောမနသိကာရ	၈၉

မာတိကာ

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၃။ ဥဒါယိဝဂ်

၅- သုတ်အပရိဟာနိယ	၉၀
၆- သုတ်တဏှက္ခယ	၉၀
၇- သုတ်တဏှာနိရောဓ	၉၁
၈- သုတ်နိဗ္ဗေဓဘာဂိယ	၉၁
၉- သုတ်ဗြူဟိ	၉၂
၁၀- သုတ်ဥဒါယိ	၉၃

၄။ နိဝရဏဝဂ်

၁- သုတ်ပဌမ ကုသလ	၉၄
၂- သုတ်ဒုတိယ ကုသလ	၉၅
၃- သုတ်ဥပက္ကိလေသ	၉၅
၄- သုတ်အနုပက္ကိလေသ	၉၆
၅- သုတ်အယောနိသောမနသိကာရ	၉၇
၆- သုတ်ယောနိသောမနသိကာရ	၉၇
၇- သုတ်ဗုဒ္ဓိ	၉၇
၈- သုတ်အာဝရဏနိဝရဏ	၉၈
၉- သုတ်ရက္ခ	၉၉
၁၀- သုတ်နိဝရဏ	၁၀၀

၅။ စက္ကဝတ္တိဝဂ်

၁- သုတ်ဝိဓာ	၁၀၁
၂- သုတ်စက္ကဝတ္တိ	၁၀၂
၃- သုတ်မာရ	၁၀၂
၄- သုတ်ဒုပ္ပည	၁၀၂
၅- သုတ်ပညဝန္တ	၁၀၃
၆- သုတ်ဒလိဒ္ဓ	၁၀၃
၇- သုတ်အဒလိဒ္ဓ	၁၀၃
၈- သုတ်အာဒိစ္စ	၁၀၄
၉- သုတ်အဇ္ဈတ္တိကင်္ဂ	၁၀၄
၁၀- သုတ်ဗာဟိရင်္ဂ	၁၀၄

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၆။ သာကစ္ဆဝဂ်

၁- သုတ်အာဟာရ	၁၀၅
၂- သုတ်ပရိယာယ	၁၁၀
၃- သုတ်အဂ္ဂိ	၁၁၃
၄- သုတ်မေတ္တာသဟဂတ	၁၁၆
၅- သုတ်သင်္ခါရဝ	၁၂၂
၆- သုတ်အဘယ	၁၂၈

၇။ အာနာပါနဝဂ်

၁- သုတ်အဋ္ဌိကမဟပ္ပလ	၁၃၀
သုတ်အညတရဖလ	၁၃၀
သုတ်မဟတ္ထ	၁၃၀
သုတ်ယောဂက္ခေမ	၁၃၁
သုတ်သံဝေဂ	၁၃၁
သုတ်ဖာသုဝိဟာရ	၁၃၁
၂- သုတ်ပုဠဝကသညာ	၁၃၂
၃- သုတ်ဝိနီလက	၁၃၂
၄- သုတ်ဝိစ္ဆိဒ္ဓက	၁၃၂
၅- သုတ်ဥဒ္ဓါမာတက	၁၃၂
၆- သုတ်မေတ္တာ	၁၃၃
၇- သုတ်ကရုဏာ	၁၃၃
၈- သုတ်မုဒိတာ	၁၃၃
၉- သုတ်ဥပေက္ခာ	၁၃၃
၁၀- သုတ်အာနာပါန	၁၃၃

၈။ နိရောဓဝဂ်

၁- သုတ်အသုဘသညာ	၁၃၃
၂- သုတ်မရဏ	၁၃၄
၃- သုတ်အာဟာရေပဋိကူလသညာ	၁၃၄
၄- သုတ်အနဘိရတိ	၁၃၄

မာတိကာ

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၈။ နိရောဓဝဂ်

၅- သုတ်အနိစ္စ	၁၃၄
၆- သုတ်ဒုက္ခ	၁၃၄
၇- သုတ်အနတ္တ	၁၃၄
၈- သုတ်ပဟာန	၁၃၅
၉- သုတ်ဝိရာဂ	၁၃၅
၁၀- သုတ်နိရောဓ	၁၃၅

၉။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စုံဓါသုတ်မပ္ပဂင်္ဂီနဒီ	၁၃၆
---------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၁၀။ အပ္ပမာဒဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်တထာဂတာဒိ	၁၃၇
-------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၁၁။ ဗလကရုဏီယဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်ဗလဒီ	၁၃၇
---------------	-----	-----	-----	-----	-----

၁၂။ ဣဿနာဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်ဣဿနာဒိ	၁၃၇
-----------------	-----	-----	-----	-----	-----

၁၃။ ဩဃဝဂ်

၁-၉ သုတ်ဩဃာဒိ	၁၃၈
၁၀- သုတ်ဥဒ္ဓန္တရိယ	၁၃၈

၁၄။ ပုနဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၃၁၂-၃၂၃ သုတ်ပုနဂင်္ဂီနဒီအာဒိ	၁၃၈
------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၁၅။ ပုနအပ္ပမာဒဝဂ်

၃၂၄-၃၃၃ သုတ်တထာဂတာဒိ	၁၃၉
----------------------	-----	-----	-----	-----	-----

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၁၆။ ပုနဗလကရဏီယဝဂ်

၃၃၄-၃၄၅ သုတ်ပုနဗလာဒိ ၁၃၉

၁၇။ ပုနုဇ္ဈသနာဝဂ်

၃၄၆-၃၅၆ သုတ်ပုနုဇ္ဈသနာဒိ ၁၃၉

၁၈။ ပုနုဩဃဝဂ်

၃၅၇-၃၆၆ သုတ်ပုနုဩဃာဒိ ၁၃၉

၃။ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်

၁။ အဓ္မပါလိဝဂ်

၁-သုတ်အဓ္မပါလိ	၁၄၀
၂-သုတ်သတိ	၁၄၁
၃-သုတ်ဘိက္ခု	၁၄၁
၄-သုတ်သာလ	၁၄၃
၅-သုတ်အကုသလရာသိ	၁၄၅
၆-သုတ်သကုဏ္ဍိ	၁၄၆
၇-သုတ်မက္ကဋ	၁၄၈
၈-သုတ်သုဒ္ဓ	၁၄၉
၉-သုတ်ဂိလာန	၁၅၂
၁၀- သုတ်ဘိက္ခုနုပဿယ	၁၅၄

၂။ နာလန္ဒဝဂ်

၁-သုတ်မဟာပုရိသ	၁၅၇
၂-သုတ်နာလန္ဒ	၁၅၈
၃-သုတ်စုန္ဒ	၁၆၀
၄-သုတ်ဥက္ကဇေလ	၁၆၃
၅-သုတ်ဗာဟိယ	၁၆၄
၆-သုတ်ဥတ္တိယ	၁၆၅

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၂။ နာလန္ဒဝဂ်

၇-သုတ်အရိယ	၁၆၆
၈-သုတ်ဗြဟ္မ	၁၆၇
၉-သုတ်သေဒက	၁၆၈
၁၀-သုတ်ဇနပဒကလျာဏီ	၁၇၀

၃။ သီလဋ္ဌိတိဝဂ်

၁-သုတ်သီလ	၁၇၀
၂-သုတ်စိရဋ္ဌိတိ	၁၇၁
၃-သုတ်ပရိဟာန	၁၇၂
၄-သုတ်သုဒ္ဓ	၁၇၃
၅-သုတ်အညတရဗြာဟ္မဏ	၁၇၄
၆-သုတ်ပဒေသ	၁၇၅
၇-သုတ်သမတ္တ	၁၇၅
၈-သုတ်လောက	၁၇၆
၉-သုတ်သိရိဝဗ္ဗ	၁၇၆
၁၀-သုတ်မာနဒိန္န	၁၇၈

၄။ အနုနုဿုတဝဂ်

၁-သုတ်အနုနုဿုတ	၁၇၉
၂-သုတ်ပိရာဂ	၁၈၀
၃-သုတ်ပိရဒ္ဓ	၁၈၀
၄-သုတ်ဘာဝိတ	၁၈၁
၅-သုတ်သတိ	၁၈၂
၆-သုတ်အညာ	၁၈၂
၇-သုတ်ဆန္ဒ	၁၈၃
၈-သုတ်ပရိညာတ	၁၈၄
၉-သုတ်ဘာဝနာ	၁၈၅
၁၀- သုတ်ဝိဘင်္ဂ	၁၈၅

ပရူပရာ

မှန်လိမ်

၅။ အမတဝဂ်

၁-သုတ်အမတ	၁၈၆
၂-သုတ်သမုဒယ	၁၈၇
၃-သုတ်မဂ္ဂ	၁၈၇
၄-သုတ်သတိ	၁၈၉
၅-သုတ်ကုသလရာသိ	၁၈၉
၆-သုတ်ပါတိမောက္ခသံဝရ	၁၉၀
၇-သုတ်ဒုစ္စရိတ	၁၉၁
၈-သုတ်မိတ္တ	၁၉၂
၉-သုတ်ဝေဒနာ	၁၉၂
၁၀-သုတ်အာသဝ	၁၉၃

၆။ ဂင်္ဂိပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စိုဓါသုတ်မပ္ပဂင်္ဂိနဒီ	၁၉၃
---------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၇။ အပ္ပမာဒဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်စိုဓါသုတ်မပ္ပတထာဂတ	၁၉၄
-----------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၈။ ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စိုဓါသုတ်မပ္ပဗလ	၁၉၄
--------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၉။ ဣသနာဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်စိုဓါသုတ်မပ္ပဣသနာ	၁၉၄
----------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၁၀။ ဩဃဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်စိုဓါသုတ်မပ္ပဩဇ္ဈာဂိယာဒိ	၁၉၅
-----------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၄။ ကျွန်ုပ်တို့သံယုတ်

၁။ သုဒ္ဓိကဝဂ်

၁-သုတ်သုဒ္ဓိက	၁၉၆
၂-သုတ်ပဌမ သောတာပန္န	၁၉၆
၃-သုတ်ဒုတိယ သောတာပန္န	၁၉၆
၄-သုတ်ပဌမ အရဟန္တ	၁၉၆
၅-သုတ်ဒုတိယ အရဟန္တ	၁၉၇
၆-သုတ်ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏ	၁၉၇
၇-သုတ်ဒုတိယ သမဏ	၁၉၈
ဗြာဟ္မဏ-သုတ်ဒဌဗ္ဗ	၁၉၈
၉-သုတ်ပဌမ ဝိဘင်္ဂ	၁၉၉
၁၀-သုတ်ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂ	၂၀၀

၂။ မုဒုတရဝဂ်

၁-သုတ်ပဋိလာဘ	၂၀၂
၂-သုတ်ပဌမ သံခိတ္တ	၂၀၃
၃-သုတ်ဒုတိယ သံခိတ္တ	၂၀၃
၄-သုတ်တတိယ သံခိတ္တ	၂၀၃
၅-သုတ်ပဌမ ဝိတ္ထာရ	၂၀၄
၆-သုတ်ဒုတိယ ဝိတ္ထာရ	၂၀၄
၇-သုတ်တတိယ ဝိတ္ထာရ	၂၀၅
၈-သုတ်ပဋိပန္န	၂၀၆
၉-သုတ်သမ္ပန္န	၂၀၆
၁၀-သုတ်အာသဝက္ခယ	၂၀၇

၃။ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်

၁-သုတ်ပုနုပ္ပဝ	၂၀၇
၂-သုတ်ဇိဝိတိန္ဒြိယ	၂၀၈
၃-သုတ်အညိန္ဒြိယ	၂၀၈
၄-သုတ်ဇြကဗိဇိ	၂၀၈

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၃။ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်

၅- သုတ်သုဒ္ဓက	၂၀၉
၆- သုတ်သောတာပန္န	၂၀၉
၇- သုတ်အရဟန္တ	၂၀၉
၈- သုတ်သမ္မုဒ္ဓ	၂၁၀
၉- သုတ်ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏ	၂၁၀
၁၀-သုတ်ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏ	၂၁၁

၄။ သုခိန္ဒြိယဝဂ်

၁- သုတ်သုဒ္ဓိက	၂၁၁
၂- သုတ်သောတာပန္န	၂၁၂
၃- သုတ်အရဟန္တ	၂၁၂
၄- သုတ်ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏ	၂၁၂
၅- သုတ်ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏ	၂၁၃
၆- သုတ်ပဌမ ဝိဘင်္ဂ	၂၁၃
၇- သုတ်ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂ	၂၁၄
၈- သုတ်တတိယ ဝိဘင်္ဂ	၂၁၅
၉- သုတ်ကဋ္ဌာပမ	၂၁၆
၁၀-သုတ်ဥပ္ပဋိပါဋိက	၂၁၇

၅။ ဇရာဝဂ်

၁- သုတ်ဇရာဓမ္မ	၂၂၀
၂- သုတ်ဥဏ္ဍာဘဗြာဟ္မဏ	၂၂၁
၃- သုတ်သာကေတ	၂၂၂
၄- သုတ်ပုဗ္ဗကောဋ္ဌက	၂၂၄
၅- သုတ်ပဌမ ပုဗ္ဗရာမ	၂၂၅
၆- သုတ်ဒုတိယ ပုဗ္ဗရာမ	၂၂၅
၇- သုတ်တတိယ ပုဗ္ဗရာမ	၂၂၆
၈- သုတ်စတုတ္ထ ပုဗ္ဗရာမ	၂၂၇
၉- သုတ်ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇ	၂၂၇
၁၀-သုတ်အာပဏ	၂၂၈

ပရူပရာ

မှန်လိမ့်

၆။ သူကရခေတဝဂ်

၁- သုတ်သာလ	၂၃၀
၂- သုတ်မဇ္ဈိက	၂၃၁
၃- သုတ်သေခ	၂၃၂
၄- သုတ်ပဒ	၂၃၄
၅- သုတ်သာရ	၂၃၄
၆- သုတ်ပတိဋ္ဌိတ	၂၃၄
၇- သုတ်သဟမ္ပတိဗြဟ္မ	၂၃၅
၈- သုတ်သူကရခေတ	၂၃၆
၉- သုတ်ပဌမ ဥပ္ပါဒ	၂၃၇
၁၀-သုတ်ဒုတိယ ဥပ္ပါဒ	၂၃၈

၇။ ဗောဓိပက္ခိယဝဂ်

၁- သုတ်သံယောဇန	၂၃၈
၂- သုတ်အနုသယ	၂၃၈
၃- သုတ်ပရိညာ	၂၃၉
၄- သုတ်အာသဝက္ခယ	၂၃၉
၅- သုတ်ပဌမ ဖလ	၂၃၉
၆- သုတ်ဒုတိယ ဖလ	၂၄၀
၇- သုတ်ပဌမ ရုက္ခ	၂၄၀
၈- သုတ်ဒုတိယ ရုက္ခ	၂၄၁
၉- သုတ်တတိယ ရုက္ခ	၂၄၁
၁၀-သုတ်စတုတ္ထ ရုက္ခ	၂၄၂

၈။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စုံခါသုတ်မတ္တပါစိန	၂၄၂
-----------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၁၂။ သြဃဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်စုံသုတ်မတ္တသြဃ	၂၄၃
-------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

ပရူပရာ

မုခ်လိခ်

၁၃။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စုံဓါသုတ်မတ္တပါစီန ၂၄၃

၁၄။ ဩဃဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်စုံသုတ်မတ္တဩဃာဒိ ၂၄၄

၅။ သမ္ပပ္ပဓာနသံယုတ်

၁။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စုံဓါသုတ်မတ္တပါစီန ၂၄၅

၂။ အပ္ပမာဒဝဂ်

၃။ ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စုံဓါသုတ်မတ္တဗလကရဏီယ ၂၄၆

၄။ ဣသနာဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်စုံသုတ်မတ္တဣသနာ ၂၄၆

၅။ ဩဃဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်စုံသုတ်မတ္တဩဃ ၂၄၇

၆။ ဗလသံယုတ်

၁။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စုံဓါသုတ်မတ္တဗလ ၂၄၈

၅။ ဩဃဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်စုံသုတ်မတ္တဩဃ ၂၄၈

မာတိကာ

ပရူပရာ

မုခ်လိခ်

၆။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စုံဓါပါစီနာဒိ	၂၄၉
------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၉။ ဣသနာဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စုံဓါဣသနာဒိ	၂၄၉
----------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၁၀။ ဩဃဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်စုံဩဃာဒိ	၂၅၀
-------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၇။ ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်

၁။ စာပါလဝဂ်

၁- သုတ်အပါရ	၂၅၁
၂- သုတ်ဝိရဒ္ဓ	၂၅၁
၃- သုတ်အရိယ	၂၅၂
၄- သုတ်နိဗ္ဗိဒါ	၂၅၂
၅- သုတ်ဣဒ္ဓိပဒေသ	၂၅၃
၆- သုတ်သမတ္တ	၂၅၃
၇- သုတ်ဘိက္ခု	၂၅၄
၈- သုတ်ဗုဒ္ဓ	၂၅၅
၉- သုတ်ဉာဏ	၂၅၆
၁၀-သုတ်စေတိယ	၂၅၇

၂။ ပါသာဒကမ္မနဝဂ်

၁- သုတ်ပုဗ္ဗ	၂၆၂
၂- သုတ်မဟပ္ပလ	၂၆၅
၃- သုတ်ဆန္ဒသမာဓိ	၂၆၆
၄- သုတ်မောဂ္ဂလ္လာန	၂၆၇
၅- သုတ်ဥဏ္ဍောဘဗြာဟ္မဏ	၂၆၉
၆- သုတ်ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏ	၂၇၁

ပရူပရာ

မှန်လိမ်

၂။ ပါသာဒကမ္မနဝဂ်

၇- သုတ်ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏ	၂၇၂
၈- သုတ်ဘိက္ခု	၂၇၄
၉- သုတ်ကုဒ္ဒါဒိဒေသနာ	၂၇၄
၁၀-သုတ်ဝိဘင်္ဂ	၂၇၅

၃။ အယောဂုဠဝဂ်

၁- သုတ်မဂ္ဂ	၂၇၉
၂- သုတ်အယောဂုဠ	၂၈၀
၃- သုတ်ဘိက္ခု	၂၈၁
၄- သုတ်သုဒ္ဓိက	၂၈၂
၅- သုတ်ပဌမ ဖလ	၂၈၂
၆- သုတ်ဒုတိယ ဖလ	၂၈၃
၇- သုတ်ပဌမ အာနန္ဒ	၂၈၃
၈- သုတ်ဒုတိယ အာနန္ဒ	၂၈၄
၉- သုတ်ပဌမ ဘိက္ခု	၂၈၅
၁၀-သုတ်ဒုတိယ ဘိက္ခု	၂၈၆
၁၁-သုတ်မောဂ္ဂလ္လာန	၂၈၆
၁၂-သုတ်တထာဂတ	၂၈၇

၄။ ဂင်္ဂိပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်စုံဓါသုတ်မပ္ပဂင်္ဂိနဒီ	၂၈၉
---------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

၈။ ဩဃဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်ဩဃာဒိ	၂၉၉
----------------	-----	-----	-----	-----	-----

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၈။ အနုရုဒ္ဓသံယုတ်

၁။ ရဟောဂတဝဂ်

၁- သုတ်ပဌမ ရဟောဂတ	၂၉၁
၂- သုတ်ဒုတိယ ရဟောဂတ	၂၉၄
၃- သုတ်သုတန	၂၉၅
၄- သုတ်ပဌမ ကဏ္ဍကီ	၂၉၆
၅- သုတ်ဒုတိယ ကဏ္ဍကီ	၂၉၆
၆- သုတ်တတိယ ကဏ္ဍကီ	၂၉၇
၇- သုတ်တဏှက္ခယ	၂၉၇
၈- သုတ်သလဠာဂါရ	၂၉၈
၉- သုတ်အဗ္ဗပါလိဝန	၂၉၉
၁၀-သုတ်ဗာဠ ဂိလာန	၃၀၀

၂။ ဒုတိယဝဂ်

၁- သုတ်ကပ္ပသဟဿ	၃၀၀
၂- သုတ်ကုဒ္ဓိဝိဓ	၃၀၀
၃- သုတ်ဒိဗ္ဗသောတ	၃၀၁
၄- သုတ်စေတောပရိယ	၃၀၂
၅- သုတ်ဌာန	၃၀၂
၆- သုတ်ကမ္မသမာဒါန	၃၀၂
၇- သုတ်သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိ	၃၀၂
၈- သုတ်နာနာဓာတု	၃၀၂
၉- သုတ်နာနာဝိမုတ္တိ	၃၀၃
၁၀-သုတ်ကုန္ဒိယပရောပရိယတ္တ	၃၀၃
၁၁-သုတ်ဇျာနာဒိ	၃၀၃
၁၂-သုတ်ပုဗ္ဗေနိဝါသ	၃၀၃
၁၃-သုတ်ဒိဗ္ဗစက္ခု	၃၀၃
၁၄-သုတ်အာသဝက္ခယ	၃၀၄

၉။ ဇျာနသံယုတ်

၁။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂ သုတ်ဝိမာသုတ်မတ္တဇျာန	၃၀၅
---------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၅။ ဩဃဝဂ်

၁-၁၀ သုတ်စုံသုတ်မပွဲဩဃ ၃၀၆

၁၀။ အာနာပါနသံယုတ်

၁။ ဣကဓမ္မဝဂ်

၁- သုတ်ဣကဓမ္မ	၃၀၇
၂- သုတ်ဗောဇ္ဈင်္ဂ	၃၀၈
၃- သုတ်သုဒ္ဓိက	၃၀၈
၄- သုတ်ပဌမ ဖလ	၃၀၉
၅- သုတ်ဒုတိယ ဖလ	၃၀၉
၆- သုတ်အရိဋ္ဌ	၃၁၀
၇- သုတ်မဟာကပ္ပိန	၃၁၁
၈- သုတ်ပဒီပေါပမ	၃၁၂
၉- သုတ်ဝေသာလီ	၃၁၅
၁၀-သုတ်ကိမိလ	၃၁၇

၂။ ဒုတိယဝဂ်

၁- သုတ်ကုဏ္ဍနင်္ဂလ	၃၂၀
၂- သုတ်ကဇံယျ	၃၂၂
၃- သုတ်ပဌမ အာနန္ဒ	၃၂၄
၄- သုတ်ဒုတိယ အာနန္ဒ	၃၂၉
၅- သုတ်ပဌမ ဘိက္ခု	၃၂၉
၆- သုတ်ဒုတိယ ဘိက္ခု	၃၃၀
၇- သုတ်သံယောဇနပ္ပဟာန	၃၃၅

၂။ ဒုတိယဝဂ်

၈- သုတ်အနုသယသမုဂ္ဂါတ	၃၃၅
၉- သုတ်အဒ္ဓါနပရိညာ	၃၃၅
၁၀-သုတ်အာသဝက္ခယ	၃၃၅

မာတိကာ

ပရူပရာ

မှန်လိမ့်

၁၁။ သောတာပတ္တိသံယုတ်

၁။ ဝေဠုဒွါရဝဂ်

၁- သုတ်စက္ကဝတ္တိရာဇ	၃၃၆
၂- သုတ်ဗြဟ္မစရိယောဂဓ	၃၃၇
၃- သုတ်ဒီဃာဝုဉ္ဇပါသက	၃၃၈
၄- သုတ်ပဌမ သာရိပုတ္တ	၃၄၀
၅- သုတ်ဒုတိယ သာရိပုတ္တ	၃၄၁
၆- သုတ်ထပတိ	၃၄၂
၇- သုတ်ဝေဠုဒွါရေယျ	၃၄၆
၈- သုတ်ပဌမ ဂိဇ္ဈကာဝသထ	၃၅၀
၉- သုတ်ဒုတိယ ဂိဇ္ဈကာဝသထ	၃၅၂
၁၀-သုတ်တတိယ ဂိဇ္ဈကာဝသထ	၃၅၃

၂။ ရာဇကာရာမဝဂ်

၁- သုတ်သဟဿဘိက္ခုနိသံဃ	၃၅၄
၂- သုတ်ဗြာဟ္မဏ	၃၅၅
၃- သုတ်အာနန္ဒတ္ထေရ	၃၅၆
၄- သုတ်ဒုဂ္ဂတိဘယ	၃၅၈
၅- သုတ်ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယ	၃၅၈
၆- သုတ်ပဌမ မိတ္တာမစ္စ	၃၅၉
၇- သုတ်ဒုတိယ မိတ္တာမစ္စ	၃၅၉
၈- သုတ်ပဌမ ဒေဝစာရိက	၃၆၀
၉- သုတ်ဒုတိယ ဒေဝစာရိက	၃၆၁
၁၀-သုတ်တတိယ ဒေဝစာရိက	၃၆၂

၃။ သရဏာနိဝဂ်

၁- သုတ်ပဌမ မဟာနာမ	၃၆၃
၂- သုတ်ဒုတိယ မဟာနာမ	၃၆၅
၃- သုတ်ဂေါသေက္ခ	၃၆၅

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၃။ သရဏာနိဝဂ်

၄- သုတ်ပဌမ သရဏာနိဝဂ္ဂ	၃၆၉
၅- သုတ်ဒုတိယ သရဏာနိဝဂ္ဂ	၃၇၂
၆- သုတ်ပဌမ အနာထပိဏ္ဍိက	၃၇၆
၇- သုတ်ဒုတိယ အနာထပိဏ္ဍိက	၃၈၁
၈- သုတ်ပဌမ ဘယဝေရူပသန္တ	၃၈၃
၉- သုတ်ဒုတိယ ဘယဝေရူပသန္တ	၃၈၅
၁၀-သုတ်နန္ဒကလိစ္ဆဝိ	၃၈၅

၄။ ပုညာဘိသန္ဓဝဂ်

၁- သုတ်ပဌမ ပုညာဘိသန္ဓ	၃၈၆
၂- သုတ်ဒုတိယ ပုညာဘိသန္ဓ	၃၈၇
၃- သုတ်တတိယ ပုညာဘိသန္ဓ	၃၈၈
၄- သုတ်ပဌမ ဒေဝပဒ	၃၈၈
၅- သုတ်ဒုတိယ ဒေဝပဒ	၃၈၉
၆- သုတ်ဒေဝသဘာဂ	၃၉၀
၇- သုတ်မဟာနာမ	၃၉၁
၈- သုတ်ဝဿ	၃၉၂
၉- သုတ်ကာဠိဂေါဓ	၃၉၂
၁၀-သုတ်နန္ဒိယသက္က	၃၉၃

၅။ သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ်

၁- သုတ်ပဌမ အဘိသန္ဓ	၃၉၆
၂- သုတ်ဒုတိယ အဘိသန္ဓ	၃၉၇
၃- သုတ်တတိယ အဘိသန္ဓ	၃၉၈
၄- သုတ်ပဌမ မဟဒ္ဒန	၃၉၉
၅- သုတ်ဒုတိယ မဟဒ္ဒန	၃၉၉
၆- သုတ်သုဒ္ဓက	၄၀၀
၇- သုတ်နန္ဒိယ	၄၀၀
၈- သုတ်ဘဒ္ဒိယ	၄၀၁

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၅။ သင်္ဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ်

၉-သုတ်မဟာနာမ	၄၀၁
၁၀-သုတ်အင်္ဂ	၄၀၂

၆။ သပ္ပညဝဂ်

၁- သုတ်သင်္ဂါထက	၄၀၂
၂- သုတ်ဝသံဝုတ္တ	၄၀၃
၃- သုတ်ဓမ္မဒိန္န	၄၀၄
၄- သုတ်ဂိလာန	၄၀၅
၅- သုတ်သောတာပတ္တိဖလ	၄၀၈
၆- သုတ်သကဒါဂါမိဖလ	၄၀၈
၇- သုတ်အနာဂါမိဖလ	၄၀၈
၈- သုတ်အရဟတ္တဖလ	၄၀၈
၉- သုတ်ပညာပဋိလာဘ	၄၀၈
၁၀-သုတ်ပညာဝုဒ္ဓိ	၄၀၈
၁၁-သုတ်ပညာဝေပုလ္လ	၄၀၉

၇။ မဟာပညဝဂ်

၁- သုတ်မဟာပညာ	၄၀၉
၂- သုတ်ပုထုပညာ	၄၀၉
၃- သုတ်ဝိပုလပညာ	၄၀၉
၄- သုတ်ဂမ္ဘီရပညာ	၄၀၉
၅- သုတ်အပ္ပမတ္တပညာ	၄၀၉
၆- သုတ်ဘူရိပညာ	၄၁၀
၇- သုတ်ပညာဗဟုလ္လ	၄၁၀
၈- သုတ်သီဃပညာ	၄၁၀
၉- သုတ်လဟုပညာ	၄၁၀
၁၀-သုတ်ဟာသပညာ	၄၁၀
၁၁-သုတ်ဇေနပညာ	၄၁၀
၁၂- သုတ်တိက္ခပညာ	၄၁၁
၁၃- သုတ်နိဗ္ဗေမိကပညာ	၄၁၁

ပရူပရာ

မှန်လိမ့်

၁၂။ သစ္စသံယုတ်

၁။ သမာဓိဝဂ်

၁- သုတ်သမာဓိ	၄၁၂
၂- သုတ်ပဋိသလ္လာန	၄၁၂
၃- သုတ်ပဌမ ကုလပုတ္တ	၄၁၃
၄- သုတ်ဒုတိယ ကုလပုတ္တ	၄၁၃
၅- သုတ်ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏ	၄၁၄
၆- သုတ်ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏ	၄၁၅
၇- သုတ်ပိတက္က	၄၁၅
၈- သုတ်စိန္တ	၄၁၆
၉- သုတ်ပိဂ္ဂါဟိကကထာ	၄၁၇
၁၀- သုတ်တိရစ္ဆာနကထာ	၄၁၈

၂။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ်

၁- သုတ်ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထန	၄၁၉
၂- သုတ်တထာဂတ	၄၂၃
၃- သုတ်ခန္ဓ	၄၂၄
၄- သုတ်အဇ္ဈတ္တိကာယတန	၄၂၅
၅- သုတ်ပဌမ ဓာရဏ	၄၂၆
၆- သုတ်ဒုတိယ ဓာရဏ	၄၂၇
၇- သုတ်အဝိဇ္ဇာ	၄၂၈
၈- သုတ်ပိဇ္ဇာ	၄၂၉
၉- သုတ်သင်္ကာသန	၄၂၉
၁၀- သုတ်တထ	၄၂၉

၃။ ကောဋိဂါမဝဂ်

၁- သုတ်ပဌမ ကောဋိဂါမ	၄၃၀
၂- သုတ်ဒုတိယ ကောဋိဂါမ	၄၃၁
၃- သုတ်သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ	၄၃၂

မာတိကာ

ပရူပရာ

မှန်လိပ်

၃။ ကောဋိဂါမဝဂ်

၄- သုတ်အရဟန္တ	၄၃၂
၅- သုတ်အာသဝက္ခယ	၄၃၃
၆- သုတ်မိတ္တ	၄၃၄
၇- သုတ်တထ	၄၃၄
၈- သုတ်လောက	၄၃၅
၉- သုတ်ပရိညေယျ	၄၃၅
၁၀- သုတ်ဂဝမ္မတိ	၄၃၆

၄။ သီလပါဝနဝဂ်

၁- သုတ်သီလပါဝန	၄၃၆
၂- သုတ်ခဒိရပတ္တ	၄၃၇
၃- သုတ်ဒဏှ	၄၃၈
၄- သုတ်စေလ	၄၃၉
၅- သုတ်သတ္တိသတ	၄၃၉
၆- သုတ်ပါဏ	၄၄၀
၇- သုတ်ပဌမ သူရိယ	၄၄၀
၈- သုတ်ဒုတိယ သူရိယ	၄၄၁
၉- သုတ်က္ကန္တဗီလ	၄၄၂
၁၀- သုတ်ဝါဒတ္တိက	၄၄၃

၅။ ပပါတဝဂ်

၁- သုတ်လောကစိန္တာ	၄၄၄
၂- သုတ်ပပါတ	၄၄၅
၃- သုတ်မဟာပရိဋ္ဌာဟ	၄၄၈
၄- သုတ်ကုဋ္ဌာဂါရ	၄၄၉
၅- သုတ်ဝါလ	၄၅၀
၆- သုတ်အန္ဓကာရ	၄၅၁
၇- သုတ်ပဌမ ဆိဂ္ဂဠယုဂ	၄၅၂

ပရူပရာ

မှန်လိမ့်

၅။ ပပါတဝဂ်

၈- သုတ်ဒုတိယ ဆိဂ္ဂဠယုဂ	၄၅၃
၉- သုတ်ပဌမ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇ	၄၅၄
၁၀-သုတ်ဒုတိယ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇ	၄၅၅

၆။ အဘိသမယဝဂ်

၁- သုတ်နာသိခ	၄၅၅
၂- သုတ်ပေါက္ခရဏီ	၄၅၆
၃- သုတ်ပဌမ သံဘောဇ္ဇ	၄၅၆
၄- သုတ်ဒုတိယ သံဘောဇ္ဇ	၄၅၇
၅- သုတ်မဟာပထဝီ	၄၅၇
၆- သုတ်ဒုတိယ မဟာပထဝီ	၄၅၈
၇- သုတ်ပဌမ မဟာသမုဒ္ဒ	၄၅၈
၈- သုတ်ဒုတိယ မဟာသမုဒ္ဒ	၄၅၈
၉- သုတ်ပဌမ ပဗ္ဗတူပမ	၄၅၉
၁၀-သုတ်ဒုတိယ ပဗ္ဗတူပမ	၄၅၉

၇။ ပဌမ အမကဉာဏပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်အညတြ	၄၆၀
၂- သုတ်ပစ္ဆန္တ	၄၆၀
၃- သုတ်ပညာ	၄၆၁
၄- သုတ်သုရာမေရယ	၄၆၁
၅- သုတ်ဩဒက	၄၆၁
၆- သုတ်မတ္တေယျ	၄၆၂
၇- သုတ်ပေတ္တေယျ	၄၆၂
၈- သုတ်သာမည	၄၆၂
၉- သုတ်ဗြဟ္မည	၄၆၂
၁၀-သုတ်ပစာယိက	၄၆၂

ပရူပရာ

မှန်လိမ့်

၈။ ဒုတိယ အမကညေပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်ပါဏာတိပါတ	၄၆၃
၂- သုတ်အဒိန္နာဒါန	၄၆၃
၃- သုတ်ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ	၄၆၃
၄- သုတ်မုသာဝါဒ	၄၆၃
၅- သုတ်ပေသုည	၄၆၃
၆- သုတ်ဖရသဝါစာ	၄၆၄
၇- သုတ်သမ္ပပ္ပလာပ	၄၆၄
၈- သုတ်ဗီဇဂါမ	၄၆၄
၉- သုတ်ဝိကာလဘောဇန	၄၆၄
၁၀- သုတ်ဂန္ဓဝိလေပန	၄၆၄

၉။ တတိယ အမကညေပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်နစ္စဂီတ	၄၆၅
၂- သုတ်ဥစ္စာသယန	၄၆၅
၃- သုတ်ဇာတရူပရဇော	၄၆၅
၄- သုတ်အမကညေ	၄၆၅
၅- သုတ်အမကမံသ	၄၆၅
၆- သုတ်ကုမာရိကာ	၄၆၆
၇- သုတ်ဒါသိဒါသ	၄၆၆
၈- သုတ်အဇေဋ္ဌက	၄၆၆
၉- သုတ်ကုက္ကုဋသုကရ	၄၆၆
၁၀- သုတ်ဟတ္ထိဂဝဿ	၄၆၆

၁၀။ စတုတ္ထ အမကညေပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်ခေတ္တဝတ္ထု	၄၆၇
၂- သုတ်ကယဝိက္ကယ	၄၆၇
၃- သုတ်ဒူတေယျ	၄၆၇
၄- သုတ်တုလာကူဋ	၄၆၇

ပရူပရာ

မှန်လိမ်

၁၀။ စတုတ္ထ အမကဉ္စေပယျာလဝဂ်

၅-သုတ်ဥက္ကောဋ္ဌန	၄၆၇
၆-၁၁ သုတ်ဆေဒနာဒိ	၄၆၈

၁၁။ ပဉ္စမတိပေယျာလဝဂ်

၁- သုတ်မနုဿစုတိ နိရယ	၄၆၈
၂- သုတ်မနုဿစုတိ တိရစ္ဆာန	၄၆၉
၃- သုတ်မနုဿစုတိပေတ္တိဝိဿယ	၄၆၉
၄-၅-၆ သုတ်မနုဿစုတိ ဒေဝနိရယာဒိ	၄၆၉
၇-၉ သုတ်ဒေဝစုတိ နိရယာဒိ	၄၆၉
၁၀-၁၂ သုတ်ဒေဝမနုဿနိရယ	၄၆၉
၁၃-၁၅ သုတ်နိရယမနုဿနိရယာဒိ	၄၇၀
၁၆-၁၈ သုတ်နိရယဒေဝနိရယာဒိ	၄၇၀
၁၉-၂၁ သုတ်တိရစ္ဆာနမနုဿနိရယာဒိ	၄၇၀
၂၂-၂၄ သုတ်တိရစ္ဆာနဒေဝနိရယာဒိ	၄၇၀
၂၅-၂၇ သုတ်ပေတ္တိမနုဿနိရယာဒိ	၄၇၁
၂၈-၂၉ သုတ်ပေတ္တိဒေဝနိရယာဒိ	၄၇၁
၃၀- သုတ်ပေတ္တိဒေဝပေတ္တိဝိဿယ	၄၇၁

မာတိကာ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်

တုံ့ရောင်။

သွက်ဂွံသမ္ဘိ ဗွဲကိုပ်ကွာ

သင်္ကေတ ပြကိုဟ်ဂမၠိုင်

* * * * *

- ၊ ပိုဒ်မွဲ - ပွဲဂါထာ လအိတ်ပထမပါဒကို တတိယပါဒ။
- ။ ပိုဒ်စါ - ပွဲဂါထာ လအိတ်ဒုတိယပါဒကို စတုတ္ထပါဒ။
- ၊ ပိုဒ်မွဲ - ပွဲစုဏ္ဏိယ ဝါကျဍုတ်။
- ။ ပိုဒ်စါ - ပွဲစုဏ္ဏိယ ဝါကျဇော်။
- ? ဂံက်သရေင် - ဂလာန်သွာန်။
- ဏ ဇိုင်ကရေဲ - အာမေဍိတ် (အမ်သပ်)။
- “ ” ဇိုင်ဂတာမ် - ထွေးအာကာရဝါကျ။ (ပိုဒ်သပသမ္ဘိ ပွဲက်ပူဂိုလ်မွဲမွဲ)။
- ‘ ’ ငှက်ထဲ - ထွေးအဓိပ္ပါယ် မတုပ်သွဟ် ကျောံပိုဒ် မဃာန်ကြပ်ဒိုင် ပွဲလက်ကရံ။
- “ ‘ ’ ” သင်္ကေတဂွံ ထွေးကို ပွဲအပွဲဂလာန် ပူဂိုလ်မွဲမွဲ ဂလာန်တုဟ်သအာင် မွဲလေင် တို့လုပ်ဒိုင်။
- ၊ ချုတ်အယ် - ထွေးသရုပ်၊ (ဝါ) ထွေးပိုဒ်ပံင်ပကောံ။
- () ခွေပ်ဗိုင် - ကျင်နူပါဠိ တိုက်ရိုက်ဟံသေင်၊ အသုင်အစောဲမန် ဂွံချိုက်ပေင်တဲ ပိုဒ်ထပ်စုတ်လပ်။
- [] ခံက်ဗိုင် - ဒ်ဂလာန်ဗကန် တုပ်ကိုနယ် မတဲကျင်တေအ်။
- လေံစှောန် - ဂလာန်ဝါကျ ဟံစိုပ်ဒတဲဏီ သွက်ဂွံဆက်ဂလာန်။
- ° —၂ နူနုသျှင် - သွက်ဂွံတီကေတ် အဓိပ္ပါယ် ပိုဒ်ဂှ် ဗွဲမလောဲသွာမာန် အတိုင်လွေင်နူနုဂှ် ထွေးလပ်ကို ပွဲဇိုင်မုခ်လိမ်။
- ။ ဝ။ ပေယျာလ - ဗလိုက်လပ် ဝါကျ။ (ဝါ) ချန်လပ် ဂလာန်။

* * * * *

မူဆဋ္ဌသံဂါယန
သုတ္တန္တပိဋကတ် သံယုတ္တနိကာယ်

ပါဠိမဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဘာသာမန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁။ မဂ္ဂသံယုတ်

၁။ အဝိဇ္ဇာဝဂ် ၁။ သုတ်အဝိဇ္ဇာ

၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လပ် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မေအိင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒိအာရာမ်
အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ဇေရင်ချင်သာရဝ်ရ။ ပွဲကာလက် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိ ကော်လိုင်တိုန်
ခမိဂမ္မိုင် ရဲဝံမွဲ “ယွံခမိတအ်” ရ။ “ယွံကျိမ္မံပိုင်” ရဲဝံ ခမိဂမ္မိုင် ကလောင်ရင်ပတိ
ကုတီလမ္မံပိုင်ကျိတြိအိုတ်ရ။ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိုက် ဒိအာဂတပုတရကျိပ်သကိုပ် သွက်ခရ်အကုသိုလ်
ဂမ္မိုင် သေဝံကတိုက်ရ။ ‘အဟိရိက’ ပွမဟံဝုပါပ် ‘အနောတ္တပ္ပ’ ပွမဟံလကိုတ်ပါပ် ဒိဗ္ဗက်
လက်ကရ်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုညးဟံမွဲကိုပညာ မချိုက်ပေတ်ကောံအဝိဇ္ဇာ ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’
လညာတ်မှာရာ ဒိမာန်ရ။ ကုညးမ္မံကိုလညာတ်မှာရာ ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ်မှာရာ ဒိမာန်ရ။
ကုညးမ္မံကိုကသပ်မှာရာ ‘မိစ္ဆာဝါစာ’ ဂလာန်မှာရာ ဒိမာန်ရ။ ကုညးမ္မံကိုဂလာန်မှာရာ
‘မိစ္ဆာကမ္မန္တ’ ကမ္မောန်မှာရာ ဒိမာန်ရ။ ကုညးမ္မံကိုကမ္မောန်မှာရာ ‘မိစ္ဆာဇီဝ’ ပွမဟံယိုင်
လမျီုမှာရာ ဒိမာန်ရ။ ကုညးမ္မံကိုပွမဟံယိုင်လမျီုမှာရာ ‘မိစ္ဆာဝါယာမ’ ပွမဟံတိတ်ဗြဟတ်
မှာရာ ဒိမာန်ရ။ ကုညးမ္မံကိုပွမဟံတိတ်ဗြဟတ်မှာရာ ‘မိစ္ဆာသတိ’ ပွမဟံဗျုဟ်မှာရာ ဒိမာန်ရ။
ကုညးမ္မံကိုပွမဟံဗျုဟ်မှာရာ ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမဟံတန်ကြန်မှာရာ ဒိမာန်ရ။

မာတိကာ

ယွံခမီတအ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီၣ် နှိအာဂတပူတရ် ကျိပ်သကိုင် သွက်ခရ်ကုသိုလ် ဂမိုင် သွောံကတီၣ်ဒ်ရ၊ ‘ဟိရီ’ ပွမဂ္ဂပိပ် ‘ဩတ္တပ္ပ’ ပွမလကိုတ်ပါပ်ၣ် နှိဗွက်လက်ကရ် ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးမုံကိုပညာ မချိုက်ပင်တဲကောံ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီၣ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာံစုတ် နှိမာန်ရ၊ ကုညးမုံကိုလညာတ်သာံစုတ်ၣ် ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ်သာံစုတ် နှိမာန်ရ၊ ကုညးမုံကိုကသပ်သာံစုတ်ၣ် ‘သမ္မာဝါစာ’ ဂလာန်သာံစုတ် နှိမာန်ရ၊ ကုညးမုံကိုဂလာန်သာံစုတ်ၣ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကမောန်သာံစုတ် နှိမာန်ရ၊ ကုညးမုံကိုကမောန်သာံစုတ်ၣ် ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျီုသာံစုတ် နှိမာန်ရ၊ ကုညးမုံကိုပွမဂယိုင်လမျီုသာံစုတ်ၣ် ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်သာံစုတ် နှိမာန်ရ၊ ကုညးမုံကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ်သာံစုတ်ၣ် ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗျူဟ်သာံစုတ် နှိမာန်ရ၊ ကုညးမုံကို ပွမဗျူဟ်သာံစုတ်ၣ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာံစုတ် နှိမာန်ရ (ရဝံ သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဥပဗု

၂။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လပ် ရဲသပ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမုံပိုင်ကျိပ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲနီုသိုင်သာကျဝင်ဂမိုင် မုံယု၊ နဂရက လုပ်လို့ဟ်သက္ကရးရ။ ပွဲကာလၣ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ဟောံပြာပ်အာ ဇရောင်တီလမုံပိုင် ကျိပ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ်တီလမုံပိုင်ကျိပ်တြဲတဲမွဲး ဂအေံကောတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျိပ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ “ယွံကျိပ်မုံပိုင် ဒဲဒ်မုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဒဲဒ်မုံကိုသကအ်ပွင် ခိုဟ်ဆဲး ဒဲဒ်မလှောင်လျောင်အာ ပွဲညးသပ္ပရိဟ်ဂမိုင်ၣ် စိပ်ဒဲတဲကိုဒွေတ်မပြဲ ကဝက်မာန်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံအာနန္ဒ လွဟ်ရဝံညိ၊ ယွံအာနန္ဒ လွဟ်ရဝံညိ၊ ယွံအာနန္ဒ ဒဲဒ်မုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဒဲဒ်မုံကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး ဒဲဒ်မလှောင်လျောင်အာ ပွဲညးသပ္ပရိဟ်ဂမိုင်ၣ် စိပ်ဒဲတဲကိုဒွေတ်မပြဲအိုတ်သိုဟောင်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ကုခမီ မုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး မုံကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲးတဲ မလှောင်လျောင်အာ ပွဲညးသပ္ပရိဟ်ဂမိုင်ၣ် ကြက်ကလိဂွံဟိုတ်မတွံး ကြက်ဇှော်ပွပ်အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ကြက်သွတ်အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲဂိုင်ကိုဝါမာန် အဆတ်ရၣ် ဂပ်ဝံစိုဒိုင်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ခမီ မုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး မုံကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲးတဲ မုံကိုပွမလှောင်လျောင်အာ ပွဲညးသပ္ပရိဟ်ဂမိုင်ၣ် မုရသ်လို့ ဇှော်ပွပ်အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ရဲရော? မုရသ်လို့ သွတ်အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ ခမီၣ် ဇှော်ပွပ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာံစုတ် မနိဿယံပွဲပွမလှူသိုတ်ဇြ

မနိဿယံ ပွဲပွမစာစူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မနိဿယံပွဲပွမပျိုတ်လလမ် မလော့ဝ်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ်သုတ်စုတ် မနိဿယံပွဲပွမလှူသိုတ်ဖြေ ။ ပ ။ ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာဝါစာ’ ဂလာန်သုတ်စုတ်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကမောန်သုတ်စုတ်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျိုသုတ်စုတ်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ် ဖြဟတ်သုတ်စုတ်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်သုတ်စုတ်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာ သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သုတ်စုတ် မနိဿယံပွဲပွမလှူသိုတ်ဖြေ၊ မနိဿယံပွဲပွမစာစူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမ စောစပ်၊ မနိဿယံပွဲပွမပျိုတ်လလမ် မလော့ဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယံအာနန္တ ရဝံဟောင် ခမိ မျှိုကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး မျှိုကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲးတဲ မလော့ဝ်လျောပ်အာ ပွဲညးသပျုရိုဟ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဇော်ပွပ်အရိယမဂ် မျှိုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ၊ သွတ်အရိယမဂ် မျှိုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။

ယံအာနန္တ ဂလာန်မတွံဂး ဒဒ္ဒိမျှိုကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ္ဒိမျှိုကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ္ဒိမျှိုကိုပွမလော့ဝ်လျောပ်အာ ပွဲညးသပျုရိုဟ်ဂမ္တိုင်ဂ် စိပ်ဒတဲကိုဒွေတ်မပြ အိုတ်သိုဟောင် ရဂ် နဟိုတ်ပြယာယံဝံလောင် ဂပ်ဝ်တီရ။ သွဟိုတ်ကိုအဲကျာ် မဒ်မိတ်ခိုဟ်ဆဲးတဲ သတ်ဂမ္တိုင် မျှိုသတ်ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိဂ် တိတ်ဗူးနူပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင် မျှိုသတ်ပွမဒး ဗျုဂ် တိတ်ဗူးနူပွမဒးဗျုအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင် မျှိုသတ်ပွမဒးယဲဂ် တိတ်ဗူးနူပွမဒးယဲအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင် မျှိုသတ်ပွမဒးချိုတ်ဂ် တိတ်ဗူးနူပွမဒးချိုတ်အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင် မျှိုသတ်ပွမဒး ဂွိုင်စံင်တူ ပွမဒးလရိအ်ယာံ ပွမဒးဒ်ဒ်ဒ်ဇေယျ ပွမဒ်ဒ်ဒ်စိတ် ပွမချောင်စိတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်ဂ် တိတ်ဗူးနူပွမဒးဂွိုင်စံင်တူ ပွမဒးလရိအ်ယာံ ပွမဒးဒ်ဒ်ဒ်ဇေယျ ပွမဒ်ဒ်ဒ်စိတ် ပွမ ချောင်စိတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ယံအာနန္တ ဂလာန်မတွံဂး ဒဒ္ဒိမျှိုကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ္ဒိမျှိုကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ္ဒိမျှိုကိုပွမလော့ဝ်လျောပ်အာ ပွဲညးသပျုရိုဟ်ဂမ္တိုင်ဂ် စိပ်ဒ တဲကိုဒွေတ်မပြအိုတ်သိုဟောင်ရဂ် နဟိုတ်ပြယာယံဝံလောင် ဂပ်ဝ်တီရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သာရိပုတ္တ

၃။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ပှောံပြာပ်အာဇရောင် တီလမျှိုပိုင်ကျာ်တြဲတဲ လော့ဝ်သွဝတ် တီလမျှိုပိုင်ကျာ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွာ်တဲ ဂရင်ပတီ တီလမျှိုပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ “ယံကျာ်မျှိုပိုင် ဒဒ္ဒိမျှိုကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ္ဒိမျှိုကို သကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ္ဒိမလော့ဝ်လျောပ်အာ ပွဲညးသပျုရိုဟ်ဂမ္တိုင်ဂ် စိပ်ဒတဲကိုဒွေတ် မပြအိုတ်သိုဟောင်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံသာရိပိုတ် ခိုဟ်ရ၊ ယံသာရိပိုတ် ခိုဟ်ရ၊ ယံသာရိပိုတ် ဒဒ္ဒိမျှိုကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ္ဒိမျှိုကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ္ဒိမလော့ဝ်လျောပ်အာ ပွဲညးသပျုရိုဟ်ဂမ္တိုင်ဂ် စိပ်ဒတဲကို ဒွေတ်မပြအိုတ်သိုဟောင်ရ။ ယံသာရိပိုတ် ကုခမိမျှိုကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး မျှိုကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲးတဲ

မလောင်လျော်အာ ပဲ့ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္နိ ကြက်ကလိဝံ ဟိတ်မတွံး ကြက်ဇော်ပွင် အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ကြက်သွတ်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမာန် အဆတ်ရက် ဂပ်ဝံစီဒိုင်ရ။ ယံသာရိပိတ် ခမိမှုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး မှုံကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲးတဲ မှုံကိုပွမလောင်လျော်အာ ပဲ့ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္နိ မုရသင်္ဂလီ ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂ ဒွံပြကာရော? မုရသင်္ဂလီ သွတ်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရော?

ယံသာရိပိတ် ပဲ့သာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဃာ်စုတ် မနိဿယ ပဲ့ပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယပဲ့ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယပဲ့ပွမပျိုတ်လလမ် မလောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဃာ်စုတ် မနိဿယ ပဲ့ပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယပဲ့ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယပဲ့ပွမပျိုတ်လလမ် မလောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယံသာရိပိတ် ရဝံဟောင် ခမိမှုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး မှုံကိုသကအ်ပွင် ခိုဟ်ဆဲးတဲ မလောင်လျော်အာ ပဲ့ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္နိ ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ သွတ်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ။

ယံသာရိပိတ် ဂလာန်မတွံး ဒန့်မှုံကို မိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဒန့်မှုံကို သကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး ဒန့်မှုံကို ပွမလောင်လျော်အာ ပဲ့ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္နိ စိပ်ဒတဲကိုဒွေတ်မပြအိုတ်သိုရက် နဟိတ်ပြယာယဝံလောင် ဂပ်ဝံတီရ။ သွဟိတ်ကိုအကျက် မဒ်မိတ်ခိုဟ်ဆဲးတဲ သတ်ဂမ္ဘိုင် မှုံသတ်ပွမဒးတန်ပဋိသန္တိ တိတ်ဗူးနူပွမဒးတန်ပဋိသန္တိအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင် မှုံသတ်ပွမဒးဗျူ တိတ်ဗူးနူပွမဒးဗျူအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင် မှုံသတ်ပွမဒးယဲဝံ တိတ်ဗူးနူပွမဒးယဲအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင် မှုံသတ်ပွမဒးချိုတ် တိတ်ဗူးနူပွမဒးချိုတ်အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင် မှုံသတ်ပွမဒးဂိုင်စံင်တူ ပွမ ဒးလရိအ်ယာံ ပွမဒးဒ်ဒိခိဇကု ပွမဒးဒ်ဒိခိစိတ် ပွမချောင်စိတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂ် တိတ်ဗူး နူပွမဒးဂိုင်စံင်တူ ပွမဒးလရိအ်ယာံ ပွမဒးဒ်ဒိခိဇကု ပွမဒးဒ်ဒိခိစိတ် ပွမချောင်စိတ် ဗွဲမသ ကာတ်မြဟ်ဂ်အိုတ်ရ။

ယံသာရိပိတ် ဂလာန်မတွံး ဒန့်မှုံကို မိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဒန့်မှုံကို သကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး ဒန့်မှုံကိုပွမလောင်လျော်အာ ပဲ့ညးသပ္ပရိဟိတမ္ပိန္နိ စိပ်ဒတဲကိုဒွေတ်မပြအိုတ်သိုရက် နဟိတ်ပြယာယဝံလောင် ဂပ်ဝံတီရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဇာဏုဿောဏိဗြာဟ္မဏ

၄။ နိဒါန် ချိုင်သာရက်ရောင်။ ပဲ့ကာလဂ် တီလပိဉ်အာနန္တ ပဲ့အခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပလောင် သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာတဲမွဲး လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ပဲ့ချိုင်သာရက်ရ။ တီလပိဉ်အာနန္တ သေ့ညာတ်ကေတ် ဗဗူးဇာဏုဿောဏိ တိတ်ကျင်နူချိုင်သာရက် နကိုက္ခိစောတ်(ရထာ)

မဗ္ဗန်လင်ချးဓမ္မံ မဗ္ဗာဏ်အလုံအိုတ်သီရ၊ ချးဓမ္မံမဗ္ဗန်လင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်အိုတ်ရ၊ ကယျိုင် ကယျပ်ကိစ္စစောတ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်အိုတ်ရ၊ ကိစ္စစောတ်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်ရ၊ သကအ်တို့ဝါရ ဗ္ဗာဏ်လေဝ် နွံရ၊ ဇုက်ဂဟက်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်အိုတ်ရ၊ လေံကလးလေဝ် ဗ္ဗာဏ်ရ၊ ကျိုင် လေဝ် ဗ္ဗာဏ်ရ၊ ဓမ္မံကိုဋ် (ထိုင်ကျိပ်၊ ယာတ်ဖေင်)လေဝ် ဗ္ဗာဏ်ရ၊ ယာတ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်အိုတ်ရ၊ ဒုပ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်အိုတ်ရ၊ ကိဗ္ဗိက်တ နကိုဗ္ဗိက်သော်ဗ္ဗသတ် မဗုရ၊ မှိဟ်မဂ္ဂိုင် သော့ဆိုညာတ်ကေတ် ကိစ္စစောတ်ဂ်တု “ယံသကအ်တအ် ကိစ္စစောတ်ဂ် ခိုဟ်ပြ ကွေံရောင်သံ၊ ယံသကအ်တအ် တုပ်သုဟ်ကျောံဗြဟ္မယာန်ကွေံရောင်သံ” ရံဝံ ဟီသုးရ။

ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်သာရဂ်တု ကိုပိုင်တု ပွဲကြ နှံဂ် ပါစူးကျင်နုဋ္ဌာန်ကိုပိုင်တု မှောံပြာပ်အာ ဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတု လောဝ်သုဝတ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတုမွဲး ဂဇအ်ကေတ်ပွဲဋ္ဌာန်ဒွာမွဲတု ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ-

ယံကျ်မုံပိုင် တုဏအ် ပွဲအခိင်နူဂယးပြဟ် အဲဒိုက်မိုက်ပလေဝ်သုာတု ဂိုင်ကေတ် ပပေင်သုာတုမွဲး လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယံကျ်မုံပိုင် အဲဒိုက် သော့ညာတ် ကေတ်ဗဗူးဇာဏုဿောဏိ တိတ်ကျင်နုဋ္ဌာန်သာရဂ် နကိုကိစ္စစောတ် (ရထာ) မဗ္ဗန်လင်ချးဓမ္မံ မဗ္ဗာဏ် အလုံအိုတ်သီရ၊ ချးဓမ္မံ မဗ္ဗန်လင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်အိုတ်ရ၊ ကယျိုင်ကယျပ် ကိစ္စစောတ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်အိုတ်ရ၊ ကိစ္စစောတ်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်ရ၊ သကအ်တို့ဝါရ ဗ္ဗာဏ်လေဝ် နွံရ၊ ဇုက်ဂဟက်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်အိုတ်ရ၊ လေံကလးလေဝ် ဗ္ဗာဏ်ရ၊ ကျိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်ရ၊ ဓမ္မံကိုဋ် (ထိုင်ကျိပ်၊ ယာတ်ဖေင်)လေဝ် ဗ္ဗာဏ်ရ၊ ယာတ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်အိုတ်ရ၊ ဒုပ် ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဗ္ဗာဏ်အိုတ်ရ၊ ကိဗ္ဗိက်တ နကိုဗ္ဗိက်သော်ဗ္ဗသတ် မဗုရ၊ မှိဟ်မဂ္ဂိုင် သော့ဆို ညာတ်ကေတ် ကိစ္စစောတ်ဂ်တု “ယံသကအ်တအ် ကိစ္စစောတ်ဂ် ခိုဟ်ပြ ကွေံရောင်သံ၊ ယံသကအ်တအ် တုပ်သုဟ်ကျောံဗြဟ္မယာန် ကွေံရောင်သံ” ရံဝံ ဟီသုးရ။ ယံကျ်မုံပိုင် ပွဲသာသနာဝံ တုဟ်နပညပ်တ ဗြဟ္မယာန်ဂ် သုဟ်ရထဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

“ယံအာနန္ဒ သုဟ်ရထရ” ရံဝံ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သုးတရ၊ ယံအာနန္ဒ ယုမတွံး ဗြဟ္မယာန်ကို ယုမတွံးဓမ္မယာန်ကို ယုမတွံးယာန်မအံဇူး ပွဲပေါတ်စေုဟ်(ကိလေသ) မဟံမွဲပတောံစတီကို နိယုအရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာဝံဟေင်ရ။

ယံအာနန္ဒ ဇော်ပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာတ်စုတ်မွဲး သွတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွဲး နိမ္မူ လအိတ်ဇေံ ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေံစပ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ဇေံ ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပူတ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ဇေံ ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံအာနန္ဒ ဇော်ပုင် ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ်ညာတ်စုတ်မွဲး သွတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွဲး နိမ္မူလအိတ်ဇေံ ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေံစပ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ဇေံ ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပူတ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ဇေံ ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံအာနန္ဒ ဇော်ပုင် ‘သမ္မာဝါစာ’ ဂလာန်ညာတ်စုတ်မွဲး သွတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွဲး နိမ္မူလအိတ်ဇေံ ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေံစပ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ဇေံ

ပွမပါပွေင်ကောံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။
ယံအာနန္ဒ ဇောပုင် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကမ္မောန်သုာံစုတ်မွဲး သွတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွဲး နိမ္မူလအိတ်ခေံ
ပွမပါပွေင်ကောံ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်ရ၊
နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံအာနန္ဒ ဇောပုင် ‘သမ္မာအာဇီဝ’
ပွမယိုင်လမျိုဝ်သုာံစုတ်မွဲး သွတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွဲး နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘ရာဂ’ ပွမ
စောစပ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမ
ပါပွေင်ကောံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံအာနန္ဒ ဇောပုင် ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ်တြဟတ်
သုာံစုတ်မွဲး သွတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွဲး နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်ရ၊ နိမ္မူ
လအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘မောဟ’
ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံအာနန္ဒ ဇောပုင် ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗျူဟ်သုာံစုတ်မွဲး သွတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွဲး
နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘ဒေါသ’
ပွမထေပုတ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံအာနန္ဒ ဇောပုင်
‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်တြန်သုာံစုတ်မွဲး သွတ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါမွဲး နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ
‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ခေံ ပွမပါပွေင်ကောံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်ရ၊ နိမ္မူလအိတ်ခေံ
ပွမပါပွေင်ကောံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။

ယံအာနန္ဒ ဂလာန်မတွံး ယုမတွံး ဗြဟ္မယာန်ကို ယုမတွံး ဓမ္မယာန်ကို ယု
မတွံး ယာန်မအံင်ဇူး ပွဲပေါတင်စေဟ်(ကိလေသ) မဟံမ္မေပတောံစတိကို နိယုအရိယမဂ်
မျိုကိုအင်္ဂဒ္ဓံပြကာဟေင်ဝံ နကိုဟိုတ်မသူးကျင်တဲဝံလေဝ် ဂပ်ဝ်တိကောတ်ရ။

တိလမ္မုပိုင်ကျင်တြ သူးတိုန်ဂလာန်ဝံရ၊ တိလမ္မုပိုင်ကျင်တြ မလေဝ်သူးတဂလာန်
ခိဟ်ဆာဲ တွံကိုဂလာန်ခရ်ဝံတဲ သအာင်နုဂ် တွံတိုန် ဂါထာဝံရ—

“ဩကုက္ခိစောတ်(ရထာ) မဂ္ဂင်မ္မဲ၊ အခါကာလအိုတ်သို ဗုန်လပ် ခရ်သဒ္ဓါကောံ
ပညာဂမ္ဘိုင်ခါ ပွဲကျိပ်ကွီ(ကူးတပ်လုင်) (မတွံးဥပေက္ခာ)အိုတ်ရ၊ ‘ဟိရီ’ပွမဂ္ဂပပ်ဂ်
တိုင်တပ်စွပ်မွဲးရ၊ ဝိပဿနာစိုတ်(မဂ်စိုတ်)ဂ် ဇုက်ဂဟက်မွဲးရ၊ ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂ်
သုာစပ်ကွီမမင်မ္မဲမွဲးရ။

ကွီစောတ် (မဂ္ဂင်)ဂ် မျိုကိုကယျိုင်ကယျပ်မတွံးသီလရ၊ မျိုကိုရိမတွံး ဇုာန်ရ၊
မျိုကိုသုာ မတွံး ဝီရိယရ၊ ဥပေက္ခာဂ် ကိုကျိပ်ကွီညိုင်ဝတ်ရ၊ အလောဘဂ် နိအစိုပိုင်
(ဗင်ကွီ)ရ။

‘အဗျာပါဒ’ ပွမဟံမိက်ကိုလိုလ် ‘အဝိဟိံသာ’ ပွမဟံမိက်ပျဲပျာ် ‘ဝိဝေက’ ပွမ
သိုတ်တြိ လွဟ်လနက် ဩညးတန်တ ပွဲကွီမဂ္ဂင်မွဲးရ၊ ပွမအေင်ဒုင်ဂ် ကယျိုင်ကယျပ်
ခြပ်မွဲးရ၊ ညးတန်တ ပွဲကွီမဂ္ဂင်ဂ် အာတူရူကို(နိဗ္ဗာန်) နိအရာယောဂအိုတ်ရ။

တပညာဂမ္ဘိုင် (တိုန်ချိုက်ကေတ်)ကွီမဂ္ဂင် မတွံး ပြဟ္မယာန် မဟံမ္မေပတောံစတ်
မကတိန်ကွင် ပွဲသန္တာန်ဇေတုတဲမ္မး ဗွဲစုတ်အံင်ဇူးကေတ် အရာအံင်ဇူးအိုတ်သိုတ်
တိတ်ဗူးအာနူလောကအိုတ်ရ” ရဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ကိမတ္ထိယ

၅။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲကာလ၌ ခမိဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်၌ ပှောံပြာပ်အာ ဇရေင်
တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်တဲ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မ္မဲဒုတဲမ္မး ဂရင်ပတိ တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ
ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ—

ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် ပြဘာဏ်မ္မိုင် မ္မုကိက္ခေတ်မ္မဲသအာင်၌ “ယွံကောန်တုတအ် နွံပိုက်ကို
မုရ်ဖိုမ္မဲတဲ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ပွဲဇရေင်ခမိဂေါတမရော?” ရဝံ သွာန်တဲ ပိုဉ်တအ်
ညးဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် ပိုဉ်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် မဒးဒင်သွာန် ရဝံ “ယွံကောန်
တုတအ် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ် ဒဒိခံတဲ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ပွဲဇရေင်တိလမ္မုပိဉ်
ကျာ်တြဲရ” ရဝံ သ်ကို ကုပြဘာဏ်မ္မိုင် မ္မုကိက္ခေတ်မ္မဲသအာင်၌ အိုတ်ရ။ ယွံကျာ်မ္မုပိဉ်
ပသာ်ရော? ပိုဉ်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် မဒးဒင်သွာန်သုက် ရဝံတဲ ဟိုသ်တဲ ရဝံအိုတ်၌
ဒ်ညးဟိုသ်တဲ အတိုင်တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ တွံအိုတ်ဟာ၊ ဟံအာစိုပ် ပွမစောတ်စောဲ တိလ
မ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ နကိုဂလာန် ဟံသုာ်စုတ်အိုတ်ဟာ၊ ဒ်ညးဟိုသ် မဗွဲကုဓရ်အိုတ်ဟာ၊ ဝါဒနုဝါဒ
ပိုဉ်တအ်ညးဂမ္ဘိုင်၌ ဒ်မ္မဟာန်ကောံဟိုတ်တဲ ဟံအာစိုပ် ပွမဒးဒင်ဟိုဂရိုဟ်ဗွတ်ညိနာင်ဟာ
ရဝံ ဂရင်ပတိအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မဒးဒင်သွာန်သုက် ရဝံတဲ ဟိုသ်တဲ ရဝံအိုတ်၌
ဗွဲစုတ် ဒ်ညးဟိုသ် အတိုင်အဲကျာ် တွံအိုတ်ရ၊ ဟံအာစိုပ် ပွမစောတ်စောဲ အဲကျာ် နကို
ဂလာန် ဟံသုာ်စုတ်အိုတ်ရ၊ ဒ်ညးဟိုသ် မဗွဲကုဓရ်အိုတ်ရ၊ ဝါဒအနုဝါဒ မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင်
ဒ်မ္မဟာန်ကောံဟိုတ်တဲ ဟံအာစိုပ် ပွမဒးဒင်ဟိုဂရိုဟ် ဗွတ်ညိနာင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပြဘာဏ်
ဂမ္ဘိုင် မ္မုကိက္ခေတ်မ္မဲသအာင်၌ “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ် ဒဒိခံဝံ
လှေင်၌တရဲနွံဟာ ဒွေတ်နွံဟာ” ရဝံ ယဝ်သွာန်သုက်တဲ မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ရဝံအိုတ်မ္မး၊
ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မဒးဒင်သွာန်သုက်ရဝံ “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နပ္ပမ
ပိုင်ခြာတိကေတ် ဒဒိခံဝံ လှေင်၌တရဲနွံရ ဒွေတ်နွံရ” ရဝံ မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သ်ကို
ကုပြဘာဏ်မ္မိုင် မ္မုကိက္ခေတ်မ္မဲသအာင်၌ ရဝံအိုတ်ညိ။

ယွံခမိတအ် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ် ဒဒိခံဝံ လှေင်၌တရဲ ညးခွဲ၌ရော?
ဒွေတ်၌ ညးခွဲ၌ရော? အရိယမဂ် မ္မုကိက္ခေတ်အံင်ဇူးအိုတ်ဟောင်ရ၊ အရိယမဂ်ဂမ္ဘိုင်၌ ညးခွဲ

အိုတ်ဂုံရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာစွတ် ဂမိုင်ရ။ ယုံခမိတအ် က္ကုဝံတုန် တုဟ်နပွမပိုင်ခြာတိကေတ် ဒဒိခိဝံ လေင်ဂိုင်တရ်ရ၊ နေတ်ရ။ ယုံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမိုင် မဒးဒင်သွာန်သျှက်ရဝံ သျှက်ကုပြဘာဇ်ဂမိုင် မှုကို ကေတ်မွဲသအာင်ဂုံ အတိုင်ဝံအိုတ်ညိ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပဉ္စမအညတရတိက္ခု

၆။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲကာလဂုံ ခမိမွဲဇကု ပှော်ပြာပ်အာ ဇရေင်တီလမ္မုံပိုင် ကျက်တြဲတဲ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲမွဲး ဂရင်ပတီ တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

“ယုံကျက်မ္မုံပိုင် နေတ်မပြ နေတ်မပြ ရဝံ ဟိုသုးတရ၊ ယုံကျက်မ္မုံပိုင် နေတ်မပြ ညးဍဲရော? လအိတ်ကောတ် နေတ်မပြတုန် ညးဍဲရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယုံခမိ အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂုဗ္ဗာန်ပြကာဝံဟေင် နေတ်မပြမွဲးရ၊ အရိယမဂ်ဂမိုင်ဂုံ ညးဍဲအိုတ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာစွတ် ဂမိုင်ရ။ ယုံခမိ အရာ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်အိုတ်၊ အရာ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ်အိုတ်၊ အရာ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်အိုတ်ဂုံ ဒ်လအိတ်ကောတ်နေတ်မပြရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဒုတိယအညတရတိက္ခု

၇။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲကာလဂုံ ခမိမွဲဇကု ပှော်ပြာပ်အာ ဇရေင်တီလမ္မုံပိုင် ကျက်တြဲတဲ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲမွဲး ဂရင်ပတီ တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

ယုံကျက်မ္မုံပိုင် “အရာပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် အရာပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ်၊ အရာပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်” ရဝံ ဟိုသုးတရ၊ ယုမတွံး အရာ ပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်၊ အရာပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ်၊ အရာပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်၊ ဒ်ယု၊ မုရ်ခရ်မွဲရော ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယုံခမိ ယုမတွံးအရာပါပွေင် ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်၊ အရာပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ်၊ အရာပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင် ယုနိဗ္ဗာနဓာတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂုံရ ကော်ခဲး အရာခရ်အာသဝဂ်မိုင်အိုတ်အာရ။

သုးတ ရဝံမွဲး ခမိဂုံ ဂရင်ပတီ တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— ယုံကျက်မ္မုံပိုင် “အရာဟွံဒးချိုတ် အရာဟွံဒးချိုတ်” ရဝံ ဟိုသုးတရ၊ အရာဟွံဒးချိုတ်တုန် ညးဍဲရော?

ဂွံင်တရ် နှိဟိုတ်အာစိုပ် အရာဟွံဒးချိုတ်တုန် ညးဍဲရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံခမီ အရာ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်အိုတ်အာ အရာ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ်အိုတ်အာ အရာ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်အိုတ်တုန် ကော်ခဲဒး အရာဟွံဒးချိုတ်ရ၊ အရိယမဂ် မှုကီုအင်္ဂုဒ္ဓံပြကာဝံဟောင် ကော်ခဲ ဒးဂွံင်တရ် နှိဟိုတ်အာစိုပ် အရာဟွံဒးချိုတ်ရ၊ အရိယမဂ်ဂမ္တိုင် ညးဍဲအိုတ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာစုတ်ဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဝိဘင်္ဂ

၈။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကိုအရိယမဂ် မှုကီုအင်္ဂုဒ္ဓံ ပြကာ ကုမ္မာတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ၊ ကြက်ပါပရအ်ကိုရ၊ ဩဝကလင်ပင်မိုင် ဓရ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝသုပ္ပင်စိုပ် ဗွဲမဒးရအိုတ်ရ၊ ကြက်တွံကိုရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ ခမီဂမ္တိုင် “ယွံကျာ် မှုပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမှုပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမှုပိုင်ကျာ်တြဲ သုးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမီ အရိယမဂ် မှုကီုအင်္ဂုဒ္ဓံပြကာ ညးဍဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် သာစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာစုတ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် သာစုတ်တုန် ညးဍဲရော? ဉာဏ်မတီ ပွဲဒဒိမ်၊ ဉာဏ်မတီ ပွဲဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိန်၊ ဉာဏ်မတီ ပွဲနိဗ္ဗာန် အရာဒဒိမ်ပွဲတု၊ ဉာဏ်မတီ ပွဲဒေုတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် နှိအရာဒဒိမ်ပွဲတုရ၊ ယွံခမီတအ် က္ကဝံင် ကော်ခဲဒး ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ်သာစုတ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပွမချပ် မမိက်တိတ်ဗွဲ ပွမချပ် ဟုံမိက်ပလိုပလတ် ပွမချပ် ဟုံမိက်ပျဲပျာ် နွံရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံင် ကော်ခဲဒး ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ်သာစုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘သမ္မာဝါစာ’ ဂလာန်သာစုတ်တုန် ညးဍဲရော? ပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွ မဟိုဂလာန်ကိုက်ဗဒန် ဟုံသာစုတ်၊ ပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ဗဇိုအကြာ၊ ပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ်၊ ပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်သာသွအ် မသက္ကုဂဏ် နွံရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံင် ကော်ခဲဒး ‘သမ္မာဝါစာ’ ဂလာန်သာစုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကမ္မောန်သာစုတ်တုန် ညးဍဲရော? ပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွ မဂစိုတ်လမျို၊ ပွမဝေင်ပါကွေံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ် ငြပ်ညးဟုံကို၊ ပွမဝေင်ပါကွေံ နူဒေုတ်မေထုန် မဟုံပြ နွံရ။ ယွံခမီတအ် က္ကဝံင် ကော်ခဲဒး ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကမ္မောန်သာ စုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျီုညံစုတ်ဂ် ညးဍုၚ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးမဒ်အရီုဂ် ပါသွေးကွေ ‘မိစ္ဆာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျီုမှာရာတု ဂယိုင်လမျီု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျီုညံစုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျီုညံစုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ညံစုတ်ဂ် ညးဍုၚ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင်မယုတ်မာ မဟံကတိန်ဏီဂ် တုဟ်နဟံကတိန် ကတိန်ဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိန်စိုတ်ရ၊ သံပတ်ရ။ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မယုတ်မာ မကတိန်တုဂ် တုဟ်နဟံကတိန် ကတိန်ဗဒ်ဆန္ဒရ ။ ပ ။ ခရ်ကုသိုလ် ဂမၠိုင် မဟံကတိန်ဏီဂ် တုဟ်နဟံကတိန် ကတိန်ဗဒ်ဆန္ဒရ ။ ပ ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိန် တုဂ် တုဟ်နဟံကတိန်တလျိုင် တုဟ်နဟံကတိန်ဗဒ် တုဟ်နဟံကတိန်ဇော်မောဝ်ဂိုင်တိုန် တုဟ်န ကိုလုလး တုဟ်နကိုဍိုက်ပင် ပွမဇော်ပုဂ် ကတိန်ဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိန်စိုတ်ရ၊ သံပတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ်ဗြဟတ် ညံစုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗျူဟ်ညံစုတ်ဂ် ညးဍုၚ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မျှိုကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂ်ဒ်တု မျှိုကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂ်ဒ်တု မျှိုကို ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် မက်ဂွက် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မျှိုအလေံမှ်သုဝ် ဂကောံရပ် ဂိုင်ဂိုင် ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်တု ပဒတ်ရ။ မျှိုကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂ်ဒ်တု မျှိုကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂ်ဒ်တု မျှိုကို ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ်မက်ဂွက် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မျှိုအလေံမှ်သုဝ် ဝေဒနာ ဂမၠိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမၠိုင်တု ပဒတ်ရ။ မျှိုကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်ဂ်ဒ်တု မျှိုကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂ်ဒ်တု မျှိုကို ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ်မက်ဂွက် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မျှိုအလေံမှ်သုဝ်စိုတ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တု ပဒတ်ရ။ မျှိုကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်ဂ်ဒ်တု မျှိုကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂ်ဒ်တု မျှိုကို ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ်မက်ဂွက် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မျှိုအလေံမှ်သုဝ် သဘ်ခရ်ဂမၠိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမၠိုင်တု ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗျူဟ်ညံစုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညံစုတ်ဂ် ညးဍုၚ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် လှုသွေးအာ နူကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်တုဟေင် လှုသွေးအာ နူခရ်အကုသိုလ် ဂမၠိုင်တုဟေင် အာစိပ်ပဌမဇရာန် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’

ပွမဇ္ဇိတ်သပေါတ် မှုကို ‘ပီတိ’ ပွမသ္မိက်မျှိုက် ‘သုခ’ ပွမဒိတသိဝ် မကတိဒ် ဟိုတ်နုမလှူ အာနုနီဝရဏတဲ ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နု ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပွမဇ္ဇိတ်သပေါတ်မျှိုက် လလမ်အာဂ်ရ အာစိပ်ဒုတိယဇျာန် မလေပ်ကိုစိုတ်ကောင်ဖြင် ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ မလေပ်ဇေယျာ ပွပ်ကိုသမာဓိ မဟုံမွဲကို ‘ဝိတက်’ ပွမချပ်၊ မဟုံမွဲကို ‘ဝိစာရ’ ပွမဇ္ဇိတ်သပေါတ် မှုကို ‘ပီတိ’ ပွမသ္မိက်မျှိုက် ‘သုခ’ ပွမဒိတသိဝ် မကတိဒ်ဟိုတ်နုသမာဓိတဲ ပဒတ်ရ။ ‘ပီတိ’ ပွမသ္မိက်မျှိုက်လဲဝ် ဟိုတ်ပွမကျဟ်မွဲစိ မှာ်သေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်ကို ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂ်ဒ်တဲ ‘သုခ’ တသိဝ်လဲဝ် ဒင်စသိုင်နကိုဇေယျာ၊ ဩဟိုတ်နုတတိယဇျာန်မွဲ ညးဂ် “ညးသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ် ညးမျှိုက်သတိ ညးမျှိုက်အလေပ်ပဒတ် ဗွဲတသိဝ်” ရဲဝံ ပုဂ္ဂိုလ်အရီုမျှိုက် ဟိုတ်သိဝ်သးအိုတ်ရ၊ အာစိပ်တတိယဇျာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ‘သုခ’ ပွမဒိတသိဝ်လဲဝ် ဟိုတ်ပွမပါကွေံ ‘ဒုက္ခ’ ပွမဒိဒိဒိဝ်လဲဝ် ဟိုတ်ပွမပါကွေံ ပွဲကိုပ်ကွာဟောင် ဟိုတ်နု ‘သောမနဿ’ ပွမမိပ်စိုတ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ်မျှိုက် ပျိုတ် လလမ်အာဂ်ရ အာစိပ်စတုတ္ထဇျာန် မှုကိုပွမအးဇး ဒဒက်တကိုသတိ မကတိဒ် ဟိုတ်နု ဥပေက္ခာ မဟုံမွဲကိုဒိဒိဝ်တသိဝ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဂး ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုတ်ရ ရဲဝံ (သုဂ္ဂတေရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သုကာ

၉။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် တသော်ဒစုက် (တူင်) ဩဝံသာလီကို တသော်ဒစုက် (တူင်)ဩဝံယကို မဒလဲစွဲလဝ် ဗွဲဟုံဒးရဲဂ် ပျိုဒး လိုန်ဒး နကိုတဲကို နကိုဇိုင်ကိုမွဲး ဟိုတ်မတွံဂး တဲကို ဇိုင်ကို၊ ကြက်ဒးဒကးရ၊ ဆီလေဝ် ကြက်ကို ကတိဗဒ်ရဲဝံ ဟုံမွဲရ၊ ပွမဒ်သင်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ဟိုတ်မဂပ်ဝ်ဒလဲ စွဲလဝ် တသော်ဒစုက် (တူင်)ဩဝံ ဗွဲဟုံဒးရဲရောင်။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်ဝံဟောင် နကို (ကမ္မဿကတာပညာ)မဂပ်ဝ်စွဲပတန်လဝ် ဗွဲဟုံဒးရဲ နကိုမဂ္ဂဘာဝနာ မဂပ်ဝ်ကိုကတိဒ် ဗွဲဟုံ ဒးရဲဂ် ဟိုတ်မတွံဂးကြက်ပလိုပလံာ်ကွေံ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတိ ကြက်ကိုကတိဒ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မ တိမာန် ကြက်သွဇေဝ်မတ်နိဗ္ဗာန်မာန်ဂ် ဟုံမွဲရ၊ ပွမဒ်သင်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ဟိုတ်မဂပ်ဝ်စွဲပတန်လဝ် (ကမ္မဿကတာပညာ ကောံ မဂ္ဂဘာဝနာ) ဗွဲဟုံဒးရဲ မဂပ်ဝ်ကို ကတိဒ် ဗွဲဟုံဒးရဲရောင်။

ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် တသော်ဒစုက် (တူင်)ဩဝံသာလီကို တသော်ဒစုက် (တူင်)ဩဝံယကို မဂပ်ဝ်ပတူစွဲလဝ် ဗွဲမဒးရဲဂ် ပျိုဒး လိုန်ဒး နကိုတဲကို နကိုဇိုင်ကိုမွဲး ဟိုတ်မတွံဂး တဲကို ဇိုင်ကို၊ ကြက်ဒးဒကးရ၊ ဆီလေဝ် ကြက်ကတိဗဒ်ကိုရဲဝံ နွံရ၊ ပွမဒ်သင် ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ဟိုတ်မဂပ်ဝ်ပတူစွဲလဝ် တသော်ဒစုက် (တူင်)ဩဝံ ဗွဲမ

ဒေးရဲရောင်။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သ်ဝံဟောင် နကို(ကမ္မဿကတာပညာ) မဂပ်ဝံစွံပတန် လင်ဗွဲဒေးရဲ နကိုမဂ္ဂဘာဝနာ မဂပ်ဝံကိုကတိုဒ် ဗွဲဒေးရဲဟ် ဟိုတ်မတွံဂး ကြက်ပလီုပလော် ကွေ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီမာန် ကြက်ကိုကတိုဒ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီမာန် ကြက်သွဇ္ဇောင်မတ်နိဗ္ဗာန် မာန်ဂ် နွံရ၊ ပွမဒ်သ်ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်မဂပ်ဝံစွံပတန်လင် (ကမ္မဿကတာ ပညာ ကောံ မဂ္ဂဘာဝနာ) ဗွဲဒေးရဲ မဂပ်ဝံကိုကတိုဒ် ဗွဲဒေးရဲရောင်။

ယွံခမီတအ် မုရ်သ်လိ နကို(ကမ္မဿကတာပညာ) မဂပ်ဝံစွံပတန်လင် ဗွဲဒေးရဲ နကိုမဂ္ဂဘာဝနာ မဂပ်ဝံကိုကတိုဒ် ဗွဲဒေးရဲဟ် ပလီုပလော်ကွေ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီမာန် ဂ်ရော? ကိုကတိုဒ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီမာန်ရော? သွဇ္ဇောင်မတ်နိဗ္ဗာန်မာန်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သုတ်စွတ် မနိဿယကိုပွမလှူ(နူကိလေသ) မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ်၊ မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သုတ်စွတ် မနိဿယကိုပွမလှူ(နူကိလေသ) မနိဿယကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယပွဲပွမပျိုတ်လလမ်၊ မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် နကို(ကမ္မဿကတာပညာ) မဂပ်ဝံစွံပတန်လင် ဗွဲဒေးရဲ နကိုမဂ္ဂဘာဝနာ မဂပ်ဝံကိုကတိုဒ် ဗွဲဒေးရဲဟ် ပလီုပလော်ကွေ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီမာန်ရ၊ ကိုကတိုဒ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီမာန်ရ၊ သွဇ္ဇောင်မတ် နိဗ္ဗာန်မာန်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်နန္ဒိယ

၁၀။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် ပြဘာဇ်နန္ဒိယ ပှောံပြာပ်အာ ဇရောင် တီလမ္ပုပိုင်ကျဉ်တြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလမ္ပုပိုင်ကျဉ်တြဲ တဲမွဲး ဂဇာ်ကောတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျဉ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံတြနာဲဂေါတမ ဓရ်ဂမ္တိုင် ဗုတ်မုစိ ဂပ်ဝံဇော်ပွင်တဲမွဲး ဂပ်ဝံသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး ဒ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန်မာန်ဂမ္တိုင် မွဲကိုအရာနိဿယဗဒါဒလာဲမွဲး နိဗ္ဗာန်ဂမ္တိုင် မွဲကိုပွမဒစိုပ်ဒတဲမွဲး နိဗ္ဗာန်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံနန္ဒိယ ဓရ်မဂ္ဂင်ဂမ္တိုင်ဒွာ်ပြကာ ဇော်ပွင်တဲမွဲး သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဇကန် မာန်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုအရာနိဿယဗဒါဒလာဲမွဲး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုပွမဒစိုပ်ဒတဲမွဲး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးဒွာ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သုတ်စွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာ သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သုတ်စွတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံနန္ဒိယ ဇော်ပွင်တဲ ဓရ်မဂ္ဂင်ဂမ္တိုင်ဒွာ်ပြကာဝံမွဲး သွဗွဲ မဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး အာစိုပ်နိဗ္ဗာန်ဇကန် မာန်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုအရာနိဿယဗဒါဒလာဲမွဲး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုပွမဒစိုပ်ဒတဲမွဲး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ ရံဝံ သွးတရ။ တွံတဲရံဝံမွဲး ပြဘာဇ်နန္ဒိယ ဂရင်ပတီ

တိလမ္ပူပိဋကဏ္ဍတြ ဂလာန်ဝံရ “ယွံတြနာဂေါတမ (ခရံ) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက် လောန်ရ၊ ယွံတြနာဂေါတမ (ခရံ) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ ယွံတြနာဂေါတမ သွတမ်န အခိုင်ဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျို အဲသိုက်ကို ဥပးညးပြာပ်သွစွဲစွဲ ရဲဝံ ဩဝံဂိုင်သမ္ဘိညီ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်ဒသမ။

အဝိဇ္ဇာဝဂ် မဒ္ဒိကိုပ်ကွာ တဲရ။

၂။ ဝိဟာရဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမ ဝိဟာရ

၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် အဲကျာ် လက်လွှာ်ဂိတု (စုံသုန်တဲ) နွံပိုက်သိုက်သတင်တန်တ ညးမွဲခပ်ရ၊ ပါကောံ ခမိပလံင်ပိဏ္ဍပါတ်မွဲဇကုတဲ ညးလိုလော် လွဲပြာပ်ကျင် ဇရောင်အဲကျာ်ညီ ရဲဝံ သုးတရ။ “ယွံကျာ်မ္ပူပိဋ ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ခမိဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒုင်ဝန် ကုတိလမ္ပူပိဋကဏ္ဍတြအိုတ်တဲ ပါကောံ ခမိပလံင်ပိဏ္ဍပါတ်မွဲဇကုတဲ ညးလိုလော် ဟုံပြာပ်အာဇရောင် တိလမ္ပူပိဋကဏ္ဍတြအိုတ်ရ။

ပွဲတြနူဂ် တိလမ္ပူပိဋကဏ္ဍတြ နမလောန်အာပိဂိတုဂ် ဒွိုက်ကတိုနု မသတင်တန်တ ညးမွဲခပ်တဲ သုးကိုခမိဂမ္ဘိုင်ရ— “ယွံခမိတအ် (ပွဲအပွဲလပါ်ဂိတုဝံ) အဲကျာ် သွဒတ်ကျင် နပွမသွဒတ် မွဲလဇှေ ပွမသွဒတ် ဃောဆဂွံဒွိုက်ရ၊ အဲဂ် တိတ် ရဲဝံရ၊ ဟိုတ်နု ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာလော် သွးဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုာ်စုတ်လော် သွး ဒင်စသိုင်ရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်တြနုမှာရာလော် သွးဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်တြနုဍုာ်စုတ်လော် သွးဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘ဆန္ဒ’ ပိုက်လော် သွးဒင် စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘ဝိတက်’ ပွမချပ်လော် သွးဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိလော် သွးဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘ဆန္ဒ’ ပိုက်လော် ဟုံလလမ် ‘ဝိတက်’ ပွမချပ်လော် ဟုံလလမ် ‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိလော် ဟုံလလမ်လော် သွးဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘ဆန္ဒ’ ပိုက်လော် လလမ် ‘ဝိတက်’ ပွမချပ်လော် လလမ် ‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိလော် လလမ်လော် သွးဒင် စသိုင်ရ။ တုဟ်နပွမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် မဟုံအာစိုပ်ဏီ မ္မုကိုပွမပတိတ်တြဟတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမကလိဝံ အရဟတ္တဖိုလ်ဂ် ကျင်စိုပ်လှောင်မွဲ ဟိုတ်နုဟိုတ်ဂ်လော် သွးဒင်စသိုင်ရ”ဂ် တိတ် ရဲဝံရ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယ ဝိဟာရ

၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် အဲကျာ် လက်လပါ်ဂိတု (စုံသုန်တဲ) နွံပိုက်သိုက်သတင်တန်တ ညးမွဲခပ်ရ၊ ပါကောံ ခမိပလံင်ပိဏ္ဍပါတ်မွဲဇကုတဲ ညးလိုလော်

လွှဲပြောင်ကျင် ဇေရင်အဲကျော်ညိ ရဲဝံ သွေးတရ။ “ယွံကျော်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ခမိဂမ္တိုင်ဂ် ဒုင်ဝန် ကုတီလမုံပိုင်ကျော်တြဲအိုတ်တဲ ပါကျေ ခမိပလံင်ပိဏ္ဍာပါတ်မွဲဇကုတဲ ညးလိုလေဝ် ဟံ့ပြောင်အာဇေရင် တီလမုံပိုင်ကျော်တြဲအိုတ်ရ။

ပွဲကြဲနုဂ် တီလမုံပိုင်ကျော်တြဲ နမလောန်အာပိဂိတုဂ် ဒွါက်ကတိုနု မသတင်တန်တဲ ညးမွဲခပ်တဲ သွေးကိုခမိဂမ္တိုင်ရ—

“ယွံခမိတအ် (ပွဲအပွဲလပါ်ဂိတုဝံ) အဲကျော် သွဒတ်ကျင် နပွမသွဒတ် မွဲလစှေ ပွမ သွဒတ် ဃောဆဂ္တံဒ်ကျော်ရ၊ အဲဂ် တိတ် ရဲဝံရ၊ ဟိုတ်နု ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာလေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာ လလမ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နု ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုတ်စုတ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ဍုတ်စုတ် လလမ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်မှာရာလေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်မှာရာ လလမ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုတ်စုတ် လလမ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘သမ္မာ သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုတ်စုတ် လလမ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘ဆန္ဒ’ ပွက်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘ဆန္ဒ’ ပွက်လလမ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘ဝိတက်’ ပွမ ချပ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် လလမ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိလေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ လလမ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘ဆန္ဒ’ ပွက်လေဝ် ဟံ့လလမ် ‘ဝိတက်’ ပွမချပ်လေဝ် ဟံ့လလမ် ‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိလေဝ် ဟံ့လလမ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘ဆန္ဒ’ ပွက်လေဝ် လလမ် ‘ဝိတက်’ ပွမချပ်လေဝ် လလမ် ‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိလေဝ် လလမ်လေဝ် သွဒင်စ သိုင်ရ။ တုဟ်နပွမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် မဟံ့အာစိုပ်ဏီ မှုဂ်ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမ ကလိဂ္တံအရဟတ္တဖိုလ်ဂ် ကျင်စိုပ်လွေင်မွဲး ဟိုတ်နုဟိုတ်ဂ်လေဝ် သွဒင်စသိုင်ရ” ဂ် တိတ် ရဲဝံရဂ် (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သေက္ခ

၁၃။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် ခမိမွဲဇကု ပှောံပြောင်အာဇေရင် တီလ မုံပိုင်ကျော်တြဲတဲ ။ ပ ။ ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲမွဲး ဂရင်ပတိ တီလမုံပိုင်ကျော်တြဲ ဂလာန် ပွဲရ— “ယွံကျော်မုံပိုင် ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ် ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ် ရဲဝံ ဟိုသွေးတရ၊ ယွံကျော်မုံပိုင် မုရ်နမ္မုတ်မွဲ ဒွိပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်မာန်ရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယွံခမိ ပွဲသာသနာဝံ ချိုက်ပေင်တဲကျော် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုတ်စုတ် မဒိဌပ် ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်ရ ။ ပ ။ ချိုက်ပေင်တဲ ကျော် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမ

တန်ကြန်ချာံစုတ် မဒ်ဂြပ် ပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒ္ဓေတ်လုတ်ရ။ ယံခမီ နဗ္ဗတ်ဝံ နိပူဂိုလ် ‘သေက္ခ’ ဃောဒ္ဓေတ်လုတ်မာန်ရ။ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ ဥပ္ပါဒ

၁၄။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလကျၢ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု ဗွဲမချာံစုတ် ကတိန်ပြာကဋ်ဟောင် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ခွာံပြကာ မဂပ်ဝဇော်ပွပ် မဂပ်ဝသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ မဟံကတိန်ကျၢ်ဏီဝံ ကတိန်ကျၢ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲဒွာံပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ချာံစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန် ကြန်ချာံစုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလကျၢ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု ဗွဲမချာံစုတ် ကတိန်ပြာကဋ်ဟောင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ခွာံပြကာ မဂပ်ဝ ဇော်ပွပ် မဂပ်ဝသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ မဟံကတိန်ကျၢ်ဏီဝံ ကတိန်ကျၢ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ ဥပ္ပါဒ

၁၅။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဒွောံပတောန်ကျၢ်ဟောင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ခွာံပြကာ မဂပ်ဝဇော်ပွပ် မဂပ်ဝသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ မဟံကတိန်ကျၢ်ဏီဝံ ကတိန်ကျၢ် အိုတ်ရ။ ညးမွဲဒွာံပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ချာံစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ချာံစုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဒွောံပတောန်ကျၢ်ဟောင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ခွာံ ပြကာ မဂပ်ဝဇော်ပွပ် မဂပ်ဝသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ မဟံကတိန်ကျၢ်ဏီဝံ ကတိန်ကျၢ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပဌမ ပရိသုဒ္ဓ

၁၆။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလကျၢ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု ဗွဲမချာံစုတ် ကတိန်ပြာကဋ်ဟောင် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ခွာံပြကာ မသအးဇး မဗုဒ္ဓင်ဗွင် မဟံမ္မေကိုကျိက်လောင် မစာ်စူးနုပမက္ခိဒ္ဓက် မဟံကတိန်ကျၢ် ဏီဝံ ကတိန်ကျၢ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲ ဒွာံပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ချာံစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ချာံစုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလကျၢ်တြဲ မထေက်

မာတ်ကာ

ဒုင်ပူဇေတွင် မပြင်တိကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇေကု ဗွဲမသုာ်စုတ် ကတိုန်ပြာကဋ်ဟေင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဒွာ်ပြကာ မသအးဇး မဗုဒ္ဓင်ဗွင် မဟံမ္မဲကိုက်ကလေင် မစာ်စူးနု ပွမကိုဒုက် မဟံ ကတိုန်ကုဉ်ဏီဝံ ကတိုန်ကုဉ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ဒုတိယ ပရိသုဒ္ဓ

၁၇။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဒွော်ဗတောန်ကျာ်ဟေင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဒွာ်ပြကာ မသအးဇး မဗုဒ္ဓင်ဗွင် မဟံမ္မဲကိုက်ကလေင် မစာ်စူးနု ပွမကိုဒုက် မဟံ ကတိုန်ကုဉ်ဏီဝံ ကတိုန်ကုဉ်အိုတ်ရ၊ ညးမ္းဒွာ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ညံစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သုာ်စုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဒွော် ဗတောန်ကျာ်ဟေင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဒွာ်ပြကာ မသအးဇး မဗုဒ္ဓင်ဗွင် မဟံမ္မဲကိုက်ကလေင် မစာ်စူးနု ပွမကိုဒုက် မဟံကတိုန်ကုဉ်ဏီဝံ ကတိုန်ကုဉ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပဌမ ကုက္ကုဋရာမ

၁၈။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရသော်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒ ကောံတီလပိုင်ဘဒ္ဒဂမ္ဘိုင် သုဒတဒိုင် ပွဲဘာကုက္ကု ဋရာမ ဇရေင်ချင်ပါဠိလိပုတ်အိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်ဘဒ္ဒ ပွဲတဲသဝ်တဲ ပယျာံတဲစိုဟ် ဒိုက်ကတို နူမသတင်တန်တညးမ္မဲဝတ်တဲ ပှော်ပြာပ်အာ ဇရေင်တီလပိုင်အာနန္ဒ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိုင်အာနန္ဒတဲမ္း ဂဇအ်ကေတ် ပွဲဌာန်မ္မဲဒွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂလာန်ဝံရ—

ယံကောန်တုအာနန္ဒ “ဒေတ်မဟံပြ ဒေတ်မဟံပြ” ရံဝံ ဟိုသုးတ်ရ၊ ယံကောန်တု ဒေတ်မဟံပြ ညးဍဲဂ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံကောန်တုဘဒ္ဒ ခိုဟ်ကွေရ၊ ခိုဟ်ကွေရ၊ ယံကောန်တုဘဒ္ဒ ပွမဂ္ဂိုက်ဂွဲစမ်စတ် နကိုညဏ်တုအဲဂ် ခိုဟ်ကွေရ၊ လညာတ်ညဏ်ဂ် ခိုဟ်ကွေရ၊ ပွမသွာန်သုက်သီကိုဂ် ခိုဟ်ကွေရ။ ယံကောန်တုဘဒ္ဒ တုအဲဂ် “ယံကောန်တု အာနန္ဒ ‘ဒေတ်မဟံပြ ဒေတ်မဟံပြ’ ရံဝံ ဟိုသုးတ်ရ၊ ယံကောန်တု ဒေတ်မဟံပြ ညးဍဲဂ်ရော?” သွာန်သုက် ရံဝံ ဟံသေင်ဟာ ရံဝံ သုးတ်ရ၊ ယံကောန်တု ညုာ်ပြရ ရံဝံ သုးတ်ရ၊ ယံကောန်တု မိစ္ဆာမဂ် လေင်ဂံင်တရ်မာရာ မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဝံဟေင် ဒေတ်မ

ဟုံပြုမှူးရ၊ မိစ္ဆာမဂ် လေ့ငှ်တရ်မှာရာဂမှိုင်တုန် ညးခွဲရော? ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာ
 ။ ပ ။ ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်မှာရာဂမှိုင်ရ ရံဝံ (သွေးတရ်)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဒုတိယ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမ

၁၉။ နိဒါန် ချင်ပါဋုလိပုတ်ရောင်။ ယွံကောန်တုအာနန္တ “ဒွေတိမပြ ဒွေတိမပြ”
 ရံဝံ ဟိုသွေးတရ်၊ ယွံကောန်တု ဒွေတိမပြ ညးခွဲရော? လအိတ်ကောတ်ဒွေတိမပြတုန်
 ညးခွဲရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ်)။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ခိုဟ်ကွံရ၊ ခိုဟ်ကွံရ၊ ယွံကောန်တု
 ဘဒ္ဒ ပွမဂှိုက်ဂှဲစမ်စတ် နကိုညဏ်တုအဲဂ် ခိုဟ်ကွံရ၊ လညာတ်ညဏ်ဂ် ခိုဟ်ကွံရ၊
 ပွမသွန်သျှက်သီကွိုက် ခိုဟ်ကွံရ။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ တုအဲဂ် “ယွံကောန်တုအာနန္တ
 ‘ဒွေတိမပြ ဒွေတိမပြ’ ရံဝံ ဟိုသွေးတရ်၊ ယွံကောန်တု ဒွေတိမပြ ညးခွဲရော?”
 လအိတ်ကောတ်ဒွေတိမပြတုန် ညးခွဲရော? သွန်သျှက်ရံဝံ ဟုံသေင်ဟာ ရံဝံ သွေးတရ်၊
 ယွံကောန်တု ညံပြရ ရံဝံ သွေးတရ်။ ယွံကောန်တု အရိယမဂ် မှိုက်အင်္ဂုဒ္ဓာံပြကာဝံဟေင်
 ဒွေတိမပြမှူးရ၊ အရိယမဂ်ဝံ ညးခွဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညံစွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာ
 သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညံစွတ်ဂှိုင်ရ။ ယွံကောန်တု နိဗ္ဗာန်အရာ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်အိုတ်အာ
 အရာ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်အိုတ်အာ အရာ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝင်အိုတ်အာ နှိလအိတ်ကောတ်
 ဒွေတိမပြရ ရံဝံ (သွေးတရ်)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်တတိယ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမ

၂၀။ နိဒါန် ချင်ပါဋုလိပုတ်ရောင်။ ယွံကောန်တုအာနန္တ “ဒွေတိမပြ ဒွေတိမပြ”
 ရံဝံ ဟိုသွေးတရ်၊ ယွံကောန်တု ဒွေတိမပြ ညးခွဲရော? ညးမှိုက်ဒွေတိမပြ ညးခွဲရော?
 လအိတ်ကောတ်ဒွေတိမပြတုန် ညးခွဲရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ်)။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ခိုဟ်
 ကွံရ၊ ခိုဟ်ကွံရ၊ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ပွမဂှိုက်ဂှဲစမ်စတ် နကိုညဏ်တုအဲဂ် ခိုဟ်ကွံရ၊
 လညာတ်ညဏ်ဂ် ခိုဟ်ကွံရ၊ ပွမသွန်သျှက်သီကွိုက် ခိုဟ်ကွံရ။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ တုအဲဂ်
 “ယွံကောန်တုအာနန္တ ‘ဒွေတိမပြ ဒွေတိမပြ’ ရံဝံ ဟိုသွေးတရ်၊ ယွံကောန်တု ဒွေတိမပြ
 ညးခွဲရော? ညးမှိုက်ဒွေတိမပြ ညးခွဲရော? လအိတ်ကောတ်ဒွေတိမပြတုန် ညးခွဲ
 ရော?” သွန်သျှက် ရံဝံ ဟုံသေင်ဟာ ရံဝံ သွေးတရ်၊ ယွံကောန်တု ညံပြရ ရံဝံ သွေးတရ်၊
 ယွံကောန်တု အရိယမဂ် မှိုက်အင်္ဂုဒ္ဓာံပြကာဝံဟေင် ဒွေတိမပြမှူးရ၊ အရိယမဂ်ဝံ ညးခွဲ
 ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညံစွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညံစွတ်ဂှိုင်ရ။

မာတိကာ

ယွံကောန်တု ဩဉ္ဇးမွဲချိုက်ပေင်တ ကောံအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂိဒွံပြကာဝံရ၊ ဉ္ဇးမချိုက် ပေင်တကောံ အရိယမဂ်ဝံ ကော်ခဲး ဉ္ဇးမွဲကိုဒွေတ်မပြရ။ ယွံကောန်တု နိဗ္ဗာန်အရာ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်အိုတ် အရာ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်အိုတ်အာ အရာ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်အိုတ်အာ နှိလအိတ်ကောတ်ဒွေတ်မပြရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

[သုတ်ကုက္ကုဋ္ဌာရာမဂ်ၼိုင် ပိသုတ်ဝံ
နိဒါန်ဌာန်တံ မတွံး ချိုင်ပါဠိလိပုတ် တုပ်သုတ်အိုတ်ရ။]

ဝိဟာရဝဂ် မရနုက်ကိုဓါ တဲရ။

၃။ မိစ္ဆတ္တဝဂ် ၁။ သုတ်မိစ္ဆတ္တ

၂၁။ နိဒါန် ချိုင်သာရဝ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ကြက်တွံကို သဘဟံခိုဟ်ဆဲးကို၊ သဘဟံခိုဟ်ဆဲးကို ကုမူးတအ်ဉ္ဇးဂ်ၼိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမိတအ် သဘဟံခိုဟ်ဆဲးကို ဉ္ဇးခွဲရော? သဘဟံခိုဟ်ဆဲးဂ်ၼိုင်တုန် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာ ။ ပ ။ ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်မှာရာဂ်ၼိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခဲး သဘဟံ ခိုဟ်ဆဲးရ။ ယွံခမိတအ် သဘဟံခိုဟ်ဆဲးကို ဉ္ဇးခွဲရော? သဘမခိုဟ်ဆဲးဂ်ၼိုင်တုန် ‘သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဃုာ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဃုာ်စုတ်ဂ်ၼိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခဲး သဘမခိုဟ်ဆဲးရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်အကုသလဓမ္မ

၂၂။ နိဒါန် ချိုင်သာရဝ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ကြက်တွံကို ခရ်အကုသိုလ်ဂ်ၼိုင်ကို ခရ်ကုသိုလ်ဂ်ၼိုင်ကို ကုမူးတအ်ဉ္ဇးဂ်ၼိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမိတအ် ခရ်အကုသိုလ်ဂ်ၼိုင်ကို ဉ္ဇးခွဲရော? ခရ်အကုသိုလ်ဂ်ၼိုင်တုန် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာ ။ ပ ။ ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်မှာရာဂ်ၼိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် က္ကဝံဂ်ၼိုင် ကော်ခဲး ခရ်အကုသိုလ်ဂ်ၼိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ခရ်ကုသိုလ်ဂ်ၼိုင်ကို ဉ္ဇးခွဲရော? ခရ်ကုသိုလ်ဂ်ၼိုင်တုန် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဃုာ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဃုာ်စုတ်ဂ်ၼိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် က္ကဝံဂ်ၼိုင် ကော်ခဲး ခရ်ကုသိုလ်ဂ်ၼိုင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပဌမ ပဋိပဒါ

၂၃။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကို နွေတ်မမှာရာကို၊ နွေတ်မချာံစုတ်ကို ကုမ္မးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မှိုင် ခရ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် နွေတ်မမှာရာၣ် ညးဍေံရော? နွေတ်မမှာရာတုန် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာ ။ ပ ။ ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်မှာရာဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝွံၣ် ကော်ခဲး နွေတ်မမှာရာရ။ ယွံခမီတအ် နွေတ်မချာံစုတ်ၣ် ညးဍေံရော? နွေတ်မချာံစုတ်တုန် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ချာံစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ချာံစုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝွံၣ် ကော်ခဲး နွေတ်မချာံစုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒုတိယ ပဋိပဒါ

၂၄။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ယွံခမီတအ် နွေတ်ခရ်ကိုၣ် နွေတ်ခမီကိုၣ် နွေတ်မမှာရာၣ် အဲကျၣ် ဟံ့ထိုင်သးရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ကိုၣ် ခမီကိုၣ် နွေတ်တ နမဟံ့ဒးရးမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးပွမနွေတ် နမဟံ့ဒးရးၣ် စိုပ်ဒဲးတဲကို ခရ်ကုသိုလ်(အရိယမဂ်) မကတိုၣ် ဗွဲမဗွဲဟံ့မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် နွေတ်မမှာရာၣ် ညးဍေံရော? နွေတ်မမှာရာတုန် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာ ။ ပ ။ ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်မှာရာဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝွံၣ် ကော်ခဲး နွေတ်မမှာရာရ။ ယွံခမီတအ် နွေတ်ခရ်ကိုၣ် နွေတ်ခမီကိုၣ် နွေတ်မမှာရာၣ် အဲကျၣ် ဟံ့ထိုင်သးရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ကိုၣ် ခမီကိုၣ် နွေတ်တ နမဟံ့ဒးရးမွဲး ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မတွံးပွမနွေတ် နမဟံ့ဒးရးၣ် စိုပ်ဒဲးတဲကို ခရ်ကုသိုလ်(အရိယမဂ်) မကတိုၣ် ဗွဲမဗွဲ ဟံ့မာန်ရ။

ယွံခမီတအ် နွေတ်ခရ်ကိုၣ် နွေတ်ခမီကိုၣ် နွေတ်ချာံစုတ်ၣ် အဲကျၣ် ထိုင်သးရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ကိုၣ် ခမီကိုၣ် နွေတ်တ ဗွဲမဒးရးမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ပွမနွေတ်တ ဗွဲမဒးရးၣ် စိုပ်ဒဲးတဲကို ခရ်ကုသိုလ်(အရိယမဂ်) မကတိုၣ် ဗွဲမဗွဲဟံ့မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် နွေတ်ချာံစုတ်ၣ် ညးဍေံရော? နွေတ်ချာံစုတ်တုန် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ချာံစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ချာံစုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝွံၣ် ကော်ခဲး နွေတ်ချာံစုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် နွေတ်ခရ်ကိုၣ် နွေတ်ခမီကိုၣ် နွေတ်ချာံစုတ်ၣ် အဲကျၣ် ထိုင်သးရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ကိုၣ် ခမီကိုၣ် နွေတ်တ ဗွဲမဒးရးမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ပွမနွေတ် ဗွဲမဒးရးၣ် စိုပ်ဒဲးတဲကို ခရ်ကုသိုလ် (အရိယမဂ်) မကတိုၣ် ဗွဲမဗွဲဟံ့မာန်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

မာတိကာ

၅။ သုတ်ပဌမ အသပ္ပုရိသ

၂၅။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ကြက်တွံကို ညးယုတ်မာကို၊ ညးသပ္ပုရိဟ်ကို ကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မှိုင် ခရိုင်အိုတ်ညိ။ ယွံခမိတအ် ညးယုတ်မာကို ညးဍေံရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် မှုကိုကွေတ်မှာရာရ၊ မှုကိုကသပ်မှာရာရ၊ မှုကိုဂလာန်မှာရာရ၊ မှုကိုကမောန်မှာရာရ၊ မှုကိုပွမယိုင်လမျီု မှာရာရ၊ မှုကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ်မှာရာရ၊ မှုကိုပွမဗွဲဗျဟ်မှာရာရ၊ မှုကိုပွမတန်ကြန်မှာရာရ။ ယွံခမိတအ် ညးဝံ ကော်ခင်း ညးယုတ်မာရ။

ယွံခမိတအ် ညးသပ္ပုရိဟ်ကို ညးဍေံရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် မှုကို လညာတ်ဍုတ်ရ၊ မှုကိုကသပ်ဍုတ်ရ၊ မှုကိုဂလာန်ဍုတ်ရ၊ မှုကိုကမောန်ဍုတ်ရ၊ မှုကိုပွမယိုင်လမျီုဍုတ်ရ၊ မှုကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဍုတ်ရ၊ မှုကိုပွမဗွဲဗျဟ်ဍုတ်ရ၊ မှုကိုပွမတန်ကြန်ဍုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးဝံ ကော်ခင်း ညးသပ္ပုရိဟ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ အသပ္ပုရိသ

၂၆။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ကြက်တွံကို ညးယုတ်မာကို၊ ညးသာတဲ ယုတ်မာ သွပ်ညးယုတ်မာကို၊ ညးသပ္ပုရိဟ်ကို၊ ညးသာတဲခိုဟ်ဆဲး လတူညးသပ္ပုရိဟ်ကို ကုမူးတအ် ညးဂမ္တိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မှိုင် ခရိုင်အိုတ်ညိ။ ယွံခမိတအ် ညးယုတ်မာကို ညးဍေံရော၊ ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် မှုကိုကွေတ်မှာရာရ ။ ပ ။ မှုကိုပွမ တန်ကြန်မှာရာရ။ ယွံခမိတအ် ညးဝံ ကော်ခင်း ညးယုတ်မာရ။

ယွံခမိတအ် ညးသာတဲယုတ်မာ သွပ်ညးယုတ်မာကို ညးဍေံရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် မှုကိုကွေတ်မှာရာရ ။ ပ ။ မှုကိုပွမတန်ကြန်မှာရာရ၊ မှုကိုညဏ် ဗွာရဏာမှာရာရ၊ မှုကိုပွမပတိတ်ဗူးမှာရာရ။ ယွံခမိတအ် ညးဝံ ကော်ခင်း ညးသာတဲ ယုတ်မာ သွပ်ညးယုတ်မာရ။

ယွံခမိတအ် ညးသပ္ပုရိဟ်ကို ညးဍေံရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် မှုကို လညာတ်ဍုတ်ရ ။ ပ ။ မှုကိုပွမတန်ကြန်ဍုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးဝံ ကော်ခင်း ညးသပ္ပုရိဟ်ရ။

ယွံခမိတအ် ညးသာတဲခိုဟ်ဆဲး လတူညးသပ္ပုရိဟ်ကို ညးဍေံရော? ယွံခမိတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုင် မှုကိုလညာတ်ဍုတ်ရ ။ ပ ။ မှုကိုပွမတန်ကြန်ဍုတ်ရ၊ မှုကို

ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ချာံစုတ်ရ၊ မှုံကိုပွမပတိတ်ဗ္ဗာံစုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဂး ညးသာတဲခိုဟ်ဆဲ လတူညးသပျုရိုဟ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ကုမ္ဘ

၂၇။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် နင်ဟံမွဲကိုဖြင်သ္မာဒ္ဓိန် သုဟ်ညံင်ရဲ လိုမဲအာလောဲကို၊ နင်မှုံကိုဖြင်သ္မာဒ္ဓိန် သုဟ်ညံင်ရဲလိုမဲအာဝါတ်ဂါတ်ကို။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် စိုတ်မဟံမွဲကိုအရာဒတန် ကလံလဖ်လောဲရ၊ စိုတ်မှုံကိုအရာ ဒတန် ကလံလဖ်ဝါတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အရာဒတန်စိုတ် ညးဍေံရော? အရိယမဂ် မှုံကို အင်္ဂဒ္ဓာံပြကာဝံဟောင်ရ၊ အရိယမဂ်ဝံ ညးဍေံရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ချာံစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ချာံစုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ အရိယမဂ်ဝံ အရာဒတန်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် နင်ဟံမွဲကိုဖြင်သ္မာဒ္ဓိန် သုဟ်ညံင်ရဲလိုမဲအာလောဲကို၊ နင်မှုံကိုဖြင်သ္မာဒ္ဓိန် သုဟ်ညံင်ရဲ လိုမဲအာဝါတ်ဂါတ်ကို။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် စိုတ်မဟံမွဲကို အရာဒတန် ကလံလဖ်လောဲရ၊ စိုတ်မှုံကိုအရာဒတန် ကလံလဖ်ဝါတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သမာဓိ

၂၈။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကို ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်ချာံစုတ်မပြ မဒိမ္မဟာန်ကောံဟိုတ် မ္မဟာန်ကောံတွံဗျိုင် ကုမ္မးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ၊ ဩဝကလင်ပင်မိုင်ခေရ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ချာံစုတ်မပြ မဒိ မ္မဟာန်ကောံဟိုတ် မ္မဟာန်ကောံတွံဗျိုင် ညးဍေံရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ချာံစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန် ချာံစုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩပွမတန်ကြန် ဒဒက်တစိုတ် မချိုက်ပင်တကောံအင်္ဂထပ်ပြကာဝံ ဒိမ္မဟာန်ကောံတွံဗျိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ချာံစုတ်မပြ ဒဒက်တစိုတ်ဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲ ဒိမ္မဟာန်ကောံဟိုတ်ကို ရဲဝံမွဲ ဒိမ္မဟာန်ကောံတွံဗျိုင်ကိုရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဝေဒနာ

၂၉။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ဝေဒနာဂမ္တိုင်မှုံဝိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ဝိပြကာအိုတ်ရော? သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ်

မာတိကာ

ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဂမ္ဘိုင်ဝံဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် သွက်သွောံပိုင်ခြာတီကေတ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ပိပြကာဝံ ဂပ်ဝ်ဒးဇော်ပွပ် အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာရ။ အရိယမဂ်ဝံဂ် ညးဍေံရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန် ညာံစုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သွက်သွောံပိုင်ခြာတီကေတ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ဂပ်ဝ်ဒးဇော်ပွပ် အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂ ဒွာံပြကာရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဥတ္တိယ

၃၀။ နိဒါန် ချင်သာရပ်ရောင်။ ပွဲကာလ၌ တီလပိုင်ဥတ္တိယ ဖောံပြာပ်အာ ဇရေင် တီလမျှံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ။ ပ ။ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွာံမဲ့တဲမွဲး ဂရင်ပတီ တီလမျှံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန် ဝံရ— “ယွံကျက်မျှံပိုင် ပြာပ်အာဌာန်လှုသိုတ်ဇြဲတဲ ကုအဲဒိုက် မသတင်တန်တဲဒိုင်ညးမဲ့စပ်ဂ် တီလမျှံပိုင်ကျက်တြဲ ဂပ်ဝ်တွံလပ် ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာ တီလမျှံပိုင်ကျက်တြဲ မဂပ်ဝ်တွံလပ်ဂ်တုန် မရဲခရ်ဂမ္ဘိုင်ရော?” ရံဝံ ကသပ်စိုတ်ဒ် ရံဝံရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဥတ္တိယ ခိုဟ်ကွေံရ။ ခိုဟ်ကွေံရ။ ယွံဥတ္တိယ အဲကျက် ဂပ်ဝ်တွံလပ် ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ‘ရူပါရီ’ ရုပ်သာ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်နွံပွက် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုဂှ်စိုတ် မျှံသဘ်ထေက်ကိုသျှိုက်ဆာန် မစပ်ကောံကာမ မဂပ်ဝ်စောဲစပ် မဂပ်ဝ်ညာတ် နကိုစက္ခုဝိညာဏ်ဂ်ကို ။ ပ ။ ‘သဒ္ဓါရီ’ ရမျာင်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်မိင် နကိုသောတဝိညာဏ်ကို ။ ပ ။ ‘ဂန္ဓာရီ’ သုဉ္စာမြဲဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ဆုင် နကိုဃာနဝိညာဏ်ကို ။ ပ ။ ‘ရသာရီ’ ရှိသာဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ကွာန် နကိုဇိဓာဝိညာဏ်ကို ။ ပ ။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရီ’ တုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်နွံပွက် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုဂှ်စိုတ် မျှံသဘ်ထေက်ကိုသျှိုက်ဆာန် မစပ်ကောံကာမ မဂပ်ဝ်စောဲစပ် မဂပ်ဝ်လုက်စုက် နကို ကာယဝိညာဏ်ကိုရ။ ယွံဥတ္တိယ ခရ်ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် အဲကျက် မဂပ်ဝ်တွံလပ်တုန် မသုန် ပြကာဂမ္ဘိုင်ဝံရ။ ယွံဥတ္တိယ သွက်သွောံပါသုးကွေံ ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်ဒး ဇော်ပွပ် အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာရ။ အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာဂ် ညးဍေံရော? ခရ်အရိယမဂ်ဂ်တုန် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာံစုတ် ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံဥတ္တိယ သွက်သွောံပါသုးကွေံ ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်ဒးဇော်ပွပ် အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

မိစ္ဆတ္တဝဂ် မရနက်ကိုပိ တဲရ။

၄။ ပဋိပတ္တိဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမ ပဋိပတ္တိ

၃၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကို နွေတ်မမှာရာကို၊ နွေတ်သုတ်ကို ကုမူးတအ်ညးဂမၠိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရံဂ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် နွေတ်မမှာရာဏ် ညးဍေံရော? နွေတ်မမှာရာတုန် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာ ။ ပ ။ ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန် မှာရာဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး နွေတ်မမှာရာရ။ ယွံခမီတအ် နွေတ်မသုတ်စုတ်ဂ် ညးဍေံရော? နွေတ်မသုတ်စုတ်တုန် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သုတ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်သုတ်စုတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဲး နွေတ်မသုတ်စုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယ ပဋိပတ္တိ

၃၂။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကို ညးမုံကိုနွေတ်မမှာ ရာကို၊ ညးမုံကိုနွေတ်သုတ်စုတ်ကို ကုမူးတအ်ညးဂမၠိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရံဂ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် ညးမုံကိုနွေတ်မမှာရာဏ် ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် မုံကိုလညာတ်မှာရာရ ။ ပ ။ မုံကိုပွမတန်ကြန်မှာရာဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ညးမုံကိုနွေတ်မမှာရာရ။ ယွံခမီတအ် ညးမုံကိုနွေတ်သုတ်စုတ်ဂ် ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲလောကဝံ ညးလှိုက် မုံကိုလညာတ်သုတ်စုတ်ရ ။ ပ ။ မုံကိုပွမတန်ကြန်သုတ်စုတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးဝံ ကော်ခဲး ညးမုံကိုနွေတ်သုတ်စုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဝိရုဒ္ဓ

၃၃။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကုညးဂမၠိုင်အိုတ်သို မကိုဆောတ်ယောင် အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဏ် ကိုဆောတ်ယောင်အာ အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မဒ် ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခ်ဝဋ်အိုတ် ပွဲမဒးရးမွဲရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးဂမၠိုင်အိုတ်သို မပတိတ်ဇဟတ်အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဏ် ပတိတ်ဇဟတ်အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွာ် ပြကာ မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခ်အိုတ် ပွဲမဒးရးမွဲရ။ အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွာ် ပြကာဏ် ညးဍေံရော? ခရံအရိယမဂ်တုန် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သုတ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာ သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သုတ်စုတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးဂမၠိုင်အိုတ်သို မကိုဆောတ်ယောင် အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဏ် ကိုဆောတ်ယောင်အာ အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခ်အိုတ် ပွဲမဒးရးမွဲရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးဂမၠိုင်အိုတ်သို မပတိတ်ဇဟတ် အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဏ် ပတိတ်ဇဟတ် အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွာ် ပြကာ မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိခ်ဝဋ်အိုတ် ပွဲမဒးရးမွဲရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

မာတိကာ

၄။ သုတ်ပါရုံဂမ

၃၄။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမၞိၤကီုဝါ ခရ်ဂၞိၤဒွာ်ပြကာဝံ့မွဲး နူဩင်လပါ်ဏအ်မတံဂး သံသာဝဋ် နှိတ်သွက်သွောံ အာစိုပ်ဩင် လပါ်တေံမတံဂး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲးဒွာ်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုာ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုာ်စုတ်ဂၞိၤရ။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမၞိၤကီုဝါ ခရ်ဂၞိၤဒွာ်ပြကာဝံ့မွဲး နူဩင်လပါ်ဏအ်မတံဂး သံသာဝဋ် နှိတ်သွက်သွောံအာစိုပ် ဩင်လပါ်တေံမတံဂး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ ရဝံ တီလမ့ၢ်ပိဉ်ကျာ်တြဲ တံတရ၊ ပွဲကြနုဂ် တီလ မ့ၢ်ပိဉ်ကျာ်တြဲ မဒိအ္ဗာမ္ဗိဟဒေဝတ်ဂၞိၤ တံတဂါထာဂၞိၤ ကြက်သွေးဂတဝံရ—

“ပျော်ကီုမ္ဗိဟ်ဂၞိၤ ညးအာစိုပ်ဩင်မ္ဗလပါ်မတံဂး (နိဗ္ဗာန်)ဂၞိၤဂှ် နှိတ် ဗွတ်ညိ နှာင်ဟောင်အိုတ်ရ၊ သတ် မသအာင်နူညးအာစိုပ်နိဗ္ဗာန်ဝံတုန် သွေးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဒိုင် ပွဲဩင်လပါ်ဏအ်မတံဂး ဒဒိခိဝဋ်ဟောင်ရ။

ညးဒွေတ်ဗက်လှောင်ခရ်ဂၞိၤ ပွဲခရ်မဂ် မဂပ်ဝ်တံလဝ်ဗွဲမဒေးရဲ (ကလိလောန် အာ) တွံရဲးချင် သိုင်ဂစိုတ် မဖြိုင်ကီုတတ်ကျောံမာန်တဲ ကြက်သွောံအာစိုပ်ဩင်မ္ဗ လပါ်မတံဂးနိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ။

ညးမ့ၢ်ကီုပညာ် ပါသွေးကျောံခရ်(အကုသိုလ်)မကီုလမွဲက်တဲ နူဝဋ်သံသာ သွအာရီ နိဗ္ဗာန်တဲ ဇော်ပွပ်တံ ခရ်ကုသိုလ်မဗုသအေးရ၊ ဩပွဲ‘ဝိဝေက’ ပွမလုၤမ္ဗဲ ဖြိုင်ကီုမိပ် လဟိုင်ရ၊ နွံပွဲက်ကီု ပွမမိပ်လဟိုင်လောန် ပွဲ‘ဝိဝေက’ ပွမလုၤရ၊ ညးမ့ၢ်ကီုပညာ် ပါသွေးထောံကျောံ ကာမဂုဏ်ဂၞိၤတဲ ဟံမ္ဗဲကီုကိလေသသေၣ်သွေဟ်တဲ သွေးကီုဗွင်ဗွင် သအေးဇုးဇုးကုဇုး နူခရ်နီဝရဏာ မလေပ်ကီုစိုတ်ကီုခွက်ဂၞိၤရ။

ဩကုပုဂ္ဂိုလ်ဂၞိၤ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ်လဝ်စိုတ်ဗွဲမဒေးရဲ ပွဲခရ်ဗောဇ္ဈင်ထပိပြကာဂၞိၤ မဒိဟိုတ်အရဟတ္တမဂ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂၞိၤဂှ် ဟံစောဲလာံတဲ မိပ်လဟိုင်ပွဲနိဗ္ဗာန် နှိအရာ သွေးကျောံ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလာံအိုတ်ရ၊ ပွဲလောက ပုဂ္ဂိုလ်မ့ၢ်ကီုအာသဝအိုတ်အာတဲ မ့ၢ်ကီုအာနုဘမဇော်ဂၞိၤဂှ် လုပ်နိဗ္ဗာန်သတိတ် ပှိုတ်လလမ်အိုတ်ရ” ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမ သာမည

၃၅။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယုံခမီတအ် ကြက်တွံကီု ခရ်မဂ်မဝံယုၤသာမညကီု၊ ခရ်ဖိုလ်မဝံယုၤသာမညဗလကီု ကုမွဲးတအ်ညးဂၞိၤရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်အိုတ်ညိ။ ယုံခမီတအ် ခရ်မဂ်မဝံယုၤသာမညကီု ညးဍေံရော? အရိယမဂ် မ့ၢ်ကီုအံၣ်ဒွာ်ပြကာဝံဟောင်ရ၊ အရိယမဂ်ဝံ ညးဍေံရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုာ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်

ဉာဏ်တရားရှိရ။ ယုံခမီတအ် ဣဝ္ဇ္ဇာ ကော်ခင်း သာမညရ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်ဖိုလ်မဂ္ဂယျာ သာမညဖလဂ္ဂါရ်တုန် ညးဍဲအိုတ်ရော? သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဣဝ္ဇ္ဇာကမ္တိုင် ကော်ခင်း ဓရ်ဖိုလ်မဂ္ဂယျာ သာမညဖလဂ္ဂါရ် ရဝ္ဗံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ သာမည

၃၆။ နိဒါန် ချင်သာရ်ရောင်။ ယုံခမီတအ် ကြက်တွံကို ဓရ်မဂ္ဂယျာသာမညကို၊ နိဗ္ဗာန် မဂ္ဂယျာသာမညတ္ထကို ကုမ္မားတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ။ ဩဝံကလင်ပင်မိုင် ဓရ်အိုတ်ညိ။ ယုံခမီတအ် ဓရ်မဂ္ဂယျာသာမညကံ ညးဍဲရော? အရိယမဂ္ဂ မျှံကိုအင်္ဂုတ္တံပြကာဝံဟောင်ရ။ အရိယမဂ္ဂကံ ညးဍဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာဏ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ်တရားရှိရ။ ယုံခမီတအ် ဣဝ္ဇ္ဇာ ကော်ခင်း သာမညရ။ ယုံခမီတအ် နိဗ္ဗာန် မဂ္ဂယျာသာမညတ္ထကံ ညးဍဲရော? အရာ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်အိုတ်အာ အရာ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်အိုတ်အာ အရာ‘မောဟ’ ပွမဝိဝင်အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဣဝ္ဇ္ဇာ ကော်ခင်း နိဗ္ဗာန်မဂ္ဂယျာသာမညတ္ထရ ရဝ္ဗံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပဉ္စမ ဗြဟ္မည

၃၇။ နိဒါန် ချင်သာရ်ရောင်။ ယုံခမီတအ် ကြက်တွံကို မဂ္ဂယျာဗြဟ္မညကို ဖိုလ်မဂ္ဂယျာဗြဟ္မညဖလကို ကုမ္မားတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ။ ဩဝံကလင်ပင်မိုင် ဓရ်အိုတ်ညိ။ ယုံခမီတအ် မဂ္ဂယျာဗြဟ္မညကံ ညးဍဲရော? အရိယမဂ္ဂ မျှံကိုအင်္ဂုတ္တံပြကာဝံဟောင်ရ။ အရိယမဂ္ဂကံ ညးဍဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာဏ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန် ဉာဏ်တရားရှိရ။ ယုံခမီတအ် ဣဝ္ဇ္ဇာ ကော်ခင်း ဗြဟ္မညရ။ ယုံခမီတအ် ဖိုလ်မဂ္ဂယျာ ဗြဟ္မညဖလဂ္ဂါရ်တုန် ညးဍဲအိုတ်ရော? သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဣဝ္ဇ္ဇာကမ္တိုင် ကော်ခင်း ဖိုလ်မဂ္ဂယျာဗြဟ္မည ဖလဂ္ဂါရ် ရဝ္ဗံ (သွေးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယ ဗြဟ္မည

၃၈။ နိဒါန် ချင်သာရ်ရောင်။ ယုံခမီတအ် ကြက်တွံကိုမဂ္ဂယျာဗြဟ္မညကို၊ နိဗ္ဗာန် မဂ္ဂယျာဗြဟ္မညတ္ထကို ကုမ္မားတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ။ ဩဝံကလင်ပင်မိုင် ဓရ်အိုတ်ညိ။ ယုံခမီတအ် မဂ္ဂယျာဗြဟ္မညကံ ညးဍဲရော? အရိယမဂ္ဂ မျှံကိုအင်္ဂုတ္တံပြကာဝံဟောင်ရ။ အရိယမဂ္ဂကံ

မာတိကာ

ညးဉ်းရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဘုံစွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန် ဘုံစွတ်ဂမ္တိုင်
 ရ။ ယုံခမိတအ် က္လုဂ် ကော်ခင်း ဗြဟ္မညရ။ ယုံခမိတအ် နိဗ္ဗာန်မဂ္ဂယုဗြဟ္မညတ္တရ ညးဉ်း
 ရော? အရာ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်အိုတ်အာ အရာ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ်အိုတ်အာ အရာ ‘မောဟ’
 ပွမဝိဝိင်အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် က္လုဂ် ကော်ခင်းနိဗ္ဗာန် မဂ္ဂယုဗြဟ္မညတ္တရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဌမ ဗြဟ္မစရိယ

၃၉။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယုံခမိတအ် ကြက်တွံကို မဂ္ဂယုဗြဟ္မစရိယကို
 ဖိုလ် မဂ္ဂယုဗြဟ္မစရိယဖလကို ကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ။ သြပ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂ်အိုတ်ညိ။
 ယုံခမိတအ် မဂ္ဂယုဗြဟ္မစရိယဂ် ညးဉ်းရော? အရိယမဂ္ဂ မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဝံဟောင်ရ။
 အရိယမဂ္ဂဝံ ညးဉ်းရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဘုံစွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်
 ဘုံစွတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမိတအ် က္လုဂ် ကော်ခင်း ဗြဟ္မစရိယရ။ ယုံခမိတအ် ဖိုလ်မဂ္ဂယု
 ဗြဟ္မစရိယဖလဂမ္တိုင်တုန် ညးဉ်းအိုတ်ရော? သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာ
 ဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမိတအ် က္လုဂ်မ္တိုင် ကော်ခင်း ဖိုလ်မဂ္ဂယုဗြဟ္မ
 စရိယဖလဂမ္တိုင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယ ဗြဟ္မစရိယ

၄၀။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယုံခမိတအ် ကြက်တွံကို မဂ္ဂယုဗြဟ္မစရိယကို၊
 နိဗ္ဗာန် မဂ္ဂယုဗြဟ္မစရိယတ္တကို ကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ။ သြပ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂ်အိုတ်ညိ။
 ယုံခမိတအ် မဂ္ဂယုဗြဟ္မစရိယဂ် ညးဉ်းရော? အရိယမဂ္ဂမှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဝံဟောင်ရ။
 အရိယမဂ္ဂဝံ ညးဉ်းရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဘုံစွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်
 ဘုံစွတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမိတအ် က္လုဂ် ကော်ခင်း ဗြဟ္မစရိယရ။ ယုံခမိတအ် နိဗ္ဗာန်
 မဂ္ဂယုဗြဟ္မစရိယတ္တဂ် ညးဉ်းရော? အရာ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်အိုတ်အာ အရာ‘ဒေါသ’ ပွမထေ
 ပွတ်အိုတ်အာ အရာ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် က္လုဂ် ကော်ခင်း နိဗ္ဗာန် မဂ္ဂ
 ယုဗြဟ္မစရိယတ္တရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ပဋိပတ္တိဝဂ် မရဇုက်ကိုပန် တဲရ။

၅။ အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ် ၁။ သုတ်ရာဂဝိရာဂ

၄၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယုံခမိတအ် ပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မှုကိုကွေတ်မူးသာသနာဂ်
 “ယုံကောန်တုတအ် မုရ်တုဟ်နဖိုမ္ပဲ ပဒတ်ဒွေတ်လုတ်ဒိုင် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင်ခမိဂေါတမ

ဂ်ရော?” ရဝံ သွာနိတ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်အိုတ်မူး၊ ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဒးဒင်သွာနိ ရဝံ “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နဖိုပွမကိုစ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် ပဒတ် ဒွေတ်လုတ်ဒိုင် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပပိုင်ကျိတြရ” ရဝံ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သဒးသိုက်ကျိတြဘာဏ်ဂမ္တိုင် မ္တုကိုကွေတ်မူးသာသနာဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပြဘာဏ်ဂမ္တိုင် မ္တုကိုကွေတ်မူးသာသနာဂ် “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နဖိုပွမကိုစ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် ဂိုင်တရံနွံဒိုင်ဟာ ဒွေတ်နွံ ဒိုင်ဟာ” ရဝံ သွာနိတ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်အိုတ်မူး၊ ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဒးဒင် သွာနိရဝံ “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နဖိုပွမကိုစ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် ဂိုင်တရံနွံဒိုင် ဟေင်ရ၊ ဒွေတ်နွံဒိုင်ဟေင်ရ” ရဝံ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သဒးသိုက်ကျိတြဘာဏ်ဂမ္တိုင် မ္တုကို ကွေတ်မူးသာသနာဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုဟ်နဖိုပွမကိုစ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် ဂိုင်တ ရ် ညးဍေရော? ဒွေတ် ညးဍေရော? အရိယမဂ် မ္တုကိုအင်္ဂဒ္ဓံပြကာဝံဟေင်ရ၊ အရိယမဂ် ဝံ ညးဍေရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သုစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သုစုတ် ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်အရိယမဂ် မသုးကျင်တဲဝံ ဒိုဝံတရ် တုဟ်နဖိုပွမကိုစ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်ရ၊ ဒိုဒွေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မဒးဒင်သွာနိသုက် ရဝံ သိုက် ကျိတြဘာဏ်ဂမ္တိုင် မ္တုကိုကွေတ်မူးသာသနာဂ် အတိုင်ဝံအိုတ်ညိ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂-၇။ သုတ်တြသုတ်မပ္ပသံယောဇနပ္ပဟာန

၄၂-၄၇။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ပြဘာဏ်ဂမ္တိုင် မ္တုကိုကွေတ်မူး သာသနာဂ် “ယွံကောန်တုတအ် မုရ်တုဟ်နဖိုမ္ပ ပဒတ်ဒွေတ်လုတ်ဒိုင် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင် ခမိဂေါတမရော?” ရဝံ သွာနိတ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်အိုတ်မူး၊ ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဒးဒင်သွာနိ ရဝံ “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန် ပါကွေံသံယောဇနိ ပဒတ်ဒွေတ် လုတ်ဒိုင် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပပိုင်ကျိတြရ” ရဝံ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သဒးသိုက် ကျိတြဘာဏ်ဂမ္တိုင် မ္တုကိုကွေတ်မူးသာသနာဂ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နဖို နိဗ္ဗာန် ပိုက်ခေါတ်ကွေံအနုသယ ပဒတ်ဒွေတ်လုတ်ဒိုင် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပပိုင် ကျိတြရ” ရဝံ ။ ပ ။ “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန် ဒိုအရာပိုင်ခြာတိကေတ်တရ် အဓာန် ပဒတ်ဒွေတ်လုတ်ဒိုင် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပပိုင်ကျိတြရ” ရဝံ ။ ပ ။ “ယွံ ကောန်တုတအ် တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန် ဒိုအရာဓရ်အာသဝဂ်ဂမ္တိုင်အိုတ် ပဒတ်ဒွေတ်လုတ်ဒိုင် ဒွေတ် မပြ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပပိုင်ကျိတြရ” ရဝံ ။ ပ ။ “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နဖိုသုဇ္ဇေဝ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ် မဂပ်ဝံတွံး ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ပဒတ်ဒွေတ်လုတ်ဒိုင် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင်တီလ မ္ပပိုင်ကျိတြရ” ရဝံ ။ ပ ။ “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နဖိုပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် ပဒတ်ဒွေတ် လုတ်ဒိုင် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပပိုင်ကျိတြရ” ရဝံ သဒးသိုက်ရဂ် (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန

၄၈။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မွဲက်ကွေတ်မူးသာသနာဂ်
 “ယွံကောန်တုတအ် မုရ်တုဟ်နဖိုမ္ပဲ ပဒတ်ဒွေတ်လုတ်ဒိုင် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင်ခမီဂေါတမ
 ဂ်ရော?” ရဲဝံ သွာန်တ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်အိုတ်မူး ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဒးဒင်သွာန်
 ရဲဝံ “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန် မဟံမွဲကိုဟိုတ် ပဒတ်ဒွေတ်လုတ်ဒိုင် ဒွေတ်မပြ
 ပွဲဇရေင်တီလမ္မုပိုင်ကျိတြရ” ရဲဝံ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွးသိုက် ကုပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မွဲက်ကွေတ်
 မူးသာသနာဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မွဲက်ကွေတ်မူးသာသနာဂ် “ယွံကောန်
 တုတအ် တုဟ်နပုမကလိဝံနိဗ္ဗာန် မဟံမွဲကိုဟိုတ် ဂိုင်တရ် နွံဒိုင်ဟာ ဒွေတ်နွံ ဒိုင်ဟာ”
 ရဲဝံ သွာန်တ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်အိုတ်မူး ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဒးဒင်သွာန် ရဲဝံ
 “ယွံကောန်တုတအ် တုဟ်နပုမကလိဝံနိဗ္ဗာန် မဟံမွဲကိုဟိုတ် ဂိုင်တရ်နွံဒိုင်ဟောင်ရ။ ဒွေတ်
 နွံဒိုင်ဟောင်ရ” ရဲဝံ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွးသိုက် ကုပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မွဲက်ကွေတ်မူးသာသနာ
 ဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပုမကလိဝံနိဗ္ဗာန် မဟံမွဲကိုဟိုတ် ဂိုင်တရ် ညးဍဲရော?
 ဒွေတ် ညးဍဲရော? အရိယမဂ် မွဲက်အင်္ဂဒွာ်ပြကာဝံဟောင်ရ။ အရိယမဂ်ဝံ ညးဍဲရော?
 ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပုမတန်ကြန်သာစုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ်
 ခရ်အရိယမဂ် မသွးကျင်တဲဝံ ဒိုင်တရ် တုဟ်နပုမကလိဝံနိဗ္ဗာန် မဟံမွဲကိုဟိုတ်ရ။ ဒိုင်ဒွေတ်ရ။
 ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မဒးဒင်သွာန်သုက် ရဲဝံ သိုက် ကုပြဘာဇ်ဂမ္တိုင် မွဲက်ကွေတ်
 မူးသာသနာဂ် အတိုင်ဝံအိုတ်ညိ ရဲဝံ (သွးတရ်)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ် တဲရ။

၆။ သုရိယပေယျာလဝဂ် ၁။ သုတ်ကလျာဏမိတ္တ

၄၉။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် အရိုဏ်တိုန်ကျင် သုဟ်ညင်ရ် ဒိုင်အာ
 ဂတပုတရ် တဲတိတ်ကျင်ကို။ သုဟ်ညင်ရ်ဒိုင်ပုဗ္ဗနိမိတ်ကို။ ပုမမွဲကိုမိတ်သဟာ်ခိုတ်ဆဲး ကုခမီ
 ဒိုင်အာဂတပုတရ် သွက်ခရ်အရိယမဂ် မွဲက်အင်္ဂဒွာ်ပြကာ ကတိုဒိုင်ကျင်ရ။ ဒိုင်ပုဗ္ဗနိမိတ်ရ။
 ယွံခမီတအ် ခမီမွဲကိုမိတ်သဟာ်ခိုတ်ဆဲး ကြက်ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မွဲက်အင်္ဂဒွာ်ပြကာရ။
 ကြက်သွအရိယမဂ် မွဲက်အင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါရ် ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ
 မွဲက်မိတ်သဟာ်ခိုတ်ဆဲး မုရ်သင်လို ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မွဲက်အင်္ဂဒွာ် ပြကာရော? မုရ်
 သင်လို သွအရိယမဂ် မွဲက်အင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ
 ခမီ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစုတ် မနိဿယကို ပုမလျာသိုတ်ဇု။ မနိဿယကို
 ပုမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပုမစောစပ်၊ မနိဿယကို ပုမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ
 ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပုမတန်ကြန်သာစုတ် မနိဿယကို ပုမလျာသိုတ်ဇု မနိဿယ

ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယံကို ပွမပှိုတ်လလမ် မလော့ဘ်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။
ယွံခမိတအ် ခမိ ရဝ္ဂဟောင် ခမိ မှုကိုမိတ်သဟာဲခိတ်ဆဲးဂ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံ
ပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝ္ဂ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂-၆။ သုတ်မသုန်သုတ်မပ္ပသီလသမ္ပဒါ

၅၀-၅၄။ ယွံခမိတအ် အရိုဏ်တိုန်ကျင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲ နှိအာဂတပူတရဲ တဲတိတ်
ကျင်ကို၊ သုဟ်ညံင်ရဲ နှိပုဗ္ဗနိမိတ်ကို၊ ပွမချိုက်ပင်တဲကျောံစတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ ကုခမိဂ်
နှိအာဂတပူတရဲ သွက်ခရဲအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ကတိန်ကျင်ရ၊ နှိပုဗ္ဗနိမိတ်ရ။
ယွံခမိတအ် ခမိ မချိုက်ပင်တဲ ကျောံစတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဂ် ကြက်ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကို
အင်္ဂဒွံပြကာရ၊ ကြက်သွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စီမင်ဒိုင်ရ။
။ ပ ။ ပွမချိုက်ပင်တဲကျောံဆန္ဒ မမိက်သွ ပကုသိုလ်ထိုက်ဂ် ။ ပ ။ ပွမမှုကိုစိုတ်မချိုက်ပင်
။ ပ ။ ပွမချိုက်ပင်တဲကျောံလညာတ်ဉာဏ် ။ ပ ။ ပွမချိုက်ပင်တဲကျောံခရဲ ‘အပ္ပမာဒ’
ပွမဟံဟိုတ်မဲး ။ ပ ။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ

၅၅။ ယွံခမိတအ် အရိုဏ်တိုန်ကျင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲ နှိအာဂတပူတရဲ တဲတိတ်
ကျင်ကို၊ သုဟ်ညံင်ရဲနှိပုဗ္ဗနိမိတ်ကို၊ ပွမချိုက်ပင်တဲကျောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမ
သွပှုပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ ကုခမိဂ် နှိအာဂတပူတရဲ သွက်ခရဲအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံ
ပြကာ ကတိန်ကျင်ရ၊ နှိပုဗ္ဗနိမိတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မချိုက်ပင်တဲကျောံ ‘ယောနိသောမန
သိကာရ’ ပွမသွပှုပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ ကြက်ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊
ကြက်သွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စီမင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ
မချိုက်ပင်တဲကျောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပှုပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ မုရ်သင်လို
ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာရော? မုရ်သင်လို သွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ
ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာဏ်
မနိဿယံကို ပွမလျှာသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမ
ပှိုတ်လလမ် မလော့ဘ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ်
မနိဿယံကိုပွမလျှာသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမ
ပှိုတ်လလမ် မလော့ဘ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝ္ဂဟောင် ခမိမချိုက်ပင်တဲ ကျောံ ‘ယော

နိသောမနသိကာရ’ ပွမသ္မုပ္ပုဉ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗဗွဲၣ် ဇ္ဇော်ပွဉ်အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာရ၊ သ္မုအရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၁။ သုတ်ကလျာဏမိတ္တ

၅၆။ ယံခမီတအ် အရိုဏ်တိုန်ကျင်ၣ် သုဟ်ညံင်ရဲဒ်အာဂတပူတရ် တဲ့တိတ်ကျင်ကို၊ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ကို၊ ကုခမီမျှံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးၣ် ဒ်အာဂတပူတရ် သွက်ဓရ် အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ကတိဒ်ကျင်ရ၊ ဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ရ။ ယံခမီတအ် ခမီ မျှံကိုမိတ် သဟာဲခိုဟ်ဆဲးၣ် ကြက်ဇ္ဇော်ပွဉ်အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာရ၊ ကြက်သ္မုအရိယမဂ် မျှံကို အင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရၣ် ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ခမီ မျှံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးၣ် မုရ်သုာ်လီု ဇ္ဇော်ပွဉ်အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာရော? မုရ်သုာ်လီု သ္မုအရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိ ဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီၣ် ဇ္ဇော်ပွဉ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ညာ်စုတ် မျှံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေဲစပ်၊ မျှံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေဲပူတ်၊ မျှံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇော်ပွဉ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာ်စုတ် မျှံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေဲစပ် မျှံလ အိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေဲပူတ်၊ မျှံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ခမီမျှံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးၣ် ဇ္ဇော်ပွဉ်အရိယမဂ် မျှံကို အင်္ဂိဒွာ်ပြကာရ၊ သ္မုအရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂-၆။ သုတ်မသုန်သုတ်မပ္ပံသီလသမ္ပဒါ

၅၇-၆၁။ ယံခမီတအ် အရိုဏ်တိုန်ကျင်ၣ် သုဟ်ညံင်ရဲဒ်အာဂတပူတရ် တဲ့တိတ် ကျင်ကို၊ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ကို၊ ပွမချိုက်ပေင်တ ကောံစတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ ကုခမီၣ် ဒ်အာဂတပူတရ် သွက်ဓရ်အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ကတိဒ်ကျင်ရ၊ ဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ရ။ ယံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပေင်တ ကောံစတုပါရိသုဒ္ဓိသီလၣ် ကြက်ဇ္ဇော်ပွဉ်အရိယမဂ် မျှံကို အင်္ဂိဒွာ်ပြကာရ၊ ကြက်သ္မုအရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရၣ် ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ ။ ပ ။ ပွမချိုက်ပေင်တကောံဆန္ဒ မမိက်သ္မု ပွကုသိုလ်ထိုက်ၣ် ။ ပ ။ ပွမမျှံကိုစိုတ် မချိုက် ပေင် ။ ပ ။ ပွမချိုက်ပေင်တကောံလညာတ်ဉာဏ် ။ ပ ။ ပွမချိုက်ပေင်တကောံဓရ် ‘အပ္ပ မာဒ’ ပွမဟွံဟိုတ်မဲး ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ

၆၂။ ယံခမီတအ် အရိဏ်တိုန်ကျင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဒ်အာဂတပူတရ် တဲတိတ်ကျင်ဂ်၊ သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ဂ်၊ ပွမချိုက်ပေင်တကောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသ္မုပုဗ္ဗိတိ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ ကုခမီဂ် ဒ်အာဂတပူတရ် သွက်ခရ်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ကတိဒ်ကျင်ရ၊ ဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ရ။ ယံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံ ‘ယောနိသော မနသိကာရ’ ပွမသ္မု ပုဗ္ဗိတိ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် ကြက်ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ ကြက်သွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသ္မုပုဗ္ဗိတိ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် မုရ်သင်လို ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရော? မုရ်သင်လို သွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာံစုတ် မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါ ပွင်ကောံ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကောံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်၊ မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကောံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာံစုတ် မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကောံ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကောံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်၊ မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကောံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံခမီတအ် ရဲပွဲဟေင် ခမီ မချိုက်ပေင်တကောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသ္မုပုဗ္ဗိတိ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဲပွဲ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

သုရိယပေယျာလဝဂ် တဲရ။

၇။ ဇုကဓမ္မပေယျာလဝဂ် ၁။ သုတ်ကလျာဏမိတ္တ

၆၃။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ယံခမီတအ် ခရဲမွဲဂ် ဥပကာဂုဏ်ဂိုင် တုဟ်နပွမ ကိုကတိဒ် အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ ခရဲမွဲမွဲးဂ် ညးခေံရော? ပွမမွဲကိုမိတ်သဟာဲ ခိုဟ်ဆဲးရောင်။ ယံခမီတအ် ကုခမီမွဲကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးဂ် ကြက်ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ ကြက်သွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင် ဒိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ခမီ မွဲကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးဂ် မုရ်သင်လို ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂ ဒွံပြကာရော? မုရ်သင်လို သွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာံစုတ် မနိဿယံကိုပွမလျာသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလ္လောဝ်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာံစုတ် မနိဿယံကိုပွမလျာသိုတ်တြ မနိဿယံကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယံကို ပွမပျိုတ်လလမ် မလ္လောဝ်အာကို

နိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ရဝံဟောင် ခမီ မုံကိုမိတ်သဟဲခိုဟ်ဆဲးဂ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မုံကို အင်္ဂဒွံပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂-၆။ သုတ်မသုန်သုတ်မပွဲသီလသမ္ပဒါ

၆၄-၆၈။ ယုံခမီတအ် ခရဲမွဲဂ် ဥပကာဂုဏ်ဂ္ဂိုင် တုဟ်နပွမကိုကတိုဒ် အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ ခရဲမွဲမွဲဂ် ညးဍဲရော? ပွမချိုက်ပင်တကောံသီလရောင် ။ ပ ။ ပွမချိုက်ပင်တကောံဆန္ဒ မမိက်သွ ပကုသိုလ်ထိုက်ရောင် ။ ပ ။ ပွမမုံကိုစိုတ် မချိုက် ပင်ရောင် ။ ပ ။ ပွမချိုက်ပင်တကောံလညာတ်ညဏ်ရောင် ။ ပ ။ ပွမချိုက်ပင်တ ကောံခရ် ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟုံဟိုတ်မာဲရောင်။ ပ ။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ

၆၉။ (ယုံခမီတအ် ခရဲမွဲဂ် ဥပကာဂုဏ်ဂ္ဂိုင် တုဟ်နပွမကိုကတိုဒ် အရိယမဂ် မုံကို အင်္ဂဒွံပြကာရ၊ ခရဲမွဲမွဲဂ် ညးဍဲရော?) ယုံခမီတအ် ပွမချိုက်ပင်တကောံ‘ယောနိသော မနသိကာရ’ ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲရောင်။ ယုံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပင်တကောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် ကြက်ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မုံကို အင်္ဂဒွံပြကာရ၊ ကြက်သွအရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီ မချိုက်ပင်တကောံ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗ ဗွဲဂ် မုရ်သင်လို ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာရော? မုရ်သင်လို သွအရိယမဂ် မုံကို အင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုာ်စုတ် မနိဿယကို ပွမလှုသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကို ပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်ဍုာ်စုတ် မနိဿယကိုပွမလှုသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကို ပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ရဝံဟောင် ခမီ မချိုက် ပင်တကောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၁။ သုတ်ကလျာဏမိတ္တ

၇၀။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယုံခမီတအ် ခရဲမွဲဂ် ဥပကာဂုဏ်ဂ္ဂိုင် တုဟ်န ပွမကိုကတိုဒ် အရိယမဂ် မုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ ခရဲမွဲမွဲဂ် ညးဍဲရော? ပွမမုံကိုမိတ်

သဟာဒေသိတိသောရော။ ယံခမိတဏှံ ကုခမိ မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ကြက်ဇွန်ပွပ်အရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ကြက်သွအရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ဗုဒ္ဓမဂ်သိတိသောရော။ ဂင်္ဂဝိဇ္ဇာဒိဋ္ဌိရ။ ယံခမိတဏှံ ခမိ မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ မုရသင်္ဂလိ ဇွန်ပွပ်အရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ မုရသင်္ဂလိ သွအရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ဗုဒ္ဓမဂ်သိတိသောရော။ ယံခမိတဏှံ ပုဿသနာဝံ ခမိ ဇွန်ပွပ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သုတံ မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ပုမပါပေဉ်ကော ‘ရာဂ’ ပုမစောစပ်။ မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ပုမပါပေဉ်ကော ‘ဒေါသ’ ပုမထေပုတိ။ မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ပုမပါပေဉ်ကော ‘မောဟ’ ပုမဝိဝိဇ္ဇာ။ ပ။ ပ။ ဇွန်ပွပ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပုမတန်ကြန်သုတံ မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ပုမပါပေဉ်ကော ‘ရာဂ’ ပုမစောစပ်။ မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ပုမပါပေဉ်ကော ‘ဒေါသ’ ပုမထေပုတိ။ မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ပုမပါပေဉ်ကော ‘မောဟ’ ပုမဝိဝိဇ္ဇာ။ ယံခမိတဏှံ ရဝံဟေဝံ ခမိ မှုနိမိတ် သဟာဒေသိတိသောရော။ ဇွန်ပွပ်အရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ သွအရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ဗုဒ္ဓမဂ်သိတိသောရော။ ရဝံ (သွေတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂-၆။ သုတ်မသုန်သုတ်မပ္ပသိလသမ္ပဒါ

၇၁-၇၅။ နိဒါနိ ချင်သာရဏ်ရော။ ယံခမိတဏှံ ခရိမ္မိတံ ဥပကာဂုဏ်တို့၌ တုဟ်နုပုမဂ်ကတိန် အရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ခရိမ္မိတံ ညးဍေရော။ ပုမချိုက်ပေဉ်ကော သီရော။ ပ။ ပ။ ပုမချိုက်ပေဉ်ကောသန္တ မမိက်သွ ပုမသိုလ်ထိုက်ရော။ ပ။ ပ။ ပုမမှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ပ။ ပ။ ပုမချိုက်ပေဉ်ကောလညာတ်ညာဏ်ရော။ ပ။ ပ။ ပုမချိုက်ပေဉ်ကောခရိ ‘အပ္ပမာဒ’ ပုမဟံဟိတိမာရော။ ပ။ ပ။

သုတ်ဆဌမ။

၇။ သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ

၇၆။ (ယံခမိတဏှံ ခရိမ္မိတံ ဥပကာဂုဏ်တို့၌ တုဟ်နုပုမဂ်ကတိန် အရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ခရိမ္မိတံ ညးဍေရော။) ယံခမိတဏှံ ပုမချိုက်ပေဉ်ကော ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပုမသုပ္ပင်စိတိ ဗုဒ္ဓဟိတိမဗ္ဗေရော။ ယံခမိတဏှံ ခမိ မချိုက်ပေဉ်ကော ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပုမသုပ္ပင်စိတိ ဗုဒ္ဓဟိတိမဗ္ဗေရော။ ကြက်ဇွန်ပွပ် အရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ကြက်သွအရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ဗုဒ္ဓမဂ်သိတိသောရော။ ဂင်္ဂဝိဇ္ဇာဒိဋ္ဌိရ။ ယံခမိတဏှံ ခမိ မချိုက်ပေဉ်ကော ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပုမသုပ္ပင်စိတိ ဗုဒ္ဓဟိတိမဗ္ဗေရော။ မုရသင်္ဂလိ ဇွန်ပွပ်အရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ မုရသင်္ဂလိ သွအရိယမဂ် မှုနိမိတ်သဟာဒေသိတိသောရော။ ဗုဒ္ဓမဂ်သိတိသောရော။ ယံခမိတဏှံ ပုဿသနာဝံ ခမိ ဇွန်ပွပ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’

လညာတ်ဉာဏ်စွတ် မှုံလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ့ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မှုံလအိတ်မှူး ပွမပါ
 ပွင်ကွေ့ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်၊ မှုံလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ့ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ ။ ပ ။
 ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ်စွတ် မှုံလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ့ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊
 မှုံလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ့ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်၊ မှုံလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ့ ‘မောဟ’
 ပွမဝိဝိင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိမချိုက်ပေင်တကောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမ
 သွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မှုံကို
 အင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

ဣန္ဒြေပေယျာလဝဂ် တဲရ။

၈။ ဒုတိယ ဣန္ဒြေပေယျာလဝဂ် ၁။ သုတ်ကလျာဏမိတ္တ

၇၇။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် သွက်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ
 ဟံကတိုဒ်ဏီ ဝံကတိုဒ်၊ သွက်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ မကတိုဒ်တဲ သွာံအာစိုပ်ပွမ
 ဇော်ပွင်ချိုက်ပေင် ပါကွေ့နူ ပွမမှုံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲး ခရိသအာင်မွဲလေဝ် အဲကျဉ် ဟံ
 ညာတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကုခမိ မှုံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးဂ် ကြက်ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကို
 အင်္ဂဒွာံပြကာရ၊ ကြက်သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ။
 ယွံခမိတအ် ခမိ မှုံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးဂ် မုရသင်လီ ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံ
 ပြကာရော? မုရသင်လီ သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမိတအ်
 ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာဏ်စွတ် မနိဿယကိုပွမလျာသိုတ်ဇြရ။
 ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ်စွတ် မနိဿယကိုပွမလျာသိုတ်ဇြ၊ မနိဿယ
 ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလွှာင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။
 ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိ မှုံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးဂ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံ
 ပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂-၆။ သုတ်မသုန်သုတ်မပ္ပသီလသမ္ပဒါ

၇၈-၈၂။ ယွံခမိတအ် သွက်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ ဟံကတိုဒ်ဏီ ဝံကတိုဒ်၊
 သွက်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ မကတိုဒ်တဲ သွာံအာစိုပ် ပွမဇော်ပွင် ချိုက်ပေင်
 ပါကွေ့နူ ပွမချိုက်ပေင်တကောံသီလ။ ယွံခမိတအ် ပါကွေ့နူ ပွမချိုက်ပေင်တကောံဆန္ဒ
 မမိက်သွ ပွကုသိုလ်ထိုက် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ပါကွေ့နူ ပွမမှုံကိုစိုတ် မချိုက်ပေင် ။ ပ ။

ယွံခမီတအ် ပါကျေံနု ပွမချိုက်ပေင်တဲကျောံလညာတ်ဉာဏ် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ပွမချိုက်ပေင်တဲကျောံခရ် ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟုံဟိုတ်မဲး ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ

၈၃။ ယွံခမီတအ် ပါကျေံနု ပွမချိုက်ပေင်တဲကျောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ (ခရ်သအာင်မွဲလေဝ် အဲကျော် ဟုံညာတ်ရ) ယွံခမီတအ် ကုခမီ မချိုက်ပေင်တဲကျောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ ကြက်ဇော်ပွင်အရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာရ၊ ကြက်သွအရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီမချိုက်ပေင်တဲကျောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ မုရ်သင်လှို ဇော်ပွင်အရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာရော? မုရ်သင်လှို သွအရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုတ်စုတ် မနိဿယကိုပွမလှုသိုတ်ဖြရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုတ်စုတ်၊ မနိဿယကိုပွမလှုသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနု ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ခမီမချိုက်ပေင်တဲကျောံ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ ဇော်ပွင်အရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာရ၊ သွအရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၁။ သုတ်ကလျာဏမိတ္တ

၈၄။ ယွံခမီတအ် သွက်အရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဟုံကတိန်ဏီ ဝံကတိန်၊ သွက်အရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာ မကတိန်တဲ သွောံအာစိုပ်ပွမဇော်ပွင်ချိုက်ပေင် ပါကျေံနုပွမမျှိုက်မိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲး ခရ်သအာင်မွဲလေဝ် အဲကျော် ဟုံညာတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုခမီ မျှိုက်မိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲး ကြက်ဇော်ပွင်အရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာရ၊ ကြက်သွအရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီမျှိုက်မိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲး မုရ်သင်လှို ဇော်ပွင် အရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာရော? မုရ်သင်လှို သွအရိယမင် မျှိုက်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုတ်စုတ် မျှိုက်အိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျေံ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မျှိုက်အိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်၊ မျှိုက်အိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိုင်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုတ်စုတ် မျှိုက်အိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျေံ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊

မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကော့ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်၊ မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကော့ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟောင် ခမိ မူကုမိတ်သဟာ်ခိုဟ်ဆဲးဂ် ဇှော်ပုင်အရိယမဂ် မူကု အင်္ဂဒွာ်ပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မူကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကုဝါရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂-၆။ သုတ်မသုန်သုတ်မပွဲသီလသမ္ပဒါ

၈၅-၈၉။ ယွံခမိတအ် သွက်အရိယမဂ် မူကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဟံကတိုန်ဏီ ဝံက တိုန်၊ သွက်အရိယမဂ် မူကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မကတိုန်တဲ သော့အာစိုပ် ပွမဇှော်ပုင်ချိုက်ပင် ပါကော့ နူပွမချိုက်ပင်တကော့သီလ ခရိသအာင်မွဲလေဝ် အဲကျာ် ဟံညာတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပါကော့ နူပွမချိုက်ပင်တကော့ဆန္ဒ မမိက်သွ ပွကုသိုလ်ထိုက်။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ပါကော့ နူပွမမူကုစိုတ်မချိုက်ပင်။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ပါကော့ နူပွမချိုက်ပင်တကော့ လညာတ်ညဏ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ပွမချိုက်ပင်တကော့ခရိ ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟံဟိုတ်မာဲ။ ပ ။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ

၉၀။ ယွံခမိတအ် ပါကော့ နူပွမချိုက်ပင်တကော့ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမ သွပုင်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲ (ခရိသအာင်မွဲလေဝ် အဲကျာ်ဟံညာတ်ရ) ယွံခမိတအ် ကုခမိ မချိုက်ပင်တကော့ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွပုင်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် ကြက်ဇှော် ပုင်အရိယမဂ် မူကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ၊ ကြက်သွအရိယမဂ် မူကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စိုတ်ခိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မချိုက်ပင်တကော့ ‘ယောနိသောမနသိကာရ’ ပွမသွ ပုင်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် မုရသ်လီ ဇှော်ပုင်အရိယမဂ် မူကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရော? မုရသ်လီ သွအရိယမဂ် မူကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကုဝါရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇှော်ပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာ်စုတ် မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကော့ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကော့ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်၊ မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကော့ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ ။ ပ ။ ဇှော်ပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာ်စုတ် မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကော့ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကော့ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကော့ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟောင် ခမိ မချိုက်ပင်တကော့ ‘ယောနိသောမနသိ ကာရ’ ပွမသွပုင်စိုတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲဂ် ဇှော်ပုင်အရိယမဂ် မူကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ၊ သွအရိ ယမဂ် မူကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကုဝါရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၉ကဓမ္မပေယျာလဝဂ် တဲရ။

၉။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ၁။ သုတ်ပဋ္ဌမပါစီနနိဋ္ဌ

၉၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယုံခမီတအ် ကြိုင်ဂင်္ဂါရ် သုတ်ညင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ ခိုသ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သုတ်သ်ဝံဟောင် ခမီ မဇ္ဈေပုင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာ မသုအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ် လောင်လျောင် လွတ်တသောင် အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီ မဇ္ဈေပုင် မသုအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ် မုရ်သင်္ဂါရ် လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီရ် မဇ္ဈေပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဘုံစွတ် မနိဿယကိုပွမလျုသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ မဇ္ဈေပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဘုံစွတ် မနိဿယကိုပွမလျုသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကို ပွမပျိုတ်လလမ် မလောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမီမဇ္ဈေပုင် မသုအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ် လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဋ္ဌမ။

၂-၅။ သုတ်ဒုတိယာဒိပါစီနနိဋ္ဌပန်သုတ်

၉၂-၉၅။ ယုံခမီတအ် ကြိုင်ယမုနာရ် သုတ်ညင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင် အာခိုသ်ဗွဲက်ကို၊ ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ်သ်ဝံဟောင် ။ ပ ။ ယုံခမီတအ် ကြိုင်အစိရဝတီရ် သုတ်ညင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ ခိုသ်ဗွဲက်ကို၊ ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ်သ် ဝံဟောင် ။ ပ ။ ယုံခမီတအ် ကြိုင်သရဘူရ် သုတ်ညင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင် အာခိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ်သ်ဝံဟောင် ။ ပ ။ ယုံခမီတအ် ကြိုင်မဟီရ် သုတ်ညင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ ခိုသ်ဗွဲက်ကို၊ ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ်သ် ဝံဟောင်။ ပ ။

သုတ်ပဋ္ဌမ။

၆။ သုတ်ဆဋ္ဌပါစီနနိဋ္ဌ

၉၆။ ယုံခမီတအ် ကြိုင်ဇ္ဈေဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုမတွံဂး ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဝံ သုတ်ညင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ ခိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ် သ်ဝံဟောင် ခမီ မဇ္ဈေပုင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာ မသုအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိဒွံ ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ် လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီ မဇ္ဈေပုင် မသုအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ် မုရ်သင်္ဂါရ် လောင်လျောင် လွတ်တ

သောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ညံစုတ် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြဲ ။ ပ ။ ဇ္ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညံစုတ် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြဲ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမ ပှိုတ်လလမ် မလောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဇော်ပွင် မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၁။ သုတ်ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒ

၉၇။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်ဂင်္ဂါဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာစီမာ သွိဒ်ကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိ မဇ္ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မဇ္ဇော်ပွင် မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် မုရ်သင်္ဂဟောင် လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ညံစုတ် မနိဿယကို ပွမလှူသိုတ်ဖြဲ ။ ပ ။ ဇ္ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညံစုတ် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြဲ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပှိုတ် လလမ် မလောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဇော်ပွင် မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂-၆။ သုတ်ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒမသုန်သုတ်

၉၈-၁၀၂။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်ယမုနာဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင် အာစီမာသွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်အစိရဝတီဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ စီမာသွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်သရဘူဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ စီမာ သွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်မဟီဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလောင် လျောင် လွတ်တသောင်အာ စီမာသွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်ဇ္ဇော်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မတွံဂးဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဝံ သုဟ်ညံင်ရဲ လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ စီမာသွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိ မဇ္ဇော်ပွင်အရိ ယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မဇ္ဇော်ပွင် မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် မုရ်သင်္ဂဟောင် လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအ်

ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၍ ဇ္ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာဏ်စုတ် မနိဿယံကိုပွမလှသိုတ်ဖြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ်စုတ် မနိဿယံကိုပွမလှသိုတ်ဖြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဇော်ပွင် မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင် ကိုဝါဂ် လောင်လျောင် လွှာတသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် တဲရ။

၂။ ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ၁။ ပဌမပါစိနနိဗ္ဗာန

၁၀၃။ ယွံခမိတအ် ကြင်ဂင်္ဂါဂ် သွဟ်ညင်ရဲလောင်လျောင် လွှာတသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သွဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိ မဇ္ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ မသွ အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လောင်လျောင် လွှာတသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မဇ္ဇော်ပွင် မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် မုရသင်္ဂဟောင် လောင်လျောင် လွှာတသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၍ ဇ္ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာဏ်စုတ် မှုလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မှုလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ် ၊ မှုလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝင်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ်စုတ် မှုလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ ‘ရာဂ’ ပွမ စောစပ်၊ မှုလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ်၊ မှုလအိတ်မှူး ပွမပါပွင်ကွေ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဇော်ပွင် မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံ ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လောင်လျောင် လွှာတသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂-၆။ သုတ်ဒုတိယာဒိပါစိနနိဗ္ဗာနသုတ်

၁၀၄ - ၁၀၈။ ယွံခမိတအ် ကြင်ယမုနာဂ် သွဟ်ညင်ရဲလောင်လျောင် လွှာတ သောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သွဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိ၍ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြင်အစိရဝတီဂ် သွဟ်ညင်ရဲလောင်လျောင် လွှာတသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သွဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိ၍ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြင်သရဘူဂ် သွဟ်ညင်ရဲလောင်လျောင် လွှာတသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို တုပ်သွဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိ၍ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြင်မဟီဂ် သွဟ်ညင်ရဲလောင် လျောင် လွှာတသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သွဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိ၍ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြင်ဇ္ဇော်

ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မတွံဂး ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဝံ သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော် လွှာ်တသောင်အာ ခိုက်ဗွံက်ကို၊ တုင်သုဟ်သံဝံဟောင် ခမိဂ် ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒ

၁၀၉။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်ဂင်္ဂါဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော် လွှာ်တသောင်အာစီမှာ သွိဒ်ကို၊ တုင်သုဟ်သံဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဇေပုင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လျှော်လျှော် လွှာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မဇ္ဇေပုင် မသွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် မုရသံလှို လျှော်လျှော် လွှာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇေပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ညံစုတ် မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေံစပ်၊ မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေံပုတ်၊ မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇေပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညံစုတ် မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေံစပ်၊ မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေံပုတ်၊ မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဇေပုင် မသွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင် ကိုဝါဂ် လျှော်လျှော် လွှာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၈-၁၂။ သုတ်ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒ မသုန်သုတ်

၁၁၀-၁၁၄။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်ယမုနာဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော် လွှာ်တသောင်အာစီမှာသွိဒ်ကို၊ တုင်သုဟ်သံဝံဟောင် ခမိဂ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်အစိရဝတီဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော် လွှာ်တသောင်အာစီမှာသွိဒ်ကို၊ တုင်သုဟ်သံဝံဟောင် ခမိဂ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်သရဘူဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော် လွှာ်တသောင်အာစီမှာသွိဒ်ကို၊ တုင်သုဟ်သံဝံဟောင် ခမိဂ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်မဟီဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလျှော် လျှော် လွှာ်တသောင်အာစီမှာသွိဒ်ကို တုင်သုဟ်သံဝံဟောင် ခမိဂ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကြိုင်ဇ္ဇေပုင် ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုမတွံဂး ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဝံ သုဟ်ညံင်ရဲ လျှော်လျှော် လွှာ်တသောင်အာစီမှာသွိဒ်ကို တုင်သုဟ်သံဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဇေပုင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂ ဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လျှော်လျှော် လွှာ်တသောင် အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မဇ္ဇေပုင် မသွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် မုရသံလှို လျှော်လျှော် လွှာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇေပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညံစုတ် မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေံစပ်

မ္မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွေင်ကေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်၊ မ္မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွေင်ကေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ။ ပ။ ။ ဇ္ဇော်ပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ် မ္မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွေင်ကေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်၊ မ္မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွေင်ကေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်၊ မ္မူလအိတ်မှူး ပွမပါပွေင်ကေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံခမိတအ် ရဝံဟေင် ခမိ မဇ္ဇော်ပုင် မသ္မာအရိယမဂ် မ္မူကိုအင်္ဂဒ္ဓာံပြကာ ဗွေဂြိုင်ကိုဝါဂ် လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၁၃။ သုတ်ပဌမ ပါစိနနိဇ္ဈ

၁၁၅။ ယံခမိတအ် ကြိုင်ဂင်္ဂါဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာဒိသ် ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိ မဇ္ဇော်ပုင်အရိယမဂ် မ္မူကိုအင်္ဂဒ္ဓာံပြကာ မသ္မာအရိယမဂ် မ္မူကိုအင်္ဂဒ္ဓာံပြကာ ဗွေဂြိုင်ကိုဝါဂ် လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယံခမိတအ် ခမိ မဇ္ဇော်ပုင် မသ္မာအရိယမဂ် မ္မူကိုအင်္ဂဒ္ဓာံပြကာ ဗွေဂြိုင်ကိုဝါဂ် မုရ်သင်္ဂဟေင် လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇော်ပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ဉာဏ် မတို့လုပ်နိဗ္ဗာန် မ္မူကိုအရာသတိက်သတင်မှူး နိဗ္ဗာန်မ္မူကိုလအိတ်မှူး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ။ ။ ပ။ ။ ဇ္ဇော်ပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ် မတို့လုပ်နိဗ္ဗာန် မ္မူကိုအရာသတိက် သတင်မှူး နိဗ္ဗာန် မ္မူကိုလအိတ်မှူး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ရဝံဟေင် ခမိ မဇ္ဇော်ပုင် မသ္မာအရိယမဂ် မ္မူကိုအင်္ဂဒ္ဓာံပြကာ ဗွေဂြိုင်ကိုဝါဂ် လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၁၄-၁၈။ သုတ်ဒုတိယာဒိပါစိနနိဇ္ဈ

၁၁၆-၁၂၀။ ယံခမိတအ် ကြိုင်ယမုနာဂ်သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိဂ်။ ။ ပ။ ။ ယံခမိတအ် ကြိုင်အစိရဝတီဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိဂ်။ ။ ပ။ ။ ယံခမိတအ် ကြိုင်သရဘူဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိဂ်။ ။ ပ။ ။ ယံခမိတအ် ကြိုင်မဟီဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိဂ်။ ။ ပ။ ။ ယံခမိတအ် ကြိုင်ဇ္ဇော် ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မတွံဂး ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဝံ သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိဂ်။ ။ ပ။ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

မာတိကာ

၁၉။ သုတ်ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒ

၁၂၁။ ယံခမိတအံ ကြင်ဂင်္ဂါရံ သုဟ်ညင်ရဲလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာဓိမှာ သွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိ မဇ္ဇေပုင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မသ္မအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရံ လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယံခမိတအံ ခမိ မဇ္ဇေပုင် မသ္မအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရံ မုရ်သင်္ဂဟေင် လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိရံ ဇ္ဇေပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ညှာ်စုတ် မတို့လုပ်နိဗ္ဗာန် မှုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန် မှုံကိုလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇေပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညှာ်စုတ် မတို့လုပ် နိဗ္ဗာန် မှုံကိုအရာသတိက် သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန် မှုံကိုလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ရဝံဟေင် ခမိ မဇ္ဇေပုင် မသ္မအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရံ လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂၀-၂၄။ သုတ်ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒ

၁၂၂-၁၂၆။ ယံခမိတအံ ကြင်ယမုနာရံ သုဟ်ညင်ရဲလျှော်လျှော် လွှတ်တ သောင်အာဓိမှာသွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိရံ ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ကြင်အစိရဝတီရံ သုဟ်ညင်ရဲလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာဓိမှာသွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိရံ ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ကြင်သရဘူရံ သုဟ်ညင်ရဲလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာဓိမှာသွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိရံ ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ကြင်မဟီရံ သုဟ်ညင်ရဲလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာဓိမှာသွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိရံ ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ကြင်ဇ္ဇေပုင် ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုမတွံဂး ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဝံ သုဟ်ညင်ရဲလျှော် လျှော် လွှတ်တသောင်အာဓိမှာသွိဒ်ကို၊ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခမိ မဇ္ဇေပုင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂ ဒွာ်ပြကာ မသ္မအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရံ လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင် အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယံခမိတအံ ခမိ မဇ္ဇေပုင် မသ္မအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရံ မုရ်သင်္ဂဟေင် လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိရံ ဇ္ဇေပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညှာ်စုတ် မတို့လုပ်နိဗ္ဗာန် မှုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန် မှုံကိုလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇေပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညှာ်စုတ် မတို့လုပ် နိဗ္ဗာန် မှုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန် မှုံကိုလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ရဝံဟေင် ခမိ မဇ္ဇေပုင် မသ္မအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရံ လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၂၅။ သုတ်ပဌမ ပါစိနနိန္ဒ

၁၂၇။ ယွံခမိတအံ ကြင်ဂင်္ဂါရ် သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာဒိုဟ်
ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဈေပုင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ်
မွဲကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ် လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအံ
ခမိ မဇ္ဈေပုင် မသွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ် မုရ်သတ်လီု လျှော်လျှော်
လွှတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိရ် ဇ္ဈေပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’
လညာတ်ညာ်စုတ် မလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဈေပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’
ပွမတန်ကြန်ညာ်စုတ် မလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအံ ရဲဝံဟောင်
ခမိ မဇ္ဈေပုင် မသွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ် လျှော်လျှော် လွှတ်တ
သောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂၆-၃၀။ သုတ်ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒ

၁၂၈-၁၃၂။ ယွံခမိတအံ ကြင်ယမုနာရ် သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်
အာဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမိရ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ ကြင်အစိရဝတီရ် သုဟ်
ညံင်ရဲလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာဒိုဟ်ဗွဲက်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမိရ် ။ ပ ။
ယွံခမိတအံ ကြင်သရဘူရ် သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊
တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမိရ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ ကြင်မဟီရ် သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော်
လွှတ်တသောင်အာဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမိရ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ ကြင်ဇ္ဈေ
ဂမ္မိုင်အိုတ်သိုမတွံဂး ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဝံ သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော်
လွှတ်တသောင်အာဒိုဟ်ဗွဲက်ကို၊ တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဈေပုင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂိ
ဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ် လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်
အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအံ ခမိ မဇ္ဈေပုင် မသွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ်
မုရ်သတ်လီု လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိရ်
ဇ္ဈေပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာ်စုတ် မလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။
ဇ္ဈေပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာ်စုတ် မလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။
ယွံခမိတအံ ရဲဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဈေပုင် မသွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ်
လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဌ။

၃၁။ သုတ်ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒ

၁၃၃။ ယွံခမိတအံ ကြင်ဂင်္ဂါရ် သုဟ်ညံင်ရဲလျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာစိမ္မာ
သိုဒ်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမိ မဇ္ဈေပုင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂိဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ်

မ္မုံကိုအင်္ဂုဒ္ဓာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မဇ္ဇေပုဂ် မသ္မုအရိယမဂ် မ္မုံကိုအင်္ဂုဒ္ဓာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် မုရ်သော်လီု လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇ္ဇေပုဂ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ညှာံစုတ် မလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇေပုဂ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်ညှာံစုတ် မလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမီ မဇ္ဇေပုဂ် မသ္မုအရိယမဂ် မ္မုံကိုအင်္ဂုဒ္ဓာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လှောင်လျောင် လှော်တသောင် အာနိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၃၂-၃၆။ သုတ်ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒ

၁၃၄-၁၃၈။ ယွံခမီတအ် ကြိုင်ယမုနာဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင် အာဓိမ္မာသွိဒ်ကို၊ တုဂ်သုဟ်သ္မာဝံဟောင် ခမီဂ် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ကြိုင်အစိရဝတီဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာဓိမ္မာသွိဒ်ကို၊ တုဂ်သုဟ်သ္မာဝံဟောင် ခမီဂ် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ကြိုင်သရဘူဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာဓိမ္မာသွိဒ်ကို၊ တုဂ်သုဟ်သ္မာဝံဟောင် ခမီဂ် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ကြိုင်မဟီဂ် သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာဓိမ္မာသွိဒ်ကို၊ တုဂ်သုဟ်သ္မာဝံဟောင် ခမီဂ် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ကြိုင်ဇ္ဇေ ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုမတွံး ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဝံ သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာဓိမ္မာသွိဒ်ကို၊ တုဂ်သုဟ်သ္မာဝံဟောင် ခမီ မဇ္ဇေပုဂ်အရိယမဂ် မ္မုံကိုအင်္ဂု ဒ္ဓာံပြကာ မသ္မုအရိယမဂ် မ္မုံကိုအင်္ဂုဒ္ဓာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လှောင်လျောင် လှော်တသောင် အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မဇ္ဇေပုဂ် မသ္မုအရိယမဂ် မ္မုံကိုအင်္ဂုဒ္ဓာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် မုရ်သော်လီု လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇ္ဇေပုဂ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညှာံစုတ် မလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇေပုဂ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညှာံစုတ် မလှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမီ မဇ္ဇေပုဂ် မသ္မုအရိယမဂ် မ္မုံကိုအင်္ဂုဒ္ဓာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဆဌ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မရနုက်ကိုဒွိတ် တဲရ။

၅။ အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ် ၁။ သုတ်တထာဂတ

၁၃၉။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် လတူသတ် မဟံမ္မေကိုဇိုင် သတ်မ္မုံ ကိုဇိုင်ခါတွိုင် သတ်မ္မုံကိုဇိုင်ပန်တွိုင် သတ်မ္မုံကိုဇိုင်မဂ္ဂိုင် သတ်မ္မုံကိုရုပ် သတ်ဟံမ္မေကိုရုပ်

သတ်မျှကိုသညာ သတ်ဟုံမွဲကိုသညာ သတ်မျှကိုသညာလေဝ်ဟုံသေင် ဟုံမွဲကိုသညာလေဝ် ဟုံသေင်ဂမၠိုင်သီဖအိုတ် ကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခေင်ဂမၠိုင်အိုတ်သီ) အလိုဇကုဍုတ်စုတ် ပြအိုတ် ရဲဝံ ဟိုသွးရ။ ယုံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်ဝံဟေင် ခေင်ကုသိုလ် ဂမၠိုင်သီဖအိုတ် မျှကိုဟိုတ်တုမ်မွဲ ခေင် ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟုံဟိုတ်မဲအိုတ်ရ။ မျှကိုအရာကောံ ခေင် ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟုံဟိုတ်မဲအိုတ်ရ။ လတူခေင်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်သီဖအိုတ် ခေင် ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟုံဟိုတ်မဲအိုတ် ပြအိုတ် ရဲဝံဟိုသွးရ။ ယုံခမီတအ် ကုခမီ မဟုံဟိုတ်မဲအိုတ် ကြက်ဇော် ပွင်အရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ။ ကြက်သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ ဂပ်ဝံစီမင်ဒိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီမဟုံဟိုတ်မဲအိုတ် မုရသင်လို ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှကို အင်္ဂဒွံပြကာရော? မုရသင်လို သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါရော? ယုံခမီ တအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုတ် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဇြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်။ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ။ ပ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုတ် မနိဿယကို ပွမလှူသိုတ်ဇြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်။ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ခမီ မဟုံဟိုတ်မဲအိုတ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ။ သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယုံခမီတအ် လတူသတ်မဟုံမွဲကိုခိုင် သတ်မျှကိုခိုင်ဓါတျိုင် သတ်မျှကိုခိုင်ပန်တျိုင် သတ်မျှကိုခိုင်မဂြိုင် သတ်မျှကိုရုပ် သတ်ဟုံမွဲကိုရုပ် သတ်မျှကိုသညာ သတ်ဟုံမွဲကိုသညာ သတ်မျှကိုသညာလေဝ်ဟုံသေင် ဟုံမွဲကိုသညာလေဝ်ဟုံသေင်ဂမၠိုင်သီဖအိုတ် ကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခေင်ဂမၠိုင်အိုတ်သီ) အလိုဇကုဍုတ်စုတ် ပြအိုတ် ရဲဝံ ဟိုသွးရ။ ယုံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်ဝံဟေင် ခေင်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်သီဖအိုတ် မျှကိုဟိုတ်တုမ်မွဲ ခေင် ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟုံဟိုတ်မဲအိုတ်ရ။ မျှကိုအရာကောံခေင် ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟုံဟိုတ် မဲအိုတ်ရ။ လတူခေင်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်သီဖအိုတ် ခေင် ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟုံဟိုတ်မဲအိုတ် ပြအိုတ် ရဲဝံ ဟိုသွးရ။ ယုံခမီတအ် ကုခမီ မဟုံဟိုတ်မဲအိုတ် ကြက်ဇော်ပွင် အရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံ ပြကာရ။ ကြက်သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါရဲဝံ ဂပ်ဝံစီမင်ဒိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီ မဟုံဟိုတ်မဲအိုတ် မုရသင်လို ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံပြကာရော? မုရသင်လို သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုတ် မျှလအိတ်မွဲ ပွမပါပွင်ကေွံ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်။ မျှလအိတ်မွဲ ပွမပါပွင်ကေွံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပူတ်။ မျှလအိတ်မွဲ ပွမပါပွင်ကေွံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ။ ပ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုတ် မျှလအိတ်မွဲ ပွမပါပွင်ကေွံ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်။ မျှလအိတ်မွဲ ပွမပါပွင်ကေွံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပူတ်။ မျှလအိတ်မွဲ ပွမပါ ပွင်ကေွံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယုံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ခမီ မဟုံဟိုတ်မဲအိုတ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ။ သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယွံခမီတအ် လတူသတ်မဟွံမွဲကိုဇိုင် သတ်မျှဲကိုဇိုင်ဓါတူၤ သတ်မျှဲကိုဇိုင်ပန်တူၤ သတ်မျှဲကိုဇိုင်မၤဂြိုၤ သတ်မျှဲကိုဇိုင်ရုပ် သတ်ဟွံမွဲကိုဇိုင်ရုပ် သတ်မျှဲကိုဇိုင်သညာ သတ်ဟွံမွဲကိုဇိုင်သညာ သတ်မျှဲကိုဇိုင်သညာလေဝ်ဟွံသေင် ဟွံမွဲကိုဇိုင်သညာလေဝ်ဟွံသေင်ဂမၤိုင်သီဖအိုတ်ဂှ် ကျ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေၤ မဂြင်တီကေတ် (ခေၤဂမၤိုင်အိုတ်သီ) အလိုဇကုညာ်စုတ်ဂှ် ပြအိုတ် ရံဝံ ဟိုသုးရ။ ယွံခမီတအ် တုၣ်သ့ဟ်သတ်ဝံဟေၤ ခေၤကုသိုလ်ဂမၤိုင်သီဖအိုတ်ဂှ် မျှဲကိုဟိုတ်တုၣ်မ္ၚး ခေၤ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟွံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ။ မျှဲကိုအရာကောံခေၤမ္ၚး ခေၤ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟွံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ။ လတူခေၤကုသိုလ်ဂမၤိုင်သီဖအိုတ်ဂှ် ခေၤ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟွံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုခမီ မဟွံဟိုတ်မာဲဂှ် ကြက်ဇှော်ပွၤအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ။ ကြက်သွအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမၤဂြိုၤကိုဝါရဂှ် ဂပ်ဝံစီမင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မဟွံဟိုတ်မာဲဂှ် မုရ်သတ်လို ဇှော်ပွၤအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရော? မုရ်သတ်လို သွအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမၤဂြိုၤကိုဝါရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် ဇှော်ပွၤ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာ်စုတ် မတို့လုပ်နိဗ္ဗာန် မျှဲကိုအရာသတိက်သတင်မ္ၚး နိဗ္ဗာန် မျှဲကိုလအိတ်မ္ၚး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ ။ ပ ။ ဇှော်ပွၤ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာ်စုတ် မတို့လုပ် နိဗ္ဗာန် မျှဲကိုအရာသတိက်သတင်မ္ၚး နိဗ္ဗာန် မျှဲကိုလအိတ်မ္ၚး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေၤ ခမီ မဟွံဟိုတ်မာဲဂှ် ဇှော်ပွၤအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ။ သွအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမၤဂြိုၤကိုဝါရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယွံခမီတအ် လတူသတ်မဟွံမွဲကိုဇိုင် သတ်မျှဲကိုဇိုင်ဓါတူၤ သတ်မျှဲကိုဇိုင်ပန်တူၤ သတ်မျှဲကိုဇိုင် မၤဂြိုၤသတ်မျှဲကိုဇိုင်ရုပ် သတ်ဟွံမွဲကိုဇိုင်ရုပ် သတ်မျှဲကိုဇိုင်သညာ သတ်ဟွံမွဲကိုဇိုင်သညာ သတ်မျှဲကိုဇိုင်သညာလေဝ်ဟွံသေင် ဟွံမွဲကိုဇိုင်သညာလေဝ်ဟွံသေင်ဂမၤိုင်သီဖအိုတ်ဂှ် ကျ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေၤ မဂြင်တီကေတ် (ခေၤဂမၤိုင်အိုတ်သီ) အလိုဇကုညာ်စုတ်ဂှ် ပြအိုတ် ရံဝံ ဟိုသုးရ။ ယွံခမီတအ် တုၣ်သ့ဟ်သတ်ဝံဟေၤ ခေၤကုသိုလ်ဂမၤိုင်သီဖအိုတ်ဂှ် မျှဲကိုဟိုတ်တုၣ်မ္ၚး ခေၤ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟွံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ။ မျှဲကိုအရာကောံခေၤမ္ၚး ခေၤ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟွံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ။ လတူခေၤကုသိုလ်ဂမၤိုင်သီဖအိုတ်ဂှ် ခေၤ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟွံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုခမီ မဟွံဟိုတ်မာဲဂှ် ကြက်ဇှော်ပွၤအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ။ ကြက်သွအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမၤဂြိုၤကိုဝါရဂှ် ဂပ်ဝံစီမင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မဟွံဟိုတ်မာဲဂှ် မုရ်သတ်လို ဇှော်ပွၤအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရော? မုရ်သတ်လို သွအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမၤဂြိုၤကိုဝါရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် ဇှော်ပွၤ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာ်စုတ် မလှောင်လျှော် လွှာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇှော်ပွၤ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာ်စုတ် မလှောင်လျှော် လွှာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေၤ ခမီမဟွံဟိုတ်မာဲဂှ် ဇှော်ပွၤအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ။ သွအရိယမၤ မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမၤဂြိုၤကိုဝါရ ရံဝံ (သုးတရ)။

၂။ သုတ်ပဒ

၁၄၀။ ယွံခမီတအ် ဒွဲဒိုင်သတ်မတန်တ ပွဲတိဂမ္တိုင်သီဖအိုတ်ဂ် တို့လုပ်ပွဲအပွဲဒွဲဒိုင် စိင်အိုတ်ရ၊ ဒွဲဒိုင်စိင်ဂ် ဟိုတ်ဒဒ်မဇ္ဈေဝိ ပြုလတူဒွဲဒိုင်ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ သွဟ်ညံင်ရဟီုသွးကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်သီဖအိုတ်ဂ် မွဲကိုဟိုတ်တုမ်မွဲး ခရ်‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ၊ မွဲကိုအရာကောံခရီုမွဲး ခရ်‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ၊ လတူခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်သီဖအိုတ်ဂ် ခရ်‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟံဟိုတ်မာဲဂ် ပြုအိုတ် ရဝံ ဟီုသွးရ။ ယွံခမီတအ် ကုခမီ မဟံဟိုတ်မာဲဂ် ကြက်ဇ္ဈေပုင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ ကြက်သွ အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝံစီမင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီ မဟံ ဟိုတ်မာဲဂ် မုရ်သတ်လို ဇ္ဈေပုင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရော? မုရ်သတ်လို သွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇ္ဈေပုင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သုတ်စုတ် မနိဿယကိုပွမလှုသိုတ်တြ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဈေပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်သုတ်စုတ် မနိဿယကိုပွမလှုသိုတ်တြ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ခမီ မဟံ ဟိုတ်မာဲဂ် ဇ္ဈေပုင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင် ကိုဝါရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃-၇။ သုတ်ကုဋ္ဌာဒိ

၁၄၁-၁၄၅။ ယွံခမီတအ် ထွေထအိုတ်အ် သိုမ္တိကိုအထောင့်ကအ်ကွတ်ဂ် အိုတ်သို အာစိပ်အထောင့်အိုတ်ရ၊ လှောင်အာ အထောင့်အိုတ်ရ၊ ကောံဒိုင် ပွဲအထောင့်အိုတ်ရ၊ အထောင့်ဂ် ပြုလတူထွေထအိုတ်အ်ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ သွဟ်ညံင်ရဟီုသွးကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ် သတ်ဝံဟောင်။ [အတိုင်ဝံ ဂပ်ဝံတြးတ် သုတ်သွင်ဂမ္တိုင်ရ။] ယွံခမီတအ် စွန်အဂ္ဂ် ပြုလတူ မြမောင်ရိဟ်ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ သွဟ်ညံင်ရဟီုသွးကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် စွန်ဗကေတ်ဂ် ပြုလတူ မြမောင်ကြက်ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ သွဟ်ညံင်ရ ဟီုသွးကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ပွဲမ္တိစေပ်ဂ် ပြုလတူ မြမောင်ပွဲဂမ္တိုင်ရ ရဝံ သွဟ်ညံင်ရဟီုသွးကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သိုင်သုတ် ဂမ္တိုင်သီဖအိုတ်ဂ် နိဗ္ဗာဗွက်လက်ကရ် သိုင်စက္ကဝင်အိုတ်ရ၊ သိုင်စက္ကဝင်ဂ် ပြုလတူသိုင်သုတ် ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ သွဟ်ညံင်ရဟီုသွးကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် ။ ပ ။

သုတ်သတ္တမ။

၈-၁၀။ သုတ်စန္ဒိမာဒိ

၁၄၆-၁၄၈။ ယွံခမီတအ် လျးအရံင်သွံင်နက်သတ်ဂမ္တိုင်သီဖအိုတ်ဂ် စုံတြလစေံ
 မွဲလစေံ ဗက်လျးအရံင်ဂိတု ဟံမာန်အိုတ်ရ၊ လျးအရံင်ဂိတုဂ် ပြလတူ လျးအရံင်သွံင်
 နက်သတ်ဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ သုဟ်ညံင်ရဲဟိုသုးကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ။ ပ ။
 ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂိတုကထိုန် အကးဉ်မတ်ပြအးဇးတဲ တဲတူရူတိုန်ကျင်အကးမွး ပလို
 ပလာ်ကေံ ဒမ္မုပွဲအကးအိုတ်သိုတဲ သုဟ်ညံင်ရဲတုးဖှင် တုးဂိုခွင်ရောင်ဆဲးကို၊ ယွံခမီတအ်
 တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ယာတ်ကတိုန်(ပတိတ်) ပွဲကာသိရးဂ် ပြလတူ
 ယာတ်တောင်ဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ သုဟ်ညံင်ရဲဟိုသုးကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခရ်ကု
 သိုလ်ဂမ္တိုင်သီဖအိုတ်ဂ် မွဲကိုဟိုတ်တုမ်မွး ခရ် ‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ၊ မွဲကို
 အရာကောံခရီမွး ခရ်‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ၊ လတူခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်သီဖအိုတ်ဂ်
 ခရ်‘အပ္ပ မာဒ’ ပွမဟံဟိုတ်မာဲဂ် ပြအိုတ် ရဲဝံ ဟိုသုးရ။ ယွံခမီတအ် ကုခမီ မဟံဟိုတ်မာဲဂ်
 ကြက်ဇော်ပွင်အရိယမင် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ ကြက်သွအရိယမင် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမ
 ဂှိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝံစိုမင်ခွင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီမဟံဟိုတ်မာဲဂ် မုရသင်္ဂဟောင်ဇော်ပွင် အရိယမင်
 မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရော? မုရသင်္ဂဟောင် သွအရိယမင် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂှိုင်ကိုဝါရော?
 ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင်‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာ်စုတ် မနိဿယကိုပွမ
 လုသိုတ်တြ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ်
 မလောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာ်စုတ် မနိဿယကို
 ပွမလုသိုတ်တြ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ်
 မလောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမီမဟံဟိုတ်မာဲဂ် ဇော်ပွင်အရိယမင်
 မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ သွအရိယမင် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂှိုင်ကိုဝါရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

[ညံင်ရဲသုတ်တထာဂတကို ဂပ်ဝံတြးတ် သုတ်သေ့သေ့ဟ်အိုတ်သိုရ။]

အပ္ပမာဒဝဂ် မရနက်ကိုမသုန် တဲရ။

၆။ ဗလကရဏီယဝဂ် ၁။ သုတ်ဗလ

၁၄၉။ နိဒါန်ချင်သာရဂ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကမ္မောန်ကောင်ကာဂမ္တိုင်အိုတ်သို မဂပ်ဝံ
 ကောန်သွ နကိုတြဟတ်ဂ် နိဿယဗဒါကိုတိဇော်တဲ တန်တပွဲတိဇော်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲဂပ်ဝံ
 ကောန်သွအိုတ်ကို၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခမီဂ် နိဿယဗဒါကိုသီလတဲ တန်
 တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အရိယမင် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ၊ သွအရိယမင် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ
 ဗွဲမဂှိုင်ကိုဝါရ။ ယွံခမီတအ် မုရသင်္ဂဟောင် ခမီဂ် နိဿယဗဒါကိုသီလတဲ တန်တ ပွဲသီလတဲ

မာတိကာ

ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာရော? သွအရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကို ဝါရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစွတ် မနိဿယ ကိုပွမလှူသိုတ်ဖြဲ ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလ္လောဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ။ ပ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာစွတ် မနိဿယကို ပွမလှူသိုတ်ဖြဲ ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလ္လောဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယဗဒါကိုသီလတဲ တန်တ ပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သွးတရ)။

[ညင်ရဟိုသွးတ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မဂပ်ပဟိုသွးကျင်တဲ ပွဲလက်ကရ သုတ်ချိုက်ချိုက်ပင်ပင်ကို ပွဲဝဂ်ဝံ ဂပ်ဝ်တြးတ ဂလာန်ထောက်ကိုတြးရ။]

ယွံခမိတအ် ကမ္မောန်ကောင်ကာဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မဂပ်ပကျောန်သွ နကိုဖြဟတ်ဂ် နိဿယဗဒါကိုတိဇော်တဲ တန်တပွဲတိဇော်တဲ သွဟ်ညင်ရဂပ်ပကျောန်သွအိုတ်ကို၊ ယွံခမိ တအ် တုပ်သွဟ်သင်ဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယဗဒါကိုသီလတဲ တန်တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အရိ ယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ။ ယွံခမိတအ် မုရသင်လို ခမိဂ် နိဿယဗဒါကိုသီလတဲ တန်တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှော် အင်္ဂုတ္တံပြကာရော? သွအရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစွတ် မျှော်လအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော် ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မျှော်လအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ်၊ မျှော်လအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိုင်ရ။ ။ ပ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာစွတ် မျှော်လအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော် ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မျှော်လအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ်၊ မျှော်လအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယဗဒါကိုသီလတဲ တန်တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သွးတရ)။

ယွံခမိတအ် ကမ္မောန်ကောင်ကာဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မဂပ်ပကျောန်သွ နကိုဖြဟတ်ဂ် နိဿယဗဒါကိုတိဇော်တဲ တန်တပွဲတိဇော်တဲ သွဟ်ညင်ရဂပ်ပကျောန်သွအိုတ်ကို ယွံခမိ တအ် တုပ်သွဟ်သင်ဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယဗဒါကိုသီလတဲ တန်တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အရိ ယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာရ၊ သွအရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ။ ယွံခမိတအ် မုရသင်လို ခမိဂ် နိဿယဗဒါကိုသီလတဲ တန်တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂု တ္တံပြကာရော? သွအရိယမဂ် မျှော်အင်္ဂုတ္တံပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသ နာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစွတ် မတို့လုပ်နိဗ္ဗာန် မျှော်အရာသတိက်သ တင်မွဲး နိဗ္ဗာန် မျှော်လအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ။ ။ ပ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်

ဉာဏ်တော် မတို့လုပ် နိဗ္ဗာန်မျှကိုအရာသတိကံသတင်မှူး နိဗ္ဗာန်မျှကိုလအိတ်မှူး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ။
ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အရိယမဂ်
မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ။ သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သွးတရ)။

ယွံခမိတအ် ကမ္မောန်ကောင်ကာဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မဂ်ပင်ကောန်သွ နကိုဇုဟတ်ဂ်
နိဿယံပဒါကိုတိဇော်တဲ တန်တပွဲတိဇော်တဲ သွဟ်ညံင်ရံ ဂပ်ပင်ကောန်သွအိုတ်ကို၊ ယွံခမိ
တအ် တုပ်သွဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အ
ရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ။ သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ။ ယွံခမိတအ်
မုရ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှကို
အင်္ဂဒွာ်ပြကာရော? သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမိတအ်
ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာဏ်တော် မလှောင်လျောင် လှော်တသောင်
အာနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ်တော် မလှောင်လျောင် လှော်တ
သောင် အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တ ပွဲသီလတဲ
ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ။ သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ
ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဗိဇ္ဇ

၁၅၀။ ယွံခမိတအ် ဗိဇ္ဇာဓိမဗိဇ္ဇ ကောံဘူတဂါမ်တုံဂမ္ဘိုင်သိုဖအိုတ်^၁ မအာစိုပ် ပွမ
ဇော်မောင် ဖောအ်ဗြို(ဗြေပ်)ချိုပ်ချံ လဲလးဂ် နိဿယံပဒါကိုတိဇော်တဲ တန်တပွဲတိဇော်တဲ
သွဟ်ညံင်ရံအာစိုပ် ပွမဇော်မောင် ဖောအ်ဗြို(ဗြေပ်)ချိုပ်ချံ လဲလးအိုတ်ကို၊ ယွံခမိတအ်
တုပ်သွဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်အရိယမဂ်
မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာမှူး သွအရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမှူး အာစိုပ် ပွမဇော်မောင်
ဖောအ်ဗြို(ဗြေပ်)ချိုပ်ချံ လဲလး ပွဲဓရ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂ် နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ
တန်တပွဲသီလတဲ မုရ်သင်္ဂဟောင် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာမှူး မုရ်သင်္ဂဟောင် သွအရိ
ယမဂ် မျှကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမှူး အာစိုပ်ပွမဇော်မောင် ဖောအ်ဗြို(ဗြေပ်)ချိုပ်ချံ လဲလး
ပွဲဓရ်ဂမ္ဘိုင်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာဏ်တော်
မနိဿယံကိုပွမလှူသိုတ်ဇြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်
လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ်တော် မနိဿယံ
ကိုပွမလှူသိုတ်ဇြ၊ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ်
မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တ

၁။ ရိုဟ်, လိုတုံ, တင်, တူင်ကွပ်, မ မသုန်သင်္ဂဟောင် ဗိဇ္ဇာဓိ။

ကျုတ်တိုန်နူဗိဇ္ဇ မသုန်သင်္ဂဟောင် သွတမ်နူတူးကွပ် ချိုပ်ချံပတိတ်ကျုင်တဲ တုံအိုတ်သိုဂ် ဘူတဂါမ်မှူးရ။

ပွဲသီလတဲ ဇွေပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင် ကိုဝါမွဲး အာစိုပ်ပွမဇွေမောင် ဖောအ်ဗြို(ဗြေပ်)ချိုပ်ချ လဲလး ပွဲခရ်ဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်နာဂ

၁၅၁။ ယွံခမိတအ် နာဂဂမ္တိုင် နိဿယံဗဒါကိုသိုင်ဒီဟိမဝန်တဲ ကိုဇကုဇွေဂေါဝ် ကိုဂိုင်ကောတ်ဗြဟတ်တဲ တို့ဇှေလွအင်လှာသုတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ တို့ဇှေလွအင်လှာသုတ်ဂမ္တိုင်တဲ တို့ဇှေလွအင်လှာဇွေဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ တို့ဇှေလွအင်လှာဇွေဂမ္တိုင်တဲ တို့ဇှေစီကြိုင်သုတ်ဂမ္တိုင် အိုတ်ရ၊ တို့ဇှေစီကြိုင်သုတ်ဂမ္တိုင်တဲ တို့ဇှေစီကြိုင်ဇွေဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ တို့ဇှေ စီကြိုင်ဇွေ ဂမ္တိုင်တဲ တို့ဇှေမှာသွိဒ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ နာဂဂမ္တိုင်ကို အာစိုပ်ဒ် ပွမဇွေဂေါဝ်လဲလး နကိုခန္ဓ ဇကု ပွဲမှာသွိဒ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်သံဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယံဗဒါကိုသီလတဲ တန်တဲပွဲသီလတဲ ဇွေပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး အာစိုပ်ဒ် မဇွေမောင်လဲလး ပွဲခရ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂ် နိဿယံ ဗဒါကိုသီလတဲ တန်တဲပွဲသီလတဲ မုရသ်လို့ ဇွေပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာမွဲး မုရသ်လို့ သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး အာစိုပ်ဒ် မဇွေမောင်လဲလး ပွဲခရ်ဂမ္တိုင်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇွေပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဃာ်စုတ် မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်ဗြ၊ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ် လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇွေပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဃာ်စုတ် မနိဿယံ ကိုပွမလှုသိုတ်ဗြ၊ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယံဗဒါကိုသီလတဲ တန်တဲ ပွဲသီလတဲ ဇွေပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင် ကိုဝါမွဲး အာစိုပ်ဒ် မဇွေမောင် လဲလး ပွဲခရ်ဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ရက္ခ

၁၅၂။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် တံဆု မလှောင်လျောင် လွှတ်တသောင်အာ ဒိုဟ် ဗွဲကံဂ် ရိုဟ်ပိုတ်မွဲး မုရဒိုသ်လို့မွဲး ဒေါမ်ဇှေရော? ယွံကျာ်မှုံပိုင် ဒေါမ်ဇှေလပါ်ဒိုသ် မလှောင် လျောင် လွှတ်တသောင်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်သံဝံဟောင် ခမိဂ် ဇွေပွင်အရိ ယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လွှတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂ် မုရသ်လို့ ဇွေပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂ

ဒွာံပြကာမ္မး မုရ်သင်္ဂဏိ သွအရိယမဂ် မ္မုကိအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိဝါမ္မး လောဝ်လျောဝ် လွာ်တသောဝ်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ညာတ်စုတ် မနိဿယကိပ္ပမလှုသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယကိပ္ပမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိပ္ပမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကိနိဗ္ဗာန်ရ။ ။ ပ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာတ်စုတ် မနိဿယကိပ္ပမလှုသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယကိပ္ပမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိပ္ပမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကိနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ္မုကိအင်္ဂ ဒွာံပြကာမ္မး သွအရိယမဂ် မ္မုကိအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိဝါမ္မး လောဝ်လျောဝ် လွာ်တသောဝ် အာနိဗ္ဗာန်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ကုမ္ဘ

၁၅၃။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် ဗကပ်လင်နင်မ္မး ညာ်အေအ်ပတိတ်ဟောင်ရ၊ ကလောင်လုပ် ဟံသောင်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ္မုကိအင်္ဂဒွာံပြကာမ္မး သွအရိယမဂ် မ္မုကိအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိဝါမ္မး ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မယုတ်မာ အေအ်ပတိတ်အိုတ်ရ၊ ကလောင်လုပ် ဟံသောင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂ် မုရ် သင်္ဂဏိ ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ္မုကိအင်္ဂဒွာံပြကာမ္မး မုရ်သင်္ဂဏိ သွအရိယမဂ် မ္မုကိအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိဝါမ္မး ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ အေအ်ပတိတ်အိုတ်ရော? ကလောင်လုပ် ဟံသောင်အိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာတ်စုတ် မနိဿယကိပ္ပမလှုသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယကိပ္ပမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိပ္ပမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကိနိဗ္ဗာန်ရ။ ။ ပ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာတ်စုတ် မနိဿယ ကိပ္ပမလှုသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယကိပ္ပမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိပ္ပမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကိနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ္မုကိအင်္ဂဒွာံပြကာမ္မး သွအရိယမဂ် မ္မုကိအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိဝါမ္မး ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ အေအ် ပတိတ်အိုတ်ရ၊ ကလောင်လုပ် ဟံသောင်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သုက

၁၅၄။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် တသော်ဒစုက်(တူင်) ဩဝံသာလီကိန် တသော် ဒစုက်(တူင်) ဩဝံယကိ မဂပ်ပတူစုံလင် ဗွဲမဒးရးဂ် ပျီဒးလိုန်ဒး နကိတဲကိ နကိခိုင် ကိမ္မး ဟိုတ်မတွံဂး တဲကိ ဖိုင်ကိကြက်ဒးဒကးရ၊ ဆီလော် ကြက်ကတိဗဒ်ကိရဝံ နွံရ၊ ပွမဒ်သင်္ဂဏိ မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ဟိုတ်မဂပ်ပတူစုံလင် တသော်ဒစုက်(တူင်)ဩဝံ

ဗွဲမဒေးရးရောင်။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟောင် နကို(ကမ္မဿကတာပညာ) မဂပ်ဝံစွံ ပတန်လဝ်ဗွဲမဒေးရး နကိုမဂ္ဂဘာဝနာ မဂပ်ဝံကိုကတိုန် ဗွဲမဒေးရး ဟိုတ်မတွံး ကြက်ပလို ပလက်ကော့ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီ ကြက်ကိုကတိုန် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီမာန် ကြက်သွဇ္ဇောင်မတ် နိဗ္ဗာန်မာန်ဂ် နွံရ၊ ပွမဒ်သင်္ဂဟုံ မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်မဂပ်ဝံစွံပတန်လဝ် (ကမ္မဿကတာပညာ ကော့မဂ္ဂဘာဝနာ) ဗွဲမဒေးရး မဂပ်ဝံကိုကတိုန် ဗွဲမဒေးရးရောင်။ ယွံခမီတအ် ခမီဂ် မုရ်သင်္ဂဟုံ နကို(ကမ္မဿကတာပညာ) မဂပ်ဝံစွံပတန်လဝ် ဗွဲမဒေးရး နကိုမဂ္ဂဘာဝနာ မဂပ်ဝံကိုကတိုန် ဗွဲမဒေးရး ပလိုပလက်ကော့ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီမာန်ရော? မုရ်သင်္ဂဟုံ ကိုကတိုန် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီမာန်ရော? မုရ်သင်္ဂဟုံ သွဇ္ဇောင်မတ် နိဗ္ဗာန်မာန်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစွတ် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြ။ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာစွတ် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြ။ မနိဿယ ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယပွဲပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမီဂ် နကို(ကမ္မဿကတာပညာ) မဂပ်ဝံစွံပတန်လဝ် ဗွဲမဒေးရး နကိုမဂ္ဂဘာဝနာ မဂပ်ဝံကိုကတိုန် ဗွဲမဒေးရး ပလိုပလက်ကော့ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီမာန်ရ၊ ကိုကတိုန် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီမာန်ရ၊ သွဇ္ဇောင်မတ် နိဗ္ဗာန်မာန်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အာကာသ

၁၅၅။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ပွဲအကး ကျာဂမျိုင်တုတ်တုတ် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ၊ ကျာဂမျိုင် မကျင်နုဒိသ်ဗွက်လောင် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ၊ ကျာဂမျိုင် မကျင်နုဒိသ်ပလိုတ်လောင် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ၊ ကျာဂမျိုင် မကျင်နုဒိသ်သွင်ကျာလောင် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ၊ ကျာဂမျိုင် မကျင်နုဒိသ်သျှင်ကျာလောင် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ၊ ကျာဂမျိုင် မျိုက်လကျိုက်ပါလောင် ပိုက်လွိုင် အိုတ်ရ၊ ကျာဂမျိုင် မျိုက်လကျိုက်ဟုံပါလောင် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ၊ ကျာဂမျိုင် မစိုတ်ဂံက်လောင် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ၊ ကျာဂမျိုင် မဂမ္ဘလောင် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ၊ ကျာဂမျိုင် မချိုန်ကိုဖြဟတ်လောင် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ၊ ကျာဂမျိုင် မသကာတ်ပြဟ်လောန်ကာလောင် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟောင် ကုခမီမဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ် မှုကို အင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါဂ် သတိပဋ္ဌာန်ပန်ဂမျိုင်ကို၊ သမ္ပပဓာန်ပန်ဂမျိုင်ကို၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ပန် ဂမျိုင်ကို၊ ဣန္ဒြိယသုန်ဂမျိုင်ကို၊ ဗိုလ်မသုန်ဂမျိုင်ကို၊ ဗောဇ္ဈင်ထပိုဂမျိုင်ကို၊ အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင် ချိုက်ပင်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုခမီမဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါဂ် မုရ်သင်္ဂဟုံ သတိပဋ္ဌာန်ပန်ဂမျိုင်ကို သမ္ပပဓာန်ပန်ဂမျိုင်ကို၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ပန်ဂမျိုင်ကို၊ ဣန္ဒြိယသုန်ဂမျိုင်ကို၊ ဗိုလ်မသုန်ဂမျိုင်ကို၊ ဗောဇ္ဈင်ထပိုဂမျိုင်ကို၊ အာစိုပ် ပွမဇော်ပွင်ချိုက်ပင်အိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစွတ် ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာစွတ် မနိဿယကိုပွမလှူ

သို့တံတြ၊ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလော့ဝ် အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ကုခမိမဇ္ဇောပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ မသွ အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် သတိပဋ္ဌာန်ပန်ဂမ္တိုင်ကို၊ သမ္မပ္ပဓာန်ပန်ဂမ္တိုင်ကို၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ပန်ဂမ္တိုင်ကို၊ ဣန္ဒြိယသုန်ဂမ္တိုင်ကို၊ ဗိုလ်မသုန်ဂမ္တိုင်ကို၊ ဗောဇ္ဈင်ထဝ်ဂမ္တိုင်ကို၊ အာစိုပ် ပွမဇ္ဇောပွင် ချိုက်ပေင် အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပဌမမေယ

၁၅၆။ ယွံခမိတအ် ပွဲဂိတုဒဂိုန် မဒ်လအိတ်ဥတုကျွင် ဗြဇ္ဇောမဂ္ဂဇော်ကျင် ဟံသောင် ကိုတဲဂ် ဗုတ်မွဲခဏခပ် သုဟ်ညံင်ရဲကိုကွေ်အိုတ် လလမ်ပျိုတ်ကွေ် မှိုက်လက်ကျိုက် မတိုန် ကျင်လတူကို၊ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် ဇ္ဇောပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံ ပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး ဗုတ်မွဲခဏခပ် ကိုကွေ်အိုတ် လလမ်ပျိုတ်ကွေ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ ဇွာပ်မကတိုန် ဇွာပ်မကတိုန်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂ် ဇ္ဇောပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး မုရသင်္ဂဟံ ဗုတ်မွဲခဏခပ် ကိုကွေ်အိုတ် လလမ်ပျိုတ်ကွေ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မယုတ်မာ ဇွာပ်မကတိုန် ဇွာပ်မကတိုန်မာန်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇောပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာ်စုတ် ။ ပ ။ ဇ္ဇောပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာ်စုတ် မနိဿယံကိုပွမလှူ သို့တံတြ၊ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလော့ဝ် အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိဂ် ဇ္ဇောပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး ဗုတ်မွဲခဏခပ် ကိုကွေ်အိုတ်လလမ်ပျိုတ်ကွေ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ ဇွာပ်မကတိုန် ဇွာပ်မကတိုန်မာန်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဒုတိယမေယ

၁၅၇။ ယွံခမိတအ် လဗိုတ်ကျာ မသကာတ်မြဟ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲကိုကွေ်အိုတ် လလမ်ပျိုတ်ကွေ် ဗြမတိုန်ကျင် ပွဲအကြာ (ကိုပ်ကွာဟံဂ္ဂဏီ)ဟောင်ကို၊ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ် သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် ဇ္ဇောပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံ ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး ပွဲအကြာ (ကိုပ်ကွာဟံဂ္ဂဏီ)ဟောင် ကိုကွေ်အိုတ် လလမ်ပျိုတ်ကွေ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ ဇွာပ်မကတိုန် ဇွာပ်မကတိုန်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂ် ဇ္ဇောပွင် အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး မုရသင်္ဂဟံ ပွဲအကြာ (ကိုပ်ကွာဟံဂ္ဂဏီ)ဟောင် ကိုကွေ်အိုတ် လလမ်ပျိုတ်ကွေ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်

မယုတ်မာ ဇာပ်မကတို၌ ဇာပ်မကတို၌မာန်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် ဇော်ပွပ်
‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုၣ်စုတ် ။ ပ ။ ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုၣ်စုတ် မနိဿယ်
ကိုပွမလှူသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယ်ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယ်ကိုပွမပျိုတ်လလမ်
မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမိၣ် ဇော်ပွပ်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာမွဲ
သွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမၣ်ဂိုင်ကိုဝါမွဲး ပွဲအကြာ (ကိုပ်ကွာဟံကတိုၣ်ဏီ)ဟောင်
ကိုကောံအိုတ်လလမ်ပျိုတ်ကောံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင်မယုတ်မာ ဇာပ်မကတိုၣ် ဇာပ်မကတိုၣ်
မာန်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်နာဝါ

၁၅၈။ ယွံခမီတအ် ပွဲဂျင်ဂဒေါကောံမိမာသိုၣ်ဒ် မဂပ်ပ်ဗန်ဒက်လပ် နကိုစပ်စန်
လက်တြက်တုဂမၠိုင် အာကျင်ၣ်ဂိုင်ကိုအလန် ဂတးဂတန်ပွဲဍုၣ်တု ပွဲတုမုဟ်ကျာ ပတိုန်စုံလပ်
ပွဲလတူဒိုၣ် စပ်စန်မဂပ်ပ်ဗန်ဒက်လပ်ဂမၠိုင် ကျာဂမ္တုတုဂမၠိုင် မဂပ်ပ်ပျိုတ်ပျိုတ်တု မဂပ်ပ်ချက်ချက်
နဍုၣ်ဗြမဂ္ဂဇော်ကျင်ၣ်တု ဗွဲမလောဲသွာဟောင် သုဟ်ညံင်ရဲပိုတ်အဲအိုတ်အာအိုတ်ကို၊ ယွံခမီတအ်
တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ကုခမီမဇော်ပွပ်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ် မှုကို
အင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွဲမၣ်ဂိုင်ကိုဝါၣ် သံယောဇိန်ဂမၠိုင် ဗွဲမလောဲသွာဟောင် ပိုတ်အဲအိုတ်အာအိုတ်ရ။
ယွံခမီတအ် ကုခမီမဇော်ပွပ်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ
ဗွဲမၣ်ဂိုင်ကိုဝါၣ် မရဲသင်္ဂဟံ သံယောဇိန်ဂမၠိုင် ဗွဲမလောဲသွာဟောင် ပိုတ်အဲအိုတ်အာအိုတ်ရော?
ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုၣ်စုတ် ။ ပ ။ ဇော်ပွပ်
‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုၣ်စုတ် မနိဿယ်ကိုပွမလှူသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယ်ကို ပွမစာ်စူးနူ
‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယ်ကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ်
ရံဝံဟောင် ကုခမီမဇော်ပွပ်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ
ဗွဲမၣ်ဂိုင်ကိုဝါၣ် သံယောဇိန်ဂမၠိုင် ဗွဲမလောဲသွာဟောင် ပိုတ်အဲအိုတ်အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်အာဂန္တုက

၁၅၉။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ပွဲသိုၣ်ဇြပ် မဒိဒ္ဓါဇူကွဲထီၣ် နူဒိသံဗွဲက်ကို နူဒိသံ
ပလိုတ်ကို၊ နူဒိသံသွပ်ကျာကို၊ နူဒိသံသွင်ကျာကို၊ ကျင်တု ဇူဒိအိုတ်ရ၊ သိုင်ဂမၠိုင်ကို၊ ဗဗ္ဗး
ဂမၠိုင်ကို၊ သွာဗွဲက်ဂမၠိုင်ကို၊ ညးဒိုက်ဂတ်ဂမၠိုင်ကို၊ ကျင်တု ဇူဒိအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်
သင်္ဂဟောင် ခမိၣ် ဇော်ပွပ်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ
ဗွဲမၣ်ဂိုင်ကိုဝါမွဲး ခရ်ဂမၠိုင် မဂပ်ပ်ပိုင်ခြာတီကေတ် နကိုညာဏ်တေင်္ဂာ် ပိုင်ခြာတီကေတ် နကို

ဉာဏ်တောင်ရ ။ ပ ။ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်ပါသွးကွဲ နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် ပါသွးကွဲ နက္ခိဉာဏ်
တောင်ရ။ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်သွဇောင်မတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် သွဇောင်မတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ရ။
ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်ဇော်ပွပ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် ဇော်ပွပ်နက္ခိဉာဏ်တောင်ရ။

ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်ပိုင်ခြာတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ်တုန် ညးဍဲ
အိုတ်ရော? ဥပါဒါနက္ခန္ဓဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာရ ရဝံ သွးသ်ရ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဂ်
ညးဍဲရော? ရူပပါဒါနက္ခန္ဓ ။ ပ ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်
ပြကာဝံ ဂ်ဝ်ပိုင်ခြာတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်ပါ
သွးကွဲ နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ်တုန် ညးဍဲအိုတ်ရော? အဝိဇ္ဇာကောံဘဝတဏှာဂမ္ဘိုင်ရ။
ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဂ်ဝ်ပါသွးကွဲ နက္ခိဉာဏ်တောင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင်
မဂ်ဝ်သွဇောင်မတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ်တုန် ညးဍဲအိုတ်ရော? ဝိဇ္ဇာကောံဝိမုတ္တိဂမ္ဘိုင်ရ။
ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဂ်ဝ်သွဇောင်မတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင်
မဂ်ဝ်ဇော်ပွပ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ်တုန် ညးဍဲအိုတ်ရော? ဓရ်သမထကောံဝိပဿနာဂမ္ဘိုင်ရ။
ယွံခမိတအ် ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဂ်ဝ်ဇော်ပွပ် နက္ခိဉာဏ်တောင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂ် ဇော်ပွပ်
အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာံပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး မုရ်သင်္ဂဏီ
ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်ပိုင်ခြာတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် ပိုင်ခြာတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ရော?
မုရ်သင်္ဂဏီ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်ပါသွးကွဲ နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် ပါသွးကွဲ နက္ခိဉာဏ်တောင်ရော?
မုရ်သင်္ဂဏီ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်သွဇောင်မတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် သွဇောင်မတ် နက္ခိဉာဏ်
တောင်ရော? မုရ်သင်္ဂဏီ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်ဇော်ပွပ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် ဇော်ပွပ် နက္ခိဉာဏ်
တောင်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သုခတံ ။ ပ ။
ဇော်ပွပ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သုခတံ မနိဿယံကိုပွမလုသိုတ်ဖြ မနိဿယံကိုပွမ
စာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ်
ရဝံဟောင် ခမိဂ် ဇော်ပွပ်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာံပြကာမွဲး သွအရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ
ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်ပိုင်ခြာတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် ပိုင်ခြာတိကေတ်
နက္ခိဉာဏ်တောင်ရ။ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်ပါသွးကွဲ နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် ပါသွးကွဲ နက္ခိဉာဏ်
တောင်ရ။ ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်သွဇောင်မတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် သွဇောင်မတ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ရ။
ဓရ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဝ်ဇော်ပွပ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ဂ် ဇော်ပွပ် နက္ခိဉာဏ်တောင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဇူကာဒသမ။

၁၂။ သုတ်နဒီ

၁၆၀။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် စီကြိုင်ဂင်္ဂါဂ် လှောင်လျှော် လွှတ်သောင်အာ
လပါဗွဲက်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဂကောံမှိတ်မဂ္ဂိုင်ဂွင် ဝိုင်ကေတ်နင် ကျီဇေက် နပရေတဲ စီကြိုင်
ဂင်္ဂါဝံ ညင်သွောံလှောင်လျှော် လွှတ်သောင်အာလပါပလိုတ် ပိုညးဂမ္ဘိုင် ကြက်သွအိုတ်ရ

ရဝံ ကျင်တရ။ ယံခမိတဏ် အရာ၌ ပသ်သတ္တိထေင်အိုတ်ရော? ဗွေစုတ် ဂကောံမ္မိဟ်မဂ္ဂိုင်၌ သွမိကြိုင်ဂီၤ ညံင်သွောံလျောပ်လျောပ် လွတ်တသောပ်အာလပ်ပလိုတ်မာန်ဟာ ရဝံ သွာန် တရ။ ယံကျာ်မုၢ်ပိုင် သွဟံမာန်ရ။ ပွမသွဟံမာန်သ်၌ မဟိုတ်ရော? ယံကျာ်မုၢ်ပိုင် စီကြိုင် ဂီၤ၌ လျောပ်လျောပ်လွတ်တသောပ်အာဒိုင်လပ်ဗွဲက်ရ။ စီကြိုင်ဂီၤ၌ သွက်သွောံသွညံင်သွောံ လျောပ်လျောပ် လွတ်တသောပ်အာလပ်ပလိုတ်၌ ဟံလောသွာရ။ ဂကောံမ္မိဟ်၌ မုၢ်ကိုသွက် ပွမသျှောင်စိုတ် ပွမဒ်ဒိုင်လောန်ဟေင် ဒ်အာရ။ ယံခမိတဏ် တုပ်သွဟ်သ်ဝံဟေင် ခမိ မဇ္ဇောပုဏ်အရိယမဂ် မုၢ်ကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ် မုၢ်ကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ၌ သိုင်ဂမ္ပိုင်ကို၊ အမာတ်ဇ္ဇောသိုင်ဂမ္ပိုင်ကို၊ မိတ်သဟာ်ပြောဇ္ဇောဂမ္ပိုင်ကို၊ သကဏ်ပွင်ဂမ္ပိုင်ကို၊ ကလောဒညာတ်ဂမ္ပိုင်ကို၊ ကောန်မွဲမိဂမ္ပိုင်ကို “ယံတြု ဩဝံကျင်ညိ၊ နပွမဗိုက်တ ယာတ် သုဂမ္ပိုင် ဖျောန်လပ်သုလွက်ဝံ မုၢ်နွံရော? သုဂမ္ပိုင် မဖျောန်လပ်သုလွက်ဝံ ကတ်ကတာန် ဒိုင်အိုတ်ရ။ တုတ်ကုၢ်ပိုင် ရပ်ခရော်တဲ နပွမဂေတ်ဂေင်ဒိုင်၌ မုၢ်နွံရော? ဩဝံကျင်ညိ၊ ရာံတိတ် ခရ်တဲ ပိုန်ဟာန်သမ္ပတ္တိဂမ္ပိုင်လေဝ် ဩဝံဒိုင်စသိုင်ညိ၊ ပွမကုသိုလ်ထိုက်ဂမ္ပိုင်လေဝ် ဩဝံ ကျောန်သုညိ” ရဝံ ရင်တုင်နင်တူရူ နကိုပိုန်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ပိုင်တဲ ဘိက်နိမန်အိုတ်မွဲ။ ယံခမိတဏ် ခမိ မဇ္ဇောပုဏ်အရိယမဂ် မုၢ်ကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ မသွအရိယမဂ် မုၢ်ကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ၌ သွးထောံကျောံဒေတ်သိက္ခာတဲ ဟိုတ်မတွံဂးကြက်ရံ တိတ်ခရ်၌ ဟံမွဲရ။ ဟိုတ်သေတုန် ယံခမိတဏ် စိုတ်၌ လုက်ကာလမဂ္ဂိုင်သေတဲ ဟိုတ်မလျောပ်လျောပ် လွတ်တ သောပ်အာ ပွဲပွမလုၢ်သိုတ်ဖြီစီ ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဗွေစုတ် ဟိုတ်မတွံဂးကြက်ရံတိတ်ခရ် ဟံမွဲရ။

ယံခမိတဏ် မုၢ်သုသာလီ ခမိ၌ ဇ္ဇောပုဏ်အရိယမဂ် မုၢ်ကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရော? သွအရိ ယမဂ် မုၢ်ကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယံခမိတဏ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၌ ဇ္ဇောပုဏ် ‘သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သုစုတ် ။ ပ ။ ဇ္ဇောပုဏ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သုစုတ် မနိဿယကို ပွမလုၢ်သိုတ်ဖြီ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလျောပ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယံခမိတဏ် ရဝံဟေင် ခမိ၌ ဇ္ဇောပုဏ်အရိယမဂ် မုၢ်ကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ။ သွအရိယမဂ် မုၢ်ကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

ဗလကရဏီယဝဂ် မရနုက်ကိုတြ တဲရ။

၇။ ဇာနည်ဝဂ် ၁။ သုတ်ဇာနည်

၁၆၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယံခမိတဏ် ပွမဂွာ်သေဝ်ဂမ္ပိုင် က္ကဝံ မုၢ်ပိပြကာ အိုတ်ရ။ ညးမွဲပိပြကာအိုတ်ရော? ပွမဂွာ်သေဝ်ကာမ၊ ပွမဂွာ်သေဝ်ဘဝ၊ ပွမဂွာ်သေဝ်ဒေဝ် မပြဂမ္ပိုင်ရ။ ယံခမိတဏ် ပွမဂွာ်သေဝ်ဂမ္ပိုင် က္ကဝံ မုၢ်ပိပြကာအိုတ်ရ။ ယံခမိတဏ် တုဟ်န ပွမတိကေတ် ပွမဂွာ်သေဝ်ဂမ္ပိုင်ပိပြကာဝံ နကိုညဏ်တေင် ဂပ်သွးဇ္ဇောပုဏ်အရိယမဂ် မုၢ်ကို

အင်္ဂုတ္တိုဝဂ်ပါဌာန၊ မုရုသင်္ဂဟိ၊ ဂဝိဏ်သွေးဇော်ပွဏ်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂုတ္တိုဝဂ်ပါဌာနရော? ယုံခမိတအ်
 ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွဏ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာဏ်စုတ် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြ
 ။ ပ ။ ဇော်ပွဏ်‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာဏ်စုတ်၊ မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြ၊ မနိဿယ
 ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစော့စပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။
 ယုံခမိတအ် တူဟ်နပွမတီကောတ် ပွမဉာဏ်သေ့ဝင်ပျိုတ်ပါဌာနဝံ နကိုဉာဏ်တောင် ဂဝိဏ်သွေး
 ဇော်ပွဏ်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂုတ္တိုဝဂ်ပါဌာနဝံရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

ယွံခမီတအ် ပွမဉ္စဲသေ့ဂမၠိုင် ဣဝံ မွဲပိပြကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲပိပြကာအိုတ်ရော? ပွမဉ္စဲသေ့ဂကာမ၊ ပွမဉ္စဲသေ့ဂဘဝ၊ ပွမဉ္စဲသေ့ဂဒွေတ်မပြဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမဉ္စဲသေ့ဂမၠိုင် ဣဝံ မွဲပိပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပွမတီကေတ် ပွမဉ္စဲသေ့ဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ နကဵုညာဏ်တေင် ဂပ်ဝသွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ။ မုရသာလှ် ဂပ်ဝသွးဇော်ပွင် အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုတ်စုတ် ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုတ်စုတ် မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါ ပွေင်ကေ့ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်၊ မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကေ့ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ်၊ မွဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကေ့ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝင်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပွမတီကေတ် ပွမဉ္စဲသေ့ဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ နကဵုညာဏ်တေင် ဂပ်ဝသွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

ယွံခမီတအ် ပွမၤကွဲၤသ့ၣ်ဂမၠိုင် ကူဝံ မ့ၢ်ပိၣ်ကောအိတ်ရ၊ ညးမွဲးပိၣ်ကောအိတ်ရော? ပွမၤကွဲၤသ့ၣ်ကာမ၊ ပွမၤကွဲၤသ့ၣ်ဘဝ၊ ပွမၤကွဲၤသ့ၣ်ဒွေတ်မပြဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမၤကွဲၤသ့ၣ်ဂမၠိုင် ကူဝံ မ့ၢ်ပိၣ်ကောအိတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တူဟ်နပ္ပမတီကောတ် ပွမၤကွဲၤသ့ၣ်ဂမၠိုင်ပိၣ်ကောဝံ နကိုညာဏ်တေၣ် ဂပ်ၣ်သွးဇှော်ပွၣ်အရိယမဂ် မ့ၢ်ကိုအံၣ်ဒွံၣ်ပြကာရ။ မုရသၢ်လှို ဂပ်ၣ်သွးဇှော်ပွၣ်အရိယမဂ် မ့ၢ်ကိုအံၣ်ဒွံၣ်ပြကာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် ဇှော်ပွၣ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဃုာ်စုတ် ။ ပ။ ဇှော်ပွၣ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဃုာ်စုတ် မတို့လုပ်နိဗ္ဗာန် မ့ၢ်ကိုအရာသတိကံသတင်မွဲးနိဗ္ဗာန် မ့ၢ်ကိုလအိတ်မွဲးနိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တူဟ်နပ္ပမတီကောတ် ပွမၤကွဲၤသ့ၣ်ဂမၠိုင်ပိၣ်ကောဝံ နကိုညာဏ်တေၣ် ဂပ်ၣ်သွးဇှော်ပွၣ်အရိယမဂ် မ့ၢ်ကိုအံၣ်ဒွံၣ်ပြကာဝံရ ရဝံ (သွးတရ)။

ယုံခမီတအ် ပွမဉ္စဲသေုဂ်ဂမ္တိုင် က္လုဂံ မွဲပိပြကာအိတ်ရ၊ ညးမွဲပိပြကာအိတ်ရော? ပွမဉ္စဲသေုဂ်ကာမ၊ ပွမဉ္စဲသေုဂ်ဘဝ၊ ပွမဉ္စဲသေုဂ်ဒေုတံမပြဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ပွမဉ္စဲသေုဂ်ဂမ္တိုင် က္လုဂံ မွဲပိပြကာအိတ်ရ။ ယုံခမီတအ် တုဟ်နပွမတီကေတ် ပွမဉ္စဲသေုဂ်ဂမ္တိုင်ပိပြကာဝံ နကိုညဏ်တေုင် ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ။ မုရ်သတ်လို ဂပ်ဝ်သွေးဇော် ပွင်အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂုံ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုတ်စုတ် ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုတ်စုတ် မလှောင်လျှော် လှ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် တုဟ်နပွမတီကေတ် ပွမဉ္စဲသေုဂ်ဂမ္တိုင်ပိပြကာဝံ နကိုညဏ်တေုင် ဂပ်ဝ်သဒ္ဓဇော်ပွင် အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွံပြကာ ဝံရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

ယွံခမီတအ် ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင် က္လုဲၣ် မ့ၢ်ပိၣ်ကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိၣ်ကာအိုတ်ရော? ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင်၊ ပွမဂွဲသေ့ဘဝ၊ ပွမဂွဲသေ့ဒေတ်မပြဲဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင် က္လုဲၣ် မ့ၢ်ပိၣ်ကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပွမပိုင်ခြာတီကေတ် ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင် ပိၣ်ကာဝံ ॥ ပ ॥ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ့ၢ်ကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ။ [ဂပ်ဝ်တြးတ ဗိုပိုင်ခြာ တီကေတ်ရ]။

ယွံခမီတအ် ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင် က္လုဲၣ် မ့ၢ်ပိၣ်ကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိၣ်ကာအိုတ်ရော? ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင်၊ ပွမဂွဲသေ့ဘဝ၊ ပွမဂွဲသေ့ဒေတ်မပြဲဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင် က္လုဲၣ် မ့ၢ်ပိၣ်ကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပွမကို ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင်ပိၣ်ကာဝံ အိုတ်အာ ॥ ပ ॥ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ့ၢ်ကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ။ [ဂပ်ဝ်တြးတဗိုအိုတ် အာရ]။

ယွံခမီတအ် ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင် က္လုဲၣ် မ့ၢ်ပိၣ်ကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိၣ်ကာအိုတ်ရော? ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင်၊ ပွမဂွဲသေ့ဘဝ၊ ပွမဂွဲသေ့ဒေတ်မပြဲဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင် က္လုဲၣ် မ့ၢ်ပိၣ်ကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပွမပါကွေံ ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင်ပိၣ်ကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ့ၢ်ကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ။ မုရ်သင်္ဂလိ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ့ၢ်ကို အင်္ဂဒွံပြကာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဃာ်စုတ် ॥ ပ ॥ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဃာ်စုတ် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဇု၊ မနိဿယ ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပွမပါကွေံ ပွမဂွဲသေ့ဂမၠိုင်ပိၣ်ကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ့ၢ်ကို အင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဝိဇာ

၁၆၂။ ယွံခမီတအ် ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန်ဂမၠိုင် က္လုဲၣ် မ့ၢ်ပိၣ်ကာအိုတ်ရ။ ပိၣ်ကာ ဂမၠိုင်ဂ် ညးဍေံအိုတ်ရော? ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန် ရဝံမွဲး အဲပြဲ(လတူဍေံ)ရ၊ ‘မာန’ ပွမ ပင်ပတိုန်မာန် ရဝံမွဲး အဲတုင်သုဟ်(ကောံဍေံ)ရ၊ ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန် ရဝံမွဲး အဲယုတ် (သွင်ဍေံ)ရဂမၠိုင်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန်ဂမၠိုင် က္လုဲၣ် မ့ၢ်ပိၣ်ကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပွမတီကေတ် နကိုညာဏ်တေင် တုဟ်နပွမပိုင်ခြာတီကေတ် တုဟ်န ပွမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပွမပါကွေံ ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန်ဂမၠိုင်ပိၣ်ကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင် အရိယမဂ် မ့ၢ်ကိုအင်္ဂဒွံပြကာရ။ မုရ်သင်္ဂလိ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ့ၢ်ကိုအင်္ဂဒွံပြ ကာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဃာ်စုတ် ॥ ပ ॥ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဃာ်စုတ် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဇု မနိဿယကိုပွမ

စာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် တွဟ်နပွမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တွဟ်နပွမပိုင်ခြာ တီကေတ်တွဟ်န ပွမကိုအိုတ်အာ တွဟ်နပွမပါကေံ ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန်ဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကို အင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ [ညင်ရဲသုတ်ဗြာဓနာကို ဂပ်ဝ်တြးသုတ် ဝံရ]။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အာသဝ

၁၆၃။ ယွံခမီတအ် ဓရ်‘အာသဝ’ ပွမလေပ်ဇော်ဂမၠိုင် က္လဝံ မှုပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိပြကာအိုတ်ရော? အာသဝ မတွံဂး ‘ကာမတဏှာ’ အာသဝ မတွံဂး ‘ဘဝတဏှာ’ အာသဝ မတွံဂး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်‘အာသဝ’ ပွမလေပ်ဇော် ဂမၠိုင် က္လဝံ မှုပိပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တွဟ်နပွမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တွဟ်နပွမ ပိုင်ခြာတီကေတ် တွဟ်နပွမကိုအိုတ်အာ တွဟ်နပွမပါကေံ ဓရ်အာသဝဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သဒ္ဓဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဘဝ

၁၆၄။ ယွံခမီတအ် ‘ဘဝ’ အရာကတိန်ဂမၠိုင် က္လဝံ မှုပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပိပြကာအိုတ်ရော? ကာမဘဝ မတွံဂး ကာမစိမ္မိဘုံ၊ ရူပဘဝ မတွံဂး ရူပစိတြိဘုံ၊ အရူပ ဘဝ မတွံဂး အရူပပနိဘုံဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘ဘဝ’ အရာကတိန်ဂမၠိုင် က္လဝံ မှုပိပြကာ အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တွဟ်နပွမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တွဟ်နပွမပိုင်ခြာတီကေတ် တွဟ်နပွမကိုအိုတ်အာ တွဟ်နပွမပါကေံ ‘ဘဝ’ အရာကတိန်ဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ် သဒ္ဓဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုက္ခတာ

၁၆၅။ ယွံခမီတအ် ‘ဒုက္ခ’ ဒဒိန်ဂမၠိုင် က္လဝံ မှုပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိပြကာ အိုတ်ရော? ‘ဒုက္ခ ဒုက္ခ’^၁ ဒဒိန် နဒဒိန်ဒဒိန်စုတ်၊ ‘သင်္ခါရဒုက္ခ’^၂ ဒဒိန် နဒဒိန်မဂ်ဝ်ပြုပြင်

၁။ ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ ဒဒိန် မကတိန်ဒုက္ခစိတ်ဂ် ဗွဲသဘာဝကို ဗွဲယုကို ဟိုတ်မဒ်ဒဒိန်စိ ကော်ခံ ဒုက္ခဒုက္ခရ။

၂။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ကော်ခံရေတဘူမကသင်္ခါရဂမၠိုင်ဂ် ဟိုတ်မဂ်ဝ်မျိုဝ်ကံ နကိုဒ်လီု ဓါပြကာစိ ကော်ခံ သင်္ခါရဒုက္ခရ။

‘ဝိပရိဏာမဒုက္ခ’^၁ ဒဒိန္နံ နဒဒိန္နမဂ္ဂင်္ဂပုဏ်ဂတးဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘ဒုက္ခ’ ဒဒိန္နဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တူဟ်နပ္ပမတီကေတ် နက္ခိညဏ်တေင် တူဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာ တီကေတ် တူဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တူဟ်နပ္ပမပါကေံ ‘ဒုက္ခ’ ဒဒိန္နဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ခိလ

၁၆၆။ ယွံခမီတအ် ကွက်စရံဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိပြကာအိုတ်ရော? ကွက်စရံရာဂ၊ ကွက်စရံဒေါသ၊ ကွက်စရံမောဟဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကွက်စရံဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တူဟ်နပ္ပမတီကေတ် နက္ခိညဏ်တေင် တူဟ်နပ္ပမ ပိုင်ခြာတီကေတ် တူဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တူဟ်နပ္ပမပါကေံ ကွက်စရံဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်မလ

၁၆၇။ ယွံခမီတအ် မှိုက်ကျိုက်လေင်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိပြကာ အိုတ်ရော? မှိုက်ကျိုက်လေင်ရာဂ၊ မှိုက်ကျိုက်လေင်ဒေါသ၊ မှိုက်ကျိုက်လေင်မောဟ ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် မှိုက်ကျိုက်လေင်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တူဟ်န ပ္ပမတီကေတ် နက္ခိညဏ်တေင် တူဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တူဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တူဟ်န ပ္ပမပါကေံ မှိုက်ကျိုက်လေင်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံ ပြကာဝံရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်နီယ

၁၆၈။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘နီယ’ မလေပ်ပျဲပျာ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပိပြကာအိုတ်ရော? ခရ်မလေပ်ပျဲပျာ်မတွံး ရာဂ၊ ခရ်မလေပ်ပျဲပျာ်မတွံး ဒေါသ၊ ခရ်မလေပ် ပျဲပျာ်မတွံး မောဟဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘နီယ’ မလေပ်ပျဲပျာ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာ အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တူဟ်နပ္ပမတီကေတ် နက္ခိညဏ်တေင် တူဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ်

၁။ သုဝေဒနာဂုံ ပုဏ်ဂတးတဲ ဟိုတ်မဒိဟိုတ်ဒဒိန္နကတိဒိစိ ကော်ခံ ဝိပရိဏာမဒုက္ခရ။

တူဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တူဟ်နပ္ပမပါကေံ ဓရ်‘နီဃ’ မလေပ်ပျဲပျာ်ဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ ။ ပ ။
ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဝေဒနာ

၁၆၉။ ယွံခမီတအ် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင်ဂမၠိုင် က္လဝံ မျှံပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
ပိပြကာအိုတ်ရော? သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဝေဒနာ
ဂမၠိုင် က္လဝံ မျှံပိပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တူဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တူဟ်န
ပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တူဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တူဟ်နပ္ပမပါကေံ ဝေဒနာဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ ။ ပ ။
ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်တဏှာ

၁၇၀။ ယွံခမီတအ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂမၠိုင် က္လဝံ မျှံပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
ပိပြကာအိုတ်ရော? ‘ကာမတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ပွဲကာမ ‘ဘဝတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် မဒ်
မွဲဟာန်ကေုာ်ကေတ် မတွံဂးဘဝဟုံပိုတ် ‘ဝိဘဝတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် မဒ်မွဲဟာန်ကေုာ်
ကေတ်မတွံဂး ဘဝပိုတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂမၠိုင် က္လဝံ မျှံပိပြကာ
အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တူဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တူဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ်
တူဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တူဟ်နပ္ပမပါကေံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်
သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာဝံရ။ မုရသင်္ဂလီ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှံကို
အင်္ဂိဒွံပြကာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာတ်စုတ်
မနိဿယကိုပွမလှည့်ဝိတ်တြ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမ
ပှိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြံန်ညာတ်စုတ်
မနိဿယကိုပွမလှည့်ဝိတ်တြ၊ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေဲစပ်၊ မနိဿယကိုပွမ
ပှိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် တူဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင်
တူဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တူဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တူဟ်နပ္ပမပါကေံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်
ဂမၠိုင်ပိပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒဿမ။

၁၁။ သုတ်တသိနာ

၁၇၁။ ယွံခမီတအ် ‘တသိနာ’ ပွမဗျိုတဟင်ဂမၠိုင် က္လဝံ မျှံပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
ပိပြကာအိုတ်ရော? ‘ကာမတသိနာ’ ပွမဗျိုတဟင်ပွဲကာမ၊ ‘ဘဝတသိနာ’ ပွမဗျိုတဟင်

မဒ္ဒိမ္မဟာန်ကျောံကျွတ် မတွံဂး ဘဝဟံပိတံ ‘ဝိဘဝတသိနာ’ ပွမဗျူတဟင် မဒ္ဒိမ္မဟာန် ကျောံကျွတ်မတွံဂး ဘဝပိတံဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘တသိနာ’ ပွမဗျူတဟင်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုဟ်နပ္ပမတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာ တိကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပ္ပမပါကျေ ‘တသိနာ’ ပွမဗျူတဟင်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ။ ပ ။ မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကျေ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကျေ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကျေ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင် ။ ပ ။ မတို့လုင်နိဗ္ဗာန် မှုံကို အရာသတိက်သတင်မွဲးနိဗ္ဗာန်၊ မှုံကိုလအိတ်မွဲးနိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပုင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ချာံစွတ် မလှောင်လျောင်လွှာ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် တုဟ်နပ္ပမ တိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပ္ပမ ပါကျေ ‘တသိနာ’ ပွမဗျူတဟင်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပုင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိ ခွာ်ပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဇူကာဒသမ။

ဇူသနာဝဂ် မရနုက်ကိုထံပုံ တဲရ။

၈။ သြဃဝဂ် ၁။ သုတ်သြဃ

၁၇၂။ နိဒါန် ချင်သာရပ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ‘သြဃ’ မလေပ်ကိုတို့မှိုက် ပွဲဒဒိန်ဝင် ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ရော? ကာမောဃမတွံဂး ကာမတဏှာ၊ ဘဝေါဃမတွံဂး ဘဝတဏှာ၊ ဒိဋ္ဌာဃမတွံဂး ဒိဋ္ဌိတြဇောံစါ၊ အဝိဇ္ဇာဃမတွံဂး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် သြဃဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုဟ်န ပွမတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်န ပွမပါကျေ သြဃဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပုင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိခွာ်ပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတ်ရ)။ [ညင်ရဲသုတ်ဇူသနာကို ဂပ်ဝ်တြးရ]။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ယောဂ

၁၇၃။ ယွံခမိတအ် ဓရ်‘ယောဂ’ မလေပ်ကိုစိုန်သကို ပွဲဒဒိန်ဝင်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပန် ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ရော? ကာမယောဂ မတွံဂး ကာမတဏှာ၊ ဘဝယောဂ မတွံဂး ဘဝတဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိယောဂမတွံဂး ဒိဋ္ဌိတြဇောံစါ၊ အဝိဇ္ဇာယောဂ မတွံဂး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ယောဂဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုဟ်န ပွမတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်န ပွမပါကျေဓရ်ယောဂဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပုင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိခွာ်ပြကာ ဝံရ ရဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

မာတိကာ

၃။ သုတ်ဥပါဒါန

၁၇၄။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ်ကောတ် ဗွဲမသကာတ်ဂမၠိုင် က္လုာ် မ့ုပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ရော? ‘ကာမုပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ်ကောတ် ဗွဲမသကာတ်မတၟ်ဂး ကာမတဏှာ၊ ‘ဒိဋ္ဌါပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ်ကောတ် ဗွဲမသကာတ်မတၟ်ဂး ဒိဋ္ဌိတြ်စောဲစါ၊ ‘သီလဗ္ဗတုပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ်ကောတ် ဗွဲမသကာတ် ရံဝံမွဲး သအးဇုး နအလေံဒေတ်လုတ် မပ္တံဂမၠိုင်၊ ‘အတ္တဝါဒုပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ်ကောတ် ဗွဲမသကာတ် ကွေတ်မတၟ်ဂး အတ္တဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဥပါဒါန်ဂမၠိုင် က္လုာ် မ့ုပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပွမတီကောတ် နကိုညဏ်တေုင် တုဟ်နပွမပိုင်ခြာတီကောတ် တုဟ်နပွမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပွမပါကေံ ခရ်ဥပါဒါန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ့ုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဝံရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဂန္ထ

၁၇၅။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂန္ထ’ မလေပ်ဒက်ကတ် ပွဲဒဒိန်ဝင်ဂမၠိုင် က္လုာ် မ့ုပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ရော? ‘အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ’ ခရ်မလေပ်ဒက်ဒက်ကတ် ဂကောံနာမ် ပွဲဒဒိန်ဝင် မတၟ်ဂး ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမမက်ဂှက်၊ ‘ဗျာပါဒကာယဂန္ထ’ ခရ်မလေပ်ဒက်ဒက်ကတ် ဂကောံနာမ် ပွဲဒဒိန်ဝင် မတၟ်ဂး ‘ဗျာပါဒ’ ပွမပလိုပလတ်၊ ‘သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ’ ခရ်မလေပ်ဒက်ဒက်ကတ် ဂကောံနာမ် ပွဲဒဒိန်ဝင် မတၟ်ဂး ပွမဖိုတ်သပေါတ် ဗွဲမမှာရာ ရံဝံမွဲး သအးဇုး နအလေံဒေတ်လုတ်မပ္တံဂမၠိုင်၊ ‘ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထ’ ခရ်မလေပ်ဒက်ဒက်ကတ် ဂကောံနာမ် ပွဲဒဒိန်ဝင် မတၟ်ဂး ပွမပျပ်စိုတ် ဗွဲမမှာရာ ရံဝံမွဲး ကွေတ်အဲဝံဟေင် ညာံစုတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂန္ထဂမၠိုင် က္လုာ် မ့ုပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပွမတီကောတ် နကိုညဏ်တေုင် တုဟ်နပွမပိုင်ခြာတီကောတ် တုဟ်နပွမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပွမပါကေံ ခရ်ဂန္ထဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မ့ုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဝံရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အနုသယ

၁၇၆။ ယွံခမီတအ် ခရ်‘အနုသယ’ မလေပ်သတိက်သတိင်လှိုန်ဂမၠိုင် က္လုာ် မ့ုထပုံပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲထပုံပြကာအိုတ်ရော? ကာမရာဂါနုသယ ပဋိဃာနုသယ ဒိဋ္ဌာနုသယ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ မာနာနုသယ ဘဝရာဂါနုသယ အဝိဇ္ဇာနုသယဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်အနု

မာတိကာ

သယဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံထပ်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာတုဟ်နပ္ပမပါကေံ ခေ်အနုသယဂမ္ဘိုင် ထပ်ပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ကာမဂုဏ

၁၇၇။ ယွံခမီတအ် ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ မသုန်ပြကာ ဂမ္ဘိုင်ဂ် ညးဍဲအိုတ်ရော? ‘ရူပါရီ’ ရုပ်သင်္ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်နွံပွက် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မှိုက် မလေပ် ဇော်ပွင်ကိုဂွမ်စိုတ် မှုံသဘ်ထေက်ကိုသျှိုက်ဆာန် မစပ်ကောံကာမ မဂပ်ဝ်စောဲစပ် မဂပ်ဝ် ညာတ် နကိုစက္ခုဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘သဒ္ဒါရီ’ ရမျာင်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်မိင် နကိုသောတဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘ဂန္ဓာရီ’ သျှိုက်အမြဲဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ဆုင် နကိုဃာနဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘ရသာရီ’ ရှိသာဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ကွာန် နကိုဇိဝှာဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရီ’ တုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်နွံပွက် မဂပ်ဝ် သျှိုက်မှိုက် မလေပ်ဇော်ပွင်ကိုဂွမ်စိုတ် မှုံသဘ်ထေက်ကိုသျှိုက်ဆာန် မစပ်ကောံကာမ မဂပ်ဝ် စောဲစပ် မဂပ်ဝ်လုက်စုက် နကိုကာယဝိညာဏ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာ တီကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပ္ပမပါကေံ ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်နီဝရဏ

၁၇၈။ ယွံခမီတအ် ခေ်‘နီဝရဏ’ မလေပ်ကွာတ်လဒ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာ အိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ကာမတ္ထန္တနီဝရဏ ဗျာပါဒနီဝရဏ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခေ်နီဝရဏဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန် ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပ္ပမပါကေံ နီဝရဏဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင် အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓ

၁၇၉။ ယွံခမီတအ် ‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓ’ ဂကောံခေ်မဂပ်ဝ်စောဲလံကေတ် နတဏှာဒိဋ္ဌိ ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ရော၊ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓ ဝေဒနပါဒါ

မာတိကာ

နက္ခန္ဓ သညုပါဒါနက္ခန္ဓ သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဥပါဒါ
 နက္ခန္ဓဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင်
 တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပ္ပမပါကျေံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓဂမ္ဘိုင်
 မသုန်ပြကာဝံ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဩရန္တာဂိယ

၁၈၀။ ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်သွင်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
 မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ကာမစ္ဆန္တ ဗျာပါဒ
 ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်သွင်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ်
 တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ
 တုဟ်နပ္ပမပါကျေံ သံယောဇိန်သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ်
 မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဥဒ္ဒန္တာဂိယ

၁၈၁။ ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
 မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဒစ္စ အဝိဇ္ဇာဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ်
 သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ်
 နက္ခိဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပ္ပမပါကျေံ
 သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာဝံရ။
 မုရ်သုာ်လို ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွံပြကာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ
 ခမိဂုံ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုာ်စုတ် မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြိ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်
 ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုာ်စုတ် မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြိ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ
 ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ်
 တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ
 တုဟ်နပ္ပမပါကျေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မှုံကို
 အင်္ဂဒွံပြကာဝံရ ရဝံ (သွေးတရ)။

ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ
 အိုတ်ရော? ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဒစ္စ အဝိဇ္ဇာဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူ

ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ တုဟ်နပ္ပမတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန်လတူ ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မုကိုအင်္ဂိဒွံပြကာဝံရ။ မုရသင်္ဂလီ ဂပ်ဝ်သွး ဇော်ပွင်အရိယမဂ် မုကိုအင်္ဂိဒွံပြကာရော? ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ‘သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစုတ် ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာစုတ် မုလအိတ်မွဲ ပွမပါပွင်ကေံ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မုလအိတ်မွဲ ပွမပါပွင်ကေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်၊ မုလအိတ်မွဲ ပွမပါပွင်ကေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်။ မတို့လုပ်နိဗ္ဗာန် မုကိုအရာသတိကံသတင်မွဲ နိဗ္ဗာန်၊ မုကိုလအိတ်မွဲနိဗ္ဗာန်အမြိုတ်။ မလောင်လျောင် လွှာတသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယံခမိတအံ တုဟ်နပ္ပမတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ် တုဟ်နပ္ပမကို အိုတ်အာ တုဟ်နပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်အရိယမဂ် မုကိုအင်္ဂိဒွံပြကာဝံရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

သြဃဝဂ် မရနုက်ကိုဒွံ တဲရ။

မဂ္ဂသံယုတ် တဲရောင်။

၂။ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

၁။ ပဗ္ဗတဝဂ် ၁။ သုတ်ဟိမဝန္တ

၁၈၂။ နိဒါန်၌ သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် နာဂ်ဂမိုင် နိဿယံပဒါကို သိုင်ဒိုဟိမဝန်တဲ ကိုဇေယျာဇော်ဂေါဝ် ကိုဂိုင်ကောတ်ဇြဟတ်တဲ တို့ဇော်လွအင်လှာသုတ်ဂမိုင် အိုတ်ရ၊ တို့ဇော်လွအင်လှာ သုတ်ဂမိုင်တဲ တို့ဇော်လွအင်လှာဇော်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ တို့ဇော်လွ အင်လှာဇော်ဂမိုင်တဲ တို့ဇော်မီကြိုင်သုတ်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ တို့ဇော်မီကြိုင်သုတ်ဂမိုင်တဲ တို့ဇော် မီကြိုင်ဇော်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ တို့ဇော်မီကြိုင်ဇော်ဂမိုင်တဲ တို့ဇော်မှာသိုဒ်ဂမိုင်အိုတ်ရ။ နာဂ်ဂမိုင်ဂ် အာစိုပ်ဒ်ဒ် ပွမဇော်ဂေါဝ်လဲလး နကိုခန္ဓဇေယျာ သိုဒ်ဒ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ် ဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တဲပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်ထပ်ပြကာမွဲး သွဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး အာစိုပ်ဒ်ဒ်မဇော်မောင်လဲလး ပွဲခရ်ဂမိုင်ရ။ ယွံ ခမီတအ် ခမိဂ် နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တဲပွဲသီလတဲ မုရ်သတ်လို့ ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်္ဂ မိုင်ထပ်ပြကာမွဲး သွဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး အာစိုပ်ဒ်ဒ်မဇော်မောင်လဲလး ပွဲခရ်ဂမိုင်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင်သတ်သမ္မောဇ္ဈင်္ဂ မနိဿယံကို ပွမလှူသိုတ်ဇြ၊ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ဗေဒိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ဝီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်သမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ မနိဿယံကိုပွမလှူသိုတ်ဇြ၊ မနိဿယံကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်၊ မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တဲ ပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်္ဂ မိုင်ထပ်ပြကာမွဲး သွဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး အာစိုပ်ဒ်ဒ်မဇော်မောင်လဲလး ပွဲခရ်ဂမိုင်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ကာယ

၁၈၃။ နိဒါန်၌ သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ဇေယျာ မှုံကိုအရာဒတန်မွဲး ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်ရ၊ နိဿယံပဒါကို ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်တဲ တန်တဲရ၊ သိုဟွံမွဲကို ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်ဂ် တန်တဲဟွံမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် နီဝရဏဂမိုင်မသုန်ပြကာဂ် မှုံကိုအရာဒတန်မွဲး ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်အိုတ်ရ၊ နိဿယံပဒါကို ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်တဲတန်တဲ အိုတ်ရ၊ သိုဟွံမွဲကို ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်ဂ် တန်တဲဟွံမာန်အိုတ်ရ။

မာတိကာ

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မဟံကတိုန်ဏီ သွောံကတိုန် သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မကတိုန်တဲ သွောံကိုကတိုန် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံကိုလဲလးဂ်တုန် ညးဍေုရော? ယွံခမီတအ် ‘နိမိတ်’ အာရီမဆဲးဂ် နွံရ၊ ပွမသွ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပျပ်စိုတ် ဗွဲဟံဗဗွဲ ပွဲအာရီဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ် သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မဟံကတိုန်ဏီ သွောံကတိုန် သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မကတိုန်တဲ သွောံကိုကတိုန် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံကိုလဲလးရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မဟံကတိုန်ဏီ သွောံကတိုန် သွက်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိုန်တဲ သွောံကိုကတိုန် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံ ကိုလဲလးဂ်တုန် ညးဍေုရော? ယွံခမီတအ် ‘နိမိတ်’ အာရီ ‘ပဋိယ’ ပွမထွတ်လျတ်ဂ် နွံရ၊ ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပျပ်စိုတ်ဗွဲဟံဗဗွဲ ပွဲအာရီဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ် သွက် ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မဟံကတိုန်ဏီ သွောံကတိုန် သွက်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိုန်တဲ သွောံကိုကတိုန် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံကိုလဲလးရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမခြိုင်ဖြုမ်ပဲ မဟံကတိုန်ဏီ သွောံကတိုန် သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမခြိုင်ဖြုမ်ပဲ မကတိုန်တဲ သွောံကိုကတိုန် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံ ကိုလဲလးဂ်တုန် ညးဍေုရော? ယွံခမီတအ် ပွမဟံမိပ်လဟိုင် ပွမလျှဟ်လုန် ပွမစိတ်ဇကုတ် ပွမထွူပုင် (ကင်ပုင်တိုန်) ပွမစိတ်ဆုတ်ကလောင်ဂမ္တိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွ မပျပ်စိုတ်ဗွဲဟံဗဗွဲ ပွဲမပ္တပွမဟံမိပ်လဟိုင်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ် သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမ ခြိုင်ဖြုမ်ပဲ မဟံကတိုန်ဏီ သွောံကတိုန် သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမခြိုင်ဖြုမ်ပဲ မကတိုန်တဲ သွောံကိုကတိုန် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံကိုလဲလးရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိတ်ကလံလုန် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြ မဟံ ကတိုန်ဏီ သွောံကတိုန် သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိတ်ကလံလုန် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြ မကတို န်တဲ သွောံကိုကတိုန် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံကိုလဲလးဂ်တုန် ညးဍေုရော? ယွံခမီတအ် ပွမဟံလလမ် ဒဒက်တစိတ်ဂ် နွံရ၊ ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပျပ်စိုတ် ဗွဲဟံဗဗွဲ ပွဲပွမဟံ လလမ် ဒဒက်တစိတ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ်သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိတ်ကလံလုန် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြ မဟံကတိုန်ဏီ သွောံကတိုန် သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိတ်ကလံလုန် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြ မကတိုန်တဲ သွောံကိုကတိုန် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံကိုလဲလးရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် မဟံကတိုန်ဏီ သွောံကတိုန် သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် မကတိုန်တဲ သွောံကိုကတိုန် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံ ကိုလဲလးဂ်တုန် ညးဍေုရော? ယွံခမီတအ် ဓရ်အာရီအရာဒတန်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် ဂမ္တိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပျပ်စိုတ် ဗွဲဟံဗဗွဲ ပွဲဓရ်အာရီဂမ္တိုင်ဟောင်ရ။

ဣတ္ထံတုန် နှိဟိတံ သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက် ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် မကတိန္ဒတဲ သောကတိန္ဒ ဗွမလောန် သွက်သောကတိလဲလးရ။

ယံခမိတအံ ဥပမာတုန် ဇကုဝံ မှုကိုအရာဒတန်မွး ‘အာဟာရ’ ဟိတ်ရ၊ နိဿယံ ဗဒါကို ‘အာဟာရ’ ဟိတ်တဲ တန်တရ၊ သီဟံမွဲကို ‘အာဟာရ’ ဟိတ်ဂ် တန်တဟံမာန်ရ။ ယံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သံဝံဟောင် နီဝရဏဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဂ် မှုကိုအရာဒတန်မွး ‘အာဟာရ’ ဟိတ်အိုတ်ရ၊ နိဿယံဗဒါကို ‘အာဟာရ’ ဟိတ်တဲ တန်တအိုတ်ရ၊ သီဟံမွဲကို ‘အာဟာရ’ ဟိတ်ဂ် တန်တဟံမာန်အိုတ်ရ။

ယံခမိတအံ ဥပမာတုန် ဇကုဝံ မှုကိုအရာဒတန်မွး ‘အာဟာရ’ ဟိတ်ရ၊ နိဿယံ ဗဒါကို ‘အာဟာရ’ ဟိတ်တဲ တန်တရ၊ သီဟံမွဲကို ‘အာဟာရ’ ဟိတ်ဂ် တန်တဟံမာန်ရ။ ယံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သံဝံဟောင် ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ဘိုင်ထဝ်ပြကာဂ် မှုကိုအရာဒတန်မွး ‘အာဟာရ’ ဟိတ်အိုတ်ရ၊ နိဿယံဗဒါကို ‘အာဟာရ’ ဟိတ်တဲ တန်တအိုတ်ရ၊ သီဟံမွဲကို ‘အာဟာရ’ ဟိတ်ဂ် တန်တဟံမာန်အိုတ်ရ။

ယံခမိတအံ ဟိတ်သွက်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်သတိ သမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကတိပွမဇ္ဇောပုဂ်ဍုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယံခမိတအံ ခရ်(ဗောဓိပက္ခိယ ခရ်လောကုတ္တိရ်) မဒ်အာရိ အရာဒတန်သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဟိန်ပွမပုဂ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲ ပွဲခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣတ္ထံတုန် နှိဟိတံ သွက် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကတိပွမဇ္ဇောပုဂ်ဍုက်ပင်ဂ်ရ။

ယံခမိတအံ ဟိတ်သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကတိပွမဇ္ဇောပုဂ်ဍုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယံခမိတအံ ခရ်ကုသိုလ် အကုသိုလ် ခရ်မှုကိုဒုဟ် ဟံမွဲကိုဒုဟ် ခရ်မယုတ် မပြဲ ခရ်ကို လမ္မက် ဗုဒ္ဓအး မှုကိုသွက်ဖိုတုပ်သုဟ်ဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဟိန်ပွမပုဂ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲ ပွဲခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣတ္ထံတုန် နှိဟိတံ သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကတိပွမဇ္ဇောပုဂ်ဍုက်ပင်ဂ်ရ။

ယံခမိတအံ ဟိတ်သွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကတိပွမဇ္ဇောပုဂ်ဍုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယံခမိတအံ ‘အာရမ္မဓာတ်’ ပွမပတိတ်တြဟတ်ဗွဲကိုပ်ကွာ ‘နိက္ကမဓာတ်’ ပွမပတိတ်ဗူးနူ ပွမလျှဟ်လွန် ‘ပရက္ကမဓာတ်’ ပွမပတိတ်တြဟတ်ကဆံင်ကဆံင်ဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဟိန်ပွ မပုဂ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲ ပွဲခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣတ္ထံတုန် နှိဟိတံသွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိ နှိဏီ သောကတိန္ဒ သွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကတိပွမဇ္ဇောပုဂ် ဍုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ပီတိ သမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ဓရ်မဒ်အာရီ အရာဒတန် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပှပ် စိုတ်ဗွဲမဗွဲ ပွဲဓရ်ဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ်သွက်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီ တအ် ပွမဇေတုစိုတ်လလမ် စိုတ်စိုတ်လလမ်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမ ပှပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲ ပွဲဓရ်စိုတ်လလမ်ဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ်သွက်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကို ပွမဇ္ဇောပုင် ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီ တအ် အာရီ‘သမထ’ ဟိုတ်ကိလေသလလမ် အာရီ‘သမာဓိ’ မဟံကလုံလဗ်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပှပ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲ ပွဲအာရီဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ်သွက် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်သွက်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတို န်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇောပုင် ချိုက်ပင် ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ဓရ်မဒ်အာရီ အရာဒတန်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပှပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲ ပွဲဓရ်ဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ်သွက် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ဇေတုဝံ မှုကိုအရာဒတန်မွဲး ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်ရ၊ နိဿယံ ဗဒါကို ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်တဲ တန်တရ၊ သိုဟွံမွဲကို ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်ဂ် တန်တဟွံမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟောင် ဗောဇ္ဈင်ဂမိုင်ထပ်ပြကာဂ် မှုကိုအရာဒတန်မွဲး ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်အိုတ်ရ၊ နိဿယံဗဒါကို ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်တဲ တန်တအိုတ်ရ၊ သိုဟွံမွဲကို ‘အာဟာရ’ ဟိုတ်ဂ် တန်တ ဟွံမာန်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သီလ

၁၈၄။ ယွံခမီတအ် ပွမသောံဗိုလှောင် ကုခမိဂမိုင် မချိုက်ပင်တကောံသီလ မချိုက်ပင်တကောံသမာဓိ မချိုက်ပင်တကောံဉာဏ် မချိုက်ပင်တကောံ ‘ဝိမုတ္တိ’

မာတိကာ

အရဟတ္တဖိုလ် ပွမပတိတ်ဗျား မချိုက်ပေင်တကောပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် မဗ္ဗာရဏာ ပွမပတိတ်ဗျားလွင် ဂုဏ်ဂြိုဏ်ရ ရံဝံ အဲသွေးရ။ ပွမသောကလင်မင်ကေတ် ဂလာန်ဂုဏ်ခမိဂမ္ဘိုင်ဂ်လွင် ဂုဏ်ဂြိုဏ်ရ ရံဝံ အဲသွေးရ။ ပွမသောကပြာပ်ခသီကို ကုခမိဂမ္ဘိုင်ဂ်လွင် ဂုဏ်ဂြိုဏ်ရ ရံဝံ အဲသွေးရ။ ပွမသောကဗျှုဟ်ဂြိုဏ်ဂ်ကိုဝါ ကုခမိဂမ္ဘိုင်ဂ်လွင် ဂုဏ်ဂြိုဏ်ရ ရံဝံ အဲသွေးရ။ ပွမသောကသုဗကခမိကို ခမိဂမ္ဘိုင်ဂ်လွင် ဂုဏ်ဂြိုဏ်ရ ရံဝံ အဲသွေးရ။ ပွမသွေးသက်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် သောကလင်မင်ကေတ် ခရ်ခမိဂမ္ဘိုင် မွဲသဘာမဗ်သက်မွဲး သောကပဒတ်ဗွဲမစိုတ်သြိုဟ် နပွမဇေယျစိုတ်သြိုဟ်ကို နပွမစိုတ်စိုတ်သြိုဟ်ကို နပွမစိုတ်သြိုဟ်မိပြကာကိုရ၊ ညးဂ် သောကပဒတ် ဗွဲမစိုတ်သြိုဟ်သက်ဂ်တဲ ဗျှုဟ်ခရ်(မဂပ်ဝ်ဒေဝံပတောန်ဟိုတွံ)ဂ် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါရ၊ ချပ်ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါရ။

ယွံခမိတအ် ယွံပွဲအခိုင်မွဲ ခမိဂ် သောကပဒတ် ဗွဲမစိုတ်သြိုဟ်သက်ဂ်တဲ ဗျှုဟ်ခရ်(မဂပ်ဝ်ဒေဝံပတောန်ဟိုတွံ) ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါရ၊ ချပ်ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါရ၊ ပွဲကာလဂ် ကုခမိဂ် ပတိတ်ဖြဟတ် သတိသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာတဲ နှိအာရ၊ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇော်ပွင်သတိသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာရ၊ ပွဲကာလဂ် သတိသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာ အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင်ချိုက်ပေင်အာ ကုခမိဂ်ရ၊ ခမိဂ် ပဒတ် ဗွဲမချိုက်ပေင်တကောသတိသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာတဲ စိုစွတ်ခရ် (မဂပ်ဝ်ဒေဝံပတောန်ဟိုတွံ)ဂ် နကိုပညာရ၊ ကိုကတိုဒ်ဉာဏ်ရ၊ အာစိုပ်ပွမဂြိုက်ဂွဲ စမ်စတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ယွံပွဲအခိုင်မွဲ ခမိဂ် ပဒတ် ဗွဲမချိုက်ပေင်တကောသတိသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာတဲ စိုစွတ်ခရ်(မဂပ်ဝ်ဒေဝံပတောန်ဟိုတွံ)ဂ် နကိုပညာရ၊ ကိုကတိုဒ်ဉာဏ်ရ၊ အာစိုပ်ပွမဂြိုက်ဂွဲ စမ်စတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ကုခမိဂ် ပတိတ်ဖြဟတ် ဓမ္မဝိစယသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာတဲ နှိအာရ၊ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇော်ပွင် ဓမ္မဝိစယသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာရ၊ ပွဲကာလဂ် ဓမ္မဝိစယသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာ အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင်ချိုက်ပေင်အာ ကုခမိဂ်ရ၊ ကုခမိ မစိုစွတ်ခရ်(မဂပ်ဝ်ဒေဝံပတောန်ဟိုတွံ)ဂ် နကိုပညာ မကိုကတိုဒ်ဉာဏ် မအာစိုပ်ပွမဂြိုက်ဂွဲစမ်စတ်ဂ် ပတိတ်ဖြဟတ်လ္လီပရာ မဟံ့ခေုပ်ကဝေန်တဲ နှိအာရ။

ယွံခမိတအ် ယွံပွဲအခိုင်မွဲ ကုခမိ မစိုစွတ်ခရ်(မဂပ်ဝ်ဒေဝံပတောန်ဟိုတွံ)ဂ် နကိုပညာ မကိုကတိုဒ်ဉာဏ် မအာစိုပ်ပွမဂြိုက်ဂွဲစမ်စတ်ဂ် ပတိတ်ဖြဟတ်လ္လီပရာ မဟံ့ခေုပ်ကဝေန်တဲ နှိအာရ၊ ပွဲကာလဂ် ကုခမိဂ် ပတိတ်ဖြဟတ် ဝီရိယသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာတဲ နှိအာရ၊ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇော်ပွင် ဝီရိယသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာရ၊ ပွဲကာလဂ် ဝီရိယသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာ အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင်ချိုက်ပေင်အာ ကုခမိဂ်ရ၊ ကုခမိ မပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ်တဲဂ် ‘ပိတိ’ ပွမသျိုက်မှိုက် မစာ်စူးနူအာမိသကာမဂုဏ် ကတိုဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ယွံပွဲအခိုင်မွဲ ကုခမိ မပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ်တဲဂ် ‘ပိတိ’ ပွမသျိုက်မှိုက် မစာ်စူးနူအာမိသကာမဂုဏ် ကတိုဒ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ကုခမိဂ် ပတိတ်ဖြဟတ် ပိတိသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာတဲ နှိအာရ၊ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇော်ပွင်ပိတိသမ္မေဇ္ဇာဇ္ဇာရ၊ ပွဲကာလဂ် ပိတိ

သမ္မောဇ္ဈင်္ဂ် အာစိပ်ပွမဇ္ဇေပွင် ချိုက်ပင်အာ ကုခမိဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကုခမိ မှုက်စိုတ် မသျှိုက်မှိုက်ဂ် ဇကုလေဝ် စိုတ်လလမ်ရ၊ စိုတ်လေဝ် စိုတ်လလမ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ကုခမိဂ် ပတိတ်ဇြဟတ် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ်တဲ နှိအာရ၊ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇ္ဇေပွင်ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ် အာစိပ်ပွမဇ္ဇေပွင် ချိုက်ပင်အာ ကုခမိဂ်ရ၊ စိုတ်ခမိ မဒ်တသိုခ် မှုက်ဇကုမစိုတ်လလမ်ဂ် တန်ကြန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ စိုတ်ခမိ မဒ်တသိုခ် မှုက်ဇကုမစိုတ်လလမ်ဂ် တန်ကြန်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ကုခမိဂ် ပတိတ်ဇြဟတ် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ်တဲ နှိအာရ၊ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇ္ဇေပွင် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ် အာစိပ်ပွမဇ္ဇေပွင် ချိုက်ပင်အာ ကုခမိဂ်ရ၊ ခမိဂ် သေ့ဝ်မဇ္ဈဟ် စိုတ်မတန်ကြန်သက်ဂ် ဗွဲမဒးရးရ။

ယွံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ခမိဂ် သေ့ဝ်မဇ္ဈဟ် စိုတ်မတန်ကြန်သက်ဂ် ဗွဲမဒးရးရ၊ ပွဲကာလဂ် ကုခမိဂ် ပတိတ်ဇြဟတ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ်တဲနှိအာရ၊ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇ္ဇေပွင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ် အာစိပ်ပွမဇ္ဇေပွင် ချိုက်ပင်အာ ကုခမိဂ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇေပွင် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ရဝံမွဲ (ကြက်ကလိဂံ) ဖိအာနိသံသဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ။ ဖိအာနိသံသ ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ညးဍေ့အိုတ်ရော? ပွဲဘဝဂတမတ်ပြဟ်ပြဟ်ဏအ်ဟောင် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရ ဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ။ ပွဲဘဝဂတမတ်ပြဟ်ပြဟ်ဏအ်ဟောင် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲ ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ။ ပွဲဘဝဂတမတ် ပြဟ်ပြဟ် ဏအ်ဟောင် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲ ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲ ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂ်ရ နှိအနာဂါမ် မှုယျုအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါင် (အာယုက်) မာန်ရ။ ပွဲဘဝဂတမတ်ပြဟ်ပြဟ်ဏအ်ဟောင် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲ ပွဲအခိုင် ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲ ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂ်ရ နှိအနာဂါမ်မှုယျုအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိပ် အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါင်အာယုက်ဟုံမာန်မွဲ ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂ်ရ နှိအနာဂါမ်မှုယျုဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန် အာယုက် ကဝက်တဲ သိုမအာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ။ ပွဲဘဝဂတမတ်ပြဟ်ပြဟ်ဏအ်ဟောင် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲ ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ်ဒတဲအရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲ ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂ်ရ နှိအနာဂါမ် မှုယျုအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါင်အာယုက်ဟုံမာန်မွဲ ဟိုတ်နူသံယောဇိန် သွင်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂ်ရ နှိအနာဂါမ်မှုယျုဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန် အာယုက်ကဝက်တဲ သိုမအာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲ ဟိုတ်နူသံယောဇိန်

သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန် ပြကာအိုတ်အာဂုံရ ခိုအနာဂါမ်မုံယုအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သီမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပယောဂလ္လိပရာဟုံပါမာန်ရ။ ပွဲဘဝဂတမတ်ပြဟ်ပြဟ်ဏာအိဟောင် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲး ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ် ဟုံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂုံရ ခိုအနာဂါမ် မုံယုအန္တရာ ပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန်(သီမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါင်အာယုက်ဟုံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူ သံယောဇိန်သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂုံရ ခိုအနာဂါမ် မုံယုဥပဟစပရိနိဗ္ဗာယီ မသွ ပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန်အာယုက်ကဝက်တဲ သီမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် ဟုံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူ သံယောဇိန်သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂုံရ ခိုအနာဂါမ် မုံယုအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွ ပရိနိဗ္ဗာန် (သီမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပယောဂလ္လိပရာဟုံပါဟုံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန် သွင်ဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာအိုတ်အာဂုံရ ခိုအနာဂါမ် မုံယုသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သီမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မွဲဟာန်ကျောလ္လိပရာမာန်ရ။ ပွဲဘဝဂတမတ်ပြဟ်ပြဟ် ဏာအိဟောင် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲး ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂုံရ ခိုအနာဂါမ် မုံယုအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန်(သီမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါင်အာယုက်ဟုံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂုံရ ခိုအနာဂါမ် မုံယုဥပဟစပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန် အာယုက်ကဝက်တဲ သီမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် ဟုံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂုံရ ခိုအနာဂါမ် မုံယုအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန်(သီမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပယောဂလ္လိပရာဟုံပါဟုံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန် သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂုံရ ခိုအနာဂါမ် မုံယုသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သီမ အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မွဲဟာန်ကျောလ္လိပရာ ဟုံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန် ပြကာ အိုတ်အာဂုံရ ခိုအနာဂါမ် မုံယုဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီ တိုန်အာဘုံလတူလတူ ကဆံင်ကဆံင်တဲ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံအကနိဋ္ဌ (သီမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)မာန်ရ။ ယွံခမိတအိ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာ ရံဝံအိုတ်မွဲး (ကြက်ကလိဝံ) ဖိုအာနိ သံသဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာ (အဆတ်ရဂုံ) ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဝတ္ထ

၁၈၅။ ပွဲကာလမွဲတဲ တီလပိုဉ်သာရိပိုတ် သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒိ အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ဇေရင်ချင်သာရဂုံရ။ ပွဲကာလဂုံ တီလပိုဉ်သာရိပိုတ် ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္ဘိုင် ရံဝံမွဲး “ယွံကောန်တုခမိတအိ” ရ။ ခမိဂမ္ဘိုင်ဂုံ “ယွံကောန်တု” ရံဝံ ကလောင်ဂရင်ပတီ ကုတီလပိုဉ်သာရိပိုတ်အိုတ်ရ။ တီလပိုဉ်သာရိပိုတ် သုးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကောန်တူတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် က္လုဝံ မှုံထပ်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲထပ်ပြကာ အိုတ်ဂှ်ရော? သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် ဓမ္မဝိစယသမ္မေဓာဇ္ဈင် ဝီရိယသမ္မေဓာဇ္ဈင် ပီတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် ပဿဒ္ဒိသမ္မေဓာဇ္ဈင် သမာဓိသမ္မေဓာဇ္ဈင် ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံကောန်တူတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် က္လုဝံ မှုံထပ်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တူတအ် ပျော်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာဝံ ပွဲအခိုင်နူဂယး နဗောဇ္ဈင်မိက်သွဒတ်ဂှ် အဲ သွဒတ်မာန်ရ။ ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တဲ နဗောဇ္ဈင် မိက်သွဒတ်ဂှ် သွဒတ်မာန်ရ။ ပွဲတဲသဝ်တဲ နဗောဇ္ဈင်မိက်သွဒတ်ဂှ် သွဒတ်မာန်ရ။ ယွံကောန် တူတအ် သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် ရဲဝံ (ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲမွဲ သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် မဟံမွဲဗွတ်တျီုဒ်ရ ရဲဝံ (ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲရ။ သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် မချိုက်ပေင်ဗွဲမဒးရးတဲ နှိရ ရဲဝံ (ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲရ။ သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် မတန်တဂှ်လေဝ် တန်တရ ရဲဝံ အဲတီရ။ သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် တသိုတ်အာ ကုအဲမွဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံ တသိုတ်အာရ ရဲဝံ အဲတီရ ။ ပ ။ ယွံကောန်တူတအ် ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် ရဲဝံ (ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲမွဲ ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် မဟံမွဲဗွတ်တျီုဒ်ရ ရဲဝံ (ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲရ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် မချိုက်ပေင် ဗွဲမဒးရးတဲဒ်ရ ရဲဝံ (ပွမ ပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲရ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် မတန်တဂှ်လေဝ် တန်တရ ရဲဝံ အဲတီရ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် တသိုတ်အာ ကုအဲမွဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံ တသိုတ်အာရ ရဲဝံ အဲတီရ။

ယွံကောန်တူတအ် ဥပမာတုန် ကဠာယာတ် သိုင်ကို အမတ်ဇော်သိုင်ကို ပေင်ဒိုင် နကိုယာတ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ဖျောန်လဝ်နာနာသ်ရ။ သိုင်ဂှ် ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်လတက်ယာတ်လှဝ် မမိက်ဗိုက်လတက်မာန်ရ။ ပွဲတဲလဒေါဝ်တဲ ဗိုက်လတက်ယာတ်လှဝ် မမိက်ဗိုက်လတက် မာန်ရ။ ပွဲအခိုင်သဝ်တဲ ဗိုက်လတက်ယာတ်လှဝ် မမိက်ဗိုက်လတက်မာန်ရ။ ယွံကောန်တူတအ် တုပ်သွဟ်သ်ဝံဟောင် ပျော်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာဝံ ပွဲအခိုင်နူဂယး နဗောဇ္ဈင်မိက်သွဒ တ်ဂှ် အဲ သွဒတ်မာန်ရ။ ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တဲ နဗောဇ္ဈင်မိက်သွဒတ်ဂှ် သွဒတ်မာန်ရ။ ပွဲအခိုင် သဝ်တဲ နဗောဇ္ဈင်မိက်သွဒတ်ဂှ် သွဒတ်မာန်ရ။

ယွံကောန်တူတအ် သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် ရဲဝံ (ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲမွဲ သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် မဟံမွဲဗွတ်တျီုဒ်ရ ရဲဝံ (ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲရ။ သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် မချိုက်ပေင် ဗွဲမဒးရးတဲ နှိရ ရဲဝံ(ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲရ။ သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် မတန်တဂှ်လေဝ် တန်တရ ရဲဝံ အဲတီရ။ သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် တသိုတ်အာ ကုအဲမွဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံ တသိုတ်အာရ ရဲဝံ အဲတီရ ။ ပ ။ ယွံကောန်တူတအ် ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် ရဲဝံ (ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲမွဲ ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် မဟံမွဲဗွတ်တျီုဒ်ရ ရဲဝံ (ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲရ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် မချိုက်ပေင် ဗွဲမဒးရးတဲ နှိရ ရဲဝံ (ပွမပျပ်စိုတ်) နှိကုအဲရ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် မတန်တဂှ်လေဝ် တန်တရ ရဲဝံ အဲတီရ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် တသိုတ်အာ ကုအဲမွဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံ တသိုတ်အာရ ရဲဝံ အဲတီရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၅။ သုတ်ဘိက္ခု

၁၈၆။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပွဲကာလ၌ ခမိမ္မဲဇကု ဟောပြောအာ ဇရောင်တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ။ ပ ။ ဂဇာဏကောတ ပွဲဌာန်မဲ့ဒွဲတဲမူး “ယွံကျင်မှုံပိုင် ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင် ရဲဝံ ဟိုသူးအိုတ်ရ၊ မဟိုတ်ဗောဇ္ဈင် ရဲဝံဟိုသူးအိုတ်ရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲရ။ ယွံခမိ ဟိုတ်မဒ်တ တူဟ်နဇိပွမတီကောတ (နိဗ္ဗာန်)၌ရ ဗောဇ္ဈင် ရဲဝံ ဟိုသူးအိုတ်ရ၊ ယွံခမိ ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၌ ဇော်ပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပွမလှသိုတ်တြဲ မနိဿယံကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပွမလှသိုတ်တြဲ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ စိုတ်ခမိ မဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာဝံ၌ နူကာမာသဝလေဝ် တိတ်ဗူးရ၊ နူဘဝါသဝလေဝ် တိတ်ဗူးရ၊ နူအဝိဇ္ဇာသဝလေဝ် တိတ်ဗူးရ၊ ပွဲအရဟတ္တဖိုလ် မတိတ်ဗူးတဲ၌ တိတ်ဗူးတဲရ ရဲဝံ လညာတ် ဉာဏ်ကတိ၌ရ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဇေတလုတ် ဇေတမပြဲ တဲရ၊ သွပတဲကော့ ကိစ္စမက်တဲရ၊ တူဟ်နကိစ္စမက်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမဲ့သအာင် ဟွံမဲ့တဲရ” ရဲဝံ တီရ။ ယွံခမိ ဟိုတ်မဒ်တ တူဟ်နဇိပွမတီကောတ (နိဗ္ဗာန်)၌ရ ဗောဇ္ဈင် ရဲဝံ ဟိုသူး အိုတ်ရ ရဲဝံ (သူးတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ကုဏ္ဍလိယ

၁၈၇။ ပွဲကာလမဲ့တဲ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်အဉ္စန မဒ်ဒွဲတဲကို မသက္ကုဘဲ ကုသတ်ဂမ္တိုင် ဇရောင်ချင်သာကောတရ။ ပွဲကာလ၌ ပြဘာဇ်ကုဏ္ဍလိယ ပြာပ်အာ ဇရောင် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ် ကောံတီလမှုံပိုင် ကျက်တြဲမဲ့စွဲရ၊ ဟိုပတဲကော့ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇာဏကောတ ပွဲဌာန်မဲ့ဒွဲတဲမူး ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတြနာဲဂေါတမ အဲဒိုက် မှုံအလေံသွနိဿယံဗဒါကိုအာရှာမ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ဂေတ်ဂေင် ပွဲပရိသာတ်ရ၊ ကြနူကိုပိုင်တဲ ကုအဲ မစပုင်ဂယးတဲ၌ မှုံကိုဇေတ်လုတ်မတံးကူး ‘ပွမဂေတ်ဂေင်အာကျင် နူအာရှာမ်မဲ့ကို အာရှာမ်မဲ့ နူဥဒျာန်မဲ့ကိုဥဒျာန်မဲ့ ပွမဂေတ်ဂေင်အာတေံဏအ်’ ဝံရ၊ ပွဲအာရှာမ်ဥဒျာန်ဂမ္တိုင်၌ အဲဒိုက် သွောံညာတ်ကောတ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်လှို မဟိုသူးဒိုင် ဂလာန်မှုံကိုဖို ပွမ တိတ်ဗူးနူ ပွမပတိုန်ဝါဒ ရဲဝံ မှုံကိုဖို ပွမရာန်သကိုတ် ပွဲလတူညးသအာင်ဂမ္တိုင်ရ၊ ကြနာဲ ဂေါတမတုန် မှုံဖိုသတ်လိုတဲ သွဒတ်ရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကုဏ္ဍလိယ ကျက်တြဲ၌ မှုံကိုဖိုအာနိသံသ ‘ဝိဇ္ဇာ’ဉာဏ်မတီ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ဟေင်တဲ သွဒတ်ဒိုင်ရ ရဲဝံ (သူးတဲရ)။

ယွံတြနာဲဂေါတမ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွ မုရ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ကိုချိုက် ပေင်တ 'ဝိဇ္ဇာ' ဉာဏ်မတီ 'ဝိမုတ္တိ' ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) မာန်အိုတ်ရော? ယွံကုဏ္ဍလိယ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဟောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ကိုချိုက်ပေင်တ 'ဝိဇ္ဇာ' ဉာဏ်မတီ 'ဝိမုတ္တိ' ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) မာန်အိုတ်ရ။ ယွံတြနာဲဂေါတမ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွ မုရ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ကိုချိုက်ပေင်တ ဟောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာမာန် အိုတ်ရော? ယွံကုဏ္ဍလိယ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ အိုတ်မွဲး ကိုချိုက်ပေင်တ ဟောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာမာန်အိုတ်ရ။ ယွံတြနာဲဂေါတမ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွ မုရ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ကိုချိုက်ပေင်တ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာမာန် အိုတ်ရော? ယွံကုဏ္ဍလိယ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွသုစရိတ် ဒေတိနိဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ပိပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ကိုချိုက်ပေင်တ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာမာန်အိုတ်ရ။ ယွံတြနာဲဂေါတမ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွ မုရ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ကိုချိုက်ပေင်တ သုစရိတ် ဒေတိနိဟ် ဆဲးဂမ္တိုင် ပိပြကာမာန်အိုတ်ရော? ယွံကုဏ္ဍလိယ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွ 'ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလ' ပွမသီလလမ်မင်မွဲကုဏ္ဍ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ကိုချိုက်ပေင်တ သုစရိတ် ဒေတိနိဟ်ဆဲး ဂမ္တိုင် ပိပြကာမာန်အိုတ်ရ။

ယွံကုဏ္ဍလိယ 'ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ' ပွမသီလလမ် မင်မွဲကုဏ္ဍ မဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ မဂပ်ဝ် သွ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါသင်္ဂဏီ ကိုချိုက်ပေင်တ သုစရိတ် ဒေတိနိဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ပိပြကာမာန်ရော? ယွံကုဏ္ဍလိယ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ္ဂံ နကိမတ်ညာတ် 'ရူပါရိ' ရုပ်သင်္ဃာန်ထေက် ကိုသျှိုက်မျှိုက်မွဲး ဟုံထွေန်စပ်မက်ဂှက်ရ၊ ဟုံမြဟ်မြရ၊ 'ရာဂ' ပွမစောစပ် ဟုံဒ်ရ၊ နာမကာယ ခမိဂ္ဂံလေဝ် တန်တပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရိ(ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ စိတ်လေဝ် တန်တပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရိ(ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ တန်တ ဗွဲမဒးရးရ၊ တိတ်ဗူး(နူကိလေသ) ဗွဲမဒးရးရ။ နကိမတ်ညာတ် 'ရူပါရိ' ရုပ်သင်္ဃာန် ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်မွဲး မုက်မတ်ဟုံကျော် ဟုံဒ်ရ၊ ဟုံမွဲကိုစိတ် မတန်တ(ဗွဲအစော ကိလေသ)ရ၊ ဟုံမွဲကိုစိတ် မဒ်ဒဒ်ရ၊ ဟုံမွဲကိုဒေါသစိတ် မလေပ်ပလိုပလင်ရ၊ နာမကာယ ခမိဂ္ဂံလေဝ် တန်တပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရိ(ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ စိတ်လေဝ် တန်တပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရိ (ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ တန်တ ဗွဲမဒးရးရ၊ တိတ်ဗူး(နူကိလေသ) ဗွဲမဒးရးရ။

ယွံကုဏ္ဍလိယ မွဲဂကူပုန်တုန်— ခမိဂ္ဂံ နကိကတောဝ် မိင် 'သဒ္ဓါရိ' ရမျာင်မွဲး ။ ပ ။ နကိမုတ် ဆင် 'ဂန္ဓာရိ' သုဏ္ဏါမြာ်မွဲး ။ ပ ။ နကိလတတ် ကွာန် 'ရသာရိ' ရှိသာမွဲး ။ ပ ။ နကိ ဇော တွတ်ဒွဲလက်စုက် 'ဗောဋ္ဌဗျာရိ' တွတ်ဒွဲမွဲး ။ ပ ။ နကိစိတ် တီ 'ဓမ္မာရိ' သင်္ဃာန်ထေက်ကို သျှိုက်မျှိုက်မွဲး ဟုံထွေန်စပ်မက်ဂှက်ရ၊ ဟုံမြဟ်မြရ၊ 'ရာဂ' ပွမစောစပ် ဟုံဒ်ရ၊ နာမကာယ ခမိဂ္ဂံလေဝ် တန်တ ပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရိ(ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ စိတ်လေဝ် တန်တ ပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရိ (ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ တန်တ ဗွဲမဒးရးရ၊ တိတ်ဗူး(နူကိလေသ) ဗွဲမဒးရးရ။ နကိစိတ် တီ 'ဓမ္မာရိ' သင်္ဃာန်ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်မွဲး မုက်မတ်ဟုံကျော် ဟုံဒ်ရ၊ ဟုံမွဲကိုစိတ် မတန်တ(ဗွဲအစော ကိလေသ)ရ၊ ဟုံမွဲကိုစိတ် မဒ်ဒဒ်ရ၊ ဟုံမွဲကိုဒေါသစိတ် မလေပ်ပလိုပလင်ရ၊ နာမကာယ

ခမိဂ်လေဝ် တန်တ ပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရီ(ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ စိတ်လေဝ် တန်တ ပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရီ (ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ တန်တ ဗွဲမဒးရးရ၊ တိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ) ဗွဲမဒးရးရ။

ယွံကုဏ္ဍလိယ ဟိုတ်နူဟိုတ်သင်္ကဟေင် ကုခမိဂ် နကိုမတ် ညာတ်‘ရူပါရီ’ ရုပ်သင်္ကမ္မ ပွဲ‘ရူပါရီ’ ရုပ်သင်္ကမ္မဒေဝကိသျှိုက်မျိုက် ဟုံထေက်ကိသျှိုက်မျိုက်မျိုက် နာမကာယလေဝ် တန်တ ပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရီ(ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ စိတ်လေဝ် တန်တ ပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရီ(ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ တန်တ ဗွဲမဒးရးရ၊ တိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ) ဗွဲမဒးရးရ။ နကိုကတောဝ် မိင်‘သဒ္ဓါရီ’ ရမျာင်မ္မး ။ ပ ။ နကိုမတ် ဆင်‘ဂန္ဓာရီ’ သျှိုက်အမြဲမ္မး ။ ပ ။ နကိုလတ် ကွာန်‘ရသာရီ’ ရှိသာမ္မး ။ ပ ။ နကိုဇေကု တုတ်ဒွလက်စုက် ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရီ’ တုတ်ဒွမ္မး ။ ပ ။ နကိုစိတ် တိ‘ဓမ္မာရီ’ သတ်မ္မး ပွဲ‘ဓမ္မာရီ’ ရုပ်သင်္ကမ္မဒေဝကိသျှိုက်မျိုက် ဟုံထေက်ကိသျှိုက်မျိုက်မျိုက် နာမကာယလေဝ် တန်တ ပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရီ(ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ စိတ်လေဝ် တန်တ ပွဲ(အဇ္ဈတ္တ) အာရီ(ကမ္မဋ္ဌာန်)ရ၊ တန်တ ဗွဲမဒးရးရ၊ တိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ) ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံကုဏ္ဍလိယ ‘ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ’ ပွမသီလလမ်မင်မ္မဏ္ဍိန္ဒြိယ မဂ်ပင်ဇေပွင် မဂ်ပင်သွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝှံ ကိုချိုက်ပေင်တ သုစရိတ် ဒေဝတိတ်ဆဲးဂမိုင် ပိပြကာမာန်ရ။

ယွံကုဏ္ဍလိယ သုစရိတ်ဒေဝတိတ်ဆဲးဂမိုင်ပိပြကာ မဂ်ပင်ဇေပွင် မဂ်ပင်သွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ သင်္ကလိဂ် ကိုချိုက်ပေင်တ သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာမာန်အိုတ်ရော? ယွံကုဏ္ဍ လိယ ပွဲသာသနာဝှံ ခမိဂ် ပါကွေကာယဒုစရိတ်ဒေဝတိတ် ဟုံသိုက်ဆဲး မဂ်ပင်သွ နကိုဇေကုတု ဇေပွင် ကာယသုစရိတ်ဒေဝတိတ်ဆဲး မဂ်ပင်သွ နကိုဇေကုရ၊ ပါကွေဝစီ ဒုစရိတ်ဒေဝတိတ် ဟုံသိုက်ဆဲး မဂ်ပင်သွ နကိုပင်တု ဇေပွင် ဝစီသုစရိတ်ဒေဝတိတ်ဆဲး မဂ်ပင်သွ နကိုပင်ရ၊ ပါကွေမနောဒုစရိတ်ဒေဝတိတ် ဟုံသိုက်ဆဲး မဂ်ပင်သွ နကိုစိတ်တု ဇေပွင် မနောသုစရိတ် ဒေဝတိတ်ဆဲး မဂ်ပင်သွ နကိုစိတ်ရ၊ ယွံကုဏ္ဍလိယ သုစရိတ်ဒေဝတိတ်ဆဲးဂမိုင်ပိပြကာ မဂ်ပင်ဇေပွင် မဂ်ပင်သွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝှံ ကိုချိုက်ပေင်တ သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာ မာန်အိုတ်ရ။

ယွံကုဏ္ဍလိယ သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာ မဂ်ပင်ဇေပွင် မဂ်ပင်သွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ သင်္ကလိဂ် ကိုချိုက်ပေင်တ ဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်ထပုံပြကာမာန်အိုတ်ရော? ယွံကုဏ္ဍလိယ ပွဲသာသ နာဝှံ ခမိဂ် ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု ချိုက်ပေင်ကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိတ် ပွဲလောကတု မွဲအလေံမှ်သေဝ်ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တု ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိတ် ။ ပ ။ ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု ချိုက်ပေင်ကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိတ် ပွဲလောကတု မွဲအလေံမှ်သေဝ် သတ်ခရ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသတ်ခရ်ဂမိုင်တု ပဒတ်ရ။ ယွံကုဏ္ဍလိယ သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာ မဂ်ပင်ဇေပွင် မဂ် ပင်သွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝှံ ကိုချိုက်ပေင်တ ဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်ထပုံပြကာမာန်အိုတ်ရ။

ယွံကုဏ္ဍလိယ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ဘိုင်ထပ္ပိဋကော မဂင်္ဂဇ္ဇေပုဂ် မဂင်္ဂသ္မ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ သာ်လိုက် ကိုချိုက်ပေင်တံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)မာန် အိုတ်ရော? ယွံကုဏ္ဍလိယ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇေပုဂ် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကို ပွမလှူသိုတ်တြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇေပုဂ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်တြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံကုဏ္ဍလိယ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ဘိုင်ထပ္ပိဋကော မဂင်္ဂဇ္ဇေပုဂ် မဂင်္ဂသ္မ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ရံဝံ ကိုချိုက်ပေင်တံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)မာန်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုးတ် ရံဝံမွဲး ပြဘာဏ်ကုဏ္ဍလိယ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုံပိုင်ကျိတြိ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရိဂ်)ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ(ခရိဂ်) ထေက်ကို သျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ ဗွဲဥပမာမ္မးတုန် ဝတ္ထုဗကင်စွဲလင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရံ ဂတးလှာ်ကို ဝတ္ထုပြောင်ဗွန်လင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရံပံက်ထွေးကိုကို ကုညးမတ်ဂေတ်တိုင်ဂိုင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရံဟိုလ်ကို ဂိုင်ဍုန်သုတ်စုတ်ကို “ညးမ္မုံကိုမတ်မညာတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ကြက်ဂုံညာတ်ကေတ် ရုပ်သာ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ” ရံဝံ ပွဲတိုက်အမျှိဂ် သုဟ်ညံင်ရံစံင်ဗိုကို ပွတ်ကွေင်သု်ကို ယွံတြနဲ ဂေါတမ တုင်သုဟ်သာ်ဝံဟောင်ရ တြနဲဂေါတမဂ် နကိုဟိုတ်တုဟ်တုဟ် တွံထွေးကိုခရရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်ခစသုစွဲစွေ်ကို တြနဲဂေါတမရ၊ ခရိဂ်ကို သင်ဂ်ကို ပြာပ်ခစ သုစွဲစွေ်ရ၊ တြနဲဂေါတမဂ် သုတမ်နူတဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျိုအဲဒိုက်ဂ် ဥပးပြာပ်ခစ သုစွဲစွေ် ရံဝံ ဩဝဂ်သမ္ဘိလင်ညီ” ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ကုဋ္ဌာဂါရ

၁၈၈။ ယွံခမိတအ် ထူထအိုတ် ပွဲသိုမ္မုံကိုအထောဋ်ကအ်ကွတ်ဂ်အိုတ်သို သုဟ်ညံင် ရံလှောင်လျောင် လွှာ်တသောင်အာ အထောဋ်အိုတ်ကို တုင်သုဟ်သာ်ဝံဟောင် ခမိဂ် ဇ္ဇေပုဂ် ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ဘိုင်ထပ္ပိဋကောမွဲး သုဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လွှာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသာ်လို ခမိဂ် ဇ္ဇေပုဂ် ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ဘိုင်ထပ္ပိဋကောမွဲး သုဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လွှာ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇေပုဂ် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်တြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇေပုဂ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်တြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကိုပွမ

ပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် ဇော်ပုင် ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္တိုင် ထဝ်ပြကာမွဲး သွဗ္ဗမ္တိုင်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဥပဝါန

၁၈၉။ ပွဲကာလမွဲတဲ တီလပိုင်ဥပဝါန ကော်တီလပိုင်သာရိပိုတ်ဂမ္တိုင် သွဒတ်တန် တံဒိုင် ပွဲဘာဃောသိတာရာမ် ဇရောင်ချင်ကောသမ္မိအိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ပွဲတဲသပ်တဲ ပယျံတဲစိုဟ် ဒွါက်ကတိနု ဒုတေသတင်ဒိုင်ညးမွဲခပ်တဲမွဲး ပြာပ်အာဇရောင် တီလ ပိုင်ဥပဝါနတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကော်တီလပိုင်ဥပဝါန မွဲစွဲရ။ ဟိုပ တဲကော်ဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗ်ဗျဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်ဒုတ်တဲမွဲး “ယွံကောန်တုဥပဝါန ခမိဂ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္တိုင်ထဝ်ပြကာ မဂပ်ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမဒးရဲတဲ ရဝံဂ် ဒွိတ်တုဟ်နပွမပဒတ် ဗွဲတသိုခ် ကုအဲအိုတ်ရ ရဝံ အလိုဇကု တီကေတ်မာန်ဟာ” ရဝံ သွးကိုတီလပိုင်ဥပဝါန ဂလာန်ဝံရ။ ယွံကောန်တု သာရိပိုတ် ခမိဂ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္တိုင်ထဝ်ပြကာ မဂပ်ပတိတ် ဗြဟတ် ဗွဲမဒးရဲတဲ ရဝံဂ် ဒွိတ်တုဟ်နပွမပဒတ် ဗွဲတသိုခ် ကုအဲအိုတ်ရ ရဝံ အလိုဇကု တီကေတ်မာန်ရ။

ယွံကောန်တု ခမိဂ် ပတိတ်ဗြဟတ် သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂမွဲး “စိုတ်အဲလေပ် တိတ်ဗွဲး (နူကိလေသ) ဗွဲမဒးရဲရ၊ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမမြိုင်ဖြိုင်ခဲလေပ် အဲ ဂပ်ပိုက်ခေါတ်ကော် ဗွဲမဒးရဲ တဲရ၊ ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလံဗ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြဲလေပ် အဲ ဂပ်ပိါကော် ဗွဲမဒးရဲ တဲရ၊ လွီပရာဂ်လေပ် အဲ ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ်တဲရ၊ အဲ သွမ္ပုဂ်တဲ ပျပ်စိုတ်ရ၊ ပွမခွေပ်ကဝေန်လေပ် ဟံဒ်ရ” ရဝံ တီရ ။ ပ။ ယွံကောန်တု ခမိဂ် ပတိတ်ဗြဟတ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂမွဲး “စိုတ်အဲလေပ် တိတ်ဗွဲး(နူကိလေသ) ဗွဲမဒးရဲရ၊ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမမြိုင် ဖြိုင်ခဲလေပ် အဲ ဂပ်ပိုက်ခေါတ်ကော် ဗွဲမဒးရဲတဲရ၊ ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလံဗ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြဲလေပ် အဲ ဂပ်ပိါကော် ဗွဲမဒးရဲတဲရ၊ လွီပရာဂ်လေပ် အဲ ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ်တဲရ၊ အဲ သွမ္ပုဂ်တဲ ပျပ်စိုတ်ရ၊ ပွမခွေပ်ကဝေန်လေပ် ဟံဒ်ရ” ရဝံ တီရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ရဝံဟောင် ခမိဂ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္တိုင်ထဝ် ပြကာ မဂပ်ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမဒးရဲတဲ ရဝံဂ် ဒွိတ်တုဟ်န ပွမပဒတ် ဗွဲတသိုခ် ကုအဲ အိုတ်ရ ရဝံ အလိုဇကု တီကေတ်မာန်ရ ရဝံ (သိုက်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဌမ ဥပ္ပန္န

၁၉၀။ ယွံခမီတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ မဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် မဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ မဟံကတိုန်ဏီဝံ ပွဲတဲကျက်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဍုတ် ကတိုန်ကျင်ဟောင် ကတိုန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲထပ်ပြကာအိုတ်ရော? သတိ သမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ မဂပ်ဝ် ဇော်ပွပ် မဂပ်ဝ်သွ ဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ မဟံကတိုန်ဏီဝံ ပွဲအခိုင်ကျက်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဍုတ် ကတိုန်ကျင်ဟောင် ကတိုန်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယ ဥပ္ပန္န

၁၉၁။ ယွံခမီတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာမွဲ မဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ မဟံကတိုန်ဏီဝံ ပွဲသာသနာဒွေံဗတောန်ကျက်တြဲဟောင် ကတိုန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲထပ်ပြကာ အိုတ်ရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင် ထပ်ပြကာ မဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် မဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ မဟံကတိုန်ဏီဝံ ပွဲသာသနာဒွေံဗတောန် ကျက်တြဲဟောင် ကတိုန်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

ပဗ္ဗတဝဂ် မဒ်ကိုင်ကွာ တဲရ။

၂။ ဂိလာနဝဂ် ၁။ သုတ်ပါဏ

၁၉၂။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို နိဿယံဗဒါကိုတိဇော်တဲ တန်တ ပွဲတိ ဇော်တဲ သုဟ်ညံင်ရဲသွတ် က္လရိယာပိုထ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ လဆောင်အာ လဆောင်ဒတူ လဆောင်ဂဇာ် လဆောင်တိက်အိုတ်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယံဗဒါကို သီလတဲ တန်တ ပွဲသီလတဲ ဇော်ပွပ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာရ။ သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သတ်လို ခမိဂ် နိဿယံဗဒါကိုသီလတဲ တန်တပွဲသီလတဲ ဇော်ပွပ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာရော? သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွပ် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြဲ မနိဿယံကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွပ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြဲ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’

ပွမစောစပ် မနိဿယကိုပွမပွါတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမိဂ် နိဿယဗဒါကိုသီလတဲ တန်တဲ ပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာရော? သွဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပဌမ သုရိယူပမ

၁၉၃။ ယွံခမီတအ် အရိုဏ်တိုန်ကျင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဒ်အာဂတပူတရဲ တဲတိတ် ကျင်ကို သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ကို ပွမမ္ပုံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲ ကုခမိဂ် ဒ်အာဂတပူတရဲ သွက်ဗောဇ္ဈင်္ဂ မ္ပိုင်ထပုံပြကာ ကတိဒ်ကျင်ရ၊ ဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုခမီ မ္ပုံကို မိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲ ကြက်ဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာရ၊ ကြက်သွဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင် ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝံစီမင်ဒိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ခမီမ္ပုံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲ ကုခမီတအ် ဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင် ထပုံပြကာရော? သွဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကို ပွမလှူသိုတ်ဖြဲ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြဲ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယ ကိုပွမပွါတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမီ မ္ပုံကိုမိတ်သဟာဲ ခိုဟ်ဆဲ ကုခမီတအ် ဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာရ၊ သွဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒုတိယ သုရိယူပမ

၁၉၄။ ယွံခမီတအ် အရိုဏ်တိုန်ကျင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဒ်အာဂတပူတရဲ တဲတိတ် ကျင်ကို သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ကို ပွမချိုက်ပေတ်ကောံပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲ ကုခမိဂ် ဒ်အာဂတပူတရဲ သွက်ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာ ကတိဒ်ကျင်ရ၊ ဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုခမီမချိုက်ပေတ်ကောံပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲ ကြက်ဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာရ၊ ကြက်သွဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝံစီမင်ဒိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရသင်္ဂလီ ခမီမချိုက်ပေတ်ကောံပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲ ကုခမီတအ် ဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာရော? သွဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြဲ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြဲ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ်

မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ခမိ မချိုက် ပေင်တကောံပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ် ဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာရ၊ သုဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ ဂိလာန

၁၉၅။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြ သုဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲ ဗ္ဗုက္ခိပြေပ်ဂမ္တိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တို့ပိုင်မဟာကဿပ ယဲဝေဒနာ ပျိုပျိုက်တဲ အာစိုပ်ဒ်ဒိုင် ဂိယဲဒိုင် ဗွဲမသကာတ်မြတ်တဲ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲဂိုဟ်ထိုပ်ပလိရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္မု ပိုင်ကျက်တြ ပွဲအခိုင်သင်တဲ ပယျာံတဲစိုဟ် ဒွါက်ကတိန္နဒွဲ မသတင်ဒိုင် ညးမွဲခပ်တဲ ပြာပ်အာ ဇေရင် တီလပိုင်မဟာကဿပတဲမွဲး ဂဇအိဇေယျ ပွဲသွာမလးပညပ်လင်တဲ—

“ယုံကဿပ ကုတုအဲဂ် ထတ်ယိုတ်မိပ်ခြိပ်ဒိုင်ဟာ၊ ယိုပ်ယာပ်ဒိုင်ဟာ၊ ဒ်ဒိုင်ဝေဒနာ ဂမ္တိုင် ဆုတ်ဇော်အိုတ်ဟာ၊ ဟုံဂ္တိုင်တိုန်အိုတ်ဟာ၊ ပွမဒ်ဒိုင်ဝေဒနာဂမ္တိုင်ဆုတ်ဇော် ပြာကဋ်ဟာ၊ ပွမဂ္တိုင်တိုန် ဟုံပြာကဋ်ဟာ” ရံဝံ သုးကိုတီလပိုင်မဟာကဿပရ။ ယုံကျက်မ္မုပိုင် ကုအဲဒိုက်ဂ် ဟုံထတ်ယိုတ်မိပ်ခြိပ်ရ၊ ဟုံယိုပ်ယာပ်ရ၊ ဒ်ဒိုင်ဝေဒနာဂမ္တိုင် မသကာတ်မြတ် ဂ္တိုင်တိုန် ကုအဲဒိုက်အိုတ်ရ၊ ဟုံဆုတ်ဇော်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာဂမ္တိုင်ဂ္တိုင်တိုန်ဂ် ပြာကဋ်ရ၊ ဆုတ်ဇော် ဟုံပြာကဋ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယုံကဿပ ဂပ်ဝံဇော်ပွင် ဂပ်ဝံသွ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ အဲကျက် မဂပ်ဝံတွံလင် ဗွဲမဒးရးဝံအိုတ်မွဲး ဒ်တ တွာန်နပွမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တွာန်နပွမ တီကေတ် အလိုဇကု တွာန်နဖိုနိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲးထပုံပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယုံကဿပ ဂပ်ဝံဇော်ပွင် ဂပ်ဝံသွ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ သတိသမ္မောဇ္ဈင် အဲကျက် မဂပ်ဝံတွံလင် ဗွဲမဒးရးမွဲး ဒ်တ တွာန်နပွမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တွာန်နပွမတီကေတ် အလိုဇကု တွာန်နဖို နိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ။ ယုံကဿပ ဂပ်ဝံဇော်ပွင် ဂပ်ဝံသွ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် အဲကျက် မဂပ်ဝံတွံလင် ဗွဲမဒးရးမွဲး ဒ်တ တွာန်နပွမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တွာန်နပွမ တီကေတ်အလိုဇကု တွာန်နဖိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံကဿပ ဂပ်ဝံဇော်ပွင် ဂပ်ဝံသွ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ အဲကျက် မဂပ်ဝံတွံလင် ဗွဲမဒးရးဝံအိုတ်မွဲး ဒ်တ တွာန်နပွမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တွာန်နပွမတီကေတ် အလိုဇကု တွာန်နဖိုနိဗ္ဗာန်အိုတ်ရဂ် တွံတ် ရံဝံမွဲး ယုံကျက်မ္မုပိုင် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် ဗွဲစုတ်ခိုဟ်အိုတ်ရ၊ ယုံကျက်မ္မုပိုင် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် ဗွဲစုတ် ခိုဟ် အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

တိလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြဲ တွံကိုခရ်ဗောဇ္ဈင်ဝံရ၊ တိလပိဋ်မဟာကဿပ သျှိုက်မျှိုက် အိုဟ်တိုဟ် ခရ်တိလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြဲ မဂပ်ဝံတွံ ဗွဲမလောန်ရ၊ နယံဂ်လေဝ် ဒြိုက်ကတိုရ၊ နပ္ပမသျှိုက်မျှိုက်ဟေင် ပါပေင်ကေွဲယဲမာန်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ ဂိလာန

၁၉၆။ ပွဲကာလမွဲတွဲ တိလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြဲ သုဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲ ဗ္ဗစ္စကိုပြေပ်ဂမ္တိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တိုပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန် ယဲဝေဒနာ ပျိုပျိုက်တု အာစိပ်ဒဒိုင် ဂိယဲဒိုင်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု ပဒတ်ဒိုင် ပွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တိလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြဲ ပွဲအခိုင်သဝ်တွဲ ပယျာံတွဲစိုဟ် ဒြိုက်ကတိုနုဒွဲ မသတင်ဒိုင်ညးမွဲဝေတ်တု ပြာပ်အာဇရေင်တိလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန်တုမွဲး ဂဇအိဇေယျံ ပွဲသ္မာမလးပညပ်လဝ်တု—

“ယွံမောဂ္ဂလာန် ကုတုအဲဂ် ထတ်ယိုတ်မိပ်ခြိပ်ဒိုင်ဟာ၊ ယိုပ်ယာပ်ဒိုင်ဟာ၊ ဒဒိုင် ဝေဒနာဂမ္တိုင် ဆုတ်စော်အိုတ်ဟာ၊ ဟံဂြိုဏ်တိုန်အိုတ်ဟာ၊ ပွမဒဒိုင်ဝေဒနာဂမ္တိုင်ဆုတ်စော် ပြာကဋ်ဟာ၊ ပွမဂြိုဏ်တိုန် ဟံပြာကဋ်ဟာ” ရံဝံ သုးကိုတိလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန်ရ။ ယွံကျက် မ္ပုပိဋ် ကုအဲဒိုက်ဂ် ဟံထတ်ယိုတ်မိပ်ခြိပ်ရ၊ ဟံယိုပ်ယာပ်ရ၊ ဒဒိုင်ဝေဒနာဂမ္တိုင် မသကာတ် မြဟ်ဂြိုဏ်တိုန် ကုအဲဒိုက်အိုတ်ရ၊ ဟံဆုတ်စော်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာဂမ္တိုင်ဂြိုဏ်တိုန် ပြာကဋ်ရ၊ ဆုတ်စော် ဟံပြာကဋ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံမောဂ္ဂလာန် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွ ဗွဲမဂြိုဏ်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ အဲကျက် မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဗွဲမဒးရဲဝံအိုတ်မွဲး ဒိုတ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမ တီကေတ် အလိုဇကု တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲထပ်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံမောဂ္ဂလာန် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွ ဗွဲမဂြိုဏ်ကိုဝါ သတိသမ္မောဇ္ဈင် အဲကျက် မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဗွဲမဒးရဲမွဲး ဒိုတ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် အလိုဇကု တုဟ်နဖို နိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ယွံမောဂ္ဂလာန် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွ ဗွဲမဂြိုဏ်ကိုဝါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် အဲကျက် မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဗွဲမဒးရဲမွဲး ဒိုတ်တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမ တီကေတ် အလိုဇကု တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံမောဂ္ဂလာန် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွ ဗွဲမဂြိုဏ်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ အဲကျက် မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဗွဲမဒးရဲဝံအိုတ်မွဲး ဒိုတ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် အလိုဇကု တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန်အိုတ်ရဂ် တွံတ် ရံဝံမွဲး ယွံကျက်မ္ပုပိဋ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် ဗွဲစွတ်ခိုဟ်အိုတ်ရ၊ ယွံကျက်မ္ပုပိဋ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် ဗွဲစွတ်ခိုဟ်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ တွံက်ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဝံရ၊ တီလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန် သျှိုက်မျိုက် အိုဟ်တိုဟ် ခရ်တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံဗွဲမလောန်ရ၊ နူယဲဂ်လေဝ် ဒြိုက်ကတိုရ၊ နပ္ပမသျှိုက်မျိုက်ဟေင် ပါပွေင်ကွေဲယဲမာန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်တတိယ ဂိလာန

၁၉၇။ ပွဲကာလမွဲတုဲ တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ သုဒတတန်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲ ဗုစ္စကိုပြေပ်ဂမ္တိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ ယဲဝေဒနာ မျိုပျိုက်တုဲ အာစိုပ်ဒဒိုင် ဂိယဲဒိုင် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလပိဋ်မဟာစုန္ဒ မှော်ပြာပ်အာဇရေင်တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲတုဲမွဲး လောဝ်သုဝတ်တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲတုဲ ဂဇာဒိုင် ပွဲဒွဲမွဲရ၊ တီလပိဋ်မဟာစုန္ဒ မဂဇာဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲဂ် “ယံစုန္ဒ ဩဝ်ကိုဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် တုးပြာကဋ် ပွဲဉာဏ်တုအဲညိ” ရဲဝံ တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ သုးတုန်ရ။

ယံကျာ်မ္ပုပိဋ် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသု ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ တီလမ္ပု ပိဋ်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဗွဲမဒးရးဝံအိုတ်မွဲး ဒှိတ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် အလိုဇကု တုဟ်နဖိုန်ဗွန်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲထပ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံကျာ်မ္ပုပိဋ် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသုဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ သတိသမ္မေဃာဇ္ဈင် တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံ တွံလဝ် ဗွဲမဒးရးမွဲး ဒှိတ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် အလိုဇကု တုဟ်နဖိုန်ဗွန်ရ ။ ပ ။ ယံကျာ်မ္ပုပိဋ် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသု ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဥပေက္ခာ သမ္မေဃာဇ္ဈင် တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဗွဲမဒးရးမွဲး ဒှိတ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် အလိုဇကု တုဟ်နဖိုန်ဗွန်ရ။ ယံကျာ်မ္ပုပိဋ် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသုဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဗွဲမဒးရးဝံ အိုတ်မွဲး ဒှိတ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုဉာဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် အလိုဇကု တုဟ်နဖိုန်ဗွန်အိုတ်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယံစုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် ဗွဲစုတ် ခိုဟ်အိုတ်ရ၊ ယံစုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် ဗွဲစုတ် ခိုဟ်အိုတ်ရ ရဲဝံ သုးတရ။

တီလပိဋ် စုန္ဒ ဂရင်ပတီတုန် ခရ်ဗောဇ္ဈင်ဝံရ၊ တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ သျှိုက်မျိုက်တုဲ ဒြိုက်ကတိုနူယဲဂ်ရ၊ နပ္ပမသျှိုက်မျိုက်ဟေင် ပါကွေဲယဲမာန်ရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပါရဂူမ

၁၉၈။ ယံခမိတအ် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသု ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာဝံ အိုတ်မွဲး နူဩဝ်လပါဏအ်မတွံဂး သံသာဝဋ် ဒှိတ် သွက်သွော့အာစိုပ်ဩဝ်လပါတေံမတွံဂး

မာတိကာ

နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲထုပ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမိုင်ထုပ်ပြကာဝံမွဲး နူဩင်လပါဏအ်မတွံး သံသာဝဋ် နှိတ် သွက်သွောံအာစိုပ်ဩင်လပါဏမတွံး နိဗ္ဗာန် အိုတ်ရ။

ပျော်ကိုမိုဟ်ဂမိုင် ညးအာစိုပ်ဩင်မွဲလပါဏမတွံး (နိဗ္ဗာန်)ဂမိုင်ဂ် နှိတ်ဗုတ်ညိနာင် ဟောင်အိုတ်ရ၊ သတ်မသအာင်နူညးအာစိုပ်နိဗ္ဗာန်ဝံတုန် သွးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ခွံင် ပွဲဩင်လပါ ဏအ်မတွံး ဒဒိခိဝဋ်ဟောင်ရ။

ညးဒွေတ်ဗက် လွေင်ခရ်ဂမိုင် ပွဲခရ်မဂ် မဂပ်ဝ်တွံလဝ် ဗွဲမဒးရးဂ် (ကလိလောန်အာ) တွံးရးချိုင်သိုင်ဂစိုတ် မဖြိုင်ကိုတတ်ကွောံမာန်တဲ ကြက်သွောံအာစိုပ် ဩင်မွဲလပါဏမတွံး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ။

ညးမျှံကိုပညာဂ် ပါသွးကွေံ ခရ်(အကုသိုလ်) မကိုလမွဲက်တဲ နှဝဋ်သံသာ သွအာရီ နိဗ္ဗာန်တဲ ဇော်ပွပ်တခရ်ကုသိုလ်မဗုသအးရ၊ ဩပွဲ‘ဝိဝေက’ ပွမလှုသွးမွဲ ဖြိုင်ကိုမိပ်လဟိုင်ရ၊ နွံပိုက်ကို ပွမမိပ်လဟိုင်လောန် ပွဲ‘ဝိဝေက’ ပွမလှုသွးဂ်ရ၊ ညးမျှံကိုပညာဂ် ပါသွးထောံကွေံ ကာမဂုဏ်ဂမိုင်တဲ ဟံမ္မဲကိုကိလေသသေ့သေ့ဟ်တဲ သွးကိုဗွင်ဗွင်သအးစူးဇကုဇကု နူခရ် နီဝရဏ မလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက်ဂမိုင်ရ။

ဩကုပုဂိုလ်ဂမိုင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ်လဝ်စိုတ် ဗွဲမဒးရး ပွဲခရ်ဗောဇ္ဈင်ထုပ်ပြကာဂမိုင် မဒ်ဟိုတ်အရဟတ္တမဂ်ရ၊ ပုဂိုလ်ဂမိုင်ဂ် ဟံစောဲလံာံတဲ မိပ်လဟိုင် ပွဲနိဗ္ဗာန် နှိတ်အရာသွးကွေံ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာံအိုတ်ရ၊ ပွဲလောက ပုဂိုလ်မျှံကိုအာသဝအိုတ်အာတဲ မျှံကိုအာနုဘ် မဇော်ဂမိုင်ဂ် လုပ်နိဗ္ဗာန်သတိတ် ပှိုတ်လလမ်အိုတ်ရ” ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဝိရဒ္ဒ

၁၉၉။ ယွံခမီတအ် ကုညးဂမိုင်အိုတ်သို မကိုဆောတ်ယောင် ဗောဇ္ဈင်ဂမိုင်ထုပ် ပြကာဂ် ကိုဆောတ်ယောင်အာ အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် နှိတ်အရာဒဒိခိဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲးရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးဂမိုင်အိုတ်သို မပတိတ်ဇြဟတ် ဗောဇ္ဈင်ဂမိုင်ထုပ်ပြကာဂ် ပတိတ်ဇြဟတ် အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ မဒ်ဟိုတ်အာ စိုပ်နိဗ္ဗာန် နှိတ်အရာဒဒိခိဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲးရ။ ညးမွဲထုပ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးဂမိုင်အိုတ်သို မကိုဆောတ်ယောင် ဗောဇ္ဈင်ဂမိုင် ထုပ်ပြကာဂ် ကိုဆောတ်ယောင်အာ အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ မဒ်ဟိုတ် အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် နှိတ်အရာဒဒိခိဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲးရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးဂမိုင်အိုတ်သို မပတိတ်

ဣဟတ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ၌ ပတိတ်ဣဟတ် အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂိဒ္ဓာံပြကာ မဒ်ဟိတ် အာစိပ်နိဗ္ဗာန် ဒိအရာဒဒိမ်ဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်အရိယ

၂၀၀။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပုဂ် ဂပ်ဝသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဗုဒ္ဓအးခိုဟ်ပြတဲ မဒ်ဟိတ်တိတ်ဗုဒ္ဓဒဒိမ်ဝဋ်အိုတ်မွဲ ရင်တုင်ပတိတ် ညးဇ္ဇော်ပုဂ်သွတ် ဗောဇ္ဈင်၌ တုဟ်နဖိုဒဒိမ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ညးမွဲထပ်ပြကာအိုတ်ဂရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပုဂ် ဂပ်ဝသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ဗုဒ္ဓအးခိုဟ်ပြတဲ မဒ်ဟိတ်တိတ်ဗုဒ္ဓဒဒိမ်ဝဋ်အိုတ် ရင်တုင်ပတိတ် ညးဇ္ဇော်ပုဂ် သွတ်ဗောဇ္ဈင်၌ တုဟ်နဖိုဒဒိမ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်နိဗ္ဗိဒါ

၂၀၁။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပုဂ် ဂပ်ဝသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင် ထပ်ပြကာဝံ အိုတ်မွဲ ဒိတ်တုဟ်နပုမဒေအိုန်ဇေတုတ် တုဟ်နစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် တုဟ်နပုမပျိုတ် တုဟ်နပုမ(ကိလေသ)လလမ် တုဟ်နပုမတီဗွဲတောင် တုဟ်နပုမတီအလိုဇေတု တုဟ်နဖို နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲထပ်ပြကာအိုတ်ဂရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပုဂ် ဂပ်ဝသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဝံအိုတ်မွဲ ဒိတ်တုဟ်နပုမဒေအိုန်ဇေတုတ် တုဟ်နစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် တုဟ်နပုမပျိုတ် တုဟ်န ပုမ(ကိလေသ)လလမ် တုဟ်နပုမတီဗွဲတောင် တုဟ်နပုမတီ အလိုဇေတု တုဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန် အိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဂိလာနဝဂ် မရနုက်ကိုဓါ တဲရ။

၃။ ဥဒါယိဝဂ် ၁။ သုတ်ဗောဓာယ

၂၀၂။ ပွဲကာလ၌ ခမိမ္မဲဇေတု ပှော်ပြာပ်အာ ဇေရင်တီလမ္ပုံပိုင်ကျိတ်တြတဲ ။ ပ ။ ဂဇေကေတ် ပွဲဒွဲမ္မဲတဲမွဲ—

မာတိကာ

“ယွံကျင်မျှပိုင် ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင် ရဲဝံ ဟိုသွေးအိုတ်ရ၊ မဟိုတ် ဗောဇ္ဈင် ရဲဝံ ဟိုသွေးအိုတ်ရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတိ တီလမျှပိုင်ကျင်တြရ။ ယွံခမိ ဟိုတ်မဒ်တ တွဟ်နဖိုပွမတိကေတ် (နိဗ္ဗာန်)ဂ်ရ ဗောဇ္ဈင် ရဲဝံ ဟိုသွေးအိုတ်ရ၊ ယွံခမိ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင်သတိသမ္မေဇ္ဈင် မနိဿယ်ကိုပွမလှသိုတ်တြ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မေဇ္ဈင် မနိဿယ်ကိုပွမလှသိုတ်တြ မနိဿယ်ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယ်ကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိ ဟိုတ်မဒ်တ တွဟ်နဖိုပွမတိကေတ် (နိဗ္ဗာန်)ဂ်ရ ဗောဇ္ဈင် ရဲဝံ ဟိုသွေးအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာ

၂၀၃။ ယွံခမိတအ် ကြက်တွံကိုဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ ကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂ်အိုတ်ညိ၊ ယွံခမိတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာဂ်တုန် ညးဍဲအိုတ်ရော? သတိသမ္မေဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာဂ်တုန် ခရ်မသွေးကျင်တွံဂမ္တိုင်ဝံဟောင်ရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဌာနိယ

၂၀၄။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ် (အာရီ) ‘ကာမရာဂ’ ပွမစောစပ်ပွဲကာမဂ်ရ ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ပွဲကာမ မဟံကတိဒ်ဏီလောင် ကတိဒ်ရ၊ ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ပွဲကာမ မကတိဒ်တဲလောင် ဒ်တဲတုဟ်နပွမဒ် ဗွဲမလောန် တုဟ်နပွမလဲလးရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်(အာရီ) ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ်ဂ်ရ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မဟံကတိဒ်ဏီလောင် ကတိဒ်ရ၊ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိဒ်တဲလောင် ဒ်တဲတုဟ်နပွမဒ် ဗွဲမလောန် တုဟ်နပွမလဲလးရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်(အာရီ) ‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်ခိပ်ရ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်ခိပ်ရ မဟံကတိဒ်ဏီလောင် ကတိဒ်ရ၊ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်ခိပ်ရ မကတိဒ်တဲလောင် ဒ်တဲတုဟ်နပွမဒ်ဗွဲမလောန် တုဟ်နပွမလဲလးရ။

မာတိကာ

ယံခမီတအံ ဟိတ်ပုမသုပ္ပုပ္ပိတံ ပုမသုပ္ပမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်မဒ်ဟိတ်(အာရိ) ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပုမစိတ်ကလုံလဏ် ပုမစံင်တူဗွဲကြံရ ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပုမစိတ်ကလုံလဏ် ပုမစံင်တူဗွဲကြံ မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ကတိန္ဒရ၊ ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပုမစိတ်ကလုံလဏ် ပုမစံင်တူဗွဲကြံ မကတိန္ဒတုလေဝ် နိတ်တုဟ်နပုမဒ်ဗွဲမလောန် တုဟ်နပုမလဲလးရ။

ယံခမီတအံ ဟိတ်ပုမသုပ္ပုပ္ပိတံ ပုမသုပ္ပမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်မဒ်ဟိတ်(အာရိ) ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပုမပါ်ပါ်ဟံမာန်ရ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပုမပါ်ပါ်ဟံမာန် မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ကတိန္ဒရ၊ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပုမပါ်ပါ်ဟံမာန် မကတိန္ဒတုလေဝ် နိတ်တုဟ်နပုမဒ်ဗွဲမလောန် တုဟ်နပုမလဲလးရ။

ယံခမီတအံ ဟိတ်ပုမသုပ္ပုပ္ပိတံ ပုမသုပ္ပမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်မဒ်ဟိတ်(အာရိ) သတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ကတိန္ဒရ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတုလေဝ် အာစိပ်ပုမဇ္ဇော်ပုင်ချိုက်ပင်ရ ။ ပ ။ ယံခမီတအံ ဟိတ်ပုမသုပ္ပုပ္ပိတံ ပုမသုပ္ပမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်မဒ်ဟိတ်(အာရိ) ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ရ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ကတိန္ဒရ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတုလေဝ် အာစိပ်ပုမဇ္ဇော်ပုင်ချိုက်ပင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အယောနိသောမနသိကာရ

၂၀၅။ ယံခမီတအံ ကုညးသုပ္ပုပ္ပိတံ ဗွဲဟံဗွဲရ် ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပုမနွံပိုက်ပွဲကာမ မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ကတိန္ဒရ၊ ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပုမနွံပိုက်ပွဲကာမ မကတိန္ဒတုလေဝ် နိတ်တုဟ်နပုမဒ်ဗွဲမလောန် တုဟ်နပုမလဲလးရ။ ‘ဗျာပါဒ’ ပုမမိက်ကိုလိုလ် မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ကတိန္ဒရ၊ ‘ဗျာပါဒ’ ပုမမိက်ကိုလိုလ် မကတိန္ဒတုလေဝ် နိတ်တုဟ်နပုမဒ်ဗွဲမလောန် တုဟ်နပုမလဲလးရ။ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပုမဖြိုင်ဖြိုင်ပိဝဲ မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ကတိန္ဒရ၊ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပုမဖြိုင်ဖြိုင်ပိဝဲ မကတိန္ဒတုလေဝ် နိတ်တုဟ်နပုမဒ်ဗွဲမလောန် တုဟ်နပုမလဲလးရ။ ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပုမစိတ်ကလုံလဏ် ပုမစံင်တူဗွဲကြံ မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ကတိန္ဒရ၊ ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပုမစိတ်ကလုံလဏ် ပုမစံင်တူဗွဲကြံ မကတိန္ဒတုလေဝ် နိတ်တုဟ်နပုမဒ်ဗွဲမလောန် တုဟ်နပုမလဲလးရ။ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပုမပါ်ပါ်ဟံမာန် မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ကတိန္ဒရ၊ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပုမပါ်ပါ်ဟံမာန် မကတိန္ဒတုလေဝ် နိတ်တုဟ်နပုမဒ်ဗွဲမလောန် တုဟ်နပုမလဲလးရ။ သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ဟံကတိန္ဒရ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတုလေဝ် ပှိုတ်အာရ ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီလေဝ် ဟံကတိန္ဒရ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတုလေဝ် ပှိုတ်အာရ။

ယွံခမီတအ် ကုညးသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ် ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ပွမနွံပိုက် ပွဲကာမ မဟံကတို
 န်ဏီလေဝ် ဟံကတိုနီရ၊ ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ပွမနွံပိုက်ပွဲကာမ မကတိုနီတဲလေဝ် ကေုာ်အာရ။
 ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မဟံကတိုနီဏီလေဝ် ဟံကတိုနီရ၊ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ်
 မကတိုနီတဲလေဝ် ကေုာ်အာရ။ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမခြိုင်ခြိုင်ပဲ မဟံကတိုနီဏီလေဝ် ဟံကတို
 နီရ၊ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမခြိုင်ခြိုင်ပဲ မကတိုနီတဲလေဝ် ကေုာ်အာရ။ ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံ
 လံ ပွမစံင်တူဗွဲကြဲ မဟံကတိုနီဏီလေဝ် ဟံကတိုနီရ၊ ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလံ
 ပွမစံင်တူဗွဲကြဲ မကတိုနီတဲလေဝ် ကေုာ်အာရ။ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါ်ဟံမာန် မဟံကတိုနီ
 ဏီလေဝ် ဟံကတိုနီရ၊ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါ်ဟံမာန် မကတိုနီတဲလေဝ် ကေုာ်အာရ။

သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုနီဏီလေဝ် ကတိုနီရ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုနီ တဲလေဝ်
 အာစိုပ်ပွမဇော်ပွပ်ဗျိုက်ပေင်ရ ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုနီဏီလေဝ် ကတိုနီရ၊
 ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုနီတဲလေဝ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွပ်ဗျိုက်ပေင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အပရိဟာနိယ

၂၀၆။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကို ခရ်ဂမိုင်ထပ်ပြကာ န်ဟိုတ် ဟံဟုတ်ယုတ် ကုမူး
 တအ်ညးဂမိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂအိုတ်ညိ၊ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမိုင်ထပ်ပြကာ န်ဟိုတ်
 ဟံဟုတ်ယုတ်တုန် ညးခွဲအိုတ်ရော? ဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်ထပ်ပြကာရ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်ထပ်ပြ
 ကာ် ညးခွဲအိုတ်ရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ်
 ခရ်ဂ်ဟိုတ် ဟံဟုတ်ယုတ်ဂမိုင်တုန် ဣဝံ ထပ်ပြကာဂမိုင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်တဏှက္ခယ

၂၀၇။ ယွံခမီတအ် ဩဝ်ဇော်ပွပ် လေင်ဂွံင်ဒေတ် တဏှာအိုတ်အာအိုတ်ညိ။
 ယွံခမီတအ် မုရ်လေင်ဂွံင် မုရ်ဒေတ်မွဲ န်တုဟ်နတဏှာအိုတ်အာရော? ဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်
 ထပ်ပြကာရ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်ထပ်ပြကာ် ညးခွဲအိုတ်ရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာ
 သမ္မောဇ္ဈင်ဂမိုင်ရ။ တွံတ် ရံဝံမူး တီလပိုင်ဥဒါယိက် “ယွံကျာ်မုပိုင် ဗောဇ္ဈင်္ဂမိုင်ထပ်ပြကာ
 ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ သာ်လိုက် န်တု ဟ်နတဏှာအိုတ်အာအိုတ်ရော?”
 ရံဝံ ဂရင်ပတိ တီလမုပိုင်ကျာ်တြဲရ။

ယွံဥဒါယိ ပွဲသာသနာဝံ ခမိက် ဇော်ပွပ်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယ်ကိုပွမလုာ်သိုတ်တြဲ
 မနိဿယ်ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယ်ကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်

မလှဲလား မအာစိုပ်ဒဒ်မပြ မဟုံမွဲကိုဗုတ်တို့၊ မစာ်စူးနူဂဗုတ်ဂဝိင် (ဒဒ်ခိ)ရ။ ခမီ မဇ္ဈေပုင် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန် မလှဲလား မအာစိုပ် ဒဒ်မပြ မဟုံမွဲကို ဗုတ်တို့၊ မစာ်စူးနူဂဗုတ်ဂဝိင် (ဒဒ်ခိ)ကို ပါကွေံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ရ။ ဟိုတ်ပွမပါကွေံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပါကွေံကမ်ရ။ ဟိုတ်ပွမပါကွေံကမ် ပါကွေံဒေဒ်ခိဝဋ်ရ။ ။ ပ။ ဇ္ဈေပုင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန် မလှဲလား မအာစိုပ်ဒဒ်မပြ မဟုံမွဲကို ဗုတ်တို့၊ မစာ်စူးနူဂဗုတ်ဂဝိင် (ဒဒ်ခိ)ရ။ ခမီ မဇ္ဈေပုင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကို ပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန် မလှဲလား မအာစိုပ်ဒဒ်မပြ မဟုံမွဲကိုဗုတ်တို့၊ မစာ်စူးနူဂဗုတ်ဂဝိင်(ဒဒ်ခိ)ကို ပါကွေံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ရ။ ဟိုတ်ပွမပါကွေံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပါကွေံကမ်ရ။ ဟိုတ်ပွမပါကွေံကမ် ပါကွေံဒေဒ်ခိဝဋ်ရ။ ယွံဥဒါယိ ရဝံဟောင် ဟိုတ်နူတဏှာအိုတ်ကို ကမ် အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူကမ်အိုတ်ကို ဒဒ်ခိအိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်တဏှာနိရောဓ

၂၀၈။ ယွံခမီတအ် ဩဝဇ္ဈေပုင် လှောင်ဂွံင်ဒေတ် သွက်တဏှာ ဝံပျိုတ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် မုရ်လှောင်ဂွံင် မုရ်ဒေတ်မွဲ ဒိုတ်သွက်တဏှာ ဝံပျိုတ်ရော၊ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် ထပ် ပြကာရ။ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင် ထပ်ပြကာကို ညးခွေံအိုတ်ရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ။ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် မုရ်သင်လို ဂပ်ဝဇ္ဈေပုင် ဂပ်ဝသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင် ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာအိုတ်မွဲး ဒိုတ်သွက်တဏှာ ဝံပျိုတ်အိုတ်ရော?

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီကို ဇ္ဈေပုင် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကို ပွမလှု သိုတ်တြ မနိဿယကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကို ပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင် အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ။ ပ။ ဇ္ဈေပုင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကို ပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယ ကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကို ပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ဂပ်ဝဇ္ဈေပုင် ဂပ်ဝသွ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာအိုတ်မွဲး ဒိုတ်သွက်တဏှာ ဝံပျိုတ်အိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်နိဗ္ဗေဘာဂိယ

၂၀၉။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကို လှောင်ဂွံင် မှုံသွက်မလေပ်ထပက်ကလိုဟ် ကုမူး တအ်ညးဂမ္တိုင်ရ။ ဩဝကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် လှောင်ဂွံင်မှုံသွက်မလေပ်

ထပက်ကလိုဟ်ဂ် ညးခဲရော? ဗောဇ္ဈင်္ဂမၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂမၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ ညးခဲ အိုတ်ရော? သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် ။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင်မၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ။ တွံတဲာ် ရဲဝံ့မွဲး တီလပိုင် ဥဒါယီၣ် “ယွံကျၢ်မၤပိုင် ဗောဇ္ဈင်္ဂမၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ နိတ် သွက်ဝံ့ထပက်ကလိုဟ်အိုတ်ရော?” ရဲဝံ့ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်ကျၢ်တြရ။

ယွံဥဒါယီ ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် ဇော်ပွဲသတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် မနိဿယံကျိပုမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကျိပုမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပုမစောစပ် မနိဿယံကျိပုမပျိတ်လလမ် မလော့ဘအာကျိ နိဗ္ဗာန် မလဲလး မအာစိပ်ဒဒ်မပြ မဟံမ္မဲကျိဗုတ်တွံ မစာ်စူးနူဂဗုတ်ဂဝိင်(ဒဒိမ်)ရ။ ခမိၣ် နပုမ ဇော်ပွဲသတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် ထပက်ကလိုဟ် ဖံက်ဗကးကျဲ ကလောံလောဘ မဟံကောင် ထပက်ကလိုဟ်ဖံက်ဗကး ကိုပ်ကွာတောရ။ ထပက်ကလိုဟ် ဖံက်ဗကးကျဲကလောံ ဒေါသ မဟံကောင်ထပက်ကလိုဟ် ဖံက်ဗကးကိုပ်ကွာတောရ။ ထပက်ကလိုဟ်ဖံက်ဗကးကျဲ ကလောံမောဟ မဟံကောင်ထပက်ကလိုဟ် ဖံက်ဗကးကိုပ်ကွာတောရ ။ ပ။ ဇော်ပွဲဥပေက္ခာ သမ္မေဓာဇ္ဈင် မနိဿယံကျိပုမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကျိပုမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပုမစောစပ် မနိဿယံ ကျိပုမပျိတ်လလမ် မလော့ဘအာကျိနိဗ္ဗာန် မလဲလး မအာစိပ်ဒဒ်မပြ မဟံမ္မဲကျိဗုတ်တွံ မစာ်စူးနူဂဗုတ်ဂဝိင် (ဒဒိမ်)ရ။ ခမိၣ် နပုမဇော်ပွဲဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် ထပက်ကလိုဟ် ဖံက်ဗကးကျဲ ကလောံလောဘ မဟံကောင်ထပက်ကလိုဟ် ဖံက်ဗကး ကိုပ်ကွာတောရ။ ထပက်ကလိုဟ်ဖံက်ဗကးကျဲ ကလောံဒေါသ မဟံကောင်ထပက်ကလိုဟ် ဖံက်ဗကးကိုပ် ကွာတောရ။ ထပက်ကလိုဟ်ဖံက်ဗကးကျဲ ကလောံမောဟ မဟံကောင်ထပက်ကလိုဟ် ဖံက်ဗကးကိုပ်ကွာတောရ။ ယွံဥဒါယီ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ ရဲဝံ့အိုတ်မွဲး ဗောဇ္ဈင် ဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ နိတ် သွက်ဝံ့ထပက်ကလိုဟ်အိုတ်ရ ရဲဝံ့ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဇကမ္မေ

၂၁၀။ ယွံခမိတအ် တုဟ်နပုမပါကျဲ ခရ်အာရီသံယောဇိန်ဂၢ်ထံပိဍာ် ပါနူဗောဇ္ဈင်ဂၢ်ထံပိဍာ် ကာရ မဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ မဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ ခရ်သအာင်မ္မဲလေပ် အဲကျၢ် ဟံညာတ်ရ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂမၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ ညးခဲအိုတ်ရော? သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် ။ ပ။ ဥပေက္ခာ သမ္မေဓာဇ္ဈင်မၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ။ ယွံခမိတအ် မုရ်သတ်လီ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ ဗောဇ္ဈင် ဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရအိုတ်မွဲး နိတ်တုဟ်နပုမပါကျဲ ခရ်အာရီသံယောဇိန်ဂၢ်ထံပိဍာ်အိုတ်ရော?

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် ဇော်ပွဲသတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် မနိဿယံကျိပုမလှုသိုတ်တြ ။ ပ။ ဇော်ပွဲဥပေက္ခာသမ္မေဓာဇ္ဈင် မနိဿယံကျိပုမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကျိပုမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပုမစောစပ် မနိဿယံကျိပုမပျိတ်လလမ် မလော့ဘအာကျိနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ် ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ ဗောဇ္ဈင်္ဂမၤဂၢ်ထံပိဍာ်ကာရ ရဲဝံ့အိုတ်မွဲး နိတ် တုဟ်နပုမပါကျဲ ခရ်အာရီသံယောဇိန်ဂၢ်ထံပိဍာ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်အာရီသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ၣ် ညးဍဲအိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ‘စက္ခုပသာဒ’ လျုင်မတ်ၣ် ဓရ်မဒ်အာရီသံယောဇိန်ရ၊ ပွဲ ‘စက္ခုပသာဒ’ လျုင်မတ်ၣ် သံယောဇိန်အဗန်ဒက်ဂမ္တိုင် ဓလီုချိုပ်တို့လုပ်တဲ ကတိဒ်အိုတ်ရ။ ။ ပ။ ‘ဇိဝါပသာဒ’ လျုင်လတ်ၣ် ဓရ်မဒ်အာရီသံယောဇိန်ရ၊ ပွဲ ‘ဇိဝါပသာဒ’ လျုင်လတ်ၣ် သံယောဇိန်အဗန်ဒက်ဂမ္တိုင် ဓလီုချိုပ်တို့လုပ်တဲ ကတိဒ်အိုတ်ရ။ ။ ပ။ စိတ်ၣ် ဓရ်မဒ်အာရီသံယောဇိန်ရ၊ ပွဲစိတ်ၣ် သံယောဇိန်အဗန်ဒက်ဂမ္တိုင် ဓလီုချိုပ်တို့လုပ်တဲ ကတိဒ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင် မသွးကျင်တဲၣ် ကော်ခဲး ဓရ်အာရီသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရံၣ် (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဥဒါယိ

၂၁၁။ ပွဲကာလမွဲတဲ တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်ဒိုင် ပွဲနီုဂီသေတက လုပ်လို့ဟ် သုတ္တရးရ။ ပွဲကာလၣ် တီလပိုင်ဥဒါယိ မှော်ပြာပ်အာ ဇရေင်တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲတဲ။ ။ ပ။ ဂဇအ်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲမွဲး ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကျ်မ္မံပိုင် (ဓရ်) ထေက်ကိုအမ်သင်ကွေံရ၊ ယွံကျ်မ္မံပိုင် (ဓရ်) ထေက်ကိုအမ်သင်ကွေံရ၊ ယွံကျ်မ္မံပိုင် ဓရ်ပမသျှိုက်ဆာန် ပမရှေံသျှိုက် ပမဝ္တပိပ် ပမလကိုတ်ပါပ် ပွဲတီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲၣ် ဥပကာဂုဏ်ၣ်လောန်ရ၊ ယွံကျ်မ္မံပိုင် အဲဒိုက် အယောဒ်ခရ်ကွာတော် ဟံသွကျင် ပမသျှိုက်မျှိုက်သေံသွံ ပွဲဓရ်မွဲမဂ္တိုင်ရ၊ ဟံသွကျင် ပမသျှိုက်မျှိုက် သေံသွံ ပွဲသင် ဗွဲမဂ္တိုင်ရ၊ အဲဒိုက်ၣ် ဗွဲစုတ် သေံသျှိုက်ညာတ်ကေတ် ပမသျှိုက်ဆာန် ပမရှေံသျှိုက် ပမဝ္တပိပ် ပမလကိုတ်ပါပ် ပွဲတီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲ ဗွဲမဒးရးဒ်တဲ နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိပ်(သွခမီ) အဝေါင်ခမီရ။ “ဣဝံၣ် ရုပ်၊ ဣဝံၣ် ဟိုတ်ရုပ်ကတိဒ်၊ ဣဝံၣ် ဟိုတ်ရုပ်ပျိတ်၊ ဣဝံၣ် ဝေဒနာ ။ ပ။ ဣဝံၣ် သညာ၊ ဣဝံၣ် သင်္ခါရ၊ ဣဝံၣ် ဝိညာဏ်၊ ဣဝံၣ် ဟိုတ်ဝိညာဏ် ကတိဒ်၊ ဣဝံၣ် ဟိုတ်ဝိညာဏ် ပျိတ်” ရံၣ် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲ တွံကိုဓရ် ကုအဲဒိုက်ရ။

ယွံကျ်မ္မံပိုင် အဲဒိုက်ၣ် ညးမွဲဝေ ပြာပ်အာဌာန်လျာသိုတ်တြဲတဲ ဇွတ်သပေါတ် ပမဒ်လီု ဥပါဒါနက္ခန္ဓဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာ ဂတးဂတန်မွဲး ဣဝံၣ် ဒ်ဒိန်ရရံၣ် တီကေတ် ဗွဲအတိုင် ညံစုတ်တဲရ၊ ဣဝံၣ် ဟိုတ်ဒ်ဒိန်ကတိဒ်ရ ရံၣ် တီကေတ် ဗွဲအတိုင်ညံစုတ်တဲရ၊ ဣဝံၣ် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒ်ဒိန်ပျိတ်ရ ရံၣ် တီကေတ် ဗွဲအတိုင်ညံစုတ်တဲရ၊ ဣဝံၣ် ဒေုတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒ်ဒိန်ပျိတ်ရ ရံၣ် တီကေတ် ဗွဲအတိုင်ညံစုတ်တဲရ။ ယွံကျ်မ္မံပိုင် ဓရ်(ဝိပဿနာ) မဂပ်ဝ်ဇော်ပုင် မဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါလေဝ် အဲဒိုက်တီတဲရ၊ လေ့င်ၣ် (ဝိပဿနာ)လေဝ် ကလိဝံတဲရ၊ အဲဒိုက်မသွဒတ် နအကာဲအရာမတီကေတ် ရံၣ်မွဲး “ပမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေုတ်လုတ် ဒေုတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေံကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်န ကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွဗွဲသအာင် ဟံမ္မံတဲရ” မာန်ၣ် ကြက်ရင်တူင်ဏာ တုဟ်နဒ်ညံ (ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်)ရ။

ယံကျိန်မျှိုပိုင် အဲဒိုက် ကလိဝံသတိသမ္မောဇ္ဈင် မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် မဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမဂ္ဂိုင် ကိုဝါတဲရ၊ အဲဒိုက်မသွဒတ် နအကဲအရာ မတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ပွမတန်ပဋိသန္နိ အိုတ်အာ တဲရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွဲ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စ ထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ” မာန်ဂ် ကြက်ရင်တုင်ဏာ တုဟ်နဒ်ဃံ (ပစ္စဝေက္ခဏ ဉာဏ်)ရ ။ ပ ။

ယံကျိန်မျှိုပိုင် အဲဒိုက် ကလိဝံဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် မဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါတဲရ၊ အဲဒိုက်မသွဒတ် နအကဲအရာ မတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ပွမတန်ပဋိသန္နိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွဲ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ” မာန်ဂ် ကြက်ရင်တုင်ဏာ တုဟ်နဒ်ဃံ (ပစ္စ ဝေက္ခဏဉာဏ်)ရ။

ယံကျိန်မျှိုပိုင် ဓရ်(ဝိပဿနာ)မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် မဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါလေဝ် အဲဒိုက် တီတဲရ၊ လေဝ်ဂွံင်(ဝိပဿနာ)လေဝ် ကလိဝံတဲရ၊ အဲဒိုက် မသွဒတ် နအကဲအရာ မတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ပွမတန်ပဋိသန္နိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲ တဲရ၊ သွပတဲ ကွဲကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ” မာန်ဂ် ကြက်ရင် တုင်ဏာ တုဟ်နဒ်ဃံ (ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်)ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဥဒါယီ ခိုဟ်ကွဲရ ခိုဟ်ကွဲရ၊ ယံဥဒါယီ တုအဲ ကလိဝံလေဝ်ဂွံင်(ဝိပဿနာ) မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် မဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါတဲရ၊ တုအဲ မသွဒတ် နအကဲအရာ ကြက်တီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ပွမတန်ပဋိသန္နိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွဲ ကိစ္စ မဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ” ဂ် ကြက်ရင်တုင်ဏာ တုဟ်နဒ်ဃံ (ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်)ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဥဒါယိဝဂ် မရနက်ကိုပိ တဲရ။

၄။ နိဝရဏဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမကုသလ

၂၁၂။ ယံခမိတအ် ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မျှံသွက်ကုသိုလ် မဒ်ဗော်သွး ကုသိုလ် သီဖအိုတ်ဂ် မျှံကိုဟိုတ်တုမ်မွဲး ဓရ်‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ၊ မျှံကိုအရာကောံ ဓရ်မွဲး ဓရ်‘အပ္ပမာဒ’ ပွမဟံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ၊ လတူဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဓရ်‘အပ္ပမာဒ’ ပွမ ဟံဟိုတ်မာဲဂ် ပြဲအိုတ် ရဲဝံ ဟိုသွးရ။ ယံခမိတအ် ကုခမိ မဟံဟိုတ်မာဲဂ် ကြက်ဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာရ၊ ကြက်သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စီမင် ခိုင်ရ။

ယံခမိတအ် မုရ်သင်လို ခမိ မဟံဟိုတ်မာဲဂ် ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာရော? သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်တြ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကို

ပွမလူ့သို့တဖြ မနိဿယ်ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစော်စဝ် မနိဿယ်ကိုပွမပှိုတ်လလမ်
မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိ မဟံဟိုတ်မာ်ဂှ် ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်
ထံဂှ်ပြကာရ၊ သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထံဂှ်ပြကာ ဗွဲမဂှိုင်ကိုဝါရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယကုသလ

၂၁၃။ ယွံမီတအ် ဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မွဲသွက်ကုသိုလ် မဒှ်ဗော်သွးကုသိုလ် သိုဖအိုတ်ဂှ် မွဲကိုဟိုတ်တုမ်မွဲး ယောနိသောမနသိကာရအိုတ်ရ၊ မွဲကိုအရာကောံဓရီုမွဲး ယောနိသောမနသိကာရအိုတ်ရ၊ လတူဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဂှ် ယောနိသောမနသိကာရဂှ် ပြအိုတ် ရဝံ့ဟိုသွးရ။ ယွံမီတအ် ကုဓမီ မချိုက်ပေင်တံ ကောံယောနိသောမနသိကာရဂှ် ကြက်ဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာရ၊ ကြက်သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရဂှ် ဂပ်ပံစိုမင်ဒိုင်ရ။

ယုံခမိတအ် မုရ်သုာ်လို ခမိ မချိုက်ပင်တ ကောံယောနိသောမနသိကာရဂ် ဇှော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာရော? သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇှော်ပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပွမလှူသိုတ်တြံ ။ ပ ။ ဇှော်ပွင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပွမလှူသိုတ်တြံ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမဂ္တိုင်လလမ် မလ္လောဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိမချိုက် ပင်တကောံ ယောနိသောမနသိကာရဂ် ဇှော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာရ၊ သွဗောဇ္ဈင် ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒတိယ။

၃။ သုတ်ဥပက္ခိလေသ

၂၁၄။ ယုံခမီတအ် ကျိက်လောင်ထဝ်ဂမ္တိုင် ဣဝံ မ့မသုန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ထဝ်မကျိ
 ခွက်တ် နကိုကျိက်လောင်ဂမ္တိုင်၌ ချိန်လောင် ဟံ့ချိန်ညောန်ရ၊ တူဟ်နကျောန်သွလောင် ဟံ့ဒုင်
 စရင်ရ၊ အရံင်လောင် ဟံ့ပတိတ်ရ၊ သဘ်ပရောမ်လောင် နွံရ၊ တူဟ်နကျောန်သွ ကယျိုင်ကယျပ်
 လကံက်တဲလောင် ဟံ့ဒုင်မ္တဲဒးရးရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ဂရော? ယုံခမီတအ် ပသံဂ်
 နှိကျိက်လောင်ထဝ်ရ၊ ထဝ်မကျိခွက်တ် နကိုကျိက်လောင်၌ ချိန်လောင် ဟံ့ချိန်ညောန်ရ၊
 တူဟ်နကျောန်သွလောင် ဟံ့ဒုင်စရင်ရ၊ အရံင်လောင် ဟံ့ပတိတ်ရ၊ သဘ်ပရောမ်လောင် နွံရ၊
 တူဟ်နကျောန်သွ ကယျိုင်ကယျပ်လကံက်တဲလောင် ဟံ့ဒုင် မ္တဲဒးရးရ။ ဗရိတ်ဂ် နှိကျိက်
 လောင်ထဝ်ရ၊ ထဝ်မကျိခွက်တ် နကိုကျိက်လောင်၌ ။ ပ ။ သကောင်ဒဃျိုင်၌ နှိကျိက်လောင်
 ထဝ်ရ ။ ပ ။ သကောင်ဗ္ဗာင်၌ နှိကျိက်လောင်ထဝ်ရ ။ ပ ။ ဩန်ဂ် နှိကျိက်လောင်ထဝ်ရ၊

မာတိကာ

ထဝ်မက္ခိဒ္ဓကိတ် နက္ခိက္ခိကိလေဝ်ဂ် ချိန်လေဝ် ဟံ့ချိန်ညောန်ရ၊ တုဟ်နက္ခောန်သုလေဝ် ဟံ့ဒင်စရင်ရ၊ အရံင်လေဝ် ဟံ့ပတိတ်ရ၊ သဘ်ပရောမ်လေဝ် နွံရ၊ တုဟ်နက္ခောန်သု ကယျိုင် ကယျပ်လကံက်တဲလေဝ် ဟံ့ဒ် ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံခမိတအ် ကျိက်လေဝ်ထဝ်ဂမ္တိုင် က္လုဂ် မှုမသုန် ပြကာအိုတ်ရ၊ ထဝ်မက္ခိဒ္ဓကိတ် နက္ခိက္ခိကိလေဝ်ဂ် ချိန်လေဝ် ဟံ့ချိန်ညောန်ရ၊ တုဟ်န က္ခောန်သုလေဝ် ဟံ့ဒင်စရင်ရ၊ အရံင်လေဝ် ဟံ့ပတိတ်ရ၊ သဘ်ပရောမ်လေဝ် နွံရ၊ တုဟ်န က္ခောန်သု ကယျိုင်ကယျပ်လကံက်တဲလေဝ် ဟံ့ဒ် ဗွဲမဒးရးရ။

ယွံခမိတအ် တုင်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ကျိက်လေဝ်စိုတ်ဂမ္တိုင် က္လုဂ် မှုမသုန်ပြကာ အိုတ်ရ၊ စိုတ်မက္ခိဒ္ဓကိတ် နက္ခိက္ခိကိလေဝ်ဂ် ချိန်လေဝ် ဟံ့ချိန်ညောန်ရ၊ တုဟ်န က္ခောန်သုလေဝ် ဟံ့ဒင်စရင်ရ၊ အရံင်လေဝ် ဟံ့ပတိတ်ရ၊ သဘ်ပရောမ်လေဝ် နွံရ၊ တုဟ်န ဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ် ဗွဲမဒးရးလေဝ် စွံပတန်ဟံ့မာန်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ‘ကာမတ္တန္တ’ ပွမနွံပိုက်ပွဲကာမဂ် ဒ်ကျိက်လေဝ်စိုတ်ရ၊ စိုတ်မက္ခိဒ္ဓကိတ် နက္ခိက္ခိကိလေဝ်ဂ် ချိန်လေဝ် ဟံ့ချိန်ညောန်ရ၊ တုဟ်နက္ခောန်သုလေဝ် ဟံ့ဒင်စရင်ရ၊ အရံင်လေဝ် ဟံ့ပတိတ်ရ၊ သဘ်ပရောမ်လေဝ် နွံရ၊ တုဟ်နဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ် ဗွဲမဒးရးလေဝ် စွံပတန်ဟံ့မာန်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကျိက်လေဝ်စိုတ်ဂမ္တိုင် က္လုဂ် မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ၊ စိုတ်မက္ခိဒ္ဓကိတ် နက္ခိက္ခိကိလေဝ်ဂ် ချိန်လေဝ် ဟံ့ချိန်ညောန်ရ၊ တုဟ်နက္ခောန်သုလေဝ် ဟံ့ဒင်စရင်ရ၊ အရံင်လေဝ် ဟံ့ပတိတ်ရ၊ သဘ်ပရောမ်လေဝ် နွံရ၊ တုဟ်နဓရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ် ဗွဲမဒး ရးလေဝ် စွံပတန်ဟံ့မာန်ရ ရံဝ် (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အနုပက္ခိလေသ

၂၁၅။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ မဟံလေပ်ကွာတ်လဒ် ဟံ့လေပ်ဆေပ်တာ ဓရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ကိုစိုတ်မက္ခိဒ္ဓကိတ်အိုတ်မွဲ ဒ်တု တုဟ်နပုပ္ဖသုဇော်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် (မတံဂး အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်) ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ)အိုတ်ရ။ ညးမွဲထပ်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ သတိသမ္မေဓာဇ္ဈင် မဟံလေပ်ကွာတ်လဒ် ဟံ့လေပ်ဆေပ်တာ ဓရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ကိုစိုတ်မက္ခိဒ္ဓကိတ်အိုတ်မွဲ ဒ်တု တုဟ်နပုပ္ဖသုဇော်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမ တိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ)ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဥပေက္ခာ သမ္မေဓာဇ္ဈင် မဟံလေပ်ကွာတ်လဒ် ဟံ့လေပ်ဆေပ်တာ ဓရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ကိုစိုတ်မက္ခိ ဒ္ဓကိတ်အိုတ်မွဲ ဒ်တု တုဟ်နပုပ္ဖသုဇော်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ)ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ မဟံလေပ်ကွာတ် လဒ် ဟံ့လေပ်ဆေပ်တာ ဓရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ကိုစိုတ်မက္ခိဒ္ဓကိတ် မသုးကျင်တဲဝံအိုတ်မွဲ

ဒိတ် တူဟ်နပွမသ္မုဇ္ဇောဝ်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အယောနိသောမနသိကာရ

၂၁၆။ ယွံခမီတအ် ကုညးသ္မုပုပ္ဖိတ် ဗွဲဟံဗဗွဲဂ် ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ပွဲကာမ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ကတိုဒ်ရ၊ ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ပွဲကာမ မကတိုဒ်တုလေဝ် ဒိတ် တူဟ်နပွမဒ်ဗွဲမလောန် တူဟ်နပွမလဲလးရ။ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ကတိုဒ်ရ၊ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိုဒ်တုလေဝ် ဒိတ် တူဟ်နပွမဒ်ဗွဲမလောန် တူဟ်နပွမလဲလးရ။ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမခြိုင်ခြိုင်ပိဗ်ဗွဲ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ကတိုဒ်ရ၊ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမခြိုင်ခြိုင်ပိဗ်ဗွဲ မကတိုဒ်တုလေဝ် ဒိတ် တူဟ်နပွမဒ်ဗွဲမလောန် တူဟ်နပွမလဲလးရ။ ‘ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလံ ပွမစံင်တူဗွဲကြံ မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ကတိုဒ်ရ၊ ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလံ ပွမစံင်တူဗွဲကြံ မကတိုဒ်တုလေဝ် ဒိတ် တူဟ်နပွမဒ်ဗွဲမလောန် တူဟ်န ပွမလဲလးရ။ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ကတိုဒ်ရ၊ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါ ဟံမာန် မကတိုဒ်တုလေဝ် ဒိတ် တူဟ်နပွမဒ်ဗွဲမလောန် တူဟ်နပွမလဲလးရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ယောနိသောမနသိကာရ

၂၁၇။ ယွံခမီတအ် ကုညးသ္မုပုပ္ဖိတ် ဗွဲမဗဗွဲဂ် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ကတိုဒ်ရ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုဒ်တုလေဝ် အာစိုပ်ပွမဇ္ဇော်ပွပ်ဗျိုက်ပေင်ရ ။ ပ ။ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိုဒ်ဏီလေဝ် ကတိုဒ်ရ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုဒ်တုလေဝ် အာစိုပ် ပွမဇ္ဇော်ပွပ်ဗျိုက်ပေင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဗုဒ္ဓိ

၂၁၈။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သ္မုဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဝံ အိုတ်မွဲး ဒိတ် တူဟ်နဇ္ဇော်မောဝ် တူဟ်နဟံဟုတ်ယုတ်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲးထပ်ပြကာအိုတ် ရ်ရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ် သ္မု ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဝံအိုတ်မွဲး ဒိတ်တူဟ်နဇ္ဇော်မောဝ် တူဟ်နဟံဟုတ် ယုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

မာတိကာ

၈။ သုတ်အာဝရဏနိဝရဏ

၂၁၉။ ယွံခမိတအ် မသုန်ပြကာဂမ္တိုင်ဝံ လေပ်ကွာတ်လဒ် (ခရ်ကုသိုလ်)အိုတ်ရ၊ လေပ်ဆေပ်တာ (ခရ်ကုသိုလ်)အိုတ်ရ၊ လေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက်အိုတ်ရ၊ လေပ်သွညင်ဇြဟတ် ပညာ သော့ချီန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ပွမနွံ ပွက်ပွဲကာမဂ် လေပ်ကွာတ်လဒ် ခရ်ကုသိုလ်ရ၊ လေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ်ရ၊ လေပ်ကို စိုတ်ကိုခွက်ရ၊ လေပ်သွညင်ဇြဟတ်ပညာ သော့ချီန်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကို လိုလက် လေပ်ကွာတ်လဒ် ခရ်ကုသိုလ်ရ၊ လေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ်ရ၊ လေပ်ကိုစိုတ် ကိုခွက်ရ၊ လေပ်သွညင်ဇြဟတ်ပညာ သော့ချီန်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမမြိုင်ဖြိုင်ခဲက် လေပ်ကွာတ်လဒ် ခရ်ကုသိုလ်ရ၊ လေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ်ရ၊ လေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက်ရ၊ လေပ်သွညင်ဇြဟတ်ပညာ သော့ချီန်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလံ ပွမစံင်တူဗွဲကြက် လေပ်ကွာတ်လဒ် ခရ်ကုသိုလ်ရ၊ လေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ်ရ၊ လေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက်ရ၊ လေပ်သွညင်ဇြဟတ်ပညာ သော့ချီန်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါ်ဟံမာန်ဂ် လေပ်ကွာတ်လဒ် ခရ်ကုသိုလ်ရ၊ လေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ်ရ၊ လေပ်ကို စိုတ်ကိုခွက်ရ၊ လေပ်သွညင်ဇြဟတ်ပညာ သော့ချီန်ရ။ ယွံခမိတအ် ခရ်ကုသိုလ်မသုန်ပြကာဝံ လေပ်ကွာတ်လဒ် (ခရ်ကုသိုလ်)အိုတ်ရ၊ လေပ်ဆေပ်တာ (ခရ်ကုသိုလ်)အိုတ်ရ၊ လေပ်ကို စိုတ်ကိုခွက်အိုတ်ရ၊ လေပ်သွညင်ဇြဟတ်ပညာ သော့ချီန် အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ မဟံ လေပ်ကွာတ်လဒ် ဟံလေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက်အိုတ်မွဲး ဒ်တ တုဟ်နပွမသွဇော်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် (မတွံဂး အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်) ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)အိုတ်ရ။ ညးမွဲးထပ်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ သတိသမ္မေဇ္ဈင် မဟံလေပ်ကွာတ်လဒ် ဟံလေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက်မွဲး ဒ်တတုဟ်နပွမသွဇော်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမ တိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ရ ။ ပ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဥပေက္ခာ သမ္မေဇ္ဈင် မဟံလေပ်ကွာတ်လဒ် ဟံလေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ကိုစိုတ်ကို ခွက်မွဲး ဒ်တ တုဟ်နပွမသွဇော်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ မဟံလေပ်ကွာတ် လဒ် ဟံလေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက် မသွးကျင်တဲဝံအိုတ်မွဲး ဒ်တ တုဟ်နပွမသွဇော်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ကွဲးအရီဂ် သွဇော်သော်ရဂ် သွဟ်စိုတ် စွံပတန်လပ် ပွဲစိုတ်အလုံ အိုတ်သို ဗွဲဒးရးတဲ ထံင်လပ်ကတောင်ဂ်ဒ်တဲ ကလင်တံခရ် နိဝရဏဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဟံကတိုဒ် ကုကွဲးအရီဝံအိုတ်ရ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ အာစိုပ်ပွမဇော်ပွပ် ချိုက်ပေင် အိုတ်ရ။

ပွဲကာလ၌ မုရ်နီဝရဏဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ဟံကတိ၌အိုတ်ရော? ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမ နွံပွိက်ပွဲကာမ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမမြိုင်ဖြုခိပ်ဓဲ ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပွမစိတ် ကလှ်လှ် ပွမစံင်တူဗွဲကြ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် ဟံကတိ၌ရ။ ပွဲကာလ၌ နီဝရဏ ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဟံကတိ၌ ကုက္ကုအရိပွဲအိုတ်ရ။

ပွဲကာလ၌ မုရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပွဲပြကာ အာစိပ်ပွမဇောပ်ပွပ်ချိုက်ပင်အိုတ်ရော? ပွဲကာလ၌ သတိသမ္ပေယျာဇ္ဈင် အာစိပ်ပွမဇောပ်ပွပ်ချိုက်ပင်ရ ။ ပ။ ပွဲကာလ၌ ဥပေက္ခာ သမ္ပေယျာဇ္ဈင် အာစိပ်ပွမဇောပ်ပွပ်ချိုက်ပင်ရ။ ပွဲကာလ၌ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပွဲပြကာ မသွေးကျင် တဲဝံ အာစိပ်ပွမဇောပ်ပွပ်ချိုက်ပင်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲတဲကွးအရိ၌ သွရေသေ၌ရ် သွပု၌စိတ် စွံပတန်လပ် ပွဲစိတ်အလုံ အိုတ်သို ဗွဲမဒးရးတဲ ထံလပ်ကတောင်ဂ်ဒဲတဲ ကလင်တဲခရ် နီဝရဏဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဟံကတိ၌ ကုက္ကုအရိပွဲအိုတ်ရ။ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပွဲပြကာ အာစိပ်ပွမဇောပ်ပွပ် ချိုက်ပင် အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ရက္ခ

၂၂၀။ ယွံခမိတအ် တံဆုဇောပ်ဂမ္ဘိုင် မွဲကိုမဗျောတ်သေတဲ လွီတံတောင်ဗာင်ဇော မလေပ်ကျတ်တိုန် ကိုင်ဂြောပ်ခလိုကေတ် တံဆုဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ တံဆုဂမ္ဘိုင် မဒးဒင်ကိုင် ဂြောပ်ခလိုကို တံဆုဇောပ်ဂမ္ဘိုင် ကပ်ပိတ်လိုလ်တဲ ကျိုင်ဒေါမ်စေ၌အိုတ်ရ။ တံဆုဇောပ်ဂမ္ဘိုင် မဗျောတ်သေတဲ လွီတံတောင်ဗာင်ဇော မလေပ်ကိုတံဆု ဒးဒင်ကိုင်ဂြောပ်ခလိုဂမ္ဘိုင် ကပ်ပိတ် လိုလ်တဲ ကျိုင်ဒေါမ်စေ၌ ညးဓဲအိုတ်ရော? တံဖြုမှာဘုတ် တံဖြုသံ တံဖြုတောန် တံဝိဗျာ (ဝိကပ်) တံဆုမှီ၌ တံဖြုတိုင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် တံဆုဇောပ်ဂမ္ဘိုင် မဗျောတ်သေတဲ လွီတံတောင်ဗာင်ဇော မလေပ်ကိုတံဆုဒးဒင်ကိုင်ဂြောပ်ခလိုဂမ္ဘိုင် ကပ်ပိတ်လိုလ်တဲ ကျိုင် ဒေါမ်စေ၌ ဣဝံဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သ်ဝံဟေင် ပွဲလောကဝံ ကောန်ကုလျိုက် ပါသွးကေံ ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဩမွဲသဘ်မဗ်သ်လိုမွဲတဲ နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိပ်(သွခမိ)အဝေါင် ခမိရ။ ညးဂ် ပိတ်စေ၌ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မွဲသဘ်မဗ်သ်ကို နူကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မယုတ်သပ် လတူဂ်ကိုတဲ ဒတုစေ၌ရ။

ယွံခမိတအ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ လေပ်ကွာတ်လနီအိုတ်ရ။ လေပ်ဆေပ်တာ အိုတ်ရ။ လေပ်ခလိုချိုက်စိတ်အိုတ်ရ။ လေပ်သွညင်ဖြုဟတ်ပညာ သွာံချိုန်အိုတ်ရ။ ညးမွး မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပွိက်ပွဲကာမဂ် လေပ်ကွာတ်လနီရ။ လေပ်ဆေပ်တာရ။ လေပ်ခလိုချိုက်စိတ်ရ။ လေပ်သွညင်ဖြုဟတ်ပညာ သွာံချိုန်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် လေပ်ကွာတ်လနီရ။ လေပ်ဆေပ်တာရ။ လေပ်

ခလိ၍ျီက်စိုတ်ရ၊ လေပ်သ့ညင်ဖြဟတ်ပညာ သော့၍နီရ။ ယွံခမိတအ် ‘ထိနမိဒွ’ ပွမခြိုင်ဖြဲ
 ဝိပ်ခဲဂ် လေပ်ကွာတ်လဒီရ၊ လေပ်ဆေပ်တာရ၊ လေပ်ခလိ၍ျီက်စိုတ်ရ၊ လေပ်သ့ညင်ဖြဟတ်
 ပညာ သော့၍နီရ။ ယွံခမိတအ် ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလံ ပွမစံင်တူ ဗွဲကြံဂ်
 လေပ်ကွာတ်လဒီရ၊ လေပ်ဆေပ်တာရ၊ လေပ်ခလိ၍ျီက်စိုတ်ရ၊ လေပ်သ့ညင်ဖြဟတ်ပညာ
 သော့၍နီရ။ ယွံခမိတအ် ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါ်ဟံမာန်ဂ် လေပ်ကွာတ်လဒီရ၊ လေပ်ဆေပ်
 တာရ၊ လေပ်ခလိ၍ျီက်စိုတ်ရ၊ လေပ်သ့ညင်ဖြဟတ်ပညာ သော့၍နီရ။

ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သ့ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပ်ပြကာ မဟံ
 လေပ်ကွာတ်လဒီ ဟံလေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ခလိ၍ျီက်စိုတ်အိုတ်မွဲး ဒ်တ
 တုဟ်နပွမသ့ဇှော်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)အိုတ်ရ။ ညးမွဲး
 ထပ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သ့ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ သတိသမ္မောဇ္ဈင်
 မဟံလေပ်ကွာတ်လဒီ ဟံလေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ခလိ၍ျီက်စိုတ်မွဲး ဒ်တ
 တုဟ်နပွမသ့ဇှော်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ရ။ ပ။ ယွံခမိတအ်
 ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သ့ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဟံလေပ်ကွာတ်လဒီ ဟံလေပ်
 ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်ခလိ၍ျီက်စိုတ်မွဲး ဒ်တတုဟ်န ပွမသ့ဇှော်မတ် ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’
 ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သ့ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ
 ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပ်ပြကာ မဟံလေပ်ကွာတ်လဒီ ဟံလေပ်ဆေပ်တာ ခရ်ကုသိုလ် မဟံလေပ်
 ခလိ၍ျီက်စိုတ်ဝံအိုတ်မွဲး ဒ်တတုဟ်နပွမသ့ဇှော်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး
 (နူကိလေသ)အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်နီဝရဏ

၂၂၁။ ယွံခမိတအ် နီဝရဏဂ္မိုင်မသုန်ပြကာဝံ လေပ်သ့ညင်သော့ကွက်အိုတ်ရ၊
 လေပ်သ့ညင်မဟံမွဲကိုမတ်အိုတ်ရ၊ လေပ်သ့ညင်မဟံမွဲကိုလညာတ်ဉာဏ်အိုတ်ရ၊ လေပ်ကို
 ပညာပှိုတ်ကွေအာအိုတ်ရ၊ မှုံသွက်ပွမချောင်စိုတ်ဒ်ဒ်အိုတ်ရ၊ ကိုကတိဒ်တုဟ်နပွမလလမ်
 (နူကိလေသ) ဟံမာန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ‘ကာမစ္ဆန္တ
 နီဝရဏ’ ပွမနွံပိုက်ပွဲကာမဂ် လေပ်သ့ညင်သော့ကွက်ရ၊ လေပ်သ့ညင်မဟံမွဲကိုမတ်ရ၊
 လေပ်သ့ညင်မဟံမွဲကိုလညာတ်ဉာဏ်ရ၊ လေပ်ကိုပညာပှိုတ်ကွေအာရ၊ မှုံသွက် ပွမ
 ချောင်စိုတ်ဒ်ဒ်ရ၊ ကိုကတိဒ်တုဟ်နပွမလလမ်(နူကိလေသ) ဟံမာန်ရ။ ‘ဗျာပါဒ နီဝရဏ’
 ပွမမိက်ကိုလိုလ်ဂ် ။ ပ။ ‘ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ’ ပွမခြိုင်ဖြဲဝိပ်ခဲဂ် ။ ပ။ ‘ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ’
 ပွမစိုတ်ကလံလံ ပွမစံင်တူဗွဲကြံ ။ ပ။ ယွံခမိတအ် ‘ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ’ ပွမပါ်ပါ် ဟံမာန်ဂ်
 လေပ်သ့ညင်သော့ကွက်ရ၊ လေပ်သ့ညင်မဟံမွဲကိုမတ်ရ၊ လေပ်သ့ညင်မဟံမွဲကိုလညာတ်
 ဉာဏ်ရ၊ လေပ်ကိုပညာပှိုတ်ကွေအာရ၊ မှုံသွက်ပွမချောင်စိုတ်ဒ်ဒ်ရ၊ ကိုကတိဒ် တုဟ်န

ပွမလလမ်(နူကိလေသ) ဟံမာန်ရ။ ယံခမီတအ် နီဝရဏဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ လေပ်သ္မညံင် သောက္ခကုတ်အိုတ်ရ။ လေပ်သ္မညံင်မဟံမ္ဘေက္ခိမတ်အိုတ်ရ။ လေပ်သ္မညံင်မဟံမ္ဘေက္ခိလညာတ် ဉာဏ်အိုတ်ရ။ လေပ်ကိုပညာပျိုတ်ကောအိုတ်ရ။ မှုံသွက်ပွမချောင်စိုတ် နိဒဒိန်အိုတ်ရ။ ကိုကတိုန် တုဟ်နပွမလလမ်(နူကိလေသ) ဟံမာန်အိုတ်ရ။

ယံခမီတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာဝံ လေပ်သ္မမတ်ပညာအိုတ်ရ။ လေပ်သ္မ လညာတ်ဉာဏ်အိုတ်ရ။ လေပ်သ္မကိုပညာဇ္ဇောမောဝ်အိုတ်ရ။ ဟံမ္ဘေက္ခိသွက်ပွမချောင်စိုတ် နိဒဒိန်အိုတ်ရ။ ကိုကတိုန် တုဟ်နပွမလလမ်(နူကိလေသ)မာန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲထပုံပြကာ အိုတ်ရ်ရော? ယံခမီတအ် သတိသမ္ပေဇ္ဈင်ဂ္ဂံ လေပ်သ္မမတ်ပညာရ။ လေပ်သ္မလညာတ် ဉာဏ်ရ။ လေပ်သ္မကိုပညာဇ္ဇောမောဝ်ရ။ ဟံမ္ဘေက္ခိသွက် ပွမချောင်စိုတ် နိဒဒိန်ရ။ ကိုကတိုန် တုဟ်နပွမလလမ်(နူကိလေသ)မာန်ရ ။ ပ ။ ယံခမီတအ် ဥပေက္ခာသမ္ပေဇ္ဈင်ဂ္ဂံ လေပ်သ္မ မတ်ပညာရ။ လေပ်သ္မလညာတ်ဉာဏ်ရ။ လေပ်သ္မကိုပညာဇ္ဇောမောဝ်ရ။ ဟံမ္ဘေက္ခိသွက် ပွမချောင်စိုတ်နိဒဒိန်ရ။ ကိုကတိုန် တုဟ်နပွမလလမ် နူကိလေသ)မာန်ရ။ ယံခမီတအ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာဝံ လေပ်သ္မမတ်ပညာအိုတ်ရ။ လေပ်သ္မလညာတ်ဉာဏ်အိုတ်ရ။ လေပ်သ္မကိုပညာဇ္ဇောမောဝ်အိုတ်ရ။ ဟံမ္ဘေက္ခိသွက် ပွမချောင်စိုတ် နိဒဒိန်အိုတ်ရ။ ကိုကတိုန် တုဟ်နပွမလလမ်(နူကိလေသ)မာန်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

နီဝရဏဝဂ် မရနက်ကိုပန် တဲရ။

၅။ စက္ကဝတ္ထိဝဂ် ၁။ သုတ်ဝိဓာ

၂၂၂။ နိဒါန် ချင်သာရပ်ရောင်။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏ ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်ပွမဇ္ဇောပွပ် ပွမသ္မတ္တမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာဝံ ပါကော့ ‘မာန’ ပွမပတိုန်မာန်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာတဲအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် သမဏဗြာဟ္မဏ ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်ပွမဇ္ဇောပွပ် ပွမသ္မတ္တမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာဝံ ကြက်ပါကော့ ‘မာန’ ပွမပတိုန်မာန်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လုဟ် သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်ပွမဇ္ဇောပွပ် ပွမသ္မတ္တမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာဝံ ပါကော့ ‘မာန’ ပွမပတိုန်မာန်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲဗောဇ္ဈင်ထပုံပြကာအိုတ်ရ်ရော? သတိ သမ္ပေဇ္ဈင်ကို ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္ပေဇ္ဈင်ကိုရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်ပွမဇ္ဇောပွပ် ပွမသ္မတ္တမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာဝံ ပါကော့ ‘မာန’ ပွမပတိုန်မာန်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာတဲအိုတ်ရ။ ပွဲကာလအနာဂတ် ။ ပ ။ ကြက်ပါ ကော့အိုတ်ရ။ ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လုဟ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်ပွမဇ္ဇောပွပ် ပွမ သ္မတ္တမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာဝံ ပါကော့ ‘မာန’ ပွမပတိုန်မာန်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်စက္ကဝတ္တိ

၂၂၃။ ယံခမီတအံ ဟိတ်နုသ္မိင်စက္ကဝံ ကတိဒိပြာကဋ်ကျင်ရ ရတ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ။ ညးမွဲးရတ်ထပ်ပြကာအိုတ်ဂံရော? ရတ်စက် ကတိဒိပြာကဋ်ရ၊ ရတ်စိင် ကတိဒိပြာကဋ်ရ၊ ရတ်ချေ ကတိဒိပြာကဋ်ရ၊ ရတ်မှိုက် ကတိဒိပြာကဋ်ရ၊ ရတ်ဗြ ကတိဒိပြာကဋ်ရ၊ ရတ်သမေဟ် ကတိဒိပြာကဋ်ရ၊ ရတ်ကောန်ဇော် ကတိဒိပြာကဋ်ရ။ ယံခမီတအံ ဟိတ်နုသ္မိင်စက္ကဝံ ကတိဒိပြာကဋ်ကျင်ရ ရတ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဒိပြာကဋ် ကျင်ရ။

ယံခမီတအံ ဟိတ်နုကျ်တြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇေမုသုစုတ် ကတိဒိပြာကဋ်ကျင်ရ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ။ ညးမွဲး ဗောဇ္ဈင်ထပ်ပြကာအိုတ်ဂံရော၊ သတိသမ္မေဇ္ဈင် ဒိပြာကဋ်ရ ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဇ္ဈင် ဒိပြာကဋ်ရ။ ယံခမီတအံ ဟိတ်နုကျ်တြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို) အလိုဇေမုသုစုတ် ကတိဒိပြာကဋ်ကျင်ရ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဒိပြာကဋ် ကျင်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်မာရ

၂၂၄။ ယံခမီတအံ ကြက်တွံကို လွေင်ဂွံင် ဒိဟိတ်လွိုန်ပပိန် ပှန်သိုင်မာရ်ရ၊ ဩဝကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂအိုတ်ညိ။ ယံခမီတအံ လွေင်ဂွံင်ဒိဟိတ်လွိုန်ပပိန် ပှန်သိုင်မာရ်ရ ညးချေရော၊ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင် ထပ်ပြကာရ၊ ညးမွဲးထပ်ပြကာအိုတ်ဂံရော? သတိသမ္မေဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအံ က္ကဝံတုန် လွေင်ဂွံင် ဒိဟိတ်လွိုန်ပပိန် ပှန်သိုင်မာရ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒုပ္ပည

၂၂၅။ ပွဲကာလဂ် ခမီမ္မေဇေ ပှော်ပြာပ်အာဇရေင်တိလမ္ပုပိဉ်ကျ်တြတု ။ ပ ။ ဂဇော်ကေတ် ပွဲဌာန်မ္မဲဒုဒုတဲမွဲး ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိဉ်ကျ်တြ ဂလာန်ဝံရ— ယံကျ်မ္ပုပိဉ် “ဟံမ္မဲပညာတု ညးအဋ္ဌ ဟံမ္မဲပညာတု ညးအဋ္ဌ” ရံဝံ ဟိုသုးတ်ရ၊ ယံကျ်မ္ပုပိဉ် မဟိတ် ကော်ခဂး “ဟံမ္မဲပညာတု ညးအဋ္ဌ” ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယံခမီ ဟိတ်ပွမဟံဇော်ပုင် ပွမဟံသု ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင် ထပ်ပြကာဂ်ရ ကော်ခဂး “ဟံမ္မဲပညာတု ညးအဋ္ဌ”ရ။ ညးမွဲးထပ်ပြကာအိုတ်ဂံရော? သတိသမ္မေဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မေဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီ

မာတိကာ

ဟိုတ်ပွမဟုံဇော်ပွင် ပွမဟုံသွဗ္ဗေမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂွံဂ်ရ ကော်ခဲး “ဟုံမဲ့ ပညာတဲ ညးအဋ္ဌ” ရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပညဝန္တ

၂၂၆။ ယံကျာ်မုဲပိုင် “မုဲပညာတဲ ညးဟုံအဋ္ဌ မုဲပညာတဲ ညးဟုံအဋ္ဌ” ရံဝံ ဟိုသုး တဲရ။ ယံကျာ်မုဲပိုင် မဟိုတ် ကော်ခဲး “မုဲပညာတဲ ညးဟုံအဋ္ဌ”ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံခမီ ဟိုတ်ပွမဟုံဇော်ပွင် ပွမဟုံသွဗ္ဗေမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂ်ရ ကော်ခဲး “မုဲပညာတဲ ညးဟုံအဋ္ဌ” ရ။ ညးမူးထပ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီ ဟိုတ်ပွမဟုံဇော်ပွင် ပွမဟုံသွဗ္ဗေမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂွံဂ်ရ ကော်ခဲး “မုဲပညာတဲ ညးဟုံအဋ္ဌ” ရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒလိဒ္ဒ

၂၂၇။ ယံကျာ်မုဲပိုင် “ညးဒိုက်ဂတ် ညးဒိုက်ဂတ် (ညးဝါတ်ဇြပ်)” ရံဝံ ဟိုသုးတဲရ။ ယံကျာ်မုဲပိုင် မဟိုတ် ကော်ခဲး “ညးဒိုက်ဂတ်”ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံခမီ ဟိုတ်ပွမ ဟုံဇော်ပွင် ပွမဟုံသွဗ္ဗေမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂ်ရ ကော်ခဲး “ညးဒိုက်ဂတ်”ရ။ ညးမူးထပ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီ ဟိုတ်ပွမဟုံဇော်ပွင် ပွမဟုံသွဗ္ဗေမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂွံဂ်ရ ကော်ခဲး “ညးဒိုက် ဂတ်”ရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အဒလိဒ္ဒ

၂၂၈။ ယံကျာ်မုဲပိုင် “ညးသွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ ညးသွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ (ညးသိုမ် ဇြပ်)”ရံဝံ ဟိုသုးတဲရ။ ယံကျာ်မုဲပိုင် မဟိုတ် ကော်ခဲး “ညးသွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ”ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံခမီ ဟိုတ်ပွမဟုံဇော်ပွင် ပွမဟုံသွဗ္ဗေမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂ်ရ ကော်ခဲး “ညးသွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ” ရ။ ညးမူးထပ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီ ဟိုတ်ပွမဟုံဇော်ပွင် ပွမဟုံသွဗ္ဗေမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင် ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂွံဂ်ရ ကော်ခဲး “ညးသွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ” ရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်သတ္တမ။

မာတိကာ

၈။ သုတ်အာဒိစ္စ

၂၂၉။ ယုံခမီတအ် အရှိုဏ်တိုန်ကျင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဒ်အာဂတပ္ပတရ် တုဲမတိတ် ကျင်ကို သုဟ်ညံင်ရဲဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ကို ပုမမ္မုံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲး ကုခမီဂ် ဒ်အာဂတပ္ပတရ် သွက်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ကတိုန်ကျင်ရ၊ ဒ်ပုဗ္ဗနိမိတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ကုခမီမ္မုံကို မိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးဂ် ကြက်ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာရ၊ ကြက်သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံ ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် မုရသော်လို ခမီမ္မုံကိုမိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးဂ် ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာရော? သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပုမလှူသိုတ်ဖြဲ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပုမလှူသိုတ်ဖြဲ မနိဿယံကိုပုမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပုမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပုမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ရဝံဟောင် ခမီမ္မုံကိုမိတ် သဟာဲခိုဟ်ဆဲးဂ် ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာရ၊ သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကို ဝါရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်အဇ္ဈတ္တိကင်္ဂ

၂၃၀။ ယုံခမီတအ် သွက်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ သေဝံကတိုန် ပါနုပ္ပမသ္မုပ္ပုရ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဝံတုဲ ‘အင်္ဂ’ ဟိုတ်သအာင် မဒ်အင်္ဂပွဲမ္တလေဝ် အဲကျာ် ဟံညာတ်ရ၊ ယုံခမီတအ် ကုခမီ မချိုက်ပေင်တ ကောံပုမသ္မုပ္ပုရ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ် ကြက်ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာရ၊ ကြက်သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် မုရသော်လို ခမီမချိုက်ပေင်တ ကောံပုမသ္မုပ္ပုရ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲဂ် ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာရော? သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင်သတိ သမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပုမလှူသိုတ်ဖြဲ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကို ပုမလှူသိုတ်ဖြဲ မနိဿယံကိုပုမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပုမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပုမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ရဝံဟောင် ခမီ မချိုက်ပေင်တ ကောံပုမသ္မုပ္ပုရ်စိုတ်ဗွဲမ ဗွဲမဗွဲဂ် ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာရ၊ သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဗာဟိရင်္ဂ

၂၃၁။ ယုံခမီတအ် သွက်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပုံပြကာ သေဝံကတိုန် ပါနုပ္ပမမ္မုံကို မိတ်သဟာဲခိုဟ်ဆဲးတုဲ ‘အင်္ဂ’ ဟိုတ်သအာင် မဒ်အင်္ဂမုးမ္တလေဝ် အဲကျာ် ဟံညာတ်ရ၊

ယံခမီတအံ ကုခမီမ္မုံကိုမိတ်သဟာဒိဟိဆာဲဂံ ကြက်ဇ္ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာရ၊
 ကြက်သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရဂံ ဂပ်ဝ်စီမင်ဒိုင်ရ။ ယံခမီတအံ မုရ်သင်္ဂလီ
 ခမီမ္မုံကိုမိတ်သဟာဒိဟိဆာဲဂံ ဇ္ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာရော? သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံ
 ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂံ ဇ္ဇော်ပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင်
 မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြဲ ။ ပ ။ ဇ္ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှူသိုတ်ဖြဲ
 မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလော့ဘအာကို
 နိဗ္ဗာန်ရ။ ယံခမီတအံ ရဝံဟောင် ခမီမ္မုံကိုမိတ်သဟာဒိဟိဆာဲဂံ ဇ္ဇော်ပွင်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံ
 ပြကာရ၊ သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပုံပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

စက္ကဝတ္တိဝဂ် မရနက်ကိုမသုန် တဲရ။

၆။ သာကစ္ဆဝဂ် ၁။ သုတ်အာဟာရ

၂၃၂။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ယံခမီတအံ ကြက်တွံကို ခရ်မဒ်ဟိုတ်နီဝရဏ
 မသုန်ပြကာ ကော်ဗောဇ္ဈင်ထပုံပြကာဂမ္ဘိုင်ကို ခရ်မဟံဒ်ဟိုတ်ကိုရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂံ
 အိုတ်ညိ။ ယံခမီတအံ ဟိုတ်သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မဟံကတိုဒ်ဏီ
 သောံကတိုဒ် သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မကတိုဒ်တဲ သောံကိုကတိုဒ်ဗွဲမလောန်
 သွက်သောံကိုလဲလးဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယံခမီတအံ ‘နိမိတ်’ အာရီမဆာဲဂံ နွံရ၊ ပွမသွ
 ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပျပ်စိုတ်ဗွဲဟံဗွဲ ပွဲအာရီဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ဒ်ဟိုတ် သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’
 ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မဟံကတိုဒ်ဏီ သောံကတိုဒ် သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ်
 မကတိုဒ်တဲ သောံကိုကတိုဒ်ဗွဲမလောန် သွက်သောံကိုလဲလးရ။

ယံခမီတအံ ဟိုတ်သွက်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မဟံကတိုဒ်ဏီ သောံကတိုဒ်
 သွက်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိုဒ်တဲ သောံကိုကတိုဒ်ဗွဲမလောန် သွက်သောံကို
 လဲလးဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယံခမီတအံ ‘နိမိတ်’ အာရီ ‘ပဋိဃ’ ပွမထွတ်လျတ်ဂံ နွံရ၊
 ပွမသွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပျပ်စိုတ်ဗွဲဟံဗွဲ ပွဲအာရီဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ဒ်ဟိုတ်သွက်‘ဗျာပါဒ’
 ပွမမိက်ကိုလိုလ် မဟံကတိုဒ်ဏီ သောံကတိုဒ် သွက်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတို
 ဒ်တဲ သောံကိုကတိုဒ် ဗွဲမလောန် သွက်သောံကိုလဲလးရ။

ယံခမီတအံ ဟိုတ် သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမမြိုင်ဖြဲခိပ်ဗဲ မဟံကတိုဒ်ဏီ သောံကတိုဒ်
 သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမမြိုင်ဖြဲခိပ်ဗဲ မကတိုဒ်တဲ သောံကိုကတိုဒ်ဗွဲမလောန် သွက်သောံကို
 လဲလးဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယံခမီတအံ ပွမဟံမိပ်လဟိုင် ပွမလျှဟ်လွန် ပွမစိုတ်ဇကုတ်
 ပွမထွူပုင် (ကင်ပုင်တိုန်) ပွမစိုတ်ဆုတ်ကလောင်ဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမ
 ပျပ်စိုတ်ဗွဲဟံဗွဲ ပွဲအာရီဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ဒ်ဟိုတ်သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမမြိုင်ဖြဲ

မိပ်ခဲ မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်‘ထိန်မိဒ္ဒ’ ပွမခြိုင်ခြိုင်မိပ်ခဲ မကတိုန်တဲ သောံကတိုန်ဗွဲမလောန် သွက်သောံကတိုန်လဲလးရ။

ယုံခမိတအ် ဟိုတ်သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြ မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူ ဗွဲကြ မကတိုန်တဲ သောံကတိုန်ဗွဲမလောန် သွက်သောံကတိုန်လဲလးရ်တုန် ညးဍဲရော? ယုံခမိတအ် ပွမဟုံလလမ် ဒဒက်တ်စိုတ်ဂ် နွံရ၊ ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပှပ်စိုတ် ဗွဲဟုံဗွဲ ပွဲပွမဟုံလလမ်ဒဒက်တ်စိုတ်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ် သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြ မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြ မကတိုန်တဲ သောံကတိုန်ဗွဲမလောန် သွက်သောံကတိုန်လဲလးရ။

ယုံခမိတအ် ဟိုတ်သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါ်ဟုံမာန် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါ်ဟုံမာန် မကတိုန်တဲ သောံကတိုန် ဗွဲမလောန် သွက်သောံကတိုန်လဲလးရ်တုန် ညးဍဲရော? ယုံခမိတအ် ခရ်အာရီအရာဒတန်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါ်ဟုံမာန် ဂမိုင်ဂ် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပှပ်စိုတ်ဗွဲဟုံဗွဲ ပွဲခရ်အာရီဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ်သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါ်ဟုံမာန် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါ်ဟုံမာန် မကတိုန်တဲ သောံကတိုန်ဗွဲမလောန် သွက်သောံကတိုန်လဲလးရ။

ယုံခမိတအ် ဟိုတ်သွက်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကတိုန်ပွမဇော်ပွပ်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယုံခမိတအ် ခရ်(ဗောဓိပက္ခိယ ခရ်လောကုတ္တိရ်) မဒ်အာရီ အရာဒတန်သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပှပ်စိုတ်ဗွဲဟုံဗွဲ ပွဲခရ်ဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ် သွက်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကတိုန် ပွမဇော်ပွပ်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယုံခမိတအ် ဟိုတ်သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကတိုန်ပွမဇော်ပွပ်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယုံခမိတအ် ခရ်ကုသိုလ်,အကုသိုလ် ခရ်မူဂ်ဒုသ်,ဟုံမ္မဲကုဒုသ် ခရ်မယုတ်,မပြ ခရ်ကိလမ္မက်,ဗုသအး မူဂ်သွက်ဖိုတုပ်သုဟ်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပှပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲ ပွဲခရ်ဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် နှိဟိုတ်သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကတိုန်ပွမဇော်ပွပ်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယုံခမိတအ် ဟိုတ်သွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကတိုန်ပွမဇော်ပွပ်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယုံခမိတအ် ‘အာရမ္မဓာတ်’ ပွမတိတ်တြဟတ်ဗွဲကိုပ်ကွာ ‘နိက္ကမဓာတ်’ ပွမတိတ်ဗူးနုပွမလျှဟ်လွန် ‘ပရက္ကမဓာတ်’ ပွမတိတ်တြဟတ်ကဆံင်ကဆံင်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမ

ပျပ်စိတ်ဗွဲမဗွဲ ပဲ့ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝ္ဇတုန် နှိဟိတ်သွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကိပ္ပမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဟိတ်သွက်ပိတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်ပိတိ သမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကိပ္ပမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ခရ်မဒ်အာရီ အရာဒတန် ပိတိသမ္မောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ပွမသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ဟိန်ပွ မပျပ်စိတ်ဗွဲမဗွဲ ပဲ့ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝ္ဇတုန် နှိဟိတ် သွက်ပိတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်ပိတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကိပ္ပမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဟိတ်သွက်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကိပ္ပမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ပွမဇေယျဓိတ်လလမ် စိတ်ဓိတ်လလမ်ဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ပွမသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ဟိန်ပွမပျပ်စိတ် ဗွဲမဗွဲ ပဲ့ပွမဓိတ်လလမ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝ္ဇတုန် နှိဟိတ်သွက်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံ ကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကိပ္ပမဇ္ဇောပုင် ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဟိတ်သွက်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်သမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကိပ္ပမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် အာရီ ‘သမထ’ ဟိတ်ကိလေသလလမ် အာရီ‘သမာဓိ’ မဟံကလိလဗ္ဗိဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ပွမသွ ဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ဟိန်ပွမပျပ်စိတ်ဗွဲမဗွဲ ပဲ့အာရီဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝ္ဇတုန် နှိဟိတ် သွက်သမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကိ ပ္ပမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိတ်သွက်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကိပ္ပမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ခရ်မဒ်အာရီ အရာဒတန် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ။ ပွမသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ဟိန်ပွမပျပ်စိတ်ဗွဲမဗွဲ ပဲ့ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝ္ဇတုန် နှိဟိတ်သွက် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန္ဒတဲ သောကိပ္ပမဇ္ဇောပုင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမိတအ် ခရ်ဟုံသေင်ကိုဟိတ် သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မဟံ ကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မကတိန္ဒတဲ သောကိ ကတိန္ဒဗွဲမလောန် သွက်သောကိလုလးဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ‘နိမိတ်’ အာရီ မဟံဆာဂ် နွံရ။ ပွမသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ဟိန်ပွမပျပ်စိတ် ဗွဲမဗွဲ ပဲ့အာရီဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝ္ဇတုန် ခရ်ဟုံသေင်ကိုဟိတ် သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မဟံကတိန္ဒဏီ သောကတိန္ဒ သွက်‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ် မကတိန္ဒတဲ သောကိကတိန္ဒဗွဲမလောန် သွက်သော ကိလုလးရ။

ယွံခမီတအ် ခရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မဟုံကတို
 န်ဏီ သွောံကတိုန့် သွက်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိုန့်တဲ သွောံကိုကတိုန့် ဗွဲမလောန်
 သွက်သွောံကိုလဲလးဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် မေတ္တာမဂ္ဂယျ ‘စေတောဝိမုတ္တိ’ စိုတ်
 မတိတ်ဗူးနုရ်မစေ်စးဂမ္တိုင်ဂ် နွံရ၊ ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပျပ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲ ပွဲမေတ္တာဂ်
 ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ခရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မဟုံကတိုန့်ဏီ
 သွောံကတိုန့် သွက်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိုန့်တဲ သွောံကိုကတိုန့် ဗွဲမလောန်
 သွက်သွောံကိုလဲလးရ။

ယွံခမီတအ် ခရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမမြိုင်ဖြုမ်ပဲ မဟုံကတိုန့်ဏီ
 သွောံကတိုန့် သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမမြိုင်ဖြုမ်ပဲ မကတိုန့်တဲ သွောံကိုကတိုန့်ဗွဲမလောန်
 သွက်သွောံကိုလဲလးဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘အာရမ္မဓာတ်’ ပွမပတိတ်ဗြဟတ်
 ဗွဲကိုပ်ကွာ ‘နိက္ကမဓာတ်’ ပွမပတိတ်ဗူးနုပွမလျှဟ်လွန် ‘ပရက္ကမဓာတ်’ ပွမပတိတ်ဗြဟတ်
 ကဆံင်ကဆံင်ဂမ္တိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပျပ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲ ပွဲပွမပတိတ်
 ဗြဟတ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ခရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမမြိုင်ဖြုမ်ပဲ
 မဟုံကတိုန့်ဏီ သွောံကတိုန့် သွက်‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမမြိုင်ဖြုမ်ပဲ မကတိုန့်တဲ သွောံကိုကတိုန့်
 ဗွဲမလောန် သွက်သွောံကိုလဲလးရ။

ယွံခမီတအ် ခရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလ်လှ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမ
 စံင်တူဗွဲကြ မဟုံကတိုန့်ဏီ သွောံကတိုန့် သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလ်လှ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမ
 စံင်တူဗွဲကြ မကတိုန့်တဲ သွောံကိုကတိုန့်ဗွဲမလောန် သွက်သွောံကိုလဲလးဂ်တုန် ညးဍဲရော?
 ယွံခမီတအ် ပွမလလမ်ဒဒက်တ်စိုတ်ဂ် နွံရ၊ ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပျပ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲ
 ပွဲပွမလလမ်ဒဒက်တ်စိုတ်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ခရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်
 ကလ်လှ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြ မဟုံကတိုန့်ဏီ သွောံကတိုန့် သွက်‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်
 ကလ်လှ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြ မကတိုန့်တဲ သွောံကိုကတိုန့် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံ
 ကိုလဲလးရ။

ယွံခမီတအ် ခရ်ဟုံသောင်ကို ဟိုတ်သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟုံမာန် မဟုံကတို
 န်ဏီ သွောံကတိုန့် သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟုံမာန် မကတိုန့်တဲ သွောံကိုကတိုန့်
 ဗွဲမလောန် သွက်သွောံကိုလဲလးဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ခရ်ကုသိုလ်,အကုသိုလ်
 ခရ်မျှ်ကိုဒုသ်,ဟုံမွဲကိုဒုသ် ခရ်မယုတ်,မပြ ခရ်ကွိုလ်မွဲက်,ဗုသအး မျှ်ကိုသွက်ဖိုတုပ်သုဟ်
 ဂမ္တိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမပျပ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန်
 ခရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟုံမာန် မဟုံကတိုန့်ဏီ သွောံကတိုန့်
 သွက်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟုံမာန် မကတိုန့်တဲ သွောံကိုကတိုန့် ဗွဲမလောန် သွက်သွောံ
 ကိုလဲလးရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်ဟုံသောင်ကို ဟိုတ်သွက်သတ်သမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်သတ်သမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ဓရ်(ဟောမိပက္ခိယ ဓရ်လောကုတ္တိရ်) မဒ်အာရီ အရာဒတန် သတ်သမ္မောဇ္ဈင် ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမဟုံပုပ္ဖိတ် ပွဲဓရ်ဂမိုင်ဂ် ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ဓရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်သတ်သမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်သတ်သမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ဓရ်ကုသိုလ်,အကုသိုလ် ဓရ်မုာ်ကိုဒုသ်,ဟုံမွဲကိုဒုသ် ဓရ်မယုတ်,မပြ ဓရ်ကိုလမ္မက်,ဗုဒ္ဓအာ မုာ်ကိုသွက်ဖိတုပ်သုဟ်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမဟုံပုပ္ဖိတ် ပွဲဓရ်ဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ဓရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကို ပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘အာရမ္မဓာတ်’ ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဗွဲကိုပ်ကွာ ‘နိက္ကမဓာတ်’ ပွမတိတ်ဗုဒ္ဓပွမလျှဟ်လွန် ‘ပရက္ကမဓာတ်’ ပွမပတိတ်ဗြဟတ် ကဆံင်ကဆံင်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမဟုံပုပ္ဖိတ် ပွဲဓရ်ဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ဓရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ဓရ်မဒ်အာရီအရာဒတန် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမဟုံပုပ္ဖိတ် ပွဲဓရ်ဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ဓရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဓရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပွမဇေယျဓိဟ်လလမ် စိတ်ဓိဟ်လလမ်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမဟုံပုပ္ဖိတ် ပွဲဓရ်ဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ဓရ်ဟုံသောင်ကိုဟိုတ် သွက်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟုံကတိုန်ဏီ သောံကတိုန် သွက်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိုန်တဲ သောံကိုပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပင်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခရ်ဟံသေင်ကိုဟိုတ် သွက်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန်ဏီ သွောံကတိန် သွက်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန်တဲ သွောံကိုပွမဇ္ဇောပွင်ချိုက်ပေင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် အာရီ‘သမထ’ ဟိုတ်ကိလေသလလမ် အာရီ‘သမာဓိ’ မဟံကလှ်လှ်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမဟံပွပ်စိုတ် ပွဲအာရီဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ခရ်ဟံသေင်ကိုဟိုတ် သွက်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန်ဏီ သွောံကတိန် သွက်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန်တဲ သွောံကိုပွမဇ္ဇောပွင်ချိုက်ပေင်ဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခရ်ဟံသေင်ကိုဟိုတ် သွက်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန်ဏီ သွောံကတိန် သွက်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန်တဲ သွောံကိုပွမဇ္ဇောပွင်ချိုက်ပေင်ဂ်တုန် ညးဍဲရော၊ ယွံခမီတအ် ခရ်မဒ်အာရီအရာဒတန် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွမသွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဟိုန်ပွမဟံပွပ်စိုတ် ပွဲခရ်ဂမိုင်ဂ်ဟောင်ရ။ ဣဝံတုန် ခရ်ဟံသေင်ကို ဟိုတ်သွက်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဟံကတိန်ဏီ သွောံကတိန် သွက်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မကတိန်တဲ သွောံကိုပွမဇ္ဇောပွင် ချိုက်ပေင်ဂ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပရိယာယ

၂၃၃။ ပွဲကာလဂ် ခမီဂမိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် ပွဲအခိုင်နူဂယး မိုက်ပလေဝ်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာတဲမွဲး က္လုလုပ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ချိုင်သာရဂ်အိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ကသပ်သံဝံ နှိတိုန်ကုခမီဂမိုင်ဂ်ရ— “သွက်သွောံဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ပွဲချိုင်သာရဂ် အခိုင်ပြဟ်လောန်ဏီရ၊ ပိုညးဂမိုင် သွောံပြာပ်အာ အာရှာမ်ပြဘာဇ်ဂမိုင် မွဲကိုကွေတ်မွဲးသာသနာဝံအိုတ်မွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။

ပွဲကြဲနူဂ် ခမီဂမိုင်ဂ် ပြာပ်အာဇေရင်အာရှာမ်ပြဘာဇ်ဂမိုင် မွဲကိုကွေတ်မွဲးသာသနာအိုတ်တဲမွဲး ဟိုပတဲကွေ်ဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံပြဘာဇ်ဂမိုင်မွဲစွဲတဲဂဇေင်ဒိုင် ပွဲဒုာ်မွဲအိုတ်ရ၊ ခမီဂမိုင် မဂဇေင်ဒိုင်ပွဲဒုာ်မွဲဂ် ပြဘာဇ်ဂမိုင်မွဲကိုကွေတ်မွဲးသာသနာဂ်ဟိုသွေးတိုန် ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ—

ယွံကောန်တုတအ် ခမီဂေါတမဂ် “ယွံခမီတအ် ဩဝ်ကျိုင်အိုတ်ညိ၊ မူးတအ်ညးဂမိုင် ပါသွေးကွေ်နီဝရဏဂမိုင်မသုန်ပြကာ မလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက် မလေပ်သွညင် ဖြဟတ်ပညာသွောံချိုန်အာအိုတ်တဲ ဩဝ်ဇ္ဇောပွင် ဗောဇ္ဈင်ဂမိုင်ထပ်ပြကာ အတိုင်သုာ်စုတ်အိုတ်ညိ” ရဝံ တွံတဲခရ် ကုသာဝကကွေးဂမိုင် ရဝံရ။ ယွံကောန်တုတအ် ပိုညးဂမိုင်လေပ် “ယွံကောန်တုတအ် ဩဝ်ကျိုင်အိုတ်ညိ၊ မူးတအ်ညးဂမိုင် ပါသွေးကွေ် နီဝရဏဂမိုင်မသုန်ပြကာ မလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက် မလေပ်သွညင်ဖြဟတ်ပညာ သွောံချိုန်အာအိုတ်တဲ ဩဝ်ဇ္ဇောပွင်ဗောဇ္ဈင်

ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ အတိုင်သုခစုတ်အိုတ်ညိ” ရဝံ တွံတခရ် ကုသာဝကကွးဂမ္ဘိုင် ရဝံအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် ပွဲအရာဝံ ပွမတွံခရ်ခမီဂေါတမ ကောံပွမတွံခရ် ပိုညးဂမ္ဘိုင်ကို ပွမဒွေံ ဗတောန်ခမီဂေါတမ ကောံပွမဒွေံဗတောန်ပိုညးဂမ္ဘိုင်ကို တွေင်ဍေံတုန် ညးဍေံရော? ပွမလောန်ကဲတုန် ညးဍေံရော? တင်တွေင်တုဟ်ခြာတုန် ညးဍေံရော? ရဝံ ဟိုသုးအိုတ်ရ။

ပွဲကာလဂ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ် ဂလန်ဟိုသုး ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင် မျိုက်ကွေတ်မုးသာသနာဂ်တု “ကြက်သွေံတံကေတ် အရထဂလန်ဝံ ပွဲဇရေင်တီလ မျိုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ” ရဝံ ဒွိုက်ကတိနုဒွေံတုမုး ပါစူးကျင်အိုတ်ရ။ ပွဲကြဲနုဂ် ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်သာရဂ်တု ကိုပိုင်တုပွဲကြဲ ပါစူးကျင်နုဌာန်ကိုပိုင်တုအိုတ်မုး ပြာပ်အာဇရေင် တီလမျိုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်တု လှောင်သွဝတ် တီလမျိုပိုင်ကျက်တြဲတုမုး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒွေံမဲအိုတ်တု ဂရင်ပတီ တီလမျိုပိုင်ကျက်တြဲ ဂလန်ဝံအိုတ်ရ—

ယွံကျ်မျိုပိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် ပွဲအခိုင်နူဂယး မိုက်ပလေပ်သုာတု ဂိုင်ကေတ် ဗပေင်သုာတုမုး က္လုလပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်သာရဂ်အိုတ်ရ။ ယွံကျ်မျိုပိုင် “သွက်သွေံ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်သာရဂ် အခိုင်ပြဟ်လောန်ဏီရ။ ပိုညးဂမ္ဘိုင် သွေံပြာပ်အာ အာရှာမ်ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင် မျိုက်ကွေတ်မုးသာသနာဝံအိုတ်မုး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင်ရ။ ပွဲကြဲနုဂ် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ပြာပ်အာဇရေင် အာရှာမ် ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင် မျိုက်ကွေတ်မုးသာသနာအိုတ်တုမုး ဟိုပတုကွေံဂလန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တုဟ် ဆက်မိတ်ကောံပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင်မဲစွဲတု ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒွေံမဲအိုတ်ရ။ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် မဂဇာ်ဒိုင် ပွဲဒွေံမဲဂ် ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင် မျိုက်ကွေတ်မုးသာသနာဂ် ဟိုသုးတိုန်ဂလန်ဝံအိုတ်ရ။ ယွံကောန် တုတအ် ခမီဂေါတမဂ် “ယွံခမီတအ် ဩဝံကျင်အိုတ်ညိ၊ မုးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ပါသုးကွေံ နီဝရဏဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက် မလေပ်သွညင်ဇြဟတ်ပညာ သွေံချိုန် အာအိုတ်တု ဩဝံဇှော်ပွပ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ အတိုင်သုခစုတ်အိုတ်ညိ” ရဝံ တွံတခရ် ကုသာဝကကွးဂမ္ဘိုင် ရဝံရ။ ယွံကောန်တုတအ် ပိုညးဂမ္ဘိုင်လေပ် “ယွံကောန်တုတအ် ဩဝံကျင်အိုတ်ညိ၊ မုးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ပါသုးကွေံ နီဝရဏဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မလေပ်ကို စိုတ်ကိုခွက် မလေပ်သွညင်ဇြဟတ်ပညာ သွေံချိုန်အာအိုတ်တု ဩဝံဇှော်ပွပ် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင် ထပ်ပြကာ အတိုင်သုခစုတ်အိုတ်ညိ” ရဝံ တွံတခရ် ကုသာဝကကွးဂမ္ဘိုင် ရဝံအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် ပွဲအရာဝံ ပွမတွံခရ်ခမီဂေါတမ ကောံပွမတွံခရ်ပိုညးဂမ္ဘိုင်ကို ပွမဒွေံ ဗတောန်ခမီဂေါတမ ကောံပွမဒွေံဗတောန်ပိုညးဂမ္ဘိုင်ကို တွေင်ဍေံတုန် ညးဍေံရော? ပွမလောန်ကဲတုန် ညးဍေံရော? တင်တွေင်တုဟ်ခြာတုန် ညးဍေံရော? ရဝံ ဟိုသုးဂလန် ဝံအိုတ်ရ။

ယွံကျ်မျိုပိုင် ပွဲကာလဂ် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ် ဂလန်ဟိုသုး ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင် မျိုက်ကွေတ်မုးသာသနာဂ်တု “ကြက်သွေံတံကေတ် အရထ

ဂလာန်ဝံ ပွဲဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ” ရဝံ ဒှိုက်ကတိုနုဒ္ဒဲတဲမ္း ပါစူးကျင်အိုတ်ရ ရဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပြဘာဏ်ဂမၠိုင် မွဲကျိကွေတ်မုးသာသနာ မွဲအလေံဟိုသွးတဲ ရဝံဂ် သးဟိုသွး ရဝံအိုတ်ရ “ယွံကောန်တုတအ် သွန်ဃဿ်ကျိဩဟိုတ်မွဲတဲ နီဝရဏဂမၠိုင် မသုန်ပြကာဂ် ဒှ်အာစိုပ်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂမၠိုင်ထပ်ပြကာဂ် ဒှ်အာစိုပ်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်နွံဒိုင်ရ” ရဝံ (သးဟိုသွးအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်သ္မာန်တဲ ရဝံအိုတ်မ္း ပြဘာဏ် ဂမၠိုင် မွဲကျိကွေတ်မုးသာသနာဂ် ကြက်ဟိုသ်ကျိဩမၠုက်ပေင်ဟံမာန်အိုတ်ရ၊ သအာင်နုဂ် ပွမဇောင်စိုတ်ဒှ်ဒိုင်လေဝ် ကြက်အာစိုပ်အိုတ်ရ၊ ပွမဒှ်သ်ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ဟိုတ်မဟံသေင် ကိုအရာဇေတအ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ပါကျေံ အဲကျာ်ကို သာဝကကွးအဲကျာ်ကို ညးမဝံ မိင်ကေတ် နူသာသနာဝံကိုတဲ ပွဲလိုက်သွပ် မဒှ်မွဲဟာန်ကျေံဒေဝတ,ဒေဝတမာရ်,ဗြိုကျေံ လိုက်မိုဟ် မဒှ်မွဲဟာန်ကျေံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင် နပွမဟိုသ်တဲပြဒ္ဒညာ ဂမၠိုင်ဝံ ညးမကိုသျှိုက်မိုက်စိုတ်မာန် အဲကျာ် ဟံညာတ်ရ။

ယွံခမီတအ် သွန်ဃဿ်ကျိဩဟိုတ်မွဲတဲ နီဝရဏဂမၠိုင်မသုန်ပြကာဂ် ဒှ်အာစိုပ်ပြကာ အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်တုန် ညးဇေဝ်ရော? ယွံခမီတအ် ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ပွဲကာမ မသွန်ဃဿ်ကျိ ခန္တုကျေံတဲ ကတိုဒှ်လေဝ် နီဝရဏရ၊ ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ပွဲကာမ မသွန်ဃဿ်ကျိ ခန္တု မ္းတဲ ကတိုဒှ်လေဝ် နီဝရဏရ၊ ရဝံဟေင် ကာမစ္ဆန္တနီဝရဏဂ် နဟိုတ်ပြယာယ်ဝံ ဒှ်အာ ဓါရ။ ယွံခမီတအ် ‘ဗျပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မသွန်ဃဿ်ကျိ ခန္တုကျေံတဲ ကတိုဒှ်လေဝ် နီဝရဏရ၊ ‘ဗျပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မသွန်ဃဿ်ကျိ ခန္တုမ္းတဲ ကတိုဒှ်လေဝ် နီဝရဏရ၊ ရဝံဟေင် ဗျပါဒနီဝရဏဂ် နဟိုတ်ပြယာယ်ဝံ ဒှ်အာဓါရ။ ယွံခမီတအ် ‘ထိန’ ပွမမိပ်မိပ် ဒေက်တဲစိုတ်လေဝ် နီဝရဏရ၊ ‘မိဒ္ဒ’ ပွမမိပ်မိပ် ဒေက်တဲစေတသိက်လေဝ် နီဝရဏရ၊ ရဝံဟေင် ထိနမိဒ္ဒနီဝရဏဂ် နဟိုတ်ပြယာယ်ဝံ ဒှ်အာဓါရ။ ယွံခမီတအ် ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံ လှ်လေဝ် နီဝရဏရ၊ ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြံလေဝ် နီဝရဏရ၊ ရဝံဟေင် ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စ နီဝရဏဂ် နဟိုတ်ပြယာယ်ဝံ ဒှ်အာဓါရ။ ယွံခမီတအ် ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါဟံမာန် ပွဲခရ်ခန္တုကျေံလေဝ် နီဝရဏရ၊ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါ်ပါဟံမာန် ပွဲခန္တုမ္းဂမၠိုင်လေဝ် နီဝရဏရ၊ ရဝံဟေင် ဝိစိကိစ္ဆာ နီဝရဏဂ် နဟိုတ်ပြယာယ်ဝံ ဒှ်အာဓါရ။ ယွံခမီတအ် သွန်ဃဿ်ကျိ ဩဟိုတ်မွဲတဲ နီဝရဏ ဂမၠိုင်မသုန်ပြကာဂ် ဒှ်အာစိုပ်ပြကာအိုတ်ရ၊ က္ကဝံတုန် ဟိုတ်ပြယာယ်ရ။

ယွံခမီတအ် သွန်ဃဿ်ကျိဩဟိုတ်မွဲတဲ ဗောဇ္ဈင်္ဂမၠိုင်ထပ်ပြကာဂ် ဒှ်အာစိုပ်ပြကာ အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်တုန် ညးဇေဝ်ရော? ယွံခမီတအ် ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ပွဲခရ်သင်္ခါရ အပွဲဂမၠိုင်လေဝ် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ပွဲခရ်သင်္ခါရမ္းဂမၠိုင်လေဝ် သတိ သမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ရဝံဟေင် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဂ် နဟိုတ်ပြယာယ်ဝံလေဝ် ဒှ်အာဓါရ။

ယွံခမီတအ် ပွမဗ္ဗာရဏာနပညာ ပွမစိုတ်သပေါတ် ပွမအာစိုပ်စမ်စတ်ဂြိုက်ဂွဲ ပွဲခရ် သင်္ခါရ အပွဲဂမၠိုင်လေဝ် ဓမ္မဝိယသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွမဗ္ဗာရဏာနပညာ ပွမစိုတ်သပေါတ် ပွမ

အာစိဝံစင်္စတံ ဤကံဉာဲ ပွဲခရ်သင်္ခါရမုဂ်မိုင်လေဝ် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ရံဝံဟေင် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ရံ နဟိတံပြယာယံဝံလေဝ် နှိအာဓါရ။

ယံခမိတအံ ပုမပတိတ်ဗြဟတံ မကတိုပွဲဇကုလေဝ် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပုမပတိတ်ဗြဟတံ မကတိုပွဲစိုတ်လေဝ် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ရံဝံဟေင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ရံ နဟိတံပြယာယံဝံလေဝ် နှိအာဓါရ။

ယံခမိတအံ ‘ဝိတိ’ ပုမသျှိုက်မျိုက် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ‘ဝိတက်’ ပုမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပုမဇ္ဈိတ်သပေါတ်ဂမိုင်လေဝ် ဝိတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ‘ဝိတိ’ ပုမသျှိုက်မျိုက် မဟံမွဲကို‘ဝိတက်’ ပုမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပုမဇ္ဈိတ်သပေါတ်ဂမိုင်လေဝ် ဝိတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ရံဝံဟေင် ဝိတိသမ္မောဇ္ဈင်ရံ နဟိတံပြယာယံဝံလေဝ် နှိအာဓါရ။

ယံခမိတအံ ‘ကာယပဿဒ္ဓိ’ ပုမဇကုစိုတ်လလမ်လေဝ် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ‘စိတ္တပဿဒ္ဓိ’ ပုမစိုတ်စိုတ်လလမ်လေဝ် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ရံဝံဟေင် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရံ နဟိတံပြယာယံဝံလေဝ် နှိအာဓါရ။

ယံခမိတအံ ‘သမာဓိ’ ပုမတန်ကြန် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ‘ဝိတက်’ ပုမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပုမဇ္ဈိတ်သပေါတ်ဂမိုင်လေဝ် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ‘သမာဓိ’ ပုမတန်ကြန် မဟံမွဲကို‘ဝိတက်’ ပုမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပုမဇ္ဈိတ်သပေါတ်ဂမိုင်လေဝ် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ရံဝံဟေင် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရံ နဟိတံပြယာယံဝံလေဝ် နှိအာဓါရ။

ယံခမိတအံ ‘ဥပေက္ခာ’ ပုမမှ်သေ့ဝ်သုတ်သုန် ပွဲခရ်သင်္ခါရအပွဲဂမိုင်လေဝ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ‘ဥပေက္ခာ’ ပုမမှ်သေ့ဝ်သုတ်သုန် ပွဲခရ်သင်္ခါရမုဂ်မိုင်လေဝ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ရံဝံဟေင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ရံ နဟိတံပြယာယံဝံလေဝ် နှိအာဓါရ။ ယံခမိတအံ သုနိဿယံကိုဍုဟိတ်မွဲတဲ ဟေဇ္ဈင်ဂမိုင်ထပုံပြကာဂ် နှိအာစုံပန်ပြကာအိတ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဟိတ်ပြယာယံရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အဂ္ဂိ

၂၃၄။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂမိုင်မဂိုင်ဉာဲ ပွဲအခိုင်နူဂယး မိုက်ပလေဝ်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ် ဗဗေင်သုာတဲမွဲး ဣလုင်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်သာရဂ်အိတ်ရ။[တုပ်သုတ်ကိုသုတ်ပရိယာယရ]။

ယံခမိတအံ ပြဘာဇ်ဂမိုင် မွဲကိုကွေတ်မွဲးသာသနာ မွဲအလေံဟီသုးတဲ ရံဝံဂ် သဒးဟီသုး ရံဝံအိတ်ရ။ ယံကောန်တုတအံ ပွဲတုစိုတ်ဒေသင်ကဝေန် (ဆုတ်ကလေင်)ဂ် မုရဟေဇ္ဈင်ဂမိုင် နှိအခိုင်ဟံသေင်ကိုသွက်သေ့ဝ်ဇောပွပ်ရော? မုရဟေဇ္ဈင်ဂမိုင် နှိအခိုင်သွက်

သော့အောင်ပွင့်ရော? ယွံကောန်တူတအ် ပွဲအခိုင်စိုတ်ကလှလှ မုရ်ဗောဇ္ဈင်္ဂမၤမိုင် နှိအခိုင်
 ဟံသောင်ကို သွက်သော့အောင်ပွင့်ရော? မုရ်ဗောဇ္ဈင်္ဂမၤမိုင် နှိအခိုင်သွက်သော့အောင်ပွင့်ရော?
 ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်သွာန်တံ ရဲဝံအိုတ်မွဲ ပြဘာဇ်ဂမၤမိုင်မုၢ်ကွေတ်မွဲသာသနာၣ် ကြက်ဟို
 သှ်ကို ဗွဲမချိုက်ပေင်ဟံမာန်အိုတ်ရ၊ သအာင်နူၣ် ပွမချောင်စိုတ်ဒ်ဒိခိုင်လေဝ် ကြက်အာစိုပ်
 အိုတ်ရ၊ ပွမဒ် သာ်ဂှ် မဟိုတ်ရော? ဟိုတ်မဟံသောင်ကိုအရာဍုတ်တအ်ရောင်။

ယွံခမီတအ် ပါကွေဲ အဲကျက်ကို သာဝကကွဲးအဲကျက်ကို ညးမဝံမိင်ကေတ်
 နူသာသနာဝံကိုတဲ ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မဲဟာန်ကောံဒေဝတ်,ဒေဝတ်မာရ်,ဗြီ ကောံလိုက်မိုဟ်
 မဒ်မဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂိုင် မိုဟ်မဂိုင် နပွမဟိုသှ်တပြဒ္ဒညာဂမၤမိုင်ဝံ
 ညးမကိုသျှိုက်မိုက်စိုတ်မာန် အဲကျက် ဟံညာတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်စိုတ်ခွေပ်ကဝေန် (ဆုတ်ကလေင်)ၣ် အခိုင်သွက်သော့အောင်ပွင့်
 ပဿဒ္ဒိသမ္မောဇ္ဈင် ဟံသောင်ရ၊ အခိုင် သွက်သော့အောင်ပွင့်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် ဟံသောင်ရ၊
 အခိုင် သွက်သော့အောင်ပွင့်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဟံသောင်ရ။ ပွမဒ်သာ်ဂှ် မဟိုတ်ရော?
 ယွံခမီတအ် စိုတ်ၣ် ခွေပ်ကဝေန်(ဆုတ်ကလေင်)ရ၊ စိုတ်မခွေပ်ကဝေန်(ဆုတ်ကလေင်)
 ဒွိုင်ၣ် ခရ်ဂမၤမိုင်ပိပြကာၣ် ဟိုတ်မမြိုင်ကိုဒှိုက်ကတိမာန်ရောင်။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တြံၣ် နွံပိုက်ကိုပွတ်ဗွတ်ညိနာင် ဂိုရ၊ တြံၣ် ပွဲအပွဲပွတ်ၣ်
 စုတ်ကိုချော့ချက်ချက်ဂမၤမိုင်ကို အိက်ၣ်ချက်ချက်ဂမၤမိုင်ကို အောံချက်ချက်ဂမၤမိုင်ကိုရ၊
 ကျာဗါလေဝ် ခရ်ဟ်ကိုရ၊ နကိုခိုက်တလေဝ် ကြုစုတ်ရ၊ တြံၣ် ကိုပွတ်ဗွတ်ညိနာင် ဂိုမာန်ဟာ
 ရဲဝံ သွာန်တံရ။ ယွံကျက်မုၢ်ပိုင် ကိုဂိုဟံမာန်ရ။

ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သာ်ဝံဟေင် ပွဲအခိုင်စိုတ်ခွေပ်ကဝေန်(ဆုတ်ကလေင်)ၣ်
 အခိုင် သွက်သော့အောင်ပွင့်ပဿဒ္ဒိသမ္မောဇ္ဈင် ဟံသောင်ရ၊ အခိုင် သွက်သော့အောင်ပွင့်သမာဓိ
 သမ္မောဇ္ဈင် ဟံသောင်ရ၊ အခိုင် သွက်သော့အောင်ပွင့်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ဟံသောင်ရ။ ပွမဒ်
 သာ်ဂှ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် စိုတ်ၣ် ခွေပ်ကဝေန်(ဆုတ်ကလေင်)ရ၊ စိုတ်မခွေပ်
 ကဝေန်(ဆုတ်ကလေင်)ဒွိုင်ၣ် ခရ်ဂမၤမိုင်ပိပြကာၣ် ဟိုတ်မမြိုင်ကိုဒှိုက်ကတိမာန်ရောင်။

ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်စိုတ်ခွေပ်ကဝေန်(ဆုတ်ကလေင်)ၣ် အခိုင်သွက်သော့အောင်ပွင့်
 ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ အခိုင် သွက်သော့အောင်ပွင့်ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ အခိုင် သွက်သော့
 အောင်ပွင့်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ။ ပွမဒ်သာ်ဂှ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် စိုတ်ၣ် ခွေပ်ကဝေန်
 (ဆုတ်ကလေင်)ရ၊ စိုတ်မခွေပ်ကဝေန်(ဆုတ်ကလေင်)ဒွိုင်ၣ် ခရ်ဗောဇ္ဈင်္ဂမၤမိုင်ပိပြကာၣ်
 ဟိုတ်မကိုဒှိုက်ကတိ ဗွဲမဒးရးမာန်ရောင်။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တြံၣ် နွံပိုက်ကိုပွတ်ဗွတ်ညိနာင် ဂိုရ၊ တြံၣ် ပွဲအပွဲပွတ်ၣ်
 စုတ်ကိုချော့ကွက်ကွက်ဂမၤမိုင်ကို အိက်ၣ်ကွက်ကွက်ဂမၤမိုင်ကို အောံကွက်ကွက်ဂမၤမိုင်ကိုရ၊ ကျာပါလေဝ် ခရ်ဟ်

ကိုရ၊ နုကိုခိုက်တိလေဝံ ဟံကြုစုတ်ရ၊ ဩဂြံ ကိုပုတ်ဗုတ်ညိနာင် ဂိုမာန်ရ ဟံသေင်ဟာ။
ယံကျာ်မုံပိုင် ကိုဂိုမာန်ရ။

ယံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ပွဲအခိုင်စိုတ်ခွေပ်ကဝေန်(ဆုတ်ကလေင်)ဂှ်
အခိုင် သွက်သွောံဇှော်ပွပ်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇှော်ရ၊ အခိုင် သွက်သွောံဇှော်ပွပ်ဝိရိယသမ္မောဇှော်ရ၊
အခိုင် သွက်သွောံဇှော်ပွပ်ပိတိသမ္မောဇှော်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂှ် မဟိုတ်ရော? ယံခမိတအံ စိုတ်ဂှ်
ခွေပ်ကဝေန်(ဆုတ်ကလေင်)ရ၊ စိုတ်မခွေပ်ကဝေန်(ဆုတ်ကလေင်)ဒိုင်ဂှ် ဓရ်ဗောဇှော်
ဂမ္တိုင်ပိပြကာဂှ် ဟိုတ်မကိုဒှိုက်ကတိ ဗွဲမဒးရးမာန်ရောင်။

ယံခမိတအံ ပွဲအခိုင်စိုတ်ကလံလဖှ်ဂှ် အခိုင် သွက်သွောံဇှော်ပွပ်ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇှော်
ဟံသေင်ရ၊ အခိုင် သွက်သွောံဇှော်ပွပ်ဝိရိယသမ္မောဇှော် ဟံသေင်ရ၊ အခိုင် သွက်သွောံဇှော်ပွပ်
ပိတိသမ္မောဇှော် ဟံသေင်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂှ် မဟိုတ်ရော? ယံခမိတအံ စိုတ်ဂှ် ကလံလဖှ်ဒိုင်ရ၊
စိုတ်မကလံလဖှ်ဒိုင်ဂှ် ဓရ်ဗောဇှော်ဂမ္တိုင်ပိပြကာဂှ် ဟိုတ်မဖြိုင်ကို လလမ်မာန်ရောင်။

ယံခမိတအံ ဥပမာတုန် ဩဂြံ နွံပွက်ကိုလလမ်ပျိုတ် ပုတ်ဖအံဇှော်ရ၊ ဩဂြံ ပွဲအပွဲ
ပုတ်ဂှ် စုတ်ကိုချောဲကွက်မိုင်ကို အိက်ဂှ်ကွက်မိုင်ကို အော်ကွက်မိုင်ကိုရ၊ ကျာပါင်လေဝံ
ဓဂိုဟ်ကိုရ၊ နုကိုခိုက်တိလေဝံ ဟံကြုစုတ်ရ၊ ဩဂြံ ကိုလလမ်ပျိုတ်ကွေံ ပုတ်ဖအံဇှော်ဂှ်
မာန်ဟာ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ကိုလလမ်ပျိုတ်ကွေံ ဟံမာန်ရ။

ယံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ပွဲတဲစိုတ်ကလံလဖှ်ဂှ် တဲသွက်သွောံဇှော်ပွပ်
ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇှော် ဟံသေင်ရ၊ တဲသွက်သွောံဇှော်ပွပ် ဝိရိယသမ္မောဇှော် ဟံသေင်ရ၊
တဲသွက်သွောံဇှော်ပွပ် ပိတိသမ္မောဇှော် ဟံသေင်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂှ် မဟိုတ်ရော? ယံခမိတအံ
စိုတ်ဂှ် ကလံလဖှ်ဒိုင်ရ၊ စိုတ်မကလံလဖှ်ဒိုင်ဂှ် ဓရ်ဗောဇှော်ဂမ္တိုင်ပိပြကာဂှ် ဟိုတ်မဖြိုင်ကို
လလမ်မာန်ရောင်။

ယံခမိတအံ ပွဲအခိုင်စိုတ်ကလံလဖှ်ဂှ် အခိုင်သွက်သွောံဇှော်ပွပ်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇှော်ရ၊
အခိုင်သွက်သွောံဇှော်ပွပ်သမာဓိသမ္မောဇှော်ရ၊ အခိုင်သွက်သွောံဇှော်ပွပ်ဥပေက္ခာသမ္မောဇှော်ရ။
ပွမဒ်သတ်ဂှ် မဟိုတ်ရော? ယံခမိတအံ စိုတ်ဂှ် ကလံလဖှ်ဒိုင်ရ၊ စိုတ်မကလံ လဖှ်ဒိုင်ဂှ်
ဓရ်ဗောဇှော်ဂမ္တိုင်ပိပြကာဂှ် ဟိုတ်မကိုလလမ်မာန်ရောင်။ ယံခမိတအံ ဥပမာတုန် ဩဂြံ
နွံပွက်ကိုလလမ်ပျိုတ် ပုတ်ဖအံဇှော်ရ၊ ဩဂြံ ပွဲအပွဲဖအံပုတ်ဇှော်ဂှ် စုတ်ကိုချောဲချက်ချက်
ဂမ္တိုင်ကို အိက်ဂှ်ချက်ချက်ဂမ္တိုင်ကို အော်ချက်ချက်ဂမ္တိုင်ကိုရ၊ ကျာချာပါလေဝံ ဓဂိုဟ်ကိုရ၊
နုကိုခိုက်တိလေဝံ ကြုစုတ်ရ၊ ဩဂြံ ကိုလလမ်ပျိုတ်ကွေံ ပုတ်ဖအံဇှော်ဂှ် မာန်ရဟံသေင်ဟာ။
ယံကျာ်မုံပိုင် ကိုလလမ်ပျိုတ်ကွေံမာန်ရ။

ယံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ပွဲအခိုင်စိုတ်ကလံလဖှ်ဂှ် အခိုင်သွက်သွောံဇှော်ပွပ်
ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇှော်ရ၊ အခိုင် သွက်သွောံဇှော်ပွပ်သမာဓိသမ္မောဇှော်ရ၊ အခိုင် သွက်သွောံ
ဇှော်ပွပ်ဥပေက္ခာသမ္မောဇှော်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂှ် မဟိုတ်ရော? ယံခမိတအံ စိုတ်ဂှ် ကလံလဖှ်

ခွင်ရ၊ စိုတ်မကလွန်လွန်နှင့် ခရီးမကလွန်လွန်နှင့် ပြန်ကာ ကိုလလမ်မာန်ရော? ယုံခမိတအံ သတိတုန် (ပွဲအခါစိုတ်ချောင်ကဝေန် အခါစိုတ်ကလွန်လွန်)အိုတ်သို ဂပ်ပံနွံပိုက်ရ ရဲပွဲ အဲကျိတ်တံရံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်မေတ္တာသဟဂတ

၂၃၅။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလမူပိုင်ကျိတ်တြဲ သွေတတ်တန်ခွင် ပွဲနီဂိုကောန်သိုင် ကောလိယဂမ္ဘိုင် မွဲယုဟလိဒ္ဒဝသန လုပ်လို့ဟ်ကောလိယရးရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂမ္ဘိုင် မဂ္ဂိုင်ဂွင် ပွဲအခါနူယး မိုက်ပလေဝ်သုာတဲ ဂိုင်ကောတ်ဗဗေင်သုာတဲမွဲး က္လုလုပ်ဂေင် ပိဏ္ဏပါတ် နီဂို ဟလိဒ္ဒဝသနအိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ကသပ်သပ်ဝံ နီတိုန်ကုခမိဂမ္ဘိုင်ဂ်ရ— “သွက်သွောံ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ပွဲနီဂိုဟလိဒ္ဒဝသန အခါပြဟ်လောန်ဏီရ၊ ပိုဉ်းဂမ္ဘိုင် သွောံပြာပ်အာ အာရှာမ်ပြဘာဏ်ဂမ္ဘိုင် မွဲကျိတ်ကွေတ်မွဲးသာသနာဝံအိုတ်မွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲပွဲ (ကသပ်ဒ်ရ)။

ပွဲကျိတ်နူ ခမိဂမ္ဘိုင် ပြာပ်အာဇရေင် အာရှာမ်ပြဘာဏ်ဂမ္ဘိုင် မွဲကျိတ်ကွေတ်မွဲး သာသနာအိုတ်တဲမွဲး ဟိုပတဲကျေင်ဂလန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ်ဆက်မိတ် ကောံပြဘာဏ် ဂမ္ဘိုင်မွဲစွဲတဲ ဂဇာဒ်ခွင် ပွဲဒုာ်မွဲအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင် မဂဇာဒ်ခွင်ပွဲဒုာ်မွဲ ပြဘာဏ်ဂမ္ဘိုင် မွဲကျိတ် ကွေတ်မွဲးသာသနာဂ် ဟိုသွေးတိုန် ဂလန်ဝံအိုတ်ရ—

“ယုံကောန်တုတအံ ခမိဂေါတမဂ် တွံကိုခရ် ကုသာဝကကွေးဂမ္ဘိုင် ရဲပွဲရ၊ ‘ယုံခမိတအံ ဩဝါဒ်အိုတ်ညိ၊ မူးတအံညးဂမ္ဘိုင် ပါသွေးကျေင် နီဝရဏဂမ္ဘိုင်မသန်ပြကာ မလေပ်ကို စိုတ်ကိုခွက် မလေပ်သွညင်ဇြဟတ်ပညာ သွောံချီန်အာအိုတ်တဲ နကိုစိုတ် မစိုန်သကို ကောံ ‘မေတ္တာ’ ပွမမိက်ကိုဒ်တသိုခ် ပျာပ်ဏာဒိသ်မွဲတဲ ဩဝါဒ်အိုတ်ညိ၊ တုပ်သုဟ် သာဂ် ဒိသ်မရနက်ကိုဓါ။ ဒိသ်မရနက်ကိုပိ။ ပျာပ်ဏာဒိသ်မရနက်ကိုပန်တဲ ဩဝါဒ် အိုတ်ညိ။ နနယ်ဝံ ပျာပ်ဏာဒိသ်လတူသွပ်လွင်တဲ ဩဝါဒ်အိုတ်ညိ၊ သတ်အိုသို မွဲပွဲဒိသ် ဂမ္ဘိုင်အိုသိုဂ် သွဗွဲမတုပ်သုဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တလောက သတ်အိုတ်သို မပါလုပ်လို့ဟ်ဂ် ပျာပ်ဏာနကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကောံမေတ္တာ မလဲလးမပြ မဟွံမွဲကိုဗုတ်တို့ မဟွံမွဲကိုသွဗွဲ မဟွံမွဲကိုထေပုတ်တဲ ဩဝါဒ်အိုတ်ညိ။ နကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကောံ ‘ကရုဏာ’ ပွမဆာန်ချို ပျာပ်ဏာဒိသ်မွဲတဲ ဩဝါဒ်အိုတ်ညိ၊ တုပ်သုဟ်သာဂ် ဒိသ်မရနက်ကိုဓါ။ ဒိသ်မရနက်ကိုပိ။ ပျာပ်ဏာဒိသ်မရနက်ကိုပန်တဲ ဩဝါဒ် အိုတ်ညိ။ နနယ်ဝံ ပျာပ်ဏာဒိသ်လတူသွပ်လွင်တဲ ဩဝါဒ်အိုတ်ညိ၊ သတ်အိုသို မွဲပွဲဒိသ်ဂမ္ဘိုင်အိုသိုဂ် သွဗွဲမတုပ်သုဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တ လောက သတ်အိုတ်သို မပါလုပ်လို့ဟ်ဂ် ပျာပ်ဏာနကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကောံကရုဏာ မလဲလးမပြ မဟွံမွဲကိုဗုတ်တို့ မဟွံမွဲကိုသွဗွဲ မဟွံမွဲကိုထေပုတ်တဲ ဩဝါဒ်အိုတ်ညိ။ နကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကောံ ‘မုဒိတာ’ ပွမအိုတ်တိုဟ်ဂ် ပျာပ်ဏာဒိသ်မွဲတဲ ဩဝါဒ်အိုတ်ညိ။

တုပ်သုတ်သင်္ဂဟ် နိဿိမရနုကံကိုဓါ။ နိဿိမရနုကံကိုပိ။ ဗျာပ်ဏာဒိဿိမရနုကံကိုပနံတု
 ဩပဒတအိတံညိ။ နနယံဝံ ဗျာပ်ဏာဒိဿိလတူသုင်လွင်တု ဩပဒတအိတံညိ။ သတ်
 အိတံသို မှုံပွဲဒိဿိဂမ္မိုင်အိတံသိုဂ် သုဗ္ဗမတုပ်သုတ်ကိုဇကုတု သတ္တလောက သတ်အိတံသို
 မပါလုပ်လို့ဟ်ဂ် ဗျာပ်ဏာ နကိုစိတ်မစိန်သကိုကျောံမုဒိတာ မလှဲလးမပြ မဟံမ္မဲကိုဗုတ်တို့
 မဟံမ္မဲကိုသုဝဲ မဟံမ္မဲကိုထေပုတ်တု ဩပဒတအိတံညိ။ နကိုစိတ်မစိန်သကိုကျောံ ‘ဥပေက္ခာ’
 ပွမသေဝ်မဇ္ဈဟ်ဂ် ဗျာပ်ဏာဒိဿိမ္မဲတု ဩပဒတအိတံညိ။ တုပ်သုတ်သင်္ဂဟ် နိဿိမရနုကံ
 ကိုဓါ။ နိဿိမရနုကံကိုပိ။ ဗျာပ်ဏာဒိဿိမရနုကံကိုပနံတု ဩပဒတအိတံညိ။ နနယံဝံ
 ဗျာပ်ဏာ ဒိဿိလတူသုင်လွင်တု ဩပဒတအိတံညိ။ သတ်အိတံသို မှုံပွဲဒိဿိဂမ္မိုင်အိတံသိုဂ်
 သုဗ္ဗမတုပ်သုတ်ကိုဇကုတု သတ္တလောက သတ်အိတံသို မပါလုပ်လို့ဟ်ဂ် ဗျာပ်ဏာနကိုစိတ်
 မစိန်သကိုကျောံဥပေက္ခာ မလှဲလးမပြ မဟံမ္မဲကိုဗုတ်တို့ မဟံမ္မဲကိုသုဝဲ မဟံမ္မဲကိုထေပုတ်တု
 ဩပဒတအိတံညိ’ တွံတခရ် ရံဝံရ။

ယွံကောန်တုတအ် ပိုညးဂမ္မိုင်လေဝ် တွံကိုဓရ် ကုသာဝကကွးဂမ္မိုင် ရံဝံအိတံရ။
 ‘ယွံကောန်တုတအ် ဩပဒတအိတံညိ။ မူးတအ်ညးဂမ္မိုင် ပါသူးကျောံ နီဝရဏဂမ္မိုင်မသုန်
 ပြကာ မလေဝ်ကိုစိတ်ကိုခွက် မလေဝ်သုညင်ဇြဟတ်ပညာ သွောံချီန်အာအိတံတု နကိုစိတ်
 မစိန်သကိုကျောံ ‘မေတ္တာ’ ပွမမိက်ကိုဒိတသိုခိဂ် ဗျာပ်ဏာဒိဿိမ္မဲတု ဩပဒတအိတံညိ
 ။ ပ။ နကိုစိတ် မစိန်သကိုကျောံ ‘ကရုဏာ’ ပွမဆာန်ချူဂ်။ နကိုစိတ် မစိန်သကိုကျောံ
 ‘မုဒိတာ’ ပွမအိုဟ်တိုဟ်ဂ်။ နကိုစိတ် မစိန်သကိုကျောံ ‘ဥပေက္ခာ’ ပွမသေဝ်မဇ္ဈဟ်ဂ် ဗျာပ်ဏာ
 ဒိဿိမ္မဲတု ဩပဒတအိတံညိ။ တုပ်သုတ်သင်္ဂဟ် နိဿိမရနုကံကိုဓါ။ နိဿိမရနုကံကိုပိ။ ဗျာပ်ဏာ
 ဒိဿိမရနုကံကိုပနံတု ဩပဒတအိတံညိ။ နနယံဝံ ဗျာပ်ဏာဒိဿိလတူသုင်လွင်တု ဩပ
 ဒတအိတံညိ။ သတ်အိတံသို မှုံပွဲဒိဿိဂမ္မိုင်အိတံသိုဂ် သုဗ္ဗမတုပ်သုတ်ကိုဇကုတု သတ္တ
 လောက သတ်အိတံသို မပါလုပ်လို့ဟ်ဂ် ဗျာပ်ဏာနကိုစိတ် မစိန်သကိုကျောံ ဥပေက္ခာ
 မလှဲလးမပြ မဟံမ္မဲကိုဗုတ်တို့ မဟံမ္မဲကိုသုဝဲ မဟံမ္မဲကိုထေပုတ်တု ဩပဒတအိတံညိ’
 တွံတခရ် ရံဝံအိတံရ။ ယွံကောန်တုတအ် ပွဲအရာဝံ ပွမတွံဓရ်ခမီဂေါတမ ကျောံပွမတွံဓရ်
 ပိုညးဂမ္မိုင်ကို ပွမဒွေံပတောန်ခမီဂေါတမ ကျောံပွမဒွေံပတောန်ပိုညးဂမ္မိုင်ကို တေင်ဇေတုန်
 ညးဇေရော? ပွမလောန်ကဲတုန် ညးဇေရော? တင်တေင်တုဟ်ခြာတုန် ညးဇေရော? ရံဝံ
 ဟိုသူးအိတံရ။

ပွဲကာလဂ် ခမီဂမ္မိုင်ဂ် ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ် ဂလာန်ဟိုသူး ပြဘာဇ်ဂမ္မိုင်
 မှုံကိုကျောံမူးသာသနာဂ်တု “ကြက်သွောံတီကေတ် အရထဂလာန်ဝံ ပွဲဇေရင်တီလ
 မှုံပိုဉ်ကျာ်တြအိတံရ” ရံဝံ (ချပ်တု)။ ဒွိုက်ကတိန္နဒွဲတုမူး ပါစူးကျင်အိတံရ။ ပွဲကြနုဂ်
 ခမီဂမ္မိုင်ဂ် ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲနီဂိုဟလိဒ္ဒဝသနတု ကိုပိုဉ်တုပွဲကြ ပါစူးကျင်နုဌာန်
 ကိုပိုဉ်တုအိတံမူး ပြာပ်အာဇေရင် တီလမှုံပိုဉ်ကျာ်တြအိတံတု လောဝ်သွဝတ် တီလမှုံပိုဉ်
 ကျာ်တြတုမူး ဂဇအိကေတ်ပွဲဒွဲမ္မဲအိတံတု ဂရင်ပတိ တီလမှုံပိုဉ်ကျာ်တြ ဂလာန်ဝံအိတံရ-

“ယွံကျာ်မ္မုံပိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမၠိုင် ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပလေပ်သ္မာတဲ ဂိုင်ကေတ် ဗဗေင်သ္မာတဲမွဲး က္လုလုဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် နီဂိုဟလိဒ္ဒဝသနအိုတ်ရ။ ယွံကျာ်မ္မုံပိုင် “သွက်သ္မောံ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ပွဲနီဂိုဟလိဒ္ဒဝသန အခိုင်ပြဟ်လောန်ဏီရ။ ပိုညးဂမၠိုင် သ္မောံပြာပ်အာ အာရှာမ်ပြဘာဏ်ဂမၠိုင် မ္မုံကိုက္ကေတ်မွဲးသာသနာဝံအိုတ်မွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမၠိုင်ရ။

ယွံကျာ်မ္မုံပိုင် ပွဲကြဲနူဂ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမၠိုင် ပြာပ်အာဇရေင် အာရှာမ်ပြဘာဏ် ဂမၠိုင် မ္မုံကိုက္ကေတ်မွဲးသာသနာအိုတ်တဲမွဲး ဟိုပတဲကျေံဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ် ကော်ပြဘာဏ်ဂမၠိုင်မွဲစွဲတဲ ဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဒုဒ်မွဲအိုတ်ရ။ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမၠိုင် မဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဒုဒ်မွဲ ပြဘာဏ်ဂမၠိုင် မ္မုံကိုက္ကေတ်မွဲးသာသနာ ဟိုသ္မးတိုန်ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ—

ယွံကောန်တုတအ် ခမီဂေါတမာ် “ယွံခမီတအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ၊ မူးတအ် ညးဂမၠိုင် ပါသ္မးကျေံနီဝရဏဂမၠိုင်မသုန်ပြကာ မလေပ်ကိုစိုတ်ကိုဒုက် မလေပ်သ္မညင်ဇြဟတ် ပညာ သ္မောံချိုန်အာအိုတ်တဲ နကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကျေံ ‘မေတ္တာ’ ပွမမိက်ကိုဒ်တသိုဒ် ပျာပ်ဏာဒိသ်မွဲတဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ ။ ပ ။ နကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကျေံ ‘ကရုဏာ’ ပွမ ဆာန်ချိုက် ။ ပ ။ နကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကျေံ ‘မုဒိတာ’ ပွမအိုတ်တိုဟ် ။ ပ ။ နကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကျေံ ‘ဥပေက္ခာ’ ပွမသေဝ်မဇ္ဈဟ် ပျာပ်ဏာဒိသ်မွဲတဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ၊ တုပ်သ္မဟ်သ်ဒ် ဒိသ်မရနုက်ကိုဓါ။ ဒိသ်မရနုက်ကိုပိ။ ပျာပ်ဏာ ဒိသ်မရနုက်ကိုပန်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ။ နနယံဝံ ပျာပ်ဏာဒိသ်လတူသ္မဟ်လွင်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ၊ သတ် အိုတ်သို မ္မုံပွဲဒိသ်ဂမၠိုင်အိုတ်သို သ္မုမတုပ်သ္မဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တလောက သတ်အိုတ်သို မပါလုပ်လွိုဟ် ပျာပ်ဏာနကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကျေံဥပေက္ခာ မလဲလးမပြ မဟံမွဲကို ဗုတ်တို့၊ မဟံမွဲကိုသ္မုဝဲ မဟံမွဲကိုထေဗုတ်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ’ တွံတ်ဓရ် ရဝံရ။

ယွံကောန်တုတအ် ပိုညးဂမၠိုင်လေဝ် တွံကိုဓရ် ကုသာဝကကွးဂမၠိုင် ရဝံအိုတ်ရ။ ‘ယွံကောန်တုတအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ၊ မူးတအ်ညးဂမၠိုင် ပါသ္မးကျေံ နီဝရဏဂမၠိုင် မသုန် ပြကာ မလေပ်ကိုစိုတ်ကိုဒုက် မလေပ်သ္မညင်ဇြဟတ်ပညာ သ္မောံချိုန်အာအိုတ်တဲ နကို စိုတ် မစိုန်သကိုကျေံ ‘မေတ္တာ’ ပွမမိက်ကိုဒ်တသိုဒ် ပျာပ်ဏာဒိသ်မွဲတဲ ဩဝ်ပဒတ် အိုတ်ညိ ။ ပ ။ နကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကျေံ ‘ကရုဏာ’ ပွမဆာန်ချိုက် ။ ပ ။ နကိုစိုတ် မစိုန် သကိုကျေံ ‘မုဒိတာ’ ပွမအိုတ်တိုဟ် ။ ပ ။ နကိုစိုတ်မစိုန်သကိုကျေံ ‘ဥပေက္ခာ’ ပွမသေဝ် မဇ္ဈဟ် ပျာပ်ဏာဒိသ်မွဲတဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ၊ တုပ်သ္မဟ်သ်ဒ် ဒိသ်မရနုက်ကိုဓါ။ ဒိသ်မရနုက်ကိုပိ။ ပျာပ်ဏာဒိသ်မရနုက်ကိုပန်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ။ နနယံဝံ ပျာပ်ဏာ ဒိသ်လတူသ္မဟ်လွင်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ၊ သတ်အိုတ်သို မ္မုံပွဲဒိသ်ဂမၠိုင်အိုတ်သို သ္မုမ တုပ်သ္မဟ်ကိုဇကုတဲ သတ္တလောက သတ်အိုတ်သို မပါလုပ်လွိုဟ် ပျာပ်ဏာ နကိုစိုတ် မစိုန်သကိုကျေံဥပေက္ခာ မလဲလးမပြ မဟံမွဲကိုဗုတ်တို့၊ မဟံမွဲကိုသ္မုဝဲ မဟံမွဲကိုထေဗုတ်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ’ တွံတ်ဓရ် ရဝံအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် ပွဲအရာဝံ ပွမတွံဓရ်ခမီဂေါတမ

ကောံပွမတွံရေပိညးဂမ္တိုင်ကို ပွမဒွေံဗတောန်ခမီဂေါတမ ကောံပွမဒွေံဗတောန်ပိညးဂမ္တိုင်ကို တွေင်ဍေံတုန် ညးဍေံရော? ပွမလောန်ကံတုန် ညးဍေံရော? တင်တွေင်တုဟ်ခြာတုန် ညးဍေံရော? ရဲဝံ ဟိုသုးဂလားနီဝံအိုတ်ရ။

ယံကျ်မ္မံပိညံ ပွဲကာလဂ် ဝိဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင်ဂ် ဟံသျှိုက်မျိုက် ဟံဆေဝ်ဒပ် ဂလားဟိုသုး ပြဘာဏ်ဂမ္တိုင် မ္မံကိုကွေတ်မုးသာသနာဂ်တဲ “ကြက်သွေံတီကေတ် အရထ ဂလားနီဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္မံပိညံကျ်တြဲအိုတ်ရ” ရဲဝံ (ချပ်တဲ) ဒိုက်ကတိုနုဒွဲတဲမုး ပါစူးကျင် အိုတ်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။

ယံခမီတအ် ပြဘာဏ်ဂမ္တိုင် မ္မံကိုကွေတ်မုးသာသနာ မ္မံအလေံဟိုသုးတံ ရဲဝံဂ် သဒးဟိုသုး ရဲဝံအိုတ်ရ— “ယံကောန်တုတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ‘မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနုနီဝရဏဂမ္တိုင် နစိုတ်မစိုန်သကိုကောံမေတ္တာသင်လီမုး မ္မံကိုပွမဒ်သင်လီရော? မ္မံကိုပြလောန်သင်လီရော? မ္မံကိုဖိုသင်လီရော? မ္မံကိုပွမစိုပ်ဒတဲသင်လီရော?။ ယံကောန် တုတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ‘ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနုနီဝရဏဂမ္တိုင် နစိုတ်မစိုန် သကိုကောံကရုဏာသင်လီမုး မ္မံကိုပွမဒ်သင်လီရော? မ္မံကိုပြလောန်သင်လီရော? မ္မံကို ဖိုသင်လီရော? မ္မံကိုပွမစိုပ်ဒတဲသင်လီရော? ယံကောန်တုတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ‘မဒိတာ စေတောဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနုနီဝရဏဂမ္တိုင် နစိုတ်မစိုန်သကိုကောံဒိတာသင်လီမုး မ္မံကို ပွမဒ်သင်လီရော? မ္မံကိုပြလောန်သင်လီရော? မ္မံကိုဖိုသင်လီရော? မ္မံကိုပွမစိုပ်ဒတဲ သင်လီရော? ယံကောန်တုတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ‘ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနုနီဝရဏဂမ္တိုင် နစိုတ် မစိုန်သကိုကောံဥပေက္ခာသင်လီမုး မ္မံကိုပွမဒ်သင်လီရော? မ္မံကိုပြလောန်သင်လီရော? မ္မံကို ဖိုသင်လီရော? မ္မံကိုပွမစိုပ်ဒတဲသင်လီရော?” ရဲဝံ ဂပ်ဝ်ဒးဟိုသုး သွာန်သျှိုက်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ဂပ်ဝ်သွာန်တံ ရဲဝံအိုတ်မုး ပြဘာဏ်ဂမ္တိုင် မ္မံကိုကွေတ်မုးသာသနာဂ် ကြက်ဟို သိုက် ဗွဲမချိုက်ပေင် ဟံမာန်အိုတ်ရ။ သအာင်နူဂ် ပွမချောင်စိုတ် န်ဒဒိန်လေဝ် ကြက်အာစိုပ် အိုတ်ရ။ ပွမဒ်သင်ဂ် မဟိုတ်ရော? ဟိုတ်မဟံသေင်ကိုအရာ ဍေံတအ်ရောင်။ ယံခမီတအ် ပါကေံ အဲကျ်ကို သာဝကကွးအဲကျ်ကို ညးမဝံမိင်ကေတ် နူသာသနာဝံကိုတဲ ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံဒေဝတ်,ဒေဝတ်မာရ်,တြိ ကောံလိုက်မ္မိဟ် မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္တိုင်,မ္မိဟ်မဂ္တိုင် နပွမဟိုသိုတ်ပြဒုညာဂမ္တိုင်ဝံ ညးမကို သျှိုက်မျိုက်စိုတ်မာန် အဲကျ် ဟံညာတ်ရ။

ယံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ‘မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနုနီဝရဏဂမ္တိုင် နစိုတ် မစိုန်သကိုကောံမေတ္တာသင်လီမုး မ္မံကိုပွမဒ်သင်လီရော? မ္မံကိုပြလောန်သင်လီရော? မ္မံကို ဖိုသင်လီရော? မ္မံကိုပွမစိုပ်ဒတဲသင်လီရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇှော်ပွပ်သတိ သမ္မောဇ္ဈင် မစိုန်သကိုကောံမေတ္တာ ။ ပ ။ ဇှော်ပွပ်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မစိုန်သကို ကောံ မေတ္တာ မနိဿယံကိုပွမလှူသိုတ်တြိ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနု ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကို ပွမပျိုတ်လလမ် မလွောပ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ခမီဂ် ပွဲအာရီမဟံသေင်ကိုကျုဟ်မေံဂ် မ္မံစုတ်

[illegible]

ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ‘ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနူနီဝရဏဂမ္ဘိုင် နစိုတ် မစိုန်သကိုကျော်ကရုဏာသင်လိုမွဲး မျှက်ပွမဒ်သင်လိုရော? မျှက်ပြဲလောန်သင်လိုရော? မျှက် ဖိုသင်လိုရော? မျှက်ပွမစိုပ်ဒတဲသင်လိုရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဂ် ဇော်ပွင်သတိ သမ္မောဇ္ဈင် မစိုန်သကိုကျော်ကရုဏာ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မစိုန်သကို ကျော် ကရုဏာ မနိဿယံကိုပွမလျုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယံကို ပွမပျိုတ်လလမ် မလျောဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ခမီဂ် ပွဲအာရီမဟံသေင်ကိုကျုဟ်မွဲဂ် မျှစုတ် သမ္ဘိထေက်ကိုကျုဟ်မွဲတဲ နွံပွက်သွဒတ်မွဲး ပွဲအာရီဂ် မျှစုတ်သမ္ဘိထေက်ကိုကျုဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ ။ ပ ။ အာရီမဟံသေင်ကိုကျုဟ်မွဲကို အာရီထေက်ကိုကျုဟ်မွဲကို ဝေင်ပါ ကျောံသိုဝ်ပြကာဂ်တဲ ချိုက်ပေင်တဲကျော် ‘သတိ’ ပွမဒ်ဗျုဟ် ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာတဲ မှာ်သေဝ်သွဟ်သွန်တဲ နွံပွက်သွဒတ်မွဲး ပွဲအာရီဂ် ချိုက်ပေင်တဲကျော် ‘သတိ’ ပွမဒ်ဗျုဟ် ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာတဲ မှာ်သေဝ်သွဟ်သွန်တဲ ပဒတ်မာန်ရ။ ဟိုတ်ပွမကလိလောန် သညာစုတ်သမ္ဘိမတွံဂး ရုပ်အိုတ်သိုကို ဟိုတ်ပွမသညာစုတ်သမ္ဘိမတွံဂး ‘ပဋိဃ’ ပွမထွတ် လျုတ်ဂမ္ဘိုင်ပျိုတ်အာကို ဟိုတ်ပွမဟံသွပျပ်စိုတ် သညာစုတ်သမ္ဘိတုဟ်တုဟ်ဂမ္ဘိုင်ကို “အကးဂ် ဟံမ္မဲကိုလအိတ်ရ” ရံဝံ (ဇော်ပွင်)တဲ အာစိပ်အာကာသာနဉ္စာယတနဇရာန်တဲ ပဒတ်ရ။

ယုံခမိတအ် ‘ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနူနီဝရဏဂမ္ဘိုင် နစိုတ်မစိုန် သကိုကျောံ ကရုဏာ ဒဒက်တ်ခမိ မတီကေတ်ခရ် လောကုတ္တိုရ်လတူဟံမာန်တဲ မျှံအယာံ မာတ်ပညာ လောကီဟောင်ဂ် မျှံဂ်ပွမစိုပ်ဒတဲမွဲး အာကာသာနဉ္စာယတနဇျာန်ဟောင်ရ ရံဝံ အဲကျော်တွံရ။

ယွံခမိတအံ ဂပိဝံဇ္ဇေပွင် ‘မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနန္ဒီဝရဏဂမ္ဘိုင် နစိတ်
မစိန်သကိုကျော့မုဒိတာသင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ မှုံကိုပွမဒ်သင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ မှုံကိုပြုလောန်သင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ မှုံကို
ဖိုသင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ မှုံကိုပွမစိပ်ဒတဲသင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ မှုံကိုပွမဒ်သင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ ခမိတ် ဇ္ဇေပွင်သတိ
သမ္မောဇ္ဇင် မစိန်သကိုကျော့မုဒိတာ ။ ပ ။ ဇ္ဇေပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင် မစိန်သကို ကျော့
မုဒိတာ မနိဿယင်္ဂပွမလှူသိုတ်ဖြ မနိဿယင်္ဂပွမစာ်စူးန ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယင်္ဂ
ပွမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ခမိတ် ပွမအာရိမဟံသေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို မှုံစုတ်
သမ္ဘိယေက်ကိုကျွဟ်မွဲကို နွံပိုက်သွဒတ်မွဲ ပွမအာရိတ် မှုံစုတ်သမ္ဘိယေက်ကိုကျွဟ်မွဲကို
ပဒတ်ရမာန်ရ ။ ပ ။ အာရိမဟံသေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို အာရိယေက်ကိုကျွဟ်မွဲကို ဝေင်ပါ
ကျော့သိုတ်ပြကာတ်တဲ ချိုက်ပေင်တဲကျော့ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ‘သမ္မဇ္ဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာတဲ
မှုံသေင်သုတ်သုန်တဲ နွံပိုက်သွဒတ်မွဲ ပွမအာရိတ် ချိုက်ပေင်တဲကျော့ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်
‘သမ္မဇ္ဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာတဲ မှုံသေင်သုတ်သုန်တဲ ပဒတ်ရမာန်ရ။ ကလိလောန်အာ
အာကာသာနဉာယတနဇ္ဈာန်အိုတ်သိုတ် “ပဌမာရပုဝိညာဏ်ဟ် ဟံမွဲကိုလအိတ်ရ” ရံဝံ
(ဇ္ဇေပွင်)တဲ အာစိပ်ဝိညာဏဉာယတနဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ‘မုဒိတာစေတော
ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနန္ဒီဝရဏဂမ္ဘိုင် နစိတ်မစိန်သကို ကျော့မုဒိတာ ဒဒက်တခမိ မတိကေတ်
ခရ်လောကတ္တိရ်လတူဟံမာန်တဲ မှုံအယာ်မာတ်ပညာလောကီဟေင် မှုံကိုပွမစိပ်ဒတဲမွဲ
ဝိညာဏဉာယတနဇ္ဈာန်ဟေင်ရ ရံဝံ အဲကျော်တံရ။

ယွံခမိတအံ ဂပိဝံဇ္ဇေပွင် ‘ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနန္ဒီဝရဏဂမ္ဘိုင် နစိတ်
မစိန်သကိုကျော့ဥပေက္ခာသင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ မှုံကိုပွမဒ်သင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ မှုံကိုပြုလောန်သင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ မှုံကို
ဖိုသင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ မှုံကိုပွမစိပ်ဒတဲသင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ မှုံကိုပွမဒ်သင်္ဂဏီယုဒ္ဓိမ္မံ ခမိတ် ဇ္ဇေပွင်သတိ
သမ္မောဇ္ဇင် မစိန်သကိုကျော့ဥပေက္ခာ မနိဿယင်္ဂပွမလှူသိုတ်ဖြ မနိဿယင်္ဂပွမစာ်စူးန
‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယင်္ဂပွမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇ္ဇေပွင်
ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင် မစိန်သကိုကျော့ဥပေက္ခာ မနိဿယင်္ဂပွမလှူသိုတ်ဖြ မနိဿယင်္ဂ
ပွမစာ်စူးန ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယင်္ဂပွမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ခမိတ်
ပွမအာရိမဟံသေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို မှုံစုတ်သမ္ဘိယေက်ကိုကျွဟ်မွဲကို နွံပိုက်သွဒတ်မွဲ ပွမအာရိတ်
မှုံစုတ်သမ္ဘိယေက်ကိုကျွဟ်မွဲကို ပဒတ်ရမာန်ရ။ ပွမအာရိတ် မဟံသေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို မှုံစုတ်သမ္ဘိ
ဟံသေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို နွံပိုက်သွဒတ်မွဲ ပွမအာရိတ် မှုံစုတ်သမ္ဘိ ဟံသေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို
ပဒတ်ရမာန်ရ။ ပွမအာရိတ် မဟံသေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို ပွမအာရိတ်သေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို မှုံစုတ်သမ္ဘိ
ယေက်ကိုကျွဟ်မွဲကို နွံပိုက်သွဒတ်မွဲ ပွမအာရိတ် မှုံစုတ်သမ္ဘိယေက်ကိုကျွဟ်မွဲကို ပဒတ်
ရမာန်ရ။ ပွမအာရိတ်သေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို ပွမအာရိတ်မဟံသေင် ကိုကျွဟ်မွဲကို မှုံစုတ်သမ္ဘိ
ဟံသေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို နွံပိုက်သွဒတ်မွဲ ပွမအာရိတ် မှုံစုတ်သမ္ဘိ ဟံသေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို
ပဒတ်ရမာန်ရ။ အာရိမဟံသေင်ကိုကျွဟ်မွဲကို အာရိယေက်ကိုကျွဟ်မွဲကို ဝေင်ပါကျော့
သိုတ်ပြကာတ်တဲ ချိုက်ပေင်တဲကျော့ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ‘သမ္မဇ္ဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာတဲ မှုံသေင်

သုတ်သုန်တဲ နွံပိုက်သွဒတ်မွဲး ပွဲအာရိုက် ချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘သတ်’ ပွမဉ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာတဲ မှာ်သေဝ် သုတ်သုန်တဲ ပဒတ်မာန်ရ။ ကလိလောန်အာ ဝိညာဏဉ္စာ ယတနဇ္ဈာန်အိုတ်သိုတ်တဲ “မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဟံမ္မဲရ” ရဲဝံ (ဇော်ပွင်)တဲ အာစိုပ်အာကိဉ္စညာ ယတနဇ္ဈာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ယံခမိတအ် ‘ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးနူနီဝရဏဂမ္တိုင် နစိုတ်မစိုန်သကို ကောံဥပေက္ခာ ဒဒက်တဲခမိ မတိကေတ် ဓရ်လောကုတ္တိုရ်လတူဟံမ္မာန်တဲ မွဲအယာံမာတ်ပညာလောကီဟေင်ဂှ် မွဲကိုပွမစိုပ်ဒတဲမွဲး အာကိဉ္စညာယတနဇ္ဈာန်ဟေင်ရ ရဲဝံ အဲကျိာ် တွံရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်သင်္ဂါရဝ

၂၃၆။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲကာလဂှ် ဗဗူးသင်္ဂါရဝ ပြာပ်အာဇေရင် တီလ မွဲပိုင်ကျိာ်တြဲတဲ ဟိုပတဲကောံ ဂလန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလမွဲပိုင်ကျိာ်တြဲ မွဲစွဲတဲမွဲး ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ ဂရင်ပတိ တီလမွဲပိုင်ကျိာ်တြဲ ဂလန်ဝံရ—

“ယွံတြုနာဂေါတမ ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိုန်သွတ်ပွမဗျောတ်သုဇ္ဈာန်အိုတ်ကိုလေဝ် ကာလလဆောင် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် ဟံတုးပြာကဉ် ပွဲဉာဏ်အိုတ်ရ။ ဟံသွတ် ပွမဗျောတ်သုဇ္ဈာန်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော? ဟိုတ်ဗျေတ်တုန် ညးဗျေတ်ရော? အထံက်အပင်ဗျေတ်တုန် ညးဗျေတ်ရော? ယွံတြုနာဂေါတမ ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိုန်ဟံသွတ် ပွမဗျောတ်သုဇ္ဈာန်အိုတ်ကိုလေဝ် ကာလလဆောင် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တုးပြာကဉ် ပွဲဉာဏ်အိုတ်ရ။ သွတ် ပွမဗျောတ်သုဇ္ဈာန်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော? ဟိုတ်ဗျေတ်တုန် ညးဗျေတ်ရော? အထံက်အပင်ဗျေတ်တုန် ညးဗျေတ်ရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံဗဗူး ပွဲတဲပဒတ် နကိုစိုတ် ကာမရာဂ ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်(ကာမရာဂကတိ)ဂှ် ဟိုတ်မတိတ်ဗူး ကာမရာဂ မကတိဒ်ဂှ်လေဝ် ဟံတိကေတ် အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။ ပွဲကာလဂှ် ဒတဲဖိုဇ္ဈေလေဝ် ဟံတိဟံညာတ် အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။ ဒတဲဖိုဉ္စညးသအာင်လေဝ် ဟံတိဟံညာတ် အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။ ဒတဲဖိုသိုဓါဂှ်လေဝ် ဟံတိဟံညာတ် အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။ ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိုန်သွတ် ပွမဗျောတ်သုဇ္ဈာန်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် ဟံတုးပြာကဉ် ပွဲဉာဏ်အိုတ်ရ။ ဟံသွတ် ပွမဗျောတ်သုဇ္ဈာန်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော? ယွံဗဗူး ဥပမာတုန် ခရော်ဍုာ် မန်ရတ် နကိုကြေက်ကိုဒ် နကိုမိတ်ကိုဒ် နကိုမာ်သုဉ်ကိုဒ် နကိုခွိုက်ဂဉ္စညးဗျေတ်တုန် ကိုဒ်ဂှ် နွံရ။ ပွဲခရော်ဍုာ်ဂှ် တြုမ္မုာ်ကိုမတ်မညာတ်ဂှ် ဗွာရဏာ မှာ်သေဝ်ရံင် သိုင်မုက္ခဝါဇ္ဈေယျာနု ဟံတိဟံညာတ် အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။ ယွံဗဗူး တုပ်သုဟ်သုာ်ဝံဟေင် ပွဲအခိုင်ပဒတ် နကိုစိုတ် ကာမရာဂ ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ် (ကာမရာဂကတိ)ဂှ် ဟိုတ်မတိတ်ဗူး ကာမရာဂ မကတိဒ် ဂှ်လေဝ် ဟံတိကေတ် အတိုင်ဍုာ်စွတ်ရ။ ပွဲကာလဂှ် ဒတဲဖိုဇ္ဈေလေဝ် ဟံတိဟံညာတ်

အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဒတုဇိညးသအာင်လေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဒတုဇိသိုဓါ
ဂ်လေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာမာ ဓိန်သွတ် ပွမဖျောတ်သ်
ဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် ဟုံတုးပြာကဉ် ပဲ့ညဏ်အိုတ်ရ၊ ဟုံသွတ် ပွမဖျောတ်
သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယုံဗဗ္ဗး မွဲဂကူဗုဒ္ဓတုန်— ပွဲအခိုင်ပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဗျပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် ဗျိုပျိုက်
ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ဗျပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိုဒ်ဂ်လေဝ် ဟုံတီကေတ်
အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတုဇိဇေယျလေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဒတုဇိ
ညးသအာင်လေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဒတုဇိသိုဓါဂ်လေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ်
အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာမာ ဓိန်သွတ်ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)
ဂမ္တိုင် ဟုံတုးပြာကဉ် ပဲ့ညဏ်အိုတ်ရ၊ ဟုံသွတ်ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွး
နွံဏီရော? ယုံဗဗ္ဗး ဥပမာတုန် ခရော်ဍုင် မဂပ်ဝ်ကိုကတ်တံ နပုတ်ဂ် ကွမ်ဒိုင်မြိုင်မြိုင်ရ၊
လှဟ်ယေက်ဍုင်ဒိုင်ရ၊ ပွဲခရော်ဍုင်ဂ် တြုံမုံကိုမတ်မညာတ်ဂ် ဗွာရဏာမုာ်သေဝ်ရံင် သိုင်
မုကွဝါဇေယျး ဟုံတီဟုံညာတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ။ ယုံဗဗ္ဗး တုင်သုဟ်သ်ဝံဟေင် ပွဲအခိုင်
ပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဗျပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် ဗျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ဗျပါဒ’
ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိုဒ်ဂ်လေဝ် ဟုံတီကေတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတုဇိ
ဇေယျလေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဒတုဇိညးသအာင်လေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ်
အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဒတုဇိသိုဓါဂ်လေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာမာ
ဓိန်သွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် ဟုံတုးပြာကဉ် ပဲ့ညဏ်အိုတ်ရ၊
ဟုံသွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယုံဗဗ္ဗး မွဲဂကူဗုဒ္ဓတုန်— ပွဲအခိုင်ပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်ပိုင်ပိုင် ဗျိုပျိုက်
ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်ပိုင်ပိုင် မကတိုဒ်ဂ်လေဝ် ဟုံတီကေတ်
အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတုဇိဇေယျလေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဒတုဇိ
ညးသအာင်လေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဒတုဇိသိုဓါဂ်လေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ်
အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာမာ ဓိန်သွတ်ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)
ဂမ္တိုင် ဟုံတုးပြာကဉ် ပဲ့ညဏ်အိုတ်ရ၊ ဟုံသွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်
သွးနွံဏီရော?

ယုံဗဗ္ဗး ဥပမာတုန် ခရော်ဍုင် ကိုင်ဂြောပ်ဓလီုဒိုင် နကိုအိက်ဍုင်သွန်ဂမ္တိုင်ရ၊
ပွဲခရော်ဍုင် တြုံမုံကိုမတ်မညာတ်ဂ် ဗွာရဏာမုာ်သေဝ်ရံင် သိုင်မုကွဝါဇေယျး ဟုံတီဟုံညာတ်
အတိုင်ချာစွတ်ရ။ ယုံဗဗ္ဗး တုင်သုဟ်သ်ဝံဟေင် ပွဲအခိုင်ပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်
ပိုင်ပိုင် ဗျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်ပိုင်ပိုင် မကတိုဒ်ဂ်လေဝ်
ဟုံတီကေတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတုဇိဇေယျလေဝ် ဟုံတီဟုံညာတ် အတိုင်ချာစွတ်ရ၊

ဒတုဇိညးသအာင်လေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဒတုဇိသိုဓါဂ်လေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဓိန်သွတ်ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်) ဂမိုင် ဟံတုးပြာကဉ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ၊ ဟံသွတ်ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွး နွံဏီရော?

ယံဗဗ္ဗး မွဲဂကူဗုန်တုန်— ပွဲအခိုင်ပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလှ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တုဗွဲကြ ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလှ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တုဗွဲကြ မကတိုဒ်ဂ်လေဝ် ဟံတီကေတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတုဇိဇကုလေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဒတုဇိညးသအာင်လေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဒတုဇိသိုဓါဂ်လေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဓိန်သွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမိုင် ဟံတုးပြာကဉ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ၊ ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော? ယံဗဗ္ဗး ဥပမာတုန် ခရော်ဍုင်ကျာပိုက်ဂ် ချီဒိုင်ရ၊ ဇေတဝ်ဒိုင်ရ၊ ဇွန်လှ်ကတိုဒ်ရ၊ ပွဲခရော်ဍုင်ဂ် တြုံမုံကိုမတ်မညာတ်ဂ် ဗွာရဏာ မှာ်သေဝ်ရံင် သိုင်မုက္ခဝါဇကုဗ္ဗး ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး တုပ်သုဟ်သ် ဝံဟေင် ပွဲအခိုင်ပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလှ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တုဗွဲကြ ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလှ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တုဗွဲကြ မကတိုဒ်ဂ်လေဝ် ဟံတီကေတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတုဇိဇကုလေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဒတုဇိညးသအာင်လေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဒတုဇိသိုဓါဂ်လေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဓိန်သွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ် အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမိုင် ဟံတုးပြာကဉ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ၊ ဟံသွတ် ပွမဖျောတ် သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယံဗဗ္ဗး မွဲဂကူဗုန်တုန်— ပွဲအခိုင်ပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် မကတိုဒ်ဂ်လေဝ် ဟံတီ ကေတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတုဇိဇကုလေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဒတုဇိညးသအာင်လေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဒတုဇိသိုဓါဂ်လေဝ် ဟံတီ ဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဓိန်သွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမိုင် ဟံတုးပြာကဉ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ၊ ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယံဗဗ္ဗး ဥပမာတုန် ခရော်ဍုင် ကိုခန်ကိုကျွံဒိုင်ရ၊ ဟံညိုင်ဝတ်ရ၊ ဒိုင်ဍုင်လွက်သရီရ၊ စွံပတန်လဝ် ပွဲဌာန်ဒမုရ၊ ပွဲခရော်ဍုင်ဂ် တြုံမုံကိုမတ်မညာတ်ဂ် ဗွာရဏာမှာ်သေဝ်ရံင် သိုင် မုက္ခဝါဇကုဗ္ဗး ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး တုပ်သုဟ်သ်ဝံဟေင် ပွဲအခိုင် ပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ဝိစိ

ကိစ္ဆာ’ ပွမပါဝါဟံမာန် မကတိန္ဒိဂ္ဂလေဝ် ဟံတိကေတံ အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတဲဖိုဇ္ဇေလေဝ် ဟံတိဟံညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုညးသအာင်လေဝ် ဟံတိဟံညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုသီဝါဂ်လေဝ် ဟံတိဟံညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဗိုန်သွတ် ပွမဖျောတ်သျှဇာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် ဟံတုးပြာကဉ် ပွဲညာဏ်အိုတ်ရ၊ ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သျှဇာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော? ယွံဗဗ္ဗေ ဣဝံဟေင် ဟိုတ်ဍေုရ၊ ဣဝံဟေင် အထင်အပင်ဍေုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်အထက်အပင်ဂ် ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဗိုန်သွတ် ပွမဖျောတ်သျှဇာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် ဟံတုးပြာကဉ် ပွဲညာဏ်အိုတ်ရ၊ ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သျှဇာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယွံဗဗ္ဗေ ပွဲအခိုင်ဟံပဒတ် နကိစ္စိတံ ကာမရာဂ ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ် (ကာမရာဂ ကတိ)ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗေ ကာမရာဂ မကတိန္ဒိဂ္ဂလေဝ် တိကေတံအတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတဲဖိုဇ္ဇေလေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုညးသအာင်လေဝ် တိညာတ် အတိုင် ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုသီဝါဂ်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဗိုန်ဟံ သွတ် ပွမဖျောတ်သျှဇာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တုးပြာကဉ် ပွဲညာဏ်အိုတ်ရ၊ သွတ် ပွမဖျောတ်သျှဇာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယွံဗဗ္ဗေ ဥပမာတုန် ခရော်ဍုင် မဟံနရံတံ နကိစ္စေကိန္ဒိ နကိမိတ်ကိန္ဒိ နကိမေဲ သာ်ချိုက်ကိန္ဒိ နကိခိုက်ဂဉ္ဇေသ်ဗ္ဗေတံမြင်ကိန္ဒိဂ် နွံရ၊ ပွဲခရော်ဍုင်ဂ် တြုံမျိုက်မတ်မညာတ်ဂ် ဗ္ဗာရဏာမ္မာ်သေဝ်ရံင် သိုင်မုက္ခဝါဇေယျေ တိညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗေ တုပ်သုဟ် သာ်ဝံဟေင် ပွဲအခိုင်ဟံပဒတ် နကိစ္စိတံ ကာမရာဂ ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ် (ကာမရာဂကတိ)ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗေ ကာမရာဂ မကတိန္ဒိဂ္ဂလေဝ် တိကေတံအတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတဲဖိုဇ္ဇေလေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုညးသအာင်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာံ စုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုသီဝါဂ်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဗိုန်ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သျှဇာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တုးပြာကဉ် ပွဲညာဏ်အိုတ်ရ၊ သွတ် ပွမဖျောတ်သျှဇာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယွံဗဗ္ဗေ မွဲကုပ္ပန်တုန်— ပွဲအခိုင်ဟံပဒတ် နကိစ္စိတံ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်ပတိတ်ဗ္ဗေ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိန္ဒိဂ္ဂလေဝ် တိကေတံ အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတဲဖိုဇ္ဇေလေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုညး သအာင်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုသီဝါဂ်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ ဗိုန်ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သျှဇာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တုး ပြာကဉ် ပွဲညာဏ်အိုတ်ရ၊ သွတ် ပွမဖျောတ်သျှဇာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယွံဗဗ္ဗေ ဥပမာတုန် ခရော်ဍုင် မဟဂပ်ဝ်ကိုကတ်တံ နပုတ်ဂ် ဟံကွံင်ဒိုင်မြင်မြင်ရ၊ လုဟ်ယေက်ဍုင်ဟံပတိတ်ရ၊ ပွဲခရော်ဍုင်ဂ် တြုံမျိုက်မတ်မညာတ်ဂ် ဗ္ဗာရဏာမ္မာ်သေဝ်ရံင်

သွိုင်မုက္ခဝါဏေမုး တိညာတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗေ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ပွဲအခိုင်
 ဟံပဒတ် နုကိစိတ် ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး
 ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိုလ် မကတိန်ဂ်လေဝ် တိကေတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ်
 ဒတဲဖီဇကုလေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ဒတဲဖီညးသအာင်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်
 ချာစုတ်ရ။ ဒတဲဖီ သိုဓါဂ်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိန်ဟံသွတ်
 ပွမဖျောတ်သုဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တူးပြာကဋ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ။ သွတ်
 ပွမဖျောတ်သုဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယံဗဗ္ဗေ မွဲဂကူပုန်တုန်— ပွဲအခိုင်ဟံပဒတ် နုကိစိတ် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမခြိုင်ခြိုင်ပဲ
 ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမခြိုင်ခြိုင်ပဲ မကတိန်ဂ်လေဝ် တိကေတ်
 အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဒတဲဖီဇကုလေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ဒတဲဖီညး
 သအာင်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ဒတဲဖီသိုဓါဂ်လေဝ် တိညာတ်အတိုင်ချာစုတ်ရ။
 ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိန်ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သုဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တူးပြာကဋ်
 ပွဲညဏ်အိုတ်ရ။ သွတ် ပွမဖျောတ်သုဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယံဗဗ္ဗေ ဥပမာတုန် ခရော်ချာ် ဟံကွိုင်ဂြောပ်ခေလီုဒိုင် နုကိအိက်ဇာ်သွံသွန်ဂမ္တိုင်ရ။
 ပွဲခရော်ချာ် ကြုံမျှုက်မတ်မညာတ်ဂ် ဗွာရဏာမုာ်သေဝ်ရံင် သွိုင်မုက္ခဝါဏေမုး တိညာတ်
 အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗေ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ပွဲအခိုင်ဟံပဒတ် နုကိစိတ် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမ
 ခြိုင်ခြိုင်ပဲ ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမခြိုင်ခြိုင်ပဲ မကတိန်ဂ်လေဝ်
 တိကေတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဒတဲဖီဇကုလေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။
 ဒတဲဖီညးသအာင်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ဒတဲဖီသိုဓါဂ်လေဝ် တိညာတ်အတိုင်
 ချာစုတ်ရ။ ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိန်ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သုဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)
 ဂမ္တိုင် တူးပြာကဋ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ။ သွတ်ပွမဖျောတ်သုဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယံဗဗ္ဗေ မွဲဂကူပုန်တုန်— ပွဲအခိုင်ဟံပဒတ် နုကိစိတ် ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ ပွမစိတ်ကလံလဏ်
 ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြံ ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗ္ဗး ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ ပွမစိတ်ကလံ
 လဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြံ မကတိန်ဂ်လေဝ် တိကေတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ်
 ဒတဲဖီဇကုလေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ဒတဲဖီညးသအာင်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်
 ချာစုတ်ရ။ ဒတဲဖီသိုဓါဂ်လေဝ် တိညာတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိန်ဟံသွတ်
 ပွမဖျောတ်သုဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် ဗိုဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တူးပြာကဋ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ။ သွတ်
 ပွမဖျောတ်သုဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော? ယံဗဗ္ဗေ ဥပမာတုန် ခရော်ချာ် ကျာဟံ
 ပိုက်ဂ် ဟံချီဒိုင်ရ။ ဟံတေဝ်ဒိုင်ရ။ ဇွိုန်လဏ်ဟံကတိရ။ ပွဲခရော်ချာ် ကြုံမျှုက်မတ် မညာတ်ဂ်
 ဗွာရဏာမုာ်သေဝ်ရံင် သွိုင်မုက္ခဝါဏေမုး တိညာတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗေ တုပ်သုဟ်
 သင်္ဂဟေင် ပွဲတဲဟံပဒတ် နုကိစိတ် ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ ပွမစိတ်ကလံလဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြံ

ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗူး ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလံလဏ် ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစံင်တူဗွဲကြဲ မကတိုဒ်ဂ်လေဝ် တီကေတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတဲဖိုဇေယျလေဝ် တီညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုဥဒ္ဒါသအာင်လေဝ် တီညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖို သိုဓါဂ်လေဝ် တီညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိုန်ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ် ကိုလေဝ် မိဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တူးပြာကဏ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ၊ သွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယွံဗဗူး မွဲဂကူပုန်တုန်— ပွဲအခိုင်ဟံပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗူး ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် မကတိုဒ်ဂ်လေဝ် တီကေတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတဲဖိုဇေယျလေဝ် တီညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုဥဒ္ဒါသအာင်လေဝ် တီညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုသိုဓါဂ်လေဝ် တီညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိုန်ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် မိဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တူးပြာကဏ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ၊ သွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယွံဗဗူး ဥပမာတုန် ခရော်ချာ်ဂ် ဖြိုင်ကေဝ်ဒိုင်ရ၊ ဖြိုင်ကေဝ်ဒိုင်ဗွဲတေင်ရ၊ ဟံကိုခန် ဟံကုဉ်ရ၊ စွံပတန်လဝ် ပွဲလူးတူးရ၊ ပွဲခရော်ချာ်ဂ် တြုံမုံကိုမတ်မညာတ်ဂ် ဗွာရဏာ မှာ်သေဝ်ရံင် သိုင်မုက္ခဝါဇေယျမူး တီညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ယွံဗဗူး တုပ်သွတ်သ်ဝံဟေင် ပွဲအခိုင်ဟံပဒတ် နကိုစိုတ် ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗူး ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန် မကတိုဒ်ဂ်လေဝ် တီကေတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ဒတဲဖိုဇေယျလေဝ် တီညာတ်အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုဥဒ္ဒါသအာင်လေဝ် တီညာတ် အတိုင် ချာံစုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုသိုဓါဂ်လေဝ် တီညာတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိုန်ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် မိဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တူးပြာကဏ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ၊ သွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော? ယွံဗဗူး ဣဝံဟေင် ဟိုတ်ဍေုရ၊ ဣဝံ ဟေင် အထိုင်အပင်ဍေုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်အထံက်အပင်ဂ် ဗွဲမလအ်လကာဖာ စိုန်ဟံသွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်ကိုလေဝ် မိဒ်(ဗေဒင်)ဂမ္တိုင် တူးပြာကဏ် ပွဲညဏ်အိုတ်ရ၊ သွတ် ပွမဖျောတ်သ်ဇျာယ်အိုတ်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယွံဗဗူး ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာဝံတုန် ဟံလေပ်ကွာတ်လဒီ ဟံလေပ်ဆေဝ်တာ အိုတ်ရ၊ ဟံလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဇေယျပုင် ဂပ်သုဗ္ဗမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မူး ဒိတ် တုဟ်နပွမသုဇေယျမတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)အိုတ်ရ၊ ညးမူး ထပ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံဗဗူး သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဂ် ဟံလေပ်ကွာတ်လဒီ ဟံလေပ်ဆေဝ်တာရ၊ ဟံလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက်ရ၊ ဂပ်ဇေယျပုင် ဂပ်သုဗ္ဗမဂ္တိုင်ကိုဝါမူး ဒိတ်တုဟ်န ပွမသုဇေယျမတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ရ ။ ပ ။ ယွံဗဗူး ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဂ် ဟံလေပ်ကွာတ်လဒီ ဟံလေပ်ဆေဝ်တာရ၊ ဟံလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက်ရ၊ ဂပ်ဇေယျပုင် ဂပ်

သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါးမှူး နှိတ်တုဟ်နပွမသွဇ္ဇောင်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမပတိတ်ဗူး (နူကိလေသ)ရ။ ယံဗဗူး ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိုင်ထပ်ပြကာဝံတုန် ဟံလေဝ်ကွာတ်လနီ ဟံလေဝ် ဆေဝ်တာအိုတ်ရ။ ဟံလေဝ်ကိုစိုတ်ကိုခွက်အိုတ်ရ။ ဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါးအိုတ်ဗူး နှိတ် တုဟ်နပွမသွဇ္ဇောင်မတ်ဖို ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမပတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ တွံတံ ရံဝံဗူး ဗဗူးသင်္ဂါရဝ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပုပိုင်ကျပ်တြ ဂလာန်ဝံရ—

“ယံတြနာဂေါတမ ဓရ်ဂံ ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တြနာဂေါတမဂံ သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျှို အဲဒိုက်ဂံ ဥပးပြာပ်ခစသွစွဲစွဲစွဲ ရံဝံ သြပ်ဂိုင်သဗ္ဗိ လပ်ညိ” ရံဝံ ဂရင်ပတိရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အဘယ

၂၃၇။ အဲဒိုက် ဂံမိင်လပ် ရံသင်္ဂဝံရ—

ပွဲကာလမ္ပဲအခိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျပ်တြ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇရေင်ချင်ရာဇ ကြိုဟ်ရ။ ပွဲကာလဂံ ကောန်သိုင်အဘယ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျပ်တြတဲ လှောင် သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျပ်တြတဲဗူး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မ္ပဲဒွဲတဲ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပုပိုင်ကျပ်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျပ်မျှိုပိုင် သွက်ဟံတီဟံညာတ် ဟိုတ်အထံက်အပင်ဟံမ္ပဲရ။ သိုဟံမ္ပဲ ကိုဟိုတ် အထံက်အပင် နှိအာပွမဟံတီဟံညာတ်ရ။ သွက်သွောံတီညာတ် ဟိုတ်အထံက် အပင် ဟံမ္ပဲရ။ သိုဟံမ္ပဲကိုဟိုတ်အထံက်အပင် နှိအာပွမဟံတီညာတ်ရ ရံဝံ ပူရဏကဿပ ဟိုသွး ရံဝံရ။ ပွဲအရာဝံ တီလမ္ပုပိုင်ကျပ်တြ ပသ်ဟိုသွးရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယံကောန်သိုင် သွက်ဟံတီဟံညာတ် ဟိုတ်အထံက်အပင်နွံရ။ မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်အထံက် အပင် နှိအာပွမဟံတီဟံညာတ်ရ။ သွက်သွောံတီညာတ် ဟိုတ်အထံက်အပင်နွံရ။ မွဲဟာန် ကျောံဟိုတ် အထံက်အပင် နှိအာပွမဟံတီဟံညာတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

ယံကျပ်မျှိုပိုင် သွက်ဟံတီဟံညာတ် ဟိုတ်အထံက်အပင်တုန် ညးခွဲရော? မုရ သင်္ဂလီ မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်အထံက်အပင် နှိအာပွမဟံတီဟံညာတ်ရော ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယံကောန်သိုင် ယံပွဲတဲမ္ပဲ ပဒတ်နစိုတ်ကာမရာဂ ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ရ။ ဟိုတ်မတိတ်ဗူး ကာမရာဂ မကတိုဒ်လေဝ် ဟံတီဟံညာတ် အတိုင်သုတ်စုတ်ရ။ ယံကောန်သိုင် ဣဝံလေဝ် နှိဟိုတ်အထံက်အပင် သွက်ဟံတီ ဟံညာတ်ရ။ ရံဝံလေဝ် မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်အထံက် အပင် နှိအာပွမဟံတီဟံညာတ်ရ။

ယံကောန်သိုင် မွဲဂကူဗုန်တုန်— ယံပွဲအခိုင်မ္ပဲ ပဒတ်နစိုတ်‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကို လီလင် ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ရ ။ ပ ။ နစိုတ်‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမမြိုင်ဖြူစိုစို ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ရ

။ ပ ။ နစိတ်‘ဥဒ္ဓစ္စ’ ပွမစိတ်ကလံပိ ‘ကုက္ကုစ္စ’ ပွမစိတ်တူဗျူဟံ ပျံပျိုက်ရာန်သကိုတ်ရ ။ ပ ။ နစိတ်‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါဝါဟံမာန် ပျံပျိုက်ရာန်သကိုတ်ရ၊ ဟိုတ်မတိတ်ဗူး ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါဝါဟံမာန် မကတိန်လေဝ် ဟုံတိဟုံညာတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ၊ ယုံကောန်သိုင် ဣဝံလေဝ် နှိဟိုတ်အထံက်အပင် သွက်ဟုံတိဟုံညာတ်ရ၊ ရံဝံလေဝ် မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်အထံက်အပင် နှိအာပွမဟုံတိဟုံညာတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယုံကျာ်မုံပိုင် ခရ်ဒေသနာဝံ မုံယုသုာ်လီုရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယုံကောန်သိုင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံတုန် နီဝရဏမူးအိုတ်ရ။ ယုံကျာ်မုံပိုင် ဗွဲစုတ်ထေက်ကိုယုနီဝရဏအိုတ်ရ၊ ယုံကျာ်မုံပိုင် ဗွဲစုတ်ထေက်ကိုယုနီဝရဏအိုတ်ရ၊ ယုံကျာ်မုံပိုင် နီဝရဏမွဲမဲ့ ပျံပျိုက်ရာန်သကိုတ်မူး အတိုင်ဍုာ်စုတ် တိဟုံမာန် ညာတ်ဟုံမာန် နှိဒိုင်ဏီရ၊ နီဝရဏသီမသုန် ပြကာ ပျံပျိုက်ရာန်သကိုတ်မူးတုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော?

ယုံကျာ်မုံပိုင် သွက်သွောံတိညာတ် ဟိုတ်အထံက်အပင်တုန် ညးခေရော? မုရသုာ်လီု မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်အထံက်အပင် နှိအာပွမတိညာတ်ရော ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယုံကောန်သိုင် ပွဲသာသနာဝံ ခမိာ် ဇ္ဇောပုင်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ၊ ခမိာ် နစိတ်မဇ္ဇောပုင်သတိသမ္မောဇ္ဈင် တိညာတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ၊ ယုံကောန်သိုင် ဣဝံလေဝ် ဟိုတ်အထံက်အပင် သွက်သွောံတိညာတ်ရ၊ ရံဝံလေဝ် မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်အထံက်အပင် နှိအာပွမတိညာတ်ရ။

ယုံကောန်သိုင် မွဲဂကူပုန်တုန်— ခမိာ် ။ ပ ။ ဇ္ဇောပုင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ၊ ခမိာ် နစိတ်မဇ္ဇောပုင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် တိညာတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ၊ ယုံကောန်သိုင် ဣဝံလေဝ် ဟိုတ်အထံက်အပင် သွက်သွောံတိညာတ်ရ၊ ရံဝံလေဝ် မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်အထံက်အပင် နှိအာပွမတိညာတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယုံကျာ်မုံပိုင် ခရ်ဒေသနာဝံ မုံယုသုာ်လီုရော ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယုံကောန်သိုင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံတုန် ဗောဇ္ဈင်မူးအိုတ်ရ။ ယုံကျာ်မုံပိုင် ဗွဲစုတ်ထေက်ကိုယုဗောဇ္ဈင်အိုတ်ရ၊ ယုံကျာ်မုံပိုင် ဗွဲစုတ်ထေက်ကိုယုဗောဇ္ဈင်အိုတ်ရ၊ ယုံကျာ်မုံပိုင် ချိုက်ပေင်တကောံဗောဇ္ဈင်မွဲမူး အတိုင်ဍုာ်စုတ် တိမာန် ညာတ်မာန် နှိဒိုင်ဏီရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်သိုတ်တြကာ မူးတုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော? ယုံကျာ်မုံပိုင် ကုအေဒိုက် မတိုန်ကျင်ဒိုက်ကျင် နှိဍောင်စိတ်ဇကု ဍောင်စိတ်စိတ်ရ၊ ပွမဍောင်စိတ် ဓိုဟ်လလမ်အာ ကုအေဒိုက်တုရ၊ ခရ်လေဝ် အေဒိုက်တိတုရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

သာကစ္ဆဝဂ် မရနက်ကိုတြ တုရ။

၇။ အာနာပါနဝဂ် ၁။ သုတ်အဋ္ဌိကမဟာပုလ

၂၃၈။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ ရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ်မွဲး မှုံကိုဖိုအာနိသံသဇော်ရ၊ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ ရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ်သင်္ဃာန်လိမ္မံး မှုံကိုဖိုအာနိသံသဇော်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွပ်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မွဲဟာန်ကျော် ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ ရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ် မနိဿယံကိုပုမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပုမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပုမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပုမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွပ်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မွဲဟာန်ကျော် ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ ရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ် မနိဿယံကိုပုမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပုမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပုမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပုမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ ရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ် ရံဝ်မွဲး မှုံကိုဖိုအာနိသံသဇော်ရ ရံဝ် (သုးတ်ရ)။

သုတ်အညတရဖလ

ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ ရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ်မွဲး ပျောင်ကိုဖိုဂမ္ဘိုင်စါပြကာ မတွံဂး ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ပုမကလိဝံ အရဟတ္တဖိုလ်မာန် ‘ဥပါဒါန်’ ပုမစောဲလာ်သျှေသျှေဟ်မွဲး ပုမဒ်အာနာဂါမ်မာန်ဂ် (ကြက်ကလိဝံ) ဖိုမ္မဲမ္မဲ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုမ်ဒိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ ရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ်သင်္ဃာန်လိမ္မံး ပျောင်ကိုဖိုဂမ္ဘိုင်စါပြကာမတွံဂး ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ပုမကလိဝံအရဟတ္တဖိုလ်မာန် ‘ဥပါဒါန်’ ပုမစောဲလာ်သျှေသျှေဟ်မွဲး ပုမဒ်အာနာဂါမ်မာန်ဂ် (ကြက်ကလိဝံ)ဖိုမ္မဲမ္မဲ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုမ်ဒိုင်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွပ်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မွဲဟာန်ကျော် ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ ရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ် ။ ပ ။ ဇော်ပွပ်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မွဲဟာန်ကျော် ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ် မနိဿယံကိုပုမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပုမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပုမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပုမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ် ရံဝ်မွဲး ပျောင်ကိုဖိုဂမ္ဘိုင်စါပြကာမတွံဂး ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ပုမကလိဝံအရဟတ္တဖိုလ်မာန် ‘ဥပါဒါန်’ ပုမစောဲလာ်သျှေသျှေဟ်မွဲး ပုမဒ်အာနာဂါမ်မာန်ဂ် (ကြက်ကလိဝံ)ဖိုမ္မဲမ္မဲ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုမ်ဒိုင်ရ ရံဝ် (သုးတ်ရ)။

သုတ်မဟတ္တ

ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိရံဝ်မွဲး ဗွပ်ဇုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နဖိုဇော်ရ။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိက

သညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ်သင်္ဂဟံမှူး နှိတ် တူဟ်နဖိုဇ္ဇောရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇောပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မ္မဲဟာန်ကော’အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ် ။ ပ ။ ဇ္ဇောပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မ္မဲဟာန်ကော’အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ် မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမ ပှိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပွင် ဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမဂြိုက်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ် ရံဝံမှူး နှိတ် တူဟ်နဖိုဇ္ဇောရ။

သုတ်ယောဂက္ခေမ

ယုံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂြိုက်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိ ရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ်မှူး နှိတ် တူဟ်နခရ်ယောဂဂမ္ဘိုင်မဂြိုက်အိုတ်ရ။ ယုံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပွင် ဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမဂြိုက်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ်သင်္ဂဟံမှူး နှိတ် တူဟ်နခရ်ယောဂ ဂမ္ဘိုင် မဂြိုက်အိုတ်ရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇောပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဒ် မ္မဲဟာန်ကော’ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ် ။ ပ ။ ဇ္ဇောပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မ္မဲဟာန်ကော’ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ် မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမပှိုတ်လလမ် မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂြိုက်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ် ရံဝံမှူး နှိတ်တူဟ်နခရ်ယောဂဂမ္ဘိုင်မဂြိုက်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်သံဝေဂ

ယုံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂြိုက်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိ ရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ်မှူး နှိတ်တူဟ်န ‘သံဝေဂ’ ပွမသမ္ပင်္ဂဟံသမ္ပာတ်စိုတ်မဇ္ဇောရ။ ယုံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂြိုက်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ်သင်္ဂဟံမှူး နှိတ် တူဟ်န ‘သံဝေဂ’ ပွမသမ္ပင်္ဂဟံသမ္ပာတ်စိုတ်မဇ္ဇောရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇောပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မ္မဲဟာန်ကော’ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိ ရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ် ။ ပ ။ ဇ္ဇောပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မ္မဲဟာန်ကော’ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ် မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမပှိုတ်လလမ် မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂြိုက်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ် ရံဝံမှူး နှိတ်တူဟ်န ‘သံဝေဂ’ ပွမသမ္ပင်္ဂဟံသမ္ပာတ် စိုတ်မဇ္ဇောရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဖာသုဝိဟာရ

ယုံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂြိုက်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သတ္တိ ရံဝံမှူး ဗွင်ဇုတ်မှူး နှိတ် တူဟ်နပွမသောံပဒတ်သိုက်သိုက်သိုင်သိုင်မဇ္ဇောရ။ ယုံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပွင်

ဂင်္ဂဝသ္မတ္တမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိရဝ္ဗံမ္မး ဗွင်ဇုတ်သင်္ဂဏီမ္မး နှိတ် တုဟ်နပ္ပမ
 သောပဒတ် သိုက်သိုက်သိုင်သိုင်မဇ္ဇေရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွင်
 သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဒ္ဒိမ္မဟာန်ကျော် ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိရဝ္ဗံမ္မး ဗွင်ဇုတ် ။ ပ ။ ဇော်ပွင်
 ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဒ္ဒိမ္မဟာန်ကျော် ‘အဋ္ဌိကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိရဝ္ဗံမ္မး ဗွင်ဇုတ် မနိဿယ်ကို
 ပွမလှူသိုတ်ဖြ မနိဿယ်ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယ်ကိုပွမပျိုတ်လလမ်
 မလော့အာကိုနီဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂင်္ဂဝဇော်ပွင် ဂင်္ဂဝသ္မတ္တမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ‘အဋ္ဌိကသညာ’
 စုတ်သမ္ဘိရဝ္ဗံမ္မး ဗွင်ဇုတ် ရဝ္ဗံမ္မး နှိတ် တုဟ်နပ္ပမသောပဒတ် သိုက်သိုက် သိုင်သိုင်မဇ္ဇေရ
 ရဝ္ဗံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပုဠဝကသညာ

၂၃၉။ ယွံခမီတအ် ဂင်္ဂဝဇော်ပွင် ဂင်္ဂဝသ္မတ္တမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ‘ပုဠဝကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ
 ရဝ္ဗံမ္မး ဇ္ဇမပေင်ကုတ်ဒိုင် နကိုစုတျူဂမ္ဘိုင်မ္မး ။ ပ ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဝိနီလက

၂၄၀။ ယွံခမီတအ် ဂင်္ဂဝဇော်ပွင် ဂင်္ဂဝသ္မတ္တမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ‘ဝိနီလသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ
 ရဝ္ဗံမ္မး ဇ္ဇမလမ္မံက် ချက်ချာပ်မ္မး ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဝိစ္ဆိဒ္ဓက

၂၄၁။ ယွံခမီတအ် ဂင်္ဂဝဇော်ပွင် ဂင်္ဂဝသ္မတ္တမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ‘ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ
 ရဝ္ဗံမ္မး ဇ္ဇမပိုတ်ဒိုင်ဓါဒကုတ် ပွဲလဒေါပ်မ္မး ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဥဒ္ဓါမာတက

၂၄၂။ ယွံခမီတအ် ဂင်္ဂဝဇော်ပွင် ဂင်္ဂဝသ္မတ္တမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ‘ဥဒ္ဓါမာတကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ
 ရဝ္ဗံမ္မး ဇ္ဇမပိုင်ခိုင်ခိုင်မ္မး ။ ပ ။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်မေတ္တာ

၂၄၃။ ယံခမီတအံ ဂင်္ဂင်္ဂေပုဂံ ဂင်္ဂသ္မ ဗွေမဂ္ဂိင်ကိုဝါ ‘မေတ္တာ’ ပွမသ္မိက်
ဆာန်မွဲး ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ကရုဏာ

၂၄၄။ ယံခမီတအံ ဂင်္ဂင်္ဂေပုဂံ ဂင်္ဂသ္မဗွေမဂ္ဂိင်ကိုဝါ ‘ကရုဏာ’ ပွမဆာန်ဍုၚမွဲး
။ ပ ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်မုဒိတာ

၂၄၅။ ယံခမီတအံ ဂင်္ဂင်္ဂေပုဂံ ဂင်္ဂသ္မ ဗွေမဂ္ဂိင်ကိုဝါ ‘မုဒိတာ’ ပွမအိုဟ်
တိုဟ်မွဲး ။ ပ ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဥပေက္ခာ

၂၄၆။ ယံခမီတအံ ဂင်္ဂင်္ဂေပုဂံ ဂင်္ဂသ္မဗွေမဂ္ဂိင်ကိုဝါ ‘ဥပေက္ခာ’ ပွမမ္မာ်သေုဝ်
သုဟ်သုန်မွဲး ။ ပ ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အာနာပါန

၂၄၇။ ယံခမီတအံ ဂင်္ဂင်္ဂေပုဂံ ဂင်္ဂသ္မဗွေမဂ္ဂိင်ကိုဝါ ‘အာနာပါနဿတိ’ ပွမ
ဗျဗျဟ် ယိုပတိတ်ယိုလုပ်မွဲး ။ ပ ။

သုတ်ဒသမ။

အာနာပါနဝဂ် မရနုက်ကိုထပ် တဲ့ရ။

၈။ နိရောဓဝဂ် ၁။ သုတ်အသုဘသညာ

၂၄၈။ ယံခမီတအံ ‘အသုဘသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိမတွံဂး ပံ့ဆဲး ။ ပ ။

သုတ်ပဋ္ဌမ။

မာတိကာ

၂။ သုတ်မရဏ

၂၄၉။ ယံခမီတဏ် ‘မရဏသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပွဲပွမဒးချိုတ် (ရံဝံမွဲး ကြက်ဒး ချိုတ်မုချရ) ။ ပ ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အာဟာရေပဋိကူလသညာ

၂၅၀။ ယံခမီတဏ် ‘အာဟာရေပဋိကူလသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွဲး ထေက်ကို ကျုဟ်မွဲ ပွဲစုအာဟာရ မဂပ်ဝ်စဉိုတ် ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အနဘိရတိ

၂၅၁။ ယံခမီတဏ် ‘သဗ္ဗလောကေအနဘိရတိသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွဲး ဟံထေက်ကိုမိပ်လဟ်င် ပွဲလောကအိုတ်သို ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အနိစ္စ

၂၅၂။ ယံခမီတဏ် ‘အနိစ္စသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွဲး ဟံဗိုန် ။ ပ ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုက္ခ

၂၅၃။ ယံခမီတဏ် ‘အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွဲး ခရ်မဟံဗိုန်ကို ဒဒိန်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အနတ္တ

၂၅၄။ ယံခမီတဏ် ‘ဒုက္ခေအနတ္တသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွဲး ပွဲခရ်မဒ်ဒိုက်ကို ‘အနတ္တ’ ဟံဝံအလိုအသီ ဟံဗက်အလိုက်ပိုက်ရ ။ ပ ။

သုတ်သတ္တမ။

မာတိကာ

၈။ သုတ်ပဟာနု

၂၅၅။ ယွံခမိတအ် ‘ပဟာနုသညာ’ ပွမစုတ်သတ္တိ ရံဝံမွဲး ဂပ်ဝ်ပါသွးကေံ ॥ ပ ॥

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဝိရာဂ

၂၅၆။ ယွံခမိတအ် ‘ဝိရာဂသညာ’ ပွမစုတ်သတ္တိ ရံဝံမွဲး စာ်စူးနူပွမစေံစပ် ॥ ပ ॥

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်နိရောဓ

၂၅၇။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သတ္တိ ရံဝံမွဲး နိဗ္ဗာန် အရာပျိုတ်လလမ်မွဲး မျှံကိုဖိုအာနိသံသဇော်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သတ္တိ ရံဝံမွဲး နိဗ္ဗာန်အရာပျိုတ်လလမ် သာ်လိုမွဲး မျှံကိုဖိုအာနိသံသဇော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မ္မဟာန်ကေံ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သတ္တိ ရံဝံမွဲး နိဗ္ဗာန်အရာပျိုတ်လလမ် ॥ ပ ॥ ဇော်ပွင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မ္မဟာန်ကေံ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမွဲး နိဗ္ဗာန် အရာပျိုတ် လလမ် မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေံစပ် မနိဿယံ ကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမွဲး နိဗ္ဗာန်အရာပျိုတ်လလမ် ရံဝံမွဲး မျှံကို ဖိုအာနိသံသဇော်ရ။

ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမွဲး နိဗ္ဗာန် အရာပျိုတ်လလမ်မွဲး ပျောင်ကိုဖိုဂမ္ဘိုင်ဓါပြကာမတွံဂး ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ပွမ ကလိဂံအရဟတ္တဖိုလ်မာန် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစေံလံသေ့သေ့ဟ်မွဲး ပွမဒ်အနာဂါမ်မာန်ဂ် (ကြက်ကလိဂံ)ဖိုမ္မဲ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမွဲး နိဗ္ဗာန်အရာပျိုတ်လလမ်သာ်လိုမွဲး ပျောင်ကို ဖိုဂမ္ဘိုင်ဓါပြကာမတွံဂး ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ပွမကလိဂံအရဟတ္တဖိုလ်မာန် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမ စေံလံသေ့သေ့ဟ်မွဲး ပွမဒ်အနာဂါမ်မာန်ဂ် (ကြက်ကလိဂံ)ဖိုမ္မဲ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုမင် ဒိုင်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မ္မဟာန်ကေံ ‘နိရောဓ သညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမွဲး နိဗ္ဗာန်အရာပျိုတ်လလမ် ॥ ပ ॥ ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဒ် မ္မဟာန်ကေံ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သတ္တိရံဝံမွဲး နိဗ္ဗာန်အရာပျိုတ်လလမ် မနိဿယံကိုပွမ လှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေံစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင် အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သတ္တိ

ရံဝံမွး နိဗ္ဗာန်အရာပျိုတ်လလမ် ရံဝံမွး ပှောင်ကိုဖိုဂမ္ဘိုင်ဓါပြုကာမတွံဂး ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ပွမကလိဝံအရဟတ္တဖိုလ်မာန် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလံသေ့သေ့ဟ်မွး ပွမဒ်အနာဂါမ်မာန်ဂှ် (ကြက်ကလိဝံ)ဖိုမဲ့မဲ့ (အဆတ်ရဂှ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ။

ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝံဇော်ပှ် ဂပ်ဝံသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွး နိဗ္ဗာန် အရာပျိုတ်လလမ်မွး ဒ်တ တုဟ်နဖိုဇော်ရ၊ ဒ်တ တုဟ်နခရ်ယောဂဂမ္ဘိုင်မဂ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ဒ်တ တုဟ်န ‘သံဝေဂ’ ပွမသမုက်သမ္မာတ်စိုတ်မဇော်ရ၊ ဒ်တ တုဟ်နပွမသေ့ဝံပဒတ် သိုက် သိုက် သိုင်သိုင်မဇော်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝံဇော်ပှ် ဂပ်ဝံသွ ဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သမ္ဘိရံဝံမွး နိဗ္ဗာန် အရာပျိုတ်လလမ်သ်လီမွး ဒ်တ တုဟ်နဖိုဇော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂှ် ဇော်ပှ်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မ္မဟာန်ကျော် ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သမ္ဘိ ရံဝံမွး နိဗ္ဗာန် အရာပျိုတ်လလမ် ။ ပ ။ ဇော်ပှ်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မဒ်မ္မဟာန် ကျော် ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သမ္ဘိရံဝံမွး နိဗ္ဗာန် အရာပျိုတ်လလမ် မနိဿယ်ကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယ်ကိုပွမစ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယ်ကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝံဇော်ပှ် ဂပ်ဝံသွဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ‘နိရောဓသညာ’ စုတ်သမ္ဘိရံဝံမွး နိဗ္ဗာန်အရာပျိုတ်လလမ် ရံဝံမွး ဒ်တ တုဟ်နဖိုဇော်ရ၊ ဒ်တ တုဟ်နခရ်ယောဂဂမ္ဘိုင် မဂ္ဘိုင် အိုတ်ရ၊ ဒ်တ တုဟ်န ‘သံဝေဂ’ ပွမသမုက်သမ္မာတ်စိုတ်မဇော်ရ၊ ဒ်တ တုဟ်နပွမသေ့ဝံပဒတ် သိုက်သိုက်သိုင်သိုင်မဇော်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

နိရောဓဝဂ် မရနက်ကိုဒွံ တဲ့ရ။

၉။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂။ သုတ်စုံဓါသုတ်မပ္ပဂင်္ဂါနဒီ

၂၅၈-၂၆၉။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် ကြိုင်ဂင်္ဂါဂှ် သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လွှတ်တသောင်အာဒိသ်ဗွဲက်ကို တုပ်သုဟ်သ်ဝံဟောင် ခမိဂှ် ဂပ်ဝံဇော်ပှ် ဂပ်ဝံသွဗောဇ္ဈင် ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြုကာ ဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါအိုတ်မွး လှောင်လျောင် လွှတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိ တအ် ခမိဂှ် မုရ်သ်လီ ဂပ်ဝံဇော်ပှ် ဂပ်ဝံသွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြုကာ ဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါအိုတ်မွး လှောင်လျောင် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂှ် ဇော်ပှ် သတိသမ္မောဇ္ဈင် ။ ပ ။ ဇော်ပှ်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယ်ကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယ် ကိုပွမစ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယ်ကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိဂှ် ဂပ်ဝံဇော်ပှ် ဂပ်ဝံသွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြုကာ ဗွဲမဂ္ဘိုင်ကိုဝါအိုတ်မွး

လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။ [ဂင်္ဂတြေးတံ ပါဠိ စိုက်စိုပ်သုတ် ဣသနာရ]။

ဂင်္ဂပေယျာလဝဂ် မရနုက်ကိုဒ္ဒိတ် တဲ့ရ။

၁၀။ အပ္ပမာဒဝဂ်

၁-၁၀။ သုတ်တထာဂတာဒိ

၂၇၀-၂၇၉။ ယွံခမီတအ် သတ်ဟွံမွဲကိုဇိုင် သတ်မုံကိုဇိုင်ခါတျိုင် သတ်မုံကိုဇိုင် ပန်တျိုင် သတ်မုံကိုဇိုင် မဂ္ဂိုင်ဂမ္တိုင်သိုဟ်အိုတ် နွံအိုတ်ရ၊ နမဟ္တံ ရံဝံ ဂင်္ဂတြေးရ။

အပ္ပမာဒဝဂ် မရနုက်ကိုဇ် တဲ့ရ။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်ဂ် ဂင်္ဂတြေး ဗွဲအစောံဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ရ။]

၁၁။ ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂။ သုတ်ဗလာဒိ

၂၈၀-၂၉၁။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကမ္မောန်ကောင်ကာ မဂပ်ဂ်ကောန်သွက် ဖြဟတ်သပါတဲဂမ္တိုင် သိုဟ်အိုတ်ဂ် နိဿယံဗျူဟ်တိုဇ်တဲ တန်တ ပွဲတိုဇ်တဲ သွဟ်ညိုင် ရ်ကောန်သွအိုတ်ကို နမဟ္တံ ရံဝံ ဂင်္ဂတြေးရ။

ဗလကရဏီယဝဂ် မရနုက်ကိုဇ်မ္တဲ တဲ့ရ။

[ဗလကရဏီယဝဂ် ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်ဂ် ဂင်္ဂတြေး ဗွဲအစောံဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ရ။]

၁၂။ ဣသနာဝဂ်

၁-၁၀။ သုတ်ဣသနာဒိ

၂၉၂-၃၀၁။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ပွမ္တဲသေ့ဂ်ဂမ္တိုင် ဣဝံ မုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပိပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ပွမ္တဲသေ့ဂ်ကာမ ပွမ္တဲသေ့ဂ်ဘဝ ပွမ္တဲသေ့ဂ်ဒွေတ်မပြ၊ နမဟ္တံ ရံဝံ ဂင်္ဂတြေးရ။

ဣသနာဝဂ် မရနုက်ကိုဇ်ခါ တဲ့ရ။

[ဂင်္ဂတြေးတံ ဣသနာပေယျာလ မစိုန်သကိုကျောံပိုဒ်ဝိဝေကနိဿိတ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်ရ။]

၁၃။ သြဃဝဂ်

၁-၉။ သုတ်သြဃာဒိ

၃၀၂-၃၁၀။ ယွံခမိတအ် ခရ်သြဃဂမ္ဘိုင်တုန် က္ကဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲး ပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ကာမောယ ဘဝေါယ ဒိဋ္ဌောယ အဝိဇ္ဇောယ နမတ္တံ ရံဝံ ဂပ်ဝ်တြးရ။

၁၀။ သုတ်ဥဒ္ဒမ္ဘာဂိယ

၃၁၁။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် က္ကဝံ မှုံမသုန် ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲး မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ‘ရူပရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲဘုံရူပ ‘အရူပရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲဘုံအရူပ ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန် ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမစိုတ်ကလိလ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမ ဟုံတိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် က္ကဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တ္ခဟ်နပွမတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တ္ခဟ်နပွမပိုင်ခြာတိကေတ် တ္ခဟ်နပွမကိုအိုတ်အာ တ္ခဟ်နပွမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင် ထပ်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲးထပ်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယ်ကို ပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယ်ကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယ်ကို ပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကေံ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်။ မတို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိုတ် မှုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ် မှုံကိုလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်။ မလှောင် လျောင် လှော်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် တ္ခဟ်နပွမတိကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တ္ခဟ်နပွမပိုင်ခြာတိကေတ် တ္ခဟ်နပွမကိုအိုတ်အာ တ္ခဟ်နပွမပါကေံ သံယောဇိန်လတူ ဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင် ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင် ထပ်ပြကာဝံအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

သြဃဝဂ် မရနက်ကိုစုံပိ တဲ့ရ။

၁၄။ ပုနဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၃၁၂-၃၂၃။ သုတ်ပုနဂင်္ဂါနဒီအာဒိ

ပုနဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မရနက်ကိုစုံပန် တဲ့ရ။
[ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်တြး ဗွဲအစောံရာဂရ။]

**၁၅။ ပုနအပ္ပမာဒဝဂ်
၃၂၄-၃၃၃။ သုတ်တထာဂတာဒိ**

ပုနအပ္ပမာဒဝဂ် မရနုက်ကိုစုံသုန် တဲ့ရ။
[အပ္ပမာဒဝဂ်ကို ဂပ်ဝ်တြး ဗွဲအစောံရာဂရ။]

**၁၆။ ပုနဗလကရဏီယဝဂ်
၃၃၄-၃၄၅။ သုတ်ပုနဗလာဒိ**

ပုနဗလကရဏီယဝဂ် မရနုက်ကိုစုံတြ တဲ့ရ။
[ပုနဗလကရဏီယဝဂ် ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်ကို ဂပ်ဝ်တြး ဗွဲအစောံရာဂရ။]

**၁၇။ ပုနဇ္ဈသနဝဂ်
၃၄၆-၃၅၆။ သုတ်ပုနဇ္ဈသနာဒိ**

ပုနဇ္ဈသနာဝဂ် မရနုက်ကိုစုံထပ် တဲ့ရ။

**၁၈။ ပုနဩဃဝဂ်
၃၅၇-၃၆၆။ သုတ်ပုနဩဃာဒိ**

ပုနဩဃဝဂ် မရနုက်ကိုစုံဒွံ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ် တဲ့ရ။

[ဂပ်ဝ်တြးတဝဂ် မျှဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မျှဲလအိတ်မွဲး ပွမ ပါပွေင်ကွေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် မျှဲလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘မောဟ’ ပွမပိပိင်ရ။] [ညင်ရဲတြးတ မဂ္ဂသံယုတ်ကို ဂပ်ဝ်တြး ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်ရ။]

ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ် မရနုက်ကိုစါ တဲ့ရောင်။

၃။ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်

၁။ အဓမ္မပါလိဝဂ် ၁။ သုတ်အဓမ္မပါလိ

၃၆၇။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လဝ် ရံသာဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဥဒျာန်ကြက် (ဗြဲစရာဲချင်) အဓမ္မပါလိ ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲကာလဂှ် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္တိုင် ရံဝံမွဲး “ယံခမိတအ်” ရ။ “ယံကျက်မ္မံပိုင်” ရံဝံ ခမိဂမ္တိုင်ဂှ် ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမ္မံပိုင် ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယံခမိတအ် ဂှ်တရံဝံ သွက်စိုတ်သတ်ဂမ္တိုင် ဂုံသအးဇး သွက်ဂုံကလိလောန်အာ ပွမဂိုင်စံင်တူ ပွမလရိအ်ယာံဂမ္တိုင် သွက်ဂုံလလမ်ကေ့ ဒဒိန်ကာယ ဒဒိန်စိုတ်ဂမ္တိုင် သွက်ဂုံ ကလိဂုံအရိယမဂ် သွက်ဂုံသွဇ္ဇောင်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် နှိဂှ်တရံ မွဲဂှ်ခပ်ရ။ ဂှ်တရံဂှ်တုန် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံဟောင်ရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂှ် မ္မံကိုလ္လီပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္မံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ် ဂှ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေ့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္မံအလေံမှ်သေ့ဂကောံရပ် ဂှ်ဂှ်ဂှ်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်တဲ ပဒတ်ရ။ မ္မံကိုလ္လီပရာမပတိတ် ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္မံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂှ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေ့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္မံအလေံ မှ်သေ့ဂဝေဒနာဂမ္တိုင် ဂှ်ဂှ်ဂှ်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာတဲ ပဒတ်ရ။ မ္မံကိုလ္လီပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္မံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂှ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေ့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္မံအလေံမှ်သေ့ဂ စိုတ်ဂှ်ဂှ်ဂှ်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ပဒတ်ရ။ မ္မံကိုလ္လီပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္မံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂှ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေ့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္မံအလေံမှ်သေ့ဂ သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဂှ်ဂှ်ဂှ်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယံခမိတအ် ဂှ်တရံဝံ သွက်စိုတ်သတ်ဂမ္တိုင် ဂုံသအးဇး သွက်ဂုံကလိလောန်အာ ပွမဂိုင်စံင်တူ ပွမလရိအ်ယာံဂမ္တိုင် သွက်ဂုံလလမ်ကေ့ ဒဒိန်ကာယ ဒဒိန်စိုတ်ဂမ္တိုင် သွက်ဂုံကလိဂုံ အရိယမဂ် သွက်ဂုံသွဇ္ဇောင်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် နှိဂှ်တရံ မွဲဂှ် ခပ်ရ။ ဂှ်တရံဂှ်တုန် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံဟောင်ရ။ တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ တံက်ခရ်ဝံရ၊ ခမိဂမ္တိုင် သျှိုက်မျိုက်အိုတ်တိုဟ် ခရ်တီလမ္မံပိုင်တွံ ဗွဲမလောန်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရံ)။

သုတ်ပဌမ။

မာတိကာ

၂။ သုတ်သတိ

၃၆၈။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်ဒွင် ပွဲဥဒျာန်ကြုက်(ဗြစရာဇျင်) အမွေပါလိ ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲကာလဂ် တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္မိုင် ရဝံမွဲး “ယံခမိတအ်” ရ။ “ယံကျာ်မ္မုပိဉ်” ရဝံ ခမိဂမ္မိုင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမ္မုပိဉ် ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယံခမိတအ် ခမိဂ် မ္မုဂ်‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဒ်တု သွးပဒတ်ရ။ ဣဝံတုန် ဒွေံပတောန်ပိုကျာ်ဂမ္မိုင် ကုမူးတအ်ညးဂမ္မိုင်ရ။ ယံခမိတအ် မုရ်သင်္ဂဏ် ခမိဂ် မ္မုဂ်သတိရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မ္မုဂ်လ္လိပရာမပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မ္မုဂ်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မ္မုအလေံမ္မုသုဝ် ဂကောံရပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်တု ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္မိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မ္မုဂ် လ္လိပရာမပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မ္မုဂ် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျုဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မ္မုအလေံမ္မုသုဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္မိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္မိုင်တု ပဒတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပဒတ် ရဝံမွဲး ခမိဂ် မ္မုဂ်သတိရ။

ယံခမိတအ် မုရ်သင်္ဂဏ် ခမိဂ် မ္မုဂ်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပွဲအရာတိုန်အာဂတ အရာဆုတ်ကလေင်လက်ကရ် မ္မုအလေံသွ သိုမတိတ်ရ။ ပွဲအရာမ္မုသုဝ်တူရူ အရာမ္မုသုဝ်သကဲ(ဒက်) မ္မုအလေံသွသိုမတိတ်ရ။ ပွဲအရာကေမ် အရာပွး မ္မုအလေံသွသိုမတိတ်ရ။ ပွဲအရာပကင်ရင်သကိုပ် ဗဗေင် သုာ မ္မုအလေံသွသိုမတိတ်ရ။ ပွဲအရာစ အရာသုင် အရာကိတ်သကုတ် အရာကွာန် မ္မုအလေံ သွသိုမတိတ်ရ။ ပွဲအရာသွးတရ်ဇော် တရ်သုတ် မ္မုအလေံသွသိုမတိတ်ရ။ ပွဲအရာအာ အရာဒတူ အရာဂဇော် အရာတိက် အရာဌဟ် အရာဟိုဂလာန် အရာပဒတ်သိုတ်သိုတ် မ္မုအလေံသွသိုမတိတ်ရ။ ယံခမိတအ် ရဝံဟေင် ခမိဂ် မ္မုဂ်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာရ။ ယံခမိတအ် ခမိဂ် မ္မုဂ်သတိသမ္ပဇေဒ်တု သွးပဒတ်ရ။ ဣဝံတုန် ဒွေံပတောန်ပိုကျာ် ဂမ္မိုင် ကုမူးတအ်ညးဂမ္မိုင်ရ ရဝံ (သွးတရ်)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဘိက္ခု

၃၆၉။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်ဒွင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇရေင်ချင်သာရပ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိမ္မုဇေ ပြာပ်အာဇရေင် တိလ

မူပိုင်ကျက်တြိတု လှောင်သွဝတ် တီလမူပိုင်ကျက်တြိ ဗွေမရေသော်ရံတုမ္မး ဂဇာဏကေတိ ပွဲဌာန်မဲ့ဒွဲတု ဂရင်ပတိ တီလမူပိုင်ကျက်တြိ ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံကျက်မူပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တီလမူပိုင်ကျက်တြိ ဩဝံတုကိုခရ် ကုအဲဒိုက် ဗွေမရေသော်ရံ၊ အဲဒိုက် သွဝံကလင်ပင်ပိုင်ကေတိ ခရ်တီလမူပိုင်ကျက်တြိတု ညးမဲ့ဝင် ပြာပ်အာဌာန်သိုတ်တြိတုမ္မး ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲာ် ပတိတ်တြိဟတ်ဗွေမသကာတ်တု မူကိုစိုတ်မ ဗလးဏာကိုနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒိုတ် မိက်ပဒတ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ပွဲလောကဝံ တြိမလှူသွး (နှမင်ဖိုလ်)ဂမ္မိုင်လှို၊ ရံဝံဟေင် ဗတိုက်ဗတောန် အဲကျက်အိုတ်ရ၊ တံတုခရ်မ္မး ထေက်ကို ဗက်အာလက်ကရ် အဲကျက်ဟေင် ရံဝံ သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျက်မူပိုင် တီလမူပိုင်ကျက်တြိ တံတုကိုခရ် ကုအဲဒိုက် ဗွေမရေသော်ရံ၊ တီလမူပိုင်ကျက်တြိ မလေပ်သွးတ ဂလာန်ခိုတ်ဆဲာ် တံတုကိုခရ် ဗွေမရေသော်ရံ၊ အဲဒိုက် တီကေတ်အရထ ခရ်တီလမူပိုင်ကျက်တြိ တန်ဒ်မာန်ရ၊ အဲဒိုက် ဒ်ညးဒုင်အဲကွဲခရ် တီလမူပိုင်ကျက်တြိမဂပ်ဝံတံ တန်ဒ်မာန်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယွံခမီ ဒ်သင်္ဂဟ်မ္မး တုအဲ ဩဝံသအးဇုး တမ်ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္မိုင်ဟေင်ညိ၊ တမ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္မိုင်တုန် ညးခေံရော? သီလ မသအးဇုး ဗွေဒးရး ကောံကွေတ်မလ္လံ တပ်ရောင်။ ယွံခမီ ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ ကုတုအဲဂ် သီလလေပ် ကြက်သအးဇုးရ၊ ကွေတ်လေပ် ကြက်လ္လံတပ်ရ၊ ယွံခမီ ပွဲကာလဂ် တုအဲ နိဿယံဗဒီကိုသီလတု တန်တ ပွဲသီလတု ဩဝံဇှော်ပွပ်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္မိုင်ပန်ပြကာ နသွက်ပိပြကာညိ။

ညးမ္မးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မူကိုလ္လီပရာမပတိတ် ဇြဟတ် ဗွေမသကာတ်မြဟ်ဒိုတ် မူကို‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု ပွဲဂကောံ ရုပ် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်လေပ် မူအလေံမ္မာ်သွေပ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါတု ဩဝံပဒတ်ညိ။ မူကိုလ္လီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွေမသကာတ်မြဟ်ဒိုတ် မူကို ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု ပွဲဂကောံရုပ် မဒ်ပွဲမ္မးသန္တာန်လေပ် မူအလေံမ္မာ်သွေပ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကို ဝါတု ဩဝံပဒတ်ညိ။ မူကိုလ္လီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွေမသကာတ်မြဟ်ဒိုတ် မူကို ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု ပွဲဂကောံရုပ် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန် ပွဲမ္မးသန္တာန် မူအလေံမ္မာ်သွေပ် ဂကောံရုပ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါတု ဩဝံပဒတ်ညိ။ မူကိုလ္လီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွေမသကာတ် မြဟ်ဒိုတ် မူကို ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု ပွဲဝေဒနာဂမ္မိုင် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်ကို ပွဲဝေဒနာဂမ္မိုင် မဒ်ပွဲမ္မးသန္တာန်ကို ပွဲဝေဒနာဂမ္မိုင် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်မ္မးသန္တာန်ကို မူအလေံ မ္မာ်သွေပ်ဝေဒနာဂမ္မိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါတု ဩဝံပဒတ်ညိ။ မူကိုလ္လီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွေ သကာတ်မြဟ်ဒိုတ် မူကို ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကွေံ

‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ ပွဲစိုတ် မဒ်ပွဲအပွဲ သန္တာန်ကို ပွဲစိုတ် မဒ်ပွဲမှူးသန္တာန်ကို ပွဲစိုတ် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်မှူးသန္တာန်ကို မှုံအလေံမှ် သေ့ဝ်စိုတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါတဲ ဩဝ်ပဒတ်ညိ။ မှုံကိုလွီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်ဒ်တဲ မှုံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်ကို ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် မဒ်ပွဲမှူးသန္တာန်ကို ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် မဒ်ပွဲအပွဲသန္တာန်မှူးသန္တာန်ကို မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါတဲ ဩဝ်ပဒတ်ညိ။ ယံခမီ ဩပွဲအခိုင်မဲ့ တုအဲ နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တဲ ပွဲသီလတဲ ကြက်ဇွေ်ပွပ်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ နသွက်ပိပြကာဝံ မာန်ရ၊ ပွဲကာလဂ် အပွဲဗွဲတဲကြက်ကျင်စိုပ်ဂမ္တိုင် (ကြက်ဒ်တဲ) ပွမဇွေ် မောင် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုတ်မင်ဒိုင်ရ၊ ပွမဟုတ်ယုတ်ဂ် ဟဂပ်ဝ်စိုတ်မင်ရ။

ပွဲကာလဂ် ခမီဂ် သျိုက်မှိုက်အိုတ်တိုဟ် ခရ်တိလမှုံပိုင်ကျင်တြဲလောန်တဲ ဒျိုက်က တိုနုဒွဲတဲမှူး လှောင်သွဝတ် တိလမှုံပိုင်ကျင်တြဲတဲ သွဇှိုင်သျှိုင်ရ်ကွာ ကွာပါစူးအာရ။ ပွဲကြဲ နူဂ် ခမီဂ် ညးမွဲဝေ် ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်ဖြတဲ သိုဟုံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲ ပတိတ်ဖြတ်လွီပရာ ဗွဲမသကာတ် မှုံကိုစိုတ် မဂပ်ဝ်ပလးဏာနိဗ္ဗာန်ဒ်တဲ ပဒတ်မှူး ခြာဟုံလအ်ဟောင် ဖိုအရ ဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒွေတ်မပြ ဟုံမွဲပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမ္တိုင် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ် သွခမီ အဝေါင်ခမီ ဗွဲမဒးရး မဂပ်ဝ်နွံပိုက်ဂ် ပွဲဘဝလုဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ် ဇွေ်မတ် နကိုဉာဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္နိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြ တဲရ၊ သွပတဲကွေံ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွ မွဲသအာင် ဟုံမွဲတဲရ” ရဲဝံ တီရ၊ ခမီဂ် မှောင်ကိုပုဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင် ဒ်ပါလုပ်မွဲဇကုရောင်။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သာလ

၃၇၀။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တိလမှုံပိုင်ကျင်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲကွာန်ဗဗူးမှုံယုသာလ လုပ်လွိုဟ်ကောသလရးရ။ ပွဲကာလဂ် တိလမှုံပိုင်ကျင်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမီဂမ္တိုင်ရ ။ ပ ။ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယံခမီတအ် ကုခမီတိုဂမ္တိုင် သွခမီတဲဟုံလအ်ဏီတဲ လုဟ်ရကျင်စိုပ်သာသနာဝံဂ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်သွေံဇွေ်ပွပ်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွးသပျပ်လဝ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွးကိုတန်တဲအိုတ်ရ၊ ညးမှူးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံကောန်တုတအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညိ၊ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မှုံကိုလွီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မှုံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂမ္တိုင်ဒ်တဲ တန်တဲ ပွဲအာရီမွဲဝေ်တဲ မှုံကို

စိတ်မဖြူကောင်ဗွဲမတောင် စိတ်မဂပ်ဝံ့ပတန်လင်ဗွဲမဒေးရး စိတ်မတန်ကြန်ဂမျှင်ဒ်တဲ တူဟ်န တီကောတ် ဂကောံရုပ် အတိုင်ချာံစုတ် မျှံအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံ ရုပ်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညါ။ မျှံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မျှံကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာဂမျှင်ဒ်တဲ တန်တ ပွဲအာရီမ္မဲခပ်တဲ မျှံကိုစိတ် မဖြူကောင်ဗွဲမတောင် စိတ်မဂပ်ဝံ့ပတန်လင်ဗွဲမဒေးရး စိတ်မတန်ကြန်ဂမျှင်ဒ်တဲ တူဟ်နတီကောတ် ဝေဒနာဂမျှင် အတိုင်ချာံစုတ် မျှံအလေံမှ်သေုဝ် ဝေဒနာဂမျှင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမျှင်တဲ ဩဝ်ပဒတ် အိုတ်ညါ။ မျှံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မျှံကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ဂမျှင်ဒ်တဲ တန်တ ပွဲအာရီမ္မဲခပ်တဲ မျှံကိုစိတ်မဖြူကောင် ဗွဲမတောင် စိတ်မဂပ်ဝံ့ပတန်လင် ဗွဲမဒေးရး စိတ်မတန်ကြန်ဂမျှင်ဒ်တဲ တူဟ်နတီကောတ်စိတ် အတိုင်ချာံစုတ် မျှံအလေံမှ် သေုဝ်စိတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲစိတ်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညါ။ မျှံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမ သကာတ်မြဟ် မျှံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာဂမျှင်ဒ်တဲ တန်တ ပွဲအာရီမ္မဲခပ်တဲ မျှံကို စိတ်မဖြူကောင်ဗွဲမတောင် စိတ်မဂပ်ဝံ့ပတန်လင်ဗွဲမဒေးရး စိတ်မတန်ကြန်ဂမျှင်ဒ်တဲ တူဟ်န တီကောတ် သဘဓရိဂမျှင် အတိုင်ချာံစုတ် မျှံအလေံမှ်သေုဝ် သဘဓရိဂမျှင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရိဂမျှင်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညါ (ရဝ္ဗံ ဂပ်ဝ်ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွေးသွပျပ် လင်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွေးကိုတန်တအိုတ်ရ။)

ယွံခမီတအ် ဒ်ပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခ ယောဒေုတ်လုတ်ဂမျှင်တဲ ဟံအာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ် အိုတ်ဏီတဲ ခမီဂမျှင်ညးမသွဒတ် သီမရာဒနာနိဗ္ဗာန်မပြ ဟံမ္မဲပတောံစတ် ဒ်အရာယောဂ ဂမျှင်အိုတ်ဂ်လေဝ် မျှံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မျှံကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ် ဗ္ဗာရဏာဂမျှင်ဒ်တဲ တန်တ ပွဲအာရီမ္မဲခပ်တဲ မျှံကိုစိတ်မဖြူကောင်ဗွဲမတောင် စိတ်မဂပ်ဝံ ဝံ့ပတန်လင်ဗွဲမဒေးရး စိတ်မတန်ကြန်ဂမျှင်ဒ်တဲ တူဟ်နပိုင်ခြာတီကောတ် ဂကောံရုပ် အတိုင် ချာံစုတ် မျှံအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။ မျှံကိုလ္လိ ပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မျှံကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာဂမျှင်ဒ်တဲ တန်တ ပွဲအာရီမ္မဲခပ်တဲ မျှံကိုစိတ်မဖြူကောင်ဗွဲမတောင် စိတ်မဂပ်ဝံ့ပတန်လင်ဗွဲမဒေးရး စိတ်မတန် ကြန်ဂမျှင်ဒ်တဲ တူဟ်နပိုင်ခြာတီကောတ် ဝေဒနာဂမျှင် အတိုင်ချာံစုတ် မျှံအလေံမှ်သေုဝ် ဝေဒနာဂမျှင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမျှင်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။ မျှံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မျှံကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာဂမျှင်ဒ်တဲ တန်တ ပွဲအာရီမ္မဲခပ်တဲ မျှံကိုစိတ်မဖြူကောင်ဗွဲမတောင် စိတ်မဂပ်ဝံ့ပတန်လင်ဗွဲမဒေးရး စိတ်မတန်ကြန်ဂမျှင်ဒ်တဲ တူဟ်နပိုင်ခြာတီကောတ်စိတ် အတိုင်ချာံစုတ် မျှံအလေံမှ်သေုဝ်စိတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲစိတ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။ မျှံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မျှံကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာ ရဏာဂမျှင်ဒ်တဲ တန်တ ပွဲအာရီမ္မဲခပ်တဲ မျှံကိုစိတ်မဖြူကောင်ဗွဲမတောင် စိတ်မဂပ်ဝံ့ပ တန်လင်ဗွဲမဒေးရး စိတ်မတန်ကြန်ဂမျှင်ဒ်တဲ တူဟ်နပိုင်ခြာတီကောတ် သဘဓရိဂမျှင် အတိုင် ချာံစုတ် မျှံအလေံမှ်သေုဝ် သဘဓရိဂမျှင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရိဂမျှင်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခမီဂမ္တိုင်မဒ်တုအရုန် ညးခရ်အာသဝအိုတ်အာတု ညးမ္တိုင်ဒေတ်မဂ်
 မဂ်ဝ်ဒေတ်လုတ်တု ညးသွပတုကွေကိစ္စမဂ်တု ညးဖျေကွေသဇိုင်ဝန်ခန္တတု ညးဒိတ်
 အာစိုပ်ဖိုဏေတု ညး‘ဘဝသံယောဇိန်’ ဇုက်ကွေင် မလေပ်ထွေန်စပ်အိုတ်အာတု တီကေတ်
 ဗွဲမဒးရးတု ညးတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)တုဂ်လေဝ် မ္တိုင်လွီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်
 မြဟ် မ္တိုင်‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂမ္တိုင်ဒိတ်တု တန်တပွဲအာရီမွဲဝတ်တု မ္တိုင်စိုတ်မဇြိုင်
 ကေတ်ဗွဲတေင် စိုတ်မဂ်ဝ်စွပ်တန်လဝ်ဗွဲမဒးရး စိုတ်မတန်ကြန်ဂမ္တိုင်ဒိတ်တု ဟံစိုန်သကီကောံ
 ဂကောံရုပ်တု မ္တိုင်အလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂ္တိုင်ဂ္တိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တု ပဒတ်အိုတ်ရ။
 မ္တိုင် လွီပရာ မပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မ္တိုင်‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂမ္တိုင်
 ဒိတ်တု တန်တပွဲအာရီမွဲဝတ်တု မ္တိုင်စိုတ်မဇြိုင်ကေတ်ဗွဲတေင် စိုတ်မဂ်ဝ်စွပ်တန်လဝ်ဗွဲမဒးရး
 စိုတ်မတန်ကြန်ဂမ္တိုင်ဒိတ်တု ဟံစိုန်သကီကောံဝေဒနာဂမ္တိုင်တု မ္တိုင်အလေံမှ်သေုဝ်ဝေဒနာဂမ္တိုင်
 ဂ္တိုင်ဂ္တိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင်တု ပဒတ်အိုတ်ရ။ မ္တိုင် လွီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်
 မြဟ် မ္တိုင်‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂမ္တိုင်ဒိတ်တု တန်တ ပွဲအာရီမွဲဝတ်တု မ္တိုင်စိုတ်မဇြိုင်
 ကေတ်ဗွဲတေင် စိုတ်မဂ်ဝ်စွပ်တန်လဝ်ဗွဲမဒးရး စိုတ်မတန်ကြန်ဂမ္တိုင်ဒိတ်တု ဟံစိုန်သကီကောံ
 စိုတ်တု မ္တိုင်အလေံမှ်သေုဝ်စိုတ် ဂ္တိုင်ဂ္တိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တု ပဒတ်အိုတ်ရ။ မ္တိုင် လွီပရာမပတိတ်
 ဩဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မ္တိုင်‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂမ္တိုင်ဒိတ်တု တန်တပွဲအာရီမွဲ
 ဝတ်တု မ္တိုင်စိုတ်မဇြိုင်ကေတ်ဗွဲတေင် စိုတ်မဂ်ဝ်စွပ်တန်လဝ်ဗွဲမဒးရး စိုတ်မတန်ကြန်ဂမ္တိုင်
 ဒိတ်တု ဟံစိုန်သကီကောံသဘ်ခရ်ဂမ္တိုင်တု မ္တိုင်အလေံမှ်သေုဝ်သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဂ္တိုင်ဂ္တိုင်ကိုဝါ
 ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္တိုင်တု ပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခမီတိုဂမ္တိုင် သွခမီတု ဟံလအ်ဏီတု လုဟ်ရကျုင်စိုပ်သာသနာဂ္တိုင်
 ဂ်လေဝ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်သွးကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သွက်သေ့ဝ်ဇော်ပုဂ်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်
 ပန်ပြကာဂ္တိုင်အိုတ်ရ။ ဂပ်ဝ်သွးသပျပ်လဝ်အိုတ်ရ။ ဂပ်ဝ်သွးကိုတန်တအိုတ်ရ ရဝ္တံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အကုသလရာသိ

၃၇၁။ နိဒါန် ချင်သာရပ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္တိုင်ပိုင်ကျိတ်တြ သွးတိုန်ဂလာန်ဝ္တိုင်ရ-
 ယွံခမီတအ် ညးမိက်ဟိုသွး ရဝ္တံမွဲ “ဗွပ်ဂကောံအကုသိုလ်” ဂ် မိက်ဟိုသွး ဗွဲမဒးရးမွဲ
 သဒးဟိုသွး နီဝရဏဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာရ။ ယွံခမီတအ် နီဝရဏဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဂ္တိုင် ဒ်ဗွပ်
 ဂကောံအကုသိုလ် သက်သက်ဟောင်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ
 ဗျာပါနီဝရဏ ထိန်မိဒ္ဓနီဝရဏ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ်
 ညးမိက်ဟိုသွး ရဝ္တံမွဲ “ဗွပ်ဂကောံအကုသိုလ်” ဂ် မိက်ဟိုသွး ဗွဲမဒးရးမွဲ သဒးဟိုသွး
 နီဝရဏဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာရ။ ယွံခမီတအ် နီဝရဏဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဂ္တိုင် ဒ်ဗွပ်ဂကောံအကုသိုလ်
 သက်သက်ဟောင်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးမိက်ဟိုသုး ရဲဝံမွဲး “ဗွင်ဂကောံကုသိုလ်”ဂ် မိက်ဟိုသုး ဗွဲမဒးရးမွဲး သုးဟိုသုး သုတ်ပဉ္စာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာရ၊ ယွံခမီတအ် သုတ်ပဉ္စာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ နိဗ္ဗင် ဂကောံကုသိုလ် သက်သက်ဟောင်ရ၊ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမ္ဗာ်သုင်ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပွဲဝေဒနာ ဂမၠိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမ္ဗာ်သုင်သဘဓရ်ဂမၠိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ညးမိက်ဟိုသုး ရဲဝံမွဲး “ဗွင်ဂကောံကုသိုလ်” ဂ် မိက်ဟိုသုး ဗွဲမဒးရးမွဲး သုးဟိုသုး သုတ်ပဉ္စာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာရ၊ ယွံခမီတအ် သုတ်ပဉ္စာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ နိဗ္ဗင်ဂကောံကုသိုလ် သက်သက်ဟောင်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သကုဏ္ဍိ

၃၇၂။ ယွံခမီတအ် ကောင်ဒ်ကွၢ် ပွဲကိုပ်ကွာတေံတုန် ဂစေံအသိမ်(လေင်)ဂ် ကွၢ်စိုပ် ဗွဲမပြဟ်တဲ ဓံက်ယိုင်ကေတ်ဏာ ဂစေံကွေတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဂစေံကွေတ်ဂ် ဂစေံအသိမ် မဂပ်ဝံဓံက်ယိုင်ကေတ်ဒ်တဲ လရိအ်ယံကရေတ် ကသပ်တိုန် ရဲဝံရ— “ဗိုညး ဂမၠိုင်ဟောင် ဟံမ္မဲကိုကျဲ်သီအိုတ်ရ၊ ဗိုညးဂမၠိုင်ဟောင် အောန်ကိုပိုင်အိုတ်ရ၊ ဗိုညးဂမၠိုင်ဟောင် ဂေတ်ဂေင်ဒးအာ ပွဲဒုဒ္ဓာန်ညးသအာင်ဂမၠိုင် ပဒတ် မဟံထေက်ကိုဂေတ်ဂေင်အိုတ်ရ၊ တဲဏအ် အဲ ယပ်ဂေတ်ဂေင် ပွဲဒ္ဓာန်ဂေတ်ဂေင် မဒ်ဒုဒ္ဓာန်မအံက်ဇကု (ဌာန်အစေန်ဆက်)မွဲး ဂစေံ အသိမ်ဝံ ဓံက်ယိုင်ကေတ် ကုအဲ ဟံမာန်ရ၊ ပွမတပ်ဇှော်ဟန်ဟောင် ဒ်အာရ” ရဲဝံ (ကရေတ် ကသပ်ရ)။ ယွံဂစေံကွေတ် ဌာန်ဂေတ်ဂေင်တဲအဲ မဒ်ဒုဒ္ဓာန်မအံက် တဲအဲတုန် ညးဇေံ ဂ်ရော? ရဲဝံ (ဂစေံအသိမ် သွာန်ရ)။ ဌာန်မွဲကိုတိအိက်ထဲ ဒုဒ္ဓမသွတ် ပွမထဲဇိက် နကို ထဲရ ရဲဝံ ဟိုသုးရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဂစေံအသိမ်ဂ် ပတေံပဒါကေတ် အစောံဇြဟတ် ဇကုတဲ ဟံဟိုသုးအစောံဇြဟတ်ဇကု (ဇးပး)တဲ “ယွံဂစေံကွေတ် တဲအဲ သြပ်အာညိ၊ ဓိန်အာစိုပ်ဌာန်ဂ်လေပ် ကြက်တိတ်ဗူးနူတဲအဲ ဟံမာန်ရ” ရဲဝံ (ဟိုသုးတဲ) ဗလးကွေံ ဂစေံကွေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဂစေံကွေတ်ဂ် ပြာပ်အာဌာန်မွဲကိုတိအိက်ထဲ ဒုဒ္ဓမသွတ် ပွမထဲဇိက် နကိုထဲတဲမွဲး တိုန်အာလတူတိကလေံအိက်ထဲမဇှော်တဲ “ယွံဂစေံအသိမ် လုဟ်သြပ်ကွၢ် ဇရေင်အဲညိ၊ ယွံဂစေံအသိမ် လုဟ်သြပ်ကွၢ်ဇရေင်အဲညိ” ရဲဝံ သိုမဟို

သွားကိုဂစေံအသိမ်ဂ် ဒတူဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဂစေံအသိမ်ဂ် ပတေံဗဒါကေတ် အစောံတြဟတ်ဇကုတဲ ဟံဟီသွားအစောံတြဟတ်ဇကု(ဇူးပး)တဲ တက်သွင်ဂမိုင်ဓါလပါံတဲ ဗွဲမပြဟ်သန်ဟေင် ကျင်တ် ဇရေင်ဂစေံကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂစေံကောတ် တီကေတ် ရဲဝံ့မွဲး ဂစေံအသိမ်ဝံ (သွက်ဂွံခံက်ယိုင်ကေတ်) အဲ ကြပ်ကျင် ဗွဲမဂိုင်တဲရဂ် လုပ်အာ အကြာတိကလေံအိက်ထဲဂ်ဟေင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဂစေံအသိမ်ဂ် ပွဲတိ ကလေံအိက်ထဲဂ်ဟေင် ဇီကပိုက်ဒးဩဟ် ဗွဲမသကာတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးမဂေတ် ဂေင်အာကျင် ပွဲဒွဲဌာန်ညးသအာင်ဂမိုင် မဟံထေက်ကိုဂေတ်ဂေင်ဂ် ဒးဒ်ရဲဝံ့ဟေင်ရ။ ဟိုတ်ဒ်သံဂ်ဟေင် လွဂေတ်ဂေင်အာကျင် ပွဲဒွဲဌာန်ညးသအာင်ဂမိုင် မဟံထေက်ကို ဂေတ်ဂေင်အိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် ကုညးဂမိုင် မဂေတ်ဂေင်အာကျင် ပွဲဒွဲဌာန်ညးသအာင် ဂမိုင် မဟံထေက်ကိုဂေတ်ဂေင်ဂ် ကိလေသမာရ် ကလိဝံအခေါင် (သွက်သွောံပလီုပလာ်)ရ။ ကိလေသမာရ် ကလိဝံဟိုတ် (သွက်သွောံပလီုပလာ်)ရ။

ယွံခမီတအ် ဒွဲဌာန်ညးသအာင်ဂမိုင် မဟံထေက်ကိုဂေတ်ဂေင် သွက်ခမီဂ် ညးဍေံ ရော? ကာမဂုဏ်ဂမိုင်မသုန်ပြကာဝံဟေင်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ‘ရူပါရီ’ ရုပ်သံဂ်မိုင် မဂပ်ဝံနွံပိုက် မဂပ်ဝံသျှိုက်မိုက် မလေပ်ဇော်ပုဂ်ကိုဂွမ်စိုတ် မွဲသဘ်ထေက် ကိုသျှိုက်ဆာန် မစပ်ကောံကာမ မဂပ်ဝံစေံစပ် မဂပ်ဝံညာတ် နကိုစက္ကုဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘သဒ္ဓါရီ’ ရမုာ်ဂမိုင် မဂပ်ဝံမိုင် နကိုသောတဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘ဂန္ဓာရီ’ သုဏ္ဏါအမြဲဂမိုင် မဂပ်ဝံ ဆုင် နကိုယာနဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘ရသာရီ’ ရှိသာဂမိုင် မဂပ်ဝံကွာန် နကိုဇိဝှာဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရီ’ တုတ်ဒွံဂမိုင် မဂပ်ဝံနွံပိုက် မဂပ်ဝံသျှိုက်မိုက် မလေပ်ဇော်ပုဂ်ကိုဂွမ်စိုတ် မွဲသဘ်ထေက်ကိုသျှိုက်ဆာန် မစပ်ကောံကာမ မဂပ်ဝံစေံစပ် မဂပ်ဝံလုက်စုက် နကိုကာယ ဝိညာဏ်ဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒွဲဌာန်ညးသအာင်ဂမိုင် မဟံထေက်ကိုဂေတ်ဂေင် သွက်ခမီဂ် ကာမဂုဏ်ဂမိုင်မသုန်ပြကာဝံဟေင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂေတ်ဂေင် ပွဲဒွဲဌာန်ဂေတ်ဂေင် မဒ်ဒွဲဌာန်မအံက်ဇကု (ဌာန်အ စေနံဆက်)အိုတ်ညိ။ ကုညးဂမိုင် မဂေတ်ဂေင် ပွဲဒွဲဌာန်ဂေတ်ဂေင် မဒ်ဒွဲဌာန်မအံက်ဇကုဂ် ကိလေသမာရ် ဟံကလိဝံအခေါင် (သွက်သွောံပလီုပလာ်)ရ။ ကိလေသမာရ် ဟံကလိဝံဟိုတ် (သွက်သွောံပလီုပလာ်)ရ။ ယွံခမီတအ် ဒွဲဌာန်ဂေတ်ဂေင် မဒ်ဒွဲဌာန်မအံက်ဇကု သွက်ခမီဂ် ညးဍေံရော? သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာဝံဟေင်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မွဲကိုလွီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲကိုလွီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သေုဝ် သဘ်ခေင်ဂမိုင်

ဂြိုဟ်ဂြိုဟ်ကိုဝါ ပွဲသဘင်ရေဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒွဲဒွဲဌာန်ဂေတ်ဂေတ် မဒ်ဒွဲဒွဲဌာန်မအံက်
ဇေတု သွက်ခမီဂ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံဟောင်ရ ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်မက္ကဋ

၃၇၃။ ယွံခမီတအ် ဌာန်အာကျင်ဝါတ်ဂါတ် မဟံညီသုတ်သွန် ဒဒက်တသွိုင်ဒိုဟ်မဝန်
ကျဲဂမ္ဘိုင်ဂေတ်ဂေတ်အာကျင်လေဝ်ဟံမွဲ မိုဟ်ဂမ္ဘိုင်ဂေတ်ဂေတ်အာကျင်လေဝ်ဟံမွဲ နွံအိုတ်ရ။
ဌာန်အာကျင်ဝါတ်ဂါတ် မဟံညီသုတ်သွန် ဒဒက်တသွိုင်ဒိုဟ်မဝန် မှုကိုကျဲဂမ္ဘိုင်ဟောင်
ဂေတ်ဂေတ်အာကျင်တဲ ဟံမွဲကိုမိုဟ်ဂမ္ဘိုင် ဂေတ်ဂေတ်အာကျင် နွံအိုတ်ရ။ ဌာန်မှုကိုသွက်တိ
မညီသုတ်သွန် မထေက်ကိုမိမိလဟိုင် ဒဒက်တသွိုင်ဒိုဟ်မဝန် မှုကိုကျဲဂမ္ဘိုင်လေဝ်
ဂေတ်ဂေတ်အာကျင် မိုဟ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂေတ်ဂေတ်အာကျင် နွံအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲဌာန်
(မှုကိုသွက်တိ မညီသုတ်သွန် မထေက်ကိုမိမိလဟိုင်)ဂ် လွဲဂမ္ဘိုင် သွက်သွောံပြိုက်ဂစိုတ်
ပလီုပလာ်ကျဲဂမ္ဘိုင် ပါမ်စုံလင် ဇေတိတ်ပါမ်ကျဲ ပွဲဂွံင်ကျဲဂမ္ဘိုင် အာကျင်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲဒိုဟ်မဝန်ဂ် ကျဲဂမ္ဘိုင် မဟံမွဲကိုသဘင်ဒိုဟ်မို ဟံမွဲကိုသဘင်လုလန်ဂ်
ပွဲဌာန်ဂ် ညာတ်တ ဇေတိတ်ပါမ်ကျဲအိုတ်မွဲး ဝေင်ပါကေံ ပွဲမသွောံအိုတ်ရ။ ကျဲမှုကိုသဘင်
ဒိုဟ်မို မှုကိုသဘင်လုလန်ဂ်တုန် ပြာပ်အာဌာန်မှုကိုဇေတိတ်ပါမ်ကျဲဂ်တဲ ရပ်ကေတ်နကိုတဲရ။
တဲဂ် ဟန်ခြပ်အာ ပွဲဇေတိတ်ပါမ်ကျဲဂ်ရ။ “ကြက်ကိုတဲဗူးပတိတ်ရ” ရဲဝံ ရပ်ကေတ် နကိုတဲ
ဒုတိယဗွန်ရ။ တဲဒုတိယဂ် ဟန်ခြပ်အာ ပွဲဇေတိတ်ပါမ်ကျဲဂ်ဗွန်ရ။ “ကြက်ကိုတဲဂမ္ဘိုင် ဓါလ
ပါဗူးတိတ်ရ” ရဲဝံ ရပ်ကေတ်နကိုဇိုင်ဗွန်ရ။ ဇိုင်ဂ် ဟန်ခြပ်အာ ပွဲဇေတိတ်ပါမ်ကျဲဂ်ရ။
“ကြက်ကိုတဲဂမ္ဘိုင်ဓါလပါကို ဇိုင်ကို ဗူးတိတ်ရ” ရဲဝံ ရပ်ကေတ် နကိုဇိုင်ဒုတိယဗွန်ရ။
ဇိုင်ဒုတိယဂ် ဟန်ခြပ်အာ ပွဲဇေတိတ်ပါမ်ကျဲဂ်ဗွန်ရ။ “ကြက်ကိုတဲဂမ္ဘိုင်ဓါလပါကို ဇိုင်ဂမ္ဘိုင်
ဓါလပါကို ဗူးတိတ်ရ” ရဲဝံ ရပ်ကေတ် နကိုတူင်ခွဲဗွန်ရ။ တူင်ခွဲဂ် ဟန်ခြပ်အာ ပွဲဇေတိတ်
ပါမ်ကျဲဂ်ဗွန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ကျဲဂ် ဗန်ဒက်ဒဲးအာ ပွဲမသုန်ဌာနဂမ္ဘိုင်ဒိုတဲဟောင်
သိုကရေတ်ကသပ်ဂ် သွေးတိက်ခွိုင်ရ။ သွေးအာစိုပ်လလေင်ဖိုရ။ သွေးအာစိုပ် ပွမလီုလာ်ရ။
သွေးဒိုင်သွအတိုင်ပွိုက်လုရ။ ယွံခမီတအ် လွဲဂ် တက်စုတ်နဲကိုကျဲဂ်တဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟောင်
စံင်ဖအင်ပရာင် ပွဲလုပွတ်အော်တဲ ပါစူးအာ ဌာန်နွံပွိုက်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးမဂေတ်ဂေတ်
အာကျင် ပွဲဒွဲဒွဲဌာန်ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် မဟံထေက်ကိုဂေတ်ဂေတ်ဂ် ဒဲးဒို ရဲဝံဟောင်ရ။

ဟိုတ်ဒိုသပ်ဂ် ဟောင်လွဂေတ်ဂေတ်အာကျင် ပွဲဒွဲဒွဲဌာန်ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် မဟံထေက်
ကိုဂေတ်ဂေတ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် ကုညးဂမ္ဘိုင် မဂေတ်ဂေတ်အာကျင် ပွဲဒွဲဒွဲဌာန်ညးသ
အာင်ဂမ္ဘိုင် မဟံထေက်ကိုဂေတ်ဂေတ်ဂ် ကိလေသမာရ် ကလိဝံအခေါင်(သွက်သွောံပလီု

ပလ္လင်္ဂ)ရ၊ ကိလေသမာရ် ကလိဝ္ဂဟိတံ (သွက်သောပလ္လိပလ္လင်္ဂ)ရ။ ယံခမိတအံ နှဲဌာန်ညး သအာင်ဂမ္ဘိုင် မဟံထေက်ကိုဂေတ်ဂေင် သွက်ခမိဂ် ညးခေံဂ်ရော? ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မသုန် ပြကာဝံဟောင်ရ၊ ညးမွဲး မသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ‘ရူပါရီ’ ရုပ်သင်္ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်နွံပွက် မဂပ်ဝ် သျှိုက်မျှိုက် မလေပ်ဇော်ပွက်ကိုဂွမ်စိုတ် မျှိုသဘ်ထေက်ကိုသျှိုက်ဆာန် မစပ်ကောံကာမ မဂပ်ဝ်စောဲစပ် မဂပ်ဝ်ညာတ် နကိုစက္ခုဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘သဒ္ဓါရီ’ ရမျာင်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်မိင် နကိုသောတဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘ဂန္ဓာရီ’ သုဏ္ဏါမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ဆုင် နကိုဃာနဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘ရသာရီ’ ရှိသာဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ကွာန် နကိုဇိဝိညာဏ် ။ ပ ။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရီ’ တုတ်ဒွံဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ် နွံပွက် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျှိုက် မလေပ်ဇော်ပွက်ကိုဂွမ်စိုတ် မျှိုသဘ်ထေက်ကိုသျှိုက်ဆာန် မစပ် ကောံကာမ မဂပ်ဝ်စောဲစပ် မဂပ်ဝ်လုက်စုက် နကိုကာယဝိညာဏ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမိတအံ နှဲဌာန်ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် မဟံထေက်ကိုဂေတ်ဂေင် သွက်ခမိဂ် ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန် ပြကာဝံဟောင်ရ။

ယံခမိတအံ ဂေတ်ဂေင် ပွဲဋ္ဌာန်ဂေတ်ဂေင် မဒ္ဓိဋ္ဌာန်မအံက်ဇကု(ဌာန်အစေန် အဆက်)အိုတ်ညါ၊ ကုညးဂမ္ဘိုင် မဂေတ်ဂေင် ပွဲဋ္ဌာန်ဂေတ်ဂေင် မဒ္ဓိဋ္ဌာန်မအံက်ဇကုဂ် ကိလေသမာရ် ဟံကလိဝ္ဂအခေါင် (သွက်သောပလ္လိပလ္လင်္ဂ)ရ၊ ကိလေသမာရ် ဟံကလိဝ္ဂဟိတံ (သွက်သောပလ္လိပလ္လင်္ဂ)ရ။ ယံခမိတအံ နှဲဌာန်ဂေတ်ဂေင် မဒ္ဓိဋ္ဌာန်မအံက်ဇကု သွက်ခမိဂ် ညးခေံရော? သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံဟောင်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မျှိုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မျှိုကို‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်နိတဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မျှိုအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုဏ်ဂိုဏ်ပါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မျှိုကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်တဲ မျှိုကို‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ် နိတဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မျှိုအလေံမှ်သေုဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုဏ်ဂိုဏ်ပါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယံခမိတအံ နှဲဌာန်ဂေတ်ဂေင် မဒ္ဓိဋ္ဌာန်မအံက် ဇကု သွက်ခမိဂ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံဟောင်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သုဒ္ဓ

၃၄၄။ ယံခမိတအံ ဥပမာတုန် ငြောပ်ပုင်သမ်ဒိဟ် မဟံစိကူးဆိုက်ဗွက် မဟံ ချိုဟ်ကောက်ဂ် နကိုအမာဲသွဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်စီရင်လပ် ဂိုဏ်ကိုဂကူဂ် ရင်တျင်နင်ဂတ သိုင်ကို အမာတ်ဇော်သိုင်ကိုတဲ ဗဂိန်ဆက်ကွဲရ၊ နကိုအမာဲသွ မျှိုကိုရိသာဗျးဂမ္ဘိုင်ကို နကို အမာဲသွ မျှိုကိုရိသာကတင်ဂမ္ဘိုင်ကို နကိုအမာဲသွ မျှိုကိုရိသာရိင်ဂမ္ဘိုင်ကို နကိုအမာဲသွ

ယွံခမိတအံ ခမိသမိဒိဟိ မဟံစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗကံ မဟံဗျူဟကေကံ ပွဲဘဝဂတ မတ်ဟောင် ပွမသောဝပဒတ် ဗွဲတသိုခိဂမ္ဘိုင်လောင် ကလိဝံဟံမာန်ရ၊ သတ်သမ္ပဇေလောင် ကလိဝံဟံမာန်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟိ မဟိတ်ရော? ယွံခမိတအံ ခမိသမိဒိဟိ မဟံစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗကံ မဟံဗျူဟကေကံ ဟိတ်မဟံဂိုင်သမ္ဘိကေတ် အာရိစိတ်ဧကုရောင်။

ယွံခမိတအံ ဥပမာတုန် ဖြောင်ပင်တုပညာ မစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗကံ မဗျူဟကေကံ နက္ခိအမာသုဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝီရောင်လောင် ဤကိဂကူဂ် ရင်တုင်နင်ဂတသိုင်ကို အမတ်ဇော သိုင်ကိုတဲ ဗဂိန်ဆက်ကွဲရ၊ နက္ခိအမာသု မှုကိရိသာယျးဂမ္ဘိုင်ကို နက္ခိအမာသု မှုကိရိ သာကတင်ဂမ္ဘိုင်ကို နက္ခိအမာသု မှုကိရိသာရင်ဂမ္ဘိုင်ကို နက္ခိအမာသု မှုကိရိသာဍာတ် ဂမ္ဘိုင်ကို နက္ခိအမာသု မှုကိရိသာပျင်ဂမ္ဘိုင်ကို နက္ခိအမာသု မှုကိရိသာမဟံပျင်(သာ)ဂမ္ဘိုင်ကို နက္ခိအမာသုစိပါဂမ္ဘိုင်ကို နက္ခိအမာသုစိဟံပါဂမ္ဘိုင်ကို ရင်တုင်နင်ဂတတဲ ဗဂိန်ဆက်ကွဲရ။

ယွံခမိတအံ ဖြောင်ပင်တုပညာ မစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗကံ မဗျူဟကေကံ ဂိုင်သမ္ဘိကေတ် ဟိတ်ပင်ဧကုရ၊ “တဲဏအံ ပင်သွအဲဂ်လောင် သျှိုက်မျှိုက်ရ၊ ပင်သွဝံဂ်လောင် ဟောင်တဲရ၊ ပင်သွဝံဂ်လောင် ဂိုင်ကေတ်ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ၊ ပင်သွဝံဂ်လောင် ဟိုထိုင်သးရ၊ တဲဏအံ ပင်သွ မှုကိ ရိသာယျးအဲဂ်လောင် သျှိုက်မျှိုက်ရ၊ ပင်သွ မှုကိရိသာယျးဂ်လောင် ဟောင်တဲရ၊ ပင်သွ မှုကိ ရိသာယျးဂ်လောင် ဂိုင်ကေတ်ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ၊ ပင်သွ မှုကိရိသာယျးဂ်လောင် ဟိုထိုင်သးရ။ တဲဏအံ ပင်သွ မှုကိရိသာကတင်အဲဂ်လောင် သျှိုက်မျှိုက်ရ။ တဲဏအံ ပင်သွမှုကိရိသာရင်အဲဂ်လောင် သျှိုက်မျှိုက်ရ။ တဲဏအံ ပင်သွမှုကိရိသာဍာတ်အဲဂ်လောင် သျှိုက်မျှိုက်ရ။ တဲဏအံ ပင်သွ မှုကိရိသာပျင်အဲဂ်လောင် သျှိုက်မျှိုက်ရ။ တဲဏအံ ပင်သွ မှုကိရိသာဟံပျင်အဲဂ်လောင် သျှိုက်မျှိုက်ရ။ တဲဏအံ ပင်သွစိပါ အဲဂ်လောင် သျှိုက်မျှိုက်ရ။ တဲဏအံ ပင်သွ စိဟံပါအဲ ဂ်လောင် သျှိုက်မျှိုက်ရ၊ ပင်သွ စိဟံပါဂ်လောင် ဟောင်တဲရ၊ ပင်သွ စိဟံပါဂ်လောင် ဂိုင်ကေတ် ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ၊ ပင်သွ စိဟံပါဂ်လောင် ဟိုထိုင်သးရ” ရံဝံ ဂိုင်သမ္ဘိကေတ် ဟိတ်ပင်ဧကုရ။

ယွံခမိတအံ ဖြောင်ပင်တုပညာ မစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗကံ မဗျူဟကေကံ ယာတ်မျှိုက် လတက်လောင် ကလိဝံရ၊ ငှုဟ်လိင်(ဂိတု)လောင် ကလိဝံရ၊ လာဘ်ဗေ မဂပ်ဝီရင်တုင်နင် တူရုဂမ္ဘိုင်လောင် ကလိဝံရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟိ မဟိတ်ရော? ယွံခမိတအံ ဖြောင်ပင်တုပညာ မစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗကံ မဗျူဟကေကံ ဟိတ်မဟံဂိုင်သမ္ဘိကေတ် ဟိတ်ပင်ဧကုရောင်။

ယွံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမိတုပညာ မစိက္ခန္ဓာသိုက်ဗ္ဗကံ မဗျူဟကေကံလျှိုက် မှုကိလ္လိပရာမပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကိ ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိဝိတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ စိတ်ခမိတုပညာ မှုအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်တဲ တန်ကြန်ရ၊ ကိလေသ မလေပ်ကိုစိတ်ကိုခွက်ဂမ္ဘိုင်လောင် ပါကေံမာန်အိုတ်ရ။

ခမိတပညာဂုံ ဂိုင်သမ္ဘိကေတအာရိက္ခံ။ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ဂုံ ။ ပ ။ မှုံအလေံမှ်သေုဝ်စိတ် ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲစိတ်တဲ ပဒတ်ဂုံ ။ ပ ။ မှုံကိုလွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂုံဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်တဲ ပဒတ်ရ။ စိတ်ခမိတပညာ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ဂုံ တန်ကြန်ရ။ ကိလေသ မလေပ်ကိုစိတ်ကိုဒုက်ဂမ္ဘိုင်လေပ် ပါကွေံမာန်အိုတ်ရ။ ခမိတပညာဂုံ ဂိုင်သမ္ဘိကေတအာရိက္ခံ။

ယွံခမိတအ် ခမိတပညာ မစိကူးဆိုက်ဗွက် မချိုဟ်ကောက်ဂုံ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် ပွမသွေံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ဂမ္ဘိုင်လေပ် ကလိဂုံမာန်ရ။ သတိသမ္ပဇေလေပ် ကလိဂုံမာန်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂုံ မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ခမိတပညာ မစိကူးဆိုက်ဗွက် မချိုဟ်ကောက်ဂုံ ဟိုတ်မဂိုင်သမ္ဘိကေတအာရိ စိတ်ဇေယျာရောင် ရံဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဂိလာန

၃၇၅။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လပ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲကွာန်သုတ်ဝေဠုဝ ဇေရင် ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲကာလဂုံ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ ကော်လိုင်တိုန်ခမိဂမ္ဘိုင်ရ— “ယွံခမိတအ် ဩဝါကျင်အိုတ်ညိ၊ မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ပွဲပွီပွဲချင်ဝေသာလီဝံ ပွဲဌာန်မှုံကိုမိတ်သဟာဲ ဌာန်မှုံ ကိုမိတ်သဟာဲ ကောင်ဆိုညာတ် ဌာန်မှုံကိုမိတ်သဟာဲ ကောင်စသုင်မွဲစွံဂုံ ဩဝါပြာပ်လုပ် ဒဂိုန်အိုတ်ညိ၊ အဲကျက်ဂုံတုန် ကြက်ပြာပ်လုပ်ဒဂိုန် ပွဲကွာန်သုတ် ဝေဠုဝဝံဟေင်ရ” ရံဝံ (သွေးရ)။ “ယွံကျက်မှုံပိုင် ခိုဟ်ရ”ရံဝံ ခမိဂမ္ဘိုင်ဂုံ ဒုင်ဝန်ကုတီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲတဲမူး ပြာပ်လုပ် ဒဂိုန် ပွဲပွီပွဲချင်ဝေသာလီ ပွဲဌာန်မှုံကိုမိတ်သဟာဲယဲ ဌာန်မှုံကိုမိတ်သဟာဲ ကောင်ဆိုညာတ် ဌာန်မှုံကိုမိတ်သဟာဲ ကောင်စသုင်မွဲစွံအိုတ်ရ။ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲတုန် ပြာပ်လုပ်ဒဂိုန် ပွဲကွာန် သုတ်ဝေဠုဝဂုံဟေင်ရ။

ပွဲကာလဂုံ ယဲဝေဒနာ မကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ် ကတိန် ကုတီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ မပြာပ်လုပ်ဒဂိုန်တဲရ။ ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် မသကာတ်မြဟ်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုဟ် ကတိန်အိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂုံ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ မှုံကို‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာတဲ သိုဟံရိဟ်ရင် ရံဝံမူး ချောင်စိတ်ဂုံ အောင်ဒင်ရ။ ပွဲကာလဂုံ ကသပ်သတ်ဝံ ကတိန် ကုတီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲရ— “အဲကျက် ဟံက်ညးကွေံခိုတ်ဂမ္ဘိုင်တိတ်တဲ ဟံဟိုလ်ဗွက်ခမိသင်တဲ ပွမ သွပရိနိဗ္ဗာန်ဂုံ ဟံဗဗွဲရ။ အဲကျက် ထိုက်ကယျာပါခွါကွေံယဲဝံ နကိုဝီရိယ(ဘာဝနာ)တဲ ဂုံလုပ်စ

ဖလသမာပတ် မလေပ်ပြုပြင်ကိုအာယုက်မှူး ခိုဟ်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ကြနုဂ် တီလမုံ ပိုင်ကျ်တြဲ ထိုက်ကယျာပါခွါကွေ့ ယဲဂ် နကိဝီရိယ(ဘာဝနာ)တဲ လုပ်စဉ်ဖလသမာပတ် မလေပ်ပြုပြင်ကိုအာယုက်ရ။ ပွဲကာလဂ် ယဲ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ လလမ်အာရ။

ကြနုဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ဒွါက်ကတိနုဂ်ယဲဂ်တဲ ဗူးနယဲ ခြာဟုံလအ်ဏီ တိတ်ကျင် နူဘာတဲ ဂဇအ်ဒိုင်ပွဲသွာ မလးပညပ်လပ် အပွဲသိုင်ဘာရ။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ ဂဇအ်ကေတ် ပွဲဌာန်မဗဗွဲ မွဲဒွဲတဲမှူး ဂရင်ပတီတိုန် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယုံကျ်မုံပိုင် အဲဒိုက် သွောညာတ်ကေတ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ဒ်တသိုခ်တဲရ။ ယုံကျ်မုံပိုင် သွောညာတ် ကေတ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ထတ်ယုက်တဲရ။ ယုံကျ်မုံပိုင် ဗွဲစွတ်မှူး ဟိုတ်နူတီလမုံပိုင် ကျ်တြဲ ဟုံထတ်ယုက်ဂ် ခန္ဓဇကုအဲဒိုက် ဒ်ဒိုင်သုဟ်ညင်ရဲဖြိုင်ဖြဲ ကြင်မိုဟ်ကိုရ။ ဌာန်ဒိုဟ် ဂမိုင်လေဝ် ဟုံပါခြာပြာကဋ် ကုအဲဒိုက်အိုတ်ရ။ ဓရ်ဂမိုင်လေဝ် ဟုံတူးပြာကဋ် ကုအဲဒိုက် အိုတ်ရ။ ယုံကျ်မုံပိုင် ဗွဲစွတ်တုန် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဟိုတ်ကိုခမီသင်တဲ လက်ကာလ ဗွတ်ဟုံဟိုတ်မြော်ပတိတ် (တင်ဟိုဗကန်) မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ဏီ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ကြက်သွပရိ နိဗ္ဗာန် ဟုံသေင်ရ ရဝံ (ဟိုတ်မဗ်ဗျဟ်ဒိုင်ဟေင်ဂ်ရ) ကုအဲဒိုက်ဂ် ကလိဝံအခေါင် အဿ ရဝါတ် (သံကံသာ) ဗွတ်ညိနာင်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယုံအာနန္ဒ လျဟ် မုဟိုတ် ခမီသင်ဂ် ရာဒနာစိုဒိုင် ပွဲအဲကျ်ရော? ယုံအာနန္ဒ အဲကျ် သိုဟုံသွစွဲအပွဲမှူးတဲ တွံကိုဓရ်တဲရ။ ယုံအာနန္ဒ ကုကျ်တြဲဂမိုင်ဂ် ပွဲအရာဓရ်ဂမိုင် ဟုံမဲ့ကိုဓရ်ပျက်ဒလက် မသွစွဲလပ် သကေမ်တဲအာစာရ။ ယုံအာနန္ဒ “အဲဟေင် ကြက်ရင် တျင် ခမီသင်ရ” ရဝံကို “ခမီသင်ဂ် ကြက်ဇ္ဈောန်ထွေး (ရဝံမှူး အွာသွစွဲဇ္ဈောန်) အဲဟေင်ညိ” ရဝံကို ညးကသပ်ဒ် ရဝံဂ် သွဟိုတ်ကိုခမီသင်တဲ ဒးဟိုတ်မြော်လပ် (တင်ဟိုဗကန်) မမိက်ကို မဲ့မဲ့ရ။ ယုံအာနန္ဒ “အဲဟေင် ကြက်ရင်တျင် ခမီသင်ရ” ရဝံကို “ခမီသင်ဂ် ကြက်ဇ္ဈောန်ထွေး (ရဝံမှူး အွာသွစွဲဇ္ဈောန်) အဲဟေင်ညိ” ရဝံကို ကသပ်ဒ် ရဝံ ဟုံဒ်ကုကျ်တြဲရ။ ယုံအာနန္ဒ သွဟိုတ်ကိုခမီသင်တဲ မုဟိုတ်ကျ်တြဲ ဝံဟိုတ်မြော်ပတိတ် (တင်ဟိုဗကန်) မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ဂ် ရော? ယုံအာနန္ဒ ပွဲကာလလျဟ်ဝံတုန် အဲကျ် ဗျူ ဇ္ဇော် ကြိုင်ကျဟ်အာတဲရ။ အာစိုပ် ကာလ မဂိုင်သွောတဲရ။ အာစိုပ်ဒိုင် အဝယ်လအိတ်အိုတ်တဲရ။ အာယုက် အဲကျ် ဝံဒွံ ဇော်တဲရ။ ယုံအာနန္ဒ ကိဗျူဗျူဂ် သုဟ်ညင်ရဲတန်တဲ နမကောပ်ဒက်ဂြေန်လပ်ကို။ ယုံအာနန္ဒ တုပ်သုဟ်သ်ဝံဟေင် ခန္ဓဇကု အဲကျ်ဂ် န်ရတ် ကော့ပွမပြုပြင်ပဠေပ်ပဠေတ်ဂ်ဒ်တဲ ယိုပ်ယာပ်ဒိုင်ရောင်ထေင်။

ယုံအာနန္ဒ ကျ်တြဲဂ် ဟိုတ်ပွမဟုံသွပျပ်စိုတ် အာရီနိမိတ်ဂမိုင်အိုတ်သိုကို ဟိုတ်နူ ဝေဒနာဂမိုင်လျှို ပျိုတ်အာကို ပွဲအခိုင်လုပ်စဉ် ‘အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ’ ပွမစိုတ်တန်ကြန် မဟုံမဲ့ကိုအာရီ(နိမိတ်)တဲ ပဒတ်ဒိုင်ဂ် ခန္ဓဇကုကျ်တြဲဂ် ဒ်တသိုခ်လောန်ကွေ့ရ။ ယုံအာနန္ဒ

ဟိုတ်ဂ်ရ (မှူးတအ်ညးဂမ္တိုင်) ဟံသုသကအ်ဗ္ဗညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုဇုကုဇုကုတဲ ပဒတ်အိုတ်ညါ၊ ဟံသုသကအ်ဗ္ဗကိုဇုသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုဇု(လောကုတ္တိုရ်)တဲ ပဒတ်အိုတ်ညါ။

ယွံအာနန္ဒ မုရ်သင်လီု ခမိဂ် ဟံသုသကအ်ဗ္ဗ ညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုဇုကုဇုကုတဲ ပဒတ်ဒိုင်ဇော? ဟံသုသကအ်ဗ္ဗကို ဇုသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုဇု (လောကုတ္တိုရ်)တဲ ပဒတ်ဒိုင်ဇော? ယွံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဂွံ ခမိဂ် မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမ္တုသေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲကို လ္လိပရာ မပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမ္တုသေုဝ် သတ်ဓရ်ဂမ္တိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသတ်ဓရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ရံဝံဟေင် ခမိဂ် ဟံသုသကအ်ဗ္ဗညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုဇုကုဇုကုတဲ ပဒတ်ဒိုင်ရ။ ဟံသုသကအ်ဗ္ဗကိုဇုသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုဇု(လောကုတ္တိုရ်)တဲ ပဒတ်ဒိုင်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ပွဲအခိုင်လျဟ်ကို ပွဲအခိုင်အဲကျိကလိလောန်စံတဲကို ခမိဂမ္တိုင်အိုတ်သို ဟံသုသကအ်ဗ္ဗ ညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုဇုကုဇုကု ဟံသုသကအ်ဗ္ဗကိုဇုသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုဇု (လောကုတ္တိုရ်)တဲ ပဒတ်ဂ်တုန် လတူခမိ မွဲပိုက်ကိုသိက္ခာပိဂမ္တိုင်အိုတ်သိုဂ် ကြက်ဒ် ပြဲအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဘိက္ခုနုပဿယ

၃၇၆။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုဉ်အာနန္ဒ ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပလေပ်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ် ပပေင်သုာတဲမွဲး ပြာပ်အာဇရေင် ဘာခမိဗြမ္မဲဘာတဲ ဂဇာ်ဒိုင် ပွဲဒွဲမလးပညပ်လပ်သုာရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိဗြဂမ္တိုင်မဂ္တိုင် နှောပ်ပြာပ်ကျိုင်ဇရေင် တီလပိုဉ်အာနန္ဒအိုတ်တဲ လျောပ်သွဝတ် တီလပိုဉ်အာနန္ဒတဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မ္မဲဒွဲအိုတ်တဲ ဂရင်ပတီတိုန် ဂလာန်ဂွံအိုတ်ရ—

ယွံတီလပိုဉ်အာနန္ဒ အပွဲသာသနာဂွံ ခမိဗြဂမ္တိုင်မဂ္တိုင် ကိုစိုတ်တန်တ ဗွဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာတဲ မပဒတ်ဒိုင်ဂ် တီကေတ်ဓရ်တေင်လက်ကရ် မပြဲလတူ ဓရ်တေင်ဂတ ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံဒေဗြတအ် ဂလာန်ဂ် ညံပြဲအတိုင် ဂ်ရ။ ယွံဒေဗြတအ် ဂလာန်ဂ် ညံပြဲအတိုင်ဂ်ရ။ ခမိတြုကို ခမိဗြကို မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲတုဂ် ကိုစိုတ်တန်တ ဗွဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင် ပန်ပြကာတဲ ပဒတ်မွဲး ညးဂ် (ကြက်ကလိဝံ) ဟိုတ်မတွံဂး “ကြက်တီကေတ် ဓရ်တေင်လက်ကရ် မပြဲလတူဓရ်တေင်ဂတ ဗွဲမဒးရး” (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝံစိုတ်ဒိုင်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

ပွဲကြဲနှင့် တီလပိုင်အာနန္ဒာ နကိုဂလာန်ခရံ စွန့်ထွေးကိုကုခမိပြုမိင် ဒတဲဖို ကိုဒဂိုန်
 ဂိုင်ကေတ်ခရံ သွက်ဝံဒေတ်ခရံ ကိုသကေက်သကာ ကိုမြတ်မြတ်တဲမှူး ဒြိုက်ကတိုနုဒွဲတဲ
 က္လပါစူးအာရ။ ကြဲနှင့် တီလပိုင်အာနန္ဒာ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်သာရဲတဲ ကိုပိုင်တဲ
 ပွဲကြဲ ပါစူးအာနန္ဒာကိုပိုင်တဲ ပှော်ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ်
 တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတဲမှူး ဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဌာန်ဒွဲမဲရ၊ ဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဒွဲမတဲမှူး ဂရင်ပတီ တီလမုံ
 ပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကျာ်မုံပိုင် အဲဒိုက် တဲဏအ်ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပလေင်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်
 သုာတဲမှူး ပြာပ်အာဇရေင်ဘာခမိပြုမ္မဲဘာတဲ ဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဒွဲမလးပညပ်လင်သုာရ။ ပွဲကာလက်
 ခမိပြုမိင်မဂိုင်ဂွင် ပှော်ပြာပ်ကျာ်ဇရေင် အဲဒိုက်အိုတ်တဲ လှောင်သွဝတ်ကို အဲဒိုက်တဲမှူး
 ဂဇာဒ်ကေတ် ပွဲဒွဲမဲအိုတ်တဲ ဂရင်ပတီတိုန်အဲဒိုက် ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ— “ယွံတီလပိုင်အာနန္ဒာ
 အပွဲသာသနာဝံ ခမိပြုမိင်မဂိုင်ဂွင် ကိုစိုတ်တန်တဲမ္မဲဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာတဲ
 မပဒတ်ဒိုင်ဂွံ တီကေတ်ခရံတောင်လက်ကရံ မပြုလတူခရံတောင်ဂတ မ္မဲဒးရးအိုတ်ရ” ရဲဝံ
 (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဂရင်ပတီ ရဲဝံအိုတ်မှူး “ယွံဒေဗြတအ် ဂလာန်ဂွံ ညံပြ
 အတိုင်ဂွံရ၊ ယွံဒေဗြတအ် ဂလာန်ဂွံ ညံပြအတိုင်ဂွံရ၊ ခမိတြုကို ခမိပြုကို မမိက်ကိုမ္မဲ
 မ္မဲတုဂ် ကိုစိုတ်တန်တဲမ္မဲဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာတဲ ပဒတ်မှူး ညးဂွံ (ကြက်ကလိဝံ)
 ဟိုတ်မတွံဂး ကြက်တီကေတ် ခရံတောင်လက်ကရံ မပြုလတူခရံတောင်ဂတ မ္မဲဒးရး (အဆတ်
 ရဲဂွံ) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ ရဲဝံ ဟိုသွးကိုခမိပြုမိင်ဂွံရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံအာနန္ဒာ ဂလာန်ဂွံ ညံပြအတိုင်ဂွံရ၊ ယွံအာနန္ဒာ ဂလာန်ဂွံ ညံပြအတိုင်ဂွံရ၊
 ယွံအာနန္ဒာ ခမိတြုကို ခမိပြုကို မမိက်ကိုမ္မဲတုဂ် ကိုစိုတ်တန်တဲ မ္မဲဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်
 ဂမိုင် ပန်ပြကာတဲ ပဒတ်မှူး ညးဂွံ (ကြက်ကလိဝံ) ဟိုတ်မတွံဂး ကြက်တီကေတ် ခရံတောင်
 လက်ကရံ မပြုလတူခရံတောင်ဂတ မ္မဲဒးရး (အဆတ်ရဲဂွံ) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ။

ညးမှူးပန်ပြကာအိုတ်ဂွံရော? ယွံအာနန္ဒာ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂွံ မုံကိုလွီပရာမပတိတ်
 ြဟတ် မ္မဲသကာတ်မြတ်တဲ မုံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဟ်ဂ်ဒိုတ်
 ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မုံအလေံ
 မှာ်သေဝ် ဂကောံရပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်တဲ ပဒတ်ရ။ မုံအလေံမှာ်သေဝ် ဂကောံရပ်
 ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်တဲ ကုခမိမပဒတ်ဂွံ မုံကိုအာရီဂကောံရပ်ဟေင်ဒိုတ် ပွမ(ကိလေသ)
 ကတ်ကတာန် ပွဲဧကုကို ပွမစိုတ်ခွေပ်ကဝေန်ဆုတ်ကလေင်ကို ကတိုဒ်ရ၊ ပွဲမှူးလေင်
 စိုတ်ကလိလဗ်ရ။ ယွံအာနန္ဒာ ခမိဂွံ ဂပ်ဝံပတန်လင်စိုတ် ပွဲအာရီမမိက်ကိုမ္မဲ မဒ်လျှင်
 ြင်သျှိုက်ရ၊ ကုခမိ မစွပ်တန်လင်စိုတ် ပွဲအာရီမမိက်ကိုမ္မဲ မဒ်လျှင်ြင်သျှိုက်ဂွံ ပွမမိပ်
 မြတ်ပူဇ် ကတိုဒ်ရ၊ ကုခမိ မမိပ်မြတ်ပူဇ် ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက် ကတိုဒ်ရ၊ ဧကုခမိ မုံကို
 စိုတ်မသျှိုက်မျိုက် ဝိဟ်လလမ်ရ၊ ခမိဧကုဝိဟ်လလမ် နိုင်စသိုင်တသိုင်ရ၊ စိုတ်ခမိ

ဒိတသိုသ်တံ တန်ကြန်ရ၊ ခမိမတန်ကြန်တံ “ဩတုဟ်နဖိမ္မဲ ဗွဲစုတ် အဲစွံပတန်လဝ်စိုတ်ရ၊ ဖိုက် ချိုက်ပေင်ကုအဲတဲရ၊ လှဟ် ကြက်သီရုပ်ကွေံစိုတ် (နူအာရီမလျှင်ဖြင်သျှိုက်)ဂ်ရ” ရဲဝံ ဗွာရဏာသင်္ဂဝံရ။ ခမိဂ် သီရုပ်လေဝ် သီရုပ်ကွေံစိုတ် (နူအာရီမလျှင် ဖြင်သျှိုက်)ရ၊ ချပ်လေဝ် ဟံ့ချပ်ရ၊ ဇွိတ်သပေါတ်လေဝ် ဟံ့ဇွိတ်သပေါတ်ရ၊ “အဲဟံ့ချပ် ဟံ့ဇွိတ်သပေါတ် မှုက်သတိ ပွဲအဇ္ဈတ္တသန္တာန်ဒ်တဲ ဒိတသိုသ်ရ” ရဲဝံ တီရ။

ယွံအာနန္ဒ ဖွဲကပူဇ်တုန်— ခမိဂ် ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုက်လ္လီပရာ မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုက်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ့မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သေုဝ် သဘင်ရဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘင်ရဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ မှုအလေံမှ်သေုဝ် သဘင်ရဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘင်ရဂမ္ဘိုင်တဲ ကုခမိမပဒတ်ဂ် မှုက်အာရီ သဘင်ရဂမ္ဘိုင်ဟေင်ဒ်တဲ ပွမကတ်ကတာန် ပွဲဇကုကို ပွမစိုတ်ခွေပ်ကဝေန် ဆုတ်ကလေင်ကို ကတိဒ်ရ၊ ပွဲမူးလေဝ် စိုတ်ကလံလံရ။ ယွံအာနန္ဒ ခမိဂ် ဂပ်ဝံပတန်လဝ်စိုတ် ပွဲအာရီ မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ မဒ်လျှင်ဖြင်သျှိုက်ရ၊ ကုခမိ မစွံပတန်လဝ်စိုတ် ပွဲအာရီမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ မဒ်လျှင်ဖြင်သျှိုက်ဂ် ပွမမိပ်မြဟ်ပုဗ် ကတိဒ်ရ၊ ကုခမိ မမိပ်မြဟ်ပုဗ် ‘ပိတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက် ကတိဒ်ရ၊ ဇကုခမိ မှုက်စိုတ်မသျှိုက်မျိုက်ဂ် ဇိုဟ်လလမ်ရ၊ ခမိဇကုဇိုဟ်လလမ်ဂ် ဒင်စသိုင် တသိုသ်ရ၊ စိုတ်ခမိဒ်တသိုသ်တန်ကြန်ရ၊ ခမိမတန်ကြန်တံ “ဩတုဟ်နဖိမ္မဲ ဗွဲစုတ် အဲစွံ ပတန်လဝ်စိုတ်ရ၊ ဖိုက် ချိုက်ပေင်ကုအဲတဲရ၊ လှဟ်ကြက်သီရုပ်ကွေံစိုတ် (နူအာရီမလျှင် ဖြင်သျှိုက်)ဂ်ရ” ရဲဝံ ဗွာရဏာ သင်္ဂဝံရ။ ခမိဂ် သီရုပ်လေဝ် သီရုပ်ကွေံစိုတ် (နူအာရီ မလျှင် ဖြင်သျှိုက်)ရ၊ ချပ်လေဝ် ဟံ့ချပ်ရ၊ ဇွိတ်သပေါတ်လေဝ် ဟံ့ဇွိတ်သပေါတ်ရ၊ “အဲ ဟံ့ချပ် ဟံ့ဇွိတ်သပေါတ် မှုက်သတိ ပွဲအဇ္ဈတ္တသန္တာန်ဒ်တဲ ဒိတသိုသ်ရ” ရဲဝံ တီရ။ ယွံအာနန္ဒ ရဲဝံဟေင် စွံပတန်လဝ်စိုတ်တဲ ဒ်ပွမဇော်ပွင်ရ။

ယွံအာနန္ဒ မုရသင်္ဂလီ ဟံ့စွံပတန်လဝ်စိုတ်တဲ ဒ်ပွမဇော်ပွင်ရော? ယွံအာနန္ဒ ခမိဂ် ဟံ့စွံပတန်လဝ်စိုတ် ပွဲအာရီမူးတဲ “စိုတ်အဲ ဟံ့စွံပတန်လဝ် ပွဲအာရီမူးရ” ရဲဝံ တီရ။ ပွဲကြဲ နှုဂ် “စိုတ်အဲ ပွဲကြဲကို ပွဲဂတကို ဟံ့ခွေပ်ကဝေန်ရ၊ ဗူးစးရ၊ ဟံ့ရာဒနာရ” ရဲဝံ တီရ။ သအာင်နှုဂ်လေဝ် “(အဲ) မှုက်လ္လီပရာ မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုက် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ့မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ဒိတသိုသ်ရ” ရဲဝံ တီရ။ ယွံအာနန္ဒ ခမိဂ် ဟံ့စွံပတန်လဝ်စိုတ် ပွဲအာရီမူးတဲ “စိုတ်အဲ ဟံ့စွံပတန်လဝ် ပွဲအာရီမူးရ” ရဲဝံ တီရ။ ပွဲကြဲနှုဂ် “စိုတ်အဲ ပွဲကြဲကို ပွဲဂတကို ဟံ့ခွေပ်ကဝေန်ရ၊ ဗူးစးရ၊ ဟံ့ရာဒနာရ” ရဲဝံ တီရ။ သအာင်နှုဂ်လေဝ် “(အဲ) မှုက်လ္လီပရာ မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုက်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ့မိပ်စိုတ်

ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမွာ်သေုဝ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဤင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ၊ နိတသိုခ်ရ” ရဲဝံ တီရ။ ယံအာနန္ဒ ခမိဂ် ဟံစွံပတန်လင်စိုတ် ပွဲအာရီမူးတဲ “စိုတ်အဲ ဟံစွံပတန်လင် ပွဲအာရီမူးရ” ရဲဝံ တီရ။ ပွဲကြဲနွှ် “စိုတ်အဲ ပွဲကြဲကို ပွဲဂတကို ဟံခွေပ် ကဝေန်ရ၊ ဗူးစးရ၊ ဟံရာဒနာရ” ရဲဝံ တီရ။ သအာင်နွှ်လေဝ် “(အဲ) မွဲကိုလွီပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို ‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမွာ်သေုဝ်စိုတ် ဤင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ပဒတ်ရ၊ နိတသိုခ်ရ” ရဲဝံ တီရ။ ယံအာနန္ဒ ခမိဂ် ဟံစွံပတန်လင်စိုတ် ပွဲအာရီမူးတဲ “စိုတ်အဲ ဟံစွံပတန်လင် ပွဲအာရီမူးရ” ရဲဝံ တီရ။ ပွဲကြဲနွှ် “စိုတ်အဲ ပွဲကြဲကို ပွဲဂတကို ဟံခွေပ်ကဝေန်ရ၊ ဗူးစးရ၊ ဟံရာဒနာရ” ရဲဝံ တီရ။ သအာင်နွှ်လေဝ် “(အဲ) မွဲကိုလွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို ‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမွာ်သေုဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဤင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ၊ နိတသိုခ်ရ” ရဲဝံ တီရ။ ယံအာနန္ဒ ရဲဝံဟေင် ဟံစွံပတန်လင်စိုတ်တဲ နိပွမဇော်ပွပ်ရ။

ယံအာနန္ဒ ရဲဝံဟေင် စွံပတန်လင်စိုတ်တဲ ပွမဇော်ပွပ်ဂ်လေဝ် အဲဂပ်ဝ်တွံကိုတဲရ၊ ဟံစွံပတန်လင်စိုတ်တဲ ပွမဇော်ပွပ်ဂ်လေဝ် အဲဂပ်ဝ်တွံကိုတဲရ၊ ယံအာနန္ဒ အဲကျာ် အာစာ မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မန္တပိုက်ကိုဒတဲမြမောပ် ‘သာဝက’ ကွးဂမ္ဘိုင် မွဲကိုစိုတ်မဆာန်ချူဂ် သွဟိုတ် ကိုစိုတ်ဆာန်ချူတဲ သဇိုင်ဝန်ထေက်ကိုကွေန် ထေက်ကိုသွဂ် သွပတဲကိုသွက်မူးတအ် ညးဂမ္ဘိုင်တဲရ။ ယံအာနန္ဒ က္ကုဂ်ဂမ္ဘိုင်တုန် သွပ်တုံဆုဂ်မ္ဘိုင်ရ၊ က္ကုဂ်ဂမ္ဘိုင်တုန် ဌာန်လှုသိုတ် ဇြဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယံအာနန္ဒ ဩပ်မွာ်သေုဝ်ဗွာရဏာ(ခရ်)အိုတ်ညိ၊ လွဝိဝိင်ဟိုတ်မဲအိုတ်ညိ၊ လက်ကရံမှ လွဒ်သျှိုက်သေုဝ်စိုတ်အိုတ်ညိ၊ က္ကုဂ်တုန် ဒွေံပတောန်ပိုဂ်မ္ဘိုင် ကုမူးတအ်ညး ဂမ္ဘိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ တွံကိုခရ်ဝံရ။ တီလပိဉ်အာနန္ဒ သျှိုက်မျှိုက် အိုတ်တွံဟ် ခရ်တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတွံ ဗွဲမလောန်ရ။

သုတ်ဒသမ။

အမ္မပါလိဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

၂။ နာလန္ဒဝဂ် ၁။ သုတ်မဟာပုရိသ

၃၇၇။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလပိဉ်သာရိပိုတ် မှောံပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲမူး ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဌာန်မဲ့ဒဲတဲ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျာ်မ္ပုပိဉ် တြဲမပြဲ တြဲမပြဲ ရဲဝံ ဟိုသွးတရ၊ ယံကျာ်မ္ပုပိဉ် မုရနဗုတ်မဲ့ နိတြဲမပြဲရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယံသာရိပိုတ် ဟိုတ်မျှိုက်စိုတ်

မတိတ်ဗုဒ္ဓ(နူအာသဝဂမ္ဘိုင်)ဟေင် “တြုမပြ” ရဝံ အဲသုးရ၊ မုနိကိစိတ်ဟံတိတ်ဗုဒ္ဓ(နူအာသဝဂမ္ဘိုင်)ဗုဒ္ဓ “တြုမပြ” ရဝံ အဲဟံသုးရ ရဝံ (သုးတရ)။

ယံသာရိပိုတ် မုရသင်လို မုနိကိစိတ်မတိတ်ဗုဒ္ဓ(နူအာသဝဂမ္ဘိုင်)ရော? ယံသာရိပိုတ် ပဲ့သာသနာဝံ ခမိဂ် မုနိကိလ္လိပရာမပတိတ်ဗြဟတ် ပွဲမသကာတ်မြဟ်တု မုနိကိ ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမနိဗ္ဗဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိတ် ပဲ့လောကတု မုနိအလေံဗျာသေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပဲ့ဂကောံရုပ်တု ပဒတ်ရ။ မုနိအလေံဗျာသေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပဲ့ဂကောံရုပ်တု ကုခမီ မပဒတ်ဂ် စိတ်စာ်ဗုဒ္ဓပွမထွေန်စပ်ရ၊ ဟံစောဲလံာ်ကေတ် အာရီမမိက်ကိုမဲ့မဲ့ (နတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)တု တိတ်ဗုဒ္ဓနူအာသဝဂမ္ဘိုင်ရ။ ပဲ့ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပဲ့စိတ် ။ ပ ။ မုနိကိလ္လိပရာမပတိတ် ဗြဟတ် ပွဲမသကာတ်မြဟ်တု မုနိကိ ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမနိဗ္ဗဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိတ် ပဲ့လောကတု မုနိအလေံ ဗျာသေုဝ် သဘာ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပဲ့သဘာ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တု ပဒတ်ရ။ မုနိအလေံဗျာသေုဝ် သဘာ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပဲ့သဘာ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တု ကုခမီမပဒတ်ဂ် စိတ်စာ်ဗုဒ္ဓပွမထွေန်စပ်ရ၊ ဟံစောဲလံာ်ကေတ်အာရီ မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ (နတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)တု တိတ်ဗုဒ္ဓနူအာသဝဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံသာရိပိုတ် ရဝံဟေင် မုနိကိစိတ်မတိတ်ဗုဒ္ဓရ။ ယံသာရိပိုတ် ဟိုတ်မုနိကိစိတ် မတိတ်ဗုဒ္ဓ (နူအာသဝဂမ္ဘိုင်)ဟေင် “တြုမပြ” ရဝံ အဲသုးရ၊ မုနိကိစိတ် မဟံတိတ်ဗုဒ္ဓ(နူအာသဝဂမ္ဘိုင်)ဗုဒ္ဓ “တြုမပြ” ရဝံ အဲဟံသုးရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်နာလန္ဒ

၃၇၈။ ပဲ့ကာလမဲ့အခိုင် တီလမုနိပိုင်ကျာ်တြဲ သုဒတ်တန်ဒိုင် ပဲ့ဉာဏ်ကြုက်ပါဝါရိက သေဋ္ဌိ ဇေရင်ချင်နာလန္ဒရ။ ပဲ့ကာလဂ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် မှော့ပြာပ်အာဇေရင် တီလ မုနိပိုင်ကျာ်တြဲတု လှောင်သွဝတ် တီလမုနိပိုင်ကျာ်တြဲတုဗုဒ္ဓ ဂဇာ်ကေတ် ပဲ့ဉာဏ်မဲ့ဒဲတု ဂရင်ပတိ တီလမုနိပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ပဲ့သဗ္ဗညုတဉာဏ် သမဏကို ပြာဟွဏကို မွဲသအာင် မသအာင်နူတီလမုနိပိုင်ကျာ်တြဲ မတိကေတ်လောန်ကဲလတူ တီလမုနိပိုင်ကျာ်တြဲ ကတိန်လေဝ် ဟံကေင်ကတိန်ရ၊ ကြက်ကတိန်လေဝ် ဟံသေင်ရ၊ ပဲ့အခိုင်လျာ်လေဝ် ဟံမွဲရ ရဝံ အဲဒိုက်လျင်ဖြင်သျှိုက် ပဲ့တီလမုနိပိုင်ကျာ်တြဲရ” ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယံသာရိပိုတ် “ပဲ့သဗ္ဗညုတဉာဏ် သမဏကို ပြာဟွဏကို မွဲသအာင် မသအာင်နူတီလမုနိပိုင်ကျာ်တြဲ မတိကေတ် လောန်ကဲလတူ တီလမုနိပိုင်ကျာ်တြဲ ကတိန်လေဝ် ဟံကေင်ကတိန်ရ၊ ကြက်က တိန်လေဝ် ဟံသေင်ရ၊ ပဲ့အခိုင်လျာ်လေဝ် ဟံမွဲရ ရဝံ အဲဒိုက် လျင်ဖြင်သျှိုက် ပဲ့တီလမုနိပိုင် ကျာ်တြဲရ” ရဝံ တုအဲ ဟိုသုးဂလာန် မဂံင်သကာမပြရ၊ ဖျေသျှုတ်သွာတ် မွဲလပါ်ခေရ၊ ကြိဂအေတ်တ ပွမကြိဂအေတ်မပြရ ရဝံ (သုးတရ)။

ယံသာရိပိုတ် စိတ်ကျက်တြိဂမ္ဘိုင် မထေက်ဒင်ပူဇေတွင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို) အလိုဇေယျာစုတ် မကတိန္ဒိကျင် ပွဲအခိုင်အတိက်တေံ “ကျက်တြိဂမ္ဘိုင် မှုံကျင် ကိုသီလ မြဝံအိုတ်ရ ရဝံကို မှုံကိုကျင်ခရ်သမာဓိ မြဝံအိုတ်ရ ရဝံကို မှုံကျင်ကိုပညာ မြဝံအိုတ်ရ ရဝံကို မှုံအလေံပဒတ်ကျင် မြဝံအိုတ်ရ ရဝံကို ကျက်တြိဂမ္ဘိုင် တိတ်ဗူးကျင် (နူအာသဝဂမ္ဘိုင်) မြဝံအိုတ်ရ ရဝံကို ပိုင်ခြာကေတ် နကိုစိတ်တုအေံတဲ တိတ်ဟာ”။ ယံကျ် မှုံပိုင် ဟံတိကေတ် ရဝံရ။

ယံသာရိပိုတ် စိတ်ကျက်တြိဂမ္ဘိုင် မထေက်ဒင်ပူဇေတွင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို) အလိုဇေယျာစုတ် ကြက်ကတိန္ဒိ ပွဲအခိုင်ကြ်တေံ “ကျက်တြိဂမ္ဘိုင် ကြက်မှုံ ကိုသီလ မြဝံအိုတ်ရ ရဝံကို ကြက်မှုံကိုခရ်သမာဓိ မြဝံအိုတ်ရ ရဝံကို ကြက်မှုံကိုပညာ မြဝံအိုတ်ရ ရဝံကို ကြက်မှုံအလေံပဒတ် မြဝံအိုတ်ရ ရဝံကို ကျက်တြိဂမ္ဘိုင် ကြက်တိတ် ဗူး(နူအာသဝဂမ္ဘိုင်) မြဝံအိုတ်ရ ရဝံကို ပိုင်ခြာကေတ် နကိုစိတ်တုအေံတဲ တိတ်ဟာ”။ ယံကျ်မှုံပိုင် ဟံတိကေတ် ရဝံရ။

ယံသာရိပိုတ် စိတ်အဲကျ် မထေက်ဒင်ပူဇေတွင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို) အလိုဇေယျာစုတ် ပွဲအခိုင်လျှဟ် “ကျ်တြ် မှုံကိုသီလ မြဝံရ ရဝံကို မှုံကို ခရ်သမာဓိ မြဝံရ ရဝံကို မှုံကိုပညာ မြဝံရ ရဝံကို မှုံအလေံပဒတ် မြဝံရ ရဝံကို ကျ်တြ် တိတ်ဗူး(နူအာသဝဂမ္ဘိုင်) မြဝံရ ရဝံကို ပိုင်ခြာကေတ် နကိုစိတ်တုအေံတဲ တိတ်ဟာ”။ ယံကျ်မှုံပိုင် ဟံတိကေတ် ရဝံရ။

ယံသာရိပိုတ် ဉာဏ်မပိုင်ခြာတိကေတ်စိတ် ပွဲကျက်တြိဂမ္ဘိုင် မထေက်ဒင်ပူဇေတွင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇေယျာစုတ် (မကတိန္ဒိ) ပွဲအတိက် အနာဂတ် ပစ္စပ္ပန်ဂမ္ဘိုင် ဟံမ္မေကုတုအေံရ။ သီဒိတ်သ် “ပွဲသဗ္ဗညုတဉာဏ် သမဏကို ဗြာဟ္မဏကို မွဲသအာင် မသအာင်နူတိလမှုံပိုင်ကျ်တြ် မတိကေတ်လောန်ကာလတူ တိလမှုံပိုင်ကျ်တြ် ကတိန္ဒိလေဝ် ဟံကေင်ကတိန္ဒိရ။ ကြက်ကတိန္ဒိလေဝ် ဟံသေင်ရ။ ပွဲအခိုင်လျှဟ်လေဝ် ဟံမ္မေရ ရဝံ အဲဒိုက် လျှင်ဖြင်သိုက် ပွဲတိလမှုံပိုင်ကျ်တြ်ရ” ရဝံ မဟိုတ် တုအဲ ဝံဟိုသူး ဂလာန် မင်သကာမပြရော? ဝံဖျေ့သျှတ်သွတ် မွဲလပါ်ခေင်ရော? ဝံကြိုဂအေတ်တံ ပွမ ကြိုဂအေတ်မပြရော? ရဝံ (သူးတရ)။

ယံကျ်မှုံပိုင် ဉာဏ်မပိုင်ခြာတိကေတ်စိတ် ပွဲကျက်တြိဂမ္ဘိုင် မထေက်ဒင်ပူဇေတွင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇေယျာစုတ် (မကတိန္ဒိ) ပွဲအတိက် အနာဂတ် ပစ္စပ္ပန်ဂမ္ဘိုင် ဟံမ္မေကုအဲဒိုက်ရ။ စိုန်လေဝ် လောဝ်ဗက်လေဝ်ခရ်တု သေ့တိကေတ်ရ။ ယံကျ်မှုံပိုင် ဉပမာတုန် ချင်သိုင်မဒ်တုင်တူး (ချင်ပယျို) မှုံကိုခိုင်ကွာင် မဗိုန်ဗတ်ရ။ မှုံကိုကွာင်ကောံတိုင်တြင်မဗိုန်ဗတ် မှုံကိုမွှော်တြင်မွဲခေင်ဟေင်ရ။ ပွဲချင် ပွင်တြင် မှုံကို ပညာရ။ စိကူးဆိုက်ဗွက်ရ။ မှုံကိုပညာ မလေဝ်တိကေတ် ပွဲမဗွဲကိုဌာနရ။ ဆေဝ်ဒဝ်ကေံ

ညးဟုံတီ (ညးတိုင်မုခ်)ဂမ္တိုင်တဲ ကိုညးတီဂမ္တိုင်ဟောင် လုပ်တဲရ။ ပွင်တြင်ဂုံ ဂေတ်ဂေတ်တဲ
 ဂွံင်ဂေတ်ချင် ပွဲပွဲပွဲချင်ဂုံမွဲး ဌာန်ဆက်စပ် ဖျပ်လပ်ကွာင်ခြာကို ကွာင်ကပ်သကုတ် ထောင်
 ပြိုဟ်ကို ဗွဲတၞိမယုတ် မှော်အယာ်မာတ်မဂဲ ယျတ်တိတ်ဂုံလောင် ဟုံဆီရ။ ကသပ်ရဲဝံ ကတိန်
 ကုပွင်တြင်ဂုံရ။ “သတ်မဇ္ဇေဂမ္တိုင်အိုတ်သို ညးလုပ်ညးတိတ်ချင်ဝံ နကိုမှော်တြင်ဝံဟောင်
 လုပ်လောင် လုပ်အိုတ်ရ။ တိတ်လောင် တိတ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ကတိန်ရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင်
 တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ကျာ်တြဲဂမ္တိုင် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်
 အိုတ်သို) အလိုဇကုမဉာ်စုတ် မကတိန်ကျာ် ပွဲအခိုင်အတိက်တေံဂုံလောင် ပါကျေံနီဝရဏဂမ္တိုင်
 မသုန်ပြကာ မလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက် မလေပ်သွညံင်ဇြဟတ်ပညာ သေ့ခံချီန်အာတဲ ကိုစိုတ်
 တန်တဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာတဲ ဇော်ပွပ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲအတိုင်
 ချာ်စုတ်တဲ ထပ်ကံခွင်ဂြင်တီကေတ် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ကောံသဗ္ဗညုတဉာဏ်မပြဲ ဟုံမွဲ
 ပတောံစတ်တဲအိုတ်ရ။ ကျာ်တြဲဂမ္တိုင် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်
 အိုတ်သို) အလိုဇကုမဉာ်စုတ် ကြက်ကတိန် ပွဲအခိုင်ကြဲတေံဂုံလောင် ပါကျေံနီဝရဏဂမ္တိုင်
 မသုန်ပြကာ မလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက် မလေပ်သွညံင်ဇြဟတ်ပညာ သေ့ခံချီန်အာတဲ ကိုစိုတ်
 တန်တဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာတဲ ဇော်ပွပ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲအတိုင်
 ချာ်စုတ်တဲ ကြက်ထပ်ကံခွင်ဂြင်တီကေတ် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ကောံသဗ္ဗညုတဉာဏ်မပြဲ
 ဟုံမွဲပတောံစတ်အိုတ်ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင် မဂြင်
 တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဉာ်စုတ် ပွဲအခိုင်လွဟ်ဂုံလောင် ပါကျေံနီဝရဏ
 ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ မလေပ်ကိုစိုတ်ကိုခွက် မလေပ်သွညံင်ဇြဟတ်ပညာ သေ့ခံချီန်အာတဲ
 ကိုစိုတ်တန်တဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာတဲ ဇော်ပွပ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာ
 ဗွဲအတိုင်ချာ်စုတ်တဲ ထပ်ကံခွင်ဂြင်တီကေတ် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ကောံသဗ္ဗညုတဉာဏ်မပြဲ
 ဟုံမွဲပတောံစတ်ရ ရဲဝံ လောဝ်ဗက်လောဝ်ခရ်တဲ သေ့တီကေတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံသာရိပိုတ် ဒိုဟ်ကေံရ။ ဒိုဟ်ကေံရ။ ဟိုတ်ဒ်သတ်ဂုံဟောင် ခရ်ဒေသနာဝံ ဟုံပိုတ်
 ဟုံပိုတ် ဩဝံတံကို ကုခမီတြံ၊ ခမီတြံ ဥပးတြံ၊ ဥပးတြံဂမ္တိုင်ညိ။ ယွံသာရိပိုတ် ချာ်ပြရ။
 ညးမလှုသုး နူမဂ်ဖိုလ်ဂမ္တိုင် မဒ်ဒိုင်ပွမသေ့ဟ်ပွာကို ပွမချပ်သေ့ဟ်ပွာကို ပွဲအဲကျာ်
 ဂုံလောင် သေ့ခံမိင်ကေတ်ခရ်ဒေသနာဝံမွဲး ကြက်ပါပွေင်ကေံ ပွမသေ့ဟ်ပွာကို ပွမချပ်
 သေ့ဟ်ပွာကို ပွဲအဲကျာ်မာန်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်စုန္ဒ

၃၇၉။ ပွဲကာလမ္ပဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သုဒတံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရာမ်
 အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ဇေရင်ချင်သာရဂုံရ။ ပွဲကာလဂုံ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ယဲမျိုမျိုက်ရာန်

သကိုတ်တဲ အာစိပ်ဒိဒ်တဲ ကတိဒ်ဒိဒ်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြတ် ပွဲကွာန်သုတ်နာလက လုပ် လွှတ်မဂဓရေ။ တီလပိုင်စုန္ဒ မဝံယုသမဏာဒေသနာ နိဉးကျောန်စိတ်ဥပကာ တီလပိုင် သာရိပိုတ်ရ။

ပွဲကာလဂ် နကိုယဲဂ်ဟေင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် သွပရိနိဉာန်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင် စုန္ဒ မဝံယုသမဏာဒေသနာ ဂိုင်ကေတ်နင်ဗဗေင်သုာ တီလပိုင်သာရိပိုတ်တဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုင်အာနန္ဒ မသုဒတဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ဇရေင် ချင်သာရဂ်တဲ လှောင်သွဝတ် တီလပိုင်အာနန္ဒတဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ— “ယံတီလပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် သွပရိနိဉာန်တဲရ။ ဣဝံတုန် ဗဗေင်သုာ တီလပိုင်သာရိ ပိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်အာနန္ဒရ။ ယံကောန်တုစုန္ဒ သွက်သွောံဗိုလှောင် တီလ မွဲပိုင်ကျက်တြ ဂလာန်ပရင်တဲဝံ နွံရ။ ယံကောန်တုစုန္ဒ အာအိုတ်စိတ်၊ ပှောံပြာပ်အာဇရေင် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြတဲ ကြက်ဂရင်ပတီဟိုတ်ဝံ ကုတီလမွဲပိုင်ကျက်တြအိုတ်ရ ရဝံ သွးတရ။ “ယံတီလပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ တီလပိုင်စုန္ဒ မဝံယုသမဏာဒေသနာ ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလ ပိုင်အာနန္ဒရ။

ပွဲကြန္နဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ကောံတီလပိုင်စုန္ဒ မဝံယုသမဏာဒေသနာ ပှောံပြာပ်အာ ဇရေင် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြအိုတ်တဲ လှောင်သွဝတ် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြတဲအိုတ်မွဲး ဂဇာ် ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲအိုတ်တဲ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂရင်ပတီ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျက်မွဲပိုင် တီလပိုင်စုန္ဒ မဝံယုသမဏာဒေသနာ ‘ယံတီလပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် သွပရိ နိဉာန်တဲရ။ ဣဝံတုန် ဗဗေင်သုာ တီလပိုင်သာရိပိုတ်ရ’ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယံကျက်မွဲပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် သွပရိနိဉာန်တဲရ ဟိုတ်မဝံမိင်ကေတ် ရဝံဂ် ဗွဲစွတ် ခန္တဇကုအဲဒိုက် နိဒိုင်သုတ်ညင်ရံဇိုင်ဇိုင်ကြင်မျိုဟ်ကိုရ။ ဌာန်နိသ်ဂမျိုင်လေဝ် ဟံပါခြာ ပြာကဋ် ကုအဲဒိုက် အိုတ်ရ။ ဓရ်ဂမျိုင်လေဝ် ဟံတုးပြာကဋ် ကုအဲဒိုက်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ဂ် ဂိုင်ကေတ်ဏာ ဗွင်သီလ တုအဲတဲ သွပရိနိဉာန်ဟာ၊ ဂိုင်ကေတ်ဏာ ဗွင်သမာဓိတဲ သွပရိနိဉာန်ဟာ၊ ဂိုင်ကေတ်ဏာ ဗွင်ပညာတဲ သွပရိနိဉာန်ဟာ၊ ဂိုင်ကေတ်ဏာ ဗွင်(အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်) ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗွးတဲ သွပရိနိဉာန်ဟာ၊ ဂိုင်ကေတ်ဏာ ဗွင်(ပစ္စဝေက္ခဏညဏ်) ဝိမုတ္တိညဏ်မတီ ပွမတိတ်ဗွးတဲ သွပရိနိဉာန်ဟာ ရဝံ သွးတရ။ ယံကျက်မွဲပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ဂ် ဂိုင်ကေတ်ဏာဗွင် သီလအဲဒိုက်တဲ ဟံသွ ပရိနိဉာန်ရ။ ဗွင်သမာဓိ ။ ပ ။ ဗွင်ပညာတဲ ။ ပ ။ ဗွင်(အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်) ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗွး ။ ပ ။ ဂိုင်ကေတ်ဏာ ဗွင်(ပစ္စဝေက္ခဏညဏ်) ဝိမုတ္တိညဏ်မတီ ပွမတိတ်ဗွးတဲ ဟံသွပရိနိဉာန်ရ။ ယံကျက်မွဲပိုင် ဗွဲစွတ်တုန် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ဂ် ဒွောံဗတောန်ကုအဲဒိုက်ရ။ ကိုတို့လုပ်(ပွဲဓရ်)ရ။ ကိုတီကေတ်(ဓရ်)ရ။ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် (ဓရ်)ရ။ (သွက်ဝံဒေဝ်ဓရ်) ကိုသကေက်သကာရ။ ကိုမြတ်မြရ။ သွက်သွောံတံဓရ် သွဂဗုဓ်ဂဝိင်ရ။ လေဝ်ယိုက်ဒိုက်

သဟဓရ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဝိဇ္ဇိက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဟံပိတ် ဗျူဟ်ဂွံ ဩဇေရ် ပြဘိုက်ဓရ် ပွယိုက်ဒိန်နဓရ် တီလပိုင်သုဓရ်ပိတ်ဂ်အိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံအာနန္ဒ ဗုဒ္ဓသးသးဂယိုင် ပုဒ္ဓသးသးဂစိုတ် ပုဒ္ဓသးဒိဘဝခြာအာ ကောံညးမဂပ်ဝ် သျှိုက်ဆာန် မလေပ်ဇော်ပွက်ကိစ္စမိစိုတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက် ဗွဲပြဟ်ပြဟ်ဏအ်ဟောင် အဲကျက် ဂပ်ဝ်တံလဝ်ရ ဟံသေင်ဟာ။ ယွံအာနန္ဒ “ဓရ်မ္မံသဘ ပုမကတိုဒ် ပုမဇော်မောင် ပုဒ္ဓသး ပြုပြေင်ကို မ္မံသဘပုမလီလ်ဟ် ဗွဲစုတ် လွက်လီလ်ညီ” ရံဝံ ပုမရာဒနာ ရံဝံ ပွဲအရာဝံ မုရသ်လီ ဝံကလိဝံမာန်ညီရော? ဟိုတ်ဂကူဝံ ဟံမွဲရ။

ယွံအာနန္ဒ တံဆုဇော်မ္မံကိုကြက် ဃောတန်တံဒိုင်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲတောင်ဟင်ဇော်အိုတ် လီလ်အာကို ယွံအာနန္ဒ တုပ်သုဟ်သ်ဝံဟောင် ဂကောံခမီ မဂ္ဂိုင်မ္မံကိုကြက် ဃောတန်တံ ဒိုင်ဂ် သုဓရ်ပိတ် သုကောံပရိနိဗ္ဗာန် တဲရ၊ ယွံအာနန္ဒ “ဓရ်မ္မံသဘ ပုမကတိုဒ် ပုမဇော်မောင် ပုဒ္ဓသး ပြုပြေင်ကို မ္မံသဘပုမလီလ်ဟ် ဗွဲစုတ် လွက်လီလ်ညီ” ရံဝံ ပုမရာဒနာ ရံဝံ ပွဲအရာဝံ မုရသ်လီ ဝံကလိဝံမာန်ညီရော? ဟိုတ်ဂကူဝံ ဟံမွဲရ။ ယွံအာနန္ဒ ဟိုတ်ဒ်သ် ဂ်ဟောင် ဟံသုသကအ်ဗွဲ ညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗွဲကိုဇော်ဇော်တဲ ပဒတ်အိုတ်ညီ၊ ဟံသု သကအ်ဗွဲကိုဓရ်သအာင်တဲ သုသကအ်ဗွဲကိုဓရ်(လောကုတ္တိရ်) တဲ ပဒတ်အိုတ်ညီ။

ယွံအာနန္ဒ မုရသ်လီ ခမီဂ် ဟံသုသကအ်ဗွဲညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗွဲကို ဇော် ဇော်တဲ ပဒတ်ဒိုင်ရော? ဟံသုသကအ်ဗွဲ ကိုဓရ်သအာင်တဲ သုသကအ်ဗွဲကိုဓရ်(လော ကုတ္တိရ်)တဲ ပဒတ်ဒိုင်ရော? ယွံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မ္မံကိုလီပရာ မပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္မံကို ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပုမဗျူဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပုမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပုမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္မံအလေံမ္မာ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မ္မံကို လီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္မံကို ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပုမ ဗျူဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပုမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပုမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္မံအလေံမ္မာ်သေုဝ် သဘဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ရံဝံဟောင် ခမီဂ် ဟံသုသကအ်ဗွဲညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗွဲကိုဇော် ဇော်တဲ ပဒတ်ဒိုင်ရ။ ဟံသုသကအ်ဗွဲကိုဓရ်သအာင်တဲ သုသကအ်ဗွဲကိုဓရ်(လောကုတ္တိရ်)တဲ ပဒတ်ဒိုင်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ပွဲအခိုင်လှဟ်ကို ပွဲအခိုင်အဲကျက်ကလိလောန်စံတဲကို ခမီဂ်မိုင်အိုတ်သို ဟံသုသကအ်ဗွဲညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗွဲကိုဇော်ဇော် ဟံသုသကအ်ဗွဲကိုဓရ်သအာင်တဲ သုသကအ်ဗွဲကိုဓရ်(လောကုတ္တိရ်)တဲ ပဒတ်ဂ်တုန် လတူခမီ မ္မံပွက်ကိုသိက္ခာပိဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက် ကြက်ဒ်ပြ အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

၄။ သုတ်ဥက္ကာစေလ

၃၈၀။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်သာရိပိတ် ကောံတီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် သွပရိနိဗ္ဗာန်တဲ ခြာဟံလအ်ဏီ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ မွဲဟာန်ကောံခမီသင်မဂ္တိုင် သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသြင်ကြိုင်ဂင်္ဂါ ဇရေင်ချင်ဥက္ကာစေလ လုပ်လိဟ်ဝဇ္ဇိရးရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ တွံဗျိုင်ကေတ် ခမီသင်မဂ္တိုင်တဲ ဂဇအ်ဒိုင်ပွဲအမဲအကးရ။

ပွဲကာလဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ဒစေင်သုတ်ရံင် ခမီသင်မသွတ်ဒိုင် ဗွဲမကွပ်သောံ သိုတ်တြဲတဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမီမဂ္တိုင်ရ— ယွံခမီတအ် ပရိသာတ်အဲဝံ သာရိပိတ်ကောံ မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် သွပရိနိဗ္ဗာန်အိုတ်တဲမွဲး ဗွဲစွတ် သုဟ်ညံင်ရဲသုန်ကြံအာကို သွးထေင် ကေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပရိသာတ်အဲဝံ ဟံသုန်ကြံအာရ။ ဟံမွဲကိုပွမသိုမဲ ဒွဲသာရိပိတ်ကောံ မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုကျ်တြဲဂမ္တိုင် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရဲဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမသုတ်စွတ် မကတိုန်ကျ် ပွဲအခိုင်အတိက်တေံဂ် ညံင်ရဲသာရိပိတ်ကောံမောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် (မဒ်ကွးလုဝ်)အဲကို ကွးလုဝ် မဒ်အတိုင်ဗွတ်ဗွတ်ဂ်ဟေင် နိကျ်တြဲတဲရ။ ယွံခမီတအ် ကုကျ်တြဲဂမ္တိုင် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရဲဂမ္တိုင် အိုတ်သို) အလိုဇကုမသုတ်စွတ် ကြက်ကတိုန် ပွဲအခိုင်ကြံတေံလေဝ် ညံင်ရဲသာရိပိတ်ကောံ မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် (မဒ်ကွးလုဝ်) အဲကို ကွးလုဝ် မဒ်အတိုင်ဗွတ်ဗွတ်ဂ်ဟေင် ကြက်နိရ။ ယွံခမီတအ် (ဒဒ်ဂကူဏအ်) ဒဒက်တသာဝကကွးဂမ္တိုင် ထေက်ကိုအမ်သပ်ကေံရ။ ဟံကေင် နိမ္မဲလေံဂ် နိကျ်တြဲရသွံ။ ဒေဝ်ဗက် တင်ဒေဝ်ဗတောန်ကျ်အိုတ်ရ။ ဒေဝ်သုဗက်တင်ဝေတ် စောန်ထွး အိုတ်ရ။ ပရိသာတ်ပန်ပြကာဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် သေံသွံ ဂမ္တိုင်ဒ်တဲ ဂပ်ဝ်သွအဲပရဲ လေပ်ဇော်ပုတ်ကိုဂွမ်စိုတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် (ဒဒ်ဂကူဏအ်) ဒဒက်တကျ်တြဲ ထေက်ကိုအမ်သပ်ကေံရ။ ဟံကေင်နိမ္မဲလေံဂ် နိကျ်တြဲရသွံ။ သာဝကကွး လုဝ်မုံသတ်မဒ်သတ်ဝံ စိုန်သွပရိနိဗ္ဗာန်လေဝ် ပွမစံင်တူပူဆာကို ပွမလရိအ်ယာံကို ဟံမွဲကု ကျ်တြဲရ။ “ခရဲမုံသတ် ပွမကတိုန် ပွမဇော်မောပ် ပွမဒးပြုပြေင်ကို မုံသတ်ပွမလိုလံာ်ဂ် ဗွဲစွတ် လွကိုလိုလံာ်ညီ” ရဲဝံ ပွမရာဒနာရဲဝံ ပွဲအရာဝံ မုရသတ်လိုဝံကလိဝံမာန်ညီရော? ဟိုတ်ဂကူဝံ ဟံမွဲရ။ ယွံခမီတအ် တုံဆုဇော် မုံကိုကြက် ဃောတန်တံဒိုင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲ တွာင်ဗာင်ဇော်အိုတ်ဂမ္တိုင် လိုလံာ်အာအိုတ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ဂကောံ ခမီမဂ္တိုင် မုံကိုကြက်ဃောတန်တံဒိုင်ဂ် သာရိပိတ်ကောံမောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် သွကောံပရိနိဗ္ဗာန် တဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် “ခရဲမုံသတ် ပွမကတိုန် ပွမဇော်မောပ် ပွမဒးပြုပြေင်ကို မုံသတ် ပွမလိုလံာ်ဂ် ဗွဲစွတ် လွကိုလိုလံာ်ညီ” ရဲဝံ ပွမရာဒနာရဲဝံ ပွဲအရာဝံ မုရသတ်လို ဝံကလိဝံ မာန်ညီရော? ဟိုတ်ဂကူဝံ ဟံမွဲရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်သတ်ဂ်ဟေင် ဟံသွသကအ်ဗွဉ်းသအာင်တဲ သွသကအ်ဗွကို ဇကုဇကုတဲ ပဒတ်အိုတ်ညီ။ ဟံသွသကအ်ဗွကိုခရဲသအာင်တဲ သွသကအ်ဗွကိုခရဲ (လော ကုတ္တိရ်)တဲ ပဒတ်အိုတ်ညီ။

ယုံခမီတအ် မုရ်သုတ်လို ခမီၣ် ဟံသုသကအ်ဗ္ဗညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကို
 ကေုကေုတဲ ပဒတ်ဒိုင်ရော? ဟံသုသကအ်ဗ္ဗကိုခရ်သအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုခရ်(လော
 ကုတ္တိရ်)တဲ ပဒတ်ဒိုင်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီၣ် မွဲၣ်ကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ်
 ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲၣ်ကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ၣ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေံ
 ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲၣ်အလေံမုာ်သေုဝ် ဂကောံ
 ရုပ်ဂြိုၣ်ဂြိုၣ်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲၣ်ကိုလ္လိပရာ
 မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲၣ်ကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ၣ်
 ဒ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ
 မွဲၣ်အလေံမုာ်သေုဝ် သဘာဝရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုၣ်ဂြိုၣ်ကိုဝါ ပွဲသဘာဝရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယုံခမီတအ်
 ရံဝံဟေင် ခမီၣ် ဟံသုသကအ်ဗ္ဗညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုကေုကေုတဲ ပဒတ်ဒိုင်ရ။
 ဟံသုသကအ်ဗ္ဗကိုခရ်သအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုခရ်(လောကုတ္တိရ်)တဲ ပဒတ်ဒိုင်ရ။ ယုံခမီ
 တအ် ပွဲအခိုင်လျဟ်ကို ပွဲအခိုင်အဲကျိက်ကလိလောန်စတဲကို ခမီၣ်မုာ်အိုတ်သို ဟံသုသကအ်ဗ္ဗ
 ညးသအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗကိုကေုကေု ဟံသုသကအ်ဗ္ဗကိုခရ်သအာင်တဲ သုသကအ်ဗ္ဗ
 ကိုခရ်(လောကုတ္တိရ်)တဲ ပဒတ်တုန် လတူခမီ မွဲၣ်ပွဲၣ်ကိုသိက္ခာပိဂမ္တိုင်အိုတ်သိုၣ် ကြက်ဒ်
 ပြဲအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဗာဟိယ

၃၈၁။ နိဒါန် ချင်သာရ်ရောင်။ ပွဲကာလၣ် တီလပိုင်ဗာဟိယ ပြာပ်အာဇရေင်
 တီလမွဲပိုင်ကျိက်တြဲတဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမွဲပိုင်ကျိက်တြဲ ဗွဲမရေံသေုရ်တဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ်
 ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ ဂရင်ပတိ တီလမွဲပိုင်ကျိက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

“ယုံကျိက်မွဲပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ။ တီလမွဲပိုင်ကျိက်တြဲ ဩဝံတံကိုခရ် ကုအဲဒိုက်
 ဗွဲခမုန်ညိ၊ အဲဒိုက် သေုာ်ကလင်ပင်မိုင်ကေတ် ခရ်တီလမွဲပိုင်ကျိက်တြဲတဲ ညးမွဲခပ်
 ပြာပ်အာဌာန်သိုတ်ဇြဲတဲမွဲး ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲး ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်တဲ မွဲၣ်ကိုစိုတ်
 မဗလးဏာကိုနိဗ္ဗာန်ၣ်ဒ်တဲ မိက်ဝံပဒတ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယုံဗာဟိယ ဒ်သၣ်ၣ်မွဲး တုအဲ
 ဩဝံသအးဇး တမ်ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဟေင်ညိ၊ တမ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်တုန် ညးသေုၣ်ရော?
 သီလမသအးဇးဗွဲမဒးရး ကေုာ်ကေုတ်မလ္လူတပ်ရောင်။ ယုံဗာဟိယ ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကုတုအဲၣ်
 သီလလေဝ် ကြက်သအးဇးရ။ ကေုတ်လေဝ် ကြက်လ္လူတပ်ရ။ ယုံဗာဟိယ ပွဲကာလၣ်
 တုအဲ နိဿယံဗဒါကိုသီလတဲ တန်တဲပွဲသီလတဲ ဩဝံဇှော်ပုင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာညိ။

ညးမွဲး ပန်ပြကာအိုတ်ၣ်ရော? ယုံဗာဟိယ ပွဲသာသနာဝံ တုအဲ မွဲၣ်ကိုလ္လိပရာ
 မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဒ်တဲ မွဲၣ်ကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်

ဂ်ဒိတုံ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိတ် ပွဲလောကတုံ မွဲအလေံမှာ်သေဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တုံ သြပ်ပဒတ်ညိ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ။ ပွဲစိတ် ။ ပ။ မွဲကိုလွီပရာ မပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တုံ မွဲကို ‘သမ္မဇေသ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒိတုံ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိတ် ပွဲလောကတုံ မွဲအလေံမှာ်သေဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ် ဂမ္တိုင်တုံ သြပ်ပဒတ်ညိ။ ယံဗာဟိယ ဩပွဲအခိုင်မွဲ တုအဲ နိဿယံဗဒါကိုသီလတုံ တန်တ ပွဲသီလတုံ ရဲဝံ ကြက်ဇော်ပုင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံမာန်ရ၊ ပွဲကာလဂ် အပွဲဗွဲတုံ ကြက်ကျင်စိပ် ကုတုဂမ္တိုင် (ကြက်ဒိတ်) ပွမဇော်မောပ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဟောင် (အဆတ် ရဂ်) ဂပ်ဝံစိမင်ဒိုင်ရ၊ ပွမဟုတ်ယုတ်ဂ် ဟဂပ်ဝံစိမင်ရ။

ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်ဗာဟိယ သျှိုက်မျှိုက်အိုဟ်တိုဟ် ခရ်တီလမျှိုက်ပိုင်ကျက်တြ တွံလောန်တုံ ဒျှိုက်ကတိနုဒ္ဒတဲတဲမွဲး လောဝ်သွဝတ် တီလမျှိုက်ပိုင်ကျက်တြတုံ သွရဲသေဝ်ရက်ကွာ က္တပါစူးအာရ။ ပွဲတြနုဂ် တီလပိုင်ဗာဟိယ ညးမွဲခပ် ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်ဖြတုံ သိုဟံ ဝိဝိင်ဟိုတ်မာ် မပတိတ်ဖြတ်လွီပရာ ဗွဲမသကာတ် မွဲကိုစိတ် မဂပ်ဝံဗလးဏာန်ဗ္ဗာန်ဂ်ဒိတုံ ပဒတ်မွဲး ခြာဟံလအ်ဟောင် ဖိအရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒေတ်မပြ ဟံမွဲပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမ္တိုင် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိပ်သွခမီ အဝေါင်ခမီဗွဲမဒးရး မဂပ်ဝံဗွဲပိုက်ဂ် ပွဲဘဝ လုဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွကောတ်ဇော်မတ် နကိုဉာဏ်တေင်ကွာ အာစိပ်တုံ ဝံပဒတ်ရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြတဲရ၊ သွပတဲကေံ ကိစ္စမက်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမက်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမွဲသအာင် ဟံမွဲတဲရ” ရဲဝံ တီရ၊ တီလပိုင်ဗာဟိယဂ် မှောပ်ကိုပူဂိုလ်တုအရုန်ဂမ္တိုင် ဒ်ပါလုပ်မွဲဇကုရောင်။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဥတ္တိယ

၃၈၂။ နိဒါန် ညိုင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်ဥတ္တိယ ပြာပ်အာဇရင်တီလ မျှိုက်ပိုင်ကျက်တြတုံ လောဝ်သွဝတ် တီလမျှိုက်ပိုင်ကျက်တြ ဗွဲမရဲသေဝ်ရက်တဲမွဲး ဂဇာ်ကောတ် ပွဲဒုဲ မွဲတုံ ဂရင်ပတိ တီလမျှိုက်ပိုင်ကျက်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျက်မျှိုက်ပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တီလမျှိုက်ပိုင်ကျက်တြ သြပ်တွံကိုခရ်ကုအဲဒိုက် ဗွဲခမုန်ညိ၊ အဲဒိုက်သောံကလင်ပင်မိုင်ကောတ် ခရ်တီလမျှိုက်ပိုင်ကျက်တြတုံ ညးမွဲခပ် ပြာပ်အာဌာန်သိုတ်ဖြတဲမွဲး ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာ် မပတိတ် ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်တုံ မွဲကိုစိတ် မဗလးဏာန်ဗ္ဗာန်ဂ်ဒိတုံ မိက်ဝံပဒတ်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယံဥတ္တိယ ဒ်သင်္ဂဟ်မွဲး တုအဲ သြပ်သအးဇုး တမ်ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ညိ၊ တမ်ခရ် ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်တုန် ညးသေဝ်ရော? သီလမသအးဇုး ဗွဲမဒးရး ကောံကွေတ် မလူတပ်ရောင်။

ယံဥတ္တိယ ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကုတုအဲဂ် သီလလေဝ် ကြက်သအးဇုရ၊ ကွေတ်လေဝ် ကြက်လူ။ တပ်ရ၊ ယံဥတ္တိယ ပွဲကာလဂ် တုအဲ နိဿယံဗဒါကိုသီလတု တန်တ ပွဲသီလတု ဩဝ် ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာညိ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံဥတ္တိယ ပွဲသာသနာဝံ တုအဲ မျှ်ကိုလွီုပရာမပတိတ် ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဒ်တု မျှ်ကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မျှ်အလေံ မှ်သုဝ် ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တု ဩဝ်ပဒတ်ညိ။ ပွဲဝေဒနာ ဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မျှ်ကိုလွီုပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မျှ်ကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မျှ်အလေံမှ်သုဝ် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္တိုင်တု ဩဝ်ပဒတ်ညိ။ ယံဥတ္တိယ ဩပွဲအခိုင်မွဲ တုအဲ နိဿယံဗဒါကိုသီလတု တန်တ ပွဲသီလတု ရံဝံ ကြက်ဇော်ပွင် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံမာန်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ကြက်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဩဝ်မွဲလပါ ဒေက်တသံသာမတွံဂး တွံရးသိုင်ဂစိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်ဥတ္တိယ သျှိုက်မျှ်အိုတ်တိုဟ် ဓရ်တီလမျှ်ပိုင်ကျက်တြ တံလောန်တု ဒျှိုက်ကတိနုဒ္ဒတုမွဲ လှောင်သွဝတ် တီလမျှ်ပိုင်ကျက်တြတု သွရေ်သျှိုက်ကွာ က္တပါစူးအာရ။ ပွဲကြဲနုဂ် တီလပိုင်ဥတ္တိယ ညးမွဲဝေ ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်ဖြတု သိုဟံ ဝိဝိင်ဟိုတ်မဲ မပတိတ်ဖြတလွီုပရာ ဗွဲမသကာတ် မျှ်ကိုစိုတ် မဂပ်ပလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒ်တု ပဒတ်မွဲ ခြာဟံလအ်ဟေင် ဖိုအရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒွေတ်မပြ ဟံမွဲပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမ္တိုင် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ခမီမွဲမဒးရး မဂပ်နွံပိုက်ဂ် ပွဲဘဝ လုဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇော်မတ် နကိုဉာဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တု ဝံပဒတ်ရ။ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတုရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြတုရ၊ သွပတုကွေ် ကိစ္စမဂ်တုရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမွဲသအာင် ဟံမွဲတုရ” ရံဝံ တီရ၊ တီလပိုင်ဥတ္တိယဂ် ပျောင်ကိုပူဂိုလ်တုအရုန်ဂမ္တိုင် ဒ်ပါလုပ်မွဲဇကုရောင်။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်အရိယ

၃၈၃။ ယံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ အိုတ်မွဲ ဓရ်အရိယမဂ်ဂမ္တိုင် မလေပ်ကိုတိတ်ဗူးနုဒ်ဒိုင်ဝဋ်ဂ် ရင်တုင်တိတ် ညးဇော်ပွင်သွတ် သတိပဋ္ဌာန်ဂ် တုဟ်နဒ်ဒိုင်အိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မျှ်ကိုလွီုပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဒ်တု မျှ်ကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကွေ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမ

နဿ' ပွမဟံမိဝိတံ ပဲ့လောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့ဂကောံ
 ရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပဲ့ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ။ ပဲ့စိတ် ။ ပ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဗြဟတ် ဗွမ
 သကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို 'သမ္မဇေည' ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ 'သတိ' ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေ့
 'အဘိဇ္ဈာ' ပွမထေန်စပ် 'ဒေါမနဿ' ပွမဟံမိဝိတံ ပဲ့လောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်
 သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ
 သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွမဂြိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ခရ်အရိယမဂ်ဂမ္ဘိုင် မလေပ်ကိုတိတ်ဗွဲး
 နူဒဒိခိဝဋ်ရ် ရင်တျိုင်ပတိတ် ညးဇော်ပွပ်သွတ်သတိပဋ္ဌာန်ဂ် တုဟ်နဒိခိအိုတ် ဗွဲမဒးရး
 အိုတ်ရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဗြဟ္မ

၃၈၄။ ပဲ့ကာလမဲ့အခိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ဆဂ္ဂကတိန်ကျ် သွဒတ်တန်ဒိုင် ပဲ့သွပ်
 တုံဗြဲအပေါလ အပဲ့ဂြိုပ်ဥရုဝေလ ဇေရင်ညိုင်တြိုင်နေရဉ္စရာရ။ ပဲ့ကာလဂ် ကုတီလမုံပိုင်
 ကျ်တြဲ ပြာပ်အာဋ္ဌာန်လုသိုတ်ဗြဲတဲ မသတင်တန်တဒိုင်ညးမဲ့ဝပ်ဂ် ကသပ်ရံဝံ ကတိန်ရ-
 ဂိုင်တရံဝံ သွက်စိတ်သတ်ဂမ္ဘိုင် ဂံသအးဇူး သွက်ဂွံကလိလောန်အာ ပွမဂိုင်စံင်တူ ပွမ
 လရိအ်ယံဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံလလမ်ကေ့ ဒဒိခိကာယ ဒဒိခိစိတ်ဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံကလိဂွံအရိယမဂ်
 သွက်ဂွံသွဇော်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် ဒ်ဂိုင်တရ် မွဲဂိုင်ဝပ်ရ။ ဂိုင်တရ်ဂ်တုန် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်
 ပန်ပြကာဝံဟောင်ရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ခမိဂ် မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဗြဟတ် ဗွမသကာတ်
 မြဟ်တဲ မှုံကို 'သမ္မဇေည' ဉာဏ် ဗ္ဗာရဏာ 'သတိ' ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေ့ 'အဘိဇ္ဈာ'
 ပွမထေန်စပ် 'ဒေါမနဿ' ပွမဟံမိဝိတံ ပဲ့လောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်
 ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့ဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပဲ့ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ။ ပဲ့စိတ် ။ ပ။ မှုံကိုလ္လိပရာ
 မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို 'သမ္မဇေည' ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ 'သတိ' ပွမဗ္ဗုဟ်
 ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေ့ 'အဘိဇ္ဈာ' ပွမထေန်စပ် 'ဒေါမနဿ' ပွမဟံမိဝိတံ ပဲ့လောကတဲ
 မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ဂိုင်တရံဝံ
 သွက်စိတ်သတ်ဂမ္ဘိုင် ဂံသအးဇူး သွက်ဂွံကလိလောန်အာ ပွမဂိုင်စံင်တူ ပွမလရိအ်ယံဂမ္ဘိုင်
 သွက်ဂွံလလမ်ကေ့ ဒဒိခိကာယ ဒဒိခိစိတ်ဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံကလိဂွံအရိယမဂ် သွက်ဂွံသွ
 ဇော်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် ဒ်ဂိုင်တရ် မွဲဂိုင်ဝပ်ရ။ ဂိုင်တရ်ဂ်တုန် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံဟောင်ရ
 ရံဝံ (ကသပ်ကတိန်ရ)။

ပဲ့ကာလဂ် ဗြိုသဟမ္ပတိ တီကေတ်ကသပ်စိတ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ နကိုစိတ်ဇေကု
 တဲဂ် တြုံမှုံကိုဗြဟတ်ဂ် သပါတဲမဒေသ်ကဝေန်လပ်ဂ် သုဟ်ညိုင်ရပွဲးပတိတ်ကို သပါတဲ

ပူးလဝ်ဂ် သုတ်ညင်ရဲခွေပ်ကဝေန်ပျပ်ကို တုပ်သုတ်သင်္ဂဟေင် ကွဲဗွန်အာနုဘုံမြီတဲ ကတိဒ်ပြာကဉ် ပွဲဂတမုခ် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲရ။ ပွဲကာလဂ် မြီသဟမ္ပတိဂ် ယာတ်ကွေဟ် လတူဂ် လွက်ကွေဟ်ပတိုန် ပွဲပူးမွဲလပါ်တဲ ပင်ခွအ်ခွေတ်တဲ လွှာပ်ဏာကိုတီလမုံပိုင် ကျိတြဲတဲ ဂရင်ပတိ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတီလမုံပိုင်တြဲပြကာ ဂလာန်ဂ် ချံပြအတိုင်ဂ်ရ။ ယွံကျိ မလေပ်သွေးတဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဂလာန်ဂ် ချံပြအတိုင်ဂ်ရ။ ယွံကျိမုံပိုင် ဂွံင်တရဲဝံ သွက်စိုတ်သတ်ဂမ္တိုင် ဂွံသအးဇူး သွက်ဂွံကလိလောန်အာ ပွမဂွံင်စံင်တူ ပွမလရီအ်ယံဂမ္တိုင် သွက်ဂွံလလမ်ကွေ် ဒဒိန်ကာယ ဒဒိန်စိုတ်ဂမ္တိုင် သွက်ဂွံကလိဂွံအရိယမဂ် သွက်ဂွံသွဇ္ဇောပ် မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် နှိဂွံင်တရဲ မွဲဂွံင်ခပ်ရ။ ဂွံင်တရဲဂ်တုန် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂွံဟေင်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကျိမုံပိုင် ခမိဂ် မုံကိုလွီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မုံကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မုံအလေံဗျာ်သုတ် ဂကောံရုပ်ဂွံင်ဂွံင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကျိမုံပိုင် ခမိဂ် ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ယွံကျိမုံပိုင် ခမိဂ် ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ ယွံကျိမုံပိုင် ခမိဂ် မုံကိုလွီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မုံကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မုံအလေံဗျာ်သုတ် သဘင်ရဲဂမ္တိုင် ဂွံင်ဂွံင်ကိုဝါ ပွဲသဘင်ရဲဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကျိမုံပိုင် ဂွံင်တရဲဝံ သွက် စိုတ်သတ်ဂမ္တိုင် ဂွံသအးဇူး သွက်ဂွံကလိလောန်အာ ပွမဂွံင်စံင်တူ ပွမလရီအ်ယံဂမ္တိုင် သွက်ဂွံလလမ်ကွေ် ဒဒိန်ကာယ ဒဒိန်စိုတ်ဂမ္တိုင် သွက်ဂွံကလိဂွံအရိယမဂ် သွက်ဂွံသွဇ္ဇောပ်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် နှိဂွံင်တရဲ မွဲဂွံင်ခပ်ရ။ ဂွံင်တရဲဂ်တုန် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂွံဟေင်ရ ရဲဝံ မြီသဟမ္ပတိ ဂရင်ပတိ ဂလာန်ဝံရ။ ဂရင်ပတိဂလာန်ဝံ ပွဲကြဲနုဂ် ဂရင်ပတိ ဂလာန် မွဲသအာင်ပုန်ရ—

“တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ မညာတ်တံ နိဗ္ဗာန် နှိအရာဇာတိအိုတ် မလေပ်မင်မွဲတ် ဒတဲမြဲမောပ် (သတ်ဂမ္တိုင်)ဂ် တီတံ ဂွံင်တရဲ(သတိပဋ္ဌာန်) မွဲဂွံင်ခပ်ရ၊ နှိဂွံင်တရဲသတိ ပဋ္ဌာန်ဝံ (အရီညးသပျူရိဟ်ဂမ္တိုင်) ကိုပ်ကွာတေံလေပ် တတ်ကွေ်အာဩဃ မလေပ် ကိုသတ်ဂမ္တိုင် တို့ဗျိုက်အိုတ်ရ၊ (ပွဲကြဲလေပ်) ကြက်တတ်ကွေ်အာအိုတ်ရ၊ (လုဟ် လေပ်) ယောတတ်ကွေ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သေဒက

၃၈၅။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲနီဂို ညးသုမ္မဂမ္တိုင် မုံယုသေဒက လုပ်လွှဟ်သုမ္မရဲရ၊ ပွဲကာလဂ် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိ ဂမ္တိုင်ရ—

ယွံခမီတအ် ကောင်ဒ်ကျင် ပွဲကိုပ်ကွာတေံတုန် အာစာမလေပ်တိုန် လတူတိုင်ဒုန် (မုဲယု)စဏ္ဍာလတု ကိုတိုပတုဒုန် စဏ္ဍာလတု “အမံမေဒကထာလိက ဩဝ်ကျင်ညါ တုအဲ တိုန်လတူတိုင်ဒုန် စဏ္ဍာလတု ဩဝ်ဒတူ ပွဲလတူပွဲ အဲညါ” ရဲဝံ ဟိုသွးကိုကွး မုဲယုမေဒကထာလိကရ။ ယွံခမီတအ် “ယွံအာစာ ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ကွးမေဒကထာလိကဟ် ဟိုဒုင် ဝန်အာစာ မလေပ်တိုန် တိုင်ဒုန်စဏ္ဍာလတုတုမွဲး တိုန်လတူတိုန်ဒုင်စဏ္ဍာလတု ဒတူဒိုင် ပွဲလတူပွဲအာစာရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဟ် အာစာမလေပ်တိုန် တိုင်ဒုန်စဏ္ဍာလဟ် “အမံ မေဒကထာလိက တုအဲ ဩဝ်မင်မွဲ အဲညါ၊ အဲ ကြက်မင်မွဲ တုအဲရ၊ ရဲဝံ ပိုညးဂမိုင် ရင်သကအ် ညံင်ဝံခိုင်ကျိက် မင်မွဲအိုတ်တု ကွတ်ပညာဂမိုင်လေပ် ကြက်ထွေးအိုတ်ရ၊ လာတ်ဗဇလေပ် ကြက်ကလိဝံအိုတ်ရ၊ နူတိုင်ဒုန်စဏ္ဍာလလေပ် ကြက်စှေ့တသိုန်မာန် အိုတ်ရ” ရဲဝံ ဟိုသွးကိုကွး မုဲယုမေဒကထာလိကရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုသွး ရဲဝံမွဲး မေဒက ထာလိကဟ် “ယွံအာစာ ဂလာန်ဟ် ဟွံဗွဲရ၊ ဒ်ရသတ်ဝံမွဲး၊ အာစာ တုအဲလေပ် ဩဝ်မင်မွဲဇကု ဇကုညါ၊ အဲဒိုက်လေပ် ကြက်မင်မွဲ ဇကုဇကုရ၊ ရဲဝံ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမိုင် ဇကုဇကုဟောင် ညံင်ဝံခိုင်ကျိက်ဟ် မင်မွဲအာအိုတ်တု ကွတ်ပညာဂမိုင်လေပ် ကြက်ထွေးအိုတ်ရ၊ လာတ်ဗ ဇလေပ် ကြက်ကလိဝံအိုတ်ရ၊ နူတိုင်ဒုန်စဏ္ဍာလလေပ် ကြက်စှေ့တသိုန်မာန်အိုတ်ရ” ရဲဝံ ဟိုသွးကိုအာစာ မလေပ်တိုန်တိုင်ဒုန် စဏ္ဍာလရ။

“ပျော်ဂလာန် (အွာကျောံကွးဂမိုင် ဓါတု)ဂမိုင်ဟ် ဂလာန်ကွးဟ် ဒ်ဟိုတ် မဗွဲစှေ့ သောတ်ရ” ရဲဝံ တီလမုဲပိုင်ကျိက်တြ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ၊ ယွံခမီတအ် ညံင်ရဲကွးမေဒက ထာလိကဟ် ဟိုသွးကိုအာစာကို “ကြက်မင်မွဲ ဇကုဇကုရ” ရဲဝံ ဂပ်ဝံသိပ်ဟ် သတိပဋ္ဌာန်ရ၊ “ကြက်မင်မွဲ ညးသအာင်ရ” ရဲဝံ ဂပ်ဝံသိပ်ဟ် သတိပဋ္ဌာန်ရ။ ယွံခမီတအ် မင်မွဲဇကုဇကုမွဲး ညးသအာင်ဟ်လေပ် ဒ်အာစိုပ်မင်မွဲရ၊ မင်မွဲညးသအာင်မွဲး ဇကုဇကုဟ်လေပ် ဒ်အာစိုပ်မင် မွဲရ။

ယွံခမီတအ် မုရသတ်လှို မင်မွဲဇကုဇကုမွဲး ဒ်အာစိုပ်မင်မွဲ ညးသအာင်ရော? နပ္ပမ သိပ်ဟ် ပွမဇော်ပွပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွမသွဲမွဲမဂြိုင်ကိုဝါဟ် မင်မွဲဇကုဇကုမွဲး ဒ်အာစိုပ်မင်မွဲ ညးသအာင်ရ။ ယွံခမီတအ် မုရသတ်လှို မင်မွဲညးသအာင်မွဲး ဒ်အာစိုပ်မင်မွဲ ဇကုဇကုရော? နပ္ပမအောင်ဒုင် ပွမဟွံပျဲပျာ် ပွမမုဲကိုမေတ္တာစိုတ် ပွမဆာန်ချူဟ် မင်မွဲညးသအာင်မွဲး ဒ်အာစိုပ် မင်မွဲဇကုဇကုရ။ ယွံခမီတအ် “ကြက်မင်မွဲ ဇကုဇကုရ” ရဲဝံ ဂပ်ဝံသိပ်ဟ် သတိပဋ္ဌာန်ရ၊ “ကြက်မင်မွဲ ညးသအာင်ရ” ရဲဝံ ဂပ်ဝံသိပ်ဟ် သတိပဋ္ဌာန်ရ။ ယွံခမီတအ် မင်မွဲဇကု ဇကုမွဲး ဒ်အာစိုပ်မင်မွဲ ညးသအာင်ရ၊ မင်မွဲညးသအာင်မွဲး ဇကုဇကုဟ်လေပ် ဒ်အာစိုပ်မင်မွဲရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၁၀။ သုတ်နေပဒကလျာဏီ

၃၈၆။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်္ဂရံ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမူပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲနီဂိုညးသုတ္တဂမ္ဘိုင် မွဲယု၊ သေဒက လုပ်လှိတ်သုတ္တရးရ၊ ပွဲကာလဂှ် တီလမူပိုင်ကျိတြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္ဘိုင် ရဲဝွံမွဲ “ယွံခမိတအ်”ရ။ “ယွံကျိမူပိုင်” ရဲဝွံ ခမိဂမ္ဘိုင်ဂှ် ကလောင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမူပိုင် ကျိတြဲအိုတ်ရ။ တီလမူပိုင်ကျိတြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် “ဗြကျော်ဆဲးအိုတ် ပွဲနေပိုဒ် ဗြကျော်ဆဲးအိုတ် ပွဲနေပိုဒ်” ရဲဝွံ (ဟိုသွးတဲ) ဂကောံမ္မိတ်မဂ္ဂိုင် ကောံခရီုဒိုင်ရ၊ ဗြကျော်ဆဲးအိုတ် ပွဲနေပိုဒ်ဂှ် လှော်ကွဲမွဲး မွဲကိုအကဲအရာ ဗိုပြင်ဇကု ခိုဟ်ပြရ၊ ဒယေံမွဲး မွဲကိုအကဲအရာ ဗိုစွဲရမျာင် ခိုဟ်ပြရ၊ ယွံခမိတအ် “ဗြကျော်ဆဲးအိုတ် ပွဲနေပိုဒ်ဂှ် လှော်ကွဲ ဒယေံရ” ရဲဝွံ ဂကောံမ္မိတ် မဂ္ဂိုင် လောန်ဗွတ်တှို ကောံခရီုကျိုင်ရ။ ပွဲကာလဂှ် တြုံ မမိက်ဂျိုင်လမျီု မဟံမိက်ချိုတ် မိက်ဒ်တသိုခ် မကျုဟ်မွဲဇုဒ်ဒ်ဂှ် ကျိုင်ရ၊ “အမံတြုံ ခရော်ကွေင် မပေင်ညီသုဟ်သုန်ကို စရိတ်သုန်ဝံ ဂပ်ရင်တုင်ဏာ အကြာပေါသဘင်ဇော် ကောံဗြကျော်ဆဲးအိုတ် ပွဲနေပိုဒ် တေရ၊ ပွဲကွေင်ဂှ် နီဇော်ဗွတ်ညီနာင်ဂှ်ဟောင် ကြက်ကုတ်ကွေံ ကျိပ်တုအဲရ” ရဲဝွံ (ဟိုသွးတဲ) တြုံမစို(ယာဗျာ်)သွာ်လေဝ် ကြက်ဗက်အာလေင်လေင် နူလက်ကရဲတုအဲရ ရဲဝွံ ဟိုသွးရ။ ယွံခမိတအ် အရာဂှ် ပသ်သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ဗွဲစွတ်မွဲး တြုံဂှ် ဟံသုပှပ်စိုတ် ခရော် ကွေင်ဂှ်တဲ ဟိုတ်နူအာရီုမွဲး ဝိဝိင်ဒိုင်တဲ ရင်တုင်ဏာဟာ၊ ယွံကျိမူပိုင် ရဲဝွံ ဒ်ဟံမာန်ရ။

ယွံခမိတအ် တုဟ်နကိုတိကေတ် အရထဂှ် အဲသွတ်ဥပမာဝံရ၊ ကြက်သွးဂတဝံတုန် အရထ ပွဲအရာဝံရ၊ ယွံခမိတအ် ယုမတံဂး“ခရော်ကွေင် မပေင်ညီသုဟ်သုန်ကို စရိတ် သုန်”ဝံ ယုကာယဂတာသတိရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ ပွဲသာသနာဝံ သွးဒွေတ် ရဲဝံရ “ပိုညးဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဇော်ပွပ် ဂပ်သွကာယဂတာသတိ ပွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဂပ်သွညင်ရယာန် ဂပ်သွညင်ရ အရာဒတန် ဂပ်ဂှ်တန်တဂ္ဂိုင်ဂှ်ကိုဝါ ဂပ်လုတ်ဂှ်ဂှ်ကိုဝါ ဂပ် ပတိတ်ဇြဟတ် ပွဲမဒးရး ကြက်ဒ်ရ”၊ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သွးဒွေတ်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

နာလန္ဒဝဂ် မရနက်ကိုဓါ တဲရ။

၃။ သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ၁။ သုတ်သီလ

၃၈၇။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်္ဂရံ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလပိုင်အာနန္ဒ ကောံတီလပိုင်ဘဒ္ဒဂမ္ဘိုင် သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမ် ဇရေင်ဍုင်ပါဠလိပုတ်အိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂှ် တီလပိုင်ဘဒ္ဒ ပွဲအခါသပ်တဲ

ပယျာံတဲစိုဟ် ဤကံကတိနုဒ္ဒဲ မသတင်ဒိုင်ညးမွဲခပ်တဲမွဲ ပြာပ်အာဇရင် တီလပိုင်အာနန္ဒတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိုင်အာနန္ဒ မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံ ဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗ်ဗျဟ်တဲ ဂဇာန်ကောတ် ပွဲဌာန်မွဲဒုဒဲတဲမွဲ— “ယွံကောန်တု အာနန္ဒ သီလကုသိုလ်ဂမၠိုင် တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲတံလဝ်ဂ် မူဖိုမုဒဲအိုတ်ဂ်ရော?” ရံဝံ သုးကို တီလပိုင်အာနန္ဒရ၊ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ခိုဟ်ကောံရ၊ ခိုဟ်ကောံရ၊ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ပွမဂျိုက်ဂွဲ စမ်စတ်ပြဒ္ဒညာ နကိုညာဏ်တုအဲဂ် ခိုဟ်ကောံရ၊ လညာတ်ညာဏ် ပွမဂျိုက်ဂွဲ တုအဲဂ် ခိုဟ်ကောံရ၊ ပွမသွာန်သျှက်သီကို တုအဲဂ် ခိုဟ်ကောံရ၊ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ တုအဲဂ် “ယွံကောန်တု အာနန္ဒ သီလကုသိုလ်ဂမၠိုင် တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲတံလဝ်ဂ် မူဖိုမုဒဲအိုတ်ဂ်ရော?” ရံဝံ သွာန်သျှက် ရံဝံရဟံသေင်ဟာ ရံဝံ (သုးတရ)။ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ သျှက်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ သီလကုသိုလ်ဂမၠိုင် တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲတံလဝ်ဂ် လောန်အိုတ် တုဟ်န ပွဇောပုဏ်သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲ တံလဝ်အိုတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မူကိုလ္လီပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မူကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မူအလေံမ္မာ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမၠိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မူကိုလ္လီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မူကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ် ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမ ဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မူအလေံမ္မာ်သေုဝ် သဘာဝရိဂမၠိုင် ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘာဝရိဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ သီလကုသိုလ်ဂမၠိုင် တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲတံလဝ်ဂ် လောန်အိုတ် တုဟ်နပွဇောပုဏ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲ တံလဝ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်စိရဋ္ဌိတိ

၃၈၈။ နိဒါန်ဂ်ဟေင်ရောင်။ တီလပိုင်ဘဒ္ဒ မဂဇာန်ဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒုဒဲဂ် ဂရင်ပတိ တီလ ပိုင်အာနန္ဒ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကောန်တုအာနန္ဒ ကျာ်တြဲ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲ ဟိုတ်အထံင်အပင် ခရ်ညးသပ္ပရိုဟ် ဟံတန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာတုန် ညးသေံရော? ကျာ်တြဲ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲ ဟိုတ်အထံင်အပင် ခရ်ညးသပ္ပရိုဟ် တန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာတုန် ညးသေံရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ခိုဟ်ကောံရ၊ ခိုဟ်ကောံရ၊ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ပွမဂျိုက်ဂွဲစမ်စတ် ပြဒ္ဒညာ နကိုညာဏ်တုအဲဂ် ခိုဟ်ကောံရ၊ လညာတ်ညာဏ်ပွမဂျိုက်ဂွဲ တုအဲဂ် ခိုဟ်ကောံရ၊

ပွမသွာန်သျှက်သီကဏ္ဍိ တုအဲဂ် ခိုဟ်ကွေံရ။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ တုအဲဂ် “ယွံကောန်တု အာနန္ဒ ကျ်တြဲ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ဟိုတ်အထံင်အပင် ဓရ်ညးသပ္ပရိဟ် ဟုံတန်တံ ဗွဲမ လအ်လကာဖာတုန် ညးဍေံရော? ကျ်တြဲ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ဟိုတ်အထံင်အပင် ဓရ်ညး သပ္ပရိဟ် တန်တံ ဗွဲမလအ်လကာဖာတုန် ညးဍေံရော?” ရံဝံ သွာန်သျှက် ရံဝံရဟုံသေင်ဟာ ရံဝံ (သွးတရ)။ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ ညံပြရ ရံဝံ (သွးတရ)။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ဟိုတ်ပွမ ဟုံဇော်ပုင် ဟိုတ်ပွမဟုံသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကျ်တြဲ သွပရိ နိဗ္ဗာန်မွဲး ဓရ်ညးသပ္ပရိဟ် ဟုံတန်တံ ဗွဲမလအ်လကာဖာရ ဟိုတ်ပွမဇော်ပုင် ဟိုတ်ပွမ သွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကျ်တြဲ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ဓရ်ညးသပ္ပရိဟ် တန်တံ ဗွဲမလအ်လကာဖာရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုံကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေင် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ် ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမ ဟုံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေင် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ဟိုတ်ပွမဟုံဇော်ပုင် ဟိုတ်ပွမဟုံသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကျ်တြဲ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ဓရ်ညးသပ္ပရိဟ် ဟုံတန်တံ ဗွဲမလအ်လကာဖာရ ဟိုတ်ပွမဇော်ပုင် ဟိုတ်ပွမသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကျ်တြဲ သွပရိ နိဗ္ဗာန်မွဲး ဓရ်ညးသပ္ပရိဟ် တန်တံ ဗွဲမလအ်လကာဖာရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပရိဟာန

၃၈၉။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုဉ်အာနန္ဒ ကောံတီလပိုဉ်ဘဒ္ဒဂမ္တိုင် သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာကုက္ကုဋ္ဌာရမ် ဇရေင်ချင်ပါဠိပုတ်အိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုဉ်ဘဒ္ဒ ပွဲအခိုင်သပ်တဲ ပယျာံတဲစိုတ် ဒွိုက်ကတိန္ဒဒ္ဓာမသတင်ခိုင် ညးမွဲဝေင်တဲမွဲး ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုဉ်အာနန္ဒတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိုဉ်အာနန္ဒမွဲစွဲရ။ ဟိုပတဲကွေံ ဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျုဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဋ္ဌာန်မွဲဒုဒ္ဓာတဲမွဲး— “ယွံကောန်တု အာနန္ဒ ဟိုတ်အထံင်အပင် ဓရ်ညးသပ္ပရိဟ်ဟုတ်ယုတ်တုန် ညးဍေံရော? ဟိုတ်အထံင်အပင် ဓရ်ညးသပ္ပရိဟ် ဟုံဟုတ်ယုတ်တုန် ညးဍေံရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ပွမဂြိုက်ဂွဲ စမ်စတ်ပြဒ္ဓညာ နကိုဉာဏ်တုအဲဂ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ လညာတ်ဉာဏ်ပွမဂြိုက်ဂွဲ တုအဲဂ်

ခိုဟ်ကောံရ၊ ပွမသွာန်သု၊ က်သီကီ တုအဲဂ် ခိုဟ်ကောံရ။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ တုအဲဂ် “ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ဟိုတ်အထံင်အပင် ခေညးသပ္ပရိုဟ်ဟုတ်ယုတ်တုန် ညးဍေရော? ဟိုတ်အထံင်အပင် ခေညးသပ္ပရိုဟ် ဟွံဟုတ်ယုတ်တုန် ညးဍေရော?” ရဝံ သွာန်သု၊ က် ရဝံရဟွံသေင်ဟာ ရဝံ (သုးတရ)။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ သု၊ ပြရ ရဝံ (သုးတရ)။ ယွံကောန် တုဘဒ္ဒ ဟိုတ်ပွမဟွံဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမဟွံသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါဂ်ရ ခေညးသပ္ပရိုဟ်ဟုတ်ယုတ် နှိအာရ၊ ဟိုတ်ပွမဟွံဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန် ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါဂ်ရ ခေညးသပ္ပရိုဟ် ဟွံဟုတ်ယုတ် နှိအာရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မှုကို ‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ် ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟွံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မှုအလေံမှ်သေင် ဂကောံရုပ်ဂ္တိုင်ဂ္တိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တု ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မှုကို ‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ် ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမ ဟွံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မှုအလေံမှ်သေင် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂ္တိုင်ဂ္တိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္တိုင်တု ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တုဘဒ္ဒ ဟိုတ်ပွမဟွံဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမဟွံသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါဂ်ရ ခေညးသပ္ပရိုဟ် ဟုတ်ယုတ် နှိအာရ၊ ဟိုတ်ပွမဟွံဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွ သတိ ပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါဂ်ရ ခေညးသပ္ပရိုဟ် ဟွံဟုတ်ယုတ် နှိအာရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သုဒ္ဓ

၃၉၀။ နိဒါန် ချင်သာရ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်တုန် ဣဝံပန်ပြကာ အိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မှုကို ‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ် ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟွံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မှုအလေံမှ်သေင် ဂကောံရုပ်ဂ္တိုင်ဂ္တိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တု ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မှုကို ‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ် ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟွံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မှုအလေံမှ်သေင် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂ္တိုင်ဂ္တိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ် ဂမ္တိုင်တု ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်တုန် ဣဝံပန်ပြကာအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

မာတိကာ

၅။ သုတ်အညတရဗြာဟ္မဏ

၃၉၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဗဗူးမွဲ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမ္မံပိုင် ကျိတြိတု ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကော့တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိမွဲစွဲရ။ ဟိုပတု ကော့ဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တု ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတုမွဲး ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိ ဂလာန်ဝံရ— “ယံတီလပိုင်ဂေါတမ ကျိတြိ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ဟိုတ်အထိုင်အပင် ခရ်ညးသပ္ပရိဟ် ဟံတန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာတုန် ညးခေံရော? ကျိတြိ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ဟိုတ်အထိုင်အပင် ခရ်ညးသပ္ပရိဟ် တန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာတုန် ညးခေံရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဗဗူး ဟိုတ်ပွမဟံဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမဟံသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကို ဝါဂ်ရ ကျိတြိ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ခရ်ညးသပ္ပရိဟ် ဟံတန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာရ။ ဟိုတ်ပွ မဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကျိတြိသွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ခရ်ညးသပ္ပရိဟ် တန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံဗဗူး ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှုကိုလွီပရာ မပတိတ် ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မှုကို‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကော့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မှုအလေံ မှာ်သုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တု ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုကိုလွီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မှုကို‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကော့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မှုအလေံမှာ်သုဝ် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္တိုင်တု ပဒတ်ရ။ ယံဗဗူး ဟိုတ်ပွမဟံဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမဟံသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကျိတြိ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ခရ်ညးသပ္ပရိဟ် ဟံတန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာရ။ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကျိတြိ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ခရ်ညး သပ္ပရိဟ် တန်တ ဗွဲမလအ်လကာဖာရ ရဝံ (သွတ်ရ)။

သွတ် ရဝံမွဲး ဗဗူးဂ် ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြိ ဂလာန်ဝံရ— “ယံတြနာဂေါတမ ခရ်ဂ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ ဩနာဂေါတမဂ် သွတမ်နူတုဝံတု စိုကိုလအိတ် လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပပြာပ်ခစသွစွဲစွော် ရဝံ ဩဝ်ဂိုင်စုတ်သမ္ဘိသိ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၆။ သုတ်ပဒေသ

၃၉၂။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလပိဋ်သာရိပိုတ် တီလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန် ကောံတီလ ပိဋ်အနုရုဒ္ဓဂမ္ဘိုင် သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဂြိုပ်ကဏ္ဍကီ ဇေရင်ချင်သာကေတအိုတ်ရ။ ပွဲကာလကို တီလပိဋ်သာရိပိုတ် ကောံတီလပိဋ်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဂမ္ဘိုင် ပွဲအခါသင်တဲ့ ပယျာံတဲ့စိုဟ် ချိုက်ကတိနုဒ္ဓာဲမသတင်ခိုင်ညးမွဲခပ်အိုတ်တဲ့မွဲ ပြာပ်အာဇေရင်တီလပိဋ်အနုရုဒ္ဓတဲ့ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တို့ဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိဋ်အနုရုဒ္ဓ မွဲစွံရ။ ဟိုပတဲ့ကောံဂလာန် မိပ်စိုတ် အိုတ်တို့ဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ့မွဲ ဂဇာန်ခိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲအိုတ်ရ။ တီလပိဋ်သာရိပိုတ် မဂ ဇာန်ခိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ့ သွးကိုတီလပိဋ်အနုရုဒ္ဓ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကောန်တုအနုရုဒ္ဓ ပူဂိုလ် သေကွ ပူဂိုလ်သေကွ ရဲဝံ ဟိုသွးတရ။ ယွံကောန်တု မုရ်နဗွတ်မွဲ ဒ်ပူဂိုလ်သေကွရော?” ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ မွဲလစော် ရဲရ ဒ်ပူဂိုလ်သေကွရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမိက် မှုံကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ့ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ရဲဒ်တဲ့ ပါပွင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ့ မှုံအလေံမှ်သေဝ် ဂကောံရပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်တဲ့ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင်။ ပ။ ပွဲစိုတ်။ ပ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ့ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ် ဗွာရဏာ ‘သတိ’ပွမဗိုဗျဟ်ရဲဒ်တဲ့ ပါပွင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ့ မှုံအလေံမှ်သေဝ် သဘဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ့ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တု ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ မွဲလစော်ရဲ ဒ်ပူဂိုလ် သေကွရ ရဲဝံ (သ်ကိုရ)။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်သမတ္တ

၃၉၃။ နိဒါန်ဂ်ဟောင်ရောင်။ တီလပိဋ်သာရိပိုတ် မဂဇာန်ခိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ့ သွးကို တီလပိဋ်အနုရုဒ္ဓ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကောန်တုအနုရုဒ္ဓ ပူဂိုလ်အသေကွ ပူဂိုလ်အသေကွ ရဲဝံ ဟိုသွးတရ။ ယွံကောန်တု မုရ်နဗွတ်မွဲ ဒ်ပူဂိုလ်အသေကွရော?” ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမချိုက်ပေင်ရဲရ ဒ်ပူဂိုလ် အသေကွရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမိက် မှုံကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ့ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်

ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သွေင် ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင်။ ပ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ။ မွဲကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ် ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ပွမ ဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သွေင် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တု ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမချိုက်ပေင်ဂ်ရ နှိပူဂိုလ် အသေကွေရ ရဲဝံ (သ်ကိုရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်လောက

၃၉၄။ နိဒါန်ဂ်ဟေင်ရောင်။ တီလပိုဉ်သာရိပိုတ် မဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဌာန်ဒွဲမွဲတဲဂ် သူးကို တီလပိုဉ်အနုရုဒ္ဓ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကောန်တုအနုရုဒ္ဓ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွဗွဲမဂြိုင် ကိုဝါ မုရ်ဓရ်ဂမ္တိုင် အာစိုပ်ပွမချိုက်ပေင်တဲ ကောံအဘိဉာဏ်မပြရော?” ရဲဝံ (သူးတဲရ)။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန် ပြကာဂ်ရ အာစိုပ်ပွမချိုက်ပေင်တဲကောံအဘိဉာဏ်မပြရ။

ဉးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သွေင် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ။ မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ် ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သွေင် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တု ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင် ပန်ပြကာဂ်ရ အာစိုပ်ပွမချိုက်ပေင်တဲကောံအဘိဉာဏ်မပြရ ရဲဝံ (သ်ကိုရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သိရိဝုဗ္ဗ

၃၉၅။ ပွဲကာလမွဲအခိင် တီလပိုဉ်အာနန္ဒ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲ ကိုစူကုယန်လမွဲက်ဂမ္တိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲကာလဂ် သမေဟ်သိရိဝုဗ္ဗ ယဲပျိုပျိုက် ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိုပ်ဒဒိုင်တဲ ကတိဒ်ဒိုင်ယဲ ဗွဲသကာတ်မြဟ်ရ။ ပွဲကာလဂ် သမေဟ်

မာတိကာ

သိရိဝဗ္ဗ ဟိုကိုတြုမ္ပရ— “အမာတြု၊ ဩဝကုဉ်ညိ၊ တုအေ ပြာပ်အာဇေရင် တီလပိုင် အာနန္ဒတု နကိုဂလာန်အေ ဩဝဗျေကျိပ်လောဝ် ဂှးဇိုင်တီလပိုင်အာနန္ဒဂမ္ဘိုင်ညိ၊ ‘ယွံတီလပိုင် သမေဟ်သိရိဝဗ္ဗ ယဲပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တု အာစိပ်ဒေဒိန်တု ကတိန်ဒိုင်ယဲ ဗွဲမသကာတ် မြဟ်ရ၊ သမေဟ်ဂှ် ဗျေကျိပ်လောဝ် ဂှးဇိုင်တီလပိုင်အာနန္ဒဂမ္ဘိုင်ရ’ ရဝံ ဩဝဂရင်ပတီညိ၊ ယွံတီလပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ ‘တီလပိုင်အာနန္ဒ သွဟိုတ်ကိုဓရ် ဆာန်ချူတု ဩဝက္ခ ပြာပ်စသို သမေဟ်သိရိဝဗ္ဗညိ’ ရဝံလေဝ် ဩဝဂရင်ပတီညိ” ရဝံ (ဟိုသုးရ)။ “ယွံသမေဟ် ခိုဟ်ရ” ရဝံ တြုဂှ် ဒုင်ဝန်ကုသမေဟ်ဂှ်တု ပြာပ်အာဇေရင် တီလပိုင်အာနန္ဒတု ဂရင်ပတီ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတီလပိုင် သမေဟ်သိရိဝဗ္ဗ ယဲပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တု အာစိပ်ဒေဒိန်တု ကတိန်ဒိုင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ၊ သမေဟ်ဂှ် ဗျေကျိပ်လောဝ် ဂှးဇိုင်တီလပိုင်အာနန္ဒဂမ္ဘိုင်ရ၊ ‘ယွံတီလပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တီလပိုင်အာနန္ဒ သွဟိုတ်ကိုဓရ်ဆာန်ချူတု ဩဝက္ခ ပြာပ်စသို သမေဟ်သိရိဝဗ္ဗညိ’ ရဝံလေဝ် ဂရင်ပတီညိ” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ တီလပိုင်အာနန္ဒ နပွမဒိုင်သိုတ်သိုတ်ဂှ် ဒုင်တဲရ။

ပွဲကြနုဂှ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပွဲအခိုင်နုဂယး ဗိုက်ပလေဝ်သုာတု ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင် သုာတုမ္မး က္ခပြာပ်စအာသို သမေဟ်သိရိဝဗ္ဗတု ဂဇာ်ဗျေ ပွဲဌာန်ဒွဲမ္မဲတုမ္မး “ယွံသမေဟ် တုအေ ထတ်ယုက် မိပ်ခြိပ်ဒိုင်ဟာ၊ ယိုင်ယာပ်ဒိုင်ဟာ၊ ဒေဒိန်ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဆုတ်ဇော်အိုတ်ဟာ၊ ဟံဂှိုင်တိုန်အိုတ်ဟာ၊ ဒေဒိန်ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ဆုတ်ဇော် ပြာကဋ်ဟာ၊ ပွမဂှိုင်တိုန် ဟံပြာကဋ် ဟာ” ရဝံ သွာန်သမေဟ် သိရိဝဗ္ဗရ။ ယွံတီလပိုင် ကုအဲဒိုက်ဂှ် ဟံထတ်ယုက် မိပ်ခြိပ်ရ၊ ဟံယိုင်ယာပ်ရ၊ ဒေဒိန်ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် မသကာတ်မြဟ် ဂှိုင်တိုန်အိုတ်ရ၊ ဟံဆုတ်ဇော်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ဂှိုင်တိုန်ဂှ် ပြာကဋ်ရ၊ ဆုတ်ဇော် ဟံပြာကဋ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံသမေဟ် နှိသင်္ဂဟ္မး တုအေ သွးဒေဝ် ရဝံရ “မ္မုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မ္မုကို‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂှ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မ္မုအလေံမ္မာ်သေုင် ဂကောံရပ်ဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်တု ကြက်ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မ္မုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မ္မုကို‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂှ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောက တု မ္မုအလေံမ္မာ်သေုင် သဘဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္ဘိုင်တု ကြက်ပဒတ်ရ” ရဝံ တုအေ သွးဒေဝ် ရဝံရဂှ် သွးတဲရ။

ယွံတီလပိုင် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ တီလမ္မုပိုင်ကျိပ်တြု တွံလဝ်ဂှ် နွံအိုတ်ရ၊ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဂှ်လေဝ် နွံပွဲအဲဒိုက်အိုတ်ရ၊ အဲဒိုက်လေဝ် ဉာတ်ပြာကဋ် ပွဲဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဂှ် ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံတီလပိုင် ခုာ်ပြရ၊ အဲဒိုက် မ္မုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မ္မုကို ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂှ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ်

‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပဲ့လောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့ဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပဲ့ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပဲ့စိုတ် ။ ပ ။ မှုံကိုလ္လီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြတ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပဲ့လောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံတီလပိုင် ပှောင်သံယောဇိန် သွပ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲတံလဝ်ဂ် သံယောဇိန်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဟဂ္ဂံပါကေံဏီဂ် အဲဒိုက် ဟုံညာတ်ကေတ် ပဲ့ဇကုအဲဒိုက်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံသမေဟ် တုအဲ ကလိဝံ(ဘဝမ္မိဟ်) ခိုဟ်ကေံရ။ တုအဲ ဂပ်ဝ်ကလိဝံ(ဘဝမ္မိဟ်) ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံသမေဟ် တုအဲ ဟိုသု အနာဂါမိဖိုလ်မာန်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်မာနဒိန္န

၃၉၆။ နိဒါန်ဂ်ဟောင်ရောင်။ ပဲ့ကာလဂ် သမေဟ်မာနဒိန္န ယဲမျှီုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိုပ်ဒဒိန်တဲ ကတိန်ဒိုင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြတ်ရ။ ပဲ့ကာလဂ် သမေဟ်မာနဒိန္န ဟိုကိုတြုံမွဲရ- “အမံတြုံ ဩဝ်ကျင်ညိ ။ ပ ။ ယွံတီလပိုင် ကုအဲဒိုက်ဂ် ဟုံထတ်ယိုတ်မိပ်ခြိပ်ရ။ ဟုံယိုပ်ယာပ်ရ။ ဒဒိန်ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် မသကာတ်မြတ် ဂြိုင်တိုန်အိုတ်ရ။ ဟုံဆုတ်စှော်အိုတ်ရ။ ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ဂြိုင်တိုန်ဂ် ပြာကဋ်ရ။ ဆုတ်စှော် ဟုံပြာကဋ်ရ။ ယွံတီလပိုင် အဲဒိုက် ဇိန်ဆို ဂဗဒ္ဒဒးဒဒိန်ဝေဒနာ မှုံသဘ်ရံဝံလေဝ် မှုံကိုလ္လီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြတ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပဲ့လောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့ဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပဲ့ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပဲ့စိုတ် ။ ပ ။ မှုံကိုလ္လီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြတ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပဲ့လောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံတီလပိုင် ပှောင်သံယောဇိန် သွပ်ဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ တံလဝ်ဂ် သံယောဇိန်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဟဂ္ဂံပါကေံဏီဂ် အဲဒိုက် ဟုံညာတ်ကေတ် ပဲ့ဇကုအဲဒိုက်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံသမေဟ် တုအဲ ကလိဝံ(ဘဝမ္မိဟ်) ခိုဟ်ကေံရ။ တုအဲ ဂပ်ဝ်ကလိဝံ(ဘဝမ္မိဟ်) ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံသမေဟ် တုအဲ ဟိုသု အနာဂါမိဖိုလ်မာန်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

သီလဋ္ဌိတိဝဂ် မရနက်ကိုပိ တဲရ။

၄။ အနုနုသုတဝဂ် ၁။ သုတ်အနုနုသုတ

၃၉၇။ နိဒါန်း ချင်သာရပြီရောင်။ ယုံခမီတအ် ပွမမွာ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်
 ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်ရ ရဲဝံ ပွဲခရဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ(ဟံကတိုန်ကျာ်ဏီ)ဂ်
 မတ်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’
 ပွမတီ ဗွဲတေင်ပကာရ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိုန်
 ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ။ ယုံခမီတအ် ပွမမွာ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်
 ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်ရ အဲ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်ရ ရဲဝံ ။ ပ။ ဇော်ပွင်တဲရ ရဲဝံ ပွဲခရဂမ္တိုင်
 မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိုန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊
 လညာတ်ညဏ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ပညာပွမတီ ဗွဲတေင်ပကာရ ကတိုန်ပြာကဋ်
 ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိုန်
 ပြာကဋ်ကျင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ပွမမွှ်သေဝ် ဝေဒနာဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ(ဟံကတိုန်ကျာ်ဏီ)ဂှ် မတ်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျိုင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညာဏ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ပညာ’ပွမတီ ဗွဲတေင်ပကာရ ကတိုန် ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ပွမထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမမွှ်သေဝ် ဝေဒနာဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာ ဂမ္တိုင်ဂှ် အဲ ဂပ်ဝ်ဇော်ပုင်ရ ရံဝံ ။ ပ ။ ဇော်ပုင်တဲရ ရံဝံ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိုန်ကျာ်ဏီ)ဂှ် မတ်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျိုင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညာဏ် ကတို န်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပွမတီ ဗွဲတေင်ပကာရ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက် ခွင်တီကေတ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ။

ယုံခမီတအ် ဣဝံတုန ပ္ဍမဗ္ဗာသေဝ်စိတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲစိတ်ရ ရဝံ ပွဲခရဂမ္ဘိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိုန်ကျါဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပ္ဍမတီ ဗွဲတွေင်ပကာရ ကတိုန်ပြာကဋ် ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပ္ဍမထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိုန် ပြာကဋ်ကျင်ရ။ ယုံခမီတအ် ပ္ဍမဗ္ဗာသေဝ်စိတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲစိတ်ဂ် အဲ ဂပ်ဝ်ဇော်ပုင်ရ ရဝံ ။ ပ ။ ဇော်ပုင်တဲရ ရဝံ ပွဲခရဂမ္ဘိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိုန်ကျါဏီ)ဂ် မတ် ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပ္ဍမတီ ဗွဲတွေင်ပကာရ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပ္ဍမထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ။

ယွံခမိတအ် က္လုာ်တုနံ ပွမဗျာ်သ္တုာ် သဘာ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဂ္တိုင်ဂ္တိုင်ကိုဝါ ပ္ဍဲသဘာ်ခရ်ဂမ္တိုင်ရ ရဲပွဲ ပ္ဍဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောန်မိင်ကိုပ်ကွာ် (ဟံကတိုန်ကျိာ်ဏီ)ဂှ် မတိပညာ ကတိုန်ပြာ်ကဋ်ကျဉ်

ကုအဲရ၊ လညာတ်ဉာဏ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပွမတိ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန် ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တိကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွမမှ်သေ့ဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ် ဂမ္တိုင် အဲ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ်ရ ရံဝံ ။ ပ ။ ဇော်ပွပ်တဲရ ရံဝံ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ဉာဏ် ကတိန် ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပွမတိ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင် တိကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဝိရာဂ

၃၉၈။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ အိုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နပွမအိုန်ဇရစုတ် တုဟ်နစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် တုဟ်နပွမ (ကိလေသ)ပျိုတ် တုဟ်နပွမ(ကိလေသ)လလမ် တုဟ်နပွမတိနဉာဏ်တောင် တုဟ်နပွမတိ အလိုဇကု တုဟ်နသွက်နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကိုလွီပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပွင်ကျေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲကိုလွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွင်ကျေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး နှိတ်တုဟ်နပွမအိုန်ဇရစုတ် တုဟ်နစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် တုဟ်နပွမ(ကိလေသ)ပျိုတ် တုဟ်နပွမ(ကိလေသ)လလမ် တုဟ်နပွမတိ နဉာဏ်တောင် တုဟ်နပွမတိ အလိုဇကု တုဟ်န သွက်နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဝိရဒ္ဒ

၃၉၉။ ယွံခမိတအ် ကုညးဂမ္တိုင်အိုတ်သို မကိုဆောတ်ယောင် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင် ပန်ပြကာဂ် ကိုဆောတ်ယောင်အာ အရိယမဂ် မွဲကိုအင်္ဂဒွာံပြကာ မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် နှိအရာဒဒိမ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲးရ။ ယွံခမိတအ် ကုညးဂမ္တိုင်အိုတ်သို မပတိတ်ဇြဟတ် သတိ

ပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာကို ပတိတ်ဇြဟတ်အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂုတ္တံပြကာ မဒ္ဒိဟိတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် နှိအရာဒဒိခိဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒေးရးမွေးရ။

ညးမွေးပန်ပြကာအိုတ်ဂံရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ် ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံ မှ်သေုဂ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင်။ ပ။ ပွဲစိုတ်။ ပ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဂ် သဘဓရိဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရိဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုညးဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မကိုဆောတ်ယောင် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာကို ကိုဆောတ်ယောင်အာ အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂုတ္တံပြကာ မဒ္ဒိဟိတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် နှိအရာဒဒိခိဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒေးရးမွေးရ။ ယွံခမိတအ် ကုညးဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မပတိတ်ဇြဟတ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ပတိတ်ဇြဟတ် အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂုတ္တံပြကာ မဒ္ဒိဟိတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် နှိအရာဒဒိခိဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒေးရးမွေးရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဘာဝိတ

၄၀၀။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ အိုတ်မွေး နူဩင်လပါဏအ် မတွံဂး သံသာဝဋ် နှိတ်သွက်သော့အာစိပ် ဩင်လပါတေံ မတွံဂး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ။

ညးမွေးပန်ပြကာအိုတ်ဂံရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုံကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဂ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင်။ ပ။ ပ။ ပွဲစိုတ်။ ပ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ် ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမ ဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဂ် သဘဓရိဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရိဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ အိုတ်မွေး နူဩင်လပါဏအ် မတွံဂးသံသာဝဋ် နှိတ်သွက်သော့အာစိပ် ဩင်လပါတေံမတွံဂး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

မာတိကာ

၅။ သုတ်သတိ

၄၀၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ခမိဂ် မှုကို‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာဒ်တဲ သွးပဒတ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဒွေံဗတောန်ပိုကျ်ဂမ္တိုင် သွက်မွဲးတအ် ညးဂမ္တိုင်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ခမိဂ် မှုသတိရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုကိုလ္လိပရာ မပတိတ်တြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သေုဝ်ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာ ဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုကိုလ္လိပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သေုဝ် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ခမိဂ် မှုကိုသတိရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ခမိဂ် မှုကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကုခမိဂ် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်ဂမ္တိုင် ကတိန်ဗွဲမပြာကဋ်အိုတ်ရ၊ တွးပြာကဋ် ဗွဲမပြာကဋ်အိုတ်ရ၊ အာစိပ်ပွမပျိုတ် ဗွဲမပြာကဋ်အိုတ်ရ။ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ်ဂမ္တိုင် ကတိန် ဗွဲမပြာကဋ်အိုတ်ရ၊ တွးပြာကဋ် ဗွဲမပြာကဋ်အိုတ်ရ၊ အာစိပ်ပွမပျိုတ် ဗွဲမပြာကဋ်အိုတ်ရ။ ‘သညာ’ ပွမစုတ်သတ္တိဂမ္တိုင် ကတိန် ဗွဲမပြာကဋ်အိုတ်ရ၊ တွးပြာကဋ် ဗွဲမပြာကဋ်အိုတ်ရ၊ အာစိပ်ပွမပျိုတ် ဗွဲမပြာကဋ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိ မတိရံဝံ မှုကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ် ဗ္ဗာရဏာရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂ် မှုကို‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာဒ်တဲ သဒးပဒတ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဒွေံဗတောန်ပိုကျ်ဂမ္တိုင် သွက်မွဲးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အညာ

၄၀၂။ ယွံခမိတအ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်တုန် ဣဝံ ပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုကိုလ္လိပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲသကာတ် မြဟ်တဲ မှုကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုကိုလ္လိပရာ မပတိတ်တြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ

မူၤအလေံမ့ၣ်သေ့ၣ် သဘာ်ခရ်ဂမၢ်ၤ ဤၣ်ဂၢ်ဂီၤဝါ ပွဲသဘာ်ခရ်ဂမၢ်ၤတဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအံ သတိပဋ္ဌာန်ဂမၢ်ၤတုၣ် ဣဝံ ပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ဟိုတ်ပွမဇော်ပုၣ် ဟိုတ်ပွမသ့ သတိပဋ္ဌာန်ဂမၢ်ၤပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂၢ်ဂီၤဝါၣ်ရ ပ္ဍဲၣ်ကိၣ်ဖိုၣ်မၢ်ၤ ဓါပြကာမတွံး ပွဲဘဝဂတ မတ်ဟေၣ် ပွမကလိဂွံအရဟတ္တဖိုၣ်မၢ်ၤ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလာံသေ့သေ့ဟ်မွဲး ပွမဒ် အနာဂါမ်မာန်ဂ် (ကြက်ကလိဂွံ)ဖိုၣ်မ့ၣ် (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုၣ်မင်ဒိုင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆန္ဒ။

၇။ သုတ်ဆန္ဒ

၄၀၃။ ယွံခမီတအံ သတိပဋ္ဌာန်ဂမၢ်ၤတုၣ် ဣဝံ ပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြ ကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမီၣ် မူၤကိလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသ ကာတ်မြဟ်တဲ မူၤကိ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေၣ်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မူၤအလေံမ့ၣ်သေ့ၣ် ဂကောံရုပ်ဂၢ်ဂီၤဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ မူၤအလေံမ့ၣ်သေ့ၣ် ဂကောံရုပ်ဂၢ်ဂီၤဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ကုခမီ မပဒတ်ဂ် ‘ဆန္ဒ’ ပွဲဂကောံရုပ် ကွေံစူးရ။ ဟိုတ်နူ ‘ဆန္ဒ’ ပွဲဂကောံစူးဂ်ရ သွဇ္ဇောပ်မတ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မာန်ရ။

မူၤကိလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မူၤကိ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေၣ်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမ ဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မူၤအလေံမ့ၣ်သေ့ၣ် ဝေဒနာဂမၢ်ၤ ဤၣ်ဂၢ်ဂီၤဝါ ပွဲဝေဒနာဂမၢ်ၤတဲ ပဒတ်ရ။ မူၤအလေံမ့ၣ်သေ့ၣ် ဝေဒနာဂမၢ်ၤ ဤၣ်ဂၢ်ဂီၤဝါ ပွဲဝေဒနာဂမၢ်ၤတဲ ကုခမီ မပဒတ်ဂ် ‘ဆန္ဒ’ ပွဲဂကောံစူး ပွဲဝေဒနာဂမၢ်ၤ ကွေံစူးရ။ ဟိုတ်နူ ‘ဆန္ဒ’ ပွဲဂကောံစူးဂ်ရ သွဇ္ဇောပ်မတ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မာန်ရ။

မူၤကိလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မူၤကိ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေၣ်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မူၤအလေံမ့ၣ်သေ့ၣ်စိုတ် ဤၣ်ဂၢ်ဂီၤဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ပဒတ်ရ။ မူၤအလေံ မ့ၣ်သေ့ၣ်စိုတ် ဤၣ်ဂၢ်ဂီၤဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ကုခမီ မပဒတ်ဂ် ‘ဆန္ဒ’ ပွဲဂကောံစူးပွဲစိုတ် ကွေံစူးရ။ ဟိုတ်နူ ‘ဆန္ဒ’ ပွဲဂကောံစူးဂ်ရ သွဇ္ဇောပ်မတ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မာန်ရ။

မူၤကိလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မူၤကိ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေၣ်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မူၤအလေံမ့ၣ်သေ့ၣ် သဘာ်ခရ်ဂမၢ်ၤ ဤၣ်ဂၢ်ဂီၤဝါ ပွဲသဘာ်ခရ်ဂမၢ်ၤတဲ ပဒတ်ရ။ မူၤအလေံမ့ၣ်သေ့ၣ် သဘာ်ခရ်ဂမၢ်ၤ ဤၣ်ဂၢ်ဂီၤဝါ ပွဲသဘာ်ခရ်ဂမၢ်ၤတဲ ကုခမီ မပဒတ်ဂ်

‘ဆန္ဒ’ ပိုက်မနိ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္ဘိုင် ကေုာ်စူးရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဆန္ဒ’ ပိုက်ကေုာ်စူးဂ်ရ သုဇ္ဈောဝမတ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မာန်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပရိညာတ

၄၀၄။ ယံခမီတအံ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်တုန် ဣဝံ ပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြ ကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမ သကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကေုာ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သေုာ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုအလေံမှ်သေုာ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင် ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ကုခမီ မပဒတ်ဂ် ပိုင်ခြာတိကေတ် ဂကောံရုပ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမပိုင်ခြာ တိကေတ် ဂကောံရုပ်ဂ်ရ သုဇ္ဈောဝမတ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မာန်ရ။

မှုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ်ဗွာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကေုာ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သေုာ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုအလေံမှ်သေုာ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင်တဲ ကုခမီ မပဒတ်ဂ် ပိုင်ခြာတိကေတ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဟိုတ်ပွမပိုင်ခြာတိကေတ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ဂ်ရ သုဇ္ဈောဝမတ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မာန်ရ။

မှုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ်ဗွာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကေုာ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သေုာ်စိုတ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုအလေံ မှ်သေုာ်စိုတ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ကုခမီ မပဒတ်ဂ် ပိုင်ခြာတိကေတ်စိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမ ပိုင်ခြာတိကေတ် စိုတ်ဂ်ရ သုဇ္ဈောဝမတ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မာန်ရ။

မှုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ်ဗွာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကေုာ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သေုာ် သဘဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုအလေံမှ်သေုာ် သဘဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ကုခမီ မပဒတ်ဂ် ပိုင်ခြာတိကေတ် သဘဓရ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဟိုတ်ပွမပိုင်ခြာတိကေတ် သဘဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ရ သုဇ္ဈောဝ မတ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်မာန်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဘာဝနာ

၄၀၅။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကိုသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ပွမဇ္ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင် ပန်ပြကာရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂ်အိုတ်ညိ။ ယွံခမီတအ် ပွမဇ္ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင် ပန်ပြကာမွဲးဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တုဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တုဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတုဲ မွဲအလေံမွှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တုဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တုဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တုဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတုဲ မွဲအလေံမွှ်သေုဝ် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္တိုင်တုဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ပွမဇ္ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဝိဘင်္ဂ

၄၀၆။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကိုသတိပဋ္ဌာန်ကို ပွမဇ္ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ကို မဒ်ဒွေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပွမဇ္ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ကို ကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်ခရ်ဂ် အိုတ်ညိ။

ယွံခမီတအ် သတိပဋ္ဌာန်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကို လ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တုဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမ ဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တုဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတုဲ မွဲအလေံမွှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တုဲ ပဒတ်ရ။ မှ်သေုဝ်ဝေဒနာဂမ္တိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင်တုဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ မှ်သေုဝ်စိုတ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တုဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တုဲ မွဲကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တုဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတုဲ မွဲအလေံမွှ်သေုဝ် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္တိုင်တုဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကောံခဂး သတိပဋ္ဌာန်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမဇ္ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တုဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တုဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတုဲ မွဲအလေံမွှ်သေုဝ် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တုဲ ပဒတ်ရ။

မာတိကာ

မူ့အလေ့မှာ်သေ့ဝ် သဘ်ပွမလီၤ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မူ့အလေ့မှာ်သေ့ဝ် သဘ်ပွမကတိၣ် ပွမလီၤ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ မူ့အလေ့မှာ်သေ့ဝ် သဘ်ပွမကတိၣ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ မူ့အလေ့မှာ်သေ့ဝ် သဘ်ပွမကတိၣ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ မူ့ကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်တဲ မူ့ကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မူ့အလေ့မှာ်သေ့ဝ် သဘ်ပွမကတိၣ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ၊ မူ့အလေ့မှာ်သေ့ဝ် သဘ်ပွမလီၤ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ၊ မူ့အလေ့မှာ်သေ့ဝ် သဘ်ပွမကတိၣ် ပွမလီၤ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝွံဂ် ကော်ခဲး ပွမဇော်ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ရ။

ယွံခမီတအ် မဒ်ဒွေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပွမဇော်ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂ် ညးခဲရော? အရိယမဂ် မူ့ကိုအင်္ဂုဒ္ဓံပြကာရောင်။ အရိယမဂ် မူ့ကိုအင်္ဂုဒ္ဓံပြကာဝွံ ညးခဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ်ဉာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာဝါစာ’ ဂလာန်ဉာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကမ္မောန်ဉာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျီုဉာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ် ဇြဟတ်ဉာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဉာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာသမာဓိ’ တန်ကြန်ဉာ်စုတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် အရိယမဂ်ဝွံ ကော်ခဲး မဒ်ဒွေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပွမဇော်ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ရ ရံဝွံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

အနနုဿုတဝဂ် မရနုက်ကိုပန် တဲရ။

၅။ အမတဝဂ် ၁။ သုတ်အမတ

၄၀၇။ နိဒါန် ညုင်သာရ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် မူ့ကိုစိုတ်မတန်တဲ ဗွဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဒ်တဲ ဩဝ်ပဒတ်အိုတ်ညိ၊ နိဗ္ဗာန်အမြိတ် ဩဝ်လွက်လီလ်အာ ကုမ္မးတအ်ညးဂမၠိုင်ညိ။ မုရ ပွဲပန်ပြကာလီအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝွံ ခမီဂ် မူ့ကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မူ့ကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မူ့အလေ့မှာ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ မှာ်သေ့ဝ် ဝေဒနာဂမၠိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ မှာ်သေ့ဝ်စိုတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ မူ့ကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မူ့ကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မူ့အလေ့မှာ်သေ့ဝ် သဘ်ခရ်ဂမၠိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် မူ့ကိုစိုတ်မတန်တဲ ဗွဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်

ပန်ပြကာဝံ့ဒ်တဲ ဩဝပဒတ်အိုတ်ညိ၊ နိဗ္ဗာန်အမြိုတ် ဩဝလွကိုလိုလ်အာ ကုမူးတအ်
ညးဂမၠိုင်ညိ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်သမုဒယ

၄၀၈။ ယံခမီတအ် ကြက်တွံကို ဟိုတ်ကတိုဒ်ကို ဟိုတ်ပျိုတ်ကို ဒေက်တ်သတ်
ပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင် ပန်ပြကာရ၊ ဩဝကလင်ပင်မိုင် ခရ်အိုတ်ညိ။ ယံခမီတအ် ဟိုတ်ဂကောံရုပ်
ကတိုဒ်ကို ညးဍဲရော? ဟိုတ်နူအာဟာရကတိုဒ်ကိုရ ဂကောံရုပ်ကတိုဒ်ကိုရ၊ ဟိုတ်နူအာဟာရ
ပျိုတ်ကိုရ ဂကောံရုပ်ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဗဿကတိုဒ်ကိုရ ဝေဒနာဂမၠိုင်ကတိုဒ်ကိုရ၊ ဟိုတ်နူဗဿ
ပျိုတ်ကိုရ ဝေဒနာဂမၠိုင်ပျိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူနာမ်ရုပ်ကတိုဒ်ကိုရ စိုတ်ကတိုဒ်ကိုရ၊ ဟိုတ်နူ
နာမ်ရုပ်ပျိုတ်ကိုရ စိုတ်ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူပွမပျုပ်စိုတ် ကတိုဒ်ကိုရ သဘာဝဂမၠိုင် ကတိုဒ်ကိုရ၊
ဟိုတ်နူပွမပျုပ်စိုတ်ပျိုတ်ကိုရ သဘာဝဂမၠိုင် ပျိုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်မဂ္ဂ

၄၀၉။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလမူပိုင်ကျ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန်
ခမီဂမၠိုင်ရ— ယံခမီတအ် ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် အဲကျ် ဆဂ္ဂကတိုဒ်ကိုရ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲသုတ်
တုံဒြဲအပေါလ အပွဲဂြိုပ်ဥရုဝေလ ဇရောင်ဩဝကြိုင်နေရဉ္စရာရ။ ယံခမီတအ် ကုအဲ မပြာပ်
အာဋ္ဌာန်လုသိုတ်တြဲတဲ မသတင်တန်တဲဒိုင် ညးမ္မဲဝပ် ကသပ်ရံဝံ ကတိုဒ်ကိုရ— ဂွံင်တရံဝံ
သွက်စိုတ်သတ်ဂမၠိုင် ဂွံသအးဇူး သွက်ဂွံကလိလောန်အာ ပွမဂွိုင်စံင်တူ ပွမလရီအ်ယံ
ဂမၠိုင် သွက်ဂွံလလမ်ကျဲ ဒဒိမ်ကာယ ဒဒိမ်စိုတ်ဂမၠိုင် သွက်ဂွံကလိဂွံ အရိယမဂ် သွက်ဂွံ
သွဇ္ဇောပ်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် ဒ်ဂွံင်တရံ မွဲဂွံင်မဝ်ရ။ ဂွံင်တရံတုန် သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင် ပန်ပြကာ
ဝံ့ဟောင်ရ။

ညးမူးပန်ပြကာအိုတ်ကိုရော? ခမီဂ် မွဲကိုလွီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်
မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကျဲ ‘အဘိဇ္ဈာ’
ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်
ဂွိုင်ဂွိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ခမီဂ် ပွဲဝေဒနာဂမၠိုင်လေဝ် မွဲအလေံမှ်သေုဝ်
ဝေဒနာ ဂမၠိုင် ဂွိုင်ဂွိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ ပွဲစိုတ်လေဝ် မွဲအလေံမှ်သေုဝ်စိုတ်
ဂွိုင်ဂွိုင်ကိုဝါတဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ မွဲကိုလွီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို
‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကျဲ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ်
‘ဒေါမနဿ’ ပွမ ဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သေုဝ် သဘာဝဂမၠိုင် ဂွိုင်ဂွိုင်ကိုဝါ

ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ဂွံင်တရဲဝံ သွက်စိုတ်သတ်ဂမ္ဘိုင် ဂွံသအးဇး သွက်ဂွံကလိ လောန်အာ ပွမဂွိုင်စံင်တူ ပွမလရိအ်ယာံဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံလလမ်ကွေံ ဒဒိမ်ကာယ ဒဒိမ်စိုတ် ဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံကလိဂွံအရိယမဂ် သွက်ဂွံသွဇ္ဇောပ်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် ဒိဂွံင်တရဲ မွဲဂွံင်ခပ်ရ။ ဂွံင်တရဲ ဂ်တုန် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂွံဟောင်ရ ရဲဝံ (ကသပ်ကတိုဒ်ရ)။

ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဗြိုသဟမ္ပတီ တီကေတ် ကသပ်စိုတ်အဲ နကိုစိုတ်(ဍေံ) တဲဂ် တြုံမ္မုကိုဇြဟတ်ဂ် သပါတဲမဇ္ဈာန်ကဝေန်လဝ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲပုးပတိတ်ကို သပါတဲ ပုးလဝ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဇ္ဈာန်ကဝေန်ပုဂ်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဂွံဟောင် ကွေံဗွန်အာနူဘုံဗြိုတဲ (ဇကု) ကတိုဒ်ပြာကဉ် ပွဲဂတမုခ်အဲရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဗြိုသဟမ္ပတီဂ် ယာတ်ကွေဟ်လတူဂ် လွက်ကွေဟ်ပတိုန် ပွဲပုးမွဲလပါ်တဲ ပင်ခွအ်ခွေံတဲ လှောင်နင်ကိုအဲကျာ်တဲ ဂရင်ပတိ ဂလားနွံရ— “ယွံတီလမ္မုပိုင်တြပြကာ ဂလားနွံ ညံင်အတိုင်ဂ်ရ။ ယွံကျာ် မလေပ်သွးတ ဂလားနွံခိုဟ်ဆဲး ဂလားနွံ ညံင်အတိုင်ဂ်ရ။ ယွံကျာ်မ္မုပိုင် ဂွံင်တရဲဝံ သွက်စိုတ်သတ်ဂမ္ဘိုင် ဂွံသအးဇး သွက်ဂွံကလိလောန်အာ ပွမဂွိုင်စံင်တူ ပွမလရိအ်ယာံဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံလလမ်ကွေံ ဒဒိမ်ကာယ ဒဒိမ်စိုတ်ဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံကလိဂွံအရိယမဂ် သွက်ဂွံသွဇ္ဇောပ်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် ဒိဂွံင် တရဲ မွဲဂွံင်ခပ်ရ။ ဂွံင်တရဲဂ်တုန် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂွံဟောင်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကျာ်မ္မုပိုင် ခမီဂ် မ္မုကိုလွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္မုကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒိတဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္မုအလေံမှာ်သုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ်လေဝ် ။ ပ ။ ယွံကျာ်မ္မုပိုင် ခမီဂ် မ္မုကိုလွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္မုကို ‘သမ္ပ ဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒိတဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမ နဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္မုအလေံမှာ်သုဝ်သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကျာ်မ္မုပိုင် ဂွံင်တရဲဝံ သွက်စိုတ်သတ်ဂမ္ဘိုင် ဂွံသအးဇး သွက်ဂွံ ကလိလောန်အာ ပွမဂွိုင်စံင်တူ ပွမလရိအ်ယာံဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံလလမ်ကွေံ ဒဒိမ်ကာယ ဒဒိမ် စိုတ်ဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံကလိဂွံ အရိယမဂ် သွက်ဂွံသွဇ္ဇောပ်မတ်ကိုနိဗ္ဗာန် ဒိဂွံင်တရဲ မွဲဂွံင်ခပ်ရ။ ဂွံင်တရဲဂ်တုန် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂွံဟောင်ရ ရဲဝံ ဗြိုသဟမ္ပတီ ဂရင်ပတိ ဂလားနွံရ။

ဂရင်ပတိ ဂလားနွံ ပွဲတြုနုဂ် ဂရင်ပတိ ဂါထာမွဲသအာင်ပွန်ရ—

“တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြ မညာတ်တ နိဗ္ဗာန် ဒိအရာဇာတိအိုတ် မလေပ်မင်မွဲတ် ဒတဲမြမောပ် (သတ်ဂမ္ဘိုင်)ဂ် တီတ ဂွံင်တရဲ(သတိပဋ္ဌာန်) မွဲဂွံင်ခပ်ရ။ နဂွံင်တရဲ သတိပဋ္ဌာန်ဝံ (အရိညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္ဘိုင်) ကိုပ်ကွာတေံလေဝ် တတ်ကွေံအာဩဃ မလေပ်ကိုသတ်ဂမ္ဘိုင် တို့ဗျိုက်အိုတ်ရ။ (ပွဲတြုလေဝ်) ကြက်တတ်ကွေံအာအိုတ်ရ။ (လှုဟ်လေဝ်) ဃောတတ်ကွေံအိုတ်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သတိ

၄၁၀။ ယွံခမီတအ် ခမိဂ် ချိုက်ပင်ကိုသတိဒ်တဲ သွးပဒတ်ရ၊ ကုဝံတုန် ခွေံပတောန် ပိုကျ်ဂမိုင် သွက်မူးတအ်ညးဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် မုရသင်လို ခမိဂ် သွးချိုက်ပင်ကိုသတိ ရ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမ ထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင် ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ် ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံ မှ်သုဝ် သဘဓရ်ဂမိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ခမိဂ် ချိုက်ပင်ကိုသတိရ။ ယွံခမီတအ် ခမိဂ် ချိုက်ပင်ကိုသတိဒ်တဲ သွးပဒတ်ရ၊ ကုဝံတုန် ခွေံပတောန်ပိုကျ်ဂမိုင် သွက်မူးတအ်ညးဂမိုင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ကုသလရာသီ

၄၁၁။ ယွံခမီတအ် ညးမိက်ဟိုသွး ရံဝံမွဲ “ဗွင်ဂကောံကုသိုလ်”ဂ် မိက်ဟိုသွး ဗွဲမဒးရးမွဲ သွးဟိုသွး သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာရ။ ယွံခမီတအ် ချာ်ပြရ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင် ပန်ပြကာဝံ ဒ်ဗွင်ဂကောံကုသိုလ် သက်သက်ဟေင်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ် ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံ မှ်သုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သုဝ် သဘဓရ်ဂမိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးမိက်ဟိုသွး ရံဝံမွဲ “ဗွင်ဂကောံကုသိုလ်” ဂ် မိက်ဟိုသွး ဗွဲမဒးရးမွဲ သွး ဟိုသွး သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာရ။ ယွံခမီတအ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာဝံ ဒ်ဗွင်ဂကောံ ကုသိုလ် သက်သက်ဟေင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်ပါတိမောက္ခသံဝရ

၄၁၂။ ပွဲကာလ၌ ခမိမ္မေဇကု ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ်တြဲတဲ ဂဇေင်ကေတ် ပွဲဌာန်မဲ့ဒွဲတဲမူး ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံကျၢ်မ္ပုပိဉ် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ်တြဲ ဩဝံတံဂီရေ ကုအဲဒိုက် ဗွဲခမ္မန်ညိ၊ အဲဒိုက် သွာန်ကလင်ပင်မိုင်ကေတ် ခရ်တီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ်တြဲတဲ ညးမွဲဝ် ပြာပ်အာ ဌာန်သိုတ်တြဲတဲမူး ဟံ့ဝိဝိင်ဟိုတ်မဲး ပတိတ်ဇဟတ် ဗွဲမသကာတ်တဲ မ္ပုဂီုစိုတ်မဗလးဏာ ကိုနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒိုတ် မိက်ပဒတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံခမိ ဒ်သၢ်ဂ်မူး တုအဲ ဩဝံသအးဇုး တမ်ပွဲရေ ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဟေင်ညိ၊ တမ်ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်တုန် ညးဍဲရော? ယွံခမိ ပွဲသာသ နာဝံ တုအဲ သိုလ်လမ်မင်မ္မဲ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလတဲ ဩဝံပဒတ်ညိ၊ ချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘အာစာရ’ ဒွေတ် ‘ဂေါစရ’ ဌာန်ဂေတ်ဂေင်ဒိုတ် ပွဲဒုဟ်ဂမ္တိုင် မဒ်ဗွတ်ညိနာင်လေဝ် မ္ပုအလေံ မှာ်သုဝ် ရဝံမူး ဘဲဂ်ဒိုတ် ဩဝံပဒတ်ညိ၊ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သိက္ခာပိဒ်ဂမ္တိုင် ဗွဲမဒးရးဒိုတ် ဩဝံပဒတ်ညိ။ ယွံခမိ ဩပွဲတဲမ္မဲ တုအဲ သိုလ်လမ်မင်မ္မဲ ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလဒိုတ် ချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘အာစာရ’ ဒွေတ် ‘ဂေါစရ’ ဌာန်ဂေတ်ဂေင်ဒိုတ် ပွဲဒုဟ်ဂမ္တိုင် မဒ်ဗွတ်ညိ နာင်လေဝ် မ္ပုအလေံမှာ်သုဝ် ရဝံမူး ဘဲဂ်ဒိုတ် ကြက်ပဒတ်ရ၊ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲသိက္ခာ ပိဒ်ဂမ္တိုင်ဒိုတ် ကြက်ဒွေတ်ရ။ ပွဲကာလ၌ တုအဲ နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တ ပွဲသီလတဲ ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာမာန်ရ (ဩဝံဇော်ပွင်ညိ)။

ညးမူးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ တုအဲ မ္ပုဂီုလ္လိပရာမပတိတ် ဇဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္ပုဂီု ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဉ်ဗျဟ်ဂ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ့မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္ပုအလေံ မှာ်သုဝ် ဂကောံရပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်တဲ ဩဝံပဒတ်ညိ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မ္ပုဂီုလ္လိပရာမပတိတ်ဇဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္ပုဂီု ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗွာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဉ်ဗျဟ်ဂ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ့ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္ပုအလေံမှာ်သုဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္တိုင်တဲ ဩဝံပဒတ်ညိ။ ယွံခမိ ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ တုအဲ နိဿယံပဒါကိုသီလတဲ တန်တ ပွဲသီလတဲ ရဝံ ကြက်ဇော်ပွင် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံမာန်ရ၊ ပွဲကာလ၌ အပွဲဗွဲတဲ ကြက်ကျင်စိုပ် ကုတုအဲဂမ္တိုင် (ကြက်ကလိဂံ) ပွမဇော်မောပ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဟေင် (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝံစိုပ်ခိုင်ရ၊ ပွမဟုတ်ယုတ်ဂ် ဟဂပ်ဝံစိုပ်ခိုင်ရ။ ပွဲကာလ၌ ခမိဂ် သျိုက်မျိုက် အိုတ်တိုဟ် ခရ်တီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ်တြဲတံလောန်တဲ ဒျိုက်ကတီုနုဒွဲတဲမူး လောပ်သွဝတ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ် တြဲတဲ သွရေ်သျှေရ်ကွာ ကွာပါစူးအာရ။

ပွဲကြနုဂ် ခမိဂ် ညးမွဲဝ် ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်တြဲတဲ သိုဟံ့ဝိဝိင်ဟိုတ်မဲး ပတိတ် ဇဟတ်လ္လိပရာ ဗွဲမသကာတ် မ္ပုဂီုစိုတ် မဂပ်ဝံဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒိုတ် ပဒတ်မူး ခြာဟံ့

လအ်ဟောင် ဖိုအရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒွေတ်မပြဲ ဟံမ္မဲပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမ္တိုင် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သွခမိ အဝေါင်ခမိ ဗွဲမဒးရး မဂပ်ဝ်နွံပိုက်ဂ် ပွဲဘဝလှဟ်ဟောင် အလို ကေု သွကေတ်ဇော်မတ် နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ။ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကေု ကိစ္စမက်တဲရ၊ တူဟ်နကိစ္စမက်ဝံ ကိစ္စထေက်ကို သွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ” ရံဝံ တီရ၊ ခမိဂ်လေဝ် ပှောင်ကိုပူဂိုလ်တုအရှန် ဂမ္တိုင် နိပါလုပ်မ္မဲကေုရောင် ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဒုစ္စရိတ

၄၁၃။ ပွဲကာလဂ် ခမိမ္မဲကေု ပြာပ်အာဇရောင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြဲတဲ ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဌာန်မ္မဲဒွဲတဲမ္မး ဂရင်ပတီ တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

“ယံကျိတ်မ္မုပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြဲ ဩဝံတံကိုခရ် ကုအဲဒိုက် ဗွဲခမ္မုနည်၊ အဲဒိုက် သေ့ဘံကလင်ပင်မိုင်ကေတ် ခရ်တီလမ္မုပိုင်ကျိတ်တြဲတဲ ညးမ္မဲဝမ် ပြာပ်အာဌာန် သိုတ်တြဲတဲမ္မး ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲ ပတိတ်တြဲဟတ် ဗွဲမသကာတ်တဲ မ္မုကိုစိုတ် မဗလးဏာကိုနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒိုတ် မိက်ပဒတ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံခမိ ဒ်သင်္ဂဟ်မ္မး တုအဲ ဩဝံသအးဇး တမ်ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ညိ၊ တမ်ခရ် ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်တုန် ညးဍေုရော? ယံခမိ ပွဲသာသနာဝံ တုအဲ ပါကေု ကာယဒုစရိတ်တဲ ကြက်ဇော်ပွင် ကာယသုစရိတ်ရ၊ ပါကေု ဝစီဒုစရိတ်တဲ ကြက်ဇော်ပွင် ဝစီသုစရိတ်ရ၊ ပါကေု မနောဒုစရိတ်တဲ ကြက်ဇော်ပွင် မနောသုစရိတ်ရ။ ယံခမိ ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ တုအဲ ပါကေု ကာယဒုစရိတ်တဲ ကြက်ဇော်ပွင် ကာယသုစရိတ်ရ၊ ပါကေု ဝစီဒုစရိတ်တဲ ကြက်ဇော် ပွင် ဝစီသုစရိတ်ရ၊ ပါကေု မနောဒုစရိတ်တဲ ကြက်ဇော်ပွင် မနောသုစရိတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် တုအဲ နိဿယံဗဒါကိုသီလတဲ တန်တ ပွဲသီလတဲ ဩဝံဇော်ပွင် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာညိ။

ညးမ္မးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ တုအဲ မ္မုကိုလ္လီပရာ မပတိတ်တြဲဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္မုကို‘သမ္မဇည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ဂ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကေု ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္မုအလေံမှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ဩဝံပဒတ်ညိ။ ပွဲဝေဒနာ ဂမ္တိုင် ။ ပ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ။ မ္မုကိုလ္လီပရာမပတိတ်တြဲဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္မုကို‘သမ္မဇည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒိုတ် ပါပွေင်ကေု ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္မုအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ် ဂမ္တိုင်တဲ ဩဝံပဒတ်ညိ။ ယံခမိ ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ တုအဲ နိဿယံဗဒါကိုသီလတဲ တန်တ

ပွဲသီလတဲ့ ရဲဝံ ကြက်ဇော်ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံမာန်ရ၊ ပွဲကာလကို အပွဲဗွဲတဲ့ ကြက်ကျင်စိုပ် ကုတုအဲဂမ္ဘိုင် (ကြက်ကလိဝံ) ပွမဇော်မောင် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဟေင် (အဆတ်ရဲဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ၊ ပွမဟုတ်ယုတ်ဂ် ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ ရဲဝံ (သွေးတရ) ။ ပ ။ ခမီ ဂ်လေဝ် ပျောင်ကိုပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္ဘိုင် နှိပါလုပ်မွဲဇုကုရောင်။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်မိတ္တ

၄၁၄။ ယွံခမီတအ် ကုမိတ်သဟာဲသကအ်ပွင် ကလောမသနာံရိုင် ကောန်မွဲမိဂမ္ဘိုင် မထေက်ကိုဆာန်ချူမင်မွဲ မထေက်ကိုသမ္ဘိကေတ် ရဲဝံမွဲး ကလင်ကေတ်ဂလာန်ဇုကုဂ် သွက်သောံဇော်ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံသွေးကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွေးသပှုပ်လပ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသဒးကိုတန်တအိုတ်ရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှုကိုလွီပရာမပ တိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ့ မှုကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ် နှိတဲ့ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ့ မှုအလေံ မှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ့ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုကိုလွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ့ မှုကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်နှိတဲ့ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ့ မှုအလေံမှ်သေုဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ့ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုမိတ်သဟာဲသကအ်ပွင် ကလောမသနာံရိုင် ကောန်မွဲမိဂမ္ဘိုင် မထေက်ကို ဆာန်ချူမင်မွဲ မထေက်ကိုသမ္ဘိကေတ် ရဲဝံမွဲး ကလင်ကေတ်ဂလာန်ဇုကုဂ် သွက်သောံဇော်ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံသွေးကိုဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွေး သပှုပ်လပ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွေးကိုတန်တအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဝေဒနာ

၄၁၅။ ယွံခမီတအ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် က္လဝံ မှုပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပိပြကာအိုတ် ဂ်ရော? သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် က္လဝံ မှုပိပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုဟ်နပွမပိုင်ခြာတိကေတ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ဂပ်ဝံသွေးဇော်ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာအိုတ်ရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မှုကိုလွီပရာမပတိတ် ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ့ မှုကို‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်နှိတဲ့

မာတ်က

ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံ မှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုဟ်နပွမပိုင်ခြာတိကေတ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇ္ဇော်ပွပ်သတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အာသဝ

၄၁၆။ ယွံခမိတအ် ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပိပြကာအိုတ် ရ်ရော? ကာမာသဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုဟ်နပွမပါကွေံ အာသဝဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇ္ဇော်ပွပ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာအိုတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ရ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိတ် မှုံကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ် ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘဓရ်ဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုဟ်နပွမပါကွေံ အာသဝဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇ္ဇော်ပွပ်သတိ ပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

အမတဝဂ် မရနုကင်္ဂီမသုန် တဲရ။

၆။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ၁-၁၂။ သုတ်စုံစါသုတ်မပ္ပိဂင်္ဂါနဒီ

၄၁၇-၄၂၈။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် ကြိုင်ဂင်္ဂါဂ် သုဟ်ညိုင်ရ်လွှာပ်လျောပ် လွှာ်တသောပ်အာ ဒိုဟ်ဗွံက်ကို တုပ်သုဟ်သုတ်ဝံဟေင် ခမိတ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ သတိ ပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါမွဲ လွှာပ်လျောပ် လွှာ်တသောပ်အာနိဗ္ဗာန်ရ။

မာတိကာ

ယွံခမီတအ် ခမိၣ် မုရ်သုာ်လီၤ ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွဲၣ် ဂပ်ဝ်သွၣ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမၣ်ဂီၢ်ဝါမွဲး လျှော်လျှော် လွာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် မွဲၣ်ကီၢ်လွီၤပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တုဲ မွဲၣ်ကီၢ်‘သမ္ပဇဉ်’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တုဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတုဲ မွဲၣ်အလေံဗျာ်သုာ် ဂကောံရုပ်ဂီၢ်ဂီၢ်ကီၢ်ဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တုဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာ ဂမၠိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲၣ်ကီၢ်လွီၤပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တုဲ မွဲၣ်ကီၢ်‘သမ္ပဇဉ်’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်ဂ်ဒ်တုဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတုဲ မွဲၣ်အလေံဗျာ်သုာ် သဘဓရ်ဂမၠိုင် ဂီၢ်ဂီၢ်ကီၢ်ဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမၠိုင်တုဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ခမိၣ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွဲၣ် ဂပ်ဝ်သွၣ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင် ပန်ပြကာ ဗွဲမၣ်ဂီၢ်ဝါမွဲး လျှော်လျှော် လွာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မရနုက်ကီၢ်တြ တုဲရ။

၇။ အပ္ပမာဒဝဂ် ၁-၁၀။ သုတ်စုံသုတ်မပ္ပတထာဂတ

၄၂၉-၄၃၈။ ယွံခမီတအ် သတ်ဟံမ္ပဲကီၢ်ခိုင် သတ်မွဲၣ်ကီၢ်ခိုင်ခါတျှင် သတ်မွဲၣ်ကီၢ်ခိုင် ပန်တျှင် သတ်မွဲၣ်ကီၢ်ခိုင်မၣ်ဂီၢ်ဂီၢ်သီဖအိုတ် နွံအိုတ်ရ။ နမပ္ပံ ရဝံ ဂပ်ဝ်တြးရ။

အပ္ပမာဒဝဂ် မရနုက်ကီၢ်ထံၣ် တုဲရ။

၈။ ဗလကရဏီယဝဂ် ၁-၁၂။ သုတ်စုံစါသုတ်မပ္ပဗလ

၄၃၉-၄၅၀။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကမ္မောန်ကောင်ကာ မဂပ်ဝ်ကွေန်သွၣ်ကီၢ် ဖြဟတ်သွါတဲဂမၠိုင် သီဖအိုတ်ဂ် နိဿယံဗဒါကီၢ်တိဇှော်တုဲ တန်တ ပွဲတိဇှော်တုဲ သုဟ်ညံင်ရဲ ကွေန်သွၣ်အိုတ်ကီၢ် နမပ္ပံ ရဝံ ဂပ်ဝ်တြးရ။

ဗလကရဏီယဝဂ် မရနုက်ကီၢ်ဒွံ တုဲရ။

၉။ ဣဓာနာဝဂ် ၁-၁၀။ သုတ်စုံသုတ်မပ္ပဣဓာနာ

၄၅၁-၄၆၀။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ပွမဉ္စာသုာ်ဂမၠိုင် ဣဝံ မွဲၣ်ပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲး ပိပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ပွမဉ္စာသုာ်ကာမ ပွမဉ္စာသုာ်ဘဝ ပွမဉ္စာသုာ်ဒွေတ်မပြ၊ နမပ္ပံ ရဝံ ဂပ်ဝ်တြးရ။

ဣဓာနာဝဂ် မရနုက်ကီၢ်ဒွိတ် တုဲရ။

၁၀။ သြဃဝဂ် ၁-၁၀။ သုတ်စုံသုတ်မပ္ပဉ္စမ္မာဂိယာဒိ

၄၆၁-၄၇၀။ ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင် က္ကဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင် က္ကဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တ္ခဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုဉာဏ်တေင် တ္ခဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တ္ခဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တ္ခဟ်နပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွံးဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂိုဏ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုံကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ဂိုဏ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုဏ်ဂိုဏ်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေည’ ဉာဏ် ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂိုဏ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေဝ် သဘဓရိဂမ္တိုင် ဂိုဏ်ဂိုဏ်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရိဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တ္ခဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုဉာဏ်တေင် တ္ခဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တ္ခဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တ္ခဟ်နပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွံး ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်ရ ရဝံ (သွံးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

[ညင်ရဲဂပ်ဝ်တြးတဲ မဂ္ဂသံယုတ်ကို တုပ်သုတ်သတ် ဂပ်ဝ်တြးတဲ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်ရ]

သြဃဝဂ် မရနက်ကိုစုံ တဲရ။

သတိပဋ္ဌာနသံယုတ် မရက်နက်ကိုပိ တဲရောင်။

၄။ ကုဏ္ဍိယသံယုတ်

၁။ သုဒ္ဓိကဝဂ် ၁။ သုတ်သုဒ္ဓိက

၄၇၁။ နိဒါန် ချင်သာရပ်ရောင်။ ပွဲကာလ၌ တိလမူပိုင်ကျပ်တြ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝံရ-
ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြီ
ဝိရိယိန္ဒြီ သတိန္ဒြီ သမာဓိန္ဒြီ ပညိန္ဒြီဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ
ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပဌမ သောတာပန္န

၄၇၂။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ
အိုတ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြီ ဝိရိယိန္ဒြီ သတိန္ဒြီ သမာဓိန္ဒြီ ပညိန္ဒြီဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွဲကာ
လမ္ပဲ ကွေးအရိၣ် တိကေတ် အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ဒဒက်တကုဏ္ဍိဂမ္တိုင်
မသုန်ပြကာဝံ အတိုင်ညံ့စွတ်ရ။ ပွဲကာလ၌ ကွေးအရိၣ် ကော်ခဂး သောတာပန် ဟံမ္မဲကိုသတ်
ပွမဒတုံစှေအပါယ် မဗိုန်ဇုအ် မုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒုတိယ သောတာပန္န

၄၇၃။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ
အိုတ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြီ ဝိရိယိန္ဒြီ သတိန္ဒြီ သမာဓိန္ဒြီ ပညိန္ဒြီဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွဲ
ကာလမ္ပဲ ကွေးအရိၣ် တိကေတ် ပွမကတိၣ်ကို ပွမပျိတ်ကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို
အရာပတိတ်ဗူးကို ဒဒက်တကုဏ္ဍိဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ အတိုင်ညံ့စွတ်ရ။ ပွဲကာလ၌ ကွေးအရိၣ်
ကော်ခဂး သောတာပန် ဟံမ္မဲကိုသတ် ပွမဒတုံစှေအပါယ် မဗိုန်ဇုအ် မုံကိုအရာသတိက်
သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ အရဟန္တ

၄၇၄။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ
အိုတ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြီ ဝိရိယိန္ဒြီ သတိန္ဒြီ သမာဓိန္ဒြီ ပညိန္ဒြီဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွဲ

မာတိကာ

ကာလမဲ့ ကွေးအရိက္ခံ တိကေတံ အရာသာယျေနိကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗျားကို ဒဒက်တကုန္တိန္ဒြိယ
ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ အတိုင်ချာစုတ်တဲ သိုဟုံစောလောံ တိတ်ဗျား(နူကိလေသ)ရ၊ ပွဲကာ
လဂ် ခမိဝံ ကော်ခဲး တုအရုန် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် အာသဝအိုတ်အာတဲ ဒေတ်လုတ်
ဒေတ်မဂ်တဲ ပတဲကွေံကိစ္စမထေက်ကိုသွတဲ ဖျေံကွေံသဇိုင်ဝန်ခန္တတဲ အာစိပ်ဖိုဏေု အရ
ဟတ္တဖိုလ်တဲ ဘဝသံယောဇိန်အိုတ်တဲ တိကေတံ ဗွဲမဒးရဲးတဲ တိတ်ဗျား(နူကိလေသ)တဲရ
ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ အရဟန္တ

၄၇၅။ ယံခမိတဏ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်
ဂ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိယ ဝိရိယိန္ဒြိယ သတိန္ဒြိယ သမာဓိန္ဒြိယ ပညိန္ဒြိယမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမိတဏ် ဩပွဲကာလမဲ့
ကွေးအရိက္ခံ တိကေတံ ပမကတိန်ကို ပမပျိုတ်ကို အရာသာယျေနိကို ဒုဟ်ကို အရာပတိတ်
ဗျားကို ဒဒက်တကုန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ အတိုင်ချာစုတ်တဲ သိုဟုံစောလောံ ပတိတ်ဗျား(နူ
ကိလေသ)ရ၊ ပွဲကာလဂ် ခမိဝံ ကော်ခဲးတုအရုန် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် အာသဝအိုတ်
အာတဲ ဒေတ်လုတ်ဒေတ်မဂ်တဲ ပတဲကွေံကိစ္စမထေက်ကိုသွတဲ ဖျေံကွေံသဇိုင်ဝန် ခန္တတဲ
အာစိပ်ဖိုဏေုအရဟတ္တဖိုလ်တဲ ဘဝသံယောဇိန်အိုတ်တဲ တိကေတံ ဗွဲမဒးရဲးတဲ ပတိတ်ဗျား
(နူကိလေသ)တဲရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏ

၄၇၆။ ယံခမိတဏ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ
အိုတ်ဂ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိယ ။ ပ။ ပညိန္ဒြိယမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမိတဏ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို
မဟုံတိကေတံ အရာသာယျေနိကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗျားကို ဒဒက်တကုန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန်
ပြကာဝံ အတိုင်ချာစုတ်တဲ ပ္ဍောပ်သမဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး သမဏအိုတ်ရ၊
ပ္ဍောပ်ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တိလပိဉ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဖိဒဒ်
သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဏေု သွကေတ်ဇနောင်မတ် နဉာဏ်
တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဟဝံပဒတ်အိုတ်ရ။

ယံခမိတဏ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မတိကေတံ ပမကတိန်ကို ပမပျိုတ်ကို
အရာသာယျေနိကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗျားကို ဒဒက်တကုန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ အတိုင်ချာ
စုတ်တဲ ပ္ဍောပ်သမဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝံသိုတ်ဂးသမဏအိုတ်ရ၊ ပ္ဍောပ်ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ်

ဂင်္ဂင်သို့တံဂးဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိဉ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝ
ဂတမတ်ဟောင် အလိုဇေကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ့ ဂွံပဒတ်
အိုတ်ရ ရံဝံ (သွားတရ)။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏ

၄၇၇။ ယံခမိတအံ ညးဟံတိ သဒ္ဓိန္ဒြိ ညးဟံတိ ဟိုတ်သဒ္ဓိန္ဒြိကတိုန် ညးဟံတိ
အရာသဒ္ဓိန္ဒြိပျိုတ် ညးဟံတိ ဒေတန်ဟိုတ်အာစိုပ်အရာ သဒ္ဓိန္ဒြိပျိုတ်။ ညးဟံတိ ဝီရိယိန္ဒြိ
။ ပ ။ ညးဟံတိ သတိန္ဒြိ ။ ပ ။ ညးဟံတိ သမာဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်အိုတ်သို
ညးဟံတိ ပညိန္ဒြိ ညးဟံတိ ဟိုတ်ပညိန္ဒြိကတိုန် ညးဟံတိ အရာပညိန္ဒြိပျိုတ် ညးဟံတိ
ဒေတန်ဟိုတ်အာစိုပ် အရာပညိန္ဒြိပျိုတ်ဂ် ပျောင်သမဏဂမ္တိုင်လောင် ဟဂင်္ဂင်သို့တံဂး သမဏ
အိုတ်ရ၊ ပျောင်ဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်လောင် ဟဂင်္ဂင်သို့တံဂး ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိဉ်ဂမ္တိုင်ဂ်
ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇေကု သွကေတ်ဇောင်မတ်
နဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ့ ဟဂွံပဒတ်အိုတ်ရ။

ယံခမိတအံ ညးတိ သဒ္ဓိန္ဒြိ ညးတိ ဟိုတ်သဒ္ဓိန္ဒြိကတိုန် ညးတိ အရာသဒ္ဓိန္ဒြိပျိုတ်
ညးတိ ဒေတန်ဟိုတ်အာစိုပ်အရာ သဒ္ဓိန္ဒြိပျိုတ်။ ညးတိ ဝီရိယိန္ဒြိ ။ ပ ။ ညးတိ သတိန္ဒြိ ။ ပ ။
ညးတိ သမာဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်အိုတ်သို ညးတိ ပညိန္ဒြိ ညးတိ ဟိုတ်ပညိန္ဒြိ
ကတိုန် ညးတိအရာ ပညိန္ဒြိပျိုတ် ညးတိ ဒေတန်ဟိုတ်အာစိုပ်အရာ ပညိန္ဒြိပျိုတ်ဂ် ပျောင်
သမဏဂမ္တိုင်လောင် ဂင်္ဂင်သို့တံဂး သမဏအိုတ်ရ၊ ပျောင်ဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်လောင် ဂင်္ဂင်သို့တံဂး
ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိဉ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင်
အလိုဇေကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ့ ဂွံပဒတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွားတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒဌဗ္ဗ

၄၇၈။ ယံခမိတအံ ဣန္ဒြိဂမ္တိုင် ဣဝံ မျံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ
အိုတ်ဂ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိဂမ္တိုင်ရ။ ယံခမိတအံ မုရ ပွဲအရာမွဲ ဂင်္ဂင်မှာ်သေ့ဝ်သတ္တိ
သဒ္ဓိန္ဒြိရော? ပွဲအရာမတွံဂး ခရ်ဟိုတ်သောတာပတ္တိမဂ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဂင်္ဂင်မှာ်သေ့ဝ် သတ္တိ
သဒ္ဓိန္ဒြိရ။ ယံခမိတအံ မုရ ပွဲအရာမွဲ ဂင်္ဂင်မှာ်သေ့ဝ်သတ္တိ ဝီရိယိန္ဒြိရော? ပွဲအရာမတွံဂး
သမ္ပပ္ပဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဂင်္ဂင်မှာ်သေ့ဝ်သတ္တိ ဝီရိယိန္ဒြိရ။ ယံခမိတအံ မုရ ပွဲအရာမွဲ ဂင်္ဂင်
မှာ်သေ့ဝ်သတ္တိ သတိန္ဒြိရော? ပွဲအရာမတွံဂး သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဂင်္ဂင်မှာ်သေ့ဝ်

သမ္ဘိ သတိန္တရ။ ယုံခမိတအ် မုရ် ပွဲအရာမွဲ ဂပ်ဝ်မွှ်သေဝ်သမ္ဘိ သမာဓိန္တရော? ပွဲအရာ မတွံဂးဇုာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်မွှ်သေဝ်သမ္ဘိ သမာဓိန္တရ။ ယုံခမိတအ် မုရ် ပွဲအရာမွဲ ဂပ်ဝ်မွှ်သေဝ်သမ္ဘိ ပညိန္တရော? ပွဲအရာမတွံဂး အရိယသစ္စဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်မွှ်သေဝ် သမ္ဘိ ပညိန္တရ။ ယုံခမိတအ် ကုန္တိဂမၠိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဌမ။

၉။ သုတ်ပဌမ ဝိဘင်္ဂ

၄၇၉။ ယုံခမိတအ် ကုန္တိဂမၠိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂှ်ရော? သဒ္ဓိန္တိ ။ ပ ။ ပညိန္တိဂမၠိုင်ရ။ ယုံခမိတအ် သဒ္ဓိန္တိ ညးဍေုရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီု မုံကိုခရ်သဒ္ဓါပုဗ္ဗလျှင်ပတေ်ရ “တိလမုံပိဋကုတ်တြ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင် ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတိကေတ် (ခရ်ဂမၠိုင် အိုတ်သို) အလိုဇကု မဉ္ဇုတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဉ္ဇုက်ပေင်တ ကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတိ ‘စရဏ’ ဒေုတ်လုတ်ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မွးယုရ။ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မလေဝ်သုးတဂလာန် ဒးရးခိုတ်ဆဲဝံလေဝ် သုဂတ မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတိတ လောကဝံလေဝ် လောကဝိဒ္ဓ မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေဝ်ဝေတ်ဗတောန်တ ညးမထေက် ကိုဝေတ်ဗတောန် မဒိတ်ပုဂ္ဂိုလ် မဟံမွဲကိုပတောံစတံဝံလေဝ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိတ်ဒေဝတဂမၠိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မုံကို ပိဋတြ်ပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွးယုရ” ရံဝံ ပတေ်ကေတ် ဗောဓိဉာဏ်ကျ်တြ်ရ။ ယုံခမိတအ် ကုဝံ ကော်ခဲးသဒ္ဓိန္တရ။

ယုံခမိတအ် ဝိရိယိန္တိ ညးဍေုရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီု တုဟ်န ပ္ဍမပါကေံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် တုဟ်နပ္ဍမကိုဉ္စိက်ပေင်တ ကောံခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မုံကို လ္လိပရာ မဂပ်ဝ်ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင် မုံကိုအစောဗြဟ္မာတ်ရ။ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဗွဲမဗိုန်ဗတ်ရ။ ညးဍေုကေံသဇိုင်ဝန် ဟံသေင်ရ။ ယုံခမိတအ် ကုဝံ ကော် ခဲးဝိရိယိန္တရ။

ယုံခမိတအ် သတိန္တိ ညးဍေုရော? ယုံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီု မုံကို သတိရ။ ဉ္စိက်ပေင်တကောံသတိ မစိုန်သကိုကောံပညာမလောန်ကဲရ။ ကမ္မောန်ကေင်ကာ မဂပ်ဝ်ကောန်သွလင် ဗွဲမလအ်လကာဖာကို ဂလာန်မဂပ်ဝ်ဟိုသုးလင် ဗွဲမလအ်လကာဖာကို ဗိုဗျဟ်မာန်ရ။ ဗိုဗျဟ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမာန်ရ။ ယုံခမိတအ် ကုဝံ ကော်ခဲးသတိန္တရ။

ယွံခမီတအ် သမာဓိန္နီၣ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီၣ် သိုမ
သွအာရီၣ်နိဗ္ဗာန်ၣ် ကလိဝံ ‘သမာဓိ’ပွမတန်ကြန်ရ။ ကလိဝံ ‘ဗြာဟ္မဏ’ပွမစိုတ်တန်ကြန်
ပွဲအာရီၣ်မွဲခပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံၣ် ကော်ခဂးသမာဓိန္နီၣ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပညိန္နီၣ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီၣ် မှုၣ်ကို
ပညာရ။ ချိုက်ပေင်တံကောံပညာမပြ မလေပ်သီစတ်ကေတ်ဒ်လီ မထပက်ကလိုဟ်နာမ်
ရပ်တဲ တီကေတ်မာန် မလေပ်ကိုအာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒ်ဒ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံခမီတအ်
ဣဝံၣ် ကော်ခဂးပညိန္နီၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣန္ဒြိယၣ် ဣဝံ မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။
သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂ

၄၈၀။ ယွံခမီတအ် ဣန္ဒြိယၣ် ဣဝံ မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ
အိုတ်ၣ်ရော? သဒ္ဓိန္နီၣ် ။ ပ ။ ပညိန္နီၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် သဒ္ဓိန္နီၣ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ်
ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီၣ် မှုၣ်ကိုခရ်သဒ္ဓါပွမလျှင်ပတေ်ရ “တီလမုၢ်ပိဉ်ကျၢ်တြဲၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ်
မထေက်ဒ် ပူဇ်တေင်ဝံလေပ် အရဟံ မွးယျှရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတီကေတ် (ခရ်မုၢ်ပိဉ်အိုတ်သို)
အလိုဇကု မဉ္ဇူစုတ်ဝံလေပ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မွးယျှရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မချိုက်ပေင်တံကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’
ဉာဏ်မတီ ‘စရဏ’ဒေတ်လုတ် ဝံလေပ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မွးယျှရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေပ်
သွးတဂလာန်ဒးရးခိုဟ်ဆဲးဝံလေပ် သုဂတ မွးယျှရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတီတ လောကဝံလေပ်
လောကဝိဒ္ဓ မွးယျှရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေပ်ဝေတ်ဗတောန်တံ ညးမထေက်ကိုဝေတ်ဗတောန်
မဒ်တပူဂိုလ် မဟံမ္မေက်ပတောံစတ်ဝံလေပ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မွးယျှရ။ ဟိုတ်နူ
ဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိဟ်ဒေဝတ်ဂမုၢ်ပိဉ်ဝံလေပ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွးယျှရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်
မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမုၢ်ပိဉ်)ဝံလေပ် ဗုဒ္ဓ မွးယျှရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုၣ်ကိုပိဉ်တြဲပြကာ
ဝံလေပ် ဘဂဝါ မွးယျှရ” ရဝံ ပတေ်ကေတ် ဗောဓိဉာဏ် ကျၢ်တြဲရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံၣ်
ကော်ခဂး သဒ္ဓိန္နီၣ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဝီရိယိန္နီၣ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီၣ် တုဟ်န
ပွမပါကေံ ခရ်အကုသိုလ်ဂမုၢ်ပိဉ် တုဟ်နပွမကိုချိုက်ပေင်တံ ကောံခရ်ကုသိုလ်ဂမုၢ်ပိဉ် မှုၣ်ကို
လ္လီပရာ မဂပ်ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမုၢ်ပိဉ် မှုၣ်ကိုအစောံဗြဟ္မာတ်ရ။
ပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ်ရ။ ညးဖျေံကေံသဇိုင်ဝန် ဟံသေင်ရ။ ကွးအရီၣ် ခရ်အကုသိုလ်
ဂမုၢ်ပိဉ် မယုတ်မာ မဟံကတိဒ်ဏီၣ် တုဟ်နဟံကတိဒ် ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ။ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ။
သုလ္လီပရာရ။ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ။ သ်ပတ်ရ။ ခရ်အကုသိုလ်ဂမုၢ်ပိဉ် မယုတ်မာ မကတိ
ဒ်တဲၣ် တုဟ်နပါကေံ ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ။ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ။ သုလ္လီပရာရ။ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်
စိုတ်ရ။ သ်ပတ်ရ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမုၢ်ပိဉ် မဟံကတိဒ်ဏီၣ် တုဟ်နဟံကတိဒ် ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ။

ပတိတ်ဩဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သှ်ပတ်ရ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မကတိုဒ်တွဲဂ် တွဟ်နကိုတန်တလျိုင် တွဟ်နဟံက်ကွေ်ဗွန် တွဟ်နကို ဇော်မောင်ဂိုင်တိုန် တွဟ်နကိုလဲလး တွဟ်နကိုချိုက်ပင် ပွမဇော်ပွင် ကတိုဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဩဟတ်ရ၊ သွလ္လိ ပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သှ်ပတ်ရ။ ယွံခမိတအ် က္လုဂွံဂ် ကော်ခဂးဝီရိယိန္ဒြရ။

ယွံခမိတအ် သတိန္တိဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ကွးအရီဂ် မျှ်ကို သတိရ၊ ချိုက်ပင်တကောံသတိ မစိုန်သကိုကောံပညာ မလောန်ကာရ၊ ကမ္မောန်ကေင်ကာ မဂပ်ဝ်ကောန်သွလဝ် ဗွဲမလအ်လကာဖာကို ဂလာန်မဂပ်ဝ်ဟိုသွးလဝ် ဗွဲမလအ်လကာဖာကို ဗွဲဗျဟ်မာန်ရ၊ ဗွဲဗျဟ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါမာန်ရ၊ ကွးအရီဂ် မျှ်ကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဩဟတ် ဗွဲမသ ကာတ်မြဟ်တဲ မျှ်ကို‘သမ္ပဇဉ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗွဲဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မျှ်အလေံမ္တုသေုဝ် ဂကောံ ရုပ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မျှ်ကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဩဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မျှ်ကို‘သမ္ပဇဉ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗွဲဗျဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မျှ်အလေံမ္တုသေုဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် က္လုဂွံဂ် ကော်ခဂး သတိန္တိရ။

ယွံခမိတအ် သမာဓိန္တိဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ကွးအရီဂ် သိုမ သွအာရီကိုနိဗ္ဗာန်ဂ် ကလိဂွံ ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ၊ ကလိဂွံ ‘ဇြာဂ္ဂတာ’ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲအာရီမ္တဲရ၊ ကွးအရီဂ် လှုသွးအာနူကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်တဲဟေင် လှုသွးအာနူခရ်အကုသိုလ် ဂမ္ဘိုင်တဲဟေင် အာစိုပ်ပဌမဇျာန် မဒ်မ္တဲဟာန်ကောံ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ်မ္တဲဟာန်ကောံ‘ဝိစာရ’ ပွမစိုတ်သပေါတ် မျှ်ကို‘ပီတိ’ ပွမသိုက်မျှ်က ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူမလှုအာ နူနီဝရဏတဲ ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘ဝိတက်’ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပွမစိုတ်သပေါတ်ဂမ္ဘိုင် လလမ်အာ ဂ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇျာန် မလေပ်ကိုစိုတ်ကေပ်ဖြင် ပွဲသဏ္ဌာန်ဇေယျ မလေပ်ဇော်ပွင်ကိုသမာဓိ မဟံမ္တဲကို‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဟံမ္တဲကို‘ဝိစာရ’ ပွမစိုတ်သပေါတ် မျှ်ကို ‘ပီတိ’ ပွမသိုက်မျှ်က ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူသမာဓိတဲ ပဒတ်ရ။ ‘ပီတိ’ ပွမသိုက် မျှ်ကဂ်လေပ် ဟိုတ်ပွမကျဟ်မ္တဲစိ မ္တုသေုဝ်မဇ္ဈဟ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ချိုက်ပင်ကို ‘သတိ’ ပွမဗွဲဗျဟ် ‘သမ္ပ ဇဉ’ဉာဏ်ဗွာရဏာဂ်ဒ်တဲ ‘သုခ’တသိုခ်ဂ်လေပ် ဒင်စသိုင် နကိုဇေယျ၊ ဩဟိုတ်နူတတိယ ဇျာန်မ္တဲ ညးဂ် “ညးသေုဝ်မဇ္ဈဟ် ညးမျှ်ကိုသတိ ညးမျှ်အလေံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်” ရဲဂွံ ပူဂိုလ် အရီဂမ္ဘိုင် ဟိုထိုင်သးအိုတ်ရ၊ အာစိုပ်တတိယဇျာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ‘သုခ’ပွမဒ်တသိုခ်ဂ်လေပ် ဟိုတ်ပွမပါကွေ် ‘ဒုက္ခ’ ပွမဒ်ဒိုခ်ဂ်လေပ် ဟိုတ်ပွမပါကွေ် ပွဲကိုပ်ကွာဟေင် ဟိုတ်နူ ‘သောမနဿ’ ပွမမိပ်စိုတ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂမ္ဘိုင် ဟိုတ်လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ် စတုတ္ထဇျာန် မျှ်ကိုပွမအးဇး ဒဒက်တကိုသတိ မကတိုဒ် ဟိုတ်နူဥပေက္ခာ မဟံမ္တဲကိုဒိုခ် တသိုခ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် က္လုဂွံဂ် ကော်ခဂးသမာဓိန္တိရ။

ယွံခမီတအ် ပညိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီု မုံကို ပညာရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံပညာမပြ မလေပ်သီစတကောံဒ်လီု မထပက်ကလိုဟ်နာမ်ရုပ်တဲ တီကောတ်မာန် မလေပ်ကိုအာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒ်ဒိန်အိုတ် ဗွဲမဒေးရ၊ ကွေးအရီု ကုဝံတုန် ဒ်ဒိန်ရ ရံဝံ တီကောတ်အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ကုဝံတုန် ဟိုတ်ဒ်ဒိန်ကတိန်ရ ရံဝံ တီကောတ်အတိုင် ချာံစုတ်ရ၊ ကုဝံတုန် အရာဒ်ဒိန်ပျိုတ်ရ ရံဝံ တီကောတ်အတိုင်ချာံစုတ်ရ၊ ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒ် ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)အရာဒ်ဒိန်ပျိုတ်ရ ရံဝံ တီကောတ်အတိုင်ချာံစုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုဝံ ကော်ခဲးပညိန္ဒြိယံ။ ယွံခမီတအ် ကုဏ္ဍိယမိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

သုဒ္ဓိကဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

၂။ မုဒုတရဝဂ် ၁။ သုတ်ပဋိလာဘ

၄၈၁။ ယွံခမီတအ် ကုဏ္ဍိယမိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွေးမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိယမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီု မုံကိုခရ်သဒ္ဓါပွမလျှင်ပတေံရ “တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြိဂံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင် ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွေးယျှရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတီကောတ် (ခရ်မိုင်အိုတ်သို) အလိုဏေု မဉာ်စုတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မွေးယျှရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မချိုက်ပေင်တကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ဉာဏ်မတီ ‘စရဏ’ဒေတ်လုတ်ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မွေးယျှရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေပ်သွေးတဂလာန် ဒေးရ်ခိုတ်ဆဲးဝံလေဝ် သုဂတ မွေးယျှရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတီတ လောက ဝံလေဝ် လောကဝိဇ္ဇ မွေးယျှရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မလေပ်ဝေတ်ဗတောန်တ ညးမထေက်ကိုဝေတ် ဗတောန် မဒ်တပူဂိုလ် မဟံမ္မေကိုပတောံစတဝံလေဝ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မွေးယျှရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမိုဟ် ဒေဝတဂမိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွေးယျှရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကောတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွေးယျှရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မုံကိုပိုင် တြိပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွေးယျှရ” ရံဝံ ပတေံကောတ် ဗောဓိဉာဏ်ကျိတ်တြိရ။ ယွံခမီတအ် ကုဝံ ကော်ခဲးသဒ္ဓိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ဝိရိယိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုသမ္ပပ္ပဓာန်ဂမိုင် ပန်ပြကာတဲ ကလိဝံ ‘ဝိရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုဝံ ကော်ခဲးဝိရိယိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် သတိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုသတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင် ပန်ပြကာတဲ ကလိဝံ ‘သတိ’ ပွမဗိုဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုဝံ ကော်ခဲးသတိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် သမာဓိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီု သိုမ သွအာရီုကိုနိဗ္ဗာန် ကလိဝံ ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ၊ ကလိဝံ ‘ဗြဟ္မဂ္ဂတာ’ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲအာရီုမွဲဝရ။ ယွံခမီတအ် ကုဝံ ကော်ခဲးသမာဓိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ပညိန္ဒြိ ညးခေံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီဂ် မှုကို ပညာရ၊ ချိုက်ပင်တကောံပညာမပြ မလေပ်သီစတ်ကေတ်ဒ်လီ မထပက်ကလိုဟ်နာမ် ရုပ်တဲ တီကေတ်မာန် မလေပ်ကိုအာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒ်ဒိမ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ် ကော်ခးပညိန္ဒြိရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ်မိုင် က္လုဂ် မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပဌမ သံခိတ္တ

၄၈၂။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ်မိုင် က္လုဂ် မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ် ရ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ။ ပညိန္ဒြိမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ်မိုင် က္လုဂ် မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပင်စိုပ်ဒတဲ ဒဒက်တက္လုဂ်မိုင်မသုန်ပြကာဝံဂ်ရ ဒ်တုအရုန်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိမိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ ဒ်အနာဂါမ်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိမိုင် ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ ဒ်ကသဒါဂါမ်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိမိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ ဒ်သောတာ ပန်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိမိုင်ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ ဒ်ပုဂိုလ်သောတာပန် မှုယုဓမ္မာနုသာရီရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိမိုင်ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ ဒ်ပုဂိုလ်သောတာပန် မှုယုသဒ္ဓါနုသာရီရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒုတိယ သံခိတ္တ

၄၈၃။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ်မိုင် က္လုဂ် မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ် ရ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ။ ပညိန္ဒြိမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ်မိုင် က္လုဂ် မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပင်စိုပ်ဒတဲ ဒဒက်တက္လုဂ်မိုင်မသုန်ပြကာဝံဂ်ရ ဒ်တုအရုန်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိမိုင် ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ ဒ်အနာဂါမ်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိမိုင် ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ ဒ်ကသဒါဂါမ်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိမိုင် ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ ဒ်သောတာ ပန်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိမိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ ဒ်ပုဂိုလ်သောတာပန် မှုယုဓမ္မာနုသာ ရီရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိမိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ ဒ်ပုဂိုလ်သောတာပန် မှုယုသဒ္ဓါနုသာ ရီရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ဟိုတ်နုက္ကန္တိတောင်ဂ်ရ ဖိုတောင်ရ၊ ဟိုတ်နုဖိုတောင်ဂ်ရ ပုဂိုလ် တောင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်တတိယ သံခိတ္တ

၄၈၄။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ်မိုင် က္လုဂ် မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ။ ပညိန္ဒြိမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ်မိုင် က္လုဂ် မှုမသုန်ပြကာ

မာတိကာ

အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပင်စိုပ်ဒတဲ ဒဒက်တ်ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝွံဂ်ရ နိတု
 အရန်ရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ်ရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင်
 ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိကသဒါဂါမ်ရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ
 နိသောတာပန်ရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မုံယု၊
 ဓမ္မာနုသာရီရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မုံယု၊သဒ္ဓါ
 နုသာရီရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ညးမုံအလေံသွ (အရဟတ္တမဂ်) ဗွဲမချိုက်ပင်ဂ် ကိုစိုပ်
 ဒတဲ (အရဟတ္တဖိုလ်) ဗွဲမချိုက်ပင်မာန်ရ။ ညးမုံအလေံသွ (မဂ်သွပ်ဝိ)မ္မဲလစှော် ကိုစိုပ်ဒတဲ
 (ဖိုသွပ်ဝိ)မ္မဲလစှော်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ ဟံသတန်အိုတ်ရ ရဝံဟောင်
 အဲ သွးရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမ ဝိတ္ထာရ

၄၈၅။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်
 ရ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြီ ။ ပ။ ပညိန္ဒြီဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံမုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။
 ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပင်စိုပ်ဒတဲ ဒဒက်တ်ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝွံဂ်ရ နိတုအရန်ရ။
 ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ်မုံယု၊အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိ
 နိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါင်(အာယုက်)ရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်
 ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မုံယု၊ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန်အာ
 အာယုက်ကဝက်တဲ (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)ရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်
 သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မုံယု၊အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)
 ပယောဂလ္လိပရာဟံပါရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မုံယု၊
 သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မ္မဲဟန်ကျောံပယောဂ
 လ္လိပရာရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မုံယု၊ဥဒ္ဓံသောတ
 အကနိဋ္ဌဂါမိ တိုန်အာဘုံလတူလတူကဆင်ကဆင်တဲ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံအကနိဋ္ဌ (သိုမ
 အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)ရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိကသဒါဂါမ်ရ။
 ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိသောတာပန်ရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်
 ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မုံယု၊ဓမ္မာနုသာရီရ။ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်
 ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မုံယု၊သဒ္ဓါနုသာရီရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ ဝိတ္ထာရ

၄၈၆။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ
 အိုတ်ရ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြီ ။ ပ။ ပညိန္ဒြီဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာ

အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပင်စိုပ်ဒတဲ ဒဒက်တ်ကူဇ္ဈိဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝွံဂ်ရ နိတု အရုန်ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မှုံယုအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါင်(အာယုက်)ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မှုံယုဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန်အာ အာယုက်ကဝက်တဲ (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မှုံယုအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရ ဟတ္တဖိုလ်) ပယောဂလ္လိပရာဟံပါရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မှုံယုသသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မွဲဟာန်ကျောံပယောဂ လ္လိပရာရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မှုံယုဉဒ္ဒိသောတအက နိဌဂါမိ တိုန်အာဘုံလတူလတူကဆင်ကဆင်တဲ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံအကနိဌ (သိုမအာစိုပ် အရဟတ္တဖိုလ်)ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိကသဒါဂါမ်ရ။ ဟိုတ်နူ ကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိသောတာပန်ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိပူဂိုလ်သောတာပန် မှုံယုဓမ္မာနုသာရီရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန် ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိပူဂိုလ်သောတာပန် မှုံယုသဒ္ဓါနုသာရီရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ဟိုတ်နူ ကူဇ္ဈိတောင်ဂ်ရ ဖိုတောင်ရ။ ဟိုတ်နူဖိုတောင်ဂ်ရ ပူဂိုလ်တောင်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်တတိယ ဝိတ္ထာရ

၄၈၇။ ယွံခမီတအ် ကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ကုဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? သဒ္ဓိဇ္ဈိ ။ ပ။ ပညိဇ္ဈိဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ကုဝံ မှုံမသုန်ပြကာ အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပင်စိုပ်ဒတဲ ဒဒက်တ်ကူဇ္ဈိဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝွံဂ်ရ နိတု အရုန်ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မှုံယုအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါင်(အာယုက်)ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင်ချိုန် ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မှုံယုဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန်အာ အာယုက်ကဝက်တဲ (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင် သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မှုံယုအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပယောဂလ္လိပရာ ဟံပါရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မှုံယု သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မွဲဟာန်ကျောံပယောဂလ္လိ ပရာရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိအနာဂါမ် မှုံယုဉဒ္ဒိသောတအကနိဌ ဂါမိ တိုန်အာဘုံလတူလတူကဆင်ကဆင်တဲ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံအကနိဌ (သိုမအာစိုပ်အရ ဟတ္တဖိုလ်)ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိကသဒါဂါမ်ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိ ဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သွပ်ဂ်ရ နိသောတာပန်ရ။ ဟိုတ်နူကူဇ္ဈိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်

သုဝိဇ္ဇာရ နိပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မှုံယု၊ဓမ္မာနုသာရီရ၊ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောန်ဗွဲတောင်
 သုဝိဇ္ဇာရ နိပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မှုံယု၊သဒ္ဓါနုသာရီရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် ညးမှုံအလေံသွ
 (အရဟတ္တမဂ်) ဗွဲမချိုက်ပေင်ဂ် ကိုစိုပ်ဒတဲ (အရဟတ္တဖိုလ်) ဗွဲမချိုက်ပေင်မာန်ရ၊ ညးမှုံ
 အလေံသွ(မဂ်သုဝိဇ္ဇာ) မွဲလစှော် ကိုစိုပ်ဒတဲ (ဖိုသုဝိဇ္ဇာ) မွဲလစှော်မာန်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိ
 ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဂ် ဟံသတန်အိုတ်ရ ရဝံဟောင် အဲသွးရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပဋိပန္န

၄၈၈။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် ကွဝ် မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမှူးမသုန်ပြကာအိုတ်
 ရ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် ကွဝ် မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။
 ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်စိုပ်ဒတဲ ဒဒကတ်ကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံဂ်ရ နိတုအရုန်ရ၊
 ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောန်ဗွဲတောင်သုဝိဇ္ဇာရ နိညးဒေုတ် သွက်သွောံသွဇ္ဇောင်မတ် အရ
 ဟတ္တဖိုလ်ရ၊ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောန်ဗွဲတောင်သုဝိဇ္ဇာရ နိအနာဂါမ်ရ၊ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိ
 ဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောန်ဗွဲတောင်သုဝိဇ္ဇာရ နိညးဒေုတ် သွက်သွောံသွဇ္ဇောင်မတ် အနာဂါမ်ဖိုလ်ရ၊
 ဟိုတ်နု ကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောန်ဗွဲတောင်သုဝိဇ္ဇာရ နိသကဒါဂါမ်ရ၊ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောန်
 ဗွဲတောင်သုဝိဇ္ဇာရ နိညးဒေုတ် သွက်သွောံသွဇ္ဇောင်မတ် သကဒါဂါမ်ဖိုလ်ရ၊ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိ
 ဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောန်ဗွဲတောင်သုဝိဇ္ဇာရ နိသောတာပန်ရ၊ ဟိုတ်နုကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောန်ဗွဲတောင်သု
 ဝိဇ္ဇာရ နိညးဒေုတ် သွက်သွောံသွဇ္ဇောင်မတ် သောတာပတ္တိဖိုလ်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးဟံမွဲကို
 ကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲပကာရအိုတ်သိုက် ညးဒ်မှူး(နုအရီဂမ္ဘိုင်ဒွံတုဝ်) ညးတန်တ ပွဲသွက်
 ပုထုဇန် ရဝံ အဲသွးရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သမ္ပန္န

၄၈၉။ ပွဲကာလဂ် ခမိမွဲဇကု ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ လောဝ်သွဝတ်
 တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲမှူး ဂဇအ်ကေတ်ပွဲဒွဲမွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ-

“ယွံကျက်မုံပိုင် ညးချိုက်ပေင်တကောံကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် ညးချိုက်ပေင်တကောံကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင်
 ရဝံ ဟိုသွးတရ၊ ယွံကျက်မုံပိုင် မုရနဗ္ဗတ်မွဲ နိညးချိုက်ပေင်တကောံကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင်ရော?” ရဝံ
 (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံခမိ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင်သဒ္ဓိန္ဒြိ မလေပ်ကိုအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နိအရာ
 စိုဟ်လလမ် မလေပ်ကိုအာစိုပ်(အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ် မတီကေတ် ဗွဲမဒးရးရ။ ဇော်ပွင်ဝီရိယိန္ဒြိ
 မလေပ်ကိုအာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)နိအရာစိုဟ်လလမ် မလေပ်ကိုအာစိုပ်(အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်မတီ
 ကေတ် ဗွဲမဒးရးရ။ ဇော်ပွင်သတိန္ဒြိ မလေပ်ကိုအာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)နိအရာစိုဟ် လလမ်မလေပ်

ကိုအာစိပ်(အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ် မတိကေတ် ဗွဲမဒးရးရ။ ဇော်ပွင်သမာဓိန္ဒြိ မလေပ်ကိုအာစိပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာစိုဟ်လလမ် မလေပ်ကိုအာစိပ်(အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ် မတိကေတ်ဗွဲမဒးရးရ။ ဇော်ပွင်ပညိန္ဒြိ မလေပ်ကိုအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာစိုဟ်လလမ် မလေပ်ကိုအာစိပ်(အရဟတ္တ မဂ်)ဉာဏ် မတိကေတ်ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံခမိ နဗ္ဗုတဝံ ခမိဂ် နှိညးချိုက်ပေင်တဲကောံကုန္တိဂ်မိုင်ရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အာသဝက္ခယ

၄၉၀။ ယွံခမိတအ် ကုန္တိဂ်မိုင် ကုဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ် ရ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိဂ်မိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုန္တိဂ်မိုင် ကုဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသုက္ကန္တိဂ်မိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါစိ ဟိုတ်နူ ဓရ်အာသဝဂ်မိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇော်မတ် အရ ဟတ္တဖိုလ်စိုတ် ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) မဟံမွဲကိုအာသဝ နကို ဉာဏ်တေင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

မုဒုတရဝဂ် မရနုက်ကိုစါ တဲရ။

၃။ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ၁။ သုတ်ပုနဗ္ဗဝ

၄၉၁။ ယွံခမိတအ် ကုန္တိဂ်မိုင် ကုဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ် ရ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိဂ်မိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုန္တိဂ်မိုင် ကုဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် အဲကျာ် လုက်ကာလဗုတ်ဟံတိကေတ်ပွမကတိန်ကို ပွမပျိုတ် အရာသာယျေန် ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ဒဒက်တဲကုန္တိဂ်မိုင်မသုန်ပြကာ အတိုင်သုာ်စွတ် ရံဝံဏီဂ် ပွဲ လိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြို ကောံလိုက်မိုဟ် မွဲဟာန်ကောံသမဏ ဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂိုင် မိုဟ်မဂိုင်ဂ် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် သမ္မာသမ္မောဓိ ဉာဏ်မပြ ဟံမွဲ ပတောံစတ်တဲရ ရံဝံ အဲ ဟံဒုင်ဝန်ဏီရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲကာလ အဲတိကေတ် ပွမကတိန်ကို ပွမပျိုတ် အရာသာယျေန်ကို ဒုသ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ဒဒက်တဲကုန္တိဂ်မိုင်မသုန်ပြကာ အတိုင်သုာ်စွတ် ရံဝံဂ်တုန် ပွဲလိုက် သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြို ကောံလိုက်မိုဟ် မွဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂိုင် မိုဟ်မဂိုင်ဂ် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်မပြ ဟံမွဲပတောံစတ် တဲရ ရံဝံ အဲ ဒုင်ဝန်ရ။

လညာတ်ဉာဏ် နှိပ်ကာငှ် ကုအဲ တဲရ၊ အရဟတ္တဖိုလ် မတိတ်ဗူးနုကိလေသ အဲဂ် ဟုံလိုလ်ရ၊ ကုဝံတုန် ဘဝမဒ်လအိတ်မုတ်ရ၊ ပွဲကာလလှုဟ် သွက်ဝံဒးတန်ပဋိသန္နိ ပွဲဘဝတို မွဲလှော်ပုန် ဟုံမွဲရ” ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်နိဝိတိန္ဒိယ

၄၉၂။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံပိပြကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ကုတ္တိန္ဒိ ပုရိသိန္ဒိ နိဝိတိန္ဒိဂမ္တိုင်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံပိပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အညိန္ဒိယ

၄၉၃။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံပိပြကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးပိပြကာအိုတ်ဂ်ရော? အနညာတညဿာမိတိန္ဒိ အညိန္ဒိ အညာတာဝိန္ဒိဂမ္တိုင်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံပိပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဇ္ဈကမိဇိ

၄၉၄။ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲးမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒိ ။ ပ။ ပညိန္ဒိဂမ္တိုင်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာ အိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပင်စိုပ်ဒေတဲ ဒေကံတ်ကုဏ္ဍိဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံဂ်ရ နှိတု အရန်ရ၊ ဟိုတ်နူကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သုဝ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ် မုံယုအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါဝ်(အာယုက်)ရ၊ ဟိုတ်နူကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သုဝ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ် မုံယုဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန်အာ အာယုက်ကဝက်တဲ (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)ရ၊ ဟိုတ်နူကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင် သုဝ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ် မုံယုအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပယောဂလ္လိပရာဟုံပါရ၊ ဟိုတ်နူကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သုဝ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ် မုံယု သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မွဲဟာန်ကျော်ပယောဂ လ္လိပရာရ၊ ဟိုတ်နူကုဏ္ဍိဂမ္တိုင် ချိုန်ညောန်ဗွဲတောင်သုဝ်ဂ်ရ နှိအနာဂါမ် မုံယုဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမိ တိုန်အာဘုံလတူလတူ ကဆံင်ကဆံင်တဲ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံအကနိဋ္ဌ (သိုမ

အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်)ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောင်ဗွဲတွင်သွပ်ဂ်ရ နှိကသဒါဂါမ်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောင်ဗွဲတွင်သွပ်ဂ်ရ နှိဇ္ဈကဗိဇိသောတာပန် ကတိဒ်ဗွဲဘဝဟောင်တဲ အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောင်ဗွဲတွင်သွပ်ဂ်ရ နှိကောလံကောလ သောတာပန် ကတိဒ်မပ္ပိတဘဝပိဘဝတဲ အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိဂမ္ဘိုင်ချိန်ညောင်ဗွဲတွင်သွပ်ဂ်ရ နှိသတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန် ကတိဒ်ထပိဘဝတဲ အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောင်ဗွဲတွင်သွပ်ဂ်ရ နှိပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မှုံယု၊ ဓမ္မာနုသာရီရ၊ ဟိုတ်နုက္ကန္တိဂမ္ဘိုင် ချိန်ညောင်ဗွဲတွင်သွပ်ဂ်ရ နှိပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မှုံယု၊ သဒ္ဓါနုသာရီရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်သုဒ္ဓက

၄၉၅။ ယွံခမိတအ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မှုံတြပကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲတြပြကာအိုတ်ဂ်ရော? စက္ခုန္တိ သောတိန္တိ ဃာနိန္တိ ဇိဝိန္တိ ကာယိန္တိ မနိန္တိဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မှုံတြပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သောတာပန္န

၄၉၆။ ယွံခမိတအ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မှုံတြပကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲတြပြကာအိုတ်ဂ်ရော? စက္ခုန္တိ ။ ပ ။ မနိန္တိဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကွဲးအရိဂ် ဟိုတ်မတိကောတ် ပွမကတိဒ်ကို ပွမပျိုတ်ကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗွဲကို ဒဒက်တကုန္တိဂမ္ဘိုင်တြပြကာဝံ အတိုင်ညံစုတ်ဂ်ရ ကွဲးအရိဝံ ကော်ခဲးသောတာပန် ဟံမ္မဲကိုသတ်ပွမဒတုံစေအပါယ် မဗိုန်ဇုအ် မှုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အရဟန္တ

၄၉၇။ ယွံခမိတအ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မှုံတြပကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲ တြပြကာအိုတ်ဂ်ရော? စက္ခုန္တိ ။ ပ ။ မနိန္တိဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကွဲးအရိဂ် ဟိုတ်မတိကောတ် ပွမကတိဒ်ကို ပွမပျိုတ်ကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗွဲကို ဒဒက်တကုန္တိဂမ္ဘိုင်တြပြကာဝံ အတိုင်ညံစုတ်တဲ သိုဟံစေလံဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗွဲ(နုကိလေသ)ဂ်ရ ခမိဝံ ကော်ခဲးတုအရန် မထေက်ဒင်ပူဇ်တွင် အာသဝအိုတ်အာတဲ ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မဂ်တဲ ပတဲကွေ်ကိစ္စမထေက်

မာတိကာ

ကိုသွတ် ဖျံ့ကျော်သဇိုင်ဝန်ခန္ဓတဲ အာစိပ်ဖိုဇကုအရဟတ္တဖိုလ်တဲ ဘဝသံယောဇိန်အိုတ်တဲ တိကောတ် ဗွဲမဒးရးတဲ တိတ်ဗူး(နူကိလေသ)တဲရ ရဲဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သမ္ပဒ္ဒ

၄၉၈။ ယွံခမိတအ် ဣန္ဒြိဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မုံတြပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲတြပြကာအိုတ်ရော? စက္ခုန္တိ သောတိန္တိ ယာနိန္တိ ဇိဝိန္တိ ကာယိန္တိ မနိန္တိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် အဲကျာ် လုက်ကာလ ဗူတိဟုံတိကောတ် ပွမကတိုဒ်ကို ပွမပျိတ် အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာ တိတ်ဗူးကို ဒဒက်တ်ဣန္ဒြိဂမ္ဘိုင်တြပြကာ အတိုင်ဃုာ်စုတ် ရဲဝံဏီဂ် ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မ္မဟာန် ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြို ကောံလိုက်မိုဟ် မ္မဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကောတ် သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်မပြဲ ဟုံမ္မဲပတောံစတ်တဲရ ရဲဝံ အဲ ဟုံဒုင်ဝန်ဏီရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲကာလ အဲတိကောတ် ပွမကတိုဒ်ကို ပွမပျိတ် အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ဒဒက်တ်ဣန္ဒြိဂမ္ဘိုင်တြပြကာ အတိုင်ဃုာ်စုတ် ရဲဝံဂ်တုန် ပွဲလိုက် သွပ်မဒ်မ္မဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြို ကောံလိုက်မိုဟ် မ္မဟာန်ကောံသမဏ ဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကောတ် သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်မပြဲ ဟုံမ္မဲ ပတောံစတ်တဲရ ရဲဝံ အဲဒုင်ဝန်ရ။ လညာတ်ဉာဏ် ဒ်ပြာကဋ် ကုအဲတဲရ၊ အရဟတ္တဖိုလ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသအဲဂ် ဟုံလိုလ်ရ၊ ဣဝံတုန် ဘဝမဒ်လအိတ်မုဟ်ရ၊ ပွဲကာလလျှဟ် သွက်ဂွံဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွဲဘဝတိုမ္မုလေ့ဗုန် ဟုံမ္မဲရ” ရဲဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏ

၄၉၉။ ယွံခမိတအ် ဣန္ဒြိဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မုံတြပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲတြပြကာအိုတ်ရော? စက္ခုန္တိ ။ ပ ။ မနိန္တိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မဟုံတိကောတ် ပွမကတိုဒ်ကို ပွမပျိတ်ကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ဒဒက်တ်ဣန္ဒြိ ဂမ္ဘိုင်တြပြကာ အတိုင်ဃုာ်စုတ်ဂ် မှောင်သမဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ပ်သိုတ်ဂး သမဏအိုတ်ရ၊ မှောင်ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ပ်သိုတ်ဂး ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တိလပိုင်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဖိုဒဒ်သမဏကို ဖိုဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကောတ်ဇောပ်မတ် နဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဟုံပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မတိကောတ် ပွမကတိုဒ်ကို ပွမပျိတ်ကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ဒဒက်တ် ဣန္ဒြိဂမ္ဘိုင်တြပြကာ အတိုင်ဃုာ်

စုတ်၌ ပျော်သမဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သို့တ်ဂး သမဏအိုတ်ရ၊ ပျော်ပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သို့တ်ဂး ပြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိဉ်ဂမ္ဘိုင်၌ ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝ ဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ် အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယ သမဏပြာဟ္မဏ

၅၀၀။ ယွံခမိတအ် သမဏပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးဟံတိ စက္ခုန္တိ ညးဟံတိ ဟိုတ်စက္ခုန္တိ ကတိန် ညးဟံတိ အရာစက္ခုန္တိပျိုတ် ညးဟံတိ ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် အရာ စက္ခုန္တိပျိုတ်။ သောတိန္တိ ။ ပ ။ ဃာနိန္တိ ။ ပ ။ ဇိဝိန္တိ ။ ပ ။ ကာယိန္တိ ။ ပ ။ သမဏ ပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးဟံတိမနိန္တိ ညးဟံတိ ဟိုတ်မနိန္တိကတိန် ညးဟံတိအရာ မနိန္တိပျိုတ် ညးဟံတိ ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်အရာ မနိန္တိပျိုတ်၌ ပျော်သမဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်သို့တ်ဂး သမဏအိုတ်ရ၊ ပျော်ပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်သို့တ်ဂး ပြာဟ္မဏ အိုတ်ရ၊ တီလပိဉ်ဂမ္ဘိုင်၌ ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလို ဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဟဝံပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် သမဏပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးတိ စက္ခုန္တိ ညးတိ ဟိုတ်စက္ခုန္တိ ကတိန် ညးတိအရာ စက္ခုန္တိပျိုတ် ညးတိ ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်အရာ စက္ခုန္တိပျိုတ်။ သောတိန္တိ ။ ပ ။ ဃာနိန္တိ ။ ပ ။ ဇိဝိန္တိ ။ ပ ။ ကာယိန္တိ ။ ပ ။ သမဏပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးတိ မနိန္တိ ညးတိ ဟိုတ်မနိန္တိကတိန် ညးတိအရာ မနိန္တိပျိုတ် ညးတိ ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် အရာ မနိန္တိပျိုတ်၌ ပျော်သမဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သို့တ်ဂး သမဏအိုတ်ရ၊ ပျော်ပြာဟ္မဏ ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သို့တ်ဂး ပြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိဉ်ဂမ္ဘိုင်၌ ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ် အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဆဉ်းဇ္ဇိဝဂ် မရနက်ကိုပိ တဲရ။

၄။ သုခိန္ဒြိယဝဂ် ၁။ သုတ်သုဒ္ဓိက

၅၀၁။ ယွံခမိတအ် ဣန္ဒြိယမ္ဘိုင် ဣဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ အိုတ်ရော? သုခိန္ဒြိယဒုက္ခိန္တိ သောမနဿိန္တိ ဒေါမနဿိန္တိ ဥပေက္ခိန္တိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဣန္ဒြိယမ္ဘိုင် ဣဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

မာတိကာ

၂။ သုတ်သောတာပန္န

၅၀၂။ ယွံခမီတအ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? သုခိန္တိ ဒုက္ခိန္တိ သောမနဿိန္တိ ဒေါမနဿိန္တိ ဥပေက္ခိန္တိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကွဲးအရီဂ် ဟိုတ်မတိကေတ် ပွမကတိုဒ်ကို ပွမပျိုတ်ကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာ တိတ်ဗူးကို ဒဒက်တ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ အတိုင်ညံစုတ်ဂ်ရ ကွဲးအရီဝံ ကော်ခဲး သောတာပန် ဟုံမွဲကိုသတ် ပွမဒတုံစှော်အပါယ် မဗိုန်စှော် မုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အရဟန္တ

၅၀၃။ ယွံခမီတအ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? သုခိန္တိ ဒုက္ခိန္တိ သောမနဿိန္တိ ဒေါမနဿိန္တိ ဥပေက္ခိန္တိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကွဲးအရီဂ် ဟိုတ်မတိကေတ် ပွမကတိုဒ်ကို ပွမပျိုတ်ကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ဒဒက်တ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ အတိုင်ညံစုတ်တဲ သိုဟုံစောဲလံာ်ဂ် ဟိုတ်မတိတ်ဗူး (နူကိလေသ)ဂ်ရ ခမီဝံ ကော်ခဲး တုအရုန် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် အာသဝ အိုတ်အာတဲ ဒေတ်လုတ်ဒေတ်မဂ်တဲ ပတဲကွေံကိစ္စမထေက်ကိုသွတဲ ဖျေံကွေံသဇိုင်ဝန် ခန္တတဲ အာစိုပ်ဖိုဇကု အရဟတ္တဖိုလ်တဲ ဘဝသံယောဇိန်အိုတ်တဲ တိကေတ် ဗွဲမဒးရးတဲ တိတ်ဗူး(နူကိလေသ)တဲရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏ

၅၀၄။ ယွံခမီတအ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? သုခိန္တိ ဒုက္ခိန္တိ သောမနဿိန္တိ ဒေါမနဿိန္တိ ဥပေက္ခိန္တိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မဟုံတိကေတ် ပွမကတိုဒ် ပွမပျိုတ်ကို အရာသာယျေန်ကို ဒုသ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ဒဒက်တ်ကုန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ အတိုင်ညံစုတ်ဂ် ပှောင်သမဏ ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ပ်သိုတ်ဂး သမဏအိုတ်ရ ပှောင်ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ပ်သိုတ်ဂး ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ တီလပိဉ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဖိုဒဒ်သမဏကို ဖိုဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇှော်မတ် နညဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဟဝံပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မတိကေတ် ပွမကတိုဒ်ကို ပွမပျိုတ်ကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို ဒဒက်တ်ကုန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ အတိုင်ညံ

စုတ်၍ မှောင်သမဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သိုတ်ဂး သမဏအိုတ်ရ၊ မှောင်ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သိုတ်ဂး ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိုဉ်ဂမ္ဘိုင်၍ ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝ ဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ် အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏ

၅၀၅။ ယံခမိတအံ ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ အိုတ်၍ရော? သုခိန္ဒြိယ ဒုက္ခိန္ဒြိယ သောမနဿိန္ဒြိယ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ ဥပေက္ခိန္ဒြိယမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမိတအံ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးဟံတိ သုခိန္ဒြိယ ညးဟံတိ ဟိုတ်သုခိန္ဒြိယတိုန် ညးဟံတိ အရာသုခိန္ဒြိယိုတ် ညးဟံတိ ဒေဝ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်အရာ သုခိန္ဒြိယိုတ်။ ဒုက္ခိန္ဒြိယ ။ ပ ။ သောမနဿိန္ဒြိယ ။ ပ ။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ ။ ပ ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးဟံတိ ဥပေက္ခိန္ဒြိယ ညးဟံတိ ဟိုတ်ဥပေက္ခိန္ဒြိယတိုန် ညးဟံတိအရာ ဥပေက္ခိန္ဒြိယိုတ် ညးဟံတိ ဒေဝ်ဒ်ဟိုတ် အာစိုပ်အရာ ဥပေက္ခိန္ဒြိယိုတ်၍ မှောင်သမဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်သိုတ်ဂး သမဏအိုတ်ရ၊ မှောင်ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်သိုတ်ဂး ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိုဉ်ဂမ္ဘိုင်၍ ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဟဝံပဒတ်အိုတ်ရ။

ယံခမိတအံ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးဟံတိ သုခိန္ဒြိယ ညးဟံတိ ဟိုတ်သုခိန္ဒြိယ တိုန် ညးဟံတိ အရာသုခိန္ဒြိယိုတ် ညးဟံတိ ဒေဝ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်အရာ သုခိန္ဒြိယိုတ်။ ဒုက္ခိန္ဒြိယ ။ ပ ။ သောမနဿိန္ဒြိယ ။ ပ ။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ ။ ပ ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးဟံတိ ဥပေက္ခိန္ဒြိယ ညးဟံတိ ဟိုတ်ဥပေက္ခိန္ဒြိယတိုန် ညးဟံတိ အရာဥပေက္ခိန္ဒြိယိုတ် ညးဟံတိ ဒေဝ်ဒ်ဟိုတ် အာစိုပ်အရာ ဥပေက္ခိန္ဒြိယိုတ်၍ မှောင်သမဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သိုတ်ဂး သမဏအိုတ်ရ၊ မှောင်ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သိုတ်ဂး ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိုဉ်ဂမ္ဘိုင်၍ ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပဌမ ဝိဘင်္ဂ

၅၀၆။ ယံခမိတအံ ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ အိုတ်၍ရော? သုခိန္ဒြိယ ဒုက္ခိန္ဒြိယ သောမနဿိန္ဒြိယ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ ဥပေက္ခိန္ဒြိယမ္ဘိုင်ရ။

မာတိကာ

ယွံခမီတအ် သုခိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် တသိုမ်မကတိုန် ပွဲဇကု ပွမ သာယျေန် မကတိုန်ပွဲဇကု တသိုမ် ပွမသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံ ဇကုဂံ ကော်ခဲး သုခိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ဒဒိမ်မကတိုန် ပွဲဇကု ပွမဟံ သာယျေန် မကတိုန်ပွဲဇကု ဒဒိမ် ပွမဟံသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံ ဇကုဂံ ကော်ခဲး ဒုက္ခိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် သောမနဿိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် တသိုမ်မကတိုန် ပွဲစိုတ် ပွမ သာယျေန် မကတိုန်ပွဲစိုတ် တသိုမ် ပွမသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံ စိုတ်ဂံ ကော်ခဲး သောမနဿိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ဒဒိမ်မကတိုန် ပွဲစိုတ် ပွမဟံ သာယျေန် မကတိုန်ပွဲစိုတ် ဒဒိမ် ပွမဟံသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံ စိုတ်ဂံ ကော်ခဲး ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ပွမဒုင်စသိုင် ပွမသာယျေန် လေဝ်ဟံသေင် ပွမဟံသာယျေန်လေဝ်ဟံသေင် မကတိုန်ပွဲဇကုကို ပွမဒုင် စသိုင်ပွမ သာယျေန်လေဝ်ဟံသေင် ပွမဟံသာယျေန်လေဝ်ဟံသေင် မကတိုန်ပွဲစိုတ်ကိုဂံ ကော်ခဲး ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ ယွံခမီတအ် ဣန္ဒြိယမိုင် ဣဝံ မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂ

၅၀၇။ ယွံခမီတအ် ဣန္ဒြိယမိုင် ဣဝံ မှုမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲး မသုန်ပြကာ အိုတ်ဂံရော? သုခိန္ဒြိယံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ သောမနဿိန္ဒြိယံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံမိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် သုခိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် တသိုမ် မကတိုန် ပွဲဇကု ပွမ သာယျေန် မကတိုန်ပွဲဇကု တသိုမ် ပွမသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန်ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံ ဇကုဂံ ကော်ခဲး သုခိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ဒဒိမ်မကတိုန် ပွဲဇကု ပွမဟံ သာယျေန် မကတိုန်ပွဲဇကု ဒဒိမ် ပွမဟံသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန်ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံ ဇကုဂံ ကော်ခဲး ဒုက္ခိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် သောမနဿိန္ဒြိယံ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် တသိုမ်မကတိုန် ပွဲစိုတ် ပွမသာယျေန် မကတိုန်ပွဲစိုတ် တသိုမ် ပွမသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန်ဟိုတ်နူ တုတ်ဒွံစိုတ်ဂံ ကော်ခဲး သောမနဿိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ဒဒိမ်မကတိုန် ပွဲစိုတ် ပွမဟုံသာယျေန် မကတိုန်ပွဲစိုတ် ဒဒိမ် ပွမဟုံသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံစိုတ် ကော်ခဲး ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပွမဒုင်စသိုင် ပွမသာယျေန် လော်ဟုံသောင် ပွမဟုံသာယျေန်လော်ဟုံသောင် မကတိုန်ပွဲဇကုကို ပွမဒုင်စသိုင် ပွမသာယျေန်လော်ဟုံသောင် ပွမဟုံသာယျေန်လော်ဟုံသောင် မကတိုန်ပွဲစိုတ်ကို ကော်ခဲး ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ပျော်ကိုဣန္ဒြိယံခိုင်ဝံ သုခိန္ဒြိယံ သောမနဿိန္ဒြိယံ သုခဝေဒနာ ရံဝံ ဂပ်ပှ်သုင်သုင်သုင်။ ပျော်ကိုဣန္ဒြိယံခိုင်ဝံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ဒုက္ခဝေဒနာ ရံဝံ ဂပ်ပှ်သုင်သုင်သုင်။ ပျော်ကိုဣန္ဒြိယံခိုင်ဝံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ‘အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင် တဲလဒေါပ်ဟုံသောင်ကိုဒဒိမ်တသိုင် ရံဝံ ဂပ်ပှ်သုင်သုင်သုင်။ ယွံခမီတအ် ဣန္ဒြိယံခိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်တတိယ ဝိဘင်္ဂ

၅၀၈။ ယွံခမီတအ် ဣန္ဒြိယံခိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ အိုတ်ရော? သုခိန္ဒြိယံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ သောမနဿိန္ဒြိယံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံခိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် သုခိန္ဒြိယံ ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် တသိုင် မကတိုန် ပွဲဇကု ပွမသာယျေန် မကတိုန်ပွဲဇကု တသိုင် ပွမသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံဇကု ကော်ခဲး သုခိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ဒဒိမ် မကတိုန် ပွဲဇကု ပွမဟုံသာယျေန် မကတိုန်ပွဲဇကု ဒဒိမ် ပွမဟုံသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံဇကု ကော်ခဲး ဒုက္ခိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် သောမနဿိန္ဒြိယံ ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် တသိုင်မကတိုန် ပွဲစိုတ် ပွမသာယျေန် မကတိုန်ပွဲစိုတ် တသိုင် ပွမသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံစိုတ် ကော်ခဲး သောမနဿိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ဒဒိမ်မကတိုန် ပွဲစိုတ် ပွမဟုံသာယျေန် မကတိုန်ပွဲစိုတ် ဒဒိမ် ပွမဟုံသာယျေန် ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုန် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံစိုတ် ကော်ခဲး ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ညးဒေဝ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွမဒုင်စသိုင် ပွမသာယျေန် လေဝ်ဟုံသေင် ပွမဟုံသာယျေန်လေဝ်ဟုံသေင် မကတိုဒ် ပွဲဇကုကို ပွမဒုင်စသိုင် ပွမ သာယျေန်လေဝ်ဟုံသေင် ပွမဟုံသာယျေန်လေဝ်ဟုံသေင် မကတိုဒ် ပွဲစိုတ်ကို ကော်ခဲး ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။

ယွံခမီတအ် ပျော်ကိုဣန္ဒြိယမိုင်ဝံ သုခိန္ဒြိယကို သောမနဿိန္ဒြိယကို သုခဝေဒနာ ရံဝံ ဂပ်ဝ်မှ်သေင်သမ္ဘိရ။ ပျော်ကိုဣန္ဒြိယမိုင်ဝံ ဒုက္ခိန္ဒြိယကို ဒေါမနဿိန္ဒြိယကို ဒုက္ခဝေဒနာ ရံဝံ ဂပ်ဝ်မှ်သေင်သမ္ဘိရ။ ပျော်ကိုဣန္ဒြိယမိုင်ဝံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယ ‘အဒုက္ခမသုဒဝေဒနာ’ ပွမ ဒုင်စသိုင် တဲလဒေါဝ် ဟုံသေင်ကိုဒဒိခိတ်သိုင် ရံဝံ ဂပ်ဝ်မှ်သေင်သမ္ဘိရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ဣန္ဒြိယမိုင်ဝံ ဗွဲဟိုတ်ပြယာယ် သိုဒ်တမသုန်ပြကာဂမိုင်ဝံ ဒ်အာပိပြကာဂမိုင် အိုတ်ရ၊ သိုဒ်တပိပြကာဂမိုင်ဝံ ဒ်အာမသုန်ပြကာဂမိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဌမ။

၉။ သုတ်ကဋ္ဌေပမ

၅၀၉။ ယွံခမီတအ် ဣန္ဒြိယမိုင် ဣဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲး မသုန်ပြကာ အိုတ်ရော? သုခိန္ဒြိယ ဒုက္ခိန္ဒြိယ သောမနဿိန္ဒြိယ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ ဥပေက္ခိန္ဒြိယမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်သုခဝေဒနာတု သုခိန္ဒြိယတိုဒ်ရ၊ ညးဒ် ဒ်တသိုခိမွဲး “အဲ ဒ်တသိုခိရ” ရံဝံ တီရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်သုခ ဝေဒနာဂ်ပျိုတ်ရ သုခိန္ဒြိယ သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်သုခဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ဒုင်စသိုင် မဗွဲကိုဟိုတ်ဂ် ပျိုတ်ရ လလမ်ရ ရံဝံ တီရ။

ယွံခမီတအ် သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်ဒုက္ခဝေဒနာတု ဒုက္ခိန္ဒြိယတိုဒ်ရ၊ ညးဒ် ဒ်ဒဒိခိမွဲး “အဲ ဒ်ဒဒိခိရ” ရံဝံ တီရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်ဒုက္ခဝေဒနာဂ် ပျိုတ်ရ ဒုက္ခိန္ဒြိယ သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ် ဒုက္ခဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ဒုင်စသိုင် မဗွဲကိုဟိုတ်ဂ် ပျိုတ်ရ လလမ်ရ ရံဝံ တီရ။

ယွံခမီတအ် သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်သောမနဿဝေဒနာတု သောမနဿိန္ဒြိယ ကတိုဒ်ရ၊ ညးဒ် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ်မွဲး “အဲ မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ်ရ” ရံဝံ တီရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်သောမနဿဝေဒနာဂ် ပျိုတ်ရ သောမနဿိန္ဒြိယ သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်သောမနဿဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ဒုင်စသိုင် မဗွဲကိုဟိုတ်ဂ် ပျိုတ်ရ လလမ်ရ ရံဝံ တီရ။

ယွံခမီတအ် သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်ဒေါမနဿဝေဒနာတု ဒေါမနဿိန္ဒြိယ ကတိုဒ်ရ၊ ညးဒ် ဒ်ဒဒိခိစိုတ်မွဲး “အဲ ဒ်ဒဒိခိစိုတ်ရ” ရံဝံ တီရ၊ ဟိုတ်နူ

‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်ဒေါမနဿဝေဒနာၣ် ပှိုတ်ဂ်ရ ဒေါမနဿိန္ဒြိ မသွနိဿယံ ဗဒါကို ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်ဒေါမနဿဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် မဗွဲကိုဟိုတ်ဂ် ပှိုတ်ရ လလမ်ရ ရဲဝံ တီရ။

ယွံခမီတအ် သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာတဲ ဥပေက္ခိန္ဒြိ ကတိန်ရ၊ ညးဂ် သေဝ်မဇ္ဈဟ်မွဲး “အဲ သေဝ်မဇ္ဈဟ်ရ” ရဲဝံ တီရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာၣ် ပှိုတ်ဂ်ရ ဥပေက္ခိန္ဒြိ မသွနိဿယံဗဒါကို ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ် ဥပေက္ခာဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် မဗွဲကိုဟိုတ်ဂ် ပှိုတ်ရ လလမ်ရ ရဲဝံ တီရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူပွမပံင်ကောံဇိုတ်ပေါတ်ဒး အောံဂမိုင်ဓါဒကုတ်ဂ် လှဟ်ဂမ္တ ကတိန်ရ၊ ပုတ်ကတိန်ကျင်ရ၊ အောံဂမိုင်ဓါဒကုတ်ဂ်ဟောင် ဟိုတ်နူပွမပါပရးစုံလင်တူဟ်ခြာ် လှဟ်ဂမ္တ မကတိန်ကျင် ဟိုတ်နူပွမဇိုတ်ပေါတ်ဒး အောံဂမိုင်ဓါဒကုတ်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲပှိုတ် လလမ်အာကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ယွံခမီတအ် သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်သုခဝေဒနာတဲ သုခိန္ဒြိ ကတိန်ရ၊ ညးဂ် နိတသိုခ်မွဲး “အဲ နိတသိုခ်ရ” ရဲဝံ တီရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်သုခဝေဒနာၣ် ပှိုတ်ဂ်ရ သုခိန္ဒြိ မသွနိဿယံဗဒါကို ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်သုခဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် မဗွဲကိုဟိုတ်ဂ် ပှိုတ်ရ လလမ်ရ ရဲဝံ တီရ။ သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်ဒုက္ခ ဝေဒနာတဲ ။ ပ ။ သွနိဿယံ ဗဒါကို ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်သောမနဿဝေဒနာတဲ ။ ပ ။ သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်ဒေါမနဿဝေဒနာတဲ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သွနိဿယံဗဒါကို ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာတဲ ဥပေက္ခိန္ဒြိ ကတိန်ရ၊ ညးဂ် သေဝ်မဇ္ဈဟ်မွဲး “အဲ သေဝ်မဇ္ဈဟ်ရ” ရဲဝံ တီရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာၣ် ပှိုတ်ဂ်ရ ဥပေက္ခိန္ဒြိ မသွနိဿယံဗဒါကို ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မဒ်ဟိုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် မဗွဲကိုဟိုတ်ဂ် ပှိုတ်ရ လလမ်ရ ရဲဝံ တီရ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဥပ္ပါဒ်ပါဠိက

၅၁၀။ ယွံခမီတအ် ကုန္တိဂမိုင် ကုဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? သုခိန္ဒြိ ဒုက္ခိန္ဒြိ သောမနဿိန္ဒြိ ဒေါမနဿိန္ဒြိ ဥပေက္ခိန္ဒြိဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကိုစိုတ် မဗလး ဣာန်ဗွာန်ဒ်တဲ ကုခမီ ပဒတ်ဂ် ဒုက္ခိန္ဒြိ ကတိန်ရ၊ ခမီဂ် “ဒုက္ခိန္ဒြိဝံ ကတိန် ကုအဲတဲရ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိဂ်လေဝ် ဗွဲစုတ် ကတိန် မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်နိမိတ်ရ၊ ကတိန် မွဲဟာန်ကောံဟိုတ် သဇိုင်ရ၊ ကတိန် မွဲဟာန်ကောံပွမပြုပြင်ရ၊ ကတိန် မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်အထံက်အပင်ရ၊

ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ဟိတံနိမိတ်ဟုံမွဲမွဲး ဟိတံသဇိုင်ဟုံမွဲမွဲး ပွမပြုပြင်ဟုံမွဲမွဲး အထံက်အပင်ဟုံမွဲမွဲး ကြက်ကတိန်ရံ ဟိတံဂကူဝံ ဟုံမွဲရ” ရဝံ တီရ။ ခမိဂ် ဒုက္ခိန္ဒြိယံလေဝ် တီရ။ ဟိတံဒုက္ခိန္ဒြိယံ ကတိန်ရံလေဝ် တီရ။ အရာဒုက္ခိန္ဒြိယံဟိတံလေဝ် တီရ။ ခရ်ဒ်အရာပျိတ် မသက္ကုသေဟ် ဒဒက်တဒုက္ခိန္ဒြိယံ မကတိန်တဲဂ်လေဝ် တီရ။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ မကတိန်တဲဂ် မုရ်ပွဲခရ်မွဲပျိတ် မသက္ကုသေဟ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် လှုသွးအာနူကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်တဲဟေင် လှုသွးအာနူခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင်တဲဟေင် အာစိပ်ပဌမဇ္ဈာန် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ်သပေါတ် မွဲကို ‘ပီတိ’ ပွမသျှက်မျှက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိန် ဟိတံနူမလှုအာနူနီဝရဏတဲ ပဒတ်ရ။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ မကတိန်တဲဂ် ပျိတ်မသက္ကုသေဟ် ပွဲပဌမဇ္ဈာန်ဝံရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဂး ညးတီအရာဒုက္ခိန္ဒြိယံဟိတံတဲ ညးရင်တျင် ပြာပ်ဏာစိုတ် တွဟ်နဖို (ပဌမဇ္ဈာန်) န်အရာဒုက္ခိန္ဒြိယံ ပျိတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဟုံဝိဝိင်ဟိတံမာဲ ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကိုစိုတ် မဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဒ်တဲ ကုခမိပဒတ်ဂ် ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ကတိန်ရ။ ခမိဂ် “ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ကတိန် ကုအဲတဲရ။ ဒေါမနသိန္ဒြိယံလေဝ် ဗွဲစုတ် ကတိန် မွဲဟာန်ကောံဟိတံနိမိတ်ရ။ ကတိန် မွဲဟာန်ကောံဟိတံသဇိုင်ရ။ ကတိန် မွဲဟာန်ကောံပွမပြုပြင်ရ။ ကတိန် မွဲဟာန်ကောံဟိတံ အထံက်အပင်ရ။ ဒေါမနသိန္ဒြိယံ ဟိတံနိမိတ်ဟုံမွဲမွဲး ဟိတံသဇိုင်ဟုံမွဲမွဲး ပွမပြုပြင်ဟုံမွဲမွဲး အထံက်အပင်ဟုံမွဲမွဲး ကြက်ကတိန်ရံ ဟိတံဂကူဝံ ဟုံမွဲရ” ရဝံ တီရ။ ခမိဂ် ဒေါမနသိန္ဒြိယံလေဝ် တီရ။ ဟိတံဒေါမနသိန္ဒြိယံ ကတိန်ရံလေဝ် တီရ။ အရာဒေါမနသိန္ဒြိယံဟိတံလေဝ် တီရ။ ခရ်ဒ်အရာပျိတ် မသက္ကုသေဟ် ဒဒက်တဒေါမနသိန္ဒြိယံ မကတိန်တဲဂ်လေဝ် တီရ။ ဒေါမနသိန္ဒြိယံ မကတိန်တဲဂ် မုရ်ပွဲခရ်မွဲ ပျိတ်မသက္ကုသေဟ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဟိတံနူ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ်သပေါတ်ဂမၠိုင် လလမ်အာဂ်ရ အာစိပ် ဒုတိယဇ္ဈာန် မလေဝ်ကိုစိုတ်ကော်ဇြင် ပွဲသဏ္ဌာန်ဇော့ မလေဝ်ဇော်ပွင်ကိုသမာဓိ မဟုံမွဲကို ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဟုံမွဲကို ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ်သပေါတ် မွဲကို ‘ပီတိ’ ပွမသျှက်မျှက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိန် ဟိတံနူသမာဓိတဲ ပဒတ်ရ။ ဒေါမနသိန္ဒြိယံ မကတိန်တဲဂ် ပျိတ် မသက္ကုသေဟ် ပွဲဒုတိယဇ္ဈာန်ဝံရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဂး ညးတီ အရာဒေါမနသိန္ဒြိယံဟိတံတဲ ညးရင်တျင်ပြာပ်ဏာစိုတ် တွဟ်နဖို (ဒုတိယဇ္ဈာန်) န်အရာဒေါမနသိန္ဒြိယံ ပျိတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဟုံဝိဝိင်ဟိတံမာဲ ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကိုစိုတ် မဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဒ်တဲ ကုခမိ ပဒတ်ဂ် သုခိန္ဒြိယံ ကတိန်ရ။ ခမိဂ် “သုခိန္ဒြိယံ ကတိန် ကုအဲတဲရ။ သုခိန္ဒြိယံလေဝ် ဗွဲစုတ် ကတိန် မွဲဟာန်ကောံဟိတံနိမိတ်ရ။ ကတိန် မွဲဟာန် ကောံဟိတံသဇိုင်ရ။ ကတိန် မွဲဟာန်ကောံ ပွမပြုပြင်ရ။ ကတိန် မွဲဟာန်ကောံဟိတံ အထံက်အပင်ရ။ သုခိန္ဒြိယံ ဟိတံနိမိတ်ဟုံမွဲမွဲး ဟိတံသဇိုင်ဟုံမွဲမွဲး ပွမပြုပြင်ဟုံမွဲမွဲး အထံက်အပင်ဟုံမွဲမွဲး ကြက်ကတိန်ရံ ဟိတံဂကူဝံ ဟုံမွဲရ” ရဝံ တီရ။ ခမိဂ် သုခိန္ဒြိယံလေဝ် တီရ။ ဟိတံသုခိန္ဒြိယံကတိန်ရံလေဝ် တီရ။ အရာသုခိန္ဒြိယံဟိတံလေဝ် တီရ။ ခရ်ဒ်အရာပျိတ်

မသက္ကုသေဟ် ဒဒကိတ်သုခိန္ဒြိယ မကတိန္ဒိတုံဂ်လေဝ် တီရ။ သုခိန္ဒြိယ မကတိန္ဒိတုံဂ် မုရ ပွဲခရ်မ္မဲ ပှိုတ်မသက္ကုသေဟ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ‘ပိတိ’ ပွမဒျိုက်မှိုက် ဂ်လေဝ် ဟိုတ်ပွမကျုဟ်မ္မဲစိ မှာသေဝ်မဇ္ဈဟ်တု ပဒတ်ရ။ ချိုက်ပေင်ကို ‘သတိ’ ပွမဒ်ဗျဟ် ‘သမ္မဉ္ဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဂ်ဒ်တု ‘သုခ’ တသိုခိဂ်လေဝ် ဒုင်စသိုင် နကိုဇကုရ။ ဩဟိုတ်နူ တတိယဇာန်မ္မဲ ညးဂ် “ညးသေဝ်မဇ္ဈဟ် ညးမုံကိုသတိ ညးမုံအလေဝ်ပဒတ် ပွဲတသိုခိ” ရဝံ ပုဂိုလ်အရီုမှိုင် ဟိုတ်သးအိုတ်ရ။ ခမိဂ် အာစိုပ်တတိယဇာန်ဂ်တု ပဒတ်ရ။ သုခိန္ဒြိယ မကတိန္ဒိတုံဂ် ပှိုတ်မသက္ကုသေဟ် ပွဲတတိယဇာန်ဝံရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဲး ညးတိ အရာသုခိန္ဒြိယပှိုတ်တု ညးရင်တျင်ပြာပ်ဏာစိုတ် တုဟ်နဖို(တတိယဇာန်) ဒ်အရာသုခိန္ဒြိယ ပှိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဇြဟတ် ပွဲမသကာတ်မြဟ်တု မုံကိုစိုတ် မဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဒ်တု ကုခမိ ပဒတ်ဂ် သောမနဿိန္ဒြိယ ကတိန္ဒိရ။ ခမိဂ် “သောမနဿိန္ဒြိယ ကတိန္ဒိ ကုအဲတုရ။ သောမနဿိန္ဒြိယလေဝ် ပွဲစုတ် ကတိန္ဒိ မွဲဟာန် ကောံဟိုတ်နိမိတ်ရ။ ကတိန္ဒိ မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်သဇိုင်ရ။ ကတိန္ဒိ မွဲဟာန်ကောံပွမပြု ပြေင်ရ။ ကတိန္ဒိ မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်အထံက်အပင်ရ။ သောမနဿိန္ဒြိယ ဟိုတ်နိမိတ်ဟံမ္မဲမ္မဲ ဟိုတ်သဇိုင်ဟံမ္မဲမ္မဲ ပွမပြုပြေင်ဟံမ္မဲမ္မဲ အထံက်အပင်ဟံမ္မဲမ္မဲ ကြက်ကတိန္ဒိရဂ် ဟိုတ်ဂကူဝံ ဟံမ္မဲရ” ရဝံ တီရ။ ခမိဂ် သောမနဿိန္ဒြိယလေဝ် တီရ။ ဟိုတ်သောမနဿိန္ဒြိယ ကတိန္ဒိ ဂ်လေဝ် တီရ။ အရာသောမနဿိန္ဒြိယ ပှိုတ်ဂ်လေဝ် တီရ။ ခရ်ဒ်အရာပှိုတ် မသက္ကုသေဟ် ဒဒကိတ်သောမနဿိန္ဒြိယ မကတိန္ဒိတုံဂ်လေဝ် တီရ။ သောမနဿိန္ဒြိယ မကတိန္ဒိတုံဂ် မုရ ပွဲခရ်မ္မဲ ပှိုတ်မသက္ကုသေဟ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခိဂ်လေဝ် ဟိုတ်ပွမပါကျေံ ‘ဒုက္ခ’ ပွမဒ်ဒဒိခိဂ်လေဝ် ဟိုတ်ပွမပါကျေံ ပွဲကိုပ်ကွာဟောင် ဟိုတ်နူ ‘သောမနဿိ’ ပွမမိပ်စိုတ် ‘ဒေါမနဿိ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂ်မှိုင် ပှိုတ်လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ် စတုတ္ထဇာန် မုံကိုပွမအးဇး ဒဒကိတ်ကိုသတိ မကတိန္ဒိဟိုတ်နူဥပေက္ခာ မဟံမ္မဲကိုဒဒိခိ တသိုခိတု ပဒတ်ရ။ သောမနဿိန္ဒြိယ မကတိန္ဒိတုံဂ် ပှိုတ်မသက္ကုသေဟ် ပွဲစတုတ္ထဇာန် ဝံရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဲး ညးတိ အရာသောမနဿိန္ဒြိယ ပှိုတ်တု ညးရင်တျင် ပြာပ်ဏာစိုတ် တုဟ်နဖို(စတုတ္ထဇာန်) ဒ်အရာသောမနဿိန္ဒြိယ ပှိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဇြဟတ် ပွဲမသကာတ်မြဟ်တု မုံကိုစိုတ် မဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဒ်တု ကုခမိ ပဒတ်ဂ် ဥပေက္ခိန္ဒြိယ ကတိန္ဒိရ။ ခမိဂ် “ဥပေက္ခိန္ဒြိယ ကတိန္ဒိ ကုအဲတုရ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယလေဝ် ပွဲစုတ် ကတိန္ဒိ မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်နိမိတ်ရ။ ကတိန္ဒိ မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်သဇိုင်ရ။ ကတိန္ဒိ မွဲဟာန်ကောံပွမပြုပြေင်ရ။ ကတိန္ဒိ မွဲဟာန်ကောံ ဟိုတ်အထံက်အပင်ရ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယ ဟိုတ်နိမိတ်ဟံမ္မဲမ္မဲ ဟိုတ်သဇိုင်ဟံမ္မဲမ္မဲ ပွမပြုပြေင်ဟံမ္မဲမ္မဲ အထံက်အပင်ဟံမ္မဲမ္မဲ ကြက်ကတိန္ဒိရဂ် ဟိုတ်ဂကူဝံ ဟံမ္မဲရ” ရဝံ တီရ။ ခမိဂ် ဥပေက္ခိန္ဒြိယ ဂ်လေဝ် တီရ။ ဟိုတ်ဥပေက္ခိန္ဒြိယ ကတိန္ဒိဂ်လေဝ် တီရ။ အရာဥပေက္ခိန္ဒြိယ ပှိုတ်ဂ်လေဝ် တီရ။

ခရီးအရာပျိုတ် မသက္ကုသေဟ် ဒဒက်တဥပေက္ခိန္ဒြိ မကတိုဒ်တဲဂ်လေဝ် တီရ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိ မကတိုဒ်တဲဂ် မုရ်ပွဲခရ်မ္မဲ ပျိုတ်မသက္ကုသေဟ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ကလိ လောန်အာ နေဝသညာနာသညာယတနဇ္ဈာန်အိုတ်သို ပွဲမဒးရဲတဲ အာစိုပ်နီရောသေမာပတ် ဒ်အရာသညာဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ပျိုတ်တဲ ပဒတ်ရ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိ မကတိုဒ်တဲဂ် ပျိုတ်မသက္ကုသေဟ် ပွဲနီရောသေမာပတ်ဝံရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဲဂး ညးတီ အရာဥပေက္ခိန္ဒြိ ပျိုတ်တဲ ညးရင်တျိုင်ပြာပ်ဏာစိုတ် တုဟ်နဖို(နီရောသေမာပတ်) ဒ်အရာဒုက္ခိန္ဒြိပျိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

သုခိန္ဒြိယဝဂ် မရနက်ကိုပန် တဲရ။

၅။ ဇရာဝဂ် ၁။ သုတ်ဇရာဓမ္မ

၅၁၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲပြာသာဒ်ဝိသာခါမိဂါရမာတာ အပွဲဘာပုဗ္ဗာရာမ် ဇရေင်ချင်သာရ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျ်တြဲ ပွဲအခိုင်သတ်တဲ ပယျာ် တဲစိုတ် ဒွါက်ကတိနုမသတင်ဒိုင် ညးမ္မဲဝတ်တဲ ပွဲပသာန်တဲပလိုတ်ဘာ သိုမအင်ဒိုင်စးဂ် သွဒတ်ဒိုင်ရ။

ပွဲကာလဂ် တီလပိဉ်အာနန္ဒ ပှော်ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျ်တြဲတဲ လောဝ် သွဝတ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျ်တြဲတဲမ္မး သိုမဆိုန်ပတ်ဖွိတ်သပေါတ် ဇကုတီလမ္ပုပိဉ်ကျ်တြဲ နကို တဲဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါဂ် ဂရင်ပတီတိုန် ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျ်မ္ပုပိဉ် ထေက်ကိုအမ်သင်ကွေရ။ ယွံကျ်မ္ပုပိဉ် ဟံကောင်ဒ်မ္မဲလေ့ဂ် ဒ်ကျင်ရသွံ၊ ယွံကျ်မ္ပုပိဉ် လျာ်သတ်စွာ်တီလမ္ပုပိဉ်ကျ်တြဲ ညင်ရဲကိုပ်ကွာတေံကို ဟံမ္မဲကိုပွမသအးဇး ဗုဒ္ဓင်ဗွင်ရ။ ခန္ဓဇကုအလုံအိုတ်သိုဂမ္ဘိုင် ချိန်သညောအ်ဂမ္ဘိုင်ဒ်တဲ စွာ်တောအ်ဒိုင်အိုတ်ရ။ ခန္ဓဇကုဂ် ကုန်ကိုက်ဒိုင်ဂတရ။ ပွမပုန်ဂတး ကုန္ဒိဂမ္ဘိုင်မတွံဂး စက္ခုန္ဒြိ သောတိန္ဒြိ ဃာနိန္ဒြိ ဇိဝိန္ဒြိ ကာယိန္ဒြိ ပြာကဋ်ဒိုင်ရ” ရံဝံ ဂရင် ပတီရ။

ယွံအာနန္ဒ ဂလာန်ဂ် ဘျံပြရ။ သတ်မဝတ်တကတ်နွံမ္မး သတ်ဗျူနွံရ။ သတ်ထတ်ယုက် နွံမ္မး သတ်ဂိယဲနွံရ။ သတ်ဂျိုင်လမျီုနွံမ္မး သတ်ချိုတ်နွံရ။ သတ်စွာ် ညင်ရဲကိုပ်ကွာတေံကို ဟံမ္မဲကို ပွမသအးဇး ဗုဒ္ဓင်ဗွင်ရ။ ခန္ဓဇကုအလုံအိုတ်သိုဂမ္ဘိုင် ချိန်သညောအ်ဂမ္ဘိုင်ဒ်တဲ စွာ် တောအ်ဒိုင်အိုတ်ရ။ ခန္ဓဇကုဂ် ကုန်ကိုက်ဒိုင်ဂတရ။ ပွမပုန်ဂတး ကုန္ဒိဂမ္ဘိုင်မတွံဂး စက္ခုန္ဒြိ သောတိန္ဒြိ ဃာနိန္ဒြိ ဇိဝိန္ဒြိ ကာယိန္ဒြိ ပြာကဋ်ဒိုင်ရ” ရံဝံ သုးတရ။

ကျ်တြဲ မ္ပုပိဉ်တြဲပြကာ ဟိုတွံတ် ဂလာန်ဝံတဲ ကြဲနုဂ် တွံတိုန်ဂါထာ မသအာင် နုဂ်ပုန်ရ—

“ဟာဓရဇရာအယုတ် ဩဝ်ကိုဒ်ထေက်ကိုကျဟ်မွဲ ကုတုအဲညါ၊ ဟာဓရဇရာ မလေပ်သ္တုညဉ်ရပ်သ္တုလီလ် ခန္တကုအတ္တဘ ခိုဟ်ဆာမထေက်ကိုသ္တုက်ဂ် ခရဇရာ ဗျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်ရောင်သ္တု။

ဥးအာယုက်ဂ် ဗုတ်ကံသ္တုလေပ် မှုံအရာသတိက်သတင်မွဲ ပွမဒးချိုတ်ရ၊ ခရစိုတ်ဂ် ဟံ့ပါပလေတ် ဥးမမိက်ကိုမွဲမွဲရ၊ သတ်အိုတ်သိုက်ဟေင် ဗျိုပျိုက် ရာန်သကိုတ်ရ” ရဝံ (သ္တုတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဥဏ္ဏာဘဠာဟူဏ

၅၁၂။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် ဗဗ္ဗဥဏ္ဏာဘ ပြာပ်အာဇရေင် တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗွဲဗျဟ်တဲ ဂဇာဏေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒုဒဲတဲမွဲ ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

ယံတီလပိုင်ဂေါတမ ဣန္ဒြိယမိုင် မှုံကိုအာရီတုဟ်တုဟ် မှုံကိုအရာဂေတ်ဂေင် တုဟ် အိုတ်တဲ မဟံဒင်စသိုင် အာရီအရာဂေတ်ဂေင်ရင်သကအ်ဂ် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဥးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? စက္ခုန္တိ သောတိန္တိ ဃာနိန္တိ ဇိဝိန္တိ ကာယိန္တိဂမိုင်ရ။ ယံတီလပိုင်ဂေါတမ အရာနိဿယဗဒါ ဣန္ဒြိယမိုင်မသုန်ပြကာ မှုံကိုအာရီတုဟ်တုဟ် မှုံကို အရာဂေတ်ဂေင်တုဟ်အိုတ်တဲ မဟံဒင်စသိုင်အာရီ အရာဂေတ်ဂေင် ရင်သကအ်ဂ်တုန် ဥးဍေရော? အာရီအရာဂေတ်ဂေင် ဣန္ဒြိယမိုင် မုရ်ခရ်မွဲ ဒင်စသိုင်ရော? ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဗဗ္ဗဥ ဣန္ဒြိယမိုင် မှုံကိုအာရီတုဟ်တုဟ် မှုံကိုအရာဂေတ်ဂေင်တုဟ်အိုတ်တဲ မဟံ ဒင်စသိုင် အာရီအရာဂေတ်ဂေင်ရင်သကအ်ဂ် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဥးမွဲမသုန် ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? စက္ခုန္တိ သောတိန္တိ ဃာနိန္တိ ဇိဝိန္တိ ကာယိန္တိဂမိုင်ရ။ ယံဗဗ္ဗဥ အရာ နိဿယဗဒါ ဣန္ဒြိယမိုင်မသုန်ပြကာ မှုံကိုအာရီတုဟ်တုဟ် မှုံကိုအရာဂေတ်ဂေင်တုဟ်အိုတ်တဲ မဟံဒင်စသိုင်အာရီ အရာဂေတ်ဂေင်ရင်သကအ်ဂ်တုန် စိုတ်ရ၊ အာရီ အရာဂေတ်ဂေင် ဣန္ဒြိယမိုင် စိုတ်ဂ်ဟေင် ဒင်စသိုင်ရ ရဝံ သ္တုတ်ရ။

ယံတီလပိုင်ဂေါတမ အရာနိဿယဗဒါစိုတ်ဂ်တုန် ဥးဍေရော? ယံဗဗ္ဗဥ အရာ နိဿယဗဒါစိုတ်ဂ်တုန် ‘သတိ’ပွမဗွဲဗျဟ်ရ၊ ယံတီလပိုင်ဂေါတမ အရာနိဿယဗဒါ ‘သတိ’ ပွမဗွဲဗျဟ်တုန် ဥးဍေရော? ယံဗဗ္ဗဥ အရာနိဿယဗဒါ ‘သတိ’ပွမဗွဲဗျဟ်တုန် ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ရ၊ ယံတီလပိုင်ဂေါတမ အရာနိဿယဗဒါ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး

(နူကိလေသ)ဂ်တုန် ညးခွဲရော? ယွံဗဗ္ဗး အရာနိဿယံဗဒါ ‘ဝိမုတ္တိ’ပွမတိတ်ဗ္ဗး(နူကိလေသ) ဂ်တုန် နိဗ္ဗာန်ရ၊ ယွံတိလပိဉ်ဂေါတမ အရာနိဿယံဗဒါနိဗ္ဗာန်ဂ်တုန် ညးခွဲရော? ယွံဗဗ္ဗး သွာန်ပြဒ္ဒညာဂ် လောနံအာဗ္ဗုတရ၊ တုအဲ တုဟ်နဂိုင်ကေတ်လအိတ် သွာန်ပြဒ္ဒညာဂ် ဟံသုဟ်ရထရ၊ ယွံဗဗ္ဗး သုာ်ပြရ၊ ပွမတိလပိဉ်နိဗ္ဗာန် မုံကိအရာသတိကံသတင်မွဲး နိဗ္ဗာန် မုံကိလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်ဒ်တဲ သွဲးဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။

ပွဲကာလဂ် ဗဗ္ဗးဥဏ္ဏာဘ သျှိုက်မျှိုက်အိုဟ်တျှိုက်ဂလာန် တိလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲလောန် တဲ ဘျှိုက်ကတိနုဒ္ဒဲ လော့ဝံသဝတ် တိလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဲးရဲသေ့ရံဂ်တဲမွဲး ပါစူးအာရ။

ပွဲတြဲနုဂ် တိလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဗဗ္ဗးဥဏ္ဏာဘ ပါစူးအာတဲ ဟံသက်ဂတာပ်လအိတ် သွဲးတိုန်ကို ခမိဂမျှိုင်ရ “ယွံခမိတအိတ် ဥပမာတုန်— ပွဲသျှိုက်မျှိုက်အထောဋ်ကအိတ်ကတိန် ပွဲတြဲမုံကိအထောဋ်ကအိတ်ကတိန် တဲတိုန်ကျာ် နူမော့ဗွင်ကျာ်လပါ်ဗွဲက်တေံမွဲး လျးတဲ ဂမျှိုင် ပန်လုပ်နုပျော်ဗတင်ကျာ်တဲ မုရ်ပွဲဋ္ဌာန် တန်တအိုတ်ရော?” ရံဝံ (သွဲးတရ)။ ယွံကျာ် မုံပိဉ် တန်တပွဲဗွင်ပလိုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတိအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအိတ် တုပ်သုဟ်သံဝံဟေင် ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျိုင်ပတေံ ဗဗ္ဗးဥဏ္ဏာဘဂ် တန်တ ပွဲအဲကျာ်ရ၊ ဒ်ညင်ရဲရိုဟ်ကွက်တဲ တန်တရ၊ ဗိုန်ဇုအိတ်ရ၊ သမဏကိန် ပြာဟ္မဏကိန် ဒေဝတ်ကိန် ဒေဝတ်မာရ်ကိန် ဗြိုက်ကိန် ပွဲလောက ညးမမိက်ကိမ္မဲလေဝ် ပြင်ဖျါဟံမာန်ရ။ ယွံခမိတအိတ် ပွဲအခိုင်လျှဟ်ဝံ ဗဗ္ဗးဥဏ္ဏာဘ ချိုတ်အာမွဲး စိုန်သကီုဩကောံသံယောဇိန်မွဲဒ်တဲ ဗဗ္ဗးဥဏ္ဏာဘ ကလေင်ကျာ်လိုက်မိုဟ်ဝံ မွဲလေ့ဗုန်ရ၊ သံယောဇိန်ပိဂကူဂ် ဟံမွဲ(ကုဗဗ္ဗးဥဏ္ဏာဘ)ရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သာကေတ

၅၁၃။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရဲသံဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တိလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဲးဒတ်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်အဉ္ဇန မဒ်ဒဲးကိုမသက္ကုဘဲ ကုသတ်ဂမျှိုင် ဇေရင်ဍုင်သာကေတရ။ ပွဲကာလဂ် တိလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဲးတိုန်ကိုခမိဂမျှိုင်ရ— “ယွံခမိတအိတ် သွန်ဿယံကိုဟိုတ်ပြယာယ်မွဲတဲ က္လန္တိဂမျှိုင်မသုန်ပြကာဂ် ဒ်အာဗိုလ်ဂမျှိုင် မသုန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဗိုလ်ဂမျှိုင် မသုန်ပြကာဂ် ဒ်အာက္လန္တိဂမျှိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဟိုတ် ပြယာယ်ဂ် နွံဟာ” ရံဝံ (သွဲးတရ)။

ယွံကျာ်မုံပိဉ် ကုပိုဒိုက်တအိတ်ညးဂမျှိုင် ခရ်ဂမျှိုင်ဝံ မုံကိတုမ်မူလမွဲး တိလမုံပိဉ် ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ မုံကိညးရင်တျိုင်ပတိတ်မွဲး တိလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ မုံကိအရာသတိကံ သတင်မွဲး တိလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိဉ် အာပါန်အခေါင်အိုတ်ရ၊ အရထ ခရ်မ ဂပ်ဝံတံဂ် ဩဂ်ပြာကဋ် ပွဲညဏ် တိလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲဟေင်ညိ၊ သောံကလင်ပင်မိုင်ကေတ်

နူဇရေင်တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ခမိဂမ္ပိုင် ကြက်သွေ့ပကင်ရင်လင်အိုတ်ရ။ ပ။ ယွံခမိတအ် သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ်မွဲတဲ က္လန္တိဂမ္ပိုင်မသုန်ပြကာၣ် နှိအာဗိုလ်ဂမ္ပိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်ရ။ ဗိုလ်ဂမ္ပိုင်မသုန်ပြကာၣ် နှိအာက္လန္တိဂမ္ပိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ဟိုတ်ပြယာယ်ၣ် နွံရ။

ယွံခမိတအ် သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ်မွဲတဲ က္လန္တိဂမ္ပိုင်မသုန်ပြကာၣ် နှိအာဗိုလ် ဂမ္ပိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ဗိုလ်ဂမ္ပိုင်မသုန်ပြကာၣ် နှိအာက္လန္တိဂမ္ပိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ဟိုတ်ပြယာယ်ၣ် ညးဍေံဇော? ယွံခမိတအ် သဒ္ဓိန္တိၣ် နှိသဒ္ဓိဗိုလ်ရ။ သဒ္ဓိဗိုလ်ၣ် နှိသဒ္ဓိန္တိရ။ ဝီရိယိန္တိၣ် နှိဝီရိယဗိုလ်ရ။ ဝီရိယဗိုလ်ၣ် နှိဝီရိယိန္တိရ။ သတိန္တိၣ် နှိသတိဗိုလ်ရ။ သတိဗိုလ်ၣ် နှိသတိန္တိရ။ သမာဓိန္တိၣ် နှိသမာဓိဗိုလ်ရ။ သမာဓိဗိုလ်ၣ် နှိသမာဓိန္တိရ။ ပညိန္တိၣ် နှိပညာဗိုလ်ရ။ ပညာဗိုလ်ၣ် နှိပညိန္တိရ။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် စိကြင်ၣ် လှောင်လျှော် လှော်တသောင်အာ လပါဗွဲက်ရ။ ပွဲလဒေါဝ်စီၣ် တကအ်နွံရ။ ယွံခမိတအ် သွန်ဿယ်ကို ဟိုတ်ပြယာယ်ၣ်တဲ ပွဲစိကြင်ၣ် အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲး ဇောင်ဍုတ်မွဲဝင်ဟောင်ရ။ ဟိုတ်ပြယာယ်ၣ် နွံရ။ ယွံခမိတအ် သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ်ၣ်တဲ ပွဲစိကြင်ၣ် အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲး ဇောင်ဍုတ်ဓါဂမ္ပိုင်ဟောင်ရ။ ဟိုတ်ပြယာယ်ၣ်လေဝ် နွံရ။

ယွံခမိတအ် သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ်ၣ်တဲ ပွဲစိကြင်ၣ် အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲး ဇောင်ဍုတ်မွဲဝင်ဟောင်ရ။ ဟိုတ်ပြယာယ်ၣ် ညးဍေံဇော? ယွံခမိတအ် ပွဲလအိတ်တူင်မုဟ် လပါဗွဲက်စိကြင်ၣ်လေဝ် ဍုတ်နွံရ။ ပွဲလအိတ်တူင်မုဟ် လပါပလိုတ်လေဝ် ဍုတ်နွံရ။ ယွံခမိတအ် သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ် မတွံး ပွမနွံကိုဍုတ် ပွဲလအိတ်တူင်မုဟ် လပါဗွဲက် လအိတ် တူင်မုဟ် လပါပလိုတ်တဲ ပွဲစိကြင်ၣ် အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲး ဇောင်ဍုတ်မွဲဝင်ဟောင်ရ။

ယွံခမိတအ် သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ်ၣ်တဲ ပွဲစိကြင်ၣ် အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲး ဇောင်ဍုတ်ဓါဂမ္ပိုင်ရ။ ဟိုတ်ပြယာယ်ၣ် ညးဍေံဇော? ယွံခမိတအ် ပွဲလအိတ်တူင်မုဟ် လပါသုင်ကျာ စိကြင်ၣ်လေဝ် ဍုတ်နွံရ။ ပွဲလအိတ်တူင်မုဟ် လပါသုင်ကျာလေဝ် ဍုတ်နွံရ။ ယွံခမိတအ် သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ် မတွံး ပွမနွံကိုဍုတ် ပွဲလအိတ်တူင်မုဟ် လပါ သုင်ကျာ လအိတ်တူင်မုဟ် လပါသုင်ကျာတဲ ပွဲစိကြင်ၣ် အာစိုပ်ပွမရိုဟ်လို့ဟ် ရဝံမွဲး ဇောင်ဍုတ် ဓါဂမ္ပိုင်ရ။ က္လဝံတုန် ဟိုတ်ပြယာယ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုင်သုတ်သတ်ဝံဟောင် သဒ္ဓိန္တိၣ် နှိသဒ္ဓိဗိုလ်ရ။ သဒ္ဓိဗိုလ်ၣ် နှိသဒ္ဓိန္တိရ။ ဝီရိယိန္တိၣ် နှိဝီရိယဗိုလ်ရ။ ဝီရိယဗိုလ်ၣ် နှိဝီရိယိန္တိရ။ သတိန္တိၣ် နှိသတိဗိုလ်ရ။ သတိဗိုလ်ၣ် နှိသတိန္တိရ။ သမာဓိန္တိၣ် နှိသမာဓိဗိုလ်ရ။ သမာဓိဗိုလ်ၣ် နှိသမာဓိန္တိရ။ ပညိန္တိၣ် နှိပညာဗိုလ်ရ။ ပညာဗိုလ်ၣ် နှိပညိန္တိရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပုင် ပွမသွက္ကန္တိဂမ္ပိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုက်ဂိုက်ရ ခမိၣ် အာသဝဂမ္ပိုင် အိုတ်အာ နှိတဲ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် ကျော်အရ ဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူး(နူကီလေသ) မဟွံမွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပုဗ္ဗကောဋ္ဌက

၅၁၄။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဌာန်ပုဗ္ဗကောဋ္ဌက ဇေရင်
ချင်သာရဲဂရ။ ပွဲကာလက် တီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ သွးတိုန်ကိုတီလပိုင်သာရိပိုင်ရ—

“ယံသာရိပိုင် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွပညိန္ဒြိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊
မုဲအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊ မုဲလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ ။ ပ ။ ဂပ်ဝံဇော်ပွပ်
ဂပ်ဝံသွပညိန္ဒြိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊ မုဲအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်
အမြိတ်ရ၊ မုဲလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ ရဝံ တုအဲ ပတေဟာ” ရဝံ (သွးတရ)။

ယံကျိမုဲပိုင် သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွပညိန္ဒြိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ်
နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊ မုဲအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊ မုဲလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ
ရဝံ နပမလျင်ပတေ ပွဲကုန္ဒိဝံ အဲဒိုက်ပြာပ်ခေ ကုတီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ ဟံသေင်ရ။ ယံကျိ
မုဲပိုင် သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွပညိန္ဒြိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊
မုဲအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊ မုဲလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ ရဝံ ညးဟံတီ
ဟံညာတ် ဟံပြာကဋ် ဟံသွဇော်မတ် မဟံတုတ်ဒွံ ကုန္ဒိမသုန်ပြကာဂ် နကိုပညာ
ဂမိုင်ဂ် နပမလျင်ပတေ ပွဲကုန္ဒိဂမိုင်ဂ် ပြာပ်ခေ ကုညးသအာင်ဂမိုင်အိုတ်ရ။ ယံကျိ
မုဲပိုင် သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွပညိန္ဒြိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊
မုဲအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊ မုဲလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ ရဝံ ညးတီ
ညာတ် ပြာကဋ် သွဇော်မတ် တုတ်ဒွံ ကုန္ဒိမသုန်ပြကာဂ် နကိုပညာဂမိုင်ဂ် ပွဲကုန္ဒိဂမိုင်ဂ်
ဟံမဲကိုပမသေတ်ပွာအိုတ်ရ၊ ဟံမဲကိုပမပါပါဟံမာန်အိုတ်ရ။ ယံကျိမုဲပိုင် သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ ။
ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွပညိန္ဒြိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊ မုဲအရာသတိက်သတင်မွဲး
နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊ မုဲလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ ရဝံ ကုန္ဒိမသုန်ပြကာဂ် အဲဒိုက် တီရ
ညာတ်ရ ပြာကဋ်ရ သွဇော်မတ်ရ တုတ်ဒွံနကိုပညာရ၊ ပွဲကုန္ဒိ ဂမိုင်ဂ် အဲဒိုက် ဟံမဲကို
ပမသေတ်ပွာရ၊ ဟံမဲကို ပမပါပါဟံမာန်ရ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယံသာရိပိုင် ခိုဟံကေံရ၊ ခိုဟံကေံရ၊ ယံသာရိပိုင် သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ဂပ်ဝံဇော်ပွပ်
ဂပ်ဝံသွပညိန္ဒြိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊ မုဲအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်
အမြိတ်ရ၊ မုဲလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ ရဝံ ညးဟံတီ ဟံညာတ် ဟံပြာကဋ် ဟံသွ
ဇော်မတ် မဟံတုတ်ဒွံ ကုန္ဒိမသုန်ပြကာဂ် နကိုပညာဂမိုင်ဂ် နပမလျင်ပတေ ပွဲကုန္ဒိ
ဂမိုင်ဂ် ပြာပ်ခေ ကုညးသအာင်ဂမိုင်အိုတ်ရ။ ယံသာရိပိုင် သဒ္ဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ဂပ်ဝံဇော်ပွပ်
ဂပ်ဝံသွပညိန္ဒြိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ၊ မုဲအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်
အမြိတ်ရ၊ မုဲလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိတ်ရ ရဝံ ညးတီညာတ် ပြာကဋ် သွဇော်မတ် တုတ်ဒွံ

ဣန္ဒြိယသုန်ပြကာ၌ နကိပညာဂမ္ဘိုင်၌ ပွဲဣန္ဒြိယမ္ဘိုင်၌ ဟုံမွဲကို ပွမသွေဟ်ပွာအိုတ်ရ၊ ဟုံမွဲကို ပွမပါ်ပါ်ဟုံမာန်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမ ပုဗ္ဗာရာမ

၅၁၅။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျၢ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲပြာသာဒ်ဝိသာခါမိဂါရမာတာ အပွဲဘာပုဗ္ဗာရာမ ဇရေင်ချင်သာရၣ်ရ။ ပွဲကာလၣ် တီလမ္မုပိုင်ကျၢ်တြဲ သုးတိုန်ကိုခမိဂမ္ဘိုင်ရ “ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇှော်ပွဲ ဟိုတ်ပွမသွ ပွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယမ္ဘိုင်ဗွတ်မုစိၣ် ခမိ အာသဝ အိုတ်အာတဲၣ် ‘ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲၣ်ရ၊ ဇေတ်လုတ် ဇေတ်မပြဲတဲၣ်ရ၊ သွပတဲကွဲ ကိစ္စမဂ်တဲၣ်ရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမွဲသအာင် ဟုံမွဲတဲၣ်ရ’ ရံဝံ အဲတီရ”ၣ် ဟိုသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရော? ရံဝံ (သုးတရ)။

ယံကျၢ်မ္မုပိုင် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ မ္မုကိုတုမ်မူလမ္မုး တီလမ္မုပိုင် ကျၢ်တြဲအိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇှော်ပွဲ ဟိုတ်ပွမသွ ပွဲမ ဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယမ္ဘိုင် ခမိအာသဝအိုတ်အာတဲၣ် “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတဲၣ်ရ၊ ဇေတ်လုတ် ဇေတ်မပြဲတဲၣ်ရ၊ သွပတဲကွဲ ကိစ္စမဂ်တဲၣ်ရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမွဲသအာင် ဟုံမွဲတဲၣ်ရ’ ရံဝံ အဲတီရ”ၣ် ဟိုသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ။ ဟိုတ်ပွမဇှော်ပွဲ ဟိုတ်ပွမသွ ပွဲမဂ္ဂိုင် ကိုဝါ မုရဣန္ဒြိယမ္ဘိုင်ရော? ဟိုတ်ပွမဇှော်ပွဲ ဟိုတ်ပွမသွ ပွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ပညိန္ဒြိယမ္ဘိုင်။ ယံခမိတအ် ကုကွးအရီမ္မုကိုပညာၣ် ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေ် မလှောင်ဗက်ပညာၣ် တန်တ ပွဲမဒးရးရ၊ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဇြဟတ် မလှောင်ဗက်ပညာၣ် တန်တ ပွဲမဒးရးရ၊ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် မလှောင်ဗက်ပညာၣ် တန်တ ပွဲမဒးရးရ၊ ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန် မလှောင်ဗက်ပညာၣ် တန်တ ပွဲမဒးရးရ။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇှော်ပွဲ ဟိုတ်ပွမသွ ပွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယမ္ဘိုင် ခမိ အာသဝအိုတ်အာတဲၣ် “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲၣ်ရ၊ ဇေတ်လုတ် ဇေတ်မပြဲတဲၣ်ရ၊ သွပတဲကွဲ ကိစ္စမဂ်တဲၣ်ရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမွဲသအာင် ဟုံမွဲတဲၣ်ရ’ ရံဝံ အဲတီရ” ၣ် ဟိုသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ ပုဗ္ဗာရာမ

၅၁၆။ နိဒါန် ချင်သာရၣ်ၣ်ဟောင်ရောင်။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇှော်ပွဲ ဟိုတ်ပွ မသွပွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယမ္ဘိုင် ဗွတ်မုစိၣ် ခမိ အာသဝအိုတ်အာတဲၣ် ‘ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ

အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေံ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တူဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ’ ရဲဝံ အဲတီရ” ရ် ဟိုသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရော? ရဲဝံ (သုးတဲရ)။ ယံကျာ်မူပိုင် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမၠိုင် ခရ်ဂမၠိုင်ဝံ မူကိုတုမ်မူလမ္း တီလမူပိုင် ကျာ်တြဲအိုတ်ရ ။ ပ ။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယမိုင်ခါဂ် ခမိ အာသဝအိုတ်အာတဲရ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေံ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တူဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကို သွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ’ ရဲဝံ အဲတီရ” ရ် ဟိုသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ။ ညးမ္းဗါပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမ သွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ အရိယပညာကို အရိယသမာဓိ မဒ်ဟိုတ်မတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ကိုရ။ ယံခမိတအ် ညုာ်ပြရ၊ အရိယပညာ ခမိဂ် ဒ်ပညိန္ဒြရ၊ အရိယသမာဓိ မဒ်ဟိုတ်မတိတ်ဗူး (နူကိလေသ) ခမိဂ် ဒ်သမာဓိန္ဒြရ။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယမိုင်ခါဂ် ခမိအာသဝအိုတ်အာတဲရ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေံ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တူဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ’ ရဲဝံ အဲတီရ” ရ် ဟိုသ် အရဟတ္တဖိုလ်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်တတိယ ပုဗ္ဗာရာမ

၅၁၇။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ဂ်ဟောင်ရောင်။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွ မသွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယမိုင် ဗုတ်မုစိဂ် ခမိ အာသဝအိုတ်အာတဲရ ‘ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေံ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တူဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ’ ရဲဝံ အဲတီရ” ရ် ဟိုသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရော? ရဲဝံ (သုးတဲရ)။ ယံကျာ်မူပိုင် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမၠိုင် ခရ်ဂမၠိုင်ဝံ မူကိုတုမ်မူလမ္း တီလ မူပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ ။ ပ ။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိ ဂမိုင်ပန်ဂ် ခမိအာသဝအိုတ်အာတဲရ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မ ပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေံ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တူဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲ တဲရ’ ရဲဝံ အဲတီရ”ရ် ဟိုသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ။ ညးမ္းပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဝီရိယိန္ဒြ သတိန္ဒြ သမာဓိန္ဒြ ပညိန္ဒြရ။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမ ဇော်ပွင် ဟိုတ်ပွမသွ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယမိုင်ပန်ဂ် ခမိအာသဝအိုတ်အာတဲရ “ပွမတန် ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေံ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တူဟ်န ကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ’ ရဲဝံ အဲတီရ”ရ် ဟိုသ် အရဟတ္တဖိုလ်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်စတုတ္ထ ပုဗ္ဗာရာမ

၅၁၈။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ဂဟောင်ရောင်။ ယံခမိတအံ ဟိတ်ပွမဇ္ဇေပုဝ် ဟိတ်ပွမ သုဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိဂမ္ပိုင် ဗုတ်မစိတ် ခမိ အာသဝအိတ်အာတဲရ် ‘ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိတ်အာ တဲရ်၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ်၊ သွပတဲကွေ့ ကိစ္စမဂ်တဲရ်၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက် ကိုသုမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ်’ ရဲဝံ အဲတီရ်” ဂ် ဟိုသ် အရဟတ္တဖိုလ်ရော? ရဲဝံ (သုးတရ်)။ ယံကျ်မုံပိုင် ကုပိုဒိုက်တအံညးဂမ္ပိုင် ခေဂ်မ္ပိုင်ဝံ မုံကိုတုမ်မူလမ္း တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ အိတ်ရ် ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ဟိတ်ပွမဇ္ဇေပုဝ် ဟိတ်ပွမသုဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိဂမ္ပိုင်မသုန်ဂ် ခမိ အာသဝအိတ်အာတဲရ် “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိတ်အာတဲရ်၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ်၊ သွပတဲကွေ့ ကိစ္စမဂ်တဲရ်၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ်’ ရဲဝံ အဲတီရ်” ဂ် ဟိုသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ်။ ညးမ္းမသုန်ပြကာအိတ်ဂ်ရော? ဟိတ်ပွမဇ္ဇေပုဝ် ဟိတ်ပွမသုဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ သဒ္ဓိန္ဒြိ ဝီရိယိန္ဒြိ သတိန္ဒြိ သမာဓိန္ဒြိ ပညိန္ဒြိရ်။ ယံခမိတအံ ဟိတ်ပွမဇ္ဇေပုဝ် ဟိတ်ပွမသုဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိဂမ္ပိုင်မသုန်ဂ် ခမိအာသဝအိတ်အာတဲရ် “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိတ်အာတဲရ်၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ်၊ သွပတဲကွေ့ ကိစ္စမဂ်တဲရ်၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ်’ ရဲဝံ အဲတီရ်” ဂ် ဟိုသ် အရဟတ္တ ဖိုလ်ရ် ရဲဝံ (သုးတရ်)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပိဏ္ဏောလဘာရဒွါဇ

၅၁၉။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လဝ် ရဲသော်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအိင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာယောသိတာရာမ် ဇရေင် ချင်ကောသဗ္ဗိရ်။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်ပိဏ္ဏောလဘာရဒွါဇဂ် “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိတ်အာ တဲရ်၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ်၊ သွပတဲကွေ့ ကိစ္စမဂ်တဲရ်၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက် ကိုသုမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ်’ ရဲဝံ အဲတီရ်” ဂ် ဟိုသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ်။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂမ္ပိုင် မဂ္ဂိုင်ဂွင် ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲအိတ်တဲ လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ တဲမ္း ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မ္မဲဒုဒဲအိတ်တဲ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ဂလာန်ဝံအိတ်ရ်—

ယံကျ်မုံပိုင် တီလပိုင်ပိဏ္ဏောလဘာရဒွါဇဂ် “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိတ်အာတဲရ်၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ်၊ သွပတဲကွေ့ ကိစ္စမဂ်တဲရ်၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက် ကိုသုမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ်’ ရဲဝံ အဲတီရ်” ဂ် ဟိုသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ်။ ယံကျ်မုံပိုင် နပမ ညာတ်ကေတ် မုရ်ဖိုတွေင်မ္မဲဂ် တီလပိုင်ပိဏ္ဏောလဘာရဒွါဇဂ် “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိတ်အာ တဲရ်၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ်၊ သွပတဲကွေ့ ကိစ္စမဂ်တဲရ်၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက် ကိုသုမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ်’ ရဲဝံ အဲတီရ်” ဂ် ဟိုသ် အရဟတ္တဖိုလ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီ အိတ်ရ်)။

ယံခမီတအံ ဟိတ်ပုမဇ္ဇေပုဉ် ဟိတ်ပုမသုဗ္ဗေမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယမ္ပိင်ပိပြကာဂ် ခမီ ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇ် “ပုမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ၊ သု ပတဲကွဲ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုဗ္ဗေသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ’ ရဲဝံ အဲတီရ”ဂ် ဟီသ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ။ ညးမး ပိပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ဟိတ်ပုမဇ္ဇေပုဉ် ဟိတ်ပုမ သုဗ္ဗေမဂ္ဂါင်ကိုဝါ သတိန္ဒြိ သမာဓိန္ဒြိ ပညိန္ဒြိရ။ ယံခမီတအံ ဟိတ်ပုမဇ္ဇေပုဉ် ဟိတ်ပုမသု ဗ္ဗေမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယမ္ပိင်ပိပြကာဂ် ခမီပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇ် “ပုမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာ တဲရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ၊ သုပတဲကွဲ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက် ကိုသုဗ္ဗေသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ’ ရဲဝံ အဲတီရ”ဂ် ဟီသ် အရဟတ္တဖိုလ်ရ။ ယံခမီတအံ ဣန္ဒြိယမ္ပိင် ပိပြကာဝံ မုမ္မုလအိတ်အိုတ်ဂ်ရော? မ္မုလအိတ်ပုမအိုတ် အိုတ်ရ၊ မ္မုလအိတ်ပုမအိုတ် မုရ ဓရ်မ္မဲအိုတ်ရော? မ္မုလအိတ်ပုမအိုတ် ပုမတန်ပဋိသန္ဓိ ပုမဗျူ ပုမချိုတ် အိုတ်ရ၊ ယံခမီတအံ နပ္ပမညာတ်ကေတ် ပုမတန်ပဋိသန္ဓိ ပုမဗျူ ပုမချိုတ်အိုတ်တဲ ဗ္ဗေဒးရး ခမီပိဏ္ဍောလ ဘာရ ဒ္ဒါဇ် “ပုမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ၊ သုပတဲကွဲ ကိစ္စမဂ် တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုဗ္ဗေသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ’ ရဲဝံ အဲတီရ”ဂ် ဟီသ် အရဟတ္တဖိုလ်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အာပဏ

၅၂၀။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ-

ပွဲကာလမ္မဲအိင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သုဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲနီဂို ညးအင်္ဂရးဂမ္ပိုင် မ္မုယု၊ အာပဏ လုပ်လို့ဟ်အင်္ဂရးရ။ ပွဲနီဂို တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သုးတိုန်ကိုတီလပိုင်သာရိပိုတ်ရ- “ယံသာရိပိုတ် ဗ္ဗေတ အရိယသာဝက တို့လုပ်တဲ မလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲအဲကျိလောနီဂ် ပွဲအဲကျိကို ပွဲသာသနာဒွေံဗတောန်အဲကျိကို ပုမသေ့ဟ်ပှာလေဝ် ဟံဒ်ရ၊ ပုမပါ်ပါ် ဟံမာန်လေဝ် ဟံဒ်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

ယံကျိမ္မုပိုင် ဗ္ဗေတ အရိယသာဝက တို့လုပ်တဲ မလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲကျိတြဲ လောနီဂ် ပွဲကျိကို ပွဲသာသနာဒွေံဗတောန်ကျိကို ပုမသေ့ဟ်ပှာလေဝ် ဟံဒ်ရ၊ ပုမပါ်ပါ် ဟံမာန်လေဝ် ဟံဒ်ရ။ ယံကျိမ္မုပိုင် ကုးအရိယသာဝက မ္မုကို ‘သဒ္ဓါ’ ပုမလျိုင်ပတေ်ဂ် တုဟ်နပ္ပမပါ်ကွဲ ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ပိုင် တုဟ်နပ္ပမကိုချိုက်ပေင်တဲ ကောံဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ပိုင် မ္မုကိုလ္လီပရာ မဂ်ပိတ်တိတ်ဖြဟတ်ဒ်တဲ ကြက်ပဒတ်ရ၊ ပွဲဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ပိုင် မ္မုကိုအစောံ ဖြဟတ်တဲ ပတိတ်ဖြဟတ် ဗ္ဗေမဗိုန်ဗတ်တဲ ညးဖျေံကွေံသဇိုင်ဝန်ဟံသေင်တဲ ကြက်ပဒတ် ရဂ် (ကြက်ကလိဝံ)ဟိုတ်ဝံ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ။ ယံကျိမ္မုပိုင် သုာ်ပြရ၊ ဝီရိယ အရိယသာဝကဂ် ဒ်ဝီရိယိန္ဒြိရ။

ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ကုးအရိယသာဝက မုၢ်ကီု ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေၣ် မုၢ်ကီုလ္လိပရာ မသကာတ် ကြက်မုၢ်ကီုသတိရ၊ ကြက်ဍိုက်ပေတ် ကောံသတိမစိုန်သကီုကောံပညာ မလောန်ကဲရ၊ ကမ္မောန်ကေင်ကာ မဂပ်ဝ်ကောန်သွလပ် ဗွဲမလအ်လကာဖာကို ဂလာန် မဂပ်ဝ်ဟိုသုးလပ် ဗွဲမလအ်လကာဖာကို ကြက်ဗွဲဗျဟ်မာန်ရ၊ ကြက်ဗွဲဗျဟ်ဂိုၢ်ဂိုၢ်ဂိုၢ်ဝါမာန်ဂှ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင် ဟိုတ်ဝံရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ညံၣ်ပြရ၊ သတိ အရိယသာဝကဂှ် ဒှ်သတိနီုရ။

ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ကုးအရိယသာဝက မုၢ်ကီု ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေၣ်တဲ မုၢ်ကီုလ္လိပရာ မသကာတ် မုၢ်ကီုသတိမပြာကဉ် သွအာရိုက်နိဗ္ဗာန်တဲ ကြက်ကလိဝံ ‘သမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်ရ၊ ကြက်ကလိဝံ ‘ဗြာဟ္မဏ’ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွအာရိုမ္မဝေရဂှ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင် ဟိုတ်ဝံရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ညံၣ်ပြရ၊ သမာဓိ အရိယသာဝကဂှ် ဒှ်သမာဓိနီုရ။

ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ကုးအရိယသာဝက မုၢ်ကီု ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေၣ်တဲ မုၢ်ကီုလ္လိပရာ မသကာတ် မုၢ်ကီုသတိမပြာကဉ် မုၢ်ကီုစိုတ်မတန်ကြန်ဂှ် “သံသာတောဝ်ရပ်နာမ်သတ်ဂမ္တိုင် ဒးဒုင်ကွာတ်လဒိုက်အဝိဇ္ဇာ မုၢ်ကီုသယောဇနိဇုင်ကောင်တဏှာဂမ္တိုင်ဒှ်တဲ မဒးဂြိပ်ဂေတ် ဂေင်ဂေင်အာကျဉ်ဒိုင်ဂှ် ဗွဲစုတ် ဟံတိကေတ်တမ်ဍေရ၊ တမ်ကိပ်ကွာ ဟံပြာကဉ်ရ၊ နိဗ္ဗာန် ဒှ်အရာဒမ္မမတွံး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိညာစုတ် ပျိုတ်မသက္ကုသေဟ် ဒှ်အရာ ‘သင်္ခါရ’ ပွမ ပြုပြေင်ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုလလမ် ဒှ်အရာသွးကောံ ‘ဥပဓိ’ အရာတန်တဂမ္တိုင်အိုတ်သို ဒှ်အရာ တဏှာအိုတ် ဒှ်အရာဟံစောစပ် ဒှ်အရာပျိုတ်ဂှ် စိုတ်သတိတ်ရ ပြရ” ရဝံ ကြက်တိရဂှ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင် ဟိုတ်ဝံရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ညံၣ်ပြရ၊ ပညာ အရိယသာဝကဂှ် ဒှ်ပညာနီုရ။

ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် အရိယသာဝက မုၢ်ကီု ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေၣ်ဂှ် ရဝံ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်တဲ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်တဲ ရဝံ ဗွဲဗျဟ်တဲ ဗွဲဗျဟ်တဲ ရဝံ သှ်ပတ်တဲ သှ်ပတ်တဲ(စွဲပတန်တဲ) ရဝံ တိတဲ တိတဲ “ခေ်အဲမကေင်မိင်ကိပ်ကွာတေံဂမ္တိုင် ခေ်ဂမ္တိုင်ဝံဟေင်ရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ လျဟ်အဲ နကီုဇကုလေပ် တုတ်ဒွံတဲ ပဒတ်ရ၊ နကီုပညာလေပ် ထပက်ခွင်တဲ သောံညာတ်ရ” ရဝံ လျှင်ပတေၣ် ရဝံရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ညံၣ်ပြရ၊ သဒ္ဓါ အရိယသာဝကဂှ် ဒှ်သဒ္ဓါနီုရ ရဝံ ဂရင်ပတိရ။

ယွံသာရိပိုတ် ခိုဟ်ကောံရ၊ ခိုဟ်ကောံရ၊ ယွံသာရိပိုတ် ဗွဲစုတ် အရိယသာဝက တို့လုပ်တဲ မလျှင်ဖြင်သျိုက် ပွဲအဲကျာ်လောန်ဂှ် ပွဲအဲကျာ်ကီု ပွဲသာသနာဒွေံဗတောန် အဲကျာ်ကီု ပွမသေဟ်ပွာလေပ် ဟံဒှ်ရ၊ ပွမပါပါဟံမာန်လေပ် ဟံဒှ်ရ။

ယွံသာရိပိုတ် ကုးအရိယသာဝက မုၢ်ကီု ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေၣ်ဂှ် တုဟ်နပွမပါကောံ ခေ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် တုဟ်နပွမကီုဍိုက်ပေတ် ကောံခေ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မုၢ်ကီုလ္လိပရာ မဂပ်ဝ် ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဒှ်တဲ ကြက်ပဒတ်ရ၊ ပွဲခေ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မုၢ်ကီုအစောံဗြဟ္မာတ်တဲ ပတိတ် ဗြဟ္မာတ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ်တဲ ညးဖျေံကောံသဇိုင်ဝန်ဟံသေင်တဲ ကြက်ပဒတ်ရ (ကြက်ကလိဝံ) ဟိုတ်ဝံ (အဆတ်ရဂှ်) ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ၊ ယွံသာရိပိုတ် ညံၣ်ပြရ၊ ဝီရိယ အရိယသာဝကဂှ် ဒှ်ဝီရိယနီုရ။

ယွံသာရိပိုတ် ကုးအရိယသာဝက မှုံကို ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေ့ မှုံကိုလွီပရာ မသကာတ် ကြက်မှုံကိုသတိရ၊ ကြက်ချိုက်ပေင်တ ကောံသတိမစိုန်သကိုကောံပညာ မလောန်ကဲရ၊ ကမ္မောန်ကေင်ကာ မဂပ်ဝ်ကောန်သွလဝ် ဗွဲမလအ်လကာဖာကို ဂလာန် မဂပ်ဝ်ဟိုသွးလဝ် ဗွဲမလအ်လကာဖာကို ကြက်မှုံဗျဟ်မာန်ရ၊ ကြက်မှုံဗျဟ်ဂိုဏ်ဂိုဏ်ဝါမာန်ဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင် ဟိုတ်ဝံရ။ ယွံသာရိပိုတ် ချံပြရ၊ သတိ အရိယသာဝကဂ် နှိသတိန္ဓရ။

ယွံသာရိပိုတ် ကုးအရိယသာဝက မှုံကို ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေ့တဲ မှုံကိုလွီပရာ မသကာတ် မှုံကိုသတိမပြာကဏ် သွအာရိုက်နိဗ္ဗာန်တဲ ကြက်ကလိဝ် ‘သမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်ရ၊ ကြက်ကလိဝ် ‘ဗြာဟ္မဏ’ ပွမစိုတ်တန်ကြန် ပွဲအာရိုမ္မေဝ်ရဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင် ဟိုတ်ဝံရ။ ယွံသာရိပိုတ် ချံပြရ၊ သမာဓိ အရိယသာဝကဂ် နှိသမာဓိန္ဓရ။

ယွံသာရိပိုတ် ကုးအရိယသာဝက မှုံကို ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေ့တဲ မှုံကိုလွီပရာ မသကာတ် မှုံကိုသတိမပြာကဏ် မှုံကိုစိုတ်မတန်ကြန်ဂ် “သံသာတောဝ်ရပ်နာမ်သတ်ဂမ္တိုင် ဒးဒိုင်ကွာတ်လဒိုက်အဝိဇ္ဇာ မှုံကိုသံယောဇိန်ဇုက်ကောင်တဏှာဂမ္တိုင်ဒိုတဲ မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင် ဂေင်အာကျဉ်ဒိုင်ဂ် ဗွဲစုတ် ဟုံတီကေတ် တမ်ဍေရ၊ တမ်ကိုပ်ကွာ ဟုံပြာကဏ်ရ၊ နိဗ္ဗာန် နှိအရာဒမ္မမတွံဂး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီချံစုတ် ဟိုတ်မသက္ကသေဟ် နှိအရာ ‘သင်္ခါရ’ ပွမ ပြုပြေင်ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုလလမ် နှိအရာသွးကောံ ‘ဥပဓိ’ အရာတန်တဂမ္တိုင်အိုတ်သို နှိအရာ တဏှာအိုတ် နှိအရာဟုံစောစပ် နှိအရာဟိုတ်ဂ် ဗိုဟ်သတိတ်ရ ပြရ” ရဝံ ကြက်တီရဂ် ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင် ဟိုတ်ဝံရ။ ယွံသာရိပိုတ် ချံပြရ၊ ပညာ အရိယသာဝကဂ် နှိပညိန္ဓရ။

ယွံသာရိပိုတ် အရိယသာဝက မှုံကို ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေ့ဂ် ရဝံ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်တဲ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်တဲ ရဝံ မှုံဗျဟ်တဲ မှုံဗျဟ်တဲ ရဝံ သှ်ပတ်တဲ သှ်ပတ်တဲ(စုံပတန်တဲ) ရဝံ တီတဲ တီတဲ “ခရ်အေမကေင်မိင်ကိုပ်ကွာတေဂမ္တိုင် ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံဟေင်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ လျှဟ်အေ နကိုဇကုလေဝ် တွတ်ဒွံတဲ ပဒတ်ရ၊ နကိုပညာလေဝ် ထပက်ခွင်တဲ သေ့ဝံညာတ်ရ” ရဝံ လျှင်ပတေ့ ရဝံရ။ ယွံသာရိပိုတ် ချံပြရ၊ သဒ္ဓါ အရိယသာဝကဂ် နှိသဒ္ဓိန္ဓရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဇရာဝဂ် မရနက်ကိုမသုန် တဲရ။

၆။ သူကရခတဝဂ် ၁။ သုတ်သာလ

၅၂၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသာ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မေအိင် တီလမ္မံပိဉ်ကျဉ်တြ သွဒတ်ဒိုင် ပွဲကွာန်ဗမ္မး မှုံယျုသာလ လုပ်လွီဟ် ကောသလရးရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္မံပိဉ်ကျဉ်တြ သွးတိုန်ကို ခမိဂမ္တိုင်ရ— ယွံခမိတအ် ပ္ဍောပ်ကိုသတ်တိရစ္ဆာန်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို သိုင်ဇာဒိသိုင် သိုင်တုသတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲအစောဗြဟ္မာတ်ကို

ဗွဲအစောပွမပြဟ်ကို ဗွဲအစောပွမဂံင်သကာကို ပြအိုတ်ရ ရံဝံ သုတ်ညင်ရဂပ်ဝ်ဟိုသုးတကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်သတ်ဝံဟောင် လတူခရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္တိုင်အိုတ်သို တုတ်နသွက် သောံတိပညိန္ဒြ် ဟိုသုးစ ပြအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ခရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္တိုင်၌ ညးဍေုအိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် သဒ္ဓိန္ဒြ် ခရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ သဒ္ဓိန္ဒြ် နှိတ် တုတ်နသွက်သောံတိရ၊ ဝီရိယိန္ဒြ် ခရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ ဝီရိယိန္ဒြ် နှိတ် တုတ်နသွက်သောံတိရ၊ သတိန္ဒြ် ခရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ သတိန္ဒြ် နှိတ် တုတ်နသွက်သောံ တိရ၊ သမာဓိန္ဒြ် ခရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ သမာဓိန္ဒြ် နှိတ် တုတ်န သွက်သောံတိရ၊ ပညိန္ဒြ် ခရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ ပညိန္ဒြ် နှိတ် တုတ်နသွက်သောံတိရ။ ယွံခမိတအ် ပှောင်ကိုသတ်တိရစ္ဆာန်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို သိုင်ဇာဒိသိုင် သိုင်တုသတ်ဂမ္တိုင်၌ ဗွဲအစောဗြဟတ်ကို ဗွဲအစောပွမပြဟ်ကို ဗွဲအစောပွမဂံင်သကာကို ပြအိုတ်ရ ရံဝံ သုတ်ညင် ရဂပ်ဝ်ဟိုသုးတကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်သတ်ဝံဟောင် လတူခရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္တိုင်အိုတ်သို တုတ်နသွက်သောံတိပညိန္ဒြ် ဟိုသုးစ ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်မဇ္ဈိက

၅၂၂။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲနီဂိုညးမလ္လရးဂမ္တိုင် မှံယုဉရ ဝေလကပ္ပ လုပ်လွှတ်မလ္လရးရ။ ပွဲကာလ၌ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သုးတိုန်ကိုခမိဂမ္တိုင်ရ— ယွံခမိတအ် လုက်ကာလဗုတ်အရိယဉာဏ် ဟံကတိုန် ကုက္ကုးအရိဏီ ပွမတန်တ် ဗွဲမဒးရး ပွမတန်တ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ် ဒဒက်တ်ကုက္ကုးဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဟံဒ်ဏီရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်အရိယ ဉာဏ်ကတိုန် ကုက္ကုးအရိဂ် ပွမတန်တ် ဗွဲမဒးရး ပွမတန်တ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ် ဒဒက်တ်ကုက္ကုး ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ နီရ။

ယွံခမိတအ် လုက်ကာလဗုတ်ဟဝံပတ်အထောင့် (ဝပ်ပြကာ) သိုတ်မှံကိုအထောင့် ကအ်ကွတ်ဏီ ပွမတန်တ် ဗွဲမဒးရး ပွမတန်တ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ် ဒဒက်တ်ဒမင်ထွေအိုတ်အ်ဂမ္တိုင် ဟံဒ်ဏီရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင် ပတ်အထောင့်(ဝပ်ပြကာ) သိုတ်မှံကိုအထောင့်ကအ်ကွတ် တိုက် ပွမတန်တ် ဗွဲမဒးရး ပွမတန်တ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ် ဒဒက်တ်ဒမင်ထွေအိုတ်အ်ဂမ္တိုင် ညံင်ရံဒ်ကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်သတ်ဝံဟောင် လုက်ကာလဗုတ်အရိယဉာဏ် ဟံကတိုန် ကုက္ကုးအရိဏီ ပွမတန်တ် ဗွဲမဒးရး ပွမတန်တ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ် ဒဒက်တ်ကုက္ကုးဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဟံဒ်ဏီရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်အရိယဉာဏ်ကတိုန် ကုက္ကုးအရိဂ် ပွမတန်တ်ဗွဲမဒးရး ပွမတန်တ် ဗွဲမ ဗိုန်ဗတ် ဒဒက်တ်ကုက္ကုးဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ နီရ။

ဉ္စးမ္ပပန်ပြကာအိုတ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယံန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံစိုဏ်ရ။ ယံခမိတအံ ကုက္ကမ္ပအရီမုနိကုပ္ပညာဂံ ‘သဒ္ဓါ’ ပုမလျှင်ပတေ မလ္လောဝဗဏ်ပညာဂံ တနိတ ဗွဲမဒးရးရ၊ ‘ဝီရိယ’ ပုမပတိတိဗြဟတ မလ္လောဝဗဏ်ပညာဂံ တနိတ ဗွဲမဒးရးရ၊ ‘သတိ’ ပုမဗုဒ္ဓဟံ မလ္လောဝဗဏ်ပညာဂံ တနိတ ဗွဲမဒးရးရ၊ ‘သမာဓိ’ ပုမတန်ကြန် မလ္လောဝဗဏ်ပညာဂံ တနိတ ဗွဲမဒးရးရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သေခ

၅၂၃။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသင်္ဂရ—

ပွဲကာလမ္ပအခိင် တီလမ္ပပိုဉ်ကျိတြိ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာယောသိတာရာမ် ဇရေင်ချင်ကောသမ္ပရ။ ပွဲကာလဂံ တီလမ္ပပိုဉ်ကျိတြိ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္ပိုင်ရ— ယံခမိတအံ သွနိဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ်မ္ပတဲ ခမိ ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်ဂံ တနိတ ပွဲဘုံ ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်တဲ (အဲ) “ဒိပူဂိုလ် ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်ရ” ရံဝံ တီရ၊ ခမိ ‘အသေခ’ တုအရုန်ဒွေတ်လုတ်တဲဂံ တနိတ ပွဲဘုံ ‘အသေခ’ ဒွေတ်လုတ်တဲတဲ (အဲ) “ဒိပူဂိုလ် ‘အသေခ’ ဒွေတ်လုတ်တဲရ” ရံဝံ တီရ၊ ဟိုတ်ပြယာယ်ဂံ နွံဟာ ရံဝံ (သွေးတရ)။

ယံကျိမ္ပပိုဉ် ကုပိုဒိုက်တအံဉ္စးဂမ္ပိုင် ခရိဂမ္ပိုင်ဝံ မ္ပုကိုတုမ်မူလမ္ပး တီလမ္ပပိုဉ် ကျိတြိအိုတ်ရ။ ပ။ ယံခမိတအံ သွနိဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ်မ္ပတဲ ခမိ ‘သေခ’ ယော ဒွေတ်လုတ်ဂံ တနိတ ပွဲဘုံ ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်တဲ (အဲ) “ဒိပူဂိုလ် ‘သေခ’ ယော ဒွေတ်လုတ်ရ” ရံဝံ တီရ၊ ခမိ ‘အသေခ’ တုအရုန်ဒွေတ်လုတ်တဲဂံ တနိတ ပွဲဘုံ ‘အသေခ’ ဒွေတ်လုတ်တဲတဲ (အဲ) “ဒိပူဂိုလ် ‘အသေခ’ ဒွေတ်လုတ်တဲရ” ရံဝံ တီရ၊ ဟိုတ်ပြယာယ်ဂံ နွံရ။

ယံခမိတအံ ဟိုတ်ပြယာယ် မဝံတီကေတ် ရံဝံမ္ပး သွနိဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ် မ္ပတဲ ခမိ ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်ဂံ တနိတ ပွဲဘုံ ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်တဲ (အဲ) “ဒိပူဂိုလ် ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်ရ” ဂံ ဉ္စးချေရော? ယံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိ ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်ဂံ “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဃာံစုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိဒိရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဃာံစုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် အရာဒဒိခိပျိတ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဃာံစုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပျိတ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဃာံစုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ဣဝံလေဝ် ဟိုတ်ပြယာယ် မဝံတီကေတ် ရံဝံမ္ပး သွနိဿယ်ကိုဟိုတ်ပြယာယ်မ္ပတဲ ခမိ ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်ဂံ တနိတ ပွဲဘုံ ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်တဲ (အဲ) “ဒိပူဂိုလ် ‘သေခ’ ယောဒွေတ်လုတ်ရ” ဂံရောင်။

မာတိကာ

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— “ပွဲမွဲးသာသနာဝံ တုပ်သုဟ်ကိုတီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ သမဏကို ဗြာဟ္မဏကိုမွဲသအာင် မသအာင်နူကျက်တြဲ မတွံခေရ်ဃုတ်ဃုတ်ဟံ ပဟံပုန်ဂတးဂ် နွံဟာ” ရံပွဲ ခမိ‘သေခ’ဃောဒွေတ်လုတ်ဂ် ဗွာရဏာဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါရ၊ ခမိဂ် “ပွဲမွဲးသာသနာဝံ တုပ်သုဟ်ကိုတီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ သမဏကို ဗြာဟ္မဏကိုမွဲသအာင် မသအာင်နူကျက်တြဲ မတွံခေရ်ဃုတ်ဃုတ်ဟံ ပဟံပုန်ဂတးဂ် ဟံမွဲရ” ဂ် တိတ် ရံပွဲရ။ ယွံခမိတအ် က္လဝံလေဝ် ဟိုတ် ပြဿာယ် မဝံတိကေတ် ရံပွဲမွဲး သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြဿာယ်မွဲတု ခမိ‘သေခ’ ဃောဒွေတ် လုတ်ဂ် တန်တ ပွဲဘုံ ‘သေခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်တု (အဲ) “ဒ်ပုဂိုလ် ‘သေခ’ ဃောဒွေတ် လုတ်ရ” ဂ်ရောင်။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ခမိ‘သေခ’ဃောဒွေတ်လုတ်ဂ် တိကေတ်ကုန္တိဂမိုင် မသုန်ပြကာမတွံဂး သဒ္ဓိန္ဒြိ ဝိရိယိန္ဒြိ သတိန္ဒြိ သမာဓိန္ဒြိ ပညိန္ဒြိရ၊ တုတ်ဒွံကေတ် ကုန္တိဂမိုင် မသုန်ပြကာ မွဲကိုလအာမပြလောန် မွဲကိုဖိုမုဲကိုပမစိပ်ဒတု နကိုဇကုတု ပဒတ်ဟံမာန်ရ၊ နကိုပညာတုန် ထပက်ခွင်ညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် က္လဝံလေဝ် ဟိုတ်ပြဿာယ် မဝံ တိကေတ် ရံပွဲမွဲး သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြဿာယ်မွဲတု ခမိ‘သေခ’ဃောဒွေတ်လုတ်ဂ် တန်တ ပွဲဘုံ ‘သေခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်တု (အဲ) “ဒ်ပုဂိုလ် ‘သေခ’ ဃောဒွေတ်လုတ်ရ” ဂ်ရောင်။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပြဿာယ် မဝံတိကေတ် ရံပွဲမွဲး သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြဿာယ် မွဲတု ပုဂိုလ် ‘အသေခ’ တုအရုန်ဒွေတ်လုတ်တုဂ် တန်တ ပွဲဘုံ ‘အသေခ’ဒွေတ်လုတ်တုတု (အဲ) “ဒ်ပုဂိုလ် ‘အသေခ’ တုအရုန် ဒွေတ်လုတ်တုရ” ဂ် ညးဍေုရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂိုလ် ‘အသေခ’တုအရုန် ဒွေတ်လုတ်တုဂ် တိကေတ် ကုန္တိဂမိုင်မသုန်ပြကာ မတွံဂး သဒ္ဓိန္ဒြိ ဝိရိယိန္ဒြိ သတိန္ဒြိ သမာဓိန္ဒြိ ပညိန္ဒြိရ၊ တုတ်ဒွံကေတ် ကုန္တိဂမိုင်မသုန်ပြကာ မွဲကိုလအာမပြလောန် မွဲကိုဖို မွဲကိုပမစိပ်ဒတု နကိုဇကုတု ပဒတ်ရ၊ နကိုပညာတုန် ထပက်ခွင်ညာတ်ကေတ်ရ။ ယွံခမိတအ် က္လဝံလေဝ် ဟိုတ်ပြဿာယ် မဝံတိကေတ် ရံပွဲမွဲး သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ်ပြဿာယ်မွဲတု ပုဂိုလ် ‘အသေခ’တုအရုန်ဒွေတ်လုတ်တုဂ် တန်တ ပွဲဘုံ ‘အသေခ’ ဒွေတ်လုတ်တုတု (အဲ) “ဒ်ပုဂိုလ် ‘အသေခ’ တုအရုန်ဒွေတ်လုတ်တုရ” ဂ်ရောင်။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ပုဂိုလ် ‘အသေခ’ တုအရုန် ဒွေတ်လုတ်တုဂ် တိကေတ် ကုန္တိဂမိုင်တြဲပြကာ မတွံဂးစက္ခုန္ဒြိ သောတိန္ဒြိ ဃာနိန္ဒြိ ဇိဝိန္ဒြိ ကာယိန္ဒြိ မနိန္ဒြိရ၊ ကုန္တိ ဂမိုင်တြဲပြကာဝံ “ဗွဲပကာရအိုတ်သို အခါကာလအိုတ်သို ကြက်ပျိုတ် မသက္ကာသုဟ်အိုတ်ရ၊ ကုန္တိဂမိုင်တြဲပြကာသအာင်လေဝ် ကာလလဆောင်လေဝ် ကြက်ဟံကတိန်အိုတ်ရ” ရံပွဲ တိရ။ ယွံခမိတအ် က္လဝံလေဝ် ဟိုတ်ပြဿာယ် မဝံတိကေတ် ရံပွဲမွဲး သွန်ဿယ်ကိုဟိုတ် ပြဿာယ်မွဲတု ပုဂိုလ် ‘အသေခ’ တုအရုန်ဒွေတ်လုတ်တုဂ် တန်တ ပွဲဘုံ ‘အသေခ’ ဒွေတ် လုတ် တုတု (အဲ) “ဒ်ပုဂိုလ် ‘အသေခ’ တုအရုန်ဒွေတ်လုတ်တုရ” ဂ်ရောင် ရံပွဲ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

မာတိကာ

၄။ သုတ်ပဒ

၅၂၄။ ယွံခမီတအ် ဒွဲဒိုင်သတ်ဂမ္တိုင်မူကိုဇိုင် မတန်တ ပွဲတိဂမ္တိုင်သိုဖအိုတ်ဂ် တို့လုပ် ပွဲအပွဲဒွဲဒိုင်စိင်အိုတ်ရ၊ ဒွဲဒိုင်စိင်ဂ် ဟိုတ်ဒဒ်မဇ္ဇော်စိ ပြလတူဒွဲဒိုင်ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ သုဟ်ညံင်ရဟိုသုးကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် လတူဂကောံခရ်ဂမ္တိုင်သိုဖအိုတ်ဂ် တုဟ်နသွက်သောံတိ ဂကောံပညိန္ဒြိ ဟိုသုးစ ပြအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် မုရ်ဂကောံခရ်ဂမ္တိုင် နှိတ် တုဟ်နသွက်သောံတိအိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဂကောံသဒ္ဓိန္ဒြိ နှိတ် တုဟ်နသွက် သောံတိရ၊ ဂကောံဝိရိယိန္ဒြိ နှိတ် တုဟ်နသွက်သောံတိရ၊ ဂကောံသတိန္ဒြိ နှိတ် တုဟ်န သွက်သောံတိရ၊ ဂကောံသာမိန္ဒြိ နှိတ် တုဟ်နသွက်သောံတိရ၊ ဂကောံပညိန္ဒြိ နှိတ် တုဟ်နသွက်သောံတိရ၊ ယွံခမီတအ် ဒွဲဒိုင်သတ်ဂမ္တိုင်မူကိုဇိုင် မတန်တ ပွဲတိဂမ္တိုင်သို ဖအိုတ်ဂ် တို့လုပ် ပွဲအပွဲဒွဲဒိုင်စိင်အိုတ်ရ၊ ဒွဲဒိုင်စိင်ဂ် ဟိုတ်ဒဒ်မဇ္ဇော်စိ ပြလတူဒွဲဒိုင် ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ သုဟ်ညံင်ရဟိုသုးကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် လတူဂကောံခရ် ဂမ္တိုင်သိုဖအိုတ်ဂ် တုဟ်နသွက်သောံတိ ဂကောံပညိန္ဒြိ ဟိုသုးစ ပြအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်သာရ

၅၂၅။ ယွံခမီတအ် စွန်ဗကောတ်ဂ် ပြလတူမြမောပ်ကြက်ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ သုဟ်ညံင်ရ ဟိုသုးကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် လတူခရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္တိုင်အိုတ်သို တုဟ်န သွက်သောံတိ ပညိန္ဒြိ ဟိုသုးစပြအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္တိုင်ဂ် ညးခေံအိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် သဒ္ဓိန္ဒြိ ခရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိ နှိတ် တုဟ်နသွက်သောံတိရ၊ ဝိရိယိန္ဒြိ ။ ပ ။ သတိန္ဒြိ ။ ပ ။ သမာဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိ ခရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ ပညိန္ဒြိ နှိတ် တုဟ်နသွက်သောံတိရ။ ယွံခမီတအ် စွန်ဗကောတ်ဂ် ပြလတူမြမောပ်ကြက်ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ သုဟ်ညံင်ရဟိုသုးကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် လတူခရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္တိုင်အိုတ်သို တုဟ်နသွက် သောံတိ ပညိန္ဒြိ ဟိုသုးစပြအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပတိဋ္ဌိတ

၅၂၆။ ယွံခမီတအ် ကုခမီ မတန်တပွဲခရ်မ္တိုင် ကုန္တိဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ မဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွပ်ဂ် ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွပ် ဗွဲဒဒ်ဒုးရးအိုတ်ရ၊ မုရ်ပွဲခရ် မဒ်မ္တိုင်ရော? ပွမဟံဟိုတ်မာ်ရောင်၊ ယွံခမီတအ်

မာတ်ကာ

ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မင်မွဲလဝ်စိုတ် ပွဲခရ်အာသဝဂ်မျိုင်ကို ပွဲခရ်ဂမျိုင် မဒ်အာရီအာသဝဂ်မျိုင် ကိုရ၊ ကုခမိ မမင်မွဲလဝ်စိုတ် ပွဲခရ်အာသဝဂ်မျိုင်ကို ပွဲခရ်ဂမျိုင် မဒ်အာရီအာသဝဂ်မျိုင်ကိုဂ် သဒ္ဓိန္ဒြိလေဝ် အာစိုပ်ပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပေင်ရ၊ ဝီရိယိန္ဒြိလေဝ် အာစိုပ်ပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပေင်ရ၊ သတိန္ဒြိလေဝ် အာစိုပ်ပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပေင်ရ၊ သမာဓိန္ဒြိလေဝ် အာစိုပ်ပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပေင်ရ၊ ပညိန္ဒြိလေဝ် အာစိုပ်ပွမဇ္ဇော်ပွင်ချိုက်ပေင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟေင် ကုခမိ မတန်တ ပွဲခရ်မွဲဂ် က္လန္တိဂမျိုင်မသုန်ပြကာ မဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင်ဂ် ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင် ဗွဲမဒးရးမွဲအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သဟမ္ပတိဗြဟ္မ

၅၂၇။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျက်တြ ဆဂ္ဂကတိန္ဒိကျက် သုဒတတန်ဒိုင် ပွဲသုဝ် တုံဒြိအဇေါလ အပွဲဂြိုပ်ဥရုဝေလ ဇေရင်သြင်ကြင်နေရဉ္စရာရ။ ပွဲကာလဂ် ကုတီလမ္ပုပိဉ် ကျက်တြ ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်တြတဲ မသတင်တန်တဒိုင်ညးမွဲခပ်ဂ် ကသပ်ရံဝံ ကတိန္ဒိရ- ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင် ဂပ်ဝသုက္ကန္တိဂမျိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိုတ် အိုတ်ရ၊ မ္မုံအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်အိုတ်ရ၊ မ္မုံလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ် အိုတ်ရ၊ ညးမွဲးမသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင် ဂပ်ဝသုသဒ္ဓိန္ဒြိ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ၊ မ္မုံအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ၊ မ္မုံလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ၊ ဝီရိယန္ဒြိ ။ ပ ။ သတိန္ဒြိ ။ ပ ။ သမာဓိန္ဒြိ ။ ပ ။ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင် ဂပ်ဝသုပညိန္ဒြိ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ၊ မ္မုံအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ၊ မ္မုံလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန် အမြိုတ်ရ။ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင် ဂပ်ဝသုက္ကန္တိဂမျိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး တို့လုပ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်အိုတ်ရ၊ မ္မုံအရာသတိက်သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်အိုတ်ရ၊ မ္မုံလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။

ပွဲကာလဂ် ဗြိုသဟမ္ပတိတိကေတ် ကသပ်စိုတ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျက်တြ နကိုစိုတ်ဇေတု တဲဂ် တြုံမ္မုံကိုဇြဟတ်ဂ် သပါတ မချောင်ကဝေန်လဝ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲပုးပတိတ်ကို သပါတ ပူးလဝ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲချောင်ကဝေန်ပျပ်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ကွေဲဗ္ဗုဒ္ဓိအာနုဘုံဗြိုတဲ ကတိန္ဒိပြာကဋ် ပွဲဂတမုဒ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျက်တြရ။ ပွဲကာလဂ် ဗြိုသဟမ္ပတိဂ် ယာတ်ကွေဟ် လတူဂ် လွက်ကွေဟ်ပတိန် ပွဲမွဲလပါ်တဲ ပင်ခွအ်ခွေံတဲ လှောင်ဏာကိုတီလမ္ပုပိဉ် ကျက်တြတဲ ဂရင်ပတိဂလားနိဝံရ— “ယွံတီလမ္ပုပိဉ်တြပြကာ ကသပ်ဂ် ညံင်ပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယွံကျက် မလေပ်သုးတဂလားနိဝံဆဲ ကသပ်ဂ် ညံင်ပြအတိုင်ဂ်ရ။ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင် ဂပ်ဝသု က္လန္တိဂမျိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်အိုတ်ရ၊ မ္မုံအရာသတိက် သတင်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်အိုတ်ရ၊ မ္မုံလအိတ်မွဲး နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲးမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင် ဂပ်ဝသုသဒ္ဓိန္ဒြိ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါမွဲး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ၊ မ္မုံအရာ

သတိက်သတင်မှူး နိဗ္ဗာန်အမြတ်ရ၊ မှုံလအိတ်မှူး နိဗ္ဗာန်အမြတ်ရ။ ။ ပ။ ဂင်္ဂဇော်ပွပ်
 ဂင်္ဂသပ္ပညါဇ္ဇိ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမှူး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြတ်ရ၊ မှုံအရာသတိက်သတင်မှူး နိဗ္ဗာန်
 အမြတ်ရ၊ မှုံလအိတ်မှူး နိဗ္ဗာန်အမြတ်ရ။ ဂင်္ဂဇော်ပွပ် ဂင်္ဂသပ္ပညါဇ္ဇိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ
 ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါအိုတ်မှူး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြတ်အိုတ်ရ၊ မှုံအရာသတိက်သတင်မှူး နိဗ္ဗာန်အမြတ်
 အိုတ်ရ၊ မှုံလအိတ်မှူး နိဗ္ဗာန်အမြတ်အိုတ်ရ။

ယွံကျာ်မုဲပိုင် ကောင်ဒှ်ကျာ်ပွဲကုပ်ကွာတေံတုန် အဲ ကောင်ဒွေတ်ကျာ် ဒွေတ်မပြ
 ပွဲဇရေင် ကျာ်တြဲကဿပရ၊ ပွဲကာလဂ် “ခမိသဟက ခမိသဟက” ရဲဝံ တီတ် အဲဒိုက်
 ရဲဝံအိုတ်ရ။ ယွံကျာ်မုဲပိုင် ဟိုတ်ဂင်္ဂဇော်ပွပ် မဂင်္ဂသပ္ပညါဇ္ဇိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ
 ဂ်ရ ကိုစ်စူးကေံ ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်လောန် ပွဲကာမဂမ္ဘိုင်တု ခန္တဇကုလိုလ်တု ပွဲကြဲနုချိုတ်
 တုဂ် ကတိဒ်ပွဲချင်ဗြီ မဒ်လအာဂတိခိုဟ်ဆဲးရ၊ ပွဲချင်ဗြီဂ်လေဝ် “ဗြီသဟမ္ပတိ ဗြီသဟမ္ပတိ”
 ရဲဝံ တီတ် အဲဒိုက် ရဲဝံအိုတ်ရ။ ယွံတီလမုဲပိုင်တြဲပြကာ ကသပ်ဂ် ချံပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယွံကျာ်
 မလေပ်သွးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ကသပ်ဂ် ချံပြအတိုင်ဂ်ရ။ ဂင်္ဂဇော်ပွပ် ဂင်္ဂသပ္ပညါဇ္ဇိ
 ဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာဝံ ဗွေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါအိုတ်မှူး တို့လုပ်နိဗ္ဗာန်အမြတ်အိုတ်ရ၊ မှုံအရာသတိက်
 သတင်မှူး နိဗ္ဗာန်အမြတ်အိုတ်ရ၊ မှုံလအိတ်မှူး နိဗ္ဗာန်အမြတ်အိုတ်ရဂ် အရာဝံ အဲဒိုက်တီရ၊
 အရာဝံ အဲဒိုက်ညာတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သုကရခတ

၅၂၈။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမုဲပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဂိုဟ်ထိုသုကရခတ
 ဇရေင်ဒိုဂ်ဇ္ဈကုဋ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမုဲပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ကို တီလပိုင်သာရိပိုတ်ရ—
 “ယွံသာရိပိုတ် ခမိ အာသဝအိုတ်အာတုဂ် ပွမရှေ်သေ့ရ်ရ် အိသဝ်အောပ်မာလောန်ကဲ
 ပွဲကျာ်ကို ပွဲသာသနာဒေဝံပတောန်ကျာ်ကို ဒှ်မှူး ညာတ်ကေတ် မုရ်ဖိုတေင်မ္မဲ ဗွဲဒးရးတု
 ဒှ်ရော?” ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျာ်မုဲပိုင် ခမိအာသဝအိုတ်အာတုဂ် ပွမရှေ်သေ့ရ်ရ် အိသဝ်
 အောပ်မာလောန်ကဲ ပွဲကျာ်ကို ပွဲသာသနာဒေဝံပတောန်ကျာ်ကို ဒှ်မှူး ညာတ်ကေတ်
 (အရဟတ္တဖိုလ်) ဒှ်အရာယောဂအိုတ် မဟံမ္မဲပတေံဝတ် ဗွဲဒးရးတု ဒှ်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။
 ယွံသာရိပိုတ် ခိုဟ်ကေံရ၊ ခိုဟ်ကေံရ၊ ယွံသာရိပိုတ် ခမိအာသဝအိုတ်အာတုဂ် ပွမရှေ်သေ့
 ရ်ရ် အိသဝ်အောပ်မာလောန်ကဲ ပွဲကျာ်ကို ပွဲသာသနာဒေဝံပတောန်ကျာ်ကို ဒှ်မှူး ညာတ်
 ကေတ်(အရဟတ္တဖိုလ်) ဒှ်အရာယောဂအိုတ် မဟံမ္မဲပတေံဝတ် ဗွဲဒးရးတု ဒှ်ရ။

ယွံသာရိပိုတ် ခမိ အာသဝအိုတ်အာတုဂ် ပွမရှေ်သေ့ရ်ရ် အိသဝ်အောပ်မာ
 လောန်ကဲ ပွဲကျာ်ကို ပွဲသာသနာဒေဝံပတောန်ကျာ်ကို ဒှ်မှူး ညာတ်ကေတ်(အရဟတ္တဖိုလ်)
 ဒှ်အရာယောဂအိုတ် မဟံမ္မဲပတေံဝတ် ဗွဲဒးရးတု ဒှ်ရ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဒှ်အရာယောဂအိုတ်

မဟံမ္မေပတောံဝတိဂ်တုနံ ညးဍဲရော? ယွံကျာ်မုံပိုင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီ အာသဝအိုတ်အာ တဲဂ် ဇော်ပွင်သဒ္ဓိန္ဒြိ မလေပ်ကိုအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) မလေပ်ကိုအာစိုပ်မဂ်ဉာဏ်ရ။ ဇော်ပွင် ဝီရိယိန္ဒြိရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် သတိန္ဒြိရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင် ပညိန္ဒြိ မလေပ်ကိုအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) မလေပ် ကိုအာစိုပ်မဂ်ဉာဏ်ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ခမီ အာသဝအိုတ်အာတဲဂ် ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင် အောင်မာလောန်ကဲ ပွဲကျာ်ကို ပွဲသာသနာဒွေံပတောန်ကျာ်ကို နိမ္မး ညာတ်ကေတ် (အရ ဟတ္ထဖိုလ်) နိအရာယောဂအိုတ် မဟံမ္မေပတောံဝတိ ဗွဲမဒးရးတဲ နိရ၊ အရဟတ္ထဖိုလ် နိအရာ ယောဂအိုတ် မဟံမ္မေပတောံဝတိဂ်တုနံ ဣဝံဟေင်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံသာရိပိုတ် ခိုဟ် ကွေံရ၊ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ယွံသာရိပိုတ် ခမီအာသဝအိုတ်အာတဲဂ် ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင် အောင်မာလောန်ကဲ ပွဲကျာ်ကို ပွဲသာသနာဒွေံပတောန်ကျာ်ကို နိမ္မး ညာတ်ကေတ် (အရဟတ္ထဖိုလ်) နိအရာယောဂအိုတ် မဟံမ္မေပတောံဝတိ ဗွဲမဒးရးတဲ နိရ၊ အရဟတ္ထဖိုလ် နိအရာယောဂအိုတ် မဟံမ္မေပတောံဝတိဂ်တုနံ ဣဝံဟေင်ရ။

ယွံသာရိပိုတ် ခမီ အာသဝအိုတ်အာတဲ မဒ်ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာ လောန်ကဲ ပွဲကျာ်ကို ပွဲသာသနာဒွေံပတောန်ကျာ်ကို ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာ လောန်ကဲ နိရ၊ ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာလောန်ကဲဂ်တုနံ ညးဍဲရော? ယွံကျာ် မုံပိုင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီ အာသဝအိုတ်အာတဲဂ် နိမ္မဟာန်ကျောံပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင် အောင်မာ ပွဲကျာ်တဲ ပဒတ်ရ၊ နိမ္မဟာန်ကျောံပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာ ပွဲခရ်တဲ ပဒတ်ရ၊ နိမ္မဟာန်ကျောံပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာ ပွဲသင်တဲ ပဒတ်ရ၊ နိမ္မဟာန် ကျောံပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာ ပွဲ ‘သိက္ခာ’ဒွေတ်တဲ ပဒတ်ရ၊ နိမ္မဟာန်ကျောံပွမ ရှေ့သော် ရ်အေံသင်အောင်မာ ပွဲ ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်တဲ ပဒတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် ခမီ အာသဝအိုတ်အာတဲ မဒ်ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာလောန်ကဲ ပွဲကျာ်ကို ပွဲသာသနာ ဒွေံပတောန်ကျာ်ကို ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာလောန်ကဲ နိရ၊ ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာလောန်ကဲဂ်တုနံ ဣဝံဟေင်ရ။ ယွံသာရိပိုတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ယွံသာရိပိုတ် ခမီ အာသဝအိုတ်အာတဲ မဒ်ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာလောန်ကဲ ပွဲကျာ်ကို ပွဲသာသနာဒွေံပတောန်ကျာ်ကို ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာလောန်ကဲ နိရ၊ ပွမရှေ့သော်ရ် အေံသင်အောင်မာလောန်ကဲဂ်တုနံ ဣဝံဟေင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဌမ။

၉။ သုတ်ပဌမ ဥပ္ပါဒ

၅၂၉။ နိဒါန် ချင်သာရ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ဣန္ဒြိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မဂပ်ဝဇော်ပွင် မဂပ်ဝသွ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ မဟံကတိဒ်ဏီဝံ ပွဲအခိုင်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇေတေင် မဂြင်တီ ကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာံစုတ် ကတိဒ်ကုင်ဟေင် ကတိဒ်အိုတ်ရ။ ညးမ္း

မသုန်ပြကာအိုတ်ဂုံရော? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝိရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယမိုင်ရ။ ယွံခမိတအံ
ဣန္ဒြိယမိုင်မသုန်ပြကာ မဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွပ် မဂပ်ဝသွ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ မဟံကတိုဒ်ဇ္ဇာဝံ ပွဲအခင်
ကျပ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြိုင်တိကေတ်(ခေါ်မိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မသုစွတ် ကတို
ဒ်ကျင်ဟောင် ကတိုဒ်အိုတ်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယဥပ္ပါဒ

၅၃၀။ ယွံခမိတအံ ဣန္ဒြိယမိုင်မသုန်ပြကာ မဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွပ် မဂပ်ဝသွ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ
မဟံကတိုဒ်ဇ္ဇာဝံ ပွဲသာသနာဒွေံပတောန်ကျပ်ဟောင် ကတိုဒ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ
အိုတ်ဂုံရော? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝိရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယမိုင်ရ။ ယွံခမိတအံ ဣန္ဒြိယမိုင်
မသုန်ပြကာ မဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွပ် မဂပ်ဝသွ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသာသနာဒွေံပတောန်ကျပ်ဟောင်
ကတိုဒ်အိုတ်ရ။

သုတ်ဒသမ။

သူကရခတဝဂ် မရနက်ကိုတြဲ တဲရ။

၇။ ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ၁။ သုတ်သံယောဇန

၅၃၁။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယွံခမိတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝသွ ဣန္ဒြိယမိုင်မသုန်
ပြကာဝံ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ဒ်တ တုဟ်နဖိုသွက်သွေံပါကွေံ သံယောဇနိဂမိုင်အိုတ်ရ။
ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ဂုံရော? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိယမိုင်ရ။ ယွံခမိတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွပ်
ဂပ်ဝသွ ဣန္ဒြိယမိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ဒ်တ တုဟ်နဖိုသွက်သွေံ ပါကွေံ
သံယောဇနိဂမိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်အနုသယ

၅၃၂။ ယွံခမိတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝသွ ဣန္ဒြိယမိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ
အိုတ်မွဲး ဒ်တ တုဟ်နဖိုသွက်သွေံပါခွါထိုက်ကယျာကွေံ အနုသယဂမိုင် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။
ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ဂုံရော? သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိယမိုင်ရ။ ယွံခမိတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွပ်
ဂပ်ဝသွ ဣန္ဒြိယမိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ဒ်တ တုဟ်နဖိုသွက်သွေံပါခွါ
ထိုက်ကယျာကွေံ အနုသယဂမိုင် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

မာတိကာ

၃။ သုတ်ပရိညာ

၅၃၃။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပုင် ဂပ်ဝ်သွ က္လုနွီဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ အိုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နဖိုသွက်သ္တောံပိုင်ခြာတီကေတ် တရ်အဓာန်သံသာ မဂ္တိုင်သ္တောံအိုတ်ရ။ ညးမွဲး မသုန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? သဒ္ဓါနွီ ။ ပ။ ပညိနွီဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် မဂပ်ဝ်ဇော်ပုင် မဂပ်ဝ်သွ က္လုနွီဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နဖိုသွက်သ္တောံပိုင်ခြာ တီကေတ် တရ်အဓာန်သံသာ မဂ္တိုင်သ္တောံအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အာသဝက္ခယ

၅၃၄။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပုင် ဂပ်ဝ်သွ က္လုနွီဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ အိုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နဖိုခရ်အာသဝဂ္တိုင်အိုတ်အာ အိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? သဒ္ဓါနွီ ။ ပ။ ပညိနွီဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပုင် ဂပ်ဝ်သွ က္လုနွီဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နဖိုခရ်အာသဝဂ္တိုင်အိုတ်အာ အိုတ်ရ။

ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပုင် ဂပ်ဝ်သွ က္လုနွီဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နဖိုပွမပါက္တေံ သံယောဇဉ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ နှိတ် တုဟ်နဖိုသွက်သ္တောံပါခွါထိုက် ကယျာက္တေံ အနုသယဂမ္တိုင် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ နှိတ် တုဟ်နဖိုသွက်သ္တောံပိုင်ခြာတီကေတ် တရ်အဓာန်သံသာ မဂ္တိုင်သ္တောံအိုတ်ရ။ နှိတ် တုဟ်နဖိုခရ်အာသဝဂ္တိုင် အိုတ်အာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? သဒ္ဓါနွီ ။ ပ။ ပညိနွီဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပုင် ဂပ်ဝ်သွ က္လုနွီဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နဖိုပွမပါက္တေံ သံယောဇဉ် ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ နှိတ် တုဟ်နဖိုသွက်သ္တောံပါခွါထိုက်ကယျာက္တေံ အနုသယဂမ္တိုင် ဗွဲမဒးရး အိုတ်ရ။ နှိတ် တုဟ်နဖိုသွက်သ္တောံပိုင်ခြာတီကေတ် တရ်အဓာန်သံသာ မဂ္တိုင်သ္တောံအိုတ်ရ။ နှိတ် တုဟ်နဖိုခရ်အာသဝဂ္တိုင်အိုတ်အာ အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမ ဖလ

၅၃၅။ ယုံခမီတအ် က္လုနွီဂမ္တိုင် က္လုနွီ မုၚ်မသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂှ်ရော? သဒ္ဓါနွီ ။ ပ။ ပညိနွီဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် က္လုနွီဂမ္တိုင် က္လုနွီ မုၚ်မသုန်ပြကာ အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပုင် ပွမသွက္လုနွီဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ် ဂှ်ရ ပ္ဍောပ်ကိုဖိုဂမ္တိုင်ဝါပြကာမတွံဂး ပ္ဍဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ပွမကလိဝံ အရဟတ္တဖိုလ်မာန်

‘ဥပါဒါနံ’ ပွမစေလံသေသုတ်မှူး ပွမဒ်အနာဂါမ်မာန်ဂ် (ကြက်ကလိဝံ)ဖိုမဲ့မဲ့ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ ဗလ

၅၃၆။ ယွံခမိတအ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? သဒ္ဓိန္ဒြိ ॥ ပ။ ပညိန္ဒြိဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုန္တိဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မုံမသုန်ပြကာ အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပုင် ပွမသုက္ကန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါအိုတ် ဂ်ရ (ကြက်ကလိဝံ) ဖိုအာနိသံသဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ ဖိုအာနိသံသ ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂ် ညးဍေ့အိုတ်ရော? ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ကိုပ်ကွာဟုံချိုတ်ဏီ ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ကိုပ်ကွာဟုံချိုတ်ဏီ ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ် ဟုံမာန်မွဲ ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ကိုပ်ကွာဟုံချိုတ်ဏီ ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲ ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ် ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟုံမာန်မွဲ ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွပ် မသုန်ပြကာဂ်ရ ဒ်အနာဂါမ် မုံယု၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသုပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါင်(အာယုက်)မာန်ရ၊ ဒ်အနာဂါမ် မုံယုဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မသုပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန်အာ အာယုက်ကဝက်တဲ (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မာန်ရ၊ ဒ်အနာဂါမ် မုံယုအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသုပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပယောဂလ္လိပရာဟုံပါမာန်ရ၊ ဒ်အနာဂါမ် မုံယုသသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသုပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မွဲဟာန်ကောပ်ယောဂ လ္လိပရာမာန်ရ၊ ဒ်အနာဂါမ် မုံယုဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမီ တိုန်အာဘုံလတူလတူကဆင်ကဆင်တဲ မသုပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံအကနိဋ္ဌ (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပုင် ပွမသုက္ကန္တိ ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါအိုတ်ဂ်ရ (ကြက်ကလိဝံ) ဖိုအာနိသံသဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဝံ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝ်စိုမင်ဒိုင်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပဌမ ရက္ခ

၅၃၇။ ယွံခမိတအ် လတူတုံဆုဂမ္ဘိုင် မက္ခုတ်တိုန် ပွဲတကအ်ဇျေုဒိပ် သိုဖအိုတ်ဂ် တုံကြေင်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရဝံ သုဟ်ညင်ရဟိုသွေးကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်ဝံဟောင် လတူဓရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို တုဟ်နသွက်သွေံတီ ပညိန္ဒြိ ဟိုသွေးစ ပြအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္ဘိုင်ဂ် ညးဍေ့အိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် သဒ္ဓိန္ဒြိ ဓရ်ဗောဓိ

ပက္ခိယရ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ နိတ် တုဟ်နသွက်သွောံတီရ၊ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ။ ပ ။ သတိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြိယံ ဓရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ ပညိန္ဒြိယံ နိတ် တုဟ်နသွက်သွောံတီရ၊ ယွံခမိတအ် လတူတုံဆုဂမ္ဘိုင် မဉ္ဇူတတိုန် ပွဲတကအ်ဇေယျဒိပသီဖအိုတ်ဂ် တုံကြေင်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ သုဟ်ညံင်ရ် ဟိုသုးကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် လတူဓရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို တုဟ်နသွက်သွောံတီပညိန္ဒြိယံ ဟိုသုးစ ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယ ရုက္ခ

၅၃၈။ ယွံခမိတအ် လတူတုံဆု ဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင် သီဖအိုတ်ဂ် တုံဗပေင် ပါရကဇာတ်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ သုဟ်ညံင်ရ်ဟိုသုးကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် လတူဓရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို တုဟ်နသွက်သွောံတီ ပညိန္ဒြိယံ ဟိုသုးစ ပြအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္ဘိုင်ဂ် ညးဍဲအိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဓရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ နိတ် တုဟ်နသွက်သွောံတီရ၊ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ။ ပ ။ သတိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြိယံ ဓရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ ပညိန္ဒြိယံ နိတ် တုဟ်နသွက်သွောံတီရ။ ယွံခမိတအ် လတူတုံဆုဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင်သီဖအိုတ်ဂ် တုံဗပေင်ပါရကဇာတ်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ သုဟ်ညံင်ရ် ဟိုသုးကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် လတူဓရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို တုဟ်နသွက်သွောံတီ ပညိန္ဒြိယံ ဟိုသုးစ ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်တတိယ ရုက္ခ

၅၃၉။ ယွံခမိတအ် လတူတုံဆုအသူဂမ္ဘိုင်သီဖအိုတ်ဂ် တုံကွေဲမစိစောန်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ သုဟ်ညံင်ရ်ဟိုသုးကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် လတူဓရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို တုဟ်နသွက်သွောံတီ ပညိန္ဒြိယံ ဟိုသုးစ ပြအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္ဘိုင်ဂ် ညးဍဲအိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဓရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ နိတ် တုဟ်နသွက်သွောံတီရ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိယံ ဓရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ ပညိန္ဒြိယံ နိတ် တုဟ်နသွက်သွောံတီရ။ ယွံခမိတအ် လတူတုံဆုအသူဂမ္ဘိုင်သီဖအိုတ်ဂ် တုံကွေဲမစိစောန်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ သုဟ်ညံင်ရ်ဟိုသုးကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် လတူဓရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို တုဟ်နသွက်သွောံတီ ပညိန္ဒြိယံ ဟိုသုးစ ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

မာတိကာ

၁၀။ သုတ်စတုတ္ထ ရုက္ခ

၅၄၀။ ယွံခမီတအ် လတူတုံဆုသွပ်ဂမ္တိုင်သိုဖအိုတ်ဂ် တုံကြိုက်၊ တုံကြာက် မတိုန် ညံင်ရဲအထောင့်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရဲဝံ သုတ်ညံင်ရဲဟိုသုးကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟောင် လတူခရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္တိုင်အိုတ်သို တုဟ်နသွက်သောံတီ ပညိန္နီဂ် ဟိုသုးစပြအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္တိုင်ဂ် ညးသိုအိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် သဒ္ဓိန္နီဂ် ခရ်ဗောဓိ ပက္ခိယရ၊ သဒ္ဓိန္နီဂ် ဒှိတ် တုဟ်နသွက်သောံတီရ။ ပ။ ပညိန္နီဂ် ခရ်ဗောဓိပက္ခိယရ၊ ပညိန္နီဂ် ဒှိတ် တုဟ်နသွက်သောံတီရ။ ယွံခမီတအ် လတူတုံဆုသွပ်ဂမ္တိုင်သိုဖအိုတ်ဂ် တုံကြိုက်၊ တုံကြာက် မတိုန်ညံင်ရဲအထောင့်ဂ် ပြအိုတ်ရ ရဲဝံ သုတ်ညံင်ရဲဟိုသုးကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟောင် လတူခရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမ္တိုင်အိုတ်သို တုဟ်နသွက်သောံတီ ပညိန္နီဂ် ဟိုသုးစ ပြအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် မရနက်ကိုထံ တဲရ။

၈။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂။ သုတ်စုံဓါမပ္ပပါဠိန

၅၄၁-၅၅၂။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကြိုင်ဂင်္ဂါဂ် သုတ်ညံင်ရဲလှောင် လျောင် လွှတ်တသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို တုပ်သုတ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ က္လုန္တီ ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမိဂ် မုရ်သင်္ဂဟောင် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ က္လုန္တီ ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး လှောင် လျောင် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇှော်ပွပ်သဒ္ဓိန္နီ မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမ ပှိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ဝီရိယိန္တီ ။ ပ။ သတိန္တီ။ သမာဓိန္တီ။ ဇှော်ပွပ် ပညိန္နီ မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမပှိုတ် လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇှော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ က္လုန္တီ ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မရနက်ကိုဒွံ တဲရ။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ် ကျောံဇာသနာဝဂ်ဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်တြးအိုတ်ရ]

၁၂။ ဩဃဝဂ်

၁-၁၀။ သုတ်စုံစါသုတ်မပ္ပဩဃ

၅၈၇-၅၉၆။ ယံခမီတအံ သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအံ သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ တ္တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကို ဉာဏ်တေင် တ္တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တ္တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တ္တုဟ်နပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန် လတူဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွဲင် ဣန္ဒြိယမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြ ကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွဲင်သဒ္ဓိန္ဒြိယ မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကို နိဗ္ဗာန်ရ။ ပ။ ဇော်ပွဲင်ပညိန္ဒြိယ မနိဿယံကိုပွမလှုသိုတ်တြ မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယံခမီတအံ တ္တုဟ်န ပ္ပမတီကေတ် နကိုဉာဏ်တေင် တ္တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တ္တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တ္တုဟ်န ပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွဲင်ဣန္ဒြိယမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ အိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

[ညင်ရဲဂပ်ဝ်တြးတ မဂ္ဂသံယုတ်ကို တုင်သက်ဂ် ဂပ်ဝ်တြး ဣန္ဒြိယသံယုတ်ရ]။

ဩဃဝဂ် မရနုက်ကိုစုံစါ တဲရ။

၁၃။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂။ သုတ်စုံစါသုတ်မပ္ပပါစီန

၅၉၇-၆၀၈။ ယံခမီတအံ ဥပမာတုန် ကြိုင်ဂင်္ဂါဂ် သုဟ်ညင်ရဲလှောင်လျောင် လွှာ်တသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို တုင်သုဟ်သက်ဝံဟောင် ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲင် ဂပ်ဝ်သွဉ်ဣန္ဒြိယမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲ လှောင်လျောင် လွှာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယံခမီတအံ ခမိဂ် မုရသ်လီ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲင် ဂပ်ဝ်သွဉ်ဣန္ဒြိယမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲ လှောင်လျောင် လွှာ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွဲင်သဒ္ဓိန္ဒြိယ မှုံလအိတ်မွဲ ပ္ပမပါပွေင်ကေံ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မှုံလအိတ်မွဲ ပ္ပမပါပွေင်ကေံ ‘ဒေါသ’ ပ္ပမထေပုတ် မှုံလအိတ်မွဲ ပ္ပမပါပွေင်ကေံ ‘မောဟ’ ပ္ပမဝိဝိင်ရ။ ပ။ ဇော်ပွဲင်ပညိန္ဒြိယ မှုံလအိတ်မွဲ ပ္ပမပါပွေင်ကေံ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မှုံလအိတ်မွဲ ပ္ပမပါပွေင်ကေံ ‘ဒေါသ’ ပ္ပမထေပုတ် မှုံလအိတ်မွဲ ပ္ပမပါပွေင်ကေံ ‘မောဟ’ ပ္ပမဝိဝိင်ရ။ ယံခမီတအံ ရဝံဟောင် ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲင်

ဂင်္ဂသုက္ကန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမၤဂိုင်ကိုဝါမွဲး လျှော်လျှော် လှော်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မရနက်ကိုဒိပိ တဲရ။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ် ကျော်ဗြာသနာဝဂ်မၤဂိုင် ဂင်္ဂတြေးအိုတ်ရ]

၁ရ။ ဩယဝဂ်

၁-၁၀။ သုတ်ဩယာဒိ

၆၄၁-၆၅၀။ ယံခမိတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် က္ကဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲး မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမိတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် က္ကဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် တူဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တူဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တူဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တူဟ်နပ္ပမပါကျေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာဝံ ဂင်္ဂသွေးဇော်ပုင် က္ကန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပုင်သဒ္ဓိန္တိ မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ဝီရိယိန္တိ ။ ပ။ သတိန္တိ။ သမာဓိန္တိ။ ဇော်ပုင်ပညိန္တိ မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယံခမိတအ် တူဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တူဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တူဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တူဟ်နပ္ပမပါကျေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂင်္ဂသွေးဇော်ပုင် က္ကန္တိဂမ္ဘိုင်မသုန် ပြကာဝံ အိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

ဩယဝဂ် မရနက်ကိုဒိပိ တဲရ။

ဣန္ဒြိယသံယုတ် မရနက်ကိုပန် တဲရောင်။

၅။ သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ်

၁။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂။ သုတ်ပါစိနာဒိ

၆၅၁-၆၆၂။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲကာလ၌ တီလမုံပိုင်ကျ၍ တွံတိုန် ခရံဝံ— ယွံခမီတအ် သမ္မပ္ပဓာန်ဂမၠိုင် က္လုဝံ မုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီ၌ ခရံအကုသိုလ်ဂမၠိုင် မယုတ်မာ မဟံကတိ၌ဏီၣ် တူဟ်န ဟံကတိၣ်ကတိၣ် ကတိၣ်ဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရံအကုသိုလ်ဂမၠိုင် မယုတ်မာ မကတိၣ်တဲၣ် တူဟ်နပါကွဲၣ် ကတိၣ်ဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရံကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံကတိၣ်ဏီၣ် တူဟ်နဟံကတိၣ် ကတိၣ်ဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရံကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိၣ်တဲၣ် တူဟ်နဟံကတိၣ်တန်တလှိုန် တူဟ်နဟံကတိၣ်ဗဒ် တူဟ်နဟံကတိၣ်ဇောမောဝ်ဂှိုၣ်တိုန် တူဟ်နဟံကတိၣ်လဲလး တူဟ်န ကိုၣ်ချိုက်ပင် ပွမဇောပွၣ် ကတိၣ်ဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင် ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ယွံခမီတအ် သမ္မပ္ပဓာန်ဂမၠိုင် က္လုဝံ မုံပန်ပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကြၢင်ဂင်္ဂါၣ် သုဟ်ညံင်ရဲလှောင်လျောင် လှံတသောင် အာဒိုဟ်ဗွဲက်ကို တုၣ်သုဟ်သံဝံဟောင် ခမီၣ် ဂပ်ဝံဇောပွၣ် ဂပ်ဝံသု သမ္မပ္ပဓာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂှိုၣ်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လှံတသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီၣ် မုရသံလီၣ် ဂပ်ဝံဇောပွၣ် ဂပ်ဝံသု သမ္မပ္ပဓာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂှိုၣ်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လှံတသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီၣ် ခရံအကုသိုလ်ဂမၠိုင် မယုတ်မာ မဟံကတိၣ်ဏီၣ် တူဟ်နဟံကတိၣ် ကတိၣ်ဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရံအကုသိုလ်ဂမၠိုင် မယုတ်မာ မကတိၣ်တဲၣ် တူဟ်န ပါကွဲၣ် ကတိၣ်ဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရံကုသိုလ်ဂမၠိုင် မဟံကတိၣ်ဏီၣ် တူဟ်နဟံကတိၣ် ကတိၣ်ဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရံကုသိုလ်ဂမၠိုင် မကတိၣ်တဲၣ် တူဟ်န ကိုၣ်တန်တလှိုန် တူဟ်နဟံကတိၣ်ဗဒ် တူဟ်နဟံကတိၣ်ဇောမောဝ်ဂှိုၣ်တိုန် တူဟ်နဟံကတိၣ်လဲလး တူဟ်နကိုချိုက်ပင် ပွမဇောပွၣ် ကတိၣ်ဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင် ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် ခမီၣ် ဂပ်ဝံဇောပွၣ် ဂပ်ဝံသု သမ္မပ္ပဓာန် ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂှိုၣ်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လှံတသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

[ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် အပ္ပမာဒဝဂ် သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ်ၣ် ဂပ်ဝံတြး ဗွဲအစောံသမ္မပ္ပဓာန်ရ။]

၃။ ဗလကရဏီယဝဂ် ၁-၁၂။ သုတ်ဗလကရဏီယာဒိ

၆၇၃-၆၈၄။ ယွံခမီတအ် ကမ္မောန်ကောင်ကာဂမ္တိုင်အိုတ်သို မဂပ်ဝ်ကျောန်သွ နကို ဖြဟတ်ဂ် နိဿယံဗဒါကိုတိဇ္ဇောတ်တဲ တန်တဲ ပွဲတိဇ္ဇောတ်တဲ သွဟ်ညံင်ရဲဂပ်ဝ်ကျောန်သွအိုတ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမီဂ် နိဿယံဗဒါကိုသီလတဲ တန်တဲ ပွဲသီလတဲ ဇ္ဇောပ်ပွဲ သမ္ဗုဒ္ဓဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရ၊ သွသမ္ဗုဒ္ဓဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရ။ ယွံခမီတအ် မုရ် သတ်လှို ခမီဂ် နိဿယံဗဒါကိုသီလတဲ တန်တဲ ပွဲသီလတဲ ဇ္ဇောပ်ပွဲသမ္ဗုဒ္ဓဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြ ကာရော? သွသမ္ဗုဒ္ဓဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မယုတ်မာ မဟွံကတိဒ်ဏီဂ် တွဟ်နဟွံကိုကတိဒ် ကတိဗဒ် ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ပ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိဒ်တဲဂ် တွဟ်နကိုတန်တဲလှိုန် တွဟ်နဟွံကိုကွဲဗွန် တွဟ်နကိုဇ္ဇောပ်မောဝ်ဂ္တိုင်တိုန် တွဟ်နကိုလဲလး တွဟ်နကိုချိုက်ပင် ပွမဇ္ဇောပ်ပွဲ ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွလ္လိ ပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမီဂ် နိဿယံဗဒါကို သီလတဲ တန်တဲ ပွဲသီလတဲ ဇ္ဇောပ်ပွဲသမ္ဗုဒ္ဓဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရ၊ သွသမ္ဗုဒ္ဓဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရ။

[ရဲဝံ ဂပ်ဝ်တြး ဗလကရဏီယဝဂ် ဗွဲအစောံသမ္ဗုဒ္ဓဓာန်ရ။]
ဗလကရဏီယဝဂ် မရနက်ကိုပိ တဲရောင်။

၄။ ဣသနာဝဂ် ၁-၁၀။ သုတ်ဣသနာဒိ

၆၈၅-၆၉၄။ ယွံခမီတအ် ခရ်ပွမဂ္တဲသေဝ်ဂမ္တိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပိပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ပွမဂ္တဲသေဝ်ကာမ ပွမဂ္တဲသေဝ်ဘဝ ပွမဂ္တဲသေဝ်ဒွေတ်မပြဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ပွမဂ္တဲသေဝ်ဂမ္တိုင် ဣဝံ မှုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တွဟ်နပွမ တီကောတ် နကိုညဏ်တေင် တွဟ်နပွမပိုင်ခြာတီကောတ် တွဟ်နပွမကိုအိုတ်အာ တွဟ်န ပွမပါကွဲ ပွမဂ္တဲသေဝ်ဂမ္တိုင် ပိပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇ္ဇောပ်ပွဲ သမ္ဗုဒ္ဓဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မယုတ်မာ မဟွံကတိဒ်ဏီဂ် တွဟ်န ဟွံကိုကတိဒ် ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင် ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ပ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိဒ်တဲဂ် တွဟ်နကိုတန်တဲလှိုန် တွဟ်နဟွံကိုကွဲဗွန် တွဟ်နကိုဇ္ဇောပ်မောဝ်ဂ္တိုင်တိုန် တွဟ်နကိုလဲလး တွဟ်နကိုချိုက်ပင် ပွမဇ္ဇောပ်ပွဲ ကတိဗဒ် ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တွဟ်နပွမတီကောတ် နကိုညဏ်တေင် တွဟ်နပွမပိုင်ခြာတီကောတ် တွဟ်နပွမကိုအိုတ်အာ တွဟ်နပွမပါကွဲ ပွမဂ္တဲသေဝ်ဂမ္တိုင်ပိပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇ္ဇောပ်ပွဲ သမ္ဗုဒ္ဓဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဝံအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။
ဣသနာဝဂ် မရနက်ကိုပန် တဲရ။

၅။ သြဃဝဂ် ၁-၁၀။ သုတ်သြဃာဒိ

၆၉၅-၇၀၄။ ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင် က္လုင်္ဂ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင် က္လုင်္ဂ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တ္ခဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တ္ခဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တ္ခဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တ္ခဟ်နပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပုင် သမ္ပပ္ပဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်မာ မဟံကတိဒ်ဏီဂ် တ္ခဟ်နဟံကတိဒ် ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ ။ ပ ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိဒ်တဲဂ် တ္ခဟ်နကို တန်တလှိုင် တ္ခဟ်နဟံကတိဒ်ဗွန် တ္ခဟ်နကိုဇော်မောဝ်ဂှိုင်တိုန် တ္ခဟ်နကိုလဲလး တ္ခဟ်နကို ချိုက်ပင်ပွမဇော်ပုင် ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင် ထွင်ပတိုန် စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တ္ခဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တ္ခဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာ တီကေတ် တ္ခဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တ္ခဟ်နပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပုင်သမ္ပပ္ပဓာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

သြဃဝဂ် မရနက်ကိုမသုန် တဲရ။

သမ္ပပ္ပဓာနသံယုတ် မရနက်ကိုမသုန် တဲရေင်။

၆။ ဗလသံယုတ်

၁။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂။ သုတ်ဗလဒိ

၇၀၅-၇၁၆။ ယုံခမီတအ် ဗိုလ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဂ် မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲမသုန်ပြ
ကာအိုတ်ရော? သဒ္ဓါဗိုလ် ဝီရိယဗိုလ် သတိဗိုလ် သမာဓိဗိုလ် ပညာဗိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယုံခမီတအ်
ဗိုလ်ဂမ္ဘိုင် က္လုဂ် မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကြိုင်ဂင်္ဂါဂ် သုဟ်ညံင်ရဲ
လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာ နိဟ်ဗွဲက်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမီဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ်
ဂပ်ဝ်သွဗိုလ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။
ယုံခမီတအ် ခမီဂ် မုရ်သတ်လို ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ ဗိုလ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး
လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဇော်ပွပ်
သဒ္ဓါဗိုလ် မနိဿယ်ကိုပွမလှုသိုတ်တြဲ မနိဿယ်ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယ်
ကိုပွမဂ္ဂိုတ်လလမ် မလျှော်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ဝီရိယဗိုလ် ။ ပ ။ သတိဗိုလ်။ သမာဓိဗိုလ်။
ဇော်ပွပ်ပညာဗိုလ် မနိဿယ်ကိုပွမလှုသိုတ်တြဲ မနိဿယ်ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ်
မနိဿယ်ကိုပွမဂ္ဂိုတ်လလမ် မလျှော်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမီဂ် ဂပ်ဝ်
ဇော်ပွပ်ဂပ်ဝ်သွဗိုလ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာ
နိဗ္ဗာန်ရ။

သုတ်ဒွါဒသမ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ် ကျောံဗြသနာဝဂ်ဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်တြးအိုတ်ရ]

၅။ ဩဃဝဂ်

၁-၁၀။ သုတ်ဩဃာဒိ

၇၄၉-၇၅၈။ ယုံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် က္လုဂ် မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ
မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာဂမ္ဘိုင်ရ။ ယုံခမီတအ်
သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် က္လုဂ် မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ်
နကိုညဏ်တေင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပ္ပမပါကျေံ
သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွပ်ဗိုလ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲး

မာတိကာ

မသုန်ပြကာအိုတ်ဂုံရော? ယွံခမိတအံ ပဲ့သာသနာဝံ ခမိဂုံ ဇ္ဇောပုဂံသဒ္ဓါဗိုလ် မနိဿယ် ကိုပွမလှူသိုတ်ဖြ မနိဿယ်ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယ်ကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ဝီရိယဗိုလ် ။ ပ ။ သတိဗိုလ်။ သမာဓိဗိုလ်။ ဇ္ဇောပုဂံပညာဗိုလ် မနိဿယ်ကိုပွမလှူသိုတ်ဖြ မနိဿယ်ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယ်ကိုပွမ ပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအံ တွဟ်နပွမတိကောတ် နကိုညာဏ်တောင် တွဟ်နပွမပိုင်ခြာတိကောတ် တွဟ်နပွမကိုအိုတ်အာ တွဟ်နပွမပါကျော့ သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇ္ဇောပုဂံဗိုလ်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ [ရဝံ ဂပ်ဝ်တြးအိုတ်ရ]။

သုတ်ဒသမ။

၆။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ၁-၁၂။ သုတ်ပါဏိနာဒိ

၇၅၉-၇၇၀။ ယွံခမိတအံ ဥပမာတုန် ကြိုင်ဂင်္ဂါဂုံ သုဟ်ညံင်ရဲလှောင် လျောင် လှော်တသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွဲက်ကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ခမိဂုံ ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပုဂံ ဂပ်ဝ်သွဗိုလ် ဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအံ ခမိဂုံ မုရသင်္ဂဟံ ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပုဂံ ဂပ်ဝ်သွဗိုလ်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမိတအံ ပဲ့သာသနာဝံ ခမိဂုံ ဇ္ဇောပုဂံသဒ္ဓါဗိုလ် မှုလ အိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော့ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မှုလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော့ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ် မှုလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော့ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ ရဝံဟောင် ခမိဂုံ ဂပ်ဝ် ဇ္ဇောပုဂံ ဂပ်ဝ်သွဗိုလ်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး လှောင်လျောင် လှော်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မရနက်ကိုတြ တဲရ။

[ဂပ်ဝ်တြး အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်အိုတ်ရ]

၉။ ဣသနာဝဂ် ၁-၁၂။ သုတ်ဣသနာဒိ

၇၉၂-၈၀၂။ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် နပိဒ်မှုလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော့ ‘ရာဂ’ ပွမ စောစပ် မှုလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော့ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ် မှုလအိတ်မွဲး ပွမပါပွင်ကျော့ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင် ဂပ်ဝ်တြး ပါဠိဣသနာဝဂ်ရ။

ဣသနာဝဂ် မရနက်ကိုဒွိတ် တဲရ။

မာတိကာ

၁၀။ ဩဃဝဂ် ၁-၁၀။ သုတ်ဩဃာဒိ

၈၀၃-၈၁၂။ ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင် က္လုဂံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင် က္လုဂံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တ္ခဟ်နပ္ပမတီကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တ္ခဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တ္ခဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တ္ခဟ်နပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွပ်ဗိုလ်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲ မသုန်ပြကာအိုတ်ဂံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွပ် သဒ္ဓါဗိုလ် ။ ပ ။ ဇော်ပွပ် ပညာဗိုလ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကေံ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကေံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ် မှုံလအိတ်မွဲး ပွမပါပွေင်ကေံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ရ။ ယွံခမီတအ် တ္ခဟ်န ပွမတီကေတ် နက္ခိဉာဏ်တေင် တ္ခဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တ္ခဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တ္ခဟ်န ပွမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွေးဇော်ပွပ်ဗိုလ်ဂမ္တိုင်မသုန် ပြကာဝံ အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဩဃဝဂ် မရနုက်ကိုဉ် တဲရ။

ဗလသံယုတ် မရနုက်ကိုတြံ တဲရောင်။

၇။ ကုဒ္ဒိပါဒသံယုတ်

၁။ စာပါလဝဂ် ၁။ သုတ်အပါရ

၈၁၃။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဓရ်ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဝံအိုတ်မွဲး နူဩင်လပါ်ဏာအ်မတွံး သံသာဝဋ် နှိတ်သွက်သွောံအာစိုပ် ဩင်လပါ်တေံမတွံး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဩဿန်ကိုဆန္ဒတုဲ ကတိန်ဒ်လွီုပရာ ပွမပတိတ်တြဟတ် ဂမ္တိုင်ရ။ ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဩဿန်ကိုရီုယတုဲ ကတိန်ဒ်လွီုပရာ ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဩဿန်ကိုစိုတ်တုဲ ကတိန်ဒ်လွီုပရာ ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဩဿန်ကိုပညာတုဲ ကတိန်ဒ်လွီုပရာ ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဓရ်ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်မွဲး နူဩင်လပါ်ဏာအ်မတွံး သံသာဝဋ် နှိတ် သွက်သွောံအာစိုပ်ဩင်လပါ်တေံမတွံး နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဝိရဒ္ဒ

၈၁၄။ ယုံခမီတအ် ကုညးဂမ္တိုင်အိုတ်သို မကိုဆောတ်ယောင် ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြ ကာဂှ် ကိုဆောတ်ယောင်အာ အရိယမဂ် မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် နှိတ်အရာဒဒိန်အိုတ် ဗွဲမဒး ရးမွဲးရ။ ယုံခမီတအ် ကုညးဂမ္တိုင်အိုတ်သို မပတိတ်တြဟတ် ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂှ် ပတိတ် ဩဟတ်အရိယမဂ် မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် နှိတ်အရာဒဒိန်ဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲးရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ်မ ချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဩဿန်ကိုဆန္ဒတုဲ ကတိန်ဒ်လွီုပရာ ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ သမာမိ မသွန်ဩဿန်ကိုရီုယတုဲ ကတိန်ဒ် ။ ပ ။ သမာမိ မသွန်ဩဿန်ကိုစိုတ်တုဲ ကတိန်ဒ် ။ ပ ။ ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဩဿန်ကိုပညာတုဲ ကတိန်ဒ်လွီုပရာ ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ကုညးဂမ္တိုင်အိုတ်သို မကိုဆောတ်ယောင် ကုဒ္ဒိပါဒ် ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ကိုဆောတ်ယောင်အာ အရိယမဂ် မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် နှိတ်အရာဒဒိန်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲးရ။ ယုံခမီတအ် ကုညးဂမ္တိုင်အိုတ်သို မပတိတ်တြဟတ် ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂှ်

၁။ ကုဒ္ဒိ - ပွမချိုက်ပေင်စိုပ်ဒတုဲ၊ ပါဒ - ဟိုတ်သဇိုင်၊ ကုဒ္ဒိပါဒ - ဟိုတ်သဇိုင် ပွမချိုက်ပေင် စိုပ်ဒတုဲဂမ္တိုင် မိက်သွးရ။

ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်အရိယမဂ် မဒ္ဒဟိတ်အာစိဝနိဗ္ဗာန် ဒိအရာဒဒိခိဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမူးရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အရိယ

၈၁၅။ ယံခမီတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇေပုဂ် ဂပ်ဝသ္မ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယဒိဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗုဿအးခိုဟ်ပြဲတဲ မဒ္ဒဟိတ်တိတ်ဗူးနုဒဒိခိဝဋ်အိုတ်မူး ရင်တုင်ပတိတ် ညးဇ္ဇေပုဂ် သွတ် ဣန္ဒြိယဒိဂ် တ္တဟ်နဖိဒဒိခိဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ညးမူးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇေပုဂ်ဣန္ဒြိယဒိ မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသ္မနိဿယံကိုဆန္ဒတဲ ကတိုဒ် လ္လိပရာ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမာမိ မသ္မနိဿယံကိုဝီရိယတဲ ကတိုဒ် ။ ပ ။ သမာမိ မသ္မနိဿယံကိုစိုတ်တဲ ကတိုဒ် ။ ပ ။ ဇ္ဇေပုဂ်ဣန္ဒြိယဒိ မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသ္မနိဿယံကိုပညာတဲ ကတိုဒ် လ္လိပရာ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇေပုဂ် ဂပ်ဝသ္မဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယဒိဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗုဿအးခိုဟ်ပြဲတဲ မဒ္ဒဟိတ်တိတ်ဗူးနုဒဒိခိဝဋ်အိုတ်မူး ရင်တုင်ပတိတ် ညးဇ္ဇေပုဂ်သွတ်ဣန္ဒြိယဒိဂ် တ္တဟ်နဖိဒဒိခိဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်နိဗ္ဗိဒါ

၈၁၆။ ယံခမီတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇေပုဂ် ဂပ်ဝသ္မ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယဒိဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ အိုတ်မူး ဒ်တံ တ္တဟ်နပုမဇေအိုန်ဇေရစုတ် တ္တဟ်နစာ်စူးနု ‘ရာဂ’ ပုမစောဲစပ် တ္တဟ်နပုမပျိုတ် တ္တဟ်နပုမ(ကိလေသ)လလမ် တ္တဟ်နပုမတီဗွဲတောင် တ္တဟ်နပုမတီအလိုဇကု တ္တဟ်နဖိ နိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ။ ညးမူးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇေပုဂ်ဣန္ဒြိယဒိ မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသ္မနိဿယံကိုဆန္ဒတဲ ကတိုဒ်လ္လိပရာပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမာမိ မသ္မနိဿယံကိုဝီရိယတဲ ကတိုဒ် ။ ပ ။ သမာမိ မသ္မနိဿယံကိုစိုတ်တဲ ကတိုဒ် ။ ပ ။ ဇ္ဇေပုဂ်ဣန္ဒြိယဒိ မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသ္မနိဿယံကိုပညာတဲ ကတိုဒ် လ္လိပရာ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇေပုဂ် ဂပ်ဝသ္မ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣန္ဒြိယဒိ ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်မူး ဒ်တံ တ္တဟ်နပုမဇေအိုန်ဇေရစုတ် တ္တဟ်နစာ်စူးနု ‘ရာဂ’ ပုမစောဲစပ် တ္တဟ်နပုမပျိုတ် တ္တဟ်နပုမ(ကိလေသ)လလမ် တ္တဟ်နပုမတီဗွဲတောင် တ္တဟ်နပုမတီအလိုဇကု တ္တဟ်နဖိနိဗ္ဗာန်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ကုဒ္ဓိပဒေသ

၈၁၇။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးမကိုစိုပ် ဒတဲ ကုဒ္ဓိ မွဲလစှော် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသုကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကိုစိုပ် ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော်အိုတ်တဲ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးကြက်ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသုကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင် ကိုဝါဂ်ရ ကြက်ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လုဟ် သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသုကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော်အိုတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပင်တ် ကော်သမာမိ မသွန်ဿယံကိုဆန္ဒတဲ ကတိန်လ္လီပရာ ပွမပတိတ်ဗြဟတ် ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမာမိ မသွန်ဿယံကိုဝီရိယတဲ ကတိန် ။ ပ ။ သမာမိ မသွန်ဿယံကိုစိတ်တဲ ကတိန် ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပင်တ်ကော်သမာမိ မသွန်ဿယံကိုပညာတဲ ကတိန် လ္လီပရာ ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို ညးမကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသုကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော်အိုတ်တဲ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးကြက်ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသု ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကြက်ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လုဟ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော် ဟိုတ် ပွမဇော်ပွင် ပွမသုကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိမွဲလစှော်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သမတ္တ

၈၁၈။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးမကိုစိုပ် ဒတဲ ကုဒ္ဓိ ဗွဲမချိုက်ပင်တ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသုကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိ ဗွဲမချိုက်ပင်တ်အိုတ်တဲ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် သမဏဗြာဟ္မဏ ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးကြက်ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိ ဗွဲမချိုက်ပင်တ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသုကုဒ္ဓိပါဒ် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကြက်ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိ ဗွဲမချိုက်ပင်တ်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လုဟ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိ ဗွဲမချိုက်ပင်တ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသုကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဓိ ဗွဲမချိုက် ပင်တ်အိုတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် ဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပင်တကောံသမာဓိ မသွန်ဃာန်ကိဆန္ဒတဲ ကတိန်လ္လိပရာ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမၠိုင်ရ။ သမာဓိ မသွန်ဃာန်ကိဝီရိယတဲကတိန် ။ ပ ။ သမာဓိ မသွန်ဃာန်ကိစိုတ်တဲ ကတိန် ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပင်တကောံသမာဓိ မသွန်ဃာန်ကိပညာတဲ ကတိန်လ္လိပရာ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမၠိုင်အိုတ်သို ညးမကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဒိ ဗွဲမချိုက်ပင်ဂှ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂျိုင် ကိုဝါဂှ်ရ ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဒိ ဗွဲမချိုက်ပင်အိုတ်တဲ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလ အနာဂတ် သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမၠိုင်အိုတ်သို ညးကြက်ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဒိ ဗွဲမချိုက်ပင်ဂှ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမ သွကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါဂှ်ရ ကြက်ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဒိ ဗွဲမချိုက်ပင်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျာ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမၠိုင်အိုတ်သို ညးမကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဒိ ဗွဲမချိုက်ပင်ဂှ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါဂှ်ရ ကိုစိုပ်ဒတဲ ကုဒ္ဒိ ဗွဲမချိုက်ပင်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဘိက္ခု

၈၁၉။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် ဩခမီဂမၠိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်နူအာသဝဂမၠိုင် အိုတ်အာဂှ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ် စိုတ်မတိတ်ဗွဲ ကောံ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ) မဟံမွဲကိုအာသဝ နကို ဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ညးပဒတ်ကျဲဂှ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန် ပြကာ ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါဂှ်ရ အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ကျဲအိုတ်တဲ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် ဩခမီဂမၠိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်နူအာသဝ ဂမၠိုင်အိုတ်အာဂှ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ် စိုတ်မတိတ်ဗွဲ ကောံအရဟတ္တဖိုလ် ပညာမတိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ) မဟံမွဲကိုအာသဝ နကို ဉာဏ်တောင်အာ အာစိုပ်တဲ ညးကြက်ပဒတ်ဂှ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါဂှ်ရ အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ကြက်ပဒ တ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျာ် ဩခမီဂမၠိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်နူအာသဝဂမၠိုင် အိုတ်အာဂှ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ် စိုတ်မ တိတ်ဗွဲ ကောံအရဟတ္တဖိုလ် ပညာမတိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ) မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုဉာဏ် တောင်အာ အာစိုပ်တဲ ညးပဒတ်ဂှ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂျိုင် ကိုဝါဂှ်ရ အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် ဇော်ပွဲကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဃာယံကိုဆန္ဒတုဲ ကတိန်လ္လိပရာ ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမၠိုင်ရ။ သမာမိ မသွန်ဃာယံကိုဝီရိယတုဲ ကတိန် ။ ပ ။ သမာမိ မသွန်ဃာယံကိုစိုတ်တုဲ ကတိန် ။ ပ ။ ဇော်ပွဲကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဃာယံကိုပညာတုဲ ကတိန်လ္လိပရာ ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် ဩခမီဂမၠိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်နူ အာသဝဂမၠိုင်အိုတ်အာဂှ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တ ဖိုလ်စိုတ်မတ်တုဲဗျး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တုဲဗျး(နူကီလေသ) မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်အာ အာစိုပ်တုဲ ညးပဒတ်ကျဲင်ဂှ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွဲ ပွမသွကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမၠိုင် ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂှ်ရ အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တုဲ ပဒတ်ကျဲင်အိုတ်တုဲ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် ဩခမီဂမၠိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်နူအာသဝ ဂမၠိုင်အိုတ်အာဂှ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတ်တုဲဗျး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တုဲဗျး(နူကီလေသ) မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ် တောင်အာ အာစိုပ်တုဲ ညးကြက်ပဒတ်ဂှ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွဲ ပွမသွကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂှ်ရ အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တုဲ ကြက်ပဒတ် အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လုဟ် ဩခမီဂမၠိုင်အိုတ်သို ဟိုတ်နူအာသဝဂမၠိုင်အိုတ် အာဂှ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတ်တုဲဗျး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တုဲဗျး(နူကီလေသ) မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တုဲ ညးပဒတ်ဂှ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွဲ ပွမသွကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂှ်ရ အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တုဲ ပဒတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဗုဒ္ဓ

၈၂၀။ ယွံခမီတအ် ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမၠိုင် ကုဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ် ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် ဇော်ပွဲ ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တ ကောံသမာမိ မသွန်ဃာယံကို ဆန္ဒတုဲကတိန် လ္လိပရာ ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမၠိုင်ရ။ သမာမိ မသွန်ဃာယံ ကိုဝီရိယတုဲကတိန်။ ပ ။ သမာမိ မသွန်ဃာယံကိုစိုတ်တုဲကတိန်။ ပ ။ ဇော်ပွဲ ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဃာယံကိုပညာတုဲ ကတိန်လ္လိပရာ ပွမပတိတ်တြဟတ် ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွဲ ပွမသွကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂှ်ရ ဗွဲစုတ် ကျိတြိဂှ် ကော်ခဲး ညးထေက်ဒုင်ပူဇ်တောင် ညးဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမၠိုင်အိုတ်သို) အလို ဇကု မသုတ်စုတ်တုဲရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

မာတိကာ

၉။ သုတ်ဉာဏ

၈၂၁။ ယုံခမိတအ် “ဣဝံတုန် ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဿယ် ကိုဆန္ဒတဲ ကတိုန် လွီပရာ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမိုင်ရ” ရဝံ ပွဲခရဂမိုင် မဟံကောင်မိင် ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိုန်ကျက်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ် ကျင်ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပွမတီ ဗွဲတွေင်ပကာရ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမ ထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ။ ယုံခမိတအ် “ဂပ်ဝဇ္ဇောပွပ် ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွန်ဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိုန် လွီပရာ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမိုင်ရ” ရဝံ။ ဂပ်ဝဇ္ဇောပွပ်တဲရ ရဝံ ပွဲခရဂမိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိုန်ကျက်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပွမတီ ဗွဲတွေင်ပကာရ ကတိုန်ပြာကဋ် ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိုန် ပြာကဋ်ကျင်ရ။

ယွံခမီတအ် “ဣဝံတုနံ ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွနိဿယံကို ဝီရိယတု ကတိနိ လ္လိပရာ ပုမပတိတ်ဗြဟတံဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ ပွဲရဂမ္မိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိနိကျာ်ဏီ)ကို မတ်ပညာ ကတိနိပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိနိ ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပုမတိ ဗွဲတွေင်ပကာရ ကတိနိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပုမထပက် ခွင်တိကေတ် ကတိနိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိနိပြာကဋ်ကျင်ရ။ ယွံခမီတအ် “ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပုဝ် ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မသွနိဿယံကိုဝီရိယတု ကတိနိ လ္လိပရာ ပုမပတိတ်ဗြဟတံဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ။ ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပုဝ်တုရ ရဝံ ပွဲရဂမ္မိုင် မဟံကောင်မိင် ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိနိကျာ်ဏီ)ကို မတ်ပညာ ကတိနိပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိနိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပုမတိ ဗွဲတွေင်ပကာရ ကတိနိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပုမ ထပက်ခွင်တိကေတ် ကတိနိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိနိပြာကဋ်ကျင်ရ။

ယုံခမိတအ် “ဣတ္ထိတုန ဣတ္ထိပါဒိ မချိုက်ပင်တကောသမာဓိ မသ္မနိဿယံကို စိတ်တု ကတိန္တိ လ္လိပရာ ပုမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝ္ဗံ ပွဲခရဂမ္ဘိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန္တိကျာ်ဏီ)ကို မတ်ပညာ ကတိန္တိပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန္တိ ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပုမတီ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန္တိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပုမထပက် ခွင်တီကေတ် ကတိန္တိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန္တိပြာကဋ်ကျင်ရ။ ယုံခမိတအ် “ဂပ်ပ်ဇ္ဇောပုင် ဣတ္ထိပါဒိ မချိုက်ပင်တကောသမာဓိ မသ္မနိဿယံကိုစိတ်တု ကတိန္တိ လ္လိပရာ ပုမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ဂုရ” ရဝ္ဗံ။ ဂပ်ပ်ဇ္ဇောပုင်တုရ ရဝ္ဗံ ပွဲခရဂမ္ဘိုင် မဟံကောင်မိင် ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန္တိကျာ်ဏီ)ကို မတ်ပညာ ကတိန္တိပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန္တိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပုမတီ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန္တိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပုမ ထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန္တိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန္တိပြာကဋ်ကျင်ရ။

ယွံခမီတအ် “ဣတ္ထိတုန် ဣတ္ထိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာဓိ မသွန်ဿယ်ကို ပညာတဲ ကတိန်ဒိလ္လိပရာ ပုမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ” ရံဝံ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ဒိပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညာဏ် ကတိန် ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ပုမတီ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန်ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပုမထပက် ခွင်တီကေတ် ကတိန်ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ။ ယွံခမီတအ် “ဂပ်ပ်ဇော်ပွင်ဣတ္ထိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာဓိ မသွန်ဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိန်ဒိလ္လိပရာ ပုမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ” ရံဝံ။ ဂပ်ပ်ဇော်ပွင်တဲရ ရံဝံ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ဒိပြာကဋ်ကျင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညာဏ် ကတိန် ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ပုမတီ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန်ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပုမထပက်ခွင် တီကေတ် ကတိန်ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်စေတီယ

၈၂၂။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါင် တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာပြာသာဒ်မ္မုကိုရုပ်ပြကာ အပွဲဂြိုပ်မဟာဝိန် ဇရောင်ချင်ဝေသာလီရ၊ ပွဲကာလဂ် တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ ပွဲအခါင်ဖလောင်ယး ဗိုက်ပလေပ်သုာတဲ သိုမထွိုင်ရပ်ကေတ်ဗဗေင်သုာဂ် ဣလုပ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ချင်ဝေသာလီရ။ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ပွဲချင်ဝေသာလီတဲ ကိုပိုန်တဲတဲ ပါစူးအာနူကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ်တဲမွဲ ကော်လိုင်တိုန် တီလပိုင်အာနန္ဒရ— “ယွံအာနန္ဒ ဩဝ်ကေတ်နင် သွာဂဇော်ညါ၊ တွဟ်န ပဒတ်တဲ ကြက်ပြာပ်အာ စေတီစာပါလအိုတ်ရ” ရံဝံ (သွးရ)။ “ယွံကျာ်မ္မုပိုင် ဒိုဟ်ရ” ရံဝံ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဒုင်ဝန်ကုတီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ဂိုင်ကေတ်နင်သွာဂဇော်တဲ ဗက်အာနူ လက်ကရံ နူလက်ကရံ တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ ဣပြာပ်အာ စေတီစာပါလတဲ ဂဇော်ဖျေံ ပွဲသွာမလးပညပ်လဝ်ဂ်ရ။ တီလပိုင်အာနန္ဒလေဝ် လောဝ်သွဝတ် တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ဂဇော်ဒိုင် ပွဲဌာန်မဗွဲ မွဲဒွဲရ။ တီလပိုင်အာနန္ဒ မဂဇော်ဒိုင် ပွဲဌာန် မဗွဲ မွဲဒွဲဂ် တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံအာနန္ဒ ချင်ဝေသာလီဂ် ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင်ကွေံရ၊ စေတီဥဒေနဂ် ထေက်ကို မိပ်လဟိုင်ကွေံရ၊ စေတီဂေါတမကဂ် ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင်ကွေံရ၊ စေတီသတ္တမ္မဂ် ထေက်ကို မိပ်လဟိုင်ကွေံရ၊ စေတီဗဟုပုတ္တဂ် ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင်ကွေံရ၊ စေတီသာရန္တဒဂ် ထေက်ကို မိပ်လဟိုင်ကွေံရ၊ စေတီစာပါလဂ် ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင်ကွေံရ။ ယွံအာနန္ဒ ညးမမိက်ကိုမ္မဲမွဲ ဇော်ပွင်လဝ် ခရ်ဣတ္ထိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်သတ်ရ၊ သွလဝ် ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါရ၊ သွလဝ် သွဟ်ညင်ရဲယာန်ရ၊ သွလဝ် သွဟ်ညင်ရဲအရာဒတန်ရ၊ ဒဂိုန်ဒေုတ် သှ်ပတ်လဝ်ရ၊ ဆန်စန်လဝ် ဗွဲမဒးရးရ၊

ပတိတ်လင်္ဂဟတ် ဗွေဒးရးရ၊ ညးဂ် ယဝ်နွံပိုက်မွဲး လုက်အာယုကပ်ကိုဒ် လောန်လတူ အာယုကပ်တဲကိုဒ် တန်တမာန်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ကျ်တြ်တုန် ဇော်ပုလ်လဝ် ခရ်ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္တိုင် ပန်သတ်တဲ ဒ်ရ၊ သွလဝ်ဗွေဒ်ဂိုဝါတဲ ဒ်ရ၊ သွလဝ် သွဟ်ညံင်ရဲယာန် တဲဒ်ရ၊ သွလဝ် သွဟ်ညံင်ရဲအရာဒတန် တဲဒ်ရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ် သ်ပတ်လဝ်တဲ ဒ်ရ၊ ဆန်စန်လဝ် ဗွေဒးရးတဲ ဒ်ရ၊ ပတိတ်လင်္ဂဟတ် ဗွေဒးရးတဲ ဒ်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ ဒ်သတ်ရ ကျ်တြ် ယဝ်နွံပိုက်မွဲး လုက်အာယုကပ်ကိုဒ် လောန်လတူအာယုကပ်တဲကိုဒ် တန်တမာန်ဒိုင်ရ” ရဲဝံ (သွးရ)။

တီလမ္ပပိုင်ကျ်တြ် ဝိနိထွေးတ နိမိတ်သိုင်အရံင် မပြာကဋ်သတ်ဝံလေဝ် တီလပိုင် အာနန္ဒာတုန် ဟံသုဟ်ရထ တွဟ်နတီကျိဟ်ကေတ်ရ၊ (ဟိုတ်ဂ်ရ) “ယွံကျ်မ္ပပိုင် တွဟ်န ဒတဲမြမောဝ် တသိုခ်မ္မိဟ်မဂ္တိုင် တွဟ်နမင်မ္မဲလောက တွဟ်နဒတဲဖို ဒတဲမြမောဝ်တသိုခ် မ္မိဟ်ဒေဝတဂမ္တိုင် ကျ်တြ် မ္ပပိုင်တြ်ပြကာ ဩဝ်တန်တ လုက်အာယုကပ်ညိ၊ ကျ်တြ် မလေဝ်သွေးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဩဝ်တန်တ လုက်အာယုကပ်ညိ” ရဲဝံ ဟံဝံအာတ်ပါန် အခေါင် တီလမ္ပပိုင်ကျ်တြ်ရ၊ ဒ်ဒိုင် သွဟ်ညံင်ရဲညးမ္ပပိုင်တဲ ဒးဒိုင်ပထဲကိုဒေဝတမာရ်ရ။

တီလမ္ပပိုင်ကျ်တြ် မရနက်ကိုဝါဝါလေဝ် ။ ပ ။ တီလမ္ပပိုင်ကျ်တြ် မရနက် ကိုပိဝါလေဝ် ကော်လိုင်တိုန် တီလပိုင်အာနန္ဒရ— “ယွံအာနန္ဒ ချင်ဝေသာလီဂ် ထေက်ကို မိပ်လဟိုင်ကွေရ၊ စေတီဥဒေနဂ် ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင်ကွေရ၊ စေတီဂေါတမကဂ် ထေက်ကို မိပ်လဟိုင်ကွေရ၊ စေတီသတ္တမ္ပဂ် ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင်ကွေရ၊ စေတီဗဟုပုတ္တဂ် ထေက်ကို မိပ်လဟိုင်ကွေရ၊ စေတီသာရန္တဒဂ် ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင်ကွေရ၊ စေတီစာပါလဂ် ထေက်ကို မိပ်လဟိုင်ကွေရ။ ယွံအာနန္ဒ ညးမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဇော်ပုလ်လဝ် ခရ်ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်သတ်ရ၊ သွလဝ် ဗွေဒ်ဂိုဝါတဲ၊ သွလဝ် သွဟ်ညံင်ရဲယာန်ရ၊ သွလဝ် သွဟ်ညံင်ရဲအရာဒတန်ရ၊ ဂိုန်ဒေတ် သ်ပတ်လဝ်ရ၊ ဆန်စန်လဝ် ဗွေဒးရးရ၊ ပတိတ်လင်္ဂဟတ် ဗွေဒးရးရ၊ ညးဂ် ယဝ်နွံပိုက်မွဲး လုက်အာယုကပ်ကိုဒ် လောန်လတူအာယုကပ်တဲကိုဒ် တန်တမာန်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ကျ်တြ်တုန် ဇော်ပုလ်လဝ် ခရ်ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်သတ်တဲ ဒ်ရ၊ သွလဝ်ဗွေဒ်ဂိုဝါတဲ ဒ်ရ၊ သွလဝ်သွဟ်ညံင်ရဲယာန်တဲ ဒ်ရ၊ သွလဝ်သွဟ်ညံင်ရဲအရာဒတန်တဲ ဒ်ရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ်သ်ပတ် လဝ်တဲ ဒ်ရ၊ ဆန်စန်လဝ် ဗွေဒးရးတဲ ဒ်ရ၊ ပတိတ်လင်္ဂဟတ် ဗွေဒးရးတဲ ဒ်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ ဒ်သတ်ရ ကျ်တြ် ယဝ်နွံပိုက်မွဲး လုက်အာယုကပ်ကိုဒ် လောန်လတူ အာယုကပ်တဲကိုဒ် တန်တမာန်ဒိုင်ရ” ရဲဝံ (သွးရ)။

တီလမ္ပပိုင်ကျ်တြ် ဝိနိထွေးတ နိမိတ်သိုင်အရံင် မပြာကဋ်သတ်ဝံလေဝ် တီလပိုင် အာနန္ဒာတုန် ဟံသုဟ်ရထ တွဟ်နတီကျိဟ်ကေတ်ရ၊ (ဟိုတ်ဂ်ရ) “ယွံကျ်မ္ပပိုင် တွဟ်န ဒတဲမြမောဝ် တသိုခ်မ္မိဟ်မဂ္တိုင် တွဟ်နမင်မ္မဲလောက တွဟ်နဒတဲဖို ဒတဲမြမောဝ်တသိုခ် မ္မိဟ်ဒေဝတဂမ္တိုင် ကျ်တြ် မ္ပပိုင်တြ်ပြကာ ဩဝ်တန်တ လုက်အာယုကပ်ညိ၊ ကျ်တြ် မလေဝ်သွေးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဩဝ်တန်တ လုက်အာယုကပ်ညိ” ရဲဝံ ဟံဝံအာတ်ပါန် အခေါင် တီလမ္ပပိုင်ကျ်တြ်ရ၊ ဒ်ဒိုင် သွဟ်ညံင်ရဲညးမ္ပပိုင်တဲ ဒးဒိုင်ပထဲကိုဒေဝတမာရ်ရ။

ပွဲကာလ၌ တီလမ္ပပိဋ်ကျော်တြ ကော်လွင်တိုန် တီလပိဋ်အာနန္ဒရ— “ယွံအာနန္ဒ တုအဲ ဩဝ်အာထောံညိ၊ ပွဲအခိင်လှဟ်ဝံ အခိင်သွက်သွောံအာဂ် တုအဲ တီကေတ်ညိ” ရဝံ (ဟိုသွေးရ)။ “ယွံကျော်မ္ပပိဋ် ခိုဟ်ရ” ရဝံ တီလပိဋ်အာနန္ဒ ဒုင်ဝန်ကုတီလမ္ပပိဋ်ကျော်တြတု ဒွါက်ကတိန္နဒ္ဒဲ လောဝ်သ္မဝတ် တီလမ္ပပိဋ်ကျော်တြ သွရေသော်ရ်တု ဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲသုတ်တံ ဆုမ္မဲ မဟံကြပ် မဟံသော့ရ။ ပွဲကာလ၌ တီလပိဋ်အာနန္ဒ ပါစူးအာတု ခြာဟံလအ် ဒေဝတ် မာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပပိဋ်ကျော်တြတု ဒတူဒိုင် ပွဲဌာန်မဗ္ဗမ္မဒ္ဒဲတုမွဲး ဂရင်ပတိတိုန် တီလမ္ပပိဋ်ကျော်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတီလမ္ပပိဋ်ကျော်တြ မ္ပုဂ်ပိဋ်တြပြကာ ပွဲအခိင်လှဟ်ဝံ ဩဝ်သ္မပရိနိဗ္ဗာန်ညိ၊ ကျော်တြ မလေပ်ဟိုသွေးတ် ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဩဝ်သ္မ ပရိနိဗ္ဗာန်ညိ၊ ယွံတီလမ္ပပိဋ် လှဟ်ဝံ ဒးအခိင် ကျော်တြမ္ပုဂ်ပိဋ်တြပြကာ သ္မပရိနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံတီလမ္ပပိဋ် ကျော်တြ မ္ပုဂ်ပိဋ်တြပြကာ ကေင်ဟိုသွေးလပ် ဂလာန်ဝံရ— ‘ယွံဒေဝတ်မာရ် ခမိဂမ္မိုင် မဒ်ကွေးအဲဂ် ဩလုက်ကာလဗ္ဗတမ္မဲ လေပ်တိစိကူးဆိုက်ဗွက် ဟံမ္မဲအိုတ်ဏီရ၊ ဒွောံပတောန်လပ် ဗွဲမဒးရဲတု ဟံဒ်အိုတ်ဏီရ၊ ဟံဂံသကာအိုတ်ဏီရ၊ မ္ပုဂ်လမိင်လညာတ် ဟံဂိုင်အိုတ်ဏီရ၊ ပကင်ရင်ခရ် ဟံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဒွေတ်လုတ်ခရ် မဗ္ဗမ္မဲဂရ်(လောကုတ္တိရ်) ဟံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မဗ္ဗမ္မဲ ဟံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဒွေတ်လုတ် မဗ္ဗမ္မဲဂရ် ဟံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ကတ်ပတောန်ကေတ် ဝါဒအာစာဇကုဇကုတအ်တု ဟိုဟံမာန် တွံဟံမာန် ထွေးဟံမာန် ကိုတန်တ်ဟံမာန် ပံက်ဟံမာန် ပါပရအ်ဟံမာန် ကိုမံက်ဂတပ်ဟံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဝါဒဉ္စးမ္မဲသအာင် မကတိဒ်ကျင်ဂ်လေပ် လွန်ပဃိန်ကွေံ နကိုဟိုတ်ဉ္စာတ် ဗွဲမဒးရဲတု တွံထွေး ကိုခရ် မ္ပုဂ်အမ်သပ်ဟံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ လုက်ကာလဗ္ဗတမ္မဲ အဲကျော် သ္မပရိနိဗ္ဗာန် ဟံသေင်ရ’ ရဝံ (ကေင်ဟိုသွေးလပ်ရ)။

ယွံကျော်မ္ပပိဋ် လှဟ်ဝံ ခမိဂမ္မိုင် မဒ်ကွေးတီလမ္ပပိဋ်ကျော်တြ၌ လေပ်တိစိကူး ဆိုက် ဗွက်အိုတ်ရ၊ ဒွောံပတောန်လပ် ဗွဲမဒးရဲတု ဒ်အိုတ်ရ၊ ဂံသကာအိုတ်တုရ၊ လမိင်လညာတ် ဂိုင်အိုတ်တုရ၊ ပကင်ရင်ခရ်မာန်အိုတ်တုရ၊ ဒွေတ်လုတ်ခရ် မဗ္ဗမ္မဲဂရ်(လောကုတ္တိရ်)မာန် အိုတ်တုရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မဗ္ဗမ္မဲမာန်အိုတ်တုရ၊ ဒွေတ်လုတ် မဗ္ဗမ္မဲဂရ်မာန်အိုတ်တုရ၊ ကတ်ပတောန်ကေတ် ဝါဒအာစာဇကုဇကုတအ်တု ဟိုမာန် တွံမာန် ထွေးမာန် ကိုတန် တ်မာန် ပံက်မာန် ပါပရအ်မာန် ကိုမံက်ဂတပ်မာန်အိုတ်တုရ၊ ဝါဒ ဉ္စးမ္မဲသအာင် မကတိဒ် ကျင်ဂ်လေပ် လွန်ပဃိန်ကွေံ နကိုဟိုတ်ဉ္စာတ် ဗွဲမဒးရဲတု တွံထွေးကိုခရ် မ္ပုဂ်အမ်သပ် မာန်အိုတ်တုရ။ ယွံတီလမ္ပပိဋ်ကျော်တြ မ္ပုဂ်ပိဋ်တြပြကာ ပွဲကာလလှဟ်ဝံ ဩဝ်သ္မပရိ နိဗ္ဗာန်ညိ၊ ကျော်တြ မလေပ်ဟိုသွေးတ် ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဩဝ်သ္မပရိနိဗ္ဗာန်ညိ၊ ယွံတီလမ္ပပိဋ် လှဟ်ဝံ ဒးတု ကျော်တြ မ္ပုဂ်ပိဋ်တြပြကာ သ္မပရိနိဗ္ဗာန်ရ။

ယွံတီလမ္ပပိဋ် ကျော်တြ မ္ပုဂ်ပိဋ်တြပြကာ ကေင်ဟိုသွေးလပ် ဂလာန်ဝံရ— ‘ယွံ ဒေဝတ်မာရ် ခမိဂမ္မိုင် မဒ်ကွေးအဲဂ် ဩလုက်ကာလဗ္ဗတမ္မဲ လေပ်တိစိကူးဆိုက်ဗွက် ဟံမ္မဲ အိုတ်ဏီရ၊ ဒွောံပတောန်လပ် ဗွဲမဒးရဲတု ဟံဒ်အိုတ်ဏီရ၊ ဟံဂံသကာအိုတ်ဏီရ၊ မ္ပုဂ်

လမိင်လညာတ် ဟုံဂြိုင်အိုတ်ဏီရ၊ ပကင်ရင်ခရ် ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဒွေတ်လုတ်ခရ် မဗွဲ
 ကိုခရ်(လောကုတ္တိရ်)ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မဗွဲဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဒွေတ်
 လုတ် မဗွဲကိုခရ် ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ကတ်ပတောန်ကေတ် ဝါဒ အာစာဇေယျတအ်တဲ
 ဟိုဟုံမာန် တုံဟုံမာန် ထွေးဟုံမာန် ကိုတန်တဟုံမာန် ပံက်ဟုံမာန် ပါပရအ်ဟုံမာန် ကိုမံက်
 ဂတပ် ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဝါဒ ညးမွဲသအာင် မကတိုဒ်ကျိုင်ဂလေပ် လွိုင်ဗပိန်ကေ့ နကို
 ဟိုတ်ညံစုတ် ဗွဲမဒးရးတဲ တုံထွေးကိုခရ် မှုကိုအမ်သပ် ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ လုက်ကာလဗွတ်ဂ်
 အဲကျက် သွပ်ရိန်ဗွန် ဟုံသေင်ရ' ရဲဝံ (ကေင်ဟိုသွေးလပ်ရ)။

ယုံကျက်မှုပိုင် လျဟ်ဝံ ခမိဗြဂမှိုင် မဒ်ကွေးတီလမှုပိုင်ကျက်တြိဂ် လေပ်တီစီကွေးဆိုက်
 ဗွက်အိုတ်ရ၊ ဒွေံပတောန်လပ် ဗွဲမဒးရးတဲဒ်အိုတ်ရ၊ ဂံင်သကာအိုတ်တဲရ၊ လမိင်လညာတ်
 ဂြိုင်အိုတ်တဲရ၊ ပကင်ရင်ခရ်မာန်အိုတ်တဲရ၊ ဒွေတ်လုတ်ခရ် မဗွဲကိုခရ်(လောကုတ္တိရ်)မာန်
 အိုတ်တဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မဗွဲမာန်အိုတ်တဲရ၊ ဒွေတ်လုတ်ဗွဲကို ခရ်မာန်အိုတ်တဲရ၊
 ကတ်ပတောန်ကေတ် ဝါဒ အာစာဇေယျတအ်တဲ ဟိုမာန် တုံမာန် ထွေးမာန် ကိုတန်
 တမာန် ပံက်မာန် ပါပရအ်မာန် ကိုမံက်ဂတပ်မာန်အိုတ်တဲရ၊ ဝါဒ ညးမွဲသအာင် မကတိုဒ်
 ကျိုင်ဂလေပ် လွိုင်ဗပိန်ကေ့ နကိုဟိုတ်ညံစုတ် ဗွဲမဒးရးတဲ တုံထွေးကိုခရ် မှုကိုအမ်သပ်မာန်
 အိုတ်တဲရ။ ယုံတီလမှုပိုင်ကျက်တြိ မှုကိုပိုင်တြိပြကာ ပွဲကာလလျဟ်ဝံ ဩဝ်သွပ်ရိန်ဗွန်ညိ၊
 ကျက်တြိ မလေပ်ဟိုသွေးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဩဝ်သွပ်ရိန်ဗွန်ညိ၊ ယုံတီလမှုပိုင် လျဟ်ဝံ
 ဒးအခိုင် ကျက်တြိ မှုကိုပိုင်တြိပြကာ သွပ်ရိန်ဗွန်ရ။

ယုံတီလမှုပိုင်ကျက်တြိ မှုကိုပိုင်တြိပြကာ ကေင်ဟိုသွေးလပ် ဂလာန်ဝံရ— 'ယုံဒေဝ
 တမာရ် ဥပးတြျ ဥပးဗြဂမှိုင် မဒ်ကွေးအဲဂ် ဩလုက်ကာလဗွတ်မွဲ လေပ်တီစီကွေးဆိုက်ဗွက်
 ဟုံမွဲအိုတ်ဏီရ၊ ဒွေံပတောန်လပ် ဗွဲမဒးရးတဲ ဟုံဒ်အိုတ်ဏီရ၊ ဟုံဂံင်သကာအိုတ်ဏီရ၊
 မှုကိုလမိင်လညာတ် ဟုံဂြိုင်အိုတ်ဏီရ၊ ပကင်ရင်ခရ် ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဒွေတ်လုတ် ခရ်မ
 ဗွဲကိုခရ်(လောကုတ္တိရ်) ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မဗွဲ ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊
 ဒွေတ်လုတ် မဗွဲကိုခရ် ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ကတ်ပတောန်ကေတ် ဝါဒအာစာဇေယျတအ်တဲ
 ဟိုဟုံမာန် တုံဟုံမာန် ထွေးဟုံမာန် ကိုတန်တဟုံမာန် ပံက်ဟုံမာန် ပါပရအ်ဟုံမာန်
 ကိုမံက်ဂတပ် ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ ဝါဒညးမွဲသအာင် မကတိုဒ်ကျိုင်ဂလေပ် လွိုင်ဗပိန်ကေ့
 နကိုဟိုတ်ညံစုတ် ဗွဲမဒးရးတဲ တုံထွေးကိုခရ် မှုကိုအမ်သပ် ဟုံမာန်အိုတ်ဏီရ၊ လုက်ကာလ
 ဗွတ်ဂ် အဲကျက် သွပ်ရိန်ဗွန် ဟုံသေင်ရ' ရဲဝံ (ကေင်ဟိုသွေးလပ်ရ)။

ယုံကျက်မှုပိုင် လျဟ်ဝံ ဥပးတြျ ဥပးဗြဂမှိုင် မဒ်ကွေး တီလမှုပိုင်ကျက်တြိဂ် လေပ်တီ
 စီကွေး ဆိုက်ဗွက်အိုတ်ရ၊ ဒွေံပတောန်လပ် ဗွဲမဒးရးတဲဒ်အိုတ်ရ၊ ဂံင်သကာအိုတ်တဲရ၊
 လမိင်လညာတ်ဂြိုင်အိုတ်တဲရ၊ ပကင်ရင်ခရ်မာန်အိုတ်တဲရ၊ ဒွေတ်လုတ်ခရ် မဗွဲကိုခရ်
 (လောကုတ္တိရ်) မာန်အိုတ်တဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မဗွဲမာန်အိုတ်တဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဗွဲကို
 ခရ်မာန်အိုတ်တဲရ၊ ကတ်ပတောန်ကေတ် ဝါဒအာစာဇေယျတအ်တဲ ဟိုမာန် တုံမာန်

ထွေးမာန် ကိုတန်တမာန် ပံက်မာန် ပါပရအ်မာန် ကိုမံက်ဂတဝ်မာန်အိုတ်တဲရ၊ ဝါဒညးမွဲ သအာင် မကတိုဒ်ကျင်ဂ်လေဝ် လွိုင်ဗပိန်ကေုာ် နကိဟိုတ်သုာ်စုတ် ဗွဲမဒးရးတဲ တွံထွေးကိုရေ မွဲကိုအမ်သင်မာန်အိုတ်တဲရ။ ယွံတီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ မွဲကိုပိုင်တြဲပြကာ ပွဲကာလလှဟ်ဝံ ဩဝ်သွပရိနိဗ္ဗာန်ညိ၊ ကျာ်တြဲ မလေပ်ဟိုသုးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဩဝ်သွပရိနိဗ္ဗာန်ညိ၊ ယွံတီလမွဲပိုင် လှဟ်ဝံ ဒးအခိုင် ကျာ်တြဲ မွဲကိုပိုင်တြဲပြကာ သွပရိနိဗ္ဗာန်ရ။

ယွံတီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ မွဲကိုပိုင်တြဲပြကာ ကေင်ဟိုသုးလဝ် ဂလာန်ဝံရ— ‘ယွံ ဒေဝတမာရ် သာသနာမတွံဂး ဒေဝတမပြ အဲကျာ်ဝံ ဩလုက်ကာလဗုတ်မွဲ စိုကိုထွေးသွ ပြာကဋ်ကို မှိုဟ် ဒေဝတဂမ္တိုင် မွဲကိုပညာ ဗွဲမဒးရး ဟံ့ချိုက်ပေင်ဏီရ၊ ဟံ့ဂိုကျီဖောအ်ဗြေပ် ဏီရ၊ ဟံ့ဗျာပ်တြး ပြးဇးဏီရ၊ မှိုဟ်မဂ္တိုင် ဟံ့တီဏီရ၊ ဟံ့ဒ် ဗွဲမဂ္တိုင်ဏီရ၊ လုက်ကာလ ဗုတ်ဂံ အဲကျာ် သွပရိနိဗ္ဗာန် ဟံ့သေင်ရ’ ရဝံ (ကေင်ဟိုသုးလဝ်ရ)။ ယွံတီလမွဲပိုင် လှဟ်ဝံ သာသနာမတွံဂး ဒေဝတမပြ ကျာ်တြဲ မွဲကိုပိုင်တြဲပြကာ စိုကိုထွေးသွပြာကဋ်ကို မှိုဟ် ဒေဝတဂမ္တိုင် မွဲကိုပညာ ဗွဲမဒးရးဂံ ချိုက်ပေင်တဲရ၊ ဂိုကျီဖောအ်ဗြေပ်တဲရ၊ ဗျာပ်တြး ပြးဇး တဲရ၊ မှိုဟ်မဂ္တိုင် တီတဲရ၊ ဒ်ဗွဲမဂ္တိုင်တဲရ။ ယွံတီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ မွဲကိုပိုင်တြဲပြကာ ပွဲကာလ လှဟ်ဝံ ဩဝ်သွပရိနိဗ္ဗာန်ညိ၊ ကျာ်တြဲ မလေပ်ဟိုသုးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဩဝ်သွပရိ နိဗ္ဗာန်ညိ၊ ယွံတီလမွဲပိုင် လှဟ်ဝံ ဒးအခိုင် ကျာ်တြဲ မွဲကိုပိုင်တြဲပြကာ သွပရိနိဗ္ဗာန်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဂရင်ပတီ ရဲသင်ဝံတဲမွဲး တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ ဟိုသုးကိုဒေဝတမာရ် မယုတ်မာ ဂလာန် ဝံရ— “ယွံဒေဝတမာရ် တုအဲ ဩဝ်လွသုလ္လိပရာညိ (လွစွံဂဝိုင်ညိ)၊ တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ သွပရိနိဗ္ဗာန်ဂံ ဩဟံ့လအ် ကြက်ဒ်ရ၊ နူတဲဝံ ပွဲကာလမလောန်အာပိဂတု တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ ကြက်သွပရိနိဗ္ဗာန်ရ” ရဝံ (သုးရ)။ ပွဲကာလဂံ တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ အယောပဒတ်ဒိုင် ပွဲစေတီ စာပါလ သိုမ္မုကိုသတိ သိုမ္မုကိုဗ္ဗာရဏာဂံ ဗလးကေုာ် ‘အာယုသဒ္ဓါရ’ ပွမပြုင်ပြေင် သွက်အာ ယုက်သေ့ဝံဂိုင်ရ၊ ပွဲအခိုင်တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ မဗလးကေုာ် ‘အာယုသဒ္ဓါရ’ ပွမပြုင်ပြေင် သွက် အာယုက်သေ့ဝံဂိုင်ဂံ သိုကိုသော်ဇကုမြဲ တိချီဇတဝ်ဇော်ကိုဇြဟတ် မထေက်ကိုဖေက်ဂံက် ဒ်တိုန်ရ၊ ဖမ်ဒေဝတဂမ္တိုင်လေဝ် ဗြဟ္မဗလံင်တိုန်အိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂံ တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ တီကေတ် ဟိုတ်ပရူပရာဂံတဲ ပွဲအထိုက်အတန်ဂံ ကြိုဂအေတ်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံရ—

“ကျာ်တြဲဂံ ကေင်ကေုာ် နိဗ္ဗာန် မဟံ့မွဲပတောံစတ် ကေုာ်ဘဝ ပွမကတိုဒ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်တဲ ပါသုးကေုာ် ကမ်မလေပ်ပြုပြေင်ကို သွက်ဘဝသေ့ဝံကတိုဒ် တဲရ၊ မိပ်လဟိုင် ပွဲခရ်အဇ္ဈတ္တတဲ မွဲကိုစိုတ် မတန်ကြန် ဗွဲမဒးရးဂံဒ်တဲ ပလီ ပလာ် ဗပါကေုာ် ဇာနိက်ကိလေသ မွဲပွဲသဏ္ဌာန်ဇကု မတုပ်သုဟ်ကို ပလောံခြပ် တဲရ” ရဝံ (ကြိုဂအေတ်တိုန်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

စာပါလဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

၂။ ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ၁။ သုတ်ပုဗ္ဗ

၈၂၃။ နိဒါနံ ချင်သာရင်ရောင်။ ယုံခမီတအ် ကိုပ်ကွာဟွံဂြင်တိကေတ် ခရ်သစ္စဏီ (ဟွံကတိုန်ကျိဏီတု) ကုအဲ မဒ်ဒိုင် အလင်ကျိဟောင်ဂ် “ဟိုတ်အထံက်အပင် ပွမဇော်ပွပ် ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂ် ညးဍေုရော?” ရဝံ ကသပ်ဝံ ကေင်ကတိုန်ရ။ ခမီဂ် ဇော်ပွပ်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက် ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယံကိုဆန္ဒတု ကတိုန် ပွမပတိတ်ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇော်ပွပ်ရဝံမွဲ ‘ဆန္ဒ’ပွက်အဲဂ် ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟွံခွေပ်ကဝေန်ရ။ ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟွံမြဟ် တိုန်ရ။ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟွံသွောအ်ရ။ ပွဲမူးလေဝ် ကြက်ဟွံကလှ်လှ်ရ။ ညံင်ရဲပွဲသွက် ဂတကို ပွဲသွက်ကြ်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြ်ကို ပွဲသွက်ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက် လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်တုကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲ ပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တုကို မှုကိုသညာစုတ်သမ္ဘိ ပွဲသွက်ဂတ သွက်ကြ်မ္တိုင်ဒ်တု ပဒတ်ရ။ ရဝံ နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟွံမွဲကို ပွမကွိုင်ဂြေပ်ပူပါတ် ညံင်သွောံနွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွပ်စိုတ်ရ။

ဇော်ပွပ်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယံကိုစိုတ်တု ကတိုန် ပွမ ပတိတ်ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇော်ပွပ် ရဝံမွဲ စိုတ်အဲဂ် ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟွံခွေပ်ကဝေန်ရ။ ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟွံမြဟ်တိုန်ရ။ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟွံသွောအ်ရ။ ပွဲမူးလေဝ် ကြက်ဟွံ ကလှ်လှ်ရ။ ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြ်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြ်ကို ပွဲသွက်ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက် တုကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တုကို မှုကိုသညာစုတ်သမ္ဘိ ပွဲသွက်ဂတ သွက်ကြ်မ္တိုင်ဒ်တု ပဒတ်ရ။ ရဝံ နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟွံမွဲကို ပွမကွိုင်ဂြေပ် ပူပါတ် ညံင်သွောံနွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွပ်စိုတ်ရ။

ဇော်ပွပ်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယံကိုစိုတ်တု ကတိုန် ပွမ ပတိတ်ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇော်ပွပ်ရဝံမွဲ စိုတ်အဲဂ် ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟွံခွေပ်ကဝေန်ရ။ ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟွံမြဟ်တိုန်ရ။ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟွံသွောအ်ရ။ ပွဲမူးလေဝ် ကြက် ဟွံကလှ်လှ်ရ။ ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြ်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြ်ကို ပွဲသွက်ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက် တုကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တုကို မှုကိုသညာစုတ်သမ္ဘိ ပွဲသွက် ဂတသွက်ကြ်မ္တိုင်ဒ်တု ပဒတ်ရ။ ရဝံ နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟွံမွဲကို ပွမကွိုင်ဂြေပ်ပူပါတ် ညံင်သွောံနွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွပ်စိုတ်ရ။

ဇော်ပွပ်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယံကိုပညာတု ကတိုန် ပွမ ပတိတ်ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇော်ပွပ်ရဝံမွဲ ပညာအဲဂ် ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟွံခွေပ်ကဝေန်ရ။ ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟွံမြဟ်တိုန်ရ။ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟွံသွောအ်ရ။ ပွဲမူးလေဝ် ကြက်ဟွံ

ကလှ်လဗ်ရ၊ ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြ်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြ်ကို ပွဲသွက်ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက် တဲကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တဲကို မွဲကိုသညာစုတ်သဗ္ဗိ ပွဲသွက်ဂတ သွက်ကြ်ဂမၠိုင်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ရဲပွဲ နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟံမ္မဲကိုပွမကွိုင်ဂြောင်ပူပါတ် ညံင်သောံနွံကျိုင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွင်စိုတ်ရ။

ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွ က္လုဒ္ဒိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ရဲပွဲအိုတ်မွဲး ကိုစိုပ် ဒတ် ပွမနိမိတ်ဗဒ်က္လုဒ္ဒိ မဂ္ဂိုင်ဉာဏ်ရ၊ သိုက်ဒ်တဲ ညးမွဲခပ်လေဝ် ဒ်အာမဂ္ဂိုင်ရ၊ သိုက်ဒ် တဲမဂ္ဂိုင်လေဝ် ဒ်ကျိုင်ညးမွဲခပ်ရ၊ ကိုဇကု ဒ်ပြာကဋ်ရ၊ ကိုဇကု ကေံဗွန်အာရ၊ သိုဟံ့ကိုဒ်မြိ လုက်စုက်ဒးဗွင်မွဲလပါ ကွာင်မွဲလပါ ဒ်မွဲလပါဂ် အာတ် ညံင်ရဲပွဲအကးကိုရ။ ပွဲတိုက်လေဝ် သုပွမဗိုပ်စေံ ပွမမံက်တိုန် ညံင်ရဲပွဲသွက်ကိုရ။ ပွဲသွက်လေဝ် ဟံ့ကိုဝါဒကးတဲ အာတ် ညံင်ရဲ ပွဲတိုက်ကိုရ။ ပွဲအကးဂ်လေဝ် တင်ထွဲတဲ အာတ် ညံင်ရဲဂစေမ်မွဲကိုသေင်ကိုရ။ ဂိတုတဲဂမၠိုင် မွဲကိုက္လုဒ္ဒိကြိဇ်မဇော် ရဲပွဲ မွဲကိုအာနုတ်မဇော် ရဲပွဲဂ်လေဝ် ဇွတ်သပေါတ်ကေတ် နကိုတဲမာန်ရ၊ ကေမ်ဇျပ်ကေတ်မာန်ရ။ စိုက်စိုပ်ဍုင်မြိုင်လေဝ် ကိုဇကုဇကုကတိဒ် အတိုင်ပိုက်ဇကုမာန်ရ။

ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွ က္လုဒ္ဒိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ရဲပွဲအိုတ်မွဲး မိင်ကေတ်ရမျာင်ဂမၠိုင်ဓါကူ မဒ်ပွဲဒေဝတ် မဒ်ပွဲမိုဟ် မဒ်သောံလောန် မဒ်ကြပ်လောန် နကို ဒိဗ္ဗသောတာဉာဏ် မတုပ်ကောံကတောပ်ဒိဗ္ဗဒေဝတ်ဂမၠိုင် မသအးဇုးဗွဲတေင် မလောန်လတူနူ ကတောပ်မိုဟ်ဂမၠိုင်ရ။

ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွ က္လုဒ္ဒိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ရဲပွဲအိုတ်မွဲး ပိုင်ခြာကေတ် စိုတ်သတ်မွဲသအာင် ပူဂိုလ်မွဲသအာင်ဂမၠိုင် နကိုစိုတ်ဇကုတဲ တီရ၊ စိုတ်မဒ် မွဲဟာန်ကောံ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ရဲပွဲ တီရ၊ စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ရဲပွဲ တီရ၊ စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် ရဲပွဲ တီရ၊ စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် ရဲပွဲ တီရ၊ စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ဂ်လေဝ် စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင် ရဲပွဲ တီရ၊ စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ဂ်လေဝ် စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင် ရဲပွဲ တီရ၊ စိုတ်‘သံခိတ္တ’ မဇ္ဈာန်ကဝေန်ဂ်လေဝ် စိုတ်‘သံခိတ္တ’ မဇ္ဈာန်ကဝေန် ရဲပွဲ တီရ၊ စိုတ်‘ဝိက္ခိတ္တ’မကလှ်လဗ်ဂ်လေဝ် စိုတ်‘ဝိက္ခိတ္တ’မကလှ်လဗ် ရဲပွဲ တီရ၊ ‘မဟဂ္ဂတ’စိုတ် မအာ စိုပ်ဒ်မပြ်ဂ်လေဝ် ‘မဟဂ္ဂတ’စိုတ် မအာစိုပ်ဒ်မပြ် ရဲပွဲ တီရ၊ ‘အမဟဂ္ဂတ’စိုတ် မဟံ့အာစိုပ် ဒ်မပြ်ဂ်လေဝ် ‘အမဟဂ္ဂတ’စိုတ်မဟံ့အာစိုပ်ဒ်မပြ် ရဲပွဲ တီရ၊ စိုတ်‘သဉ္ဇတ္တရ’မွဲကိုခရဲ ပြလောန်ဂ်လေဝ် စိုတ်‘သဉ္ဇတ္တရ’ မွဲကိုခရဲမပြ်လောန် ရဲပွဲ တီရ၊ စိုတ်‘အနတ္တရ’မဟံ့မွဲကို ခရဲပြလောန်ဂ်လေဝ် စိုတ်‘အနတ္တရ’ မဟံ့မွဲကိုခရဲပြလောန် ရဲပွဲ တီရ၊ စိုတ်‘သမာဟိတ’

မတန်ကြန့်ဂှ်လေဝ် စိုတ်‘သမာဟိတ’ မတန်ကြန့် ရဲဝံ တီရ၊ စိုတ်‘အသမာဟိတ’ မဟံ တန်ကြန့်ဂှ်လေဝ် စိုတ်‘အသမာဟိတ’ မဟံတန်ကြန့် ရဲဝံ တီရ၊ စိုတ်‘ဝိမုတ္တ’ မတိတ်ဗ္ဗး ဂှ်လေဝ် စိုတ်‘ဝိမုတ္တ’ မတိတ်ဗ္ဗး ရဲဝံ တီရ၊ စိုတ်‘အဝိမုတ္တ’ မဟံတိတ်ဗ္ဗးဂှ်လေဝ် စိုတ်‘အဝိ မုတ္တ’ မဟံတိတ်ဗ္ဗး ရဲဝံ တီရ။

ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံအိုတ်မွဲး ဗွဲဗျုဟ်ဘဝမကေင်ဒ် ပွဲကိုပ်ကွာ မဂ္ဂိုင်ဂွင်မာန်ရ၊ ဘဝမဂ္ဂိုင်ဂွင်ဂှ် ညးဗျေက်ရော? မွဲဘဝကို ဓါဘဝဂမၠိုင်ကို ပိဘဝဂမၠိုင်ကို ပန်ဘဝဂမၠိုင်ကို မသုန်ဘဝဂမၠိုင်ကို စိုဘဝဂမၠိုင်ကို ဓါဇော်ဘဝဂမၠိုင်ကို ပိဇော်ဘဝဂမၠိုင်ကို ပန်ဇော်ဘဝဂမၠိုင်ကို မသုန်ဇော်ဘဝဂမၠိုင်ကို ကွဲဘဝကို လိုဘဝကို မွဲကိုဋ်ဘဝကို ကပ်လိုဂမၠိုင်မဂ္ဂိုင်ကို ကပ်ဒ်ဂမၠိုင်မဂ္ဂိုင်ကို ကပ်လို ကပ်ဒ်ဂမၠိုင် မဂ္ဂိုင်ကို “ပွဲဘဝ မွဲယုဝံ (အဲဂ်) မွဲကိုယုမြသ်ဝံရ၊ မွဲကိုတောင်ဒတောင် မြသ်ဝံရ၊ မွဲကိုရုပ်သ် မြသ်ဝံရ၊ မွဲကိုစု မြသ်ဝံရ၊ ဒင်စသိုင်တသိုဒ်ဒိမ်မြသ်ဝံရ၊ မွဲကိုအပိုင် အခြာအာယုက် မြသ်ဝံရ၊ အဲဂ် စုတိချိုတ်နူဘဝဂှ်တဲ ကလေင်ကတိန် ပွဲဘဝမွဲယုဝံပွန်ရ၊ ပွဲဘဝဂှ်လေဝ် မွဲကိုယု မြသ်ဝံရ၊ မွဲကိုတောင်ဒတောင် မြသ်ဝံရ၊ မွဲကိုရုပ်သ် မြသ်ဝံရ၊ မွဲကိုစု မြသ်ဝံရ၊ ဒင်စသိုင်တသိုဒ်ဒိမ် မြသ်ဝံရ၊ မွဲကိုအပိုင်အခြာအာယုက် မြသ်ဝံရ၊ အဲဂ် စုတိချိုတ်နူဘဝဂှ်တဲ ကလေင်ကတိန် ပွဲဘဝဝံပွန်ရ” ရဲဝံ ဗွဲဗျုဟ်ဘဝမကေင်ဒ် ပွဲကိုပ် ကွာမဂ္ဂိုင်ဂွင် မွဲဟာန်ကျောံအကာအရာ မွဲဟာန်ကျောံယုတောင်ဒတောင် မထေက်ကို စောန်ထွဲး ရဲသ်ဝံ မာန်ရ။

ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံအိုတ်မွဲး နကိုဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ် မတုပ်ကျောံမတ်ဒေဝတ်ဂမၠိုင် မသအးဇုးဗွဲတောင် မလောန်လတူနူမတ် မှိုဟ်ဂမၠိုင်ဂှ် ညာတ်ကေတ်သတ်ဂမၠိုင် ဃောစုတိချိုတ် သတ်ဃောကတိန် သတ်ယုတ် သတ်ပြ သတ်ရုပ်သ်ကျော် သတ်ရုပ်သ်ဟံကျော် သတ်မွဲကိုလအာဂတိခိုဟ်ဆဲ သတ်မွဲကိုလအာဂတိဟံခိုဟ်ဆဲရ၊ တီကေတ်သတ်ဂမၠိုင် မကတိန် ဗွဲမဗွဲကိုကမ်ရ၊ “ယံသကအ်တအ် သတ်ဂမၠိုင်ဝံ ချိုက်ပေင်တကျောံကာယဒုစရိတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲ မသုနကိုကာယအိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကျောံဝစီဒုစရိတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲ မသုနကိုပါင် အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ ကျောံမနောဒုစရိတ် ဒွေတ်ဟံခိုဟ်ဆဲ မသုနကိုစိုတ်အိုတ်ရ၊ စောတ်စောတ် အရိဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုကွေတ်မှာရာအိုတ်ရ၊ မွဲကိုကမ်သု နကိုကွေတ် မှာရာအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမၠိုင် ခန္ဓကျေလီလ်တဲ ပွဲကြုနုမချိုတ်တဲဂှ် ကတိန်ပွဲနရက် မဟံမွဲ ကိုတသိုဒ် မဒ်လအာဂတိဟံခိုဟ်ဆဲ ဒ်ဒုအရာဒတံစေလီလ်အိုတ်ရ။ ယံသကအ်တအ် သတ်ဂမၠိုင်ဝံတုန် ချိုက်ပေင်တကျောံ ကာယသုစရိတ် ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲ မသုနကိုကာယအိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကျောံဝစီသုစရိတ် ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲ မသုနကိုပါင်အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကျောံ မနောသုစရိတ် ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲ မသုနကိုစိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟံစောတ်စောတ် အရိဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုကွေတ်ဍုာ်စုတ်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုကမ်သု နကိုကွေတ်ဍုာ်စုတ်အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမၠိုင်ဂှ် ခန္ဓ

ဧကုလီလတ်တဲ ပဲ့ကြနုမချိုတ်ဂ် ကတိန်ဒဲသုဂတိ ချင်မိုဟ် ချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိခိုဟ်ဆဲး အိုတ်ရ” ရဝံ တိမာန်ရ။

ရဝံဟောင် နကိဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ် မတုပ်ကောံမတ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မသအးဇုးဗွဲတောင် မလောန်လတူနုမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင်ဂ် ညာတ်ကောတ်သတ်ဂမ္တိုင် ယောစုတိချိုတ် သတ်ယော ကတိန် သတ်ယုတ် သတ်ပြ သတ်ရုပ်သင်ကျော် သတ်ရုပ်သင်ဟံကျော် သတ်မူကိလအာ ဂတိခိုဟ်ဆဲး သတ်မူကိလအာဂတိ ဟံခိုဟ်ဆဲးရ။ တိကောတ် သတ်ဂမ္တိုင် မကတိန် ဗွဲမဗွဲကိကမ်မာန်ရ။

ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ က္ကဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ရဝံအိုတ်မူး ဟိုတ်နုအာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပဲ့ဘဝလျှဟ်ဟောင် အလိုဧကု သွကောတ်ဇော်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗူး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူး(နုကိလေသ) မဟံမွဲကို အာသဝ နကိဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်မာန်ရ ရဝံ ကသပ်ကောင်ဒ်ကွိုင်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်မဟာပုလ

၈၂၄။ ယံခမိတအံ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ က္ကဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ရဝံအိုတ်မူး ဖိုဇော်အိုတ်ရ။ အာနိသံသဇော်အိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ က္ကဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ သာ်လိုအိုတ်မူး ဖိုဇော်အိုတ်ဂ်ရော? အာနိသံသ ဇော်အိုတ်ဂ်ရော? ယံခမိတအံ ပဲ့သာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွပ်က္ကဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တ်ကောံ သမာမိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိန် ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇော်ပွပ် ရဝံမူး ‘ဆန္ဒ’ ပိုက်အဲဂ် ဗွဲမလောန်လောင် ကြက်ဟံ့ချောင်ကဝေန်ရ။ ဗွဲမလောန်လောင် ကြက်ဟံ့မြဟ်တိုန်ရ။ ပဲ့အပဲ့လောင် ကြက်ဟံ့သွောအံရ။ ပဲ့မူးလောင် ကြက်ဟံ့ကလုံလဖိုရ။ ညံင်ရဲပဲ့သွက်ဂတကို ပဲ့သွက်ကြကို ညံင်ရဲပဲ့သွက်ကြကို ပဲ့သွက်ဂတကို ညံင်ရဲပဲ့သွက်သွက်ကို ပဲ့သွက်လတူကို ညံင်ရဲပဲ့သွက်လတူကို ပဲ့သွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပဲ့သွက်တဲကို ပဲ့သွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲ ပဲ့သွက်ဗွဲကို ပဲ့သွက်တဲကို မူကိုသညာစုတ်သမ္ဘိ ပဲ့သွက်ဂတသွက်ကြဂမ္တိုင်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ရဝံ နကိစိုတ် မမံက်ကူး မဟံမွဲကို ပွမကိုင်ဂြောပ်ပူပါတ် ညံင်သွောံနွံကျိုင်ကိုလူးအရံင် ဇော်ပွပ်စိုတ်ရ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုဝီရိယတဲကတိန် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိုတ်တဲ ကတိန် ။ ပ ။ ဇော်ပွပ်က္ကဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တ်ကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိန် ပွမပတိတ် ဇြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇော်ပွပ် ရဝံမူး ပညာအဲဂ် ဗွဲမလောန်လောင် ကြက်ဟံ့ချောင်ကဝေန်ရ။ ဗွဲမလောန်လောင် ကြက်ဟံ့မြဟ်တိုန်ရ။ ပဲ့အပဲ့လောင် ကြက်ဟံ့သွောအံရ။ ပဲ့မူးလောင် ကြက်ဟံ့ကလုံလဖိုရ။ ညံင်ရဲပဲ့သွက်ဂတကို ပဲ့သွက်ကြကို ညံင်ရဲပဲ့သွက်ကြကို ပဲ့သွက်ဂတကို

ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက် တဲ့ကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တဲ့ကို မွဲကိုသညာစုတ်သဗ္ဗိ ပွဲသွက်ဂတ သွက်ကြံဂမိုင်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ရဲဝံ နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟံမဲ့ကိုပွမကိုင်တြောပူပါတ် ညံင်သောံနွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွင် စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ဂပ်ဝံဇော်ပွင် ဂပ်ဝံသွ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး ဖိုဇော်အိုတ်ရ၊ အာနိသံသဇော်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခမိဂ် ဂပ်ဝံဇော်ပွင် ဂပ်ဝံသွ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ အိုတ်မွဲး ကိုစိုပ်ဒတဲ ပွမနိမိတ်ဗဒ်ဣဒ္ဓိ မဂိုင်ဂွင်မာန်ရ၊ သိုကိုဒ်တဲ ညးမွဲခပ်လေဝ် ဒ်အာ မဂိုင်ရ ။ ပ ။ စိုကိုစိုပ်ချင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇောဇောကတိုဒ် အတိုင်ပိုက်ဇောမာန်ရ ။ ပ ။

ယွံခမီတအ် ခမိဂ် ဂပ်ဝံဇော်ပွင် ဂပ်ဝံသွ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ အိုတ်မွဲး ဟိုတ်နူအာသဝဂမိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျဟ်ဟောင် အလိုဇော သွကေတ် ဇော်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗူး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) မဟံမဲ့ကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ ရဲဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဆန္ဒသမာဓိ

၈၂၅။ ယွံခမီတအ် ခမိဂ် သွနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကလိဝံသမာဓိမွဲး ကလိဝံ ‘ဗြကဂ္ဂတာ’ ပွမစိုတ်ဒ် ပွဲအာရီမွဲခပ်မွဲး သမာဓိဝံ ကော်ခဂး ဆန္ဒသမာဓိရ။ ခမိဂ် ခရ်အကု သိုလ်ဂမိုင် မယုတ်မာ မဟံကတိုဒ်ဏီဂ် တွဟ်နဟံကိုကတိုဒ် ကတိုဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ် ဖြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရ်အကုသိုလ်ဂမိုင် မယုတ်မာ မကတိုဒ်တဲဂ် တွဟ်နဟံကိုကတိုဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင် ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမိုင် မဟံကတိုဒ်ဏီဂ် တွဟ်နဟံကိုကတိုဒ် ကတိုဗဒ် ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရ်ကုသိုလ် ဂမိုင် မကတိုဒ်တဲဂ် တွဟ်နဟံကိုတန်တလျိုန် တွဟ်နဟံကိုကောံဗွန် တွဟ်နဟံကိုဇော်မောင် ဂိုင်တိုန် တွဟ်နဟံကိုလဲလး တွဟ်နဟံကိုချိုက်ပင်ပွမဇော်ပွင် ကတိုဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရ်ဂမိုင်ဝံ ကော်ခဂး ပွမပတိတ်ဖြဟတ် ဂမိုင်အိုတ်ရ။ ရဲဝံဟောင် ဣဝံတုန် ဆန္ဒရ၊ ဣဝံတုန် သမာဓိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိုဒ်ရ၊ ဣဝံဂမိုင်တုန် ပွမပတိတ်ဖြဟတ်ဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံဂ် ကော်ခဂး ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပင်တဲကောံသမာဓိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိုဒ် ပွမပတိတ်ဖြဟတ်ဂမိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ခမိဂ် သွနိဿယ်ကိုဝီရိယတဲ ကလိဝံသမာဓိမွဲး ကလိဝံ ‘ဗြကဂ္ဂတာ’ ပွမစိုတ်ဒ် ပွဲအာရီမွဲခပ်မွဲး သမာဓိဝံ ကော်ခဂး ဝီရိယသမာဓိရ။ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမိုင်

မယုတ်မာ မဟံကတိန္ဒဏီဂ် ။ ပ ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မကတိန္ဒတဲဂ် တွဟ်နကိတန်တလျိုင်
 တွဟ်နဟံကိကေဉ်ဗွန် တွဟ်နကိဇ္ဇောမောဝ်ဂိုင်တိုန် တွဟ်နကိလဲလး တွဟ်နကိချိုက်ပင်
 ပွမဇ္ဇောပုင် ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊
 သ်ပတ်ရ။ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ကော်ခင်း ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ရံဝံဟောင် က္ကဝံတုန် ဝီရိယ
 ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ရ၊ က္ကဝံတုန် သမာဓိ ပွမတန်ကြန် မနိဿယကိဝီရိယတဲ ကတိန္ဒရ၊
 က္ကဝံဂမ္ဘိုင်တုန် ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခင်း က္ကဒ္ဒိပါဒ်
 မချိုက်ပင်တဲကောံသမာဓိ မနိဿယကိဝီရိယတဲ ကတိန္ဒ ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယံခမီတအ် ခမိဂ် သွနိဿယကိစိုတ်တဲ ကလိဝံသမာဓိမ္မး ကလိဝံ ‘ဗြကဂ္ဂတာ’
 ပွမစိုတ်ဒ် ပွဲအာရိမ္မဲခပ်မ္မး သမာဓိဝံ ကော်ခင်း စိတ္တသမာဓိရ။ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်
 မယုတ်မာ မဟံကတိန္ဒဏီဂ် ။ ပ ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မကတိန္ဒတဲဂ် တွဟ်နကိတန်တလျိုင်
 တွဟ်နဟံကိကေဉ်ဗွန် တွဟ်နကိဇ္ဇောမောဝ်ဂိုင်တိုန် တွဟ်နကိလဲလး တွဟ်နကိချိုက်ပင်
 ပွမဇ္ဇောပုင် ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊
 သ်ပတ်ရ။ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ကော်ခင်း ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ရံဝံဟောင် က္ကဝံတုန် စိုတ်ရ၊
 က္ကဝံတုန် သမာဓိ မနိဿယကိစိုတ်တဲ ကတိန္ဒရ၊ က္ကဝံဂမ္ဘိုင်တုန် ပွမပတိတ်ဗြဟတ်
 ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခင်း က္ကဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပင်တဲကောံသမာဓိ မနိဿယကိ
 စိုတ်တဲကတိန္ဒ ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယံခမီတအ် ခမိဂ် သွနိဿယကိပညာတဲ ကလိဝံသမာဓိမ္မး ကလိဝံ ‘ဗြကဂ္ဂတာ’
 ပွမစိုတ်ဒ် ပွဲအာရိမ္မဲခပ်မ္မး သမာဓိဝံ ကော်ခင်း ဝီရိယသမာဓိရ။ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်
 မယုတ်မာ မဟံကတိန္ဒဏီဂ် တွဟ်နဟံကိကတိန္ဒ ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟတ်ရ၊
 သုလ္လိပရာရ၊ ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ ။ ပ ။ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မကတိန္ဒတဲဂ်
 တွဟ်နကိတန်တလျိုင် တွဟ်နဟံကိကေဉ်ဗွန် တွဟ်နကိဇ္ဇောမောဝ်ဂိုင်တိုန် တွဟ်နကိ
 လဲလး တွဟ်နကိချိုက်ပင် ပွမဇ္ဇောပုင် ကတိဗဒ်ဆန္ဒရ၊ ပတိတ်ဗြဟတ်ရ၊ သုလ္လိပရာရ၊
 ထံက်ပင်ထွင်ပတိုန်စိုတ်ရ၊ သ်ပတ်ရ။ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ကော်ခင်း ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။
 ရံဝံဟောင် က္ကဝံတုန် ပညာရ၊ က္ကဝံတုန် သမာဓိပွမတန်ကြန် မနိဿယကိပညာတဲ ကတိ
 န်ရ၊ က္ကဝံဂမ္ဘိုင်တုန် ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအ် က္ကဝံဂ် ကော်ခင်း က္ကဒ္ဒိပါဒ်
 မချိုက်ပင်တဲကောံသမာဓိ မနိဿယကိပညာတဲ ကတိန္ဒ ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ ရံဝံ
 (သွးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်မောဂ္ဂလာန

၈၂၆။ အဲချိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသင်္ဂရ—
 ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျါတြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲပြာသာဒ်ဝိသာခါမိဂါရမာတာ

မဂ်ဝံသိုင်ခွဲလဝ် အပွဲဘာပုဗ္ဗရာမံ ဇေရင်ချင်သာရင်ရ။ ပွဲကာလက် ခမိဂမိုင်မဂိုင်ဂွင် စိတ်ကလံလုဂ်မိုင် ပတူမာန်လုသွးဂမိုင် လုလန်ဂမိုင် ပါင်ကြမ်ဂမိုင် မှုကီဂလာန် ပြးဇးဇးပးဂမိုင် သတိတိတ်ဗုးဂမိုင် ဟံမ္မဲကီညဏ်ဗ္ဗာရဏာဂမိုင် ဟံတန်ကြန်ဂမိုင် စိတ်ချီ တောင်ဂမိုင်ဒ်တဲ သိုဟံသိုလလမ်မင်မ္မဲကူဇ္ဈိ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲထပ်သွပ်ပြာသာဒ်ဝိသာခါ မိဂါရ မာတာ သိုင်ခွဲလဝ်ဂ်အိုတ်ရ။

ပွဲကာလက် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ရ—
“ယွံမောဂ္ဂလာန် သဟဇရ်ဂမိုင်ဝံ စိတ်ကလံလုဂ်မိုင် ပတူမာန်လုသွးဂမိုင် လုလန်ဂမိုင် ပါင်ကြမ်ဂမိုင် မှုကီဂလာန်ပြးဇးဇးပးဂမိုင် သတိတိတ်ဗုးဂမိုင် ဟံမ္မဲကီညဏ်ဗ္ဗာရဏာဂမိုင် ဟံတန်ကြန်ဂမိုင် စိတ်ချီတောင်ဂမိုင်ဒ်တဲ သိုဟံသိုလလမ်မင်မ္မဲကူဇ္ဈိ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲထပ်သွပ် ပြာသာဒ် ဝိသာခါမိဂါရမာတာ သိုင်ခွဲလဝ်ဂ်အိုတ်ရ။ ယွံမောဂ္ဂလာန် သြပ်အာညိ၊ သြပ်ကို သမုက်သမုတ်စိတ် ခမိဂမိုင်ဂ်ညိ” ရဝံ (သွးတရ)။

“ယွံကျက်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဒင်ဝန်တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ နိမိတ်ဗဒ်ကြိဇ်အဘိညဏ် နကိုဗ္ဗောဇိုင် မကိုပြာသာဒ်ဝိသာခါမိဂါရမာတာ သိုင်ခွဲလဝ် ချီတောင်နုလတူသွပ်မာန် မကိုချီတောင် နုသွပ်လတူမာန် မကိုချီတောင်သကဲ ဓါလပါ်မာန်ရ။ ပွဲကာလက် ခမိဂမိုင်ဂ် သမုက်သမုတ်စိတ်ဂမိုင် သော်ဇကုနရပတူဂမိုင် ဒ်တဲ ဒတူဒိုင် ပွဲဌာန်မ္မဲဒွဲအိုတ်ရ။ ယွံတီလပိုင်တအ် ထေက်ကိုဒးအမ်သပ်ကွေရ။ ယွံတီလပိုင်တအ် ဟံကောင်ဒ်မ္မဲလှော် န်ကျင်ရသွံ၊ ကျာလေဝ် ဟံပိုက်ရ။ ပြာသာဒ်ဝိသာခါမိဂါရမာတာ သိုင် ခွဲလဝ်ဝံလေဝ် မှုကီကတိုင်ဖြိုဟ်ရ။ တိုပတူလဝ် ဗွဲမဒးရးရ။ ချီတောင်ဟံမာန်ရ။ ဒရိုက်ဒရင် ဟံမာန်ရ။ ဝိန်ဒ်သင်္ဂလေဝ် နုလတူချီသွပ်ရ။ နုသွပ်ချီလတူရ။ ချီတောင်သကဲ ဓါလပါ်ရ ရဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ။

ပွဲကာလက် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ပြာပ်အာဇေရင် ခမိဂမိုင်ဂ်တဲ “ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမိုင် မဟိုတ်သမုက်သမုတ်စိတ်ဂမိုင် သော်ဇကုနရပတူဂမိုင်ဒ်တဲ ဒတူဒိုင် ပွဲဌာန်မ္မဲဒွဲအိုတ်ရော?” ရဝံ သွးကိုခမိဂမိုင်ဂ် ဂလာန်ဝံရ။ ယွံကျက်မုံပိုင် ထေက်ကိုဒးအမ် သပ်ကွေရ။ ယွံကျက်မုံပိုင် ဟံကောင်ဒ်မ္မဲလှော် န်ကျင်ရသွံ၊ ကျာလေဝ် ဟံပိုက်ရ။ ပြာသာဒ် ဝိသာခါမိဂါရမာတာ သိုင်ခွဲလဝ်ဝံလေဝ် မှုကီကတိုင်ဖြိုဟ်ရ။ တိုပတူလဝ် ဗွဲမဒးရးရ။ ချီတောင်ဟံမာန်ရ။ ဒရိုက်ဒရင်ဟံမာန်ရ။ ဝိန်ဒ်သင်္ဂလေဝ် နုလတူချီသွပ်ရ။ နုသွပ်ချီလတူရ။ ချီတောင်သကဲဓါလပါ်ရ ရဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိမုံယုမောဂ္ဂလာန်ဂ် ဟိုတ်မိက် ကိုမူးတအ်ညးဂမိုင် သမုက်သမုတ်စိတ်ဂ်ရ နကိုဗ္ဗောဇိုင် ကိုပြာသာဒ်ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ သိုင်ခွဲလဝ် ချီတောင်နုလတူသွပ်ရ။ ကိုချီတောင် နုသွပ်လတူရ။ ကိုချီတောင် သကဲဓါလပါ်ရ။ ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်အိုတ်ဂ်ရော? ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေပ်ပွပ် ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ မုရဇရ်ဂမိုင်ဂ် ခမိမုံယုမောဂ္ဂလာန်ဂ် မှုကီကြိဇ်ဇော်ရဝံဂ်ရော? မှုကီ အာနုဘဇ္ဇော်ရဝံ

ဂ်ရော? ရဝံ သုးတရ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံ မုံကိုတုမ်မူလမွဲး တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ မုံကိုညးရင်တွင်ပတိတ်မွဲး တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ မုံကို အရာသတိက်သတင်မွဲး တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ ယံကျာ်မုံပိုင် အာပါန်အခေါင်အိုတ်ရ၊ အရထခရ်မဂ်ဝံတွံဂ် ဩဝ်ကိုပြာကဉ် ပွဲဉာဏ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲဟေင်ညိ၊ သော့ကလင် ပင်မိုင်ကေတ် နူဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတု ခမိဂမ္တိုင် ကြက်သော့ပကင်ရင်လဝ်အိုတ်ရ ရဝံ ဂရင်ပတိတ်အိုတ်ရ။

ယံခမိတအ် ဒ်သင်္ဂဟ်မွဲး ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်အိုတ်ညိ၊ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ က္လုဒ်ပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံဂ်ရ ခမိမုံယုမောဂ္ဂလာန်ဂ် မုံကိုကြီုဒ်ဇော် ရဝံရ၊ မုံကိုအာနုတ်ဇော် ရဝံရ။ ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိမုံယုမောဂ္ဂလာန်ဂ် ဇော်ပွင်က္လုဒ်ပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတု ကတိန်ဒ်ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ၊ သမာမိ မနိဿယ်ကိုဝီရိယတု ကတိန်ဒ် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိုတ်တု ကတိန်ဒ်။ ဇော်ပွင်က္လုဒ် ပါဒ်မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုပညာတု ကတိန်ဒ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဇော်ပွင် ရဝံမွဲး ပညာအဲဂ် ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟံ့ခွေပ်ကဝေန်ရ၊ ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟံ့မုဟ်တိုန်ရ၊ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟံ့သွေအ်ရ၊ ပွဲမုးလေဝ် ကြက်ဟံ့ကလံလဖ်ရ၊ ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြံကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြံကို ပွဲသွက်ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်တုကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တုကို မုံကိုသညာစုတ်သမ္ဘိ ပွဲသွက် ဂတသွက်ကြံဂမ္တိုင်ဒ်တု ပဒတ်ရ၊ ရဝံ နကိုစိုတ် မမက်ကွး မဟံ့မွဲကိုပွမကွိုင်တြေပ်ပူပတ် ညံင်သော့နွံကျင်ကိုလျး အရံင် ဇော်ပွင်စိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ က္လုဒ်ပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြ ကာဝံဂ်ရ ခမိမုံယုမောဂ္ဂလာန်ဂ် မုံကိုကြီုဒ်ဇော် ရဝံရ၊ မုံကိုအာနုတ်ဇော် ရဝံရ။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ က္လုဒ်ပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံဂ်ရ ခမိမုံယုမောဂ္ဂလာန်ဂ် ကိုစိုပ်ဒတု ပွမနိမိတ်ဗဒ်က္လုဒ် မဂ္တိုင်ဂွင်မာန်ရ၊ သိုက်ဒ်တညးမွဲဝေင်လေဝ် ဒ်အာမဂ္တိုင်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇကုဇကုကတိန်ဒ် အတိုင်ပွက်ဇကုမာန်ရ ။ ပ ။ ယံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမ ဇော်ပွင် ပွမသွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ က္လုဒ်ပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံဂ်ရ ခမိမုံယုမောဂ္ဂလာန်ဂ် ဟိုတ်နူအာ သဝဂ္ဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇော်မတ် အရဟတ္တဖိုလ် စိုတ်မတ်တိဗူးကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တိဗူး(နူကိလေသ) မဟံ့မွဲကိုအာသဝ နကို ဉာဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တု ဝံပဒတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဥက္ကဏ္ဍာဘဠာဟူဏ

၈၂၇။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်္ဂဝံရ—
 ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒ သုဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဃောသိတာရာမ် ဇရေင်

ချင်ကောသမ္ဗီရ။ ပွဲကာလ၌ ဗုဒ္ဓဥဏ္ဏာဘာ ပြာပ်အာစရေင် တီလပိုင်အာနန္တတဲ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိုင်အာနန္တမဲ့စွဲရ။ ဟိုပတဲကောံဂလာန် မိပ်စိုတ် အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဒုတဲမဲ့ရ။ ဂဇာဒ်ကောတ် ပွဲဒုတဲမဲ့တဲမူး ဂရင်ပတီ တီလပိုင်အာနန္တ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတီလပိုင်အာနန္တ မုရ်တုဟ်နဖိုမဲ့ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင် ခမီဂေါတမ္ပရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗုဒ္ဓ တုဟ်နဖိုပါကောံဆန္တ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင်တီလမူပိုင်ကျိတြဲရ ရဝံ (သုးတရ)။

ယွံတီလပိုင်အာနန္တ ဂွံင်တရ် သွက်သွောံပါကောံ ဆန္တ နွံဒိုင်ဟာ၊ လှေင်ဒွေတ် နွံဒိုင်ဟာ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗုဒ္ဓ ဂွံင်တရ် သွက်သွောံပါကောံ ဆန္တ နွံဒိုင်ရ၊ လှေင်ဒွေတ် နွံဒိုင်ရ ရဝံ (သုးတရ)။ ယွံတီလပိုင်အာနန္တ ဂွံင်တရ် သွက်သွောံပါကောံ ဆန္တ ညးဍေရော? လှေင်ဒွေတ် ညးဍေရော? ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗုဒ္ဓ ပွဲသာသနာဝံ ခမီ ဇော်ပုင် ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယကိုဆန္တတဲ ကတိဒ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ဂမိုင်ရ၊ သမာမိ မနိဿယကိုဝီရိယတဲ ကတိဒ် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယကိုစိုတ်တဲ ကတိဒ်။ ဇော်ပုင်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယကိုပညာတဲ ကတိဒ် ပွမပတိတ် ဇြဟတ်ဂမိုင်ရ။ ယွံဗုဒ္ဓ ဂွံင်တရ် သွက်သွောံပါကောံ ဆန္တတုန် ဣဝံဟေင်ရ၊ လှေင်ဒွေတ် တုန် ဣဝံဟေင်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

ယွံတီလပိုင်အာနန္တ ဒ်တရ်ပွဲမူး ဒ်ဒွေတ်(ဗြဟ္မစရိယ)မူကိုလအိတ်ရဟာ၊ ဒ်ဒွေတ် (ဗြဟ္မစရိယ) ဟုံမဲ့ကိုလအိတ် ဟုံသေင်ရဟာ၊ နကို‘ဆန္တ’ပွက်ဂ်ဟေင် ဟိုတ်မတွံး ကြက်ပါကောံ ‘ဆန္တ’ပွက် ဟုံမဲ့ရ။ ယွံဗုဒ္ဓ ဒ်သင်္ဂဟ်မူး ပွဲအရာဝံ ကြက်ကလေင်သွာန် တုအဲဟေင်ရ၊ အတိုင်တုအဲ သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ်ဂ် သ်ကိုသွာန်ဂ်ညိ။ ယွံဗုဒ္ဓ အရာဂ် ပသာသမ္ဘိထေင်ရော? ‘ဆန္တ’ပွက် မတွံး “ကြက်အာ အာရှာမ်ရ” ဂ် ပွဲကိုပိက္ခာတေံ ဒ်ကျင် ကုတုအဲရ ဟုံသေင်ဟာ၊ အာစိုပ်အာရှာမ်တဲမူး ‘ဆန္တ’ပွက်မဗွဲကို ပွမအာဂ် လလမ်အာ ကုတုအဲရဟုံသေင်ဟာ ရဝံ (သုးတရ)။ ယွံတီလပိုင် လလမ်အာရ ရဝံ (ဂရင် ပတီရ)။ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်မတွံး “ကြက်အာ အာရှာမ်ရ” ဂ် ပွဲကိုပိက္ခာတေံ ဒ်ကျင်ကုတုအဲရဟုံသေင်ဟာ၊ အာစိုပ်အာရှာမ်တဲမူး ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဇြဟတ် မဗွဲကို ပွမအာဂ် လလမ်အာကုတုအဲရဟုံသေင်ဟာ ရဝံ (သုးတရ)။ ယွံတီလပိုင် လလမ်အာရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ စိုတ် ရဝံမူး “ကြက်အာ အာရှာမ်ရ” ဂ် ပွဲကိုပိက္ခာတေံ ဒ်ကျင်ကုတုအဲရ ဟုံသေင်ဟာ၊ အာစိုပ်အာရှာမ်တဲမူး စိုတ်မဗွဲကိုပွမအာဂ် လလမ်အာ ကုတုအဲရဟုံသေင် ဟာ ရဝံ (သုးတရ)။ ယွံတီလပိုင် လလမ်အာရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ပညာ ရဝံမူး “ကြက်အာ အာရှာမ်ရ” ဂ် ပွဲကိုပိက္ခာတေံ ဒ်ကျင်ကုတုအဲရဟုံသေင်ဟာ၊ အာစိုပ်အာရှာမ်တဲမူး ပညာ မဗွဲကိုပွမအာဂ် လလမ်အာ ကုတုအဲရ ဟုံသေင်ဟာ ရဝံ (သုးတရ)။ ယွံတီလပိုင် လလမ် အာရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဗဗ္ဗေ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် ကုခမီ မထေင်ဒင်ပူဇ်တေင် အာသဝအိုတ်အာတဲ မဒ္ဒေတ်လုတ်ဒ္ဒေတ်မက်တဲ မသ္မပတဲကွေံကိစ္စမက်တဲ မဖျေံကွေံ သဇိုင်ဝန်ခန္ဓတဲ မအာစိပ် (အရဟတ္တဖိုလ်) ဖိုဇကုတဲ ဘဝသံယောဇိန်အိုတ်အာတဲ တီကေတ်ဗွဲမဒးရဲတဲ မတိတ်ဗူး (နူကီလေသ)တဲဂ် တွာ်နဖိုသွက်သွေံအာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ် ပွဲကိပ်ကွာတေံ ‘ဆန္ဒ’ ပွဲက ကတိန်ရ၊ အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်မွဲး ‘ဆန္ဒ’ ပွဲကမကတိန်ရ လလမ်အာရ၊ တွာ်နဖိုသွက် သွေံအာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ် ပွဲကိပ်ကွာတေံ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် ကတိန်ရ၊ အာစိပ် အရဟတ္တဖိုလ်မွဲး ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် မကတိန်ရ လလမ်အာရ၊ တွာ်နဖိုသွက် သွေံအာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ် ပွဲကိပ်ကွာတေံ စိတ်ကတိန်ရ၊ အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်မွဲး စိတ်မ ကတိန်ရ လလမ်အာရ၊ တွာ်နဖိုသွက်သွေံအာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ် ပွဲကိပ်ကွာတေံ ပညာ ကတိန်ရ၊ အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ်မွဲး ပညာမကတိန်ရ လလမ်အာရ။ ယံဗဗ္ဗေ အရာဂ် ပသ် သမ္ဘိထေင်ရော? ဒိတ် ရဝံမွဲး ဒိဒ္ဒေတ်(ဗြဟ္မစရိယ) မျှံကီလအိတ်ရဟ၊ ဒိဒ္ဒေတ်(ဗြဟ္မစရိယ) ဟံမ္မဲကီလအိတ် ဟံသေင်ရဟ ရဝံ သွာန်တရ။

ယံတီလပိဉ်အာနန္ဒ ဒိတ် ရဝံမွဲး ဒိဒ္ဒေတ်(ဗြဟ္မစရိယ) မျှံကီလအိတ်ရ၊ ဒိဒ္ဒေတ် (ဗြဟ္မစရိယ) ဟံမ္မဲကီလအိတ်ဟံသေင်ရ။ ယံတီပိဉ်အာနန္ဒ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကီသျှိုက်မျှိုက် လောန်ရ၊ ယံတီလပိဉ်အာနန္ဒ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကီသျှိုက်မျှိုက်လောန်ရ၊ ယံတီလပိဉ်အာနန္ဒ ဗွဲဥပမာမွဲးတုန် ဝတ္ထုဗကပ်စွဲလဝ်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲဂတးလှာကီကို ဝတ္ထုဂြောင်ဗွန်လဝ်ဂ် သုဟ် ညင်ရဲပံက်ထွေးကီကို ကုညးမတ်ဂေတ်တိုင်ဂ်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲဟိုလ်ကီဂ်ဂ်ညာန်ချာစုတ်ကို “ညးမျှိုက်မတ်မညာတ်ဂမျှိုက် ကြက်ဂွံညာတ်ကေတ် ရုပ်သင်္ဂဟိုဉ်အိုတ်ရ” ရဝံ ပွဲတိုက် ဒမျှိုက် သုဟ်ညင်ရဲစံင်ဗဂ်ကို ပုတ်ကွေင်သျှိုက် ယံတီပိဉ်အာနန္ဒ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင်ရ တီလပိဉ်အာနန္ဒ နကီဟိုတ်တွာ်တွာ် တံထွေးကီခရ်ရ၊ ယံတီလပိဉ်အာနန္ဒ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်ခစသုစွဲစွေံကီကျာ်ရ၊ ခရ်ဂ်ကို သင်္ဂကို ပြာပ်ခစသုစွဲစွေံကီ၊ တီလပိဉ်အာနန္ဒ သုတမ်နူတဲဂ်တဲ စိုက်လအိတ်လမျှို အဲဒိုက်ဂ် ဥပးပြာပ်ခစသုစွဲစွေံ ရဝံ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိ လဝ်ညီ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်ပဌမ။

၆။ သုတ်ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏ

၈၂၈။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမျှိုဉ်အိုတ်သို မျှံကီကြိဉ် အာနုဘမဇ္ဇေက် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေက်ပွပ် ပွမသုဗ္ဗမဉ်ဂ်ကိုဝါ ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမျှိုဉ်ပန်ပြကာဝံဂ်ရ မျှံကီ ကြိဉ်အာနုဘမဇ္ဇေက်ကျင်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမျှိုဉ် အိုတ်သို မျှံကီကြိဉ်အာနုဘမဇ္ဇေက် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေက်ပွပ် ပွမသုဗ္ဗမဉ်ဂ်ကိုဝါ ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမျှိုဉ် ပန်ပြကာဝံဂ်ရ ကြက်မျှံကီကြိဉ် အာနုဘမဇ္ဇေက်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လုဟ်

မာတိကာ

သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မုံကုက္ကိန္ဒိအာနုဘမဇ္ဇေဟ် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေဟ်ပွ ပွမသ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင် ကိုဝါ ဣဒ္ဓိပါဒဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝွံဂရ မုံကုက္ကိန္ဒိအာနုဘမဇ္ဇေဟ်အိုတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝွံ ခမိဂ် ဇ္ဇေဟ်ပွ ဣဒ္ဓိပါဒ မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိုန် ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုဝီရိယတဲ ကတိုန် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိတ်တဲ ကတိုန်။ ဇ္ဇေဟ်ပွဣဒ္ဓိပါဒ မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိုန် ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မုံကုက္ကိန္ဒိ အာနုဘမဇ္ဇေဟ် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေဟ်ပွ ပွမသ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣဒ္ဓိပါဒဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝွံဂရ မုံကုက္ကိန္ဒိအာနုဘမဇ္ဇေဟ် ကျင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မုံကုက္ကိန္ဒိ အာနုဘမဇ္ဇေဟ် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေဟ်ပွ ပွမသ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣဒ္ဓိပါဒဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝွံဂရ ကြက်မုံ ကုက္ကိန္ဒိအာနုဘမဇ္ဇေဟ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျာ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို မုံကုက္ကိန္ဒိအာနုဘမဇ္ဇေဟ် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေဟ်ပွ ပွမသ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣဒ္ဓိပါဒဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာဝွံဂရ မုံကုက္ကိန္ဒိအာနုဘမဇ္ဇေဟ်အိုတ်ရ ရဝ္ဗံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏ

၈၂၉။ ယွံခမိတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မကိုစိုပ်ဒတဲ ပွမနိမိတ်ဗဒ်ဣဒ္ဓိကြိမ်မဂ္ဂိုင်ဂွင်ဂ် သိုက်ဒ်တညးမွဲခေင်လေဝ် ဒ်အာမဂ္ဂိုင်မာန်အိုတ်ရ။ သိုက် ဒ်တမဂ္ဂိုင်လေဝ် ဒ်ကျင်ညးမွဲခေင်မာန်အိုတ်ရ။ ကိုဇကုဒ်ပြာကဋ်မာန်အိုတ်ရ။ ကိုဇကုကောံ ဗွန်အာမာန်အိုတ်ရ။ သိုဟုံကိုခွိုမြိုလုက်စုက်ဒး ဗွင်မွဲလပါ ကွာင်မွဲလပါ ဒိုမွဲလပါ အာတ် ညံင်ရဲပွဲအကးကိုအိုတ်ရ။ ပွဲတိဂ်လေဝ် သပ္ပမဗ္ဗိပ်ဇေ ပွမမက်တိုန် ညံင်ရဲပွဲဍုင်ကိုအိုတ်ရ။ ပွဲဍုင်လေဝ် ဟုံကိုပါဒကးတဲ အာတ် ညံင်ရဲပွဲတိကိုအိုတ်ရ။ ပွဲအကးဂ်လေဝ် တင်ထွဲတဲ အာတ်ညံင်ရဲဂစေမ်မုံကိုသေင်ကိုအိုတ်ရ။ ဂိတုတဲဂမ္ဘိုင် မုံကုက္ကိန္ဒိကြိမ်မဇ္ဇေဟ် ရဝ္ဗံ မုံကု အာနုဘမဇ္ဇေဟ်ရဝ္ဗံဂ်လေဝ် ဇွိတ်သပေါတ်ကေတ် နကိုတဲမာန်အိုတ်ရ။ ကေမ်ဇျာပ်ကေတ် မာန်အိုတ်ရ။ စိုက်စိုပ်ညင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇကုဇကု ကတိုန် အတိုင်ပိုက်ဇကုမာန်အိုတ်ရ။ သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုဟ် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေဟ်ပွ ပွမသ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣဒ္ဓိပါဒဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝွံဂရ မုံကုက္ကိန္ဒိအာနုဘမဇ္ဇေဟ် ရဝ္ဗံအိုတ်တဲရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ကြက်ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမနိမိတ်ဗဒ်ဣဒ္ဓိကြိမ်မဂ္ဂိုင်ဂွင်ဂ် သိုက်ဒ်တညးမွဲခေင်လေဝ် ကြက်ဒ်အာမဂ္ဂိုင်မာန်အိုတ်ရ။ သိုက်ဒ်တမဂ္ဂိုင်လေဝ် ကြက်ဒ်ကျင်ညးမွဲခေင်မာန်အိုတ်ရ။ ကြက်ကိုဇကုဒ်ပြာကဋ်မာန်အိုတ်ရ။ ကြက်ကိုဇကုကောံဗွန်အာမာန်အိုတ်ရ။ သိုဟုံကိုခွိုမြိုလုက်စုက်ဒး ဗွင်မွဲလပါ ကွာင်မွဲလပါ

ဒီမ္မေလပါဂ် ကြက်အာတ် ညံင်ရဲပွဲအကးကိုအိုတ်ရ။ ပွဲတိဂ်လေဝ် ကြက်သွ ပွမဗျိပ်စှေ ပွမ မံက်တိုန် ညံင်ရဲပွဲသုတ်ကိုအိုတ်ရ။ ပွဲသုတ်လေဝ် ဟံက်ပါဒကးတဲ ကြက်အာတ် ညံင်ရဲပွဲတိကို အိုတ်ရ။ ပွဲအကးဂ်လေဝ် တင်ထွဲတဲ ကြက်အာတ် ညံင်ရဲဂစေမ်မုံကိုသွင်ကိုအိုတ်ရ။ ဂိတု တဲဂမိုင် မုံကိုကုဒ္ဒိကြိဇ်မဇ္ဇေ ရဲပွဲ မုံကိုအာနုတ်မဇ္ဇေရဲပွဲဂ်လေဝ် ကြက်ဖွတ်သပေါတ်ကေတ် နကိုတဲမာန်အိုတ်ရ။ ကြက်ကေပ်ဇျာပ်ကေတ်မာန်အိုတ်ရ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိလေဝ် ကြက်ကိုဇကု ဇကု ကတိဒ် အတိုင်ပွက်ဇကုမာန်အိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင်အိုတ်သိုက် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေပွပ် ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမိုင်ပန်ပြကာဝွံဂ်ရ ကြက်မုံကိုကြိဇ်အာနုတ်မဇ္ဇေ ရဲပွဲအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လှဟ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင်အိုတ်သို မချိုက်ပေင်တဲ ကောံပွမနိမိတ်ဗဒ် ကုဒ္ဒိကြိဇ်မဂိုင်ဂွင်ဂ် သိုက်ဒ်တဲညးမွဲဝေလေဝ် ဒ်အာမဂိုင်မာန်အိုတ်ရ။ သိုက် ဒ်တဲမဂိုင်လေဝ် ဒ်ကုဒ်ညးမွဲဝေမာန်အိုတ်ရ။ ကိုဇကုဒ်ပြာကဋ်မာန်အိုတ်ရ။ ကိုဇကု ကောံဗွန်အာမာန်အိုတ်ရ။ သိုဟံက်ခိုဗြိလှက်စုက်ဒး ဗွင်မဲလပါ ကွာင်မဲလပါ ဒီမ္မေလပါဂ် အာတ် ညံင်ရဲပွဲအကးကိုအိုတ်ရ။ ပွဲတိဂ်လေဝ် သွပမဗျိပ်စှေ ပွမမံက်တိုန် ညံင်ရဲပွဲသုတ်ကို အိုတ်ရ။ ပွဲသုတ်လေဝ် ဟံက်ပါဒကးတဲ အာတ် ညံင်ရဲပွဲတိကိုအိုတ်ရ။ ပွဲအကးဂ်လေဝ် တင် ထွဲတဲ အာတ် ညံင်ရဲဂစေမ်မုံကိုသွင်ကိုအိုတ်ရ။ ဂိတုတဲဂမိုင် မုံကိုကုဒ္ဒိကြိဇ်မဇ္ဇေရဲပွဲ မုံကိုအာနုတ်မဇ္ဇေရဲပွဲဂ်လေဝ် ဖွတ်သပေါတ်ကေတ် နကိုတဲမာန်အိုတ်ရ။ ကေပ်ဇျာပ်ကေတ် မာန်အိုတ်ရ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိလေဝ် ကိုဇကုဇကု ကတိဒ် အတိုင်ပွက်ဇကုမာန်အိုတ်ရ။ သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမိုင်အိုတ်သိုက် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေပွပ် ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမိုင်ပန်ပြကာဝွံဂ်ရ မုံကိုကြိဇ်အာနုတ်မဇ္ဇေ ရဲပွဲအိုတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝွံ ခမီဂ် ဇော်ပွက်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တဲကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိဒ် ပွမပတိတ်ဇဟတ်ဂမိုင်ရ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုဝီရိယတဲ ကတိဒ် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိုတ်တဲ ကတိဒ်။ ဇော်ပွက် ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တဲကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိဒ် ပွမပတိတ် ဇဟတ်ဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင်အိုတ်သို မကိုစိုပ်ဒတဲ ပွမနိမိတ်ဗဒ်ကုဒ္ဒိကြိဇ်မဂိုင်ဂွင်ဂ် သိုက်ဒ်တဲညးမွဲဝေလေဝ် ဒ်အာမဂိုင်မာန်အိုတ်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိလေဝ် ကိုဇကုဇကု ကတိဒ် အတိုင်ပွက်ဇကုမာန်အိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏ ဂမိုင်အိုတ်သိုက် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေပွပ် ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမိုင်ပန်ပြကာဝွံဂ်ရ မုံကို ကြိဇ်အာနုတ်မဇ္ဇေ ရဲပွဲအိုတ်တဲရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင်အိုတ်သို ကြက်ချိုက်ပေင်တဲ ကောံပွမနိမိတ်ဗဒ် ကုဒ္ဒိကြိဇ်မဂိုင်ဂွင်ဂ် သိုက်ဒ်တဲညးမွဲဝေလေဝ် ကြက်ဒ်အာမဂိုင်မာန် အိုတ်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိလေဝ် ကြက်ကိုဇကုဇကု ကတိဒ် အတိုင်ပွက်ဇကုမာန်အိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင်အိုတ်သိုက် ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေပွပ် ပွမသွဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမိုင်ပန်ပြ ကာဝွံဂ်ရ ကြက်မုံကိုကြိဇ်အာနုတ်မဇ္ဇေ ရဲပွဲအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လုဟ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်အိုတ်သို မချိုက်ပေင်တဲ ကောံပွမနိမိတ်ဗဒ် ကုဒ္ဓိကြိန်မဂ္ဂိုင်ဂွင်ဂ် သိုက်ဒ်တဲညးမွဲခပ်လေဝ် ဒ်အာမဂ္ဂိုင်မာန်အိုတ်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇကုဇကု ကတိန် အတိုင်ပိုက်ဇကုမာန်အိုတ်ရ။ သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်အိုတ်သိုဟ် ဟိုတ်ပွမဇနော်ပုင် ပွမသွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂွံရ မွဲကိုကြိန်အာနုတ်ဇနော် ရဲပွဲအိုတ်ရ ရဲပွဲ (သွတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဘိက္ခု

၈၃၀။ ယွံခမီတအ် ခမီဟ် ဟိုတ်ပွမဇနော်ပုင် ပွမသွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္တိုင် ပန်ပြကာဂွံရ အာသဝအိုတ်အာတဲ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇနော်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတ်တဲဗူး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တဲဗူး(နူကိလေသ) မဟံမွဲ ကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်အာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဟ် ဇနော်ပုင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တဲကောံသမာမိ မနိဿယံကိုဆန္ဒတဲ ကတိန် ပွမပတ်တိဗြဟ္မာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ သမာမိ မနိဿယံကိုဝီရိယတဲ ကတိန် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယံကိုစိတ်တဲ ကတိန်။ ဇနော်ပုင် ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တဲကောံသမာမိ မနိဿယံကိုပညာတဲ ကတိန် ပွမပတ်တိဗြဟ္မာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီဟ် ဟိုတ်ပွမဇနော်ပုင် ပွမသွဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂွံရ အာသဝ အိုတ်အာတဲ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကုသွကေတ် ဇနော်မတ်အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတ်တဲ ဗူးကောံ အရဟတ္တဖို လ် ပညာ မတ်တဲ ဗူး(နူ ကိ လေသ) မဟံမွဲ ကို အာသဝ နကိုညဏ်တောင်အာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ ရဲပွဲ (သွတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ကုဒ္ဓိပါဒ်ဒေသနာ

၈၃၁။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကိုကုဒ္ဓိကို ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွမဇနော်ပုင်ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို မဒ် ဇနော် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်ပွမဇနော်ပုင် ကုဒ္ဓိပါဒ်ကို ကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ။ ဩဝါလင်ပင်မိုင် ဓရ်ဂိုအိုတ်ညိ။

ယွံခမီတအ် ကုဒ္ဓိဟ် ညးဍေုရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမီဟ် ကိုစိုပ်ဒတဲ ပွမနိမိတ်ဗဒ်ကုဒ္ဓိကြိန် မဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ။ သိုက်ဒ်တဲညးမွဲခပ်လေဝ် ဒ်အာမဂ္ဂိုင်မာန်ရ။ သိုက်ဒ်တဲ မဂ္ဂိုင်လေဝ် ဒ်ကွဲညးမွဲခပ်မာန်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇကုဇကု ကတိန် အတိုင် ပိုက်ဇကုမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုပွံင် ကော်ခဲး ကုဒ္ဓိရ။

ယွံခမီတအ် ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် လေဝ်ဂွံတရဲဒွေတ် မဒ်သွက် သွောံကလိဝံကုဒ္ဒိဂ် ကော်ခဂး ကုဒ္ဒိပါဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိန် ပွမပတိတ် ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုဝီရိယတဲ ကတိန် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိတ်တဲ ကတိန်။ ဇော်ပွင် ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိန် ပွမပတိတ်ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုဝံဂ် ကော်ခဂး ပွမဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပွမဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂ် ညးဍဲရော? အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာံပြကာရောင်။ အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာံပြကာဝံ ညးဍဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ်ဍုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာဝါစာ’ ဂလာန်ဍုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာ ကမ္မန္တ’ ကမ္မောန်ဍုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျိုဍုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ် ဖြဟတ်ဍုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗျုဟ်ဍုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာသမာမိ’ ပွမတန်ကြန်ဍုာ်စုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် အရိယမဂ်ဝံ ကော်ခဂး ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပွမဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဝိဘင်္ဂ

၈၃၂။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွ ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ရဲဝံအိုတ်မွဲး ဖိုဇော်အိုတ်ရ။ အာနိသံသဇော်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွ ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ သာ်လို အိုတ်မွဲး ဖိုဇော်အိုတ်ရော? အာနိသံသဇော်အိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင် ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိန် ပွမပတိတ် ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဇော်ပွင် ရဲဝံမွဲး ‘ဆန္ဒ’ ပွက်အဲဂ် ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟုံခွေပ်က ဝေန်ရ။ ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟုံဗြဟ်တိုန်ရ။ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟုံသွောအ်ရ။ ပွဲမွဲးလေဝ် ကြက်ဟုံကလိုလဖိုရ။ ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြကို ပွဲသွက် ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်တဲကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တဲကို မှုကိုသညာစုတ်သမ္ဘိ ပွဲသွက်ဂတသွက်ကြဂမ္တိုင်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ရဲဝံ နကိုစိတ် မမက်ကွး မဟုံမွဲကိုပွမဂွိုင်ဂြောင် ပူပါတ် ညံင်သွောံနွံကျိုင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွင်စိုတ်ရ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုဝီရိယတဲ ကတိန် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိတ်တဲ ကတိန် ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပင်တ

ကျောံသမာဓိ မနိဿယံကိုပညာတဲ ကတိံဒ် ပွမပတိတ်တြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဇောပုင် ရဲဝံမွဲး ပညာအဲဂ် ဗွမလောန်လေဝ် ကြက်ဟံ့ခွေပ်ကဝေန်ရ၊ ဗွမလောန်လေဝ် ကြက်ဟံ့မတ်တိုန်ရ၊ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟံ့သွေအ်ရ၊ ပွဲမူးလေဝ် ကြက်ဟံ့ကလံလံရ၊ ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြကို ပွဲသွက်ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်တဲကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲ ပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တဲကို မုဲကိုသညာစုတ်သမ္တိ ပွဲသွက်ဂတသွက်ကြဂမ္တိုင်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ရဲဝံ နကိုစိုတ် မမံက်ကူး မဟံ့မွဲကိုပွမကိုင်ဂြေပ်ပူပါတ် ညံင်သွေခွဲကွဲင်ကိုလျးအရံင် ဇောပုင်စိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဆန္ဒ’ ပွက်မခွေပ်ကဝေန်လောန်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ‘ဆန္ဒ’ ပွက်မဒ်မွဲဟာန်ကျောံပွမလျဟ် မစိုန်သကိုကျောံပွမလျဟ်ဂ် ကော်ခဂး ‘ဆန္ဒ’ ပွက် မခွေပ်ကဝေန်လောန်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဆန္ဒ’ ပွက်မမတ်တိုန်လောန်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ‘ဆန္ဒ’ ပွက် မဒ်မွဲဟာန်ကျောံ ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ ပွမလကလံလံ မစိုန်သကိုကျောံ ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ ပွမကလံလံဂ် ကော်ခဂး ‘ဆန္ဒ’ ပွက်မမတ်တိုန်လောန်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဆန္ဒ’ ပွက်မသွေအ် ပွဲအပွဲဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ‘ဆန္ဒ’ ပွက်မဒ်မွဲဟာန်ကျောံ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမခြိုင်ခြိုင်ပဲ မစိုန်သကိုကျောံ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမခြိုင်ခြိုင်ပဲဂ် ကော်ခဂး ‘ဆန္ဒ’ ပွက်မသွေအ် ပွဲအပွဲရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဆန္ဒ’ ပွက်မကလံလံ ပွဲမူးဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် သွဟိုတ်ကို ကာမဂုဏ် မသုန်ပြကာ ပွဲမူးတဲ ‘ဆန္ဒ’ ပွက်မကလံလံသွပ်ပြးဂ် ကော်ခဂး ‘ဆန္ဒ’ ပွက် မကလံလံ ပွဲမူးရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ခမိဂ် ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြကို ညံင်ရဲပွဲသွက် ကြကို မုဲကိုသညာစုတ်သမ္တိ ပွဲသွက်ဂတသွက်ကြဂမ္တိုင်ဒ်တဲ ပဒတ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဂိုင်ကတ်ကေတ် သညာစုတ်သမ္တိ မဒ်ပွဲသွက်ဂတသွက်ကြဂမ္တိုင် ဗွမဒး ရးရ၊ သွပုင်စိုတ်ဗွမဒးရးရ၊ ပကင်ရင်ဗွမဒးရးရ၊ ထပက်ခွင်တီကေတ် နကိုပညာဗွမဒးရးရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟေင် ခမိဂ် ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြကို မုဲကိုသညာစုတ်သမ္တိ ပွဲသွက်ဂတသွက်ကြဂမ္တိုင်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ ခမိဂ် ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲ ပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို မုဲကိုသညာစုတ်သမ္တိတဲ ပဒတ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှာ်သွေဝံဗ္ဗာရဏာ ဂကောံရုပ် မပေင်ကူတ်ဒိုင် နကိုအကဲအရာဂမ္တိုင် တူဟ်တူဟ် မဟံ့အးဇူး နူဇုင် လပါ်လတူ နူတျိုင်သော်ကျိပ် လပါ်သွပ် မုဲလအိတ်ဍေု စွာ်ပရီ ပွဲပုဂ္ဂိုလ်ဟေင်ရ၊ “ပွဲဂကောံရုပ်ဝံ သော်ကျိပ် တသော်ဇော သေ့ဇိုင် သေ့တဲ ငှက်

စွာ၊ ဖျုန် လတောင် ဇုတ် ကွပ်ဇုတ် စွက်ဂြိုဟ်၊ ဖျုန်ဂြိုဟ် ကဒိတ် စွာင် ပွဲ ကသအ်၊ ကြုတ် စွက်ကြုတ် စုတို့ စုဇြေ (ဗြိက်ကုတ်) ကွင်ကွတ် သွေဟ် ပတိုဟ် ဆီ ပလက် ကွေင်မိတ်၊ ညှာ်ရမတ် ကွေင်အယိုင် ညှာ်ပိုင် ခွေဝ် ခရီု တရံသုတ် (ပဿ သမျှ) နွံရ” ရံဝံ မှာ်သျှော်ဗွာရဏာရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိတ် ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို မွဲကိုသညာစုတ်သမ္ဘိတု ပဒတ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သုတ်လို့ ခမိတ် ညံင်ရဲပွဲသွက်တုကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တုကို မွဲကိုသညာစုတ်သမ္ဘိတု ပဒတ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိတ် ဩနအကဲအရာ လွေဟ်သဏ္ဌာန်နိမိတ်ဟိုတ်ဂမ္တိုင် ပွဲအခိုင်တု ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင် တကောံသမာဓိ မနိဿယကိုဆန္ဒတု ကတိန် ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ခမိတ် နအကဲအရာ လွေဟ်သဏ္ဌာန်နိမိတ်ဟိုတ်ဂမ္တိုင်ဟောင် ပွဲအခိုင်ဗွဲ ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာဓိ မနိဿယကိုဆန္ဒတု ကတိန် ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဩနအကဲအရာ လွေဟ်သဏ္ဌာန် နိမိတ်ဟိုတ်ဂမ္တိုင် ပွဲအခိုင်ဗွဲ ဇော်ပွပ် ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာဓိ မနိဿယကိုဆန္ဒတု ကတိန် ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ခမိတ် နအကဲအရာ လွေဟ်သဏ္ဌာန် နိမိတ်ဟိုတ်ဂမ္တိုင်ဟောင် ပွဲတုတု ဇော်ပွပ်ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာဓိ မနိဿယ ကိုဆန္ဒတု ကတိန် ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိတ် ညံင်ရဲပွဲသွက် တုကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တုကို မွဲကိုသညာစုတ်သမ္ဘိတု ပဒတ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရ်သုတ်လို့ ခမိတ် နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟံမ္မဲကိုပွမကိုင်ဂြောပ် ပူပါတ် ညံင်သျှော်နွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွပ်စိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိတ် ဂိုင်ကတ်ကေတ် ‘အာလေယကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိလျးအရံင် ဗွဲမဒးရးရ၊ သှ်ပတူလပ် စုတ် သမ္ဘိမတံဂးတု ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံခမိတအ် ရံဝံဟောင် ခမိတ် နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟံမ္မဲကို ပွမကိုင်ဂြောပ်ပူပါတ် ညံင်သျှော်နွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွပ်စိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် မချောပ်ကဝေန်လောန်ဂ် ညးဍေံရော? ယွံခမိတအ် ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် မဒှ်မ္မဲဟာန်ကောံပွမလျှဟ် မစိုန်သကိုကောံပွမ လျှဟ်ဂ် ကော်ခဲး ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် မချောပ်ကဝေန်လောန်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် မမြဟ်တိုန်လောန်ဂ် ညးဍေံရော? ယွံခမိတအ် ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် မဒှ်မ္မဲဟာန်ကောံ ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမလကလှ်လှ် မစိုန်သကို ကောံ ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမကလှ်လှ်ဂ် ကော်ခဲး ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် မမြဟ်တိုန်လောန်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် မသျှောအ်ပွဲအပွဲဂ် ညးဍေံရော? ယွံခမိတအ် ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် မဒှ်မ္မဲဟာန်ကောံ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမမြိုင်မြိုင်ခိုင်ခိုင် မစိုန်သကိုကောံ ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမမြိုင်မြိုင်ခိုင်ခိုင် ကော်ခဲး ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဗြဟ္မာတ် မသျှောအ်ပွဲအပွဲရ။

ယွံခမီတအ် ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်တြဟတ် မကလံလဏ်ပွဲမွဲးဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာ ပွဲမွဲးတဲ ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်တြဟတ် မကလံလဏ် သဝဝ် ပြးဂ် ကော်ခဲး ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်တြဟတ် မကလံလဏ် ပွဲမွဲးရ ။ ပ ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်လို ခမီဂ် နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟံမွဲကိုပွမကိုင်တြောင်ပူပါတ် ညံင်သွောံနွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွင်စိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဂိုင်ကတ် ကေတ် ‘အာလေယကသညာ’ စုတ်သမ္ဘိလျးအရံင် ဗွဲမဒးရးရ၊ သှ်ပတူလဝ် စုတ်သမ္ဘိ မတံဂးတဲ ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ခမီဂ် နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟံမွဲကိုပွမ ကိုင်တြောင်ပူပါတ် ညံင်သွောံနွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွင်စိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် စိုတ်မချောပ်ကဝေန်လောန်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် စိုတ်မဒ်မွဲ ဟာန်ကျော်ပွမလျှဟ် မစိုန်သကိုကျော်ပွမလျှဟ်ဂ် ကော်ခဲး စိုတ်မချောပ်ကဝေန်လောန်ရ။

ယွံခမီတအ် စိုတ်မမြတ်တိုန်လောန်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် စိုတ် မဒ်မွဲဟာန် ကျော် ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမလကလံလဏ် မစိုန်သကိုကျော် ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမကလံလဏ်ဂ် ကော်ခဲး စိုတ်မ မြတ်တိုန်လောန်ရ။

ယွံခမီတအ် စိုတ်မသွောအ် ပွဲအပွဲဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် စိုတ်မဒ်မွဲဟာန် ကျော် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်ခိပ်ခဲ မစိုန်သကိုကျော် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်ခိပ်ခဲဂ် ကော်ခဲး စိုတ် မသွောအ် ပွဲအပွဲရ။

ယွံခမီတအ် စိုတ်မကလံလဏ် ပွဲမွဲးဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုကာမ ဂုဏ်မသုန်ပြကာ ပွဲမွဲးတဲ စိုတ်မကလံလဏ်သဝဝ်ပြးဂ် ကော်ခဲး စိုတ်မကလံလဏ် ပွဲမွဲးရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် ခမီဂ် နကိုစိုတ်မမံက်ကွး မဟံမွဲကိုပွမကိုင်တြောင်ပူပါတ် ညံင်သွောံ နွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွင်စိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပညာမချောပ်ကဝေန်လောန်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပညာမဒ် မွဲဟာန်ကျော်ပွမလျှဟ် မစိုန်သကိုကျော်ပွမလျှဟ်ဂ် ကော်ခဲး ပညာ မချောပ်ကဝေန် လောန်ရ။

ယွံခမီတအ် ပညာမမြတ်တိုန်လောန်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပညာ မဒ် မွဲဟာန်ကျော် ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမလကလံလဏ် မစိုန်သကိုကျော် ‘ဥဒ္ဒစ္စ’ ပွမကလံလဏ်ဂ် ကော်ခဲး ပညာမမြတ်တိုန်လောန်ရ။

ယွံခမီတအ် ပညာမသွောအ် ပွဲအပွဲဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ပညာမဒ်မွဲဟာန် ကျော် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်ခိပ်ခဲ မစိုန်သကိုကျော် ‘ထိနမိဒ္ဓ’ ပွမဖြိုင်ဖြိုင်ခိပ်ခဲဂ် ကော်ခဲး ပညာမသွောအ် ပွဲအပွဲရ။

ယွံခမီတအ် ပညာမကလံလှ် ဖွဲမုးၣ် ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုကာမ
ဂုဏ်မသုန်ပြကာ ဖွဲမုးတဲ ပညာမကလံလှ်သဝ်ပြးၣ် ကော်ခဲး ပညာမကလံလှ် ဖွဲမုးရ
။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမီၣ် နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟံမ္မဲကို ပွမကိုင်ဂြောင်ပူပါတ်
ညံင်သောံနွံကျိုင်ကိုလျးအရံင် ဇော်ပွင်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွက္ကဒ္ဒိပါဒ်
ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ရဲဝံအိုတ်မုး ဖီဇော်အိုတ်ရ၊ အာနိသံသဇော်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခမီၣ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွ က္ကဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ
အိုတ်မုး ကိုစိုပ်ဒတဲ ပွမနိမိတ်ဗဒ်က္ကဒ္ဒိ မဂ္တိုင်ဂွင်မာန်ရ၊ သိုက်ဒ်တဲညးမွဲဝင်လောင် ဒ်အာ
မဂ္တိုင်ရ၊ သိုက်ဒ်တဲမဂ္တိုင်လောင် ဒ်ကျိုင်ညးမွဲဝင်မာန်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိုလောင် ကိုဇော
ဇောကတိုဒ် အတိုင်ပွဲက်ဇောမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီၣ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွက္ကဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္တိုင်
ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ရဲဝံအိုတ်မုး အာသဝအိုတ်အာတဲ ပွဲဘဝလျှဟ်ဟောင် အလိုဇော
သွကောတ်ဇော်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတ်တဗျး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တဗျး
(နူကီလေသ) မဟဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ပါသာဒကမ္မနဝဂ် မရနုက်ကိုဓါ တဲရ။

၃။ အယောဂုဠဝဂ် ၁။ သုတ်မဂ္ဂ

၈၃၃။ နိဒါန် ချိုင်သာရၣ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကိုပ်ကွာဟံဂြိုင်တိကောတ် ခရ်သစ္စဏီ
(ဟံကတိုဒ်ကျ်ဏီတဲ) ကုအဲ မဒ်ဒိုင်အလံင်ကျ်ဟောင်ၣ် “ဂွံင်တရ် သွက်ဂွံဇော်ပွင် က္ကဒ္ဒိပါဒ်ၣ်
ညးဍေံရော? လောင်ဒေတ်ၣ် ညးဍေံရော?” ရဲဝံ ကသပ်ဝံ ကောင်ကတိုဒ်ရ။ ခမီၣ် ဇော်ပွင်
က္ကဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပင်တဲကျောံသမာဓိ မနိဿယကိုဆန္ဒတဲ ကတိုဒ် ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ၊
ဇော်ပွင် ရဲဝံမုး ‘ဆန္ဒ’ ပွဲက်အဲၣ် ဗွဲမလောန်လောင် ကြက်ဟံ့ခွေပ်ကဝေန်ရ၊ ဗွဲမလောန်လောင်
ကြက်ဟံ့ဗြဟ်တိုန်ရ၊ ပွဲအပွဲလောင် ကြက်ဟံ့သွောအ်ရ၊ ပွဲမုးလောင် ကြက်ဟံ့ကလံလှ်ရ၊
ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြကို ပွဲသွက်ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို
ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်တဲကို ပွဲသွက်ဗွဲကို
ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တဲကို မှုၣ်ကိုသညာ စုတ်သတ္တိ ပွဲသွက်ဂတသွက်ကြဂမ္တိုင်တဲ
ပဒတ်ရ၊ ရဲဝံ နကိုစိုတ် မမံက်ကွး မဟံမ္မဲကို ပွမကိုင်ဂြောင်ပူပါတ် ညံင်သောံနွံကျိုင်ကိုလျး
အရံင် ဇော်ပွင်စိုတ်ရ။ သမာဓိ မနိဿယကိုဝီရိယ ကတိုဒ် ။ ပ ။ သမာဓိ မနိဿယကို
စိုတ်တဲ ကတိုဒ်။ ဇော်ပွင်က္ကဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပင်တဲကျောံသမာဓိ မနိဿယကိုပညာတဲ ကတိုဒ်
ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဇော်ပွင် ရဲဝံမုး ပညာအဲၣ် ဗွဲမလောန်လောင် ကြက်ဟံ့ခွေပ်
ကဝေန်ရ၊ ဗွဲမလောန်လောင် ကြက်ဟံ့ဗြဟ်တိုန်ရ၊ ပွဲအပွဲလောင် ကြက်ဟံ့သွောအ်ရ၊ ပွဲမုးလောင်
ကြက်ဟံ့ကလံလှ်ရ၊ ညံင်ရဲ ပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြကို ပွဲသွက်

ဂတကို ညင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညင်ရဲပွဲသွက်တဲကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တဲကို မှုကိုသညာစုတ်သမ္ဘိ ပွဲသွက်ဂတသွက်ကြံဂမိုင်ဒ်တဲပဒတ်ရ၊ ရဲဝံ နကိုစိုတ် မမက်ကွး မဟံမွဲကို ပွမကိုင်ကြောင် ပူပါတ် ညင်သောံနွံကျင်ကိုလျး အရံင် ဇော်ပွင်စိုတ်ရ။

ယံခမိတအ် ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ အိုတ်မွဲး ကိုစိုပ်ဒတဲ ပွမနိမိတ်ဗဒ်ကုဒ္ဓိ မဂိုင်ဂွင်မာန်ရ၊ သိုကိုဒ်တဲညးမွဲခပ်လေဝ် ဒ်အာ မဂိုင်မာန်ရ၊ သိုကိုဒ်တဲမဂိုင်လေဝ် ဒ်ကျင်ညးမွဲခပ်မာန်ရ ။ ပ ။ စိုကိုစိုပ်ချင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇော့ ကော့ ကတိုဒ် အတိုင်ပိုက်ဇော့မာန်ရ။ ယံခမိတအ် ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွကုဒ္ဓိပါဒ် ဂမိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံအိုတ်မွဲး အာသဝအိုတ်အာတဲ ပွဲဘဝလျဟ်ဟောင် အလိုဇော့ သွကေတ်ဇော်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတ်တဲဗူး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တဲဗူး (နူကီလေသ) မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

[ဂပ်ဝ်တြး အဘိညာဏ်တြပြကာအိုတ်ရ။]

၂။ သုတ်အယောဂုဠ

၈၃၄။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ မှောံပြာပ်အာဇရောင် တီလမွဲပိုင်ကျင်တြတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမွဲပိုင်ကျင်တြတဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒဲမွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမွဲပိုင်ကျင်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျင်မွဲပိုင် တီလမွဲပိုင်ကျင်တြ နကိုနာမ ကာယမတဲတနစိုတ် ကောင်ပြာပ်အာချင်ဗြို နကိုကုဒ္ဓိကြီနိုက် သမ္ဘိဒးဒိုင်ဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံအာနန္ဒ နကိုနာမကာယ မတဲတနစိုတ် ကောင်ပြာပ်အာချင်ဗြို နကိုကုဒ္ဓိကြီနိုက် အဲဝံသတိ သမ္ဘိဒးဒိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ ယံကျင်မွဲပိုင် တီလမွဲပိုင်ကျင်တြ နကိုရူပကာယ မတဲတ နမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ ကောင်ပြာပ်အာချင်ဗြို နကိုကုဒ္ဓိကြီနိုက် သမ္ဘိဒးဒိုင်ဟာ” ရဲဝံ (ဂရင် ပတီရ)။ ယံအာနန္ဒ နကိုရူပကာယ မတဲတ နမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ ကောင်ပြာပ်အာချင်ဗြို နကိုကုဒ္ဓိကြီနိုက် အဲဝံသတိသမ္ဘိဒးဒိုင်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

ယံကျင်မွဲပိုင် နကိုနာမကာယ မတဲတနစိုတ် တီလမွဲပိုင်ကျင်တြ ပွမသုဟ်အစောံ သွက်သောံပြာပ်အာချင်ဗြို နကိုကုဒ္ဓိကြီနိုက်ကို နကိုရူပကာယ မတဲတ နမဟာဘုတ်ပန် ပြကာဝံ ပွမဝံသတိသမ္ဘိဒး ကောင်ပြာပ်အာချင်ဗြို နကိုကုဒ္ဓိကြီနိုက်ကို ထေက်ကိုဒးအမ်သပ် ကောံရ၊ ဟံကောင်ဒ်မွဲလှော် ဒ်ကျင်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယံအာနန္ဒ ကျင်တြဂမိုင်ဂ် အရာ ထေက်ကိုအမ်သပ်လေဝ် နွံအိုတ်ရ၊ ကောံခရ်ထေက်ကိုအမ်သပ်လေဝ် ချိုက်ပေင်အိုတ်ရ။ ယံအာနန္ဒ ကျင်တြဂမိုင် ဟံကောင်ဒ်မွဲလှော်လေဝ် ဒ်အိုတ်ရ၊ ကောံခရ် ဟံကောင်ဒ်မွဲလှော် ဂမိုင်လေဝ် ချိုက်ပေင်အိုတ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကျာ်တြဲ ကျော်လေဝ် ပတိန်စွံလဝ် ပွဲစိုတ်ရ၊ စိုတ်လေဝ် ပတိန်စွံလဝ် ပွဲဇကုရ၊ သညာ စုတ်သမ္ဘိ မဒိတသိဒ္ဓိကို သညာစုတ်သမ္ဘိ မသာဓုကို ကိုတို့လုပ် ပွဲဇကုတု ပဒတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ပွဲကာလဂ် ဇကုအဲကျော် သာတုလေဝ် သာဓုရ၊ သာတုလေဝ် ချီန်ညောန်ရ၊ သာတုလေဝ် ဒင်စရင်ပွဲကမ္မောန်ရ၊ သာတုလေဝ် ဂိုတူးဖျီဖျရ။

ယွံအာနန္ဒ ဥပမာတုန် ကလောံပသဲ မဂပ်ဝ်ကိုဂမ္ဘလုကံမွဲတုဲ ကျော်လေဝ် သာဓုရ၊ သာတုလေဝ် ချီန်ညောန်ရ၊ သာတုလေဝ် ဒင်စရင်ပွဲကမ္မောန်ရ၊ သာတုလေဝ် ဂိုတူးဖျီဖျရ။ ယွံအာနန္ဒ တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကျာ်တြဲ ကျော်လေဝ် ပတိန်စွံလဝ် ပွဲစိုတ်ရ၊ စိုတ်လေဝ် ပတိန်စွံလဝ် ပွဲဇကုရ၊ သညာ စုတ်သမ္ဘိ မဒိတသိဒ္ဓိကို သညာ စုတ်သမ္ဘိ မသာဓုကို ကိုတို့လုပ် ပွဲဇကုတု ပဒတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ပွဲကာလဂ် ဇကုအဲကျော် သာတုလေဝ် သာဓုရ၊ သာတုလေဝ် ချီန်ညောန်ရ၊ သာတုလေဝ် ဒင်စရင် ပွဲကမ္မောန်ရ၊ သာတုလေဝ် ဂိုတူးဖျီဖျရ။

ယွံအာနန္ဒ ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကျာ်တြဲ ကျော်လေဝ် ပတိန်စွံလဝ် ပွဲစိုတ်ရ၊ စိုတ်လေဝ် ပတိန်စွံလဝ် ပွဲဇကုရ၊ သညာ စုတ်သမ္ဘိ မဒိတသိဒ္ဓိကို သညာ စုတ်သမ္ဘိ မသာဓုကို ကိုတို့လုပ် ပွဲဇကုတု ပဒတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ပွဲကာလဂ် ဇကုကျော်တြဲ သီဟံဇောင်စိုတ်ဟေင် နူတိ ကလောင်တိုန်အကးမာန်ရ၊ ကျော်တြဲ ကိုစိုပ်ဒတု ပွမနိမိတ်ဗဒ် ကုဒ္ဒိကြိန် မဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ၊ ကျော်တြဲ သိုမဒိတ်မွဲဝေလေဝ် ဒ်အာမဂ္ဂိုင်မာန်ရ၊ သိုကိုဒ်တမ္ဂိုင်လေဝ် ဒ်ကျင်ညးမွဲဝေမာန်ရ ။ ပ ။ စိုကိုစိုပ်ချင်မြိုလေဝ် ကိုဇကုဇကု ကတိုဒ် အတိုင်ပွဲက်ဇကုမာန်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ကလောံတောင်ကို ကလောံတောင်ကို မသာဓုဂ် ကျာ်ဂပ်ဝ်ရင်တုင်ဏာမွဲး ဝွဲမလောဲသွာဟေင် နူတိ သုဟ်ညံင်ရဲတိုန်အာလတူအကးကို ယွံအာနန္ဒ တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကျာ်တြဲ ကျော်လေဝ် ပတိန်စွံလဝ် ပွဲစိုတ်ရ၊ စိုတ်လေဝ် ပတိန်စွံလဝ် ပွဲဇကုရ၊ သညာ စုတ်သမ္ဘိ မဒိတသိဒ္ဓိကို သညာစုတ်သမ္ဘိ မသာဓုကို ကိုတို့လုပ် ပွဲဇကုတု ပဒတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ပွဲကာလဂ် ဇကုကျော်တြဲ သီဟံဇောင်စိုတ်ဟေင် နူတိ ကလောင်တိုန် အကးမာန်ရ၊ ကျော်တြဲ ကိုစိုပ်ဒတု ပွမနိမိတ်ဗဒ် ကုဒ္ဒိကြိန်မဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ၊ ကျော်တြဲ သိုမဒိတ်မွဲဝေလေဝ် ဒ်အာမဂ္ဂိုင်မာန်ရ ။ ပ ။ စိုကိုစိုပ်ချင်မြိုလေဝ် ကိုဇကုဇကု ကတိုဒ် အတိုင်ပွဲက်ဇကုမာန်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဘိက္ခု

၈၃၅။ ယွံခမိတအ် ကုဒ္ဒိပါဒ်ဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွဲ ကုဒ္ဒိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာဓိ

မာတ်က

မနိဿယံကိုဆန္ဒတုံ ကတိံနိ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမာဓိ မနိဿယံကိုဝီရိယတုံ ကတိံနိ ။ ပ ။ သမာဓိ မနိဿယံကိုစိတ်တုံ ကတိံနိ။ ဇ္ဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒိ မချိုက်ပင်တကောံ သမာဓိ မနိဿယံကိုပညာတုံ ကတိံနိ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအံ ဣဒ္ဓိပါဒိဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်ပုမဇ္ဇော်ပွင် ပုမသုဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣဒ္ဓိပါဒိဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာဝံဂ်ရ ခမိဂ် အာသဝအိုတ်အာတုံ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလီဇကု သုကေတ် ဇ္ဇော်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် မတ်တံဗူး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တံဗူး(နူကိလေသ) မဟံမ္မဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တုံ ဝံပဒတ်ရ ရံဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သုဒ္ဓိက

၈၃၆။ ယွံခမိတအံ ဣဒ္ဓိပါဒိဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ် ရ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒိ မချိုက်ပင်တကောံသမာဓိ မနိဿယံကိုဆန္ဒတုံ ကတိံနိ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမာဓိ မနိဿယံကိုဝီရိယတုံ ကတိံနိ ။ ပ ။ သမာဓိ မနိဿယံကိုစိတ်တုံ ကတိံနိ။ ဇ္ဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒိ မချိုက်ပင်တကောံ သမာဓိ မနိဿယံကိုပညာတုံ ကတိံနိ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအံ ဣဒ္ဓိပါဒိ ဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမ ဗလ

၈၃၇။ ယွံခမိတအံ ဣဒ္ဓိပါဒိဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ် ရ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒိ မချိုက်ပင်တကောံသမာဓိ မနိဿယံကိုဆန္ဒတုံ ကတိံနိ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမာဓိ မနိဿယံကိုဝီရိယတုံ ကတိံနိ ။ ပ ။ သမာဓိ မနိဿယံကိုစိတ်တုံ ကတိံနိ။ ဇ္ဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒိ မချိုက်ပင်တကောံ သမာဓိ မနိဿယံကိုပညာတုံ ကတိံနိ ပုမပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအံ ဣဒ္ဓိပါဒိဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်ပုမဇ္ဇော်ပွင် ပုမသုဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣဒ္ဓိပါဒိ ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံဂ်ရ ခမိဂ် ပျော်ကိုဖိုဂမ္ဘိုင်ဓါပြကာ မတွံဂး ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ပုမကလိဝံ အရဟတ္တဖိုလ်မာန် ‘ဥပါဒါန်’ ပုမစောလံသောသွဟ်မွဲး ပုမဒ်အနာဂါမ်မာန်ဂ် (ကြက်ကလိဝံ) ဖိုမ္မဲ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ ရံဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်ဒုတိယ ဗလ

၈၃၈။ ယွံခမိတအံ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်
ဂ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပင်တကောသမာဓိ
မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိုဒ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမာဓိ မနိဿယ်ကိုဝီရိယတဲ
ကတိုဒ် ။ ပ ။ သမာဓိ မနိဿယ်ကိုစိတ်တဲ ကတိုဒ်။ ဇော်ပွင် ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပင်တ
ကောသမာဓိ မနိဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိုဒ် ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအံ
ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင် ကုဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွဗ္ဗေမ္ဘိုင်ကိုဝါ
ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံဂ်ရ (ကြက်ကလိဝံ) ဖိုအာနိသံသဂမ္ဘိုင်ထပိုပြကာ (အဆတ်ရဂ်)
ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ။

ဖိုအာနိသံသဂမ္ဘိုင်ထပိုပြကာဂ် ညးခေံအိုတ်ရော? ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ကိုစိုပ်
ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ။ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ကိုပ်ကွာဟံချိုတ်ဏီ ကိုစိုပ်ဒတဲ
အရဟတ္တဖိုလ်ဟံမာန်မွဲး ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ။
ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ကိုပ်ကွာဟံချိုတ်ဏီ ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟံမာန်မွဲး ပွဲအခိုင်
ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟံမာန်မွဲး ဟိုတ်နုသယောဇိုန်သွင် မသုန်
ပြကာဂ်ရ ဒ်အနာဂါမ် မှုံယျုအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)
ပွဲလဒေါင်(အာယုက်)မာန်ရ ဒ်အနာဂါမ် မှုံယျုဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန်
အာယုက်ကဝက်တဲ (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)မာန်ရ ဒ်အနာဂါမ်မှုံယျုအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ
မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပယောဂလ္လိပရာ ဟံပါမာန်ရ ဒ်အနာဂါမ်မှုံယျု
သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မွဲဟာန်ကောံပယောဂ
လ္လိပရာမာန်ရ ဒ်အနာဂါမ်မှုံယျုဥဒ္ဓေသတအကနိဋ္ဌဂါမီ တိုန်အာဘုံလတူလတူကဆိုင်
ကဆိုင်တဲ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံအကနိဋ္ဌ (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)မာန်ရ။ ယွံခမိတအံ
ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗ္ဗေမ္ဘိုင်ကိုဂ်ရ (ကြက်ကလိဝံ) ဖိုအာနိသံသ
ဂမ္ဘိုင်ထပိုပြကာဝံ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပဌမ အာနန္ဒ

၈၃၉။ နိဒါန် ညိုင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပှောံပြာပ်အာဇရောင်
တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲတဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒုဒ္ဓဲမွဲတဲ
ဂရင်ပတိ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကျ်မှုံပိုင် ကုဒ္ဓိဂ် ညးခေံရော? ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂ် ညးခေံရော? ပွမဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂ်
ညးခေံရော? ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂ် ညးခေံရော? ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် ကိုစိုပ်ဒတဲ ပွမနိမိတ်ဗဒ်ဣဒ္ဓိကြီၣ် မၤဂၢ်ဂၢ်ရ၊ သိုၣ်ကိၣ်ဒိတ်
ညးမွဲဝေၣ်လေၣ် ဒ်အာမၤဂၢ်မာန်ရ၊ သိုၣ်ကိၣ်ဒိတ်မၤဂၢ်လေၣ် ဒ်ကၤညးမွဲဝေၣ်မာန်ရ ။ ပ ။ စိုၣ်ကိၣ်
ချၢ်ဗြီၤလေၣ် ကိုဇုကုဇု ကတိုၣ်ဒ် အတိုင်ပွဲက်ဇုမာန်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဣဝံၣ် ကော်ခဲး
ဣဒ္ဓိရ။

ယွံအာနန္ဒ ဣဒ္ဓိပါဒ်ၣ် ညးဍဲရော? ယွံအာနန္ဒ လေၣ်ဂံၣ်တရဲဒေတ် မဒ်သွက်သွံ
ကလိဝံၣ်ဣဒ္ဓိၣ် ကော်ခဲး ဣဒ္ဓိပါဒ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ပွမဇော်ပွၣ် ဣဒ္ဓိပါဒ်ၣ် ညးဍဲရော? ယွံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ်
ဇော်ပွၣ်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေၣ်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိုၣ်ဒ် ပွမပတိတ်
ဗြဟ္မာတ်ဂမၢ်ရ၊ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိုတ်တဲ ကတိုၣ်ဒ် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိုတ်တဲ
ကတိုၣ်ဒ်။ ဇော်ပွၣ်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေၣ်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိုၣ်ဒ် ပွမ
ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမၢ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဣဝံၣ် ကော်ခဲး ပွမဇော်ပွၣ်ဣဒ္ဓိပါဒ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပွမဇော်ပွၣ်ဣဒ္ဓိပါဒ်ၣ် ညးဍဲရော? အရိယမဂ်
မ့ၢ်ကိုအင်္ဂုဒ္ဓံပြကာရောၣ်။ အရိယမဂ် မ့ၢ်ကိုအင်္ဂုဒ္ဓံပြကာဝံ ညးဍဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’
လညာတ်သာစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာမိ’ တန်ကြံၣ်သာစုတ်ဂမၢ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ အရိယမဂ်ဝံ
ကော်ခဲး ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပွမဇော်ပွၣ် ဣဒ္ဓိပါဒ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယ အာနန္ဒ

၈၄၀။ ကုတီလပိုင်အာနန္ဒ မဂဇော်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲၣ် တီလမ့ၢ်ပိုင်ကျၢ်တြ သွးတိုန်
ဂလာန်ဝံရ— “ယွံအာနန္ဒ ဣဒ္ဓိၣ် ညးဍဲရော? ဣဒ္ဓိပါဒ်ၣ် ညးဍဲရော? ပွမဇော်ပွၣ်ဣဒ္ဓိပါဒ်ၣ်
ညးဍဲရော? ဒေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွၣ်ဣဒ္ဓိပါဒ်ၣ် ညးဍဲရော?” ရဝံ (သွးတရ)။
ယွံကျၢ်မ့ၢ်ပိုင် ကုပိုက်တအ်ညးဂမၢ်ရ ခရ်ဂမၢ်ရ မ့ၢ်ကိုတုမ်မူလမ္မး တီလမ့ၢ်ပိုင်ကျၢ်တြအိုတ်ရ၊
မ့ၢ်ကိုညးရင်တၢ်ပတိတ်မ္မး တီလမ့ၢ်ပိုင်ကျၢ်တြအိုတ်ရ ။ ပ ။

ယွံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် ကိုစိုပ်ဒတဲ ပွမနိမိတ်ဗဒ်ဣဒ္ဓိကြီၣ်မၤဂၢ်ဂၢ်ရ၊ သိုၣ်ကိၣ်
ဒိတ် ညးမွဲဝေၣ်လေၣ် ဒ်အာမၤဂၢ်မာန်ရ၊ သိုၣ်ကိၣ်ဒိတ်မၤဂၢ်လေၣ် ဒ်ကၤညးမွဲဝေၣ်မာန်ရ ။ ပ ။
စိုၣ်ကိၣ်ချၢ်ဗြီၤလေၣ် ကိုဇုကုဇု ကတိုၣ်ဒ် အတိုင်ပွဲက်ဇုမာန်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဣဝံၣ် ကော်
ခဲး ဣဒ္ဓိရ။

ယွံအာနန္ဒ ဣဒ္ဓိပါဒ်ၣ် ညးဍဲရော? ယွံအာနန္ဒ လေၣ်ဂံၣ်တရဲဒေတ် မဒ်သွက်သွံ
ကလိဝံၣ်ဣဒ္ဓိၣ် ကော်ခဲး ဣဒ္ဓိပါဒ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ပုမဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိုန် ပုမပတိတ် ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုဝီရိယတဲ ကတိုန် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိတ်တဲ ကတိုန်။ ဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိုန် ပုမ ပတိတ်ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံအာနန္ဒကုဝံဂ် ကော်ခဲး ပုမဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပုမဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် ညးဍဲရော? အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိ ခွာံပြကာရောင်။ အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိခွာံပြကာဝံ ညးဍဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဍုတ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာမိ’ တန်ကြန်ဍုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံအာနန္ဒ အရိယမဂ်ဝံ ကော်ခဲး ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပုမဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်အဌမ။

၉။ သုတ်ပဌမ ဘိက္ခု

၈၄၁။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ဂွင် ပှောံပြာပ်အာဇရောင် တီလမျှံပိုင်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမျှံပိုင်ကျာ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒှဲဒှဲအိုတ်တဲ ဂရင်ပတိ တီလ မျှံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ— “ယွံကျာ်မျှံပိုင် ကုဒ္ဓိဂ် ညးဍဲရော? ကုဒ္ဓိပါဒ် ညးဍဲ ရော? ပုမဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် ညးဍဲရော? ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပုမဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် ညးဍဲရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ကိုစိုပ်ဒတဲ ပုမနိမိတ်ဗဒ်ကုဒ္ဓိကြီု မဂ္တိုင်ဂွင်ရ။ သိုက်ဒ်တညးမွဲခပ်လေဝ် ဒ်အာမဂ္တိုင်မာန်ရ။ သိုက်ဒ်တမဂ္တိုင်လေဝ် ဒ်ကျင်ညးမွဲခပ်မာန်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ညင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇေတုဇေတု ကတိုန် အတိုင်ပွက်ဇေတုမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုဝံဂ် ကော်ခဲး ကုဒ္ဓိရ။

ယွံခမိတအ် ကုဒ္ဓိပါဒ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် လှောင်ဂွင်တရဲဒွေတ် မဒ်သွက် သောံကလိဝံကုဒ္ဓိဂ် ကော်ခဲး ကုဒ္ဓိပါဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပုမဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိုန် ပုမပတိတ် ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုဝီရိယတဲ ကတိုန် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိတ်တဲ ကတိုန်။ ဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိုန် ပုမ ပတိတ်ဖြဟတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုဝံဂ် ကော်ခဲး ပုမဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် ပုမဇ္ဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် ညးဍဲရော? အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိခွာံပြကာရောင်။ အရိယမဂ် မျှံကိုအင်္ဂိခွာံပြကာဝံ ညးဍဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’

လညာတ်သာစွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ တန်ကြန်သာစွတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် အရိယမဂ်ဝံ
ကော်ခဂး မဒ်ဒွေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ် ပွမဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယဘိက္ခု

၈၄၂။ ပွဲကာလ၌ ခမိဂမ္ဘိုင် မဂ္ဂိုင်၌င် ပောပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပပိုင်ကျၢ်တြ
အိုတ်တဲ ။ ပ ။ ကုခမိဂမ္ဘိုင် မဂဇာဒ်ဒွေတ် ပွဲဒုဒ်မ္မဲတဲ၌ တီလမ္ပပိုင်ကျၢ်တြ သုးတိုန်ဂလာန်
ဝံရ— “ယုံခမီတအ် ဣဒ္ဓိ၌ ညးဍေံရော? ဣဒ္ဓိပါဒ်၌ ညးဍေံရော? ပွမဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒ်၌
ညးဍေံရော? ဒွေတ်နှိဟိုတ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင် ဣဒ္ဓိပါဒ်၌ ညးဍေံရော?” ရဝံ (သုးတရ)။
ယုံကျၢ်မ္ပပိုင် ကုပိုဒ်ကတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ မ္ပကုတုမ်မူလမ္ပး တီလမ္ပပိုင်ကျၢ်တြ
အိုတ်ရ။ မ္ပကုညးရင်တုင်ပတိတ်မ္ပး တီလမ္ပပိုင်ကျၢ်တြအိုတ်ရ ။ ပ ။

ယုံခမီတအ် ဣဒ္ဓိ၌ ညးဍေံရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၌ ကိုစိုပ်ဒတဲ ပွမ
နိမိတ်ဗဒ်ဣဒ္ဓိတြီ၌ မဂ္ဂိုင်၌င်ရ။ သိုက်နှိတ ညးမ္မဲဝေင်လေဝ် နှိအာမဂ္ဂိုင်မာန်ရ။ သိုက်နှိတ
မဂ္ဂိုင်လေဝ် နှိကုင်ညးမ္မဲဝေင်မာန်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇောဇော ကတိန် အတိုင်
ပွိက်ဇောမာန်ရ။ ယုံခမီတအ် ဣဝံ၌ ကော်ခဂး ဣဒ္ဓိရ။

ယုံခမီတအ် ဣဒ္ဓိပါဒ်၌ ညးဍေံရော? ယုံခမီတအ် လေဝ်၌င်တရ်ဒွေတ် မဒ်သွက်
သောကလိဝံဣဒ္ဓိ၌ ကော်ခဂး ဣဒ္ဓိပါဒ်ရ။

ယုံခမီတအ် ပွမဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒ်၌ ညးဍေံရော? ယုံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၌
ဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောသမာဓိ မနိဿယကိုဆန္ဒတဲ ကတိန် ပွမပတိတ်
ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမာဓိ မနိဿယကိုဝီရိယတဲ ကတိန် ။ ပ ။ သမာဓိ မနိဿယကိုစိုတ်တဲ
ကတိန်။ ဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောသမာဓိ မနိဿယကိုပညာတဲ ကတိန် ပွမ
ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဣဝံ၌ ကော်ခဂး ပွမဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒ်ရ။

ယုံခမီတအ် ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ် ပွမဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒ်၌ ညးဍေံရော? အရိယ မဂ်
မ္ပကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရောင်။ အရိယမဂ် မ္ပကုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဝံ ညးဍေံရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’
လညာတ်သာစွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ တန်ကြန်သာစွတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် အရိယမဂ်ဝံ
ကော်ခဂး မဒ်ဒွေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ် ပွမဇော်ပွင်ဣဒ္ဓိပါဒ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်မောဂ္ဂလာန

၈၄၃။ ပွဲကာလ၌ တီလမ္ပပိုင်ကျၢ်တြ သုးတိုန်ကို ခမိဂမ္ဘိုင်ရ— “ယုံခမီတအ်
အရာ၌ ပသာသမ္ဘိ ထေင်အိုတ်ရော? ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ မရ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်

ခမိမ္မုယျမောဂ္ဂလာနံ နိမ္မိတံ နိမ္မိတံ ရံပံရော? မ္မုကိအာနုဘဇ္ဇေ ရံပံရော?” ရံပံ (သုးတရ)။ ယံကျာမ္မုပိဉ် ကုပိဉ်တိတအညးဂမ္မိင် ခရဂမ္မိင်ပွဲ မ္မုကိတုမ္မုလမ္မုး တိလမ္မုပိဉ် ကျာတြအိတ်ရ၊ မ္မုကိညးရင်တုင်ပတိတ်မ္မုး တိလမ္မုပိဉ်ကျာတြအိတ်ရ ။ ပ ။ ယံခမိတအ် ဟိတ်ပမ္မုပွင်ပွင် ပမ္မုသုဗ္ဗမ္မုဂ်ကိဝါ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္မိင်ပန်ပြကာဝံဂ်ရ ခမိမ္မုယျမောဂ္ဂလာနံ မ္မုကိကိဉ်ဇ္ဇေ ရံပံရ၊ မ္မုကိအာနုဘဇ္ဇေ ရံပံရ။

ညးမ္မုပန်ပြကာအိတ်ဂ်ရော? ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိမ္မုယျမောဂ္ဂလာနံ ဇ္ဇေပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မဉ္ဇိကပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယံကိဆန္ဒတု ကတိန် ပမ္မုပတိတ်ဇ္ဇဟတ် ဂမ္မိင်ရ၊ ဇ္ဇေပွင် ရံပံမ္မုး ‘ဆန္ဒ’ ပွဲကိအဲဂ် ပွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟံဇ္ဇောပ်ကဝေန်ရ၊ ပွဲမ လောန်လေဝ် ကြက်ဟံဇ္ဇောပ်ကဝေန်ရ၊ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟံဇ္ဇောပ်ကဝေန်ရ၊ ပွဲမ္မုးလေဝ် ကြက်ဟံ ကလံလံရ၊ ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြကို ပွဲသွက်ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက် တဲကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တဲကို မ္မုကိသညာစုတ်သမ္ဘိ ပွဲသွက်ဂတ သွက်ကြဂမ္မိင်ဒ်တု ပဒတ်ရ၊ ရံပံ နကိစိတ် မမံက်ကွး မဟံမ္မုကိ ပမ္မုကိင်ဂြောပ်ပူပါတ် ညံင်သောံနွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇ္ဇေပွင်စိတ်ရ။ သမာမိ မနိဿယံကိဝိရိယတု ကတိန် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယံကိစိတ်တု ကတိန်။ ဇ္ဇေပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မဉ္ဇိကပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယံကိပညာတု ကတိန် ပမ္မုပတိတ်ဇ္ဇဟတ်ဂမ္မိင်ရ၊ ဇ္ဇေပွင် ရံပံမ္မုး ပညာအဲဂ် ပွဲမ လောန်လေဝ် ကြက်ဟံဇ္ဇောပ်ကဝေန်ရ၊ ပွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟံဇ္ဇောပ်ကဝေန်ရ၊ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟံဇ္ဇောပ်ကဝေန်ရ၊ ပွဲမ္မုးလေဝ် ကြက်ဟံကလံလံရ ။ ပ ။ ရံပံ နကိစိတ် မမံက်ကွး မဟံ မ္မုကိ ပမ္မုကိင်ဂြောပ်ပူပါတ် ညံင်သောံနွံကျင်ကိုလျးအရံင် ဇ္ဇေပွင်စိတ်ရ။ ယံခမိတအ် ဟိတ်ပမ္မုပွင်ပွင် ပမ္မုသုဗ္ဗမ္မုဂ်ကိဝါ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္မိင်ပန်ပြကာဝံဂ်ရ ခမိမ္မုယျမောဂ္ဂလာနံ မ္မုကိကိဉ်ဇ္ဇေ ရံပံရ၊ မ္မုကိအာနုဘဇ္ဇေ ရံပံရ။

ယံခမိတအ် ဟိတ်ပမ္မုပွင်ပွင် ပမ္မုသုဗ္ဗမ္မုဂ်ကိဝါ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္မိင်ပန်ပြကာဝံဂ်ရ ခမိမ္မုယျမောဂ္ဂလာနံ ကိစိပ်ဒတု ပမ္မုနိမိတ်ဗဒ်ကုဒ္ဓိ မဂ္ဂိင်ဂုင်မာန်ရ၊ သီကိန်တ ညးမ္မု ဝေင်လေဝ် ဒ်အာမဂ္ဂိင်ရ၊ သီကိန်တ မဂ္ဂိင်လေဝ် ဒ်ကျင်ညးမ္မုဝေင်မာန်ရ ။ ပ ။ စိကိစိပ် ချင်ဗြိုလေဝ် ကိဇ္ဇေကုကတိန် အတိုင်ပွဲကိဇ္ဇေမာန်ရ ။ ပ ။ ယံခမိတအ် ဟိတ်ပမ္မု ဇ္ဇေပွင် ပမ္မုသုဗ္ဗမ္မုဂ်ကိဝါ ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္မိင်ပန်ပြကာဝံဂ်ရ ခမိမ္မုယျမောဂ္ဂလာနံ အာသဝ အိတ်အာတု ပွဲဘဝလျဟ်ဟေင် အလီဇ္ဇေ သွကေတ်ဇ္ဇေဝ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် မတိတ်ဗ္ဗး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗ္ဗး(နူကိလေသ) မဟံမ္မုကိအာသဝ နကိဉ်ဇ္ဇေ တေင်ကွာ အာစိပ်တု ဝံပဒတ်ရ ရံပံ (သုးတရ)။

၁၂။ သုတ်တထာဂတ

၈၄၄။ ပွဲကာလ၌ တိလမ္ပုပ္ပိကျ၍တြ သွေးတိုန်ကိုခမိဂမ္ပိုင်ရ— “ယွံခမိတအံ အရာ၌ ပသံသယိ ဝေင်အိုတ်ရော? ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေပွင် ပွမသွဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ မုရ်ခရ်ဂမ္ပိုင်၌ ကျ၍တြ၌ မ္ပုကိုကြိန်ဇ္ဇေ ရံဝံဂရော? မ္ပုကိုအာနုဘဇ္ဇေ ရံဝံဂရော?” ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။ ယွံကျ၍မ္ပုပ္ပိ ကုပ္ပိသိုက်တအံညးဂမ္ပိုင် ခရ်ဂမ္ပိုင်ဝံ မ္ပုကိုတုမ်မူလမွဲး တိလမ္ပုပ္ပိကျ၍တြအိုတ်ရ။ မ္ပုကို ညးရင်တုင်ပတိတ်မွဲး တိလမ္ပုပ္ပိကျ၍တြအိုတ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေပွင် ပွမသွဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ပိုင်ပန်ပြကာဝံဂရ ကျ၍တြ၌ မ္ပုကိုကြိန်ဇ္ဇေ ရံဝံရ။ မ္ပုကို အာနုဘဇ္ဇေ ရံဝံရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂရော? ယွံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ကျ၍တြ၌ ဇ္ဇေပွင် ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယံကိုဆန္ဒတဲ ကတိန် ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ပိုင်ရ။ ဇ္ဇေပွင် ရံဝံမွဲး ‘ဆန္ဒ’ ပိုက်အဲဂ် ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟံ့ခွေပ်ကဝေန်ရ။ ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟံ့ဗြဟတ်တိုန်ရ။ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟံ့သွေအံရ။ ပွဲမွဲးလေဝ် ကြက်ဟံ့ကလံလဗ်ရ။ ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြကို ပွဲသွက်ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်တဲကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တဲကို မ္ပုကိုသညာစုတ်သမ္ပိ ပွဲသွက်ဂတသွက်ကြဂမ္ပိုင်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ရံဝံ နကိုစိုတ် မမက်ကွဲး မဟံ့မွဲကိုပွမကိုင်တြေပ်ပူပါတ် ညံင်သွေခွံကျ၍ကိုလျး အရံင် ဇ္ဇေပွင်စိုတ်ရ။ သမာမိ မနိဿယံကိုဝီရိယတဲ ကတိန် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယံကို စိုတ်တဲ ကတိန်။ ဇ္ဇေပွင်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေင်တကောံသမာမိ မနိဿယံကိုပညာတဲ ကတိန် ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဂမ္ပိုင်ရ။ ဇ္ဇေပွင် ရံဝံမွဲး ပညာအဲဂ် ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟံ့ခွေပ် ကဝေန်ရ။ ဗွဲမလောန်လေဝ် ကြက်ဟံ့ဗြဟတ်တိုန်ရ။ ပွဲအပွဲလေဝ် ကြက်ဟံ့သွေအံရ။ ပွဲမွဲး လေဝ် ကြက်ဟံ့ကလံလဗ်ရ။ ညံင်ရဲပွဲသွက်ဂတကို ပွဲသွက်ကြကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ကြကို ပွဲသွက်ဂတကို ညံင်ရဲပွဲသွက်သွက်ကို ပွဲသွက်လတူကို ညံင်ရဲပွဲသွက်လတူကို ပွဲသွက်သွက်ကို ညံင်ရဲပွဲသွက်တဲကို ပွဲသွက်ဗွဲကို ညံင်ရဲပွဲသွက်ဗွဲကို ပွဲသွက်တဲကို မ္ပုကိုသညာ စုတ်သမ္ပိ ပွဲသွက်ဂတသွက်ကြဂမ္ပိုင်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ရံဝံ နကိုစိုတ် မမက်ကွဲး မဟံ့မွဲကို ပွမကိုင်တြေပ် ပူပါတ် ညံင်သွေခွံကျ၍ကိုလျးအရံင် ဇ္ဇေပွင်စိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေပွင် ပွမသွ ဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ပိုင်ပန်ပြကာဝံဂရ ကျ၍တြ၌ မ္ပုကိုကြိန်ဇ္ဇေ ရံဝံရ။ မ္ပုကိုအာနုဘ ဇ္ဇေရံဝံရ။

ယွံခမိတအံ ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေပွင် ပွမသွ ဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ပိုင်ပန်ပြကာဝံဂရ ကျ၍တြ၌ ကိုစိုပ်ဒတဲ ပွမနိမိတ်ဗဒ်ဣဒ္ဓိ မဂ္ဂိုင်ဉာဏ်ရ။ သိုက်ဒ်တဲညးမွဲဝေင်လေဝ် ဒ်အာ မဂ္ဂိုင်ရ။ သိုက်ဒ်တဲမဂ္ဂိုင်လေဝ် ဒ်ကျ၍ညးမွဲဝေင်မာန်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇကု ဇကုကတိန် အတိုင်ပိုက်ဇကုမာန်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်ပွမဇ္ဇေပွင် ပွမသွဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ

ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝွံဂ်ရ ကျပ်တြိဂ် အာသဝအိုတ်အာတဲ ပဲ့ဘဝလုဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇနောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတ်တဲဗူး ကော်အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တဲဗူး (နူကီလေသ) မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

[အဘိဉာဏ်တြိပြကာဂမ္ဘိုင်လောင် ဂပ်တြးအိုတ်ရ။]

အယောဂုဠဝဂ် မရနုက်ကိုပိ တဲရ။

၄။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ၁-၁၂။ သုတ်စုံစါသုတ်မဟ္တဂင်္ဂါနဒီ

၈၄၅-၈၅၆။ ယံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကြိုင်ဂင်္ဂါဂ် သွဟ်ညံင်ရဲလောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာ ဒိုဟ်ဗွံက်ကို တုပ်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် ခမီဂ် ဂပ်ဇနောင်ပွတ် ဂပ်သွဣဒ္ဓိပါဒ် ဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယံခမီတအ် ခမီဂ် မုရသတ်လို ဂပ်ဇနောင်ပွတ် ဂပ်သွ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး လောင် လျောင် လွတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရော? ယံခမီတအ် ပဲ့သာသနာဝံ ခမီဂ် ဇနောင်ပွတ်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေတ်ကော်သမာမိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိန် ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုဝီရိယတဲ ကတိန် ။ ပ ။ သမာမိ မနိဿယ်ကိုစိုတ်တဲ ကတိန်။ ဇနောင်ပွတ်ဣဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပေတ်ကော်သမာမိ မနိဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိန် ပွမပတိတ် ဇြဟတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် ခမီဂ် ဂပ်ဇနောင်ပွတ် ဂပ်သွ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင် ကိုဝါမွဲး လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မရနုက်ကိုပန် တဲရ။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ် ကော်ဉာဏသနာဝဂ်ဂမ္ဘိုင် ဂပ်တြးအိုတ်ရ။]

၉။ သြဃဝဂ် ၁-၁၀။ သုတ်သြဃာဒိ

၈၅၉-၈၉၈။ ယံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲး မသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအ် သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံမသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် တုဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုဉာဏ်တောင် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တုဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တုဟ်နပ္ပမပါကောံ သံယောဇိန်လတူဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်သွးဇနောင်ပွတ် ဣဒ္ဓိပါဒ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲး

ပန်ပြကာအိုတ်ဂုံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂုံ ဇွော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက်ပင်တဲ ကျောံသမာဓိ မနိဿယ်ကိုဆန္ဒတဲ ကတိုန် ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမိုင်ရ၊ သမာဓိ မနိဿယ် ကိုဝီရိယတဲ ကတိုန် ။ ပ ။ သမာဓိ မနိဿယ်ကိုစိုတ်တဲ ကတိုန်။ ဇွော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ် မချိုက် ပင်တဲကျောံသမာဓိ မနိဿယ်ကိုပညာတဲ ကတိုန် ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် တွဟ်နပွမတိကေတ် နကိုညဏ်တေင် တွဟ်နပွမပိုင်ခြာတိကေတ် တွဟ်နပွမကိုအိုတ်အာ တွဟ်နပွမပါကျေံ သံယောဇဉ်လတူဂမိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇွော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ်ဂမိုင်မသုန် ပြကာဝံအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

[ညင်ရဲမဂ္ဂသံယုတ်ကို တုင်သင်္ဂု ဂပ်ဝ်တြးရ။]။

ဩဃဝဂ် မရနက်ကိုဒွံ တဲရ။

ကုဒ္ဓိပါဒ်သံယုတ် မရနက်ကိုထပုံ တဲရောင်။

၈။ အနုရုဒ္ဓသံယုတ်

၁။ ရဟောဂတဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမ ရဟောဂတ

၈၉၉။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဲရ။ ပွဲကာလက ကုတီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ ပြာပ်အာ ဌာန်လုသိုတ်ဖြဲတဲ ဃောမသတင်တန်တဲခိုင် ညးမွဲခပ်ကံသပ်စိုတ် ရဲဝံ ကတိုဒ်ရ— “ကုညးဂမိုင်အိုတ်သို မကိုဆောတ်ယောင် သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာက ကိုဆောတ်ယောင် အာအရိယမဂ် မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် နှိအရာဒဒိမ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲရ။ ကုညးဂမိုင်အိုတ်သို မပတိတ်ဖြဟတ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာက ပတိတ်ဖြဟတ်အရိယမဂ် မဒ်ဟိုတ် အာစိုပ် နိဗ္ဗာန် နှိအရာဒဒိမ်ဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲရ ရဲဝံ (ကသပ်ကတိုဒ်ရ)။

ပွဲကာလက တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် တီကေတ် ကသပ်စိုတ် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ နကုစိုတ်ဇကုတဲဂံ တြုံမျှဲကိုဖြဟတ်ကံ သပါတဲမခွေပ်ကဝေန်လဝ်ကံ သုဟ်ညင်ရဲပွဲပတိတ်ကို သပါတဲပွဲလဝ်ကံ သုဟ်ညင်ရဲခွေပ်ကဝေန်ပျပ်ကို တုပ်သုဟ်သံဝံဟောင် ကတိုဒ်ပြာကဋ် ပွဲဂတမုခ် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓရ။ ပွဲကာလက တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကံ “ယွံကောန်တုအနုရုဒ္ဓ ခမိဂ် မုရ်နဗ္ဗတ်မွဲ ဂပ်ပတိတ်ဖြဟတ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမိုင်ပန်ပြကာမုးအိုတ်ကံရော?” ရဲဝံ သွးကိုတီလပိုင်အနုရုဒ္ဓရ။

ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မျှဲကိုလွီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်တဲ မျှဲကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မျှဲအလေံမှ်သေုင် သဘပွမကတိုဒ် ပွဲဂကောံရုပ်ဇကု ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ မျှဲအလေံမှ်သေုင် သဘပွမလီ ပွဲဂကောံ ရုပ်ဇကု ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ မျှဲအလေံမှ်သေုင် သဘပွမကတိုဒ် ပွမလီ ပွဲဂကောံ ရုပ်ဇကု ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ မျှဲကိုလွီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မျှဲကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမ ထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မျှဲအလေံမှ်သေုင် သဘပွမကတိုဒ် ပွဲဂကောံရုပ်ညးသအာင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ မျှဲအလေံမှ်သေုင် သဘပွမလီ ပွဲဂကောံ ရုပ်ညးသအာင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ မျှဲအလေံမှ်သေုင် သဘပွမကတိုဒ် ပွမလီ ပွဲဂကောံရုပ်ညးသအာင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ မျှဲကိုလွီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမ သကာတ်မြဟ်တဲ မျှဲကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မျှဲအလေံမှ်သေုင်

သဘာပွမကတို့၌ ပွဲကောရံရုပ်ဇေယျ ညးသအာင် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမလီ ပွဲကောရံရုပ်ဇေယျ ညးသအာင် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမကတို့၌ ပွမလီ ပွဲကောရံရုပ်ဇေယျ ညးသအာင် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။

ခမိဂ် ပွဲအာရီ မဟံသေင်ကိုကျဟ်မွဲတဲ မှုံစုတ်သမ္ဘိထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ နွဲပိုက် သွဒတ်မွဲး ပွဲအာရီ မှုံစုတ်သမ္ဘိထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ၊ ပွဲအာရီထေက်ကို ကျဟ်မွဲတဲ မှုံစုတ်သမ္ဘိဟံထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ နွဲပိုက်သွဒတ်မွဲး ပွဲအာရီ မှုံစုတ် သမ္ဘိ ဟံထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ၊ ပွဲအာရီ မဟံသေင်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပွဲအာရီ ထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ မှုံစုတ်သမ္ဘိထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ နွဲပိုက်သွဒတ်မွဲး ပွဲအာရီ မှုံစုတ် သမ္ဘိ ထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ၊ ပွဲအာရီထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပွဲအာရီ မဟံ သေင်ကိုကျဟ်မွဲတဲ မှုံစုတ်သမ္ဘိဟံထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ နွဲပိုက်သွဒတ်မွဲး ပွဲအာရီ မှုံစုတ် သမ္ဘိ ဟံထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ၊ အာရီမဟံသေင်ကိုကျဟ်မွဲတဲ အာရီ ထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ဝေင်ပါကေံ သီဝါပြကာဂ်တဲ ချိုက်ပေင်တဲကေံ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ် ‘သမ္မဇေယျ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာတဲ မှ်သေုဝ်သုဟ်သုန်တဲ နွဲပိုက်သွဒတ်မွဲး ပွဲအာရီ ချိုက်ပေင် တဲကေံ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ် ‘သမ္မဇေယျ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာတဲ မှ်သေုဝ်သုဟ်သုန်တဲ ပဒတ် မာန်ရ။

မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို ‘သမ္မဇေယျ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထေုန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမကတို့၌ ပွဲဝေဒနာဇေယျမ္ပိဏ် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမလီ ပွဲဝေဒနာဇေယျမ္ပိဏ် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမကတို့၌ ပွမလီ ပွဲဝေဒနာဇေယျမ္ပိဏ် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို ‘သမ္မဇေယျ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထေုန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလော ကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမကတို့၌ ပွဲဝေဒနာညးသအာင်မ္ပိဏ် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမလီ ပွဲဝေဒနာညးသအာင်မ္ပိဏ် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမကတို့၌ ပွမလီ ပွဲဝေဒနာ ညးသအာင်မ္ပိဏ် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို ‘သမ္မဇေယျ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ်တဲ ပါပေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထေုန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမကတို့၌ ပွဲဝေဒနာဇေယျညးသအာင်မ္ပိဏ် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမလီ ပွဲဝေဒနာဇေယျညးသအာင်မ္ပိဏ် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သဘာပွမကတို့၌ ပွမလီ ပွဲဝေဒနာဇေယျ ညးသအာင်မ္ပိဏ် ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။

ခမိဂ် ပဲ့အာရီ မဟံသေင်ကိုကျဟ်မွဲဂ် မုံစုတ်သမ္ဘိထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ နွံပိုက် သွဒတ်မွဲး ပဲ့အာရီဂ် မုံစုတ်သမ္ဘိထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ၊ ပဲ့အာရီထေက်ကို ကျဟ်မွဲဂ် မုံစုတ်သမ္ဘိဟံထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ နွံပိုက်သွဒတ်မွဲး ပဲ့အာရီဂ် မုံစုတ်သမ္ဘိ ဟံထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ၊ ပဲ့အာရီမဟံသေင်ကိုကျဟ်မွဲကို ပဲ့အာရီထေက် ကိုကျဟ်မွဲကို မုံစုတ်သမ္ဘိထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ နွံပိုက်သွဒတ်မွဲး ပဲ့အာရီဂ် မုံစုတ်သမ္ဘိ ထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ၊ ပဲ့အာရီထေက်ကိုကျဟ်မွဲကို ပဲ့အာရီမဟံသေင် ကိုကျဟ်မွဲကို မုံစုတ်သမ္ဘိဟံထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ နွံပိုက်သွဒတ်မွဲး ပဲ့အာရီဂ် မုံစုတ်သမ္ဘိ ဟံထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ၊ အာရီ မဟံသေင်ကိုကျဟ်မွဲကို အာရီထေက် ကိုကျဟ်မွဲကို ဝေင်ပါကွေံ သိုဓါပြကာဂ်တဲ ချိုက်ပေင်တကောံ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာတဲ မှာ်သေုင်သုဟ်သုန်တဲ နွံပိုက်သွဒတ်မွဲး ပဲ့အာရီဂ် ချိုက်ပေင်တ ကောံ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာတဲ မှာ်သေုင်သုဟ်သုန်တဲ ပဒတ်မာန်ရ။

ပဲ့စိုတ်ဇကု ။ ပ ။ ပဲ့စိုတ်ညးသအာင် ။ ပ ။ မုံကိုလ္လီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမ သကာတ်မြဟ်တဲ မုံကို ‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပဲ့လောကတဲ မုံအလေံမှာ်သေုင် သတ် ပွမကတိန် ပဲ့စိုတ်ဇကုညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မုံအလေံမှာ်သေုင် သတ် ပွမလီ ပဲ့စိုတ်ဇကုညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မုံအလေံမှာ်သေုင် သတ်ပွမ ကတိန် ပွမလီ ပဲ့စိုတ်ဇကုညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ခမိဂ် ပဲ့အာရီ မဟံ သေင်ကိုကျဟ်မွဲဂ် မုံစုတ်သမ္ဘိထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ နွံပိုက်သွဒတ်မွဲး ပဲ့အာရီဂ် မုံစုတ် သမ္ဘိ ထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ ။ ပ ။ ပဲ့အာရီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာတဲ မှာ်သေုင်သုဟ်သုန်တဲ ပဒတ်မာန်ရ။

ပဲ့သတ်ခရ်ဇကုဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပဲ့သတ်ခရ်ညးသအာင်ဂမ္တိုင် ။ ပ ။ မုံကိုလ္လီပရာ မပ တိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မုံကို ‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပဲ့လောကတဲ မုံအလေံ မှာ်သေုင် သတ်ပွမကတိန် ပဲ့သတ်ခရ်ဇကုညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မုံအလေံမှာ်သေုင် သတ်ပွမလီ ပဲ့သတ်ခရ် ဇကုညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ မုံအလေံမှာ်သေုင် သတ်ပွမကတိန် ပွမလီ ပဲ့သတ်ခရ် ဇကုညးသအာင်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင် ကိုဝါဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ခမိဂ် ပဲ့အာရီမဟံသေင်ကိုကျဟ်မွဲဂ် မုံစုတ်သမ္ဘိထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ နွံပိုက်သွဒတ်မွဲး ပဲ့အာရီဂ် မုံစုတ်သမ္ဘိထေက်ကိုကျဟ်မွဲတဲ ပဒတ်ရမာန်ရ ။ ပ ။ ပဲ့အာရီဂ် ချိုက်ပေင်တကောံ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာတဲ မှာ်သေုင်သုဟ်သုန်တဲ ပဒတ်မာန်ရ။ ယွံကောန်တု နဗ္ဗတ်ဝံဟေင် ခမိဂ် ဂပ်ပတိတ်တြဟတ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင် ပန်ပြကာမွဲးအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

မာတိကာ

၂။ သုတ်ဒုတိယ ရဟောဂတ

၉၀၀။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲကာလ၌ ကုတီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ ပြာပ်အာဠာန်လူ သိုတ်ဖြဲတဲ ဃောမသတင်တန်တံင် ညးမွဲစဉ် ကသပ်စိုတ် ရဲဝံ ကတိုဒ်ရ— “ကုညး ဂမ္တိုင်အိုတ်သို မကိုဆောတ်ယောင် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ၌ ကိုဆောတ်ယောင်အာ အရိယမဂ် မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒ်ဒ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲရ။ ကုညးဂမ္တိုင်အိုတ်သို မပတိတ်ဖြဟတ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ၌ ပတိတ်ဖြဟတ် အရိယမဂ် မဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒ်ဒ်ဝဋ်အိုတ် ဗွဲမဒးရးမွဲရ ရဲဝံ (ကသပ်ကတိုဒ်ရ)။

ပွဲကာလ၌ တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် တီကောတ် ကသပ်စိုတ် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ နကိုစိုတ်ဇကုတဲ၌ တြံမ္တိုက်ဖြဟတ်၌ သပါတဲမချောင်ကဝေန်လဝ်၌ သုဟ်ညံင်ရဲပုးပတိတ်ကို သပါတဲပုးလဝ်၌ သုဟ်ညံင်ရဲချောင်ကဝေန်ပု၌ကို တုပ်သုဟ်သံဝံဟောင် ကတိုဒ်ပြာကဋ် ပွဲဂတမုက် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓရ။

ပွဲကာလ၌ တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်၌ “ယွံကောန်တုအနုရုဒ္ဓ ခမိ၌ မုရ်နုဗ္ဗတ်မ္တဲ ဂပ်ပတိတ်ဖြဟတ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာမွဲအိုတ်ရော?” ရဲဝံ သုးကိုတီလပိုင်အနုရုဒ္ဓရ။ ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၌ မ္တိုက်လ္လိပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္တိုက်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်၌တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္တိုက်အလေံဗျာ်သုဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံ ရုပ်ဇကုတဲ ပဒတ်ရ။ မ္တိုက်အလေံဗျာ်သုဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်ညးသအာင်တဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ မ္တိုက်လ္လိပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္တိုက်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်၌တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္တိုက်အလေံဗျာ်သုဝ် ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်ဇကု ညးသအာင်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။

မ္တိုက်လ္လိပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္တိုက်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်၌တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္တိုက်အလေံဗျာ်သုဝ်ဝေဒနာ ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဇကုဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ မ္တိုက်လ္လိပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္တိုက် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်၌တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္တိုက်အလေံဗျာ်သုဝ် ဝေဒနာဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာညးသအာင်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ မ္တိုက်လ္လိပရာ မပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္တိုက်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်၌တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမ ဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မ္တိုက်အလေံဗျာ်သုဝ် ဝေဒနာဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာ ညးသအာင် ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။

ပွဲစိုတ်ဇေယျံ ။ ပ ။ ပွဲစိုတ်ညးသအာင် ။ ပ ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို ‘သမ္မဇေယျံ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဝ်စိုတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်ဇေယျံ ညးသအာင်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။

ပွဲသတ်ဓရ်ဇေယျံ ။ ပ ။ ပွဲသတ်ဓရ်ညးသအာင်ဂမ္တိုင် ။ ပ ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ် ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို ‘သမ္မဇေယျံ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံ မှ်သေုဝ် သတ်ဓရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသတ်ဓရ်ဇေယျံ ညးသအာင်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တု နဗုတ်ဝံဟောင် ခမိဂ် ဂပ်ပတိတ်ဇြဟတ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာမွဲအိုတ်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သုတန

၉၀၁။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ သုဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲသြင်ကြိုင်သုတန ဇေရင် ချင်သာရ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ်မဂ္တိုင်ဂွင် ပြာပ်အာဇေရင် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓအိုတ်တဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံ တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓမွဲစွဲရ။ ဟိုပတဲကောံဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇာ်ကောတ် ပွဲဒုတ်မွဲတဲအိုတ်မွဲး ဂရင်ပတိ တီလပိုင် အနုရုဒ္ဓ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ ဟိုတ်ပွမဇေယျံ ပွမသွဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ မုရ်ဓရ် ဂမ္တိုင် အာစိုပ်ဒ်ညးမှုံကိုအဘိဉာဏ်မပြရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

ယွံကောန်တုတအ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇေယျံ ပွမသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂြိုင် ကိုဝါဂ်ရ အာစိုပ်ဒ် ညးမှုံကိုအဘိဉာဏ်မပြရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန် တုတအ် ပွဲသာသနာဝံ အဲ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို ‘သမ္မဇေယျံ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် ဂကောံရပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံ ရပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင်။ ပ ။ ပွဲစိုတ်။ ပ ။ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်တဲ မှုံကို ‘သမ္မဇေယျံ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေုဝ် သတ်ဓရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသတ်ဓရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇေယျံ ပွမ သွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါဂ်ရ အာစိုပ်ဒ် ညးမှုံကိုအဘိဉာဏ်မပြရ။ ယွံကောန်တုတအ် သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇေယျံ ပွမသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ

ဗွဲမ ဤင်ကိုဝါဂ်ရ တီကောတ် ခရ်အယုတ် ဗွဲအစောံခရ်အယုတ်ရ၊ တီကောတ် ခရ်တဲလဒေါင် ဗွဲအစောံခရ်တဲလဒေါင်ရ၊ တီကောတ် ခရ်မပြ ဗွဲအစောံခရ်မပြရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ ကဏ္ဍကီ

၉၀၂။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ကောံတီလပိုင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် သွဒတဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ကဏ္ဍကီ ဇေရင်ချင်သာကောတအိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ကောံတီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် ပွဲအခိုင်သင်တဲ ပယျာံတဲစိုဟ် ဤက်ကတိုနုဒ္ဒဲ မသတင်ဒိုင်ညးမ္မဲခပ်အိုတ်တဲ ပြာပ်အာဇေရင် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓတဲမ္မး ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ မ္မဲစွံအိုတ်ရ၊ ဟိုပတဲကောံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇာဒိုင်ပွဲဒ္ဓာန်မ္မဲအိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလ ပိုင်သာရိပိုတ် မဂဇာဒိုင် ပွဲဌာန်မ္မဲဒ္ဓာန်— “ယွံကောန်တုအနုရုဒ္ဓ ခမီ‘သေခ’ ဃောဒွေတ် လုတ်ဂ် ပြာပ်အာ မုရ်ခရ်ဂမ္တိုင်တဲ ထေက်ကိုပဒတ်ရော?” ရံဝံ သွာန်တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓရ။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမီ‘သေခ’ဃောဒွေတ်လုတ်ဂ် ပြာပ်အာ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင် ပန်ပြကာတဲ ထေက်ကိုပဒတ်ရ။ ညးမ္မးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် မွဲကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သေဝ် ဂကောံရုပ် ဤင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲကိုလ္လိပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကို ‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမ ထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမှ်သေဝ် သဘ်ခရ်ဂမ္တိုင် ဤင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမီ‘သေခ’ဃောဒွေတ် လုတ်ဂ် ပြာပ်အာ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံတဲ ထေက်ကိုပဒတ်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ ကဏ္ဍကီ

၉၀၃။ နိဒါန် ချင်သာကောတရောင်။ တီလပိုင်သာရိပိုတ် မဂဇာဒိုင် ပွဲဌာန်မ္မဲဒ္ဓာန်— “ယွံကောန်တုအနုရုဒ္ဓ ခမီ‘အသေခ’ ဒွေတ်လုတ်တဲဂ် ပြာပ်အာ မုရ်ခရ်ဂမ္တိုင်တဲ ထေက်ကို ပဒတ်ရော?” ရံဝံ သွာန်တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓရ။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမီ‘အသေခ’ဒွေတ်လုတ်တဲဂ် ပြာပ်အာ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင် ပန်ပြကာတဲ ထေက်ကိုပဒတ်ရ။ ညးမ္မးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ

ခမိဂ် မှုံကိုလွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွေသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္မိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုံကိုလွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွေသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘဓရ်ဂမ္မိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္မိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိ‘အသေခ’ ဒွေတ်လုတ်တဲဂ် ပြာပ်အာ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္မိုင်ပန်ပြကာဝံတဲ ထေက်ကိုပဒတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်တတိယ ကဏ္ဍကီ

၉၀၄။ နိဒါန် ချင်သာကောတရောင်။ တီလပိုင်သာရိပိုတ် မဂဇေဒ်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲဂ်- “ယွံကောန်တုအနုရုဒ္ဓ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွပ် ပွမသွဗွေမဂြိုင်ကိုဝါ မုရ်ခရ်ဂမ္မိုင် အာစိုပ်ဒ် ညးမှုံကိုအဘိဉာဏ်မပြ်ရော?” ရဝံ သွန်တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓရ။ ယွံကောန်တု အဲ ဟိုတ်ပွ မဇော်ပွပ် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္မိုင်ပန်ပြကာ ဗွေမဂြိုင်ကိုဝါဂ်ရ အာစိုပ်ဒ် ညးမှုံကိုအဘိဉာဏ် မပြ်ရ။ ညးမှုံးပန်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ အဲ မှုံကိုလွီပရာမပတိတ် ဇြဟတ် ဗွေသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံ မှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္မိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှုံကိုလွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွေသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘဓရ်ဂမ္မိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္မိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တု အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွပ် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္မိုင်ပန်ပြကာ ဗွေမဂြိုင်ကိုဝါဂ်ရ အာစိုပ် ဒ် ညးမှုံကိုအဘိဉာဏ်မပြ်ရ။ ယွံကောန်တု သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွပ် ပွမသွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္မိုင် ပန်ပြကာ ဗွေမဂြိုင်ကိုဝါဂ်ရ တိတ် လောကလီမာန်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်တဏှက္ခယ

၉၀၅။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ ကော်လိုင်တိုန် ခမိ ဂမ္မိုင် ရဝံမှး “ယွံကောန်တုခမိတအ်”ရ။ “ယွံကောန်တု” ရဝံ ခမိဂမ္မိုင် ကလေင်ဂရင် ပတိ ကုတီလပိုင်အနုရုဒ္ဓအိုတ်ရ။ တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္မိုင် ဂလာန်ဝံရ-

မာတိကာ

ယွံကောန်တူတအ် ဇနော်ပွတ် သွတ်သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး နှိတ် တူဟ်နတဏှာအိုတ်အာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန်တူတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် မှုအလေံမွှ်သေဝ် ဂကောံရုပ်ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တုဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမၠိုင် ။ ပ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ။ မှုကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တုဲ မှုကို‘သမ္ပဇဉ်’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်ဂ်ဒ်တုဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတုဲ မှုအလေံမွှ်သေဝ် သဘဓရိဂမၠိုင် ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရိဂမၠိုင်တုဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တူတအ် ဇနော်ပွတ် သွတ်သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး နှိတ် တူဟ်နတဏှာအိုတ်အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သလဋ္ဌာဂါရ

၉၀၆။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလပိုဉ်အနုရုဒ္ဓ သုဒတ်ဒိုင် ပွဲဘာတုံ့ပွာင်သေမ် ဇရေင် ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုဉ်အနုရုဒ္ဓ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမၠိုင်ရ ။ ပ။ ယွံကောန် တူတအ် ဥပမာမွဲးတုန်— စီတြိုင်ဂါဂ် လျော်လျော် လွှတ်တသောင်အာလပါဗွဲက်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဂကောံမှိဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင် ဂိုင်ကောတ်နင်ကျိဇဓံက် နပရေံတုဲ စီတြိုင်ဂါဂ် ညိုင်သွေံ လျော်လျော် လွှတ်တသောင်အာ လပါပလိုတ် ပိုဉ်ညးဂမၠိုင် ကြက်သွအိုတ်ရ ရံဝံ ကျင်တ်ရ။ ယွံကောန်တူတအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိ ထေင်အိုတ်ဂ်ရော? ဗွဲစုတ် ဂကောံမှိဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် သွစီတြိုင်ဂါ ညိုင်သွေံလျော်လျော် လွှတ်တသောင်အာ လပါပလိုတ်မာန်ဟာ ရံဝံ သွာန်တ်ရ။ ယွံကောန်တူ သွဟံမာန်ရ။ ပွမသွဟံမာန် သာ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံကောန်တူ စီတြိုင်ဂါဂ် လျော်လျော် လွှတ်တသောင်အာဒိုင်ဗွဲက်ရ။ စီတြိုင်ဂါဂ် သွက်သွေံသွ ညိုင်သွေံလျော်လျော် လွှတ်တသောင်အာ လပါပလိုတ်ဂ် ဟံလောသွာရ။ ဂကောံမှိဟ် မှုကိုသွက်ပွမချောင်စိုတ် ပွမဒ်ဒိုင်ခါလောန်ဟေင် နှိအာရ။

ယွံကောန်တူတအ် တုပ်သုတ်သာ်ဝံဟေင် ခမိ မဇနော်ပွတ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင် ပန်ပြကာ မသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ် သိုင်ဂမ္ဂိုင်ကို အမာတ်ဇနော်သိုင် ဂမ္ဂိုင်ကို မိတ်သဟာ်ပြောဇ္ဈာဂမၠိုင်ကို သကအ်ပွင်ဂမ္ဂိုင်ကို ကလောဒညာတ်ဂမ္ဂိုင်ကို ကောန်မွဲ မိဂမ္ဂိုင်ကို “ယွံတြု၊ ဩဝ်ကျင်ညိ၊ နပမဗိုက်တ် ယာတ်သွာဂမ္ဂိုင် ဖျောန်လပ်သုာ်လွံက်ဝံ မုစိုန်ဂ်ရော? သွာဂမ္ဂိုင် မဖျောန်လပ်သုာ်လွံက်ဝံ ကတ်ကတာန်ဒိုင်အိုတ်ရ။ တုတ်ကျိပ် ရပ်ခရော်တုဲ နပဂေတ်ဂေင်ဒိုင်ဂ် မုစိုန်ဂ်ရော? ဩဝ်ကျင်ညိ၊ ရာပတိတ်ခရ်တုဲ ပိုန်ဟာန် သမ္ပတ္တိဂမ္ဂိုင်လေဝ် ဩဝ်ဒင်စသိုင်ညိ၊ ပွမကုသိုလ်ထွက်ဂမ္ဂိုင်လေဝ် ဩဝ်ကျောန်သွညိ” ရံဝံ ရင်တုင်နင်တူရူ နကိုပိုန်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဂိုင်တုဲ ဘိတ်နိမန်အိုတ်မွဲး။ ယွံကောန်တူတအ် ခမိ မဇနော်ပွတ် သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ မသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်

သွေးထောင့်ကွေ့တံသိက္ခာတဲ ဟိုတ်မတွံဂး ကြက်ရံပတိတ်ခရိုက် ဟုံမွဲရ၊ ဟိုတ်ခေတုန် ယွံကောန်တုတအ် စိုတ်ဂ် လုက်ကာလမဉ်သေ့ဟဲ ဟိုတ်မလော့လျော့ လှော်တသောဝ်အာ ပွဲပွမလှူသိုတ်ဇြိမိ ပုဂိုလ်ဂ် ဗွဲစုတ် ဟိုတ်မတွံဂးကြက်ရံပတိတ်ခရိုက်ဟုံမွဲရ။ ယွံကောန်တုတအ် မုရ်သင်္ဂီ ခမိဂ် ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာရော? သွဗွဲမဉ်ဂိုက်ဝါရော? ယွံကောန် တုတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ခမိဂ် မျှံအလေံမှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုက်ဂိုက်ဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမၠိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မျှံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်တဲ မျှံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မျှံအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘဓရ်ဂမၠိုင် ဂိုက်ဂိုက်ဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် ရဲဝံဟောင် ခမိဂ် ဇော်ပွင် သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာရ၊ သွဗွဲမဉ်ဂိုက်ဝါရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဗ္ဗပါလိဝန။

၉။ သုတ်အဗ္ဗပါလိဝန

၉၀၇။ ပွဲကာလမွဲအခါင် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ ကောံတီလပိုင်သာရိပိုတ်ဂမၠိုင် သွဒတ်ခိုင် ပွဲဥဒ္ဓာန်အဗ္ဗပါလိ ဇေရင်ချင်ဝေသာလီအိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ပွဲအခါင်သတ်တဲ ပယျာံတဲစိုတ် ခြိုက်ကတိနုဒ္ဓာမသတင်ခိုင်ညးမွဲဝတ်တဲ ။ ပ ။ တီလပိုင်သာရိပိုတ် မဂဇေခိုင် ပွဲဋ္ဌာန်မွဲဒွဲဂ်—

ယွံကောန်တုအနုရုဒ္ဓ ဣန္ဒြိယအဲဂမၠိုင် ဖြိုင်ကေပ်မွဲမလောန်အိုတ်ရ၊ သင်္ဂမုက္ခဝါ သအးဇးရ၊ ဗုဒ္ဓင်ဗွင်ရ၊ တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ မုရ်နပွမပဒတ်မွဲ လျဟ် ပဒတ်ခိုင်မွဲမဉ်ဂိုက်ရော? ရဲဝံ သွာန်ရ။ ယွံကောန်တု အဲ ပွဲအခါင်လျဟ် မျှံကိုစိုတ်မတန်တ်မွဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန် ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဒ်တဲ ပဒတ်ခိုင်မွဲမဉ်ဂိုက်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာ သနာဂွံ အဲ မျှံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မျှံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မျှံအလေံမှ်သေ့ဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုက်ဂိုက်ဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမၠိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မျှံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မျှံကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေ့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မျှံအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘဓရ်ဂမၠိုင် ဂိုက်ဂိုက်ဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံကောန်တု အဲ ပွဲအခါင်လျဟ် မျှံကိုစိုတ် မတန်တ်မွဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝွံဒ်တဲ ပဒတ်ခိုင်မွဲမဉ်ဂိုက်ရ။ ယွံကောန်တု ခမိ အာသဝအိုတ်အာတဲ မဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မက်တဲ မသွပတဲကွေ့ကိစ္စမက်တဲ မဖျေံကွေ့သဇိုင် ဝန်ခန္ဓတဲ မအာစိုပ် (အရဟတ္တဖိုလ်) ဖိုဏေတဲ ဘဝသံယောဇိန်အိုတ်အာတဲ တီကေတ် ဗွဲမဒးရးတဲ မတိတ်ဗူး

(နူကိလေသ)တဲဂ်လေဝ် မွဲကိစိတ်မတန်တဲ ဗွဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဂွံဒ်တဲ ပဒတ်ဒွံင်ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ ရဲဝံ သှ်ကိရ။

ယွံကောန်တု ပိညးဂမၠိုင် ကလိဂွံဒးရးကွံရ။ ယွံကောန်တု ပိညးဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်ကလိဂွံ ဗွဲမဒးရးကွံရ။ သွံခံင်ကောတ် ဂလာန်မပြဲ (အလိုဇကု ထွေးကိဒ်ဒ်တုအရှန်) နူဇေရင်တီလ ပိည်အနုရုဒ္ဓ မဟိုတံဟောင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဗာဠု ဂိလာန

၉၀၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိည်အနုရုဒ္ဓ ယဲဝေဒနာ ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိုပ် ဒဒိန်တဲ ဂိယဲဒွံင်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ပွဲဂြိုပ်အန္ဓဝိန် ဇေရင်ချင်သာရဲရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂမၠိုင် မဂ္ဂိုင်ဂွံ ပြာပ်ကျင်ဇေရင်တီလပိည်အနုရုဒ္ဓအိုတ်တဲ စိုတ်တီလပိည်အနုရုဒ္ဓ မသွဒတ် မုရ်နပ္ပမ ပဒတ်မွဲ ဒဒိန်ဝေဒနာဂမၠိုင် မဃာန်စောဲပွဲဇကု မကတိုဒ်ကျင်ဂ် သီဂိုင်ကောတ်တဲ တန်တဲဟံ မာန်အိုတ်ရော? ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလပိည်အနုရုဒ္ဓအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် မွဲကိစိတ် မတန်တဲ ဗွဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဒ်တဲ စိုတ်အဲ မပဒတ်ဒွံင်ဒ် ဒဒိန်ဝေဒနာဂမၠိုင် မဃာန်စောဲပွဲဇကု မကတိုဒ်ကျင်ဂ် သီဂိုင်ကောတ်တဲ တန်တဲဟံမာန်အိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြ ကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံကောန်တုတအ် ပွဲသာသနာဝံ အဲ မွဲအလေံမွှ်သုဝ် ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမၠိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မွဲကိလိပရာ မပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မွဲကိ ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မွဲအလေံမွှ်သုဝ် သဘဓရ်ဂမၠိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမၠိုင်တဲ ပဒတ်ရ။

ယွံကောန်တုတအ် မွဲကိစိတ်မတန်တဲ ဗွဲမဒးရး ပွဲသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဂွံဒ်တဲ စိုတ်အဲ မပဒတ်ဒွံင်ဒ် ဒဒိန်ဝေဒနာဂမၠိုင် မဃာန်စောဲပွဲဇကု မကတိုဒ်ကျင်ဂ် သီဂိုင်ကောတ်တဲ တန်တဲ ဟံမာန်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

ရဟောဂတဝဂ် မဒ်ကိပ်ကွာ တဲရ။

၂။ ဒုတိယဝဂ် ၁။ သုတ်ကပ္ပသဟဿ

၉၀၉။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိည်အနုရုဒ္ဓ သွဒတ်ဒွံင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ချင်သာရဲရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂမၠိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွံ ပြာပ်ကျင်ဇေရင်

တိလပိဋ်အနုရုဒ္ဓအိုတ်တဲ့ မွဲဟာန်ကျောံတိလပိဋ်အနုရုဒ္ဓ ။ ပ ။ ဂဇအိကောတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ့ အိုတ်မွဲး—

တိလပိဋ်အနုရုဒ္ဓ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွပ် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ မုရ်ခရ်ဂမၠိုင် အာစိပ်ဒ် ညးမျှ်ကိုအဘိညာဏ်မပြရော? ရဝံ ဂရပ်တီ တိလပိဋ်အနုရုဒ္ဓအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွပ် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ မွဲမဂၠိုင်ကိုဝါရ် အာစိပ်ဒ်ညးမျှ်ကို အဘိညာဏ်မပြရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ အဲ မျှ်အလေံ မှာ်သုဝ် ဂကောံရုပ်ဂၠိုင်ဂၠိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ့ ပဒတ်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမၠိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မျှ်ကိုလ္လီပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် မွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ့ မျှ်ကို ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗျူဟ်ဂ်ဒ်တဲ့ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ့ မျှ်အလေံမှာ်သုဝ် သဘဓရ်ဂမၠိုင် ဂၠိုင်ဂၠိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမၠိုင်တဲ့ ပဒတ်ရ။

ယွံကောန်တုတအ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွပ် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ မွဲမ ဂၠိုင်ကိုဝါရ် အာစိပ်ဒ် ညးမျှ်ကိုအဘိညာဏ်မပြရ။ ယွံကောန်တုတအ် သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွပ် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ မွဲမဂၠိုင်ကိုဝါရ် စိုက်လီကပ် ဗျူဟ် မာန်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်က္ကန္တိဝိမ

၉၁၀။ ယွံကောန်တုတအ် သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွပ် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ မွဲမဂၠိုင်ကိုဝါရ် ကိုစိပ်ဒ်တဲ့ ပွမနိမိတ်ဗဒ်က္ကန္တိ မဂၠိုင်ဂၠိုင်မာန်ရ။ သိုက်ဒ်တံ ညးမွဲခပ်လေဝ် ဒ်အာမဂၠိုင်ရ။ သိုက်ဒ်တံမဂၠိုင်လေဝ် ဒ်ကွၢ်ညးမွဲခပ်မာန်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိပ် ချင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇုကုဇု ကတိဒ် အတိုင်ပွက်ဇုကုမာန်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒိဗ္ဗသောတ

၉၁၁။ ယွံကောန်တုတအ် သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွပ် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ မွဲမဂၠိုင်ကိုဝါရ် ဝံမိင်ကောတ်ရမျာင်ဂမၠိုင် ဓါဂကူ မဒ်ပွဲဒေဝတ် မဒ်ပွဲမ္မိဟ် မဒ်သွေံလောန် မဒ်ကြပ်လောန် နကိုဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဏ် မတုပ်ကျောံကတောပ်ဒိပ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင် မသအးဇုးမွဲတောင် မလောန်လတူနူကတောပ် မ္မိဟ်ဂမၠိုင်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

မာတိကာ

၄။ သုတ်စေတောပရိယာယ

၉၁၂။ ယွံကောန်တူတအ် သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ပိုင်ခြာကေတ် စိုတ်သတ်မွဲသအာင် ပူဂိုလ်မွဲသအာင် ဂမ္ဘိုင် နကိုစိုတ်ဇကုတဲ တီရ၊ စိုတ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မဒ် မွဲဟာန်ကောံ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ရဲဝံ တီရ ။ ပ ။ စိုတ်မဟုံတိတ်ဗူးဂ်လေဝ် စိုတ်မဟုံ တိတ်ဗူး ရဲဝံ တီရဂ် (သူးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဌာန

၉၁၃။ ယွံကောန်တူတအ် သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ဟိုတ်ညံပြဂ်လေဝ် ဗွဲအစောံဟိုတ်ညံပြကို ဟိုတ်ဟုံညံပြ ဂ်လေဝ် ဗွဲအစောံဟိုတ် ဟုံညံပြကို တီကေတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ ရဲဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ကမ္မသမာဒါန

၉၁၄။ ယွံကောန်တူတအ် သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ခရ်ဖို ဒဒက်တ်ကမ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဒွေတ်လဝ် မဒ်အတိက် အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန် တီကေတ်ဗွဲမဗွဲကိုအရာ ဗွဲမဗွဲကိုဟိုတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ ရဲဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိ

၉၁၅။ ယွံကောန်တူတအ် သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိုပ်ဘဝအိုတ်သို အတိုင် ညံစုတ်ရ ရဲဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်နာနာဓာတု

၉၁၆။ ယွံကောန်တူတအ် သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ တီကေတ်လောကမျှံကိုဓာတ်မဂ္ဂိုင် မျှံကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ် အတိုင်ညံစုတ်ရ ရဲဝံ (သူးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

မာတိကာ

၉။ သုတ်နာနာဓိမုတ္တိ

၉၁၇။ ယွံကောန်တုတအံ သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ တိကေတ် ပွမသွပုပ္ဖိတ်တုဟ်တုဟ် ဒဒက်တ်သတ်ဂမ္ဘိုင် အတိုင်ဍုတ်စုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ကုန္ဒိယပရောပရိယတ္တ

၉၁၈။ ယွံကောန်တုတအံ သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ တိကေတ်ကုန္ဒိယတွတ်ကြိုင် ဒဒက်တ်သတ်သအာင် ပူဂိုလ် သအာင်ဂမ္ဘိုင် အတိုင်ဍုတ်စုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်ဇျာနာဒိ

၉၁၉။ ယွံကောန်တုတအံ သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ တိကေတ်ပွမက္ခိန္နု ပွမဗုဒ္ဓအး ပွမဒွိက်ကတို ဒဒက်တ် ဇျာနာဒိမောက္ခသမာဓိ သမာပတ်ဂမ္ဘိုင် အတိုင်ဍုတ်စုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဇုကာဒသမ။

၁၂။ သုတ်ပုဗ္ဗေနိဝါသ

၉၂၀။ ယွံကောန်တုတအံ သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ ဗျုဟ်ဘဝ မကေင်ဒ်ပွဲကိုပ်ကွာ မဂ္ဂိုင်ဂွင်မာန်ရ ဘဝ မဂ္ဂိုင်ဂွင်ဂ် ညးဍုင်ရော? မွဲဘဝကို ဓါဘဝဂမ္ဘိုင်ကို ။ ပ။ ရဲဝံ ဗျုဟ်ဘဝမကေင်ဒ် ပွဲကိုပ်ကွာမဂ္ဂိုင်ဂွင် မွဲဟာန်ကျောံအကဲအရာ မွဲဟာန်ကျောံယျုတောင်ဒတောင် မထေက် ကိုစောန်ထွေးမာန်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

၁၃။ သုတ်ဒိဗ္ဗစက္ခု

၉၂၁။ ယွံကောန်တုတအံ သအာင်နူဂ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါဂ်ရ နကိုဒိဗ္ဗစက္ခုညဏ် မတုပ်ကျောံမတ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်

မာတိကာ

မသအေးဇူးဗွဲတွေင် မလောန်လတူနူမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင်ၣ် ညှတ်ကေတ် သတ်ဂမ္တိုင် ဃောစုတိ ချိုတ် သတ်ဃောကတိုၣ်မာန်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟေင် နကိုဒိဗ္ဗစက္ခုညဏ် မတုပ်ကေုာ်မတ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မသအေးဇူးဗွဲတွေင် မလောန်လတူနူမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင်ၣ် တိကေတ်သတ်ဂမ္တိုင် မကတိုၣ်ၣ် ဗွဲမဗွဲကိုကမ်မာန်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တေရသမ။

၁၄။ သုတ်အာသဝက္ခယ

၉၂၂။ ယွံကောန်တုတအ် သအာင်နူၣ် အဲ ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါဂ်ရ ဟိုတ်နူအာသဝအိုတ်အာစိ ပွဲဘဝလျဟ်ဟေင် အလို ကေုာ် သွကေတ်ဇော်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗူး ကေုာ်အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) မဟွံမွဲကိုအာသဝ နကိုညဏ်တွေင်ကွာ အာစိပဲတဲ ပဒတ်မာန်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စုဒ္ဒသမ။

ဒုတိယဝဂ် တဲရ။

အနုရုဒ္ဓသံယုတ် မရနက်ကိုဒွါ တဲရေင်။

၉။ ဇရာနသံယုတ်

၁။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂။ သုတ်စုံစါသုတ်မပ္ပဇျာန

၉၂၃-၉၃၄။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ဇရာနဂမ္တိုင်တုန် က္လုဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် လုသုးအာနူကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်တုဟောင် လုသုးအာနူခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်တုဟောင် အာစိုပ် ပဌမဇရာန မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ်သပေါတ် မှုံကို ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူမလှူအာနူနီဝရဏတု ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ်သပေါတ်ဂမ္တိုင် လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ် ဒုတိယဇရာန မလေပ်ကိုစိုတ်ကော်ဖြင် ပွဲသဏ္ဌာန်ဇကု မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုသမာဓိ မဟံမွဲကို ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဟံမွဲကို ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ်သပေါတ် မှုံကို ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူသမာဓိတု ပဒတ်ရ။ ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက်ဂ်လေပ် ဟိုတ်ပွမ ကျဟ်မွဲစိ မှ်သေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်တု ပဒတ်ရ။ ချိုက်ပေင်ကို ‘သတိ’ ပွမဗျုဟ် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာ ရဏာဂ်ဒ်တု ‘သုခ’ တသိုခ်ဂ်လေပ် ဒင်စသိုင် နကိုဇကုရ။ ဩဟိုတ်နူတတိယဇရာနမွဲ ညးဂ် “ညးသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ် ညးမှုံကိုသတိ ညးမှုံအလေံ ပဒတ် ဗွဲတသိုခ်” ရံဝံ ပုဂိုလ်အရီဂမ္တိုင် ဟိုတ်သးအိုတ်ရ။ အာစိုပ်တတိယဇရာနဂ်တု ပဒတ်ရ။ ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ်ဂ်လေပ် ဟိုတ်ပွမ ပါကောံ ‘ဒုက္ခ’ ပွမဒ်ဒ်ဒ်ဂ်လေပ် ဟိုတ်ပွမပါကောံ ပွဲကိုပ်ကွာဟောင် ဟိုတ်နူ ‘သောမနဿ’ ပွမမိပ်စိုတ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂမ္တိုင် ဟိုတ်လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ်စတုတ္ထဇရာန မှုံကို ပွမအးဇး ဒဒက်တကိုသတိ မကတိုဒ်ဟိုတ်နူ ‘ဥပေက္ခာ’ ပွမသေ့ဝ်မဇ္ဈဟ် မဟံမွဲကိုဒ်ဒ် တသိုခ်တု ပဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဇရာနဂမ္တိုင်တုန် က္လုဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကြင်ဂင်္ဂါဂ် သုဟ်ညင်ရဲလွှာပ်လျောပ် လွှာ်တသောဝ် အာဒိုဟ်ဗွဲက်ကို တုပ်သုဟ်သာ်ဝံဟောင် ခမီဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ ဇရာနဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး လွှာပ်လျောပ် လွှာ်တသောဝ်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီဂ် မုရ်သာ်လို ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ ဇရာနဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး လွှာပ်လျောပ် လွှာ်တသောဝ် အာနိဗ္ဗာန်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် လုသုးအာနူကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်တုဟောင် လုသုးအာနူခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်တုဟောင် အာစိုပ်ပဌမဇရာန မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမ ချပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ်သပေါတ် မှုံကို ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ် တသိုခ် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူမလှူအာနူနီဝရဏတု ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွတ်သပေါတ်ဂမ္တိုင် လလမ်အာဂ်ရ ။ ပ ။ ဒုတိယဇရာန။ တတိယဇရာန။ အာစိုပ်

စတုတ္ထဇာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟေင် ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွ ဇာန်ဂမၠိုင် ပန်ပြကာ ဗွဲမၠိုင်ကိုဝါမွဲး လျှော်လျှော် လွှတ်တသောင်အာ နိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ် ကောံဇာသနာဝဂ်ဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်တြးအိုတ်ရ။]

၅။ ဩဃဝဂ်

၁-၁၀။ သုတ်ဩဃာဒိ

ဇရိ၇-ဇရိ၆။ ယွံခမိတအ် သံယောဇိန်လတူဂမၠိုင် ဣဝံ မ့ၢ်မသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲး မသုန်ပြကာအိုတ်ရော? ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဒစ္စ အဝိဇ္ဇာဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် သံယောဇိန်လတူဂမၠိုင် ဣဝံ မ့ၢ်မသုန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တ္ဍဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တ္ဍဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တ္ဍဟ်နပ္ပမကိုအိုတ်အာ တ္ဍဟ်နပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမၠိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင်ဇာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။ ညးမွဲး ပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် လုသုးအာနူကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်တဲဟေင် လုသုးအာနူဓရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင်တဲဟေင် အာစိုပ်ပဌမဇာန် ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမ ချပ် မဒ်မ္မဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပွမဇိတ်သပေါတ် မ့ၢ်ကို‘ဝိတီ’ ပွမသျှိုက်မၠိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ် တသိုၣ် မကတိုၣ် ဟိုတ်နူမလုအာနူနီဝရဏတဲ ပဒတ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပွမဇိတ်သပေါတ်ဂမၠိုင် လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇာန် မလေပ်ကိုစိုတ်ကေင်ဖြိုင် ပွဲသဏ္ဌာန်ဇကု မလေပ်ဇော်ပွင်ကိုသမာဓိ မဟံမ္မဲကို ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဟံမ္မဲကို ‘ဝိစာရ’ ပွမဇိတ်သပေါတ် မ့ၢ်ကို‘ဝိတီ’ ပွမသျှိုက်မၠိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုၣ် မကတိုၣ် ဟိုတ်နူသမာဓိတဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ အာစိုပ်တတိယဇာန်တဲ ပဒတ်ရ ။ ပ ။ အာစိုပ်စတုတ္ထဇာန်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တ္ဍဟ်နပ္ပမတီကေတ် နကိုညဏ်တေင် တ္ဍဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတီကေတ် တ္ဍဟ်န ပ္ပမကိုအိုတ်အာ တ္ဍဟ်နပ္ပမပါကေံ သံယောဇိန်လတူဂမၠိုင်မသုန်ပြကာဝံ ဂပ်ဝ်သွးဇော်ပွင် ဇာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

[ညံင်ရဲ မဂ္ဂသံယုတ်ကို ဂပ်ဝ်တြးရ။]

ဇာနသံယုတ် မရနက်ကိုဒ္ဒိတ် တဲရောင်။

၁၀။ အာနာပါနသံယုတ်

၁။ ဣကဓမ္မဝဂ် ၁။ သုတ်ဣကဓမ္မ

ဇရဇရ။ နိဒါနံ ချင်သာရဋ္ဌိရောင်။ ပွဲကာလင်္ဂံ ။ ပ ။ သွေးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—
ယွံခမိတအံ ဂင်ဝံဇော်ပွင် ဂင်ဝံသွဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ခရ်မ္မဲမွဲး ဖိုဇော်ရ၊ အာနိသံသဇော်ရ။ ခရ်မ္မဲဂ္ဂ
ညးဍုင်ရော? ‘အာနာပါနသမ္ပတိ’ ပွမဗ္ဗုဗ္ဗဟံယိုပတိတ်ယိုလုပ်ရောင်။ ယွံခမိတအံ မုရ်သင်လို
ဂင်ဝံဇော်ပွင် ဂင်ဝံသွအာနာပါနသမ္ပတိ ဗ္ဗေမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမွဲး ဖိုဇော်ရော? အာနိသံသဇော်ရော?
ယွံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ္ဂံ ပြာပ်အာဂြိုပ်တဲကိုနိ ပြာပ်အာသွင်တံဆုတဲကိုနိ ပြာပ်အာ
ဌာန်လုသိုတ်ဖြဲတဲကိုနိ တင်ထွဲတဲမွဲး စွံပတန်လင် ကေုတပ်တပ်တဲ သတိဂ္ဂံ ကတိဗဒ္ဒိတူရူ
ဏာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာဒ္ဒင်ရ။ ခမိဂ္ဂံ သိုမ္မုကိုသတိဟောင်ဂ္ဂံ ယိုတိတ် (တသိုဟ်)တိတ်ရ၊
သိုမ္မုကိုသတိဟောင်ဂ္ဂံ ယိုလုပ်(ခရောတ်ပျပ်)ရ၊ ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်လောင် “ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်ရ”
ရဲဝံ တီရ၊ ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်လောင် “ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဲဝံ တီရ၊ ယိုတိတ် ဂွံဂွံလောင်
“ယိုတိတ် ဂွံဂွံရ” ရဲဝံ တီရ၊ ယိုလုပ် ဂွံဂွံလောင် “ယိုလုပ် ဂွံဂွံရ” ရဲဝံ တီရ၊
သိုကိုပြာကဋ္ဌိတ် ဂကောံရုပ် (ယိုတိတ်) တမ် လဒေါင် ကွောတ်အိုသိုဂ္ဂံ “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ
ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ၊ သိုကိုပြာကဋ္ဌိတ် ဂကောံရုပ် (ယိုလုပ်) တမ် လဒေါင် ကွောတ်
အိုတ်သိုဂ္ဂံ “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ၊ သိုကိုလလမ်ကွံ ယိုတိတ်
မသကာတ်မြဟ်ဂ္ဂံ “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ၊ သိုကိုလလမ်ကွံ
ယိုလုပ်မသကာတ်မြဟ်ဂ္ဂံ “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ။ သိုမ္မုကိုပြာကဋ္ဌိတ်
‘ပိတိ’ ပွမသိုက်မ္မိုက်ဂ္ဂံ “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ၊ သိုမ္မုကိုပြာကဋ္ဌိတ်
‘ပိတိ’ ပွမသိုက်မ္မိုက်ဂ္ဂံ “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ။ သိုမ္မုကိုပြာကဋ္ဌိတ်
‘သုခ’ ပွမဒ္ဒိတသိုခိန် “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ၊ သိုမ္မုကိုပြာကဋ္ဌိတ်
‘သုခ’ ပွမဒ္ဒိတသိုခိန် “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ။ သိုမ္မုကိုပြာကဋ္ဌိတ်
စိတ္တသင်္ခါရဂ္ဂံ “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ၊ သိုမ္မုကိုပြာကဋ္ဌိတ် စိတ္တ
သင်္ခါရဂ္ဂံ “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ။ သိုမ္မုကိုလလမ်ကွံ စိတ္တသင်္ခါရဂ္ဂံ
“ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ၊ သိုမ္မုကိုလလမ်ကွံ စိတ္တသင်္ခါရဂ္ဂံ “ယို
လုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ။ သိုမ္မုကိုပြာကဋ္ဌိတ်တိတ် စိတ္တသင်္ခါရဂ္ဂံ “ယိုတိတ်ရ”
ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ၊ သိုမ္မုကိုပြာကဋ္ဌိတ်တိတ် စိတ္တသင်္ခါရဂ္ဂံ “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ
ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ။ သိုမ္မုကိုစိုတ်မြဟ်မြလောန်ဂ္ဂံ “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြ
ဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ၊ သိုမ္မုကိုစိုတ်မြဟ်မြလောန်ဂ္ဂံ “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ
ဇွေတ်တရ။ သိုမ္မုပတန်လင် စိုတ်ဗ္ဗေဒးရဲဂ္ဂံ “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ၊
သိုမ္မုပတန်လင်စိုတ် ဗ္ဗေဒးရဲဂ္ဂံ “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇွေတ်တရ။ သိုမ္မုကို

စိုတ်တိတ်ဗူး “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ နွေတ်တရ၊ သိုမဉ်စိုတ်တိတ်ဗူး “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ နွေတ်တရ။ သိုမဉ်သွေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မူး အနိစ္စ “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ နွေတ်တရ၊ သိုမဉ်သွေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မူး အနိစ္စ “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ နွေတ်တရ။ သိုမဉ်သွေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မူး ရာဂ စာ်စူး “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ နွေတ်တရ၊ သိုမဉ်သွေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မူး ရာဂစာ်စူး “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ နွေတ်တရ။ သိုမဉ်သွေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မူး ပွမပျိုတ်လလမ် “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ နွေတ်တရ၊ သိုမဉ်သွေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မူး ပွမပျိုတ်လလမ် “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ နွေတ်တရ။ သိုမဉ်သွေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မူး ပွမသူးကွေ် “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ နွေတ်တရ၊ သိုမဉ်သွေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မူး ပွမသူးကွေ် “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ နွေတ်တရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံ့ဟေင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမူး ဖိုဇော်ရ၊ အာနိသံသ ဇော်ရ ရဲဝံ့ (သွေတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဗောဇ္ဈင်္ဂ

၉၇၈။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမူး ဖိုဇော်ရ၊ အာနိသံသဇော်ရ။ ယွံခမိတအ် မုရသ်လို ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမူး ဖိုဇော်ရော? အာနိသံသဇော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ဇော်ပွပ် သတိသမ္ပေဇ္ဇင် မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံအာနာပါနဿတိ မနိဿယံကိုပွမလှူသိုတ်ဖြ မနိဿယံ ကိုပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ဇော်ပွပ်ဓမ္မဝိစယသမ္ပေဇ္ဇင် မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံအာနာပါနဿတိရ ။ ပ ။ ဇော်ပွပ်ဥပေက္ခာ သမ္ပေဇ္ဇင် မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံ အာနာပါနဿတိ မနိဿယံကိုပွမလှူသိုတ်ဖြ မနိဿယံကိုပွမ စာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောဲစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မူး ဖိုဇော်ရ၊ အာနိသံသဇော်ရ ရဲဝံ့ (သွေတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သုဒ္ဓိက

၉၇၉။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမူး ဖိုဇော်ရ၊ အာနိသံသဇော်ရ။ ယွံခမိတအ် မုရသ်လို ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမူး ဖိုဇော်ရော? အာနိသံသဇော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပြာပ်အာ

ဂြိုဟ်တဲကိုန် ပြာပ်အာ သွပ်တုံဆုတဲကိုန် ပြာပ်အာ ဌာန်လှူသိုတ်ဖြဲတဲကိုန် တင်ထွဲတဲမွဲ
စွံပတန်လင် ဇကုတပ်တပ်တဲ သတိဂ် ကတိဗဒ်တူဇူဏာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာဒ်ခိုင်ရ။ ခမိဂ်
သိုမ္မုကိုသတိဟောင်ဂ် ယိုတိတ် (တသိုဟ်)တိတ်ရ။ သိုမ္မုကိုသတိဟောင်ဂ် ယိုလုပ်(ခရောက်
ပျပ်)ရ ။ ပ ။ သိုမ္မုသွပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရံဝံမွဲ ပွမသွးကျွံဂ် “ယိုတိတ်ရ” ရံဝံ ပတိတ်
ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ သိုမ္မုသွပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရံဝံမွဲ ပွမသွးကျွံဂ် “ယိုလုပ်ရ” ရံဝံ
ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမ
ဂိုင်ကိုဝါရံဝံမွဲ ဖိုဇော်ရ။ အာနိသံသဇော်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ ဖလ

၉၈၀။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲ
ဖိုဇော်ရ။ အာနိသံသဇော်ရ။ ယွံခမိတအ် မုရသ်လိ ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွအာနာပါနဿတိ
ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲ ဖိုဇော်ရော? အာနိသံသဇော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပြာပ်အာ
ဂြိုဟ်တဲကိုန် ပြာပ်အာသွပ်တုံဆုတဲကိုန် ပြာပ်အာဌာန်လှူသိုတ်ဖြဲတဲကိုန် တင်ထွဲတဲမွဲ
စွံပတန်လင် ဇကုတပ်တပ်တဲ သတိဂ် ကတိဗဒ်တူဇူဏာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာဒ်ခိုင်ရ။ ခမိဂ်
သိုမ္မုကိုသတိဟောင်ဂ် ယိုတိတ် (တသိုဟ်)တိတ်ရ။ သိုမ္မုကိုသတိဟောင်ဂ် ယိုလုပ်(ခရောက်
ပျပ်)ရ ။ ပ ။ သိုမ္မုသွပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရံဝံမွဲ ပွမသွးကျွံဂ် “ယိုတိတ်ရ” ရံဝံ ပတိတ်
ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ သိုမ္မုသွပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရံဝံမွဲ ပွမသွးကျွံဂ် “ယိုလုပ်ရ” ရံဝံ
ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမ
ဂိုင်ကိုဝါ ရံဝံမွဲ ဖိုဇော်ရ။ အာနိသံသဇော်ရ။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွ အာနာ
ပါနဿတိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရံဝံမွဲ ပျောင်ကိုဖိုဂမိုင်ဓါပြကာမတွံဂး ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ပွမ
ကလိဝံအရဟတ္ထဖိုလ်မာန် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံ သျှံသွေဟ်မွဲ ပွမဒ်အာနာဂါမ်မာန်ဂ်
(ကြက်ကလိဝံ)ဖိုမဲ့ (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ခိုင်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ ဖလ

၉၈၁။ ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲ
ဖိုဇော်ရ။ အာနိသံသဇော်ရ။ ယွံခမိတအ် မုရသ်လိ ဂပ်ဝံဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံသွ အာနာပါနဿတိ
ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမွဲ ဖိုဇော်ရော? အာနိသံသဇော်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပြာပ်အာ
ဂြိုဟ်တဲကိုန် ပြာပ်အာသွပ်တုံဆုတဲကိုန် ပြာပ်အာဌာန်လှူသိုတ်ဖြဲတဲကိုန် တင်ထွဲတဲမွဲ
စွံပတန်လင် ဇကုတပ်တပ်တဲ သတိဂ် ကတိဗဒ်တူဇူဏာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာဒ်ခိုင်ရ။ ခမိဂ်

သို့မှူးကို သတိဟောင်း၍ ယိုတိတ်(တသိုဟ်)တိတ်ရ၊ သို့မှူးကိုသတိဟောင်း၍ ယိုလုပ်(ခရောက် ပျပ်)ရ ။ ပ ။ သို့မမှော်သေဝံ့ဂြိုင်းဂြိုင်းကိုဝါ ရံဝံ့မွဲး ပွမသွးကောံ၍ “ယိုတိတ်ရ” ရံဝံ့ ပတိတ် ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ၊ သို့မမှော်သေဝံ့ဂြိုင်းဂြိုင်းကိုဝါ ရံဝံ့မွဲး ပွမသွးကောံ၍ “ယိုလုပ်ရ” ရံဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝံ့ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံ့သွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂြိုင်း ကိုဝါ ရံဝံ့မွဲး ဖိုဇော်ရ၊ အာနိသံသဇော်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝံ့ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံ့သွ အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂြိုင်းကိုဝါ ရံဝံ့မွဲး (ကြက် ကလိဝံ) ဖိုအာနိသံသဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ (အဆတ်ရက်) ဂပ်ဝံ့စိုမင်ဒိုင်ရ၊ ဖိုအာနိသံသဂမ္ဘိုင် ထပ်ပြကာ၍ ညးဍဲအိုတ်ရော? ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ကိုပ်ကွာဟွံချိုတ်ဏီ ကိုစိုပ်ဒတဲ အရ ဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ကိုပ်ကွာဟွံချိုတ်ဏီ ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟွံ မာန်မွဲး ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ်ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်မာန်ရ၊ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် ကိုပ်ကွာဟွံချိုတ်ဏီ ကိုစိုပ်ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟွံမာန်မွဲး ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ကိုစိုပ် ဒတဲ အရဟတ္တဖိုလ်ဟွံမာန်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွပ်မသုန်ပြကာ၍ရ ဒ်အနာဂါမ် မွဲယု၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါပ်(အာယုက်)မာန်ရ၊ ဒ်အနာဂါမ် မွဲယုဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန် အာယုက်ကဝက်တဲ (သိုမ အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)မာန်ရ၊ ဒ်အနာဂါမ် မွဲယုအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမ အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပယောဂလ္လိပရာဟွံပါမာန်ရ၊ ဒ်အနာဂါမ် မွဲယုသသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသွပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မွဲဟာန်ကောံပယောဂလ္လိပရာမာန်ရ၊ ဒ်အနာဂါမ် မွဲယုဥဒ္ဓေသောတအကနိဌဂါမီ တိုန်အာဘုံလတူလတူ ကဆံင်ကဆံင်တဲ မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံ အကနိဌ (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)မာန်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝံ့ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝံ့သွအာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂြိုင်းကိုဝါ ရံဝံ့မွဲး (ကြက် ကလိဝံ) ဖိုအာနိသံသဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဝံ (အဆတ်ရက်) ဂပ်ဝံ့စိုမင်ဒိုင်ရ ရံဝံ့ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အရိဋ္ဌ

၉၈၂။ နိဒါန် ချင်သာရက်ရောင်။ ပွဲကာလ၍ တီလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြိ ။ ပ ။ “ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဇော်ပွပ်အာနာပါနဿတိအိုတ်ဟာ” ရံဝံ့ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ။ သွးတ ရံဝံ့မွဲး ခမီအရိဋ္ဌ၍ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြိ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျက်မ္ပုပိဋ် အဲဒိုက် ဇော်ပွပ် အာနာပါနဿတိရ” ရံဝံ့ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံအရိဋ္ဌ တုအဲ မုရ်သင်္ခါလီ ဇော်ပွပ် အာနာပါနဿတိရော? ယွံကျက်မ္ပုပိဋ် အဲဒိုက် ပါကောံ ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက် ပွဲကာမဂုဏ် အတိက် ကလိလောန်ကျင်တဲဂမ္ဘိုင်ရ၊ ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက် ပွဲကာမဂုဏ်အနာဂတ်ဂမ္ဘိုင် စ်စူးအာ ကုအဲဒိုက်ရ၊ အဲဒိုက် ပါပွေင်ကောံ သညာစုတ်သမ္ဘိ မစိုန်သကိုကောံ ‘ပဋိယ’

ပွမ ထဗတ်လျတ် ပွဲအာယတန အပွဲမှူးဂမ္ဘိုင်ရ၊ အဲဒိုက်ကံ မှုကံသတိဟောင်တဲ ယိုတသိုဟ် ပတိတ်ကျာ ယိုတိတ်ရ၊ မှုကံသတိဟောင်တဲ ယိုခရောတ်ပျပ် ကျာယိုလုပ်ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ရဲဝံဟောင် အဲဒိုက် ဇော်ပွင်အာနာပါနဿတိရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံအရိဋ္ဌ အာနာပါနဿတိကံ နွံရ၊ အာနာပါနဿတိဝံ ဟံမ္မဲဟံသောင် ရဲဝံ (အဲ) သွးရ။ ယွံအရိဋ္ဌ ဗွဲစုတ် ဩဝကလင်ပင်မိုင် အာနာပါနဿတိ ချိုက်ချိုက်ပင်ပင် ဗွဲတြး ညိ၊ ဩဝသုပျပ်စိုတ် ဗွဲမဒးရးညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရဲဝံ သွးတမ္ပး “ယွံကျာ်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ တီလပိုင်အရိဋ္ဌ ကလောင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲရ၊ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ တွံကို ဓရဲဝံရ—

ယွံအရိဋ္ဌ မုရ်သင်္ဂဏီ အာနာပါနဿတိကံ နိဗ္ဗိကံချိုက်ပင်ပင် ဗွဲတြးရော? ယွံအရိဋ္ဌ ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂံ ပြာပ်အာဂြိုပ်တဲကိုနိ ပြာပ်အာသွင်တုံဆုတဲကိုနိ ပြာပ်အာ ဌာန်လှုသိုတ်ဇြဲတဲကိုနိ တင်ထွဲတဲမှူး စွံပတန်လင် ဇေတဝန်တင်တဲ သတိကံ ကတိဗဒ္ဒိတူရူ ဣာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာန်ဒိုင်ရ။ ခမီဂံ သိုမုံကံသတိဟောင်ကံ ယိုတိတ်(တသိုဟ်)တိတ်ရ၊ သိုမုံကံသတိဟောင်ကံ ယိုလုပ်(ခရောတ်ပျပ်)ရ၊ ယိုတိတ်ဂိုင်ဂိုင်လောင် “ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဲဝံ တီရ ။ ပ ။ သိုမုာ်သေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမှူး ပွမသွးကျော် “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဇြဟတ်တဲ ဇေတိတ်ရ၊ သိုမုာ်သေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမှူး ပွမသွးကျော် “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဇြဟတ်တဲ ဇေတိတ်ရ။ ယွံအရိဋ္ဌ ရဲဝံဟောင် အာနာပါနဿတိကံ နိဗ္ဗိကံချိုက် ပင်ပင် ဗွဲတြးရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်မဟာကပ္ပိန

၉၈၃။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပွဲကာလကံ တီလပိုင်မဟာကပ္ပိန ပွဲဌာန်ဟံကြပ် ဟံသေဝ်ကို တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ တင်ထွဲတဲမှူး စွံပတန်လင် ဇေတဝန်တင်တဲ သတိကံ ကတိဗဒ္ဒိတူရူဣာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာန်ဒိုင်ရ။ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သေဝ်ညာတ်ကေတ် တီလပိုင်မဟာကပ္ပိန တင်ထွဲတဲမှူး စွံပတန်လင်ဇေတဝန်တင်တဲ သတိကံ ကတိဗဒ္ဒိ တူရူ ဣာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ မဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဇေရင်ရ။ ညာတ်တဲမှူး— ယွံခမီတအ် ပွမဇေရ်ချိုကို ပွမဇေတဝ်ကို ဒဒက်တခမီဝံ မှူးတအ် ညာတ်အိုတ်ဟာ ရဲဝံ သွးကိုခမီဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံကျာ် မုံပိုင် ပွဲလဒေါင်သင်ကို ပွဲဌာန်လှုသိုတ်ဇြဲဗွဲဝေ်ကို ပွဲအခိုင်မဝ်ညာတ်ကေတ် တီလပိုင်ကံ ဂဇာန်ဒိုင် ပွမဇေရ်ချိုကို ပွမဇေတဝ်ကို ဒဒက်တတီလပိုင်ကံ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဟံညာတ် ကေတ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမဇော်ပွင် ပွမသွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဩ‘သမာဓိ’ ပွမတန်တြန်မဲ့ ပွမ ဇေရ်ချိုကို ပွမဇေတဝ်ကို ဟံဒ်ရ၊ ပွမစိုတ်ချိုကို ပွမဇေတဝ်ကို ဟံဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီဂံ ကလိ

ဝံသမာဓိ၌ အတိုင်ပိုက်ရ၊ ကလိဝံ သီဟံဒိဒိခိရ၊ ကလိဝံ သီဟံသျှောင်စိတ်ရ။ ယံခမီတအံ ဟိတ်ပွမဇ္ဇေပွင် ပွမသုဗ္ဗမဂ္ဂါင်ကိုဝါ မုရသမာဓိမ္မဲ ပွမဇေကုချီကို ပွမဇေတင်ကို ဟံဒိရော? ပွမစိတ်ချီကို ပွမဇေတင်ကို ဟံဒိရော?

ယံခမီတအံ ဟိတ်ပွမဇ္ဇေပွင် ပွမသုဗ္ဗမဂ္ဂါင်ကိုဝါ သမာဓိ မစိန်သကိုကိုအာနာပါနဿတိ၌ရ ပွမဇေကုချီကို ပွမဇေတင်ကို ဟံဒိရ၊ ပွမစိတ်ချီကို ပွမဇေတင်ကို ဟံဒိရ။ ယံခမီတအံ ဂပ်ပဇ္ဇေပွင် ဂပ်ပသု သမာဓိ မစိန်သကိုကိုအာနာပါနဿတိ ဗ္ဗမဂ္ဂါင်ကိုဝါသ် လို၌ ပွမဇေကုချီကို ပွမဇေတင်ကို ဟံဒိရော? ပွမစိတ်ချီကို ပွမဇေတင်ကို ဟံဒိရော?

ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၌ ပြာပ်အာဂြိုပ်တဲကိုဒ် ပြာပ်အာသွင်တံဆုတဲကိုဒ် ပြာပ်အာဌာန်လူသိုတ်ဖြဲတဲကိုဒ် တင်ထွဲတဲမ္မး စွံပတန်လင်ဇေကုတပ်တပ်တဲ သတိ၌ ကတိ ဗဒ်တူရူဏာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာဒ်ဒိုင်ရ။ ခမိ၌ သိုမ္မုကိုသတိဟောင်၌ ယိုတိတ် (တသိုဟ်) တိတ်ရ၊ သိုမ္မုကိုသတိဟောင်၌ ယိုလုပ်(ခရောတ်ပျပ်)ရ ။ ပ ။ သိုမ္မုသွင်တိုင်တိုင်ကိုဝါ ရံဝံမ္မး ပွမသွးကွဲ၌ “ယိုတိတ်ရ” ရံဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ၊ သိုမ္မုသွင်တိုင်တိုင်ကိုဝါ ရံဝံမ္မး ပွမသွးကွဲ၌ “ယိုလုပ်ရ” ရံဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ။ ယံခမီတအံ ဂပ်ပဇ္ဇေပွင် ဂပ်ပသု သမာဓိ မစိန်သကိုကိုအာနာပါနဿတိ ဗ္ဗမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ရံဝံမ္မး ပွမဇေကုချီကို ပွမဇေတင်ကို ဟံဒိရ၊ ပွမစိတ်ချီကို ပွမဇေတင်ကို ဟံဒိရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပဒီပေါပမ

၉၈၄။ ယံခမီတအံ ဂပ်ပဇ္ဇေပွင် ဂပ်ပသု သမာဓိ မစိန်သကိုကိုအာနာပါနဿတိ ဗ္ဗမဂ္ဂါင်ကိုဝါမ္မး ဖိုဇ္ဇေရ၊ အာနိသံသဇ္ဇေရ။ ယံခမီတအံ ဂပ်ပဇ္ဇေပွင် ဂပ်ပသု သမာဓိ မစိန်သကိုကို အာနာပါနဿတိ ဗ္ဗမဂ္ဂါင်ကိုဝါ သာလိမ္မး ဖိုဇ္ဇေရော? အာနိသံသဇ္ဇေရော?

ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၌ ပြာပ်အာဂြိုပ်တဲကိုဒ် ပြာပ်အာသွင်တံဆုတဲကိုဒ် ပြာပ်အာဌာန်လူသိုတ်ဖြဲတဲကိုဒ် တင်ထွဲတဲမ္မး စွံပတန်လင်ဇေကုတပ်တပ်တဲ သတိ၌ ကတိ ဗဒ်တူရူဏာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာဒ်ဒိုင်ရ။ ခမိ၌ သိုမ္မုကိုသတိဟောင်၌ ယိုတိတ် (တသိုဟ်) တိတ်ရ၊ သိုမ္မုကိုသတိဟောင်၌ ယိုလုပ်(ခရောတ်ပျပ်)ရ၊ ယိုတိတ် တိုင်တိုင်လေပ် “ယိုတိတ် တိုင်တိုင်ရ” ရံဝံ တီရ ။ ပ ။ သိုမ္မုသွင်တိုင်တိုင်ကိုဝါ ရံဝံမ္မး ပွမသွးကွဲ၌ “ယိုတိတ်ရ” ရံဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ၊ သိုမ္မုသွင်တိုင်တိုင်ကိုဝါ ရံဝံမ္မး ပွမသွးကွဲ၌ “ယိုလုပ်ရ” ရံဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ။ ယံခမီတအံ ဂပ်ပဇ္ဇေပွင် ဂပ်ပသု သမာဓိ မစိန် သကိုကိုအာနာပါနဿတိ ဗ္ဗမဂ္ဂါင်ကိုဝါ ရံဝံမ္မး ဖိုဇ္ဇေရ၊ အာနိသံသဇ္ဇေရ။

ယံခမီတအံ အဲ ကိုပ်ကွာဟံကတိ၌ကျၢ်ဏီ ဃောဒ်ဒိုင်အလံင်ကျၢ် မဟံဂြင် တီကေတ် သစ္စပန်ဏီ ပဒတ်ကျၢ်ဏီဗ္ဗမဂ္ဂါင် နပမပဒတ်ဝံရ၊ ယံခမီတအံ ကုအဲ မပဒတ်

ဗွဲမၤဂျိုင် နပွမပဒတ်ဝံ ဇကု ဟံ့သျှောင်စိုတ်ရ၊ မတ်ဂမၤဂျိုင် ဟံ့သျှောင်စိုတ်အိုတ်ရ၊ စိုတ်အဲလေဝ် ဟံ့စောဲလံာ်တဲ တိတ်ဗူးနူအာသဝဂမၤဂျိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်သံာ်ဂှ်ဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် “ဇကုဟံ့သျှောင်စိုတ်ရ၊ မတ်ဂမၤဂျိုင် ဟံ့သျှောင်စိုတ်အိုတ်ရ၊ စိုတ်အဲလေဝ် ဟံ့စောဲလံာ်တဲ တိတ်ဗူးနူအာသဝဂမၤဂျိုင်ရ” ရံဝံ ယဝ်နွံပွဲက်မွဲး ဂပ်ဝ်သွပျုပ်စိုတ် သမာဓိ မစိုန်သကီုကီုအာနာပါနဿတိဝံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်သံာ်ဂှ်ဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် “အဲ သဒးပါကွဲာ် ပွမဗိုဗျုဟ် ပွမချပ် ဂမၤဂျိုင် မနိဿယံကီုကာမဂုဏ်မိဟ်ဂမၤဂျိုင် ညးမပဒတ် ပွဲသိုအိုတ်ရ” ရံဝံလေဝ် ယဝ်နွံပွဲက်မွဲး ဂပ်ဝ်သွပျုပ်စိုတ် သမာဓိ မစိုန်သကီုကီုအာနာပါနဿတိဝံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်သံာ်ဂှ်ဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် “ပွဲအာရီု မဟံ့သောင်ကီုကျုဟ်မေွဲဂှ် မွဲစုတ်သမ္ဘိ ထေက်ကီုကျုဟ်မေွဲတဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရံဝံလေဝ် ယဝ်နွံပွဲက်မွဲး ဂပ်ဝ်သွပျုပ်စိုတ်သမာဓိ မစိုန်သကီုကီုအာနာပါနဿတိဝံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်သံာ်ဂှ်ဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် “ပွဲအာရီုထေက်ကီုကျုဟ်မေွဲဂှ် မွဲစုတ်သမ္ဘိ ထေက်ကီုကျုဟ်မေွဲဟံ့သောင်ဒ်တဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရံဝံလေဝ် ယဝ်နွံပွဲက်မွဲး ဂပ်ဝ်သွပျုပ်စိုတ်သမာဓိ မစိုန်သကီုကီုအာနာပါနဿတိဝံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်သံာ်ဂှ်ဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် “ပွဲအာရီု ထက်ကီုကျုဟ်မေွဲကီု ပွဲအာရီုမဟံ့သောင်ကီုကျုဟ်မေွဲကီု မွဲစုတ်သမ္ဘိ ထေက်ကီုကျုဟ်မေွဲတဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရံဝံလေဝ် ယဝ်နွံပွဲက်မွဲး ဂပ်ဝ်သွပျုပ်စိုတ်သမာဓိ မစိုန်သကီုကီုအာနာပါနဿတိဝံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်သံာ်ဂှ်ဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် “ပွဲအာရီုထေက်ကီုကျုဟ်မေွဲကီု ပွဲအာရီုမဟံ့သောင်ကီုကျုဟ်မေွဲကီု မွဲစုတ်သမ္ဘိ ထေက်ကီုကျုဟ်မေွဲဟံ့သောင်ဒ်တဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရံဝံလေဝ် ယဝ်နွံပွဲက်မွဲး ဂပ်ဝ်သွပျုပ်စိုတ်သမာဓိ မစိုန်သကီုကီုအာနာပါနဿတိဝံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်သံာ်ဂှ်ဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် “အာရီု မဟံ့သောင်ကီုကျုဟ်မေွဲကီု အာရီုထေက်ကီုကျုဟ်မေွဲကီု ဝေင်ပါကွဲာ်သိုဓါပြကာဂှ်တဲ ချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျုဟ် ‘သမ္မဇည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာတဲ မှာ်သေ့ဝ်သုဟ်သုန်တဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရံဝံလေဝ် ယဝ်နွံပွဲက်မွဲး ဂပ်ဝ်သွပျုပ်စိုတ်သမာဓိ မစိုန်သကီုကီုအာနာပါနဿတိဝံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်သံာ်ဂှ်ဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် “လုသုးအာနူကာမဂုဏ် ဂမၤဂျိုင်တဲဟောင် လုသုးအာနူဓရ်အကုသိုလ်ဂမၤဂျိုင်တဲဟောင် အာစိုပ်ပဌမဇျာန် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွိတ်သပေါတ် မွဲကီု ‘ဝိတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုဓ် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူမလုအာနူနီဝရဏာတဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရံဝံလေဝ် ယဝ်နွံပွဲက်မွဲး ဂပ်ဝ်သွပျုပ်စိုတ်သမာဓိ မစိုန်သကီုကီုအာနာပါနဿတိဝံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဒ်သံာ်ဂှ်ဟောင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂှ် “ဟိုတ်နူ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွိတ်သပေါတ် ဂမၤဂျိုင် လလမ်အာဂှ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇျာန် မလေဝ်ကီုစိုတ်ကောင်ဖြိုင် ပွဲသဏ္ဌာန်ဇကု မလေဝ်ဇော်ပွင်ကီုသမာဓိ မဟံ့မွဲကီု ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဟံ့မွဲကီု ‘ဝိစာရ’ ပွမဇွိတ်သပေါတ် မွဲကီု

‘ပီတိ’ ပွမသ္မိက်မ္မိက် ‘သုခ’ ပွမဒိတသိသိ မကတိဒ် ဟိတိနူသမာမိတဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရဝ္ဂလေဝ် ယဝ်နွံပွက်မွဲး ဂပ်ဝ်သ္မုပ္ပုပ္ပိတိသမာမိ မစိုန်သကီကိုအာနာပါနဿတိဝ္ဂံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိတိဒ်သိသိဟောင် ပွဲသာသနာဝ္ဂံ ခမိက် “‘ပီတိ’ ပွမသ္မိက်မ္မိက်လေဝ် ဟိတိပွမကုဟ်မ္မိစိ မှာသေဝ်မဇ္ဈဟ်တဲ ပဒတ်ရ။ ချိုက်ပေင်ကို‘သတိ’ ပွမဗျုဟ် ‘သမ္မုဇ္ဈ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဒ်တဲ ‘သုခ’ တသိသိလေဝ် ဒုင်စသိုင်နကိုဇကုရ။ ဩဟိတိနူတတိယဇ္ဈာန်မ္မဲ ညးဂ် ‘ညးသေဝ်မဇ္ဈဟ် ညးမ္မိကိုသတိ ညးမ္မိအလေံ ပဒတ်ဗွဲတသိသိ’ ရဝ္ဂ ပုဂ္ဂိုလ်အရီုမ္မိင် ဟိုထိုင်သးအိုတ်ရ။ အာစိုပ်တတိယဇ္ဈာန်ဂ်တဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရဝ္ဂလေဝ် ယဝ်နွံပွက်မွဲး ဂပ်ဝ်သ္မုပ္ပုပ္ပိတိသမာမိ မစိုန်သကီကိုအာနာပါနဿတိဝ္ဂံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိတိဒ်သိသိဟောင် ပွဲသာသနာဝ္ဂံ ခမိက် “‘သုခ’ ပွမဒိတသိသိလေဝ် ဟိတိပွမပါကောံ ‘ဒုက္ခ’ ပွမဒိဒိသိလေဝ် ဟိတိပွမပါကောံ ပွဲကိုပ်ကွာဟောင် ဟိတိနူ‘သောမနဿ’ ပွမမိပ်စိုတ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂမ္မိုင် ပျိုတ်လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ်စတုတ္ထဇ္ဈာန် မ္မိကိုပွမအးဇး ဒဒက်တကိုသတိ မကတိဒ် ဟိတိနူ‘ဥပေက္ခာ’ ပွမသေဝ်မဇ္ဈဟ် မဟံမ္မိကိုဒိသိတသိသိတဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရဝ္ဂလေဝ် ယဝ်နွံပွက်မွဲး ဂပ်ဝ်သ္မုပ္ပုပ္ပိတိသမာမိ မစိုန်သကီကို အာနာပါ နဿတိဝ္ဂံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။

ယွံခမိတအ် ဟိတိဒ်သိသိဟောင် ပွဲသာသနာဝ္ဂံ ခမိက် “ဟိတိပွမကလိလောန်အာ ရူပသညာဂမ္မိုင်အိုတ်သို ဟိတိနူ‘ပဋိပသညာ’ ပွမထဗတ်လျတ်ဂမ္မိုင်ပျိုတ်အာ ဟိတိပွမ ဟံသ္မုပ္ပုပ္ပိတိ‘နာနတ္တသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိတုဟ်တုဟ်ဂမ္မိုင်ဂ်ရ ‘အကးဂ် ဟံမ္မိကိုလအိတ်ရ’ (ဇ္ဇောပုင်)ရဝ္ဂတဲ အာစိုပ် အာကာသာနဉ္စာယတနဇ္ဈာန်တဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရဝ္ဂလေဝ် ယဝ်နွံ ပွက်မွဲး ဂပ်ဝ်သ္မုပ္ပုပ္ပိတိသမာမိ မစိုန်သကီကိုအာနာပါနဿတိဝ္ဂံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိတိဒ်သိသိဟောင် ပွဲသာသနာဝ္ဂံ ခမိက် “ကလိလောန်အာ အာကာသာနဉ္စာယတနဇ္ဈာန် အိုတ်သိုတဲ ‘ဝိညာဏ်ဂ် ဟံမ္မိကိုလအိတ်ရ’ (ဇ္ဇောပုင်)ရဝ္ဂတဲ အာစိုပ်ဝိညာဏဉ္စာယတန ဇ္ဈာန်တဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရဝ္ဂလေဝ် ယဝ်နွံပွက်မွဲး ဂပ်ဝ်သ္မုပ္ပုပ္ပိတိသမာမိ မစိုန်သကီကို အာနာပါနဿတိ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိတိဒ်သိသိဟောင် ပွဲသာသနာဝ္ဂံ ခမိက် “ကလိလောန်အာ ဝိညာဏဉ္စာယတနဇ္ဈာန်အိုတ်သိုတဲ ‘မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ဟံမ္မိရ’ (ဇ္ဇောပုင်) ရဝ္ဂတဲ အာစိုပ်အာကိဉ္စာယတနဇ္ဈာန်တဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရဝ္ဂလေဝ် ယဝ်နွံပွက်မွဲး ဂပ်ဝ်သ္မု ပ္ပုပ္ပိတိသမာမိ မစိုန်သကီကိုအာနာပါနဿတိဝ္ဂံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိတိဒ် သိသိဟောင် ပွဲသာသနာဝ္ဂံ ခမိက် “ကလိလောန်အာ အာကိဉ္စာယတနဇ္ဈာန်အိုတ်သိုတဲ အာစိုပ် နေဝသညာနာသညာယတနဇ္ဈာန်တဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရဝ္ဂလေဝ် ယဝ်နွံပွက်မွဲး ဂပ်ဝ် သ္မုပ္ပုပ္ပိတိသမာမိ မစိုန်သကီကိုအာနာပါနဿတိဝ္ဂံ ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိတိဒ် သိသိဟောင် ပွဲသာသနာဝ္ဂံ ခမိက် “ကလိလောန်အာ နေဝသညာနာသညာယတနဇ္ဈာန် အိုတ်သိုတဲ အာစိုပ်နိရောဓသမာပတ် ဒ်အရာသညာဝေဒနာဂမ္မိုင်ပျိုတ်တဲ မိက်ပဒတ်ရ” ရဝ္ဂလေဝ် ယဝ်နွံပွက်မွဲး ဂပ်ဝ်သ္မုပ္ပုပ္ပိတိသမာမိ မစိုန်သကီကိုအာနာပါနဿတိဝ္ဂံ ဗွဲမဒး ရးဟောင်ရ။

ယွံခမိတအံ ဂပ်ဝ်ဇွော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ သမာဓိ မစိုန်သကိုကိုအာနာပါနဿတိ ဗွဲမဂ္ဂိုင် ကိုဝါ ရဲဝွံမွဲး ယဝ်ဒုင်စသိုင် သုခဝေဒနာမွဲး သုခဝေဒနာဂ် “ဟုံဗိုန်ဂ်ရ” ရဲဝွံ တီရ၊ “ခလီု ချိုက်တဲ တန်တဟုံမာန်ရ” ရဲဝွံ တီရ၊ “ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက်ရ” ရဲဝွံ တီရ။ ယဝ်ဒုင်စသိုင် ဒုက္ခဝေဒနာမွဲး ဒုက္ခဝေဒနာဂ် “ဟုံဗိုန်ဂ်ရ” ရဲဝွံ တီရ၊ “ခလီုချိုက်တဲ တန်တဟုံမာန်ရ” ရဲဝွံ တီရ၊ “ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက်ရ” ရဲဝွံ တီရ။ ယဝ်ဒုင်စသိုင် ဥပေက္ခာဝေဒနာမွဲး ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဂ် “ဟုံဗိုန်ဂ်ရ” ရဲဝွံ တီရ၊ “ခလီုချိုက်တဲ တန်တဟုံမာန်ရ” ရဲဝွံ တီရ၊ “ဟဂပ်ဝ် သျှိုက်မျိုက်ရ” ရဲဝွံ တီရ။ ယဝ်ဒုင်စသိုင် သုခဝေဒနာမွဲး ဟုံစိုန်သကိုဒ်တဲ ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ ဂ်ရ။ ယဝ်ဒုင်စသိုင် ဒုက္ခဝေဒနာမွဲး ဟုံစိုန်သကိုဒ်တဲ ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာဂ်ရ။ ယဝ်ဒုင်စသိုင် ဥပေက္ခာဝေဒနာမွဲး ဟုံစိုန်သကိုဒ်တဲ ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာဂ်ရ။ ညးဂ် ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုကို အပိုင်အခြာဇကုမွဲး “ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုကိုအပိုင်အခြာဇကုရ” ရဲဝွံ တီရ၊ ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုကိုအပိုင်အခြာလမျိုမွဲး “ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုကိုအပိုင်အခြာလမျိုရ” ရဲဝွံ တီရ။ ပွဲကာလကြ မဒ်လတူ နူခန္ဓဇကုလိုက် စိုက်လမျိုအိုတ် “ပွဲဘဝဝံဟောင် ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ပွမဒုင်စသိုင် ဂမိုင်အိုတ်သိုဒ်တဲ ကြက်စိုဟ်သတိုတ်အိုတ်ရ” ရဲဝွံ တီရ။

ယွံခမိတအံ ဥပမာတုန် သွဟိုတ်ကိုကျေင်တဲကို သွဟိုတ်ကိုစုပရက်တဲကို ပုတ်ဂို တုးရ၊ ဟိုတ်နူကျေင်ဂ် အိုတ်အာကို ဟိုတ်နူစုပရက်ဂ် အိုတ်အာကို ဟုံမွဲကိုစုပရက်တဲ ပျိုတ်လလမ်ရ၊ ယွံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သင်ဝံဟောင် ခမိဂ် ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုကိုအပိုင် အခြာဇကုမွဲး “ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုကိုအပိုင်အခြာဇကုရ” ရဲဝွံ တီရ၊ ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုကိုအပိုင်အခြာလမျိုမွဲး “ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ မှုကိုအပိုင်အခြာလမျိုရ” ရဲဝွံ တီရ။ ပွဲကာ လကြ မဒ်လတူ နူခန္ဓဇကုလိုက် စိုက်လမျိုအိုတ် “ပွဲဘဝဝံဟောင် ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ပွမဒုင် စသိုင်ဂမိုင်အိုတ်သိုဒ်တဲ ကြက်စိုဟ်သတိုတ်အိုတ်ရ” ရဲဝွံ တီရဂ် (သုးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဝေသာလီ

၉၈၅။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမျိုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်ဒိုင် ပွဲဘာပြာသာဒ်မျှိုကိုစပ်ပြကာ အပွဲဂြိုပ်မဟာဝိနိ ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမျိုပိုင်ကျက်တြဲ တွံကိုခရ်အသုဘ ကုခမိဂမိုင် နဟိုတ်မဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ၊ တွံကိုဂုဏ် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်ရ၊ တွံကိုဂုဏ် ပွမဇွော်ပွပ် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်ရ။

ပွဲကာလဂ် တီလမျိုပိုင်ကျက်တြဲဂ် “ယွံခမိတအံ အဲကျက် လုက်လပါဂိတု (စိုက်လပါ ဂိတုစိုသုန်တု) မိက်သတင်တန်တညးမွဲခပ်ရ၊ ပါနူခမိပလင်ပိဏ္ဏပါတ်တဲ ညးလိမ္မလေဝ် လွပြာပ်ကျင် ဇရေင်အဲကျက်ညီ” ရဲဝွံ ဟိုလိုင်ကိုခမိဂမိုင်ရ။ ခမိဂမိုင်ဂ် “ယွံကျက်မျိုပိုင်

ခိုဟ်ရ” ရဝံ ဒုင်ဝန်ကုတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ ပါနူခမိပလံင်ပိဏ္ဏပါတ်တဲ ညးလိမ္မဲလေဝ်
ဟံ့ပြာပ်အာ ဇေရင်တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်။

ပွဲကာလဂ် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ “နဟိုတ်မဂ္ဂိုင်ဂွင် တံတ်ခရ်အသုဘရ၊ တံတ်
ဂုဏ်အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်ရ၊ တံတ် ဂုဏ်ပမဇ္ဇေပုင် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်ရ” ရဝံ ခမိဂမ္ပိုင်ဂ်
ပတိတ်ဇြဟ် သုလ္လိပရာလေဝ် ပမပတိတ်ဇြဟတ် ပွဲအသုဘဘာဝနာ မတွန်တွဲတ် နအ
ကာအရာဂမ္ပိုင်မဂ္ဂိုင်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ပိုင်ဂ် ဇေဒိန်ဇေ ပွဲခန္ဓဇေကုဇေအိုတ် ဂွဲင်အိုတ်
ကျဟ်မ္မေအိုတ်တဲ ဂွဲသေ့ဝ်လွဟ်လနက်စုန်မြ မလေပ်ရင်တုင်လမျီုအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ပိုင်
စိုဏ်ဇေလေဝ် နမ္မဲတဲခပ် ရင်တုင်စုန်မြအိုတ်ရ၊ (ဂစိုတ်ကေံ နကိစုန်အိုတ်ရ၊) ခမိဂမ္ပိုင် ဓါစှော်
ဇေလေဝ် ။ ပ ။ ခမိဂမ္ပိုင် ပိစှော်ဇေလေဝ် နမ္မဲတဲခပ် ရင်တုင်စုန်မြအိုတ်ရ။

ပွဲတြဲနူဂ် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ နမအိုတ်အာလပါ်ဂိတုဂ် ဒွါက်ကတိနုမသတင်ဒိုင်
ညးမ္မဲဝ်တဲ “ယွံအာနန္ဒ မဟိုတ်ဂကောံခမိဂ် ညံင်ရဲကြီအောန်ကို ဒှ်အာရော?” ရဝံ သုးကို
တိလပိဉ်အာနန္ဒရ၊ ယွံကျာ်မ္ပုပိဉ် ညံင်ပြရ၊ “တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ တံတ်ခရ်အသုဘ ကုခမိ
ဂမ္ပိုင် နဟိုတ်မဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ၊ တံတ်ဂုဏ်အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်ရ၊ တံတ်ဂုဏ် ပမဇ္ဇေပုင် အသုဘ
ကမ္မဋ္ဌာန်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဇြဟ်သုလ္လိပရာလေဝ် ပမပတိတ်ဇြဟတ် ပွဲအသုဘဘာဝနာ မတွန်
တွဲတ် နအကာအရာဂမ္ပိုင်မဂ္ဂိုင်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ပိုင်ဂ် ဇေဒိန်ဇေပွဲခန္ဓဇေကုဇေအိုတ်
ဂွဲင်အိုတ် ကျဟ်မ္မေအိုတ်တဲ ဂွဲသေ့ဝ်လွဟ်လနက်စုန်မြ မလေပ်ရင်တုင် လမျီုအိုတ်ရ၊
ခမိဂမ္ပိုင် စိုဏ်ဇေလေဝ် နမ္မဲတဲခပ် ရင်တုင်စုန်မြအိုတ်ရ၊ (ဂစိုတ်ကေံ နကိစုန်အိုတ်ရ၊) ခမိ
ဂမ္ပိုင် ဓါစှော်ဇေလေဝ် ။ ပ ။ ခမိဂမ္ပိုင် ပိစှော်ဇေလေဝ် နမ္မဲတဲခပ် ရင်တုင်စုန်မြအိုတ်ရ။
ယွံကျာ်မ္ပုပိဉ် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ တံတ်ခရ်ဒေသနာ မသအာင်
(နူအသုဘကမ္မဋ္ဌာန်)ညါ၊ (ဟိုတ်နူခရ်ဒေသနာဂ်) ဂကောံခမိဝံ တန်တဲ ပွဲအရဟတ္တဖိုလ်ရ
ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံအာနန္ဒ ဒှ်သတ်မှး ခမိဂမ္ပိုင်သိုဖအိုတ် မသုနိဿယံပဒါကိုဍုင်ဝေသာလီတဲ
ပဒတ်ဒိုင်ဂ် ဩဝ်ကိုကောံခရီ ပွဲဇြပ်တာန်ဆံင်ကောံခရီညါ ရဝံ သုးတရ၊ “ယွံကျာ်မ္ပုပိဉ်
ခိုဟ်ရ” ရဝံ တိလပိဉ်အာနန္ဒ ဂရင်ပတီ ဒုင်ဝန် ကုတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ ခမိဂမ္ပိုင်သိုဖအိုတ်
မသုနိဿယံပဒါကို ဍုင်ဝေသာလီတဲ ပဒတ်ဒိုင်ဂ် ကိုကောံခရီ ပွဲဇြပ်တာန်ဆံင်ကောံခရီ
တဲမှး ပှော်ပြာပ်အာဇေရင် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ “ယွံကျာ်မ္ပုပိဉ် ဂကောံခမိ ကောံခရီဒိုင်
တဲရ၊ ပွဲတဲလှဟ် သွက်သောံက္ခအာဂ် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ တိကောတ်တဲညါ၊ သွက်သောံ
က္ခအာဂ် ဒှ်အတိုင်ပွက် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲဟေင်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ပွဲကာလဂ် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ပြာပ်အာဇြပ်တာန်ဆံင်ကောံခရီတဲ ဂဇာ်ဖျေံပွဲဒှ်
မလးပညပ်လပ်သ္မာတဲမှး ယွံခမိတအ် အာနာပါနဿတိသမာဓိဝံ ဂပ်ပဇ္ဇေပုင် ဂပ်ပသ္မ
ဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမှး ဓိုဟ်လေဝ် ဓိုဟ်လလမ်ရ၊ ပြလေဝ် ပြရ၊ သွက်ဒးလံင်(ဗပေင်စုတ်)လေဝ်

ဟုံမွဲပွဲက်ရ၊ ဒွဲဌာန် နိတသိုခ်လေဝ် နိရ၊ ဓရ်အကုသိုလ် မယုတ်မာဂမ္တိုင် ဇာပ်မကတိုန် ဇာပ်မကတိုန်လေဝ် နမ္မေဏဓဝ် ကိုက္ကေဗ္ဗန် ပှိုတ်လလမ်အာမာန်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲက်တုဒဂိုန် မဒ်လအိတ်ဥတုက္ကဉ်ဂမ္တိုင် ဗြဇ္ဇေမဂ္ဂဓမ္မေက္ကဉ် ဟုံသေင်ကို အခိုင်ဂ် ဗုတ်မွဲဓဏဓဝ် သုဟ်ညံင်ရ်ကိုက္ကေဗ္ဗန် လလမ်ပှိုတ်ကေဗ္ဗန် မှိုက်လက်ကိုက် မတိုန် ကျင်လတူကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ယွံခမီတအ် အာနာပါနဿတိသမာဓိဝံ ဂပ်ဝ်ဇ္ဇေပွဲက် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး စိုဟ်လေဝ် စိုဟ်လလမ်ရ၊ ပြလေဝ် ပြရ၊ သွက်ဒးလံင်(ဗပေင်စုတ်) လေဝ် ဟုံမွဲပွဲက်ရ၊ ဒွဲဌာန်နိတသိုခ်လေဝ် နိရ၊ ဓရ်အကုသိုလ် မယုတ်မာဂမ္တိုင် ဇာပ်မကတိုန် ဇာပ်မကတိုန်လေဝ် နမ္မေဏဓဝ် ကိုက္ကေဗ္ဗန် ပှိုတ်လလမ်အာမာန်ရ။

ယွံခမီတအ် အာနာပါနဿတိသမာဓိ ဂပ်ဝ်ဇ္ဇေပွဲက် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္တိုင်ကိုဝါ သာ်လိမ္မး စိုဟ်လေဝ် စိုဟ်လလမ်၊ ပြလေဝ် ပြရော? သွက်ဒးလံင် (ဗပေင်စုတ်)လေဝ် ဟုံမွဲပွဲက်၊ ဒွဲဌာန် နိတသိုခ်လေဝ် နိတု ဓရ်အကုသိုလ် မယုတ်မာဂမ္တိုင် ဇာပ်မကတိုန် ဇာပ်မကတိုန် လေဝ် နမ္မေဏဓဝ် ကိုက္ကေဗ္ဗန် ပှိုတ်လလမ်အာမာန်ရော?

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ပြာပ်အာဂြိုပ်တုကိုန် ပြာပ်အာသုဝံဆုတ်တုကိုန် ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်တြုတ်ကိုန် တင်ထွဲတုမွဲး စွံပတန်လင်ဇကုတပ်တပ်တု သတိဂ် ကတိ ဗဒ်တူရူဏာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တု ဂဇဇ်ဒိုင်ရ။ ခမီဂ် သိုမ္မုကိုသတိဟေင်ဂ် ယိုတိတ်(တသိုဟ်) တိတ်ရ၊ သိုမ္မုကိုသတိဟေင်ဂ် ယိုလုပ်(ခရောတ်ပျပ်)ရ ။ ပ ။ သိုမ္မုသေဝ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ရံဝံမွဲး ပွမသွးကေဗ္ဗန် “ယိုတိတ်ရ” ရံဝံ ပတိတ်တြဟတ်တု ဇေတ်တ်ရ၊ သိုမ္မုသေဝ် ဂြိုင်ဂြိုင် ကိုဝါ ရံဝံမွဲး ပွမသွးကေဗ္ဗန် “ယိုလုပ်ရ” ရံဝံ ပတိတ်တြဟတ်တု ဇေတ်တ်ရ။ ယွံခမီတအ် အာနာပါနဿတိသမာဓိ ဂပ်ဝ်ဇ္ဇေပွဲက် ဂပ်ဝ်သွဗ္ဗမဂ္တိုင်ကိုဝါ ရံဝံဂ် စိုဟ်လေဝ် စိုဟ်လလမ်ရ၊ ပြလေဝ် ပြရ၊ သွက်ဒးလံင်(ဗပေင်စုတ်)လေဝ် ဟုံမွဲပွဲက်ရ၊ ဒွဲဌာန်နိတသိုခ်လေဝ် နိရ၊ ဓရ်အကုသိုလ် မယုတ်မာဂမ္တိုင် ဇာပ်မကတိုန် ဇာပ်မကတိုန် လေဝ် နမ္မေဏဓဝ် ကိုက္ကေဗ္ဗန် ပှိုတ်လလမ် အာမာန်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ကိမိလ

ဇုဇ္ဈ။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရ်သတ်ဝံရ—
ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုဉ်ကျက်တြ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ဒုန် ဇေရင်ချင်ကိမိလရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္မုပိုဉ်ကျက်တြဂ် “ယွံကိမိလ ဂပ်ဝ်ဇ္ဇေပွဲက် ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနဿသမာဓိ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ သာ်လိမ္မး ဖိုဇ္ဇေရော? အာနိသံသဇ္ဇေရော?” ရံဝံ သွးကိုတီလပိုဉ်ကိမိလရ။

သွားတံ ရဲဝံ့မှူး တီလပိုင်ကိမိလ ခွင်ကွပ်သောသို့တံဖြင့်ရ၊ မရနက်ကိုမိဝါလေဝ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ။ ပ ။ မရနက်ကိုမိဝါလေဝ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ “ယွံကိမိလ ဂပ်ဝ် ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနဿသမာမိ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ သာ်လှိုမှူး ဖိုဇော်ရော? အာနိသံသ ဇော်ရော?” ရဲဝံ့ သွားကိုတီလပိုင်ကိမိလရ၊ မရနက်ကိုမိဝါလေဝ် တီလပိုင်ကိမိလ ခွင်ကွပ် သောသို့တံဖြင့်ရ။

သွားတံ ရဲဝံ့မှူး တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂရင်ပတိ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံ့ရ- “ယွံကျ် မုံပိုင်တြဲပြကာ သွက်သော့တံအာနာပါနဿတိသမာမိဝံ့ ဒးအခိုင်ရ၊ ယွံကျ် မလေဝ်သွားတံ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲ သွက်သော့တံအာနာပါနဿတိ သမာမိဝံ့ ဒးအခိုင်ရ၊ သော့ကလင်ကေတ် နူဇေရင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ခမိဂမ္ဘိုင် ကြက်သော့ပကင်ရင်အိုတ်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ နှိသာ် ဂ်မှူး ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်ညိ၊ ဩဝ်သွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဒးရးညိ၊ ကြက်တံကိုရ ရဲဝံ့ သွားတံရ၊ “ယွံကျ်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ့ တီလပိုင်အာနန္ဒ ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမုံပိုင်ကျက်တြဲရ၊ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တံကိုဂလာန်ခရဲဝံ့ရ-

ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနဿသမာမိ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ သာ်လှိုမှူး ဖိုဇော်ရော? အာနိသံသဇော်ရော? ယွံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ့ ခမိဂ် ပြာပ်အာဂြိုပ်တဲကိုနှိ ပြာပ်အာသွင်တံဆုတဲကိုနှိ ပြာပ်အာဌာန်လှူသိုတ်ဖြဲတဲကိုနှိ တင်ထွဲတဲမှူး စွဲပတန်လပ် ဇေတ်တပ်တပ်တဲ သတိဂ် ကတိပဒ်တူဇ္ဈာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာ်ခိုင်ရ၊ ခမိဂ် သိုမုံကို သတိဟေင်ဂ် ယိုတိတ်(တသိုဟ်)တိတ်ရ၊ သိုမုံကိုသတိဟေင်ဂ် ယိုလုပ်(ခရောတ်ပျပ်)ရ ။ ပ ။ သိုမမှ်သေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မှူး ပွမသွးကျော် “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇေတ်တံရ၊ သိုမမှ်သေဝ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံ့မှူး ပွမသွးကျော် “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ် ဖြဟတ်တဲ ဇေတ်တံရ၊ ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွ အာနာပါနဿသမာမိ ဗွဲမဂ္ဂိုင် ကိုဝါ ရဲဝံ့မှူး ဖိုဇော်ရ၊ အာနိသံသဇော်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ဩပွဲတဲမှဲ ခမိဂ် ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဲဝံ့ တီရ၊ ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဲဝံ့ တီရ၊ ယိုတိတ် ဂွဲဂွဲလေဝ် “ယိုတိတ် ဂွဲဂွဲရ” ရဲဝံ့ တီရ၊ ယိုလုပ် ဂွဲဂွဲလေဝ် “ယိုလုပ် ဂွဲဂွဲရ” ရဲဝံ့ တီရ၊ “သိုကိုပြာကဋ်တံ ဂကောံရုပ် (ယိုတိတ်) တမ် လဒေါင် က္ခောတ်အိုတ်သိုဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇေတ်တံရ။ “သိုကိုပြာကဋ်တံ ဂကောံရုပ် (ယိုလုပ်) တမ် လဒေါင် က္ခောတ်အိုတ်သိုဂ် ယို လုပ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇေတ်တံရ၊ “သိုကိုလလမ်ကျော် ယိုတိတ် မသကာတ်မြဟ်ဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇေတ်တံရ၊ “သိုကိုလလမ်ကျော် ယိုလုပ် မသကာတ်မြဟ်ဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ့ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဇေတ်တံရ။ ယွံအာနန္ဒ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် မုံကိုလ္လီပရာ မပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မုံကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ဂ်ဒ်တဲ ပါပေင်ကျော် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မုံအလေံမှ်သေဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ပွမဒ်သာ်ဂ် မဟိုတ်ရော?

ယံအာနန္ဒ ယိုတိတံ ယိုလုပ်ဝံ ပှောင်ကိုကာယ(မပ္ပပထဝီ)ဂ် ကာယ(ဝါယော)မပါလုပ်လို့ဟ်မွဲရ ရဝံ အဲသူးရ၊ ယံအာနန္ဒ ဟိုတ်ဂ်ဟောင် ခမိဂ် မှုကိုလို့ပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ် မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပှောင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပဲ့လောကတဲ မှုအလေံမှ်သှောင် ဂကောံရုပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့ဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ (၁)

ယံအာနန္ဒ ဩပဲ့အခိုင်မွဲ ခမိဂ် “သိုမကိုပြာကဋ်တံ ‘ပိတိ’ ပွမသျှိုက်မျှိုက်ဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ၊ “သိုမကိုပြာကဋ်တံ ‘ပိတိ’ ပွမသျှိုက်မျှိုက်ဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ “သိုမကိုပြာကဋ်တံ ‘သုခ’ ပွမဒ် တသိုခိဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ၊ “သိုမကိုပြာကဋ်တံ ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခိဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ “သိုမကိုပြာကဋ်တံ စိတ္တသင်္ခါရ(မတွံဂးဝေဒနာသညာ)ဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ၊ “သိုမကိုပြာကဋ်တံ စိတ္တသင်္ခါရ (မတွံဂး ဝေဒနာသညာ)ဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ “သိုမကိုလလမ်ကွေ စိတ္တသင်္ခါရ (ဝေဒနာသညာ)ဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ “သိုမကို လလမ်ကွေ စိတ္တသင်္ခါရ(ဝေဒနာသညာ)ဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ ယံအာနန္ဒ ပဲ့ကာလဂ် ခမိဂ် မှုကိုလို့ပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပှောင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပဲ့လောကတဲ မှုအလေံမှ်သှောင် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွမဒ်သင်္ခါရဂ် မဟိုတ်ရော? ယံအာနန္ဒ ပွမပျပ်စိုတ် ဗွဲမဒးရး ယိုတိတ်ယိုလုပ်ဝံ ပှောင်ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဝေဒနာပါလုပ်လို့ဟ်မွဲရ ရဝံ အဲသူးရ။ ယံအာနန္ဒ ဟိုတ်ဂ်ဟောင် ခမိဂ် မှုကိုလို့ပရာ မပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပှောင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပဲ့လောကတဲ မှုအလေံမှ်သှောင် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ (၂)

ယံအာနန္ဒ ဩပဲ့အခိုင်မွဲ ခမိဂ် “သိုမကိုပြာကဋ်တိတ် စိတ္တသင်္ခါရဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ၊ “သိုမကိုပြာကဋ်တိတ် စိတ္တသင်္ခါရဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ သိုမကိုစိုတ်မြဟ်မြာလောန်ဂ် ။ ပ ။ သိုမစွံပတန်လပ်စိုတ် ဗွဲမဒးရး။ “သိုမကိုစိုတ်တိတ်ဗူး(နုမပ္ပနီဝရဏ)ဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ၊ “သိုမကိုစိုတ်တိတ်ဗူး(နုမပ္ပနီဝရဏ)ဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒွေတ် တရ။ ယံအာနန္ဒ ပဲ့ကာလဂ် ခမိဂ် မှုကိုလို့ပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္မဇဉ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပှောင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမ ထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပဲ့လောကတဲ မှုအလေံမှ်သှောင်စိုတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပဲ့စိုတ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွမဒ်သင်္ခါရဂ် မဟိုတ်ရော? ယံအာနန္ဒ ကုညးမှုကိုသတိ တိတ်ဗူး ဟံမွဲ

ကိုဉာဏ်ဗွာရဏာ၌ ပွမဇ္ဇေပုဂံ အာနာပါနသတိသမာဓိ၌ အဲ ဟံသုးရ။ ယံအာနန္တ ဟိတိဟေင် ခမိ၌ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတိဗြဟတ ဗွမသကာတိမြဟတဲ မှုံကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်၌တဲ ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ်စိုတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ပဒတ်ရ။ (၃)

ယံအာနန္တ ဩပွဲတဲမ္ပဲ ခမိ၌ “သီမမှ်သေ့ဝ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ရံဝံမ္ပး အနိစ္စ၌ ယိတိတိရ” ရံဝံ ပတိတိဗြဟတတဲ ဒေတိတရ ။ ပ ။ သီမမှ်သေ့ဝ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွမစာ်စူးနုပမစေတိ စပ်၌။ သီမမှ်သေ့ဝ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွမဟိတ်လလမ်၌။ သီမမှ်သေ့ဝ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွမသုး ကွေမ္ပဲလေံပွန်၌ “ယိတိတိရ” ရံဝံ ပတိတိဗြဟတတဲ ဒေတိတရ။ သီမမှ်သေ့ဝ် ဂြိုင်ဂြိုင် ကိုဝါ ရံဝံမ္ပး ပွမသုးကွေ မ္ပဲလေံပွန်၌ “ယိလုလ်ရ” ရံဝံ ပတိတိဗြဟတတဲ ဒေတိတရ။ ယံအာနန္တ ပွဲကာလ၌ ခမိ၌ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတိဗြဟတ ဗွမသကာတိမြဟတဲ မှုံကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်၌တဲ ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘာဝရ်ဂမ္ပိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘာဝ ရ်ဂမ္ပိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ခမိ၌ ညာတ်ကောတ်အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဂမ္ပိုင် ကွေစူးအာနကိုပညာတဲ သေ့ဝ်မဇ္ဈဟ်ဗွမဒးရးရ။ ယံအာနန္တ ဟိတိဟေင် ခမိ၌ မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတိဗြဟတ ဗွမသ ကာတိမြဟတဲ မှုံကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဟ်၌တဲ ပါပွေင်ကွေ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှ်သေ့ဝ် သဘာဝရ်ဂမ္ပိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘာဝရ်ဂမ္ပိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ (၄)

ယံအာနန္တ ဖအံခိုက်တိဇ္ဇေ မှုံပွဲဂံင်ပန်သွင်၌ ကိတိ ကိစောတ်(ရထာ)ကို မကျင် နုဒိဟ်ဗွဲက်၌ သွဟ်ညံင်ရံပလိပလာ်ကွေကို။ မကျင်နုဒိဟ်ပလိုတ်။ မကျင်နုဒိဟ် သွပ်ကျာ။ မကျင်နုဒိဟ်ကိတိ ကိစောတ်(ရထာ)ကို မကျင်နုဒိဟ်သျှင်ကျာ၌ သွဟ်ညံင်ရံ ပလိပလာ် ကွေကို ယံအာနန္တ တုပ်သွဟ်သဘာဝဟေင် ခမိ၌ မှ်သေ့ဝ်ဂကောံရပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်၌တဲ စိုန်ပဒတ်လေဝ် ပလိပလာ်ကွေ ခရ်အကုသိုလ်မယုတ်ဂမ္ပိုင်မာန်ဟေင်ရ။ ပွဲဝေဒနာဂမ္ပိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ်။ မှ်သေ့ဝ် သဘာဝရ်ဂမ္ပိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘာဝရ်ဂမ္ပိုင်၌တဲ စိုန်ပဒတ်လေဝ် ပလိပလာ်ကွေခရ်အကုသိုလ် မယုတ်ဂမ္ပိုင်မာန်ဟေင်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဇုကမ္မေဝ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

၂။ ဒုတိယဝဂ် ၁။ သုတ်က္ကန္တာနင်္ဂလ

ဇုက။ ပွဲကာလမ္ပဲအခိုင် တိလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲသပိုဟ်တြိပ်က္ကန္တာ နင်္ဂလ ဇရေင်ကွာန်က္ကန္တာနင်္ဂလရ။ ပွဲကာလ၌ တိလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ၌ “ယံခမိတအိ အဲကျာ် လုက်ပိဂိတု မိက်သတင်တန်တ ညးမ္ပဲဝေရ။ ပါနုခမိပလံင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲ ညးလိမ္ပဲလေဝ်

မာတိကာ

လွှဲပြာပ်ကျင်စေရင်အဲကျော်ညိ” ရဲဝံ ဟိုလွိုင်ကိုခမိဂမိုင်ရ။ ခမိဂမိုင်ကို “ယွံကျော်မူပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ဒုင်ဝန် ကုတိလမူပိုင်ကျော်တြဲတဲ ပါနူခမိလဝံင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲ ညးလိမ္မဲလေဝ် ဟံ့ပြာပ်အာ စေရင်တိလမူပိုင်ကျော်တြဲအိုတ်။

ပွဲကြဲနူဂ် တိလမူပိုင်ကျော်တြဲ နမအိုတ်အာပိဂိတုဂ် ဒွါက်ကတိနူမသတင်ဒိုင်ညးမဲ့ ဓဝ်တဲ ကော်လိုင်တိုန်ခမိဂမိုင်ရ— ယွံခမိတအ် ပြဘာဇ်ဂမိုင် မူကိုကွေတ်မူးသာသနာဂ် “ယွံကောန်တုတအ် ခမိဂေါတမဂ် လုက်ဂိတုဗြ မုရနုပုမပဒတ်မဲ့ ပဒတ်ဗွဲမဂိုင်ရော?” ရဲဝံ ယဝ်သွာန်မူးတအ်ညးဂမိုင်အိုတ်မူး၊ ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမိုင် မဒးဒိုင်သွာန် ရဲဝံဂ် “ယွံကောန်တုတအ် တိလမူပိုင်ကျော်တြဲ လုက်ဂိတုဗြ နကိုအာနာပါနုဿတိသမာဓိ ပဒတ် ဗွဲမဂိုင်ရ” ရဲဝံ သွားသိုက် ကုပြဘာဇ်ဂမိုင် မူကိုကွေတ်မူးသာသနာဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ အဲ သိုမူကိုသတိဟေင်ဂ် ယိုတိတ်(တသိုဟ်)တိတ်ရ၊ သိုမူကို သတိဟေင်ဂ် ယိုလုပ်(ခရောတ်ပျပ်)ရ၊ ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဲဝံ တိရ၊ ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဲဝံ တိရ၊ ယိုတိတ် ဂွဲဂွဲလေဝ် “ယိုတိတ် ဂွဲဂွဲရ” ရဲဝံ တိရ၊ ယိုလုပ် ဂွဲဂွဲလေဝ် “ယိုလုပ် ဂွဲဂွဲရ” ရဲဝံ တိရ၊ “သိုကိုပြာကဋ်တ ဂကောံရုပ် (ယိုတိတ်) တမ် လဒေါင် ကွေတ်အိုတ်သိုက် ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ တိရ ။ ပ ။ “သိုမမ္မာ်သေဝ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမူး ပွမသွားကွဲဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ တိရ၊ “သိုမမ္မာ်သေဝ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမူး ပွမသွားကွဲဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ တိရ။

ယွံခမိတအ် ညးမိက်ဟိုသွား ဗွဲမဒးရး ဩပုမပဒတ်မဲ့ ပုမပဒတ်အရိဂမိုင် ရဲဝံကို ပုမပဒတ် မပြဲရဲဝံကို ပုမပဒတ်ကျော်တြဲ ရဲဝံကို ဟိုသွားရ၊ ညးမိက်ဟိုသွား ဗွဲမဒးရး ပုမပဒတ်ဂ် ပုမပဒတ် အရိဂမိုင်ရဲဝံကို ပုမပဒတ်မပြဲရဲဝံကို ပုမပဒတ်ကျော်တြဲရဲဝံကို သွားဟိုသွား အာနာပါနုဿတိ သမာဓိရ။ ယွံခမိတအ် ကုခမိဂမိုင် မဒ်‘သေခ’ယောဒ္ဓေတ်လုတ် မဟံ အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်ဏီ ရာဒနာနိဗ္ဗာန်မပြဲဟံ့မဲ့ပတောံဓတ် ဒ်အရာယောဂမိုင်အိုတ်တဲ ပဒတ်ဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနုဿသမာဓိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမူး ဒ်တုတုဟ်နအာသဝ အိုတ်ရ။ ကုခမိဂမိုင် မထေင်ဒိုင်ပူဇ်တေင် အာသဝအိုတ်အာတဲ မဒ္ဓေတ်လုတ် ဒ္ဓေတ်မဂ်တဲ မသွပတဲကွဲ ကိစ္စမဂ်တဲ မဖျေကွဲသဇိုင်ဝန်ခန္ဓတဲ မအာစိုပ်(အရဟတ္တဖိုလ်) ဖိုဇကုတဲ ဘဝသံယောဇိန်အိုတ်အာတဲ တိကေတ် ဗွဲမဒးရးတဲ မတိတ်ဗူး (နူကိလေသ)တဲဂ် ဂပ်ဝ် ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနုဿသမာဓိ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါမူး ဒ်တု တုဟ်နပုမပဒတ် ဗွဲတသိုမ် ပွဲဘဝဂတမတ်ကို တုဟ်နပုမဗျိုက်ပေင်တကောံ ‘သတိ’ ပုမဗ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာ ရဏာရ။

ယွံခမိတအ် ညးမိက်ဟိုသွား ဗွဲမဒးရး ဩပုမပဒတ်မဲ့ ပုမပဒတ်အရိဂမိုင်ရဲဝံကို ပုမ ပဒတ် မပြဲရဲဝံကို ပုမပဒတ်ကျော်တြဲရဲဝံကို ဟိုသွားရ၊ ညးမိက်ဟိုသွားဗွဲမဒးရး ပုမပဒတ်ဂ် ပုမပဒတ် အရိဂမိုင်ရဲဝံကို ပုမပဒတ်မပြဲရဲဝံကို ပုမပဒတ်ကျော်တြဲရဲဝံကို သွားဟိုသွား အာနာပါနုဿတိသမာဓိရ ရဲဝံ (သွားတရ)။

သုတ်ပဌမ။

မာတိကာ

၂။ သုတ်ကဓီယျ

၉၈၈။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလပိဉ်လောမသကံဘိယ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာနိဠော
ဓာရာမ် ဇရေင်ချိုင်ကပိလဂ် လုပ်လို့ဟ်သက္ကရးရ။ ပွဲကာလဂ် သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ်
ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိဉ်လောမသကံဘိယတဲ လှောင်သွဝတ်တဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မဲ့
ဒွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလပိဉ်လောမသကံဘိယ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတီလပိဉ် ပွမပဒတ်
ပူဂိုလ်သေက္ခဂမ္တိုင်ဟော် နှိပွမပဒတ်ကျ်တြဟာ၊ ဆဂ်ဟံသေင်မွဲး ပွမပဒတ် ပူဂိုလ်သေက္ခ
ဂမ္တိုင် နှိတုဟ်သအာင်တဲ ပွမပဒတ်ကျ်တြ နှိတုဟ်သအာင်ဟာ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဒကာမဟာနာမ် ပွမပဒတ် ပူဂိုလ်သေက္ခဂမ္တိုင် ပွမပဒတ်ကျ်တြ ဟံသေင်
ဟော်ရ။ ယွံဒကာမဟာနာမ် ပွမပဒတ် ပူဂိုလ်သေက္ခဂမ္တိုင် နှိတုဟ်သအာင်တဲ ပွမပဒတ်
ကျ်တြ နှိတုဟ်သအာင်ဟော်ရ။ ယွံဒကာမဟာနာမ် ခမိဂမ္တိုင် မဒ်သေက္ခ မဟံအာစိုပ်
အရဟတ္တဖိုလ်ဏီ မရာဒနာနိဗ္ဗာန်မပြဟံမဲ့ပတောံဓတ် နှိအရာယောဂဂမ္တိုင်အိုတ်တဲ ပဒတ်ဂ်
ပါကောံနီဝရဏဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာတဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ပါကောံ
ကာမတ္ထနီဝရဏတဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။ ဗျာပါဒနီဝရဏ ။ ပ ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ
နီဝရဏ။ ပါကောံ ဝိစိကိစ္ဆနီဝရဏတဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံဒကာမဟာနာမ် ခမိဂမ္တိုင် မဒ်သေက္ခ မဟံအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်ဏီ မရာဒနာ
နိဗ္ဗာန်မပြဟံမဲ့ပတောံဓတ် နှိအရာယောဂဂမ္တိုင်အိုတ်တဲ ပဒတ်ဂ် ပါကောံနီဝရဏဂမ္တိုင်မသုန်
ပြကာတဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံဒကာမဟာနာမ် တုအရုန်ဂမ္တိုင် မထေင်ဒင်ပူဇ်တေင် အာသဝအိုတ်အာတဲ
မဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မဂ်တဲ မသွပတဲကောံ ကိစ္စမဂ်တဲ မဖျေံကောံသဇိုင်ဝန်ခန္ဓတဲ မအာစိုပ်
(အရဟတ္တဖိုလ်) ဖိုဇကုတဲ ဘဝသံယောဇိန်အိုတ်အာတဲ တီကေတ်မွဲဒးရးတဲ မတိတ်ဗူး
(နူကိလေသ)တဲဂ် ပါကောံနီဝရဏဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာတဲ နှိအိုတ်ရ။ သကုတ်ကောံရိုဟ်ကွက်
(အဝိဇ္ဇာတဏှာ) မသက္ကုသေဟ်တဲ နှိအိုတ်ရ။ သွကောံ ညံင်ရဲအရာဒတန်တံတာ မပိုက်ဓေါတ်
ကောံတဲနှိအိုတ်ရ။ သွကောံ ပွမဟံကတိုန်မဲ့လှေ်ပုန်တဲ နှိအိုတ်ရ။ ဟံမဲ့ကိုသဘ ပွမကတိုန်
ပွဲကာလကြ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးမသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ပါကောံကာမတ္ထနီဝရဏတဲ နှိရ။ သကုတ်
ကောံရိုဟ်ကွက် (အဝိဇ္ဇာတဏှာ) မသက္ကုသေဟ်တဲ နှိရ။ သွကောံ ညံင်ရဲအရာဒတန်တံတာ
မပိုက်ဓေါတ်ကောံတဲနှိရ။ သွကောံ ပွမဟံကတိုန်မဲ့လှေ်ပုန်တဲ နှိရ။ ဟံမဲ့ကိုသဘ ပွမကတိုန်
ပွဲကာလကြ်ရ။ ပါကောံဗျာပါဒနီဝရဏတဲ နှိရ ။ ပ ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ။ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စနီဝရဏ။
ပါကောံဝိစိကိစ္ဆနီဝရဏတဲ နှိရ။ သကုတ်ကောံရိုဟ်ကွက် (အဝိဇ္ဇာ တဏှာ) မသက္ကုသေဟ်တဲ
နှိရ။ သွကောံ ညံင်ရဲအရာဒတန်တံတာ မပိုက်ဓေါတ်ကောံတဲ နှိရ။ သွကောံ ပွမဟံကတိုန်
မဲ့လှေ်ပုန်တဲနှိရ။ ဟံမဲ့ကိုသဘပွမကတိုန် ပွဲကာလကြ်ရ။

ယွံဒကာမဟာနာမ် တုအရှုန်ဂမ္ဘိုင် မထောင်ဒင်ပူဇ်တေ့င် အာသဝအိုတ်အာတု မဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မက်တု မသွပတုကေ့ ကိစ္စမက်တု မဖျေကေ့သဇိုင်ဝန်ခန္ဓတု မအာစိုပ် (အရဟတ္တဖိုလ်) ဖိုကေတု ဘဝသံယောဇိန်အိုတ်အာတု တီကေတ်ဗွဲမဒးရးတု မတိတ်ဗူး (နူကိလေသ)တုဂ် ပါကေ့နီဝရဏဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံတု နှိအိုတ်ရ၊ သကုတ်ကေ့ရိုဟ်ကွက် (အဝိဇ္ဇာတဏှာ) မသက္ကုသေဟ်တု နှိအိုတ်ရ၊ သွကေ့ ညံင်ရဲအရာဒတန်တုံတာ မပိုက် ဓေါတ်ကေ့တု နှိအိုတ်ရ၊ သွကေ့ ပွမဟံကတိုန် မွဲလှေ့ပုန်တု နှိအိုတ်ရ၊ ဟံမွဲကိုသဘ် ပွမ ကတိုန် ပွဲကာလကြံအိုတ်ရ။ ယွံဒကာမဟာနာမ် ပွမပဒတ် ပူဂိုလ်သေက္ခဂမ္ဘိုင် နှိတုဟ် သအောင်တု ပွမပဒတ်ကျက်တြိဂ် နှိတုဟ်သအောင်ဟောင်ရ၊ နဟိုတ်ဝံလေဝ် ဂပ်ဝ်တီကေတ် ဗိုဒှ်တုဟ်သအောင် မွဲဂကူဂ်ရ။

ယွံဒကာမဟာနာမ် ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြ သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ် က္ကုစ္ဆာနင်္ဂလ ဇရေင်ကွာန်က္ကုစ္ဆာနင်္ဂလရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြိဂ် “ယွံခမီတအ် အဲကျက် လုက်ပိဂိတု မိက်သတင်တန်တံ ညးမွဲဓဝ်ရ၊ ပါနူခမီပလံင်ပိဏ္ဍပါတ်တု ညးလို မွဲလေဝ် လွဲပြာပ်ကျင်ဇရေင်အဲကျက်ညိ” ရဝံ ဟိုလိုင်ကိုခမီဂမ္ဘိုင်ရ။ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် “ယွံကျက် မ္မံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ဒင်ဝန် ကုတီလမ္မံပိုင်ကျက်တြိဂ်တု ပါနူခမီပလံင်ပိဏ္ဍပါတ်တု ညးလို မွဲလေဝ် ဟံပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြိဂ်အိုတ်။

ယွံကောန်တု ပွဲကြံနူဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြ နမအိုတ်အာပိဂိတုဂ် ဒွါက်ကတို နူမသတင်ဒိုင် ညးမွဲဓဝ်တု ကော်လိုင်တိုန်ခမီဂမ္ဘိုင်ရ— ယွံခမီတအ် ပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင် မ္မံကို ကေတ်မူးသာသနာဂ် “ယွံကောန်တုတအ် ခမီဂေါတမဂ် လုက်ဂိတုဗြ မုရ နပွမပဒတ်မွဲ ပဒတ် ဗွဲမဂိုင်ရော?” ရဝံ ယဝ်သွာန်မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင်အိုတ်မူး၊ ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညး ဂမ္ဘိုင် မဒးဒင်သွာန် ရဝံဂ် “ယွံကောန်တုတအ် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြိဂ် လုက်ဂိတုဗြ နကို အာနာပါနဿတိသမာဓိ ပဒတ် ဗွဲမဂိုင်ရ” ရဝံ သွးသိုက် ကုပြဘာဇ်ဂမ္ဘိုင် မ္မံကိုကေတ်မူး သာသနာဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ အဲ သိုမ္မံကိုသတိဟောင်ဂ် ယိုတိတ်(တသိုဟ်) တိတ်ရ၊ သိုမ္မံကိုသတိဟောင်ဂ် ယိုလုပ်(ခရောတ်ပုလ်)ရ၊ ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဝံ တီရ၊ ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဝံ တီရ ။ ပ ။ “သိုမ မှာ်သေဝ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဝံမူး ပွမသွးကေ့ဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဝံ တီရ၊ “သိုမမှာ်သေဝ် ဂိုင်ဂိုင် ကိုဝါ ရဝံမူး ပွမသွးကေ့ဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဝံတီရ။

ယွံခမီတအ် ညးမိက်ဟိုသွး ဗွဲမဒးရး ဩပွမပဒတ်မွဲ ပွမပဒတ်အရီဂမ္ဘိုင်ရဝံကို ပွမ ပဒတ် မပြရဝံကို ပွမပဒတ်ကျက်တြိဂ်ရဝံကို ဟိုသွးရ၊ ညးမိက်ဟိုသွး ဗွဲမဒးရး ပွမပဒတ်ဂ် ပွမပဒတ် အရီဂမ္ဘိုင်ရဝံကို ပွမပဒတ်မပြရဝံကို ပွမပဒတ်ကျက်တြိဂ်ရဝံကို သွးဟိုသွး အာနာပါနဿတိသမာဓိရ။

ယွံခမီတအ် ကုခမီဂမ္တိုင် မဒ်‘သေခ’ ဃောဒွေတ်လုတ် မဟံအာစိပ်အရဟတ္တ ဖိုလ်ဏီ ရာဒနာနိဗ္ဗာန်မပြဟံမ္ပေတောံစတ် ဒ်အရာယောဂဂမ္တိုင်အိုတ်တဲ ပဒတ်ဂ် ဂပ်ဝ် ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနဿသမာမိ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး ဒ်တဲ တုဟ်နအာသဝအိုတ်ရ။

ကုခမီဂမ္တိုင် မထေင်ဒင်ပူဇ်တောင် အာသဝအိုတ်အာတဲ မဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မက်တဲ မသွပတဲကွေက်ကိစ္စမက်တဲ မဖျေကွေ်သဇိုင်ဝန်ခန္ဓတဲ မအာစိပ်(အရဟတ္တဖိုလ်) ဖိုဇကုတဲ ဘဝ သံယောဇိန်အိုတ်အာတဲ တီကေတ်ဗွဲမဒးရဲတဲ မတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)တဲဂ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနဿသမာမိ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါမွဲး ဒ်တဲ တုဟ်နပွမပဒတ်ဗွဲတသိုန် ပွဲဘဝဂတ မတ်ကို တုဟ်နပွမချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာရ။

ယွံခမီတအ် ဉာဏ်ဟိုသုး ဗွဲမဒးရဲ ယွံပွမပဒတ်ဗွဲ ပွမပဒတ် အရီဂမ္တိုင်ရဲဝံကို ပွမပဒတ် မပြရဲဝံကို ပွမပဒတ် ကျပ်တြရဲဝံကို ဟိုသုးရ။ ဉာဏ်ဟိုသုး ဗွဲမဒးရဲ ပွမ ပဒတ်ဂ် ပွမပဒတ် အရီဂမ္တိုင်ရဲဝံကို ပွမပဒတ် မပြရဲဝံကို ပွမပဒတ် ကျပ်တြရဲဝံကိုဂ် သုး ဟိုသုး အာနာပါနဿတိ သမာမိရ။ ယွံဒကာမဟာနာမ် ပွမပဒတ် ပူဂိုလ်သေက္ခာဂမ္တိုင် ဒ်တုဟ်သအာင်တဲ ပွမပဒတ်ကျပ်တြဂ် ဒ်တုဟ်သအာင်ဟောင်ရ။ နဟိုတ်ဝံလေဝ် ဂပ်ဝ် တီကေတ် ဗိုဒ်တုဟ်သအာင်မွဲဂကူဂ်ရ။ ရဲဝံ တီလမ္ပုပိဉ်ကျပ်တြ သုးတဲရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပဌမ အာနန္ဒ

၉၈၉။ နိဒါန် ညင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုဉ်အာနန္ဒ ပှောံပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျပ်တြတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျပ်တြတဲမွဲး ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဒုဒဲမွဲတဲ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပုပိဉ်ကျပ်တြ ဂလာန်ဝံရ—“ယွံကျပ်မ္တိုင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရဲမွဲဂကူခပ်မွဲး ကိုပေင်တဲ ခရဲဂမ္တိုင်ပန်ဂကူရ။ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရဲဂမ္တိုင် ပန်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တဲ ခရဲဂမ္တိုင်ထပ်ဂကူအိုတ်ရ။ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရဲဂမ္တိုင်ထပ်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တဲ ခရဲဂမ္တိုင်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ (ခရဲဂကူဝံ) နွံဒိုင်ဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရဲမွဲဂကူခပ်မွဲး ကိုပေင်တဲ ခရဲဂမ္တိုင် ပန်ဂကူရ။ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရဲဂမ္တိုင်ပန်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တဲ ခရဲဂမ္တိုင် ထပ်ဂကူအိုတ်ရ။ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရဲဂမ္တိုင်ထပ်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တဲ ခရဲဂမ္တိုင်ဓါဂကူအိုတ်ရ။ (ခရဲဂကူဝံ) နွံဒိုင်ဟောင်ရ။

ယွံကျပ်မ္တိုင် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရဲမွဲဂကူခပ်သင်္သလီမွဲး ကိုပေင်တဲ ခရဲဂမ္တိုင်ပန်ဂကူရော? ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါ ခရဲဂမ္တိုင်ပန်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တဲ

ခရ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ဂကူအိုတ်ရော? ဂပ်ဝဇ္ဇောပွပ် ဂပ်ဝသ္မဗ္ဗမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ဂကူအိုတ်မ္ဗး ကိုပေင်တ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ခါဂကူအိုတ်ရော? ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယံအာနန္ဒ ဂပ်ဝဇ္ဇောပွပ် ဂပ်ဝသ္မဗ္ဗမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ခရ်မ္ဗဂကူခပ်မတွံဂး အာနာပါနဿတိသမာဓိမ္ဗး ကိုပေင်တ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာရ။ ဂပ်ဝဇ္ဇောပွပ် ဂပ်ဝသ္မဗ္ဗမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာအိုတ်မ္ဗး ကိုပေင်တ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာအိုတ်ရ။ ဂပ်ဝဇ္ဇောပွပ် ဂပ်ဝသ္မဗ္ဗမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ အိုတ်မ္ဗး ကိုပေင်တ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗ္ဗးအိုတ်ရ။

ယံအာနန္ဒ ဂပ်ဝဇ္ဇောပွပ် ဂပ်ဝသ္မ အာနာပါနဿတိသမာဓိ ဗ္ဗမဂ္ဘိုင်ကိုဝါ သာ်လိမ္ဗး ကိုပေင်တ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂရော? ယံအာနန္ဒ ဗ္ဗဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ပြာပ်အာ ကြိပ်တဲကိုနိ ပြာပ်အာသွပ်တံဆုတဲကိုနိ ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်ဖြတဲကိုနိ တင်ထွဲတဲမ္ဗး စွပ်တန်လင် ဇကုတပ်တပ်တဲ သတိဂ် ကတိဗဒ်တူဇာဏာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇ္ဇာဒ်ခိုင်ရ။ ခမိဂ် သိုမ္ဗုကိုသတိဟောင်ဂ် ယိုတိတ်(တသိုဟ်)တိတ်ရ။ သိုမ္ဗုကိုသတိဟောင်ဂ် ယိုလုပ်(ခရောတ် ပျပ်)ရ။ ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဲဝံ တီရ။ ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဲဝံ တီရ။ ပ။ သိုမ္ဗုသေဝ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမ္ဗး ပွမသ္ဗးကော့ဂ် “ယို တိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ။ သိုမ္ဗုသေဝ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမ္ဗး ပွမသ္ဗးကော့ဂ် “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ။ ယံအာနန္ဒ ဩပုဗ္ဗအခိုင်မ္ဗဲ ခမိဂ် ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဲဝံ တီရ။ ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်ရ” ရဲဝံ တီရ။ ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် ။ ပ။ “သိုကိုလလမ်ကော့ ယိုတိတ် မသကာတ်မြဟ်ဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ။ “သိုကိုလလမ်ကော့ ယိုလုပ် မသကာတ် မြဟ်ဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ။ ယံအာနန္ဒ ဗ္ဗဲကာလဂ် ခမိဂ် မ္ဗုကို လွီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗ္ဗဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္ဗုကို‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဗျဟ်ဂ်နိတဲ ပါပေင်ကော့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပ္ဍဲလောကတဲ မ္ဗုအလေံမ္ဗာ်သေဝ် ဂကောံရုပ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပ္ဍဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွမနိ သာ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယံအာနန္ဒ ယိုတိတ် ယိုလုပ်ဝံ မ္ဗောင်ကိုကာယ (မပ္ပပထဝီ)ဂ် ကာယ (ဝါယော) မပါလုပ်လို့ဟ်မ္ဗဲရ ရဲဝံ အဲသ္ဗးရ။ ယံအာနန္ဒ ဟိုတ်ဂ်ဟောင် ခမိဂ် မ္ဗုကိုလွီပရာ မပတိတ်ဖြဟတ် ဗ္ဗဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မ္ဗုကို‘သမ္မဇေ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ္ဗုဗျဟ် နိတဲ ပါပေင်ကော့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပ္ဍဲလောကတဲ မ္ဗုအလေံမ္ဗာ်သေဝ် ဂကောံရုပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပ္ဍဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ (၁)

ယံအာနန္ဒ ဩပုဗ္ဗအခိုင်မ္ဗဲ ခမိဂ် “သိုမ္ဗုပြာကဋ်တ ‘ပီတိ’ ပွမသ္ဗုဗျဟ်ဂ် ယို ပတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ။ “သိုမ္ဗုပြာကဋ်တ ‘ပီတိ’ ပွမသ္ဗုဗျဟ်ဂ် ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ။ သိုမ္ဗုပြာကဋ်တ ‘သုခ’ပွမနိတသိုခိဂ် ။ ပ။ သိုမ္ဗုပြာကဋ်တ စိတ္တသင်္ခါရ(မတွံဂး ဝေဒနာသညာ)ဂ် ။ ပ။ “သိုမ္ဗုလလမ်ကော့ စိတ္တသင်္ခါရ (ဝေဒနာသညာ)ဂ် ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဖြဟတ်တဲ ဒေတ်တရ။ “သိုမ္ဗု

လလမ်ကောံ စိတ္တသင်္ခါရ (ဝေဒနာသညာ)ကို ယိုလုပ်ရ”ရဲဝံ ပတိတ်ဇြဟတ်တဲ ဒွေတိတ်ရ။
 ယံအာနန္ဒ ပွဲကာလကို ခမိကို မှုကိုလွီပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို
 ‘သမ္ပဇေသ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ကိုဒ်တဲ ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ်
 ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သောဝ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ
 ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယံအာနန္ဒ ပွမပုပ္ဖိတ် ဗွဲမဒးရး
 ယိုပတိတ်ယိုလုပ်ဝံ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဝေဒနာပါလုပ်လွီဟ်မွဲရ ရဲဝံ အဲသုးရ။ ယံအာနန္ဒ
 ဟိုတ်ကိုဟောင် ခမိကို မှုကိုလွီပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္ပဇေသ’
 ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ကိုဒ်တဲ ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’
 ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သောဝ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာ
 ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ (၂)

ယံအာနန္ဒ ဩပုဒ်အခိုင်မွဲ ခမိကို “သိုမကိုပြာကဋ်တိတ် စိတ္တသင်္ခါရကို ယိုတိတ်ရ”
 ရဲဝံ ပတိတ်ဇြဟတ်တဲ ဒွေတိတ်ရ။ “သိုမကိုပြာကဋ်တိတ် စိတ္တသင်္ခါရကို ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ
 ပတိတ်ဇြဟတ်တဲ ဒွေတိတ်ရ။ သိုမကိုစိုတ်မြဟ်မြာလောန်ကို ။ ပ ။ သိုမစွဲပတန်လပ်စိုတ်
 ဗွဲမဒးရး။ “သိုမကိုစိုတ်တိတ်ဗွဲ(နုမပ္ပနီဝရဏ)ကို ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဇြဟတ်တဲ ဒွေတိတ်
 တဲရ။ “သိုမကိုစိုတ်တိတ်ဗွဲ(နုမပ္ပနီဝရဏ)ကို ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဇြဟတ်တဲ ဒွေတိတ်ရ။
 ယံအာနန္ဒ ပွဲကာလကို ခမိကို မှုကိုလွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္ပဇေသ’
 ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ကိုဒ်တဲ ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’
 ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံမှ်သောဝ်စိုတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ပဒတ်ရ။
 ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယံအာနန္ဒ ကုညးမှုကိုသတိတိတ်ဗွဲ ဟံမ္မဲကိုဉာဏ်ဗွာရဏာကို
 ပွမဇှော်ပုင် အာနာပါနသတိသမာဓိကို အဲ ဟံသုးရ။ ယံအာနန္ဒ ဟိုတ်ကိုဟောင် ခမိကို မှုကို
 လွီပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္ပဇေသ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမ
 ဗ်ဗျဟ်ကိုဒ်တဲ ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ
 မှုအလေံမှ်သောဝ်စိုတ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တဲ ပဒတ်ရ။ (၃)

ယံအာနန္ဒ ဩပုဒ်အခိုင်မွဲ ခမိကို “သိုမမှ်သောဝ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမွဲ အနိစ္စကို ။ ပ ။
 သိုမမှ်သောဝ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွမစာ်စူးနုပွမစောဲစပ်ကို။ သိုမမှ်သောဝ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွမပျိုတ်
 လလမ်ကို။ သိုမမှ်သောဝ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွမသုးကောံမွဲလောပုန်ကို “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်
 ဇြဟတ်တဲ ဒွေတိတ်ရ။ သိုမမှ်သောဝ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမွဲ ပွမသုးကောံမွဲလောပုန်ကို “ယို
 လုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်ဇြဟတ်တဲ ဒွေတိတ်ရ။ ယံအာနန္ဒ ပွဲကာလကို ခမိကို မှုကိုလွီပရာမပ
 တိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုကို ‘သမ္ပဇေသ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ကိုဒ်တဲ
 ပါပွေင်ကောံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုအလေံ
 မှ်သောဝ် သာတ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသာတ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ခမိကို ညာတ်ကောတ်
 အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဂမ္ဘိုင် ကောံစူးအာနကိုပညာတဲ သောဝ်မဇ္ဈဟ်ဗွဲမဒးရးရ။ ယံအာနန္ဒ

ဟိုတိုဟောင် ခမိၣ် မှုံကိုလွီပရာ မပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို ‘သမ္မဇဉာ’ ဉာဏ်ဗ္ဗာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကွေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံဗျာ်သေုဝ် သဘ်ခေန်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘ်ခေန် ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ (၄)

ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနဿတိသမာဓိ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ရံဝံမွဲး ကိုပေင်တ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရ။

ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ သာ်လို အိုတ်မွဲး ကိုပေင်တ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထံဂ်ပြကာအိုတ်ဇော? ယွံအာနန္ဒ ဩပွဲအခိုင်မွဲ ခမိၣ် မှုံကိုသတိမပြာကဉ်ဒ်တဲ မှာ်သေုဝ်ဂကောံရုပ်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ပွဲကာလဂ် ကုခမိၣ် သတိဟံတိတ်ဗျးရ။ ယွံအာနန္ဒ ကုခမိၣ်မှုံကိုသတိဒ်တဲ ပွဲအခိုင်သတိ ဟံတိတ်ဗျးဂ် သတိသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိၣ် ဇော်ပွပ်သတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ။ ပွဲကာလဂ် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဂ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွပ် ချိုက်ပေင်အာကုခမိၣ်ရ။(၁)

ခမိၣ် မှုံကိုသတိသာ်ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်မွဲး စိုစွတ်ခေန် နကိုပညာရ။ ဂေတ်ဂေင်ရ။ အာစိုပ် ပွမဗ္ဗာရဏာ ထပ်ကိုထပ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဩပွဲအခိုင်မွဲ ခမိၣ် မှုံကိုသတိသာ်ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်မွဲး စိုစွတ်ခေန် နကိုပညာရ။ ဂေတ်ဂေင်ရ။ အာစိုပ်ပွမဗ္ဗာရဏာ ထပ်ကိုထပ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဓမ္မ ဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်အာကုခမိၣ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိၣ် ဇော်ပွပ် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ဂ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွပ် ချိုက်ပေင်အာကုခမိၣ်ရ။ (၂)

ကုခမိ မစိုစွတ်ခေန် နကိုပညာ မဂေတ်ဂေင် မအာစိုပ်ပွမဗ္ဗာရဏာ ထပ်ကိုထပ်ဂ် ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ်ဇြဟတ်လွီပရာ ဟံ့ဒှော်ကဝေန် ဒ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဩပွဲတဲမွဲ ကုခမိ မစိုစွတ် ခေန် နကိုပညာ မဂေတ်ဂေင် မအာစိုပ်ပွမဗ္ဗာရဏာ ထပ်ကိုထပ်ဂ် ‘ဝီရိယ’ပွမပတိတ် ဇြဟတ်လွီပရာ ဟံ့ဒှော်ကဝေန် ဒ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်အာကုခမိၣ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိၣ် ဇော်ပွပ် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ဂ် အာစိုပ်ပွမ ဇော်ပွပ် ချိုက်ပေင်အာကုခမိၣ်ရ။ (၃)

ကုခမိ မှုံကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ်လွီပရာဂ် ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် မစာ်စူးနူအာမိသ (မတွံဂးကိလေသ) ကတိုဒ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ကုခမိ မှုံမပတိတ်ဇြဟတ်လွီပရာ ပွဲအခိုင်‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် မစာ်စူးနူအာမိသ(မတွံဂးကိလေသ) ကတိုဒ်ဂ် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင် အာကုခမိၣ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိၣ် ဇော်ပွပ်ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ။ ပွဲကာလဂ် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ဂ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွပ် ချိုက်ပေင်အာကုခမိၣ်ရ။ (၄)

ကုခမိ မှုံကိုစိုတ်မသျှိုက်မှိုက်ဂ် ဇကုလေပ် စိုဟ်လလမ်ရ။ စိုတ်လေပ် စိုဟ်လ လမ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကုခမိ မှုံကိုစိုတ်မသျှိုက်မှိုက်ဂ် ဇကုလေပ် စိုဟ်လလမ်ရ။

စိုတ်လောင် စိုတ်လလမ်ရ၊ ပွဲကာလ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပင်အာကုခမိ၌ရ၊ ပွဲကာလ၌ ခမိ၌ ဇော်ပွင်ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွဲကာလ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၌ အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင် ချိုက်ပင်အာကုခမိ၌ရ။ (၅)

စိုတ်ခမိမဒ်တသို၌ မှုံကုဇကုမစိုတ်လလမ်၌ တန်ကြန်ရ။ ယံအာနန္ဒ ပွဲအခင်စိုတ် ခမိ မဒ်တသို၌ မှုံကုဇကုမစိုတ်လလမ်၌ တန်ကြန်၌ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပင်အာ ကုခမိ၌ရ၊ ပွဲကာလ၌ ခမိ၌ ဇော်ပွင်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွဲကာလ၌ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၌ အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင် ချိုက်ပင်အာကုခမိ၌ရ။ (၆)

ခမိ၌ မှာသွေဝ် စိုတ်မတန်ကြန်သ၌၌ ညီသုဟ်သုန်ဗွဲမဒးရ၊ ယံအာနန္ဒ ခမိ၌ ပွဲအခင်မှာသွေဝ် စိုတ်မတန်ကြန်သ၌၌ ညီသုဟ်သုန်ဗွဲမဒးရ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပင် အာကုခမိ၌ရ၊ ပွဲကာလ၌ ခမိ၌ ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွဲကာလ၌ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၌ အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင် ချိုက်ပင်အာကုခမိ၌ရ။ (၇)

ယံအာနန္ဒ ယံပွဲအခင်ဗွဲ ခမိ၌ မှုံကုသတိမပြာကင်ဒ်တဲ ပွဲဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိုတ် ။ ပ ။ မှာသွေဝ် သတ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲသတ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ယံအာနန္ဒ ပွဲကာလ၌ ကုခမိ၌ သတိဟုံတိတ်ဗူးရ၊ ယံအာနန္ဒ ကုခမိ မှုံကုသတိဒ်တဲ ပွဲအခင်သတိ ဟုံတိတ်ဗူး၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပင်ရ၊ ပွဲကာလ၌ ခမိ၌ ဇော်ပွင်သတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွဲကာလ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၌ အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင်ချိုက်ပင်အာ ကုခမိ၌ရ။ [နဲတုပ် သတိ ပဋ္ဌာနပဋ္ဌမ၌ ဂပ်ဝ်ကြး]။

ခမိ၌ မှာသွေဝ် စိုတ်မတန်ကြန်သ၌၌ ညီသုဟ်သုန်ဗွဲမဒးရ၊ ယံအာနန္ဒ ခမိ၌ ပွဲအခင်မှာသွေဝ် စိုတ်မတန်ကြန်သ၌၌ ညီသုဟ်သုန်ဗွဲမဒးရ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပင် အာကုခမိ၌ရ၊ ပွဲကာလ၌ ခမိ၌ ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွဲကာလ၌ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၌ အာစိုပ်ပွမဇော်ပွင် ချိုက်ပင်အာကုခမိ၌ရ။ ယံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွသတိပဋ္ဌာန် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံအိုတ်မွဲး ကိုပေတ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာအိုတ်ရ။

ယံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ သာ်လိုအိုတ်မွဲး ကိုပေတ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတိ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးအိုတ်ရော? ယံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ ခမိ၌ ဇော်ပွင် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှူ(နူကိလေသ) မနိဿယကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနီဗ္ဗာန်ရ။ ဇော်ပွင်ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ရ ။ ပ ။ ဇော်ပွင်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယကိုပွမလှူ(နူကိလေသ) မနိဿယကို ပွမစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် မနိဿယကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလှောင်အာကိုနီဗ္ဗာန်ရ။ ယံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမဂိုင်ကိုဝါ ရဲဝံအိုတ်မွဲး ကိုပေတ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတိ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွတ်ရ)။

၄။ သုတ်ဒုတိယ အာနန္ဒ

၉၉၀။ ပွဲကာလဂ္ဂံ တီလပိဋ်အာနန္ဒ ပေုာ်ပြာ်အာဇေရင် တီလပိဋ်ကျာ်တြဲတဲ
 လောဝ်သ္မဝတ် တီလပိဋ်ကျာ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲရ ကုတီလပိဋ်အာနန္ဒ မဂဇာ်ဒိုင်
 ပွဲဒွဲမွဲဂ္ဂံ တီလပိဋ်ကျာ်တြဲ သွဲးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—“ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်
 ကိုဝါ ခရ်မ္မဂကူခပ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်မဂ္ဂိုင်ပန်ဂကူရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ
 ခရ်မဂ္ဂိုင်ပန်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်မဂ္ဂိုင်ထပှ်ဂကူအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်
 ကိုဝါ ခရ်မဂ္ဂိုင်ထပှ်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်မဂ္ဂိုင်ခါဂကူအိုတ်ရ၊ (ခရ်ဂကူဝံ) နွံဒိုင်ဟာ”
 ရဝံ (သွဲးတရ)။ ယွံကျာ်မုာ်ပိဋ် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် ခရ်မဂ္ဂိုင်ဝံ မုာ်ကိုတုမ်မူလမွဲး တီလ
 ပိဋ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ ။ ပ ။ ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ခရ်မ္မဂကူခပ်မွဲး
 ကိုပေင်တ ခရ်မဂ္ဂိုင်ပန်ဂကူရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ခရ်မဂ္ဂိုင်ပန်ဂကူအိုတ်မွဲး
 ကိုပေင်တ ခရ်မဂ္ဂိုင်ထပှ်ဂကူအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ခရ်မဂ္ဂိုင်ထပှ်ဂကူ
 အိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်မဂ္ဂိုင်ခါဂကူအိုတ်ရ၊ (ခရ်ဂကူဝံ) နွံဒိုင်ဟေင်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ခရ်မ္မဂကူခပ်သင်္ဂါလီမွဲး ကိုပေင်တ
 ခရ်မဂ္ဂိုင်ပန်ဂကူရော? ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ခရ်မဂ္ဂိုင်ပန်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တ
 ခရ်မဂ္ဂိုင်ထပှ်ဂကူအိုတ်ရော? ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ခရ်မဂ္ဂိုင်ထပှ်ဂကူအိုတ်မွဲး
 ကိုပေင်တခရ်မဂ္ဂိုင်ခါဂကူအိုတ်ရော? ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ခရ်မ္မ
 ဂကူခပ်မတွံး အာနာပါနဿတိသမာဓိမွဲး ကိုပေင်တသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရ၊ ဂပ်ဝ်
 ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပှ်
 ပြကာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပှ်ပြကာအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တ
 ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးအိုတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မအာနာပါ
 နဿတိသမာဓိ ဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါသင်္ဂါလီမွဲး ကိုပေင်တသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရော? ယွံအာနန္ဒ
 ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ္ဂံ ပြာ်အာဂြိုပ်တဲကိုဒ် ။ ပ ။ ယွံအာနန္ဒ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗောဇ္ဈင်
 ဂမ္တိုင်ထပှ်ပြကာ ဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ရဝံအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး
 အိုတ်ရ ရဝံ (သွဲးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမ ဘိက္ခု

၉၉၁။ ပွဲကာလဂ္ဂံ ခမိဂမ္တိုင်မဂ္ဂိုင်၌ ပေုာ်ပြာ်အာဇေရင် တီလပိဋ်ကျာ်တြဲတဲ
 လောဝ်သ္မဝတ် တီလပိဋ်ကျာ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒွဲမွဲအိုတ်တဲ ဂရင်ပတီ တီလပိဋ်
 ပိဋ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ— “ယွံကျာ်မုာ်ပိဋ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ခရ်မ္မဂကူ
 ခပ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်မဂ္ဂိုင်ပန်ဂကူရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သ္မဗ္ဗမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ခရ်မဂ္ဂိုင်ပန်ဂကူအိုတ်မွဲး

ကိုပေင်တခရ်ဂမၠိုင်ထံဂ်ဂကူအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမၠိုင်ထံဂ်ဂကူ
 အိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူအိုတ်ရ၊ (ခရ်ဂကူဝံ) နွံဒိုင်ဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။
 ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်မ္မဲဂကူခပ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူရ၊
 ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်ဂမၠိုင်ထံဂ်ဂကူ
 အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမၠိုင်ထံဂ်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်ဂမၠိုင်ဓါ
 ဂကူအိုတ်ရ၊ (ခရ်ဂကူဝံ) နွံဒိုင်ဟောင်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယွံကျါမ့ၢ်ပိုၣ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်မ္မဲဂကူခပ်သင်္သးလိမ္မး ကိုပေင်တ
 ခရ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူရော? ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တ
 ခရ်ဂမၠိုင်ထံဂ်ဂကူအိုတ်ရော? ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမၠိုင်ထံဂ်ဂကူအိုတ်မွဲး
 ကိုပေင်တခရ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူအိုတ်ရော? ရဲဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်
 သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်မ္မဲဂကူခပ်မတံဂး အာနာပါနသတိသမာဓိမွဲး ကိုပေင်တသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်
 ပန်ပြကာရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ သတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တ
 ဗောဇ္ဈင်ဂမၠိုင်ထံဂ်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမၠိုင်ထံဂ်ပြကာ
 အိုတ်မွဲး ကိုပေင်တ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနသတိသမာဓိ ဗွဲမၠိုင်ကိုဝါသင်္သးလိမ္မး
 ကိုပေင်တသတိပဋ္ဌာန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ပြာပ်အာ
 ဂြိုပ်တဲကိုဒ် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗောဇ္ဈင်ဂမၠိုင်ထံဂ်ပြကာ ဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ
 ရဲဝံအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ ဘိက္ခု

၉၉၂။ ပွဲကာလဂ် ခမီဂမၠိုင်မၠိုင်၇၉ မှာပြာပ်အာဇရင် တီလမ့ၢ်ပိုၣ်ကျါတြဲ
 အိုတ်တဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ့ၢ်ပိုၣ်ကျါတြဲတဲမွဲး ဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲအိုတ်ရ၊ ကုခမီဂမၠိုင်
 မဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲဂ် တီလမ့ၢ်ပိုၣ်ကျါတြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်မ္မဲဂကူခပ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်ဂမၠိုင်
 ပန်ဂကူရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရ်ဂမၠိုင်
 ထံဂ်ဂကူအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲ ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၠိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမၠိုင်ထံဂ်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တ
 ခရ်ဂမၠိုင်ဓါဂကူအိုတ်ရ၊ (ခရ်ဂကူဝံ) နွံဒိုင်ဟာ” ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျါမ့ၢ်ပိုၣ် ကုပိုၣ်တအ်
 ညးဂမၠိုင် ခရ်ဂမၠိုင်ဝံ မ့ၢ်ကိုတုမ်မူလမွဲး တီလမ့ၢ်ပိုၣ်ကျါတြဲအိုတ်ရ ။ ပ ။ သွောံကလင်ကေတ်
 နူဇရင်တီလမ့ၢ်ပိုၣ်ကျါတြဲတဲအိုတ်မွဲး ခမီဂမၠိုင် ကြက်သွောံပကင်ရင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီ

အိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၞိၤကီၤဝါ ခရဲမ္မဲဂကူခပ်မွဲး ကိုပေင်တခရဲဂမၞိၤ ပန်ဂကူရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၞိၤကီၤဝါ ခရဲဂမၞိၤပန်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရဲဂမၞိၤ ထံၣ်ဂကူအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၞိၤကီၤဝါ ခရဲဂမၞိၤထံၣ်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရဲဂမၞိၤခါဂကူအိုတ်ရ၊ (ခရဲဂကူဝံ) နွံဒိုင်ဟောင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၞိၤကီၤဝါ ခရဲမ္မဲဂကူခပ်သင်္သယုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရဲ ဂမၞိၤပန်ဂကူရော? ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၞိၤကီၤဝါ ခရဲဂမၞိၤပန်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရဲ ဂမၞိၤထံၣ်ဂကူအိုတ်ရော? ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၞိၤကီၤဝါ ခရဲဂမၞိၤထံၣ်ဂကူအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တခရဲဂမၞိၤခါဂကူအိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၞိၤကီၤဝါ ခရဲမ္မဲ ဂကူခပ်မတံး အာနာပါနုဿတိသမာဓိမွဲး ကိုပေင်တသတိပဋ္ဌာန်ဂမၞိၤပန်ပြကာရ၊ ဂပ်ဝ် ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၞိၤကီၤဝါ သတိပဋ္ဌာန်ဂမၞိၤပန်ပြကာအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တဗောဇ္ဈင်ဂမၞိၤထံၣ် ပြကာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွဗွဲမၞိၤကီၤဝါ ဗောဇ္ဈင်ဂမၞိၤထံၣ်ပြကာအိုတ်မွဲး ကိုပေင်တ ‘ဝိဇ္ဇာ’ဉာဏ်မတီ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူးအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနုဿတိသမာဓိ ဗွဲမၞိၤကီၤဝါသင်္သယုတ်မွဲး ကိုပေင်တသတိပဋ္ဌာန်ဂမၞိၤပန်ပြကာရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိၣ် ပြာပ်အာကြိပ်တဲ ကိုန့ၣ် ပြာပ်အာသွင်တဲဆုတဲကိုန့ၣ် ပြာပ်အာဋ္ဌာန်လုၤသိုတ်တြဲတဲကိုန့ၣ် တင်ထွဲတဲမွဲး စွဲပတန်လင် ဧကုတပ်တပ်တဲ သတိၣ် ကတိဗဒ်တူဇုဏာကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇာဒ်ဒိုင်ရ။ ခမိၣ် သိုမုၢ်ကိုသတိ ဟောင်ၣ် ယိုတိတ်(တသိုဟ်)တိတ်ရ၊ သိုမုၢ်ကိုသတိဟောင်ၣ် ယိုလုပ်(ခရောတ်ပျပ်)ရ ။ ပ ။ သိုမမ္မာ်သေဝ် ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမွဲး ပွမသွးကွဲၣ် “ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်တြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ၊ သိုမမ္မာ်သေဝ် ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ရဲဝံမွဲး ပွမသွးကွဲၣ် “ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်တြ ဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ ယွံခမီတအ် ဩပွဲအခါခါခါ ခမိၣ် ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုတိတ် ဂိုင်ဂိုင်ရ”ရဲဝံ တီရ၊ ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်လေဝ် “ယိုလုပ် ဂိုင်ဂိုင်ရ”ရဲဝံ တီရ၊ ယိုတိတ် ဂွံဂွံလေဝ် ။ ပ ။ “သိုကိုပြာကဋ်တံ ဂကောံရုပ် (ယိုတိတ်) တမ် လဒေါပ် ကွေတ်အိုတ်သိုၣ်။ ပ ။ “သိုကိုလလမ်ကွေ် ယိုတိတ်မသကာတ်မြဟ်ၣ် ယိုတိတ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်တြဟတ်တဲ ဒွေတ် တရ၊ “သိုကိုလလမ်ကွေ် ယိုလုပ်မသကာတ်မြဟ်ၣ် ယိုလုပ်ရ” ရဲဝံ ပတိတ်တြဟတ်တဲ ဒွေတ်တရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလၣ် ခမိၣ် မုၢ်ကိုလ္လီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မုၢ်ကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ၣ်န့ၣ်တဲ ပါပွေင်ကွေ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မုၢ်အလေံမ္မာ်သေဝ် ဂကောံရုပ်ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံ ရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွမဒ်သင်္သယုတ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ယိုတိတ် ယိုလုပ်ဝံ ပျော်ကို ကာယ(မတ္တပထဝီ)ၣ် ကာယ(ဝါယော) မပါလုပ်လို့ဟ်မွဲရ ရဲဝံ အဲသွးရ၊ ယွံခမီတအ် ဟိုတ် ဂ်ဟောင် ခမိၣ် မုၢ်ကိုလ္လီပရာမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မုၢ်ကို ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာ ရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ၣ်န့ၣ်တဲ ပါပွေင်ကွေ် ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံ မိပ်စိုတ် ပွဲလောကတဲ မုၢ်အလေံမ္မာ်သေဝ် ဂကောံရုပ်ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရုပ်တဲ ပဒတ်ရ။ (၁)

ယွံခမိတအံ ဩပွဲအခင်မဲ့ ခမိဂ် “သိုမကိုပြာကဋ်တ ‘ပိတိ’ ပွမသိုက်မှိုက်ဂ် ။ ပ ။ သိုမကိုပြာကဋ်တ ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ်ဂ် ။ ပ ။ သိုမကိုပြာကဋ်တ စိတ္တသင်္ခါရ(မတံဂးဝေဒနာ သညာ)ဂ် ။ ပ ။ “သိုမကိုလလမ်ကေံ စိတ္တသင်္ခါရ (ဝေဒနာသညာ)ဂ် ယိုတိတ်ရ” ရံပွံ ပတိတ်ဖြဟတ်တု ဒေတိတ်ရ။ “သိုမကိုလလမ်ကေံ စိတ္တသင်္ခါရ (ဝေဒနာသညာ)ဂ် ယိုလုပ်ရ” ရံပွံ ပတိတ်ဖြဟတ်တု ဒေတိတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် မှိုက်လွီပရာမပတိတ် ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မှိုက်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မှိုက်အလေံ မှ်သေုဝ် ဝေဒနာဂ်မှိုင် ဂ်ဂ်ဂ်ဂ်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂ်မှိုင်တု ပဒတ်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွမပုဂ်စိုတ်ဗွဲမဒးရး ယိုတိတ်ယိုလုပ်ပွဲ ပှော်ဝေဒနာဂ်မှိုင် ဝေဒနာပါလုပ်လို့ဟ် မွဲရ ရံပွံ အဲသုးရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်ဂ်ဟေင် ခမိဂ် မှိုက်လွီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသ ကာတ်မြဟ်တု မှိုက်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မှိုက်အလေံမှ်သေုဝ် ဝေဒနာဂ်မှိုင် ဂ်ဂ်ဂ်ဂ်ကိုဝါ ပွဲဝေဒနာဂ်မှိုင်တု ပဒတ်ရ။ (၂)

ယွံခမိတအံ ဩပွဲအခင်မဲ့ ခမိဂ် သိုမကိုပြာကဋ်တိတ် စိတ္တသင်္ခါရဂ် ။ ပ ။ သိုမ ကိုစိုတ် မြဟ်မြဲလောန်ဂ် ။ ပ ။ “သိုမစွံပတန်လပ်စိုတ် ဗွဲမဒးရးဂ် ယိုတိတ်ရ” ရံပွံ ပတိတ် ဖြဟတ်တု ဒေတိတ်ရ။ “သိုမစွံပတန်လပ်စိုတ် ဗွဲမဒးရးဂ် ယိုလုပ်ရ” ရံပွံ ပတိတ် ဖြဟတ်တု ဒေတိတ်ရ ။ ပ ။ “သိုမကိုစိုတ်တိတ်ဗွဲ(နူမပ္ပနီဝရဏ)ဂ် ယိုတိတ်ရ” ရံပွံ ပတိတ် ဖြဟတ်တု ဒေတိတ်ရ။ “သိုမကိုစိုတ်တိတ်ဗွဲ(နူမပ္ပနီဝရဏ)ဂ် ယိုလုပ်ရ” ရံပွံ ပတိတ် ဖြဟတ်တု ဒေတိတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် မှိုက်လွီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသ ကာတ်မြဟ်တု မှိုက်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မှိုက်အလေံမှ်သေုဝ်စိုတ် ဂ်ဂ်ဂ်ဂ်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တု ပဒတ်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအံ ကုညးမှိုက် သတိတိတ်ဗွဲ ဟံမဲ့ကိဉာဏ်ဗွာရဏာဂ် ပွမဇော်ပုင် အာနာပါနသတိသမာဓိဂ် အဲဟံသုးရ။ ယွံခမိတအံ ဟိုတ်ဂ်ဟေင် ခမိဂ် မှိုက်လွီပရာမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မှိုက် ‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တု ပါပွေင်ကေံ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွဲလောကတု မှိုက်အလေံမှ်သေုဝ်စိုတ် ဂ်ဂ်ဂ်ဂ်ကိုဝါ ပွဲစိုတ်တု ပဒတ်ရ။ (၃)

ယွံခမိတအံ ဩပွဲအခင်မဲ့ ခမိဂ် “သိုမမှ်သေုဝ် ဂ်ဂ်ဂ်ဂ်ကိုဝါ ရံပွဲမူး အနိစ္စဂ် ။ ပ ။ သိုမမှ်သေုဝ်ဂ်ဂ်ဂ်ဂ်ကိုဝါ ပွမစာ်စူးနူပွမစေံစပ်ဂ်။ သိုမမှ်သေုဝ်ဂ်ဂ်ဂ်ဂ်ကိုဝါ ပွမပျိတ် လလမ်ဂ်။ သိုမမှ်သေုဝ်ဂ်ဂ်ဂ်ဂ်ကိုဝါ ပွမသုးကေံမဲ့လှေ့ပွန်ဂ် “ယိုတိတ်ရ” ရံပွံ ပတိတ်ဖြ ဟတ်တု ဒေတိတ်ရ။ သိုမမှ်သေုဝ်ဂ်ဂ်ဂ်ဂ်ကိုဝါ ရံပွဲမူး ပွမသုးကေံမဲ့လှေ့ပွန်ဂ် “ယိုလုပ်ရ” ရံပွံ ပတိတ်ဖြဟတ်တု ဒေတိတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် မှိုက်လွီပရာမပတိတ် ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တု မှိုက်‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ်ဒ်တု

ပါပွေင်ကော့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိဝိစိတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံ မှာ်သေုဝ် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ်ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ ခမိဂ် ညာတ်ကေတ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဂမ္တိုင် ကော့စူးအာနကိုပညာတဲ သေုဝ်မဇ္ဈဟ် ဗွဲမဒးရးရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ဟေင် ခမိဂ် မှုံကိုလ္လိပရာမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်တဲ မှုံကို‘သမ္ပဇေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ ‘သတိ’ ပွမဗ်ဗျဟ်ဂ်ဒ်တဲ ပါပွေင်ကော့ ‘အဘိဇ္ဈာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိဝိစိတ် ပွဲလောကတဲ မှုံအလေံမှာ်သေုဝ် သဘဓရ်ဂမ္တိုင် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရ် ဂမ္တိုင်တဲ ပဒတ်ရ။ (၄)

ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွအာနာပါနဿတိသမာဓိ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါ ရံဝံမွဲး ကိုပေင်တသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရ။

ယွံခမိတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂြိုင်ကိုဝါသင်္ဂါ အိတ်မွဲး ကိုပေင်တဗောဇ္ဈင်ဂမ္တိုင်ထပ်ပြကာအိတ်ရော? ယွံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ခမိဂ် မှုံကို သတိမပြာကဋ်ဒ်တဲ မှာ်သေုဝ်ဂကောံရပ် ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါ ပွဲဂကောံရပ်တဲ ပဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲကာလဂ် ကုခမိဂ် သတိဟံတိတ်ဗွဲးရ။ ယွံခမိတအ် ကုခမိ မှုံကိုသတိဒ်တဲ ပွဲအခိုင်သတိ ဟံတိတ်ဗွဲးရ သတိသမ္ပောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇော်ပွပ်သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ရ။ ပွဲကာလဂ် သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဂ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွပ် ချိုက်ပေင်အာ ကုခမိ ဂ်ရ။ (၁)

ခမိဂ် မှုံကိုသတိသင်္ဂါဒ်တဲ ပဒတ်မွဲး စိုစွတ်ခရ်ဂ် နကိုပညာရ။ ဂေတ်ဂေင်ရ။ အာစိုပ် ပွမဗွာရဏာ ထပ်ကိုထပ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ခမိဂ် မှုံကိုသတိသင်္ဂါဒ်တဲ ပဒတ်မွဲး စိုစွတ်ခရ်ဂ် နကိုပညာရ။ ဂေတ်ဂေင်ရ။ အာစိုပ်ပွမဗွာရဏာ ထပ်ကိုထပ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဓမ္မ ဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်အာကုခမိဂ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇော်ပွပ်ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဓမ္မဝိသယသမ္ပောဇ္ဈင်ဂ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွပ် ချိုက်ပေင်အာကုခမိဂ်ရ။ (၂)

ကုခမိ မစိုစွတ်ခရ်ဂ် နကိုပညာ မဂေတ်ဂေင် မအာစိုပ်ပွမဗွာရဏာ ထပ်ကို ထပ်ဂ် ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်လ္လိပရာ ဟံ့ခွေပ်ကဝေန် ဒ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကုခမိ မစိုစွတ်ခရ်ဂ် နကိုပညာ မဂေတ်ဂေင် မအာစိုပ်ပွမဗွာရဏာ ထပ်ကိုထပ်ဂ် ‘ဝီရိယ’ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်လ္လိပရာ ဟံ့ခွေပ်ကဝေန် ဒ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်အာ ကုခမိဂ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇော်ပွပ် ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်ဂ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွပ် ချိုက်ပေင်အာ ကုခမိဂ်ရ။ (၃)

ကုခမိ မှုံကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ်လ္လိပရာဂ် ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် မစာ်စူးနူအာမိသ (မတွံဂး ကိလေသ) ကတိဒ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုခမိ မှုံပတိတ်ဇြဟတ်လ္လိပရာ ပွဲအခိုင် ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် မစာ်စူးနူအာမိသ(မတွံဂးကိလေသ) ကတိဒ်ဂ် ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင် ချိုက် ပေင်အာကုခမိဂ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိဂ် ဇော်ပွပ်ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်ရ။ ပွဲကာလဂ် ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်ဂ် အာစိုပ်ပွမဇော်ပွပ် ချိုက်ပေင်အာ ကုခမိဂ်ရ။ (၄)

ကုခမိ မှုံကိုစိတ်မသျှိုက်မှိုက်ကို ဇေယျာလေဝ ဓိဟိလလမ်ရ၊ စိတ်လေဝ ဓိဟိလလမ်ရ၊ ယွံခမိတအံ ဩပွဲအခိင်မ္မဲ ကုခမိ မှုံကိုစိတ်မသျှိုက်မှိုက်ကို ဇေယျာလေဝ ဓိဟိလလမ်ရ၊ စိတ်လေဝ ဓိဟိလလမ်ရ၊ ပွဲကာလကို ပဿဒ္ဒိသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်အာ ကုခမိကိုရ၊ ပွဲကာလကို ခမိကို ဇေယျာပုဝ် ပဿဒ္ဒိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွဲကာလကို ပဿဒ္ဒိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အာစိပ်ပွမဇေယျာပုဝ် ချိုက်ပေင်အာကုခမိကိုရ။ (၅)

စိတ်ခမိ မဒ်တသိုဒ် မှုံကိုဇေယျာဓိဟိလလမ်ကို တန်ကြန်ရ။ ယွံခမိတအံ ပွဲအခိင်စိတ်ခမိ မဒ်တသိုဒ် မှုံကိုဇေယျာဓိဟိလလမ်ကို တန်ကြန်ကို သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်အာ ကုခမိကိုရ၊ ပွဲကာလကို ခမိကို ဇေယျာပုဝ်သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွဲကာလကို သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အာစိပ်ပွမဇေယျာပုဝ် ချိုက်ပေင်အာကုခမိကိုရ။ (၆)

ခမိကို မှုာ်သေ့ဝ် စိတ်မတန်ကြန်သက်ကို ညီသုဟ်သုန် ဗွဲမဒးရးရ၊ ယွံခမိတအံ ခမိကို ပွဲအခိင်မှုာ်သေ့ဝ် စိတ်မတန်ကြန်သက်ကို ညီသုဟ်သုန် ဗွဲမဒးရး ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်အာကုခမိကိုရ၊ ပွဲကာလကို ခမိကို ဇေယျာပုဝ်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွဲကာလကို ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို အာစိပ်ပွမဇေယျာပုဝ် ချိုက်ပေင်အာကုခမိကိုရ။ (၇)

ယွံခမိတအံ ဩပွဲအခိင်မ္မဲ ခမိကို မှုံကိုသတိ မပြာကင်ဒ်တဲ ပွဲဝေဒနာဂမ္မိုင် ။ ပ ။ ပွဲစိတ် ။ ပ ။ မှုာ်သေ့ဝ် သဘဓရဂမ္မိုင် ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ ပွဲသဘဓရဂမ္မိုင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ယွံခမိတအံ ပွဲကာလကို ကုခမိကို သတိဟုံတိတ်ဗူးရ၊ ယွံခမိတအံ ကုခမိ မှုံကိုသတိဒ်တဲ ပွဲအခိင်သတိဟုံတိတ်ဗူးကို သတိသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်ရ၊ ပွဲကာလကို ခမိကို ဇေယျာပုဝ်သတိသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွဲကာလကို သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အာစိပ်ပွမဇေယျာပုဝ် ချိုက်ပေင်အာကုခမိကိုရ ။ ပ ။

ခမိကို မှုာ်သေ့ဝ် စိတ်မတန်ကြန်သက်ကို ညီသုဟ်သုန် ဗွဲမဒးရးရ၊ ယွံခမိတအံ ခမိကို ပွဲအခိင်မှုာ်သေ့ဝ် စိတ်မတန်ကြန်သက်ကို ညီသုဟ်သုန် ဗွဲမဒးရး ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ချိုက်ပေင်အာကုခမိကိုရ၊ ပွဲကာလကို ခမိကို ဇေယျာပုဝ်ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ရ၊ ပွဲကာလကို ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို အာစိပ်ပွမဇေယျာပုဝ် ချိုက်ပေင်အာ ကုခမိကိုရ။ ယွံခမိတအံ ဂပ်ဝ်ဇေယျာပုဝ် ဂပ်ဝ်သုသတိပဋ္ဌာန်ဂမ္မိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါ ရဲဝံအိုတ်မွဲ ကိုပေင်တဗောဇ္ဈင်ဂမ္မိုင်ထပ်ပြကာအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ ဂပ်ဝ်ဇေယျာပုဝ် ဂပ်ဝ်သုဗောဇ္ဈင်ဂမ္မိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါသင်လိုအိုတ်မွဲ ကိုပေင်တ'ဝိဇ္ဇာ' ဉာဏ်မတိ 'ဝိမုတ္တိ' ပွမတိတ်ဗူးအိုတ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိကို ဇေယျာပုဝ်သတိသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပွမလှူ(နူကိလေသ) မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ 'ရာဂ' ပွမစောစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ ။ ပ ။ ဇေယျာပုဝ် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မနိဿယံကိုပွမလှူ(နူကိလေသ) မနိဿယံကိုပွမစာ်စူးနူ 'ရာဂ' ပွမစောစပ် မနိဿယံကိုပွမပျိုတ်လလမ် မလောဝ်အာကိုနိဗ္ဗာန်ရ။ ယွံခမိတအံ ဂပ်ဝ်ဇေယျာပုဝ် ဂပ်ဝ်သုဗောဇ္ဈင်ဂမ္မိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမဂျိုင်ကိုဝါ ရဲဝံအိုတ်မွဲ ကိုပေင်တ'ဝိဇ္ဇာ' ဉာဏ်မတိ 'ဝိမုတ္တိ' ပွမတိတ်ဗူးအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

၇။ သုတ်သံယောဇနပ္ပဟာန

၉၉၃။ ယွံခမီတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင် ဂပ်ဝသ္မအာနာပါနဿတိသမာဓိ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါမှူး
ဒိတ်တုဟ်နပ္ပမပါကျေံ သံယောဇိန်ရ ။ ပ ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အနုသယသမုဂ္ဂါတ

၉၉၄။ ဒိတ် တုဟ်နပ္ပမပါခွါထိုက်ကယျာကျေံ အနုသယဂမ္ဘိုင် ဗွဲမဒးရးရ ။ ပ ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်အဒ္ဓါနပရိညာ

၉၉၅။ ဒိတ် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ် ကာလအဓာန်ရ ။ ပ ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အာသဝက္ခယ

၉၉၆။ ဒိတ် တုဟ်နအာသဝအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင် ဂပ်ဝသ္မအာနာပါ
နဿတိသမာဓိ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါသင်္ဂဏီယုဒ္ဓိတုဟ်နပ္ပမပါကျေံ သံယောဇိန်ရော? ဒိတ် တုဟ်နပ္ပမ
ပါခွါထိုက်ကယျာကျေံ အနုသယဂမ္ဘိုင် ဗွဲမဒးရးရော? ဒိတ် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ်
ကာလအဓာန်ရော? ဒိတ် တုဟ်နအာသဝအိုတ်ရော? ယွံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ခမိက်
ပြာပ်အာဂြိုပ်တုကိုဒ် ပြာပ်အာသွင်တုဆုတုကိုဒ် ။ ပ ။ “သိုမ္မာသုဝ် ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ပွမသွး
ကျေံဟ် ယိုတ်တရ” ရံဝံ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်တု ဒွေတ်တရ။ “သိုမ္မာသုဝ် ဂ္ဂိုင်ဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ရံဝံမှူး
ပွမသွးကျေံဟ် ယိုလုပ်ရ” ရံဝံ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်တု ဒွေတ်တရ။ ယွံခမီတအံ ဂပ်ဝဇ္ဇော်ပွင်
ဂပ်ဝသ္မအာနာပါနဿတိသမာဓိ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါ ရံဝံမှူး တုဟ်နပ္ပမပါကျေံ သံယောဇိန်ရ။ ဒိတ်
တုဟ်နပ္ပမပါခွါထိုက်ကယျာကျေံ အနုသယဂမ္ဘိုင် ဗွဲမဒးရးရ။ ဒိတ် တုဟ်နပ္ပမပိုင်ခြာတိကေတ်
ကာလအဓာန်ရ။ ဒိတ် တုဟ်နအာသဝအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဒုတိယဝဂ် တုရ။

အာနာပါနသံယုတ် မရနက်ကိုဉ် တုရောင်။

၁၁။ သောတာပတ္တိသံယုတ်

၁။ ဝေဠုဒွါရဝဂ် ၁။ သုတ်စက္ကဝတ္ထိရာဇ

၉၉၇။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပွဲကာလက် တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ ။ ပ ။ သွေးတိုန် ဂလာန်ဝံ့ရ— “ယွံခမီတအ် သိုင်စက္ကဝဝ်ဂ် ကိုသွတ်ဒဒ်သိုင်မတွံဂး ပွမဝံ့အလိုအသီ ပွမသွ ဇော်သကိုပ်သက တကအ်ပန်တဲ ခန္ဓဇကုလိုလတ်တဲ ပွဲကြနူချိုတ်တဲဂ် ပွဲကြနူချိုတ်တဲဂ် ကတိုဒ်ဒဒ်ဗော်သွး ဒေဝတ်တာဝတိဂမ္မိုင် အပွဲချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိညးခိုဟ်ဆဲးဂမ္မိုင်ရ၊ သိုင်စက္ကဝဝ်ဂ် ပွဲဥဒျာန်နန္ဒဝိန် အပွဲချင်သွပ်ဂ် တွံဗျိုင်ကေတ်ကောန်ဒေဝတ်ဗြအဆေရ်သွပ်တဲ ဖိုန်ရဝံ့ဒင်စသိုင်ဂေါဝ်ဆဲး ဗွဲမချိုက်ပေင်စုမ်ရမ်အလုံအိုတ်သို ကောံကာမဂုဏ်ဂမ္မိုင်မသုန် ပြကာကိုလေဝ် သိုင်စက္ကဝဝ်ဂ် ဟိုတ်မဟံ့ချိုက်ပေင်တဲ ကောံခရ်ဂမ္မိုင်ပန်ပြကာဂ်ရ တိတ်ဗူးနူ နရက် ဟံမာန်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဘဝတိရစ္ဆာန် ဟံမာန်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဘုံပြိုတ် ဟံမာန်ရ၊ တိတ်ဗူးနူ အပါယ် မဒ်လအာဂတိညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမ္မိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစေလီလတ် ဟံမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ကွးအရီဂ် ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲ ယိုပ်ယာပ်နကိုပိဏ္ဍပါတ် မကလိဝံ့ဂ်တဲ ဖိုန်ပကင်ရင်တဲ သုာမဇိုင်ဖျပ်လဝ်ယာတ်မှက်ဒကုတ်လေဝ် ခမီဂ် ဟိုတ်မချိုက်ပေင်တဲ ကောံခရ်ဂမ္မိုင်ပန်ပြကာ ဂ်ရ တိတ်ဗူးနူနရက်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဘဝတိရစ္ဆာန်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဘုံပြိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနူအပါယ် မဒ်လအာဂတိညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမ္မိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစေလီလတ်ရ။

ညးမွဲ ပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီဂ် “တီလမ္ပူပိုင် ကျက်တြဲဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇော်ဝံ့လေဝ် အရဟံ မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္မိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မသုာစုတ်ဝံ့လေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ဉာဏ်မတီ ‘စရဏ’ဒွေတ်လုတ်ဝံ့လေဝ် ဝိဇ္ဇာ စရဏသမ္ဗုဒ္ဓ မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေပ်သွးတဲဂလာန် ဒးရဲခိုဟ်ဆဲးဝံ့လေဝ် သုဂတ မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတီတဲလောကဝံ့လေဝ် လောကဝိဒ္ဓုမွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မလေပ် ဝေတ်ဗတောန်တဲ ညးမထေက်ကိုဝေတ်ဗတောန် မဒ်တပူဂိုလ် မဟံ့မွဲကိုပတောံစတ်ဝံ့လေဝ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္မိုင် ဝံ့လေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္မိုင်) ဝံ့လေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မွဲကိုပိုင်တြဲပြကာဝံ့လေဝ် ဘဂဝါ မွဲယုရ” ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တဲ ကောံပွမလျိုင်ဖြိုင်သျိုက် မဟံ့ချီတေဝ် ပွဲကျက်ရ။ “ခရ်တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ မဂပ်ပဟိုတ်လဝ်ဂ် ဒ်တခရ် မဂပ်ပဟိုတ်လဝ် ဗွဲဒးရဲရ၊ ဒ်တခရ် မတီညာတ်အလိုဇကု မာန်ရ၊ ဒ်တခရ် မလေပ်ကိုဖို ဟံ့ခြာကာလရ၊ ဒ်တခရ် မထေက်ကိုထွေးတဲ ရဲဝံမွဲ ကျင်ညိ ဗိုရင်ညိရ၊ ဒ်တခရ် ထေက်ကိုရင်တျင်စွဲလဝ် ပွဲဇကုဇကု ပွဲစိုတ်ဇကုရ၊ ဒ်တခရ် (အရီ)

ညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်ဟေင် တီမာန် ဒင်စသိုင်မာန် အလိုဇကု ညးကိုညးမာန်ရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇတဝ် ပွဲခရ်ရ။ “သင်‘သာဝက’ ကွေးတီလမုံပိုင်ကျ်တြ် မုံကိုဒွေတ် ဒေးခိုဟ်ဆဲးရ။ သင်‘သာဝက’ ကွေးတီလမုံပိုင်ကျ်တြ် မုံကိုဒွေတ် လျှတဝ်တေးရ။ သင်‘သာဝက’ ကွေးတီလမုံပိုင်ကျ်တြ် မုံကိုဒွေတ်သုာ်စုတ်ရ။ သင်‘သာဝက’ ကွေးတီလမုံပိုင်ကျ်တြ် မုံကိုဒွေတ်မပဗ္ဗဲရ။ သင်‘သာဝက’ ကွေးတီလမုံပိုင် ကျ်တြ် မုံကိုရိုဟ်လှိုဟ် ဗွဲလှုပ်ပန်လှုပ် ဗွဲပုဂိုလ်ပုန်ဒွာ် ရင်တုင်နင်(နူဇမော့)တုလေဝ် ထေက်ကို ကိုဒါန်ပူဇရ။ ဝတ္ထုဒါန် စီရေင်လဝ် တုဟ်နသွက်ကျဲထီဂမ္ဘိုင်လေဝ် ထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ်ရ။ ထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်မရန်တုအ်ကို ဖိုပရလိုက်ရ။ ထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ခွာ်ခွေမ်တဲရ။ နှိတ် တီဗုထိုက်မပြ သွက်ဂကောံသတ်တအ် ကောန်သွ ပွကုသိုလ် ထိုက်ရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇတဝ် ပွဲသင်ရ။ ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရိဂမ္ဘိုင်မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ်ထောင်ပြိုဟ် စောန်ပြိုက် ချိုက်ဒဝါန် မလေဝ် ကိုတိတ်ဗူးနူ ဒဒ်ဒိုက်ပွက်တဏှာ တုပညာဂမ္ဘိုင်မဂပ်ဝ်ထိုင်သး မဟဂပ်ဝ်စွိတ်သပေါတ် ဗွဲမ မှာရာ မလေဝ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ချိုက်ပေင်တကောံ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ ဝံရ။ ယွံခမိတအ် ပ္ဍောပ်ကိုပွမကလိဂွံတကအ်ပန် ပွမကလိဂွံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂမ္ဘိုင် ပွမ ကလိဂွံတကအ်ပန်ကို ပ္ဍောပ်ကိုစိုတ်တြလဇေန်မ္မဲလဇေန် (စိုတ်တြကရေက် မွဲကရေက်) ပွမကလိဂွံခရ် ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာကို ဗုတ်မ္မဲလဇေန်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟံမာန်ရ ရဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဗြဟ္မစရိယောဂေ

ဉာဉ်။ ယွံခမိတအ် ကွေးအရိ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာကို နှိသောတာပန် မဟံမ္မဲကိုသဘ ပွမဒတုံဇေန်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မုံကိုအရာသတိက်သတင်မွေး မဂ်ပိလတူရ။

ညးမွေးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရိ “တီလမုံပိုင် ကျ်တြ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇတေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မပြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မသုာ်စုတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မချိုက်ပေင်တကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ‘စရဏ’ ဒွေတ်လုတ်ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာ စရဏသမ္ဗုဒ္ဓ မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေဝ်သွေးတဲဂလာန် ဒေးခိုဟ်ဆဲးဝံလေဝ် သုဂတ မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတီတလောကဝံလေဝ် လောကဝိဒ္ဓ မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မလေဝ် ဝေတ်ဗတောန်တ ညးမထေက်ကိုဝေတ်ဗတောန် မဒိတ်ပူဂိုလ် မဟံမ္မဲကိုပတောံဗတ်ဝံလေဝ် အနတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မုံကိုပိုင်တြပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မူးယျရ” ရဝံ

မာတိကာ

ချိုက်ပေင်တံ ကောပုပ္ဖမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေဝ် ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။
 ချိုက်ပေင်တံ ကောသီလဂမ္ဘိုင် အရီဂမ္ဘိုင်မဂ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေဝ်
 ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တံကောခရ်ဂမ္ဘိုင်
 ပန်ပြကာဝံ နှိသောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ် ပွမဒတုံစှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မျှိုက်အရာသတိက်
 သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ။

ကျာ်တြဲ မျှိုက်ပိုင်တြဲပြကာ တွံတံ ဂလာန်ဝံရ။ ကျာ်တြဲ မလေဝ်သွးတံ ဂလာန်
 နိဟ်ဆဲး တွံကိုဂလာန်ဝံတဲ ပွဲကြိုက် တွံတံ ဂါထာဝံပွန်ရ—

“ပူဂိုလ်မျှိုက် ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေ့ ‘သီလ’ ပွမဒေတ်လုတ် ‘ပသာဒ’ ပွမ
 လျှင်ဖြင်သျှိုက် ကော‘မဗ္ဗဒဿနာ’ ပွမတိညာတ်ခရ်ဂမ္ဘိုင် ပွဲစုတ် ပွဲတုမဗွဲက်
 အာစိပ် တသိုခ်(မစိုန်သကိုကောမဂ်လတူ) မတို့လုပ် အပွဲဒေတ်မပြဲတဲ တန်တံက်
 မာန်အိုတ်ရ” ရဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒီဃာဝုဉ္ဇပါသက

၉၉၉။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲ
 ကိုစုကုယန်လမွဲက်ဂမ္ဘိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဥပဒီဃာဝု ယဲပျိုပျိုက်ရာန်
 သကိုတ်တဲ အာစိပ်ဒဒိုင်တဲ ကတိဒ်ဒိုင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ဥပဒီဃာဝု
 ဟိုကိုသမေဟ်ဇောတိက မဒ်မအံက်ဇေရ— “ယွံမအံက်သမေဟ် ဩဝ်ကျင်ညိ၊ မအံက်
 ပြာပ်အာဇေရင် တီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ယွံကျာ်မျှိုက်ပိုင် ‘ဥပဒီဃာဝု ယဲပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တဲ
 အာစိပ်ဒဒိုင်တဲ ကတိဒ်ဒိုင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ။ ဥပဒီဃာဝုဂ် လှောင်ဌးဇိုင် တီလမျှိုက်
 ပိုင်ကျာ်တြဲဂမ္ဘိုင် နကိုကွပ်ရ’ ရဝံ နကိုဂလာန်အဲဂ် ဩဝ်လှောင်ဌးဇိုင် တီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲ
 ဂမ္ဘိုင် နကိုကွပ်ညိ၊ သအာင်နူဂ်လေဝ် ‘ယွံကျာ်မျှိုက်ပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ။ တီလမျှိုက်ပိုင်
 ကျာ်တြဲ သွဟိုတ်ကိုခရ်ဆာန်ချူတဲ ဩဝ်ဉ္ဇာပြာပ်စသို ဥပဒီဃာဝုညိ’ ရဝံလေဝ် ဩဝ်ဂရင်
 ပတိညိ” ရဝံ (ဟိုသွးရ)။ “ယွံကောန်သျှိုက် နိဟ်ရ” ရဝံ သမေဟ်ဇောတိက ဒင်ဝန် ကုဥပ
 ဒီဃာဝုဂ်တဲမွဲး ပြာပ်အာဇေရင် တီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲ
 ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲမွဲး ဂရင်ပတိ တီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျာ်မျှိုက်ပိုင်
 ဥပဒီဃာဝု ယဲပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိပ်ဒဒိုင်တဲ ကတိဒ်ဒိုင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ။
 ဥပဒီဃာဝုဂ် လှောင်ဌးဇိုင် တီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲဂမ္ဘိုင် နကိုကွပ်ရ။ ‘ယွံကျာ်မျှိုက်ပိုင် အာတ်ပါန်
 အခေါင်ရ။ တီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲ သွဟိုတ်ကိုခရ်ဆာန်ချူတဲ ဩဝ်ဉ္ဇာပြာပ်စသို ဥပဒီဃာဝုညိ’
 ရဝံလေဝ် ဩဝ်ဂရင်ပတိညိ” ရဝံ ဂရင်ပတိရ။ တီလမျှိုက်ပိုင်ကျာ်တြဲ နပွမဒိုင်သိုတ်သိုတ်ဂ်
 ဒင်တဲရ။

ပွဲကြဲနုဂ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ပွဲအခိုင်နုဂယး ဗိုက်ပလေဝ်သုာတ် ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင် သုာတ်မုး က္လုာ်ပာ်စာသိုဉ်ဥပဒီးဃာဝုဉ္ဇာ ဂဇာ်ဖျေံ ပွဲဒုးမလးပညပ်လဝ်တုးမုး “ယွံဒီဃာဝု တုအဲ ထတ်ယုက်မိပ်ခြိပ်ဒိုင်ဟာ၊ ယိုင်ယာပ်ဒိုင်ဟာ၊ ဒဒိုင်ဝေဒနာဂမ္တိုင် ဆုတ်စှော်အိုတ်ဟာ၊ ဟံဂှိုင်တိုန်အိုတ်ဟာ၊ ဒဒိုင်ဝေဒနာဂမ္တိုင် ဆုတ်စှော် ပြာကဋ်ဟာ၊ ပွမဂှိုင်တိုန် ဟံပြာ ကဋ်ဟာ” ရဝံ သုာန်ဥပဒီးဃာဝုရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် အဲဒိုက်ဂ် ဟံထတ်ယုက် မိပ်ခြိပ်ရ။ ဟံယိုင် ယာပ်ရ။ ဒဒိုင်ဝေဒနာဂမ္တိုင် မသကာတ်မြဟ် ဂှိုင်တိုန်အိုတ်ရ။ ဟံဆုတ်စှော်အိုတ်ရ။ ဝေဒနာ ဂမ္တိုင်ဂှိုင်တိုန် ပြာကဋ်ရ။ ဆုတ်စှော် ဟံပြာကဋ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဒီဃာဝု ဒ်သင်္ဂဟ်မုး တုအဲ သွးဒေုတ် ရဝံရ “တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်မထေက် ဒုင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မုးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဏှ မသုာ်စုတ် ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မုးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မချိုက်ပေင်တကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ‘စရဏ’ ဒေုတ်လုတ်ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မုးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေဝ်သွးတ် ဂလာန်ဒးရး ခိုဟ်ဆဲးဝံလေဝ် သုဂတ မုးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတီတ် လောကဝံလေဝ် လောကဝိဒ္ဓ မုးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်မလေဝ်ဝေတ်ဗတောန်တံ ဉးမထေက် ကိုဝေတ်ဗတောန် မဒိတ်ပူဂိုလ် မဟံမ္တေက်ပတောံစတ်ဝံလေဝ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မုးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မုးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မုးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုက်ပိုင်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မုးယုရ” ရဝံ ကြက်ဒ်ဉာဉ်ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ကြက်ဒ် ဉာဉ်ချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္တိုင် အရိဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ် သိုက်မှိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေဝ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံဒီဃာဝု ရဝံဟေင် တုအဲ သွးဒေုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

ယွံကျာ်မုံပိုင် အင်္ဂသောတာပန်ပန်ဂကူ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝ်တွံဂမ္တိုင် နွံပွဲ အဲဒိုက်အိုတ်ရ။ အဲဒိုက်လေဝ် ဉာတ်ပြာကဋ် ပွဲခရ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် အဲဒိုက်ဂ် “တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မုးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မုးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မုးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုက်ပိုင်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မုးယုရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္တိုင် အရိ ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သိုက်မှိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေဝ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန် ကြန်ရ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံဒီဃာဝု ဒ်သင်္ဂဟ်မုး တုအဲ တန်တ ပွဲအင်္ဂသောတာပန် ပန်ဂကူ ဂမ္တိုင်ဝံတု တိုန်မွဲကဆံင်တု သွးဒေုတ်ပွင် ခရ်ဂမ္တိုင်တြဲပြကာ မှုသွက်ဝိဇ္ဇာ (မဂ်ဉာဏ်)ရ။ “ယွံဒီဃာဝု ပွဲသာသနာဝံ တုအဲ မှုာ်သေဝ်ဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါ ရဝံမုး ဟံပိုန်ဂှို ပွဲခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင် အိုတ်သိုတု ဩဝ်ပဒတ်ညါ၊ ပွဲခရ်သင်္ခါရ မဟံပိုန်ဂှို မှုစုတ်သမ္ဘိ ရဝံမုး ဒဒိုင် ဒ်တုကို ပွဲခရ်

မာတိကာ

ညးမွဲဝတ်တဲ ॥ ပ ॥ ဂဇာန်ကောတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲမွဲး ဂရင်ပတီ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂလာန်
 ဝံရ— “ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ပွမချိုက်ပေင်တ ကောံမုရ်ခရ်ဂမ္တိုင်
 သတ်ဝံ ‘သောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ် ပွမဒတုံစေလီလတ် မဗိုန်ဇုအ် မှုကိုအရာသတ်က်
 သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ’ ရံဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တွံထွေးရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။
 ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ပွမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ သတ်ဝံ
 “သောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ် ပွမဒတုံစေလီလတ် မဗိုန်ဇုအ် မှုကိုအရာသတ်က်သတင်မွဲး
 မဂ်ပိလတူရ” ရံဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တွံထွေးရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယွံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရိုက် “တီလမုံ
 ပိုင်ကျက်တြဲဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲးယုရ ॥ ပ ॥ ဟိုတ်နူ
 ဟိုတ်မဒ်တ အာစာမ္တိဟ် ဒေဝတဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲးယုရ။ ဟိုတ်နူ
 ဟိုတ်မကိုတီကောတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုကိုပိုင်တြဲ
 ပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲးယုရ” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမယုင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေဝ်
 ပွဲကျက်ရ။ ပွဲခရ် ॥ ပ ॥ ပွဲသင် ॥ ပ ॥ ချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္တိုင် အရိဂမ္တိုင် မဂ်ပိသျှိုက်
 မှိုက် မဟံကပ်သကုတ် ॥ ပ ॥ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံကောန်တု
 ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးပွမချိုက်ပေင်တ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ သတ်ဝံ “သောတာပန်
 မဟံမွဲကို သတ်ပွမဒတုံစေလီလတ် မဗိုန်ဇုအ် မှုကိုအရာသတ်က်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ”
 ရံဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တွံထွေးရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ သာရိပုတ္တ

၁၀၀၁။ ပွဲကာလဂှ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ပှော်ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်
 တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲမွဲး ဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဒွဲမွဲရ။ ကုတီလပိုင်သာရိပိုတ်
 မဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲဟိုတ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝံရ— “ယွံသာရိပိုတ် ဟိုတ်ဝံဒ်
 သောတာပန် ဟိုတ်ဝံဒ်သောတာပန် ရံဝံ ဟိုသွေးရ။ ယွံသာရိပိုတ် ဟိုတ်ဝံဒ်သောတာပန်ဂှ်
 ညးဍုက်ရော?” ရံဝံ (သွေးတရ)။

ယွံကျက်မုံပိုင် ပွမနိဿယ်ကိုညးသပ္ပုရိဟ်ဂှ် ဟိုတ်ဝံဒ်သောတာပန်ရ။ ပွမကလင်
 ပင်မိုင်ခရ် ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဂှ် ဟိုတ်ဝံဒ်သောတာပန်ရ။ ပွမသပ္ပုရိဟ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂှ် ဟိုတ်ဝံဒ်
 သောတာပန်ရ။ ပွမဒေုတ်ခရ် မဗွဲကိုခရ်လောကုတ္တိုရ်ဂှ် ဟိုတ်ဝံဒ်သောတာပန်ရ ရံဝံ ဂရင်
 ပတီရ။ ယွံသာရိပိုတ် ခိုဟ်ကွံရ။ ခိုဟ်ကွံရ။ ယွံသာရိပိုတ် ပွမနိဿယ်ကိုညးသပ္ပုရိဟ်ဂှ်
 ဟိုတ်ဝံဒ်သောတာပန်ရ။ ပွမကလင်ပင်မိုင်ခရ် ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဂှ် ဟိုတ်ဝံဒ်သောတာပန်ရ။
 ပွမသပ္ပုရိဟ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲဂှ် ဟိုတ်ဝံဒ်သောတာပန်ရ။ ပွမဒေုတ်ခရ် မဗွဲကိုခရ်လောကုတ္တိုရ်
 ဟိုတ်ဝံဒ်သောတာပန်ရ။

ယွံသာရိပိုတ် “သောတ သောတ” ရဝံ ဟိုသွေးတ် ဂလာန်ဝံရ၊ ယွံသာရိပိုတ် သောတဂ် ညးဍဲရော? ယွံကျ်မုဲပိုင် အရိယမဂ် မုဲကိုအင်္ဂိဒ္ဓာံပြကာဝံဟေင် သောတ မွဲရ၊ အရိယမဂ် ညးဍဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစုတ်၊ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ် သာစုတ်၊ ‘သမ္မာဝါစာ’ ဂလာန်သာစုတ်၊ ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကမ္မောန်သာစုတ်၊ ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမ ဂယိုင်လမျီုသာစုတ်၊ ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ်ဇြဟတ်သာစုတ်၊ ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗျူဟ် သာစုတ်၊ ‘သမ္မာသမာဓိ’ တန်ကြန်သာစုတ်ဂမိုင်ရ။ ယွံသာရိပိုတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ယွံသာရိပိုတ် အရိယမဂ် မုဲကိုအင်္ဂိဒ္ဓာံပြကာဝံဟေင် သောတ မွဲရ၊ အရိယမဂ် ညးဍဲ ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာစုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာစုတ်ဂမိုင်ရ။

ယွံသာရိပိုတ် “သောတာပန် သောတာပန်” ရဝံ ဟိုသွေးတ် ဂလာန်ဝံရ၊ ယွံသာရိပိုတ် သောတာပန်ဂ် ညးဍဲရော? ရဝံ သွေးတ်ရ၊ ယွံကျ်မုဲပိုင် ညးချိုက်ပေင်တ် ကောံအရိယမဂ် မုဲကိုအင်္ဂိဒ္ဓာံပြကာဝံ ကော်ခဂး သောတာပန်ရ၊ တီလပိုင်ဂ် မုဲယုရဝံ မုဲတောင်ဒတောင်ရဝံရ ရဝံ ဂရင်ပတိရ။ ယွံသာရိပိုတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ယွံသာရိ ပိုတ် ညးချိုက်ပေင်တ်ကောံအရိယမဂ် မုဲကိုအင်္ဂိဒ္ဓာံပြကာဝံ ကော်ခဂး သောတာပန်ရ၊ တီလပိုင်ဂ် မုဲယုရဝံ မုဲတောင်ဒတောင် ရဝံရ ရဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ထပတိ

၁၀၀၂။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလမုဲပိုင်ကျ်တြ် “ကလိ လောန်အာ မွဲပိဝိတုတဲ ပွဲအခိုင်ကိစ္စကောင်ကာသာတဲဂ် တီလမုဲပိုင်ကျ်တြ် ကြက်ဂေတ် ဂေင်ဒေသစာရိတ်ရ” ရဝံ ခမိဂမိုင်မတိုင်ဂင် ဇိုင်ဖျောန်တ် သုတီလမုဲပိုင်ကျ်တြ်အိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် သုတေမ္မံယုက္ကသိဒတ္တကောံပုရဏဂမိုင် နကိုကိစ္စကောင်ကာ ထေက်ကိုသွမမိက် ကိုမ္မဲမွဲ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲကွာန်သာဓုကအိုတ်ရ၊ တီလမုဲပိုင်ကျ်တြ် “ကလိလောန်အာ မွဲပိ ဝိတုတဲ ပွဲအခိုင်ကိစ္စကောင်ကာသာတဲဂ် ကြက်ဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ်ရ” ရဝံ ခမိဂမိုင် မတိုင်ဂင် သွတ်ပွမဇိုင်ဖျောန်သုတီလမုဲပိုင်ကျ်တြ်အိုတ်ရဂး ရဝံ သုတေမ္မံယုက္ကသိဒတ္တ ကောံပုရဏဂမိုင် သောံမိုင်အိုတ်ရ။

ပွဲကာလဂ် သုတေမ္မံယုက္ကသိဒတ္တကောံပုရဏဂမိုင် “အမာံတြျံ ပွဲအခိုင်တုအဲ မဝံ ညာတ်ကေတ် တီလမုဲပိုင်ကျ်တြ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမသာစုတ် ဣက္ခာင်ဂ် ဟိုလ်ကိုပိုညးဂမိုင်ညိ” ရဝံ ဗကန်ဖျန်တဲ စွပ်တန်လဝံ တြျံ (မင်ဒိုင်) ပွဲဂိုင်တရဲရ။ တြျံမမင်ဒိုင်ဂ် ပွဲအခိုင်မုဲကိုဓါပိတဲဂ် သောံညာတ်ကေတ် တီလမုဲပိုင် ကျ်တြ် မဣက္ခာင်နူဇ်မော့တဲ ပြာပ်အာဇရေင် သုတေမ္မံယုက္ကသိဒတ္တကောံပုရဏဂမိုင်တဲမွဲး “ယွံတြ်နဲတအ် တီလမုဲပိုင်ကျ်တြ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို)

အလိုကျေမချာ်စုတ်ဝံ ကွာကျင်ရ၊ လှဟ် အခိုင်သွက်သွောံအာဂ် တီအိုတ်ရ၊ (သွက်သွောံအာဂ် နှိအတိုင်ပွက်တြနာဂမ္မိုင်ရ)။” ရဝံ ဟိုသွေးရ။

သွာဓဇေက္ကသိဒတ္တကောပုရဏဂမ္မိုင် ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြအိုတ်တဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြတဲမွး ဗက်အာနူလက်ကရံ နူလက်ကရံလေင်လေင် အိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ ပါစူးနုဂ်တဲ ပြာပ်အာသွဝ်တံဆုမ္မဲတဲမွး ဂဇာဒ်ခိုင် ပွဲသွာမလးပညပ်လဝ်ရ။ သွာဓဇေက္ကသိဒတ္တကောပုရဏဂမ္မိုင် လောဝ်သွဝတ် တီလမ္မံပိုင် ကျင်တြတဲ ဂဇာဒ်ကောတ်ပွဲဒွာမ္မဲတဲအိုတ်မွး ဂရင်ပတိ တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ-

ယံကျင်မ္မံပိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ “နုဗျင်သာရဂ် ကြက်ဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ် ဇနပိဒ် မ္မံပွဲအပွဲကောသလရးဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ ပွဲအခိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္မိုင် မဝံမိင်ကောတ်ဂ် “တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ ကြက်သော့ကောပိုညးဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ ပွမဟံသျှိုက်မျိုက် ပွမဟံမိပ်စိုတ် နှိကုပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္မိုင်ရ။ ယံကျင်မ္မံပိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ “နုဗျင်သာရဂ် ဂေတ်ဂေင် ဒေသစာရိတ် ဇနပိဒ် မ္မံပွဲအပွဲကောသလရးဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ ပွဲအခိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္မိုင် မဝံမိင်ကောတ်ဂ် “တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ သော့အာကောပိုညးဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ ပွမဟံသျှိုက်မျိုက် ပွမဟံမိပ်စိုတ် နှိကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္မိုင်ရ။

ယံကျင်မ္မံပိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ “နုကောသလရး ကြက်ဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ် မလ္လရးရ” ရဝံ ပွဲအခိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္မိုင် မဝံမိင်ကောတ်ဂ် “တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ ကြက် သော့ ကောပိုညးဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ ပွမဟံသျှိုက်မျိုက် ပွမဟံမိပ်စိုတ် နှိကုပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္မိုင်ရ။ ယံကျင်မ္မံပိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ “နုကောသလရး ဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ် မလ္လရးရ” ရဝံ ပွဲအခိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္မိုင် မဝံမိင်ကောတ်ဂ် “တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ သော့အာကောပို ညးဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ ပွမဟံသျှိုက်မျိုက် ပွမဟံမိပ်စိုတ် နှိကုပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္မိုင်ရ။

ယံကျင်မ္မံပိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ “နုမလ္လရး ကြက်ဂေတ်ဂေင် ဒေသစာရိတ် ဝဇ္ဇီရးရ” ရဝံ ပွဲအခိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္မိုင် မဝံမိင်ကောတ်ဂ် “တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ ကြက်သော့ ကောပိုညးဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ ပွမဟံသျှိုက်မျိုက် ပွမဟံမိပ်စိုတ် နှိကုပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္မိုင်ရ။ ယံကျင်မ္မံပိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ “နုမလ္လရး ဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ် ဝဇ္ဇီရးရ” ရဝံ ပွဲအခိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္မိုင် မဝံမိင်ကောတ်ဂ် “တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ သော့အာကောပိုညးဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ ပွမဟံသျှိုက်မျိုက် ပွမဟံမိပ်စိုတ် နှိကုပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္မိုင်ရ။

ယံကျင်မ္မံပိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ “နုဝဇ္ဇီရး ကြက်ဂေတ်ဂေင် ဒေသစာရိတ် ကာသိ ရးရ” ရဝံ ပွဲအခိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္မိုင် မဝံမိင်ကောတ်ဂ် “တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ ကြက်သော့ ကောပိုညးဂမ္မိုင်ရ” ရဝံ ပွမဟံသျှိုက်မျိုက် ပွမဟံမိပ်စိုတ် နှိကုပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္မိုင်ရ။ ယံကျင်မ္မံပိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြ “နုဝဇ္ဇီရး ဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ် ကာသိရးရ” ရဝံ

ရဝံ ပွဲအခါ ပိဋိကတအညးဂမ္ဘိုင် မဝံမိင်ကေတ်ဂ် “တီလမ္ပပိဋိကျာ်တြဲ ကြပ်ကောံပိညးဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ ပွမသျှိုက်မျိုက် ပွမမိပ်စိုတ် နိကုပိဋိကတအညးဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံကျာ်မ္မံပိဋိ တီလမ္ပပိဋိကျာ်တြဲ “နူဇေပိဒ် မ္မံအပွဲကောသလရးဂမ္ဘိုင် ကြက်ဂေတ် ဂေင်ဒေသစာရိတ် ချင်သာရဂ်ရ” ရဝံ ပွဲအခါ ပိဋိကတအညးဂမ္ဘိုင် မဝံမိင်ကေတ်ဂ် “တီလမ္ပပိဋိကျာ်တြဲ ကြက်ကြပ်ကောံပိညးဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ ပွမသျှိုက်မျိုက် ပွမမိပ်စိုတ် နိကုပိဋိကတအညးဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံကျာ်မ္မံပိဋိ တီလမ္ပပိဋိကျာ်တြဲ “နူဇေပိဒ် မ္မံအပွဲကောသလရးဂမ္ဘိုင် ဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ် ချင်သာရဂ်ရ” ရဝံ ပွဲအခါ ပိဋိကတအညးဂမ္ဘိုင် မဝံမိင်ကေတ်ဂ် “တီလမ္ပပိဋိကျာ်တြဲ ကြပ်ကောံပိညးဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ ပွမသျှိုက်မျိုက် ပွမမိပ်စိုတ်ဗွဲမဂ္ဂိုင် နိကုပိဋိကတအ ညးဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံသွာဓဇေတအ် ဟိုတ်ဒ်သင်္ဂဟေင် ပွမပဒတ် ပွဲအဝေါင်ဘဝခရ် ပတန်ဗဒ် သိုက်ဂိုန်ဂ် ကျန်ဂြက်ရ၊ တုပ်သွဟ်ကောံဂွံင် မျိုက်ကိလေသကတိုရ၊ ဒဒ်ခမိဂ် တုပ်သွဟ် ကောံအမဲအကးရ၊ ယွံသွာဓဇေတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် တ္တုဟ်နပွမဟံဟိုတ်မာဲဂ် ဗဗွဲဟေင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျာ်မ္မံပိဋိ ပွမကျန်ဂြက် သာတုကျန်ဂြက် ပွမကျန်ဂြက် မဂပ်ပဟိုက် သာတုကျန်ဂြက် လတူပွမကျန်ဂြက်ဝံဂ် နွံဏီရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံသွာဓဇေတအ် ပွမကျန်ဂြက် သာတုကျန်ဂြက် ပွမကျန်ဂြက် မဂပ်ပဟိုက် သာတုကျန်ဂြက် လတူပွမကျန်ဂြက် ဝံဂ် ညးဇေရော? ရဝံ (သွးတရ)။

ယွံကျာ်မ္မံပိဋိ ပိဋိကတအညးဂမ္ဘိုင် ပွဲအခါသွိုင်ပသေနဒီကောသလ မိက်တိတ် အာဥဒျာန်ဂ် ကယျိုင်ကယျပ်ကိစိင် သွိုင်ပသေနဒီကောသလသျှိုက်ဂမ္ဘိုင်တု ဂူကျာ်သွိုင်ပသေန ဒီကောသလ မသျှိုက်ဆာန် မထေက်ကိသျှိုက်မျိုက်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ကိဂဇေဒ်ပွဲတမ္ပဲ ပွဲကြဲမ္ပဲအိုတ်ရ။ ယွံကျာ်မ္မံပိဋိ သျှိုက်အမြာ်ဂူကျာ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် နိဒိုင်သွဟ်ညင်ရ ကောန်ဂုတ်သွိုင်သွတ်ဂမ္ဘိုင် မလံက်ဗ ဗိုဟ်လပ် နကိစ္စန် ဆဝံပက်ပတိတ် နူကြောတ်စွန်ရ။ ယွံကျာ်မ္မံပိဋိ တွတ်ဒွံဇေဂူကျာ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် နိဒိုင်သွဟ်ညင်ရ တွတ်ဒွံဇေ မတုပ်သွဟ်ကလေံတောံ ကလေံချို၊ ဒဒက်တကောန်ဂုတ် သွိုင်သွတ်ဂမ္ဘိုင် မဇေင်ဂေါဝ်ကျင်ဗွဲတသိုင်ခီရီရ။ ယွံကျာ်မ္မံပိဋိ ပွဲကာလဂ် စိင်ဂ်လေဝ် သွးမင်မ္ပဲဒိုင်ရ၊ ဂူကျာ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် သွးမင်မ္ပဲဒိုင်အိုတ်ရ၊ ဇေဂူဇေလေဝ် သွးမင်မ္ပဲဒိုင်ရ၊ ယွံကျာ်မ္မံပိဋိ ပိဋိကတအညးဂမ္ဘိုင် စိုတ်ယုတ်စိုတ်သပ် ကေင်ကတိုဒ် ပွဲလတူဂူကျာ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် သမ္ပိဟံဒေရ။ ယွံကျာ်မ္မံပိဋိ ဒဒ်ဝံ ပွမကျန်ဂြက် သာတုကျန်ဂြက် ပွမကျန်ဂြက် မဂပ်ပဟိုက် သာတုကျန်ဂြက် လတူပွမကျန်ဂြက် တီလမ္ပပိဋိကျာ်တြဲဟိုတ်ဝံဂ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယွံသွာဓဇေတအ် ဟိုတ်ဒ်သင်္ဂဟေင် ပွမပဒတ် ပွဲအဝေါင်ဘဝခရ် ပတန်ဗဒ်သိုက်ဂိုန်ဂ် ကျန်ဂြက်ရ၊ တုပ်သွဟ်ကောံဂွံင် မျိုက်ကိလေသကတိုရ၊ ဒဒ်ခမိဂ် တုပ်သွဟ်ကောံအမဲအကးရ၊ ယွံသွာဓဇေတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် တ္တုဟ်နပွမဟံဟိုတ်မာဲဂ် ဗဗွဲဟေင်ရ။ ယွံသွာဓဇေတအ် ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂ် နိသောတာပန် မဟံမ္ပဲကိုသတ်ပွမဒတုံဇေ လိုလ် မပိန်ဇေ မျိုက်အရာသတိက်သတင်မူး မဂ်ပိလတူရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂံရော? ယံသွာမဇဲတအံ ပွဲသာသနာဝံ ကွဲးအရီုဂံ “တိလ
မူပိုင်ကျာ်တြဲဂံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင် ပူဇဲတောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲးယုရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူ
ဟိုတ်မဒိတ် အာစာမ္မိတ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွဲးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်
မကိုတိကေတ် (ခေသစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုကံပိုင်တြဲပြကာ
ဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲးယုရ” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တံကျောံ ပွမယျုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီတေဝ် ပွဲကျာ်ရ။
ပွဲခေ။ ။ ပ။ ပွဲသင်။ ။ ပ။ နကိုစိုတ်မစာ်စူးနူကျိုက်လေဝ် ‘မစ္ဆေရ’ ပွမသအေတ်သွာန်ဂံ
ချိုက်ကျိပ်တဲ ပဒတ်ပွဲသိုရ။ လေဝ်သွးပွးဗွးဗွးဗွးရ။ (သွက်သောံကိုဒါန်) မှုကံတဲ မကြဲ
ကြာတ်လဝ်တဲရ။ မိပ်လဟိုင် ပွဲပွမသွးပွးကိုဒါန်ရ။ စိုန်သကိုစပ် ကျောံညးအာတ်ဂရင်ဂမ္တိုင်ရ။
မိပ်လဟိုင် ပွဲပွမဒင်ကိုပွမပါ်ပရအံ်ကိုရ။ ယံသွာမဇဲတအံ ကွဲးအရီု မချိုက်ပေင်တံ ကျောံခေ
ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂံ ဒှ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘံပွမဒတုံဇှော်လီုလ် မဗိုန်ဇုအံ မှုကံအရာ
သတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ။

ယုံသွာဓဇတအ် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် “တီလမ့ၢ်ပိုင်ကျၢ်တြဲၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တောင်ဝံလောင် အရဟံ မူးယုရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင်ဝံလောင် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မူးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်)ဝံလောင် ဗုဒ္ဓ မူးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္ၚဲကိုပိုင်တြဲပြကာဝံလောင် ဘဂဝါ မူးယုရ” ရံၣ်ချိုက်ပေင်တ် ကော်ပွမလျှင်ဖြိုင်သ္မိုက် မဟံၣ်ချီတေတ် မွဲကျၢ်ရ။ မွဲခရ်။ ပ။ မွဲသင်။ ပ။ ဝတ္ထုသွက်ဝံကိုဒါန် မ္ၚဲပွဲသိုအိုတ်သိုၣ် ဟဂပ်ပ်ါခြာ ကော်ပူဂိုလ်မ္ၚဲကိုသီလ မ္ၚဲသဘမ္မိဟ် ဆာဲဂမၠိုင်ရ။ ယုံသွာဓဇတအ် အရာၣ် ပသ်သမ္မိထေင်အိုတ်ရော? မွဲကောသလရး မွဲပွမဒုင်ကို ပွမပါပရအ်ကို မ္မိဟ်ဂမၠိုင် မတုင်သုဟ်ကော်မူးတအ်ညးဂမၠိုင် မ္ၚဲဗုတ်မုစိအိုတ်ရော? ရံၣ် (သူးတ်ရ)။ ယုံကျၢ်မ့ၢ်ပိုင် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမၠိုင် ကလိဝံဒးရသွံ၊ ယုံကျၢ်မ့ၢ်ပိုင် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမၠိုင် ဂပ်ပ်ကလိဝံ ဗွဲမဒးရသွံ၊ ယုံကျၢ်မ့ၢ်ပိုင် တီလမ့ၢ်ပိုင်ကျၢ်တြဲ တိတ်ဟိုတ်ပရူပရာ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမၠိုင်ရ ရံၣ် ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဝေဠုဒွါရေယျ

၁၀၀၃။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လပ် ရဲသားဝံရ— ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ မွဲဟန်ကျော် ဂကောံခမီမဂ္ဂိုင်ဂွင် ဣဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ် ပွဲကောသလရးဂမ္တိုင်မွဲ ကျင်စိုပ်ကွာန်ဗဗူး မွဲယုဝေဠုဒွါရ ပွဲကောသလရးဂမ္တိုင်ရ။ ဗဗူးကျော်ကောန်ဂကူ ကောန်ကွာန် ဝေဠုဒွါရဂမ္တိုင် “ယွံမွဲတအ် ခမီဂေါတမ ကောန်သိုင်သာကျပ်ဝင် မသုခမီနူဂကူသိုင်သာ ကျပ်ဝင်” မွဲဟန်ကျော် ဂကောံခမီမဂ္ဂိုင်ဂွင် ဣဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ် ပွဲကောသလရးဂမ္တိုင်မွဲ ကျင်စိုပ်ကွာန်ဝေဠုဒွါရရ။ ပရိုင်ဒယံတ်ခိုဟ်ဆဲး တြနဲဂေါတမဂ် ဗျပ်တြးပြးဖးတိတ်အာ ရဲသားဝံရ—

‘တိလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလောင် အရဟံ မှူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဉာ်စုတ် ရံဝံလောင် သမ္မာ သမ္ပန္န မှူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မချိုက်ပေင်တံကို ‘ဝိဇ္ဇာ’ လညာတ်ညာဏ် ‘စရဏ’ ဒွေတ်လုတ် ဝံလောင် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မှူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေပ်သွားတံ ဂလာန် ခိုဟ်ဆဲးဝံလောင် သုဂတ မှူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတိတ် လောကဝံလောင် လောကဝိဒ္ဓ မှူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိ ပူဂိုလ် ဟံမ္မဲကိုပတောံစတ် လေပ်ဝေတ်ပတောန်တံ သတ်မထေက်ကို ဝေတ်ဒွေံပတောန် ဝံလောင် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မှူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဒိအာစာ မှိုဟ်ဒေဝတံဂမ္ပိုင် ဝံလောင် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မှူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စဂမ္ပိုင်ပန်)ဝံလောင် ဗုဒ္ဓေါ မှူးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှိုကိုပိဋ်တြဲပြကာ ဘဂဝါ မှူးရ’ ရံဝံ ဗျာပ်တြးပြီးး တိတ်အာရ။

တိလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲၣ် လိုက်သွပ် မဒိမ္မဲဟာန်ကျောံဒေဝတံ ဒေဝတံမာရ် ဗြိုကျောံ လိုက်မှိုဟ် မဒိမ္မဲဟာန်ကျောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မှိုဟ်မဂ္ဂိုင်ၣ် အလိုဇကု တိကေတ် နကိုညဏ်တောင်တဲ သွကေတ်ဇ္ဇောင်မတ်တဲ ဟိုတ်တံရ၊ တိလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲၣ် တံတံခရ် မှိုကိုပွမခိုဟ်ဆဲးတမ် မှိုကိုပွမခိုဟ်ဆဲးလဒေါပ် မှိုကိုပွမခိုဟ်ဆဲးကျောတ် မချိုက်ပေင်ကို အရထ မချိုက်ပေင်ကိုသဒ္ဓါရ၊ ဇ္ဇောန်ထွေးကိုဒွေတ်မပြဲ မသအးဇူး မချိုက်ပေင်အလိုအိုတ်သိုရ၊ ပွမဝံဗိုလှောင်တံ ပူဂိုလ်တုအရန်ဂမ္ပိုင် မှိုသဘ်မဗိုသ်ဝံၣ် ခိုဟ်ဆဲးဟောင်ရ” ရံဝံ ဝံမိင် ကေတ်အိုတ်ရ။

ပွဲကာလၣ် ဗဗူးကျောံကောန်ဂကူ ကောန်ကွာန်ဝေဠုဒွါရဂမ္ပိုင် ပှောံပြာပ်အာဇရေင် တိလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲအိုတ်တဲမှူး ညးဂမ္ပိုင်လှို လှောင်သွဝတ်တိလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ ဗွဲမရှေ်သော် ရံၣ်တဲ ဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဒွဲမဗွဲအိုတ်ရ။ ညးဂမ္ပိုင်လှို ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ကျောံတိလ မ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ မွဲစွဲအိုတ်ရ၊ ဟိုပတဲကျောံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဒွဲမဗွဲအိုတ်ရ။ ညးဂမ္ပိုင်လှို လှောင်ဏာခွာ်ခွာ်တဲ ဇရေင်တိလမ္ပုပိဋ်ကျာ် တြဲတဲ ဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဒွဲမဗွဲအိုတ်ရ။ ညးဂမ္ပိုင်လှို ဟိုလိုင်ယု၊တောင်ဒတောင် ပွဲဇရေင် တိလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲတဲ ဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဒွဲမဗွဲအိုတ်ရ။ ညးဂမ္ပိုင်လှို ကွပ်သောံသိုတ်တြိုင်တဲ ဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဒွဲမဗွဲအိုတ်ရ။ ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဒွဲမဗွဲတဲအိုတ်မှူး ဗဗူးကျောံကောန်ဂကူ ကောန်ကွာန်ဝေဠုဒွါရဂမ္ပိုင် ဂရင်ပတီသွာန်တိုန် တိလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ ရံဝံအိုတ်ရ—

“ယံတြ နာဂေါတမ ပိုဗိုက်တအ်ညးဂမ္ပိုင် မှို‘ဆန္ဒ’ ပိုက်အဓိပ္ပါယ် ရံဝံဂမ္ပိုင်ဒ်တဲ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲသိုမကွန်ဂြက် နကိုကောန်သမ္ဘာဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ၊ မိက်ဒင်စသိုင်သင်စောဲ စွန်တိတ် ကာသိရးအိုတ်ရ၊ မိက်သွပမဝက်စရ်ပွဲ သဘ်ပွမဗြက်ဗြ ပွမလံက်ဗဗိုဟ်ဂစေအ်စွန်အိုတ်ရ၊ မိက်သာယျေန် ဒင်ဂိုင်ကေတ် ကသာပ်ထပ်ဩန်အိုတ်ရ၊ ခန္ဓဇကုလိုလံာ်တဲ ပွဲကြနုချိုတ်တဲၣ် မိက်အာစိုပ်ချင်သွပ် ဒ်လအာဂတိ ညးခိုဟ်ဆဲးဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ၊ တြဲနာဂေါတမ ကုပိုဗိုက်တအ် ညးဂမ္ပိုင် မှို‘ဆန္ဒ’ ပိုက်အဓိပ္ပါယ် ရံဝံဂမ္ပိုင်ဒ်ၣ် ဩပ်တံကိုခရ် နအကဲအရာ မအာစိုပ် ကတိုန် အလိုလိုဗျေန်ညီ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယွံကောန်ဂကူတအ် ကြက်တွံကိုဓရ်ဒေသနာ မထေက်ကိုပကင်ရင်လင် ပွဲဇကုဇကုရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ဓရ်ဂုအိုတ်ညါ၊ ဩဝ်သ္မုပ္ပင်စိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညါ၊ ကြက်တွံကိုရ ရံဝံ သွးတရ၊ “ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ဗဒ္ဓးကျောံကောန်ဂကူ ကောန်ကွာန်ဝေဠုဒွါရဂမိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမုၢ်ပိုင်ကျာ်တြဲရ။ တိလမုၢ်ပိုင်ကျာ်တြဲ တွံကိုဂလာန်ဓရ်ဝံရ—

ယွံကောန်ဂကူတအ် ဓရ်ဒေသနာ ထေက်ကိုပကင်ရင်လင် ပွဲဇကုဇကုဂှ် ညးဍေံ ရော? ယွံကောန်ဂကူတအ် “အဲမိက်ဂျိုင်လမျီု ဟံမိက်ချိုတ် မိက်ဒ်တသိုၣ်ရ၊ ကျုဟ်မေံဒ်ဒိုၣ်ရ၊ ဩညးမွဲ ကုအဲမိက်ဂျိုင်လမျီု ဟံမိက်ချိုတ် မိက်ဒ်တသိုၣ် မကျုဟ်မေံဒ်ဒိုၣ် ပတုဲဗျေု နူဇီဝိတိန္ဒြိယ၊ အဲဂှ် ဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက် ကမ္မောန်ပွမဂစိုတ် ညးဂှ်ရ၊ အဲလေဝ် ပတုဲဗျေုညးသအာင် မမိက်ဂျိုင်လမျီု ဟံမိက်ချိုတ် မိက်ဒ်တသိုၣ် မကျုဟ်မေံဒ်ဒိုၣ် နူဇီဝိတိန္ဒြိယ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက် ကမ္မောန်ပွမဂစိုတ်ဂှ်ရ၊ ဓရ်အဲ မဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက်ဂှ် ညးသအာင်လေဝ် ဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက်ရ၊ မဟိုတ်ဝံကို ညးသအာင် စိုန်သကိုကျောံဓရ် အဲမဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက်ဂှ်ရော?” ရံဝံ ကွးအရီုဂှ် ဗွာရဏာရံဝံတုဲ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကျောံ နူပွမဂစိုတ်လမျီု ညးရ၊ ညးသအာင်ဂှ်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကျောံ နူပွမဂစိုတ်လမျီု ညးရ၊ ဂုဏ် ပွမဝေင်ပါကျောံ နူပွမဂစိုတ်လမျီု ညးဂှ်လေဝ် ဟိုသွးရ၊ ရံဝံ ဒွေတ်ဇကုခိုဟ် ညးဂှ် သအးဇုးနူအစောန်ပိပြကာရ။

ယွံကောန်ဂကူတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— “ဩညးမွဲ နကိုစိုတ်ကမ္မတ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ် ငြိပ်အဲ ဟံကိုမ္မး၊ အဲဂှ် ဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက် ကမ္မောန်ပွမကွတ် ညးဂှ်ရ၊ အဲလေဝ် နကိုစိုတ်ကမ္မတ် ဂိုင်ကွတ်ကေတ်ငြိပ်ညးသအာင် ဟံကိုမ္မး၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက် ပွမကွတ်ဂှ်ရ၊ ဓရ်အဲ မဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက်ဂှ် ညးသအာင်လေဝ် ဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက်ရ၊ မဟိုတ်ဝံကိုညးသအာင် စိုန်သကိုကျောံဓရ် အဲ မဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက်ဂှ်ရော?” ရံဝံ ကွးအရီုဂှ် ဗွာရဏာရံဝံတုဲ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကျောံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ငြိပ်ညး ဟံကိုရ၊ ညးသအာင်ဂှ်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကျောံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ငြိပ်ညးကိုရ၊ ဂုဏ်ပွမဝေင်ပါကျောံ နူပွမဂိုင်ကွတ်ကေတ်ငြိပ် ညးဟံကိုဂှ်လေဝ် ဟိုသွးရ၊ ရံဝံ ဒွေတ်ဇကုခိုဟ် ညးဂှ် သအးဇုးနူအစောန်ပိပြကာရ။

ယွံကောန်ဂကူတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— “ဩညးမွဲ အာစိုပ်ပွမကလိလောန်ပွဲကောန် သမ္ဘာအဲဂမိုင်မ္မး၊ အဲဂှ် ဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက် ကမ္မောန်ပွမကလိလောန် ညးဂှ်ရ၊ အဲလေဝ် အာစိုပ်ပွမကလိလောန် ပွဲကောန်သမ္ဘာ (ညသအာင်)ဂမိုင်မ္မး၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက် ကမ္မောန်ပွမကလိလောန်ဂှ်ရ၊ ဓရ်အဲ မဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက်ဂှ် ညးသအာင်လေဝ်ဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက်ရ၊ မဟိုတ်ဝံကိုညးသအာင် စိုန်သကိုကျောံဓရ် အဲ မဟံသျှိုက်ဆာန် ဟံသျှိုက်မျိုက်ဂှ်ရော?” ရံဝံ ကွးအရီုဂှ် ဗွာရဏာ ရံဝံတုဲ အလိုဇကုလေဝ် ဝေင်ပါကျောံ နူပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမိုင်ရ၊ ညးသအာင်ဂှ်လေဝ်

ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကော့ နူပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဂုဏ် ပွမဝေင်ပါကော့ နူပွမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် ဟိုသွးရ၊ ရဝံ ဒွေတ်ဇော့ခိုဟ် ညးဂ် သအးဇုးနူ အစောန်ပိပြကာရ။

ယုံကောန်ဂကူတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— “ဩညးမွဲ နပွမဟိုသွး ဟံ့ဍုာ်စုတ်ဂ် ပလီု ပလံာ်ပကပ်ထောံ ဒတုဲဖိုအဲမွဲ၊ အဲဂ် ဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက် ကမ္မောန်ပွမဟိုသွး ဟံ့ဍုာ်စုတ် ညးဂ်ရ၊ အဲလေဝ် နပွမဟိုသွး ဟံ့ဍုာ်စုတ်ဂ် ပလီုပလံာ်ပကပ်ထောံ ဒတုဲဖို ညးသအာင်မွဲ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက် ကမ္မောန်ပွမဟိုသွး ဟံ့ဍုာ်စုတ်ဂ်ရ၊ ခရ်အဲ မဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက်ဂ် ညးသအာင်လေဝ် ဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက်ရ၊ မဟိုတ်ဝံကိုညးသအာင် စိုန်သကိုကျောံခရ် အဲ မဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါ မျိုက်ဂ်ရော?” ရဝံ ကွးအရီဂ် ဗွာရဏာရဝံတဲ အလီုဇော့လေဝ် ဝေင်ပါကော့ နူပွမဟိုသွး ဟံ့ဍုာ်စုတ်ရ၊ ညးသအာင်ဂ်လေဝ် ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမဝေင်ပါကော့ နူပွမဟိုသွး ဟံ့ဍုာ် စုတ်ရ၊ ဂုဏ် ပွမဝေင်ပါကော့ နူပွမဟိုသွး ဟံ့ဍုာ်စုတ်ဂ်လေဝ် ဟိုသွးရ၊ ရဝံ ဒွေတ်ပါင်ခိုဟ် ညးဂ် သအးဇုးနူအစောန်ပိပြကာရ။

ယုံကောန်ဂကူတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— “ဩညးမွဲ နဂလားနပဇိအကြာဂ် ပါဒကး ထောံအဲ ကျောံမိတ်သဟာ်မွဲ၊ အဲဂ် ဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက် ကမ္မောန်ပွမဟိုသွး ပါဒကး ညးဂ်ရ၊ အဲလေဝ် နဂလားနပဇိအကြာဂ် ပါဒကးထောံ ညးသအာင်ကျောံမိတ်သဟာ်မွဲ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက် ကမ္မောန်ပွမဟိုသွး ပါဒကးရ။ ပ။ ရဝံ ဒွေတ်ပါင်ခိုဟ်ညးဂ် သအးဇုးနူအစောန်ပိပြကာရ။

ယုံကောန်ဂကူတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— “ဩညးမွဲ နဂလားနကြိုင်မျိုဟ်သကာတ် မြဟ်ဂ် ဟိုသွးကိုအဲမွဲ၊ အဲဂ် ဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက် ကမ္မောန်ပွမဟိုသွး ဗွဲမကြိုင် မျိုဟ်သကာတ်မြဟ် ညးဂ်ရ၊ အဲလေဝ် နဂလားနကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ဂ် ဟိုသွးကို ညးသအာင်မွဲ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက် ကမ္မောန်ပွမဟိုသွး ဗွဲမ ကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ဂ်ရ။ ပ။ ရဝံ ဒွေတ်ပါင်ခိုဟ် ညးဂ် သအးဇုးနူအစောန်ပိပြကာရ။

ယုံကောန်ဂကူတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— “ဩညးမွဲ နဂလားနသာသွအ် မသက္ကုဂုဏ်ဖိုဂ် ဟိုသွးကိုအဲမွဲ၊ အဲဂ် ဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက် ကမ္မောန်ပွမဟိုသွး ဂလားနသာသွအ် မသက္ကုဂုဏ်ဖို ညးဂ်ရ၊ အဲလေဝ် နဂလားနသာသွအ် မသက္ကုဂုဏ်ဖိုဂ် ဟိုသွးကိုညး သအာင်မွဲ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက် ကမ္မောန်ပွမဟိုသွး ဂလားန သာသွအ် မသက္ကုဂုဏ်ဖိုဂ်ရ၊ ခရ်အဲ မဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက်ဂ် ညးသအာင်လေဝ် ဟံ့ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက်ရ၊ မဟိုတ်ဝံကိုညးသအာင် စိုန်သကိုကျောံခရ် အဲ မဟံ့ ဍုာ်ခါဆာန် ဟံ့ဍုာ်ခါမျိုက်ဂ်ရော?” ရဝံ ကွးအရီဂ် ဗွာရဏာရဝံတဲ အလီုဇော့လေဝ် ဝေင်ပါကော့ နူပွမဟိုသွးဂလားနသာသွအ် မသက္ကုဂုဏ်ဖိုရ ညးသအာင်ဂ်လေဝ် ကိုဒဂိုန်

ဂိုင်ကောတံ ပွဲပွမဝေင်ပါကော့ နူပွမဟိုသွးဂလာန် သာသွအ်မသက္ကုဂုဏ်ဖီရ၊ ဂုဏ် ပွမဝေင် ပါကော့ နူပွမဟိုသွးဂလာန်သာသွအ် မသက္ကုဂုဏ်ဖီဂ်လေဝ် ဟိုသွးရ၊ ရဲဝံ ဒွေတ်ပါင်ခိုဟ် ညးဂ် သအးဇုးနူအစောန်ပိပြကာရ။

ကွးအရီဂ် “တီလမုံပိုင်ကျ်တြ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင် ပူဇေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွးယုရ။ ။ ပ။ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ်အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝ မနုဿာန် မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကောတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မုံကိုပိုင်တြ်ပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွးယုရ။” ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တကော့ ပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေဝ် ပွဲကျ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ။ “သင်‘သာဝက’ ကွးတီလမုံပိုင်ကျ်တြ် မုံကိုဒွေတ် ဒးရဲခိုဟ်ဆဲရ။ ။ ပ။ ။ နိတ် တိဗုထိုက်မပြ သွက်ဂကောံသတ်တအ် ကောန်သပ္ပကုသိုလ် ထိုက်ရ” ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တ ကော့ပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေဝ် ပွဲသင်ရ။ ချိုက်ပေင်တ ကော့သီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင်မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် မဟံ့ကပ်သကုတ် ။ ပ။ ။ မလေဝ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်တြ်ရ။ ယွံကောန်ဂကူတအ် ကွးအရီဂ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်တကော့ ခရ်ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္တိုင်ထပိုင်ပြကာဝံဂ်ရ ယဝ်နွံပိုက်မွး နကိုဟိုတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ မဂပ်ဝ်နွံပိုက်ဝံ အလိုဇကုဟေင် ဇကုဇကု ပဋိသန္ဓိနရက်အိုတ်အာ(ကုအဲ)တဲရ၊ ပဋိသန္ဓိတိရစ္ဆာန်အိုတ်အာ တဲရ၊ ပဋိသန္ဓိပြိုတ်အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိအပါယ် မဒ်လအာဂတိညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲဂမ္တိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံဇော်လိုလ် မစာ်စူးနူတသိုဒ် အိုတ်အာတဲရ၊ အဲဒ်သောတာပန် မဟံ့မွဲကိုသဘ်ပွမ ဒတုံဇော်လိုလ် မပိုင်ဇုအ် မုံကိုအရာသတိက်သတင်မွး မဂ်ပိလတူရ ရဲဝံ ဟိုသွးမာန်ရ။

သွးတ် ရဲဝံမွး ဗဗ္ဗေကောံကောန်ဂကူ ကောန်ကွန်ဝေဠုဒွါရဂမ္တိုင် ဂရင်ပတိ တီလမုံ ပိုင်ကျ်တြ် ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ “ယွံတြ်နဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ။ ။ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် ပြာပ်ခစ သွစွဲစွေဲ ကိုတြ်နဲဂေါတမအိုတ်ရ၊ ခရ်ဂ်ကို သင်ဂ်ကို ပြာပ်ခစ သွစွဲစွေဲအိုတ်ရ၊ တြ်နဲဂေါမတဂ် သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျို ပိုဒိုက် တအ်ညးဂမ္တိုင်ဂ် ဥပးပြာပ်ခစ သွစွဲစွေဲ ရဲဝံ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိလင်ညိ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပဌမ ဂိဇ္ဈကာဝသထ

၁၀၀၄။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်ဝံရ— ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ် သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာချိုတ် ဇေင်ကွာန်ညတိကရ၊ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပှော်ပြာပ် အာဇေင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ်တဲ ဂဇာ်ကောတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲဒတဲမွး ဂရင်ပတိ တီလမုံပိုင် ကျ်တြ် ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံကျ်မုံပိုင် ခမီ မုံယုသုဠ ဝုတိကလိလောန်စတဲရ၊ လအာဂတိ သာဠ ဂ်တုန် ညးခွံဂ်ရော? ဘဝပရလိုက်တုန် ညးခွံဂ်ရော? ယွံကျ်မုံပိုင် ခမီဗြမုံယုနန္ဒာ ဝုတိကလိ

လောန်စံတဲ့ရ၊ လအာဂတိ ခမီပြိုက်တုန် ညးချေ့ဂ်ရော? ဘဝပရလိုက်တုန် ညးချေ့ဂ်ရော? ယံကျာ်မုဲပိုင် ဥပးတြုံမုဲယုသုဒတ္တ စုတိကလိလောန်စံတဲ့၊ လအာဂတိ ဥပးတြုံဂ်တုန် ညးချေ့ဂ်ရော? ဘဝပရလိုက်တုန် ညးချေ့ဂ်ရော? ဥပးတြုံမုဲယုသုဇာတာ စုတိကလိလောန် စံတဲ့၊ လအာဂတိ ဥပးတြုံတုန် ညးချေ့ဂ်ရော? ဘဝပရလိုက်တုန် ညးချေ့ဂ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံအာနန္ဒ ခမီ မုဲယုသုဇာ မစုတိကလိလောန်စံအာဂ် ဟိုတ်နူအာသဝဂမ္တိုင် အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွကောတ်ဇောဝ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗူး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) မဟံမွဲကိုအာသဝ နကိုဉာဏ် တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ့ တုအရန် မပဒတ်ရောင်။ ယံအာနန္ဒ ခမီပြုံမုဲယုနန္ဒာ မစုတိ ကလိ လောန်စံအာဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွပ်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်အာဂ်ရ ကတိန် ပွဲဘုံတြုံဂ်တဲ့ ဒ်အနာဂါမ် မသွပ်ရိနီဗ္ဗာန် သိုဟံမွဲကိုသဘာပမကလောင်ကျင်နူဘုံဂ်ရောင်။ ယံအာနန္ဒ ဥပးတြုံ မုဲယုသုဒတ္တ မစုတိကလိလောန်စံအာဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ပိပြကာအိုတ်အာသူးဟံက ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ပွမစောပ်စပ် ‘ဒေါသ’ပွမထေပူတ် ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင်ဂမ္တိုင် ကြီအာဂ်ရ ဒ်သက ဒါဂါမ် ကလောင်ကျင်ချင်မိုဟ်ဗွတ်မွဲဝါဟောင်တဲ့ ကြက်သွကောံလအိတ်ဒ်ဒိဝံဋ်ရောင်။ ယံအာနန္ဒ ဥပးတြုံမုဲယုသုဇာတာ မစုတိကလိလောန်စံအာဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ပိပြကာအိုတ်အာ ဂ်ရ ဒ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘာပမဒတုံစေံလိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မုဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရောင်။

ယံအာနန္ဒ အရာဝံ အရာအမ်သပ် ဟံသောင်ရ၊ ယံအာနန္ဒ ဇာပ်ဇာပ်ညးဒ်ကောန်မိုဟ် မချိုတ် ပြာပ်ကျင်ဇရေင်အဲကျာ်တဲ့ သွာန်သျှက်ဒိုင် ပရူပရာဝံအိုတ်မွဲ ဒ်အယာ်မာတ် ဖျောင် ဖစိုတ် ကုကျာ်ဟောင်ရ။ ယံအာနန္ဒ ဟိုတ်ဂ်ရ ကြက်ဟိုတ်တုံကို တဂ်ချောင်ခရ် မုဲယုဓရ်ဒေါပ်ရ၊ ကွဲးအရီ မချိုက်ပေင်တံကျောံခရ်ဒေါပ်ဂ် မိက်ဝံဟိုတ်သူး ပရူပရာဇကုဇကုမွဲ အလိုဇကုဟောင် ဟိုတ်မွဲမာန်ရ— “ပဋိသန္ဓိနရက်အိုတ်အာ(ကုအဲ)တဲ့ရ၊ ပဋိသန္ဓိတိရစ္ဆာန်အိုတ်အာတဲ့ရ၊ ပဋိသန္ဓိပြိုတ်အိုတ်အာတဲ့ရ၊ ပဋိသန္ဓိအပါယ် မဒ်လအာဂတိညးဟံခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် မဒ်ဒုဒဲဒတုံ စေံလိုလ် မစာ်စူးနူတသိုမ် အိုတ်အာတဲ့ရ၊ အဲ ဒ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘာပမဒတုံစေံ လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မုဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ ” ရဲဝံ (အလိုဇကုဟောင် ဟိုတ်မွဲ ပရူပရာဇကုဇကုမာန်ရ)။

ခရ်ဒေါပ်ဂ်တုန် ညးချေ့ရော? ယံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ ကွဲးအရီဂ် “တီလမုဲပိုင် ကျာ်တြုံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မူးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမိုဟ် ဒေဝတဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကောတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မုဲကိုပိုင်တြုံပြကာ ဝံလေဝ် ဘဂဝါ မူးယုရ” ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တံကျောံပွမလျင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲကျာ်ရ၊ ပွဲခရ် ။ ပ ။

ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရီဂမ္ဘိုင် မဂင်ဝ်သျှိုက်မျိုက် မဟံကင်သကုတ် ။ ပ ။ မလေင်ကတိုဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ဣဝံဟောင် ခရ်ဒေါင်ရ။ ကွေးအရီ မချိုက် ပေင်တကောံခရ်ဒေါင်ဂ် မိက်ဝံဟိုသွေး ပရူပရာဇေယျမုး အလိုဇေယျဟောင် ဟိုထွေးမာန်ရ—

“ပဋိသန္ဓိနရက်အိုတ်အာ(ကုအဲ)တဲရ၊ ပဋိသန္ဓိတိရစ္ဆာန်အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိ ပြိုတ်အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိအပါယ် မဒ်လအာဂတိဉ္စးဟံခိုဟ်ဆဲးဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံဇော် လိုလ် မစာ်စူးနူတသိုမ် အိုတ်အာတဲရ၊ အဲ ဒ်သောတာပန် မဟံမ္မဲကိုသဘာ ပွမဒတုံဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မျိုက်အရာသတိက်သတင်မုး မဂ်ပိလတူရ” ရံဝံ (အလိုဇေယျဟောင် ဟိုထွေးပရူပရာ ဇေယျမာန်ရ) ရံဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

[ပိသုတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ နိဒါန် တုပ်သုတ်အိုတ်ရ။]

၉။ သုတ်ဒုတိယ ဂိဇ္ဈကာဝသထ

၁၀၀၅။ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဒွဲမ္မဲတဲမုး ဂရင်ပတီ တီလမျှိုင်ကျိတြ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျိမျှိုင် ခမီ မျှိုယျအသောက စုတိကလိလောန်စံတဲရ၊ လအာဂတိ ခမီတုန် ဉ္စးခွဲဂ်ရော? ဘဝပရလိုက်တုန် ဉ္စးခွဲဂ်ရော? ယံကျိမျှိုင် ခမီဗြ မျှိုယျ အသောကာ စုတိကလိလောန်စံတဲရ ။ ပ ။ ယံကျိမျှိုင် ဉ္စးတြျမျှိုယျအသောက စုတိ ကလိလောန်စံတဲရ ။ ပ ။ ယံကျိမျှိုင် ဉ္စး ဗြမျှိုယျအသောကာ စုတိကလိလောန်စံတဲရ၊ လအာဂတိ ဉ္စးဗြတုန် ဉ္စးခွဲဂ်ရော? ဘဝပရလိုက်တုန် ဉ္စးခွဲဂ်ရော?” ရံဝံ (ဂရင် ပတီရ)။

ယံအာနန္ဒ ခမီမျှိုယျအသောက မစုတိကလိလောန်စံအာဂ် ဟိုတ်နူအာသဝဂမ္ဘိုင် အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျှော်ဟောင် အလိုဇေယျ သွကေတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗူး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူး(နူကီလေသ) မဟံကိုအာသဝ နကိုဉာဏ် တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ တုအရှန် မပဒတ်ရောင်။ [နိဒါန်တုပ်သုတ်ကိုခရ် အရေပ်ပလးကွာဂ်ရ။]

ယံအာနန္ဒ ဣဝံဟောင် ခရ်ဒေါင်ရ။ ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဒေါင်ဂ် မိက်ဝံ ဟိုသွေး ပရူပရာဇေယျမုး အလိုဇေယျဟောင် ဟိုထွေးမာန်ရ— “ပဋိသန္ဓိနရက်အိုတ်အာ (ကုအဲ)တဲရ၊ ပဋိသန္ဓိတိရစ္ဆာန်အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိပြိုတ်အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိအပါယ် မဒ်လအာဂတိ ဉ္စးဟံခိုဟ်ဆဲးဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံဇော်လိုလ် မစာ်စူးနူတသိုမ် အိုတ်အာတဲရ၊ အဲ ဒ်သောတာပန် မဟံမ္မဲကိုသဘာ ပွမဒတုံဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မျိုက်အရာသတိက်သတင်မုး မဂ်ပိလတူရ ” ရံဝံ (အလိုဇေယျဟောင် ဟိုထွေးပရူပရာဇေယျမာန်ရ) ရံဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်တတိယ ဂိဇ္ဈကာဝသထ

၁၀၀၆။ တိလပိုင်အာနန္ဒ ဂဇအ်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒုဲတဲမ္မး ဂရင်ပတိ တိလမုံပိုင် ကျပ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံကျပ်မုံပိုင် ပွဲကွာန်ညတိက ဥပးတြုံမုံယုကက္ကဋ္ဌ စုတိကလိလောန်စံတဲရ၊ လအာဂတိ ဥပးတြုံဂ်တုန် ညးခွဲဂ်ရော? ဘဝပရလိုက်တုန် ညးခွဲဂ်ရော? ယွံကျပ်မုံပိုင် ပွဲကွာန်ညတိက ဥပးတြုံမုံယုကဋ္ဌိဘ။ ။ ပ။ ယွံကျပ်မုံပိုင် ပွဲကွာန်ညတိက ဥပးတြုံမုံယု နိကတ။ ယွံကျပ်မုံပိုင် ပွဲကွာန်ညတိက ဥပးတြုံမုံယုကဋ္ဌိဿဟ။ ယွံကျပ်မုံပိုင် ပွဲကွာန် ညတိက ဥပးတြုံမုံယုတုဋ္ဌ။ ယွံကျပ်မုံပိုင် ပွဲကွာန်ညတိက ဥပးတြုံမုံယုသန္တုဋ္ဌ။ ယွံကျပ် မုံပိုင် ပွဲကွာန်ညတိက ဥပးတြုံမုံယုဘဒ္ဒ။ ယွံကျပ်မုံပိုင် ပွဲကွာန်ညတိက ဥပးတြုံမုံယု သုဘဒ္ဒ စုတိကလိလောန်စံတဲရ၊ လအာဂတိ ဥပးတြုံဂ်တုန် ညးခွဲဂ်ရော? ဘဝပရ လိုက်တုန် ညးခွဲဂ်ရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံမုံယုကက္ကဋ္ဌ မစုတိကလိလောန်စံအာဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန် သွပ်ဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာအိုတ်အာဂ်ရ ကတိဒ်ပွဲဘုံတြိဂ်တဲ ဒ်အနာဂါမ် မသွပရိနိဗ္ဗာန် သီဟံမွဲ ကိုသဘ်ပွမကလေင်ကျင်နူဘုံဂ်ရောင်။ ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံမုံယုကဋ္ဌိဘ။ ။ ပ။ ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံမုံယုနိကတ။ ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံမုံယုကဋ္ဌိဿဟ။ ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံမုံယုတုဋ္ဌ။ ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံမုံယုသန္တုဋ္ဌ။ ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံမုံယုဘဒ္ဒ။ ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံမုံယု သုဘဒ္ဒ မစုတိကလိလောန်စံအာဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွပ်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်အာဂ်ရ ကတိဒ် ပွဲဘုံတြိဂ်တဲ ဒ်အနာဂါမ် မသွပရိနိဗ္ဗာန် သီဟံမွဲကိုသဘ် ပွမကလေင်ကျင်နူဘုံ ဂ်ရောင်။ [ညးဂမ္တိုင်အိုတ်သိုက် ဂပ်ဝ်တျင်လအာတုပ် သုဟ်အိုတ်ရ။]

ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံဂမ္တိုင်မသုန်စောပ်ပြင် မစုတိကလိလောန်စံအာ ပွဲကွာန်ညတိကဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွပ်ဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာအိုတ်အာဂ်ရ ကတိဒ်ပွဲဘုံတြိဂ်တဲ ဒ်အနာဂါမ် မသွ ပရိနိဗ္ဗာန် သီဟံမွဲကိုသဘ် ပွမကလေင်ကျင်နူဘုံဂ်ရောင်။ ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံဂမ္တိုင်ဒွိတ် စောပ်တြဲတု မစုတိကလိလောန်စံအာ ပွဲကွာန်ညတိကဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ပိပြကာ အိုတ်အာသုးဟွံက ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ ပွမစောပ်စပ် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ဂမ္တိုင် ကြီအာဂ်ရ ဒ်သကဒါဂါမ် ကလေင်ကျင်ချင်မိုဟ်ဗွတ်မွဲဝါဟေင်တဲ ကြက်သွကွေလအိတ် ဒ်ဒိမ်ဝံဋ်ရောင်။ ယွံအာနန္ဒ ဥပးတြုံဂမ္တိုင် မသုန်ကွဲတြဲတု မစုတိကလိလောန်စံအာ ပွဲကွာန် ညတိကဂ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ပိပြကာအိုတ်အာဂ်ရ ဒ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘ် ပွမဒတုံစှေလီလ် မဗိုန်ဇုအ် မုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရောင်။

ယွံအာနန္ဒ အရာဝံ အရာအမ်သပ် ဟံသေင်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ ဇွာပ်ဇွာပ်ညးဒ်ကောန် မိုဟ်မချိတ် ပြာပ်ကျင်ဇေရင် အဲကျပ်တဲ သွာန်သျှက်ဒွိုင် ပရူပရာဝံအိုတ်မွဲ ဒ်အယာ်မာတ် ဖျောင်ဖစိုတ် ကုကျပ်ဟေင်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဟိုတ်ဂ်ရ ကြက်ဟိုတ်ွံကို တဂ်ဇျောင်ခရ် မုံယု၊

ခရ်ဒေါင်ရ၊ ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်ဒေါင်ရ် မိက်ဝံဟိုသွေး ပရူပရာဇေယျဇေယျဇေယျ အလိုဇေယျဇေယျ ဟိုထွေးမာန်ရ— “ပဋိသန္ဓိနရက်အိုတ်အာ (ကုအဲ)တဲရ၊ ပဋိသန္ဓိတိရစ္ဆာန်အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိပြိုတ်အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိအပါယ် မဒ်လအာဂတိ ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံဇော်လီလ် မစာ်စူးနူတသိုမ် အိုတ်အာတဲရ၊ အဲ ဒ်သောတာပန် မဟံ့မွဲကိုသဘ ပွမဒတုံဇော်လီလ်မဗိုန်ဇုအ် မှုက်အရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ ” ရဲဝံ (အလိုဇေယျဇေယျ ဟိုထွေးပရူပရာဇေယျဇေယျမာန်ရ)။

ခရ်ဒေါင်ရ်တုန် ညးခွဲရော? ယွံအာနန္ဒ ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီ “တီလမ္ပုပိဋ် ကျာ်တြဲဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ပွဲလောင် အရဟံ မွေးယုရ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တဲ အာစာမ္ပိဟ် ဒေဝတဂမၠိုင်ပွဲလောင် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွေးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်)ပွဲလောင် ဗုဒ္ဓ မွေးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုက်ပိဋ်တြဲပြကာ ပွဲလောင် ဘဂဝါ မွေးယုရ” ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တဲ ကောံပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲကျာ်ရ၊ ပွဲခရ်။ ပ။ ပ။ ပွဲသင်။ ပ။ ချိုက်ပေင်တဲကောံသီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင်မဂ်ပိလတူရ် မဟံ့ကပ်သကုတ်။ ပ။ ပ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ကူဝံဟောင် ခရ်ဒေါင်ရ၊ ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တဲ ကောံခရ်ဒေါင်ရ် မိက်ဝံဟိုသွေး ပရူပရာဇေယျဇေယျ အလိုဇေယျဇေယျ ဟိုထွေးမာန်ရ— “ပဋိသန္ဓိနရက်အိုတ်အာ(ကုအဲ)တဲရ၊ ပဋိသန္ဓိတိရစ္ဆာန်အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိပြိုတ်အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိအပါယ် မဒ်လအာဂတိညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံဇော်လီလ် မစာ်စူးနူတသိုမ် အိုတ်အာတဲရ၊ အဲ ဒ်သောတာပန် မဟံ့မွဲကိုသဘပွမဒတုံဇော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုက်အရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ” ရဲဝံ (အလိုဇေယျဇေယျ ဟိုထွေးပရူပရာဇေယျဇေယျမာန်ရ) ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

၂။ ရာဇကာရာမဝဂ် ၁။ သုတ်သဟဿဘိက္ခုနီသံဃ

၁၀၀၀။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာသိုင် ဇေယျဇေယျ သာရ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် ခမိဗြဲလှို ဟောံပြာပ်အာဇေယျ တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲတဲ လောဝ် သွဝတ် တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲတဲမွဲ တန်တိုင်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲဒိုင်အိုတ်ရ၊ ကုခမိဗြဲဂမၠိုင် မတန်တိုင်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲဒိုင်အိုတ်ရ တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိဗြဲတအ် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဂ် ဒ်သောတာပန် မဟံ့မွဲကိုသဘ ပွမဒတုံဇော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုက်အရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ရော? ယွံခမိဗြဲတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီ “တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲ

ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင် ပူဇော်ပွဲဝံလောင် အရဟံ မွေးယူရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟံ ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဝံလောင် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွေးယူရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတံ (ခရိသစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်)ဝံလောင် ဗုဒ္ဓ မွေးယူရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုကိုပိဉ်တြိပြကာဝံလောင် ဘဂဝါ မွေးယူရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တံ ကောပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီဇေတဝံ ပွဲကျရ၊ ပွဲခရ၊ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပေင်တံ ကောသီလဂမ္ဘိုင် အရိဂမ္ဘိုင် မဂပ်သျှိုက်မျှိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေင်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ၊ ယွံခမိဗြတအံ ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တံ ကောခရိဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂံ နိဿောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ်ပွမဒေဝတံဇော်လီလံ မဗိုန်ဇုအံ မှုကို အရာသတိကံသတင်မွေး မဂ်ပိလတူရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဗြာဟ္မဏ

၁၀၀၈။ နိဒါနံ ချိုင်သာရဂ်ရောင်။ ယွံခမိတအံ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် ပညပ်တံ ဒွေတံဒ် ဟိုတ်အာစိပ်ပွမဇော်မောင်အိုတ်ရ၊ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ကို ကွေးဂမ္ဘိုင်ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတံ ရဝံအိုတ်ရ- “အမာတြံ၊ ဩဝေတံ၊ တုအံ ချိုက်ကတိနူဂယးပြဟံတု ဩဝေတုရူဂတညံ၊ တုအံ ဩဝေတုလွပိကောဇော်ဗင်ညံ၊ ဩဝေတုလွပိကော ဗပိတ်ဩဝေတု၊ ဩဝေတုလွပိကော ကုက်ဂိုဆုညံ၊ ဩဝေတုလွပိကော ဌာန်မျှိုက်ဇုညံ၊ ဩဝေတုလွပိကော လွလွက်သရီညံ၊ ဩဝေတုလွပိကော ကတိုင် လွက်သရီညံ၊ ပွဲဌာန်ဒေဝတံဇော်ဟောင် သွေးနွံပိုက်(ရာဒနာ) ပွမချိုတ်ရ၊ အမာတြံ၊ နဒွေတံဝံ တုအံ ခန္တကုလီလံတု ကြနူချိုတ်တုကို ကြက်ကတိဒ် ပွဲချိုင်သွပ် မဒ်အရာ အာစိပ် ညးခိုဟ်ဆာဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတံအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ ဒွေတံဒ် နိအယာမာတ် ပွမဒိဟ်ဗို ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ဟောင်ရ၊ နိအယာ မာတ်ဝိဝိင်ဟောင်ရ၊ ဟံဒ် တုဟ်နဇော်နီဇရ၊ ဟံဒ် တုဟ်နဇော်စူးနုပွမစောစပ်ရ၊ ဟံဒ် တုဟ်န ပျိုတ်ရ၊ ဟံဒ် တုဟ်နဗိုဟ်လလမ်ရ၊ ဟံဒ် တုဟ်နထပက်ခွင်တိကေတံရ၊ ဟံဒ် တုဟ်နတိ အလိုဇကုရ၊ ဟံဒ် တုဟ်နသွက်နီဗျာန်ရ။ ယွံခမိတအံ အဲကျာ်တုန် ကြက်ကိုတိကေတံ ဒွေတံဒ်ဟိုတ်အာစိပ် ပွမဇော်မောင် ပွဲဝိနယ်အရီရ၊ ဒွေတံဒ် နိတံ တုဟ်နဇော်နီဇရ တုဟ်န ဇော်စူးနုပွမစောစပ် တုဟ်နပျိုတ် တုဟ်နဗိုဟ်လလမ် တုဟ်နထပက်ခွင်တိကေတံ တုဟ်န တိအလိုဇကု တုဟ်နသွက်နီဗျာန်ရ။

ယွံခမိတအံ ဒွေတံဒ်ဟိုတ်အာစိပ် ပွမဇော်မောင် ပွဲဝိနယ်အရီ မဒိတ် တုဟ်နဇော်နီဇရ ရေစုတ် ။ ပ ။ တုဟ်နသွက်နီဗျာန်ဂံ ညးဍေုရော? ယွံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီဂံ “တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲဂံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇော်ပွဲဝံလောင် အရဟံ မွေးယူရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ် မဂြိုင်တိကေတံ (ခရိဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မဉ္ဇာ်စုတ်ဝံလောင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မွေးရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟံ ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဝံလောင် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွေးယူရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတံ (ခရိသစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်)ဝံလောင် ဗုဒ္ဓ မွေးယူရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုကို

ပို၍ပြကာဝံလေဝံ ဘဂဝါ မှူးယျရ။” ရဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီ
 တေဝံ ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရိဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝံ
 သျှိုက်မှိုက် မဟံကဝံသကုတ် ။ ပ ။ မလေဝံကတိုဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယံခမိတအ်
 က္ကဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ် ပွမဇောံမောဝံ ပွဲဝိနယ်အရိ မဒ်တံ တုဟ်နအိုန်ဇေဝံ
 ။ ပ ။ တုဟ်နသွက်နိဗ္ဗာန်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အာနန္ဒတ္ထေရ

၁၀၀၉။ ပွဲကာလမွဲတုဲ တီလပိုင်အာနန္ဒ ကောံတီလပိုင်သာရိပိုတ်ဂမ္ဘိုင် သွဒတ်
 တန်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရာမအနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေဝင်ချင်သာရဝ်အိုတ်ရ။
 ပွဲကာလကို တီလပိုင်သာရိပိုတ် ပွဲအခိုင်သင်တုဲ ပယျာံတုဲစိုဟ် ဒှိုက်ကတိုနုဒ္ဒာဲမသတင်ဒိုင်
 ညးမွဲခပ်တုဲ ပြာပ်အာဇေဝင် တီလပိုင်အာနန္ဒတုဲမှူး ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်
 ကောံတီလပိုင်အာနန္ဒ မွဲစွဲရ။ ဟိုပတုဲကောံဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗ်ဗျဟ်
 တုဲမှူး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒုဒ်မွဲတုဲ သုးကို တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကောန်တုအာနန္ဒ
 ဟိုတ်ပွမပါကောံ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဗုတ်မုစိ ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်တ ကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ဗုတ်မုစိ သတ်ဝံ
 ‘သောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ်ပွမဒတုံဇော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မျှိုက်အရာသတိက်သတင်မှူး
 မဂ်ပိလတူရ’ ရဝံ တီလမျှိုင်ကျာ်တြဲ တွံထွေးရော?” ရဝံ (သုးတရ)။ ယံကောန်တု ပါကောံ
 ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာတုဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ပွမချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ သတ်ဝံ
 “သောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ် ပွမဒတုံဇော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မျှိုက်အရာသတိက်သတင်မှူး
 မဂ်ပိလတူရ” ရဝံ တီလမျှိုင်ကျာ်တြဲ တွံထွေးရ။

ညးမှူးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံကောန်တု ပုထုဇန် မဟံမွဲကိုလိုင်လညာတ် မချိုက်
 ပေင်တ ကောံပွမဟံလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲကျာ် ယံမျှိုင်သတ်မဗ်သတ်လိမ္မဲ ခန္တဇေယျလီလ်တုဲ
 ကြနုချိုတ်တုဲဒ် ဒးကတိုဒ် ပွဲနရက် မဒ်အရာအာစိပ် ညးဟံဒိုဟ်ဆာဲဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒုဒ်တုဲဇော်
 လီလ်ရ။ ပွမဟံလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲကျာ် မျှိုင်သတ်မဗ်သတ်ဟံဒ် ကုကွေးအရိဂ်ရ။ ယံကောန်တု
 ကွေးအရိ မျှိုင်လိုင်လညာတ် မချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေဝံ ပွဲကျာ်
 ယံမျှိုင်သတ်မဗ်သတ်လိမ္မဲ ခန္တဇေယျလီလ်တုဲ ကြနုချိုတ်တုဲဒ် သောံကတိုဒ်ပွဲချင်သွဝ် မဒ်အရာ
 အာစိပ် ညးဒိုဟ်ဆာဲဂမ္ဘိုင်ရ။ “တီလမျှိုင်ကျာ်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေဝံ
 ဝံလေဝံ အရဟံ မှူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သီ) အလိုဇေယျ
 မညာံစုတ်ဝံလေဝံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမှူးရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တံ အာစာမိုဟ် ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်
 ဝံလေဝံ သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မှူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဂ်တီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်)
 ဝံလေဝံ ဗုဒ္ဓ မှူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မျှိုင်ပိုင်တြဲ ပြကာဝံလေဝံ ဘဂဝါ မှူးယျရ” ရဝံ
 ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေဝံ ပွဲကျာ် မျှိုင်သတ်မဗ်သတ်ဟံဒ် ကုကွေးအရိဂ်ရ။

ယွံကောန်တု ပုထုဇနံ မဟွံမွဲကိုလွိုင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ်ကောံပွမဟွံလျှင် ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲခရ် ယွံမျှံသဘမဏ်သန်လိမ္မဲ ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲကဲ ဒးကတိန် ပွဲနရက် မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟွံခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစှော်လီလတ်ရ။ ပွမဟွံလျှင် ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲခရ် မျှံသဘမဏ်သန် ဟွံဒ် ကုကွးအရီဂရ။ ယွံကောန်တု ကွးအရီ မျှံကို လွိုင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ် ကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟွံချီဇတဝ် ပွဲခရ် ယွံမျှံသဘ မဏ်သန်လိမ္မဲ ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲကဲ သွောံကတိန် ပွဲချင်သွပ် မဒ်အရာအာစိုပ် ညးခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ရ။ “ခရ်တီလမျှံပိုင်ကျက်တြ မဂပ်ဝ်ဟိုတ်လဝ်ဒ် နှိတ်ခရ် မဂပ်ဝ်ဟိုတ်လဝ် ဗွဲမဒးရးရ။ ။ ပ။ နှိတ်ခရ် (အရီ) ညးမျှံကိုပညာဂမ္တိုင်ဟေင် တီမာန် ဒုင်စသိုင်မာန် အလိုဇကု ညးကိုညးမာန်ရ” ရဲဝံ ပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟွံချီဇတဝ် ပွဲခရ် မျှံသဘမဏ်သန် နှိကုကွး အရီဂရ။

ယွံကောန်တု ပုထုဇနံ မဟွံမွဲကိုလွိုင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ် ကောံပွမဟွံလျှင် ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲသင် ယွံမျှံသဘမဏ်သန်လိမ္မဲ ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲကဲ ဒးကတိန် ပွဲနရက် မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟွံခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစှော်လီလတ်ရ။ ပွမဟွံလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲသင် မျှံသဘမဏ်သန် ဟွံဒ် ကုကွးအရီဂရ။ ယွံကောန်တု ကွးအရီ မျှံကိုလွိုင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ် ကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟွံချီဇတဝ် ပွဲသင် ယွံမျှံသဘမဏ်သန်လိမ္မဲ ခန္ဓ ဇကုလီလတ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲကဲ သွောံကတိန် ပွဲချင်သွပ် မဒ်အရာအာစိုပ် ညးခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ရ။ “သင်‘သာဝက’ ကွးတီလမျှံပိုင်ကျက်တြ မျှံကိုဒွေတ်ဒးရး ခိုဟ်ဆဲးရ။ ။ ပ။ နှိတ် တီမုထိုက် မပြ သွက်ဂကောံသတ်တအ် ကောန်သွပွကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရဲဝံ ပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟွံ ချီဇတဝ် ပွဲသင် မျှံသဘမဏ်သန် နှိကုကွးအရီဂရ။

ယွံကောန်တု ပုထုဇနံ မဟွံမွဲကိုလွိုင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ်ကောံပွမဟွံမွဲကိုသီလ ယွံမျှံသဘမဏ်သန်လိမ္မဲ ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲကဲ ဒးကတိန် ပွဲနရက် မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟွံခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစှော်လီလတ်ရ။ ပွမဟွံမွဲကိုသီလ မျှံသဘမဏ်သန် ဟွံဒ် ကုကွးအရီဂရ။ ယွံကောန်တု ကွးအရီ မျှံကိုလွိုင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ်ကောံသီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျှိုက် ယွံမျှံသဘမဏ်သန်လိမ္မဲ ခန္ဓဇကုလီလတ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲကဲ သွောံကတိန် ပွဲချင်သွပ် မဒ်အရာအာစိုပ် ညးခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ရ။ သီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျှိုက် မဟွံကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန် မျှံသဘမဏ်သန် နှိကုကွးအရီအိုတ်ရ။ ယွံကောန်တု ပါကောံ ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာတု ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ပွမချိုက်ပင်တ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ သတ်ဝံ “သောတာပန် မဟွံ မွဲကိုသဘ ပွမဒတုံစှော်လီလတ် မဗိုန်ဇုအ် မျှံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂပ်ဝ်လတူရ” ရဲဝံ တီလမျှံပိုင်ကျက်တြ တွံထွဲရ ရဲဝံ (သွဲးတရ)။

၄။ သုတ်ဒုဂ္ဂတိဘယ

၁၀၁၀။ ယွံခမီတအ် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဂံ ကလိလောန်အာ ဘဲဒုဂ္ဂတိ အရာအာစိုပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် အလုံအိုတ်သို ဗွဲမဒေးရးရ။ ညးမွဲ ပန်ပြကာအိုတ်ဂံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ကွေးအရီဂံ “တီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲဂံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ဂွံလေဝ် အရဟံ မွဲယျာရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာ မ္မိဟ် ဒေဝတဂမၠိုင်ဂွံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲယျာရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်)ဂွံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲယျာရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မံကိုပိဉ်တြဲပြကာဂွံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲယျာရ။” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တဲ ကောံပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေင် ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ချိုက်ပေင်တဲ ကောံသီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင်မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္မိဟ် မဟံ့ကပ် သကုတ် ။ ပ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဂွံ ကလိလောန်အာ ဘဲဒုဂ္ဂတိ အရာအာစိုပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် အလုံအိုတ်သို ဗွဲမဒေးရးရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတဘယ

၁၀၁၁။ ယွံခမီတအ် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဂံ ကလိလောန်အာ ဘဲဒုအရာအာစိုပ် ဒိအရာဒတုံဇော်လီလ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် အလုံအိုတ်သို ဗွဲမဒေးရးရ။ ညးမွဲ ပန်ပြကာအိုတ်ဂံရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဂွံ ကွေးအရီဂံ “တီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲဂံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ဂွံလေဝ် အရဟံ မွဲယျာရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတဂမၠိုင်ဂွံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲယျာရ။ ဟိုတ်နူ ဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်)ဂွံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲယျာရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မံကိုပိဉ်တြဲပြကာဂွံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲယျာရ။” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တဲကောံပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေင် ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ချိုက်ပေင်တဲကောံသီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင် မဂပ်ဝ် သျှိုက်မ္မိဟ် မဟံ့ကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဂွံ ကလိလောန်အာ ဘဲဒု အရာအာစိုပ် ဒိအရာဒတုံဇော်လီလ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်အလုံအိုတ်သို ဗွဲမဒေးရးရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်ပဌမ မိတ္တာမစ္စ

၁၀၁၂။ ယွံခမီတအံ ညးထေက်ကိုဆာန်ချူမင်မွဲဂမၠိုင်ကို မိတ်သဟာဲသကအံပွဲင် ကဠောမသနာ်ရိုင် ကောန်မွဲမိဂမၠိုင် မထေက်ကိုသမ္ဘိကေတ် ရဲဝံမွဲး ကလင်ကေတ်ဂလာန် ဇေတုကိုဂ် ဂပ်ဝံသွးကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲအင်္ဂသောတာပန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွး သပ္ပုလ်လင်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွးကိုတန်တအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? “တီလမ္မုပိဉ် ကျာ်တြဲဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲးယုရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကို ပိဉ်တြဲပြကာ ဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲးယုရ” ရဲဝံ ဂပ်ဝံသွးကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီ တေဝ် ပွဲကျာ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွးသပ္ပုလ်လင်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွးကိုတန်တ အိုတ်ရ။ ပွဲခရ်။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ဂပ်ဝံသွးကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင် မဂပ်ဝံသျှိုက်မ္မိဟ် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေဝ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန် အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွးသပ္ပုလ်လင်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွးကိုတန်တအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ညးထေက် ကိုဆာန်ချူမင်မွဲဂမၠိုင်ကို မိတ်သဟာဲသကအံပွဲင် ကဠောမသနာ်ရိုင် ကောန်မွဲမိဂမၠိုင် မထေက် ကိုသမ္ဘိကေတ် ရဲဝံမွဲး ကလင်ကေတ်ဂလာန်ဇေတုကိုဂ် ဂပ်ဝံသွးကိုဒဂိုန် ဂိုင်ကေတ် ပွဲအင်္ဂ သောတာပန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွးသပ္ပုလ်လင်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွး ကိုတန်တအိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဒုတိယ မိတ္တာမစ္စ

၁၀၁၃။ ယွံခမီတအံ ညးထေက်ကိုဆာန်ချူမင်မွဲဂမၠိုင်ကို မိတ်သဟာဲသကအံပွဲင် ကဠောမသနာ်ရိုင် ကောန်မွဲမိဂမၠိုင် မထေက်ကိုသမ္ဘိကေတ် ရဲဝံမွဲး ကလင်ကေတ်ဂလာန် ဇေတုကိုဂ် ဂပ်ဝံသွးကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲအင်္ဂသောတာပန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွး သပ္ပုလ်လင်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွးကိုတန်တအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? “တီလမ္မုပိဉ် ကျာ်တြဲဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲးယုရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကိုပိဉ်တြဲပြကာ ဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲးယုရ” ရဲဝံ ဂပ်ဝံသွးကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပွဲပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီ တေဝ် ပွဲကျာ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွးသပ္ပုလ်လင်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံသွးကိုတန်တအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ပွမဗုန်ဂတး ဒေက်တမဟာဘုတ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာမတွံး ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်ဂ် ဒိမာန်ဏီရ၊ ပွမဗုန်ဂတး ဒေက်တကွဲးအရီ

မာတိကာ

မချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇောဝ် ပွဲကျက်ဟံဒ်ရ။ ပွဲအရာဂ် ဣဝံတုန် ဗိုပုန်ဂတးရောင်၊ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇောဝ် ပွဲကျက် ဗွဲစွတ် ဟိုတ်မတွံးကြက်ဒးကတိုဒ် ပွဲနရက်ကို ပွဲဘဝတိရစ္ဆာန်ကို ပွဲဘဝပြိုတ်ကိုဟံဒ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ဂပ်ဝ်သွးကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲပွမချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရီဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေဝ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွးသွပှပ်လပ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွးကိုတန်တအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွမပုန်ဂတး ဒဒက်တမဟာဘုတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ မတွံး ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် ဌိမာန်ဏီရ၊ ပွမပုန်ဂတး ဒဒက်တကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရီဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက်ဟံဒ်ရ။ ပွဲအရာဂ် ဣဝံတုန် ဗိုပုန် ဂတးရောင်၊ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရီဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ဗွဲစွတ် ဟိုတ်မတွံး ကြက်ဒးကတိုဒ် ပွဲနရက်ကို ပွဲဘဝတိရစ္ဆာန်ကို ပွဲဘဝပြိုတ်ကိုဟံဒ်ရ။ ယွံခမိတအ် ညးထေက်ကိုဆာန်ချူမင်မွဲဂမ္ဘိုင်ကို မိတ်သဟာဲသကအ်ပွဲ ကဋ္ဌောမသနာ်ရိုင် ကောန်မွဲဂမ္ဘိုင် မထေက်ကိုသမ္ဘိကောတ် ရံဝံမွဲ ကလင်ကောတ်ဂလာန်ဇောကို ဂပ်ဝ်သွးကို ဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် ပွဲအင်္ဂသောတာပန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွးသွပှပ်လပ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွးကိုတန်တအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပဌမ ဒေဝစာရိက

၁၀၁၄။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလပိဉ်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဂ် တြံမုံ ကိုဇြဟတ်ဂ် သုဟ်ညင်ရ်ပးပတိတ်သပါတ် မဂပ်ဝ်ခွပ်ကဝေန်လပ်ကို သုဟ်ညင်ရ်ခွပ်ကောံ သပါတ် မဂပ်ဝ်ပးလပ်ကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ကောံဗွန်အာ နူဘာဇောဝန်တုဲ ဒ်ပြာကဋ် ပွဲချင်သွပ်တာဝတိရ။ ပွဲကာလဂ် ဒေဝတ်တာဝတိဂမ္ဘိုင်မဂိုင်ဂွင် ပြာပ်ကျင်ဇေရင် တီလ ပိဉ်မဟာမောဂ္ဂလာန်အိုတ်တုဲ လောဝ်သွဝတ် တီလပိဉ်မဟာမောဂ္ဂလာန်တုဲမွဲ ဒတုဲဒိုင် ပွဲဒွဲမွဲအိုတ်ရ၊ ကုဒေဝတ်တာဝတိဂမ္ဘိုင် မဒတုဲဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတုဲအိုတ်ဂ် တီလပိဉ်မဟာ မောဂ္ဂလာန် သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကောန်ဒေဝတ်တအ် “တီလမုံပိဉ်ကျက်တြ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွးယုရ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကောတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မုံကိုပိဉ်တြ်ပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွးယုရ” ရံဝံ ပွမ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇောဝ် ပွဲကျက် ခိုဟ်ဆာ်ဟောင်ရ။ ယွံကောန် ဒေဝတ်တအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇောဝ် ပွဲကျက် ရံဝံ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္ဘိုင်လှို ခန္ဓဇောလှိုလတ်တုဲ ပွဲကြနုချိုတ်တုဲ သွေံကတိုဒ် ပွဲချင်သွပ်

မဒ္ဒိလအာဂတိ ညးခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ယွံကောန် ဒေဝတ်တအ် ပွမချိုက်ပင်တ ကောံသီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင်မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဂ် ခိုဟ်ဆဲးဟောင်ရ။ ယွံကောန်ဒေဝတ်တအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပင်တကောံသီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက် ရဲဝံဂ် ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမၠိုင်လှို ခန္ဓဇကု လိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် သွောံကတိဒ်ပွဲချင်သွပ် မဒ္ဒိလအာဂတိ ညးခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

ယွံတီလပိုင်မောဂ္ဂလာန် “တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ် တောင်ဝံလေပ် အရဟံ မွေးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိတ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင် ဝံလေပ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွေးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်) ဝံလေပ် ဗုဒ္ဓ မွေးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မုံကိုပိုင်တြဲပြကာဝံလေပ် ဘဂဝါ မွေးယုရ” ရဲဝံ ပွမချိုက်ပင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေပ် ပွဲကျာ် ရဲဝံဂ် ခိုဟ်ဆဲးဟောင်ရ။ ယွံတီလပိုင်မောဂ္ဂလာန် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေပ် ပွဲကျာ်ဂ် ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမၠိုင်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် သွောံကတိဒ် ပွဲချင်သွပ် မဒ္ဒိလအာဂတိညးခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ ယွံတီလပိုင်မောဂ္ဂလာန် ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ယွံတီလပိုင်မောဂ္ဂလာန် ပွမချိုက်ပင်တ ကောံသီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင် မဂပ်ဝ် သျှိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဂ် ခိုဟ်ဆဲး ဟောင်ရ။ ယွံတီလပိုင်မောဂ္ဂလာန် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပင်တကောံသီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင် မဂပ်ဝ် သျှိုက်မျိုက် ရဲဝံဂ် ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမၠိုင်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနူချိုတ်တဲဂ် သွောံ ကတိဒ်ပွဲချင်သွပ် မဒ္ဒိလအာဂတိ ညးခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဒုတိယ ဒေဝစာရိက

၁၀၁၅။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဂ် တြုံမုံ ကိုဗြဟတ်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲပွးပတိတ်သပါတဲ မဂပ်ဝ်ခုပ်ကဝေန်လပ်ကို သုဟ်ညင်ရဲခုပ်ကောံ သပါတဲမဂပ်ဝ်ပွးလပ်ကို တုပ်သုဟ်သ်ဝံဟောင် ကောံဗွန်အာ နူဘာဇေတဝန်တဲ ခိုပြာကဋ် ပွဲချင်သွပ်တာဝတီရ။ ပွဲကာလဂ် ဒေဝတ်တာဝတီဂမၠိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် ပြာပ်ကျင်ဇေရင် တီလ ပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အိုတ်တဲ လောဝ်သွပ်တ တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တဲမွေး ဒတူခိုင် ပွဲဒုဒ်မ္မဲအိုတ်ရ။ ကုဒေဝတ်တာဝတီဂမၠိုင် မဒတူခိုင်ပွဲဒုဒ်မ္မဲတဲအိုတ်ဂ် တီလပိုင်မဟာ မောဂ္ဂလာန် သွေးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကောန်ဒေဝတ်တအ် “တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ် တောင်ဝံလေပ် အရဟံ မွေးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိတ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင် ဝံလေပ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွေးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်)

ဝံလေဝံ ဗုဒ္ဓ မှူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုံကိုပိုင်တြပြကာဝံလေဝံ ဘဂဝါ မှူးယုရ။” ရဝံ ပွမချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇတဝံ ပွဲကျက် ခိုဟ်ဆဲးဟောင်ရ။ ယံကောန်ဒေဝတ်တအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇတဝံ ပွဲကျက် ရဝံ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမိုင်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တု ပွဲကြနူချိုတ်တုဂ် သွောံကတိုန် ပွဲချင်သွဝ် မဒ်လအာဂတိ ညးခိုဟ်ဆဲးဂမိုင်အိုတ်တုရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ယံကောန်ဒေဝတ်တအ် ပွမချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမိုင် အရီဂမိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေဝ်ကတိုဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန် ခိုဟ်ဆဲးဟောင်ရ။ ယံကောန်ဒေဝတ်တအ် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမိုင် အရီဂမိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မိုက် ရဝံ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမိုင်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တု ပွဲကြနူချိုတ်တုဂ် သွောံကတိုန် ပွဲချင်သွဝ် မဒ်လအာဂတိ ညးခိုဟ်ဆဲးဂမိုင်အိုတ်တုရ ရဝံ (သုးတရ)။

ယံတီလပိုင်မောဂ္ဂလာန် “တီလမှုံပိုင်ကျက်တြာ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် ဝံလေဝံ အရဟံ မှူးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမိုဟ် ဒေဝတ်ဂမိုင်ဝံလေဝံ သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မှူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမိုင်)ဝံလေဝံ ဗုဒ္ဓ မှူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုံကိုပိုင်တြပြကာဝံလေဝံ ဘဂဝါ မှူးယုရ” ရဝံ ပွမချိုက်ပေင်တကောံ ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇတဝံ ပွဲကျက် ရဝံ ခိုဟ်ဆဲးဟောင်ရ။ ယံတီလပိုင်မောဂ္ဂလာန် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇတဝံ ပွဲကျက် ပွဲလောကဝံ သတ် ဂမိုင်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တု ပွဲကြနူချိုတ်တုဂ် သွောံကတိုန် ပွဲချင်သွဝ် မဒ်လအာဂတိ ညးခိုဟ်ဆဲးဂမိုင်အိုတ်တုရ။ ယံတီလပိုင်မောဂ္ဂလာန် ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ယံတီလပိုင် မောဂ္ဂလာန် ပွမချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမိုင် အရီဂမိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေဝ်ကတိုဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန် ခိုဟ်ဆဲးဟောင်ရ။ ယံတီလပိုင်မောဂ္ဂလာန် ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမိုင် အရီဂမိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မိုက် ရဝံ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမိုင်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တု ပွဲကြနူချိုတ်တုဂ် သွောံကတိုန် ပွဲချင်သွဝ် မဒ်လအာဂတိ ညးခိုဟ်ဆဲးဂမိုင်အိုတ်တုရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

သုတ်နဝ။

၁၀။ သုတ်တတိယ ဒေဝစာရိက

၁၀၁၆။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဂ် တြုံမှုံကိုဇြဟတ်ဂ် သုဟ်ညင်ရ ပွးပတိတ်သပါတဲ မဂပ်ဝ်ခွပ်ကဝေန်လဝ်ကို သုဟ်ညင်ရခွပ်ကေံ သပါတဲမဂပ်ဝ်ပွးလဝ်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ကေံဗွန်အာ နူဘာဇေတဝန်တု နိပြာကဋ် ပွဲချင်သွဝ်တာဝတီရ။ ပွဲကာလဂ် ဒေဝတ်တာဝတီဂမိုင်မဂိုင်ဂှင် ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အိုတ်တု လောဝ်သွဝ် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တုမှူး ဒတူဒိုင်ပွဲဒုဒ်မဲ့အိုတ်ရ၊ ကုဒေဝတ်တာဝတီ ဂမိုင် မဒတူဒိုင်ပွဲဒုဒ်မဲ့တုအိုတ်ဂ် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် သုးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

မာတိကာ

ယွံကောန်ဒေဝတတအံ “တိလမ္ပုပ္ဍိကျာတြိဟိတိန္တဟိတိ မထေက်ဒင်ပူဇေတွင်ဝံလေဝံ အရဟံ မ္မုယျရ။ ။ ပ။ ။ ဟိတိန္တဟိတိ မဒိတိ အာစာမ္မိဟိ ဒေဝတဂမ္ဘိဝံလေဝံ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မ္မုယျရ။ ဟိတိန္တဟိတိ မက္ခိတိကေတိ (ခရိသစ္စပနိဂမ္ဘိဝံ)ဝံလေဝံ ဗုဒ္ဓ မ္မုယျရ။ ဟိတိန္တဟိတိမ္မုက္ခိပ္ဍိတြိပြကာဝံလေဝံ ဘဂဝါ မ္မုယျရ။” ရံဝံ ပွမချိက်ပေင်တ ကောပွမလျှင်ဖြင်သျှိက် မဟံချီဇေတဝံ ပွဲကျာ်ဂ် ခိုဟ်ဆဲးဟေင်ရ။ ယွံကောန်ဒေဝတတအံ ဟိတိပွမချိက်ပေင်တ ကောပွမလျှင်ဖြင်သျှိက် မဟံချီဇေတဝံ ပွဲကျာ် ရံဝံ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္ဘိဝံလှီု နှိသောတာပနံ မဟံမ္မဲက္ခိသဘာပမဒတုံဇော်လီုလ် မဗိုန်ဇုအံ မ္မုက္ခိအရာ သတိက်သတင်မ္မု မဂ်ပိလတူအိုတ်ရ။ ယွံကောန်ဒေဝတတအံ ပွဲခရိ ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ယွံကောန်ဒေဝတတအံ ပွမချိက်ပေင်တ ကောသီလဂမ္ဘိဝံ အရိဂမ္ဘိဝံ မဂ်ပိသျှိက်မ္မိက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေပ်ကတို ဗဒိက္ခိ ‘သမာဓိ’ပွမတန်ကြနိဂ် ခိုဟ်ဆဲးဟေင်ရ။ ယွံကောန်ဒေဝတတအံ ဟိတိပွမချိက်ပေင်တ ကောသီလဂမ္ဘိဝံ အရိဂမ္ဘိဝံ မဂ်ပိ သျှိက်မ္မိက် ရံဝံ ပွဲလောကဝံ သတ်ဂမ္ဘိဝံလှီု နှိသောတာပနံ မဟံမ္မဲက္ခိသဘာ ပမဒတုံဇော် လီုလ် မဗိုန်ဇုအံ မ္မုက္ခိအရာသတိက်သတင်မ္မု မဂ်ပိလတူအိုတ်ရ ရံဝံ (သ္မုးတရ)။

ယွံတိလပိပ္ဍိ “တိလမ္ပုပ္ဍိကျာတြိဟိတိန္တဟိတိ မထေက်ဒင်ပူဇေတွင်ဝံလေဝံ အရဟံ မ္မုယျရ။ ။ ပ။ ။ ဟိတိန္တဟိတိ မဒိတိ အာစာမ္မိဟိ ဒေဝတဂမ္ဘိဝံလေဝံ သတ္တာဒေဝ မနုဿာနံ မ္မုယျရ။ ဟိတိန္တဟိတိ မက္ခိတိကေတိ (ခရိသစ္စပနိဂမ္ဘိဝံ)ဝံလေဝံ ဗုဒ္ဓ မ္မုယျရ။ ဟိတိန္တဟိတိ မ္မုက္ခိပ္ဍိတြိပြကာဝံလေဝံ ဘဂဝါ မ္မုယျရ။” ရံဝံ ပွမချိက်ပေင်တကောပွမ လျှင်ဖြင်သျှိက် မဟံချီဇေတဝံ ပွဲကျာ်ဂ် ခိုဟ်ဆဲးဟေင်ရ။ ယွံတိလပိပ္ဍိ ဟိတိပွမချိက်ပေင် တကောပွမလျှင်ဖြင်သျှိက် မဟံချီဇေတဝံ ပွဲကျာ် ရံဝံ ဂကောသတ်ဝံ နှိသောတာပနံ မဟံမ္မဲက္ခိသဘာပမဒတုံဇော်လီုလ် မဗိုန်ဇုအံ မ္မုက္ခိအရာသတိက်သတင်မ္မု မဂ်ပိလတူရ။ ယွံတိလပိပ္ဍိ ပွဲခရိ ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ယွံတိလပိပ္ဍိ ပွမချိက်ပေင်တ ကောသီလဂမ္ဘိဝံ အရိဂမ္ဘိဝံ မဂ်ပိသျှိက်မ္မိက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေပ်ကတိုဗဒိက္ခိ ‘သမာဓိ’ ပွမ တန်ကြနိဂ် ခိုဟ်ဆဲးဟေင်ရ။ ယွံတိလပိပ္ဍိ ဟိတိပွမချိက်ပေင်တ ကောသီလဂမ္ဘိဝံ အရိ ဂမ္ဘိဝံ မဂ်ပိသျှိက်မ္မိက် ရံဝံ ဂကောသတ်ဝံ နှိသောတာပနံ မဟံမ္မဲက္ခိသဘာ ပမဒတုံ ဇော်လီုလ် မဗိုန်ဇုအံ မ္မုက္ခိအရာသတိက်သတင်မ္မု မဂ်ပိလတူရ ရံဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ရာဇကာရာမဝဂ် မရနက်ကိုဓါ တဲရ။

၃။ သရဏာနိဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမ မဟာနာမ

၁၀၁၇။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသ်ဝံရ— ပွဲကာလမ္မဲအခိင် တိလမ္ပုပ္ဍိကျာတြိ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာနိဂြောဓာရာမ် ဇေရင်ချင်ကပိလဝ် လုပ်လွှိဟ်သက္ကရးရ။ ပွဲကာလဂ်

သွိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် ပြာဏအာဇာရေင် တီလမ္ပပိဋ်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပပိဋ် ကျာ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဒွဲဒွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပပိဋ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံကျာ်မ္မပိဋ် ညုင်ကပိလၣ်ဝံ ချိုက်ပေင်သေ့ဟ်သွဟ်ရ၊ ဖဲသအီဂီုကျိရ၊ မ္မုက်လိဟ် မ္မိဟ်ဂီုရ၊ တွန်တော့ဒ်ရတ် ကောံမ္မိဟ်ဂကူစင်ရ၊ ဂွံင်ဂွံင်ကွန်လေဝ် နွံရ၊ ယွံကျာ်မ္မပိဋ် အဲပြာဏခဿိကျိ တီလမ္ပပိဋ်ကျာ်တြဲကို ခမိဂမ္မိုင် မလေဝ်ဇော်ပွပ်ကီုဂွမ်စိုတ်ကီုတဲ ပွဲတဲ သပ်တဲပယျာ်တဲစိုတ် လုပ်ကျုင်ညုင်ကပိလၣ်မွဲး ကောံစိင် မပြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်လေဝ် ဒးဆို ဂဗရ၊ ကောံခေဲ မပြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်လေဝ် ဒးဆိုဂဗရ၊ ကောံကွီစောတ်(ရထာ) မပြိပ်ဂေတ် ဂေင်ဒိုင်လေဝ် ဒးဆိုဂဗရ၊ ကောံကွီ မပြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်လေဝ် ဒးဆိုဂဗရ၊ ကောံတြုံ မပြိပ် ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်လေဝ် ဒးဆိုဂဗရ။ ယွံကျာ်မ္မပိဋ် ပွဲကာလၣ် သတိမသွအာရီုကို တီလမ္ပပိဋ် ကျာ်တြဲတဲ မဒ်ဂ် ပွဲအာကုအဲဒိုက်ဟောင်ရ၊ သတိမသွအာရီုကိုခရဲတဲ မဒ်ဂ် ပွဲအာဟောင်ရ၊ သတိမသွအာရီုကိုသင်တဲ မဒ်ဂ် ပွဲအာဟောင်ရ။ ယွံကျာ်မ္မပိဋ် “ပွဲအခိင်ဝံ အဲချိုတ်အာမွဲး ‘ဂတိ’ အရာအာစိုပ်အဲတုန် ညးခွဲဂ်ရော? ဘဝပရလိုက်အဲတုန် ညးခွဲဂ်ရော?” ရဲဝံ ကသပ်ရဲဝံ ဒိုတ် ကုအဲဒိုက်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံမဟာနာမ် လွဇကော်ညိ၊ ယွံမဟာနာမ် လွဇကော်ညိ၊ ပွမချိုတ် မယုတ်သပ် ကြက်ဟွံဒ် ကုတုအဲရ၊ ပွမစုတ်ကလိလောန်စ မယုတ်သပ် ကြက်ဟွံဒ် ကုတုအဲရ၊ ယွံမဟာနာမ် ဇကုညးမမိက်ကီုမွဲမွဲ ညးမ္မုက်စိုတ် မဂပ်ဝ်ထိုဗးလပ် နသဒ္ဓါ၊ မ္မုက်စိုတ် မဂပ်ဝ်ထိုဗးလပ် နသီလ၊ မ္မုက်စိုတ်မဂပ်ဝ်ထိုဗးလပ် နလှိုင်လညာတ် မ္မုက်စိုတ် မဂပ်ဝ်ထိုဗးလပ် နပမသွးပွး မ္မုက်စိုတ် မဂပ်ဝ်ထိုဗးလပ် နပညာ လုက်ကာလမဂ္ဂိုင်သေ့ဒဲဂ် မ္မုက်ရုပ်ရ၊ ဒ်ဂကောံမဟာ ဘုတ်ပန်ပြကာရ၊ ဓံင်သွးတိတ်နုမိမဂ္ဂိုင်ရ၊ ဇော်ဂေါပ် နကီုပုင်ကွာင်ဒလောမ်ဂမ္မိုင်ရ၊ မ္မုက် ပွမဟွံဗိုန်ဂ် ပွမသွးဇိတ်ပတ်ပေါန်ကို ပွမသွးချိုန်ပတ်ကို ပွမပါကန် မ္မုသတ်ပွမလီလ်ရ၊ ပွဲဌာန်ဝံဟောင် ဇကု(ဇွ)ဂ် ခွာ်ဂမ္မိုင်လေဝ် ဓံက်ဇျာ်အိုတ်ရ၊ ကွာတ်ဂမ္မိုင်လေဝ် ဓံက်ဇျာ်အိုတ်ရ၊ လနောင်အသိမ်ဂမ္မိုင်လေဝ် ဓံက်ဇျာ်အိုတ်ရ၊ ကျိကွာန်ဂမ္မိုင်လေဝ် ကိတ်ဇဇော်အိုတ်ရ၊ ကျိဂြိပ် (ကျိကိုင်)ဂမ္မိုင်လေဝ် ကိတ်ဇဇော်အိုတ်ရ၊ သတ်စုတုဟ်တုဟ်ဂမ္မိုင်လေဝ် ဗဗိုဟ်စတ်အိုတ်ရ၊ စိုတ်မဂပ်ဝ်ထိုဗးလပ် နသဒ္ဓါ ။ ပ ။ မဂပ်ဝ် ထိုဗးလပ် နပညာ လုက်ကာလမဂ္ဂိုင်သေ့ဒဲ ညးဂ် မ္မုအလေံတိုန်လတူဟောင်ရ၊ မ္မုအလေံအာတ် ပွဲတေင်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ဥပမာတုန် တြံဂ် ဒြိုက်ဖျေံ နင်ကွေင်သွဟ်ကို နင်ကွေင်ကို ပွဲလွ အင်လုာ်မဇြိုဟ်တဲ တက်ဗကးကောံရ၊ ပွဲလွအင်လုာ် မတုံမကြေဟ်ဝါန်ကဝေက်နင်ဂမ္မိုင် ဗြိုက်ဇော်သွပ်တဲ ကွေင်သွဟ်ကို ကွေင်ကို ဇတပ်တိုန်လတူဟောင်ရ၊ အာတ် ပွဲတေင်ရ။ ယွံမဟာနာမ် တုပ်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် ကုညးမမိက်ကီုမွဲမွဲ ညးမ္မုက်စိုတ် မဂပ်ဝ်ထိုဗးလပ် နသဒ္ဓါ ။ ပ ။ မ္မုက်စိုတ် မဂပ်ဝ်ထိုဗးလပ် နပညာ လုက်ကာလမဂ္ဂိုင်သေ့ဒဲဂ် မ္မုက်ရုပ်ရ၊ ဒ်ဂကောံမဟာဘုတ်ပန်ပြကာရ၊ ဓံင်သွးတိတ် နုမိမဂ္ဂိုင်ရ၊ ဇော်ဂေါပ် နကီုပုင်ကွာင်

ဒလောမ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ မှုံကိုပွမဟံဗိုန်ကို ပွမသွေးဇွတ်ပတ်ပေါန်ကို ပွမသွေးချိုန်ပတ်ကို ပွမပါကန် မှုံသဘ်ပွမလိုလ်ရ၊ ပွဲဌာန်ဝံဟောင် ဇေယျာန်(ဇွဲ)ကို ချော်ဂမ္ဘိုင်လောင် ခံက်ဇော်အိုတ်ရ၊ ကွာတ် ဂမ္ဘိုင်လောင် ခံက်ဇော်အိုတ်ရ၊ လနောင်အသိမ်ဂမ္ဘိုင်လောင် ခံက်ဇော်အိုတ်ရ၊ ကျီကွာန်ဂမ္ဘိုင်လောင် ကိတ်ဇော်အိုတ်ရ၊ ကျီဂြိုပ်(ကျီကိုင်)ဂမ္ဘိုင်လောင် ကိတ်ဇော်အိုတ်ရ၊ သတ်စု တွဟ်တွဟ် ဂမ္ဘိုင်လောင် ဗဗိုဟ်စတ်အိုတ်ရ၊ စိုတ်မဂပ်ဝံထိုဗးလင် နသဒ္ဓါ။ ။ ပ။ ။ မဂပ်ဝံထိုဗးလင် နပညာ လုက်ကာလမဂ္ဘိုင်သော့ ညးဂ် မှုံအလေံတိုန်လတူဟောင်ရ၊ မှုံအလေံ အာတ်ဗွဲတောင်ရ။ ယွံမဟာနာမ် တုအဲ မှုံကိုစိုတ် မဂပ်ဝံထိုဗးလင် နသဒ္ဓါ။ ။ ပ။ ။ မှုံကိုစိုတ် မဂပ်ဝံထိုဗးလင် နပညာ လုက်ကာလ မဂ္ဘိုင်သော့ရ၊ ယွံမဟာနာမ် လွဖေက်ညိ၊ ယွံမဟာနာမ် လွဖေက်ညိ၊ ပွမချိုတ် မယုတ်သင် ကြက်ဟံဗိုန် ကုတုအဲရ၊ ပွမစုတ်ကလိလောန်စ မယုတ်သင် ကြက် ဟံဗိုန် ကုတုအဲရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယ မဟာနာမ

၁၀၁၈။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ— ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာန်ဂြောဓာရာမ် ဇေယျာန်ကပိလင်္ဂ လုပ်လို့ဟ်သက္ကဇးရ။ ပွဲကာလင်္ဂ သိုင်သာကျောင် မဟာနာမ် ပြာပ်အာဇေယျာန် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲတု လောဝ်သွဝတ် တီလမွဲ ပိုင်ကျက်တြဲတုမွဲး ဂဇေယျာန်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတု ဂရင်ပတီ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျက်မွဲပိုင် ချင်ကပိလင်္ဂဝံ ချိုက်ပေင်သေဟ်သွဟ်ရ၊ ဖဲသအီဂိုကျီရ၊ မှုံကိုလို့ဟ်မွဲဟ် ဂိုင်ရ၊ တွန်တွဲာန်ရတ် ကောံမွဲဟ် ဂကူစင်ရ၊ ဂိုင်ဂွဲဂိုင်ကုန်လောင် နွံရ၊ ယွံကျက်မွဲပိုင် အဲ ပြာပ်ခသီကို တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲကို ခမိဂမ္ဘိုင် မလေပ်ဇော်ပွင်ကိုဂွမ်စိုတ်ကိုတု ပွဲအခိုင်သင်တု ပယျာံတုစိုတ် လုပ်ကျင်ချင်ကပိလင်္ဂမွဲး ကောံစိင် မပြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်လောင် ဒးဆိုဂဗရ၊ ကောံချေ မပြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်လောင် ဒးဆိုဂဗရ၊ ကောံကွီစောတ်(ရထာ) မပြိပ်ဂေတ် ဂေင်ဒိုင်လောင် ဒးဆိုဂဗရ၊ ကောံကွီ မပြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်လောင် ဒးဆိုဂဗရ၊ ကောံတြုံ မပြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်လောင် ဒးဆိုဂဗရ။ ယွံကျက်မွဲပိုင် ပွဲကာလင်္ဂ သတ် မသွအာရီကို တီလမွဲ ကျက်တြဲတု မဒိုက် ဗူးအာကုအဲဒိုက်ဟောင်ရ၊ သတ် မသွအာရီကိုဓရ်တု မဒိုက် ဗူးအာဟောင်ရ၊ သတ် မသွအာရီကိုသင်တု မဒိုက် ဗူးအာဟောင်ရ။ ယွံကျက်မွဲပိုင် “ပွဲတုဝံ အဲချိုတ်အာမွဲး ‘ဂတိ’အရာအာစိုပ်အဲတုန် ညးဍေံရော? ဘဝပရလိုက်အဲတုန် ညးဍေံရော?” ရံဝံ ကသပ် ရံဝံ ဒိုတ်ကုအဲဒိုက်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံမဟာနာမ် လွဖေက်ညိ၊ ယွံမဟာနာမ် လွဖေက်ညိ၊ ပွမချိုတ် မယုတ်သင် ကြက်ဟံဗိုန် ကုတုအဲရ၊ ပွမစုတ်ကလိလောန်စ မယုတ်သင် ကြက်ဟံဗိုန် ကုတုအဲရ၊ ယွံမဟာနာမ် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံဓရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာကို လောဝ်လျောင် လွတ်တ

သောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ။ ကောံပန်ပြကာလိုအိုတ်ဂ်ရော၊ ယွံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီဂ် “တီလမ္ပုပ္ဍိကျ်တြိဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလောင် အရဟံ မွေးယျာရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ် တအာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလောင် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွေးယျာရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကို တီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလောင် ဗုဒ္ဓ မွေးယျာရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကိုပိဉ်တြိပြကာဝံလောင် ဘဂဝါ မွေးယျာရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတောင် ပွဲကျ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္တိုက် မဟံကပ် သကုတ် ။ ပ ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ဥပမာတုန်— တံဆု မလောင်လျောင် လွတ်တသောင်ဒိုင် လပါ် ဒိုဟ်ဗွက်ဂ် ကုတ်ကောံရိုဟ်မွေး မုရ်ပွဲလပါ်မ္တဲ ဒေါမ်ကွိုင်စှော်ရော? ရဝံ (သွေးတရ)။ ယွံကျ် မ္မုပိဉ် ဒေါမ်ကွိုင်စှော် ပွဲလပါ်ဒိုဟ် မလောင်လျောင် လွတ်တသောင်ဒိုင်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမဟာနာမ် တုပ်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ လောင်လျောင် လွတ်တသောင်အာနိဗ္ဗာန်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဂေါသေက္က

၁၀၁၉။ နိဒါန် ချင်ကပိလဂ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် ပြာပ်အာ ဇရေင် သာကျဝင်ဂေါတမ္တဲမွေး— “ယွံဂေါတမ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်မူစိဂ် ‘ပုဂိုလ် သောတာပန် မဟံမ္တဲကိုသတ် ပွမဒတုံစှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွေး မဂ်ပိလတူရ’ ရဝံ တုအဲတီဂ်ရော?” ရဝံ ဟိုသွေးကိုသာကျဝင်ဂေါတမ ဂလာန်ဝံရ။

ယွံမဟာနာမ် ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိပြကာဂ် ‘ပုဂိုလ်သောတာပန် မဟံမ္တဲ ကိုသတ် ပွမဒတုံစှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွေး မဂ်ပိလတူရ’ ရဝံ အဲတီရ။ ကောံပိပြကာလို အိုတ်ဂ်ရော? ယွံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီဂ် “တီလ မ္မုပိဉ်ကျ်တြိဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလောင် အရဟံ မွေးယျာရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မဒ်တ အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလောင် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွေးယျာရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလောင် ဗုဒ္ဓ မွေးယျာရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကိုပိဉ်တြိ ပြကာဝံလောင် ဘဂဝါ မွေးယျာရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတောင် ပွဲကျ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ “သင် ‘သာဝက’ ကွေးတီလမ္ပုပ္ဍိကျ်တြိဂ် မ္မုကိုဒွေတ်ဒေးရးခိုဟ်ဆဲရ ။ ပ ။ နိတ် တိဗုထိုက်မပြ သွက်ဂကောံသတ်တအ် ကောန်သွပ္ပကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတောင် ပွဲသင်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ညးချိုက်ပေင် တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပိပြကာဝံ ‘ပုဂိုလ်သောတာပန် မဟံမ္တဲကိုသတ်ပွမဒတုံစှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွေး မဂ်ပိလတူရ’ ရဝံ အဲတီရ။

ယွံမဟာနာမ် ညးချိုက်ပေင်တ ကောံခရ်ဂမၠိုင်မုစိာ် ‘ပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မဟံမွဲကို သဘာ ပုမဒတုံဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ’ ရံဝံ တုအဲ တီဂ်ရော?” ရံဝံ (ဟိုသွးရ)။ ယွံဂေါဓ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာာ် ‘ပုဂ္ဂိုလ် သောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘာ ပုမဒတုံဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ’ ရံဝံ အဲတီရ။ ကောံပန်ပြကာာ်အိုတ်ဂ်ရော? ယွံဂေါဓ ပွဲသာသနာဝံ ကွးအ ရီဂ် “တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲာ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွးယုရ။ ။ ပ။ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိတ် ဒေဝတဂမၠိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မွဲကို ပိဉ်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွးယုရ။” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပုမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ ချီတေဝ် ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ။ ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင် မဂ်ပိသျှိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ။ ။ မလေပ်ကတိတ်ဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံဂေါဓ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာဝံ ‘ပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘာ ပုမဒတုံဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ’ ရံဝံ အဲတီရဂ် ဟိုသွးရ။

ယွံမဟာနာမ် တုအဲ ဩဝ်လုတ်မင်ဒိုင်ညိက္ခာ၊ ယွံမဟာနာမ် တုအဲ ဩဝ်လုတ်မင် ဒိုင်ညိက္ခာ၊ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲဟေင် ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမၠိုင်ဝံကို ညးဟံ့ချိုက်ပေင်တ ကောံခရ်ဂမၠိုင်ဝံကို တီတအရာဝံရ။ ယွံဂေါဓ ကျင်အာအိုတ်စိုအ်၊ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပ ပိဉ်ကျာ်တြဲတု ကြက်ဂရင်ပတိဟိုတ်ပရူပရာဝံ ကုတီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ ရံဝံ (ဟိုသွးရ)။ ပွဲတြဲနူဂ် သိုင်သာကျာ်ဝင်မဟာနာမ် ကောံသာကျာ်ဝင်ဂေါဓဂမၠိုင် ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပ ပိဉ်ကျာ်တြဲတု လောဝ်သွဝတ် တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲတုမွဲ ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲအိုတ်ရ။ သိုင်သာ ကျာ်ဝင်မဟာနာမ်ဂ် ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတုမွဲ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် အဲချိုက် ပြာပ်အာဇရေင် သာကျာ်ဝင်ဂေါဓတုမွဲ ဟိုသွးကိုသာကျာ်ဝင် ဂေါဓ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံဂေါဓ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမၠိုင်မုစိာ် ‘ပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘာ ပုမဒတုံဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ’ ရံဝံ တုအဲတီဂ်ရော?” ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် ဟိုသွး ရံဝံမွဲ သာကျာ်ဝင်ဂေါဓ ဟိုသွးကို အဲချိုက် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံမဟာနာမ် ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမၠိုင်ပိပြကာာ် ‘ပုဂ္ဂိုလ်သောတာပန် မဟံ မွဲကိုသဘာပုမဒတုံဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ’ရံဝံ အဲတီရ။ ကောံပိပြကာာ်အိုတ်ဂ်ရော? ယွံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီဂ် “တီလမ္ပပိဉ် ကျာ်တြဲာ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွးယုရ ။ ပ။ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိတ် ဒေဝတဂမၠိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်

မကို တိကေတံ (ခရိသစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်)ဝံလေဝံ ဗုဒ္ဓ မှူးယုရ၊ ဟိတန္တဟိတံ မှုံကိုပိဉ်တြပြကာ ဝံလေဝံ ဘဂဝါ မှူးယုရ။” ရဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေဝံ ပွဲကျရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ “သင်‘သာဝက’ ကွေးတိလမှုံပိဉ်ကျာ်တြဲ ကျိုက်ဒွေတ်ဒေးရး ခိုဟ်ဆဲးရ ။ ပ ။ နိတ် တိဗုထိုက်မပြ သွက်ဂကောံသတ်တအ် ကောန်သွပွကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေဝံ ပွဲသင်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ် ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ‘ပုဂိုလ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ်ပွမဒတုံစှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုံကိုအရာ သတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ’ ရဝံ အဲတီရ။ ယွံမဟာနာမ် ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ် ဂမ္ဘိုင်မုစိာ် ‘ပုဂိုလ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ်ပွမဒတုံစှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုံကိုအရာ သတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ’ ရဝံ တုအဲတီရ်ရော?” ရဝံ (ဟိုသွေး ဂလာန်ဝံရ)။

ယွံကျာ်မှုံပိဉ် ဟိုသွေး ရဝံမွဲ အဲဒိုက်— “ယွံဂေါဝ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာာ် ‘ပုဂိုလ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ် ပွမဒတုံစှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုံကိုအရာ သတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ’ ရဝံ အဲတီရ။ ကောံပန်ပြကာလိုအိုတ်ဂ်ရော? ယွံဂေါဝ ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီာ် “တိလမှုံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟိတန္တဟိတံ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေဝံဝံလေဝံ အရဟံ မှူးယုရ ။ ပ ။ ဟိတန္တဟိတံ မဒိတ် အာစာမိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝံ သတ္တာဒေဝ မနုဿာန် မှူးယုရ၊ ဟိတန္တဟိတံ မကိုတိကေတံ (ခရိသစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်)ဝံလေဝံ ဗုဒ္ဓ မှူးယုရ၊ ဟိတန္တဟိတံ မှုံကိုပိဉ်တြပြကာဝံလေဝံ ဘဂဝါ မှူးယုရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင် ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေဝံ ပွဲကျရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရီဂမ္ဘိုင် မဂ်ပိသျှိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေပ်ကတိဗုဒ္ဓကို ‘သမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်ရ။ ယွံဂေါဝ ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ‘ပုဂိုလ်သောတာပန် မဟံမွဲ ကိုသတ်ပွမဒတုံစှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုံကိုအရာ သတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ’ ရဝံ အဲတီ ရ် ဟိုသွေးကိုသာကျဝင်ဂေါဝ ဂလာန်ဝံရ။

ယွံကျာ်မှုံပိဉ် ဟိုသွေး သာကျဝင်ဂေါဝ— “ယွံမဟာနာမ် တုအဲ ဩဝ်လွတ် မင်ဒိုင်ညိက္ခာ၊ ယွံမဟာနာမ် တုအဲ ဩဝ်လွတ်မင်ဒိုင်ညိက္ခာ၊ တိလမှုံပိဉ်ကျာ်တြဲဟေင် ညးချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံကို ညးဟံချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံကို တိတ် အရာဝံရ” ရဝံ ဟိုသွေးကို အဲဒိုက် ဂလာန်ဝံရ။

ယွံကျာ်မှုံပိဉ် ဟိတပွမကယျာန်ဒဝါတ် မမိက်ကတိဗုဒ္ဓကျင်တဲ တိလမှုံပိဉ်ကျာ်တြဲ မွဲလပါ် ဘိက္ခုသင်ဂ် နိအာမွဲလပါ်မွဲ အဲဒိုက် နိလပါ် တိလမှုံပိဉ်ကျာ်တြဲဟေင်ရ။ ယွံကျာ် မှုံပိဉ် အဲဒိုက် ညးလျှင်ဖြင်သျှိုက် ရဝံ တိလမှုံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ။ ယွံကျာ် မှုံပိဉ် ဟိတပွမကယျာန်ဒဝါတ် မမိက်ကတိဗုဒ္ဓကျင်တဲ တိလမှုံပိဉ်ကျာ်တြဲ မွဲလပါ် ဘိက္ခု သင်ကောံဘိက္ခုနီသင်ဂ် နိအာမွဲလပါ်မွဲ အဲဒိုက် နိလပါ် တိလမှုံပိဉ်ကျာ်တြဲဟေင်ရ။ ယွံကျာ် မှုံပိဉ် အဲဒိုက် ညးလျှင်ဖြင်သျှိုက် ရဝံ တိလမှုံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ။ ယွံကျာ်မှုံပိဉ်

ဟိုတ်ပွမကယျာန်ဒဝါတ် မမိက်ကတိဒ်ကွင်တဲ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ မွဲလပါ် ဘိက္ခုသင် ဘိက္ခုနီသင်ကောံဉးတြဲဂမၠိုင် နိအာမ္မဲလပါ်မွဲး အဲဒိုက် နိလပါ်တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲဟေင်ရ၊ ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် အဲဒိုက် ညးလျှင်ဖြင်သ္မိုက် ရဲဝံ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိည။ ယွံကျာ် မ္မုပိဉ် ဟိုတ်ပွမကယျာန်ဒဝါတ် မမိက်ကတိဒ်ကွင်တဲ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ မွဲလပါ် ဘိက္ခုသင် ဘိက္ခုနီသင် ဥပတြဲ ကောံဉးဗြဲဂမၠိုင် နိအာမ္မဲလပါ်မွဲး အဲဒိုက် နိလပါ်တီလမ္ပပိဉ် ကျာ်တြဲဟေင်ရ၊ ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် အဲဒိုက် ညးလျှင်ဖြင်သ္မိုက် ရဲဝံ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဩဝ်ဂိုင် သမ္ဘိည။ ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် ဟိုတ်ပွမကယျာန်ဒဝါတ် မမိက်ကတိဒ်ကွင်တဲ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ မွဲလပါ် ဘိက္ခုသင် ဘိက္ခုနီသင် ဥပတြဲ ဥပဗြဲဂမၠိုင် ကောံလိုက်သွပ် မဒိမ္မဟာန်ကောံ ဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြီ ကောံလိုက်မိုဟ် မဒိမ္မဟာန် ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂိုင် မိုဟ်မဂိုင် နိအာမ္မဲလပါ်အိုတ်မွဲး အဲဒိုက် နိလပါ် တီလမ္ပပိဉ် ကျာ်တြဲဟေင်ရ၊ ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် အဲဒိုက် ညးလျှင်ဖြင်သ္မိုက် ရဲဝံ တီလမ္ပပိဉ် ကျာ်တြဲ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိည ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံဂေါဓ တုအဲ မ္မုကိုက္ကေတ်ဝါဒ ရဲဝံ သာ်လီ မိက်ဟိုသုးကို သိုင်သာကျဝင် မဟာနာမ်ရော? ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် အဲဒိုက် မ္မုကိုက္ကေတ်ဝါဒ ရဲဝံ ပါနုဒိုဟ်ဆဲး စိက္ခေဆိုက် ဗွက်တဲ မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲလေဝ် ဟံမိက်ဟိုသုးကို သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ သရဏာနိသက္က

၁၀၂၀။ နိဒါန် ချင်ကပိလင်္ဂရောင်။ ပွဲကာလဂ် သာကျဝင်သရဏာနိ စုတိကလိ လောန်စာအာရ၊ သာကျဝင်သရဏာနိ မစုတိကလိလောန်စာ “ဒိသောတာပန် မဟံမ္မဲ ကိုသဘ်ပွမဒတုံဇော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ” ရဲဝံ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟိုတုံရ။ ပွဲကာလဂ် သာကျဝင်ဂမၠိုင်မဂိုင်ကောံဉ် ကောံဓရိသုဟ်သုန်တဲ “ယွံသကအ်တအ် ထေက်ကိုအမ်သပ်ကောံရ၊ ယွံသကအ်တအ် ဟံကောံဒိမ္မဲလေဝ် နိကျင် ရသ္မံ၊ သာကျဝင်သရဏာနိ ဖြဟတ်ချိန်လျုးဒေဝ်တဲ မ္မုအလေံသင်သိအရက် မစုတိ ကလိလောန်စာဟေင် ‘ဒိသောတာပန် မဟံမ္မဲကိုသဘ်ပွမဒတုံဇော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကို အရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ’ ရဲဝံ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟိုတုံဇော်ရ၊ လုဟ် ညးလီမ္မဲ ဟံဒိသောတာပန် နွံဇော်ရော?” ရဲဝံ ဟိုဂရိဟ်ပျုတ်ဗဒေက် တင်ဒုဟ်အိုတ်ရ။

ပွဲကာလဂ် သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒုဒဲမ္မဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် သာကျဝင်သရဏာနိ မစုတိကလိလောန်စာ “ဒိသောတာပန် မဟံမ္မဲကိုသဘ် ပွမဒတုံဇော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ” ရဲဝံ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟိုတုံရ။ ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် ပွဲကာလဂ် သာကျဝင်ဂမၠိုင်မဂိုင်ကောံဉ်

ကောံခရီသုတ်သုန်တဲ့ “ယွံသကအိတအိ ထေက်ကိုအမ်သပ်ကေံရ၊ ယွံသကအိတအိ ဟံကေင်ဒိမ္မေလေံရံ နိကျင်ရသွံ၊ သာကျဝင်သရဏာနိ ဖြဟတ်ချိန်လျပွဲဒေတ်တဲ့ မှုံအလေံ သုင်သုင်သိအရက် မစုတိကလိလောန်စံဂ်ဟေင် ‘ဒိသောတာပန် မဟံမ္မေကိုသတ် ပွမဒတုံ နေံလိုလ် မဗိန်ဇုအိ မှုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ’ ရဲပွံ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ဟိုတံဏီရ၊ လှဟ် ညးလိုမ္မဲ ဟံဒိသောတာပန် နွံဏီရဲရော?” ရဲပွံ ဟိုဂရိဟ်ပျုတ်ဗဒေက် တင်ဒုဟ်အိုတ်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ဩဥပးတြုံမ္မဲ လုက်ကာလမဉ်ဒေုဲ ပြာပ်ခစ သုစ္စုစွေက်ကိုကျက်ရ၊ ပြာပ်ခစ သုစ္စုစွေက်ကိုခရ်ရ၊ ပြာပ်ခစ သုစ္စုစွေက်ကိုသင်ရ၊ ညးဂ် သာ်လို သွဲးအာစိပ် ပွမ ဒတုံဓေံလိုလ်ရဲရော? ယွံမဟာနာမ် ညးမိက်ဟိုသွဲး ဗွဲမဒးရဲရဲ “လုက်ကာလမဉ်ဒေုဲ ဥပးတြုံဂ် ပြာပ်ခစ သုစ္စုစွေက်ကိုကျက်ရ၊ ပြာပ်ခစ သုစ္စုစွေက်ကိုခရ်ရ၊ ပြာပ်ခစ သုစ္စုစွေက်ကို သင်ရ” ရဲပွံ ဟိုသွဲးမွဲး၊ သွဲးဟိုသွဲး သာကျဝင်သရဏာနိဟေင်ရ။ ယွံမဟာနာမ် သာကျဝင် သရဏာနိဂ် လုက်ကာလမဉ်ဒေုဲ ပြာပ်ခစ သုစ္စုစွေက်ကိုကျက်ရ၊ ပြာပ်ခစ သုစ္စုစွေက်ကို ခရ်ရ၊ ပြာပ်ခစ သုစ္စုစွေက်ကိုသင်ရ။ သာကျဝင်သရဏာနိဂ် သာ်လို သွဲးအာစိပ် ပွမဒတုံဓေံ လိုလ်မာန်ဂ်ရော?

ယွံမဟာနာမ် ပုဂိုလ်လျိုင် “တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇံ တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲးယုရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွဲးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုံကိုပိုင်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲးယုရ။” ရဲပွံ ချိုက်ပေင်တ် ကောံပွမလျိုင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျက်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ မှုံကိုပညာမြဟ်မြရ၊ မှုံကိုပညာပြဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကောံ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗွဲး(နူကိလေသ)လေဝ် ချိုက်ပေင်တ်။ ညးဂ် ဟိုတ်နူအာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလှဟ်ဟေင် အလိုဇကု သုကေတ်ဇောဝ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗွဲး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗွဲး (နူကိလေသ) မဟံကိုအာသဝ နကိုညဏ်တေင်ကွာ အာစိပ်တဲ့ ဒိတုအရန် မပဒတ်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ပုဂိုလ်ဝံလေဝ် တိတ်ဗွဲးနုနရက်ရ၊ တိတ်ဗွဲးနုဘဝတိရစ္ဆာန်ရ၊ တိတ်ဗွဲးနုဘဝ ပြိုတ်ရ၊ တိတ်ဗွဲးနုဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒိအရာအာစိပ် ညးဟံခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် ဒိဒွဲဒတုံဓေံလိုလ်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ပုဂိုလ်လျိုင် “တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇံ တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲးယုရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွဲးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုံကိုပိုင်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲးယုရ။” ရဲပွံ ချိုက်ပေင်တ် ကောံပွမလျိုင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျက်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ မှုံကိုပညာမြဟ်မြရ၊ မှုံကိုပညာပြဟ်ပြေဟ်ရ၊ ဟံချိုက်ပေင်တ် ကောံ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗွဲး

(နူကိလေသ)ရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမၠိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်အာဂှ်ရ တန်ပဋိသန္ဓိ ဥပပါတ်ပွဲဘုံဗြိုဟ်တု နှိအနာဂါမ် မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဗြိုဟ် မဟံမွဲကိုသဘ ပွမကလေင်ကျင် နူဘုံဂှ်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံလေဝ် တိတ်ဗူးနူနရက်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဘဝတိရစ္ဆာန်ရ၊ တိတ်ဗူး နူဘဝပြိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် နှိဒုဒဲဒတုံစှော် လိုလ်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်လျိုဟ် “တီလမ္ပုပိဋကျ်တြဲဂှ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် ဝံလေဝ် အရဟံ မူးယျရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတဂမၠိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကိုပိဋတြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မူးယျရ။” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တကောံ ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေင် ပွဲကျ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ဟံ့မွဲကိုပညာမြဟ်မြရ၊ ဟံ့မွဲကိုပညာပြဟ်ပြေဟ်ရ၊ ဟံ့ချိုက်ပေင်တ ကောံ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမၠိုင်ပိပြကာအိုတ်အာသူးဟံ့က ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ ပွမစောပ်စပ် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝင်ဂမၠိုင် ကြီအာဂှ်ရ နှိသကဒါဂါမ် ကလေင်ကျင်ဘုံကာမဝံ ဗုတ်မွဲဝါဟေင်တု ကြက်သွကွေလအိတ်ဒ်ဒိဝံဋ်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံလေဝ် တိတ်ဗူး နူနရက်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဘဝတိရစ္ဆာန်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဘဝပြိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒ်အရာ အာစိုပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် နှိဒုဒဲဒတုံစှော်လိုလ်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်လျိုဟ် “တီလမ္ပုပိဋကျ်တြဲဂှ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ် တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မူးယျရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတဂမၠိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မူးယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကိုပိဋတြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မူးယျရ။” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေင် ပွဲကျ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ဟံ့မွဲကိုပညာမြဟ်မြရ၊ ဟံ့မွဲကိုပညာပြဟ်ပြေဟ်ရ၊ ဟံ့ချိုက်ပေင်တ ကောံ‘ဝိမုတ္တိ’ပွမတိတ် ဗူး(နူကိလေသ)ရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမၠိုင်ပိပြကာအိုတ်အာဂှ်ရ နှိသောတာပန် မဟံ့မွဲကိုသဘပွမဒတုံစှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ။ ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံလေဝ် တိတ်ဗူးနူနရက်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဘဝတိရစ္ဆာန်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဘဝ ပြိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် နှိဒုဒဲဒတုံစှော်လိုလ်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်လျိုဟ် ဟံ့ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေင် ပွဲကျ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ဟံ့မွဲကိုပညာမြဟ်မြရ၊ ဟံ့မွဲကိုပညာပြဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကောံ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)လေဝ် ဟံ့ချိုက်ပေင်ရ။ စိုန်ဂှ် ခရ်ဂမၠိုင်မတွံး သဒ္ဓိန္ဒြီ ဝီရိယိန္ဒြီ သတိန္ဒြီ သမာဓိန္ဒြီ ပညိန္ဒြီဝံ နှိတ် ကုညးဂှ်အိုတ်ရ၊ ညးဂှ် ခရ်ကျ်တြဲ မကို တိကေတ်ဂှ်လေဝ် ချိုင်ဆ ကေပ်ကွေင် မှ်သေဝ် နကိုပညာမာန်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်

ဝံလေဝ် ဟံအာစိုပ်နရက်ရ၊ ဟံအာစိုပ် ဘဝတိရုတ္တန်ရ၊ ဟံအာစိုပ် ဘဝပြိုတ်ရ၊ ဟံအာစိုပ် ဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒိအရာအာစိုပ် ညးဟံခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် ဒိဒ္ဒါဒေတုဇဏ်လီလ်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်လျှိုက် ဟံချိုက်ပေင်တဲကောံပွမလျှိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီတေဝ် ပွဲကျော်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ဟံမွဲကိုပညာမြတ်မြဲရ၊ ဟံမွဲကိုပညာပြတ်ပြေတ်ရ၊ ကောံ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)လေဝ် ဟံချိုက်ပေင်ရ။ ဓိန်ဂံ ခရ်ဂမ္တိုင်မတွံး သဒ္ဓိန္ဒြိယ ။ ပ ။ ပညိန္ဒြိယ နိတ်ကုညးဂံအိုတ်ရ၊ အယာံမာတ် ပွမလျှိုင်ပတေ် အယာံမာတ် ပွမသျှိုက် ဆာန် ပွဲကျော်ဟေင် နိကုညးဂံရ။ ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံလေဝ် ဟံအာစိုပ်နရက်ရ၊ ဟံအာစိုပ် ဘဝတိရုတ္တန်ရ၊ ဟံအာစိုပ် ဘဝပြိုတ်ရ၊ ဟံအာစိုပ် ဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒိအရာအာစိုပ် ညးဟံ ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် ဒိဒ္ဒါဒေတုဇဏ်လီလ်ရ။ ယွံမဟာနာမ် တံဆုဇဏ်ဂမ္တိုင် မှုက်ကြက်ဝံ ယဝ်ဟိုသူး တီ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဂလာန်ဟံခိုဟ်ဆဲးမာန်အိုတ်မွဲး၊ တံဆုဇဏ်ဂမ္တိုင် မှုက်ကြက်ဂံ နိသောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ် ပွမဒေတုဇဏ်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုက်အရာ သတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ အဲ ဟိုတွံရ၊ သာကျဝင်သရဏာနိတုန် ပသ်ဟံဟိုတွံနွံရော? ယွံမဟာနာမ် သာကျဝင်သရဏာနိတုန် ပွဲအခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် ဒိညး ဒဂိုန်ဒေတု ‘သိက္ခာ’ ဒေတုလုတ်တဲရ ရံဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ သရဏာနိသက္က

၁၀၂၁။ နိဒါန် ချိုင်ကပိလဂံရောင်။ ပွဲကာလဂံ သာကျဝင်သရဏာနိ စုတိကလိ လောနိစာအာရ၊ သာကျဝင် သရဏာနိ မစုတိကလိလောနိစာ “ဒိသောတာပန် မဟံမွဲ ကိုသတ်ပွမဒေတုဇဏ်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုက်အရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ” ရံဝံ တီလမ္မုပိုင်ကျော်တြဲ ဟိုတွံရ။ ပွဲကာလဂံ သာကျဝင်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကောံခရီသုဟ်သုန်တဲ “ယွံသကအိတ်တအိတ် ထေက်ကိုအမ်သင်ကွေရ၊ ယွံသကအိတ်တအိတ် ဟံကောင်ဒိမ္မုလေ်ဂံ နိကျိုင် ရသွံ၊ သာကျဝင် သရဏာနိ မှုက်အလေံ ဟံဒေတုသွ ပွဲမချိုက်ပေင် ပွဲဒေတုသိက္ခာ မစုတိ ကလိလောနိစာဟေင် ‘ဒိသောတာပန် မဟံမွဲကိုသတ် ပွမဒေတုဇဏ်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုက် အရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ’ရံဝံ တီလမ္မုပိုင်ကျော်တြဲ ဟိုတွံဏီရ၊ အခိုင်လုဟ် ညးလိမ္မဲ ဟံဒိသောတာပန် နွံဏီဂံရော?” ရံဝံ ဟိုဂရိဟ် ပျုတ်ဗဒေက် တင်ဒုဟ်အိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂံ သိုင်သာကျဝင်မဟာနာမ် ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မုပိုင်ကျော်တြဲတဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမ္မုပိုင်ကျော်တြဲတဲမွဲး ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဒုဒဲမ္မဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္မုပိုင်ကျော်တြဲ ဂလာန်ဝံရ-

ယွံကျော်မ္မုပိုင် သာကျဝင်သရဏာနိ မစုတိကလိလောနိစာ “ဒိသောတာပန် မဟံမွဲ ကိုသတ်ပွမဒေတုဇဏ်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုက်အရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ” ရံဝံ

တိလမ္ပုပိဋကျပ်တြဲ ဟိုတွံရ။ ယွံကျပ်မ္ပုပိဋ ပွဲကာလၣ် သာကျဝင်ဂမၠိုင်မၠိုင်ၣ်ကွဲင် ကောံခရီ သုတ်သုန်တဲ “ယွံသကအံတအံ ထေက်ကိုအမ်သပ်ကွဲရ။ ယွံသကအံတအံ ဟံကောင် နိမ္မဲလှော်ၣ် နိကျင်ရသွံ။ သာကျဝင်သရဏာနိ မ္မုအလေံဟံဒေတ်သွ ပွဲမချိုက်ပေင် ပွဲဒေတ် သိက္ခာ မစုတိကလိလောန်စၣ်ဟေင် ‘ဒိသောတာပန် မဟံမ္မဲကိုသတ်ပွမဒတုံစှေ လိုလံာ် မဗိုန်ဇုအံ မ္မုကိုအရာသတိကံသတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ’ ရဲဝံ တိလမ္ပုပိဋကျပ်တြဲ ဟိုတွံဏီရ။ တဲလှော်ၣ် ညးလိမ္မဲ ဟံဒိသောတာပန်နွံဏီၣ်ရော?” ရဲဝံ ဟိုဂရိဟ်ပျုတ်ဗဒေက် တင်ဒုဟ် အိုတ်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ဩဥပးတြဲမ္မဲ လုက်ကာလမၠိုင်သေ့ၣ် ပြာပ်ခစ သွစွဲစှော်ကိုကျပ်ရ။ ပြာပ်ခစ သွစွဲစှော်ကိုခရ်ရ။ ပြာပ်ခစ သွစွဲစှော်ကိုသင်ရ။ ညးၣ် သာ်လိ သွးအာစိပ် ပွမ ဒတုံစှေလိုလံာ်ရော? ယွံမဟာနာမ် ညးမိက်ဟိုသွး ပွဲမဒးရဲၣ် “လုက်ကာလ မၠိုင်သေ့ၣ် ဥပးတြဲၣ် ပြာပ်ခစ သွစွဲစှော်ကိုကျပ်ရ။ ပြာပ်ခစ သွစွဲစှော်ကိုခရ်ရ။ ပြာပ်ခစ သွစွဲစှော်ကို သင်ရ” ရဲဝံ ဟိုသွးမွဲး။ သွးဟိုသွး သာကျဝင်သရဏာနိဟေင်ရ။ ယွံမဟာနာမ် သာကျဝင် သရဏာနိၣ် လုက်ကာလ မၠိုင်သေ့ၣ် ပြာပ်ခစ သွစွဲစှော်ကိုကျပ်ရ။ ပြာပ်ခစ သွစွဲစှော်ကို ခရ်ရ။ ပြာပ်ခစ သွစွဲစှော်ကိုသင်ရ။ သာကျဝင်သရဏာနိၣ် သာ်လိ သွးအာစိပ် ပွမဒတုံစှေ လိုလံာ်မာန်ၣ်ရော?

ယွံမဟာနာမ် ပူဂိုလ်လျိုၣ် “တိလမ္ပုပိဋကျပ်တြဲၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ တွေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲးယျုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲးယျုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲးယျုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကိုပိဋတြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲးယျုရ” ရဲဝံ ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက်လောန် မဒိဗွဲစှော် ပွဲကျပ်ဒိရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ မ္မုကိုပညာမြဟ် မြဲရ။ မ္မုကိုပညာပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ကောံ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗွး(နူကိလေသ)လေဝ် ချိုက်ပေင်ရ။ ညးၣ် ဟိုတ်နူအာသဝဂမၠိုင် အိုတ်အာဂံရ ပွဲဘဝလှော်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောဝ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗွး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗွး(နူကိလေသ) မဟံမ္မဲ ကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တွေင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဒိတုအရုန် မပဒတ်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ပူဂိုလ် ဝံလေဝ် တိတ်ဗွးနူနရက်ရ။ တိတ်ဗွးနူဘဝတိရစ္ဆာန်ရ။ တိတ်ဗွးနူဘဝပြိုတ်ရ။ တိတ်ဗွးနူ ဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒိအရာအာစိပ် ညးဟံခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် ဒိဒုဒေတုံစှေလိုလံာ်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ပူဂိုလ်လျိုၣ် “တိလမ္ပုပိဋကျပ်တြဲၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ တွေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲးယျုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမၠိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲးယျုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲးယျုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကိုပိဋတြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲးယျုရ” ရဲဝံ ပွမ လျှင်ဖြင်သျှိုက်လောန် မဒိဗွဲစှော် ပွဲကျပ်ဒိရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ မ္မုကိုပညာမြဟ်

မြဲရ၊ မွဲကိုပညာပြဟ်ပြေဟ်ရ၊ ဟံ့ချိုက်ပေင်တ ကောံ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွင်ဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်အာဂှ်ရ နှိအနာဂါမ် မွဲယုအန္တရာပရိ နိဗ္ဗာယီ မသုပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) ပွဲလဒေါင်(အာယုက်)မာန်ရ၊ နှိအနာဂါမ် မွဲယုဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ မသုပရိနိဗ္ဗာန် ကလိလောန်အာယုက်ကဝက်တဲ (သိုမအာစိုပ် အရဟတ္တဖိုလ်)မာန်ရ၊ နှိအနာဂါမ် မွဲယုအသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ မသုပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ် အရဟတ္တဖိုလ်) ပယောဂလ္လိပရာ ဟံ့ပါမာန်ရ၊ နှိအနာဂါမ် မွဲယုသသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယီ မသု ပရိနိဗ္ဗာန် (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်) မွဲဟာန်ကောံပယောဂ လ္လိပရာမာန်ရ၊ နှိအနာဂါမ် မွဲယုဥဒ္ဓံသောတအကနိဌဂါမီ တိုန်အာဘုံလတူလတူကဆံင်ကဆံင်တဲ မသုပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံ အကနိဌ (သိုမအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်)မာန်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံလေဝ် တိတ်ဗူးနုနရက်ရ၊ တိတ်ဗူးနုဘဝတိရစ္ဆာန်ရ၊ တိတ်ဗူးနုဘဝပြိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနုဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် နှိဒွဲဒဲတုံစှော်လိုလ်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် “တီလမ္ပုပိဋ်ကျ်တြ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ် တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မူးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိတ် ဒေဝတဂမ္တိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မွဲကိုပိဋ်တြ်ပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မူးယုရ” ရဲဝံ ပွမလျိုင်ဖြိုင်သျိုက်လောန် မဒ်ဗွဲစုတ် ပွဲကျ် နှိရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ဟံ့မွဲကိုပညာ မြဟ်မြဲရ၊ ဟံ့မွဲကိုပညာပြဟ်ပြေဟ်ရ၊ ကောံ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)လေဝ် ဟံ့ချိုက် ပေင်ရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ပိပြကာအိုတ်အာသူးဟံ့က ဟိုတ်နူ‘ရာဂ’ ပွမစောပ်စပ် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ဂမ္တိုင် ကြီအာဂှ်ရ နှိသကဒါဂါမ် ကလေင်ကျိုင်ဘုံ ကာမဝံ ဗုတ်မွဲဝါဟေင်တဲ ကြက်သွကောံလအိတ်ဒ်ဒိမ်ဝဋ်ရ။ ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံလေဝ် တိတ်ဗူးနုနရက်ရ၊ တိတ်ဗူးနုဘဝတိရစ္ဆာန်ရ၊ တိတ်ဗူးနုဘဝပြိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနုဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် နှိဒွဲဒဲတုံစှော်လိုလ်ရ။

ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် “တီလမ္ပုပိဋ်ကျ်တြ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် ဝံလေဝ် အရဟံ မူးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိတ် ဒေဝတဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မွဲကိုပိဋ်တြ်ပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မူးယုရ” ရဲဝံ ပွမလျိုင်ဖြိုင် သျိုက်လောန် မဒ်ဗွဲစုတ် ပွဲကျ် နှိရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ဟံ့မွဲကိုပညာမြဟ်မြဲရ၊ ဟံ့မွဲကိုပညာပြဟ်ပြေဟ်ရ၊ ဟံ့ချိုက်ပေင်တ ကောံ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)ရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ပိပြကာအိုတ်အာဂှ်ရ နှိသောတာပန် မဟံ့မွဲကိုသတ်ပွမဒတုံစှော် လိုလ် မဗိုန်ဇုအိ မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ။ ယွံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံလေဝ် တိတ်ဗူးနုနရက်ရ၊ တိတ်ဗူးနုဘဝတိရစ္ဆာန်ရ၊ တိတ်ဗူးနုဘဝပြိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနုဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင် နှိဒွဲဒဲတုံ စှော်လိုလ်ရ။

ယံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်လျှိုက်တုန် ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက်လောန် မဒ်ဗွဲစွတ် ပွဲကျက်
 ဟံ့ဒ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ဟံ့မွဲကိုပညာမြတ်မြဲရ။ ဟံ့မွဲကိုပညာပြတ်ပြေတ်ရ။ ကောံ
 ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ)လေဝ် ဟံ့သျှိုက်ပေင်ရ။ စိုန်ဂ် ခရ်ဂမ္တိုင်မတွံး သဒ္ဓိန္ဒြီ ။ ပ။
 ပညိန္ဒြီဝံ နိတ် ကုညးဂ်အိုတ်ရ။ ညးဂ် ခရ်ကျက်တြဲ မကိုတိကေတ်ဂ်လေဝ် ချိုင်ဆကေင်ကေတ်
 မှ်သေဝ် နကိုပညာမာန်ရ။ ယံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံလေဝ် ဟံ့အာစိုပ် နရက်ရ။ ဟံ့အာစိုပ်
 ဘဝတိရစ္ဆာန်ရ။ ဟံ့အာစိုပ် ဘဝပြိုတ်ရ။ ဟံ့အာစိုပ် ဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟံ့
 ခိုဟ်ဆာဲဂမ္တိုင် န်ဒုဒေတုဇော်လီုလ်ရ။

ယံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျှိုက်တုန် ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက်လောန် မဒ်ဗွဲစွတ်
 ပွဲကျက်ဟံ့ဒ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ဟံ့မွဲကိုပညာမြတ်မြဲရ။ ဟံ့မွဲကိုပညာပြတ်ပြေတ်ရ။
 ကောံ ‘ဝိမုတ္တိ’ ပွမတိတ်ဗွဲ(နူကိလေသ)လေဝ် ဟံ့သျှိုက်ပေင်ရ။ စိုန်ဂ် ခရ်ဂမ္တိုင်မတွံး သဒ္ဓိန္ဒြီ
 ။ ပ။ ပညိန္ဒြီဝံ နိတ် ကုညးဂ်အိုတ်ရ။ အယာံမာတ် ပွမလျှင်ပတေ် အယာံမာတ် ပွမသျှိုက်
 ဆာန် ပွဲကျက်ဟေင် န်ကုညးဂ်ရ။ ယံမဟာနာမ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံလေဝ် ဟံ့အာစိုပ်နရက်ရ။ ဟံ့အာစိုပ်
 ဘဝတိရစ္ဆာန်ရ။ ဟံ့အာစိုပ်ဘဝပြိုတ်ရ။ ဟံ့အာစိုပ်ဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟံ့ခိုဟ်
 ဆာဲဂမ္တိုင် န်ဒုဒေတုဇော်လီုလ်ရ။

ယံမဟာနာမ် ဥပမာတုန် ပွဲတိဗုဒ္ဓဇော် တိဟံ့ခိုဟ် မဟံ့ပိုက်ဇော်ကောံ ကွက်ဂီု
 ဏီဂ် မဗီဇမ္တိုင်လေဝ် ကပ်ကေက်လီုလ်အိုတ်ရ။ အဲအိုတ်ရ။ ကျာဂမ္တံတဲ ပျိုပျိုက်အိုတ်ရ။
 ဟံ့မွဲကိုကြက်အိုတ်ရ။ ဟံ့သီဂိုင်ဒေဝ်လင် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ဗြဲလေဝ် ဟံ့ဂူဇော် ဗွဲမဒးရးရ။
 မဗီဇမ္တိုင်ဂ် အာစိုပ်ပွမဇော်မောဝ် ဖောအ်ဗြေပ်ချိပ်ချ် လဲလးအိုတ်ဟာ။ ယံကျက်မ္တိုင်
 ဟံ့အာစိုပ်အိုတ်ရ။ ယံမဟာနာမ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟေင် ပွဲလောကဝံ ဂပ်ဝံတွံလင်ခရ် ဗွဲဟံ့
 ဒးရးရ။ ဂပ်ဝံကိုတိကေတ် ဗွဲဟံ့ဒးရးရ။ ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗွဲ(နူဒဒိခိဝံ)လေဝ် ဟံ့သေင်ရ။
 ပွမစိုဟ်လလမ်ဂ်လေဝ် ကတိဗဒ်ကိုဟံ့မာန်ရ။ ခရ်ကျက်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝံတွံလေဝ် ဟံ့သေင်ရ။
 ခရ်ဝံ (တုပ်သုတ်ကောံ) တိဗုဒ္ဓဇော်ပရေအ် ရံဝံ အဲ သုးရ။ ပွဲခရ်ဂ် ကွဲးဂ် ဒေတ်ခိုင် ဒေတ်
 မဗွဲကိုခရ်ရ။ ဒေတ်ဗွဲမဇော်သေင်ရ။ ဒေတ်ဗွဲမဗွဲကိုခရ်ရ။ ပွမဒေတ်ဝံ(တုပ်သုတ်ကောံ)
 မဗီဇပရေအ် ရံဝံ အဲ သုးရ။

ယံမဟာနာမ် ဥပမာတုန် ပွဲတိဗုဒ္ဓဇော် တိခိုဟ် မပိုက်ဇော်ကောံ ကွက်ဂီုတုဂ်
 မဗီဇမ္တိုင်လေဝ် ဟံ့ကပ်ကေက်လီုလ်အိုတ်ရ။ ဟံ့အဲအိုတ်ရ။ ကျာဂမ္တံတဲ ဟံ့ပျိုပျိုက်အိုတ်ရ။
 မ္တိုင်ကြက်အိုတ်ရ။ သီဂိုင်ဒေဝ်လင် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ဗြဲလေဝ် ဟံ့ဂူဇော်ဗွဲမဒးရးရ။ မဗီဇမ္တိုင်ဂ်
 အာစိုပ်ပွမဇော်မောဝ် ဖောအ်ဗြေပ်ချိပ်ချ် လဲလးအိုတ်ဟာ။ ယံကျက်မ္တိုင် အာစိုပ်အိုတ်ရ။
 ယံမဟာနာမ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟေင် ပွဲလောကဝံ ဂပ်ဝံတွံလင်ခရ် ဗွဲမဒးရးရ။ ဂပ်ဝံကို
 တိကေတ် ဗွဲမဒးရးရ။ န်ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗွဲ(နူဒဒိခိဝံ)ရ။ ပွမစိုဟ်လလမ်ဂ်လေဝ် ကတိဗဒ်ကို
 မာန်ရ။ န်ခရ်ကျက်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝံတွံရ။ ခရ်ဝံ (တုပ်သုတ်ကောံ)တိဗုဒ္ဓဇော်ပရေအ် ရံဝံ အဲ သုးရ။

ပျံ့ဝေရုံ ကွေးကွဲ နေထိုင်ခွင့် နေထိုင်မပဉ္စကိုမရုံရ၊ နေထိုင်ပွဲမရုံသော် ရံရ၊ နေထိုင်ပွဲမပဉ္စကိုမရုံရ၊ ပွဲမနေထိုင်ပွဲ (တုပ်သုတ်ကော) မမီဇေယျာ ရံပွဲ အဲ သွေးရ၊ သာကျဝင်သရဏာနိတုန မုသွက်သွေးနွံရော? ယွံမဟာနာမ် သာကျဝင်သရဏာနိတု ပွဲအဆင်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ် နှိဉ်းနေထိုင်လုတ် နေထိုင်သိက္ခာ ပွဲမချိုက်ပေင်ရ ရံပွဲ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပဌမ အနာထပိဏ္ဍိက

၁၀၂၂။ နိဒါနံ ချင်သာရဂ္ဂရောင်။ ပွဲကာလဂ္ဂံ အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ယဲဗျိုဗျိုက် ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိပ်ဒဒိန်တဲ ကတိန်ဒိန္ဒင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြတ်ရ၊ ပွဲကာလဂ္ဂံ အနာထ ပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ဟိုကိုတြုံမွဲရ— “အမံတြုံ၊ သြပ်ကွဲင်ညိ၊ တူအဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုင် သာရိပိုတ်တဲ ယွံတီလပိုင် အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ယဲဗျိုဗျိုက်ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိပ် ဒဒိန်တဲ ကတိန်ဒိန္ဒင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြတ်ရ၊ သမ္မေဟ်ဂ္ဂံ လျှောင်ဒူးဇိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂမ္တိုင် နကိဂ္ဂိပ်ရ’ ရဝံ နကိဂလ္လာန်အဲဂ္ဂံ သြပ်လျှောင်ဒူးဇိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ဂမ္တိုင် နကိဂ္ဂိပ်ညိ၊ သအာင်နူဂ်လေဝ် ‘ယွံတီလပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တီလပိုင်သာရိပိုတ် သွဟိုတ်ကိုဓရ်ဆာန်ချူတဲ သြပ်ကွဲပြာပ်စသို အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိညိ’ ရဝံလေဝ် သြပ် ဂရင်ပတိညိ” ရဝံ (ဟိုသွးရ)။

“ယုံကြနာ ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ့ တြိုက် ဒုင်ဝန် ကုအနာထဝိဏ္ဏိကသေဠိတုမွဲး ပြာပ်အာ ဇရောင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်တု လောဝ်သ္မဝတ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂအံကောတ် ပွဲဒုဒွဲတုမွဲး ဂရင်ပတိ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂလာန်ပွဲရ—

ယုံတီလပိုင် အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ယဲမျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိပ်ဒုခိမ်တဲ ကတိန်ဒိုင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြတ်ရ၊ သမေဟ်ဂ် လောဝ်ဒွဲးစိုင် တီလပိုင်သာရိပိတ်ဂမ္တိုင် နကိုက်ခိုင်ရ၊ ‘ယုံတီလပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တီလပိုင်သာရိပိတ် သွဟိုတ်ကိရ်ဆာန် ချုတဲ သြပ်ကွာ်ပြာပ်စသို အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိညိ’ ရဲဝံလောဝ် သြပ်ဂရင်ပတီညိ” ရဲဝံ ဂရင် ပတီရ။ တီလပိုင်သာရိပိတ် နပ္ပမဒိုင်သိုတ်သိုတ်ဂ် ဒိုင်တဲရ။

ပွဲကြဲနှင့် တိလပိုဉ်သာရိပိုတ် ပွဲအခါခဏဝေး ဗိုက်ပလေပ်သုာတုဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင် သုာတုဲမွဲး မွဲဟာန်ကေုာ်ခမိဗွက်ကြဲ တိလပိုဉ်အာနန္ဒ ဣပြာပ်စံအာသို အနာထပိဏ္ဍိက သေဋ္ဌိတုဲ ဂဇာ်ဖျေံ ပွဲဒုးမလးပညပ်လပ်တုဲမွဲး “ယွံသမေုဟ် တုဲအဲ ထတ်ယုက်မိပ်ခြိပ် ခိုင်ဟာ၊ ယိုပ်ယာပ်ခိုင်ဟာ၊ ဒဒိမ်ဝေဒနာဂမ္တိုင် ဆုတ်စှော်အိုတ်ဟာ၊ ဟံ့ဂြိုဉ်တိုန်အိုတ်ဟာ၊ ဒဒိမ်ဝေဒနာဂမ္တိုင် ဆုတ်စှော် ပြာကဋ်ဟာ၊ ပွမဂြိုဉ်တိုန် ဟံ့ပြာကဋ်ဟာ” ရံဝံ သုာန်အနာ ထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိရ။ ယွံတိလပိုဉ် အဲဒိုက် ဟံ့ထတ်ယုက်မိပ်ခြိပ်ရ၊ ဟံ့ယိုပ်ယာပ်ရ၊ ဒဒိမ်

ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် မသကာတ်မြတ် ဤတိုန်အိုတ်ရ၊ ဟုံဆုတ်ဇော်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ဤတိုန်ဂံ ပြာကဋ်ရ၊ ဆုတ်ဇော် ဟုံပြာကဋ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယုံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟုံမွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ်ကောံပွမဟုံလျှင် ဖြိုင်သျိုက် ပွဲကျ် ဩမွဲသတ်မဏိသတ်လိမ္မဲ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲဂံ ဒးကတိန် ပွဲနရက်အပါယ် မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟုံခိုတ်ဆဲးဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံဇော်လိုလ်ရ၊ ပွမဟုံ လျှင်ဖြိုင်သျိုက် ပွဲကျ် မွဲသတ်မဏိသတ် ဟုံမွဲ ကုတုအဲရ။ ယုံသမေဟ် “တီလမ္ပုပိဉ် ကျ်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မညာံစုတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမူးရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိုဟ် ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မွဲကို ပိဉ်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မူးယုရ” ရံဝံ ပွမလျှင်ဖြိုင်သျိုက် မဟုံချီတေဝ် ပွဲကျ်ဂံ နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှ်သေ့ဝံဗ္ဗာရဏာ ပွမလျှင်ဖြိုင်သျိုက် မဟုံချီတေဝ် ပွဲကျ်ဂံ ပွဲဇကုဗွဲမဒးရဲဂံ ခဏဂံဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယုံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟုံမွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ် ကောံပွမဟုံလျှင် ဖြိုင်သျိုက် ပွဲခရ် ဩမွဲသတ်မဏိသတ်လိမ္မဲ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲဂံ ဒးကတိန် ပွဲနရက်အပါယ် မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟုံခိုတ်ဆဲးဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံဇော်လိုလ်ရ၊ ပွမဟုံ လျှင်ဖြိုင်သျိုက် ပွဲခရ် မွဲသတ်မဏိသတ် ဟုံမွဲ ကုတုအဲရ။ ယုံသမေဟ် “ခရ်တီလမ္ပုပိဉ် ကျ်တြဲ မဂပ်ပဟိုတ်လဝ်ဂံ နိတ်ခရ် မဂပ်ပဟိုတ်လဝ် ဗွဲမဒးရဲရ ။ ပ ။ နိတ်ခရ် (အရီ) ညးမွဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်ဟောင် တီမာန် ဒင်စသိုင်မာန် အလိုဇကု ညးကိုညးမာန်ရ” ရံဝံ ပွမ လျှင်ဖြိုင်သျိုက် မဟုံချီတေဝ် ပွဲခရ်ဂံ နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှ်သေ့ဝံဗ္ဗာရဏာ ပွမ လျှင်ဖြိုင်သျိုက် မဟုံချီတေဝ် ပွဲခရ်ဂံ ပွဲဇကုဗွဲမဒးရဲဂံ ခဏဂံဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယုံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟုံမွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ် ကောံပွမဟုံလျှင် ဖြိုင်သျိုက် ပွဲသင် ဩမွဲသတ်မဏိသတ်လိမ္မဲ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲဂံ ဒးကတိန် ပွဲနရက်အပါယ် မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟုံခိုတ်ဆဲးဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံဇော်လိုလ်ရ၊ ပွမဟုံလျှင် ဖြိုင်သျိုက် ပွဲသင် မွဲသတ်မဏိသတ် ဟုံမွဲ ကုတုအဲရ။ ယုံသမေဟ် “သင်‘သာဝက’ကွး တီလမ္ပုပိဉ်ကျ်တြဲ မွဲကိုဒွေတ်ဒးရဲ ခိုတ်ဆဲးရ ။ ပ ။ နိတ် တီဗုထိုက်မပြဲ သွက်ဂကောံ သတ်တအံ ကောန်သွပကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရံဝံ ပွမလျှင်ဖြိုင်သျိုက် မဟုံချီတေဝ် ပွဲသင်ဂံ နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှ်သေ့ဝံဗ္ဗာရဏာ ပွမလျှင်ဖြိုင်သျိုက် မဟုံချီတေဝ် ပွဲသင်ဂံ ပွဲဇကုဗွဲမဒးရဲဂံ ခဏဂံဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယုံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟုံမွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ်ကောံပွမဟုံမွဲကို သီလ ဩမွဲသတ်မဏိသတ်လိမ္မဲ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲဂံ ဒးကတိန် ပွဲနရက်အပါယ်

မဒိအရာအာစိပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒိဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ပွမဟံ့မွဲကိုသီလ မှုံသဘ်မဏ် သာ်ဟံ့ ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယွံသမေဟ် သီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင်မဂပ်ဝ်သျှိုက်မှိုက် မဟံ့ ကပ်သကုတ်။ ပ ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ပွမတန်ကြံနီၣ် နွံကုတုအဲဟောင်အိုတ်ရ၊ ကုတုအဲ မမှော်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ သီလဂမၠိုင် အရီဂမၠိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မှိုက်ဟံ့ ပွဲကေုဗွဲမဒးရဲၣ် ခဏဂံၣ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယွံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟံ့မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပေင်တကောံ ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာ ဩမှုံသဘ်မဏ်သီလီမ္မံ ခန္တကေုလီလ်တဲ ကြံနုချိုတ်တဲၣ် ဒးကတိဗဒ် ပွဲနရက်အပါယ် မဒိအရာအာစိပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒိဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်မှာရာ မှုံသဘ်မဏ်သာ်ဟံ့ ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယွံသမေဟ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ညှာံစုတ်ဟံ့ နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှော်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ် ညှာံစုတ်ဟံ့ ပွဲကေုဗွဲမဒးရဲၣ် ခဏဂံၣ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယွံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟံ့မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပေင်တကောံ ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ်မှာရာ ဩမှုံသဘ်မဏ်သီလီမ္မံ ခန္တကေုလီလ်တဲ ကြံနုချိုတ်တဲၣ် ဒးကတိဗဒ် ပွဲနရက်အပါယ် မဒိအရာအာစိပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒိဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ‘မိစ္ဆာ သင်္ကပ္ပ’ ကသပ်မှာရာ မှုံသဘ်မဏ်သာ်ဟံ့ ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယွံသမေဟ် ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ်ညှာံစုတ်ဟံ့ နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှော်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ် ညှာံစုတ်ဟံ့ ပွဲကေုဗွဲမဒးရဲၣ် ခဏဂံၣ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယွံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟံ့မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပေင်တကောံ ‘မိစ္ဆာဝါစ’ ပွမ ဟိုသုးမှာရာ ဩမှုံသဘ်မဏ်သီလီမ္မံ ခန္တကေုလီလ်တဲ ကြံနုချိုတ်တဲၣ် ဒးကတိဗဒ် ပွဲနရက် အပါယ် မဒိအရာအာစိပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒိဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ‘မိစ္ဆာဝါစာ’ ပွမဟို သုးမှာရာ မှုံသဘ်မဏ်သာ်ဟံ့ ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယွံသမေဟ် ‘သမ္မာဝါစာ’ ပွမဟိုသုး ညှာံစုတ်ဟံ့ နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှော်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ‘သမ္မာဝါစာ’ ပွမဟိုသုးညှာံစုတ်ဟံ့ ပွဲကေု ဗွဲမဒးရဲၣ် ခဏဂံၣ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယွံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟံ့မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပေင်တကောံ ‘မိစ္ဆာကမ္မန္တ’ ကမောန်မှာရာ ဩမှုံသဘ်မဏ်သီလီမ္မံ ခန္တကေုလီလ်တဲ ကြံနုချိုတ်တဲၣ် ဒးကတိဗဒ် ပွဲနရက်အပါယ် မဒိအရာအာစိပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒိဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ‘မိစ္ဆာကမ္မန္တ’ ကမောန်မှာရာ မှုံသဘ်မဏ်သာ်ဟံ့ ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယွံသမေဟ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကမောန် ညှာံစုတ်ဟံ့ နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှော်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကမောန် ညှာံစုတ်ဟံ့ ပွဲကေုဗွဲမဒးရဲၣ် ခဏဂံၣ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယွံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟံ့မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပေင်တကောံ ‘မိစ္ဆာအာဇီဝ’ ပွမမယိုင်လမျိုမှာရာ ဩမှုံသဘ်မဏ်သီလီမ္မံ ခန္တကေုလီလ်တဲ ကြံနုချိုတ်တဲၣ် ဒးကတိဗဒ်

ပွဲနရက်အပါယ် မဒ်အရာအာစိပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ‘မိစ္ဆာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျီုမှာရာ မွဲသဘ်မဒ်သင်္ဂဟ် ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယွံသမေဟ် ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျီုညံ့စွတ်ဂ် နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှ်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျီုညံ့စွတ်ဂ် ပွဲကုတုမဒ်ဒးရဲဂ် ခဏဂ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယွံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟံ့မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တဲကောံ ‘မိစ္ဆာဝါယာမ’ ပွမပတိတ်တြဟတ်မှာရာ ဩမွဲသဘ်မဒ်သင်္ဂဟ် ခန္ဓကုလီလ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲဂ် ဒးကတိန် ပွဲနရက်အပါယ် မဒ်အရာအာစိပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ‘မိစ္ဆာဝါယာမ’ ပွမပတိတ်တြဟတ်မှာရာ မွဲသဘ်မဒ်သင်္ဂဟ် ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယွံသမေဟ် ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ်တြဟတ်ညံ့စွတ်ဂ် နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှ်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ်တြဟတ်ညံ့စွတ်ဂ် ပွဲကုတုမဒ်ဒးရဲဂ် ခဏဂ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယွံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟံ့မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တဲကောံ ‘မိစ္ဆာသတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်မှာရာ ဩမွဲသဘ်မဒ်သင်္ဂဟ် ခန္ဓကုလီလ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲဂ် ဒးကတိန် ပွဲနရက်အပါယ် မဒ်အရာအာစိပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ‘မိစ္ဆာသတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်မှာရာ မွဲသဘ်မဒ်သင်္ဂဟ် ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယွံသမေဟ် ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ညံ့စွတ်ဂ် နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှ်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ‘သမ္မာသတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ညံ့စွတ်ဂ် ပွဲကုတုမဒ်ဒးရဲဂ် ခဏဂ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယွံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟံ့မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တဲကောံ ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်မှာရာ ဩမွဲသဘ်မဒ်သင်္ဂဟ် ခန္ဓကုလီလ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲဂ် ဒးကတိန် ပွဲနရက်အပါယ် မဒ်အရာအာစိပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်မှာရာ မွဲသဘ်မဒ်သင်္ဂဟ် ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယွံသမေဟ် ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညံ့စွတ်ဂ် နွံကုတုအဲ ဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှ်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ‘သမ္မာသတိ’ ပွမတန်ကြန်ညံ့စွတ်ဂ် ပွဲကုတုမဒ်ဒးရဲဂ် ခဏဂ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယွံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟံ့မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တဲ ကောံဉာဏ်(မတီ) မှာရာ ဩမွဲသဘ်မဒ်သင်္ဂဟ် ခန္ဓကုလီလ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲဂ် ဒးကတိန် ပွဲနရက်အပါယ် မဒ်အရာအာစိပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ဉာဏ်(မတီ)မှာရာ မွဲသဘ်မဒ်သင်္ဂဟ် ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယွံသမေဟ် ဉာဏ်(မတီ)ညံ့စွတ်ဂ် နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မမှ်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ဉာဏ် (မတီ)ညံ့စွတ်ဂ် ပွဲကုတုမဒ်ဒးရဲဂ် ခဏဂ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ။

ယွံသမေဟ် ပုထုဇန် မဟံ့မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တဲ ကောံပွမတိတ်ဗွဲ မှာရာ ဩမွဲသဘ်မဒ်သင်္ဂဟ် ခန္ဓကုလီလ်တဲ ကြနုချိုတ်တဲဂ် ဒးကတိန် ပွဲနရက်

အပါယ် မဒ်အရာအာစိုပ် ညးဟံ့ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံစှော်လီလ်ရ၊ ပွမတိတ်ဗူးမှာရာ မှုသဘ်မဒ်သၠ်ဟံ့မွဲ ကုတုအဲရ။ ယံသမေုဟ် ပွမတိတ်ဗူးသုတုတၠ် နွံကုတုအဲဟောင်ရ၊ ကုတုအဲ မဃ်သေုဝ်ဗွာရဏာ ပွမတိတ်ဗူးသုတုတၠ် ပွဲဇကုဗွဲမဒးရၠ် ခဏၠ်ဟောင် ဝေဒနာ လလမ်အာရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ပွဲကာလၠ် ဝေဒနာဂမၠိုင် ခဏၠ်ဟောင် လလမ်အာ ကုအနာထပိဏ္ဍိကသေဠိအိုတ်ရ၊ ပွဲကာလၠ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ကျောန်စိုတ်ဥပကာတြာပ်ဖာပ်ဗွ တီလပိုင် သာရိပိုတ်ကို တီလပိုင်အာနန္ဒကို နကိုပုင် နူထွဲပုင်မတောမ်ဖျိန်လပ် သွက်ဇကုၠ်ဟောင်ရ။ ပွဲကာလၠ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ကိုပိုန်တဲ ပါကျောံတဲ နူဗဗေင်တဲမွဲး အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဂဇာန်ဒိုင် ပွဲသွာမသပ်မွဲရ၊ ကုအနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ မဂဇာန်ဒိုင်ပွဲဒွဲဒွဲတၠ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် သွအနုမောဒနာ နကိုဂါထာဂမၠိုင်ရ—

“ဩကုညးမွဲ ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေ် မဟံ့ချီတောင် မတန်တဲဗွဲမဒးရး ပွဲကျၠ် လေဝ် နွံရ၊ သီလခိုဟ်ဆဲး အရီဂမၠိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မၠိုက် မဂပ်ဝ်ထိုင်သးလေဝ် နွံရ။

ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲသင်လေဝ် နွံရ၊ လညာတ်မလ္လုတပ်လေဝ် နွံရ၊ ညးၠ် ညးဒိုက်ဂတ်ဟံ့သေင် ရံဝံ ဟိုသုးအိုတ်ရ၊ ပွမဂျိုင်လမျီုညးၠ် ဟံ့ဒ်လုသုး(သုးသုး)ရ။

ဟိုတ်ၠ်ရ တုပညာ မဃ်ဗျဟ်ကေတ် ဒွေံဗတောန်ကျၠ်ၠ် သုးပတိတ်ဗြဟတ် ပွမလျှင်ပတေ်ကို သီလကို ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက်ကို ပွမတိညာတ်ခေန်ကို ဂျိုင်ဂျိုင် ကိုဝါရ” ရံဝံ (သွအနုမောဒနာရ)။

ပွဲကြဲနူၠ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် သွအနုမောဒနာကို အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ နကို ဂါထာဂမၠိုင်တဲမွဲး ဒွိုက်ကတိန်နုဒွဲ က္လုပါစူးအာရ။

ပွဲကြဲနူၠ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမျှိုင်ပိုင်ကျၠ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမျှိုင်ပိုင်ကျၠ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာန်ဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲရ၊ ကုတီလပိုင်အာနန္ဒ မဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲၠ် “ယံအာနန္ဒ လုဟ်ပွဲအခိုင်လဒေါပ်တဲ တုအဲ ကျၠ်နူလီရော?” ရံဝံ တီလမျှိုင်ပိုင်ကျၠ်တြဲ သွာန်ရ။ ယံကျၠ်မျှိုင်ပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဒွေံဗတောန် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ နပွမဒွေံဗတောန် ရံဝံ ရံဝံရ ရံဝံ ဂရင်ပတိရ။ ယံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ၠ် မျှိုက်ပညာရ၊ ယံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ၠ် ပညာဇော်ရ၊ သာရိပိုတ်ၠ် ပါပရအ် အင်္ဂသောတာပန်ဂမၠိုင်ပန်ပြကာ နအကာဲ အရာစိုသ်ဂမၠိုင်မာန်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

၇။ သုတ်ဒုတိယ အနာထပိဏ္ဍိက

၁၀၂၃။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲကာလဂ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဦ ယဲဗျိုပျိုက် ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိပ်ဒဒိမ်တဲ ကတိန်ဒိုင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် အနာထ ပိဏ္ဍိကသေဦ ဟိုကိုတြုံမွဲရ— “အမံတြုံ၊ ဩဝါဒဉ္စိ၊ တုအဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုင် အာနန္ဒတဲ ယွံတီလပိုင် အနာထပိဏ္ဍိကသေဦ ယဲဗျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိပ်ဒဒိမ်တဲ ကတိန်ဒိုင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ၊ သမေဟ်ဂ် လှောင်ဒူးဇိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒဂမ္တိုင် နကို ကွိုပ်ရ’ ရဲဝံ နကိုဂလာန်အဲဂ် ဩဝါဒဉ္စိဇိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒဂမ္တိုင် နကိုကွိုပ်ညိ၊ သအာင်နူဂ်လေင် ‘ယွံတီလပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တီလပိုင်အာနန္ဒ သွဟိုတ်ကိုဓရ် ဆာန်ဍုတဲ ဩဝါဒဉ္စိပြာပ်စသို အနာထပိဏ္ဍိကသေဦညိ’ ရဲဝံလေင် ဩဝါဒဉ္စိပတိညိ” ရဲဝံ (ဟိုသွေးရ)။

“ယွံတြုနာဲ ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ တြုံဂ် ဒင်ဝန် ကုအနာထပိဏ္ဍိကသေဦတဲမွဲး ပြာပ်အာ ဇရေင် တီလပိုင်အာနန္ဒတဲ လှောင်သွဝတ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒုတဲမွဲး ဂရင်ပတိ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂလာန်ဝံရ— ယွံတီလပိုင် အနာထပိဏ္ဍိကသေဦ ယဲဗျိုပျိုက် ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိပ်ဒဒိမ်တဲ ကတိန်ဒိုင်ယဲ ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ၊ သမေဟ်ဂ် လှောင် ဒူးဇိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒဂမ္တိုင် နကိုကွိုပ်ရ၊ ‘ယွံတီလပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တီလပိုင် အာနန္ဒ သွဟိုတ်ကိုဓရ်ဆာန်ဍုတဲ ဩဝါဒဉ္စိပြာပ်စသို အနာထပိဏ္ဍိကသေဦညိ’ ရဲဝံလေင် ဩဝါဒဉ္စိပတိညိ” ရဲဝံ ဂရင်ပတိရ။ တီလပိုင်အာနန္ဒ နပွမဒိုင်သိုတ်သိုတ်ဂ် ဒင်တဲရ။

ပွဲတြုနူဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပွဲအခိုင်နူဂယး မိုက်ပလေင်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာ တဲမွဲး ကွာ်ပြာပ်စအာသို အနာထပိဏ္ဍိကသေဦတဲ ဂဇာန်ဇေျ ပွဲဒုတဲမလးပညပ်လင်တဲမွဲး “ယွံသမေဟ် တုအဲ ထတ်ယုက်မိပ်ဇြိပ်ဒိုင်ဟာ၊ ယိုပ်ယာပ် ဒိုင်ဟာ၊ ဒဒိမ်ဝေဒနာဂမ္တိုင် ဆုတ်ဇော်အိုတ်ဟာ၊ ဟုံဂိုင်တိုန်အိုတ်ဟာ၊ ဒဒိမ်ဝေဒနာဂမ္တိုင် ဆုတ်ဇော် ပြာကဋ်ဟာ၊ ပွမ ဂိုင်တိုန် ဟုံပြာကဋ်ဟာ” ရဲဝံ သွာန်အနာထပိဏ္ဍိကသေဦရ။ ယွံတီလပိုင် အဲဒိုက် ဟုံထတ်ယုက်မိပ်ဇြိပ်ရ၊ ဟုံယိုပ်ယာပ်ရ၊ ဒဒိမ်ဝေဒနာဂမ္တိုင် မသကာတ်မြဟ် ဂိုင်တိုန် အိုတ်ရ၊ ဟုံဆုတ်ဇော်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာဂမ္တိုင်ဂိုင်တိုန် ပြာကဋ်ရ၊ ဆုတ်ဇော် ဟုံပြာကဋ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံသမေဟ် ကုပုထုဇန် မဟုံမွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပေင်တဲကောံဓရ်ဂမ္တိုင်ပန် ပြကာဂ် ပွမလကိုတ်တို ပွမချီတေပ် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒးချိုတ် မဒ်ဟိုတ်ဘဝပရလိုက်ဒ်ရ၊ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံသမေဟ် ပွဲလောကဝံ ပုထုဇန် မဟုံမွဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် ချိုက်ပေင်တဲ ကောံပွမဟုံလျိုင်ဖြိုင်သိုက် ပွဲကျာ်ရ၊ ကုညးမဟုံသေ့ဝံဗွာရဏာ ပွမဟုံလျိုင် ဖြိုင်သိုက် ပွဲကျာ်ဂ် ပွဲကျေမဒးရဲဂ် ပွမလကိုတ်တို ပွမချီတေပ် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒးချိုတ် မဒ်ဟိုတ်ဘဝပရလိုက် ဒ်ရ။

ယံသမေဟံ မွဲဂကူပုန်တုန်— ပုထုဇနံ မဟံမွဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် ချိုက်ပင်တ် ကောံပွမဟံလျှင်ဖြင်သျိုက် ပွဲခရ်ရ၊ ကုညး မမှ်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ပွမဟံလျှင်ဖြင်သျိုက် ပွဲခရ်ဂ် ပွဲဇကုဗွဲမဒးရးဂ် ပွမလကိုတ်တို၊ ပွမချီတောင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒးချိုတ် မဒ်ဟိုတ် ဘဝပရလိုက် နိရ။

ယံသမေဟံ မွဲဂကူပုန်တုန်— ပုထုဇနံ မဟံမွဲကိုလိင်လညာတ်ဂ် ချိုက်ပင်တ် ကောံပွမဟံလျှင်ဖြင်သျိုက် ပွဲသင်ရ၊ ကုညး မမှ်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ပွမဟံလျှင်ဖြင်သျိုက် ပွဲသင်ဂ် ပွဲဇကုဗွဲမဒးရးဂ် ပွမလကိုတ်တို၊ ပွမချီတောင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒးချိုတ် မဒ် ဟိုတ်ဘဝပရလိုက် နိရ။

ယံသမေဟံ မွဲဂကူပုန်တုန်— ပုထုဇနံ မဟံမွဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် ချိုက်ပင်တ်ကောံ ပွမဟံမွဲကိုသီလရ၊ ကုညး မမှ်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ပွမဟံမွဲကိုသီလဂ် ပွဲဇကုဗွဲမဒးရးဂ် ပွမ လကိုတ်တို၊ ပွမချီတောင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒးချိုတ် မဒ်ဟိုတ်ဘဝပရလိုက် နိရ။ ယံသမေဟံ ကုပုထုဇနံ မဟံမွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ပွမလကိုတ်တို၊ ပွမချီတောင် ပွမဖေက်ဂွံက်ပွမဒးချိုတ် မဒ်ဟိုတ်ဘဝပရလိုက် နိရ။

ယံသမေဟံ ကုကွးအရီ မွဲကိုလမိင်လညာတ် မချိုက်ပင်တ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန် ပြကာဝံ ပွမလကိုတ်တို၊ ပွမချီတောင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒးချိုတ် မဒ်ဟိုတ်ဘဝပရလိုက် ဟံဒ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံသမေဟံ ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီ မွဲကိုလမိင် လညာတ်ဂ် “တီလမ္တိုင်ကျိတြ်ဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလောင် အရဟံ မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မပြင်တီကောတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မဒုာ်စုတ်ဝံလောင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မွဲရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္တိဟံ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလောင် သတ္တာ ဒေဝမနုဿာန် မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကောတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလောင် ဗုဒ္ဓ မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္တိုင်ပိုင်တြ်ပြကာဝံလောင် ဘဂဝါ မွဲယုရ” ရံဝံ ချိုက်ပင်တ် ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျိုက် မဟံချီတောင် ပွဲကျိရ၊ ကုညး မမှ်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ပွမလျှင် ဖြင်သျိုက် မဟံချီတောင် ပွဲကျိရ ပွဲဇကုဗွဲမဒးရးဂ် ပွမလကိုတ်တို၊ ပွမချီတောင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒးချိုတ် မဒ်ဟိုတ်ဘဝပရလိုက် ဟံဒ်ရ။

ယံသမေဟံ မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွးအရီ မွဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် “ခရ်တီလမ္တိုင် ကျိတြ် မဂပ်ပံဟိုတ်ဝံလောင် နိတ်ခရ် မဂပ်ပံဟိုတ်ဝံလောင် ဗွဲမဒးရးရ ။ ပ ။ နိတ်ခရ် (အရီ) ညးမွဲကိုပညာဂမ္တိုင်ဟောင် တီမာန် ဒင်စသိုင်မာန် အလိုဇကု ညးကိုညးမာန်ရ” ရံဝံ ချိုက်ပင်တ် ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျိုက် မဟံချီတောင် ပွဲခရ်ရ၊ ကုညးမမှ်သေ့ဝ်ဗွာရဏာ ပွမလျှင်ဖြင်သျိုက် မဟံချီတောင် ပွဲခရ်ဂ် ပွဲဇကုဗွဲမဒးရးဂ် ပွမလကိုတ်တို၊ ပွမချီတောင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒးချိုတ် မဒ်ဟိုတ်ဘဝပရလိုက် ဟံဒ်ရ။

ယံသမေဟ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီ မွဲကိုလိုင်လညာတ်ၣ် “သင် ‘သာဝက’ကွေး တီလမွဲပိုင်ကျၢ်တြဲၣ် မွဲကိုဒွေတ်ဒေးရး ခိုဟ်ဆဲးရ။ ။ ပ။ နှိတ် တိဗုထိုက်မပြဲ သွက်ဂကောံ သတ်တအံ ကောန်သွ ပွကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတောင် ပွဲသင်ရ။ ကုညးမမှ်သေဝ်ဗွာရဏာ ပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတောင် ပွဲသင်ၣ် ပွဲကုဗွဲဒေးရးၣ် ပွမလကိုတ်တိုၣ် ပွမချီတောင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒေးချိုတ် မဒှ် ဟိုတ်ဘဝပရလိုက် ဟံ့ဒှ်ရ။

ယံသမေဟ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီ မွဲကိုလိုင်လညာတ်ၣ် ချိုက်ပေင်တကောံ သီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျှိုက် မဟံ့ကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေပ်ကတိဗုဒှ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ကုညးမမှ်သေဝ်ဗွာရဏာ သီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက် မျှိုက်ၣ် ပွဲကုဗွဲဒေးရးၣ် ပွမလကိုတ်တိုၣ် ပွမချီတောင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒေးချိုတ် မဒှ် ဟိုတ်ဘဝပရလိုက် ဟံ့ဒှ်ရ။ ယံသမေဟ် ကုကွေးအရီ မွဲကိုလိုင်လညာတ် မချိုက်ပေင်တ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ပွမလကိုတ်တိုၣ် ပွမချီတောင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမဒေးချိုတ် မဒှ် ဟိုတ်ဘဝပရလိုက် ဟံ့ဒှ်ရ။

ယံတီလပိုင်အာနန္တ အဲဒိုက် ဟံ့ဖေက်ဂွံက်ရ။ အဲဒိုက် မဟိုတ်ဂွံဖေက်ဂွံက်ၣ်ရော? ယံတီလပိုင် “တီလမွဲပိုင်ကျၢ်တြဲၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မှူးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုကု မချာံစုတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မှူးရ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒှ်တ အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာ ဒေဝမနုဿာန် မှူးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မှူးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မွဲကိုပိုင်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မှူးယုရ” ရဲဝံ အဲဒိုက် ချိုက်ပေင်တကောံ ပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတောင် ပွဲကျၢ်ရ ။ ပ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ “သင် ‘သာဝက’ကွေး တီလမွဲပိုင် ကျၢ်တြဲၣ် မွဲကိုဒွေတ်ဒေးရး ခိုဟ်ဆဲးရ ။ ပ။ နှိတ်တိဗုထိုက်မပြဲ သွက်ဂကောံသတ်တအံ ကောန်သွပွကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရဲဝံ အဲဒိုက် ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတောင် ပွဲသင်ရ။ ယံတီလပိုင် ပှော်ကိုသိက္ခာပိုင်ဂမ္တိုင် တီလမွဲပိုင်ကျၢ်တြဲတံလဝ်ၣ် သိက္ခာပိုင် မဗွဲသပ္ပယ်ကိုခရ်ဂမ္တိုင် ကပ်ကေက်လိုလ်ဒိုင် မမိက်ကိုမွဲမွဲ ပွဲကုကုၣ် အဲဒိုက်ဟံ့ညာတ်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယံသမေဟ် တုအဲ ကလိဝံဒေးရးရ။ ယံသမေဟ် ကုတုအဲၣ် ဂပ်ဝ်ကလိဝံ ဗွဲဒေးရးရ။ တုအဲ ဟိုသျှ်ကိုသောတာပတ္တိဖိုရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပဌမ ဘယဝေရူပသန္တ

၁၀၂၄။ နိဒါန် ချိုင်သာရၣ်ရောင်။ ကုအနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ မဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲ ဒှ်ၣ် တီလမွဲပိုင်ကျၢ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ— ယံသမေဟ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ ကုကွေးအရီ

ဘဲသွဲဝဲဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ လလမ်အိုတ်ရ၊ ကောံအင်္ဂိသောတာပန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာလေဝ်
 ချိုက်ပေင်ရ၊ ကွေးအရီဂံ ဉာဏ်မတီ မပြဂ်လေဝ် ဉာတ်ကေတ် နကိုပညာ ဗွဲမဒေးရ၊
 ထပက်ခွင်တီကေတ် ဗွဲမဒေးရ၊ (ဟိုတ်ဂံရ) ကွေးအရီဂံ နွံပိုက်မွဲး ပဋိသန္ဓိနရက်အိုတ်အာ
 (ကုအဲ)တုရ၊ ပဋိသန္ဓိတိရစ္ဆာန်အိုတ်အာတုရ၊ ပဋိသန္ဓိပြိုတ်အိုတ်အာတုရ၊ ပဋိသန္ဓိအပါယ်
 မဒ်လအာဂတီ ဉာဏ်မတီဆဲးဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွဲဒေတုဇော်လီလ် မစာ်စူးနူတသိုန်အိုတ်အာတုရ၊
 အဲ ဒ်သောတာပန် မဟံမ္မဲကိုသဘ ပွမဒတုဇော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး
 မဂ်ပိလတူရ ရံဝံ အလိုဇကုဟေင် ဟိုထွေးပရူပရာ ဇကုဇကုမာန်ရ။

ဘဲသွဲဝဲဂမ္ဘိုင်လီ လလမ်အိုတ်ဂံရော? ယံသမေဟ် ဉာဏ်မတီလမ္ဘိုင်ဉာဏ်
 ဟိုတ်နူဟိုတ် ပွမဂစိုတ်လမ္ဘိုင်ဉာဏ် ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ဒွဲဘဝဂတမတ်လေဝ် ဇော်မောပ်ရ၊ ဘဲသွဲဝဲ
 မဒ်ဒွဲဘဝပရလိုက်လေဝ် ဇော်မောပ်ရ၊ ပွမဒ်ဒေဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ် မကတိန်ဒ်ဒွဲစိုတ်လေဝ်
 သွေးဒင်စသိုင်ရ၊ ကုဉာဏ်ပေင်ပါကောံ နူပွမဂစိုတ်လမ္ဘိုင်ဉာဏ် ဘဲသွဲဝဲ ရံဝံ လလမ်ရ။ ယံသမေဟ်
 ဉာဏ်မတီလမ္ဘိုင်ဉာဏ် ဉာဏ်မတီဟံဂံရံ ဟံဉာဏ်မတီလမ္ဘိုင်ဉာဏ် ဟံဉာဏ်မတီလမ္ဘိုင်ဉာဏ်
 ။ ပ ။ ယံသမေဟ် ဉာဏ်မတီလမ္ဘိုင်ဉာဏ် ဉာဏ်မတီဟံဂံရံ ဟံဉာဏ်မတီလမ္ဘိုင်ဉာဏ်
 ။ ပ ။ ယံသမေဟ် ဉာဏ်မတီလမ္ဘိုင်ဉာဏ် ဉာဏ်မတီဟံဂံရံ ဟံဉာဏ်မတီလမ္ဘိုင်ဉာဏ်
 သိအရက် မဒ်ဟိုတ်မဗ္ဗုမာ ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ဒွဲဘဝဂတမတ်လေဝ် ဇော်မောပ်ရ၊ ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ဒွဲ
 ဘဝပရလိုက်လေဝ် ဇော်မောပ်ရ၊ ပွမဒ်ဒေဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ် မကတိန်ဒ်ဒွဲစိုတ်လေဝ် သွေးဒင်
 စသိုင်ရ၊ ကုဉာဏ်ပေင်ပါကောံ နူပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မဗ္ဗုမာ ဘဲသွဲဝဲ ရံဝံ လလမ်ရ။
 ဘဲသွဲဝဲဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ လလမ်အိုတ်ရ။

ချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂိသောတာပန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာလီဂံရော? ယံသမေဟ် ဘဲသာ
 သနာဝံ ကွေးအရီဂံ “တီလမ္ဘိုင်ပိုင်ကျာ်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇော်ဝံလေဝ်
 အရဟံ မွဲးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝ
 မနုဿာန် မွဲးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲးယုရ၊
 ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုကိုပိုင်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲးယုရ” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျိုင်
 ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီတေဝ် ပွဲကျာ်ရ၊ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပေင်တကောံ သီလဂမ္ဘိုင်
 အရီဂမ္ဘိုင် မဂပ်သျှိုက်မိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမ
 တန်ကြန်ရ။ ချိုက်ပေင်တကောံအင်္ဂိသောတာပန်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံရ။

ကွေးအရီဂံ ဉာတ်ကေတ် နကိုပညာဗွဲမဒေးရ မုရဉာဏ်မတီမပြမ္မဲရော? ထပက်ခွင်
 တီကေတ်ဗွဲမဒေးရော? ယံသမေဟ် ဘဲသာသနာဝံ ကွေးအရီ သွပျပ်စိုတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟေင်
 ဗွဲမဒေးရ ဗွဲဟိုတ်မဗွဲရ။ ရံဝံ ခရ်ဟိုတ်ဝံနွံမွဲး ခရ်ဖိုဝံ ဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူခရ်ဟိုတ်ဝံ ကတိန်ဒ်ရ
 ခရ်ဖိုဝံ ကတိန်ဒ်ရ၊ ခရ်ဟိုတ်ဝံ ဟံမ္မဲမွဲး ခရ်ဖိုဝံ ဟံမ္မဲရ၊ ဟိုတ်နူခရ်ဟိုတ်ဝံ ပျိုတ်ဂံရ ခရ်ဖိုဝံ
 ပျိုတ်ရ၊ ဗိုဟိုတ်ဖိုဒ် ဗိုပျိုတ်တုန် ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဂံ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်

စီရောင်မူ၍ ကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သခိုင် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရောင် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟောင် ပွမကတိဒ် ဗွင်ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိဟောင် ပြိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်)ဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရောင် ပြိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမပြိုတ် ဗွင်ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ” ရဝံ သပ္ပုပိစိုတ်ရ။ ကွးအရိဂ် ညာတ်ကေတ် ဉာဏ်မတိမပြဝံ နကိုပညာဗွဲမဒးရ၊ ထပက်ခွင်တိကေတ် ဗွဲမဒးရ။

ယံသမေဟ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မဲ့ ကုကွးအရိဂ် ဘဲသုဝဲဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ လလမ် အိုတ်ရ၊ ကောံအင်္ဂသောတာပန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ကွးအရိဂ် ဉာဏ်မတိ မပြဝံလေဝ် ညာတ်ကေတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရ၊ ထပက်ခွင်တိကေတ် ဗွဲမဒးရ၊ (ဟိုတ်ဂ်ရ) ကွးအရိဂ် နွံပိုက်မွး ပဋိသန္ဓိနရက် အိုတ်အာ(ကုအဲ)တဲရ၊ ပဋိသန္ဓိတိရစ္ဆာန် အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိပြိုတ် အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိအပါယ် မဒ်လအာဂတိ ညးဟံခိုဟ်ဆဲဂမ္တိုင် မဒ်ဒွဲ ဒတုံဇော်လိုလ် မစာ်စူးနူတသိုမ် အိုတ်အာတဲရ၊ အဲ ဒ်သောတာပန် မဟံမဲ့ကိုသဘာပွမဒတုံ ဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မျှိုကိုအရာသတိက်သတင်မွး မဂ်ပိလတူရ ရဝံ အလိုဇကုဟောင် ဟိုထွး ပရူပရာ ဇကုဇကုမာန်ရ ရဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဒုတိယ ဘယဝေရူပသန္တ

၁၀၂၅။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ယံခမိတအ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မဲ့ ကုကွးအရိဂ် ဘဲသုဝဲဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ လလမ်အိုတ်ရ၊ ကောံအင်္ဂသောတာပန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ကွးအရိဂ် ဉာဏ်မတိ မပြဝံလေဝ် ညာတ်ကေတ် နကိုပညာဗွဲမဒးရ၊ ထပက်ခွင်တိကေတ် ဗွဲမဒးရ၊ (ဟိုတ်ဂ်ရ) ကွးအရိဂ် နွံပိုက်မွး ပဋိသန္ဓိနရက် အိုတ်အာ (ကုအဲ)တဲရ၊ ပဋိသန္ဓိတိရစ္ဆာန် အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိပြိုတ် အိုတ်အာတဲရ၊ ပဋိသန္ဓိအပါယ် မဒ်လအာဂတိ ညးဟံခိုဟ်ဆဲဂမ္တိုင် မဒ်ဒွဲဒတုံဇော်လိုလ် မစာ်စူးနူတသိုမ် အိုတ်အာတဲရ၊ အဲ ဒ်သောတာပန် မဟံမဲ့ကိုသဘာပွမဒတုံဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မျှိုကိုအရာသတိက်သတင်မွး မဂ်ပိလတူရ ရဝံ အလိုဇကုဟောင် ဟိုထွးပရူပရာ ဇကုဇကုမာန်ရ ရဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်နန္ဒကလိစ္ဆဝိ

၁၀၂၆။ ပွဲကာလမဲ့အခိုင် တိလမျှိုပိုင်ကျိတြိ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာပြာသာဒ် မျှိုကို ရပ်ပြကာ အပွဲဂြိုပ်မဟာဝိန် ဇရောင်ချင်ဝေသာလီရ၊ ပွဲကာလဂ် အမာတ်ဇော်လိစ္ဆဝိ မျှိုယု၊ နန္ဒက ပြာပ်အာဇရောင် တိလမျှိုပိုင်ကျိတြိတဲ လောဝ်သွဝတ် တိလမျှိုပိုင်ကျိတြိတဲမွး

မာတိကာ

ဂဇေဒ်ခွင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲရ၊ ကုအမာတ်ဇော်လိစ္ဆဝီ မှုံယုနန္ဒ မဂဇေဒ်ခွင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲရ တီလမှုံပိုင် ကျပ်တြ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံနန္ဒက ကွေးအရီ မချိုက်ပေတ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာကွံ နှိသောတာပန် မဟံမွဲကို သဘ်ပွမဒတုံဇော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ။ ညးမွဲပန်ပြ ကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံနန္ဒက ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီကွံ “တီလမှုံပိုင်ကျပ်တြကွံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိတ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ်(ခရ်သစ္စ ပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုံကိုပိုင်တြပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲယုရ” ရံဝံ ချိုက်ပေတ် ကောံပွမလျိုင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေဝ် ပွဲကျပ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပေတ်ကောံသီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂ်ပိသျှိုက်မ္တိုင် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေဝ် ကတိဗဒ်ကို‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံနန္ဒက ကွေးအရီ မချိုက်ပေတ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန် ပြကာဝံ နှိသောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘ်ပွမဒတုံဇော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုံကိုအရာသတိက် သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ။

ယွံနန္ဒက သအာင်နူကွံ ကွေးအရီ မချိုက်ပေတ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာကွံ စိုန်သကို ကောံအာယုက် မဒ်ပွဲဒေဝတ်ကို (အာယုက်ဒိမ် မဒ်ပွဲချိုင်သွင်လေဝ်သွး) ကောံအာယုက် မဒ်ပွဲမ္မိတ်ကိုရ၊ စိုန်သကိုကောံရပ်သ် မဒ်ပွဲဒေဝတ်ကို ကောံရပ်သ် မဒ်ပွဲမ္မိတ်ကိုရ၊ စိုန်သကိုကောံတသိုမ် မဒ်ပွဲဒေဝတ်ကို ကောံတသိုမ် မဒ်ပွဲမ္မိတ်ကိုရ၊ စိုန်သကိုကောံ သကအ်တို့ဝါရ မဒ်ပွဲဒေဝတ်ကို ကောံသကအ်တို့ဝါရ မဒ်ပွဲမ္မိတ်ကိုရ၊ စိုန်သကိုကောံ ပွမဝံအလိုအသီ ဒေဝတ်ကို ကောံပွမဝံအလိုအသီ မ္မိတ်ကိုရ။ ယွံနန္ဒက ဂလာန်ကွံ ဂွံမိင် ကေတ် နူဇေရင်သမဏမ္မေသအာင်ကို နူဗြာဟ္မဏမ္မေသအာင်ကိုတဲ အဲ ဟိုသွးခွင် ဟုံသေင်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် အရာတီကေတ်အလိုဇကုအဲ အရာညာတ်ကေတ်အလိုဇကုအဲ အရာမပြာကဋ် အလိုဇကုအဲဟေင် အဲ ဟိုသွးရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သွးတ ရံဝံမွဲ ကြုံမွဲကွံ “ယွံတုညး ဒေးအခိုင်ဟုမ်ချ်ရ” ရံဝံ ဟိုသွးကိုအမာတ်ဇော် လိစ္ဆဝီ မှုံယုနန္ဒကရ။ ယွံမွဲ လျှဟ် နပမဟုံချ် မဒ်မွဲဝံ မုဖိုနွံရော? ပွမဟုံချ် မဒ်အပွဲ မတွံပွမလျိုင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲတီလမှုံပိုင်ကျပ်တြဟေင် ကြက်ဒ်ဗွဲရ ရံဝံ (ဟိုသွးရ)။

သုတ်ဒသမ။

သရဏာနိဝဂ် မရနက်ကိုပိ တဲရ။

၄။ ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမ ပုညာဘိသန္ဓ

၁၀၂၇။ နိဒါန် ချိုင်သာရပ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇော်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်တသိုမ်ဂမ္တိုင် ဣဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော?

မာတိကာ

ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီၣ် “တီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ်တြၢ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင် ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွေးယုၤရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတဂမ္တိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွေးယုၤရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွေးယုၤရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္တုကိုပိဉ်တြၢ်ပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွေးယုၤရ” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေဝ် ပွဲကျၢ်ရ။ ဣဝံတုန် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒိဟိုတ်ပွမဒိတသိုၣ် ပဌမရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီၣ် “ခရ်တီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ်တြၢ် မဂ်ဝ်ဟိုတ်ဝံလံာ် နိတ်ခရ် မဂ်ဝ်ဟိုတ်ဝံလံာ် ဗွဲမဒေးရ ။ ပ ။ နိတ်ခရ်(အရီ) ညးမ္တုကိုပညာဂမ္တိုင်ဟေင် တီမာန် ဒုင်စသိုင်မာန် အလိုဏှေ ညးကိုညးမာန်ရ” ရံဝံ ပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေဝ် ပွဲခရ်ရ။ ဣဝံတုန် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒိဟိုတ်ပွမဒိတသိုၣ် ဒုတိယရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီၣ် “သင်‘သာဝက’ ကွေးတီလမ္ပုပိဉ်ကျၢ်တြၢ် မ္တုကိုဒွေတ်ဒေးရ ခိုဟ်ဆဲးရ ။ ပ ။ နိတ် တိဗုထိုက်မပြ သွက်ဂကောံသတ်တအ် ကောန်သွ ပကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရံဝံ ပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေဝ် ပွဲသင်ရ။ ဣဝံတုန် ဗွင်ကုသိုလ် ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒိဟိုတ်ပွမဒိတသိုၣ် တတိယရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီၣ် ချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂ်ဝ်သျှိုက်မိုက် မဟံ့ကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေဝ်ကတိဗဒိကို‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ဣဝံတုန် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒိဟိုတ်ပွမဒိတသိုၣ် စတုတ္ထရ။ ယွံခမီတအ် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒိဟိုတ်ပွမဒိတသိုၣ်ဂမ္တိုင် ဣဝံ မ္တုပန်ပြကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယ ပုညာဘိသန္ဓ

၁၀၂၈။ ယွံခမီတအ် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒိဟိုတ်ပွမဒိတသိုၣ်ဂမ္တိုင် ဣဝံ မ္တုပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွေးပန်ပြကာအိုတ်ဂရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီၣ် “တီလမ္ပုပိဉ် ကျၢ်တြၢ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွေးယုၤရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွေးယုၤရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွေးယုၤရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္တုကို ပိဉ်တြၢ်ပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွေးယုၤရ” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီ တေဝ် ပွဲကျၢ်ရ။ ဣဝံတုန် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒိဟိုတ် ပွမဒိတသိုၣ်ပဌမရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီၣ် ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။

မာတိကာ

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီၣ် နကိုစိုတ်မစာ်စူးနူကျိက်လေၣ် ‘မဆွေရ’ ပွမသအေတ်သပါနီၣ် ချိုက်ကျိပ်တဲ ပဒတ် ပွဲသိုရ၊ လေၣ်သွေးပွး ဗူးဗူးစးစးရ၊ (သွက်သောံ ကိုဒါနီ) မွဲကိုတဲမကြဲကြာတ်လပ်တဲရ၊ မိပ်လဟိင် ပွဲပွမသွေးပွးကိုဒါနီရ၊ စိုန်သကိုစပ်ကောံ ညးအာတ်ဂရင်ဂမ္တိုင်ရ၊ မိပ်လဟိင် ပွဲပွမဒင်ကို ပွမပါပရအ်ကိုရ။ ဣဝံတုန် ဗွပ်ကုသိုလ် ဇောပ်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်တသိုန်စတုတ္ထရ။ ယွံခမီတအ် ဗွပ်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောပ် ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုန်စတုတ္ထရ ဣဝံ မွဲပန်ပြကာအိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်တတိယ ပုညာဘိသန္ဓ

၁၀၂၉။ ယွံခမီတအ် ဗွပ်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောပ်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုန်စတုတ္ထရ ဣဝံ မွဲပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွေးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီၣ် “တီလမ္ပပိဉ် ကျိတြဲၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေၣ်ဝံလေၣ် အရဟံ မွေးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိဟံ ဒေဝတဂမ္တိုင်ဝံလေၣ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွေးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရိသစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေၣ် ဗုဒ္ဓ မွေးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မွဲကို ပိဉ်တြဲပြကာဝံလေၣ် ဘဂဝါ မွေးယုရ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီ တေၣ် ပွဲကျိရ။ ဣဝံတုန် ဗွပ်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောပ်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်တသိုန်စတုတ္ထရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီၣ် ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီၣ် မွဲကိုပညာရ၊ ချိုက်ပေင်တ ကောံပညာ မပြ မလေပ်သီစတ်ကေတ်ဒ်လီ မထပက်ကလိုဟ်နာမ်ရပ်တဲ တီကေတ်မာန် မလေပ်ကို အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒ်ဒိုန်အိုတ် ဗွဲမဒးရးရ။ ဣဝံတုန် ဗွပ်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောပ်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်တသိုန်စတုတ္ထရ။ ယွံခမီတအ် ဗွပ်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောပ်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်တသိုန်စတုတ္ထရ ဣဝံ မွဲပန်ပြကာအိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ ဒေဝပဒ

၁၀၃၀။ နိဒါနီ ချိုင်သာရဂ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်အာစိုပ် နညဏ် ဒေဝတဂမ္တိုင် တုဟ်နပွမကိုသတ်ဂမ္တိုင် မဟံသအးဇူး ဝံသအးဇူး တုဟ်နပွမကိုသတ်ဂမ္တိုင် မဟံဗုသအး ဝံဗုသအးဂ် ဣဝံ မွဲပန်ပြကာအိုတ်ရ။

ညးမွေးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီၣ် “တီလမ္ပပိဉ် ကျိတြဲၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေၣ်ဝံလေၣ် အရဟံ မွေးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်

မဒ္ဒိတ် အာစာမ္ဗိဟိ ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝံ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မ္ဗးယျရ၊ ဟိတိန္နဟိတိ မကိုတိကေတံ (ခရိသစ္စပနိဂမ္ဘိုင်)ဝံလေဝံ ဗုဒ္ဓ မ္ဗးယျရ၊ ဟိတိန္နဟိတိ မ္ဗုက္ခိပိဉ်တြိပြကာ ဝံလေဝံ ဘဂဝါ မ္ဗးယျရ” ရဝံ ချိုက်ပေတ်ကောပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇေတဝံ ပွဲကျရ။ ဣဝံတုနံ ခရိမဂပ်ဝံအာစိပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင် တုဟ်နပ္ပမကိုသတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံသအးဇး ဝံသအးဇး တုဟ်နပ္ပမကိုသတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဗုသအး ဝံဗုသအး ပဌမရ။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုနံ— ကွေးအရိက္ခံ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုနံ— ကွေးအရိက္ခံ ချိုက်ပေတ်ကောပွသီလဂမ္ဘိုင် အရိဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝံသျှိုက်မ္ဗိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေဝံကတိဗဒ္ဓိကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ဣဝံတုနံ ခရိမဂပ်ဝံအာစိပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင် တုဟ်နပ္ပမကိုသတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံသအးဇး ဝံသအးဇး တုဟ်နပ္ပမကိုသတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဗုသအး ဝံဗုသအး စတုတ္ထရ။ ယွံခမိတအ် ခရိဂမ္ဘိုင်မဂပ်ဝံအာစိပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင် တုဟ်နပ္ပမကိုသတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံသအးဇး ဝံသအးဇး တုဟ်နပ္ပမကိုသတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဗုသအး ဝံဗုသအး ကူဝံ မုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ ဒေဝပဒ

၁၀၃၁။ ယွံခမိတအ် ခရိဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝံအာစိပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင် တုဟ်နပ္ပမကို သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံသအးဇး ဝံသအးဇး တုဟ်နပ္ပမကိုသတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဗုသအး ဝံဗုသအး ကူဝံ မုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။

ညးမ္ဗးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရိက္ခံ “တီလမ္ဗုပိဉ် ကျိတြိက္ခံ ဟိတိန္နဟိတိ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေဝံဝံလေဝံ အရဟံ မ္ဗးယျရ ။ ပ ။ ဟိတိန္နဟိတိ မဒ္ဒိတ် အာစာမ္ဗိဟိ ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝံ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မ္ဗးယျရ၊ ဟိတိန္နဟိတိ မကိုတိကေတံ (ခရိသစ္စပနိဂမ္ဘိုင်)ဝံလေဝံ ဗုဒ္ဓ မ္ဗးယျရ၊ ဟိတိန္နဟိတိ မ္ဗုက္ခိပိဉ်တြိပြကာ ဝံလေဝံ ဘဂဝါ မ္ဗးယျရ” ရဝံ ချိုက်ပေတ်ကောပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီဇေတဝံ ပွဲကျရ။ ညးဂ် “ခရိမဂပ်ဝံအာစိပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင် ညးခေံရော?” ရဝံ ဗွာရဏာရ။ “ဟံမွဲကို ပွမဗျိုဗျိုက်ပြိုက်ပျဲအိုတ်ရ ရဝံ လျဟ် အဲဝံမိင်ကေတံ ဟိတိဒေဝတဂမ္ဘိုင်ရ၊ ညးမလေဝံ ဖေက်လကိုတိကို ညးဗိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိက် (ဟံမွဲပွမဖေက်လကိုတိ)ကို ညးမမိက်ကိုမွဲမွဲလေဝံ အဲ ဟံဗျိုဗျိုက်ပြိုက်ပျဲရ၊ အဲ ချိုက်ပေတ်ကောပွခရိမဂပ်ဝံအာစိပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင်တဲ ပဒတ်ရ” ရဝံ ညးဂ် တီရ။ ဣဝံတုနံ ခရိမဂပ်ဝံအာစိပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင် တုဟ်နပ္ပမ ကိုသတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံသအးဇး ဝံသအးဇး တုဟ်နပ္ပမကို သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဗုသအး ဝံဗုသအး ပဌမရ။

ယွံခမိတအ် မွဲဂကူပုန်တုနံ ကွေးအရိက္ခံ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီၣ် ချိုက်ပေင်တဲ ကောံသီလဂမ္တိုင် အရီၣ်မ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္တိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေပ်ကတိဗဒ္ဒိကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ညးဂ် “ခရ်မဂပ်ဝ်အာစိုပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္တိုင် ညးချော်ရော?” ရံဝံ ဗွာရဏာရ။ “ဟံမွဲကို ပွမဗျိုက်ပြိုက်ပျဲအိုတ်ရ ရံဝံ လျဟ် အဲဝံမိင်ကေတ် ဟိုတ်ဒေဝတဂမ္တိုင်ရ၊ ညးမလေပ် ဖေက်လကိုတ်ကို ညးဗိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိုက် (ဟံမွဲပွမဖေက်လကိုတ်)ကို ညးမမိက်ကိုမွဲမွဲလေပ် အဲဟံပျိုက်ပြိုက်ပျဲရ၊ အဲ ချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်မဂပ်ဝ်အာစိုပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္တိုင်တဲ ပဒ တရ” ရံဝံ ညးဂ် တီရ။ ဣဝံတုန် ခရ်မဂပ်ဝ်အာစိုပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္တိုင် တုဟ်နပွမကို သတ်ဂမ္တိုင် မဟံသအးဇုး ဝံသအးဇုး တုဟ်နပွမကိုသတ်ဂမ္တိုင် မဟံဗုသအး ဝံဗုသအး စတုတ္ထရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်မ္တိုင်မဂပ်ဝ်အာစိုပ် နညဏ်ဒေဝတဂမ္တိုင် တုဟ်နပွမကိုသတ်ဂမ္တိုင် မဟံသအးဇုး ဝံသအးဇုး တုဟ်နပွမကိုသတ်ဂမ္တိုင် မဟံဗုသအး ဝံဗုသအးဂ် ဣဝံ မှုပန်ပြ ကာအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒေဝသဘာဂ

၁၀၃၂။ ယွံခမီတအ် ညးချိုက်ပေင်တဲကောံခရ်မ္တိုင်ပန်ပြကာဂ် ဒေဝတဂမ္တိုင် သျှိုက်မ္တိုက်မ္တိုင် နှိတဲ ဟိုသုးတဲ ဒဒ်ညးမှုံသဘ်တုပ်သုတ်အိုတ်ရ။

ညးမွေးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီၣ် “တီလမ္တိုင်ပိုင် ကျာ်တြဲဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ဝံလေပ် အရဟံ မွေးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္တိုတ် ဒေဝတဂမ္တိုင်ဝံလေပ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွေးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေပ် ဗုဒ္ဓ မွေးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုံကိုပိုင်တြဲပြကာ ဝံလေပ် ဘဂဝါ မွေးယုရ” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တဲ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျာ်ရ။ ချိုက်ပေင်တဲ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျာ်တဲ ကုဒေဝတဂမ္တိုင် စုတိနူ ဘုံမ္တိုတ်ဝံတဲ မကတိဒ်ပွဲဘုံသွပ်ဂ်ဂ် ကသပ်ဝံ နှိရ “ပိုညးဂမ္တိုင် ချိုက်ပေင်တဲကောံပွမလျှင် ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျာ် ဩမှုံသဘ်မဗ်သင်လီမ္တဲတဲ စုတိနူဘုံမ္တိုတ်ဂ်တဲ ကတိဒ် ပွဲဘုံသွပ်ဝံအိုတ်ရ၊ ကွေးအရီၣ် မချိုက်ပေင်တဲကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျာ် မှုံသဘ်မဗ်သင်လီမ္တဲ ကြက်ကုင်စိုပ် ဇရေင်ဒေဝတဂမ္တိုင်ရ” ရံဝံ ကသပ်နှိရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန် ကွေးအရီၣ် ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပေင်တဲကောံ သီလဂမ္တိုင် အရီၣ်မ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္တိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေပ်ကတိဗဒ္ဒိကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ချိုက်ပေင်တဲကောံသီလဂမ္တိုင် အရီၣ်မ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္တိုက်တဲ ကုဒေဝတဂမ္တိုင် စုတိနူဘုံမ္တိုတ်ဝံတဲ မကတိဒ်ပွဲဘုံသွပ်ဂ်ဂ် ကသပ်ဝံ နှိရ “ပိုညးဂမ္တိုင် ချိုက် ပေင်တဲကောံသီလဂမ္တိုင် အရီၣ်မ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္တိုက် ဩမှုံသဘ်မဗ်သင်လီမ္တဲတဲ စုတိနူ

ဘုံမှိုဟ်ဂ်တဲ ကတိန် ပွဲဘုံသွပ်ဝံအိုတ်ရ၊ ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တဲကောံသီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝံသျှိုက်မ္တိုက် မှုံသဘ်မဏ်သက်လေဝ် ကြက်ကျင်စိုပ် ဇေဝင်ဒေဝတဂမ္တိုင်ရ” ရဲဝံ ကသပ် နိရ။ ယံခမိတအ် ညးချိုက်ပေင်တဲ ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂ် ဒေဝတဂမ္တိုင် သျှိုက်မ္တိုက်ဂမ္တိုင် နိတဲ ဟိုသွေးတဲ ဒန်ညးမှုံသဘ်တုပ်သုဟ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်မဟာနာမ

၁၀၃၃။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမှုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာနိဂြောဓာရာမ် ဇေဝင်ချင်ကပ်လၢဂ် လုပ်လိဟ်သက္ကဇရးရ။ ပွဲကာလဂ် သိုင်သာကျၢဝင် မဟာနာမ် ပြာပ်အာ ဇေဝင် တီလမှုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမှုံပိုင်ကျ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဒုဒွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျ်တြဲ ဂလားနံဝံရ— ယံကျ်မှုံပိုင် မုရ်နဗ္ဗတ်မွဲ နိဥပးဂ် ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံမဟာနာမ် ယံဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ ပြာပ်ခစ သွစွဲစွေက်ကိုကျ်ရ၊ ပြာပ်ခစ သွစွဲစွေက်ကိုခရ်ရ၊ ပြာပ်ခစ သွစွဲစွေက်ကိုသင်ရ။ ယံမဟာနာမ် နဗ္ဗတ်ဝံ နိဥပးရ ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။

ယံကျ်မှုံပိုင် မုရ်နဗ္ဗတ်မွဲ ဥပးဂ် နိဥပးချိုက်ပေင်တဲ ကောံသီလဂ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင် ပတီရ)။ ယံမဟာနာမ် ယံဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ ဥပးဂ် မှုံအလေဝင်ဝေင်ပါကောံ နူပမဂ်စိတ်လမျိုညးရ၊ မှုံအလေဝင်ဝေင်ပါကောံ နူပမဂ်စိတ်ကေတ်ဂြပ်ညးဟံ့ကိုရ၊ မှုံအလေဝင်ဝေင်ပါကောံ နူပမဒေတ် ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ရ၊ မှုံအလေဝင်ဝေင်ပါကောံ နူပမဟိုဂလားနံကိုဗွန် ဟံ့သုတ်စွတ်ရ၊ မှုံအလေဝင်ဝေင်ပါကောံ နူပမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မဗ္ဗုမာဲရ။ ယံမဟာနာမ် နဗ္ဗတ်ဝံ ဥပးဂ် နိဥပးချိုက်ပေင်တဲ ကောံသီလရ ရဲဝံ (သွေးတဲရ)။

ယံကျ်မှုံပိုင် မုရ်နဗ္ဗတ်မွဲ ဥပးဂ် ချိုက်ပေင်တဲ ကောံ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျိုင်ပတေ်ဂ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ ဥပးဂ် မှုံကို‘သဒ္ဓါ’ပွမလျိုင်ပတေ်ရ “တီလ မှုံပိုင် ကျ်တြဲဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွေးယုရ ။ ပ။ ဟိုတ်နူ ဟိုတ် မဒ်တဲ အာစာမှိုဟ် ဒေဝတဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တဒေဝမနုဿာနံ မွေးယုရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွေးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုံကိုပိုင်တြဲ ပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွေးယုရ” ရဲဝံ ပတေ်ဗောဓိဉာဏ်ကျ်ရ။ ယံမဟာနာမ် နဗ္ဗတ်ဝံ ဥပးဂ် ချိုက်ပေင်တဲ ကောံ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျိုင်ပတေ်ရ။

ယံကျ်မှုံပိုင် မုရ်နဗ္ဗတ်မွဲ ဥပးဂ် ချိုက်ပေင်တဲ ကောံ‘စာဂ’ ပွမသွေးပွးဂ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ ဥပးဂ် နကိုစိတ်မစာ်စူးနူကျိက်လှောင် ‘မစ္ဆေရ’

ပွမသအေတ်သပါနိ၌ ချိုက်ကျိပ်တဲ့ ပဒတ် ပွဲသိုရ၊ လေပ်သွေးပွေးဗူးစေးရ၊ (သွက်သွေကံ ကိုဒါနိ) မှုကိုတဲမကြံကြာတ်လပ်တဲ့ရ၊ မိပ်လဟိင် ပွဲပွမသွေးပွေးကိုဒါနိရ၊ စိုန်သကို စပ်ကောံ ညးအာတ် ဂရင်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ မိပ်လဟိင် ပွဲပွမဒင်ကို ပွမပါပရအ်ကိုရ။ ယွံမဟာနာမ် နဗ္ဗတ်ဝံ ဥပး၌ ချိုက်ပေင်တဲကောံ ‘စာဂ’ ပွမသွေးပွေးရ။

ယွံကျိပ်မှုပိုင် မရနဗ္ဗတ်ပွဲ ဥပး၌ ချိုက်ပေင်တဲ ကောံပညာ၌ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ ဥပး၌ မှုကိုပညာရ၊ ချိုက်ပေင်တဲကောံပညာမပြ မလေပ် သီစတ်ကေတ်ဒ်လို မထပက်ကလိုဟ်နာမ်ရပ်တဲ့ တီကေတ်မာန် မလေပ်ကိုအာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒ်ဒိန် အိုတ်ပွဲမဒေးရ။ ယွံမဟာနာမ် နဗ္ဗတ်ဝံ ဥပး၌ ချိုက်ပေင်တဲ ကောံပညာရ ရံဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဝဿ

၁၀၃၄။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန်— မြဇ္ဇောသကာတ်မြဟ် ဂူဇှေပွဲကုဟ်ဒီးမွဲး ချိက် ဇ္ဇောပ်ဟီဇှေ ဌာန်သပ်ခလံက်တဲ့ ကိုပေင်တဲ ဗပါတ်ဒီး ဖြဟ်စောပ် တိဂြင်ဟအက် မြင်သုတ် မြင်ဇ္ဇောဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဗပါတ်ဒီးဖြဟ်စောပ် တိဂြင်ဟအက် မြင်သုတ်မြင်ဇ္ဇောဂမ္ဘိုင်ပေင်မွဲး ကိုပေင်တဲ လွအင်လှာသုတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ လွအင်လှာသုတ်ဂမ္ဘိုင်ပေင်မွဲး ကိုပေင်တဲ လွအင်လှာဇ္ဇော ဂမ္ဘိုင်ရ၊ လွအင်လှာဇ္ဇောဂမ္ဘိုင်ပေင်မွဲး ကိုပေင်တဲ စီကြိုင်သုတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ စီကြိုင်သုတ် ဂမ္ဘိုင်ပေင်မွဲး ကိုပေင်တဲ စီကြိုင်ဇ္ဇောဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ စီကြိုင်ဇ္ဇောဂမ္ဘိုင်ပေင်မွဲး ကိုပေင်တဲ စီမှာ သွိဒ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သံဝံဟေင် ကုကွေးအရီၑ ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံ့ချီ ဇောပ် ပွဲကျိပ်ကို ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံ့ချီဇောပ် ပွဲဓရ်ကို ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံ့ချီ ဇောပ် ပွဲသင်ကို သီလဂမ္ဘိုင် အရီၑမ္ဘိုင် မဂပ်ပ်သျှိုက်မ္ဘိုက်ကို နွံအိုတ်ရ၊ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဇ္ဇောပ်ဟီ အိုတ်မွဲး အာစိုပ်သြင်မ္မဲလပါမတွံး နိဗ္ဗာန်တဲ့ ဒ်တဲ တုဟ်နအာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ကာဠိဂေါဓာ

၁၀၃၅။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျိပ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာနိဂြောဓာရာမ် ဇရေင်ချင်ကပိလ၌ လုပ်လို့ဟ်သက္ကရးရ။ ပွဲကာလ၌ တီလမ္မုပိုင်ကျိပ်တြဲ ပွဲအခိုင်နူဂယး မိုက်ပလေပ်သုတ်တဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုတ်တဲမွဲး က္လုပြာပ်စအာသို ကောန်သွိုင်ဗြဿကျဝင် မ္မုယျုကာဠိဂေါဓာတဲ့ ဂဇာန်ဒိုင်ပွဲသွာမလးပညပ်လပ်ရ၊ ပွဲကာလ၌ ကောန်သွိုင်ဗြဿကျဝင် ကာဠိဂေါဓာ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မုပိုင်ကျိပ်တြဲတဲ့ လောဝ်သွဝတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိပ်တြဲ

တဲးမ္မး ဂဇေအ်ဒွင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲရ၊ ကုကောန်သွိုင်ဗြဿာကျဝင်ကာဠိဂေါဓာ မဂဇေအ်ဒွင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲရ တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံဂေါဓာ ကွးအရီဗြ မချိုက်ပင်တဲကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂှ် ဒှ်သောတာပန် မဟံမွဲ ကိုသဘ်ပွမဒတုံဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွး မဂ်ပိလတူရ။ ညးမွးပန် ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယွံဂေါဓာ ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီဗြ “တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွးယုရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စ ပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကိုပိုင်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွးယုရ” ရံဝံ ချိုက်ပင်တဲကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီတေဝ် ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ နကိုစိုတ် မစာ်စူးနုကျိက်လေဝ် ‘မဇ္ဈေရ’ ပွမသအေတ်သပါန်ဂှ် ချိုက်ကျိပ်တဲ ပဒတ် ပွဲသိုရ၊ လေပ်သွးပွးဗူးဗူးစးစးရ၊ (သွက်သွက်ကိုဒါန်) မ္မုကိုတဲ မကြဲကြာတ်လတ်တဲရ၊ မိပ်လဟိုင် ပွဲပွမသွးပွးကိုဒါန်ရ၊ စိုန်သကိုစပ် ကောံညးအာတ်ဂရင်ဂမ္တိုင်ရ၊ မိပ်လဟိုင် ပွဲပွမဒင်ကို ပွမပါ ပရအ်ကိုရ။

ယွံဂေါဓာ ကွးအရီဗြ မချိုက်ပင်တဲကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဒှ်သောတာပန် မဟံ မွဲကိုသဘ်ပွမဒတုံဇော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွး မဂ်ပိလတူရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

ယွံကျာ်မ္မုပိုင် အင်္ဂိသောတာပန်ပန်ဂကူ တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ မဂပ်ဝံတွံဂမ္တိုင်ဂှ် နွံပွဲ အဲချိုက်အိုတ်ရ၊ အဲချိုက်လေဝ် ညာတ်ပြာကဋ် ပွဲခရ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံကျာ်မ္မုပိုင် အဲချိုက်ဂှ် “တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွးယုရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကို ပိုင်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွးယုရ” ရံဝံ ချိုက်ပင်တဲ ကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟံချီ တေဝ် ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ဝတ္ထုသွက်ဝံကိုဒါန် မ္မုပွဲသိုအိုတ်သိုက် ဟဂပ်ဝံ ပါခြာ ကောံပူဂိုလ်မ္မုကိုသီလ မ္မုကိုခရ်မခိုဟ်ဆဲးဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီ။

ယွံဂေါဓာ တုအဲ ကလိဝံဒးရးရ၊ ယွံဂေါဓာ ကုတုအဲဂှ် ဂပ်ဝံကလိဝံ ဗွဲမဒးရးရ၊ ယွံဂေါဓာ တုအဲ ဟိုသိုက်သောတာပတ္တိဖိုလ်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်နန္ဒိယသက္က

၁၀၃၆။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဒွင် ပွဲဘာနိဂြောဓာရာမ် ဇရေင်ချင်ကပိလဝံ လုပ်လွှဟ်သက္ကရးရ။ ပွဲကာလဂှ် သာကျဝင်နိန္ဒယ ပြာပ်အာဇရေင်

တိလမ္ပပိဋ်ကျက်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တိလမ္ပပိဋ်ကျက်တြဲတဲမှူး ဂဇာန်ကေတ် ပွဲဒွဲမဲ့တဲ
 “ယွံကျာ်မ္ပပိဋ် ကွေးအရီ ဟံမဲ့ကိုအင်္ဂိသောတာပန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲပကာရအိုတ်သို ပွဲအခါ
 ကာလအိုတ်သို နှိညးမ္ပအလေံပဒတ် ဝိဝိဓိဝိဓိ ဟိုတ်ဟိုတ်မဲမဲဟာ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ
 တိလမ္ပပိဋ်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ။

ယွံနန္ဒိယ ညးဟံမဲ့ကို အင်္ဂိသောတာပန်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲပကာရအိုတ်သို ပွဲအခါ
 ကာလအိုတ်သို ညးတန်တဲ ပွဲသွက်ပုထုဇန်မဒ်မှူး ရဲဝံ အဲ သွေးရ၊ ယွံနန္ဒိယ ဗွဲစုတ်တုန်
 ကွေးအရီ မ္ပအလေံပဒတ် ဝိဝိဓိဝိဓိ ဟိုတ်ဟိုတ်မဲမဲဟေင် နွံရ၊ ကွေးအရီ မ္ပအလေံပဒတ်
 ဟံဝိဓိ ဟိုတ်မဲဟေင် နွံရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ညါ၊ ဩဝ်သွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဒေးရးညါ၊
 ကြက်တံကိုရ ရဲဝံ သွေးတရ၊ “ယွံကျာ်မ္ပပိဋ် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ သာကျဝင်နန္ဒိယ ကလေင်
 ဂရင်ပတီ ကုတိလမ္ပပိဋ်ကျက်တြဲ။ တိလမ္ပပိဋ်ကျက်တြဲ တံကိုဂလာန်ခရ်ဝံရ—

ယွံနန္ဒိယ မုရ်သင်လို ကွေးအရီ မ္ပအလေံပဒတ် ဝိဝိဓိဝိဓိ ဟိုတ်ဟိုတ်မဲမဲဟေင်ရော?
 ယွံနန္ဒိယ ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီ “တိလမ္ပပိဋ်ကျက်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ
 တေင်ဝံလေင် အရဟံ မွေးယုရ။ ။ ပ။ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တဲ အာစာမိုတ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်
 ဝံလေင် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွေးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)
 ဝံလေင် ဗုဒ္ဓ မွေးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္ပပိဋ်တြဲပြကာဝံလေင် ဘဂဝါ မွေးယုရ” ရဲဝံ
 ချိုက်ပေင်တဲကျောပွမလျင်ဖြင်သိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျာ်ရ၊ ကွေးအရီ နပွမလျင်ဖြင်သိုက်
 မဟံချီတေင် ပွဲကျာ် တရိပ်စိုတ်ရ၊ ပွဲတဲ တုဟ်နဖိုပွမပဒတ် ဗွဲမသိုတ်ဖြဲကို ပွဲဗွဲ တုဟ်န
 ဖိုပွမသတိက်သတင် ညးမဲ့ခပ်ကို တိုန်မဲ့ကဆံင်တဲ ဟံပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ ကုကွေးအရီ
 မ္ပအလေံပဒတ် ဝိဝိဓိဝိဓိ ဟိုတ်ဟိုတ်မဲမဲဟေင် ပွမမိပ်မြဟ်ပုန် ဟံကတိုန်ရ၊ ပွမမိပ်မြဟ်ပုန်
 ဟံကတိုန်မှူး ‘ပိတိ’ ပွမသိုက်မျိုက် ဟံကတိုန်ရ၊ ‘ပိတိ’ ပွမသိုက်မျိုက်ဟံမဲ့မှူး ‘ပဿဒ္ဓိ’
 ပွမစိုဟ်လလမ် ဟံကတိုန်ရ၊ ‘ပဿဒ္ဓိ’ ပွမစိုဟ်လလမ် ဟံမဲ့မှူး သွေးပဒတ် ဗွဲဒဒိခိရ၊ စိုတ်ညး
 ဒေးပဒတ် ဗွဲဒဒိခိ တန်ကြန်ဟံမာန်ရ၊ စိုတ်ဟံတန်ကြန်မှူး ခရ်(သမထဝိပဿနာ)ဂမ္တိုင်
 ဟိုတ်ပွမဟံကတိုန် ဗွဲပြာကဋ်ရ ကော်ခဲး မ္ပအလေံပဒတ် ဝိဝိဓိဝိဓိ ဟိုတ်ဟိုတ်မဲမဲဟေင်။

ယွံနန္ဒိယ မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ချိုက်ပေင်တဲကျောံ
 သီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေင်ကတိုဗဒ်ကို
 ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ၊ ကွေးအရီ နကိုသီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သိုက်မျိုက် တရိပ်
 စိုတ်ရ၊ ပွဲတဲ တုဟ်နဖိုပွမပဒတ် ဗွဲမသိုတ်ဖြဲကို ပွဲဗွဲ တုဟ်နဖိုပွမသတိက်သတင်ညးမဲ့ခပ်ကို
 တိုန်မဲ့ကဆံင်တဲ ဟံပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ ကုကွေးအရီ မ္ပအလေံပဒတ် ဝိဝိဓိဝိဓိ ဟိုတ်ဟိုတ်
 မဲမဲဟေင် ရဲဝံ ပွမမိပ်မြဟ်ပုန် ဟံကတိုန်ရ၊ ပွမမိပ်မြဟ်ပုန် ဟံကတိုန်မှူး ‘ပိတိ’ ပွမသိုက်မျိုက်
 ဟံကတိုန်ရ၊ ‘ပိတိ’ ပွမသိုက်မျိုက်ဟံမဲ့မှူး ‘ပဿဒ္ဓိ’ ပွမစိုဟ်လလမ် ဟံက တိုန်ရ၊ ‘ပဿဒ္ဓိ’
 ပွမစိုဟ်လလမ် ဟံမဲ့မှူး သွေးပဒတ် ဗွဲဒဒိခိရ၊ စိုတ်ညးဒေးပဒတ် ဗွဲဒဒိခိ တန်ကြန်ဟံမာန်ရ။

စိုတ်ဟုံတန်ကြန်မှူး ခရ်(သမထဝိပဿနာ)ဂမ္ဘိုင် ဟိုတ်ပွမဟုံကတိုဒ် ဗွဲမပြာကဏ်ရ ကော်ခဲး မွဲအလေံပဒတ် ဝိဝိဝိဝိဝိ ဟိုတ်ဟိုတ်မာဲမာဲရ။ ယွံနန္ဒိယ ရဲဝံဟောင် ကွေးအရီၣ် နိညးမွဲ အလေံပဒတ် ဝိဝိဝိဝိဝိ ဟိုတ်ဟိုတ်မာဲမာဲရ။

ယွံနန္ဒိယ မုရသုာ်လီၤ ကွေးအရီၣ် နိညးမွဲအလေံပဒတ် ဟုံဝိဝိဝိဟိုတ်မာဲရော? ယွံနန္ဒိယ ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီၣ် “တီလမ္ပုပိဋ်ကျာ်တြဲၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ တွေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မှူးယုရ။ ။ ပ။ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မှူးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မှူးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္ဍုကိုပိဋ်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မှူးယုရ။” ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟုံချီတေဝ် ပွဲကျာ်ရ။ ကွေးအရီၣ် နပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် မဟုံချီတေဝ် ပွဲကျာ်ရ ဟုံတရိပ်စိုတ်ရ။ ပွဲတု တုဟ်နဖိုပွမပဒတ် ဗွဲမသိုတ်တြဲကို ပွဲဗွဲ တုဟ်နဖိုပွမသတိက်သတင် ညးမွဲခေက်တိုန်မွဲကဆံင်တု ပတိတ်တြဲဟတ်ရ။ ကုကွေး အရီ မ္ဍုအလေံပဒတ် ဟုံဝိဝိဝိဟိုတ်မာဲရဲဝံ ပွမမိပ်မြဟ်ပူဇ် ကတိုဒ်ရ။ ကုညးမိပ်မြဟ်ပူဇ် ‘ဝိတိ’ ပွမသျှိုက်မျှိုက် ကတိုဒ်ရ။ ဧကုညးမ္ဍုကို ‘ဝိတိ’ ပွမသျှိုက်မျှိုက် စိုဟ်လလမ်ရ။ ညးမ္ဍု ကိုဧကုစိုဟ်လလမ် ဝံဒုင်စသိုင်တသိုခ်ရ။ စိုတ်ညးဒ်တသိုခ် တန်ကြန်ရ။ စိုတ်တန်ကြန်မှူး ခရ်(သမထဝိပဿနာ)ဂမ္ဘိုင် ကတိုဒ် ဗွဲမပြာကဏ်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူခရ် (သမထဝိပဿနာ)ဂမ္ဘိုင် ကတိုဒ် ဗွဲမပြာကဏ်အိုတ်ရ ကော်ခဲး မ္ဍုအလေံပဒတ် ဟုံဝိဝိဝိဟိုတ်မာဲရ။

ယွံနန္ဒိယ မွဲဂကူပုန်တုန် ကွေးအရီၣ် ပွဲခရ် ။ ပ။ ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ။ ချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရီဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျှိုက် မဟုံကပ်သကုတ် ။ ပ။ ။ မလေဝ်ကတိုဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ကွေးအရီၣ် နကိုသီလဂမ္ဘိုင် အရီဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မျှိုက် ဟုံတရိပ်စိုတ်ရ။ ပွဲတု တုဟ်နဖိုပွမပဒတ် ဗွဲမသိုတ်တြဲကို ပွဲဗွဲ တုဟ်နဖိုပွမသတိက်သတင် ညးမွဲခေက်တိုန်မွဲကဆံင်တု ပတိတ်တြဲဟတ်ရ။ ကုကွေးအရီ မ္ဍုအလေံပဒတ် ဟုံဝိဝိဝိဟိုတ်မာဲ ရဲဝံ ပွမမိပ်မြဟ်ပူဇ် ကတိုဒ်ရ။ ကုညးမိပ်မြဟ်ပူဇ် ‘ဝိတိ’ ပွမသျှိုက်မျှိုက် ကတိုဒ်ရ။ ဧကု ညးမ္ဍုကို ‘ဝိတိ’ ပွမသျှိုက်မျှိုက် စိုဟ်လလမ်ရ။ ညးမ္ဍုကိုဧကု စိုဟ်လလမ် ဝံဒုင်စသိုင် တသိုခ်ရ။ စိုတ်ညးဒ်တသိုခ် တန်ကြန်ရ။ စိုတ်တန်ကြန်မှူး ခရ်(သမထဝိပဿနာ)ဂမ္ဘိုင် ကတိုဒ်ဗွဲမပြာကဏ်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူခရ်(သမထဝိပဿနာ)ဂမ္ဘိုင် ကတိုဒ်ဗွဲမပြာကဏ်အိုတ်ရ ကော်ခဲး မ္ဍုအလေံပဒတ် ဟုံဝိဝိဝိဟိုတ်မာဲရ။ ယွံနန္ဒိယ ရဲဝံဟောင် ကွေးအရီၣ် နိညးမွဲ အလေံပဒတ် ဟုံဝိဝိဝိဟိုတ်မာဲရ ရဲဝံ (သွေးတရဲ)။

သုတ်ဒသမ။

ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် မရနက်ကိုပန် တဲရ။

မာတိကာ

၅။ သင်္ဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမ အဘိသန္ဓ

၁၀၃၇။ ယွံခမိတအံ ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ်ဂမ္ဘိုင်
ဣဝံ မုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမိတအံ ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရိုက်
“တိလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွေးယုရ။ ။ ပ။ ။
ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တအာစာမိုဟ် ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွေးယုရ။
ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွေးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မုံကိုပိုင်
တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွေးယုရ။” ရဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီတောင်
ပွဲကျက်ရ။ ဣဝံတုန် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ် ပဌမရ။

ယွံခမိတအံ မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရိုက် ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ယွံခမိတအံ
မွဲဂကူပုန်တုန် ကွေးအရိုက် ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရိဂမ္ဘိုင် မဂပ်သျှိုက်မျိုက် မဟံ
ကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေဝ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ဣဝံတုန် ဗွင်ကုသိုလ်
ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ် စတုတ္ထရ။ ယွံခမိတအံ ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက်
ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ်ဂမ္ဘိုင် ဣဝံမုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ ဗုတ်ဗွတ် ပွကုသိုလ်ထိုက် ကွေးအရိ မချိုက်ပေင်တကောံဗွင်ကုသိုလ်
ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ “ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ်
မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်တသိုခ်ဂ် မုံဗုတ်ဝံရ” ရဝံ သွက်သွောံရိုဟ်လို့ဟ်စတ်ကွာတ် ဟံလောဲသွာရ။
ဗွဲစွတ်တုန် ကော်ခဂး ဗွင်ပွကုသိုလ်ထိုက်ဇော် မရိုဟ်လို့ဟ်ဟံမာန် မစတ်ကွာတ်ဟံမာန်
ဟောင်ရ။

ယွံခမိတအံ ဥပမာတုန် ပွဲစီမာသွိဒ် “ဍုင်မုံပမာဏတဠတ် ဗုတ်ဝံအိုတ်ရ” ရဝံကို
“ဍုင်မုံပမာဏတဠတ် ဗုတ်ကွံအိုတ်ရ” ရဝံကို “ဍုင်မုံပမာဏတဠတ် ဗုတ်လို့အိုတ်ရ” ရဝံကို
“ဍုင်မုံပမာဏတဠတ် ဗုတ်ကိုဋ်အိုတ်ရ” ရဝံကို သွက်သွောံရိုဟ်လို့ဟ်စတ်ကွာတ် ရဝံဂ်
ဟံလောဲသွာရ။ ဗွဲစွတ်တုန် ကော်ခဂး ဗွင်ဍုင်မုံပမာဏတဠတ် မရိုဟ်လို့ဟ်ဟံမာန် မစတ်ကွာတ်
ဟံမာန်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သင်ဝံဟောင် ဗုတ်ဗွတ်ပွကုသိုလ်ထိုက် ကွေးအရိ
မချိုက်ပေင်တကောံဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ
“ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ်ဂ် မုံဗုတ်ဝံရ” ရဝံ သွက်သွောံ
ရိုဟ်လို့ဟ်စတ်ကွာတ် ဟံလောဲသွာရ။ ဗွဲစွတ်တုန် ကော်ခဂး ဗွင်ပွကုသိုလ် ထိုက်ဇော်
မရိုဟ်လို့ဟ်ဟံမာန် မစတ်ကွာတ်ဟံမာန်ဟောင်ရ ရဝံ (တံဝ်ရ)။

တိလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တံဝ်တလောန်ခရ်ဝံတဲ ကြံနူဂ် တံတိုန်ဂါထာဝံပုန်ရ—

“စိကြိုင်ဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် မဒ်အရာနိဿယဗဒါမိုဟ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဇောင်ဟီပြာပ်လုပ်အာ
စီမာသွိဒ် မုံကိုအရာဖေက်ဝံက်မဂ္ဂိုင်ဂွင်တဲ မစိုန်ဒ်ညိုင်ရလွဲအင်လှာဇော် မစတ်ဗုတ်
ဟံမာန် မဒ်အရာဒတန် ဂကောံရတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။

ဟုံမာန်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟောင် ဗွတ်ဗွတ်ပွကုသိုလ်ထိုက် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ်ဂမိုင်ပန်ပြကာဝံ “ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ်ဂ မုံဗွတ်ဝံရ” ရဲဝံ သွက်သွောံ ရိုဟ်လို့ဟ်စတ်ကွာတ် ဟုံလောဲသွာရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ကော်ဒ်ဂး ဗွင်ပွကုသိုလ် ထိုက်ဇော် မရိုဟ်လို့ဟ်ဟုံမာန် မစတ်ကွာတ်ဟုံမာန်ဟောင်ရ ရဲဝံ (တုံတ်ရ)။

တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တွံတ်ဂလာန်ခရဲဝံတဲ ကြနုက် တွံတိုန်ဂါထာဝ္ဂပုန်ရ—

“ဧိကြိုင်ဂမိုင် မဂြိုင်ဂွင် မဒ်အရာနိဿယ်ဗဒါမိုဟ်ဂမိုင်ဂ် ဇောင်ဟီပြာပ်လုပ်အာ ဧိမာသွိဒ် မုံကိုအရာဖေက်ဂွံက်မဂြိုင်ဂွင်တဲ မစိုန်ဒ်ညင်ရဲလွအင်လှာဇော် မစတ်ဗွတ် ဟုံမာန် မဒ်အရာဒတန် ဂကောံရတ်ဂမိုင်အိုတ်ရ။

ဧိကြိုင်ဂမိုင် သုတ်ညင်ရဲပြာပ်လုပ်စိုပ်အာ မာသွိဒ်အိုတ်ကို တုပ်သုတ်သင်္ဂဟုံ ဗွင်ပွကုသိုလ်ထိုက်ဂမိုင် ပြာပ်အာစိုပ် ပူဂိုလ်မုံကိုပညာ မလေပ်ကိုဒါန်ပုင် ချ်ဟုံ ယာတ်ဗွိုက်လတက်ဂမိုင်ကို မလေပ်ကိုဒါန် ဘာ သွာသတိက် သွာဒိုင် ဇင်ဂတို ဂမိုင်ကို သွာလးကိုအိုတ်ရ” ရဲဝံ (တုံတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်တတိယ အဘိသန္ဓ

၁၀၃၉။ ယွံခမီတအ် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ် ဂမိုင် က္ကဝံ မုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲ ပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီဂ် “တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲဟုံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေပ် အရဟံ မွဲယျရ။ ။ ပ။ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမိုဟ် ဒေဝတ်ဂမိုင်ဝံလေပ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမိုင်)ဝံလေပ် ဗုဒ္ဓ မွဲယျရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မုံကိုပိုင်တြဲပြကာဝံလေပ် ဘဂဝါ မွဲယျရ” ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျိုင်ဖြိုင်သျိုက် မဟုံချီတေပ် ပွဲကျက်ရ။ က္ကဝံတုန် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်တသိုခ် ပဌမရ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီဂ် ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။

ယွံခမီတအ် မွဲဂကူပုန်တုန်— ကွေးအရီဂ် မုံကိုပညာရ၊ ချိုက်ပေင်တ ကောံပညာ မပြဲ မလေပ်သီစတ်ကေတ်ဒ်လို့ မထပက်ကလိုဟ်နာမ်ရပ်တဲ တိကေတ်မာန် မလေပ်ကို အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒ်ခိုင်အိုတ် ဗွဲမဒးရဲရ။ က္ကဝံတုန် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ် စတုတ္ထရ။ ယွံခမီတအ် ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ် ပွမဒ်တသိုခ်ဂမိုင် က္ကဝံ မုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ဗုတ်ဗွတ် ပွကုသိုလ်ထိုက် ကွေးအရီ မချိုက်ပင်တကောံဗွင်ကု သိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ “ဗွင်ကုသိုလ်ထိုက် ဇောင်ကုသိုလ် မဒ်ဟိုတ်ပွမဒ်တသိုခ်ဂ မှုဗုတ်ဝံရ” ရဝံ သွက်သွောံရိုဟ်လှိုဟ်စတ်ကွာတ် ဟံလောဲသွာရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ကော်ခဲး ဗွင်ပွကုသိုလ်ထိုက်ဇော် မရိုဟ်လှိုဟ်ဟံမာန် မစတ် ကွာတ်ဟံမာန်ဟောင်ရ ရဝံ (တံတရ)။

တီလမ္တုပိုင်ကျာ်တြဲ တံတဂလာန်ခရဝံတဲ ကြနုက် တံတိုန်ဂါထာဝံပုန်ရ—

“ညးနွံပွိုက်ကို ပွကုသိုလ်ထိုက်ကို တန်တ ပွဲမက်ကုသိုလ်တဲ ဇော်ပွင်အရဟတ္တမက် တွက်နုဇိုသွောံအာစိုပ် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ၊ ကလိဝံကြက်ခရ်အရဟတ္တဖိုလ်တဲ ညးမိပ် လဟိုင် ပွဲနိဗ္ဗာန် မဒ်အရာ ကိလေသအိုတ်ကို ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး သိုင်ဂစိုတ်ကျိုင် လော် ဟံချီတောင်ရ” ရဝံ (တံတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ပဌမ မဟာဒ္ဒန

၁၀၄၀။ ယွံခမီတအံ ကွေးအရီ မချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ကော်ခဲး ညးသွောံသွတ်ဖဲသအီ ညးမ္တုပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂိုင်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂရော? ယွံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီ “တီလမ္တုပိုင် ကျာ်တြဲကို ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇော်တင်ဝံလော် အရဟံ မွဲယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္တိုတ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလော် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကောတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလော် ဗုဒ္ဓ မွဲယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္တုပိုင်တြဲပြကာ ဝံလော် ဘဂဝါ မွဲယုရ” ရဝံ ချိုက်ပင်တကောံပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီတောင် ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပင်တကောံသီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝသျှိုက်မ္တိုက် မဟံ ကပ်သကုတ် ။ ပ ။ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံခမီတအံ ကွေးအရီ မချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ကော်ခဲး ညးသွောံသွတ် ဖဲသအီ ညးမ္တုပိုင်ဟာန် ဘိုက်ဘက်ဂိုင်ရ ရဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယ မဟာဒ္ဒန

၁၀၄၁။ ယွံခမီတအံ ကွေးအရီ မချိုက်ပင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ကော်ခဲး ညးသွောံသွတ်ဖဲသအီ ညးမ္တုပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂိုင် ညးမ္တုကိုသကအံတို့ဝါရဂိုင်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီု “တီလမ္မံပိဉ် ကျက်တြိဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ပွဲလေဝ် အရဟံ မွေးယုရ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိတ် ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ပွဲလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွေးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်)ပွဲလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွေးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မံကိုပိဉ်တြိပြကာ ပွဲလေဝ် ဘဂဝါ မွေးယုရ။” ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျရ။ ပွဲခရ်။ ပ။ ပွဲသင်။ ပ။ ချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရီုဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္မိတ် မဟံ ကပ်သကုတ်။ ပ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံခမီတအ် ကွေးအရီု မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ကော်ခဂး ညးသွေဟ်သွဟ် ဖဲသအီ ညးမ္မံပိန်ဟာန် ဘိုက်ဘက်ဂှ် ညးမ္မံကိုသကအ်တို့ဝါရဂှ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သုဒ္ဓက

၁၀၄၂။ ယွံခမီတအ် ကွေးအရီု မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂှ် ဒှ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘာပွမဒတုံစေလီလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီု “တီလမ္မံပိဉ် ကျက်တြိဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ပွဲလေဝ် အရဟံ မွေးယုရ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိတ် ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ပွဲလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မွေးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္ဘိုင်)ပွဲလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွေးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မံကိုပိဉ်တြိပြကာ ပွဲလေဝ် ဘဂဝါ မွေးယုရ။” ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျရ။ ပွဲခရ်။ ပ။ ပွဲသင်။ ပ။ ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမ္ဘိုင် အရီုဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္မိတ် မဟံကပ်သကုတ်။ ပ။ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံခမီတအ် ကွေးအရီု မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ ဒှ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘာပွမဒတုံစေလီလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်နန္ဒိယ

၁၀၄၃။ နိဒါန် ချိုင်ကပိလဂှ်ရောင်။ ကုသာကျဝင်နန္ဒိယ မဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲဂှ် တီလမ္မံပိဉ်ကျက်တြိ တွံကိုခရ်ဝံရ— ယွံနန္ဒိယ ကွေးအရီု မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂှ် ဒှ်သောတာပန် မဟံမွဲကိုသဘာပွမဒတုံစေလီလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယွံနန္ဒိယ ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီၣ် “တီလမ္မုပိဉ် ကျၢ်တြဲၣ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေၣ်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲယုရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒိတ် အာစာမ္မိတ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မုကိုပိဉ်တြဲပြကာဝံ လေဝ် ဘဂဝါ မွဲယုရ” ရဲဝံ ချိုက်ပေတ်ကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံ့ချီတေဝ် ပွဲကျၢ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ချိုက်ပေတ်ကောံသီလဂမ္တိုင် အရီၣ်မ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္တိုင် မဟံ့ ကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေပ်ကတိတ်ဗဒ်ကို‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံနန္ဒိယ ကွးအရီၣ် မချိုက်ပေတ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ နိဿောတာပန် မဟံ့မွဲကိုသဘပွမဒတုံစှော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဘဒ္ဒိယ

၁၀၄၄။ နိဒါန် ချိုင်ကပိလဂှ်ရောင်။ ကုသာကျဝင်ဘဒ္ဒိယ မဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲၣ် တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲ တွံကိုခရ်ဝံရ—

ယွံဘဒ္ဒိယ ကွးအရီၣ် မချိုက်ပေတ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ နိဿောတာပန် မဟံ့ မွဲကိုသဘပွမဒတုံစှော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယွံဘဒ္ဒိယ ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီၣ် ပွဲကျၢ် ။ ပ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ချိုက်ပေတ်ကောံသီလဂမ္တိုင် အရီၣ်မ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္တိုင် မဟံ့ကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေပ်ကတိတ်ဗဒ်ကို‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံဘဒ္ဒိယ ကွးအရီၣ် မချိုက်ပေတ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ နိဿောတာပန် မဟံ့မွဲကိုသဘပွမဒတုံစှော်လီလ် မဗိုန်ဇုအ် မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်မဟာနာမ

၁၀၄၅။ နိဒါန် ချိုင်ကပိလဂှ်ရောင်။ ကုသိုဉ်သာကျဝင်မဟာနာမ် မဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဌာန် မွဲဒွဲၣ် တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲ တွံကိုခရ်ဝံရ— ယွံမဟာနာမ် ကွးအရီၣ် မချိုက်ပေတ်ကောံခရ် ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ နိဿောတာပန် ။ ပ။ မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲ မဂ်ပိလတူရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ယွံမဟာနာမ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရီၣ် ပွဲကျၢ် ။ ပ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ ချိုက်ပေတ်ကောံသီလဂမ္တိုင် အရီၣ်မ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္တိုင်

မာတိကာ

မဟံကင်္ဂသကုတ် ။ ပ ။ မလေပ်ကတိဗဒ္ဓိကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယံမဟာနာမ် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ နှိသောတာပန် မဟံမ္မဲကိုသတ်ပွမဒတုံ နှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အင်္ဂ

၁၀၄၆။ ယံခမီတအ် အင်္ဂဒ်ဟိုတ်ဝံနှိသောတာပန်ဂမ္တိုင် က္ကဝံ မုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ပွမနိဿယံကိုညးသပ္ပရိဟ် ပွမကလင်ပင်မိုင်ခရ်ညးသပ္ပရိဟ် ဂမ္တိုင် ပွမသ္မုပ္ပုပ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲ ပွမဒေတ်တ ဒေတ်မဗွဲကိုခရ်လောကုတ္တိုရ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယံခမီတအ် အင်္ဂဒ်ဟိုတ်ဝံနှိသောတာပန်ဂမ္တိုင် က္ကဝံ မုံပန်ပြကာအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ် မရနုက်ကိုမသုန် တဲရ။

၆။ သပ္ပညဝဂ် ၁။ သုတ်သဂါထက

၁၀၄၇။ ယံခမီတအ် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ နှိသော တာပန် မဟံမ္မဲကိုသတ်ပွမဒတုံနှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိ လတူရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီ “တီလမုံပိုင် ကျာ်တြဲဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွဲးယုရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွဲးယုရ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွဲးယုရ ဟိုတ်နူဟိုတ် မုံကိုပိုင်တြဲပြကာ ဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွဲးယုရ”ရဲဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီတေင် ပွဲကျာ်ရ။ ပွဲခရ် ။ ပ ။ ပွဲသင် ။ ပ ။ ချိုက်ပေင်တကောံသီလဂမ္တိုင် အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မိုက် မဟံ ကင်္ဂသကုတ် ။ ပ ။ မလေပ်ကတိဗဒ္ဓိကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယံခမီတအ် ကွေးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ နှိသောတာပန် မဟံမ္မဲကိုသတ်ပွမဒတုံနှော်လိုလ် မဗိုန်ဇုအ် မုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူရ ရဲဝံ သွေးတရ။ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ တွံတ်ဂလာန်ခရ်ဝံတဲ ကြနုက် တွံတိုန်ဂါထာဝံပုန်ရ—

“ဩကုညးမ္မဲ ‘သဒ္ဓါ’ပွမလျှင်ပတေ် မဟံချီတေင် မတန်တဲဗွဲမဒးရး ပွဲကျာ်လေဝ် နွံရ၊ သီလခိုဟ်ဆဲး အရီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မိုက် မဂပ်ဝ်ထိုင်သးလေဝ် နွံရ။

ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲသင်လေဝ် နွံရ၊ လညာတ်မလ္လတပ်လေဝ် နွံရ၊ ညးဂ် ညးဒိုက်ဂတ် ဟံ့သေင် ရဲဝံ ဟိုသုးအိုတ်ရ၊ ပွမဂျိုင်လမျီု ညးဂ် ဟံ့ဒ် လှာသုး (သုးသုး)ရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ တုပညာ မဉ်ဗျဟ်ကေတ် ဒွေံပတောန်ကျက်ဂ် သုးပတိတ်ဖြဟတ် ပွမလျှင်ပတေ်ကို သီလကို ပွမလျှင်ဖြင်သျှိုက်ကို ပွမတိညာတ်ခရ်ကို ဤဂ်ဂိုင် ကိုဝါရ” ရဲဝံ (တံတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဝသံဝုတ္တ

၁၀၄၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ် အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇရေင်ချင်သာရ်ရ။ ပွဲကာလဂ် ခမိမ္မေဇကု ဒွါက်ကတိနူဝသ် (ဝသ်ကလိုဟ်) ပွဲချင်သာရ်တု နကိုကိစ္စကေင်ကာမမိက်ကိုမွဲမွဲ စိုပ်ကျင်ချင်ကပိလဂ်ရ။ “ခမိမ္မေဇကု ဒွါက်ကတိနူဝသ်(ဝသ်ကလိုဟ်) ပွဲချင်သာရ်တု နကိုကိစ္စကေင်ကာမမိက်ကိုမွဲမွဲ စိုပ်ကျင်ချင်ကပိလဂ်ရဂး” ရဲဝံ သာကျဝင်ကောန်ချင်ကပိလဂ်ဂမိုင် ဝံမိင်ကေတ်အိုတ်ရ။

ပွဲကာလဂ် သာကျဝင် ကောန်ချင်ကပိလဂ်ဂမိုင် ပြာပ်အာဇရေင် ခမိဂ်အိုတ်တု လျှော်သွဝတ်ကို ခမိဂ် ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွဲမွဲတုအိုတ်မ္း “ယွံတီလပိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ထတ်ယုက်မိပ်ခြပ်ဒိုင်ဟာ၊ မျှိုက်ဖြဟတ်ဟာ” ရဲဝံ ဂရင်ပတိ ခမိဂ်အိုတ်ရ။ ယွံဒကာတအ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ထတ်ယုက်မိပ်ခြပ်ဒိုင်ရ၊ မျှိုက်ဖြဟတ်ရ၊ ယွံတီလပိုင် တီလပိုင်သာရိပိတ် ကျောံတီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တအ်လေဝ် ထတ်ယုက်မိပ်ခြပ်ဒိုင်အိုတ်ဟာ၊ မျှိုက်ဖြဟတ် အိုတ်ဟာ။ ယွံဒကာတအ် တီလပိုင်သာရိပိတ် ကျောံတီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဂမိုင်လေဝ် ထတ်ယုက်မိပ်ခြပ်ဒိုင်အိုတ်ရ၊ မျှိုက်ဖြဟတ်အိုတ်ရ။ ယွံတီလပိုင် ခမိသင်လေဝ် ထတ်ယုက် မိပ်ခြပ်ဒိုင်ဟာ၊ မျှိုက်ဖြဟတ်ဟာ။ ယွံဒကာတအ် ခမိသင်လေဝ် ထတ်ယုက်မိပ်ခြပ်ဒိုင်ရ၊ မျှိုက်ဖြဟတ်ရ။ ယွံတီလပိုင် ပွဲအပွဲဒိုန်ဂ်ဝံ ခရ်မမိက်ကိုမွဲမွဲ တီလပိုင် မဂ္ဂကလင်ဂိုင် ကတ်ကေတ် နူဂတမုက် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ နွံဒိုင်ဟာ။ ယွံဒကာတအ် ခရ်ကြက်တံဂတဝံ အဲဂ္ဂကလင်ဂိုင်ကတ်ကေတ် နူဇရေင်တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲရ၊ “ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူအာသဝ် အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလျှဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောပ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗူး ကျောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) မဟံ့မွဲကိုအာသဝ် နကိုဉာဏ် တေင်ကွာ အာစိုပ်တု ခမိဂမိုင် မပဒတ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်မ္း ဟိုတ်နူသံယောဇိန် သွင်ဂမိုင်မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂ်ရ ခမိအနာဂါမ်ဂမိုင် ကတိဒ်ပွဲဘုံတြိဂ်တု မသွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံတြိ သိုဟံ့မွဲကိုသတ် ပွမကလေင်ကျင်နူဘုံဟေင် သာဂိုင်အိုတ်ရ” ရဲဝံ အဲဂ္ဂကလင် ဂိုင်ကတ်ကေတ် ခရ်ဝံရ။

ယွံဒကာတအ် သအာင်နုဂ်လေဝ် “ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်သွပ်ဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာ အိုတ်အာဂ်ရ ခမိအနာဂါမ်ဂမ္တိုင် ကတိဒ်ပွဲဘုံဗြိုဟ်တဲ မသွပ်ရိနိဗ္ဗာန် ပွဲဘုံဗြို သိုဟုံမွဲကိုသဘ် ပွမကလေင်ကျင်နူဘုံဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမ္တိုင် ပိပြကာ အိုတ်အာသွးဟုံက ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ ပွမစောပ်စပ် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ဂမ္တိုင် ကြီအာဂ်ရ ခမိသကဒါဂါမ်ဂမ္တိုင် ကလေင်ကျင်ချင်မိုဟ်ဗွတ်မွဲဝါဟောင်တဲ ကြက်သွကေံ လအိတ်ဒဒိန်ဝဋ်ဂ်ဟောင် သာဂ္ဂိုင်အိုတ်ရ” ရဝံ အဲ ဝံကလင်ဂိုင်ကတ်ကေတ် ခရဝံ နူဂတမုက် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲရ။

ယွံဒကာတအ် သအာင်နုဂ်လေဝ် “ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ပိပြကာ အိုတ်အာသွးဟုံက ဟိုတ်နူ ‘ရာဂ’ ပွမစောပ်စပ် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပွတ် ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင် ဂမ္တိုင် ကြီအာဂ်ရ ခမိသကဒါဂါမ်ဂမ္တိုင် ကလေင်ကျင်ချင်မိုဟ်ဗွတ်မွဲဝါဟောင်တဲ ကြက်သွ ကေံလအိတ်ဒဒိန်ဝဋ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်မွဲး ဟိုတ်နူသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ပိပြကာ အိုတ်အာ ဂ်ရ ခမိသောတာပန်ဂမ္တိုင် မဟုံမွဲကိုသဘ်ပွမဒတုံစေလီလ် မဗိုန်ဇုအ် မှုကိုအရာသတိက် သတင်မွဲး မဂ်ပိလတူဟောင် သာဂ္ဂိုင်အိုတ်ရ” ဂ် ခရဝံလေဝ် အဲဝံကလင်ဂိုင်ကတ်ကေတ် နူဂတမုက် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဓမ္မဒိန္န

၁၀၄၉။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ကူသိပါတန မိဂဒိပိုန် ဇေရင်ချင်ဗာရဏသီရ။ ပွဲကာလဂ် ဥပဓမ္မဒိန္န မွဲဟာန်ကျော့ဥပဓမ္မဒိန္နမသုန်ကံ မှော့ပြာပ်ကျင်ဇေရင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒွဲမွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျ်မုံပိုင် တီလ မုံပိုင်ကျ်တြဲ ဩဝ်ဒွေံဗတောန် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင်ညိ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ဩဝ်ဝေတ်ဇောန်ထွဲး ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင်ညိ၊ ပွမဒွေံဗတောန် ဝေတ်ဇောန်ထွဲးဂ် ဒ်တုဟ်န မှုကိုဒတဲမြမောပ် တုဟ်နဒ်တသိုမ် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် လက်ကာလ မဂိုင်သေ့ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဓမ္မဒိန္န ဒ်သင်ဂ်မွဲး တုအဲ သဒးဒေတ် ရဝံရ “အခါကာလအိုတ်သို ကလိဝံ အာစိပ် သုတ်ကျ်တွံဂမ္တိုင် မဖြိုဟ်နက် မှုကိုအရထမ ဖြိုဟ်နက် မဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗွးနု လောက မစပ်ကျော့ ‘သုညတ’ ပွမသုန်တြံတဲ ကြက်ပဒတ်အိုတ်ရ” ရဝံ မွဲးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွးဒေတ် ရဝံဟောင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျ်မုံပိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် မဒးပဒတ်ဒိုင် ပွဲသိုမကုန်ဂြက် နကိုကောန်သမ္ဘာဂမ္တိုင် မဒင်စသိုင်သုင်စေဲ စွန်တိတ်နူကာသိရး မသပ္ပမ ဝက်စရူယံ ပွမပြက်ပြ ပွမလံက်ဗဗိုဟ်ဂစေအ်စွန် မသာယျေန်ဂိုင်ကေတ် ကသာပ်ထပ်

ဩဇာနိ အခါကာလအိုတ်သို ကလိဝံအာစိပ်သုတ်ကျာ်တွံဂမ္တိုင် မဇ္ဈိဟ်နက် မှုကိအရထ မ ဇ္ဈိဟ်နက် မဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗူးနုလောက မစပ်ကောံ ‘သုညတ’ ပွမသုန်ကြံတဲ တုဟ်န ပဒတ်ဟ် ဟံလောသွာရ၊ ယံကျာ်မုံပိုင် ကုပိုဒ်ကတိတ်အိညးဂမ္တိုင် မတန်တ ပွဲသိက္ခာပိုင်ဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာဟ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဩဝံတံကိုဓရ်မဒ်လတူညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဓမ္မဒိန္န နိသင်္ဂဟ်မ္တေ တုအဲ သွေးဒွေတ် ရံဝံရ “တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲဟ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မ္တေယျရ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တံအာစာမ္မိဟ်ဒေဝတ် ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မ္တေယျရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ဓရ်သစ္စပန် ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မ္တေယျရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုကိပိုင်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မ္တေယျရ” ရံဝံ ကြက်ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီတေဝ် ပွဲကျာ်အိုတ်ရ။ ပွဲဓရ်။ ပ။ ပွဲသင်။ ပ။ ပ။ ကြက်ချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္တိုင် အရိဂမ္တိုင် မဂပ်ဝံသျှိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ်။ ပ။ ပ။ မလေပ်ကတိတ်ဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်အိုတ်ရ ရံဝံ မ္တေတအိညးဂမ္တိုင် သွေးဒွေတ် ရံဝံဟေင်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

ယံကျာ်မုံပိုင် အင်္ဂိသောတာပန်ပန်ဂကူ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံဂမ္တိုင် နိပု ပိုဒ်ကတိတ်အိညးဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ပိုဒ်ကတိတ်အိညးဂမ္တိုင်လေဝ် ညာတ်ပြာကဋ် ဗွဲမဒးရး ပွဲဓရ် ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ပိုဒ်ကတိတ်အိညးဂမ္တိုင် “တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲဟ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မ္တေယျရ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တံ အာစာမ္မိဟ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မ္တေယျရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မကိုတိကေတ် (ဓရ်သစ္စ ပန်ဂမ္တိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မ္တေယျရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မှုကိပိုင်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မ္တေယျရ” ရံဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံချီတေဝ် ပွဲကျာ်အိုတ်ရ။ ပွဲဓရ်။ ပ။ ပ။ ပွဲသင်။ ပ။ ပ။ ချိုက်ပေင်တ ကောံသီလဂမ္တိုင် အရိဂမ္တိုင် မဂပ်ဝံသျှိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ်။ ပ။ ပ။ မလေပ်ကတိတ်ဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယံဓမ္မဒိန္န တုအဲ ကလိဝံဒးရးရ၊ ယံဓမ္မဒိန္န ကုတုအဲဂ် ဂပ်ဝံကလိဝံ ဗွဲမဒးရးရ၊ မ္တေတအိညးဂမ္တိုင် ဂပ်ဝံဟို သျှိုကို သောတာပတ္တိပိုဒ်တဲရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဂိလာန

၁၀၅၀။ ပွဲကာလမ္တေအိင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာနိဂြောဓာရာမ် ဇရေင်ချင်ကပိလဂ် လုပ်လို့ဟ်သက္ကရးရ။ ပွဲကာလဂ် “တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲဟ် ကလိလောန် အာမွဲဂ်ပိဂိတုတဲ ပွဲအိင်ကိစ္စကေင်ကာသုာတဲဂ် ကြက်ဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ်ရ” ရံဝံ ခမိဂမ္တိုင် မဂ္ဂိုင်ဂွင် ဇိင်ဖျောန်တသုာ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ “တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲဟ် ကလိလောန်အာ မွဲဝသ်ပိဂိတုတဲ ပွဲအိင်ကိစ္စကေင်ကာသုာတဲဂ် ကြက်ဂေတ်ဂေင်ဒေသ

စာရိတ်ရ” ရံဝံ ခမိဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် သွတ်ပွမဇင်ဖျောန်သုာ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရဂး
 ရံဝံ သွိုင်သာကျာ်ဝင်မဟာနာမ် သောံမိင်ရ။ ပွဲကာလက် သွိုင်သာကျာ်ဝင်မဟာနာမ် ပြာပ်အာဇေရင်
 တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွတ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲမွဲး ဂဇအ်ကေတ် ပွဲဒုဒဲမွဲတဲ
 ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျာ်မ္ပုပိဉ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ကလိ
 လောန်အာမွဲဝသံပိဂိတုတဲ ပွဲအခိုင်ကိစ္စကေင်ကာသုာတဲဂ် ကြက်ဂေတ်ဂေင်ဒေသစာရိတ်ရ”
 ရံဝံ ခမိဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် သွတ်ပွမဇင်ဖျောန်သုာ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရဂး ရံဝံ အဲဒိုက်
 သောံမိင်ပရိုင်ရ။ ယွံကျာ်မ္ပုပိဉ် ‘ဥပး မချိုက်ပေင်တကောံပညာဂ် ထေက်ကိုဒွေံပတောန်
 ဥပး မချိုက်ပေင်တကောံပညာ ယဲဝေဒနာပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိုပ်ဒ်ဒိဒ်ဒ်တဲ မဂိ
 ယဲဒိုင် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်’ ဂ်ရ ဂလာန်ဝံ အဲဒိုက် ဟံင်ကေင်မိင်နူဂမုက် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲရ။
 ဟံင်ကေင်ကလင်ဂိုင်ကေတ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံမဟာနာမ် ဥပး မချိုက်ပေင်တကောံပညာဂ် ထေက်ကိုဥပးမချိုက်ပေင်တကောံ
 ပညာ ယဲဝေဒနာပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိုပ်ဒ်ဒိဒ်ဒ်တဲ မဂိယဲဒိုင်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်
 ကလိဝံဇ္ဇ။ နကိုခရ် မကိုကလိဝံဇ္ဇ။ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာရ။ “တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ်
 မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ဝံလေဝ် အရဟံ မူးယုရ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တ အာစာမ္မိဟ်
 ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မူးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ်(ခရ်သစ္စ
 ပန်ဂမ္ဘိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မူးယုရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္ပုပိဉ်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မူးယုရ”
 ရံဝံ ပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် မဟံင်ချီတေတ် ပွဲကျာ်ဂ် နွံကုတုနဲရ။ တုနဲ ဩဝ်သျှိုက်မ္မိုက်
 ကြိုက်စိုတ်ညိ။ ပွဲခရ် ။ ပ။ ပွဲသင် ။ ပ။ သီလဂမ္ဘိုင် အရီဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်သျှိုက်မ္မိုက် မဟံင်
 ကပ်သကုတ် ။ ပ။ မလေပ်ကတိတ်ဗဒ်ကို ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဂ် နွံကုတုနဲရ။ တုနဲ
 ဩဝ်သျှိုက်မ္မိုက်ကြိုက်စိုတ်ညိ။

ယွံမဟာနာမ် ဥပး မချိုက်ပေင်တကောံပညာဂ် ကိုဥပး မချိုက်ပေင်တကောံပညာ
 ယဲဝေဒနာပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တဲ အာစိုပ်ဒ်ဒိဒ်ဒ်တဲ မဂိယဲဒိုင်ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ကလိ
 ဝံဇ္ဇ။ နကိုခရ် မကိုကလိဝံဇ္ဇ။ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံတဲမွဲး ပွမသေဝ်မဲ ပွဲမိမဂ္ဘိုင် နွံဒိုင်ကုတုနဲဟာ
 ရံဝံ သွးဟို ရံဝံရ။ “ပွမသေဝ်မဲ ပွဲမိမဂ္ဘိုင် နွံဒိုင်ကုအဲရ” ရံဝံ ယပ်ဟိုသွးမွဲး “တုနဲဂ်
 စပ်ကောံပွမဒးချိုတ်ရ။ မ္မုသတ်ပွမချိုတ်ရ။ တုနဲ သွပွမသေဝ်မဲ ပွဲမိမဂ္ဘိုင်လေဝ် ဒးချိုတ်
 ဟောင်ရ။ တုနဲ ဟံင်သွပွမသေဝ်မဲ ပွဲမိမဂ္ဘိုင်လေဝ် ဒးချိုတ်ဟောင်ရ။ အာတ်ပါန် အခေါင်ရ။
 တုနဲ ဩဝ်သွးကောံ သွပွမသေဝ်မဲ ပွဲမိမဂ္ဘိုင်ညိ” ရံဝံ သွးဟိုကိုညးဂ် ရံဝံရ။

“သွပွမသေဝ်မဲ ပွဲမိမဂ္ဘိုင် ဒဒက်တအဲဂ် သွးကောံတဲရ” ရံဝံ ယပ်ဟိုသွး ရံဝံမွဲး
 ပွမသေဝ်မဲ ပွဲကောန်သမ္ဘာဂမ္ဘိုင် နွံဒိုင်ကုတုနဲဟာ ရံဝံ သွးဟို ရံဝံရ။ “ပွမသေဝ်မဲ
 ပွဲကောန်သမ္ဘာဂမ္ဘိုင် နွံဒိုင်ကုအဲရ” ရံဝံ ယပ်ဟိုသွးမွဲး “တုနဲဂ် စပ်ကောံပွမချိုတ်ရ။
 မ္မုသတ်ပွမဒးချိုတ်ရ။ တုနဲ သွပွမသေဝ်မဲ ပွဲကောန်သမ္ဘာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဒးချိုတ်ဟောင်ရ။

တုနဲ့ ဟုံသပ္ပမသေဝ်မဲ ပွဲကောန်သမ္ဘာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဒးချိုတ်ဟေင်ရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တုနဲ့ ဩဝ်သွေးကွဲ သပ္ပမသေဝ်မဲ ပွဲကောန်သမ္ဘာဂမ္ဘိုင်ညီ” ရဝံ သွေးဟိုက်ညးဂ် ရဝံရ။

“သပ္ပမသေဝ်မဲ ပွဲကောန်သမ္ဘာဂမ္ဘိုင် ဒဒက်တဲအဲဂ် သွေးကွဲတဲရ” ရဝံ ယဝ်ဟိုသွေး ရဝံမွဲး ပွမသေဝ်မဲ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မဒ်ပွဲမိုဟ်ဂမ္ဘိုင် နွံဒိုင်ကုတုနဲ့ဟာ ရဝံ သဒးဟို ရဝံရ၊ “ပွမသေဝ်မဲ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မဒ်ပွဲမိုဟ်ဂမ္ဘိုင် နွံဒိုင်ကုအဲရ” ရဝံ ယဝ်ဟိုသွေးမွဲး ယုံတုနဲ့ လတူကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ပွဲမိုဟ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မဒ် ပွဲဒေဝတ် (သွဝ်)ဂ် သာတုလေဝ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်အိုတ်ရ၊ သာတုလေဝ် ပြအိုတ်ရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ ကိုစိုတ်ဒိုက်ကတို နူကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ပွဲမိုဟ်ဂမ္ဘိုင်တု ဩဝ်စွပ်တန် စိုတ် ပွဲဒေဝတ် စာတုမဟာရာဇ်ဂမ္ဘိုင်ညီ” ရဝံ သွေးဟိုက်ညးဂ် ရဝံရ။

ကိုစိုတ်အဲ ဒိုက်ကတို နူကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ပွဲမိုဟ်ဂမ္ဘိုင်တဲရ၊ စွပ်တန်စိုတ် ပွဲဒေဝတ် စာတုမဟာရာဇ်ဂမ္ဘိုင်တဲရ ရဝံ ညးဂ် ယဝ်ဟိုသွေး ရဝံမွဲး ယုံတုနဲ့ လတူဒေဝတ် စာတုမဟာရာဇ်ဂမ္ဘိုင် ဒေဝတ်တာဝတိဂမ္ဘိုင်ဂ် သာတုလေဝ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်အိုတ်ရ၊ သာတုလေဝ်ပြအိုတ်ရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ ကိုစိုတ်ဒိုက်ကတို နူဒေဝတ်စာတုမဟာ ရာဇ်ဂမ္ဘိုင်တု ဩဝ်စွပ်တန်စိုတ် ပွဲဒေဝတ်တာဝတိဂမ္ဘိုင်ညီ” ရဝံ သွေးဟိုက်ညးဂ် ရဝံရ။ ကိုစိုတ်အဲ ဒိုက်ကတို နူဒေဝတ် စာတုမဟာရာဇ်ဂမ္ဘိုင်တဲရ၊ စွပ်တန်စိုတ် ပွဲဒေဝတ်တာဝတိ ဂမ္ဘိုင်တဲရ ရဝံ ညးဂ် ယဝ်ဟိုသွေးရဝံမွဲး ယုံတုနဲ့ လတူဒေဝတ်တာဝတိဂမ္ဘိုင် ဒေဝတ် ယာမာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ဒေဝတ်တုသိတာဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ဒေဝတ်နိမ္မာနရတိဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ဒေဝတ် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ယုံတုနဲ့ လတူဒေဝတ်ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဂမ္ဘိုင်ဂ် ဘုံဗြိုက် သာတုလေဝ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်အိုတ်ရ၊ သာတုလေဝ် ပြအိုတ်ရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ ကိုစိုတ်ဒိုက်ကတို နူဒေဝတ်ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဂမ္ဘိုင်တု ဩဝ်စွပ်တန်စိုတ် ပွဲဘုံဗြိုက်ညီ” ရဝံ သွေးဟိုက်ညးဂ် ရဝံရ။

ကိုစိုတ်အဲ ဒိုက်ကတို နူဒေဝတ်ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဂမ္ဘိုင်တဲရ၊ စွပ်တန်စိုတ် ပွဲဘုံဗြို ညီတဲရ ရဝံ ညးဂ် ယဝ်ဟိုသွေး ရဝံမွဲး ယုံတုနဲ့ ဘုံဗြိုလေဝ် ဟုံမိုန်ဂ်ရ၊ ဟုံမိုန်ဇုအ်ရ၊ လုပ်လို့ဟ် ပွဲသက္ကာယရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တုနဲ့ ကိုစိုတ်ဒိုက်ကတို နူဘုံဗြိုတု ဩဝ်ရင်တုင်ဏာစိုတ် ပွဲအရာသက္ကာယ(ခန္ဓမူပြာကဋ်)ပျိုတ်ညီ ရဝံ သွေးဟိုက်ညးဂ် ရဝံရ။ ကိုစိုတ်ဒိုက်ကတို နူဘုံဗြိုတဲရ၊ ရင်တုင်ဏာစိုတ် ပွဲအရာသက္ကာယ (ခန္ဓမူပြာကဋ်) ပျိုတ်တဲရ ရဝံ ညးဂ် ယဝ်ဟိုသွေး ရဝံမွဲး ယုံမဟာနာမ် ကုဥပး မွဲကိုစိုတ်မတိတ်ဗူး ရဝံ ကောံခမီ မွဲကိုစိုတ်မတိတ်ဗူး နူအာသဝတုဂ် ပွဲအရာသတ္တဖိုလ်စိုတ် တွေင်တုဟ်ခြာ မမိက် ကိုမ္မဲမ္မဲဟုံမ္မဲရ ရဝံ အဲ သွေးရ ရဝံ (သွေးတဲရ)။

၅။ သုတ်သောတာပတ္တိဖလ

၁၀၅၁။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နသွဇော်မတ် သောတာပတ္တိဖိုလ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ပွမ နိဿယ်ကိုညးသပ္ပုရိဟ် ပွမကလင်ပင်မိုင်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင် ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲ ပွမဒွေတ်တ် ဒွေတ်မဗွဲကိုခရ်လောကုတ္တိရ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွခရ် ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နသွဇော်မတ် သောတာပတ္တိဖိုလ်အိုတ်ရ ရ်ဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သကဒါဂါမိဖလ

၁၀၅၂။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပွပ် ဂပ်ဝ်သွ ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး နှိတ် တုဟ်နသွဇော်မတ် သကဒါဂါမိဖိုလ်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ။ ပ ။ နှိတ်အိုတ်ရ ရ်ဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အနာဂါမိဖလ

၁၀၅၃။ နှိတ် တုဟ်နသွဇော်မတ် အနာဂါမိဖိုလ်အိုတ်ရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အရဟတ္တဖလ

၁၀၅၄။ နှိတ် တုဟ်နသွဇော်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်အိုတ်ရ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပညာပဋိလာဘ

၁၀၅၅။ နှိတ် တုဟ်နကလိဝံပညာအိုတ်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ပညာဝုဒ္ဓိ

၁၀၅၆။ နှိတ် တုဟ်နပညာဇော်မောင်အိုတ်ရ။

သုတ်ဒသမ။

မာတိကာ

၁၁။ သုတ်ပညာဝေပုလ္လ

၁၀၅၇။ နိတ် တုဟ်နပညာလှဲလးအိုတ်ရ။

သုတ်ဉ္စကာဒသမ။

သပ္ပညဝဂ် မရနုက်ကိုတြ တဲရ။

၇။ မဟာပညဝဂ် ၁။ သုတ်မဟာပညာ

၁၀၅၈။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပှံ ဂပ်ဝ်သွ ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိုတ်မွဲး
နိတ် တုဟ်နပညာဇော်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ပွမနိဿယ်ကိုညးသပ္ပုရိဟ်
ပွမကလင်ပင်မိုင်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင် ပွမသွပျပ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲ ပွမဒွေတ်တ် ဒွေတ်မဗွဲကို
ခရ်လောကုတ္တိရ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇော်ပှံ ဂပ်ဝ်သွ ရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်
ကိုဝါအိုတ်မွဲး နိတ် တုဟ်နပညာဇော်အိုတ်ရ ရဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပုထုပညာ

၁၀၅၉။ နိတ် တုဟ်နပညာဂ္တိုင်အိုတ်ရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဝိပုလပညာ

၁၀၆၀။ နိတ် တုဟ်နပညာလှဲလးအိုတ်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဂန္ထီရပညာ

၁၀၆၁။ နိတ် တုဟ်နပညာဇြိုဟ်နက်အိုတ်ရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အပ္ပမတ္တပညာ

၁၀၆၂။ နိတ် တုဟ်နပညာဟံမွဲကို ဗုတ်ဗွတ်အိုတ်ရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်ဘူရိပညာ

၁၀၆၃။ နှိတ် တွဟ်နမ္ပုဂ္ဂိုလ်ညာ မတုင်သုဟ်ကောံသတိုတိဇ္ဇောအိုတ်ရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပညာဗဟုလ္လ

၁၀၆၄။ နှိတ် တွဟ်နပညာဂ္ဂိုဠ်ဂင်အိုတ်ရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သီဃပညာ

၁၀၆၅။ နှိတ် တွဟ်နပညာပြဟ်ပြဟ်အိုတ်ရ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်လဟုပညာ

၁၀၆၆။ နှိတ် တွဟ်နပညာသာသာအိုတ်ရ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဟာသပညာ

၁၀၆၇။ နှိတ် တွဟ်နပညာမြဟ်မြာအိုတ်ရ။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်ဝေဒနပညာ

၁၀၆၈။ နှိတ် တွဟ်နပညာမြက်အိုတ်ရ။

သုတ်ဗြဟ္မဒေသမ။

မာတိကာ

၁၂။ သုတ်တိက္ခပညာ

၁၀၆၉။ ဒိတ် တူဟ်နပညာကေက်အိတ်ရ။

သုတ်ဒွါဒသမ။

၁၃။ သုတ်နိဗ္ဗေဒိကပညာ

၁၀၇၀။ ဒိတ် တူဟ်နမူကိုထပက်ကလိုဟ်တိကေတ်မာန်အိတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာ အိတ်ဂှ်ရော? ပွမနိဿယ်ကိုညးသပ္ပရိဟ် ပွမကလင်ပင်မိုင်ခရ်ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္တိုင် ပွမသွ ပှပ်စိုတ်ဗွဲမဗွဲ ပွမဒွေတ်တ် ဒွေတ်မဗွဲကိုခရ်လောကုတ္တိရ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ဂပ်ဝ် ဇော်ပွင် ဂပ်ဝ်သွခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ဗွဲမဂ္တိုင်ကိုဝါအိတ်မွဲ ဒိတ် တူဟ်နမူကိုထပက်ကလိုဟ် တိကေတ်မာန်အိတ်ရ ရဝံ (သုတ်ရ)။

သုတ်တေရသမ။

မဟာပညာဝဂ် မရနက်ကိုထပုံ တဲရ။

သောတာပတ္တိသံယုတ် မရနက်ကိုထပုံ တဲရောင်။

၁၂။ သစ္စသံယုတ်

၁။ သမာဓိဝဂ် ၁။ သုတ်သမာဓိ

၁၀၇၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ဩဝ်ဇော်ပွဲ ‘သမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်အိုတ်ညိ၊ ယွံခမီတအ် ခမီ မတန်ကြန်ဂှ် တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ။ မုရ်သင်လို တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရော၊ “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိုဒ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် အရာ ဒဒိခိပိုတ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပိုတ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩဝ်ဇော်ပွဲ ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်အိုတ်ညိ၊ ယွံခမီတအ် ခမီမတန်ကြန်ဂှ် တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ဂှ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ၊ သွက်ဂွံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိုဒ်ရ” ဂှ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွက်ဂွံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် အရာဒဒိခိပိုတ်ရ” ဂှ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွက်ဂွံ တီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပိုတ်ရ”ဂှ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပဋိသလ္လာန

၁၀၇၂။ ယွံခမီတအ် ဩဝ်အာစိုပ် ပွမပတိတ်ဖြဟတ် ပွဲပွမသတင်တန်တ ညးမွဲခပ် အိုတ်ညိ၊ ယွံခမီတအ် ခမီ မသတင်တန်တညးမွဲခပ်ဂှ် တီကေတ်အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ။ မုရ် သင်လို တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ဂှ်ရော? “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဍုာ် စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိုဒ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် အရာ ဒဒိခိပိုတ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပိုတ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩဝ်အာစိုပ် ပွမပတိတ် ဖြဟတ် ပွဲပွမသတင်တန်တ ညးမွဲခပ်အိုတ်ညိ၊ ယွံခမီတအ် ခမီ မသတင်တန်တ ညးမွဲခပ်ဂှ် တီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ဂှ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ၊ သွက်ဂွံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိုဒ်ရ”ဂှ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊

မာတိကာ

သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂှ် သွးပတိတ်ဇြဟတ်ရ၊ သွက်ဂွံ တီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ဂှ် သွးပတိတ် ဇြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပဌမ ကုလပုတ္တ

၁၀၇၃။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် နူအဝေါင်ခရဲ ကောန်ဂကူမၞိင် မလုပ်စိုပ် သွခမီ အဝေါင်ဘဝခမီ ဗွဲဒးရဲအိုတ်သိုက် တုဟ်နဖိုပွမတီကေတ် အရိယသစ္စပန်ဂမၞိင် ပန်ပြကာ အတိုင်ညံစွတ် လုပ်စိုပ်အိုတ်တုရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် နူအဝေါင် ခရဲ ကောန်ဂကူမၞိင် မလုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ဘဝခမီ ဗွဲဒးရဲအိုတ်သိုက် တုဟ်နဖိုပွမ တီကေတ် အရိယသစ္စပန်ဂမၞိင်ပန်ပြကာ အတိုင်ညံစွတ် ကြက်လုပ်စိုပ်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲတုပစ္စုပ္ပန်လုဟ် နူအဝေါင်ခရဲ ကောန်ဂကူမၞိင် မလုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ဘဝခမီ ဗွဲဒး ရဲအိုတ်သိုက် တုဟ်နဖိုပွမတီကေတ် အရိယသစ္စပန်ဂမၞိင်ပန်ပြကာ အတိုင်ညံစွတ် လုပ်စိုပ်အိုတ်ရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ခရဲညံအရိဂမၞိင် မဒ်ဒဒိမ် ခရဲညံအရိဂမၞိင် မဒ်ဟိုတ် ဒဒိမ်ကတိန် ခရဲညံအရိဂမၞိင် မဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ် ခရဲညံအရိဂမၞိင် မဒ်ဒွေတ် ဒိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂမၞိင်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် နူအဝေါင်ခရဲ ကောန်ဂကူ ဂမၞိင် လုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ဘဝခမီ ဗွဲဒးရဲအိုတ်တုရ ။ ပ ။ ကြက်လုပ်စိုပ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ကောန်ဂကူမၞိင်အိုတ်သို တုဟ်နဖိုပွမတီကေတ် ခရဲညံစွတ်အရိဂမၞိင်(သစ္စ)ဂမၞိင်ပန်ပြကာ ဝံဟောင် လုပ်စိုပ်အိုတ်ရ။

ယံခမီတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ဂှ် သွး ပတိတ်ဇြဟတ်ရ၊ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိန်ရ” ဂှ် သွးပတိတ် ဇြဟတ်ရ၊ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ဂှ် သွးပတိတ်ဇြဟတ်ရ၊ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ဂှ် သွးပတိတ်ဇြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒုတိယ ကုလပုတ္တ

၁၀၇၄။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် နူအဝေါင်ခရဲ ကောန်ဂကူမၞိင် မလုပ်စိုပ်သွ ခမီ အဝေါင်ဘဝခမီ ဗွဲဒးရဲအိုတ်သိုက် တီအတိုင်ညံအိုတ်တုရ၊ ကောန်ဂကူမၞိင်အိုတ်သိုက်

မာတိကာ

တိကေတံ အရိယသစ္စဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ အတိုင်ညံ့စွတ်အိုတ်တုံရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလ အနာဂတ် နူအဝေါင်ခရံ ကောန်ဂကူဂမ္ဘိုင် မလုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ဘဝခမီ ဗွဲဒးရးအိုတ်သိုက် ကြက်တိ အတိုင်ညံ့အိုတ်ရ။ ကောန်ဂကူဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက် ကြက်တိကေတံ အရိယသစ္စ ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ အတိုင်ညံ့စွတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ပစ္စုပ္ပန်လှုဟ် နူအဝေါင်ခရံ ကောန်ဂကူဂမ္ဘိုင် မလုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ဘဝခမီ ဗွဲဒးရးအိုတ်သိုက် တိကေတံ အရိယသစ္စဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ အတိုင်ညံ့စွတ်အိုတ်ရ။

ညးမွဲး ပန်ပြကာအိုတ်ဂုံရော? ခရံညံ့အရီဂမ္ဘိုင်မဒ်ဒဒိမ် ခရံညံ့အရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ် ဒဒိမ် ကတိန် ခရံညံ့အရီဂမ္ဘိုင် မဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ် ခရံညံ့အရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် နူအဝေါင်ခရံ ကောန်ဂကူ ဂမ္ဘိုင် လုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ဘဝခမီ ဗွဲဒးရးအိုတ်သိုက် တိကေတံ အရိယသစ္စဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ အတိုင်ညံ့စွတ်အိုတ်တုံရ ။ ပ ။ ကြက်တိအိုတ်ရ ။ ပ ။ တိအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂုံရ သွက်ဝွံတိကေတံ ရံဝွံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ဂုံ သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝွံတိကေတံ ရံဝွံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ဂုံ သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရံဝွံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏ

၁၀၈၅။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မထပက်ခွင် ဂြင်တိကေတံ အတိုင်ညံ့စွတ်ဂုံ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတံ အရိယသစ္စဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ အတိုင် ညံ့စွတ်အိုတ်တုံရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မထ ပက်ခွင်ဂြင်တိကေတံ အတိုင်ညံ့စွတ်ဂုံ ကြက်ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတံ အရိယသစ္စဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာ အတိုင်ညံ့စွတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ပစ္စုပ္ပန်လှုဟ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို မထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတံ အတိုင်ညံ့စွတ်ဂုံ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတံ အရိယ သစ္စဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ အတိုင်ညံ့စွတ်အိုတ်ရ။

ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂုံရော? ခရံညံ့အရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒဒိမ် ။ ပ ။ ခရံညံ့ အရီဂမ္ဘိုင် မဒ် ဒွေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)နှိအရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတံ အရိယသစ္စဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ အတိုင် ညံ့စွတ်အိုတ်တုံရ ။ ပ ။ ကြက်တိအိုတ်ရ ။ ပ ။ တိအိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတံ အရိယသစ္စဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံ အတိုင်ညံ့စွတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခ်ရ” ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိခ်ပျိုတ်ရ” ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏ

၁၀၇၆။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်အိုတ်သို မသ္မုပ္ပာကဋ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အတိုင်ချာံစုတ်ဂ် သ္မုပ္ပာကဋ်ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အရိယ သစ္စဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ အတိုင်ချာံစုတ်အိုတ်တဲရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်အိုတ်သို မသ္မုပ္ပာကဋ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အတိုင်ချာံစုတ်ဂ် ကြက်သ္မု ပ္ပာကဋ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အရိယသစ္စဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ အတိုင်ချာံစုတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲတဲပစ္စုပ္ပန်လုဟ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်အိုတ်သို မသ္မုပ္ပာကဋ် ပွမထပက်ခွင် ဂြင်တီကေတ် အတိုင်ချာံစုတ်ဂ် သ္မုပ္ပာကဋ်ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အရိယသစ္စဂမ္တိုင် ပန်ပြကာ အတိုင်ချာံစုတ်အိုတ်ရ။

ညးမွဲး ပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ခရ်ဃာံအရိဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိခ် ။ ပ ။ ခရ်ဃာံအရိဂမ္တိုင် မဒ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် သ္မုပ္ပာကဋ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အရိယသစ္စဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ အတိုင်ချာံစုတ်အိုတ် တဲရ ။ ပ ။ ကြက်သ္မုပ္ပာကဋ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သ္မုပ္ပာကဋ်အိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်အိုတ် သိုဂ် သ္မုပ္ပာကဋ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အရိယသစ္စဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ အတိုင်ချာံစုတ် အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခ်ရ” ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိခ်ပျိုတ်ရ” ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဝိတက္က

၁၀၇၇။ ယွံခမီတအ် ဟံချပ်ကသပ်အကုသိုလ် မယုတ်မာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ကသပ် ဝံတုန် ညးဍဲရော? ‘ကာမဝိတက်’ ပွမချပ် ပွဲကာမ ‘ဗျာပါဒဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဂွံကို

မာတိကာ

လီလာ ‘ဝိဟိသာဝိတက’ ပွမချပ် သွက်ဂွံပျဲပျံဂမ္တိုင်ရ။ ပွမဟံထေက်ကိုချပ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ကသပ်ဂမ္တိုင်ပွံ ဟံစပ်ကောံထေ့ဖိုအိုတ်ရ။ တမ်ဒေတ်မပြဲ မတွံဂး မဂ်ဟံသေင်အိုတ်ရ။ ဟံဒ်တ သွက်ဂွံအိုန်ဇရ သွက်ဂွံစာ်စူးနုပွမထေ့နစပ် သွက်ဂွံပျိုတ် သွက်ဂွံလလမ် သွက်ဂွံတီနဉာဏ်တေင် သွက်ဂွံတီ အလိုဇကု သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုတဏှာ အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မိက်ချပ်အိုတ်မူး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ရဝံ သွးချပ် အိုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိန်ရ” ရဝံ သွးချပ်အိုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် အရာဒဒိမ် ပျိုတ်ရ” ရဝံ သွးချပ်အိုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ် ပျိုတ်ရ” ရဝံ သွးချပ်အိုတ်ရ။ ပွမဟံထေက်ကိုချပ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ကသပ်ဂမ္တိုင်ပွံ စပ်ကောံထေ့ဖိုအိုတ်ရ။ ဒ်တမ်ဒေတ်မပြဲ မတွံဂး မဂ်အိုတ်ရ။ ဒ်တ သွက်ဂွံအိုန်ဇရ သွက်ဂွံ စာ်စူးနုပွမထေ့နစပ် သွက်ဂွံပျိုတ် သွက်ဂွံလလမ် သွက်ဂွံတီနဉာဏ်တေင် သွက်ဂွံတီ အလိုဇကု သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုတဏှာအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဝံမူး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ။ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဝံမူး “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်စိန္တ

၁၀၇၈။ ယွံခမိတအ် “လောကဂ် ဗိုန်ရ” ရဝံကို “လောကဂ် ဟံဗိုန်ရ” ရဝံကို “လောကဂ် မျှိုက်လအိတ်ရ” ရဝံကို “လောကဂ် ဟံမွဲကိုလအိတ်ရ” ရဝံကို “လမျှို ဂ်ဟေင် ဒ်ဇကုဂ်ရ” ရဝံကို “လမျှိုဂ် တုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ” ရဝံကို “သတ်ဂ် ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် ဒ်ရ” ရဝံကို “သတ်ဂ် ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် ဟံဒ်ရ” ရဝံကို “သတ်ဂ် ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် ဒ်လေပ်ဒ်ရ ဟံဒ်လေပ်ဟံဒ်ရ” ရဝံကို “သတ်ဂ် ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် ဒ်လေပ်ဟံသေင် ဟံဒ်လေပ် ဟံသေင်ရ” ရဝံကို ဟံထေက်ကိုချပ် အကုသိုလ်စိုတ် မယုတ်မာအိုတ်ရ။ မဟံထေက်ကိုချပ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ကသပ်ပွံ ဟံစပ် ကောံထေ့ဖိုရ။ တမ်ဒေတ်မပြဲမတွံဂးမဂ် ဟံသေင်ရ။ ဟံဒ်တ သွက်ဂွံအိုန်ဇရ သွက်ဂွံစာ်စူး နုပွမထေ့နစပ် သွက်ဂွံပျိုတ် သွက်ဂွံလလမ် သွက်ဂွံတီနဉာဏ်တေင် သွက်ဂွံတီအလိုဇကု သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုတဏှာရ။

ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မိက်ချပ်အိုတ်မူး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ရဝံ သွးချပ် အိုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိန်ရ” ရဝံ သွးချပ်အိုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် အရာဒဒိမ်

ပျိုတ်ရ” ရံဝံ သွေးချပ်အိုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် နွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပ်ပျိုတ်ရ” ရံဝံ သွေးချပ်အိုတ်ရ။ ပွမထေက်ကိုချပ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ကသပ်ဝံ စပ်ကောံ တေုဖိုရ၊ ဒိတမ်ဒွေတ်မပြမတွံဂးမဂ်ရ၊ ဒိတ် သွက်ဝံဒေုနီရ သွက်ဝံစာ်စူးနူ ပွမထေုန်စပ် သွက်ဝံပျိုတ် သွက်ဝံလလမ် သွက်ဝံတီနညာဏ်တေုင် သွက်ဝံတီအလိုကေု သွက်ဝံတိတ်ဗူး နူတဏှာရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ဂ် သွေးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် နွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိခိပ်ပျိုတ်ရ” ဂ် သွေးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဝိဂ္ဂဟိတကထာ

၁၀၇၉။ ယွံခမိတအ် “တုအဲ ဟုံတိတ် ဓမ္မဝိနယဝံရ၊ အဲဂ် တိတ် ဓမ္မဝိနယဝံရ၊ တုအဲ ပသင်္ဂဟိတကေတ် ဓမ္မဝိနယဝံမာန်ဂ်ရော? တုအဲဂ် ဒိညး မှုကိုနွေတ်ကွေတ်မှာရာရ၊ အဲဂ် ဒိညးမှုကိုနွေတ်ကွေတ်ချံစုတ်ရ၊ ဂလာန်အဲဂ် စပ်ရ၊ ဂလာန်တုအဲဂ် ဟုံစပ်ရ၊ ဂလာန် မထေက်ကိုသွေး ပွဲကိုပ်ကွာ် တုအဲ သွေးထောံကြရ၊ ဂလာန်မထေက်ကိုသွေး ပွဲကာလကြ် တုအဲ သွေးထောံ ပွဲကိုပ်ကွာ်ရ၊ ဂလာန် တုအဲလုတ်လပ် ဗွဲမလအ်လကာဖာ် ကလေင် ဂေတ်အာ ဇရေင်တုအဲတု တန်တ်ရ၊ ဒုဟ်မှုပွဲကွေတ်တုအဲဂ် အဲ ပတိုန်ထွေးတုရ၊ တုအဲ ကျအာတုရ၊ သွက်ဝံတိတ်ဗူးနူဒုဟ် အဲ ပတိုန်ထွေးလပ်ဂ် ဩဝံဂွဲချပ်ကွာ်ညိ၊ ဂပ်ပ်ပျိုက် တုအဲတုရ၊ ယပ်သုဟ်ရထွေးလေပ် (လှဟ်ဟေင်) ဩဝံဟိုသောင်ကလးညိ” ရံဝံ ဟုံထေက် ကိုဟိုဂလာန် စေံစးရင်သကအ်အိုတ်ရ။ ပွမဟုံထေက်ကို ဟိုသွေးသင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ဂလာန်ဝံ ဟုံစပ်ကောံတေုဖိုရ၊ တမ်ဒွေတ်မပြမတွံဂးမဂ် ဟုံသေင်ရ၊ ဟုံဒိတ် သွက်ဝံဒေုနီရ သွက်ဝံစာ်စူးနူပွမထေုန်စပ် သွက်ဝံပျိုတ် သွက်ဝံလလမ် သွက်ဝံတီ နညာဏ်တေုင် သွက်ဝံတီအလိုကေု သွက်ဝံတိတ်ဗူးနူတဏှာရ။

ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မိက်ဟိုသွေးအိုတ်မွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ” ရံဝံ သွေး ဟိုသွေးအိုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိခိကတိုဒ်ရ” ရံဝံ သွေးဟိုသွေးအိုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် အရာဒဒိခိပ်ပျိုတ်ရ” ရံဝံ သွေးဟိုသွေးအိုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် နွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိခိပ်ပျိုတ်ရ” ရံဝံ သွေးဟိုသွေးအိုတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် သွေးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

မာတိကာ

၁၀။ သုတ်တိရစ္ဆာနကထာ

၁၀၈၀။ ယွံခမီတအ် ဟုံဟိုသွးဂလာန် မစိုဒစး မဂ္ဂိုင်ဂွင်အိုတ်ရ။ ဂလာန်မဒစို ဒစးကိုဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ဂလာန်မစပ်ကိုသွိုင် ဂလာန်မစပ်ကိုကမ္မတ် ဂလာန်မစပ်ကို အမတ်ဇော် ဂလာန်မစပ်ကိုဒပ်ပွာန် ဂလာန်မစပ်ကိုဘဲဖေက်ဂုံက် ဂလာန်မစပ်ကိုတပ် စေဟ်ပွာန် ဂလာန်မစပ်ကိုစုစ ဂလာန်မစပ်ကိုစုသုင် ဂလာန်မစပ်ကိုယာတ်ဗျိုက်လတက် ဂလာန်မစပ်ကိုဒွဲသတိက် ဂလာန်မစပ်ကိုပက်သ် ဂလာန်မစပ်ကိုမြဲမောပ် ဂလာန်မစပ် ကိုကလောဒညာတ် ဂလာန်မစပ်ကိုယာန် ဂလာန်မစပ်ကိုကွာန် ဂလာန်မစပ်ကိုနိုဂ် ဂလာန် မစပ်ကိုညှင် ဂလာန်မစပ်ကိုဇနပိုဒ်(ရး) ဂလာန်မစပ်ကိုမ္မိဟ်တြု (ဂလာန်မစပ်ကိုမ္မိဟ်တြု) ဂလာန်မစပ်ကိုသရဲသင် ဂလာန်မစပ်ကိုဂွိုင် ဂလာန်မစပ်ကိုသ္မေဟ်ဍုင် ဂလာန်မစပ်ကို ညးစုတိကလိလောန်အာတဲ ဂလာန်တောင်တုဟ် တ္တုဟ်တုဟ်သ် ဂလာန်မစပ်ကိုဟိုတ် ပရူ ပရာလောက ဂလာန်မစပ်ကိုဟိုတ်ပရူပရာမှာသွိုင် ဂလာန်မစပ်ကိုပွမဇော်မောပ် ပွမဟုတ် ယုတ်ဂမ္တိုင်ရောင်။ ပွမဟုံထေက်ကို ဟိုသွးသ်ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဂလာန်ဂွံ ဟုံစပ်ကောံဇော့ဖိုရ၊ တမ်ဒေတ်မပြဲမတွံဂးမဂ် ဟုံသေင်ရ၊ ဟုံဒိတ် သွက်ဂွံဇအိုန်ဇရ သွက်ဂွံ စ်စူးနုပွမထွေန်စပ် သွက်ဂွံပျိုတ် သွက်ဂွံလလမ် သွက်ဂွံတိနညဏ်တောင် သွက်ဂွံတိ အလိုဇကု သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုတဏှာရ။

ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မိက်ဟိုသွးအိုတ်မူး “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ရဲဝံ သွး ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိန်ကတိန်ရ” ရဲဝံ သွးဟိုသွးအိုတ်ရ။ “ဣဝံတုန် အရာဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ သွးဟိုသွးအိုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ သွးဟိုသွးအိုတ်ရ။ ပွမထေက်ကိုဟိုသွးသ်ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဂလာန်ဂွံ စပ်ကောံဇော့ဖိုရ၊ ဒိတမ်ဒေတ်မပြဲ မတွံဂး မဂ်ရ၊ ဒိတ် သွက်ဂွံ ဇအိုန်ဇရ သွက်ဂွံစ်စူးနုပွမထွေန်စပ် သွက်ဂွံပျိုတ် သွက်ဂွံလလမ် သွက်ဂွံတိနညဏ်တောင် သွက်ဂွံတိအလိုဇကု သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုတဏှာရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတိကေတ် ရဲဝံမူး “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတိကေတ် ရဲဝံမူး “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

သမာဓိဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာ တဲရ။

၂။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ၁။ သုတ်ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထန

၁၀၈၁။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ကူသိပ်တန မိဂဒိဝိန် ဇရေင်ချင်ဗာရဏသီရ။ ပွဲကာလက္ခ တီလမ္ပုံပိုင်ကျ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိပဉ္စဝပ် ဂမိုင်ရ— ယွံခမိတအ် ညးမဒ်ခမိတ် ဟဂပ်ဝံသျှိန်ဗမိန်သိပ်ဂိုပ် အစောန်ဂမိုင် ဓါပြကာ အိုတ်ရ။ ညးမွဲဓါပြကာအိုတ်ရော? ပွမပတိတ်ဗြဟတ်ဗက်စတိုင်ဂိုင်ကိုဝါ ပွဲအစောန်မဗာန် ခြပ်ကိုတသိုန်ကာမဂုဏ် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင် ယုတ်သပ်တဲ မဒ်ဒွေတ်ညးကွာန်ဂမိုင် ဒ်ဒွေတ် လုတ်ပုထုဇန်ဂမိုင်ဟောင်တဲ မဟံသောင်ကိုဒွေတ်လုတ်အရီဂမိုင် မဟံစိုန်သကို စပ်ကောံ ဒတဲဖိုကို ပွမပတိတ်ဗြဟတ် ဖချောင်စိုတ်ဇကု မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ဒဒိန်ကာယစိုတ် မဟံ ဒွေတ်ကိုဒွေတ်အရီဂမိုင် မဟံစိုန်သကို စပ်ကောံဇတဲဖိုကို ဓါပြကာဝံရ။ ယွံခမိတအ် ဟံပြာပ်အာ အစောန်ဂမိုင်ဓါပြကာဝံတဲ ဒွေတ်မဒ်တဲလဒေါပ် ကျ်တြဲ မဂပ်ဝံကိုတီကောတ် ပွဲတောင် မလေပ်သွကိုမတ်ပညာ မလေပ်သွကိုလညာတ်ညာဏ် ဒ်တဲတုဟ်နသွက်ကိလေသ ဝံလလမ်ရ။ ဒ်တဲတုဟ်နသွက်ဝံတီ နကိုညာဏ်တောင်ရ။ ဒ်တဲတုဟ်နသွက်ဝံတီ သစ္စပန်ပြ ကာရ။ ဒ်တဲ တုဟ်နသွက်ဝံသွဇောင်မတ် နိဗ္ဗာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဒွေတ်မဒ်တဲလဒေါပ် ကျ်တြဲ မဂပ်ဝံကိုတီကောတ်ပွဲတောင် မလေပ် သွကိုမတ်ပညာ မလေပ်သွကိုလညာတ်ညာဏ် ဒ်တဲ တုဟ်နသွက်ကိလေသ ဝံလလမ် တုဟ်နသွက်ဝံတီ နကိုညာဏ်တောင် တုဟ်နသွက်ဝံတီ သစ္စပန်ပြကာ တုဟ်နသွက်ဝံသွ ဇောင်မတ် နိဗ္ဗာန်ရ ညးဇေဝ်ရော? အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဝံဟောင်ရ။ အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂဒွာ်ပြကာဝံ ညးဇေဝ်ရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကသပ် သုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာဝါစာ’ ဂလာန်သုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကမ္မောန်သုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ပွမဂယိုင်လမျီုသုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာဝါယာမ’ ပွမပတိတ်ဗြဟတ်သုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာသတိ’ ပွမ ဗိုဗျာ်သုာ်စုတ်၊ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန် သုာ်စုတ်ဂမိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဒွေတ်မဒ်တဲ လဒေါပ် ကျ်တြဲ မဂပ်ဝံကိုတီကောတ်ပွဲတောင် မလေပ်သွကိုမတ်ပညာ မလေပ်သွကို လညာတ်ညာဏ် ဒ်တဲ တုဟ်နသွက်ကိလေသ ဝံလလမ်ရ။ ဒ်တဲ တုဟ်နသွက်ဝံတီ နကို ညာဏ်တောင်ရ။ ဒ်တဲ တုဟ်နသွက်ဝံတီ သစ္စပန်ပြကာရ။ ဒ်တဲ တုဟ်နသွက်ဝံသွဇောင်မတ် နိဗ္ဗာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ကူဝံတုန် ဓရ်သုာ်အရီဂမိုင် မဒ်ဒဒိန်ရောင်၊ ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိလေဝ် ဒဒိန်ရ။ ပွမဒးဗျူလေဝ် ဒဒိန်ရ။ ပွမဒးယဲလေဝ် ဒဒိန်ရ။ ပွမဒးချိုတ်လေဝ် ဒဒိန်ရ။ ပွမဒး ပဒတ်မွဲစွဲ ကောံညးဟံသျှိက်ဆာန်လေဝ် ဒဒိန်ရ။ ပွမပြးဆာ်သာ်ခြာ ကောံညးသျှိက်ဆာန် ဂမိုင်လေဝ် ဒဒိန်ရ။ ပွမဟံကလိဝံ အရာနွံပိုက်ဂိုလေဝ် ဒဒိန်ရ။ ပွဲခမုန်မွဲ ခန္ဓဂမိုင်မသုန် ပြကာ မဒ်အာရီအရာစောလံလေဝ် ဒဒိန်ဖအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကူဝံတုန် ဓရ်သုာ်အရီဂမိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိန် ကတိဒ်ရောင်၊ ဩတဏှာမွဲ လေပ်ကိုကတိဒ် ပွဲဘဝတို့ရ။ ဒ်မွဲဟာန်ကောံ

ပွမသျှိုက်မျိုက် ပွမထွေန်စပ်ရ၊ လေဝ်သျှိုက်မျိုက် ပွဲအာရီဂ်ဂ် ပွဲမလောန်ရ၊ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် ညးဒေရော? ‘ကာမတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမ ‘ဘဝတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံသဿတဒိဋ္ဌိ ‘ဝိဘဝတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဂမိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ဓရ်ညာ်အရီဂ်မျိုင် မဒ်အရာဒဒိဋ္ဌိပျိုတ်ရောင်၊ အရာဒဒိဋ္ဌိပျိုတ် လလမ်မွဲးဂ် ဒ်အရာ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ်ဟောင် ပျိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် ပွမစောံစပ် ကွဲးအရာပျိုတ်လလမ် အရာသွးကွဲ အရာသွးကွဲမွဲလှေ့ပွန် အရာတိတ်ဗူး အရာမဟံ ဟန်ခြပ်ဂ်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ဓရ်ညာ်အရီဂ်မျိုင် မဒ်ဒေဝ်ဒ် ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိဋ္ဌိပျိုတ်ရောင်၊ အရိယမဂ်ဝံ မှုအင်္ဂဒွာ်ပြကာရ၊ အင်္ဂဒွာ်ပြကာမွဲးဂ် ညးဒေရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာ်စွတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ညာ်စွတ်ဂ်မျိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် “ဣဝံတုန် ဓရ်ညာ်အရီဂ်မျိုင် မဒ်ဒဒိဋ္ဌိရောင်” ရံဝံ ပွဲခရ်(ဒုက္ခသစ္စ) ဂမိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညာ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉာဏ်မတီ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ် ကျိုင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ် မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကျာ်တြဲဂ် ဗွဲစွတ် ထေက်ကိုပိုင်ခြာတီကေတ် ဓရ်ညာ် အရီဂ်မျိုင် မဒ်ဒဒိဋ္ဌိရံ ရံဝံ ပွဲကိုပ်ကွာ ။ ပ ။ ကတိန်ကျိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် အဲ “ပိုင်ခြာ တီကေတ် ဓရ်ညာ်အရီဂ်မျိုင် မဒ်ဒဒိဋ္ဌိဂ်တဲရ” ရံဝံ ပွဲခရ်(ဒုက္ခသစ္စ)ဂ်မျိုင် မဟံကောင်မိင် ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညာ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉာဏ်မတီ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ် ကျိုင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် “ဣဝံတုန် ဓရ်ညာ်အရီဂ်မျိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိဋ္ဌိ ကတိန်ရောင်” ရံဝံ ပွဲခရ် (သမုယသစ္စ)ဂ်မျိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ပြာ ကဋ်ကျိုင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညာ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉာဏ်မတီ ဗွဲတောင် ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် အဲ “ဂပ်ဝံပါကွဲ ဓရ်ညာ်အရီဂ်မျိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိဋ္ဌိ ကတိန်ရံ” ရံဝံ ပွဲခရ်ဂ်မျိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ ။ ပ ။ ကတိန်ကျိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် အဲ “ဂပ်ဝံပါကွဲ ဓရ်ညာ် အရီဂ်မျိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိဋ္ဌိ ကတိန်ဂ်တဲ” ရံဝံ ပွဲခရ် (သမုဒယသစ္စ)ဂ်မျိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန် ပြာကဋ်ကျိုင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညာ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉာဏ်မတီ ဗွဲတောင် ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် “နိဗ္ဗာန်ဝံ ဓရ်ညာ်အရီဂ်မျိုင် မဒ်အရာဒဒိဋ္ဌိပျိုတ်ရောင်” ရံဝံ ပွဲခရ် (နိရောဓသစ္စ)ဂ်မျိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်

ကျွင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉာဏ်မတီ ဗွဲတွေင်ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ လျးအရံင် ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောပ်မတ် ဓရ်ညာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်အရာ ဒဒိန်ပျိုတ်ဂ်ရ ရံဝံ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံဒ်ကျက်ဏီ)ဂ် ။ ပ ။ ကတိန်ကျွင်ရ။ ယွံခမီတအ် အဲ “သွဇ္ဇောပ်မတ် ဓရ်ညာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိန်ပျိုတ်ဂ်တဲရ” ရံဝံ ပွဲခရ် (နီရောဓသစ္စ)ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျက်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ပြာ ကဋ်ကျွင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉာဏ်မတီဗွဲတွေင်ပ ကာရ ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ။

ယွံခမီတအ် “ဓရ်ဝံ ဓရ်ညာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိပ်(နီဗ္ဗာန်) ဒ်အရာ ဒဒိန်ပျိုတ်ရောင်” ရံဝံ ပွဲခရ်(မဂ္ဂသစ္စ)ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျက်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉာဏ်မတီ ဗွဲတွေင်ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝ်ဇ္ဇောပ်ပပ် ဓရ်ညာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိပ်(နီဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိန်ပျိုတ်ဂ်ရ ရံဝံ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံဒ်ကျက်ဏီ)ဂ် ။ ပ ။ ကတိန်ကျွင်ရ။ ယွံခမီတအ် အဲ “ဂပ်ဝ် ဇ္ဇောပ်ပပ် ဓရ်ညာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ် (နီဗ္ဗာန်)ဒ်အရာဒဒိန်ပျိုတ်ဂ်တဲရ” ရံဝံ ပွဲခရ်(မဂ္ဂသစ္စ)ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျက်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန် ပြာကဋ်ကျွင် ကုအဲရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉာဏ်မတီ ဗွဲတွေင် ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျွင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲခရ်ညာ်အရီဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ လုက်ကာလဗုတ် လညာတ်ညဏ် ညံစွတ် မျှံကိုဂတးဂတန်ပိပြကာ မျှံကိုအကာအရာစုံစါ မဟံသအးဇူး ရံဝံဏီ ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြို ကောံလိုက်မိုဟ် မွဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္တိုင် မိုဟ်မဂ္တိုင်ဂ် ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် (အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်မပြဲ ဟံမွဲပတောံစတ် တဲရ ရံဝံ အဲ ဟံဇုင်ဝန်ဏီရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲခရ်ညာ်အရီဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ပွဲအခိုင်လညာတ်ညဏ်ညံစွတ် မျှံကို ဂတးဂတန်ပိပြကာ မျှံကိုအကာအရာစုံစါ မသအးဇူးကျွင် ရံဝံဂ်ဟေင် ပွဲလိုက်သွပ် မဒ် မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြို ကောံလိုက်မိုဟ် မွဲဟာန်ကောံသမဏ ဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္တိုင် မိုဟ်မဂ္တိုင်ဂ် ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် (အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်မပြဲ ဟံမွဲဗ္ဗောံစတ် တဲရ ရံဝံ အဲ ဒုင်ဝန်ရ။ အရဟတ္တဖိုလ် မတိတ်ဗူး(နူကိလေသဂမ္တိုင်) အဲဂ် ဟံလိုလ်ရ။

ဣတ္ထံတုန် ဘဝ မဒိလအိတ်မုဟ်ရ၊ ပွဲကာလလုဟ် သွက်ဂွံဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွဲဘဝတို့မွဲ လှော်ဗွန် ဟွံမွဲရ” ရံဝံ လညာတ်ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် နိဗြာကဋ် ကုအဲရ။

တီလမုံပိုင်ကျက်တြ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ၊ ခမိပဉ္စဝဂ်ဂမ္တိုင်မသုန်ဇေယျ သျှိုက်မျိုက်ဂမ္တိုင် နိတဲ ဒုင်ဂိုင်ကေတ် ခရ်ကျက်တြ ဗွဲမအိုဟ်တို့ဟ်အိုတ်ရ၊ တွံတံ ခရ်ဒေသနာ အရေဝ်ပလး သက်သက် ဟွံဖက်ကိုဂါထာဝံမွဲး ခရ်မုံသတ်ပွမကတိုန်အိုတ်သိုက် မုံသတ်ပွမပျိုတ်ရ ရံဝံ ‘သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်’ မတ်ခရ် မဟွံမွဲကျိုက်ကျိုက်လှော်(ကိလေသ) ကတိုန်ကျင် ကုတီလပိုင်ကောဏ္ဍညရ။

ရံဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြ တွံတံ ခရ်ဓမ္မစက်မွဲး “အပ္ပုဂ္ဂိုလ်ဣဒါပါတနမိဂဒါဝိန် ဇရေင် ချင်ဗာရဏသီဂ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ တွံတံခရ်ဓမ္မစက် မဟွံမွဲပတောံစတ် ပွဲလောက သမဏဗြာဟ္မဏ ဒေဝတ ဒေဝတမာရ် ဗြို ညးမမိက်ကိုမွဲမွဲလေဝ် တွံဟွံမာန်ရ” ရံဝံ ဒေဝတဘုမ္မဇိ ဂမ္တိုင် ပိုင်ပွဟ်တိုန်ရမုာ်ကိုသာဓုကာ အဆက်အဆက်အိုတ်ရ။ သွောံမိင်ကေတ် ဗရ ရမုာ်ကိုသာဓုကာ ဒေဝတဘုမ္မဇိဂမ္တိုင်တဲ “အပ္ပုဂ္ဂိုလ်ဣဒါပါတနမိဂဒါဝိန် ဇရေင်ချင်ဗာရဏ သီဂ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ တွံတံခရ်ဓမ္မစက် မဟွံမွဲပတောံစတ် ပွဲလောက သမဏဗြာဟ္မဏ ဒေဝတ ဒေဝတမာရ် ဗြို ညးမမိက်ကိုမွဲမွဲလေဝ် တွံဟွံမာန်ရ” ရံဝံ ဒေဝတစာတုမဟာရာဇ် ဂမ္တိုင် ပိုင်ပွဟ်တိုန်ရမုာ်ကိုသာဓုကာ အဆက်အဆက်အိုတ်ရ။ သွောံမိင်ကေတ် ဗရရမုာ် ကိုသာဓုကာ ဒေဝတစာတုမဟာရာဇ်ဂမ္တိုင်တဲ ဒေဝတတာဝတိဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ဒေဝတယာမာ ဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ဒေဝတတုသိတာဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ဒေဝတနိမ္မာနရတိဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ဒေဝတပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိဂမ္တိုင် ။ ပ ။ “အပ္ပုဂ္ဂိုလ်ဣဒါပါတနမိဂဒါဝိန် ဇရေင်ချင်ဗာရဏသီဂ် တီလမုံပိုင် ကျက်တြ တွံတံခရ်ဓမ္မစက် မဟွံမွဲပတောံစတ် ပွဲလောက သမဏဗြာဟ္မဏ ဒေဝတ ဒေဝတ မာရ် ဗြို ညးမမိက်ကိုမွဲမွဲလေဝ် တွံဟွံမာန်ရ” ရံဝံ ဗြိုဂမ္တိုင် ပိုင်ပွဟ်တိုန်ရမုာ်ကို သာဓုကာ အဆက်အဆက်အိုတ်ရ။

ရံဝံဟေင် ပွဲအဒိင်ဂ် အခါဂ် ကာလဂ် စိုက်စိုပ်ချင်ဗြို ဗရရမုာ်ကိုသာဓုကာ ဗျာပ်တိုန်အာရ၊ လောကဓာတ် မွဲလက်စက္ကဝါဝံလေဝ် ကသီချီတေဝ်ရ၊ ကသီချီတေဝ် ဗွဲမ သကာတ်ရ၊ ကသီချီတေဝ်ပွဲပျူရ၊ လျးအရံင်မဇ္ဈေလ္လံ ဟွံမွဲဗုတ်တို့လေဝ် လောန်စက်အာ အာနုဘဒေဝတဂမ္တိုင်တဲ နိဗြာကဋ်ကျင် ပွဲလိုက်ရ။

ပွဲကာလဂ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ ကြိုဂအေတ်တိုန် ဥဒါန် ရံဝံမွဲး “ယံခမိတအ် ကောဏ္ဍည တီ ခရ်သစ္စပန်ပြကာတဲရောင်သွံ၊ ယံခမိတအ် ကောဏ္ဍည တီ ခရ်သစ္စပန် ပြကာတဲရောင်သွံ” ရ။ ဟိုတ်မကြိုဂအေတ်တိုန် ဥဒါန်ဝံဟေင် ကုတီလပိုင်ကောဏ္ဍညဂ် နိအာယု၊ ရံဝံမွဲး “အညာသိ ကောဏ္ဍည” ဟေင်ရ။

၂။ သုတ်တထာဂတ

၁၀၈၂။ ယွံခမိတအ် “ဣဝံတုနံ ဓရ်ဉာ်အရိဂမ္ပိုင် မဒ်ဒဒိခိင်ရောင်” ရဝံ ပွဲခရ်(ဒုက္ခသစ္စ)ဂမ္ပိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ(ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင် ကုကျာ်တြဲဂမ္ပိုင်ရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ပညာ’ညဏ်မတီ ဗွဲတေ့င် ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ညဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် “ထေက်ကိုပိုင်ခြာတီကေတ် ဓရ်ဉာ် အရိဂမ္ပိုင် မဒ်ဒဒိခိင်ရ” ရဝံ ပွဲကိုပ်ကွာ ။ ပ။ ကတိန်ကျိုင် ကုကျာ်တြဲဂမ္ပိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် “ပိုင်ခြာတီကေတ် ဓရ်ဉာ်အရိဂမ္ပိုင် မဒ်ဒဒိခိင် တုဲရ” ရဝံ ပွဲခရ် (ဒုက္ခသစ္စ)ဂမ္ပိုင် မဟံ ကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ(ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင် ကုကျာ်တြဲဂမ္ပိုင်ရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ ‘ပညာ’ ညဏ်မတီ ဗွဲတေ့င်ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ် ကျိုင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ညဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျိုင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန် ပြာကဋ်ကျိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် “ဣဝံတုန် ခရ်ဉ် အရီုမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိမ် ကတိန်ဒ်ရောင်” ရံဝံ ပွဲခရ်(သမုယသစ္စ)ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန် ပြာကဋ်ကျင် ကုကျာ်တြဲဂမ္တိုင်ရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉဏ် မတီ ပွဲတောင်ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိန် ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ။ ယွံခမီတအ် “ဂပ်ပ်ပါကွေံ ခရ်ဉ် အရီုမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိမ် ကတိန်ဂ်ရ” ရံဝံ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ ။ ပ ။ ကတိ န်ကျင် ကုကျာ်တြဲဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် “ဂပ်ပ်ပါကွေံ ခရ်ဉ်အရီုမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိမ် ကတိန်ဂ်တု” ရံဝံ ပွဲခရ်(သမုယသစ္စ)ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန်ကျာ်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျင် ကုကျာ်တြဲဂမ္တိုင်ရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉဏ်မတီ ပွဲတောင်ပကာရ ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉဏ်မထပက်ခွင် တီကေတ် ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန်ပြာကဋ်ကျင်ရ။

ယုံခမီတအ် “နိဗ္ဗာန်ဝံ ဓရ်ဍုာ်အရီဂမ္တိုင် မနိအရာဒဒိမ် ပှိုတ်ရောင်” ရဝံ ပွဲခရ် (နိရောဓသစ္စ)ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိုန်ကျက်ဏီ)ဂ် မတ်ပညာ ကတိုန် ပြာကဋ်ကျင် ကုကျက်တြဂမ္တိုင်ရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ညဏ် မတီ ပွဲတောင်ပကာရ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ညဏ်မထပက်ခွင်တီကေတ် ကတိုန် ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လူးအရံပညာ ကတိုန်ပြာကဋ်ကျင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဂပ်ဝံသွဇ္ဇောင်မတ် ဓရ်ဍုာ်အရီဂမ္တိုင် မနိအရာဒဒိမ် ပှိုတ်ဂ်ရ ရဝံ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိုန် ကျက်ဏီ)ဂ် ။ ပ ။ ကတိုန်ကျင် ကုကျက်တြဂမ္တိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် “သွဇ္ဇောင်မတ် ဓရ်ဍုာ်အရီ ဂမ္တိုင် မနိဟိုတ်ဒဒိမ် ပှိုတ်ဂ်တုရ” ရဝံ ပွဲခရ်(နိရောဓသစ္စ)ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ

(ဟံကတိန္ဒိကျာဏီ)ကို မတ်ပညာ ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင် ကုကျာ်တြဲဂမ္ဘိုင်ရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉာဏ်မတီ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မထပက်ခွင်တိကေတ် ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ။

ယွံခမီတအ် “ခရံဝံ ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာဒ်ဒိမ် ပှိုတ်ရောင်” ရံဝံ ပွဲခရံ(မဂ္ဂသစ္စ)ဂမ္ဘိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန္ဒိကျာဏီ)ကို မတ် ပညာ ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင် ကုကျာ်တြဲဂမ္ဘိုင်ရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ဉာဏ်မတီ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ဉာဏ်မထပက်ခွင်တိကေတ် ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဂပ်ဝံဇွေပ်ပုင် ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒ်ဒိမ်ပှိုတ်ဂ်ရ ရံဝံ ပွဲခရံဂမ္ဘိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန္ဒိကျာဏီ)ကို ။ ပ ။ ကတိန္ဒိကျင် ကုကျာ်တြဲဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် “ဂပ်ဝံဇွေပ်ပုင် ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာဒ်ဒိမ် ပှိုတ်ဂ်တဲရ” ရံဝံ ပွဲခရံ(မဂ္ဂသစ္စ)ဂမ္ဘိုင် မဟံကောင်မိင်ကိုပ်ကွာ (ဟံကတိန္ဒိကျာဏီ)ကို မတ်ပညာ ကတိန္ဒိ ပြာကဋ်ကျင် ကုကျာ်တြဲဂမ္ဘိုင်ရ၊ လညာတ်ညဏ် ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ပညာ’ ဉာဏ် မတီ ဗွဲတောင်ပကာရ ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မထပက်ခွင်တိကေတ် ကတိန္ဒိ ပြာကဋ်ကျင်ရ၊ လျးအရံင်ပညာ ကတိန္ဒိပြာကဋ်ကျင်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ခန္ဓ

၁၀၈၃။ ယွံခမီတအ် ‘အရိယသစ္စ’ ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် ဣဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲး ပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒ်ဒိမ် ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒ်ဒိမ် ကတိန္ဒိ ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်အရာဒ်ဒိမ်ပှိုတ် ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒွေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒ်ဒိမ်ပှိုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒ်ဒိမ်ဂ် ညးခေံရော? “ဥပါဒါနက္ခန္ဓ မသုန်ပြကာ ဂမ္ဘိုင်ရ” ရံဝံ သွေးဟိုသွေးရ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓဝံ ညးခေံရော? ဥပါဒါနက္ခန္ဓမတွံးရပ် ။ ပ ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓ မတွံး ဝိညာဏက္ခန္ဓဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရံဝံ ကော်ခဲး ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒ်ဒိမ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခရံညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒ်ဒိမ် ကတိန္ဒိဂ် ညးခေံရော? ဩတဏှာမ္မေ လေပ်ကိုကတိန္ဒိ ပွဲဘဝတိုရ၊ ဒ်မ္မဟာန်ကျောံပွမသျှိုက်မျိုက် ပွမထွေန်စပ်ရ၊ လေပ်သျှိုက် မျိုက် ပွဲအာရီဂ်ဂ် ဗွဲမလောန်ရ၊ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် ညးခေံရော? ‘ကာမတဏှာ’ ပွမ ထွေန်စပ် ပွဲကာမ ‘ဘဝတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် မဒ်မ္မဟာန်ကျောံသဿတဒိဋ္ဌိ ‘ဝိဘဝတဏှာ’

ပွမထွေန်စပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဉ္စေဒဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဝံ ကော်ခဂ ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိဋ္ဌိ ကတိံဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိဋ္ဌိပျိတ်ဂ် ညးဍေံရော? (နိဗ္ဗာန်) မဒ်အရာ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ဂ်ဟောံဉ္စေဒဒိဋ္ဌိပျိတ်အာ မသက္ကုသေဟ် ပွမစောံစပ်ကောံဉ္စေဒဒိဋ္ဌိပျိတ်လလမ် အရာသွးကောံ အရာသွးကောံဉ္စေဒဒိဋ္ဌိပျိတ်အာ မသက္ကုသေဟ် ပွမစောံဗဟ်ဗျပ်ဂ်ဟောံဉ္စေဒဒိဋ္ဌိပျိတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဝံ ကော်ခဂ ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိဋ္ဌိပျိတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဒေဝ် ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိဋ္ဌိပျိတ်ဂ် ညးဍေံရော? အရိယမဂ်ဝံ မွဲအင်္ဂုဗျာဏ်ရ။ အင်္ဂုဗျာဏ်မ္တိုင် ညးဍေံရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာတ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်တြနိဗ္ဗာန်စုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဝံ ကော်ခဂ ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဒေဝ် ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိဋ္ဌိပျိတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘အရိယသစ္စ’ ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် က္တဝံ မွဲပန်ဗျာဏ်အိတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတိကောတ် ရဝံဗ္ဗး “က္ကဝံတုန် ဒဒိဋ္ဌိရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတိကောတ် ရဝံဗ္ဗး “က္ကဝံတုန် ဒေဝ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိဋ္ဌိပျိတ်ရ” ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အဇ္ဈတ္တိကာယတန

၁၀၈၄။ ယွံခမိတအ် ‘အရိယသစ္စ’ ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် က္တဝံ မွဲပန်ဗျာဏ်အိတ်ရ။ ညးဗ္ဗး ပန်ဗျာဏ်အိတ်ဂ်ရော? ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိဋ္ဌိ ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိဋ္ဌိ ကတိံဒ် ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်အရာဒဒိဋ္ဌိပျိတ် ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဒေဝ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိဋ္ဌိပျိတ်ဂမ္တိုင်ရ။

ယွံခမိတအ် ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိဋ္ဌိ ညးဍေံရော? “(အာယတန)ဂမ္တိုင်တြဗျာဏ် မဒ်ပွဲအဇ္ဈတ္တသန္တာန်ရ” ရဝံ သွးဟိုတ်သွးရ။ ညးဗ္ဗးတြဗျာဏ်အိတ်ဂ်ရော? စက္ခာယတန ။ ပ ။ မနာယတနဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဝံ ကော်ခဂ ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင်မဒ်ဒဒိဋ္ဌိရ။

ယွံခမိတအ် ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိဋ္ဌိကတိံဒ် ညးဍေံရော? ဩတဏှာပွဲ လေပ်ကိကတိံဒ် ပွဲဘဝတိရ။ ဒ်မွဲဟာန်ကောံဉ္စေဒဒိဋ္ဌိပျိတ် ပွမထွေန်စပ်ရ။ လေပ်သျှိုက်မျှိုက် ပွဲအာရီုဂ် ပွဲမလောန်ရ။ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ညးဍေံရော? ‘ကာမတဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမ ‘ဘဝတဏှာ’ပွမထွေန်စပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဉ္စေဒဒိဋ္ဌိပျိတ် ‘ဝိဘဝတဏှာ’ပွမထွေန်စပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဉ္စေဒဒိဋ္ဌိပျိတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ဝံ ကော်ခဂ ဓရ်ညာံအရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ် ဒဒိဋ္ဌိကတိံဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤ မဒ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိၣ်ပျိုတ်ဂံၤ ညးဍဲရော? (နိဗ္ဗာန်)မဒ် အရာ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂံၤဟေင် ပျိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် ပွမစောဲစပ်ကွေံစူး အရာပျိုတ် လလမ် အရာသူးကွေံ အရာသူးကွေံမ္ၤလှေံပုန် အရာတိတ်ဗူး အရာမဟံဗာန်ခြပ်ဂံၤဟေင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရဲပွဲ ကော်ခဲဂး ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤ မဒ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိၣ်ပျိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤ မဒ်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိၣ်ပျိုတ်ဂံၤ ညးဍဲရော? အရိယမဂ်ဝံ မွဲအင်္ဂုဒ္ဓံပြကာရ။ အင်္ဂုဒ္ဓံပြကာမူးဂံၤ ညးဍဲရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဉာ်စုတ်ဂမၞိၤရ။ ယွံခမီတအ် ခရဲပွဲ ကော်ခဲဂး ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤ မဒ်ဒွေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိၣ်ပျိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘အရိယသစ္စ’ ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤ က္လုပန်ပြကာအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂံၤရ သွက်ဝံတိကေတ် ရဲပွဲမူး “က္လုပတုန် ဒဒိၣ်ရ” ဂံၤ သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတိကေတ် ရဲပွဲမူး “က္လုပတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိၣ် ပျိုတ်ရ” ဂံၤ သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲပွဲ (သွးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဌမ ဓာရဏ

၁၀၈၅။ ယွံခမီတအ် “မူးတအ်ညးဂမၞိၤ ပကင်ရင်လပ် ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤပန်ပြကာ အဲကျါ မဂပ်ဝံတွံလပ်အိုတ်ဟာ” ရဲပွဲ သွးတိုန် ရဲပွဲမူး ခမိမ္မဲဇကုဂံၤ “ယွံကျါမူပိုင် အဲဒိုက် ပကင်ရင်လပ် ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤပန်ပြကာ တီလမူပိုင်ကျါတြဲ မဂပ်ဝံတွံလပ်ရ” ရဲပွဲ ဂရင်ပတီ တီလမူပိုင်ကျါတြဲရ။ ယွံခမီ “မုရသင်္ဂလီ တုအဲ ပကင်ရင်လပ် ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤပန်ပြကာ အဲကျါ မဂပ်ဝံတွံလပ်ရော?” ရဲပွဲ (သွးတဲရ)။ ယွံကျါမူပိုင် အဲဒိုက် ပကင်ရင်လပ် ခရဲဉာ် အရီုမၞိၤ မဒ်ဒဒိၣ် တီလမူပိုင်ကျါတြဲ မဂပ်ဝံတွံလပ် မဒ်ပဌမရ။ ယွံကျါမူပိုင် အဲဒိုက် ပကင်ရင်လပ် ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤ မဒ်ဟိုတ်ဒဒိၣ်ကတိန် တီလမူပိုင်ကျါတြဲ မဂပ်ဝံတွံလပ် မဒ်ဒုတိယရ။ ယွံကျါမူပိုင် အဲဒိုက် ပကင်ရင်လပ် ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤ မဒ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာ ဒဒိၣ်ပျိုတ် တီလမူပိုင်ကျါတြဲ မဂပ်ဝံတွံလပ် မဒ်တတိယရ။ ယွံကျါမူပိုင် အဲဒိုက် ပကင်ရင် လပ်ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤ မဒ်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာဒဒိၣ်ပျိုတ် တီလမူပိုင်ကျါတြဲ မဂပ်ဝံတွံလပ် မဒ်စတုတ္ထရ။ ယွံကျါမူပိုင် “အဲဒိုက် ပကင်ရင်လပ် ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤပန်ပြကာ တီလမူပိုင်ကျါတြဲ မဂပ်ဝံတွံလပ်ရဲပွဲရ” ရဲပွဲ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံခမီ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ယွံခမီ တုအဲ ပကင်ရင်လပ် ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤပန် ပြကာ အဲကျါ မဂပ်ဝံတွံလပ် ဗွဲမဒးရးဟေင်ရ။ ယွံခမီ ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤ မဒ်ဒဒိၣ် အဲကျါ မဂပ်ဝံတွံလပ်ပဌမဂံၤ အတိုင်ဂံၤဟေင် တုအဲ ဩဝ်ပကင်ရင်ညိ၊ ယွံခမီ ခရဲဉာ်အရီုမၞိၤ မဒ်

ဟိုတ်ဒေဝိန္ဒ ကတိန္ဒ အဲကျာ် မဂပ်ဝံတွံလဝ်ဒုတိယာ် အတိုင်ဂံဟောင် တုအဲ ဩဝ်ပကင်ရင်ညိ၊ ယွံခမီ ဓရဲဉာ်အရီုဂမ္တိုင် မဒ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒေဝိန္ဒပျိုတ် အဲကျာ် မဂပ်ဝံတွံလဝ်တတိယာ် အတိုင်ဂံဟောင် တုအဲ ဩဝ်ပကင်ရင်ညိ၊ ယွံခမီ ဓရဲဉာ်အရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဒေဝိန္ဒ နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒေဝိန္ဒပျိုတ် အဲကျာ် မဂပ်ဝံတွံလဝ်စတုတ္ထာ် အတိုင်ဂံဟောင် တုအဲ ဩဝ်ပကင်ရင်ညိ။ ယွံခမီ ဓရဲဉာ်အရီုဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ အဲကျာ် မဂပ်ဝံတွံလဝ် ရံဝံဟောင် တုအဲ ဩဝ်ပကင်ရင်ညိ” ရံဝံ (သွေးတရဲ)။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂံရ သွက်ဂွံတိကေတ် ရံဝံမွဲ “ဣတ္ထံတုန် ဒေဝိန္ဒရ” ဂံ သွေးပတိတ် ဩဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတိကေတ် ရံဝံမွဲ “ဣတ္ထံတုန် ဒေဝိန္ဒဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒေဝိန္ဒ ပျိုတ်ရ” ဂံ သွေးပတိတ်ဩဟတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရဲ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယ ဓာရဏ

၁၀၈၆။ ယွံခမီတအ် “မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ပကင်ရင်လဝ် ဓရဲဉာ်အရီုဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ အဲကျာ် မဂပ်ဝံတွံလဝ်အိုတ်ဟာ” ရံဝံ သွေးတုန် ရံဝံမွဲ ခမီမ္မေကျေ “ယွံကျာ်မူပိုင် အဲဒိုက် ပကင်ရင်လဝ် ဓရဲဉာ်အရီုဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ တိလမူပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံလဝ်ရ” ရံဝံ ဂရင်ပတိတ် တိလမူပိုင်ကျာ်တြဲရ။ ယွံခမီ “မုရသတ်လိ တုအဲ ပကင်ရင်လဝ် ဓရဲဉာ်အရီုဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ အဲကျာ် မဂပ်ဝံတွံလဝ်ရော?” ရံဝံ (သွေးတရဲ)။

ယွံကျာ်မူပိုင် အဲဒိုက် ပကင်ရင်လဝ် ဓရဲဉာ်အရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဒေဝိန္ဒ တိလမူပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံလဝ် မဒ်ပဌမရ။ ယွံကျာ်မူပိုင် “ဓရ်ပဌမအရိယသစ္စ မဒ်ဒေဝိန္ဒ ခမီဂေါမတ မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဟံဉ်ဉာ်ဉာ်ရ၊ အဲ ပါကျေ ဓရ်ပဌမအရိယသစ္စ မဒ်ဒေဝိန္ဒတု ကြက်ပညပ်တ ဓရ်ပဌမအရိယသစ္စ မဒ်ဒုက္ခတုဟ်သအာင်ရ” ရံဝံ သမဏကိုန် ဗြာဟ္မဏကိုန် ညးမွဲမွဲ ဟိုတ်မဟီုသွေး ရံဝံ ဟံဉ်ဉာ်ရ။ ယွံကျာ်မူပိုင် အဲဒိုက်ပကင်ရင်လဝ် ဓရဲဉာ်အရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ် ဒေဝိန္ဒကတိန္ဒ တိလမူပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံလဝ် မဒ်ဒုတိယရ ။ ပ ။ ယွံကျာ်မူပိုင် အဲဒိုက် ပကင်ရင်လဝ် ဓရဲဉာ်အရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဒေဝိန္ဒဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒေဝိန္ဒပျိုတ် တိလမူပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံလဝ် မဒ်စတုတ္ထရ။ ယွံကျာ်မူပိုင် “ဓရ်စတုတ္ထ အရိယသစ္စ မဒ် ဒေဝိန္ဒဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒေဝိန္ဒပျိုတ် ခမီဂေါမတ မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဟံဉ်ဉာ်ဉာ်ရ၊ အဲ ပါကျေ ဓရ်စတုတ္ထအရိယသစ္စ မဒ်ဒေဝိန္ဒဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒေဝိန္ဒပျိုတ်တု ကြက်ပညပ်တ ဓရ်စတုတ္ထအရိယသစ္စ တုဟ်သအာင်ရ” ရံဝံ သမဏကိုန် ဗြာဟ္မဏကိုန် ညးမွဲမွဲ ဟိုတ်မဟီုသွေး ရံဝံ ဟံဉ်ဉာ်ရ။ ယွံကျာ်မူပိုင် ရံဝံဟောင် အဲဒိုက် ပကင်ရင်လဝ် “ဓရဲဉာ် အရီုဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ တိလမူပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝံတွံလဝ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတိတ်ရ)။

ယွံခမီ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ခိုဟ်ကွေံရ၊ ယွံခမီ တုအဲ ပကင်ရင်လပ် ခရ်ဃာ်အရီုဂမ္တိုင်ပန် ပြကာ အဲကျာ် မဂပ်ဝ်တွံလပ် ဗွဲမဒးရးဟောင်ရ။ ယွံခမီ ခရ်ဃာ်အရီုဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိမ် အဲကျာ် မဂပ်ဝ်တွံလပ် ပဌမဂ် အတိုင်ဂ်ဟောင် တုအဲ ဩဝ်ပကင်ရင်ညိ၊ ယွံခမီ “ခရ်ပဌမအရီုယသစ္စ မဒ်ဒဒိမ် ခမီဂေါတမ မဂပ်ဝ်တွံလပ်ဂ် ဟံ့ဃာ်ပြဏီရ၊ အဲ ပါကွေံခရ်ပဌမအရီုယသစ္စ မဒ်ဒဒိမ် ဂ်တု ကြက်ပညပ်တ ခရ်ပဌမအရီုယသစ္စ မဒ်ဒဒိမ် တုဟ်သအာင်ရ” ရဝံ သမဏာကိုန် ဗြာဟ္မဏာကိုန် ညးမွဲမွဲ ဟိုတ်မဟီုသုး ရဝံ ဟံ့မွဲရ။ ယွံခမီ ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိန် ။ ပ ။ ယွံခမီ (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ်ပျိုတ် ။ ပ ။ ယွံခမီ ခရ်စတုတ္ထအရီုယသစ္စ မဒ်ဒဒိမ် နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ်ပျိုတ် အဲကျာ် မဂပ်ဝ်တွံလပ်ဂ် အတိုင်ဂ်ဟောင် တုအဲ ဩဝ်ပကင်ရင်ညိ။ ယွံခမီ “ခရ်စတုတ္ထအရီုယသစ္စ မဒ်ဒဒိမ်နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ်ပျိုတ် ခမီ ဂေါတမ မဂပ်ဝ်တွံလပ်ဂ် ဟံ့ဃာ်ပြဏီရ၊ အဲပါကွေံ ခရ်စတုတ္ထအရီုယသစ္စ မဒ်ဒဒိမ်နှိဟိုတ် အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂ်တု ကြက်ပညပ်တ ခရ်စတုတ္ထအရီုယသစ္စ တုဟ်သအာင် ဂ်ရ” ရဝံ သမဏာကိုန် ဗြာဟ္မဏာကိုန် ညးမွဲမွဲ ဟိုတ်မဟီုသုး ရဝံ ဟံ့မွဲရ။ ယွံခမီ ခရ်ဃာ်အရီု ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ အဲကျာ် မဂပ်ဝ်တွံလပ်ဂ် ရဝံဟောင် တုအဲ ဩဝ်ပကင်ရင်ညိ” ရဝံ (သုး တရ)။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတိကေတ် ရဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတိကေတ် ရဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သဠု။

၇။ သုတ်အဝိဇ္ဇာ

၁၀၈၇။ ခမီဂ် ဂဇအ်ဒိုင်ပွဲဒွဲတဲမွဲး ဂရင်ပတိ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျာ်မုံပိုင် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီ ဃာ်စုတ်ဂ် ညးခေံရော? မုရ နဗ္ဗတ်မွဲ နှိညးအာစိုပ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီ ဃာ်စုတ်ဂ်ရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယွံခမီ ပွမဟံတီ ဒဒိမ် ပွမဟံတီ ဟိုတ်ဒဒိမ် ကတိန် ပွမဟံတီ (နိဗ္ဗာန်)နှိအရာ ဒဒိမ်ပျိုတ် ပွမဟံတီ ဒေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂ် ကော်ခဂး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဃာ်စုတ်ရ။ နဗ္ဗတ်ဝံလေဝ် နှိညး အာစိုပ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဃာ်စုတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတိကေတ် ရဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတိကေတ် ရဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဝိဇ္ဇာ

၁၀၈၈။ ပွဲကာလ၌ ခမ္မိမ္မိဇကု ဖောဉ်ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မံပိုင်ကျၢ်တြဲတဲ လောဝ် သွဝတ် တီလမ္မံပိုင်ကျၢ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျၢ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျၢ်မ္မံပိုင် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တီကေတ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တီကေတ် ရဲဝံ ဟိုသွးတရ၊ ယွံကျၢ်မ္မံပိုင် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တီကေတ်၌ ညးဍဲရော? မုရ နဗ္ဗတ်မွဲ နိဗ္ဗာန်အာစိုပ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တီကေတ်၌ရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံခမ္မိ ပွမတီ ဒဒိမ် ပွမတီ ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိန် ပွမတီ (နိဗ္ဗာန်)၌အရာဒဒိမ်ပျိတ် ပွမတီ ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ်ပျိတ်၌ ကော်ခဂး ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တီကေတ်ရ။ နဗ္ဗတ်ဝံလေဝ် နိဗ္ဗာန်အာစိုပ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တီကေတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယွံခမ္မိတအ် ဟိုတ်၌ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ၌ သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိတ်ရ” ၌ သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သင်္ကာသန

၁၀၈၉။ ယွံခမ္မိတအ် “ဣဝံတုန် အရိယသစ္စ မဒိဒုက္ခရ” ရဲဝံ ပွဲခရ် အဲ ပညပ် လဝ်၌ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံလေဝ် ဒဒိမ်ဝံ အရိယသစ္စမွဲးရ ရဲဝံ (ဂပ်ဝ်တြးတမွဲး) အက္ခရ်ဂမ္တိုင် ဟွံမွဲကုဗ္ဗတ်တၢ်အိုတ်ရ၊ ပျဉ်ဂမ္တိုင် ဟွံမွဲကုဗ္ဗတ်တၢ်အိုတ်ရ၊ ပွမပါပရအ်ဂမ္တိုင် ဟွံမွဲကုဗ္ဗတ် တၢ်အိုတ်ရ။ ဣဝံတုန် ဟိုတ် ဒဒိမ်ကတိန် ။ ပ ။ ဣဝံတုန် (နိဗ္ဗာန်)၌အရာဒဒိမ်ပျိတ် ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် အရိယသစ္စ မဒိဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)၌အရာဒဒိမ်ပျိတ်ရ” ရဲဝံ ပွဲခရ် အဲ ပညပ်လဝ်၌ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝံလေဝ် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ်ပျိတ်ဝံ အရိယ သစ္စမွဲးရ ရဲဝံ (ဂပ်ဝ်တြးတမွဲး) အက္ခရ်ဂမ္တိုင် ဟွံမွဲကုဗ္ဗတ်တၢ်အိုတ်ရ၊ ပျဉ်ဂမ္တိုင် ဟွံမွဲကုဗ္ဗတ် တၢ်အိုတ်ရ၊ ပွမပါပရအ်ဂမ္တိုင် ဟွံမွဲကုဗ္ဗတ်တၢ်အိုတ်ရ။

ယွံခမ္မိတအ် ဟိုတ်၌ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ၌ သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိတ်ရ” ၌ သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်တထ

၁၀၉၀။ ယွံခမ္မိတအ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ညှိစုတ်အိုတ်ရ၊ ဟွံဆောတ်ယောင်အိုတ်ရ၊ ဟွံဒိ နအကာအရာမွဲသအောင်အိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်၌ရော? ခရ်ဒဒိမ်ဝံ ညှိစုတ်ရ။

မာတိကာ

ဟုံဆောတ်ယောင်ရ၊ ဟုံန့် နအကဲအရာမွဲသအောင်ရ။ ခရ်ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိုဒ် ညံစုတ်ရ၊
 ဟုံဆောတ်ယောင်ရ၊ ဟုံန့် နအကဲအရာမွဲသအောင်ရ။ ခရ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဝံ
 ညံစုတ်ရ၊ ဟုံဆောတ်ယောင်ရ၊ ဟုံန့် နအကဲအရာမွဲသအောင်ရ။ ခရ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်
 (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဝံ ညံစုတ်ရ၊ ဟုံဆောတ်ယောင်ရ၊ ဟုံန့် နအကဲအရာမွဲသအောင်ရ။
 ယုံခမိတအ် ခရ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ ညံစုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံဆောတ်ယောင်အိုတ်ရ၊ ဟုံန့် နအကဲ
 အရာမွဲသအောင်အိုတ်ရ။

ယုံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်
 ဩဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ
 ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဩဟတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် မရနုက်ကိုဓါ တဲရ။

၃။ ကောဠိဂါမဝဂ် ၁။ သုတ်ပဌမ ကောဠိဂါမ

၁၀၉၁။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်ဒိုင် ပွဲကာန်ကောဠိ လိုင်လို့ဟ်
 ဝဇ္ဇီရးရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သွးကိုခမိဂမ္တိုင်ရ—

“ယုံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဟုံတီကေတ် ဗွဲမဗွဲ ဟိုတ်ပွမဟုံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ်
 အရိယသစ္စဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂ်ရ အဲကျ်ကို မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ကို လုက်ကာလ သံသာမဂ္တိုင်
 သေ့ဝံ ဒးဂြိပ်အာ ဂြိပ်ကျင်တဲရ၊ ဒးဂေတ်ဂေင် ဂေင်ကျင်တဲရ။

(ဟိုတ်ပွမဟုံတီကေတ်) မုရ်ပန်သင်လီအိုတ်ဂ်ရော?— ယုံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဟုံ
 တီကေတ် ဗွဲမဗွဲဟိုတ် ပွမဟုံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ညံအရိဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိမ်ဂ်ရ
 အဲကျ်ကို မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ကို လုက်ကာလ သံသာမဂ္တိုင်သေ့ဝံ ဒးဂြိပ်အာ ဂြိပ်ကျင်တဲရ၊
 ဒးဂေတ်ဂေင် ဂေင်ကျင်တဲရ။ ခရ်ညံအရိဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိုဒ် ။ ပ ။ ခရ်ညံအရိဂမ္တိုင်
 မဒ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ် ။ ပ ။ ဟိုတ်ပွမဟုံတီကေတ် ဗွဲမဗွဲ ဟိုတ်ပွမဟုံထပက်
 ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ညံအရိဂမ္တိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်ဝံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂ်ရ
 အဲကျ်ကို မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ကို လုက်ကာလ သံသာမဂ္တိုင်သေ့ဝံ ဒးဂြိပ်အာ ဂြိပ်ကျင်တဲရ၊
 ဒးဂေတ်ဂေင်ဂေင်ကျင်တဲရ။ ယုံခမိတအ် တီကေတ် ဗွဲမဗွဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ်
 ခရ်ညံအရိဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိမ်ဂ်တဲရ၊ တီကေတ် ဗွဲမဗွဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ညံအရိ
 ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိမ် ကတိုဒ်ဂ်တဲရ၊ တီကေတ် ဗွဲမဗွဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ညံ
 အရိဂမ္တိုင် မဒ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂ်တဲရ၊ တီကေတ် ဗွဲမဗွဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ်
 ခရ်ညံအရိဂမ္တိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်ဝံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂ်တဲရ၊ သကုတ်ဗပိတ်

ကောဋိပမထွေန်စပ် ပွဲဘဝဂမျှင် ဗွဲမသက္ကသေဟ်တဲရ၊ ဘဝတဏှာ မတုင်သုဟ်ကိုဇက် မလေပ် တံင်ဂြဏာဘဝတို အိုတ်အာတဲရ၊ ပွဲကာလလျဟ်ဝံ ပွမကတိုဒ် ပွဲဘဝတိုမ္မုလေ်ပုန် ဟံမ္မဲရ” ရံဝံ (သုးရ)။

တီလမ္မုပိဉ်ကျက်တြ တံတိုန်ဂလာန်ဝံရ၊ တံတိုန် ဂလာန်ခရံဝံတဲမ္မး ကြနုဂ် တံတိုန် ဂါထာဝံပုန်ရ—

“ဟိုတ်ပွမဟံတီညာတ်ကေတ် အရိယသစ္စဂမျှင်ပန်ပြကာ အတိုင်မချံစုတ်ဂ်ရ လုက်ကာလ သံသာမဂ္ဂိုင်သေုဒဲ ဒးဂေတ်ဂေင်ဂေင်ကျင် ပွဲဘဝဂမျှင်ဂ်တဲရ။

အဲ ညာတ်ကေတ် အရိယသစ္စဂမျှင်ဂ်တဲရ၊ ပိုက်နက် ပါကော့ဘဝတဏှာ မတုင် သုဟ်ကိုဇက် မလေပ်တံင်ဂြဏာ ဘဝတို ဗွဲမဒးရဲတဲရ၊ သကုတ်ဗပိုတ်ကော့ ရိဟ် ဒဒိန် ဗွဲမသက္ကသေဟ်တဲရ၊ ပွဲကာလလျဟ်ဝံ ပွမကတိုဒ် ပွဲဘဝတိုမ္မုလေ်ပုန် ဟံမ္မဲရ” ရံဝံ (သုးရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယ ကောဋိဂါမ

၁၀၉၂။ ယံခမိတအံ သမဏဗြာဟ္မဏဂမျှင်အိုတ်သို ညးဟံတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရံဝံမ္မး “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ညးဟံတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရံဝံမ္မး “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိန် ကတိုဒ်ရ” ညးဟံတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရံဝံမ္မး “ဣဝံတုန် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာ ဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ညးဟံတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရံဝံမ္မး “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်ဝံအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာ ဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ဂ် ပ္ဍောပ်သမဏဂမျှင်လေပ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး သမဏအိုတ်ရ၊ ပ္ဍောပ်ဗြာဟ္မဏ ဂမျှင်လေပ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိဉ်ဂမျှင်ဂ် ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ် ဗြဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇ္ဇောပ်မတ် နညဏ်တေင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဟဝံပဒတ်အိုတ်ရ။

ယံခမိတအံ သမဏဗြာဟ္မဏဂမျှင်အိုတ်သို ညးတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရံဝံမ္မး “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ညးတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရံဝံမ္မး “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိန် ကတို ဒ်ရ” ညးတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရံဝံမ္မး “ဣဝံတုန် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ညးတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရံဝံမ္မး “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်ဝံအာစိပ် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာ ဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ဂ် ပ္ဍောပ်သမဏဂမျှင်လေပ် ဂပ်ဝံသိုတ်ဂး သမဏအိုတ်ရ၊ ပ္ဍောပ်ဗြာဟ္မဏ ဂမျှင်လေပ် ဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိဉ်ဂမျှင်ဂ် ဖိဒဒ်သမဏကို ဖိဒဒ်ဗြာဟ္မဏကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇ္ဇောပ်မတ် နညဏ်တေင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဝံပဒတ် အိုတ်ရ ရံဝံ သုးတရ။ တီလမ္မုပိဉ်ကျက်တြ ဂလာန်ခရံဝံတဲမ္မး ကြနုဂ် တံတိုန်ဂါထာဝံပုန်ရ—

“ဥးဂမ္ဘိုင် မဟံတိကေတံ ဒဒိန်ကို ဟိုတ်ဒဒိန်ကတိုဒ်ကို နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိန် ပှိုတ်အာ မသက္ကုသေဟ် ဗွဲပကာရအိုတ်သိုကို မဂ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် အရာဒဒိန် စိုဟ် လလမ်ကိုဟ် ဟုတ်ယုတ်နူ(အရဟတ္တဖိုလ်) စိုတ်မတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) ကောံ(အရ ဟတ္တဖိုလ်) ပညာ မတိတ်ဗူး(နူကိလေသ)အိုတ်ရ၊ ဥးဂမ္ဘိုင်ဟ် ဟံထေက်ကြိုက် ကိုသွက် သောံသွကောံ လအိတ်ဘဝအိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်မွဲး သွးပြာပ်အာစိုပ် ပွမဒးတန် ပဋိသန္ဓိ ပွမဒးဗျူအိုတ်ရ။

ဥးဂမ္ဘိုင် မတိကေတံ ဒဒိန်ကို ဟိုတ်ဒဒိန်ကတိုဒ်ကို နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိန် ပှိုတ်အာ မသက္ကုသေဟ် ဗွဲပကာရအိုတ်သိုကို မဂ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် အရာဒဒိန် စိုဟ် လလမ်ကိုဟ် ချိုက်ပေင်တကောံ(အရဟတ္တဖိုလ်)စိုတ် မပတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) ကောံ (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာ မပတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) အိုတ်ရ၊ ဥးဂမ္ဘိုင်ဟ် ထေက်ကြိုက် ကိုသွက်သောံသွကောံ လအိတ်ဘဝအိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်မွဲး ဟံဒးပြာပ်အာစိုပ် ပွမဒးတန် ပဋိသန္ဓိ ပွမဒးဗျူအိုတ်ရ” ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ

၁၀၉၃။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဃာ်အရိဂမ္ဘိုင် က္ကဝံ မှုံပန်ပြကာ အိုတ်ရ။ ဥးမွဲး ပန်ပြကာအိုတ်ရ်ရော? ဓရ်ဃာ်အရိဂမ္ဘိုင်မဒ်ဒဒိန် ။ ပ ။ ဓရ်ဃာ်အရိဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒေတံ ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိန်ပှိုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယံခမီတအ် ဓရ်ဃာ်အရိဂမ္ဘိုင် က္ကဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ဟိုတ်မထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတံ ဓရ်ဃာ်အရိဂမ္ဘိုင် ပန်ပြကာ အလီဇကု ဗွဲအတိုင်ဃာ်စုတ်ရ်ရ ကျာ်တြဲမထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ဟ် ကော်ဒ်ဂး ‘သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓ’ ရ။

ယံခမီတအ် ဟိုတ်ရ်ရ သွက်ဝံတိကေတံ ရဝံမွဲး “က္ကဝံတုန် ဒဒိန်ရ”ဟ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတိကေတံ ရဝံမွဲး “က္ကဝံတုန် ဒေတံဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိန်ပှိုတ်ရ”ဟ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အရဟန္တ

၁၀၉၄။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် ကျာ်တြဲဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတံ အလီဇကု ဗွဲအတိုင်ဃာ်စုတ်တုတ် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတံ ဓရ်အရိယသစ္စဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ အလီဇကု ဗွဲအတိုင်ဃာ်စုတ်အိုတ်

တဲရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ် ကျ်တြဲဂမၠိုင်အိုတ်သို မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မထပက်
 ခွင်ဂြင်တီကေတ် အလိုဇကု ဗွဲအတိုင်ညာ်စုတ်ဂ် ကြက်ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်အရိယ
 သစ္စဂမၠိုင်ပန်ပြကာ အလိုဇကု ဗွဲအတိုင်ညာ်စုတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲတဲပစ္စုပ္ပန်လုဟ်
 ကျ်တြဲဂမၠိုင်အိုတ်သို မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အလိုဇကု ဗွဲအတိုင်
 ညာ်စုတ်ဂ် ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်အရိယသစ္စဂမၠိုင်ပန်ပြကာ အလိုဇကု ဗွဲအတိုင်
 ညာ်စုတ်အိုတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ခရ်ညာ်အရိဂမၠိုင် မဒ်ဒဒိမ် ခရ်ညာ်အရိဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်
 ဒဒိမ်ကတိန် ခရ်ညာ်အရိဂမၠိုင်မဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ် ခရ်ညာ်အရိဂမၠိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်
 (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက် ကျ်တြဲဂမၠိုင်အိုတ်သို
 မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အလိုဇကု ဗွဲအတိုင်ညာ်စုတ်တဲရ ။ ပ ။
 ကြက်ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ကျ်တြဲဂမၠိုင်အိုတ်သို ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ်
 ခရ်အရိယသစ္စဂမၠိုင်ပန်ပြကာ အလိုဇကု ဗွဲအတိုင်ညာ်စုတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲ “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သွဲးပတိတ်
 ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ
 ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွဲးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွဲးတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အာသဝက္ခယ

၁၀၉၅။ ယွံခမီတအ် ကုညးတီ ညးညာတ်ဂ် အဲသွဲးတဲ ပွမအာသဝအိုတ်ရ၊ ကုညး
 ဟံတီ ဟံညာတ်ဂ် အဲ ဟံသွဲးတဲ ပွမအာသဝအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးတီ ညးညာတ်
 သာ်လိုက် ဒ်အာသဝအိုတ်အာရော? ယွံခမီတအ် ကုညးတီ ညးညာတ် ရဲဝံမွဲ “ဣဝံတုန်
 ဒဒိမ်ရ”ဂ် အာသဝအိုတ်အာရ၊ ကုညးတီ ညးညာတ် ရဲဝံမွဲ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိမ် ကတိ
 ဒ်ရ”ဂ် အာသဝအိုတ်အာရ၊ ကုညးတီ ညးညာတ် ရဲဝံမွဲ “ဣဝံတုန် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာ
 ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် အာသဝအိုတ်အာရ၊ ကုညးတီ ညးညာတ် ရဲဝံမွဲ “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတ်
 ဒ်ဟိုတ်ဂွံအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ဂ် အာသဝအိုတ်အာရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးတီ
 ညးညာတ် ရဲဝံ ဒ်အာသဝအိုတ်အာရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲ “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သွဲးပတိတ်
 ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ
 ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွဲးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွဲးတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်မိတ္တ

၁၀၉၆။ ယွံခမီတအ် ညးထေက်ကိုဆာန်ဍုင်မင်မွဲဂမၠိုင်ကို မိတ်သဟာဲသကအ်ပွဲင် ကဍောမသ နာံရိုင်ကောန်မွဲမိဂမၠိုင် မထေက်ကိုသမ္ဘိကေတ် ရဲပွဲမွဲ ကလင်ကေတ်ဂလာန် ဇေက်ကို တုဟ်နဖို ပွမတီကေတ် ဓရ်အရိယသစ္စဂမၠိုင်ပန်ပြကာ ဗွဲအတိုင်ဍုတ်စုတ် ဂပ်ဝ် သွဲးကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွဲးသပှုပ်လဝ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွဲးကိုတန်တအိုတ်ရ။

ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရော? ဓရ်ဍုတ်အရိဂမၠိုင်မဒ်ဒဒိမ် ဓရ်ဍုတ်အရိဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ် ဒဒိမ်ကတိန် ဓရ်ဍုတ်အရိဂမၠိုင် မဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ် ဓရ်ဍုတ်အရိဂမၠိုင် မဒ်ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးထေက်ကိုဆာန်ဍုင် မင်မွဲဂမၠိုင်ကို မိတ်သဟာဲသကအ်ပွဲင် ကဍောမသနာံရိုင် ကောန်မွဲမိဂမၠိုင် မထေက်ကိုသမ္ဘိကေတ် ရဲပွဲမွဲ ကလင်ကေတ်ဂလာန်ဇေက်ကို တုဟ်နဖိုပွမတီကေတ် ဓရ်အရိယသစ္စဂမၠိုင်ပန်ပြကာပွဲ ဗွဲအတိုင်ဍုတ်စုတ် ဂပ်ဝ်သွဲးကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွဲးသပှုပ်လဝ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ် သွဲးကိုတန်တအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲပွဲမွဲ “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂှ် သွဲးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲပွဲမွဲ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂှ် သွဲးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲပွဲ (သွဲးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်တထ

၁၀၉၇။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဍုတ်အရိဂမၠိုင် ဣဝံ မှုပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ပြကာ အိုတ်ဂှ်ရော? ဓရ်ဍုတ်အရိဂမၠိုင် မဒ်ဒဒိမ် ဓရ်ဍုတ်အရိဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိမ် ကတိန် ဓရ်ဍုတ် အရိဂမၠိုင် မဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ် ဓရ်ဍုတ်အရိဂမၠိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်အရိယသစ္စဂမၠိုင်ပန်ပြကာပွဲ ဍုတ်စုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံဆောတ် ယောင်အိုတ်ရ၊ ဟုံဒ် နအကဲအရာမွဲသအာင်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ ကော်ခဲး “အရိယသစ္စ” အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲပွဲမွဲ “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂှ် သွဲးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲပွဲမွဲ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂှ် သွဲးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲပွဲ (သွဲးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

မာတိကာ

၈။ သုတ်လောက

၁၀၉၈။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဉာ်အရီဂမ္တိုင် က္ကဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? ဓရ်ဉာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိမ် ဓရ်ဉာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ် ဒဒိမ်ကတိန် ဓရ်ဉာ်အရီ ဂမ္တိုင် မဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ် ဓရ်ဉာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ် ပျိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြို ကောံလိုက်မ္တိဟ် မွဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္တိုင် မ္တိဟ်မဂ္တိုင် ကျပ်တြက် အရိယမွဲးရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ကော်ခဲး “အရိယသစ္စဂမ္တိုင်” အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပရိညေယျ

၁၀၉၉။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဉာ်အရီဂမ္တိုင် က္ကဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာ အိုတ်ဂ်ရော? ဓရ်ဉာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိမ် ဓရ်ဉာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိန် ဓရ်ဉာ်အရီ ဂမ္တိုင် မဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ် ဓရ်ဉာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ် ပျိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဉာ်အရီဂမ္တိုင် က္ကဝံ မှုံပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပ္ဍောင်ကို ဓရ်ဉာ်အရီဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ အရိယသစ္စ မဂပ်ပိုင်ခြာတီကေတ် နွံရ၊ အရိယသစ္စ မဂပ်ပီ နွံရ၊ အရိယသစ္စ မဂပ်သွဇ္ဇောင်မတ် နွံရ၊ အရိယသစ္စ မဂပ်ဇ္ဇောင်ပွပ် နွံရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်အရိယသစ္စမွဲ မဂပ်ပိုင်ခြာတီကေတ်ဂ်ရော? ယွံခမီတအ် အရိယ သစ္စ မဒ်ဒဒိမ်ဂ် မဂပ်ပိုင်ခြာတီကေတ်ရ၊ အရိယသစ္စ မဒ်ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိန်ဂ် ဂပ်ပီရ၊ အရိယသစ္စ မဒ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂ် ဂပ်ပီသွဇ္ဇောင်မတ်ရ၊ အရိယသစ္စ မဒ်ဒေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂ် ဂပ်ပီဇ္ဇောင်ပွပ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

မာတိကာ

၁၀။ သုတ်ဂဝမ္မတိ

၁၁၀၀။ ပွဲကာလမဲ့အခါ ခမီထေရ်ဂမ္ဘိုင်မၤၤၤၤ သွဒတ်တန်ခွံင် ပွဲချင်သဟဉ္စနိက လုပ်လွိဟ်စေတရးအိုတ်ရ။ ပွဲကာလၣ် ခမီထေရ်ဂမ္ဘိုင်မၤၤၤၤ ကိုပိုင်တဲ ပွဲကာလကြဲ ပါစူးအာ နူကွာန်ဂေင် ပိဏ္ဍပါတ်အိုတ်တဲ ဃောဂဇာန်ကောံခရီုခွံင် ပွဲတာန်ဆင်ကောံခရီု “ယွံကောန် တူတအ် ညးညာတ်ဒဒိန်ဟ် ဟိုတ်ဒဒိန်ကတိန်ဂ်လေဝ် ညာတ်တဟာ၊ (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိန် ပှိုတ်ဂ်လေဝ် ညးညာတ်တဟာ၊ ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိန်ပှိုတ်ဂ်လေဝ် ညာတ်တဟာ” ရဲဝံ ဂလာန်မဒ်ပွဲအကြာ ရဲဝံ ကတိန်ကွဲင်ရ။

ဟိုသွးတ ရဲဝံအိုတ်မွဲး တီလပိုင်ဂဝမ္မတိထေရ် သွးကိုခမီဂမ္ဘိုင် ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကောန်တူတအ် ဂလာန်ခရဲဝံ အဲ သွံကလင်ဂိုင်ကတ်ကောတ် နူဂတမုက်တီလမုံပိုင် ကျဲတြဲရ၊ ‘ယွံခမီတအ် ညးညာတ်ဒဒိန်ဟ် ဟိုတ်ဒဒိန် ကတိန်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ၊ (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိန်ပှိုတ်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ၊ ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိန်ပှိုတ်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ။ ညးညာတ်ဟိုတ်ဒဒိန် ကတိန်ဂ် ဒဒိန်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ၊ (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိန် ပှိုတ်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ၊ ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိန်ပှိုတ်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ။ ညးညာတ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိန်ပှိုတ်ဂ် ဒဒိန်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ၊ ဟိုတ်ဒဒိန် ကတိန်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ၊ ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိန်ပှိုတ်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ။ ညးညာတ် ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိန်ပှိုတ်ဂ် ဒဒိန်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ၊ ဟိုတ်ဒဒိန် ကတိန် နှိဂ်လေဝ် ညာတ်ရ၊ (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာဒဒိန်ပှိုတ်ဂ်လေဝ် ညာတ်ရ’ ဂ် ဂလာန်ခရဲဝံ အဲသွံက လင်ဂိုင်ကတ်ကောတ် နူဂတမုက်တီလမုံပိုင်ကျဲတြဲရ” ရဲဝံ ဟိုသွးရ။

သုတ်ဒသမ။

ကောဠိဂါမဝဂ် မရနုက်ကိုပိ တဲရ။

၄။ သီသပါဝနဝဂ် ၁။ သုတ်သီသပါဝန

၁၁၀၁။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလမုံပိုင်ကျဲတြဲ သွဒတ်တန်ခွံင် ပွဲဂြိုပ်ကြက်ဖြင် ဇေရင် ချင်ကောသဗ္ဗိရ။ ပွဲကာလၣ် တီလမုံပိုင်ကျဲတြဲ ဂိုင်ကောတ် တူးကြက်ဖြင်ဂမ္ဘိုင်ဗုတ်ညိနာင် နကိုတဲတဲ “ယွံခမီတအ် အရာၣ် ပသ်သဗ္ဗိထေင်အိုတ်ရော? တူးကြက်ဖြင်ဂမ္ဘိုင် ဗုတ် ညိနာင် မဂပ်ရပ်လပ်နကိုတဲအဲ ကောံတူးကြက်ဖြင်ဂမ္ဘိုင် မုံအပွဲဂြိုပ်ကြက်ဖြင်ၣ် ဣလိုက် ဂြိုင်ၣ်ရော” ရဲဝံ သွးတိုန်ကိုခမီဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံကျဲမုံပိုင် တူးကြက်ဖြင်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ရပ်လပ် နကိုတဲ တီလမုံပိုင်ကျဲတြဲၣ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် တူးကြက်ဖြင်ဂမ္ဘိုင် မုံအပွဲဂြိုပ် ကြက်ဖြင်ၣ်ဟေင် ဂြိုင်ၣ်လောန်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ် သ်ဝံဟေင် ခရဲအဲတီကောတ် နကိုညာဏ်တေင်တဲ မဟဂပ်ဝံတံၣ်ဟေင် ဂြိုင်ၣ်ရ၊ မဟိုတ်

အဲ ဟုံတွံတဲခရ်ရော?— ယုံခမီတအ် ခရ် ဟုံစပ်ကျောံဒတဲဖိုရ၊ တမ်ဒွေတ်မပြ မတွံဂးမဂ် ဟုံသေင်ရ၊ ဟုံဒ်တဲ သွက်ဂွံဒေန်ရ သွက်ဂွံစာ်စူးနုပမထွေန်စပ် သွက်ဂွံပျိတ် သွက်ဂွံ လလမ် သွက်ဂွံတီနညာဏ်တေင် သွက်ဂွံတီအလိုကျော သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုတဏှာရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ အဲ ဟုံတွံတဲ ခရ်ရ။

ယုံခမီတအ် မုရခရ်မဲ့ အဲ ဂပ်ဝံတွံရော?— ယုံခမီတအ် “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ရံဝံ အဲ ဂပ်ဝံတွံရ၊ “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိန် ကတိန်ရ” ရံဝံ အဲ ဂပ်ဝံတွံရ၊ “ဣဝံတုန် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိန်ပျိတ်ရ” ရံဝံ အဲ ဂပ်ဝံတွံရ၊ “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိန်ပျိတ်ရ” ရံဝံ အဲ ဂပ်ဝံတွံရ။

ယုံခမီတအ် မုဟိုတ် အဲ တွံတဲခရ်ရော?— ယုံခမီတအ် ခရ် စပ်ကျောံဒတဲဖိုရ၊ ဒ်တမ်ဒွေတ်မပြမတွံဂးမဂ်ရ၊ ခရ် ဒ်တဲ သွက်ဂွံဒေန်ရ သွက်ဂွံစာ်စူးနု ပမထွေန်စပ် သွက်ဂွံပျိတ် သွက်ဂွံလလမ် သွက်ဂွံတီနညာဏ်တေင် သွက်ဂွံတီအလိုကျော သွက်ဂွံတိတ်ဗူး နုတဏှာရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ အဲ တွံတဲ ခရ်ရ။

ယုံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရံဝံမူး “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ”ဂ် သွေးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ။ သွက်ဂွံတီကေတ် ရံဝံမူး “ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိန်ပျိတ်ရ”ဂ် သွေးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရံဝံ (သွေးတဲရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ခဒိရပတ္တ

၁၁၀၂။ “အဲ ဟုံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ညာ်အရီုမျိုင် မဒ်ဒဒိန် အတိုင် ညာ်စုတ်တဲ ဟုံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ညာ်အရီုမျိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိန် ကတိန် အတိုင် ညာ်စုတ်တဲ ဟုံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ညာ်အရီုမျိုင် မဒ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိန်ပျိတ် အတိုင် ညာ်စုတ်တဲ ဟုံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ညာ်အရီုမျိုင် မဒ်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိန်ပျိတ် အတိုင်ညာ်စုတ်တဲ ကြက်သွကျောံလအိတ်ဒဒိန် ဗွဲမဒးရးရ” ဂ် ဟိုတ်မဟိုသွေး ရံဝံ ဟုံမွဲရ။

ယုံခမီတအ် ဥပမာတုန် “သုကြက်လကမ်ဂမျိုင်ကို သုဗ္ဗာင်သေံဂမျိုင်ကို သုတလဲ ဂမျိုင်ကို အဲ သွခပ်သုတဲ ညာ်ဂ်လေပ် ကြက်ရင်တုင်နင်ရ၊ ကောန်သွသွေက်သုတဲလေပ် ကြက်ဝက်ရ” ရံဝံ ဟိုတ်မဟိုသွေး ရံဝံ သုဟ်ညင်ရဟုံမွဲကို တုပ်သုဟ်သာ်ဝံဟေင် ယုံခမီတအ် “အဲ ဟုံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ညာ်အရီုမျိုင် မဒ်ဒဒိန် အတိုင်ညာ်စုတ်တဲ ။ ပ။ ဟုံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ညာ်အရီုမျိုင် မဒ်ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိန်ပျိတ် အတိုင်ညာ်စုတ်တဲ ကြက်သွကျောံ လအိတ်ဒဒိန် ဗွဲမဒးရးရ” ဂ် ဟိုတ်မဟိုသွေး ရံဝံ ဟုံမွဲရ။

ယွံခမီတအ် “အဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရဲဍုာ်အရီုဂမၠိုင် မဒ်ဒဒိမ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်တုဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရဲဍုာ်အရီုဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိမ် ကတိန် အတိုင်ဍုာ်စုတ်တုဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရဲဍုာ်အရီုဂမၠိုင် မဒ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်တုဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရဲဍုာ်အရီုဂမၠိုင် မဒ်ဒေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ်ပျိုတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်တုဲ ကြက်သွက္ခေလအိတ်ဒဒိမ် ဗွဲမဒးရးရ” ဂ် ဟိုတ်မဟီသ္မး ရဲဝံ နွံရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် “သုဒက္ခပဒမဂမၠိုင်ကို သုဗပုင်ဂမၠိုင်ကို သုသ္မာပ်(မာလ်လ်) ဂမၠိုင်ကို အဲ သွခပ်သုတုဲ ဍုာ်ဂ်လေဝ် ကြက်ရင်တုာ်နင်ရ၊ ကောန်သုသ္မာက်သုတုဲလေဝ် ကြက်ဝက်ရ” ရဲဝံ ဟိုတ်မဟီသ္မး ရဲဝံ သုဟ်ညံင်ရဲနွံတကို တုပ်သုဟ်သ္မာ်ဝံဟေင် ယွံခမီ တအ် “အဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရဲဍုာ်အရီုဂမၠိုင် မဒ်ဒဒိမ် အတိုင် ဍုာ်စုတ်တုဲ ။ ပ ။ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ခရဲဍုာ်အရီုဂမၠိုင် မဒ်ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ်ပျိုတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်တုဲ ကြက်သွက္ခေလအိတ်ဒဒိမ် ဗွဲမဒးရးရ” ဂ် ဟိုတ်မဟီသ္မး ရဲဝံ နွံရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမ္း “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သ္မးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမ္း “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သ္မးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သ္မးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒဏ္ဍ

၁၁၀၃။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် လေံ မဂပ်ဝ်ဗိုတ်ကွဟ် ပတိုန်လတူအကးဂ် မွဲအ လန်လေဝ် ဒတုဲစှ် နလပါ်တမ်တုဲ မွဲအလန်လေဝ် သုဟ်ညံင်ရဲဒတုဲစှ် နလပါ် ကောတ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သ္မာ်ဝံဟေင် သတ်ဂမၠိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒ် နကိုအဝိဇ္ဇာဂမၠိုင် မဒး ဒုင်ဒက်ဂြေန်လဝ် နကိုဇုက်မတွံဂးတဏှာဂမၠိုင်ဂ်ဒ်တုဲ မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျုာ်ဂ် မွဲအလန်လေဝ် နူလောကဝံ အာစိုပ်လောကပရလိုက်အိုတ်ရ၊ မွဲအလန်လေဝ် နူလောက ပရလိုက်ကျုာ်စိုပ် လောကဝံအိုတ်ရ။ ပွမဒ်သ္မာ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမ ဟုံညာတ်ကေတ် ခရဲဍုာ်အရီုဂမၠိုင်ပန်ပြကာရောင်။ ညးမ္းပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ခရဲဍုာ် အရီုဂမၠိုင် မဒ်ဒဒိမ် ။ ပ ။ ခရဲဍုာ်အရီုဂမၠိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ် ပျိုတ်ဂမၠိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမ္း “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သ္မးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမ္း “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သ္မးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သ္မးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်စေလ

၁၁၀၄။ ယွံခမီတအ် ပွဲယာတ်ဗျိုက်လတက်ကို ပွဲကျိပ်ကို ပွတ်တူမွဲး မုရ်သင်္ဂါလီု သဒ္ဒးသွရော ရဲပွဲ သွးတရ၊ ယွံကျိပ်မူပိုင် ပွဲယာတ်ဗျိုက်လတက်ကို ပွဲကျိပ်ကို ပွတ်တူမွဲး တုဟ်နပွမကိုလလမ်ပျိုတ် ယာတ်ဗျိုက်လတက်ကို ကျိပ်ကို သွးသွ ‘ဆန္ဒ’ပွက် ပွမပတိတ် ဖြတ်လွီုပရာ ပွမပတိတ်ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ် ပွမဟုံဆုတ်ကလောင် ပွမဗိုဗျဟ် ဉာဏ်ဗွာ ရဏာ မလောန်ကာဲရ ရဲပွဲ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယွံခမီတအ် ယာတ်ဗျိုက်လတက်ကို ကျိပ်ကို မတူဒိုင်ပွတ်ဂ် သေဝ်မဇ္ဈဟ်တဲ ဟုံသွ ပျပ်စိုတ်တဲ တုဟ်နဗိုဗျမထပက်ခွင်ဂြင်တီကောတ် ခရ်ညာ်အရီုမိုင်ပန်ပြကာ မဟုံထပက် ခွင်ဂြင်တီကောတ် အတိုင်ညာ်စုတ်ဏီ သွးသွ ‘ဆန္ဒ’ပွက် ပွမပတိတ်ဖြတ်လွီုပရာ ပွမပတိတ် ဖြဟတ် ဗွဲမသကာတ် ပွမဟုံဆုတ်ကလောင် ပွမဗိုဗျဟ် ဉာဏ်ဗွာရဏာ မလောန်ကာဲရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ခရ်ညာ်အရီုမိုင် မဒ်ဒဒိမ် ။ ပ ။ ခရ်ညာ်အရီုမိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ဂမိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကောတ် ရဲပွဲမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတီကောတ် ရဲပွဲမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲပွဲ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်သတ္တိသတ

၁၁၀၅။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တြုံ မုံကိုအာယုက်ကွံသွာ်ဂ် နွံရ၊ အာယုက် ဂိုင်ကွံသွာ်ရ၊ တြုံဂ် “အမံတြုံ ဩဝ်ကွင်ညါ၊ ပွဲအခိုင်နူဂယး ကြက်ပျိုဗျိုက်ပျဲပျာ် တုအဲ နကိုဗျဟ်ဗွတ်ကွံ လစုတ်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တဲ ကြက်ပျိုဗျိုက်ပျဲပျာ် နကိုဗျဟ် ဗွတ်ကွံ လစုတ်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်သပ်တဲ ကြက်ပျိုဗျိုက်ပျဲပျာ် နကိုဗျဟ်ဗွတ်ကွံလစုတ်အိုတ်ရ၊ အမံ တြုံ ဇာပ်တဲဇာပ်တဲ တုအဲ မဒ်ဒိုင်ပျိုဗျိုက်ပျဲပျာ် နဗျဟ်ဂမိုင် ဗွတ်ပိကွံလစုတ်ဂ် မုံကိုအာယုက် ကွံသွာ်ဒ်တဲ အာယုက်ဂိုင်ကွံသွာ်ဒ်တဲ ပွဲအခိုင်မကလိလောန်အာကွံသွာ်ဂ် ကြက်ဂွံထပက်ခွင် ဂြင်တီကောတ် ခရ်ညာ်အရီုမိုင်ပန်ပြကာ မဟုံထပက်ခွင်ဂြင်တီကောတ်ဏီရ” ရဲပွဲ ဟိုသွးရ။

ယွံခမီတအ် ကောန်ဂကူမုံပွက်ကိုဒတဲဖိုဂ် ထေက်ကိုပြာပ်အာစိုပ် သွက်ဂွံဒိုင်ပျိုဗျိုက် ပျဲပျာ်ရ၊ ပွမဒ်သင်္ဂါလီု မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် တီကောတ်တမ်သံသာဝံ ဟုံမာန်ဂ်ရ တမ်ကိုပ်ကွာ ညးဒးဒိုင်ထပက်ကိုဗျဟ် ညးဒးဒိုင်ကုတ်နကိုသွာ် ညးဒးဒိုင်ခံက်ကိုမဲ့ဂမိုင် ဟိုတ်မဟုံပြာကဋ်ရောင်၊ ယွံခမီတအ် ဒးဒိုင်ထပက်ကိုဗျဟ် ကုတ်ကိုသွာ် ခံက်ကိုမဲ့ရဲပွဲတဲ ယဝ်တီသစ္စပန်ပြကာမွဲး ပွမတီကောတ် သစ္စပန်ပြကာဂ် ဒ်မဲ့ဟာန်ကောံပွမဒ်ဒဒိမ် ပွမဟုံမိပ် စိုတ်ရ ရဲပွဲ အဲ ဟုံသွးရ၊ ယွံခမီတအ် ဗွဲစုတ်တုန် ပွမတီသစ္စပန်ပြကာဂ် ဒ်မဲ့ဟာန်ကောံ

ပွမဒိတသိ၌ ပွမမိပ်စိုတ်ဟောင်ရ ရံဝံ အဲ သွေးရ။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂံရော? ဓရဉာ် အရီဂမ္တိုင်မဒ်ဒဒိ၌ ။ ပ ။ ဓရဉာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိ၌ ပှိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂံရ သွက်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိ၌ရ”ဂ် သွေးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိ၌ပှိုတ်ရ”ဂ် သွေးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပါဏ

၁၁၀၆။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ဩဂ် ကုတ် ဗ် တေ် ချေဲ ဆု တွင်ဆု တွေးဆု ဂမ္တိုင် ပွဲတကအ်ဇေယျဒိပ်ဝံတဲ ဖအံစုံလင် မွဲဖအံစပ်ရ၊ ဖအံစုံလင် မွဲဖအံစပ်တဲ ကျောန်သု တွေတ်ရ၊ ကျောန်သုတွေေတ်တဲ သတ်ဇော်ဇော်ဂမ္တိုင် မွဲပွဲစီမှာသွိဒ်ဂ် ဇန်တွေေတ်စုတ် ပွဲတွေေတ်ဇော်ဇော်ဂမ္တိုင်ရ၊ သတ်တဲလဒေါင်ဂမ္တိုင် မွဲပွဲစီမှာသွိဒ်ဂ် ဇန်တွေေတ်စုတ် ပွဲတွေေတ် တဲလဒေါင်ဂမ္တိုင်ရ၊ သတ်သုတ်ဂမ္တိုင် မွဲပွဲစီမှာသွိဒ်ဂ် ဇန်တွေေတ်စုတ် ပွဲတွေေတ်ဇောက် ညောက်ဂမ္တိုင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဗွဲစုတ်တုန် ချေဲဆုတွင်ဆုတွေးဆု ပွဲတကအ်ဇေယျဒိပ်ဝံ အိုတ်အာလေဝ် အိုတ်အာရ၊ သတ်ဇော်ဂမ္တိုင် (မဇန်ကိုတွေေတ်မာန်) ပွဲစီမှာသွိဒ်ဂ်တုန် အိုတ်အာဟုံမာန်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲစီမှာသွိဒ်ဂ် ဟိုတ်နူအတ္တဘ်ဇောက်သေဝဲတဲ သတ်ဂမ္တိုင် မဇောက်သွတ် စိုကိုဇန်တွေေတ်ကိုတွေေတ်ဟုံမာန်ဂ် ဂှိုင်ဂှင်လတူဂ်အိုတ်ဏီရ။

ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် သတ်အပါယ်ဂှိုင်ဂှင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပုဂိုလ်မချိုက်ပေင်တဲ ကောလညာတ်ဉာ် (မဂ်ပညာ) မတိတ်ဗူးနူသတ်အပါယ် မဂှိုင်ဂှိုင်တဲဂ် “ဣဝံတုန် ဒဒိ၌ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဉာ်စုတ်ရ ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိ၌ ပှိုတ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဉာ်စုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂံရ သွက်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိ၌ရ”ဂ် သွေး ပတိတ်ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိ၌ပှိုတ်ရ”ဂ် သွေးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပဌမ သူရိယ

၁၁၀၇။ ယွံခမီတအ် အရိုဏ်တိုန်ကျင်ဂ် သုဟ်ညံင်ရန်အာဂတပူတရ ပုဗ္ဗနိမိတ် တဲပတိတ်ကျင်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင်ရ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဉာ်စုတ် ခမီဂ် ဒ်အာဂတ ပူတရ ပုဗ္ဗနိမိတ် တုဟ်နပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အရိယသစ္စဓရဉာ်အရီဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ

အတိုင်သုခစုတ်ရ၊ ခမိ၍ “ဣဝ္ဗတုန် ဒဒိခိရ” ရဝံ ကြက်တိကေတ အတိုင်သုခစုတ်ရ ။ ပ ။
“ဣဝ္ဗတုန် ဒေတဒိဟိတအာစိပ(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပိတရ” ရဝံ ကြက်တိကေတ အတိုင်
သုခစုတ်ရ ရဝံ ဂပ်ဝစီမင်ဒိုင်ရ။

ယံခမိတအံ ဟိတဂ္ဂရ သွက်ဝံတိကေတ ရဝံမ္မး “ဣဝ္ဗတုန် ဒဒိခိရ”ဂ္ဂ သွးပတိတ်
ဣဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတိကေတ ရဝံမ္မး “ဣဝ္ဗတုန် ဒေတဒိဟိတအာစိပ(နိဗ္ဗာန်) အရာ
ဒဒိခိပိတရ”ဂ္ဂ သွးပတိတ်ဣဟတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယ သူရိယ

၁၁၀၈။ ယံခမိတအံ လုကကာလဗ္ဗတဂိတုတုဂမ္ဘိုင် ဟံကတိဒိကွင် ပွဲလောကဏီ
ပွမလျးအရင် မဇ္ဈေကတိဒိကွင် ဟံဒိဏီရ၊ ပွဲကာလဂ္ဂ ဒိဒိုင်ဒေမ္မာ ဂ္ဂုတိတိကုတ်ရ၊ ဗ္ဗတု
ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟံပြာကဋ်ဏီအိုတ်ရ၊ မွဲဂိတု လပါဂိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟံပြာကဋ်အိုတ်ဏီရ၊
ဥတုသ္မာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟံပြာကဋ်အိုတ်ဏီရ။

ယံခမိတအံ သွတမ်နူအခိုင်ဂိတုတုဂမ္ဘိုင် ကတိဒိကွင် ပွဲလောကတု ပွမလျးအရင်
မဇ္ဈေ ကတိဒိကွင် ခိရ၊ ပွဲကာလဂ္ဂ ဒေမ္မာဂ္ဂုတိတိကုတ် ဟံဒိရ၊ ပွဲကာလဂ္ဂ ဗ္ဗတုဂမ္ဘိုင်လေဝ်
ပြာကဋ်အိုတ်ရ၊ မွဲဂိတု လပါဂိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် ပြာကဋ်အိုတ်ရ၊ ဥတုသ္မာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ပြာကဋ်
အိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ တုပသ္မဟံသံဝံဟေင် လုကကာလဗ္ဗတ ကျိတြိ မထေက်ဒင်ပူဇ
တေင် မဂြင်တိကေတ (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မဉာ်စုတ် ဟံကတိဒိ ပွဲလောကဏီ
လျးအရင်မဇ္ဈေ ဟံဒိပြာကဋ်ကွင်ဏီရ၊ ပွဲကာလဂ္ဂ ဒိဒိုင်ဒေမ္မာဂ္ဂုတိတိကုတ်ဟေင်ရ၊ ပွမဟိုသွး
ပွမတံ ပွမကိုတိ ပွမကိုကတိဒိ ပွမပံက်ထွး ပွမပါပရအိကောပွမသွ ခရ်ဉာ်အရိဂမ္ဘိုင်
(သစ္စပန်ပြကာ)ဂမ္ဘိုင် ညိုင်သေ့ခံမက်ဂတပ် ဟံကတိဒိအိုတ်ရ။

ယံခမိတအံ သွတမ်နူအခိုင်ကျိတြိ မထေက်ဒင်ပူဇတေင် မဂြင်တိကေတ (ခရ်ဂမ္ဘိုင်
အိုတ်သို) အလိုဇကု မဉာ်စုတ် ကတိဒိ ပွဲလောကတု လျးအရင်မဇ္ဈေ ဒိပြာကဋ်ကွင်ရ၊
ပွဲတု ဒေမ္မာဂ္ဂုတိတိကုတ် ဟံဒိရ၊ ပွမဟိုသွး ပွမတံ ပွမကိုတိ ပွမကိုကတိဒိ ပွမပံက်ထွး
ပွမပါပရအိကောပွမသွ ခရ်ဉာ်အရိဂမ္ဘိုင် (သစ္စပန်ပြကာ)ဂမ္ဘိုင် ညိုင်သေ့ခံမက်ဂတပ် ကတိ
ဒိအိုတ်ရ။ ညးမ္မးပန်ပြကာအိုတ်ဂ္ဂရော? ခရ်ဉာ် အရိဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒဒိခိ ။ ပ ။ ခရ်ဉာ် အရိဂမ္ဘိုင်
မဒ်ဒေတ ဒိဟိတအာစိပ(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒဒိခိပိတဂမ္ဘိုင်ရ။

ယံခမိတအံ ဟိတဂ္ဂရ သွက်ဝံတိကေတ ရဝံမ္မး “ဣဝ္ဗတုန် ဒဒိခိရ”ဂ္ဂ သွးပတိတ်
ဣဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတိကေတ ရဝံမ္မး “ဣဝ္ဗတုန် ဒေတဒိဟိတအာစိပ(နိဗ္ဗာန်) အရာ
ဒဒိခိပိတရ”ဂ္ဂ သွးပတိတ်ဣဟတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

မာတိကာ

၉။ သုတ်ကုန္ဒနီလ

၁၁၀၉။ ယွံခမီတအ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးဟံတီကေတ် အတိုင် ချံစုတ် ရဲဝံမွဲး “ကုဝံတုန် ဒဒိခိရ” ။ ပ ။ ညးဟံတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရဲဝံမွဲး “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ် အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပျိုတ်ရ” ။ ။ “တီလပိဉ်ဝံ တီကေတ် အရာထေက်ကိုတီရောင်သွံ ညာတ်ကေတ် အရာထေက်ကိုညာတ်ရောင်သွံ” ရဲဝံ သွဲး လှ်ကျောပ်ရံင်မုက္ခဝါ သမဏဗြာဟ္မဏသအာင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကလောံတောင်ချို ကလောံတောင် သာဓုာစိုကိုကျာထွဏာမာန်တဲ မဖျေံစွံလပ် ပွဲတိညီသာသုဟ်သုန်ဂ် ကျာပိုက်ကျင်နုဒိဟ်ဗွံက်ဂ် ရင်တျင်ဏာ ဒိဟ်ပလိုတ်ရ၊ ကျာပိုက်ကျင်နုဒိဟ်ပလိုတ်ဂ် ရင်တျင်ဏာဒိဟ်ဗွံက်ရ၊ ကျာပိုက်ကျင် နုဒိဟ် သွပ်ကျာဂ် ရင်တျင်ဏာဒိဟ်သျှင်ကျာရ၊ ကျာပိုက်ကျင်နုဒိဟ်သျှင်ကျာဂ် ရင်တျင်ဏာဒိဟ် သွပ်ကျာရ။ ပွမဒ်သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နုကလောံတောင်ချို ကလောံ တောင်သာဓုာရောင်။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သံဂ်ဟောင် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးဟံတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရဲဝံမွဲး “ကုဝံတုန် ဒဒိခိရ” ။ ပ ။ ညးဟံတီကေတ် အတိုင် ချံစုတ် ရဲဝံမွဲး “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပျိုတ်ရ” ။ ။ “တီလပိဉ်ဝံ တီကေတ် အရာထေက်ကိုတီရောင်သွံ ညာတ်ကေတ် အရာထေက်ကိုညာတ်ရောင်သွံ” ရဲဝံ သွဲးလှ်ကျောပ်ရံင်မုက္ခဝါ သမဏဗြာဟ္မဏသအာင် ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ပွမဒ်သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမဟံညာတ်ကေတ် ဓရ်သုအရီဂမ္ဘိုင် (သစ္စပန်ပြကာ) ဂမ္ဘိုင်ရောင်။

ယွံခမီတအ် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရဲဝံမွဲး “ကုဝံတုန် ဒဒိခိရ” ။ ပ ။ ညးတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရဲဝံမွဲး “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ် အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပျိုတ်ရ” ။ ။ “တီလပိဉ်ဝံ တီကေတ် အရာထေက်ကိုတီရောင်သွံ ညာတ်ကေတ် အရာထေက်ကိုညာတ်ရောင်သွံ” ရဲဝံ ဟံဒးလှ်ကျောပ်ရံင်မုက္ခဝါ သမဏ ဗြာဟ္မဏသအာင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တိုင်ပသဲကို တိုင်(ဇုံ)တြင်ကို လုပ်ပွဲတိဖြိုဟ်တဲ မဂပ်ပ် တိုပတူလပ် ဗွဲမဒးရဲဂ် ဟံချီတောင်ရ၊ လဗိုတ်ကျာသကာတ်မြဟ် နုဒိဟ်ဗွံက်ပိုက်ကျင်လောင် ဟံချီတောင် ဟံဂါဇဲရ၊ နုဒိဟ်ပလိုတ်လောင် ။ ပ ။ နုဒိဟ်သွပ်ကျာလောင် ။ ပ ။ လဗိုတ်ကျာ သကာတ်မြဟ် နုဒိဟ်သျှင်ကျာ ပိုက်ကျင်လောင် ဟံချီတောင် ဟံဂါဇဲရ။ ပွမဒ်သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် လုပ်ပွဲတိဖြိုဟ်တဲ ဟိုတ်ပွမတိုပတူလပ် တိုင်တြင်ဗွဲမဒးရဲရောင်။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သံဂ်ဟောင် သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးတီကေတ် အတိုင် ချံစုတ် ရဲဝံမွဲး “ကုဝံတုန် ဒဒိခိရ” ။ ပ ။ ညးတီကေတ် အတိုင်ချံစုတ် ရဲဝံမွဲး “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပျိုတ်ရ” ။ ။ “တီလပိဉ်ဝံ တီကေတ် အရာထေက်

ကိုတီရောင်သွံ ညာတ်ကေတ် အရာထေက်ကိုညာတ်ရောင်သွံ” ရဝံ ဟံဒးလှ်ကျောပ် ရံင်မုက္ခဝါ သမဏဗြာဟ္မဏသအာင်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမညာတ်ကေတ် ဓရ်ညံအရီဂမ္တိုင် (သစ္စပန်ပြကာ)ဂမ္တိုင်ရောင်။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ် ဂ်ရော? ဓရ်ညံအရီဂမ္တိုင်မဒ်ဒဒိန် ။ ပ ။ ဓရ်ညံအရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိန်ပျိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲ “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဝံမွဲ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိန်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဝါဒတ္ထိက

၁၁၁၀။ ယွံခမီတအ် ခမီမမိက်ကိုမွဲ “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ရဝံ တီကေတ် အတိုင် ညံစုတ်ရ ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ရဝံ တီကေတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏ မ္မုပ္ပိက်ကိုကွေတ်ဝါဒတဲ မ္မုအလေံဉာဲသေ့ ကွေတ်ဝါဒဂ် “ကြက်ပတိုန်ကွေတ်ဝါဒ ကုခမီဂ်ရ” ရဝံ နူဒိုဟ်ဗွဲက်ကို နူဒိုဟ်ပလိုတ်ကို နူဒိုဟ်သွက်ကျာကို နူဒိုဟ်သျှင်ကျာကို ကျင်တမွဲ ဟိုတ်မတွံး ဗွဲဟာန်ကောံဟိုတ်ယုတ္တိ ကြက်ကိုခမီ မတီ အတိုင်ညံစုတ်ဂ် ချီတေဝ်ရ ကြက်ကိုဂါဇဲရဝံ ဟံမွဲရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာန်တုန် တွံတိုင်မ္မုဉ်တြဟတ် လုပ်ပွဲတိဒွံဟတ်တဲ မံက်လတူတီ ဒွံဟတ်ဂ် နူဒိုဟ်ဗွဲက်ကို လဗိုတ်ကျာသကာတ်မြဟ် ပိုက်ကျင်လေဝ် ဟံချီတေဝ် ဟံဂါဇဲရ ။ ပ ။ နူဒိုဟ်ပလိုတ်ကို ။ ပ ။ နူဒိုဟ်သွက်ကျာကို နူဒိုဟ်သျှင်ကျာကို လဗိုတ်ကျာသကာတ် မြဟ်ပိုက်ကျင်လေဝ် ဟံချီတေဝ် ဟံဂါဇဲရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် လုပ်ပွဲ တိဖြဟ်တဲ ဟိုတ်ပွမတိုပတူလပ် တွံတိုင်ဗွဲမဒးရောင်။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွက်သင်္ဂဟ်ဝံဟေင် ဩခမီမွဲ “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ရဝံ တီကေတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ် ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိန်ပျိုတ်ရ” ရဝံ တီကေတ် အတိုင်ညံ စုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏ မ္မုပ္ပိက်ကိုကွေတ်ဝါဒတဲ မ္မုအလေံဉာဲသေ့ ကွေတ်ဝါဒဂ် “ကြက် ပတိုန်ကွေတ်ဝါဒ ကုခမီ ဂ်ရ” ရဝံ နူဒိုဟ်ဗွဲက်ကို နူဒိုဟ်ပလိုတ်ကို နူဒိုဟ်သွက်ကျာကို နူဒိုဟ် သျှင်ကျာကို ကျင်တမွဲ ဟိုတ်မတွံး ဗွဲဟာန်ကောံဟိုတ်ယုတ္တိ ကြက်ကိုခမီ မတီအတိုင်ညံစုတ်ဂ် ချီတေဝ်ရ ကြက်ကို ဂါဇဲရဝံ ဟံမွဲရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမညာတ်ကေတ် ဓရ်ညံအရီ ဂမ္တိုင် (သစ္စပန်ပြကာ)ဂမ္တိုင်ရောင်။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ် ဂ်ရော? ဓရ်ညံအရီဂမ္တိုင်မဒ်ဒဒိန် ။ ပ ။ ဓရ်ညံအရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိန်ပျိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝွံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ”ဂ် သွးပတိတ်
 ြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝွံမွဲး “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)
 အရာဒဒိခိပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ြဟတ်ရ ရဲဝွံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

သီသပါနဝဂ် မရနုက်ကိုပန် တဲရ။

၅။ ပပါတဝဂ် ၁။ သုတ်လောကစိန္တာ

၁၁၁၁။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်
 ဒွဲကုစုကုယန် လမ်စံက်ဂမိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြ
 သွးတိုန်ကိုခမီဂမိုင်ရ— “ယွံခမီတအ် ကေင်ဒ်ကွိုင် ပွဲကိုပ်ကွာတေံတုန် တြုဲမွဲတု ‘ကြက်
 ချပ်တ် ‘လောကစိန္တာ’ အရာလောကမထေက်ကိုချပ်ရ’ ရဲဝွံ တိတ်ကွိုင်နုချင်ရာဇဂြိုဟ်တဲ
 ပြာပ်အာဌာန်ကွာသုမာဂဓန္တဲမွဲး ဂဇာ်ချပ်ဒိုင် လောကစိန္တာ ပွဲဩင်ကွာသုမာဂဓရ၊
 ယွံခမီတအ် တြုဲဂ် သွေံညာတ်ကေတ် ပွန်မုံကိုအပ်ပန်ပြကာ (ပွန်ပန်ကိုပ်) လုပ်အာ
 တပ်ဒက် ပွဲဩင်ကွာသုမာဂဓတဲ ‘အဲတုန် ကြအ်ယှောတ်အာရထေင်၊ အဲတုန် စိုတ်ကလုံ
 လဖ်အာရထေင်၊ အရာဟွံမွဲ ပွဲလောကဂ် အဲညာတ်ရ’ ရဲဝွံ ကသပ်ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကြ
 နှုတ် တြုဲဂ် လုပ်အာချင်တဲ ‘ယွံတြနဲတအ် အဲတုန် ကြအ်ယှောတ်အာရထေင်၊ အဲတုန်
 စိုတ်ကလုံလဖ်အာရထေင်၊ အရာဟွံမွဲပွဲလောကဂ် အဲညာတ်ရ’ ရဲဝွံ ဟိုသွးကို ကုဂကေံ
 မှိုဟ်မဉိုင်ရ။

အမံတြု မုရသ်လို တုအဲ ကြအ်ယှောတ်အာဂ်ရော? အမံတြု မုရသ်လို တုအဲ
 စိုတ်ကလုံလဖ်အာဂ်ရော? အရာ တုအဲ ညာတ်ဂ် ဗုတ်ညိနာင် ဟွံမွဲပွဲလောကဟာ ရဲဝွံ
 သွန်အိုတ်ရ။ ယွံတြနဲတအ် ပွဲဌာန်ဝွံ အဲ ‘ကြက်ချပ်တ် ‘လောကစိန္တာ’ အရာလောက
 မထေက်ကိုချပ်ရ’ ရဲဝွံ တိတ်ကွိုင်နုချင်ရာဇဂြိုဟ်တဲ ပြာပ်အာဌာန်ကွာသုမာဂဓန္တဲမွဲး
 ဂဇာ်ချပ်ဒိုင် လောကစိန္တာ ပွဲဩင်ကွာသုမာဂဓရ၊ ယွံတြနဲတအ် အဲသွေံညာတ်ကေတ်
 ပွန်မုံကိုအပ်ပန်ပြကာ (ပွန်ပန်ကိုပ်) လုပ်အာတပ်ဒက် ပွဲဩင်ကွာသုမာဂဓရ၊ ယွံတြ
 နဲတအ် ရဲဝွံဟေင် အဲ ကြအ်ယှောတ်အာရ၊ ရဲဝွံဟေင်စိုတ်ကလုံလဖ်အာရ၊ အရာ အဲ
 ညာတ်ဝွံလေင် ဟွံမွဲပွဲလောကရ ရဲဝွံ ဟိုသွးရ။ အမံတြု တုအဲ ကြအ်ယှောတ်အာ ညံဉ်ရ၊
 စိုတ်ကလုံလဖ်အာ ညံဉ်ရ၊ အရာအဲညာတ်ဝွံလေင် ဟွံမွဲပွဲလောကရ ရဲဝွံ ဟိုသွးအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တြုဲဂ် ညာတ်တ် အရာညံဉ်ဟေင်ရ၊ ညာတ်တ် ဟွံညံဉ်ဟွံသေင်ရ။
 ယွံခမီတအ် ကေင်ဒ်ကွိုင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် ပေါတပ်ဇေဟ် ဒေဝတ်ကေံအသူဂမိုင်
 ကေင်ဇက်တိုန်တပ်ဇေဟ်တဲရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲပေါတပ်ဇေဟ်ဂ် ဒေဝတ်ဂမိုင် ဇူးအာအိုတ်ရ၊

အသူဂမ္ဘိုင် ကျအာအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် အသူဂမ္ဘိုင် မကျပုာ်နီၣ် ဖေက်ဂံၣ်လကိုတ်တိုၣ် ဂမ္ဘိုင်ဒ်တဲ ကိုဒေဝတ် ဝိဝိင်ဘိင်တိုင်တဲ လုပ်အာချင်အသူ နကိုတဝ်ဒက်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ “လောကဂ် ဗိုန်ရ” ရဲဝံကို “လောကဂ် ဟံဗိုန်ရ” ရဲဝံကို “လောကဂ် မှုကိုလအိတ်ရ” ရဲဝံကို “လောကဂ် ဟံဗွဲကိုလအိတ်ရ” ရဲဝံကို “လမျီု ဂ်ဟောင် နှိဇကုဂ်ရ” ရဲဝံကို “လမျီုဂ် တုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ” ရဲဝံကို “သတ်ဂ် ပွဲကြနုချိုတ်တဲဂ် နှိရ” ရဲဝံကို “သတ်ဂ် ပွဲကြနုချိုတ်တဲဂ် ဟံဗိုန်ရ” ရဲဝံကို “သတ်ဂ် ပွဲကြနုချိုတ်တဲဂ် နှိလောင်နှိရ ဟံဗိုန်လောင်ဟံဗိုန်ရ” ရဲဝံကို “သတ်ဂ် ပွဲကြနုချိုတ်တဲဂ် နှိလောင် ဟံဗောင် ဟံဗိုန်လောင် ဟံဗောင်ရ” ရဲဝံကို ဟံဗေက်ကိုချပ် လောကစိန္တာအိုတ်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ကသပ်ဝံ ဟံစပ်ကောံဒတဲဖိုရ၊ တမ်ဒေတ်မပြ မတွံဂးမဂ်ဟံဗောင်ရ၊ ဟံဗိုတ် သွက်ဂွံဒေန်ဇရ သွက်ဂွံစ်စူးနုပွမထွေန်စပ် သွက်ဂွံပျိတ် သွက်ဂွံလလမ် သွက်ဂွံတိနညာဏ်တောင် သွက်ဂွံတိ အလိုဇကု သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုတဏှာရ။

ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မိက်ချပ်အိုတ်မူး “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ” ရဲဝံ သွးချပ် အိုတ်ရ ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်နှိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိန်ပျိတ်ရ” ရဲဝံ သွးချပ် အိုတ်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ကသပ်ဝံ စပ်ကောံဒတဲဖိုရ၊ နှိတမ် ဒေတ် မပြ မတွံဂးမဂ်ရ၊ နှိတ် သွက်ဂွံဒေန်ဇရ သွက်ဂွံစ်စူးနုပွမထွေန်စပ် သွက်ဂွံပျိတ် သွက်ဂွံလလမ် သွက်ဂွံတိနညာဏ်တောင် သွက်ဂွံတိအလိုဇကု သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုတဏှာရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတိကေတ် ရဲဝံမူး “ဣဝံတုန် ဒဒိန်ရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတိကေတ် ရဲဝံမူး “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတ် နှိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိန်ပျိတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပပါတ

၁၁၁၂။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇရောင် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ၊ ပွဲကာလဂ် တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲဂ် “ယွံခမီတအ် သွက်သွောံပဒတ်တဲ ကြက်ပြာ်အာ အထောင့်နီုပဋိဘာနအိုတ်ရ” ရဲဝံ သွးကိုခမီဂမ္ဘိုင်မူး “ယွံကျ်မ္မုပိုင် နိဟ်ရ” ရဲဝံ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ကလောင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲအိုတ်ရ။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္မုပိုင် ကျ်တြဲ မွဲဟာန်ကောံခမီဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် ပြာ်အာ အထောင့်နီုပဋိဘာနရ။ ခမီမွဲဇကုဂ် သွောံညာတ်ကေတ် ပပါတ်ဖြဟ်မဇ္ဈေ ပွဲအထောင့်နီုပဋိဘာနတဲ “ယွံကျ်မ္မုပိုင် ပပါတ် ဖြဟ်ဝံ ဇော်ကွဲရောင်သွံ၊ ယွံကျ်မ္မုပိုင် ပပါတ်ဖြဟ်ဝံ ထေက်ကိုဖေက်ဂံၣ်လောန်ကွဲ ရောင်သွံ၊ ယွံကျ်မ္မုပိုင် ပပါတ်ဖြဟ်မွဲသအာင် သာတဲလောင် ဇော်လတူပပါတ်ဖြဟ်ဝံ

သာတုလေဝံ ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ဂ် နွံဏီဟာ” ရဝ္ဗံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်
ဝံရ။ ယွံခမီ ဗပါတ်ဇြဟ်မွဲသအာင် သာတုလေဝံ ဇော်လတူဗပါတ်ဇြဟ်ဝံ သာတုလေဝံ
ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ဂ် နွံဏီရ ရဝ္ဗံ သုးတရ။

ယွံကျာ်မ္မုပိဉ် ဗပါတ်ဇြဟ်မွဲသအာင် သာတုလေဝံ ဇော်လတူဗပါတ်ဇြဟ်ဝံ သာတု
လေဝံ ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ဂ် ညးချေရော? ရဝ္ဗံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံခမီ သမဏဗြာဟ္မဏ
ဂမ္တိုင်အိုတ်သို ညးဟွံတီကေတ် အတိုင်ညံစုတ် ရဝ္ဗံမွဲး “ဣဝ္ဗတုန် ဒဒိန်ရ” ညးဟွံတီကေတ်
အတိုင်ညံစုတ် ရဝ္ဗံမွဲး “ဣဝ္ဗတုန် ဟိုတ်ဒဒိန်ကတိုန်ရ” ညးဟွံတီကေတ် အတိုင်ညံစုတ်
ရဝ္ဗံမွဲး “ဣဝ္ဗတုန် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိန်ဟိုတ်ရ” ညးဟွံတီကေတ် အတိုင်ညံစုတ် ရဝ္ဗံမွဲး
“ဣဝ္ဗတုန် နေတ်ဒ်ဟိုတ် ဝံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိန်ဟိုတ်ရ” ဂ် မိပ်လဟိုင်တံ ပွဲ‘သင်္ခါရ’
ပွမပြုပြင်စီရင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်ရ။ မိပ်လဟိုင်တံ ပွဲ‘သင်္ခါရ’
ပွမပြုပြင်စီရင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇရာ’ ပွမဗျူဟ်အိုတ်ရ။ မိပ်လဟိုင်တံ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမ
ပြုပြင်စီရင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ မိပ်လဟိုင်တံ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမ
ပြုပြင်စီရင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒ်ဒဒိန်ကာယ ပွမဒ်
ဒဒိန်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်အိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင် ဟိုတ်မမိပ်
လဟိုင်တံ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ဟိုတ်မ
မိပ်လဟိုင်တံ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ဟိုတ်မမိပ်
လဟိုင်တံ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ဟိုတ်မမိပ်
လဟိုင်တံ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ
ပွမဒ်ဒဒိန်ကာယ ပွမဒ်ဒဒိန်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ရ သင်္ခါရ မလေပ်ကတို
ဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဂမ္တိုင်လေဝံ ပြုပြင်အိုတ်ရ။ သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇရာ’
ပွမဗျူဂမ္တိုင်လေဝံ ပြုပြင်အိုတ်ရ။ သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ဂမ္တိုင်လေဝံ
ပြုပြင်အိုတ်ရ။ သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒ်ဒဒိန်ကာယ
ပွမဒ်ဒဒိန်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်လေဝံ ပြုပြင်အိုတ်ရ။

ညးဂမ္တိုင် ဂမ်သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဂမ္တိုင်လေဝံ
ပြုပြင်စီရင်တု ဂမ်သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇရာ’ ပွမဗျူဂမ္တိုင်လေဝံ ပြုပြင်စီရင်တု
ဂမ်သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ဂမ္တိုင်လေဝံ ပြုပြင်စီရင်တု ဂမ်သင်္ခါရ
မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒ်ဒဒိန်ကာယ ပွမဒ်ဒဒိန်စိုတ် ပွမ
ချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်လေဝံ ပြုပြင်စီရင်တု ဗပါတ်ဇြဟ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်
ပဋိသန္ဓိလေဝံ ဒးဒတုံစှော်အိုတ်ရ။ ဗပါတ်ဇြဟ် ပွမဗျူလေဝံ ဒးဒတုံစှော်အိုတ်ရ။ ဗပါတ်ဇြဟ်
ပွမချိုတ်လေဝံ ဒးဒတုံစှော်အိုတ်ရ။ ဗပါတ်ဇြဟ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒ်ဒဒိန်
ကာယ ပွမဒ်ဒဒိန်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်လေဝံ ဒးဒတုံစှော်အိုတ်ရ။ ညးဂမ္တိုင်
ဟွံတိတ်ဗူး နူဂကောံဒဒိန် မတွံဂးပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဒးဗျူ ပွမဒးချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ

ပွမလရိအိယံ ပွမဒိဒိဋ္ဌိကာယ ပွမဒိဒိဋ္ဌိစိတ် ပွမဇ္ဈာန်စိတ် ဗွမသကာတ် မြဟ်အိုတ်ရ ရံဝံ အဲ သွးရ။

ယံခမီ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးတီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒိဒိဋ္ဌိရ” ။ ပ ။ ညးတီကေတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဇေတိဒိဟိုတ် ဝံအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒိအရာဒိဒိဋ္ဌိပျိုတ်ရ” ဂ် ဟံမိလဟိင်တ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရေင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်ရ။ ဟံမိလဟိင်တ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြု ပြင်စီရေင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇရာ’ ပွမဗျူအိုတ်ရ။ ဟံမိလဟိင်တ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြု ပြင်စီရေင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ဟံမိလဟိင်တ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမ ပြုပြင်စီရေင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကိုပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအိယံ ပွမဒိဒိဋ္ဌိကာယ ပွမဒိ ဒိဒိဋ္ဌိစိတ် ပွမဇ္ဈာန်စိတ် ဗွမသကာတ်မြဟ်အိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟိုတ်မဟံမိ လဟိင်တ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရေင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ဟိုတ်မ ဟံမိလဟိင်တ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရေင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ဟိုတ်မ ဟံမိလဟိင်တ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရေင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ဟိုတ်မ ဟံမိလဟိင်တ ပွဲ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရေင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအိ ယံ ပွမဒိဒိဋ္ဌိကာယ ပွမဒိဒိဋ္ဌိစိတ် ပွမဇ္ဈာန်စိတ် ဗွမသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟံပြု ပြင်အိုတ်ရ။ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ကမ်သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟိုတ်မဟံပြုပြင်စီရေင် ကမ်သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇရာ’ ပွမဗျူဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟိုတ်မ ဟံပြုပြင်စီရေင် ကမ်သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘မရဏ’ ပွမ ချိုတ်ဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟံပြုပြင်အိုတ်ရ။ သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘မရဏ’ ပွမ ချိုတ်ဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟံပြုပြင်အိုတ်ရ။ သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလ ရိအိယံ ပွမဒိဒိဋ္ဌိကာယ ပွမဒိဒိဋ္ဌိစိတ် ပွမဇ္ဈာန်စိတ်ဗွမသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟံပြု ပြင်အိုတ်ရ။ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ကမ်သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟိုတ်မဟံပြုပြင်စီရေင် ကမ်သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘ဇရာ’ ပွမဗျူဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟိုတ်မ ဟံပြုပြင်စီရေင် ကမ်သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟိုတ်မဟံပြု ပြင်စီရေင် ကမ်သင်္ခါရ မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအိယံ ပွမဒိဒိဋ္ဌိ ကာယ ပွမဒိဒိဋ္ဌိစိတ် ပွမဇ္ဈာန်စိတ် ဗွမသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင်လေပ် ဟိုတ်မဟံပြုပြင်စီ ရေင်ဂ်ရ ဗပါတ်ဇြဟ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိလေပ် ဟံဒးဒတုံဇှော်အိုတ်ရ။ ဗပါတ်ဇြဟ် ပွမ ဗျူလေပ် ဟံဒးဒတုံဇှော်အိုတ်ရ။ ဗပါတ်ဇြဟ် ပွမချိုတ်လေပ် ဟံဒးဒတုံဇှော်အိုတ်ရ။ ဗပါတ် ဇြဟ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအိယံ ပွမဒိဒိဋ္ဌိကာယ ပွမဒိဒိဋ္ဌိစိတ် ပွမဇ္ဈာန်စိတ် ဗွမသ ကာတ်မြဟ်လေပ် ဟံဒးဒတုံဇှော်အိုတ်ရ။

ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် တိတ်ဗူးနူဂကောံဒိဒိဋ္ဌိ မတွံဂး ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဒးဗျူ ပွမဒးချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအိယံ ပွမဒိဒိဋ္ဌိကာယ ပွမဒိဒိဋ္ဌိစိတ် ပွမဇ္ဈာန်စိတ် ဗွမသကာတ် မြဟ်အိုတ်ရ ရံဝံ အဲသွးရ။

ယုံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတိကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခ်ရ” ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတိကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ရ” ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်မဟာပရိဋ္ဌာဟ

၁၁၁၃။ ယုံခမီတအ် နရက်မုံယုမဟာပရိဋ္ဌာဟ နွံရ၊ ပွဲနရက်ဂ် ရုပ်သင်သီဖအိုတ် ဂွံညာတ်ကေတ် နကိုမတ်မွဲး ဂွံညာတ်ကေတ် ရုပ်သင်မဟံမ္မဲပွဲက်ဟေင်ရ၊ ဟဂွံညာတ် ကေတ် ရုပ်သင် ထေက်ကိုနွံပွဲက်ရ၊ ဂွံညာတ်ကေတ် ရုပ်သင် ဟံထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက် ဟေင်ရ၊ ဟဂွံညာတ်ကေတ် ရုပ်သင် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်ရ၊ ဂွံညာတ်ကေတ် ရုပ်သင် ဟံထေက်ကိုသေ့သွံဟေင်ရ၊ ဟဂွံညာတ်ကေတ် ရုပ်သင် ထေက်ကိုသေ့သွံရ။ ရမျာင် သီဖအိုတ် ဂွံမိင်ကေတ် နကိုကတောပ်မွဲး ။ ပ ။ တုတ်ဒွံသီဖအိုတ် ဂွံတုတ်ဒွံလုက်ကေတ် နကိုဇုမ္မုး ။ ပ ။ သဘ်ခရ်သီဖအိုတ် မတိကေတ် နကိုစိုတ်မွဲး ဂွံတိကေတ် သဘ်မဟံမ္မဲ ပွဲက်ဟေင်ရ၊ ဟဂွံတိကေတ် သဘ်ထေက်ကိုနွံပွဲက်ရ၊ ဂွံတိကေတ် သဘ်ဟံထေက်ကို သျှိုက်မျိုက်ဟေင်ရ၊ ဟဂွံတိကေတ် သဘ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်ရ၊ ဂွံတိကေတ် သဘ်ဟံ ထေက်ကိုသေ့သွံဟေင်ရ၊ ဟဂွံတိကေတ် သဘ်ထေက်ကိုသေ့သွံရ ရဲဝံ သွးတ်မွဲး ခမီမ္မဲ ဇုကုဂ် “ယုံကျာ်မုံပိုဉ် ပုမဒတူတွဲ (ကတ်ကတာန်)ဂ် ဇှော်ကွံရောင်သွံ၊ ယုံကျာ်မုံပိုဉ် ပုမဒတူတွဲဂ် ဇှော်လောန်ကွံရောင်သွံ၊ ယုံကျာ်မုံပိုဉ် ပုမဒတူတွဲ မွဲသအာင် သာတုလေင် ဇှော်လတူပုမဒတူတွဲဂ် သာတုလေင် ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ဂ် နွံဏီဟာ” ရဲဝံ ဂရင်ပတိ တီလမုံပိုဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ။ ယုံခမီ ပုမဒတူတွဲမွဲသအာင် သာတုလေင် ဇှော်လတူ ပုမဒတူတွဲဂ် သာတုလေင် ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ဂ် နွံဏီရ ရဲဝံ သွးတ်ရ။

ယုံကျာ်မုံပိုဉ် ပုမဒတူတွဲမွဲသအာင် သာတုလေင်ဇှော် လတူပုမဒတူတွဲဂ် သာ တုလေင် ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ဂ် ညးဍေံရော? ယုံခမီ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်အိုတ်သီ ညးဟံတိကေတ် အတိုင်သုာ်စုတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခ်ရ” ။ ပ ။ ညးဟံတိကေတ် အတိုင်သုာ်စုတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်ဂွံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ရ” ဂ် မိပ်လဟိုင်တ် ပွဲ ‘သင်္ခါရ’ ပုမပြုပြေင်စီရေင် မလေင်ကတိတ်ဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပုမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်ရ ။ ပ ။ မိပ်လဟိုင်ဂမ္တိုင်ဒ်တဲ ။ ပ ။ ပြုပြေင်စီရေင်အိုတ်ရ၊ ပြုပြေင်စီရေင်တဲ နပု ဒတူတွဲ ပုမတန်ပဋိသန္ဓိလေင် ဒတူတွဲအိုတ်ရ၊ နပုမဒတူတွဲ ပုမဗျူလေင် ဒတူတွဲ အိုတ်ရ၊ နပုမဒတူတွဲ ပုမချိုတ်လေင် ဒတူတွဲအိုတ်ရ၊ နပုမဒတူတွဲ ပုမစံင်တူပူဆာ ပုမလရိအိယံ ပုမဒ်ဒဒိခ်ကာယ ပုမဒ်ဒဒိခ်စိုတ် ပုမချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်လေင် ဒတူတွဲအိုတ်ရ။ ညးဂမ္တိုင် ဟံတိတ်ဗုဒ္ဓဂကောံဒဒိခ် မတွံဂးပုမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပုမဒးဗျူ

ပွမဒေချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒ်ဒိခိကာယ ပွမဒ်ဒိခိစိုတ် ပွမချောင်စိုတ်
ဗွဲမသကာတ်မြဟ်အိုတ်ရ ရံဝံ အဲသွေးရ။

ယွံခမီ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးတီကေတ် အတိုင်ညံစုတ် ရံဝံမွဲ
“ကုဝံတုန် ဒိခိခရ” ။ ပ ။ ညးတီကေတ် အတိုင်ညံစုတ် ရံဝံမွဲ “ကုဝံတုန် ဒေတ်ဒိ
ဟိုတ်ဝံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒိခိပျိုတ်ရ” ဂ် ဟံမိပ်လဟ်င်တ ပွဲ‘သခါရ’ပွမပြုပြင်
စီရင် မလေပ်ကတိုဗဒ်ကို‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဟံမိပ်လဟ်င်ဂမ္ဘိုင်ဒ်တဲ
။ ပ ။ ဟံပြုပြင်စီရင်အိုတ်ရ၊ ဟံပြုပြင်စီရင်တဲ နပွဒတူတုဲ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိလေပ်
ဟံဒေဒတူတုဲအိုတ်ရ၊ နပွဒတူတုဲ ပွမဗျူလေပ် ဟံဒေဒတူတုဲအိုတ်ရ၊ နပွဒတူတုဲ
ပွမချိုတ်လေပ် ဟံဒေဒတူတုဲအိုတ်ရ၊ နပွဒတူတုဲ ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒ်
ဒိခိကာယ ပွမဒ်ဒိခိစိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်လေပ် ဟံဒေဒတူတုဲအိုတ်ရ။
ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် တိတ်ဗူးနုကောံဒိခိ မတွံဂးပွမဒေဒတုန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဒေဒချိုတ် ပွမစံင်တူ
ပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒ်ဒိခိကာယ ပွမဒ်ဒိခိစိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်
အိုတ်ရ ရံဝံ အဲ သွေးရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွဲ “ကုဝံတုန် ဒိခိခရ”ဂ် သွေးပတိတ်
ဗြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွဲ “ကုဝံတုန် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)
အရာဒိခိပျိုတ်ရ”ဂ် သွေးပတိတ်ဗြဟတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ကုဋ္ဌာဂါရ

၁၁၁၄။ ယွံခမီတအ် “အဲ ဟံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ဓရ်ညံအရိဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒိခိ
အတိုင်ညံစုတ်တဲ ။ ပ ။ ဟံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ဓရ်ညံအရိဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်
အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒိခိပျိုတ် အတိုင်ညံစုတ်တဲ ကြက်သွကွေလအိတ်ဒိခိ ဗွဲမဒေဒရဲရ”ဂ်
ဟိုတ်မဟိုသွေး ရံဝံ ဟံမွဲရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် “အဲ ဟံသိုင်ခွဲကွေန်သွ ထပ်သွပ် ဒေက်တသိုမစုတ်
ဘုံပြာသာဒ်ဏီတဲ ကြက်ပတိုန်ထပ်လတူရ” ဂ် ဟိုတ်မဟိုသွေးရံဝံမာန် ဟံမွဲရ။ ယွံခမီတအ်
တုပ်သွဟ်သ်ဝံဟေင် “အဲ ဟံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ဓရ်ညံအရိဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒိခိ အတိုင်
ညံစုတ်တဲ ။ ပ ။ ဟံထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ဓရ်ညံအရိဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်
(နိဗ္ဗာန်) အရာဒိခိပျိုတ် အတိုင်ညံစုတ်တဲ ကြက်သွကွေလအိတ်ဒိခိ ဗွဲမဒေဒရဲရ” ဂ်
ဟိုတ်မဟိုသွေး ရံဝံ ဟံမွဲရ။

ယွံခမီတအ် “အဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကောတ် ခရဲညာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိမ် အတိုင် ညာ်စုတ်တဲ။ ပ။ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကောတ် ခရဲညာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ်ပျိုတ် အတိုင်ညာ်စုတ်တဲ ကြက်သွကွေ့ လအိတ်ဒဒိမ် ဗွဲမဒးရးရ” ဂ် ဟိုတ်မ ဟိုသုး ရဲဝံ နွံရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် “အဲ သိုင်ခွဲကွေ့နံသွ ထပ်သွပ် ဒဒက်တသိုမစုတ် ဘုံပြာ သာဒ်တဲဒ်တဲ ကြက်ပတိုန်ထပ်လတူရ” ဂ် ဟိုတ်မဟိုသုး ရဲဝံမာန် နွံရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သ်ဝံဟောင် “အဲ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကောတ် ခရဲညာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိမ် အတိုင် ညာ်စုတ်တဲ။ ပ။ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကောတ် ခရဲညာ်အရီဂမ္တိုင် မဒ်ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ်ပျိုတ် အတိုင်ညာ်စုတ်တဲ ကြက်သွကွေ့ လအိတ်ဒဒိမ် ဗွဲမဒးရးရ” ဂ် ဟိုတ်မ ဟိုသုး ရဲဝံ နွံရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကောတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ။ ပ။ သွက်ဝံတီကောတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဝါလ

၁၁၁၅။ ပွဲကာလမွဲအခါင် တီလမ္တိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာပြာသာဒ် မ္တုကို ဓုပ်ပြကာ အပွဲဂြိုပ်မဟာဝိန် ဇရောင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲကာလဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပွဲအခါင် နူဂယး ဗိုက်ပလေပ်သွာတဲ ဂိုင်ကောတ်ဗဗေင်သွာတဲမွဲး လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်ဝေသာ လီရ။ တီလပိုင်အာနန္ဒ သွာညာတ်ကောတ် ကောန်သိုင်လိစ္ဆဝီသုတ်ဂမ္တိုင် မဂ္တိုင်ဂွင်မသွ (လုတ်)ခိုင် ကွတ်ပန်ပေါဟ်လ နူကိုဌာန်ဇေမ္မာ်ဟောင် ကိုကမ်လလုပ်အာ ဟံစဲဂါ နကို ပ္တောက်ပသဲတုံက် မချောတ်သေဘဲ ကဆံင်ကဆံင်တဲ မကိုဒတုံစေမာန် ပွဲသိုန်နပွင်သိုင်တဲ “ကောန်သိုင်လိစ္ဆဝီသုတ်ဂမ္တိုင်ဝံ လေပ်ကွတ်တုအိုတ်ရောင်သွံ၊ ကောန်သိုင်လိစ္ဆဝီသုတ် ဂမ္တိုင်ဝံ လေပ်ကွတ်တု ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရောင်သွံ၊ နူကိုဌာန်ဇေမ္မာ်ဟောင် ကိုကမ်လလုပ်အာ ဟံစဲဂါ နကိုပ္တောက်ပသဲတုံက် မချောတ်သေဘဲ ကဆံင်ကဆံင်တဲ မကိုဒတုံစေမာန်အိုတ် ရောင်သွံ” ရဲဝံ ကသပ်ဒ်ရ။

ပွဲကြဲနူဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်ဝေသာလီတဲ ကိုပိုင်တဲ ပွဲကာလကြဲ ပါစူးအာနူကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲ ပြာပ်အာဇရောင်တီလမ္တိုင်ကျိတြဲတဲ လောဝ် သွဝတ်တီလမ္တိုင်ကျိတြဲတဲမွဲး ဂဇအ်ကောတ် ပွဲဒုဒ်မွဲတဲ ဂရင်ပတိတ်တီလမ္တိုင်ကျိတြဲ ဂလာန် ဝံရ— “ယွံကျိမ္တိုင် အိဍိုက် တဲဝံ ပွဲအခါင်နူဂယး ဗိုက်ပလေပ်သွာတဲ ဂိုင်ကောတ်ဗဗေင်

သုတုတုမ္မး လုပ်ရောင်ပိဏ္ဏပါတ် ချင်ဝေသာလီရ၊ ယွံကျော်မျှပိုင် အဲဒိုက် သော့ညာတ်ကေတ် ကောန်သိုင်လိစ္ဆဝီသုတ်ဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် မသွ(လုတ်)ဒိုင် ကွတ်ပန်ပေါဟ်လ နူကိုဌာန် ဇေမ္မာဲ ဟောင် ကိုကမ်လလုပ်အာ ဟုံစဲဂေါ နူကိုဌာန်ပသဲတုံက် မချောတ်သောဲ ကဆံင်ကဆံင်တုဲ မကိုဒတုံစော်မာန် ပွဲသိုန်နုပွင်သိုင်တုဲ ‘ကောန်သိုင်လိစ္ဆဝီသုတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ လေပ်ကွတ်တုအိုတ် ရောင်သွံ၊ ကောန်သိုင်လိစ္ဆဝီသုတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ လေပ်ကွတ်တု ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရောင်သွံ၊ နူကို ဌာန်ဇေမ္မာဲဟောင် ကိုကမ်လလုပ်အာ ဟုံစဲဂေါ နူကိုဌာန်ပသဲတုံက် မချောတ်သောဲ ကဆံင် ကဆံင်တုဲ မကိုဒတုံစော်မာန်အိုတ်ရောင်သွံ’ ရဲဝံကသပ်ဒ် ကုအဲဒိုက်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံအာနန္ဒ အရာဂ် ပသ်သတ္တိထေင်ရော? ဩဉ္ဇးမ္မဲ နူကိုဌာန်ဇေမ္မာဲဟောင် ကိုကမ်လလုပ်အာ ဟုံစဲဂေါ နူကိုဌာန်ပသဲတုံက် မချောတ်သောဲ ကဆံင်ကဆံင်တုဲ ဒတုံ စော်မာန်ရ၊ ဩဉ္ဇးမ္မဲတုန် ထပက်ကလိုဟ် တျင်သော်ဗ္ဗသတ်ရင်သကအ်(တျင်ကိုတျင်) မသ်ကရေက်လပ်ထပ်ကရေက်မာန်ရ၊ (ပှောင်စါဂကူဝံ) ဣလိုဂ် သာတုဲဝါတ်ဂါတ်ရော? ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျော်မျှပိုင် ဩဉ္ဇးမ္မဲ ထပက်ကလိုဟ် တျင်သော်ဗ္ဗသတ် ရင်သကအ် (တျင်ကိုတျင်) မသ်ကရေက်လပ်ထပ်ကရေက်မာန်ရ၊ အရာဝံဟောင် သာတုဲဝါတ်ဂါတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံအာနန္ဒ ဗွဲစုတ်တုန် ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင်မတီကေတ် အတိုင်ဍုတ်စုတ် ရဲဝံမ္မး “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ”။ ပ။ ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင်မတီကေတ် အတိုင်ဍုတ်စုတ် ရဲဝံမ္မး “ဣဝံတုန် ဒေတုဒ် ဟိုတ်ဂံအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိပျိုတ်ရ”ဂ် သာတုဲထပက်ခွင်တီကေတ် အရာမမြိုင်ကို ထပက်ခွင်တီကေတ်မာန်အိုတ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမ္မး “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ။ ပ။ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမ္မး “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတု ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အန္ဓကာရ

၁၁၁၆။ ယွံခမီတအ် နရက်လောကန္တရိက်ဂမ္ဘိုင် ဒ်ဒဒိခိတုဲ ဟုံမ္မဲကိုကွာတ်လဒ် ဒ်ပံက်လဟ်လပ်တုဲ မဒ်ဒမ္မုဂ္ဂုတိုက်ကွတ်ဂ် နွံအိုတ်ရ၊ ပွဲနရက်ဂ် ဟုံဒင်စသိုင် လျးဂိတုတုဲ ဂမ္ဘိုင် မျှကိုကြိန်အာနုတ်မဇ္ဇော ရဲဝံအိုတ်ရ ရဲဝံ သွးတရး ခမီမ္မဲကျော် “ယွံကျော်မျှပိုင် ဒမ္မုဂ္ဂု ဇ္ဇောကွေံရောင်သွံ၊ ယွံကျော်မျှပိုင် ဒမ္မုဂ္ဂု ဇ္ဇောလောန်ကွေံရောင်သွံ၊ ယွံကျော်မျှပိုင် ပုမဒတူတုဲ မ္မဲသအာင် သာတုဲလေပ် ဇ္ဇောလတူဒမ္မုဂ္ဂု သာတုဲလေပ် ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ဂ် နွံဏီဟာ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမျှပိုင်ကျော်တြိဂလာန်ဝံရ။

ယွံခမီ ဒမ္မုမ္မဲသအာင် သာတုဲလေပ် ဇ္ဇောလတူဒမ္မုဂ္ဂု သာတုဲလေပ် ထေက်ကိုဖေက် ဂွံက်ဂ် နွံဏီရ ရဲဝံ သွးတရ။

ယုံကျက်မျှပိုင် ခုမ္မာသုတ္တံသဘာဝ သာတုလေဝ နေ့လတူသမျှကို သာတုလေဝ ထောက်ကို ဖောက်ဝှက်ကို ညးခေရော? ယုံခမိ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးဟုံတီကေတ် အတိုင် ချာစုတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ”။ ပ။ ညးဟုံတီကေတ် အတိုင်ချာစုတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတံဒိဟိုတ်ဝံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိခိပျိုတ်ရ”ကို မိပ်လဟိတ် ပွဲ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင် စီရင် မလေဝကတိုဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်ရ။ ပ။ မိပ်လဟိတ်ဂမ္ဘိုင်ဒ်တုဲ။ ပ။ ပြုပြင်စီရင်အိုတ်ရ၊ ပြုပြင်စီရင်တုဲ ပွဲဒမ္မ၊ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိလေဝ ဒတုံစေအိုတ်ရ၊ ပွဲဒမ္မ၊ ပွမဗျူလေဝ ဒတုံစေအိုတ်ရ၊ ပွဲဒမ္မ၊ ပွမချိုတ်လေဝ ဒတုံစေအိုတ်ရ၊ ပွဲဒမ္မ၊ ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိခိကာယ ပွမဒ်ဒဒိခိစိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်လေဝ ဒတုံစေအိုတ်ရ။ ညးဂမ္ဘိုင်ကို ဟုံတိတ်ဗူးနူဂကောံဒဒိခိမတွံး ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဒးဗျူ ပွမဒးချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိခိကာယ ပွမဒ်ဒဒိခိစိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်အိုတ်ရ ရံဝံ အဲ သွးရ။

ယုံခမိ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ညးတီကေတ် အတိုင်ချာစုတ်ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ”။ ပ။ ညးတီကေတ် အတိုင်ချာစုတ်ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒေတံဒိဟိုတ်ဝံအာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိခိပျိုတ်ရ”ကို ဟုံမိပ်လဟိတ် ပွဲ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် မလေဝကတိုဗဒ်ကို ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်ရ။ ပ။ ဟုံမိပ်လဟိတ်ဂမ္ဘိုင်ဒ်တုဲ။ ပ။ ဟုံပြုပြင်စီရင်အိုတ်ရ၊ ဟုံပြုပြင်စီရင်တုဲ ပွဲဒမ္မ၊ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိလေဝ ဟုံဒတုံစေအိုတ်ရ၊ ပွဲဒမ္မ၊ ပွမဗျူလေဝ ဟုံဒတုံစေအိုတ်ရ၊ ပွဲဒမ္မ၊ ပွမချိုတ်လေဝ ဟုံဒတုံစေအိုတ်ရ၊ ပွဲဒမ္မ၊ ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမ လရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိခိကာယ ပွမဒ်ဒဒိခိစိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်လေဝ ဟုံဒ တုံစေအိုတ်ရ။ ညးဂမ္ဘိုင်ကို မတိတ်ဗူးနူဂကောံဒဒိခိမတွံး ပွမဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဒးဗျူ ပွမ ဒးချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိခိကာယ ပွမဒ်ဒဒိခိစိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမ သကာတ်မြဟ်အိုတ်ရ ရံဝံ အဲ သွးရ။

ယုံခမိတအ် ဟိုတ်ကိုရ သွက်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခိရ”ကို သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ။ ပ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရံဝံမွဲး “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတံ ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိပျိုတ်ရ”ကို သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပဌမ ဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂ

၁၁၁၇။ ယုံခမိတအ် ဥပမာတုန် တြုံမွဲကို ဗိုဟ်ကွဟ်ဖျေံ ကွး(တင်လုင်)မျှကိုပှော်မွဲ ပွဲစီမှာသွိဒ်ရ၊ ပွဲစီမှာသွိဒ်လေဝ အရုတ်မတ်ကွက် နွံရ၊ အရုတ်မတ်ကွက်ကို ပွဲအခိုင် မလောန်အာကွံသွာ်ကွံသွာ်ကို မံက်တိုန်မွဲမွဲဝါရ။ ယုံခမိတအ် အရာကို ပသ်သန္တိ ထေင်အိုတ် ရော? ဗွဲစုတ်မွဲး ပွဲအခိုင်မလောန်အာကွံသွာ်ကွံသွာ် အရုတ်မတ်ကွက် မမံက်တိုန်ကွင်မွဲမွဲဝါကို

ကအံသျှိက်လုပ် ပွဲကူးမျှကိုပျောက်မွဲဝံမာန်ဟာ ရဲဝံ (သွေးတရ)။ ယွံကျာ်မျှပိုင် ကာလလအ် လကာမာ အိုတ်အာမွဲး လဆောင်လဆောင် သျှိက်လုပ်အာတန်ဒ်မာန်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီ အိုတ်ရ)။

ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်မလောန်အာကံသွာ်ကံသွာ် အရုတ်မတ်ကွက် မမံက်တိုန်ကျင် မွဲမွဲဝါ ကအံသျှိက်လုပ်ဒး ပွဲကူးမျှကိုပျောက်မွဲဝံမာန်ဂ် သာတုဲပြဟ်လောန်ဏီရ၊ သမ္မိ မဒးအာစိုပ်ဒတုံဇော်လီလာ်(အပါယ်) ဗွတ်မွဲဝါ သွက်ဂွံကတိန်မိုဟ် ဟံလောဲသွာရ ရဲဝံ အဲ သွေးရ။

ပွမဒ်သင်္ဂဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲဘုံအပါယ်ဝံ ပွမဒွေတ်ညီသွဟ်ကိုဓရ် ပွမဒွေတ်သွဟ်သွဟ်သွန်သွန် ပွမသွပွကုသိုလ်ထိုက်ဂ် ဟံမွဲရ၊ ပွမစရင်သကအ် ပွမစ ညးချိန်ကိုဇြဟတ်ဟောင် ဒ်ရ၊ ပွမဒ်သင်္ဂဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမဟံညာတ် ကောတ်ဓရ်ညာ်အရီုမျိုင် (သစ္စပန်ပြကာ)ဂမျိုင်ရောင်။ ညးမွဲးပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ဓရ်ညာ် အရီုမျိုင် မဒ်ဒဒ်ဒ် ။ ပ ။ ဓရ်ညာ်အရီုမျိုင် မဒ်ဒွေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒ်ဒ် ပျိုတ်ဂမျိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကောတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒ်ဒ်ရ”ဂ် သွေးပတိတ် ဇြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတီကောတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် မဒ်ဒွေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒ်ဒ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွေးပတိတ်ဇြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယ ဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂ

၁၁၁၈။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တီဇော်ဝံ ဒ်ဒိုင်ဒွေးချာ်မွဲဝါရ၊ ပွဲဒွေးချာ်ဂ် တြံမွဲဂ် ဗိုဟ်ကွဟ်ဇျေ ကွေး(တဝ်လုဝ်)မျှကိုပျောက်မွဲရ။ ကွေးဂ် ကျာ်ဒိသ်ဗွဲက် ပိုက်လွိုင်ရင်တုင်ဏာ ဒိသ်ပလိုတ်ရ။ ကျာ်ဒိသ်ပလိုတ် ပိုက်လွိုင်ရင်တုင်ဏာ ဒိသ်ဗွဲက်ရ။ ကျာ်ဒိသ်သွက်ကျာ် ပိုက်လွိုင်ရင်တုင်ဏာ ဒိသ်သျှင်ကျာ်ရ။ ကျာ်ဒိသ်သျှင်ကျာ် ပိုက်လွိုင်ရင်တုင်ဏာ ဒိသ်သွက် ကျာ်ရ။ ပွဲဒွေးချာ်ဂ် အရုတ်မတ်ကွက် နွံရ၊ အရုတ်မတ်ကွက်ဂ် ပွဲအခိုင်မလောန်အာကံသွာ် ကံသွာ်ဂ် မံက်တိုန်မွဲဝါရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ဗွဲစုတ်မွဲး ပွဲအခိုင်မလောန်အာ ကံသွာ်ကံသွာ် အရုတ်မတ်ကွက် မမံက်တိုန်ကျင်မွဲဝါ ကအံသျှိက် လုပ် ပွဲကူးမျှကိုပျောက်မွဲဝံမာန်ဟာ ရဲဝံ (သွေးတရ)။ ယွံကျာ်မျှပိုင် ပွဲအခိုင်မလောန်အိုတ်အာ ကံသွာ်ကံသွာ် အရုတ်မတ်ကွက် မမံက်တိုန်ကျင်မွဲဝါ ကအံသျှိက်လုပ်အာ ပွဲကူးမျှကို ပျောက်မွဲဝံဟောင်ဂ် ဟိုတ်ညီသွဟ်သွန်မှ ဒ်မာန်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယွံခမီတအ် တုင်သွဟ်သင်္ဂဟောင် ပွမကလိဝံဒ်ဒ်မိုဟ်ဂ် ဟိုတ်ညီသာသွဟ်သွန်မှ ဒ်မာန်ရ၊ ယွံခမီတအ် တုင်သွဟ်သင်္ဂဟောင် ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကောတ်

(ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမချာံစုတ် ကတိန်ကျင်ပွဲလောကကံ ဟိုတ်ညီသာသုဟ်သုန်မှ နှိမာန်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဓမ္မဝိနယ ကျ်တြဲတုံ ဂိုလဟ် ပွဲလောကကံ ဟိုတ်ညီသာသုဟ်သုန်မှ နှိမာန်ရ၊ ယွံခမီတအ် ညးဂ် ကလိဝံဒဒိမ္မိဟ်ဝံရ၊ ကျ်တြဲမထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမချာံစုတ် ကတိန်ကျင်ပွဲလောကရ၊ ဓမ္မဝိနယ ကျ်တြဲတုံ ဂ်လေဝ် ဂိုလဟ်ပွဲလောကရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခ်ရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဌမ သိနေရပဗ္ဗတရာဇ

၁၁၁၉။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တြဲမွဲဂ် ဖျေံစွံလဝ် မတုံ မကြော်ဟ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်မ မှုဗ္ဗတ်တုာမဓဲမုဂ် ပွဲဇရေင်သိုင်ဒီသိန္နရာဇရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? မတုံမကြော်ဟ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်မ မှုဗ္ဗတ်တုာမဓဲမုဂ် မဖျေံစွံလဝ် ပွဲဇရေင်ကျော်သိုင်ဒီသိန္နရာဇဂ် ကူလိုဂ် သာတဲဂျိုင်ရော? ရဲဝံ သွးတ်ရ။ ယွံကျ်မှုဗ် ညိုင်ဒီသိန္နရာဇဝံဟေင် သာတဲဂျိုင်ရ၊ မတုံမကြော်ဟ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်မ မှုဗ္ဗတ်တုာမဓဲမုဂ် မဖျေံစွံလဝ် ပွဲဇရေင်ဂ်တုန် နှိဗ္ဗတ်ညိနာင်ဟေင် အိုတ်ရ၊ ထံက်ရံင်ကိုသိုင်ဒီသိန္နရာဇတဲ မတုံမကြော်ဟ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်မ မှုဗ္ဗတ်တုာမဓဲမုဂ် မဖျေံ စွံလဝ် ပွဲဇရေင်ဂ် ရိုဟ်လို့ဟ် ဟံဂပ်အိုတ်ရ၊ ဓတ်ဗ္ဗတ် ဟံဂပ်အိုတ်ရ၊ အယံမာတ် အဝယ် လဇှေလေဝ် ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတိတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သ်ဝံဟေင် ဒဒိခ် ပူဂိုလ်မဒ်ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ် ကျော်မဂ်ဉာဏ် မထပက်ခွင် ဂြင်တီကေတ်(သစ္စ)တဲ အိုတ်အာဂ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်ရ၊ ဒဒိခ် သေ့သေ့ဟ်ဂ် ဗ္ဗတ်ညိနာင်ဟေင်ရ၊ ထံက်ရံင်ကိုဗွပ် ဒဒိခ်ကိုပ်ကွာအိုတ်အာတဲဂ်တဲ ဒဒိခ်မတုံဂး ဒဒိခ်(သတ္တက္ခတ္တပရမ) ညးကျင်လောန်အိုတ် ထပ်အလန်ဂ်တုန် ရိုဟ်လို့ဟ်ဟံဂပ်ရ၊ ဓတ်ဗ္ဗတ်ဟံဂပ်ရ၊ အယံ မာတ်အဝယ်လဇှေလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် “ဣဝံတုန် ဒဒိခ်ရ” ရဲဝံ တီကေတ်အတိုင်ချာံစုတ်ရ ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်ချာံစုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိခ်ရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သဒးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယ သိနေရူပဗ္ဗတရာဇ

၁၁၂၀။ ယွံခမိတအံ ဥပမာတုန် သိုင်ဒိုသိန္ဓရာဇံ သှ်သေ့ဟ်ဒိုင်ဗ္ဗတ်မတုံ မကြော်ဟ် ထပ်မ မှုဗ္ဗတ်တုာမဓဲမုက်တဲ အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။ ယွံခမိတအံ အရာဂှ် ပသ်သမ္ဘိထေင် အိုတ်ရော? သိုင်ဒိုသိန္ဓရာဇံ အိုတ်အာ ကောံမတုံမကြော်ဟ်ဂမ္တိုင်ထပ်မ မှုဗ္ဗတ်တုာမဓဲမုက် မသှ်သေ့ဟ်ဒိုင်ဂှ် က္လုလိာ် သာတဲဂှိုင်ရော? ရဲဝံ သွးတရ။ ယွံကျာ်မှုပိုင် သိုင်ဒိုသိန္ဓရာဇံ အိုတ်အာဂှ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်ရ။ မတုံမကြော်ဟ်ဂမ္တိုင်ထပ်မ မှုဗ္ဗတ်တုာမဓဲမုက် မသှ်သေ့ဟ် ဒိုင်ဂှ် ဒှ်ဗ္ဗတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ။ ထံက်ရံင်ကိုသိုင်ဒိုသိန္ဓရာဇံ အိုတ်အာဂှ်တဲ မတုံမကြော်ဟ် ဂမ္တိုင်ထပ်မ မှုဗ္ဗတ်တုာမဓဲမုက် မသှ်သေ့ဟ်ဒိုင်ဂှ် ရိုဟ်လှိုဟ်ဟံဂပ်အိုတ်ရ။ ဓတ်ဗ္ဗတ် ဟံဂပ်အိုတ်ရ။ အယာံမာတ်အဝယ်လဇေလေဝ် ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ ရဲဝံ ဂရင် ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သ်ဝံဟေင် ဒဒိမ် ပုဂိုလ်မဒှ်ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ ကောံမဂ်ဉာဏ် မထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်(သစ္စ)တဲ အိုတ်အာဂှ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်ရ။ ဒဒိမ်သှ်သေ့ဟ်ဂှ် ဗ္ဗတ် ညိနာင်ဟေင်ရ။ ထံက်ရံင်ကိုဗွပ်ဒဒိမ်ကိုပ်ကွာ အိုတ်အာတဲဂှ်တဲ ဒဒိမ်မတုံဂး ဒဒိ(သတ္တကုတ္တု ပရမ) ညးကျဉ်လောန်အိုတ်ထပ်အလန်ဂှ်တုန် ရိုဟ်လှိုဟ်ဟံဂပ်ရ။ ဓတ်ဗ္ဗတ်ဟံဂပ်ရ။ အယာံ မာတ်အဝယ်လဇေလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ။ ပုဂိုလ်ဂှ် “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ရဲဝံ တိကေတ် အတိုင် ညံစုတ်ရ ။ ပ ။ “ဣဝံတုန် ဒေဝ်ဒှ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ် ပှိုတ်ရ” ရဲဝံ တိကေတ် အတိုင်ညံစုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ ဟိုတ်ဂှ်ရ သွက်ဝံတိကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂှ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတိကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် မဒှ်ဒေဝ် ဒှ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ်ပှိုတ်ရ”ဂှ် သဒးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ပပါတဝဂ် မရနုက်ကိုမသုန် တဲရ။

၆။ အဘိသမယဝဂ် ၁။ သုတ်နခသီခ

၁၁၂၁။ ပွဲကာလဂှ် တီလမှုပိုင်ကျာ်တြဲ ပတိုန်စွံ ခွက်တိဗ္ဗတ်ညိနာင် ပွဲလတူသေ့မ် တဲတဲ ယွံခမိတအံ အရာဂှ် ပသ်သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ခွက်တိဗ္ဗတ်ညိနာင် အဲပတိုန်စွံလပ် ပွဲလတူသေ့မ်တဲ ကောံတိဇှော်ဝံ က္လုလိာ် ဂှိုင်ဂှိုင်ရော? ရဲဝံ သွးကိုခမိဂမ္တိုင်ရ။ ယွံကျာ်မှုပိုင် တိဇှော်ဝံဟေင် သာတဲဂှိုင်ရ။ ခွက်တိ မပတိုန်စွံလပ် ပွဲလတူသေ့မ်တဲ တီလမှုပိုင်ကျာ်တြဲ ဂှ်တုန် ဗ္ဗတ်ညိနာင်ဟေင်ရ။ ထံက်ရံင်ကိုတိဇှော်မွဲး ခွက်တိဗ္ဗတ်ညိနာင် မပတိုန်စွံလပ် ပွဲလတူ သေ့မ်တဲ တီလမှုပိုင်ကျာ်တြဲဂှ် ရိုဟ်လှိုဟ်ဟံဂပ်ရ။ ဓတ်ဗ္ဗတ်ဟံဂပ်ရ။ အယာံမာတ်အဝယ် လဇေလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သ်ဝံဟေင် ဒဒိမ် ပုဂိုလ်မဒှ်ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံမဂ်ဉာဏ် မထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်(သစ္စ)တဲ အိုတ်အာ

ဂိုဟောင် သာတဲဂြိုင်းရ၊ ဒဒိမ်သော်သွေဟ်ဂ် ဗွတ်ညိနောင်ဟောင်ရ၊ ထံက်ရံင်ကိုဗွပ်ဒဒိမ်ကိုပ်ကွာ အိုတ်အာတဲဂ်တဲ ဒဒိမ်မတွံး ဒဒိ(သတ္တက္ခတ္တုပရမ) ညးကျင်လောန်အိုတ် ထပ်အလန် ဂ်တုန် ရိုဟ်လို့ဟ်ဟွံဂပ်ရ၊ ဓတ်ဗွတ်ဟွံဂပ်ရ၊ အယံမာတ် အဝယ်လစှေလေဝ် ဟွံအာစိုပ်ရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။ ပ။ “ဣဝံတုန် ဒေတ်ဒိ ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ တီကေတ် အတိုင်ချာစုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ။ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် မဒိဒေတ် ဒိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပေါက္ခရဏီ

၁၁၂၂။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကွာ် မှုကိုဇှိုင်မသုန်စောယောဇနာ အနာံ(သွဲ) မသုန်စောယောဇနာ ဒယိုဟ် မသုန်စောယောဇနာရ၊ စိုကိုဇှိုင်သုင်ကေတ်မာန်ဂ် မှုကိုဇှိုင် ပေင်ညိသွဟ်ကောံ စရိတ်(သွန်)သြင်ရ၊ နူကွာ် တြုဲမွဲဂ် ရင်တုင်ပတိတ်ဍုင် နကိုဇှိုင် ကွတ်သုခိုဟ်ရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂ် ပသံသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ဍုင်မရင်တုင်ပတိတ် နကိုဇှိုင်ကွတ်သုခိုဟ် ကောံဍုင်ပွဲကွာ် ကူလိဂ် ဂြိုင်ဂွင်ရော? ရဲဝံ သွးတရ၊ ယွံကျာ်မှုပိုဉ် ဍုင်မှုပွဲကွာ်ဝံဟောင် သာတဲဂြိုင်းရ၊ ဍုင်မရင်တုင်ပတိတ် နကိုဇှိုင်ကွတ်သုခိုဟ်ဂ် ဗွတ်ညိ နောင်ဟောင်ရ၊ ထံက်ရံင်ကိုဍုင် မှုပွဲကွာ်တဲ ဍုင်မရင်တုင်ပတိတ် နကိုဇှိုင်ကွတ်သုခိုဟ်ဂ် ရိုဟ်လို့ဟ်ဟွံဂပ်ရ၊ ဓတ်ဗွတ်ဟွံဂပ်ရ၊ အယံမာတ်အဝယ်လစှေလေဝ် ဟွံအာစိုပ်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတိတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုင်သွဟ်သံသဝံဟောင် ကုပူဂိုလ်မဒိကွးအရီ ။ ပ။ သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပဌမ သံဘောဇ္ဇ

၁၁၂၃။ ယွံခမီတအ် ဥပမာန်တုန် နူဌာန်ဟီဇ္ဇောဝ်အာကောံ စီကြိုင်ဇ္ဇောဂမ္ဘိုင်မတွံး ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဂ် တြုဲမွဲဂ် ရင်တုင်ပတိတ်ဍုင် ဓါထွဟ်ဂမ္ဘိုင်ကို ပိထွဟ်ဂမ္ဘိုင်ကိုရ၊ ယွံခမီတအ် အရာဂ် ပသံသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ဍုင်ဂမ္ဘိုင် ဓါထွဟ် ပိထွဟ် မရင်တုင်ပတိတ် ကောံဍုင်ပွဲဌာန်ဟီဇ္ဇောဝ်အာကောံ စီကြိုင်ဇ္ဇောဂမ္ဘိုင် မသုန် တုင်ဂ် ကူလိဂ် ဂြိုင်ဂွင်ရော? ရဲဝံ သွးတရ၊ ယွံကျာ်မှုပိုဉ် ဍုင်မှုပွဲဌာန်ဟီဇ္ဇောဝ်အာကောံ စီကြိုင်ဇ္ဇောဂမ္ဘိုင် မသုန်တုင်ဂ် သာတဲဂြိုင်းရ၊ ဍုင်ဂမ္ဘိုင် ဓါထွဟ် ပိထွဟ် မရင်တုင်ပတိတ်

ဂ်တုန် နိဗ္ဗုတိညိနာင်ဟောင်အိုတ်ရ၊ ထံက်ရံင်ကိုဍုင်ဍုင်ဍုင်ဟီဇ္ဇောဝ်အာကောံ စီကြိုင်ဇ္ဇောဝ်
ဂမ္ဘိုင် မသုန်တူင်ဂ်တုဲ ဍုင်မုိုင် ဓါထွတ်ပိထွတ် မရင်တူင်ပတိတ်ဂ် ရိုဟ်လို့ဟ်ဟံဂ်အိုတ်ရ၊
ဓတ်ဗုတ်ဟံဂ်အိုတ်ရ၊ အယံမာတ်အဝယ်လဇ္ဇောလေဝ် ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတိ
အိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် တုင်သုတ်သံဝံဟောင် ကုပုဂိုလ်မဒ်ကွေးအရီ။ ပ။ သွေးပတိတ်ဗြဟတ်ရ
ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒုတိယ သံဘောဇ္ဇ

၁၁၂၄။ ယံခမိတအ် ဥပမာတုန် ဍုင်ဍုင်ဍုင်ဟီဇ္ဇောဝ်အာကောံ စီကြိုင်ဇ္ဇောဝ်မုိုင်
မတွံဂး ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစီရဝတီ သရဘူ မဟီဂ် သေသေဟ်ဓါထွတ် ပိထွတ်ဟောင်တုဲ အာစိုပ်
ပွမအိုတ်အာရ။ ယံခမိတအ် အရာဂ် ပသံသမ္ဘိထောင်အိုတ်ရော? ဍုင်ဍုင်ဍုင် ဟီဇ္ဇောဝ်
အာကောံ စီကြိုင်ဇ္ဇောဝ် မသုန်တူင်အိုတ်အာတုဲ ကောံဍုင်မုိုင်ဓါထွတ် ပိထွတ် မသေသေဟ်ဂ်
ကူလိုဂ် ဂိုင်ဂိုင်ရော? ရံဝံ သွေးတရ။ ယံကျာ်မုိုင်ပိုင် ဍုင်ဍုင်ဍုင်ဟီဇ္ဇောဝ် အာကောံစီကြိုင်
ဇ္ဇောဝ်မသုန်တူင် အိုတ်အာတုဲဟောင် သာတုဲဂိုင်ရ၊ ဍုင်မုိုင်ဓါထွတ် ပိထွတ် မသေသေဟ်
ဂ်တုန် ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်ရ၊ ထံက်ရံင်ကိုဍုင် ဍုင်ဍုင်ဟီဇ္ဇောဝ် အာကောံစီကြိုင်ဇ္ဇောဝ်မသုန်
တူင်အိုတ်အာတုဲဟောင် ဍုင်မုိုင်ဓါထွတ် ပိထွတ် မသေသေဟ်ဂ် ရိုဟ်လို့ဟ် ဟံဂ်အိုတ်ရ၊
ဓတ်ဗုတ်ဟံဂ်အိုတ်ရ၊ အယံမာတ်အဝယ်လဇ္ဇောလေဝ် ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတိ
အိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် တုင်သုတ်သံဝံဟောင် ကုပုဂိုလ်မဒ်ကွေးအရီ။ ပ။ သွေးပတိတ်ဗြဟတ်ရ
ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်မဟာပထဝီ

၁၁၂၅။ ယံခမိတအ် ဥပမာတုန် ဩဗ္ဗုဂ် ဖျေံစုံလင် တိကလောံ(မဂဝေင်)ဂမ္ဘိုင်
ထပ်မ မုဗ္ဗုတ်တုာမဗဒရ ပွဲလတူတိဇ္ဇောရ။ ယံခမိတအ် အရာဂ် ပသံသမ္ဘိထောင်အိုတ်ရော?
တိကလောံဂမ္ဘိုင်ထပ်မ မုဗ္ဗုတ်တုာမဗဒရ မဖျေံစုံလင် ကောံတိဇ္ဇောဝ်ကူလိုဂ် သာတုဲဂိုင်ရော?
ရံဝံ သွေးတရ။ ယံကျာ်မုိုင်ပိုင် တိဇ္ဇောဝ်ဟောင် သာတုဲဂိုင်ရ၊ တိကလောံဂမ္ဘိုင်ထပ်မ မုဗ္ဗုတ်
တုာမဗဒရ မဖျေံစုံလင်ဂ်တုန် နိဗ္ဗုတိညိနာင်ဟောင်အိုတ်ရ၊ ထံက်ရံင်ကိုတိဇ္ဇောဝ်တုဲ တိကလောံ
ဂမ္ဘိုင်ထပ်မ မုဗ္ဗုတ်တုာမဗဒရ မဖျေံစုံလင်ဂ် ရိုဟ်လို့ဟ်ဟံဂ်အိုတ်ရ၊ ဓတ်ဗုတ်ဟံဂ်အိုတ်ရ၊
အယံမာတ်အဝယ်လဇ္ဇောလေဝ် ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတိအိုတ်ရ။ ယံခမိတအ်
တုင်သုတ်သံဝံဟောင် ကုပုဂိုလ်မဒ်ကွေးအရီ။ ပ။ သွေးပတိတ်ဗြဟတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်ဒုတိယ မဟာပထဝီ

၁၁၂၆။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တိဇ္ဇော် သေၣ်သွေဟ်ဒွံင်ဗွတ်တိကလောံ ထံပှ်မ မွဲဗွတ်တုာမဗဒရ်တဲ အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂှ် ပသံသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? တိဇ္ဇော်အိုတ်အာ ကောံတိကလောံဂမၠိုင်ထံပှ်မ မွဲဗွတ်တုာမဗဒရ် မသေၣ်သွေဟ်ဒွံင်ဂှ် ကူလိုက် သာတဲဂှိုင်ရော? ရဲဝံ သွးတရ။ ယွံကျာ်မ့ၢ်ပိုၣ် တိဇ္ဇော်အိုတ်အာဂှ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်ရ။ တိက လောံဂမၠိုင်ထံပှ်မ မွဲဗွတ်တုာမဗဒရ် မသေၣ်သွေဟ်ဒွံင်ဂှ် ဒှ်ဗွတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ။ ထံကံရံင် ကိုတိဇ္ဇော် အိုတ်အာဂှ်တဲ တိကလောံဂမၠိုင်ထံပှ်မ မွဲဗွတ်တုာမဗဒရ် မသေၣ်သွေဟ်ဒွံင်ဂှ် ရိုဟ်လို့ဟ်ဟံဂပ်အိုတ်ရ။ စတ်ဗွတ်ဟံဂပ်အိုတ်ရ။ အယံမာတ်အဝယ်လစှေလေဝ် ဟံအာ စိုပ်အိုတ်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သံဝံဟေင် ကုပူဂိုလ်မဒှ်ကွးအရီ
 ။ ပ ။ သွးပတိတ်ဗြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဌ။

၇။ သုတ်ပဌမ မဟာသမုဒ္ဒ

၁၁၂၇။ ယွံခမီတအ် ဥပမာန်တုန် နူစီမှာသွံဒ်ဂှ် တြံမ္မဲဂှ် ရင်တုၤပတိတ်ဗျာ်ဓါထွဟ် ဂမၠိုင်ကို ပိထွဟ်ဂမၠိုင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂှ် ပသံသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ဗျာ်ဂမၠိုင်ဓါ ထွဟ်ပိထွဟ် မရင်တုၤပတိတ် ကောံဗျာ်မုဲပွဲစီမှာသွံဒ်ဂှ် ကူလိုက် ဂှိုင်ဂှိုင်ရော? ရဲဝံ သွးတရ။ ယွံကျာ်မ့ၢ်ပိုၣ် ဗျာ်မုဲပွဲစီမှာသွံဒ်ဂှ် သာတဲဂှိုင်ရ။ ဗျာ်ဂမၠိုင် ဓါထွဟ်ပိထွဟ် မရင်တုၤပတိတ် ဂှ်တုန် ဒှ်ဗွတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ။ ထံကံရံင်ကိုဗျာ် မုဲပွဲစီမှာသွံဒ်ဂှ်တဲ ဗျာ်ဂမၠိုင်ဓါထွဟ် ပိထွဟ် မရင်တုၤပတိတ်ဂှ် ရိုဟ်လို့ဟ်ဟံဂပ်အိုတ်ရ။ စတ်ဗွတ်ဟံဂပ်အိုတ်ရ။ အယံမာတ်အဝယ် လစှေလေဝ် ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သံဝံဟေင် ကုပူဂိုလ်မဒှ်ကွးအရီ ။ ပ ။ သွးပတိတ်ဗြဟတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ ဒုတိယ မဟာသမုဒ္ဒ

၁၁၂၈။ ယွံခမီတအ် ဥပမာန်တုန် ဗျာ်မုဲပွဲစီမှာသွံဒ်ဂှ် သေၣ်သွေဟ်ဓါထွဟ်ပိထွဟ် ဟေင်တဲ အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂှ် ပသံသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော။ ဗျာ်မုဲ ပွဲစီမှာသွံဒ် အိုတ်အာတဲ ကောံဗျာ်ဂမၠိုင် ဓါထွဟ်ပိထွဟ်မသေၣ်သွေဟ်ဂှ် ကူလိုက် ဂှိုင်ဂှိုင်ရော ရဲဝံ သွးတရ။ ယွံကျာ်မ့ၢ်ပိုၣ် ဗျာ်မုဲပွဲစီမှာသွံဒ် အိုတ်အာတဲဂှ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်ရ။ ဗျာ်ဂမၠိုင် ဓါထွဟ်ပိထွဟ် မသေၣ်သွေဟ်ဂှ်တုန် ဗွတ်ညိနာင်ဟေင်ရ။ ထံကံရံင်ကို ဗျာ်မုဲပွဲစီမှာသွံဒ် အိုတ်အာတဲဂှ်တဲ ဗျာ်ဂမၠိုင်ဓါထွဟ်ပိထွဟ်မသေၣ်သွေဟ်ဂှ် ရိုဟ်လို့ဟ်ဟံဂပ်အိုတ်ရ။ စတ်ဗွတ်

ဟံဂင်အိုတ်ရ၊ အယာမာတ်အဝယ်လစေလေဝ် ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။
ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ကုပုဂ္ဂိုလ်မဒ်ကွးအရီ။ ပ။ သွးပတိတ်ဇြဟတ်ရ ရံဝံ
(သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဋ္ဌမ ပဗ္ဗတူပမ

၁၁၂၉။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် တြံမွဲဂ် ဖျေံစွဲလဝ်မတုံမကြော်ဟ်ဂမၠိုင်ထပ်မ မုဲဗွတ်
တုာမရဲ ပွဲဇရေင်သိုင်ဒိုဟ်မဝန်ရ။ ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? မတုံ
မကြော်ဟ်ဂမၠိုင်ထပ်မ မုဲဗွတ်တုာမရဲ မဖျေံစွဲလဝ်ပွဲဇရေင် ကော်သိုင်ဒိုဟ်မဝန်ဂ် ကူလိုက်
သာတဲဂှိုင်ရော? ရံဝံ သွးတရ။ ယွံကျော်မုဲပိုင် သိုင်ဒိုဟ်မဝန်ဝံဟေင် သာတဲဂှိုင်ရ။ မတုံ
မကြော်ဟ်ဂမၠိုင်ထပ်မ မုဲဗွတ်တုာမရဲ မဖျေံစွဲလဝ်ပွဲဇရေင်ဂ်တုန် ဒ်ဗွတ်ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ။
ထံက်ရံင်ကိုသိုင်ဒိုဟ်မဝန်တုဲ မတုံမကြော်ဟ်ဂမၠိုင်ထပ်မ မုဲဗွတ်တုာမရဲ မဖျေံစွဲလဝ်ပွဲဇရေင်
ရိုဟ်လွိုဟ်ဟံဂင်အိုတ်ရ၊ စတ်ဗွတ်ဟံဂင်အိုတ်ရ၊ အယာမာတ်အဝယ်လစေလေဝ် ဟံအာ
စိုပ်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ကုပုဂ္ဂိုလ်မဒ်ကွးအရီ
။ ပ။ သွးပတိတ်ဇြဟတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယ ပဗ္ဗတူပမ

၁၁၃၀။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် သိုင်ဒိုဟ်မဝန်ဝံ သေသုဟ်ဒိုင်ဗွတ် မတုံမကြော်ဟ်
ထပ်မ မုဲဗွတ်တုာမရဲတုဲ အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။ ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်
အိုတ်ရော? သိုင်ဒိုဟ်မဝန်အိုတ်အာ ကော်မတုံမကြော်ဟ်ဂမၠိုင်ထပ်မ မုဲဗွတ်တုာမရဲ မသေ
သုဟ်ဒိုင်ဂ် ကူလိုက် သာတဲဂှိုင်ရော? ရံဝံ သွးတရ။ ယွံကျော်မုဲပိုင် သိုင်ဒိုဟ်မဝန်အိုတ်အာ
ဂ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်ရ။ မတုံမကြော်ဟ်ဂမၠိုင်ထပ်မ မုဲဗွတ်တုာမရဲ မသေသုဟ်ဒိုင်ဂ် ဒ်ဗွတ်
ညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ။ ထံက်ရံင်ကိုသိုင်ဒိုဟ်မဝန်အိုတ်အာဂ်တုဲ မတုံမကြော်ဟ်ဂမၠိုင်ထပ်မ
မုဲဗွတ်တုာမရဲ မသေသုဟ်ဒိုင်ဂ် ရိုဟ်လွိုဟ်ဟံဂင်အိုတ်ရ၊ စတ်ဗွတ်ဟံဂင်အိုတ်ရ၊ အယာ
မာတ်အဝယ်လစေလေဝ် ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်
သင်္ဂဟေင် ဒေဒိမ် ပုဂ္ဂိုလ်မဒ်ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တကော်မဂ်ဉာဏ် မထပက်ခွင်ပြင်တီ
ကေတ်(သစ္စ)တုဲ အိုတ်အာဂ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်ရ။ ဒေဒိမ်သေသုဟ်ဂ် ဗွတ်ညိနာင်ဟေင်ရ။
ထံက်ရံင်ကိုဗွင်ဒေဒိမ်ကိုပ်ကွာ အိုတ်အာတဲဂ်တုဲ ဒေဒိမ်မတုံဂး ဒေဒိ(သတ္တက္ခတ္တုပရမ) ညးကျင်
လောန်အိုတ်ထပ်အလန်ဂ်တုန် ရိုဟ်လွိုဟ်ဟံဂင်ရ၊ စတ်ဗွတ်ဟံဂင်ရ၊ အယာမာတ်အဝယ်
လစေလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် “ကုဝံတုန် ဒေဒိမ်ရ” ရံဝံ တီကေတ် အတိုင်ဃုာ်စုတ်ရ

မာတ်က

။ ပ ။ “ဣဝ္ဗတုန် မဒ္ဒိဒ္ဓေတံ ဒိဟိတံအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိယိတံရ” ရဝံ တိကေတံ အတိုင်သုခတံရ။

ယွံခမိတအံ ဟိတံဂံရ သွက်ဝံတိကေတံ ရဝံမွး “ဣဝ္ဗတုန် ဒဒိခိရ”ဂံ သွးပတိတ် ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတိကေတံ ရဝံမွး “ဣဝ္ဗတုန် ဒ္ဓေတံဒိဟိတံအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာ ဒဒိခိယိတံရ”ဂံ သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

အဘိသမယဝဂ် မရနုက်ကိုတြိ တဲရ။

၇။ ပဌမ အာမကညေပေယျာလဝဂ်

၁။ သုတ်အညတြိ

၁၁၃၁။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြိ ပတိန်စွဲခိုက်တိဗ္ဗုတညိနာင် ပွဲလတူသွေမ် တဲတဲ “ယွံခမိတအံ အရာဂ် ပသာသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ခိုက်တိဗ္ဗုတညိနာင် အဲပတိန် စွဲလဝ် ပွဲလတူသွေမ်တဲ ကောံတိဇ္ဇောဝံ ဣလိဂ် ဂြိုင်ဂွင်ရော?” ရဝံ သွးကိုခမိဂမ္မိုင်ရ။ ယွံကျာ်မ္ပုပိဉ် တိဇ္ဇောဝံဟေင် သာတဲဂြိုင်ရ။ ခိုက်တိဗ္ဗုတညိနာင် ပွဲလတူသွေမ်တဲ တီလ မ္ပုပိဉ်ကျာ်တြိတုန် ဗ္ဗုတညိနာင်ဟေင်ရ။ ထံက်ရံင်ကိုတိဇ္ဇောမွး ခိုက်တိဗ္ဗုတညိနာင် မပတိန် စွဲလဝ် ပွဲလတူသွေမ်တဲ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြိ ရိဟ်လိဟ်ဟံဂပ်ရ။ ဓတံဗ္ဗုတဟံဂပ်ရ။ အယံ မာတ်အဝယ်လဇ္ဇေလေဝ် ဟံအာစိပ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။ ယွံခမိတအံ တုပ်သုဟ်သာ် ဝံဟေင် သတ်ဂမ္မိုင်မကတိုန် ပွဲဘုံမ္မိဟ်ဂ် ဗ္ဗုတညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ။ ဗ္ဗုတတုန် သတ်ဂမ္မိုင် မကတိုန် ပွဲဘုံမသအာင်နူဘုံမ္မိဟ်ဂ်ဟေင် သာတဲဂြိုင်အိုတ်ရ။ ပွမဒ်သာ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအံ ဟိတံပွမဟံညာတ်ကေတံ ခရ်ညာ်အရိဂမ္မိုင် (သစ္စပန်ပြကာ)ဂမ္မိုင်ရောင်။ ညးမွး ပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ခရ်ညာ်အရိဂမ္မိုင် မဒ်ဒဒိခိ ။ ပ ။ ခရ်ညာ်အရိဂမ္မိုင် မဒ်ဒ္ဓေတံဒိဟိတံ အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိခိယိတံဂမ္မိုင်ရ။ ယွံခမိတအံ ဟိတံဂံရ သွက်ဝံတိကေတံ ရဝံမွး “ဣဝ္ဗတုန် ဒဒိခိရ”ဂံ သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဝံတိကေတံ ရဝံမွး “ဣဝ္ဗတုန် ဒ္ဓေတံဒိဟိတံအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိခိယိတံရ”ဂံ သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပစ္စန္န

၁၁၃၂။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြိ ပတိန်စွဲခိုက်တိဗ္ဗုတညိနာင် ပွဲလတူသွေမ် တဲတဲ “ယွံခမိတအံ အရာဂ် ပသာသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ခိုက်တိဗ္ဗုတညိနာင် အဲပတိန်စွဲလဝ်

မာတိကာ

ပွဲလတူသွေမ်တဲ ကျောံတိဇ္ဇောဝံ ဣလိဂ် ဤဂ်ဉ်ဇော?" ရဝံ သုးကိုခမိဂမ္ပိုင်ရ၊ ယံကျာ် မှုံပိုင် တိဇ္ဇောဝံဟောင် သာတဲဂိုင်ရ၊ ခွဲက်တိ မပတိုန်စုံလင် ပွဲလတူသွေမ်တဲ တီလမှုံပိုင် ကျာ်တြဲတုန် ဗုတ်ညိဉ်နာင်ဟောင်ရ၊ ထံက်ရင်ကိုတိဇ္ဇောမ္ပး ခွဲက်တိဗုတ်ညိဉ်နာင် မပတိုန်စုံ လင်ပွဲလတူသွေမ်တဲ တီလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ ရိဟ်လိဟ်ဟံဂပ်ရ၊ စတ်ဗုတ်ဟံဂပ်ရ၊ အယံ မာတ်အဝယ်လဇ္ဇောလောင် ဟံအာစိုပ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင် ဝံဟောင် သတ်ဂမ္ပိုင်မကတိုန် ပွဲမဇ္ဈိမရးဇနပိုင်ဂမ္ပိုင် ဗုတ်ညိဉ်နာင်ဟောင်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ပိုင်မကတိုန် ဂကူမိုဟ်အရိုင် မဟံတီကျိဟ်ခွင် အပွဲပစ္စန္တရး ရးကးဂမ္ပိုင်ဟောင် သာတဲ ဤဂ်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပညာ

၁၁၃၃။ ယံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်ဝံဟောင် သတ်ဂမ္ပိုင် မဉ္ဇိုက်ပေင်တကျောံပညာ မပြဲ အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ပိုင် မဒ်(အဝိဇ္ဇာ၊ အာစိုပ်အဝိဇ္ဇာ) မဝိဝိင် ဗွဲလောန် ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သုရာမေရယ

၁၁၃၄။ ယံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်ဝံဟောင် သတ်ဂမ္ပိုင် မဝေင်ပါကျောံ နူပွမသုင်စ သိအရက် မလေပ်ကိုမဗ္ဗုမာ် မဒ်ဟိုတ်ဝိဝိင်ဟိုတ်မာ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ပိုင် မဟံဝေင်ပါကျောံ နူပွမသုင်စသိအရက် မလေပ်ကိုမဗ္ဗုမာ် မဒ်ဟိုတ်ဝိဝိင်ဟိုတ်မာ်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဩဒက

၁၁၃၅။ ယံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်ဝံဟောင် သတ်ဂမ္ပိုင်မကတိုန်ပွဲဒိုက် အောန်အိုတ် တရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ပိုင်မကတိုန် ပွဲသုဟောင် သာတဲဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်မတ္တေယျ

၁၁၆။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မရင်တုင် နွေတ်သွဓရ်ဝတ် ပွဲမိ ပွဲမဒးရဲဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံရင်တုင် နွေတ်သွဓရ်ဝတ်ပွဲမိ ပွဲမဒးရဲဂှ်ဟေင် သာတုဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပေတ္တေယျ

၁၁၇။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင်မရင်တုင် နွေတ်သွဓရ်ဝတ် ပွဲမ ပွဲမဒးရဲဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင်မဟံရင်တုင် နွေတ်သွဓရ်ဝတ် ပွဲမ ပွဲမဒးရဲဂှ်ဟေင် သာတုဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သာမည

၁၁၈။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင်မရင်တုင် နွေတ်သွဓရ်ဝတ် ပွဲခမိ ပွဲမဒးရဲဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင်မဟံရင်တုင် နွေတ်သွဓရ်ဝတ် ပွဲခမိ ပွဲမဒးရဲဂှ်ဟေင် သာတုဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဗြဟ္မည

၁၁၉။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင်မရင်တုင် နွေတ်သွဓရ်ဝတ် ပွဲညးပြဲပြဲ (ဗြဟ္မဏ)ပွဲမဒးရဲဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင်မဟံရင်တုင် နွေတ်သွဓရ်ဝတ် ပွဲညးပြဲပြဲ ပွဲမဒးရဲဂှ်ဟေင် သာတုဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ပစာယိက

၁၂၀။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင်မသွဓရ်သော်ရ် ပုဂ္ဂိုလ်မဇ္ဇော် ဂမ္ဘိုင်ဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ပွဲစုတ် သတ်ဂမ္ဘိုင် မသွဓရ်သော်ရ် ပုဂ္ဂိုလ်မဇ္ဇော်ဂမ္ဘိုင်ဂှ်ဟေင် သာတု ဂြိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒသမ။

ပဌမ အာမကဓညဝဂ် မရနက်ကိုထံ တဲရ။

မာတိကာ

၈။ ဒုတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်

၁။ သုတ်ပါဏာတိပါတ

၁၁၄၁။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မဝေင်ပါကွေံ နူပွမဂစိုတ် လမျီုညးဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံ နူပွမဂစိုတ်လမျီုညးဂ်ဟောင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်အဒိန္နာဒါန

၁၁၄၂။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မဝေင်ပါကွေံ နူပွမဂ် ကွတ်ကေတ် ငြပ်ညးဟံ့ကိုဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံနူပွမဂ်ကွတ်ကေတ် ငြပ်ညးဟံ့ကိုဂ်ဟောင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ

၁၁၄၃။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မဝေင်ပါကွေံ နူပွမဒေုတ် ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံ နူပွမဒေုတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ဟောင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်မုသာဝါဒ

၁၁၄၄။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန် ကိုက်ဗွန် ဟံ့ဍုတ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ကိုက်ဗွန် ဟံ့ဍုတ်ဂ်ဟောင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပေသုည

၁၁၄၅။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမ္တိုင်မဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန် ဗဇီအကြာဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင်မဟံဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟိုဂလာန်ဗဇီအကြာဂ်ဟောင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်ဖရုသာဝါစာ

၁၁၄၆။ ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟီဂလာန် ကြိုင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟီဂလာန်ကြိုင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်ဂ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သမ္ပပ္ပလာပ

၁၁၄၇။ ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင်မဝေင်ပါကွေံ နူပွမဟီဂလာန် သာသွအ်မသက္ကုဂုဏ်ဖိုဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံနူပွမဟီဂလာန်သာသွအ် မသက္ကုဂုဏ်ဖိုဂ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဗီဇေါမ

၁၁၄၈။ ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါကွေံ နူပွမပလီုပလံာ် ဂကောံချေဝဲသုတ်ဂကောံဆုသုတ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံနူပွမပလီုပလံာ် ဂကောံချေဝဲသုတ် ဂကောံဆုသုတ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ။ ပ ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဝိကာလဘောဇန

၁၁၄၉။ ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင်မဝေင်ပါကွေံ နူပွမစပွဲအခိုင် တဲ့မစေင်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံ နူပွမစပွဲအခိုင်တဲ့မစေင်ဂ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ။ ပ ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်မာလာဂန္ဓဝိလေပန

၁၁၅၀။ ယုံခမီတအ် တုပ်သုတ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါကွေံ နူပွမဝက်စရံပက်သံမြမောဝ် ပွမလံက်ဗဗိုဟ်ဂစေအ်စွန် ပွမကျိုင်ကျပ်ဗြက်ဗြက် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံ နူပွမဝက်စရံပက်သံမြမောဝ် ပွမလံက်ဗဗိုဟ်ဂစေအ်စွန် ပွမကျိုင်ကျပ်ဗြက်ဗြက်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဒုတိယ အာမကဓညဝဂ် မရနက်ကိုဒွံ တဲ့ရ။

မာတိကာ

၉။ တတိယ အာမကဉ္စပေယျာလဝဂ်

၁။ သုတ်နစ္စဂီတ

၁၁၅၁။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါက္ခေ နူပမလေှံ ပမဂယေှံ ပမတိင်ကွိုင်ကျိက် ဒိဒစုက်ဇှ (ခရ်ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္ဘိုင်)ဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါက္ခေ နူပမလေှံ ပမဂယေှံ ပမတိင်ကွိုင်ကျိက် ဒိဒစုက်ဇှ (ခရ်ညး သပ္ပရိဟ်ဂမ္ဘိုင်)ဂှ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဥစ္စာသယန

၁၁၅၂။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါက္ခေ နူပမ သတ်ကိဒိုင် ပွဲသ္မာမသျှင် သ္မာမပြ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါ က္ခေနူပမသတ်ကိဒိုင် ပွဲသ္မာမသျှင် သ္မာမပြ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဇာတရူပရဇေတ

၁၁၅၃။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါက္ခေ နူပမဒင်ဂိုင် ကေတ်ကသပ်ထပ်ဩန်ဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါက္ခေ နူပမ ဒင်ဂိုင်ကေတ် ကသပ်ထပ်ဩန်ဂှ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အာမကဉ္စ

၁၁၅၄။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါက္ခေ နူပမဒင် ဂိုင်ကေတ် ဩဝံထွေက်ဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါက္ခေ နူပမ ဒင်ဂိုင်ကေတ် ဩဝံထွေက်ဂှ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အာမကမံသ

၁၁၅၅။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါက္ခေ နူပမဒင်ဂိုင် ကေတ်ဃူန်ထွေက်ဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါက္ခေ နူပမဒင်ဂိုင် ကေတ်ဃူန်ထွေက်ဂှ်ဟေင် သာတဲဂှိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်ကုမာရိက

၁၁၅၆။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သုတ်ဝံဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မဝေင်ပါကွေံ နှုပ္ပမဒုင်
ဂိုင်ကေတ် ညးဗြဇ္ဇေသုတ်ဝုတ်ဂမ္တိုင် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံဝေင်
ပါကွေံ နှုပ္ပမဒုင်ဂိုင်ကေတ် ညးဗြဇ္ဇေ သုတ်ဝုတ်ဂမ္တိုင်ဟောင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဒါသိဒါသ

၁၁၅၇။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သုတ်ဝံဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မဝေင်ပါကွေံ နှုပ္ပမဒုင်
ဂိုင်ကေတ် ဒိုက်ဗြဇ္ဇေသုတ်ဂမ္တိုင် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံ
နှုပ္ပမဒုင်ဂိုင်ကေတ် ဒိုက်ဗြဇ္ဇေသုတ်ဂမ္တိုင်ဟောင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အဇေဋ္ဌက

၁၁၅၈။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သုတ်ဝံဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မဝေင်ပါကွေံ နှုပ္ပမဒုင်ဂိုင်
ကေတ်ဗွေအ်သိုက် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံ နှုပ္ပမဒုင်ဂိုင်ကေတ်
ဗွေအ်သိုက်ဟောင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ကုက္ကုဋသုကရ

၁၁၅၉။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သုတ်ဝံဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မဝေင်ပါကွေံ နှုပ္ပမဒုင်ဂိုင်
ကေတ်စာင်ကိုက် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံ နှုပ္ပမဒုင်ဂိုင်
ကေတ်စာင်ကိုက်ဟောင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဟတ္ထိဂဝဿ

၁၁၆၀။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သုတ်ဝံဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် မဝေင်ပါကွေံ နှုပ္ပမဒုင်ဂိုင်
ကေတ်စိင်ဌ်ချေချး အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင် မဟံဝေင်ပါကွေံ နှုပ္ပမဒုင်ဂိုင်
ကေတ်စိင်ဌ်ချေချးဟောင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒသမ။

တတိယ အာမကဓညဝဂ် မရနက်ကိုဒ္ဒိတ် တဲရ။

မာတိကာ

၁၀။ စတုတ္ထ အာမကဉ္စေညပေယျာလဝဂ်

၁။ သုတ်ခေတ္တဝတ္ထု

၁၁၆၁။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါကေံ နူပမဒင်ဂိုင် ကေတ်တိဗုဂ္ဂယာဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါကေံ နူပမဒင်ဂိုင် ကေတ် တိဗုဂ္ဂယာဂ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ကာယဝိက္ကယ

၁၁၆၂။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါကေံ နူပမရာန် ပမသွံဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါကေံ နူပမရာန် ပမသွံဂ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒူတေယျ

၁၁၆၃။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါကေံ နူပမရင် တျင်ကောင်ကာကလုတ် ပမဒင်ဖအောင်စကာတဲအာဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါကေံ နူပမရင်တျင်ကောင်ကာကလုတ် ပမဒင်ဖအောင် စကာတဲအာဂ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်တုလာကူရ

၁၁၆၄။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါကေံ နူပမစွဲနှိမ် ပမစွဲကသပ် ပမစွဲနဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါကေံ နူပမစွဲနှိမ် ပမစွဲကသပ် ပမစွဲနဂ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဥက္ကောဋ္ဌန

၁၁၆၅။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါကေံ နူပမဂိုင် ကေတ်လာဘ်ဗဇ ပမဝိစွဲလေ့လှန် ပမသွပတောံတဲလိဝန်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန်

မာတိကာ

သတ်ဂမ္ဘိုင် မဟံဝေင်ပါကွေ နူပွမဂိုင်ကေတ်လာဘ်ဗဇ ပွမစိုစွဲလှေ့လှန် ပွမသွပတောံတဲ
လီဝန်ဂ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဆေဒနာဒိ

၁၁၆၆-၁၁၇၁။ ယံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဝေင်ပါကွေ နူပွမ
သကုတ်(မပ္ပိုင်တဲ) ပွမပြိုက်ဂစိုတ် ပွမကွေင်ဒက် ပွမပွင်စး(ညးကွာ်တရဲ) ပွမပလိုပလား
(ကွာ်နီဂီ) ပွမပွင်ဗတိုက် ဗွဲမပြဟ်ပြေဟ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင်မဟံဝေင်
ပါကွေ နူပွမသကုတ်(မပ္ပိုင်တဲ) ပွမပြိုက်ဂစိုတ် ပွမကွေင်ဒက် ပွမပွင်စး(ညးကွာ်တရဲ)
ပွမပလိုပလား(ကွာ်နီဂီ) ပွမပွင်ဗတိုက် ဗွဲမပြဟ်ပြေဟ်ဂ်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂ
ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမဟံညာတ်ကေတ် ခရ်ညံအရီဂမ္ဘိုင် (သစ္စပန်ပြကာ)
ဂမ္ဘိုင်ရောင်။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ခရ်ညံအရီဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒဒ် ။ ပ ။ ခရ်ညံအရီဂမ္ဘိုင်
မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒ်ပျိုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝွံမွဲ “ဣဝံတုန် ဒဒ်ဒ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်
ဣဟတ်ရ ။ ပ ။ သွက်ဂွံတီကေတ် ရဲဝွံမွဲ “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတ် ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)
အရာဒဒ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဣဟတ်ရ ရဲဝွံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဇူကာဒသမ။

စတုတ္ထ အာမကဓညဝဂ် မရနက်ကိုစို တဲရ။

၁၁။ ပဉ္စ ဂတိပေယျာလဝဂ်

၁။ သုတ်မနုဿာရုတိနိရယ

၁၁၇၂။ ပွဲကာလဂ် တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ ပတိုန်စွံ ခွဲက်တိဗ္ဗုတညိနာင် ပွဲလတူသွေမ်
တဲတဲ “ယံခမီတအ် အရာဂ် ပသင်္ဂသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ခွဲက်တိဗ္ဗုတညိနာင် အဲပတိုန်စွံလဝ်
ပွဲလတူသွေမ်တဲ ကောံတိဇ္ဇောဝံ ဣလိုဂ် ဂျိုင်ဂွင်ရော?” ရဲဝွံ သွးကိုခမီဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယံကျာ်မ္ပုပိုင်
တိဇ္ဇောဝံဟေင် သာတဲဂျိုင်ရ၊ ခွဲက်တိဗ္ဗုတညိနာင် ပွဲလတူသွေမ်တဲ တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ
ဂ်တုန် ဗ္ဗုတညိနာင်ဟေင်ရ။ ထံက်ရင်ကိုတိဇ္ဇောမွဲ ခွဲက်တိဗ္ဗုတညိနာင် မပတိုန်စွံလဝ် ပွဲလ
တူသွေမ်တဲ တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲဂ် ရိုဟ်လိုဟ်ဟံဂပ်ရ၊ စတုတ္ထဟံဂပ်ရ၊ အယာံမာတ်အဝယ်
လဇ္ဇေလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ ရဲဝွံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။ ယံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင်
သတ်ဂမ္ဘိုင် ဒးချိုတ်နူဘဝမ္မိဟ်တဲ ကလေင်ကတိုန် ပွဲဘဝမ္မိဟ်ပွန်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန်
သတ်ဂမ္ဘိုင်ချိုတ်နူဘဝမ္မိဟ်တဲ ကတိုန် ပွဲနရက်ဟေင် သာတဲဂျိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၂။ သုတ်မနုဿရုတိတိရစ္ဆာန

၁၁၇၃။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိတ်နူဘဝမ္မိဟ်တဲ ကလေင် ကတိန် ပွဲဘဝမ္မိဟ်ပွန်ဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင်ချိတ်နူဘဝမ္မိဟ်တဲ ကတိန် ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်ဟေင် သာတဲဂှ်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်မနုဿရုတိပေတ္တိဝိသယ

၁၁၇၄။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင်ချိတ်နူဘဝမ္မိဟ်တဲ ကလေင် ကတိန် ပွဲဘဝမ္မိဟ်ပွန်ဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင်ချိတ်နူဘဝမ္မိဟ်တဲ ကတိန် ပွဲဘဝပြိတ်ဟေင် သာတဲဂှ်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄-၅-၆။ သုတ်မနုဿရုတိ ဒေဝနိရာယာဒိ

၁၁၇၅-၁၁၇၇။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိတ်နူဘဝ မ္မိဟ်တဲ ကတိန် ပွဲဘဝဒေဝတံဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိတ်နူဘဝ မ္မိဟ်တဲ ကတိန် ပွဲနရက်ဟေင် သာတဲဂှ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမ္ဘိုင် ကတိန် ပွဲဂကူ တိရစ္ဆာန်ဟေင် သာတဲဂှ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမ္ဘိုင် ကတိန် ပွဲဘဝပြိတ်ဟေင် သာတဲ ဂှ်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇-၉။ သုတ်ဒေဝရုတိ နိရယာဒိ

၁၁၇၈-၁၁၈၀။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိတ်နူဘဝ ဒေဝတံတဲ ကတိန် ပွဲဘဝဒေဝတံဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိတ်နူဘဝ ဒေဝတံတဲ ကတိန် ပွဲနရက်ဟေင် သာတဲဂှ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမ္ဘိုင် ကတိန်ပွဲဂကူ တိရစ္ဆာန်ဟေင် သာတဲဂှ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမ္ဘိုင် ကတိန် ပွဲဘဝပြိတ်ဟေင် သာတဲ ဂှ်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်နဝမ။

၁၀-၁၂။ သုတ်ဒေဝမနုဿနိရယ

၁၁၈၁-၁၁၈၃။ ယံခမီတအံ တုပသုဟ်သင်္ဂဟေင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိတ်နူဘဝ ဒေဝတံတဲ ကတိန် ပွဲဘဝမ္မိဟ်ဂှ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိတ်နူဘဝ

မာတိကာ

ဒေဝတ်တဲ ကတိန် ပွဲနရက်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမိုင် ကတိန်ပွဲဂကူ
တိရစ္ဆာန်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမိုင် ကတိန် ပွဲဘဝပြိုတ်ဟောင် သာတဲ
ဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒွါဒသမ။

၁၃-၁၅။ သုတ်နိရယမနုဿနိရယာဒိ

၁၁၈၄-၁၁၈၆။ ယုံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမိုင် ချိုတ်နုနရက်တဲ
ကတိန် ပွဲဘဝမိုဟ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမိုင် ချိုတ်နုနရက်တဲ ကတိန်
ပွဲနရက်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမိုင် ကတိန် ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်ဟောင် သာတဲ
ဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမိုင် ကတိန် ပွဲဘဝပြိုတ်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ။ ပ ။

သုတ်ပန္နရသမ။

၁၆-၁၈။ သုတ်နိရယဒေဝနိရယာဒိ

၁၁၈၇-၁၁၈၉။ ယုံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမိုင် ချိုတ်နုနရက်တဲ
ကတိန် ပွဲဘဝဒေဝတ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမိုင် ချိုတ်နုနရက်တဲ ကတိန်
ပွဲနရက်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမိုင် ကတိန် ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်ဟောင် သာတဲ
ဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမိုင် ကတိန် ပွဲဘဝပြိုတ်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်အဋ္ဌာရသမ။

၁၉-၂၁။ သုတ်တိရစ္ဆာနမနုဿနိရယာဒိ

၁၁၉၀-၁၁၉၂။ ယုံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမိုင် ချိုတ်နုဘဝ
တိရစ္ဆာန်တဲ ကတိန် ပွဲဘဝမိုဟ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမိုင် ချိုတ်နုဘဝ
တိရစ္ဆာန်တဲ ကတိန် ပွဲနရက်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမိုင် ကတိန် ပွဲဂကူ
တိရစ္ဆာန်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမိုင် ကတိန် ပွဲဘဝပြိုတ်ဟောင် သာတဲ
ဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဇကဝီသတိ။

၂၂-၂၄။ သုတ်တိရစ္ဆာနဒေဝနိရယာဒိ

၁၁၉၃-၁၁၉၅။ ယုံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမိုင် ချိုတ်နုဘဝ
တိရစ္ဆာန်တဲ ကတိန် ပွဲဘဝဒေဝတ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမိုင် ချိုတ်နု

ဘဝတိရစ္ဆာန်တုံ ကတိန္ဒိ ပွဲနရက်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမ္ဘိုင် ကတိန္ဒိပွဲဂကူ တိရစ္ဆာန်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမ္ဘိုင် ကတိန္ဒိ ပွဲဘဝပြိုတ်ဟောင် သာတဲ ဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်စတုဝီသတိမ။

၂၅-၂၇။ သုတ်ပေတ္တိမနုဿနိရယာဒိ

၁၁၉၆-၁၁၉၈။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိုတ်နူဘဝ ပြိုတ်တုံ ကတိန္ဒိ ပွဲဘဝမ္မိဟ်ဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိုတ်နူဘဝ ပြိုတ်တုံ ကတိန္ဒိ ပွဲနရက်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမ္ဘိုင် ကတိန္ဒိ ပွဲဂကူ တိရစ္ဆာန်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ သတ်ဂမ္ဘိုင် ကတိန္ဒိ ပွဲဘဝပြိုတ်ဟောင် သာတဲ ဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်သတ္တဝီသတိမ။

၂၈-၂၉။ သုတ်ပေတ္တိဒေဝနိရယာဒိ

၁၁၉၉-၁၂၀၀။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိုတ်နူဘဝပြိုတ်တုံ ကတိန္ဒိ ပွဲဘဝဒေဝတံဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိုတ်နူဘဝပြိုတ်တုံ ကတိန္ဒိ ပွဲနရက်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိုတ်နူဘဝပြိုတ်တုံ ကတိန္ဒိ ပွဲဘဝဒေဝတံဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိုတ်နူ ဘဝပြိုတ်တုံ ကတိန္ဒိ ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဇြကူနတိသတိမ။

၃၀။ သုတ်ပေတ္တိဒေဝပေတ္တိဝိသယ

၁၂၀၁။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိုတ်နူဘဝပြိုတ်တုံ ကတိ န်ပွဲဘဝဒေဝတံဂ် အောန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် သတ်ဂမ္ဘိုင် ချိုတ်နူဘဝပြိုတ်တုံ ကတိန္ဒိပွဲဘဝ ပြိုတ်ဟောင် သာတဲဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမဟံ ညာတ်ကေတ် ဓရ်အရိယသစ္စဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာရောင်။ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ဓရ်ဍု အရိဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒဒိမ် ဓရ်ဍုအရိဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိန္ဒိ ဓရ်ဍုအရိဂမ္ဘိုင် မဒ်အရာဒဒိမ် ပှိုတ်ဂ် ဓရ်ဍုအရိဂမ္ဘိုင် မဒ်ဒေဝတံဂ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) န်အရာဒဒိမ်ပှိုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

မာတိကာ

ယံခမီတအံ ဟိုတ်ဂ်ရ သွက်ဂွံတီကောတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်
 ဖြဟတ်ရ၊ သွက်ဂွံတီကောတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိုဒ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊
 သွက်ဂွံတီကောတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ် သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ၊ သွက်ဂွံ
 တီကောတ် ရဲဝံမွဲး “ဣဝံတုန် မဒ်ဒေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ”ဂ်
 သွးပတိတ်ဖြဟတ်ရ။

တီလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ တံဂ်ခရဲဝံရ၊ ခမီဂမ္တိုင်ဂ် သျှိုက်မျိုက်ခရဲ တီလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ
 တံဂ်မျိုင်ဒ်တဲ ဒင်ဂိုဏ်ကောတ် ဗွဲမအိုဟ်တျိုဟ်အိုတ်ရ။

သုတ်တိသတိမ။

ပဉ္စ ဂတိပေယျာလဝဂ် မရနုက်ကိုစုံမွဲ တဲရ။

သစ္စသံယုတ် မရနုက်ကိုစုံဝါ တဲရောင်။

**ပါဠိမဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဘာသာမန်
 အာစိုပ်ဒတဲရောင်။**

C

ပါဠိမဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဘာသာမန်

သမ္ဘိလောဓံ ငွန်ဗွဲအကွရ်

လှောင်အကွရ်	ငွန်ပိုင်လိမ်	လှောင်အကွရ်	ငွန်ပိုင်လိမ်
[အ]		[အ]	
အင်္ဂါရး	၅၂၀	အရိယသစ္စ	
အင်္ဂါအပွဲမှး ဓရ်ဗောဇ္ဈင်ဂမ္ဘိုင်	၂၃၀၊ ၂၃၁	ဥပမာတောင်ချိုတိုင်တြင်	၁၁၀၉
အခိုင်ထောက်ကိုဇော်ပွင် -		အရိယသစ္စ ဥပမာဗျူဟ်ကွံလစုတ်	၁၁၀၅
ဗောဇ္ဈင်ထပ်	၂၃၄	အရိယသစ္စ ဥပမာသိုဉ်သ္မာဒ်	၁၁၁၄
အဇ္ဈတ္တိကာယတနတြပြကာ-		အရိယသစ္စပိုင်ခြာတဲ ဂပ်ဝ်တီ	၁၀၉၉
အရိယသစ္စ	၁၀၈၄	အဝိဇ္ဇာ	၁
အဋ္ဌကိကမဂ်ဗွဲတြး	၈	[အာ]	
အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ	၁၀၂၂	အာနန္ဒ (တီလပိုင်)	၃၇၆၊ ၈၃၉၊ ၉၈၉
အနုရုဒ္ဓ (တီလပိုင်)	၃၉၂၊ ၈၉၉	အာနာပါနဿတိကထာ	
အနုသယထပ်ပြကာ	၁၇၆	စပ်ကိုအသုဘကထာ	
အထောင့်ဒီပဋိဘာန	၁၁၁၂	(ဥပမာဗြကညင်)	၉၈၅
အပရိဟာနိယထပ်ပြကာ	၂၀၆	အာနာပါနဿတိ	
အမတကောံဂွံင်ဒ်ဟိုတ်		စပ်ကိုသတိပဋ္ဌာန်ပန်	၉၈၆
အာစိုပ်အမတ	၇	အာသဝပိပြကာ	၁၆၃
အမာတ်ဇော်နန္ဒကလိစ္ဆဝီ	၁၀၂၆	[အု]	
အရိယသစ္စ		ဣန္ဒြိယဂူ တြဂူ	၄၉၁၊ ၄၉၂၊ ၄၉၃
ဥပမာညးပွတ်တူပွဲကျိပ်	၁၁၁၄	ဣန္ဒြိယသုန်ဗိုလ်မသုန်	
အရိယသစ္စ		တုပ်သုတ်ဗိုတောင် ဗွဲဟိုတ်ပြယာဲ	
ဥပမာကွဟ်ပတိုန်လေံ		(ဥပမာ စီမုံကိုတကအ်သံင်)	၅၁၃
လတူအကး	၁၁၀၃	[ဥ]	
အရိယသစ္စ ဥပမာဒယိုင်	၁၁၀၉	ဥဒါနစေတီ	၈၂၂
အရိယသစ္စ ဥပမာသုဒက္ခိ	၁၁၀၂	ဥဒါယီ (တီလပိုင်)	၂၁၁
အရိယသစ္စ ဥပမာဗပါတ်သြင်	၁၁၁၂	ဥဒ္ဓါန်တြုက်အဗ္ဗပါလိ	၃၆၇၊ ၉၀၇
အရိယသစ္စ		ဥဒ္ဓါန်တြုက်ပါဝါရိကသေဋ္ဌိ	၃၇၈
ဥပမာသတ်ဂိုင်ပွဲမှာသွိဒ်	၁၁၀၆	ဥတ္တိယ (တီလပိုင်)	၃၀၊ ၃၈၂
အရိယသစ္စ ဥပမာကွတ်ပန်လ်	၁၁၁၅		
အရိယသစ္စ			
ဥပမာတူးကြက်လကမ်	၁၁၀၂		

လှောင်အကွရ်

ဝန်ပိုင်လိပ်

[၉]

ဥပဝါန (တိလပိုဉ်)	၁၈၉
ဥပါဒါနိဂန္ထပန်ပြကာ	၁၇၄
ဥပါဒါနိဂန္ထမသုန်ပြကာ	၁၇၉
ဥပါဒါနိဂန္ထမသုန်ကိုအရိယသစ္စ	၁၀၈၃
ဥပးကက္ကဋ	၁၀၀၆
ဥပးဒီယာဝု	၉၉၉
ဥပးဓမ္မဒိန္န	၁၀၄၉
ဥပမာဒ္ဓိုက်တိမ္မုံပွဲသွမ်တဲ	
ကိုတိဇ္ဇော်	၁၁၂၁
ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသံယောဇိန်	၁၈၁

[ဩ]

ဩဃပန်ပြကာ	၁၇၂
ဩရမ္မာဂိယသံယောဇိန်	
မသုန်ပြကာ	၁၈၀

[က]

ကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာ	၁၇၇
ကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာ	
ကျော်ဓရ် သွက်ဝံပါကျော်ဂမ္ဘိုင်	၃၀
ကိမိလ (တိလပိုဉ်)	၉၈၆
ကုညးမုံကိုသဒ္ဓိန္ဒြီ	
ပွဲကျော်တြဲသျှော် ကုန္ဒိပန်ကတိုဒ်	၅၂၀
ကုသုမ္ဘရး	၂၁၁၊ ၃၈၅
ကောလိယရး	၂၃၅
ကောသလရး	၃၇၀
ကွက်စရံင်ပိဂူ	၁၆၆
ကွာသုမာဂဓ	၁၁၁၁
ကျော်တြဲ ကတိုဒ်ကျော်တဲလေဝ်	
ဗိုဇ္ဇော်ပွင်အာနာပါနဿတိ	၉၈၇

လှောင်အကွရ်

ဝန်ပိုင်လိပ်

[က]

ကျော်တြဲဟုံမွဲကို ပါစုံလင်	
သွက်အွာပွဲဓရ်ဂမ္ဘိုင်	၃၇၅
ကျော်တြဲသွပ်ရိနိဗ္ဗာန်တဲ	
ဓရ်ဟိုတ်ဓရ်သပ္ပရိဟ်	
တန်တလအ်/ ဟုံတန်တလအ်	၃၈၈
ကြိုင်အစိရဝတီ	၉၆၊ ၁၁၂၃
ကြိုင်ဂင်္ဂါ	၉၆၊ ၁၁၂၃
ကြိုင်မဟီ	၉၆၊ ၁၁၂၃
ကြိုင်ယမုနာ	၉၆၊ ၁၁၂၃
ကြိုင်ဇေရဉ္ဇရာ	၃၈၄
ကြိုင်သုတနု	၉၀၁
ကွာန်ကုဉ္ဇာနင်္ဂလ	၉၈၇
ကွာန်ဗဗ္ဗးဝေဠုဒွါရ	၁၀၀၃
ကွာန်ဗဗ္ဗးသာလ	၃၇၀၊ ၅၂၁
ကွာန်သုတ်ဝေဠုဝ	၃၇၅
ကွာန်ကောဠိ	၁၀၉၁
ကောန်သွိုင်အဘယ	၂၃၇
ကောန်ဂုတ်သွိုင်သာကျောင်	
ကာဠိဂေါဓာ	၁၀၃၅

[ခ]

ခမိအသောက	၁၀၀၅
ခမိပဉ္စဝင်	၁၀၈၀
ခမိသာဠ	၁၀၀၄
ခမိဇ္ဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်ပန်	
ဟုံရံတိတ်ခရ်	၉၀၆
ခမိအာသဝအိုတ်တဲ	
ဓရ်ဒ်ဟိုတ်ဇော်သင်အောင်မာ	
ပွဲသာသနာ	၅၂၈

လှောင်အကွၢ်	ငွန်ပိုဒ်လိခ်	လှောင်အကွၢ်	ငွန်ပိုဒ်လိခ်
[၈]		[၉]	
ဂြိုပ်အဉ္ဇန	၁၈၇	ဇနပဒကလျာဏီ	၃၈၆
ဂြိုပ်အန္ဓဝိန်	၉၀၈	ဇော်ပွင်လင်ကွဒွိပါဒ်ပန်မွဲ	
ဂြိုပ်ကူသိပါတနမိဂဒါဝိန်	၁၀၈၁	မွဲအာယုကပ်ကိုလောန်နူဂ်	
ဂြိုပ်ဥရဝေလ	၃၈၄	တန်တမာန်	၈၂၂
ဂြိုပ်ကဏ္ဍကီ	၃၉၂၊ ၉၀၂	ဇော်ပွင်လင်ကွဒွိပါဒ်ပန်မွဲ	
ဂြိုပ်ကြက်ဒြင်	၁၁၀၁	စိုပ်ဒတဲကိုအဘိညာဏ်	
ဂြိုပ်မဟာဝိန်	၁၁၁၅	တြပြကာမာန်	၈၂၃
ဂလားဒစိုဒစး	၁၀၈၀	ဇော်ပွင်ခရ်မွဲဂကူ	
ဂလားဟံ့ထေက်ကိုဟို		ခရ်ပန်ဂကူချိုက်ပေင်	၉၈၉
ဂလားထေက်ကိုဟို	၁၀၇၉	ဇော်ပွင်ခရ်ပန်ဂကူ	
ဂဝမွတ် (တီလပိုင်)	၁၁၀၀	ခရ်ထပုံဂကူချိုက်ပေင်	၉၈၉
ဂေါသောကျဝင်	၁၀၁၉	ဇော်ပွင်ခရ်ထပုံဂကူ	
ဂွံင်သွက်ဂွံပါကွံဆန္ဒ	၈၂၇	ခရ်ဓါဂကူချိုက်ပေင်	၉၈၉
ဂွံင်မလေပ်ဖံက်ဗကး	၂၀၉	ဇော်ပွင်ကူဇြီပန်ပြကာ	
ဂွံင်တရ်လွန်ဗပိန်သွိုင်မာရ်	၂၂၄	တို့လုပ်အာနိဗ္ဗာန်	၅၁၄
ဂစေမ်လနောင်ကိုဂစေမ်ကွောတ်	၃၇၂		
[၉]		[၁၀]	
စာပါလစေတီ	၈၂၂	ညးကလိလောန်	
စေတရး	၁၁၀၀	ဘဲဒုဂ္ဂတိအိုသိုမာန်	၁၀၁၀
စိန္တာဟံ့ထေက်ကိုချပ်စိုသ်		ညးဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်	
ကောံ ထေက်ကိုချပ်ပန်သ်	၁၀၇၈	စွံပတန်ဗွဲအာရီကျဟ်မွဲမာန်	၈၉၉
စိုတ်ဟံ့မွဲကိုအရာဒတန်နိဿဲ		ညးဒိုက်ဂတ်ကိုညးသွေဟ်သွဟ်	၂၂၇
ဥပမာနင်	၂၇	ညးမုံသွက်တုပ်သွဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်	၁၀၂၃
စိုတ်ညးဇော်ပွင်သတိပဋ္ဌာန်		ညးသွေဟ်သွဟ်ဖဲသ္တိ	
ဒုက္ခဝေဒနာသီကေတ်ဟံ့မာန်	၉၀၈	ညးမုံကိုပိုင်ဟာန်ဒြပ်ရတ်ဂိုင်	၁၀၄၀
စပ်ကိုထေရ်သာရိပိုတ်တဲ		ညးယုတ်မာ ညးသပျရိတ်	၂၅
ဗိုဟိုတွံ	၃၇၉	ညးဟံ့သ္တီးဇုးဗုသ္တီးဏီ	
		သွက်ဂွံသ္တီးဇုး ဗုသ္တီး	
		ခရ်ဒေဝပဒ ဂပ်ဝ်အာစိုပ်	
		နညဏ်ဒေဝတ်	၁၁၁၁

လှောင်အကွရ်

ဝန်ပိုင်လိမ်

[၅]

ဌာန်ပုဗ္ဗကောဌက

၅၁၄

[၁]

ချင်ကြိုင်ဇော်မသုန်ကိုချင်စိထွတ်

၁၁၂၃

ချင်စိမာသွိဒ်ကိုချင်စိပိထွတ်

၁၁၂၄

ချင်ဥက္ကာစေလ

၃၈၀

ချင်ကပိလဝ်

၉၈၈၊ ၁၀၁၄

ချင်ကောသမ္ဘိ

၅၁၉၊ ၁၁၀၁

ချင်နာလန္ဒာ

၃၇၈

ချင်ပါဠိပုတ်

၁၈

ချင်ဗာရဏသီ

၁၀၈၀

ချင်ရာဇဂြိုဟ်

၁၁၁၂

ချင်ဝေသာလီ

၃၇၅၊ ၉၈၅၊ ၁၁၁၅

ချင်သဟဉ္ဇနိက

၁၁၀၀

ချင်သာကေတ

၁၈၇၊ ၃၉၂၊ ၅၁၃

ချောင်ခရ်ဗြဟ္မစရိယ

၆

[တ]

တဏှာပိပြကာ

၁၇၀

တိရစ္ဆာနကထာ

၁၀၈၀

တိဇော်ကိုမကြော်ထပ်မ

မုံတောမဗဒရ်

၁၁၂၅

တုံဇြဲအပေါလ

၃၈၄

တုံကြောင်

၅၃၇

တုံဗပေင်ချ်

၅၃၈

တုံကွေ (တုံသာသာတ်)

၅၃၉

တုံကြိုက်

၅၄၀

တောင်သောတကောသောတာပန္န

၁၀၀၁

တောင်ကုဒ္ဒိပါဒ်ကော

ဗိုဇော်ပွင်ကုဒ္ဒိပါဒ်

၈၃၁၊ ၈၄၀

လှောင်အကွရ်

ဝန်ပိုင်လိမ်

[တ]

တန်တပွဲသောတာပတ္တိ

အင်္ဂပန်ပြကာတုံ ဗိုဇော်ပွင်

ဝိဇ္ဇာဘာဂိယတြပြကာ

၉၉၉

တိလပိုဉ်သာရိပိုတ် ဇော်ပွင်ဒိုင်

ဗောဇ္ဈင်ထပ်ပြကာတုံ

ပဒတ်မာန် (ဥပမာယာတ်)

၁၈၅

[ထ]

ထောက်ကိုကော်တြုံမပြ

၃၇၇

ထေရ်အာနန္ဒ ဂရင်ပွဲသ်စွာ

ဇောကျ်တြုံ ဟုတ်ယုတ်စုံ

၅၁၁

[ဒ]

ဒုက္ခပိဂကူ

၁၆၅

ဒမ္မနရက်လောကန္တရိက်

၁၁၁၆

ဒေသနာ ဥပမာဇိုင်စိင်

၁၄၀

ဒေသနာ ဥပမာတူးကြက်ခြင်

၁၁၀၁

ဒေသနာ ဥပမာအရုတ်မတ်ကွက်

၁၁၁၈

ဒေသနာ ဥပမာကောသီမာသွိဒ်

နကိုဉ်စင်

၁၅၈

ဒေသနာ ဥပမာကျိုက်လှောင်ထပ်

မသုန်သ်

၂၁၄

ဒေသနာ ဥပမာနင်ဗကပ်လပ်

၁၅၃

ဒေသနာ ဥပမာချင်ကောမုံဇိုင်အနာ

ဒယိုဟ် မသုန်စုံ ယောဇော

ကောသီမုံပွဲတိုင်ကွတ်သုခိဟ်

၁၁၂၂

ဒေသနာ ဥပမာသြောသာလီ

၁၅၄

ဒေသနာ ဥပမာနီဟိမဝန်

ကောသီထပ်မုံတောမရဲ

၁၁၂၉

ဒေသနာ ဥပမာတုံဆုဇော်

မလေပ်လေိုချိုက်တုံဆုသုတ်ဂမ္ဘိုင်

၂၂၀

လောကအကျဉ်း [၁] နှစ်ပိုဒ်လိပ်

ဒေသနာ ပါပရအိန္ဒြိယ ဗွဲကြီး ၄၈၀
 ဒေသနာ တွံကံသွက်ဝံနိဿပဒါ
 ကိုဇကုဇကုဟေင် ၃၇၉
 နိဂိဇ္ဈကုဋ် ၂၃၇၊ ၁၁၁၂
 ဒွေတိယဟိုတ်အာစိပ်
 ညးမုံအဘိညာဏ်မပြ ၉၀၁
 ဒွေတိယမာရာကောဒွေတိယစွတ် ၂၃
 ဒွေတိယဟိုတ်ကောဒွေတိယမပြ ၁၈၊ ၁၉

[၂]

ခရ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန်ဇကုန် ၁၀
 ခရ်အခိုင်ကျက်ကတိဒ်ဟေင်
 ကိုဒ်ကုဋ်မာန် ၁၉၀
 ခရ်ကုဋ်ဂမိုင် (ဥပမာစိဂါ) ၅၁၄၊ ၅၅၅
 ခရ်ခမိဇ္ဇောပုဏ်သမာဓိ
 ခမိညးသတိက် သတင်ညးမွဲဝေင်
 တိကေတ် ၁၀၇၁၊ ၁၀၇၂
 ခရ်ညးသွဇ္ဇောဝေင်စေတောဝိမုတ္တိ
 ကောပညာဝိမုတ္တိ ဇ္ဇောပုဏ်ကုဋ် ၈၀၉
 ခရ်ကဆိုင်ကိုကဆိုင် မကိုပေင်တ်
 ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ၁၈၇
 ခရ်ညးသွဇ္ဇောမိဂမိုင်
 ရာဒနာပွဲကာလဝိ ၁၀၇၃
 ခရ်တသိနပုဏ်တဟင်ပိဂကူ ၁၇၁
 ခရ်ညးစွတ်ပန်ပြကာ အရိဂမိုင် ၁၀၈၂
 ခရ်ထေက်ကိုဒးတွံကို
 ညးကလင်ဗက်ဂလာန်ဇကု ၄၁၄
 ခရ်ထေက်ကိုညးကလင်ဗက်
 ဂလာန်ဇကု ဒးဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ၁၀၁၂
 ခရ်တေင်ကိုပိက္ခာ ကေက်သကာ
 တိကေတ်ခရ်တေင်ကြ ၃၇၆

လောကအကျဉ်း [၁] နှစ်ပိုဒ်လိပ်

ခရ်တွံကိုခမိဗြလှီ ၁၀၀၇
 ခရ်ဟိုတ်ဝံနိပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခ ၁၃
 ခရ်ဟိုတ်ဝံနိသောတာပန်
 ပန်ပြကာ ၁၀၀၁
 ခရ်ဟိုတ်ဝံနိပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခ
 နိပုဂ္ဂိုလ်အသေက္ခ ၃၉၂
 ခရ်ဟိုတ်ပြာသာဒ်
 ဝိသာခါမိဂါရမာတာချီတေင် ၈၂၆
 ခရ်နီဃ မလေပ်ပျဲပျာ် ပိပြကာ ၁၆၈
 ခရ်နုဋ်လွင်လွာ်ဏာမ် မတွံဂး သံသာ
 သွက်ဝံတတ်ကောံအာ
 ဩဇာလပါတေင် ၃၄၊ ၈၁၃
 ခရ်ပန်ပြကာ မကိုကလိဝံဇူ
 ကောံသွးကောံ သွက်မွဲစွဲပြကာ ၁၀၅၀
 ခရ်ဖိုပုဏ်ဇ္ဇောပုဏ်ကုဋ်မသုန်ပြကာ ၅၃၄
 ခရ်ဗ္ဗာရင်ကိုဇကု ၁၀၀၃
 ခရ်ဓမ္မစက် ၁၀၈၁
 ခရ်ဓမ္မဒါသ ၁၀၀၄
 ခရ်မွဲဝေင်ဇကုဓမ္မ ၆၃
 ခရ်မာထေရ်မောဂ္ဂလာန်
 တွံပွဲသွက်တာဝတီ ၁၀၁၄
 ခရ်မာထေရ်သာရိပိုတ်အာနန္ဒ တွံတ်
 အယောအနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ
 ကတိဒ်ယဲ ၁၀၂၂၊ ၁၀၂၃
 ခရ်မသုန်ပြကာ
 မလေပ်ဖျိန်ဒြဟတ်ပညာ ၂၁၉
 ခရ်သမဏဗြဟ္မဏ မုံကိုကုဋ်
 အာနုဘဇ္ဇောဂမိုင် ဇ္ဇောပုဏ်ကုဋ် ၈၂၈
 ခရ်သမဏဗြဟ္မဏမိုင်
 မကိုစိပ်ဒတဲကုဋ် မွဲလဇ္ဇေ
 မဇ္ဇောပုဏ်ကုဋ် ၈၂၈

လှောင်အက္ခရ် နှုန်ပိုဒ်လိခ်

[ဝ]

ခရ်သတိပဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်	၃၆၇
ခရ်သမ္ပပ္ပဓာန်ဂမ္ဘိုင်	၆၅၁၊ ၆၅၂
ခရ်ဗိပ္ပမဒေတုဗြဟ္မစရိယ	
ခရ်ဟိုတ်ခရ်ညးသပ္ပရိဟ်	
ဟုတ်ယုတ်/ဟုံဟုတ်ယုတ်	၃၈၉
ခရ်ဟိုတ်နီဝရဏ မသုန်ပြကာ	
ဟောဇ္ဈင်ထပုံပြကာဂမ္ဘိုင်	၂၃၂
ခရ်ဟိုတ်ဝံ့ချိုက်ပင်ကို	
အဘိညဏ်မပြ	၃၉၄
ခရ်ဟိုတ်ဝံ့ဇော်မောင်	
ဗူးဂမ္ဘိုင်ပညပ်လပ်	၁၀၀၈
ခရ်ဟိုတ်ပွမဒုင်စသိုင်ဂမ္ဘိုင်	၁၁
ခရ်ဒေသနာ -	
ဥပမာ အထောင့်သို့	၁၄၁၊ ၁၄၅
ဥပမာ အရိုန်တိုန်	၄၉၊ ၁၉၃
ဥပမာ အရာဒတန်တိဇော်	၁၄၉
ဥပမာ ကျဲကိုဇေတိပါမ်ကျဲ	၃၇၃
ဥပမာ ကျာပွဲအကား	၁၅၅
ဥပမာ ကြိုင်ဇော်မသုန်	၉၁
ဥပမာ ဂဓေကောတ်ကိုလနောင်	၃၇၂
ဥပမာ တံ့ဆုဂါဇဲလပါဗွဲက်	၁၅၂
ဥပမာ ကျွဲနီမသုန်ပြကာ	၄၇၁
ဥပမာ တောပွင် (ဒြောပ်ဖုင်)	၃၇၄
ဥပမာ မပ္ပံအရာနိဿဲစိုတ်	၅၂၁
ဥပမာ နာဂ်	၁၅၁
ဥပမာ ဗြဲဂူကုတ်ဒို	၁၀၃၄
ဥပမာ ဗြဲဂူဟုံသောင်ကိုအခိုင်	၁၅၆
ဥပမာ သိုကျဲဇို	၁၅၉

လှောင်အက္ခရ် နှုန်ပိုဒ်လိခ်

[န]

နရက်မဟာပရိဋ္ဌဟ	၁၁၁၃
နာမကာယရူပကာ	
ဗိုပြာပ်အာစိုပ်ချင်ဗြို	၈၃၄
နိန္ဒိယသာကျဝင်	၁၀၃၆၊ ၁၀၄၃
နိဂိုအာပဏ	၅၂၀
နိဂိုဥရဝေလ	၅၂၂
နိဂိုသက္ကရ	၂
နိဂိုသေတက	၂၁၁
နိဂိုသေဒက	၃၈၅
နိဂိုဟလိဒ္ဒဝသန	၂၃၅

[ပ]

ပညာဟုံမွဲအဋ္ဌ ကော်ညးမုံပညာ	၂၂၅
ပညိန္ဒ ဗိုဒ်ပြ	၅၂၁၊ ၅၂၄၊ ၅၂၅
ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇ(တီလပိုဒ်)	၅၁၉
ပွမဉ္စသေ့ဝိဂကူ	၁၆၁၊ ၆၈၅၊ ၆၉၄
ပြဘာဇ်ကုဏ္ဍလိယ	၁၈၇
ပြဘာဇ်နန္ဒိယ	၁၀
ပြာသာဒ်ဝိသာခါမိဂါရမာတာ	၅၁၁
ပွဲအခိုင်ကျက်ကတိုဒ်ဟောင်	
ခရ်ကတိုဒ်ကျင်မာန်	၁၄

[ဖ]

ဖိုဇော်ပွင်အဋ္ဌိကသညာ	၂၃၈
ဖိုဇော်ပွင်အာနာပါနဿတိထပုံသတ်	၉၈၀
ဖိုထပုံပြကာ ကလိဝံနူဇော်ပွင်	
ဣဒ္ဓိပါဒ်	၈၃၈
ဖိုဝံဒေတုသာသနဗြဟ္မစရိယ	
ကော်ဒေတု	၅
ဖိုသေ့ဝံဗိုလှောင်ခမိ မချိုက်ပင်တဲကော်	
ခရ်မသုန်သတ် မပ္ပံသီလ	၁၈၄

လှောင်အကွပ် ဇွန်ပိုဒ်လိပ်

[ဗ]

ဗဟုပုတ္တကစေတီ	၈၂၂
ဗာဟိယ (တိလပိုဉ်)	၃၈၁
ဗိဇဂါမ်ဘူတဂါမ်	၁၅၁
ဗောဇ္ဈင်ထပုံပြကာ ဥပမာနာဂ်	၁၈၂
ဗောဇ္ဈင် ပိဂကူ	
(ကဿပ၊ မောဂ္ဂလာန်၊ ဗုဒ္ဓ)	၁၉၅
ဗဗ္ဗုဉ္ဇဏ္ဍာဘာ	၅၂၁၊ ၈၂၇
ဗဗ္ဗုဇာဏုဿောဏီ	၄
ဗဗ္ဗုသင်္ဂါရဝ	၂၃၆
ဗွင်ကုသိုလ်ထွက်ဖောင်ကုသိုလ်	
ပန်ပြကာ	၁၀၂၇၊ ၁၀၂၈
ဗွင်ကုသိုလ်ထွက် ဖောင်ကုသိုလ်ကွာ	
ပှာဘုဗိမ္မာသွိဒ်	၁၀၃၇
ဗိုအရိတအ် ပွံကလောင်	
ဘဝခရံ (ဥပမာကြိုင်ဂင်္ဂါ)	၁၆၀
ဗိုဗလးအာယုသင်္ခါရ	၈၂၂
ဗိုမှ်သေဝ်ကူဇ္ဈိမသုန်	
ပွဲစတုက္ကမသုန်ဂကူ	၄၇၈
ဗိုဇော်ပွင်ကူဒွိပါဒ် ဗွဲတြး	၈၂၂
ဗိုဆန္ဒစိတ္တဝီရိယ ဝိမံသကတိုဒ်	၈၂၅
ဗိုလ်မသုန်ပြကာ	
(ဥပမာကြိုင်ဂင်္ဂါ)	၇၀၅၊ ၇၀၆
ဗြဟ္မကောံဗြဟ္မဗလ	၃၇
ဗြကျော်အိုတ် ပွဲဇေးပိုဒ်	၃၈၆
ဗြိုသဟမ္ပတိ	၃၈၄၊ ၄၀၉၊ ၅၂၇
ဗြိုသဟမ္ပတိ ထံက်ပခိုင်ကသပ်စိုတ်	
ကျပ်တြ နကုတင်ဂဗညာတ်ဇေယျ	၅၂၇

[ဘ]

ဘဝ ကတိုဒ် ပိပြကာ	၁၆၄
ဘာကုက္ကုဋာရာမ်	၁၉၂၊ ၃၈၇

လှောင်အကွပ် ဇွန်ပိုဒ်လိပ်

[ဘ]

ဘာဃောသိတာရာမ်	၅၁၉
ဘာချိုတ်ကွာန်ဉာတ်က	၁၀၀၄
ဘာတုံမှောင်သေံ	၉၀၆
ဘာနိဂြောဓာရာမ်	၉၈၈၊ ၁၀၁၇
ဘာပုဗ္ဗာရာမ်	၅၁၁
ဘာဝေဠုဝန်	၁၉၅၊ ၁၉၆၊ ၁၉၇
ဘဒ္ဒိယ (တိလပိုဉ်)	၁၈၊ ၃၈၇
ဘဒ္ဒိယ သာကျဝင်	၁၀၄၄
ဘဲသုဝဲမသုန်ပြကာလလမ်တဲ	
ညးချိုက်ပေင်တဲ ကျောံအင်္ဂ	
သောတာပတ္တိ ပန်ပြကာ	၁၀၂၄

[မ]

မဟာကပ္ပိန (တိလပိုဉ်)	၉၈၃
မဟာကဿပ (တိလပိုဉ်)	၁၉၅
မဟာစုန္ဒ (တိလပိုဉ်)	၁၉၇
မဟာနာမ် (သွိုင်သာကျဝင်)	၉၈၈၊ ၁၀၁၇၊ ၁၀၃၃၊ ၁၀၄၅၊ ၁၀၅၀
မဟာမောဂ္ဂလာန် (တိလပိုဉ်)	၁၉၆၊ ၈၂၆၊ ၈၄၃၊ ၁၀၁၄
မကြော်ဟ်ကိုဒိုတုံသိန္နရာဇ်	၁၁၂၀
မလ္လရး	၅၂၂
မပ္ပိမေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ	
တောင်တူဟ်ခြာ	၂၃၅
မာနပ္ပမပတိုန်မာန် ပိဂကူ	၁၆၂
မဂ္ဂဘာဝနာ ဖံက်ကျောံ အဝိဇ္ဇာမာန်/	
ဟုံမာန် (ဥပမာသြောံသာလီ)	၉
မှိုက်ပိဂကူ	၁၆၇
မှိုက်မိဿဟာဲ ခိုဟ်ဆဲး စိုပ်ဒဲတဲကို	
ဗြဟ္မစရိယ	
(လညာတ် တိလပိုဉ်အာနန္ဒ)	၂

လှောင်အက္ခရ်	ဂုဏ်ပိုဒ်လိပ်	လှောင်အက္ခရ်	ဂုဏ်ပိုဒ်လိပ်
[မ]		[သ]	
မုံ၊ကိုမိဿဟာဒိုဟ်ဆဲး စိုပ်ဒဲတဲကို ဗြဟ္မစရိယအိုသို (လညာတ် တီလပိုင်သာရိပိုတ်)	၃	သာမည ကောံသာမညဗလ	၃၅
		သာမညကောံသာမညတ္တ	၃၆
		သာရန္တစေတီ	၈၂၂
		သမေဟ်သီရိဝဗ္ဗက	၃၉၅
		သမေဟ်မာနဒိန္န	၃၉၆
		သမေဟ်ဇောတိက	၉၉၉
		သာရိပိုတ် (တီလပိုင်)	၃၊၁၈၅၊ ၃၇၉၊၅၂၈၊၁၀၀၀
		သမာဓိ ဟုံမွဲကိုပွမဇေယျ	
		ပွမဇေယျဇာတ်	၉၈၃
		သမာဓိ ညးမုံပိုက်ကိုဇေယျ	
		ဟုံဇောင်စိုတ်တအ်	
		ထေက်ကိုပတိတ်ဒြဟတ်	၉၈၄
		သာကျဝင်ချိုတ်အာမွဲ	
		ဒိုသောတာပန်	
		ဟိုသုးရံဝံမွဲ ဒးဒုသ်ဟိုဂရိုဟ်	၁၀၂၀
		သုခဇေယျသိဒတ္တ	၁၀၀၂
		သုခဇေယျရာဏ	၁၀၀၂
		သိုင်စက္ကဝံ	၂၂၃၊၉၉၇
		သိုင်ပသေနဒီကောသလ	၁၀၀၂
		သုန်သုံစပ်ကိုဥပး	၁၀၃၃
		သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကျော်တြ	
		မာထေရ်သာရိပိုတ်တီ	
		နကိုဓမ္မာနုယဉာဏ်	၃၇၈
		သွဟိုတ်ကိုဣန္ဒြိယွဲတဲ	
		အဲ နှိတုအရုန်ရ ဟိုထွေးမာန်	၅၁၅
		သပိုဟ်ဂြိုပ်ဣန္ဒာနုလ	၉၈၇
		သွက်ကုသိုလ် အကုသိုလ်	
		ဝံကတိုဒ် ဓရ်အာဂတ	
		ဗွက်လက်ကရ်မိုင်	၁
[လ]		[သ]	
လောမကံသဘိယ (တီလပိုင်)	၉၈၈		
အစိစ္ဆဝိသုတ်ဂမိုင်	၁၁၁၅		
လောကီဗြဟ္မယာန်ကောံ			
လောကုတ္တိရံ ဗြဟ္မယာန်	၄		
ဂိုဏ်ဂိုဟ်သူကရခတ	၅၂၈		
လှောင်ဒိုအရီ မပ္ပိန္နန္တီ			
မသုန်ပြကာ စိုပ်ဒဲတဲ	၄၂၈		
လတူဓရ်ဗောဓိပက္ခိယဂမိုင်			
ဗိုပညိန္တိပြအိုတ် (ဥပမာစွန်ဇ္ဇေတ်)	၅၂၅		
[ဝ]		[သ]	
ဝဇ္ဇီရး	၃၈၀၊၁၀၉၁		
ဝိတက်ဟုံထေက်ကိုချပ်ပိ			
ကောံထေက်ကိုချပ်ပန်	၁၀၇၇		
ဝိဟာရ ပိပြကာ			
ကောံအာနာပါနဿတိသမာဓိ	၉၈၇		
ဝေဒနာပိဂကူ	၁၆၉		
ဝေဒနိန္တီ ကတိုဒ်ကွာ ပွာပုတ်အော်	၅၀၉		
[သ]		[သ]	
သက္ကရး	၉၈၈၊၁၀၁၇		
သတဗ္ဗစေတီ	၈၂၂		
သရဏာ နိသာကျဝင်	၁၀၂၀		

လွင်အက္ခရ်

ဇွန်ပိုဒ်လိခ်

[သ]

သုတ်စပ်ကိုလောကုတ္တရသုညတ

သွက်မိုဟ်ဂမ္ဘိုင် ဟံလောသွာ ၁၀၄၉

[ဟ]

ဟိုတ်ဟံတီ ဒဲတဲဖိုဇေညးသအာင်

အတိုင်ချာံစုတ် ၂၃၆

ဟိုတ်ကျိာ်တြဲ ဝံယုအရဟံ

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ၈၂၀

ဟိုတ်အထံက်အပင်

ဟံတီညာတ် နွံ/ဟံမွဲ ၂၃၇

လွင်အက္ခရ်

ဇွန်ပိုဒ်လိခ်

[ဟ]

ဟိုတ်နူဇော်ပွင်ကုဒ္ဓိပါဒ်

ဗိုထေရ်မဟာမောဂ္ဂလာန်

ကုဒ္ဓိဇော် ၈၄၃

ဟိုတ်နူပါကျေခရ်ဂမ္ဘိုင် ပန်ဂကူ

ချိုက်ပင်ကျေခရ်ပန် ဂကူတဲ

ကော်ခသောတာပန် ၁၀၀၉

[စ]

စတ်ဗွတ်သိုင်စက္ကဝင်ကိုက္ခဒါန် ၉၉၇

သမ္မိလော ဇွန်ဗွဲအက္ခရ်
တဲရောင်။

C